



This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>













CORPUS
SCRIPTORUM HISTORIAE
BYZANTINAE.

EDITIO EMENDATIORE ET COPIOSIOR,

CONSILIO

B. G. NIEBUHRII C. F.

INSTITUTA,

AUCTORITATE

ACADEMIAE LITTERARUM REGIAE
BORUSSICAE

CONTINUATA.

THEOPHYLACTUS SIMOCATTA.
GENESIUS.

BONNAE
IMPENSIS ED. WEBBERI
MDCCCXXXIV.

SECRETARY

100 6 300

STACK

**THEOPHYLACTI
SIMOCATTAE
HISTORIARUM**

LIBRI OCTO

RECOGNOVIT

IMMANUEL BEKKERUS.

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCCXXXIV.



IMMANUELIS BEKKERI

PRAEFATIO.

Theophylacti Simocattae historiam Mauricianam cum bis editam accepissem, primum ab Iacobo Pontano, viro in sua societate non indocto, deinde a Carolo Annibale Fabrotto, cuius nec doctrinam magnopere laudaris nec diligentiam, ipse quia et codicibus carebam manuscriptis et parum assueram generi illi dicendi, quo plane mirifico utitur scriptor ad exemplar antiquitatis ineptissime expressus, satis habui si universa scribendi et interpungendi ratione ad sanitatem propius revocata manifestos duntaxat scribarum typothetarumque errores corrigerem: eos enim nimis multos ab Ingolstadiensi editore (I) transmissos Parisiensis (P) secure propagavit et auxit. addiderat Fabrotus glossarium sive vocum aliquot explicationem: id sesquifolium post Meursii et Ducangii in eodem ge-

vere operam nihil admodum habebat utile. Postquam
quoque recidi annotationes quippe pueris scriptas,
cuiusdam versionem Latinam non dubitavi refingere,
sicuti aut a sententiarum veritate aut a sermonis puri-
tate longius videretur declinare.

Scrib. Berolini Idibus Nov. a. 1833.

IACOBI PONTANI DEDICATIO.

SERENISSIMO PRINCIPI AC DOMINO,

D. M A X I M I L I A N O,

UTRIUSQUE BAVÆRIÆ DUCI, PALATINO
RHENI, ETC.

Munus quoddam historicum, ipso genere unum, expositione bipartitum, MAXIMILIANE PRINCEPS, ad te mitto. de imperio et imperatoribus Orientis scriptores hi ambo memorant, de Mauricio Tiberio quidem prior, ut longior, ita quoque gravior et illustrior; de Palaeologis Comnenis posterior, ut chronographus, contractior. inter illius et horum tempora aliquot saecula fluxerunt, anni propemodum septingenti; id quod narrationum in uno volumine coniunctionem impedire non debuit, quando uni eidemque imperio praefuerunt, Byzantiumque novam Romam, ut Constantinus Magnus appellare voluit, sedem ac domicilium habuerunt, et quae commemorantur ab utroque, ad idem imperium eandemque civitatem spectant. Florebant res et stabant incolumes adhuc sub Mauricio principe potentissimo. deflorescebant et accidebantur potissimum sub Palaeologis, cum Osmanidae sive Turcarum reges, nominis et maiestatis Christianae infestissimi, semper aliquod tanquam membrum de ingenti et praeclarissimo corpore avellerent, donec tandem numine connivente fortunatissimam illam augustissimamque urbem, re vera caeterarum urbium βασιλῖδα, regionem ac dominam, acerrima oppugnatione diu vexatam, statem adduxerunt; atque ita corporis quod dixi, sistinum caput, aut intima eius viscera atque a

immanissime avulserunt. quod ut gestum sit, a PROTOVE-
STIARIO nostro, qui praesens interfuit, diligentissime et ad
fidem accommodatissime descriptum invenimus. in utraque hi-
storia, ut hoc loco ad illarum commendationem nihil praeterea
ponam, summam rerum humanarum mobilitatem ac vicissitu-
dinem, et quod est apud Flaccum, hic apertissime intueri
licet:

— *valet una summis*

*Mutare, et insignem attenuat deus,
Obscura promens. hic apicem rapax
Fortuna cum stridore acuto
Sustulit, hic potuisse gaudet.*

Ex quanta felicitate Ormisdas Persarum rex (nam de re-
bus quoque Persicis multa Theophylactus narrat) et Chosroes
filius eius in quantas aerumnas devoluti sunt? quam flebilis est
Mauricii exitus? quam miserabilis Palaeologorum conditio,
qui auxiliaria Latinorum arma toties incassum implorarunt?
Persae Varanum, Mauricius Phocam, Constantinus VIII, qui
ex familia Palaeologina extremus et parum diu imperavit, Ma-
hometem II, tyrannos crudelissimos pertulerunt.

Quare principibus nihil tutius, nihil salutarium, quam
ab uno et unico deo pendere semper, cuius est regnum, et cui
voluerit, dabit illud; nihilque perinde in omni vita carum ha-
bere ut pietatem ac religionem, cuius in te ipso, MAXIMILIANE,
ut item in sanctissimis parentibus ac maioribus tuis, exempla
multa et singularia vidimus, legimus, audivimus; quemad-
modum et virtutum reliquarum, quibus principes Christiani
plusquam diadematis, auro et lapillis, stipatorumque magnis
catervis et omni demum honorum genere exornantur. in his
elucet inprimis domus vestrae clarissimae erga religiosos viros
amor ac liberalitas, qua cum SOCIETAS nostra plurimum usa
sit utaturque quotidie, et pars illius etiam ad Augustanum hoc
Collegium dimanaverit, et nos quoque tua tuorumque successo-
rum praesidia subsidiaque nobis polliceri possimus, facere non
solum quin ad testificationem grati ac memoris animi hoc quid-
est voluminis tibi inscriberem; cum praesertim ex nobi-
a bibliotheca tua codices Graecos plures hactenus mihi et

quibusdam ordinis mei suppeditaveris, ut hoc etiam modo nomine studiosorum omnium, qui his et aliis interpretationibus nostris nostrorumque legendis profecerunt aut proficient, tibi gratias agere videar, cum thesauros tales latere et absconditos esse amplius nolueris. quod restat, etiam atque etiam oro, **PRINCEPS SERENISSIME**, ut labores hosce tibi pie dedicatos ne spernas, Societatemque nostram omni benevolentia comprehendere ne desistas. Augustae Vindelicorum, anno MDCIV, pridie Kal. Maias.

IACOBI PONTANI
PRAEFATIO AD LECTOREM
DE AUCTORE HUIUS HISTORIAE,
DE SCRIPTIS EIUS, DE SYNOPSISIBUS
IN EUM PHOTII CONSTANTINOPOLITANI.

Theophylactus Simocatta (sic enim malo quam Simocattus; idque cum Suida, apud quem est *Σμοκάττης*) in Aegypto natus est, ut ipse liquido indicat lib. 7 cap. 16 extremo, cum de fluminis Nili incremento et inundatione disputationem longiusculam texere incipit. natus est autem loco non ignobili, ut coniecturam facimus, quandoquidem Petrum Aegypti praefectum se cognatione attingere affirmat, lib. 8, ubi Mauricii miserabilem interitum exponit ac deplorat; et ipse quoque honores gessit, quod statim docebimus. atqui scimus regendis praesertim provinciis, ut non imprudentes viros, sic etiam non humiles ac plebeios praeponi solere. ex dialogo, quem historiae suae praefigit, adultis Mauricii temporibus in lucem editum suspicor; et id multo magis ex cap. 17 lib. 2 colligo, ubi se de illius rebus audiisse a senibus narrat, quia scilicet puerilem tum aetatem agebat. sub Heraclio, qui Phoca interfecto imperium pene triginta annis tenuit (ab anno Christi 612 ad 640 scilicet), et Sergio patriarcha Constantinopolitano eum floruisse historiamque istam conscripsisse, ex eodem dialogo certo certius constat, similiterque ex cap. 12 lib. 8, ubi se, Phoca e medio sublato, scripta a se de Mauricii necce populo e superiore loco recitasse cumque ad lacrimas commovisse narrat. Photius

ἀπὸ ἐπιόρων ex praefectis nominat. praefecturam itaque, nec civitatis sed provinciae potius alicuius, administravit. ab eodem ἀντιγραφεὺς dicitur; quod quidam putavit reddendum *Scripturarius*. Scripturarii, inquit Nonius, apud veteres fuerunt quos nunc tabellarios dicimus, quod scriptis et commentariis omnia vel urbium vel provinciarum complecterentur. Lucilius: *publicarum rerum assuefiam, ut scripturarius*. unde historiam nostram liceret appellare: **THEOPHYLACTI SIMOCATTAE EXPRAEFACTI ET SCRIPTURARII** *). sed Budaeus in Pandect. ἀντιγραφεὺς interpretatur **OBSERVATOR COACTORUM**, id est, eorum qui pecuniam colligunt ad principem aut rem publicam pertinentem, qui Graecis ἀποδέχται, nostratibus receptores particulares, Ciceroni pro domo sua, et alibi, custodes; ubi forsitan *coactorum* subaudiendum est. magis igitur inscriptio placuit, **EXPRAEFACTI ET CUSTODIS COACTORUM**. Suidas σοφιστὴν appellat, id est, hominem doctum ac sapientem, ex eoque et verba explanat et locos integros adducit.

Ingenium eius mite inprimis et φιλόκαλον, ut etiam doctrinam non vulgarem, scripta ipsa testantur ac produunt; quorum alia sunt epistolae, alia quaestiones naturales, alia historica. verum nos duobus prioribus generibus in praesens praetermissis, de historia, quam in manibus habemus, age, pro recepto interpretum more disseramus. de qua primum omnium audiendus est Photius, cui cum summa eruditione summi quoque iudicii intelligentia tribuitur. ἡ μέντοι φρούσις αὐτῷ ἔχει μὲν τι χάριτος· πλήν γε δὴ ἡ τῶν τροπικῶν λέξεων καὶ τῆς ἀλληγορικῆς ἐννοίας κατακορῆς χρῆσις εἰς ψυχρολογίαν τινὰ καὶ νεανικὴν ἀπειροκαλίαν ἀποτελευτῆ· οὐ μὲν ἄλλὰ καὶ ἡ τῆς γνωμολογίας οὐκ ἐν καιρῷ πυρενθῆκη φιλοτιμίας ἐστὶ περιέρχου καὶ περιττῆς· τὰ δ' ἄλλα οὗτι ἐς μῶμον ἦκει. *dictio eius lepore ac venustate non caret. verumtamen modificatarum vocum et allegoricorum sensuum nimis crebra usurpatione, cum fastidio legentium, tandem friget et juveniliter ineptit oratio. quin*

*) Interpres Hist. Trip. retinuit Graecum verbum lib. 9. Auct. Hist. Misc. lib. 13 Latine scripsit antigrapheus. sic enim ibi leg. et Idatius in praefatione Chronici. alii contrascriptorem vertunt. vide Salm. ad Hist. Aug. scriptores p. 480, 481 et 485.

etiam intempestiva sententiarum intermissio diligentiam nimis curiosam et supervacaneam olet. caetera in reprehensionem non cadunt. huic iudicio et nos suffragamur, dictionisque elegantiam ex tropis, tum iis qui in uno verbo tum iis qui in oratione cernuntur, magnam partem a Simocatta quaesitam, et comparatam concedimus. tropi autem ut rariores ornatum, sic frequentiores non solum satietatem et ineptiam, sed insuper obscuritatem pariunt. recensere huiusmodi tropos hoc loco nihil attinet, cum res perspicua sit, de qua loquimur. est et aliunde parum nonnunquam dilucidus hic auctor, ut interpretem etiam me eruditorem pudere non debeat id candide confiteri. quod de sententiis non opportune insertis queritur Photius, id aliquando factum a Simocatta non memini. curiose quidem et fortasse plus satis diligentem alicubi non negaverim, et in sententiis quoque crebrum esse fateor: nec ob id diem illi dicendum puto. invenitur praeterea aliquanto verbosior, quod Photium praeteriisse miror; et idem vel continenter repetit, vel pluribus quam opus est dicit. sed enim haec tria a reprehensione haud aliena multis laudabilibus egregie compensat. est quippe rebus illustris et magnificus; tametsi non omnia Mauricii, sed bella cum Persis potissimum, nempe quinque libris prioribus, persequitur: reliquis tribus adversum Abares et Sclavinos sive Sclavos gesta, necnon funestum eius exitum complectitur. magnam habet casuum varietatem, quae legentes mirabiliter retinet. genus scribendi, si totum simul universe spectemus, sane elaboratum, prudens, grave, iucundum, disertum, planeque oratorium. affert ad vitam humanam ex rerum vicissitudine ac mutatione quam rectissime instituendam documenta utilissima, eo siquidem fine potissimum historia textur, ut aliorum exemplo velut in speculo, quid in moribus nobis sectandum fugiendumve sit, contemplemur. nec lectorem suum tantummodo meliorem sed etiam doctiorem dimittere studet; et cum alios summi ordinis scriptores, tum Homerum se non oscitanter legisse ostendit. multa nihilominus particulim laudari in hac historia Mauriciana possunt, ut descriptiones montium, fluminum, castellorum, locorum, pugnarum, rituum; orationes partim sacrae, partim civiles, partim militares, sententiis ornatissimae ac robustissimae et omnino elo-

quentissimae; similitudines ad illustrandum accommodatae; multa prudenter dicta, multa pie explicata. si igitur historia quoquo modo scripta delectat, haec historia scripta ad hunc modum necesse est multo amplius delectet; in cuius contextu Graeco innumeris locis emendando et interpungendo nos etiam atque etiam maioremque in modum laborasse credas velim.

Iam vero Photius, qui in iudicio de hac historia ferendo acutum se praebuit, in synopsis seu argumentis singulorum librorum conficiendis parum accurate fideliterque versatus est. haud enim ipsemet ex lectione et memoria illas composuit (quod multis iam persuasum opinor, qui Theophylactum nostrum nondum viderunt et Photianam Bibliothecam evolverunt) sed lemmata seu summulas sectionum, ab aliquo lectore aut librario inductarum, et in vestibulo totius operis, ut mos est, simul ordinatim positas, ut invenit, ita in octo fasciculos constrinxit, ac nihil pene a se animadversum interiiciens, alienum laborem pro suo nobis obtrusit et fucum fecit. cum autem lemmata illa nunc imperfecta sint, nunc minus quam pro re contineant, nunc plus contineant, nunc ab ordine rerum narratarum discrepent, nunc falsa sint, haec omnia vitia in epitomis Photianis acque reperiuntur. quibus nos tollendis operam dantes, epitomas ad ipsam narrationis integritatem, seriem veritatemque accommodavimus; quod facile perspiciet, qui periochas istas sive argumenta sive synopses, ut nobis placuit appellare, cum iis quae apud Photium leguntur conferre voluerit. quamobrem etsi eius nomen in his omittere sine piaculo poteramus, ne tamen quispiam recognitionis seu emendationis nostrae ignarus aut nos tam nobilem scriptorem nondum vidisse admiraretur, aut illi gloriam suam invidisse opinaretur, synopsis singulis Photii patriarchae, immo pseudopatriarchae nomen praeposimus. in capita unumquemque librum nos primum nostrum secuti iudicium divisimus, et suum cuique argumentum praescripsimus.

DE INSCRIPTIONE HUIUS HISTORIAE.

Libros hosce *οἰκουμένην ιστορίαν* non ab ipso historico, sed ab aliquo ipsius studioso lectore aut librario inscriptos existimo, quod observarim vetustos scriptores de titulis monumen-

torum suorum sive de inscriptionibus adeo parum fuisse sollicitos, ut eos saepe omiserint. in quo posteris errandi, ne dicam ineptiendi data est occasio. splendida sane appellatio, et quae universam quandam orbis seu rerum per orbem gestarum explanationem polliceri videatur, cum tamen nonnisi Mauricii res, neque illae omnes hoc volumine explicentur, multa siquidem etiam alibi et in Occidente et in Italia praecipue gessit. quid ergo? arbitror inventorem huius inscriptionis ad ipsum imperatorem, qui tum nullo alio Occidentis imperatore *οἰκουµενικὸς* dici vere potuit, respexisse, ut non tam oecumenica quam oecumenici historia nominanda videatur. nos ut omnem ambiguitatem obscuritatemque fugeremus, simpliciter nec falso, et quod satis est, historiam Mauricii imperatoris inscripsimus, non impedientes, si quis nihilominus *οἰκουµενικὴν* voluerit appellare.

QUI RES MAURICII PERSCRIPSERINT.

Quanquam de hoc magno et illustri imperatore complures scripserunt, duos tamen potissimum laudandos caeterisque sine ulla controversia longissime anteponendos video, Evagrium, omnium antiquissimum et ipsius Mauricii aequalem, cuius extant libri historiae ecclesiasticae (qui cum nonnisi ad duodecimum eius annum pervenerit, apparet ante illum vita excessisse: Mauricius quippe annis viginti imperio praefuit), et Theophylactum hunc nostrum, qui proxime secutus est Evagrium, scripsitque regnante Heraclio Phocae successore, et scripsit ex instituto libris 8 historiam Mauricii, accuratissime et elaboratissime, ut videbis. ex quo tanquam flumine caeteri rivos suos deduxerunt, inprimis Theophanes, qui, quod Iustinus Trogo Pompeio et Xiphilinus Dioni, hoc ipse Simocattae fuit: compendium enim quoddam confecit, et id Anastasius Bibliothecarius interpretatus est pene totum. Paulus Diaconus in Miscella, Zonaras, Cedrenus, Nicephorus Callistus. omnes isti suas narrationes hinc derivarunt, secundum Theophanem Nicephorus potissimum. verum nos dulcius ex ipso fonte bibamus. multo enim apud nostrum omnia copiosius et diligentius (tametsi non sine digressionibus, sed utilibus et iucundis) explicantur. et gratia magna Nobili ac Magnifico D. Ioanni Georgio

Herwardo ab Hohenburg, Serenissimi principis Bavariae consiliario intimo et inclytorum statuum Bavaricorum cancellario, cuius cura et impulsu factum est ut edito catalogo codices Graeci manuscripti bibliothecae Bavaricae cum doctis viris aliquando ad publicam utilitatem communicarentur. in quibus hunc diutius iacere in tenebris non oportuit.

DE OMISSIS A SIMOCATTA.

De caeteris a scriptore hoc in Mauricii rebus praetermissis, et quia perpauca et quia non magni momenti sunt, nihil dicam. illa a reliquis omnibus posita et narratione ac scitu dignissima, quare tacuerit (ignorare enim ea non potuit) coniectura indagemus licet, crudelitatem in captivorum duodecim millia, quos cum non ita grandi pecunia redimere potuisset (non enim plus nummo aureo in caput constituebat Chaganus, immo dimidium), ex avaritia noluit, atque ita ut omnes ad unum mactarentur in causa fuit. et displicuit hoc verbum coram domino. quamobrem per quietem se ad Christum iudicem citari et accusari a captivis vidit. interrogatusque hicne an in futura vita pretium sibi pro scelere vellet reddi, hic hic, misericors domine, respondit. tum iudex, tradite illum Phocae cuin uxore et liberis. expectatus Philippicum sororis maritum repente accersivit; et quoniam cum tyrannidis suspectum habebat ideoque in carcerem coniecerat, in genua procidens veniam ab eo petivit. haec a Theophane fusius exponuntur. perstringit ea duntaxat Nicephorus lib. 18 cap. 38.

DE LIBERTATE AUCTORIS IN APPELLATIONIBUS.

Monendus mihi es, bone lector, Theophylactum in Persis et Perside nominandis esse copiosum et varium. nominat enim illos etiam Babylonios, Parthos, Medos, Chaldaeos, barbaros; hanc Medicam et Babyloniam (quo vocabulo et Seleuciam, regiam sedem, aliquoties intelligit: nam et Babylonia dicta est), sive poetas imitans, qui vicinorum nominibus in appellandis locis et gentibus utuntur; sive quia olim sub eadem monarchia omnes fuerunt; sive quia alii ex aliis descenderunt et alii post alios rerum potiti sunt. cui rei probandae faciunt illa verba legati Chosroae regis Persarum ad Mauricium imperato-

rem lib. 4 cap. 13: ἢ οὐκ ἐκ Βαβυλωνίων Μῆδοι, ἐκ δὲ Μήδων οἱ Πέρσαι, μετὰ δὲ τούτους οἱ Πάρθοι, ὥσπερ τινὶ ἀκολουθίᾳ διαδοχῆς τὴν Χαλδαίων εὐδαιμονίαν ἐκτήσαντο; *annon e Babylonis seu Aegyptis Medi, ex Medis Persae, ex his Parthi, quasi quadam consequenti successione Chaldaeorum opes acquisiverunt?* poëtas autem uti vicinorum nominibus in gentibus et populis appellandis, atque adeo in Persis, de quibus agimus, testis locuples erit Horatius, apud quem etiam Medi et Parthi, plane sicut a nostro Simocatta, nominantur. ab historicis Graecorum quoque bellum Graecis a Xerxe illatum τὰ Μηδικὰ saepe dicitur. Abares etiam modo Scythas, modo Hunnos, modo Turcas vocat. nos Persarum et Persidis nomina ad vitandam ἀμφιβολίαν et confusionem lectorum, ubi sensus patitur, ubique retinemus. interdum Romanos (hoc est Graecos), qui a temporibus usque Constantini M. propter imperii sedem in Orientem translata ita coepti sunt nominari, ut annotationibus in Cantacuzeni historiam docuimus, etiam Latinos appellat. caetera quae te scire volo, in notis exspectato.

ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΥ ΣΙΜΟΚΑΤΤΑ

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α Ι

P H O T I I
I N T H E O P H Y L A C T U M
S U M M A R I A
C O D. L X V.

*Ανεγνώσθη Θεοφυλάκτου ἀπὸ ἐπύρχων καὶ ἀντιγραφῆως
ιστοριῶν λόγοι ὁκτώ. ἔστι δὲ οὗτος ὁ Θεοφύλακτος τῷ γένει
Αἰγύπτιος. ἡ μὲντοι φράσις αὐτῷ ἔχει μὲν τι χάριτος, πλήν γε
δὴ ἡ τῶν τροπικῶν λέξεων καὶ τῆς ἀλληγορικῆς ἐννοίας κατακο-
5 ρῆς χρῆσις εἰς ψυχρολογίαν τινὰ καὶ νεανικὴν ἀπειροκαλίαν ἀπο-
τελευτῆ. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἡ τῆς γνωμολογίας οὐκ ἐν καιρῷ πα-
ρενθῆκη φιλοτιμίας ἐστὶ περιέργου καὶ περιττῆς. τὰ δ' ἄλλα
οὐ τι ἐς μῶμον ἤκει. ἄρχεται δὲ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ Μαυρικίου,
καὶ κἀτίσι μέχρι τῆς Φωκῆ ἀναρρήσεως. ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ
10 λόγῳ διέξεισιν ὅπως ὁ Μαυρῆκιος ὑπὸ Τιβερίου τοῦ βασιλέως
ἀναγορεύεται βασιλεὺς, Ἰωάννου κατ' ἐκεῖνο καιροῦ τῆς Κων-
σταντινουπολιτῶν ἐκκλησίας προεστηκότος. ὅσα τε εἰς νοθε-
σίαν εἶπε Μαυρικίου, Ἰωάννη τῷ κραιστωρι χρώμενος ὑπουργῶ*

Lecti sunt Theophylacti expraefecti et scribae octo libri histo-
riarum. est hic Theophylactus domo Aegyptius. dictio illius Veneris
aliquid habet, nisi quod figuratis vocibus et allegoricis sensibus putide
nimis ac frequenter ad satietatem usus in frigiditatem quandam et iu-
veniles ineptias delabatur. veruntamen et sententiarum illa interiectio mi-
nus opportuna diligentiam arguit et curiosam et supervacaneam. cetera
bonus in reprehensionem non incurrit. auspicatur a Mauricii imperio et
usque ad promulgationem Phocae successoris eius narrationem pertexit.
percenset primo libro, quo pacto Mauricius a Tiberio renuntiatus sit
imperator; Ioanne id temporis ecclesiam Constantinopolitanam admini-
strante; quaeque eundem inauguraturus admonuerit, interprete adhibito
Ioanne quaestore, quem ut cum ad Mauricium tum ad populum coram

τῶν λόγων, ὅς πρὸς τε αὐτὸν Μαυρίκιον καὶ τὸν δῆμον τὴν ἐν τῷ λόγῳ πρῶξιν ἐτύχθη πληροῦν τοῦ βουσιλέως. ὅπως τε αὐτῷ τὴν θυγατέρα κατενεγύησεν, ὅπως τε τῇ ὑστεραία τῆς Μαυρικίου ἀναρρήσειος ἐτελεύτησε, καὶ ὡς πρὶν ἢ τελευτῆσαι αὐτὸν εἶδεν ὄψιν λέγουσαν αὐτῷ “τάδε σοι, Τιβέριε, τὸ τρισύγιον λέγει· 5 οἱ τύραννοι τῆς ἀσειβείας ἐπὶ τῆς σῆς βασιλείας οὐ φοιτήσοσι χρόνοι.” ἦν δ’ ἄρα ἐκεῖνα τραγωδίας τινὸς προαγόρευσις τῆς ἀπὸ τὸν παλαμναῖον Φωκῶν ἀνοσιουργοῦ τυραννίδος. ἔτι δὲ καὶ ὡς πρὸς Ἀβύρους ἤδη μικρῷ πρόσθεν τὸ Σίρμιον πολιορκήσαντας Μαυρίκιος σπονδὰς ἔθετο, ἀν’ ἔτος ἕκαστον τοῖς βυρ- 10 βύροις συνδόμενος ἐγκυταβάλλισθαι δι’ ἐμπορείας ἀργύρου τε καὶ ἐσθῆτος χρυσοῦ χιλιάδας π’. αἱ μέχρις ἐνιαυτῶν δύο διήρκεσαν, ὑπὸ τῆς βαρβαρικῆς ἀπληστίας λυθεῖσαι· εἴκοσι γὰρ χιλιάδων χρυσοῦ ὁ βύρβαρος προσθήκη ἐζήτει. ἐξ οὗ λύσις γέγονε τῶν σπονδῶν. καὶ ἀλίσκεται ὑπὸ τῶν βαρβάρων Σιγηθῶν 15 ἡ πόλις καὶ Ἀγούστια καὶ τὸ Βιμινάκιον, πολιορκεῖται δὲ καὶ Ἀγχιαλὸς πόλις. καὶ πρεσβεύονται Ἑλπίδιος καὶ Κομεντιόλος Ῥωμαίων πρέσβεις πρὸς τὸν τῶν Ἀβύρων Χαγύνον, καὶ ἀτιμῶνται, ὅτε δὴ Κομεντιόλου παρηρησιασαμένου πρὸς τὸν βύρβαρον. τοῦ δὲ ἐπιγενομένου ἔτους πάλιν Ἑλπίδιος πρὸς τὸν Χα- 20 γάνον διαπρεσβεύεται ἐπὶ τῷ καὶ τὰς εἴκοσι χιλιάδας προστεθῆναι. καὶ λαβὼν Τυργίτιόν τινα ἀπὸ τῶν Ἀβύρων ἐς Βυζάντιον ἦκεν. ἐπεὶ δὲ οἱ βύρβαροι πολλὰ τῶν Ῥωμαίων ἐλήϊζοντο, Τυργίτιος εἰς Χαλκίδα νῆσον ἐξορᾷ, μηνῶν ἐξ τῆ ἐξουρία πυρα-

praesentem nomine suo verba faceret, ipsemet delegerat. quomodo eisdem Mauricio filiam suam desponderit, ac postera luce e custodia corporis evolarit. quale visum ante mortem ei oblatum, istanc vocem dederit, “Haec tibi, Tiberi, ter sanctum numen dicit, tyrannica impietatis tempora te imperante non venient.” erant haec nimium alicuius tragoediae, calamitatisve praenuntia; nempe tyrannidis, quam sceleratus, et cruentus ille Phocas arripuit. praeterea quemadmodum cum Abaris, qui non ita pridem Sirmium ditioni suae subdiderant, Mauricius foedus composuerit, pactus, in annos singulos fisdem octoginta millia in veste et argento a mercatoribus soluturum. verum pensio ista ne ad biennium quidem cupiditati et avaritiae barbarorum satis fuit, siquidem Chaganus eorum princeps, uti vicena millia adice-rentur postulavit. eo postulato reiecto foedus infirmatur. Singidon, Augusta, Viminacium urbes subiguntur. Anchialo oppugnatio admove-tur; Elpidius et Comentiolus ad Chaganum legati indigno accipiuntur, quod hic videlicet hominem liberius compellaverat. anno ab hoc altero Elpidius iterato ad Chaganum super vicenis aureorum millibus addendis mittitur, et cum Targitio quodam ex Abaris Byzantium redit. Comen-

ταθέντων. στρατηγός δὲ αἰρεθεὶς Κομεντίολος κατὰ Σκλαβήνων ἠνδραγάθησε. καὶ ὅπως πάλιν ὁ Χαγίνος τὰς σπονδὰς συγχεῖ· καὶ περὶ Βουκολόβρα τοῦ μάγου. πόρθησις τε πλείστων πόλεων Ῥωμαϊκῶν ὑπὸ τῶν βαρβάρων. εἶτα τὸν πόλεμον διέξεισι τῶν 5 Περσῶν καὶ Ῥωμαίων τὸν ἐπὶ τὸν Νεμφίον ποταμόν, τὸν τε γάμον Μανρικίου καὶ Κωνσταντίνης τῆς Τιβερίου θυγατρὸς. διαλαμβάνει δὲ καὶ περὶ τοῦ γενομένου ἐμπρησμοῦ, ὅς ἐν τῷ γόρῳ κατὰ τὰ προοίμια τῆς βασιλείας Μανρικίου συνέβη, καὶ περὶ τῆς ἀναιρέσεως Παυλίνου τοῦ γόητος, καὶ περὶ τοῦ θαύμα- 10 τος τοῦ κατὰ τὴν κόγχην Γλυκερίας τῆς μάρτυρος, ὅπως τε Ἰωάννης ὁ πατριάρχης, φιλανθρωπότερον δοκοῦντος ἔχειν τοῦ βασιλέως, αὐτὸς πυρὶ παραδοθῆναι τὸν γόητα δυσχυρῆζετο, παρφαίνων τῷ λόγῳ καὶ τὴν ἀποστολικὴν ῥῆσιν. καὶ ὅτι Παυλί- τός τε καὶ ὁ παῖς, κοινωνὸς ὦν τῆς ἀσεβείας, τὴν ἐπὶ θανάτῳ 15 ἀπήχθησαν, ἕξει τὸν βίον καταστρεψάμενοι. ἔτι τε περὶ τῶν Ἀφούμων καὶ Ἀκβῦς τῶν φρουρῶν, ἐμπεριέχεται δὲ τῷ λόγῳ μάχῃ Ῥωμαίων καὶ Περσῶν, καὶ ὅπως ὁ Ἰωάννης καταστρατη- γεῖται ὑπὸ τῶν βαρβάρων. ἔτι δὲ καὶ ὁ μέγας σεισμός ὁ γενόμε- νος κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ἀναγορεύσεως Μανρικίου, καὶ περὶ τῆς 20 ὑπατείας αὐτοῦ. ὅπως τε Φιλιππικός ὁ ἐπ' ἀδελφῇ τοῦ βασι- λέως Γορδία γαμβρὸς τῆς ἐφ' αὐτῆς δυνάμειως προχειρίζεται στρατη- γός, καὶ αἱ ἀνδραγαθίαι αὐτοῦ, ἀναχώρησις τε ἐκ τῆς Μηδικῆς τῶν Ῥωμαίων. καὶ ὅπως ἀνδρῶν τὸ Ῥωμῆϊκὸν ἐκινδύνευσεν, ὅπως τε τὴν Ἀρζανηνὴν χώραν ὁ Ῥωμαίων στρατηγός προνομή

tiolus contra Scлавinos sive Sclavos dux creatus rem cum virtute gerit. Chaganus propter Barcolabram magum foedera denuo confundit. cum- que Abares complura Romanorum oppida depopularentur multisque locis vastitatem inferrent, Targitius in insulam Chalcitidem ad senos menses relegatur. Romanorum Persarumque ad Nymphium flumen conflictus. Mauricium inter et Constantinam Tiberii filiam nuptiarum sacra obeun- tur. in ipso primordio imperii Mauricii exortum in foro incendium. miraculum conchae seu pelvis Glyceriae martyris. Paulinus praesti- giator deprehenditur. imperatore ad clementiam propendente, ut appa- ret, Ioannes patriarcha veneficum rogo cremandum instat, dictaque ver- bis Apostolicis confirmat. Paulinus in crucem tollitur: eius filio impietatis consorti caput a cervicibus abscinditur. de Aphumis et Acbas castellis. Persarum et Romanorum certamen. Ioannes dux astu militari victus. Mauricio imperio occipiente horribilis terraemotus. eiusdem consulatus. Philippico imperatoris sororio (Gordiam quippe illius ger- manam habebat in coniugio) orientalium copiarum praefectura mandatur. Kius egregia facinora. Romanorum e Perside abitio. sitis immensitate propemodum extinguuntur. captivos trucidant. Arzanenam regionem

παραδέδωκεν, ἀριστεία τε τῆς Ῥωμαίων δυνάμεως, καὶ ὅπως τὰ κατὰ τὴν Μαρτυρόπολιν ὁ Περσῶν στρατηγὸς κατεπόρθησε. προεβία τε Περσῶν πρὸς Ῥωμαίους πρώτη καὶ δευτέρα. ταῦτα μὲν ἐν τῷ πρώτῳ λόγῳ.

2. Ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ διαλαμβάνει περὶ τοῦ ὄρους τοῦ 5 Ἰζαλά, περὶ τε τῆς κατὰ τὸν Καρδαρηγᾶν τὸν τῶν Περσῶν στρατηγὸν ἀλαζονείας. ὅπως τε Φιλιππικοῦ τε καὶ Ῥωμαίων πρὸς τὸν Καρδαρηγᾶν καὶ Πέρσας μάχῃ περὶ τὸ Ἀρζάμων συνέστη, καὶ ὅπως ὁ Φιλιππικὸς τὴν ἀχειροποίητον εἰκόνα φέρων περιήξει καθ'αγιάζων τὸ στράτευμα, καὶ ὡς νίκη ἐπιφανεστάτη τότε Ῥω- 10 μαίων ἐγένετο, ὅπως τε ἡ ἀχειροποίητος πρὸς Συμεώνην τὸν ἐπίσκοπον Ἀμίδης μετὰ σεβασμότητος ἀποστέλλεται. σκυλεύεται δὲ ὑπὸ Ῥωμαίων τὸ βάρβαρον, καὶ φεῖγει ὁ Καρδαρηγᾶν ἐπὶ τὸ Λαρούς, καὶ ὅπως οἱ Λαρηνοὶ ἀπὸ τοῦ ἄστειος αὐτὸν ἀποπέμπονται διὰ τὸ κατὰ κράτος ἠττηθῆναι. ὅπως τε ὁ Ῥωμαίων στρα- 15 τιώτης τὸ σῶμα κατετέρωτο· ἦν δὲ τῆς τῶν Κουαρτοπαρθῶν τάξεως, οὕτω καλουμένων τῶν ἐν Βεροία πόλει τῆς Συρίας τὰς διατριβὰς ποιουμένων. περὶ τε τῆς ἐπιστρατείας Ῥωμαίων κατὰ τῆς Ἀρζανητῆς, καὶ ὅπως Μαρουθῦς καὶ Ἰώβιος οἱ ἡγεμόνες αὐτῆς αὐτομολοῦσι πρὸς Φιλιππικὸν καὶ Ῥωμαίους. καὶ περὶ 20 τῆς ἰδιωτικῆς δυνάμεως τῆς συναθροισθείσης ὑπὸ τοῦ Καρδαρηγᾶν εἰς τὸ ἐξαπατηθῆναι Ῥωμαίους. καὶ ὅπως Ἡράκλειος ὁ Ἡρακλείου τοῦ αὐτοκράτορος πατὴρ ἐπὶ τοῦ Φιλιππικοῦ ἐπὶ κατασκοπῇ τῶν πολεμίων ἀποσταλεὶς παραδόξως διασώζεται. καὶ περὶ Ζαβέρτα τοῦ Πέρσου, καὶ ὅπως τῆς τῶν Ἀλομυρῶν πο- 25

militi depraedandam dux Romanus permittit. a bellandi peritia commendatur. Scipio Africanus maior laudibus effertur. Persae haud procul Martyropoli grassantur. eorum ad Romanos legatio. Hactenus liber primus.

2. Mons Izala. Cardarigani Persarum ducis arrogantia. Romanorum cum Persis apud Arzamonem fluvium congressus. Philippicus imaginem non manufactam portans circumeundo exercitum sanctificat, et Romani victoria clarissima potiuntur. eadem imago ad Simeonem Amidae Antistitem transmittitur. Barbarorum spolia Romani legunt. Cardariganus Daram confugiens ut victus oppido a Darenis excluditur. Romani militis e cohorte Quartoparthorum (sic enim nominantur qui Berrhoeae in urbe Syriae commorantur) corpus vulneratum. in regionem Arzanenen Romanorum expeditio. Maruthas et Iobius duces eius ad Philippicum transfugiunt. Cardarigas belli rudes ad Romanos circumveniendos conscribit. Heraclius Heraclii Augusti pater a Philippico hostes exploratum missus, mirabiliter servatur. De Zaberta Persa. Romani a castello Chlomaro obsidionem abstinent. Philippici repentina et

λιορκίας Ῥωμαῖοι ἀπέσχοντο. ἔτι δὲ περὶ τῆς ἀθρόας καὶ ἀλό-
 γου φυγῆς Φιλιππικοῦ, καὶ τῆς γενομένης ἀταξίας τοῖς Ῥωμαί-
 κοῖς ἑστρατευμάσι. περὶ τε τῆς ἐνιχθείσης τῆς Φιλιππικῆς νό-
 σου. καὶ ὅτι Ἡράκλειος ὁ Ἡρακλείου τοῦ αὐτοκράτορος πατὴρ
 5 τὰς φροντίδας τῆς ἡγεμονίας ἀναδέχεται. ὅπως τε τοῖς μεσημ-
 βρινοῖς τῆς Μηδικῆς προσβάλλει ὁ τῆς Ῥωμαίων δυνάμεως ὑπο-
 στρατήγος· καὶ ὡς ἕως ἴσως προσβάλλουσι Ῥωμαῖοι κατὰ τῆς
 Περσῶν πολιτείας. διαλαμβάνει τε ὡς Κομεντιόλος κατὰ τῶν
 Ἀβάρων ἑστρατεύει, ἔχων ὑποστρατήγους Μαυρίνον καὶ Κῦ-
 10 στον, καὶ ὡς εὐδοκιμοῦσιν οὗτοι κατὰ τῶν Ἀβάρων· ὕστερον δὲ
 ζωγρεῖται ὁ Κῦστος. καὶ ὅτι Ἀνσιμουῦθ τὸν ἔξαρχον τῆς πεζικῆς
 Ῥωμαίων δυνάμεως οἱ Ἀβαροὶ ζωγρίαν ἔλαβον, καὶ κατέδραμον
 τὰ ἀνὰ τὴν Θράκην αἱ δυνάμεις αὐτῶν. καὶ Κομεντιόλου διά-
 σκεψις εἰ χρὴ ἐπιτίθεσθαι τοῖς Ἀβάροις, καὶ δημηγορία ἐπὶ τῷ
 15 δεῖν ἐπιτίθεσθαι, καὶ ἀντιδημηγορία. ὅπως φωνῇ ἔμπεσοῦσι
 τῷ στρατῷ τῶν Ἀβάρων ἄπρυκτον τὴν τοῦ Κομεντιόλου ἐπίθε-
 σιν τὴν κατὰ τοῦ Χαγάνου εἰργάσατο. καὶ περὶ Βουσαῦ τοῦ
 στρατιώτου, ὅπως τε κνηγῶν ἐάλω ὑπὸ τῶν Ἀβάρων, καὶ ὅπως
 ὑπὸ τῶν ὁμοφύλων ὑπεροφθεῖς πρῶτος διὰ τοῦτο τοὺς Ἀβάρους
 20 πολιορκητικὰ ὄργανα ἰδίδιαζε κατασκευάζεσθαι. ὅπως τε ὑπὸ
 τοῦ Χαγάνου πολιορκεῖται Βερόη, καὶ ὅπως ἀποτυγχάνει τοῦ
 ἐγχειρίματος. ὅπως τε Διοκλητιανοῦ πόλιν ὁ αὐτὸς πολιορκή-
 σασ ἀπρακτεῖ. καὶ ὅπως ὁ βασιλεὺς Μαυρίκιος ὑπὸ τοῦ ἀγε-
 λαίου πλείθους τῶν Βυζαντιῶν ἰλοιδορεῖτο διὰ τὰ ὑπὸ τῶν βαρ-
 25 βάρων συμβεβηκότα περὶ τὴν Εὐρώπην δυστυχήματα, ὅπως τε
 ἐκπέμπει στρατηγὸν τὸν Ἰωάννην, ὃν ἐπεκύλουν Μυστάκωνα,

absurda fuga. in Romano exercitu trepidatio ac tumultus. Philippici invaletudo. Heraclius Heraclii parens ducis munus capessit. Romanorum hypostrategus, sive subimperator, sive minor dux, Persas ad meridiem incurSAT. tempestate verna Romani in Persidem irrumpunt. Comentiolus in Abaros movet, hypostrategos habens Martinum et Castum, qui praeclarum nomen adipiscuntur. capitur Castus. Ansimuthum pediatulus Romani duccm Abares captivum faciunt: superiorem Thraciam populantur. Comentioli deliberatio, coquid Abares invadendi sint. in utramque partem disseritur. clamor missus ausa Comentioli inania reddidit. De Busa milite, quomodo per venatum in manus Abarum venerit, et a civibus suis neglectus, ea de causa primus Abaros instrumenta, machinasque oppugnatorias fabricare docuerit. Chaganus Beroen obsidens, proposito excidit. idem Diocletianopolim oppugnare incassum instituit, et a Philippopoli atque Adrianopoli repellitur. Mauricius imperator a plebe Byzantina propter Castum et Ansimuthum duces captos conviciis incessitur. Ioannem cognomento Mystaconem cum Hypostrata-

ἰπποστράτηγον αὐτῷ κατασησόμενος Δράκωνα, ὃς καὶ παλιω-
κουμένης ὑπὸ τῶν Ἀβάρων τῆς Ἀδριανουπόλεως στρατῶνος τοῖς
παλιμοῖς τὴν πάλιν διοικούσα. Διαλαμβάνει δὲ καὶ ὅπως ἰ
Ἡράκλειος φρούριον Περσῶν ἐνέχευε τοῖς ἑλλοῖς ἑλλῶν, καὶ
περὶ τοῦ Βυζουδάς φρουρίου, καὶ ὅπως παραδόξῃ ἀρσενικῇ Σά- 5
προς τοῦ στρατιώτου ἑλλοῦ τὸ φρούριον Ὑρμαῖα. καὶ τὴν ἐν-
δοχίαν δὲ Φαλακκίου περὶ τὸ βασιλικὸν ἔστιν.

3. Ὁ δὲ τρίτος λόγος δεξιῶν ἑλλοῖς χαρακτηροῦται ἀπὸ
Φαλακκίου στρατηγὸς ὁ Πρίσκος τῆς ἑλλοῖς διοικήσεως, ὅπως τε
Φαλακκίως διαφθοροῦμενος Πρίσκῳ πρὸς Ἡράκλειον ἔγραψεν 10
ἐμφανίως τῷ στρατῷ τῶν οὐσίῳ αὐτῶν τὴν μείωσιν, καὶ ὅτι
Πρίσκος προσκλιλάζων τῷ στρατιώτῳ οὐκ ἀπέβη τοῦ ἑλλοῦ
κατὰ τὸ παλαιὸν ἔθος καὶ οὕτως ἠσπύσαστο τὸ στρατιωτικόν·
δὲ τὸ στρατιωτικόν, ὅτι τε αἱ οὐσίῳ ἐπιτίμνοντο καὶ οὐκ ἤτι-
μοῦντο, ἑλλοῖς. καὶ Πρίσκος ἐλαφρῶς δοὺς τὴν ἀχαρο- 15
πόητον δὲ αὐτῆς ἑλλοῖς τὸ κληθῶς ἐτέγνωζεν· οἱ δὲ καὶ
ταύτην λίθος ἔβαλον. δὲ φεύγει μὲν ἐν Κωνσταντίῳ Πρίσκος,
καὶ αἰφύεται ὑπὸ τῆς στρατιῆς Γερμανῶν αὐτοῖς στρατηγὸς ἀκού-
σεως· καὶ ταύτης τῆς τυραννίδος κρατούσης πολλοὶ παρὰ Περ-
σῶν συμφορὰ τοῖς Ὑρμαῖοις ἐκαταστάσαντο. δὲ καὶ βασιλεὺς 20
καίτοι μὲν Πρίσκου, ἀνταποστέλλει δὲ Φαλακκίως πάλιν στρα-
τηγόν. ἡ δὲ στρατιὰ καὶ πρὸς αὐτὸν ἑλλοῖς. καὶ παλιω-
κεῖται μὲν Κωνσταντίου ὑπὸ Περσῶν, ἕτεροι δὲ τῶν κερδύτων
ἑλλοῖς ἀπὸ τῆς Γερμανῶν. καὶ πόλεμος Πέρσας καὶ Ὑρμαῖοις

tego Droctone mittit, cuius virtute Adrianopolis ab obsidione liberata,
pugnata cum illis pugnare videlicet. Heraclius castellum Puzicum, Man-
sororum Theodorus et Andreas expugnant. Iudam Bithynas, admiranda
virtute Superii militis obtinent. Philippicus in urbem imperantem prof-
ceditur.

3. Priscus Orientalibus cupis pro Philippico praesentitur. Phil-
pious Prisco invitens, ad Heraclium scribit, uti amonens immunitatem
exercitui significat. Priscus neglecto more veteri, veniens ad exercitum
de equo non descendit, et ita militibus de plano salutem diceret. que-
circa quoniam et de commentu mitterent, et honore suo fraudarentur,
seditionem occipiunt. esse artificie quodam Priscus, circumlata imagine
non ab homine confecta pacare studet. quam cum et ipsam lapidibus
insectarentur, Constantinam fugit: in cuius locum Germanus, quanquam
invitus sufficitur. his turbis vigintibus, Persae multis calamitatibus Ro-
manos affligunt. quam ob causam imperator Prisco abdicato, Philippico
honoris sui dignitatem restituit; in quem nihilominus exercitus calcitrat.
Germanus Persae obessu Germani adventu pericula eripuit. Ari-
vitus erga ducem mitescit. Puzicum Romanorum

κατὰ τὴν Μαρτυρόπολιν γίνεται, καὶ νικῶσι Ῥωμαῖοι λαμπρῶς, ἅτε τοῦ Περσῶν στρατηγοῦ Μυροῦζα καὶ τρισχιλίων πεσόντων, χιλίων δὲ ζωγηθέντων. καὶ διαλλύσεται πρὸς τὸν αὐτοκράτορα δι' Ἀριστοβούλου τὸ στρατόπεδον· γίνεται τε κατὰ τὸ 5 φρούριον Γίληγερδῶν τῶν δεσμωτῶν Ῥωμαίων ἀριστεία. καὶ Γρηγόριος ὁ Ἀντιοχείας ἀρχιερεὺς Φιλιππικὸν διὰ πρεσβείας ἀποκυθίστησι τῷ στρατεύματι. ἄλίσκεται δὲ ὑπὸ Περσῶν ἡ Μαρτυρόπολις διὰ Σίττα δόλω, καὶ ἀποχειροτονεῖται Φιλιππικός, καὶ Κομεντιόλος ἀντ' αὐτοῦ τὸν Περσικὸν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος 10 πιστεύεται πόλεμον. οἱ δὲ Γέται ἤτοι Σκλάβοι τὰ περὶ τὴν Θράκην ἐλυμαίνοντο, ἡ Ῥώμη δὲ πρὸς τοὺς Λογγιβάρδους ἀνθωπλιζέτο, καὶ Λιβύη τῶν Μυυροισίων περιεγίγνετο. Κομεντιόλου δὲ στρατηγοῦντος συμπλέκονται περὶ τὸ Σισύρβανον πλησίον Νίσιβος Πέρσαι καὶ Ῥωμαῖοι, καὶ νικῶσι κατὰ κράτος Ῥωμαῖοι, 15 Ἡρακλείου περιφανῶς ἐνευδοκίμοῦντος τῷ δόρατι· πίπτει γὰρ καὶ αὐτὸς ὁ τῶν Περσῶν στρατηγὸς Φραάτης, καὶ σκυλεύεται τὸ πολέμιον. ἔτι δὲ διαλαμβάνει ὅπως ὁ Βαράμ Τούρκους καταπολεμήσας, καὶ πολλὸν πλοῦτον Ὁρμισδα τῷ βασιλεῖ ἐκτίθεν χορηγήσας, ἤρε τὴν μάχαιραν καὶ κατὰ Σουανίας· Ῥωμαῖοι δὲ 20 Ῥωμανοῦ στρατηγοῦντος συμπλέκονται Βαράμ καὶ τῷ ὑπ' αὐτὸν στρατῷ, καὶ κατὰ κράτος νικῶσι. καὶ ὡς διὰ τὴν ἤτταν Ὁρμισδας τῷ Βαράμ ἐπονειδίζων γυναικεῖαν ἔστειλεν ἐσθῆτα· ὁ δὲ ἀνθύβριξε, θυγατέρα Χοσρόου ἄλλ' οὐχ υἱὸν Ὁρμισδαν τοῖς γράμμασιν ἐπιγραφόμενος. ἐν ᾧ καὶ Ἀρμένιοι ὑποθήκαις Σαβ- 25 βατίου τὸν μὲν σφῶν στρατηγὸν Ἰωάννην ἀναιροῦσι, προσχωρεῖν

ad Martyropolim conflictus, et horum victoria praedicanda, duce Maruza interfecto et tribus Persarum millibus captis, cum imperatore in gratiam reditur. in castello Giligerto Romanorum captivorum generosa virtus. Gregorius archipraesul Antiochenus Philippico per legatos militum voluntates recuperat. Sittae dolo et impostura Persae summa ope Martyropoli potiuntur. Philippicus gradu deicitur, et Comentiolo bellum Persicum decernitur. Getae sive Sclavi Thraciae finitima incursant. Roma in Longobardos vicissim arma capit. in Lybia Mauri vincuntur. apud Silarbanum prope Nisibim Comentioli ductu Romani Persas summa ope, Heraclio ad famam insigniter dimicante, debellant. dux ipse Aphraates oppetit; spolia leguntur: imperatori pretiosa inde munera transmittuntur. Varamus Turcis superatis Suaniam aggreditur. de Varamo Romani Romano duce triumphant: cui victo exprobrandi causa Hormisdas muliebrem stolam mittit. ille contumeliam contumelia ulciscendam ratus, in epistolae inscriptione Chosroae non filium sed filiam appellat. Armenii Symbatii cuiusdam impulsu Ioannem praectorem suum trucidant,

δὲ Πέρσαις ἔγχειροῦσι. Κομεντιολος δὲ σταλείς ὑπὸ τοῦ βασι-
λέως τὴν τε στύσιν κατενούζει καὶ Σαββάτιον εἰς Βυζάντιον ἄγει·
ὁ δὲ θηριολίος βορὰ γενέσθαι καταδικάζεται, γιανθροπία δὲ βα-
σιλικῇ τοῦ θανάτου ἀπολίεται. Ὁρμισδας δὲ Σαρύμην κατὰ
Βαρύμ ἀποστέλλει· Βαρύμ δὲ μάχη νικήσας Σαρύμην ἐλεφάν-5
των βορὰν ἐποιήσατο, καὶ ἀναφανδὸν κατὰ Ὁρμισδα παρατάσ-
σεται. ὁ δὲ Βαρύμ ἐπὶ τοσοῦτο δόξης ἦν κεχωρηκῶς πρὶν ἢ
μελετήσαι τὰ τῆς ἀποστασίας, ὡς μετὰ γε βασιλεία μηδένα τῶν
πάντων μείζονα δόξαν ἔχειν αὐτοῦ· ὁ γὰρ κοροπαλάτην Ῥω-
μαῖοι καλοῦσι, ταύτης ἀπήλαυε τῆς τιμῆς. ἐμπεριέχεται δὲ τῷ 10
λόγῳ καὶ ἀναδρομῇ τῶν συγκυρησάντων περὶ τοὺς πρεσβυτέρους
χρόνους, καὶ σύντομος ἀφήγησις τῶν κεκτημένων ἐπὶ τῆς βασι-
λείας Ἰουστίνου καὶ Τιβερίου τῶν αὐτοκρατόρων, καὶ περὶ τῆς
ὠμότητος Ὁρμισδοῦ τοῦ Περσῶν βασιλέως, καὶ τῆς Περσικῆς
γενεαρχίας ἀφήγησις. ταῦτα μὲν καὶ ὁ τρίτος. 15

4. Ὁ δὲ τέταρτος διαλαμβάνει ὅπως τε Πέρσαις ὁ ἐμφύ-
λιος ἐκρατύνετο πόλεμος, καὶ ὅσα συνεκέρησε κατὰ τὴν τυραν-
νίδα Βαρύμ τρόπαιά τε καὶ εὐτυχήματα· καὶ ἡ τοῦ Φιρεχάνου
ἀναίρεισις καὶ ἡ Ζαδέσπρα προσχώρησις, ὅπως τε ὑπὸ Βινδόου
καθαιρεῖται τῆς βασιλείας Ὁρμισδας, ὅπως τε ἤτησε δέσμιος 20
ὦν δημηγορῆσαι, καὶ ὡς δημηγορεῖ, ὅπως τε Βινδόης δημηγο-
ρεῖ, καὶ κατασφύζεται ἐνώπιον Ὁρμισδοῦ ὁ παῖς καὶ τεμαχίζεται
ἡ βασιλίς, καὶ τυφλοῦται καὶ αὐτὸς Ὁρμισδας· ὅπως τε ὕστε-
ρον ὑπὸ τοῦ παιδὸς Χοσρόου, ὃν ἐστήσαντο Πέρσαις βασιλεία,

et ad Persas deficere instituunt. missus ab imperatore Domenziolus tu-
multum sedat, et Symbatium Constantinopolium ducit: ubi sententia iudi-
cum a bestiis dilaniandus benignitate et clementia imperatoris conserva-
tur. Soranem ab Hormisada contra se missum Varamus potentior ele-
phanto obiicit. Varamus, qui antequam defectionem meditaretur, eo ho-
noris et auctoritatis processerat ut facile secundus a rege numeraretur
(siquidem Curopalatae, ut Romani vocant, magistratum gerebat), aperte
regi bellum facit. repetitio rerum vetustioris cuiusdam memoriae, ge-
storumque adversum Persas Iustino et Tiberio imp. compendiosa nar-
ratio. Hormisdac regis Persarum crudelitas. principes familiae apud
Persas.

4. Bellum civile inter Persas robur validum acquirit. Varami ty-
ranni prosperi successus. Pherochanis trucidatio. Zadesprae ad hostes
transitio. Hormisdas a Bindoc regno deturbatus e vinculis concionandi
facultatem impetrat, in quem Bindocs asperius verba fecit. Hormisdac
fillus minor ante oculos patris mactatur, regina frustatim dissecatur:
ipse terebratis luminibus caecatur, postmodumque a Chosroe filio seniore,
quem sibi regem Persae elegerant, fustuario interimitur. Varami tyran-

ρόπαλοις ἀναιρεῖται. ἐπικράτειά τε τῆς τυραννίδος Βαράμ, καὶ γνήγῃ Χοσρόου τοῦ Περσῶν βασιλέως, ὅπως τε ἐπὶ τὸ Κιρκήσιον ὁ Περσῶν βασιλεὺς παραγίνεται, προσχωρήσας Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι, ὅπως τε διαπριεσβένεται πρὸς αὐτόν. περὶ 5 Βαράμ δὲ πάλιν, ὅπως τεχνάζομενος ἐπ' αὐτῶν ἀναρρηθῆναι βασιλεὺς καὶ μὴ τυχῶν ἐαυτὸν ἀνηγόρευσε βασιλείᾳ. ὅπως ὁ βασιλεὺς Χοσρόην ἐπὶ τὴν ἱερὰν πόλιν μετάγει, βασιλείῳ αὐτῷ θεραπείαν συστησάμενος. καὶ περὶ τῶν συγκυρησάντων Βαράμ καὶ Χοσρόη πρὸ τῆς Ῥωμαϊκῆς συμμαχίας, καὶ ὡς διαπριεσβε- 10 σάμενος Βαράμ πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Μαυρικίον ἀποπέμπεται, διαπριεσβείεται δὲ πάλιν Χοσρόης καὶ τυγχάνει. ὅπως ὁ βασιλεὺς τὸν τῆς Μελιτηνῆς ἱερέα ἕμα Γρηγορίῳ τῷ Ἀντιοχείας ἀρχιερεῖ πρὸς Χοσρόην ἐξέπεμψε. περὶ τῆς δολοφονίας Βαράμ, ἣν Ζαμέρδης καὶ Ζοανάμβης συνεσκεύασαντο, καὶ περὶ τοῦ φό- 15 νου τῶν εἰς τοῦτο συμπραξάμενων. περὶ Βινδύου τοῦ Πέρσου, καὶ ὅπως δραπετεύει Περσίδα, τῆς κατὰ Βαράμ ἐπιβουλῆς κοινῶς γεγωνῶς. ὅπως ἡ Μαρτυρόπολις ἐπὶ Χοσρόου ἀποδίδοται Ῥωμαίοις, καὶ περὶ τῆς τοῦ Σίττα διὰ πυρὸς ἀναιρέσεως, καὶ ἑορταστικῆ τοῦ ἐπισκόπου Μελιτηνῆς (Δομετιανὸς ὄνομα 20 αὐτῷ) ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τοῦ Ἰησοῦ. ἐν οἷς καὶ ὁ τέταρτος λόγος.

5. Ὁ δὲ πέμπτος διξείσιν ὅπως Χοσρόης ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἀπορία τὴν ψυχὴν κατατροχόμενος ἐπρέσβευε τὸν ἐν μάρτυσι Σέργιον, ὃν καὶ τὰ λοιπὰ βάρβαρα πριεσβέουσιν ἔθνη, λύ- 25 σιν τῶν δυστυχημάτων εὐρεῖν· καὶ ὡς σταυρῷ χρυσῷ λιθοκολ-

nis corroboratur. Chosroes in fugam incumbens Circesium venit, ad Mauricium imperatorem scribit, ei se dedit. Varamus a Persis rex salutari artificio quodam elaborat: ea spe frustratus regem se ipse creat. Comentiolus iussu Mauricii Chosroem Hierapoli, obviam egressus, honorifice accipit, satellitium ei regium adiungit. acta inter Varamum et Chosroem, antequam is societatem cum Romanis iniret. Chosroae ad Mauricium efficax, Varami irrita legatio. imperator Domitianum Melitense et Gregorium Antiochiac pontifices super Varamo per insidias mactando ad Chosroem legat; quem Zamerdes et Zoambres cum aliis adorientes, misere pereunt: Bindoes molitionis contra Varamum particeps effugit. Martyropolim Persae Romanis restitunt. Sittas proditor igni exurit. Domitiani Melitenensis episcopi pro recepta urbe festa et gratulatoria concinacula.

5. Chosroes-Persarum rex animi anxius Sergium martyrem, caeteris quoque barbarorum nationibus sanctum ac venerabilem, precatur uti calamitatem ab se depellat: crucem auream gemmis distinctam eidem

λήτω ἐτίμησεν· ἐντεῦθεν τε Ζαδέσπρας διὰ Ῥοσᾶ δολοφονεῖται Βλησχάνους ὑποθήκαις, καὶ τᾶλλα θυμῶρη Χοσρόη συναντιᾶ. περὶ τοῦ ἐκδανεισθέντος χρυσίου Χοσρόη τῷ Περσῶν βασιλεῖ ὑπὸ Μαυρακίου τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ὡς χειρογραφεῖ Χοσρόης τὸ δάνεισμα. πρεσβεία τε Χοσρόου ἐφ' ᾧ ἀποστῆναι Κομεντιόλου 5 τῆς ἡγεμονίας, καὶ χειροτονία Ναρσοῦ ἀντὶ Κομεντιόλου, καὶ συμμαχία Ῥωμαίων κατὰ τοῦ τυράννου Βαρᾶμι. καὶ περὶ τῶν βασιλικῶν δώρων τῶν σταλέντων Χοσρόη ἐπὸ τοῦ αὐτοκράτορος· καὶ ὅπως τὰς κλεῖς τοῦ Δαράς ὁ Χοσρόης διὰ τοῦ πρέσβειως Δόλβζα παραδέδωκε τῷ βασιλεῖ. ἡμιηγορία τοῦ Δομετιανοῦ 10 Μελιτηνῆς, προτρέπουσα τὸ Ῥωμαϊκὸν συμμαχεῖν Χοσρόη κατὰ Βαρᾶμι· καὶ περὶ τῶν συγκυρησάντων εὐτυχημάτων πρὸς τῆς συμπλοκῆς Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν Χοσρόη, καὶ ὅπως οἱ βασιλικοὶ θησαυροὶ τὰ τε Περσικὰ βασίλεια ἀποκαθίσταται Χοσρόη διὰ Βινδόου. ἔνωσις τῶν Ῥωμαϊκῶν δυνάμεων Ἀρμενίας τε καὶ 15 τῆς ἐφίας, καὶ μάχη κατὰ Βαρᾶμι, καὶ νίκη Ῥωμαίων περιφανεστάτη· ἐν ἧ μάχῃ Ναρσοῦ στρατηγοῦντος καὶ Τοῦρκοι συνελήφθησαν, οἱ ἐπὶ τῶν μετώπων τὸν τύπον ἔφερον τοῦ σταυροῦ, δ' ἐπέθεντο, ὡς ἐκείνοι διεγοῦντο, εἰς ἀπαλλαγὴν τῆς πάλαι προσπισούσης αὐτοῖς λοιμικῆς νόσου. τὰ κατὰ τὴν Γολινδοῦχ 20 ἐν Περσίδι γεγονότα, καὶ ὅλον ἐκείνη βίον ἀσκητικὸν ἠγωνίσαστο. ἐπανάξενυξίς τε Χοσρόου εἰς τὰ οἰκεία βασίλεια. καὶ περὶ τῶν σταλέντων δώρων πικρὰ Χοσρόου Σεργίῳ τῷ μάρτυρι. πρεσβεία τε τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν ὕγιον, ὥστε ἐκ τῆς Σερίμι παιδοποιήσασθαι· Χριστιανῇ δὲ ἐτύγχανεν αὕτη. καὶ ἐπιτυχία τε 25

vovet. Zadesprates a Rosano Solchanis hortatu circumventus occiditur, aliaque praeterea Chosroae haud iaiucunda eveniunt. pecuniam a Mauricio Imperatore mutuatus syngrapham dat. eius legatio super Comentiolo duce in ordinem redigendo, in cuius locum Narses sufficitur. Romanorum adversus Varamum tyrannum auxilia. Mauricii ad Chosroem dona regalia, qui per Dolabranum legatum claves Darae oppidi imperatori contradidit. Domitiani Melitenae antistitis ad Romanos de Chosroae contra Varami opes adiuvando praeclara oratio. ante Romanorum Persarumque dimicationem Chosroae oblata felicitas. thesauri regii et regnum eidem opera Bindoi restituntur. Romanorum Armeniarum orientaliomque copiarum coniunctio, praelium cum Varamo, et Romanorum Narse imperatore victoria splendidissima. capti etiam Turcae in frontibus crucis figuram ferentes, quod quidem (ut narrabant) aliquando pro liberatione a grassante pestilentia matres adhuc pueris inusserant. res Golinduchae, quae in Perside vitam vixit asceticam. Chosroae in regiam reversio. dona a Chosroae Sergio martyri sacra. ad eundem
s eiusdem pro suscipiendis ex Sira Christiana femina liberis.

τῆς αἰτήσεως, καὶ δώρων πολυτελῶν ἀποστολῇ παρ' αὐτοῦ εἰς τὸν νεὼν τοῦ μύρτυρος. ὅπως τε Χοσρόης τοῦς κεκοινωνηκότας τῇ τυραννίδι καὶ Βινδόην αὐτόν, ὡς κατὰ βασιλείως χεῖρας ἤραυται, θανάτῳ διώλισε. περὶ τῶν προαγορευθέντων ὑπὸ 5 Χοσρόου, καὶ ὡς στασιάζει τὰ Ῥωμαίων πράγματα τυράννοις δουλεύοντα. πρεσβεία τε Πρόβου τοῦ Χαλκηδόνος προέδρου, καὶ περὶ τῆς εἰκόνας τῆς Θεομήτορος, καὶ ὅσα κατὰ τὴν πρεσβείαν ἀπήντησεν. ἐκδημία τε τοῦ αὐτοκράτορος ἐπὶ τὴν τῆς Εὐρώπης ἀγχίλου, καὶ περὶ τοῦ συναντήσαντος αὐτῷ ἐν ὑτ' φά- 10 σματος. ὅπως τε ὑπέστρεψεν εἰς τὰ βασίλεια ὁ αὐτοκράτωρ, πρεσβείας Περσικῆς ἐπιστάσης διὰ Ζαλαβζάν. ἐν οἷς καὶ ὁ πέμπτος λόγος.

6. Ὁ δὲ ἔκτος λόγος περιέχει ὅπως ἀπὸ τῆς πόλεως ἐξιόν-
 15 τι τῷ βασιλεῖ ἐνέσκηψε κλύδων θαλάττιος. ὅπως τε περὶ Ἡρά-
 κλειαν, ἐκίσει τοῦ βασιλείως διατριβοντος, τέρας ἐγεννήθη, παι-
 δίων μῆτε χεῖρας μῆτε ὄμματα ἔχον μῆτε ὑφρῆς μῆτε βλέφαρα,
 πρὸς δὲ τῷ ἰσχυρῷ ἰχθύος οὐρᾷ ἀπεκρέματο· καὶ ὅπως τὸ τέρας
 ἀνήρητο. περὶ τῶν τριῶν Σκλαβηνῶν τῶν κιδάρας ἐπιφερομέ-
 20 νων, οἳ ἐκ τῶν μερῶν τοῦ Ὠκεανοῦ ἐλέγοντο πρὸς τὸν Χαγάνον
 ἀπειστέλθαι· οἳ καὶ ἐνεφανίσθησαν Μανρικίῳ τῷ βασιλεῖ. πρε-
 σβεία τε Φράγκων πρὸς τὸν βασιλεῦ ἐφ' ᾧ συμμαχεῖν ἐπὶ δώροις,
 καὶ ἀποστροφῇ τῆς αἰτήσεως· Βόσσοις καὶ Βέττοις οἳ πρέσβεις,
 ὁ δὲ ἀποστείλας ὀνόματι Θεοδώριχος. περὶ τῆς ἀγέλης τῶν ἐλά-
 25 φων, καὶ ὅπως ἡ μελίων βύλλεται καὶ εἰς λόχμην τινὰ φεύγει,
 καὶ ὡς ἐπιδιώκεται ὑπὸ τιος τῶν δορυφόρων καὶ ἑτέρου τινός

voti compos, rursum donaria sumptuosa ad eius aedem mittit. tyrannidis conscios, atque adeo ipsum Bindoem, ut adversus regem nefaria molitum, vita expellit. eius de Romana republica ex dissidio tyrannis servitura praedictio. Probi Chalcedonensis episcopi legatio, et de imagine dei matris, quomodoque legatio illa evenit. profectio imperatoris ad Anchialum Europae. de occursante ipsi in sue portento. quo pacto reversus est domum imperator legatione Persica perfecta per Zalambanum.

6. Haec autem libro sexto insunt: uti exeuntem ex urbe Augustum marina tempestas exceperit, utque ad Heracleam, dum ibi commoratur, monstrosus partus natus infans, manibus et oculis carens, ad haec et supercilis ac palpebris, ad femur piscis cauda appendente; et quomodo sublatum hoc monstrum. de tribus illis Sclavis citharas importantibus, qui ex Oceani partibus ad Chaganum missi ferebantur, et a Mauricio imperatore spectati sunt. legatio item Francorum ad Caesarem, qua stipendio se illi militaturos polliciti repulsam tulerunt. Bossus et Bet-tus legationem hanc a Theodoricho missi obibant. de grege cervorum, utque ingens quidam telo ictus in silvam se contulerit; insequente vero

Γήπαιδος, ὅπως τε ὁ δορυφόρος διὰ τὰ περὶ αὐτὸν χρύσεια δολοφονεῖται, καὶ ὡς χρόνῳ μακρῷ ὕστερον ὁ Γήπαις δολοφονῆσαι φωραθεὶς πυρὶ παραδίδοται. στρατεία Ἀβύρων κατὰ Ῥωμαίων καὶ πολιορκία Σιγγιδόνης τῆς πόλεως, χειροτονία τε Πρίσκου τοῦ στρατηγοῦ, καὶ ὅπως τοῦ κατὰ τὴν Εὐρώπην πολέμιον τοῦ-5 τον προεστήσατο. καὶ ὅπως ὁ Χαγάνος εἰς Δριζίπερα γενόμενος τὸν νεὼν Ἀλεξάνδρου τοῦ μάρτυρος ἐπολιορκησε. καὶ ὅπως ἐν Τζουρουλῶν τῇ πόλει Ῥωμαῖοι συγκαλισθέντες ὑπὸ τοῦ Χαγάνου πολιορκουῦνται, ὅπως τε δόλῳ φενακίζει τὸν βάρβαρον ὁ Μαν-6 ρίκιος καὶ τῆς πολιορκίας ἀπάγει. πρεσβεία τε Ἀβύρων πρὸς 10 Ῥωμαίους, καὶ ὅσα τῷ Ἀρδαγίστῳ ἐκ τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀπήντησε δυνάμει, ἔτι δὲ καὶ τὰ κατὰ τὸν Τατίμερ. ἀνδραγαθία τε τοῦ Ῥωμαίων ταξιάρχου Ἀλεξάνδρου, καὶ ἀνδραγαθία Ῥω-15 μαιῶν, καὶ Σκλαβηνῶν ἀναίρεσις, ἔφοδος τε Σκλαβηνῶν κατὰ Ῥωμαίων. περὶ τῶν τεχθέντων τεράτων πρὸ τοῦ ὕστερος τῆς 15 βασιλίδος, ὡς τὸ μὲν ἦν τετράπουν παιδίον, τὸ δὲ δικόρυσον. ὅπως Πρίσκος ἀποχειροτονεῖται τῷ δοῦναι τῷ Χαγάνῳ ἀπὸ τῆς τῶν Σκλαβηνῶν λείας, καὶ Πέτρος ἀντιχειροτονεῖται στρατηγὸς τῆς κατὰ τὴν Εὐρώπην μάχης· καὶ περὶ Θεοδώρου τοῦ πρέσβεως σταλέντος πρὸς τὸν Χαγάνον ὑπὸ τοῦ Πρίσκου, τῆς τε περὶ αὐ-20 τὸν παιδείας καὶ δεξιότητος. ἐν οἷς καὶ ὁ ἔκτος λόγος.

7. Ὁ δὲ ἑβδομος λόγος διαλαμβάνει περὶ τῆς γεγενημέ-25 νης ἀταξίας ταῖς Ῥωμαίων δυνάμεισιν, ἀριστείαν τε Ῥωμαίων κατὰ Σκλαβηνῶν ἤτοι Γετῶν· Γέται γὰρ τὸ παλαιὸν ἐκυλοῦντο.

hastifero, et altero item Gepaede, ut hic illum ob aurea ornamenta ex insidiis interfecerit, et longo post intervallo caedis reus deprehensus flammis sit traditus. Abarorum contra Romanos expeditio, urbisque Singidonis obsidium. uti Priscus belli dux delectus et militiae Europaeae praefectus sit. ut Chaganus Driziperam delatus beati Alexandri martyris templum obsederit; et quomodo Tzurulo oppido inclusos Romanos Chaganus cinxerit, utque Mauricius astu deceptum Barbarum ab obsidione averterit. missa ab Abaris ad Romanos legatio, et quae Adragastus ab exercitu Romano acceperit incommoda. praeterea quae sub Tatimero neta Alexandri tribuni militum fortitudo, Romanorumque res fortiter gestae, et Sclavorum interitus, horumque vicissim in Romanos impetus. de monstris ad regiam urbem natis, infantes, unus biceps, alter quadrupes, uti Prisco imperium fuerit abrogatum, quod partem praedae e Sclavis abductae Chagano donasset, utique pro illo Petrus Europaeo bello dux praeficiatur. de Theodoro item legato ad Chaganum a Prisco ire iussu, et de eius doctrina atque rerum gerendarum dexteritate.

7. Libro septimo agitur de turbatis Romanorum ordinibus, eorundemque rebus fortiter gestis contra Sclavos sive Getas: hoc enim no-

καὶ περὶ τῶν ἐν Ἀσίμῳ τῇ Θρακίᾳ πόλει Πέτρῳ τε καὶ τοῖς πολίταις συμβεβηκότων. καὶ ὡς Πιράγυστος ὁ τῆς τῶν Σκλαβητῶν δυνάμειος φύλαρχος ἀνήρηται· καὶ ἀνδραγαθία Ῥωμαίων. περὶ τῆς ἀνδρίας τῆς παρακολουθησάσης ταῖς Ῥωμαίων δυνάμεισι. καὶ ὅπως τοῦ Πέτρου καταπολεμηθέντος ὑπὸ τῶν Σκλαβητῶν Πρίσκοσ ἀΐθις γίνεται στρατηγός. θάνατος Ἰωάννου τοῦ νηστευτοῦ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ περὶ τῶν ἐκδανεισθέντων αὐτῷ χρημάτων ὑπὸ Μαυρικίον, καὶ περὶ τοῦ ἐν τῇ ὁμολογίᾳ χειρογραφήματος, καὶ ὅπως διὰ τιμῆς ἦγεν ὁ φιλεσεβῆς ὡς 10 ἄληθῶς αὐτοκράτωρ τὰ εὐρεθέντα τῷ ἀρχιερεῖ μετὰ θάνατον ῥύκια. περὶ τῶν Μαυρουσίων τῶν συστραφέντων κατὰ Κιρκηδόνος τῆς πόλεως, καὶ ὅπως τῇ τοῦ Γενναδίου τόλμῃ ὁ πόλεμος ἔσβεστο. καὶ περὶ τοῦ κομήτου τοῦ φανέντος ἐπὶ ἡμέρας πολλάς. περὶ τοῦ ἐμφυλίου πολέμου τοῦ γενομένου τοῖς Τούρκοις, καὶ ἐν 15 ἐκθέσει τὰ περὶ τῆς τῶν Τούρκων πολιτείας. καὶ ὡς τὸν ἐθνάρχην τῶν Ἐγθαλιτῶν ὁ Χαγάνος τῶν Τούρκων ἀνελὼν καὶ δουλώσας τὸ ἔθνος, ἔτι δὲ καὶ τοὺς Ὅγωρ τὸ ἔθνος, καὶ δὴ καὶ τοὺς Κόλχους ἄχρι τριάκοντα μυριάδων διέφθειρεν. ἀλλὰ καὶ τὸν ἐπαναστάντι αὐτῷ Τουροῦμ ἀνελὼν ἐπινίκιον ἐπιστολὴν Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι ἔστειλεν· ἰδουλώσατο δὲ καὶ Ἀβύρονσ. διδξ- 20 εῖσι δὲ καὶ περὶ τῶν κατὰ τὴν Ταυγάστ ἔθνων, καὶ περὶ τοῦ Μουκρί, ἐν οἷς οἱ Ἀβαροὶ ἠττηθέντες διεσπύρησαν. καὶ περὶ τοῦ Οὐάρ καὶ Χουνὶ τῶν ἔθνων, ἐξ ὧν ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ ἀπόμοιρα

mine antiquitus appellati sunt. de iis quae in ignobili quodam Thraciae oppido Petro et incolis acciderunt, utque Sclavorum praefectus Piragustus sit interfectus. de militum Romanorum virtute, licet squarum ingenti penuria premerentur. Petro a Sclavis pugna superato Priscus iterum belli Imperator delectus est. obitus Ioannis cognomento Ieiunatoris, patriarchae Constantinopolitani, deque mutuo a Mauricio imperatore accepta pecunia datoque aeris accepti confessisque chirographo; quantoque in pretio vere pius Augustus ille relictas a praesule post mortem pannosas vestes habuerit. de Maurusiorum adversus Carthaginem expeditione, utque Gennadii fortitudine bellum illud extinctum sit. de Cometa, qui dies complures visus est. de intestino apud Turcas et civili bello: accessit de eorumdem republica narratio. ut Turcarum Chaganus Ephthalitarum principe interfecto totam eam gentem subegerit: ut Agarenorum ad haec et Colchorum gentem trecentorum millium strage caeciderit, utque insurgentem adversus se Turum interfecerit, quo nomine victoriae nuntiam epistolam Mauricio imperatori scripserit. idem Abaros quoque sub iugum victos misit. refert et de gentibus quae Taugast incolunt, et de Mucris, in quas devicti Abari dispersi sunt. item de Var et Chuni, quorum pars magna iam inde ab Iustiniani temporibus

τῶνδε τῶν ἐθνῶν ἐνδημεῖ τῇ Εὐρώπῃ, οἱ καὶ Ἀβάρους ἐαυτοὺς ἐπεφήμισαν. καὶ ὡς ἡ Τούρκων χώρα σεισμοῦ καὶ λοιμοῦ ἀπειρατος. περὶ τε τοῦ χρυσοῦ λεγομένου δρους, καὶ περὶ τῆς Ταυγάστ, περὶ τε τῶν σκωλήκων τῶν τικτόντων τὴν ἐσθῆτα τὴν Σηρικὴν, καὶ ὡς πολλή ἐστι περὶ τὴν λεγομένην Χουβδὰν ἢ τῆς με- 5 τῆς γένεσις, καὶ τὰ περὶ αὐτὴν νόμιμα. καὶ περὶ τῶν Ἰνδῶν τῶν λευκῶν τὸ σῶμα. δι᾿ αὐτοῦ πρὸς τὸν Πρίσκον Χαγάνου περὶ ἀνδραποδισμοῦ τῆς Σιγγιδόνας, καὶ ἀντιλογία Πρίσκου πρὸς αὐτόν, καὶ ὅπως ὁ Πρίσκος Σιγγιδόνα σώζει τὴν πόλιν. ὅσα τε κατὰ Δαλματίαν οἱ βάρβαροι διεπράξαντο καὶ πόλεις ἐπόρθησαν, 10 ὅπως τε ὁ Γουνδοῦς παρὰ Πρίσκου σταλείς κατὰ τῶν ἐν Δαλματία βαρβάρων ἠρίστωσεν. ὅτι τῷ ἐννεακαιδεκάτῳ ἔτει τῆς βασιλείας Μαυρικίου προαγορεύει μοναχὸς τις τὸν αὐτοῦ θάνατον καὶ τῶν τέκνων· ἕλφος γὰρ γυμνώσας, ἀπὸ τοῦ φόρου μέχρι τῶν προαυλίων τῶν ἀνακτόρων διαδραμῶν, αὐτόν τε Μαυρικίον 15 καὶ τὰ τέκνα ἕλφει τεθνῆναι προηγόρευσεν. ἀλλὰ καὶ Ἡρωδιανὸς τις τῷ βασιλεῖ διεῖπε τὰ συμβησόμενα. περὶ τοῦ συμβάντος λιμοῦ τοῖς στρατεύμασι, καὶ ὡς ὁ Χαγάνος παρὰ δόξῃ φιλιθρωπία πενθημέρους σπονδὰς τοῖς λιμώττουσιν ἔδειτο, ὡς ἂν ὁ ἐπισιτισμὸς ἀπὸ τῶν βαρβάρων τοῖς Ῥωμαίοις ἀδεῆς ἔσοιτο· καὶ 20 ὡς ἀρώμασιν ὑπὸ Πρίσκου φιλοτιμηθεῖς ἐπὶ τὰ κατὰ Μυσίαν ἐχώρησεν. ὡς συνῆψεν ὁ Χαγάνος περὶ τὴν Μυσίαν πρὸς Κομεντιόλου μάχην, ἐπιβουλῇ δὲ Κομεντιόλου διωφθίμεται ὑπὸ

in Europa sedes habent, Abarosque se nominarunt. Turcorum regionem terraemotui ac pesti minime obnoxiam. de monte qui Aureus sit dictus, ac de ipsa urbe Taugast. de bombycibus, qui ex se vestes gignunt sericas, et quod serici ingens gignatur ad Chubdam urbem, quam appellant, copia, quaeque in illis vermibus glomerandis fieri solita. de India, qui candido sunt corpore. disceptatio Chagani cum Prisco de Singidonensibus in servitum abducendis, Prisciue contraria sententia, utque eam urbem Priscus servavit. quae per Dalmatiam barbari gesserint, quasque urbes everterint. quomodo Gundoes a Prisco adversus barbaros in Dalmatiam missus res fortiter gesserit. undevicesimo imperii Mauricii anno monachus quidam mortem illi liberisque eius praedixit: stricto enim gladio a foro ad palatii vestibulum procurrans Mauricium una cum liberis ferro occisum iri denuntiat. quin et Herodianus quidam imperatori eventura praesentia, famem scilicet illam, quae post in castris orta. ut incredibili Chaganus humanitate esurienti exercitui quinque dierum indutias concesserit, quibus absque metu barbarorum comaeatus annonae ferretur Romanis, utque vicissim a Prisco donis honoratus in proxima Mysiae loca discesserit. in Mysia Chaganus cum Comentiolo signis collatis conflixit, perfidiaque Comentioli Romanorum exercitus, clade accepta, caesus a barbaris est, fuga interim

τῶν βαρβάρων τὸ Ῥωμαϊκόν. καὶ φεύγει Κομεντιόλος, καὶ πρὸς Δριζίπερα τὴν πόλιν παραγίνεται, καὶ ἀποπέμπεται τῆς πόλεως ὡς φυγὰς, καὶ πρὸς τὰ μακρὰ παραγίνεται τελεχῆ. οἱ δὲ βάρβαροι κατόπιν ἴοντες πρῶτον τὰ Δριζίπερα αἰροῦσι, καὶ τὸν 5 Ἀλεξάνδρου τοῦ μάρτυρος ἐμπρήσαντες νεῶν καὶ τὸ σῶμα τῆς θήκης ἐσκύρναντες ὕβρισαν. θεία δὲ δίκη μετῆλθε τοὺς ὕβριστὰς τοῦ μάρτυρος· ἐπτα γὰρ παῖδες τοῦ Χαγάνου ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ βουβῶσι περιληφθέντες ἐτελεύτησαν. Κομεντιόλος δὲ μετὰ τῶν θορόβων ἐνόημει τῇ Κωνσταντινουπόλει, οἱ δὲ βάρβαροι 10 τοῖς μακροῖς πλησιάζουσι τελεχῆσι. καὶ οἱ τοῦ Βυζαντίου ἐπὶ τοσοῦτον ἔδεισαν ὡς καὶ καταλιπεῖν Εὐρώπην καὶ πρὸς τὴν Ἀσίαν περαιωθῆναι διεμελέτησαν. πρὸς βεβύεται δ' οὖν ὁμοῦ ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Χαγάνον δι' Ἀρμύτωνος, καὶ δώροις λαμπροῖς καὶ προσθήκαις χρυσοῦ χιλιῶν εἴκοσι πείθει μόλις τὴν 15 εἰρήνην δεξασθαι, λέγοντα “κρίναι ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον Χαγάνου καὶ Μαυρικίου καὶ ἀνὰ μέσον Ῥωμαίων καὶ Ἀβάρων.” περὶ τῶν φανέντων ἀνθρωπομόρφων τεράτων ἐν τοῖς Νειλώοις ὕδασι, καὶ περὶ τῆς τοῦ Νείλου ἀκαβάσεως δόξαι διάφοροι. ὁ δὲ συγγραφεὺς Ἀγαθαρχίδου τοῦ Κνιδίου τῇ δόξῃ προστίθεται· φησὶ δὲ 20 οὗτος ἀν' ἔτος ἕκαστον ἐν τοῖς κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν μεγάλους καὶ συνεχεῖς γίνεσθαι ὕμβρους ἀπὸ θερινῶν τροπῶν μέχρι τῆς ἰσημερινῆς ἐν τῷ μετοπώρῳ γινομένης καὶ ἕκαστα· εὐλόγως οὖν τὸν Νεῖλον ἐν μὲν τῷ χειμῶνι συστέλλεσθαι, κατὰ φύσιν ἔχοντα φύσιν ἀπὸ μόνων τῶν ἐαυτοῦ πηγῶν, κατὰ δὲ τὸ θέρος διὰ τοὺς

elapso Comentiolo: quem ad Driziperam urbem delatum cives ut transfugam repellunt: quare inde ad muros longos, quos vocant, ille se recepit. barbari porro pone insequentes Driziperam capiunt, et Alexandri martyris templo incenso corpus capsa extrahentes contumeliis afficiunt. verum divina mox ultio martyris est violatores consecuta. septem enim Chagani filii una die, inguinum morbo correpti, perferunt. Comentiolus in his turbis Constantinopoli haeret, barbaris interim ad muros longos propius accedentibus, unde tantus Constantinopolitanos terror invasit, ut de Europa deserenda et in Asiam transmittendo deliberarint. legationem itaque extemplo imperator per Armatonam ad Chaganum mittendam censuit, splendidisque muneribus et viginti millium auri pondo accessione pacem aegre redemit: dicente illo: “iudicet deus Chaganum inter et Mauricium: Romanos item inter ac barbaros.” de monstris humana forma in Nilo flumine visis: deque Nili incremento atque eluvione variae discrepantesque sententiae. hic vero scriptor Agatharchidi Gnidio assentitur, quotannis enim ille ait in Aethiopiae locis magnos continentesque coeli imbres decidere ab aestivo solstitio ad usque autumnum aequinoctium. Non sine causa itaque angustius hieme Nilum fluere, quod suas duntaxat e fontibus suapte natura natas vehat undas; at aestate, decur-

ἐκείθεν ἐκχομένους εἰς αὐτὸν ὄμβρους λαμβάνειν τὴν αὔξησιν. ταῦτα μὲν καὶ ὁ ἔβδομος.

8. Ὁ δὲ ὄγδοος λόγος διαλαμβάνει ὅπως ὁ Χοσρόης διὰ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Σαρακηνῶν τῶν ὑπὸ Ῥωμαίοις ταττομένων λῶσαι τὰς σπονδὰς ἐνεχείρησε, Γεωργίου δὲ πρὸς αὐτὸν σταλάν-5 τος αἱ σπονδαὶ μεμνήχασιν· καὶ Γεώργιος ἀτιμῶνται ὡς εἰπόν-τος Χοσρόου διὰ Γεωργίου ἀλύτους τηρεῖν τὰς σπονδὰς, ἀλλ' οὐ διὰ τὸν βασιλεὺς Μαυρίκιον. ὅπως τε Κομεντιόλος προδοσίας κρίνεται, καὶ διαλλαγὰς τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων πρὸς αὐ-10 τόν, καὶ ὅπως αὐθις ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος στρατηγὸς στέλλεται. μάχη Ῥωμαίων καὶ Ἀβάρων στρατηγούντος Πρίσκου καὶ Κομεντιόλου, καὶ Κομεντιόλου μὲν ἀπομάχου διὰ τινὰς προσποιήσεις ὄντος Πρίσκου δὲ τῷ στρατοπέδῳ παρόντος ἀριστεία Ῥωμαίων καὶ ἀναίρεσις τῶν Ἀβάρων μέχρι τεσσαρῶν χιλιάδων. δευτέρα μάχη, καὶ ἀναίρεσις τῶν αὐτῶν ἕχρι χιλιάδων θ'. τρίτη 15 μάχη, καὶ ἔτι τῶν αὐτῶν ὄλεθρος μέχρι πεντεκαίδεκα χιλιάδων. τετάρτη μάχη, καὶ νίκη πάλιν Ῥωμαίων λαμπρῆ, καὶ ἀναίρεσις Ἀβάρων ἕμια Γηπαίδων χιλιάδων λ'. πέμπτη μάχη, καὶ νίκη Ῥωμαίων, καὶ ἀναίρεσις Ἀβάρων, καὶ ἄλωσις τῶν μὲν ζωγρη-20 θέντων Ἀβάρων τρισχιλίων, ἄλλων δὲ βαρβάρων τετρακισχιλίων, 20 καὶ ἑτέρων δισχιλίων καὶ διακοσίων, καὶ Σκλαβήνων χιλιάδων δκτώ· ἐξ ὧν ὁ Χαγάνος ἀπατήσας τὸν αὐτοκράτορα τοὺς ζωγρη-

rentibus in Nilum ex Aethiopia imbribus, crescere nimum quantum atque augeri.

8. Octavus haec fere complectitur. Chosroen ob illorum Saraceno-
rum, qui Romanis parebant, incursiones rumpere inducias conatum:
Georgii tamen legatione persuasum foedus sartum tectum servasse:
Georgium vero Caesaris indignationem incurrisse, quod Chosroes dixisset se Georgii potissimum gratia, non imperatoris Mauricii causa, ratam pacem fecisse, ut Comentiolus proditionis reus actus, mox Romanorum sibi militum animos duci licuit, atque eam ob rem dux iterum exercitus ab imperatore creatus sit. Romanorum pugna commemoratur et Abarorum Prisco et Comentiolo ducibus: Comentiolo tamen nescio quid causante et a pugna abstinente, Prisco vero copias ducente. militum Romanorum fortitudo et Abarorum caedes quatuor millium. praelium item alterum, eorundemque Abarorum millium novem strages. tertia pugna cum quindecim millium clade Abarorum. quartum rursus praelium illustrem Romanis victoriam concessit, caesis ad internecionem Abarorum et Gepaedum triginta millibus. quinta in pugna penes Romanos victoria quoque stetit: caesi captique Abari, ac vivi quidem in potestatem venere ad tria millia, caeterorum barbarorum quatuor, aliorum ad haec duo millia et ducenti, et Sclavorum octo millia. postea tamen Chaganus decepto Mauricio imperatore vivos Abaros recepit. de Comentioli

θέντας Ἀβάρους ἀνέλαβε. περὶ τῆς Κομεντιόλου μελαγχολίας, καὶ ὅπως τῇ τούτου ἀβουλίᾳ πλήθος Ῥωμαίων, πρὸς Φιλίππου πόλιν ἀπαίροντος, τῷ κρῦει διώλοντο. ὡς Πέτρος αὐθις στρατηγὸς τῆς Εὐρώπης ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος προχειρίζεται. περὶ 5 τε τοῦ γάμου [τοῦ παιδὸς] Θεοδοσίου τοῦ παιδὸς Μαυρικίου ἐπὶ τῇ Θυγατρὶ Γερμανοῦ. καὶ περὶ τῆς σιτοδείας τῆς γενομένης τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων, καὶ τῆς συμβάσεως ἀταξίας τῶν δήμων λιτανεύοντος τοῦ βασιλέως, καὶ περὶ τῆς μακροθυμίας αὐτοῦ, καὶ ἔξορίας τῶν στρατιωτῶν καὶ μονοήμερον ἑπανόδου. ὅπως 10 Μαυρίκιος ἐπέστελλε Πέτρον παντὶ τρόπῳ τὰς Θρακίᾳς δυνάμεις εἰς τὸ ἀντιπέρασ τοῦ Ἰστρου διατρέβειν, ὅπως τε θεία προσέειπεν ὁμῆ τῷ Πέτρῳ. καὶ ὅπως στάσις ταῖς Ῥωμαϊκαῖς ἐσήρρησε δυνάμεισι, καὶ τυραννὶς συνέστη κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος, Φωκᾶ τοῦ τυράννου ὑπὸ τοῦ πλήθους ἀναρρηθέντος. ὅπως τε 15 φεύγει Πέτρος, καὶ ὅπως ἡ στάσις διαγγέλλεται τῷ βασιλεῖ. καὶ ὅπως τὰ πρῶτα διὰ τῶν δημάρχων Σεργίου καὶ Κοσμῆ πολυπραγμονεῖ τὸ πλήθος τῶν δήμων, καὶ εὐρίσκειται Πρασίνων μὲν ἀφ' Βενέτων δὲ Ἰθ, καὶ ὅπως τοῖς δημοτικοῖς φιλοτιμίαις παρέσχετο. πρεσβεία τε τοῦ αὐτοκράτορος πρὸς τὰς στασιαζούσας δυνάμεις, 20 καὶ ἀποστροφὴ τῆς πρεσβείας. ὅπως τε περιφρουρεῖ τὴν βασιλίδα τῶν πόλεων. πρεσβεία τε τῶν στρατευμάτων πρὸς Θεοδοσίον τὸν Μαυρικίου υἱόν, ἀξιούσα ἢ αὐτὸν ἢ τὸν πενθερὸν Γερμανὸν βασιλεῖα σφῶν ἀναρρηθῆναι. γινώσκis τε τούτων εἰς Μαυρικίον ἀφιγμένη, καὶ ὑπόνοια εἰς Γερμανὸν ὡς αἴτιον τῆς τυ-

praefracto moerore, utque eius temeritate Romanorum copiae, quas ad Philippopolim proficisci iubebat, frigore sint extinctae. quomodo Petrus iterum belli dux totius Europae ab imperatore creatus sit. de nuptiis Theodosii filii Mauricii et filiae Germani. urbem regiam fame ea tempestate laborasse, precesque in ecclesia fundente Mauricio, plebem esse tumultuatam; de eius mansuetudine ac lenitate militumque ablegatione, utque eodem sint die revocati. Petrum ab Augusto missum, ut omni ope atque opere Thracicas copias ad oppositam Istri ripam distineret; deque divinitus Petrum appellante voce. tumultuantem rursum in castris Romanorum, et contra Mauricium factio inconstituta, electo ab incondita multitudine Phoca. Petrus fuga interim salutem quaerit, et seditionis ad imperatorem rumor defertur. plebs autem a Sergio atque Cosma tribunis plebis primum incitata, novis studere rebus incipit, reperi-tique Prasinorum c. 10. Venetorum vero trecenti duntaxat. hinc plebeis donativa Mauricius praebuit. sequitur ad tumultuantes milites eiusdem legatio et legationis repulsa, utque regiam urbem praesidio munierit. exercitus ad Theodosium Mauricii filium legatio, ipsum aut socerum illius Germanum dari sibi imperatorem postulans. eius rei nuntius ad Mauricii aures accedit, indeque suspectio in Germanum, ut

ραννίδος, καὶ ἀπειλή, καὶ μήνυσις τῆς βασιλικῆς ἀπειλῆς διὰ τοῦ γαμβροῦ Θεοδοσίου, καὶ καταφυγὴ Γερμανοῦ πρὸς τὸν νεῶν τῆς Θεομήτορος. τῶν Κύρου καὶ Στιφάνου τοῦ εἰνούχου, ὃς ἐπίτροπος ἐτίτακτο τοῖς βασιλέως παισὶ, πρὸς Γερμανὸν ἀποστολὴ εἰς τὸ ἐξελθεῖν αὐτὸν τοῦ ναοῦ καὶ ἀπραξίᾳ· καὶ ἡ διὰ 5 ῥάβδων μυστήγισις Θεοδοσίου τοῦ παιδὸς ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἕνεκα τῆς πρὸς τὸν πενθερὸν καταμηνύσεως. καὶ μεταφοίτησις Γερμανοῦ ἀπὸ τοῦ νεῶ τῆς Θεομήτορος ἐπὶ τὴν ἄγλιαν Σοφίαν, καὶ πάλιν πρόσκλησις ἐπὶ τὸ ἐξελθεῖν, καὶ ἀπειθεία, Ἄνδρέα τινὸς συνεχῶς φοιτῶντος ταῖς λιτανεαῖς τὴν ἔξοδον κεκωλυκότος. 10 ρυβοὶ τε καὶ ἐμπρησμοὶ τῆς κατὰ τὴν πόλιν οἰκίας Κωνσταντίνου τοῦ πατρικίου, ὃν Λαυρῶν ἐπεκύλει τὰ πλήθη· καὶ ἀπορία Μανρικίου καὶ ἀπόδρασις. ὅπως κλύδωνος γεγονότος ἔγκοπήν πρὸς τὴν ἀπόδρασιν λαμβάνει. καὶ ἀποστολὴ Θεοδοσίου τοῦ παιδὸς πρὸς Χοσρόην, καὶ ὑποστροφή πάλιν ἀπὸ Νικίας τῆ 15 ἐπιδείξει τοῦ δακτυλίου, ὃ ἦν εἰς σύνθημα τῶ παιδὶ πυρὸς τοῦ πατρὸς ποιηθέν. ὅπως τε πρὸς τὸν τύραννον οἱ τοῦ ἄστρος, ἐν οἷς ἦν καὶ ὁ Ἐδομίτης, προσεχώρησαν. ὅπως τε Γερμανὸς κατασκευάζων ἑαυτῷ τὴν βασιλείαν ἀποτυγχάνει, τῶν Πρασίνων ἀπειπόντων τὴν ἀνάρρησιν διὰ τὸ τῆς αἰρέσεως αὐτὸν εἶναι, ὡς ἐκεῖ 20 νοὶ ἔρασκον, τῶν Βενέτων. εἶτα ἀναγόρευσις ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἐν τῷ Ἰβδόμῳ τοῦ Φωκῆ· Κυριακὸς δὲ τηλικαῦτα τοὺς τῆς βασιλίδος ἀρχιερατικὸς ἔγκειριστο νόμους. εἰσοδὸς τε Φωκῆ πρὸς τὰ βασίλεια, καὶ ἀνάρρησις Λεοντίου τῆς γυναι-

tyrannidis auctorem. minae minarumque Augusti in Germanum per Theodosium generum delatio: et Germani in deiparae templum, ut in azylum fuga. hinc Syros, et Stephanus eunuchus, qui Caesaris liberis morum praefectus fuerat, ad Germanum missi, ut templo digrederetur, sed irrita legatio fuit. fustibus caesus Theodosius apparente Mauricio, quod socero suas minas indicasset. Germani a templo b. Virginis ad sanctae Sophiae transitus, et iterata, ut inde digrederetur, hortatio: sed qua nihil persuadetur, Andrea quodam egressum dissuadente, dum precandi gratia templum frequentat. turbae iterum incendiumque urbanae domus Constantini patricii, quem Lardyn vulgo cognominabant, Mauricii aestuatio ac fuga, utque exorta maris tempestas fugam ipsi intercidit. Theodosii filii ad Chosroem missio reductioque Nicaea ex indicio annuli, quem filio parens Mauricius signi tesseraeque loco traderat. urbanorum ad tyrannum, in quibus et Edomites erat, concursus. imperium Germanum affectans voto excidit, Prasinis se eum creaturos imperatorem negantibus: quod, ut ipsi affirmabant, factionis esset Venetorum. ergo Phocas deinde in templo b. Ioannis, quod est in Septimo, imperator renuntiatur, Cyriaco regiae urbis patriarcha. Phocae in regiam ingressus et Leontiae eius uxoris, ut Augustae consalu-

κὸς Φωκῶ. καὶ περὶ τὴν τῶν τόπων στάσιον τῶν δημάρχων ἔρις, καὶ ὠδισμὸς Κοσμᾶ τοῦ δημάρχου τῶν Βενέτων ὑπὸ Ἀλεξάνδρου καὶ ὕβρις εἰς Ἀλέξανδρον. καὶ μνήμη Μανρικίου, ὡς οὐκ ἀπέθανε, καὶ διὰ τοῦτο τοῦ τυράννου πρὸς τὸν φόνον τοῦ βασιλέως 5 μῦλλον ὄρη. ἀναίρεσις τε τῶν τοῦ βασιλέως παιδῶν ἐνώπιον τοῦ πατρὸς ἐν τοῖς Εὐτροπίου, καὶ φιλοσοφία καὶ εὐχαριστία τοῦ βασιλέως, καὶ αὐτοῦ ἐκείνου διὰ Λιλίου ἀναίρεσις. καὶ περὶ τῆς ἐπὶ Ἡρακλείου τοῦ βασιλέως εὐρεθείσης διαθήκης Μανρικίου τοῦ αὐτοκράτορος. ὅπως τε τὰ σώματα τῶν βα- 10 σιλέων τῷ Θαλαττίῳ ῥοθίῳ παρεδόθησαν. ἐπιτάγιός τε εἰς Μανρικίον· καὶ ὅπως τὰς ἀντιδόσεις τῶν παρανομηθέντων αὐταῖς εἰς Μανρικίον αἱ Ῥωμαϊκαὶ δυνάμεις κρίσει προνοίας θείας Ἰλάμβανον, ὡς ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ μηδένα τῶν κοινωνησάντων τῆς τυραννίδος ἐκ τοσοῦτου πλήθους ὑπολειφθῆναι, ἀλλ' οἱ μὲν 15 λοιμῶ οἱ δὲ πυρὶ οὐρανῷ οἱ δὲ καὶ στόματι διεφθάρησαν μαχαίρας, ὥστε ἡνίκα Ἡράκλειος ὁ βασιλεὺς πρὸς Ῥαζύτην τὸν Πέρσην πολεμῆν ἔγνω, ἔκταξεν τῆς στρατείας ποιησόμενος δύο μόνους εὗρεν ὑπολειμμένους τῆς φιλοτυράννου πληθύος. καὶ τότε ἤρξατο τὸ Ῥωμαϊκὸν κατὰ Περσῶν ἐνισχύειν· μέχρι γὰρ ἂν 20 ἔκείνοι περιῆσαν, ἢ νίκη τοῖς Πέρσαις ἐνηυλίζετο. ἀναίρεσις ὑπὸ τοῦ τυράννου δι' Ἀλεξάνδρου Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως τοῦ αὐτοκράτορος παιδός, καὶ Πέτρον καὶ Κομεντιόλου καὶ Κωνσταντίνου τοῦ Λαρθῦ· πλάνη τε περὶ Θεοδοσίου, ὡς οὐ πεφόνευσται.

tatio. tribunorum plebis ingens tum de locorum statione contentio atque altercatio. Cosmae partis Venetae tribuni plebis ab Alexandro propulsatio et iniecta mentio, nondum obitisse Mauricium. quo factum ut impetu quodam ad imperatoris caedem tyrannus se proripuerit. hinc caedes liberorum Augusti in parentis oculis ad Eutropii. animi sapientia Caesaris, actis Deo gratis, utque a Lilio percussus obierit. legitur et testamentum Mauricii, Heraclio imperante inventum. quomodo regia corpora marinis commissa fluctibus, et funebria in Mauricium laudatio: utque divinae iudicio providentiae Romani milites eorum, quae in Mauricium flagitiose patrarunt, poenas dederint, quod post non diu caedis tyrannidisque sociorum nemo in tanta multitudine superfuerit: peste enim alii, alii coelesti igne, ferro caeteri ad unum omnes perierunt: atque adeo Heraclius post paulo rerum potitus, cum Razate Persa bellum gesturus, delectu habito, vix duos ex illis partium studiosis relictos reperit. ac tum demum Romani Persis superiores esse coeperunt, qui dum illi nefarii superstites essent, a Persis victi semper discesserant. caedes a tyranno per Alexandrum intentata Theodosio Augusti filio: Petro item et Comentiolo atque Constantino, Lardy cognomento. falsus etiam rumor de Theodosio exortus est, quasi is tum non fuisset in-

καὶ ὅπως κατὰ Ἀλεξάνδρειαν τὰ ἀγάλματα τῆς οἰκίας Ἐδρας ἀποφοιτῶντα προηγόρευον τὰ γεγονότα καλλιγράφῳ τινί, κατὰ τὸ Τυχαιὸν οὕτω καλούμενον, ἀπὸ δέλπτου πρὸς τὰ οἴκοι διερχομένῳ. ὅπως τε ὁ Μαυρίκιος λέγεται τρίτην μοῖραν τῶν φόρων συγχωρῆσαι τοῖς ὑπηκόοις, καὶ τριάκοντα δοῦναι τάλαντα τοῖς 5 Βυζαντιοῖς εἰς νεουργίαν τοῦ τῶν ὑδάτων ὄλκοῦ· καὶ ὅπως ἐφιλοτιμιεῖτο λαμπρῶς τοὺς τῶν μαθημάτων ἑραστάς. καὶ περὶ τῶν γεγονότων παραδόξων τῆς τῶν αἱμάτων ῥύσεως Ἐὐφημίας τῆς μάρτυρος, καὶ ὡς Μαυρίκιος πειράσας μᾶλλον τὸ θάῤυμα δι' ἀπιστίας ἐπίστρωσε. καὶ ὅπως ὁ τύραννος Κωνσταντίναν τὴν τοῦ 10 βασιλέως Μαυρικίου γυναῖκα ἅμα ταῖς θυγατράσιν ἐν ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ ἐπέκλεισε. πρεσβεία τοῦ τυράννου πρὸς Χοσρόην τὸν Περσῶν βασιλέα, καὶ ἀποτυχία, κατάλυσις τε τῶν σπονδῶν προφασισζομένου Χοσρόου τὴν ὄσαν διεκδικεῖν Μαυρικίου· καὶ οὕτως ὁ Ἄλιος (οὗτος γὰρ ὁ πρεσβεύων ἦν) ἀνεχώρησεν ἄπρα- 15 πτος. ἀναίρεισις Ἀλεξάνδρου τοῦ συννηλωτέρισαντος τῷ Φωκῇ, δι' ὑπόνοιαν δι' Θεοδοσίον τὸν Μαυρικίου παῖδα, ὃν ἀνεῖλε, περιποιήσατο. ἐν οἷς καὶ τῆς ὅλης ἱστορίας τὸ πέρας.

terfectus. quomodo Alexandriae statuae suis sedibus sponte motae, quae Byzantii accidissent, nuntiarint calligrapho cuidam (sic forte appellato) a coena domum revertenti. ut Mauricius tertiam vectigalium portionem subditis remisisse feratur: triginta quoque Byzantinis donasse talenta reficiendis aquae ductibus. quo honore praemioque disciplinarum studiosos publice affecerit. quae in fluxu sanguinis Euphemiae martyris admiranda acciderint: utque Mauricius rei periculo facto, quod initio non credidisset, miraculum magis confirmarit. uti Phocas tyrannus Constantinam, Mauricii Augusti coniugem, cum filibus privatae domui incluserit. Phocae ad Chosroem Persarum regem missa legatio: sed irrita. ruptae enim indutiae sunt, Chosroes praetexente, quod Mauricius iuste vindicaret. sic Lilius, qui legatus erat, re infecta domum retro revertit. caedes Alexandri rerum novarum Phocae socii eo nomine suspecti, quasi Theodosium, Mauricii filium quem occidit, servasset. atque hic universae finis historiae.

Θ Ε Ο Φ Υ Λ Α Κ Τ Ο Υ

P 1
V 133

Δ Ι Δ Ο Λ Ο Γ Ο Σ.

PONTANI ARGUMENTUM.

Hoc non mediocriter festivo et erudito sane dialogo Simocatta noster in Phocam ut importunissimum tyrannum invehitur; quo imperante (imperavit autem annis octo) res Mauricii nemo ausus est litterarum memoriae commendare, ac proinde eius imperatoris historia ignota posteris ac velut mortua iacuit. iacuerunt item bonae disciplinae, quae sub Heraclio demum, Phocae successore, iterum se palamque ostenderunt. mirifice laudatur Sergius patriarcha illius temporis, studiis liberalibus ipsique historico amicissimus; cuius auctoritate ac voluntate permotus ad hanc historiam conscribendam videtur accessisse. fingit, ut mos est dialogorum, Historiam ipsam res gestas Mauricii enarraturam cum Philosophia sub platano considerare. plerumque enim in dialogis colloquentes aut disputantes sessum se recipere, et suas partes sedendo, idque in locis amoenioribus nonnunquam, agere introducuntur, ut imprimis apud Platonem et eius imitatore[m] studiosissimum M. Tullium videre est.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ. Τι τοῦτο, θύγατερ; ἄγε δὴ μοι τὸ διαπόρημα τοῦτο γλιχομένη μαθεῖν διάλυσαι, οἷα μίτῳ τιτὶ τῇ σαφηνείᾳ οὐ μνθικὸν περαιουμένη λαβύρινθον· δυσέμβατα γὰρ μοι καὶ δυσάγωγα τὰ τῆς θεωρίας προαύλια. **ἹΣΤΟΡΙΑ.** ὦ φιλοσοφία πάντων βασιλεία, εἶγε συμπρέπει ἔμοῦ τε πνθέσθαι, αὐτὴν δὲ διδάσκεισθαι, ἀποκρινοῦμαι ὡς ἔχω συνείσεως. μηδὲν γὰρ ἄγνωστον ἔχοιμι καλόν, ὡς ἔμοιγε καὶ τῷ Κυρηναίῳ δοκεῖ.

PHILOSOPHIA. Quid hoc, filia? age, mihi discere cupienti hanc dubitationem exime, tanquam filo quodam dilucida explanatione per labyrinthum non fabulosam me dirigens. sunt enim huius spectaculi vestibula ac prooemia mihi pene inaccessa, parumque me pelliciant. **HISTORIA.** Hem philosophia, omnium artium regina, si modo et me interrogari et te doceri decet, pro intelligentia respondebo: nihil quippe incognitum ducendum est pulcrum, mea quidem et Cyrenaei sententia.

ΦΙΛ. ἡδέως ἐροίμην ἐγὼ ὅπη τε καὶ ὅπως χθές καὶ τρίτην ἀνεβίως, ὦ θύγατερ. ἐπέχει δὲ τοῦ λόγου πάλιν ἡμᾶς, καὶ οἷα χαλινῶ τιπὶ πρὸς σιωπὴν ἀνακρούεται, τὸ τῆς ἀπιστίας ἐπαγωγότατον, μὴ πού γε φαντασία τις τερατισμάτων ἡμῶς φενακίζεται. πολλοῦ γὰρ τοῦ χρόνου ἐτεθνήκεις, ὦ παῖ, ἐξ ὅτου εἰς-5 ἤρρησε τῇ βασιλίδι ἀδελῇ ὁ Καλυδώνιος τύραννος, σιδήρεω περιφρακτος, μισοβάρβαρος ἄνθρωπος, τὸ κυκλώπειον γένος, ὃ τῆς σώφρονος ἀλουργίδος ἀσελγέστατος Κένταυρος, ᾧ βασιλεία οἰνοφλυγίας ἀγώνισμα. τὸ γὰρ ἕτερον σιωπήσομαι αἰδοῖ τῆς ἐμῆς εὐκοσμίας τῆς τε τῶν ἀκουόντων σεμνότητος. καὶ γὰρ τότε τῆς 10 βασιλείως στοᾶς ἐξωστρακίσθη, ὦ θύγατερ, καὶ τῆς Ἀττικῆς ἐπιβαίνειν οὐκ ἦν, ὅποτε τὸν ἐμὸν βασιλεῖα Σωκράτην ὁ Θραξ P 2 ἐκείνος διώλεσεν ἄνυτος. χρόνῳ δ' ὕστερον Ἡρακλεῖδαι διέσωσαν, καὶ τὴν πολιτείαν ἀπέδοσαν, τό τε ἄγος τῶν ἀνακτόρων ἀπεδιοπομπήσαντο. ναὶ δῆτα καὶ πρὸς τὰ βασιλείων τεμέτη εἰς-15 ψίκισαν, καὶ περιλαλῶ τὰ βασιλεία, καὶ ταῦτα δὴ τὰ ἀρχαῖα καὶ Ἀττικὰ μουσουργῶ κελαδήματα. ἐμοὶ μὲν δὴ ταῦτα οὕτως ἔχει καλῶς· σοὶ δ', ὦ θύγατερ, τίς καὶ ὅπως σωτήριος γέγονεν; ΙΣΤ. μῶν οὐκ οἶσθα, βασιλεία, τὸν μέγαν τῆς ἀπανταχούθεν οἰκουμένης ἀρχιερέα καὶ πρόεδρον; ΦΙΛ. πάνυ μὲν οὖν, ὦ 20 θύγατερ. φίλος ἐμὸς οὗτος παλαιότατος καὶ θησαυρὸς οἰκειότατος. ΙΣΤ. ἔχεις οὐκοῦν, ὦ βασιλεία, τὸ ζητούμενον αὐτο- B σχέδιον ἔρμαιον. ἐκείνος ἀνεψύχωσεν, ὥσπερ ἐκ τάφου τινὸς

8. βασιλείας P.

PHIL. Libenter interrogarem ego, ubi et quomodo nuperrime revixeris, filia. sed reprimit me et quasi quodam freno ad silentium inhibet ac retroagit, quae me totum occupavit incredulitas, ne forte prodigiosa species aliqua nobis illudat. iam pridem enim mortua es, filia, ex quo videlicet in aulam imperatoriam irruit tyrannus Calydonius, ferro communitus, homo semibarbarus, de Cycloperum genere, in modesta purpura Centaurus petulantissimus, qui de regno ebrietatis certat: aliud enim foedius tacebo, tum modestiae meae tum gravitatis audientium rationem habens. ego quoque tunc e porticu imperatoria in exilium missa sum, filia, et in Atticam ingredi non licuit, quando regem meum Socratem Thracius ille Anytus perdidit. tempore intercedente Heraclidae me servarunt, ditionemque mihi meam restituerunt, et palatii scelus procul removerunt. sane tandem et in templa imperatorum me receperunt, et vocibus meis regia personat, eademque, vetera nimirum et Attica, modolor cantica. meae igitur res sic bene habent. tibi primo, gnata, quis et quomodo salutem attulit? HIST. An tu, regina, non nosti totius orbis praesulem et antistitem? PHIL. Equidem novi: est enim amicus meus pervetus et thesaurus familiarissimus. HIST. Habes igitur, regina, ad id quod quaesivisti responsum ex tempore. rem exoptabilem

τῆς ἀλογίας ἀναλαβόμενος, οἷάπερ Ἄλκηστιν τινα ἀλεξικάκου
 τινὸς Ἡρακλέους ἀναστησάμενος ῥώμη. εἰσοποιήσατο δὲ μεγα-
 λοφρόνως, περιέβαλλε τε ἐσθῆτα φαιδράν, καὶ χρυσῶν κατεκύ-
 σμησεν ὄμφα. τὸν δὲ κρωβύλον τουτονί, τέτιξ δ' ὁ ἄρα αὐτῷ
 5 χρυσεὸς ἔστιν ἐφεζόμενος, ὃ Θεσπέσιος οὐτοσὶ κατηγλάϊσε, τῷ τε
 παρόντι συλλογισμῷ ἐλάμπρυνε. βῆμά τε προτέθεικεν εὐμενῶς
 ἰδρυσμένον καὶ παρρησίαν ἀκίνδυνον. **ΦΙΛ.** ἄγαμαι, θύγατερ, **V 134**
 τῆς μεγαλονοίας τὸν ἱεροφάντην ἐγώ, ὁπόσης κατορθωμάτων
 ἀναβάσειος ἐπιβέβηκε, τὴν ὑψηλὴν τῆς Θεολογίας ἀκρόωριαν πε-
 10 ρικαθήμενος ἐπὶ τε τὸν κολοφῶνα τῶν ἀρετῶν τὴν ἀποικίαν **C**
 ποιούμενος, καὶ τῶν ὑπὸ σελήνην πλεονεκτημάτων ἀντέχεται,
 καὶ βίος αὐτῷ οἱ πανάριστοι λόγοι· οὐκ ἐθέλει γὰρ οὔτε τὸν πε-
 ρύγιον κόσμον μένειν ἀκόσμητον. οὕτως δναίμην τῶν ἐμῶν
 15 ἔραστῶν. ἢ σώματος ἐκτὸς φιλοσοφεῖ ἐπὶ γῆς, ἢ Θεωρίᾳ σω-
 ματωθεῖσα μετὰ τῶν ἀνθρώπων ὡς ἄνθρωπος ἀναστρέφεται.
ΙΣΤ. κάλλιστά γε, βασιλεία, τῶν ἐγκωμίων τὸν στέφανον ἐπλε-
 ξας. ἀλλ' εἴ σοι δοκεῖ, περὶ ταυτηνὶ τὴν πλάτανον καθίσωμεν
 μικρόν· ἀμφιλαφές γὰρ τὸ δένδρον, τοῦ τε ἄγνου τὸ ὕψος καὶ
 20 βιδά τινα τῆς διηγῆσεως τοῖς φιλακροόμοσιν ὥσπερ ἐντίθει **D**
 προοίμιον. ἐγὼ δὲ σοι ἐπιστήσω τὸν νοῦν οἷά τις Ἰθακήσιος, μὴ
 διαβύσασα τὰ ὦτα, καὶ Σειρηναίων ἀφηγημάτων ἀκούσομαι.
ΙΣΤ. τοιγαροῦν πειθυρχήσω, βασιλεία, τὴν τε τῆς ἱστορίας

ille in vitam reduxit, meque tanquam e sepulcro aliquo taciturnitatis re-
 cuperavit, et ut Alcestin aliquam viribus alicuius Herculis malorum de-
 pulsoris resuscitavit. adoptavit autem me excelso animo, splendida ve-
 ste operuit, et monili decoravit aureo; et hunc crobylum, sive plexum
 capillorum in vertice, cicada ex auro insidente, divinus hic vir exorna-
 vit, et qua vides ratione illustravit, stabilemque mihi sedem benevole
 proposuit, et libertatem omni periculo vacantem concessit. **PHIL.** Miror
 antistitis ingentem animum, quo tam alte in recte factis ascendit, et in
 summo fastigio divinae scientiae sese collocavit, et usque ad apicem vir-
 tutum progressus est, omnesque sub sole praerogativas consecratur; cui
 vita est omnimodis optima et cultissima artes. nec enim vel terrenum
 ornatum inornatum manere vult. ita fruar meis amatoribus. quae cor-
 pus non habet, in terris philosophatur, et commentatio corporata cum
 hominibus ut homo versatur. **HIST.** Pulcerrime tu encomiorum coronam
 contexisti. sed si placet, ad platanum istam paulum consideremus: est
 enim excelsa et ad locum opacandum patulis diffusa ramis bellissime.
PHIL. I prae igitur, filia, et prooemium ceu carceres quosdam narra-
 tionum ad audiendum iucundae praetere. ego tibi animum adhibebo, non
 (velut Ithacensis Ulysses) obturatis auribus, Sirenicasque narrationes
 auscultabo. **HIST.** Obtemperabo, regina, historiaeque lyram pulsabo.

λύραν τινάξομαι. ἔσο δέ μοι πληκτρον αὐτῇ μουσικώτατον· ὠκεανὸς γὰρ ἐπιστήμης ἔφυς καὶ λόγων τις, ἐν σοὶ τε πῦσα χάρις, αἶτε νῆσος, τὴν πέρι πόντος ἀπειρίτος ἐστεφάνωται.

esto tu mihi plectrum maximo musicum: es enim scientiae et eloquentiae Oceanus. in te omnis gratia, velut in insula, quam immensus, ut est apud poetam, pontus circumdat.

P 3
v 135

Π Ρ Ο Ο Ι Μ Ι Ο Ν .

Δει μὴ μόνον τοῖς ἐκ φύσεως ἀγαθοῖς ἀλλὰ καὶ οικείοις εὐρή-
μασι κατακοσμεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον. ἔνεστι γὰρ λόγος αὐτῷ,
χρημὰ τι θεῖον καὶ ἀξιάγαστον. τούτῳ καὶ θεὸν αἰδεῖσθαι καὶ
σέβειν μεμάθηκε, καὶ τὰ τῆς οικείας ἐνοπτρῆσθαι φύσεως καὶ
τῆς ἑαυτοῦ διαπλάσεως τὴν σύνταξιν οὐκ ἠγγύησε. τοιγάρτοις 5
λόγῳ καὶ πρὸς ἑαυτοὺς συννεύουσιν ἄνθρωποι, καὶ ἐκ τῆς ἕξω
περιωπῆς ἐπ' αὐτὸν τὸν νοῦν εἰσκυκλήσαντες τὰ τε περὶ τῆς
σφῶν αὐτῶν δημιουργίας ἀνελλττουσιν ὄργια. πολλὰ μὲν οὖν
οὗτος ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις διδώρηται, καὶ συνέριθός ἐστι τῆς
φύσεως ἄριστος. ἃ γὰρ ἐκείνη διέλειπε, λόγος τετελεισιούργηκε 10
B βέλτιστα, ἃ μὲν εἰς θεὸν ἐγκαλλωπίσας, ἃ δ' ἐς γέουσιν ἠδύνας,
ἔνια πρὸς ἀφὴν τονώσας ἢ μαλακίσας, ἄλλα πρὸς ἀκοὴν μου-
σουργήσας, τῇ τῆς ἀπηχῆσεως ἵνγγι κατακηλῶν τὴν ψυχὴν καὶ
πρὸς τὰ ἀκούσματα μεθελκόμενος. ἢ οὐγὶ καὶ τεχνῶν οὗτος σο-
φιστῆς πιθανώτατος; ἕξ ἐρίου μὲν εὐήτριον ἰστουργήσας χιτώ- 15

Non ex bonis tantummodo natura insitis, verum etiam ex inventis ab se excogitatisque rebus coonestari et exornari hominem consentaneum est. possidet namque rationem, divinum quiddam et admirabile, cuius beneficio deum venerari, ei vota et preces adhibere, conditionem suam perinde ut in speculo intueri, quemadmodumque fictus atque coagmentatus fuerit, probe didicit. proinde ratione et intelligentia in semet conversi mortales, et ab exteriorum circumspectu in ipsam mentem ceu gyro quodam delati, fabricationis suae mysterium evolvunt. haec igitur, ratio, inquam, multa nobis ornamenta comparavit, naturae ipsius operum ac laborum socia et adiutrix praeclarissima. etenim quae illa intermittit et in quibus deficit, haec quam rectissime perficit et absolvit, alia quidem ad aspectum venusta reddens, alia ad gustatum condiens, quaedam ad tactum solidans aut emolliens, nonnulla ad auditionem musicis numeris distinguens; sonorumque illecebris pectora demulcens, et ad commodandas aures alliciens. quid? an non haec artium quoque vulgarium et in medio positarum reperitrix est probatissima? e lana nimirum elegantem

νιον, ἐκ δὲ ξύλων γεωργοῖς μὲν τεκταινόμενος ἐπέτην, πλωτῆρος
 δὲ κώπην, τῷ τε στρατιώτῃ πέλην καὶ γέρον κινδύνων πολεμι-
 κῶν ἀμυντήρια. ἀξιολογώτατόν τε πάντων, τὸ τῆς ἱστορίας
 διέθετο πολυπειρότατον ἀκοῇ μὲν ἤδυσμα, τῇ δὲ ψυχῇ παιδευ-
 5 τήριον· οὐδὲν γὰρ ταῖς φιλοπευθέσι ψυχαῖς ἔνεστιν ἱστορίας C
 ἐπαγωγότερον. ἱκανὸν δὲ τῷ τεκμηριῶσαι Ὀμηρικῆς τι δέλτου
 δειγμά. ἐπὶ τὴν Ἀλκινόου τοῦ βασιλέως αὐλὴν ὁ τοῦ Λαέρτου
 παῖς ἔναγχος ἐκ τοῦ θαλαττίου κλύδωνος ἐπὶ τὴν ἤπειρον ἐκβρα-
 σθεὶς ἔξενίζετο, καὶ πολλὴ ἀμφὶ τὸν Ὀδυσσεῖα φιλοφροσύνη πε-
 10 ριεκίχτο. πρόχειρον γὰρ ἦν γυνῶ καὶ τετραχωμένῳ τὸ σῶμα
 συμφορᾷ ναυαγίας ἐσθῆτα λαμπρὰν ἐμπορηῆσασθαι. ἐπὶ δ'
 αὐτῷ καὶ κοινὸν τῆς βασιλέως τραπέζης ἀξίωμα. καὶ οὖν τῷ
 ἐπήλυδι παρείχετο καὶ γλώττης ἐλευθερία καὶ διηγημάτων ἐκθέ-
 15 σεως ἄδεια. τοὺς δὲ Φαίακας οὕτω τὰ τῆς ἱστορίας ἐνηύφρα-
 15 νεν ὡς χαίρειν εἰπόντας τῷ πότῳ θύτρον εἶναι δοκεῖν τὸ συμ- D
 πόσιον, καὶ διανιστᾶν τὰ ὦτα, καὶ κεχηνῆναι θειωμένους τὸν ἄν-
 δρα, καὶ τῷ μῆκει μηδαμῶς τῆς διηγῆσεως ἀποκναίεσθαι. καί-
 20 τοι τὰ πολλὰ τῶν ἀφηγημάτων κατηφεῖς εἶχε τὰς ὄψεις· μεγί- P 4
 στων γὰρ κινδύνων ἐμπειρία περιέρρει τῇ συνουσίᾳ. λίχρον γὰρ
 20 ἀκοῇ καὶ ἀκόρεστον, ἐστιωμένη λόγον παράδοξον. ἔνθεν ἄρα
 καὶ τοὺς ποιητὰς ἐπὶ παιδείᾳ πρώτους ἐνδοκιμήσαντας ἔστι
 θεύσασθαι· παραλαβόντες γὰρ οὗτοι τὰς τῶν ἀνθρώπων ψυ-

contextit tunicam; e ligno agricolae stivam, nautae remum, militi peltam
 et scutum fabri facit. verumtamen nihil praestabilius ex omnibus quam
 multifariam historiarum cognitionem instruit, quae et auribus oblecta-
 mentum et animis quaedam discendi officina est, quando non aliud quid-
 quam mentibus cognoscendi amore flagrantibus aequae blanditur; id quod
 narratio quaedam Homerici poematis ad fidem faciendam satis apposite
 cuiuspiam probaverit. in regiam Alcinoi regis Ulysses paulo ante vastis
 fluctibus in litus proiectus hospitio suscipitur, mirificaque comitate et
 benevolentia tractatur. illico enim nudum eius corpus et ex naufragio
 sale tabentes artus veste splendida cooperiuntur; regia mensa dignatur;
 et libertas loquendi, quaeque vellet commemorandi potestas homini ignoto
 ac peregrino conceditur. Phaeacas porro tanta iucunditate ipsa casuum
 expositio perfundit, sic eos detinet, ut poculorum immemores convivium
 in theatrum mutavisse videantur, auresque arrigant, et ab ore viri illius
 contemplabundi pendeant, nec ex narratione tametsi longa taedium ullum
 sentiant, quamquam tristitia multa referat, periculorumque gravissimorum,
 quae subierit, commemoratione coetum illum convivantium velut inundet.
 aures namque, cum sermone quopiam de rebus novis et admirandis tan-
 quam epulis accipiuntur, liguritorem imitantes avidae insatiabilesque re-
 periantur. quam ob causam etiam poetas eruditione principes celebre ad
 posteros nomen consecutos videre licet. qui hominum ingenii sciendi

χὰς φιλοστόργας καὶ πρὸς μύθησιν ὀργώσας αἰεὶ καὶ ξένων δεινότη-
 φας διηγημάτων, τεχνουργοῦσιν αὐταῖς μυθολόγημα, καὶ περι-
 βύλλουσι φράσιν τῆ πλασμάτι, ῥυθμῶ δὲ τὸ ψεῦδος στιμμί-
 ζουσι, καὶ μέτροις ὅλα κιστοῖς θελκτικῶις τισὶ τὸ τεράτευμα
 B καλλωπίζουσι. καὶ τοσαύτην εἶχεν ἡ ψυχαγωγία τὴν δύναμιν 5
 ὡς καὶ θεολόγων εἶναι νομίζεσθαι, καὶ παρ' ἐκείνους φοιτῶν τοὺς
 θεοὺς, καὶ ταῖς ἐκείνων γλώτταις παραγυμνοῦν τοῖς ἀνθρώποις
 τὰ οἴκοι, καὶ εἴ τί ποτε τῶ σφῶν αὐτῶν βίβ. συνέντευχεν ἀνδρα-
 γάθημα ἢ δυστύχημα. οὐκοῦν ἐρήσειέ τις κοινήν ὑπάντων ἀν-
 V 136 θρώπων τὴν ἱστορίαν διδάσκαλον, εἰσηγουμένην οἷς τε ἐγχειρη- 10
 τέον καὶ ἄ παροπτέον ὡς μὴ συνοίσοντα. ἐμφρονεσιτάτους τε
 τοὺς στρατηγούς δι' ἐκείνης ἔστιν ἰδεῖν· τάττειν γὰρ δυνάμεις
 ἐπίσταται, ὅπως τε λόχοις σοφίζεσθαι δεῖ τὸ πολέμιον. καὶ ταῖς
 C μὲν τῶν ἄλλων συμφοραῖς προμηθειστέρους σφᾶς αὐτοὺς ἀπεργά-
 ζεται, τοῖς προσφαλεῖσιν ἑτέροις ἐκείνους ἰθύνουσα· ταῖς δ' αὖ 15
 πάλιν εὐπραγίαις εὐδαιμονιστέρους ἀπέδειξε, μικραῖς ἀφορμαῖς
 μεγάλας ἀρετῶν κορυφὰς ἐπαυξάνουσα. καὶ τῷ μὲν πρεσβύτῃ
 χειραγωγός τις ἔστι καὶ βυκτηρία, τῷ δὲ νέῳ παιδαγωγός κάλλι-
 στος καὶ συνευάτατος, τῇ πολυπειρία πολιοῦσά πως τὸν νεώτε-
 ρον, καὶ προσφθάνουσα τοῦ χρόνου τὰ κατ' ὄλλγον μαθήματα. 20
 πρὸς ἣν ἐπιδραμοῦμαι καὶ τὸς, εἰ καὶ μείζον ἢ κατ' ἐμὲ τὸ ἐγγεί-

cupidis et ad discendum mire semper inclinantis novarumque narratio-
 num sitientibus sese accommodantes, artificio quodam fabulas ipsis seu
 figmenta procedunt, quae scita et ornata elocutione convestiunt, nume-
 ros quasi quaedam pigmenta et fucum illinunt, et portenta sua carmi-
 nibus ut cestis seu cingulis quibusdam ad delectationem appositis decen-
 ter circumdant. tantumque voluptas ea valuit, ut etiam Theologi habe-
 rentur, et dii immortales ad eos ventitare eorumque linguis domestica
 sua, et si quid aliquando faustum infaustumve sibi contigisset, homini-
 bus pandere crederentur. quod cum ita sit, historiam communem gene-
 ris humani magistratam atque doctricem iure dixerim, praecuntem nobis
 ac praemonstrantem quae capessere et quae ut inania nihilque profutura
 aspernari debeamus; a qua condocfactos duces militares prudentissimos
 evasisse in confesso est: novit enim ordines disponere, et qua via ho-
 stem callide circumvenias. iisdem per eventa aliena procuratorem et
 cautionem maiorem inserit, perque aliorum frustrationes et offensiones
 tutiore itinere illos ducit. similiter secundis aliorum successibus beatio-
 res efficit, dum eos occasionibus non magnis ad magarum virtutum fa-
 stigia provehit. ac senibus quidem manufactrix et baculus, adolescenti-
 bus paedagoga et institutrix optima ac sapientissima est, peritiam multa
 quandam iis canitiem concilians, et quae procedens tempus paulatim eos
 doceret, ea ipsa docendo antevergens. cui ego quoque studium et ope-
 ram meam dicabo, quanquam maius onus capessere me intelligo quam
 istis humeris sustinere possim, quandoquidem nulla mihi suppeditat ver-

ρημα διὰ τὸ τῆς λέξεως ἀγενές, τῶν τε νοημάτων τὸ ἀδρανέ-
 στατον, τῆς τε τοῦ λόγου συνθήκης τὸ ἀκαλλές, τό τε τῆς οἰ- D
 κονομίας ἀτεχνότατον. εἰ δέ που εὐχαρί τι τῶν ἐπεδησομένων
 φανείη, τύχῃ τινὶ προσαπίεσθω· μὴ γὰρ ἐπιστήμη τὸ αἷτιον.

borum dignitas, nulla sententiarum gravitas, nec orationem belle ac fe-
 stive contexere scio, et eius oeconomiae artificique sum rudissimus.
 quodsi quid eorum quae referemus, cum lepore et venustate expositum
 videbitur, id a fortuna quadam, non a scientia mea profectum existi-
 metur.

Θ Ε Ο Φ Υ Λ Α Κ Τ Ο Υ

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Ω Ν

Λ Ο Γ Ο Σ Α.

Τ Η Ε Ο Ρ Η Υ Λ Α Κ Τ Ι

Η Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α Ρ Ο Μ

Λ Ι Β Ε Ρ Ι.

PONTANI ARGUMENTUM.

(1) *Tiberii Augusti sub excessum praeclara oratio. Mauricius successor palam declaratur. (2) Vox divinitus ad Tiberium delata. eius e vita abitio. populi luctus et lacrimae. funus et sepultura. (3) Inter Abares et Romanos ictum foedus ignominiosum. Chaganus elephantum spectandum, lectum arcum et praeter pactam in foedere pecuniam viginti millia ab imperatore poscit. foedus rumpit. (4) Urbs Singidon a Chagano capitur, Augusta et Viminacium expugnantur, Anchialus devastatur, vici propinqui hostiliter diripiuntur. Romanorum ad Chaganum legatio. (5) Liberior et minacior Comentioli apud Chaganum eiusque optimates oratio, cum praedicatione Romanorum eximia. (6) Chaganus excandescit: Comentiolum punit atrocius. alia ad Abares legatio. viginti aureorum millia ad priora octoginta spondentur. (7) Sclavorum ad longum murum hostilis progressio; et in iis caedendis fugandisque Comentioli ducis memoranda virtus. (8) Foedus a Chagano iterum pessundatur: caussa Hocolabras quidam magus, Seytha genere. Targitius Chagani legatus in insulam relegatur. urbes Romanorum subiguntur. (9) Transitus ad res Persicas. Romanorum cum Persis ad Nymphium summa adverso Marte congressus. (10) Mauricii et Constantinae Augustorum nuptiae magnificentissimae. civitatis publica lactilia gratulatioque. (11) Incendium in foro sub initia imperii Mauricii. miraculum de concha Glyceriae martyris. Paulinus praestigiator in crucem agitur: filio caput amputatur. (12) Aphumi castellum a Persis, Acdas a Romanis oppugnatur, et a Persis supervenientibus liberatur. ingens terrae motus imperio Mauricii adhuc recenti, eiusdemque consulatus et*

in populam liberalitas. Ioannis ducis exauctoratio. (13) Philippicus imperatoris sororius praetor Orientis decernitur. eius expeditiones. o Perside redeunte Romani via aberrant et extrema siti cruciantur. captivos utriusque secus interficiunt. pueri seroati moriuntur siti. (14) Philippicus Arsanenam regionem suis diripiendam permittit. ad imitationem Scipionis Romani commendatur. aegrotat. Cardariganus Monocartum frustra invadit, latrocinii et incendiis grassatur. Philippicus Byzantium redit; inde rursus veris multo discedit. (15) Persarum ad Romanos de bello finiendo legati. Mebodi legati oratio. locus communis contra bellum. Romanorum recusatio et ad conflegendum cum Persis promptissima voluntas.

1. Ὅτε τὸν αὐτοκράτορα Τιβέριον τῆς ἐντεῦθεν ἔδει λοιπὸν μεταβῆσεσθαι λήξεως καὶ τῷ κοινῷ ὑπέκειν νόμῳ τῆς φύσεως, ἐπιθεμένης τῇ νόσῳ μελαίνης χολῆς, ὡς σύνηδες παισὶν ἀποκαλεῖν λατρῶν, ἀνερρήθη Μαυρίκιος, καὶ βασιλέως ἀξίᾳ μεγαλαυχεῖται, καὶ νεάζων τῇ ἄλουργίδι τῆς μεγάλης τῶν αὐτοκρατόρων δυνάμειως μετελάγχανε. φορέσθη γὰρ ἀχθεὶς ὁ βασιλεὺς Τιβέριος ἐπὶ τὴν ὑπαιθρον τῶν βασιλείων ἀυλὴν, ἣτις παρήνωται τῇ πολυστιβύδι τῶν ἀνακτόρων οἰκίᾳ προαυλίῳ περιφανεῖ καὶ περιδόξῳ τῷ προσκηνίῳ, τὸν τῆς ἱεραρχικῆς προεστῶτα καθέδρας B 10 συγκαλιεσόμενος (Ἰωάννης δὲ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ τοὺς τῆς ἐκκλησίας διίδυνεν οἴκας) τὸν τε τῶν ἱερῶν ἀξιωμάτων συναθροισάμενος ξύλλογον, τοὺς τε δορυφόρους καὶ φύλακας, καὶ πάντας τοὺς ἐς βασιλέως τιμὴν συντεταγμένους, καὶ μὴν καὶ τοὺς ἐπισημοτέρους τοῦ δήμου, αὐτὸς μὲν οἰδέπω τοῖς ἐντυχοῦσι διελέκται, βασιλέως δὲ γλῶτταν τὸν Ἰωάννην ἐδείκνυεν, ἄνδρα ῥήτορά τε δεινὸν καὶ νόμων Ῥωμαϊκῶν ἐπιστήμονα, ὃς τὰ βασιλέως

1. Cum iam Tiberio Augusto, atra bile, quam medici vocare consueverunt, morbum aggravante, ex huius vitae diversorio demigrandum esset et dies commune illud naturae debitum persolvendi adesset, Mauricius successor ante nominatus ad imperatoris honores magnifice extollitur, purpuraque insignis supremam Augustorum potestatem sortitur. Tiberius namque in atrium palatii, iuxta domum, in qua multi ex herbis seu frondibus ad coenandum dormiendumve tori sive lectisternia, vestibulum illustre visendumque proscenium, huc, inquam, gestatus, accessit Ioanne, qui ea tempestate cathedram hierarchicam obtinens ecclesiae gubernacula moderabatur, virorum praeterea ecclesiasticas dignitates gerentium coacto collegio, praesentibus item praetorianis militibus et custodibus corporis et aulicis demum universis, nec non civibus primariis, ipse quidem per se ad conventum non dixit: verum eas partes Iosanni quaestori (ut Latina lingua appellatur) mandavit, homini eloquenti, Romanarumque legum et consuetudinum haud iguaro; qui decreta et san-

προστάγματα τῷ διατόνῳ τῆς ἐγγλωττίας ἐμεγαληγύρει βασιλικῆς
 μεγαλοφροσύνης ἐπάξια. τοῦτον ἐπιχωρῶν Ῥωμαῖοι φωνῆ ἄπο-
 C καλοῦσι κοιναστορα. παρῆν γοῦν ὁ αὐτοκράτωρ ἐπὶ τῇ χειροτο-
 νίᾳ τοῦ βασιλέως, ἅμα τῇ παιδί Κωνσταντίνῃ, ἦν τῷ Μαυρι-
 κίῳ τύχης ἅμα καὶ βλου κοινωνὸν ἐποίησατο, καὶ πρό γε τῆς ἀναρ- 5
 ρήσεως τῷ ξυλλόγῳ τάδε παρέθετο.

“Τὸ πολυθρόλλητον τοῖς ἔθνεσιν ὄνομα καὶ ἐπίτιμον, τὸ
 ἐπὶ στομάτων πολλῶν ἐπ’ εὐφημίᾳ δι’ εὐκλειαν περιχειλιενον, με-
 γάλοι καὶ τελευταῖαι νῦν αἱ τῶν φροντίδων ὠδίνες ἡμῖν περι-
 στανται, αἱ μὲν τὰ τῆδε διαθεῖναι καλῶς ἀναγκάζουσαι, αἱ δέ 10
 τῇ διαξεύξει τῆς μεταστάσεως ἔκταράττουςαι καὶ τὴν ἐνθίνδε
 D τοῖς λόγοις τῆς βιοτῆς παραθέσθαι τῷ δημιουργῷ κατεπεύγουσαι.
 καὶ περιδείξ μοι τήμερον ἢ πύλαι παρρησία καὶ ἄδεια· οἷς γὰρ
 ἀφθονία τῆς ἔξουσίας, τούτοις εἰκὸς καὶ τὰ σφάλματα παρέπι-
 P 9 σθαι πλεονα. ἀλλ’ ὅμως αἱ περὶ τῆς βασιλείας ἡμῖν ὀξύτεραι 15
 καὶ προκύντουσαι, οὐχ ὅτι ταύτην οὕτω ταχὺ κατατίθεσθαι,
 ἀλλ’ ὅτι ταύτην ἔνεστι καλῶς διατίθεσθαι, ἐπεὶ μηδὲ κατενεγ-
 γνώμην ταύτην ἐγὼ ἐπὶ τε τρυφῇ τῆς ἔξουσίας καὶ κολακείᾳ τοῦ
 σώματος. ὀρῶ δὲ καὶ τὴν φύσιν μετὰ τῆς τύχης ἡμῶς κατατρύ-
 χουσαν. βασιλεία γὰρ καὶ παῖδες καὶ γύναιον κατὰ ταυτὸν ἐπι- 20

11. an τῶν ἐνθίνδε τοὺς λόγους?

cita ab imperatore potenti facundia sua honorifice, et ut imperiali alti-
 tudine animi dignum erat, pro concione promulgare atque exponere con-
 sueverat. ad imperatorem igitur novum sibi surrogandum praesens Au-
 gustus, una cum filia Constantina, quam Mauricio vitae fortunarumque
 comitem ac sociam individuum tradiderat, ante publicam renuntiationem
 ad astantium multitudinem hunc in modum disseruit.

Viri Romani, nomen per omnes gentes vulgatissimum honoratissi-
 mumque, et propter claritudinem atque gloriam plurimorum linguis de-
 cantatum, scitote me nunc magnis et postremis sollicitudinibus cruciari;
 quarum aliae me stimulant ut a quibus discedendum est, ea recte atque
 ordine constituta relinquam, aliae ipso transitu ex hac luce, quo a vo-
 bis divellar, animum percellunt, quandoquidem quae omnium annorum
 meorum decursu a me patrata sunt, eorum ratio universorum effectori
 omnino mihi reddenda erit. et illa quondam libertas ac securitas mea
 in pavorem non mediocrem vertit. qui enim amplioribus sunt potestati-
 bus praediti, eos plura etiam vitia et peccata plerumque comitantur.
 cacterum curae super imperio praeponderant, urgentque vehementius,
 non in cuius cervicem illud reclinare festinem, sed cuiquam id bene fel-
 citerque committam, quoniam nec mihi idcirco desponsam ac traditum
 fuit, ut in eo deliciis vacarem et blandimenta corporis consecrarem. ne-
 que vero quorum fortuna dominatur, ea tantum, sed natura quoque per-
 quam sollicitum me habet. simul imperium, liberi, uxor premunt. res

τίθενται, ἡ μὲν ἡγεμόνα ζητοῦσα σοφόν, ἡ δὲ κηδεμόνα χηρείας ἐπιεικέστατον τε καὶ εὐσεβέστατον, αἱ δὲ τοῦ χειρωγαοῦντος διὰ τὸ τῆς ἡλικίας ἄωρον τό τε τῆς θηλείας φύσεως ἀσθενέστερον. περιφρονῶ δὲ πολλάκις ὑπὸ τῆς νόσου τὴν φύσιν, καὶ τὸν B
5 ἐκείνης δραπιτεύω δεσμόν, καὶ παιδῶν ὑπερορῶ, καὶ περιώπταί μοι γύναιον, ἥδη τεθνήσκει δοκῶν καὶ τῆς προμηθείας ἐλευθερίαν λαχεῖν. ἀλλ' εὐθὺς ἡ περὶ τῶν σκήπτρων ἀπαραίτητος φροντίς εἰσεπήδησεν· οὐ τὸ μόνον γὰρ διατηρῆσαι κράτος ἐμπιστευθέν ἐστιν ἀγών, ἀλλὰ καὶ τὸ διόντως ἑτέροις παραπέμψαι τὸν κλη-
10 ρον. δεῖ γὰρ τῶν προτέρων ἡγεμόνων εἶναι τοὺς δευτέρους ἀμεί-
ρους, ἵνα τοῖς προσφιλῆσιν ἐκείνοι τὴν παρ' αὐτῶν διόρθωσιν V 140
εἰσαγάγῃσιν, ἢ διολισθαίνειν ἅπαν συλλήβδην ἐπιεῖν τὸ ὑπήκοον, ἀδρανιστέρα κρηπίδι τὴν βασιλείαν στηρίζαντι. τούτων κατε-
σθιόντων τῶν λογισμῶν τὴν διάνοιαν, ἡ τεχνίτις ἡμῖν πρόνοια C
15 συλλυμβάνει τῶν πόσιων, καὶ μίαν μεθ' ἡμῶν βουλὴν προηγέ-
κατο, καὶ δείκνυσι τὸν βασιλεύσοντα ἐπιβάτην τε τῆς ἔξουσίας ἐσομένου, Μανρίκιον τουτονί, ἄνδρα λυσιτελέστατον τῆ Ῥω-
μαίων ἀρχῆ, πολλοὺς καὶ μεγάλους πόρους ἐγκυαυθόμενον, ὥσπερ ἀρρηβῶνάς τινος προκυταβαλόμενον τῆς ἐσομένης ἀμφὶ τὸ ὑπή-
20 κοον προνοίᾳ αὐτοῦ. τοῦτον αὐτοκράτορα τήμερον ὄψασθε.

2. quidni τὸν χειρωγαοῦντα?

11. προσφαλοῦσιν P.

Romana rectorem sapientia valentem, coniux curatorem viduitatis suae aequissimum iuxta ac religiosissimum, filiae, qui eas ob immataram aetatem et muliebri animi imbecillitatem quasi manducat et regat, desiderant. quamquam ego naturae faces morbo acris saeviente saepenumero despicio, illiusque vincula abrumpo, et simul liberos posthabeo, simul uxorem negligo, dum me iam hinc excedere et ab huiusmodi procuratone liberari puto. at enim mox sceptri sollicitudo inexorabilis in me insilit, quando non solum creditum sibi imperium tueri atque conservare, verum id ipsum nihilominus ut hereditatem quandam, et ita ut honestam est, ad alios transmittere difficultatem habet maximam, cum principes successores praestare decessoribus suis oporteat, quo illorum virtute sapientiaque horum lapsus et delicta corrigantur: alioquin, ut summam dicam, universa imperii moles, tanquam infirmo nitens fundamento, labatur et corrumpi necesse est. cum hisce curis exederemur, inspectrix omnium rerum providentia molestiam nostram allevavit, consiliumque nobiscum quoddam reperit, et qui secundum nos imperii fastigium conscensurus esset ostendit, Mauricium hunc scilicet, quem coram videtis, hominem rei Romanae opportunissimum, culus causa nec paucos et praedicandos labores exhausit, futuraeque erga cives sollicitudinis ac provisionis suae quasi quoddam pignus iam deposuit. hunc hodie die imperatorem aspicietis. tanta porro cum spe et fiducia hanc provinciam omnium gravissimam illi committo ac tradeo, idque bona cum animi valetudine, ut eidem una cum principatu filiam quoque meam uxorem com-

οὕτω δὲ κέλευθα ἐπὶ τῆδε τὴν μεγίστην ἐγκλίψασθαι (καὶ τὰ τῆς
 δουλοῦς οὐ σκέψαι κινήματα) ὡς καὶ τὸ θυγατέριον ἦμα τῆ βα-
 σιλεῖα τούτω πεποιήσασθαι. τηλικούτω φόνειος ἐνεχόμενος θυγατέ-
 ριον ἡμῶς, ταύτην ἐφάδισον τὴν ψυχολογίαν ἐπὶ τὴν μακρὰν ἐπι-
 νην ἐπιθροῦν ἀποπέσομαι. καὶ ἡμῶς δὲ μοι μάρτυρες τῆδε τῆς 5
 καλλίστης συνιάξιμος ἀξίωσις, ἔξ ὧν ἐκτεράδῃτε ἡμῶν τε ἡπο-
 χούσιων τὴν ἡγεμονίαν καὶ τοῦδε παρακλιόντος ἴδαν ἡμῶν ἐμ-
 φρονήσιματα. οὐ δὲ μοι, Μαυρίκιε, κάλλιστον ἡμῶν ἐπιπέσασθαι
 τὴν σὴν βασιλείαν πεποιήσω. κόσμι τὸν ἡμῶν τάφω ταῖς σαῖς
 ἀρεταῖς, μήτε τὰς τῶν πεπιστευότων κατασχόντων ἐλπίδας, 10
 P 10 μήτε τὰς σὰς ἀγνομιῶν ἀρεταῖς τῆν τε τῆς ψυχῆς δρακτετέων
 ἐγγύσιων. χυλόνος λόγῳ τὴν ἔξουσίαν, φιλοσοφία τὸ κράτος
 οὐκ ἀνάγκη· βασιλεία γὰρ ὑψηλὸν τι χεῖμα καὶ μετέωρον, ἐς μέγα
 τὸν ἐπιβίτην ἀκαιοροῦσα, τοῖς τε λογισμοῖς ἐκφρατέουσα. δό-
 κει μὴ πάντων ὑπερέχειν τῷ φρονιμώτατος εἶναι, εἰ καὶ τὰ τῆς 15
 τύχης ὑψηλὰ σοι περὶ πάντας. θῆρα παρὰ τῶν ὑπηρετῶν ἐντὶ
 μὲν φόβου τὴν εὐνοίαν, ἀντὶ δὲ κολακίαις τίμα τὸν ἐλεγχον οἷα
 διδύσκαιον ἕρσιον· ἀνουδέτητον γὰρ ἔξουσία, καὶ παιδείας
 οὐκ ἀνεχόμενον. ἴστω πρὸ τῶν σῶν ὀφθαλμῶν σίνεδρος ἡ δίκη,
 B πρωτανείουσα τῶν βεβιωμένων ἀντίδοσιν. νόμιζε τὴν πορφύ- 20
 ραν, τῷ φιλόσοφος εἶναι, εἰτελές τι ῥάκος ἀμπελίσθαι, τὸν δὲ

19. οὐκ docet IP.

mittam, hoc tam eximio naturalique pignore meo ad bene de ipso et re
 publica sperandum velut quoddam signum sustollens. solatium istuc pro
 viaticis mecum auferens, longam illam peregrinationem inibe. caeterum
 huius negotii pulcherrime constituti vos nobis testes eritis idonei ac fide
 digni, quandoquidem et nos, qui imperium gubernavimus, et hunc, qui
 se nobis adiutorem prudentissimum semper praebuit, experiundo cogno-
 vistic. tu vero, mi Maurici, imperium tuum mihi epitaphium longe ele-
 gantissimum fac efficias; sepulcrum meum virtutibus tuis condocora, nec
 eorum spes, qui se totos fidei auctoritatique tuae permisernat, pudefa-
 ciens, nec temet ipsum ignorans, et a praestantia ac nobilitate animi tui
 degenerans. rationis freno in potestatis magnitudine superbiam cohibe,
 et ex philosophiae praereceptionibus principatus tui navim dirige. sublime
 nimirum et excelsum quiddam est imperium, sibi que insidentem altius
 offert, adversus rationem ferociens et insolens. cave existims te
 prudentia antecire omnibus, licet opibus vincas omnes. conare a civibus
 et subditis tuis diligi potius quam timeri, reprehensionemque ut magi-
 stram optimam blanditiis, et assentationibus autepone: potestas enim
 admoneri se et condocerieri aegre patitur. iustitia perpetuo ante oculos
 versetur tibi que assident, quae actionibus vitae nostrae condignam mer-
 cedem dispensat. quia sapientiae studiosus es, purpura perinde ac nul-
 lius pretii panno quoplam te circumdatum, coronamque gommis illumina-

στέρφανον μηδέν τι διοίσειν τῶν ἐπὶ τοῖς αἰγιαλοῖς τῆς θαλάττης
 ψηφίδων. στυγρὸν τὸ τῆς ἀλουργίδος ἄνθος, καὶ μοι δοκεῖ τοῖς
 βασιλεῦσι περιγυγυῶν μετριοπαθεῖν ἐπὶ ταῖς ἐνπραγλαῖς, καὶ μὴ
 περιγάνυσθαι καὶ φρυάττεσθαι τῇ πενθίμῳ ταύτῃ τῆς μοναρ-
 5 χίας στολῇ· οὐ γὰρ ἔξουσίαν ἀκολασίας ἀλλὰ δουλείαν ἔνδοξον τὸ
 σκῆπτρον τῆς βασιλείας φιλοσοφεῖν ἐπαγγέλλεται. ἤγελθω τῆς
 δργῆς τὸ φιλάνθρωπον, τῆς δὲ σωφροσύνης ὁ φόβος. ἔξεταξε
 γὰρ καὶ ταῖς μελίτταις ἡγεμόνας ἢ φύσις, ὠχύρωσε δὲ καὶ κέν-
 10 τρον τὸν βασιλέα τὴν μέλιτταν, ὥσπερ τι κράτος αὐτόματον ἐγ-
 θύμενον. ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἐκεῖνο τὸ κέντρον τυραννικόν, δημω-
 φελὲς δὲ μῦλλον καὶ δίκαιον. οὐκοῦν ἐκείνης ἐσόμεθα μιμηταί,
 εἰ μήγε λόγος δύνηται χωρίζεσθαι καὶ τὰ μέλιτον. ταῦτα μὲν ὁ
 15 σοσίαν ἀδέκαστον, ἢ τιμῶσαν τὰς ἀρετὰς ἢ τὴν κακίαν φανλί-
 ζουσαν."

Ὅτε τοίνυν τὰ τῆς διαλέξεως ἐπερατοῦτο τῷ αὐτοκράτορι,
 πολὺ τοῖς θεαταῖς τὸ δάκρυον ἐπεκίμαινε, τῶν μὲν ἀνωμένων
 ἐπὶ τῷ πάθει, παρ' οἷς καὶ τὰ τῆς εὐνοίας ἦν λιπαρώτερα, ἄλ-
 20 λων δὲ κατακηλουμένων ἐπὶ τῷ οἴκτῳ διὰ τῆς συμπαθείας· φιλεῖ
 γὰρ ἢ συμφορὰ καὶ τῷ θεατῇ μεταδιδόναι τοῦ πάθους. τὴν στε-
 φάνην δὲ ὁ βασιλεὺς ἀράμενος, τὴν τε πορφυρᾶν διπλοῖδα, ἄμ-

7. ἐντάξει malim, et 8. κέντροφ.

tam nihil a calcillis et lapillis in littore marino iacentibus differre cogita.
 flos purpureae tristior est, mihiq̄ue principes hortari videtur ut rebus pro-
 speris fluentibus in officio sint. nec lugubri ista veste monarchatus lac-
 ritia gestiant et insolescant: haud enim solutam proterviam, sed insignem
 splendendamque servitutem potius imperiale sceptrum profitetur. iram
 mansuetudo, prudentiam timor regat. nam et apibus natura regem prae-
 posuit, eumque aculeo indito ceu naturali quadam facultate armavit, ut
 male parentes et immorigeros emendare possit: non tamen tyrannicum,
 verum in commune utilem ac iustum aculeum apis gerit. hanc saltem
 imitabimur, si melius consilium mens suppeditare non poterit. ista ego
 ad te tanquam sator ac parens ad filium. habebis autem huius cohorta-
 tionis meae iudicem quodammodo potestatem illam, quae muneribus mi-
 nime transversim agitur, et aut virtuti honorem et gloriam, aut impro-
 bitati dedecus et contemptum remetitur.

Postquam dicendi datus finis, omnes collacrimari largissime, cum
 alii super morte imperatori iam proxima dolorem caperent, quorum vi-
 delicet in ipsum benevolentia testatorum erat, alii per sympathiam mise-
 ratione colliguescerent: solet enim aliena calamitas sensum sui communi-
 care cum intuentibus. tum imperator corona purpureaque chlamyde Mau-

- πείχει τὸν Καίσαρα. διεχέιτο δὲ πολλὴ ταῖς εὐφημίαις παρὰ τῶν ὑπηκόων βοή· ἐνιοι γὰρ τὸν προστησόμενον ἀπεθαύμιζον, ἀγάμενοι τῆς εὐβουλίαις τὸν αὐτοκράτορα, ἕτεροι τὸν ἀνυρρηθέντα
 V 141 καὶ τηλικαύτης ἡγεμονίας ἑαυτὸν παραθέμενον ἄξιον, ἅπαντες δὲ τὸν αἴτιον τούτων ἀπάντων θεόν, ἕμφω ταῦτα καλῶς συμβι-
 P 11 βύσαντα. ἐπεὶ δὲ ὁ μέγας οὗτος καὶ ὑστάτος τοῦ βασιλείως σκοπὸς διανουθεῖς ἐτετέλειστο, τὰ τε τῆς ἀναγορεύσεως ἔθη κατὰ τοὺς βασιλικοὺς θεσμοὺς ἐπεπλήρωτο, ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ κλήσιν Τιβέριος ὁ αὐτοκράτωρ ἀνέξεν.
 B 2. Λόγος δὲ καὶ θείαν ὁμψήν πρό τινας βραχέως τῆς νό- 10 σου καιροῦ κατηχηθῆναι Τιβερίῳ τῷ αὐτοκράτορι. ἔδοξε γὰρ ἐν ὕπνοις παρσιτάται ἀντιῶ πάγκαλος τὴν θείαν ἀνῆρ, ἐνθέου τινὸς ὠραιότητος εἰκόνα φερόμενος, τῷ μὲν λόγῳ τὸ ἄρρητον, τῇ δὲ γραφῇ τὸ ἀμίμητον. ἐσθλὴς δὲ τῷ νεανίᾳ λευκή, τὸν τε τύπον καὶ τὸν θεατὴν καταγεύουσα ταῖς μαρμαρυγαῖς τῆς ἑλλύμπσεως. 15 φῆσαι δὲ πρὸς τὸν Καίσαρα, συνδημηγηροῦσης αὐτῷ τῆς χειρὸς ἐν τῷ σχήματι, “τάδε σοι, Τιβέριε, τὸ τρισάγιον λέγει· οἱ τύ-
 C ραννοὶ τῆς ἀσεβείας ἐπὶ τῆς σῆς βασιλείας οὐ φοιτήσουσι χροῦ- ροι.” εἶτα τὸν βυσιλέα διανήψαντα τεταυρίχθαι τῇ φαντασίᾳ, ὄρθριόν τε διανίστασθαι καὶ τοῖς ἕμφ’ αὐτὸν διεξιέναι τὰ τῶν 20 ὀνειράτων θεάματα.

Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ (πρὸς γὰρ τὸν λόγον ἐπάνειμι) τῷ κοιτιῷ τῆς φύσεως νέμω Τιβέριος, εἰ καὶ βυσιλεὺς ἐνόγχανεν ὢν, ἐπει-

ricium Caesarem induit; inde multa faustum acclamantium gratulantium- que vox secuta est. quidam etenim renuntiantem de tam bono consilio admirari; quidam renuntiatum suspicere, qui tanto imperio parem animi virtutem attulisset; omnes autem horum auctorem deum collaudare, qui ambo haec adeo salutariter conciliavisset. ubi summi momenti ultimique imperatoris scopus et voluntas ad exitum suum perducta consuetudoque legitima in creando imperatore servata est, ad lectulum suum Tiberius Augustus rediit.

2. Fertur autem paulum oppido ante morbum coelestis quaedam vox insonuisse Tiberii auribus. per quietem namque astare illi visus est adolescens aspectu multo pulcherrimus, os humerosque deo similis, supra quam dici aut scribi potest, in veste tam candida ut splendoris sui radiis locum ipsum videntemque perfunderet. hic concionabundi iustar protensa manu, talibus Caesarem est affatus. “haec tibi ter sanctum nomen indicat, Tiberi: tempora impia et tyrannica te imperatore non venient.” (imperium te vivo tyranni non invadent) mane somno exper- Tiberius visoque illo perturbatus surgit, quaeque sibi quiescenti blata sint, praesentibus refert.

die ab inaugurato iam Mauricio (ut redeam unde paul- d) Tiberius quantumvis imperator legi naturae com-

θάρχησεν, ἀπίσθη τε τῶν τῆδε, καὶ οἷα σκηπὴν τῆς ψυχῆς κα-
 τελελοίπει τὸ ἀχθοφόρον τουτὶ καὶ γῆρινον χιτωνίσκιον. καὶ πο-
 λὺς ἀνὰ τὸ ἄστυ ἐπεκύμαινε θρήνος· πολλῶν γὰρ ὀφθαλμῶν ῥεῖ-
 θρον διήνοιξε καὶ φλέβας δακρῶν ἀνέτεμε, καὶ μέγα ταῖς τῶν
 5 πολλῶν ψυχαῖς ἀνιφοῖται τὸ πένθος. τὸ φαιδρὸν τῆς στολῆς
 διερρήγνυτο, τὸ τε κατηφές τῆς ἐσθῆτος ἀντελαμβάνετο. ἄπαν- D
 τας ἐπὶ τὸ στυγνὸν ἐκεῖνο θέατρον συνεκάλει τὸ ἄκουσμα. εἰσέρ-
 ρει τὰ πλήθη τῆ βασιλίδι ἀδλῆ· οὐκ εἶχε τὰ προαῦλια φύλακας
 τοῖς πολλοῖς προπετάσμασι μόλις τοῖς ἐν ἄξιᾳ φιλοτιμουμένοις
 10 τὴν εἴσοδον. κατηφές ὑμνωδία πάννυχος ἦν, ταῖς φωταγωγαῖς
 λαμπάσι σκυθροπὸν ὄψιν παρέχουσα. καὶ δῆτα μετὰ τὸν ὄρ-
 θρον τὰς ἀκτῖνας προβάλλοντος ἡλίου, καὶ τὸ ὑπέργιον διατρέ-
 χοντος ἡμισφαίριον, προύπεμπεν ἄπας τεθνηκότα τὸν βασιλέα,
 καὶ μετ' εὐφημίας εἶχεν ἐπομβροῆσαν τὸ δάκρυον, πολὺς τε ἦν ὁ
 15 ἐπιτάφιός ἐπαινος, εἷς ἀπὸ στομάτων πολλῶν προχοόμενος, οἷά
 τις ποταμὸς εἰς πολλὰς ἀρχὰς μεριζόμενος ἢ δένδρον ἐπιτενές τε
 καὶ εὐχομον, πολλὰς τε καὶ μεγάλων κλάδων ἐκρύσεισι διαιρού- P 12
 μενον. εἶωθε γὰρ δεινοπαθεῖν τὸ ὑπήκοον ἐπὶ ταῖς ἀώροις με-
 ταστάσει τῶν ἐπιβεβηκότων δυνάμεων, εἶγε πιθανῶς καὶ δημο-
 20 τικώτερον τῆς ἡγεμονίας ἀπῆρξατο. ἐπεὶ δὲ τοῦτον ὁ τῶν βα-
 σιλέων ὑπεδέξυτο τάφος, ἐπὶ τῆν ἐς Μαυρικίον τὸν αὐτοκράτορα
 δορυφορίαν ἄπας ἐτέτραπτο, καὶ πέρους αὐθήμερον εἶχε τὸ δά-

muni obsecutus, et hac onerosa terrenaque tunica exutus, et tan-
 quam e tabernaculo suo liber egressus, esse inter homines desinit.
 eius obitu per civitatem ingens extitit lamentatio, atque incisus la-
 crimarum venis plurimorum ex oculis flumina proruperunt, luctus-
 que singularis populo incensit. pro nitido cultu vestis obsoleta sume-
 batur. ad moestum illud theatrum omnes auditio convocabat, ut in au-
 lam imperatoriam turmatim confluerent. non sufficiebant pro custodibus
 complura per vestibula oppansa peripetasmata, per quae solis magistra-
 tibus honoris causa introitus concedebatur. tristis psalmodiarum cantus to-
 tam noctem continuabatur, et lucentes per tenebras lychni spectaculum
 haud iucundum offerebant. ergo a matutino, sole iam radios iaculante
 coelumque permeante, populus quantus erat, in funus imperatoris se
 effudit, eumque praedicatione et lacrimarum imbris prosequitur.
 multa et una eademque laus iam sepultura afficiendo plurimorum ore
 profundebaratur, similiter ut fluvius aliquis multis capitibus sive intus ma-
 nans, aut procera et frondosa arbor compluribus magnisque ramis ab se
 prodeuantibus dispertita. moris quippe subditorum est immatura princi-
 pum suavera acerbè pati, eorum puta, qui probari et ad gratiam popu-
 larem convenienter imperitare occoeperunt. Tiberio in sepulcra impera-
 torum illato, ad Mauricium Augustum custodiendum ac tuendum or-
 satellitum instar sese converterunt, fletusque ex ultimo Tiberii fatr

κρον· οὐχ οὕτω γὰρ τοῖς ἀνθρώποις τῶν παρῳχημένων ἐστὶν ἀνάμνησις ὡς ἡ περὶ τὰ παρόντα μετὰ σπουδῆς ἐπιμέλεια.

B
V 142

3. Ἦδη δὲ τὸν τῆς ἱστορίας ὑφαίνειν ἰστὸν ἀπαρχόμενος, τοὺς τε βαρβαρικοὺς πολέμους ἀναγράφοντας ποιούμενος, τῆς κατὰ τοὺς Ἀβάρους κινήσεως πρῶτα μνησθήσομαι διὰ τε τὸ τῶν 5 πρῶξεων προσεχέστατον τῆς τε τάξεως τὸ προσφορώτατον. οὐκ ὀλίγα τοίνυν νευνικώτερον παρ' ἐκείνων τὸ τηρικαῦτα τετόλμηται. Οὐννοι δὲ οὗτοι, προσοικουῦντες τῷ Ἰστροῦ, ἀπιστότατον ἔθνος καὶ ἀπλησιτότατον τῶν νομάδην βιούντων. οὗτοι πρεσβεύονται παρὰ τὸν αὐτοκράτορα Μαυρίκιον, οὐχ ἥκιστα τοῦ μεγίστου πο- 10 λισματος γενόμενοι κύτοχοι. Σίρμιον δὲ τοῦτο ἀνόμαστο, ὅστυ τε περιδοξὸν ἦν, τοῖς ἀνὰ τὴν Εὐρώπην οἰκοῦσι Ῥωμαίοις περιλαλούμενον καὶ ἄδόμενον. τοῦτο ἦλω πρό τινος βραχυτάτου καιροῦ τοῦ τὸν αὐτοκράτορα Μαυρίκιον τὰς Ῥωμαϊκὰς μετὰ τῆς πορφύρας ἐνδύντα φροντίδας τῆς τῶν Καισάρων ἐποχεῖσθαι κα- 15 θέραι. τὸ δ' ὅπως Μενάνδρῳ τῷ περιφανεῖ σαφῶς διηγήρεται· περὶ ὧν οὐ μοι σχολὴ ἐπιξεργαστικώτερον τοῖς μακροῖς ἐκείνοις λόγοις ἐπεξελθεῖν, αὐθις δ' ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεῖν καὶ ποιητικοῖς ἐπιτρέβεσθαι μῦθοις. ἐπεὶ δὲ ἐν χειρὶ τὸ D ὅστυ ἐγεγόνει τῶν Οὐννων, προῆλθον αἱ σπονδαί, ὅπως ἦσαν- 20 χίαν ἀσπίσσιτο τὸ πολέμιον καὶ τὴν ἡρεμίαν φιλοσοφήσειεν. αἱ δὲ συνθῆκαι ἐπονειδίστοι Ῥωμαίοις· μετὰ γὰρ τηλικούτου κολοφῶνυ κακοῦ, οὐά πως ἀγνοθῆται καθήμενοι, ὥσπερ ἄθλον

ceptus eo ipso die exaruit. sic enim est ingenium hominum, non tam meminisse praeterita quam studiosae curare praesentia.

3. Nunc porro historiae telam texere exorsus, bella adversum barbaros administrata litteris persequar, et motum expeditionemque contra Abares primo loco, quando res illae rebus hactenus a me expositis continentissimae sunt et is ordo est commodissimus. non pauca igitur tunc ab illis per inconsideratam temeritatem et audaciam perpetrata sunt. Abares Hunni origine Istrum accolunt, gens infidissima et avarissima potius ad Mauricium Augustum legatos miserunt. erat huic urbi nomen Sirmium, famaue et sermone propter nobilitatem a Romanis Europaeis celebrabatur; quam prius ceperant parvo admodum spatio, quam Mauricius curas Romanas una cum purpura indueret solioque imperatorio consideret. quo eam modo occuparint, perspicua oratione et distincte non ignobilis auctor Menander memoravit. ego otio non sic abundo, ut eius longitudinam accuratius et elaboratius aliquid possim addere, praeclearaque dicta iterum dicere, et poetae reprehensionem incurrere. ergo ubi Sirmium in manibus Hunnorum fuit, legatione missa ad foedus processum est, ut positis inimicitias paci tranquillitatieque consuleretur. sed illud Romanis probrosissimum accidit, post tantarum siquidem ab illis invecrarum colophonem, ipsi velut certaminis arbitri se-

εἰδοξίας δῶρα λιμπρὰ τοῖς βαρβάροις παρελθοντο, λυδοήκοντα
 τε χιλιάδας χρυσῶν καθωμολόγουν ἄν' ἔτος ἕκαστον τοῖς βαρβά-
 ροις ἑγκαταβάλλισθαι δι' ἑμπορίας ἀργύρου τε καὶ ποικίλης
 ἐσθῆτος. οὐ πειραιτέρω δὲ δῆρκεισαν τῶν δύο ἐνιαυτῶν αἱ P 13
 5 σκοπδαί· κατηνθαδιώσατο γὰρ Ῥωμαίων ὁ παρὰ τοῖς Οὐννοῖς
 Χαγᾶνος οὕτω λεγόμενος. φήμη δέ τις ἄμφ' αὐτὸν πρὸ τοῦ τὴν
 εἰρήνην διαφραρῆναι περιεκέχτο, ὡς ζῶα τρέφεται παρὰ Ῥω-
 μαίοις τῷ μεγέθει καὶ τῷ σώματι ἐμφανέστατα. διὸ ἐζήτησε βα-
 σίλλα εἰς Θείαν τούτων ἰλθεῖν. καὶ ψυχαγωγεῖ θῦττον ὁ βασι-
 10 λεὺς τῆς ἱστορίας τὸν ἔρωτα, καὶ δίδωσιν εἰς Θευριαν ἰλιφάν-
 των γενέσθαι, πέμψας ὡς αὐτὸν ἐκ τῶν παρ' αὐτῷ τρεφομένων
 θηρίων τὸ ἑξοχώτατον. ὀπηρῖκα δ' εἶδεν τὸ Ἰνδικὸν ζῦον ὁ
 Χαγᾶνος ἰλέφοντα, παραντίκην καταλύει τὸ θέατρον καὶ παλινο-
 στείει προστάττει τὸ θηρίον παρὰ τὸν Καίσαρα, ἧ καταπλαγίς B
 15 τὸ θανυμιζόμενον ἢ ἀποφαυλίσας, οὐκ ἔχω εἰπεῖν· οὐ γὰρ ἦν
 ἐκρυψίμη. ἐποχλεῖ δὲ τὸν Καίσαρα καὶ κλίνην χρυσῆν τεχνουρ-
 γήσαντα ὡς αὐτὸν παραπέμψαι· ἐπὶ τοσοῦτον γὰρ τοῦτον μετεώ-
 ριζεν ἢ τῆς πυροέσης τύχης ἀκρώρεια. βυσιλιεύς δὲ τὸ δῶρον
 ἔξεργασόμενος βυσιλικῶς μετεπέμπετο. ὁ δὲ σοβυρευόμενος
 20 πολλῶ μᾶλλον κατεβρενθύετο, οἷα προπηλακιζόμενος τῷ ἀναξίῳ
 τοῦ δωρήματος, ἀπεπέμπετο δὲ παρὰ τὸν αὐτοκράτορα ὡς εὔτε-
 λές τε καὶ ἄκομψον τὴν χρυσῆν ἀλαζονικώτερον κλίνην. καὶ μὴν C
 ἤξιον καὶ πρὸς ταῖς ὑγδοήκοντα τοῦ χρυσοῦ χιλιάσι καὶ ἑτέρας εἰ-

dentes, barbaris dona illustria quasi quaedam inclytæ virtutis præmia
 tribuerunt, octoginta aureorum millia in argento varique veste a mer-
 catoribus in annos singulos sese numerataros polliciti. nec tamen diutius
 biennio foedus sanctum fuit, cum se princeps Chaganus (ut Hunnis ap-
 pellabatur) contra Romanos superbe et immodeste gereret. ad cuius
 aures cum ante pacem violatam pervenisset animantes quasdam alii apud
 Romanos granditate et forma corporis visendas maxime, imperatorem
 oravit uti eas spectandi copiam sibi faceret. is huic videndi desiderio
 celeriter gratificandum ratus, elephantorum quos habebat præstantissi-
 mum pro spectaculo ad eum mittit. Chaganus belluam Indicam intuitus
 illico ceu e theatro digreditur, eamque ad imperatorem reduci iubet.
 utrum quia admirabilitate ac novitate animalis percelleretur, an quia id
 contemneret, dicere non habeo: nec enim id silerem. negotium præ-
 terea imperatori exhibuit de lecto aureo, quem is artificiose confectum
 sibi mitteret: eo usque enim ob præsentis fortunæ fastigium sese effe-
 rebat. imperator donum regaliter fabricari curat, eique transmittit.
 qui fastidio et arrogantia præceps multo magis fremere, ut qui muneris
 indignitate contumeliam accepisset, lectumque illum aureum ut rem vi-
 lem et inellegantem ad imperatorem per arrogantiam remittere; insuper

πρὸς ἅν' ἕτος ἕκαστον παρὰ Ῥωμαίων ἀπολείσθαι· καὶ δῆτα
 δυσσεβουσιεῦτος τοῦ ἀυτοκράτορος, περιφρονεῖ τὰς συνθήκας
 V 143 καὶ τοὺς ὄρκους ταῖς αἴραις φέρειν ἐδίδου, (4) ἀδρόν τε τὴν
 πόλιν φιλήν ἀράμενος σάλπιγγα τὴν δυνάμεις συνήθροισε,
 D καὶ τὴν Σιγγηδόνα τὴν πόλιν ἑξαπιναιῶς ἕφρακτον ὄσαν ἐλάμ-
 βανεν, πολεμικῶν τε ὀργάνων χηρεύουσαν διὰ τὸ ἐκ τῆς εἰρή-
 νης ῥαθυμίαν πολλὴν ὑπερχειῖσθαι τῆς Θυρίκης· ἀφύλακτον
 γὰρ εἰρήνην, καὶ προμηθείας οὐκ ἀνεχόμενον. τῶν τε τοῦ ἄστυος
 τοῖς κλειστοῖς συμπαρομαρτεῖ ἐκτὸς αὐλιζομένοις, τῆς ἄλω τοῦτο
 κατεπειγούσης ποιεῖν· Θέρους γὰρ ἦρα ὑπῆν, καὶ ὅσον ἀποῤῃ 10
 ἐθρησαυρίσσαντο. ἀποστῆναι δὲ τὴν πόλιν οὐκ εἶλεν ὁ βάρβαρος· με-
 γίστη γὰρ συμπλοκὴ ἡνὰ τὰς πύλας συνεπεπτώκει τοῦ ἄστυος,
 πολλοῖς τε τῶν Ἀβάρων διαφραθῆναι συνέτυχε, Καδμείων τε,
 τὸ τοῦ λόγου, ἀποφίρεσθαι νίκην. πολλὰς δὲ καὶ ἐτέρας ἀστυ-
 γειτονας πόλεις ληΐζεται. ταύτας δὲ ῥᾶστα καὶ πόρων ἐκτὸς· 15
 P 14 ἄβρατον γὰρ ἦν τὸ κακὸν καὶ ταῖς ἑλλείσιν ἀπαρადόκητον. ἀνε-
 λών τε Ἀνγοῦσταν καὶ τὸ Βιμινάκιον (πύλεις δ' αὐταὶ λαμπραὶ
 ὑπὸ τὸ Ἰλλυρικὸν φηρολογοῦμεναι) παραντίκα στρατοπεδεύεται,
 καὶ τὴν Ἀγγιῶλον περιτίμνεται, τὰς τε περιοικίδας κώμας ἐδήλωσε.
 τὸν δὲ τῶν Θερμῶν ὑδάτων οἶκον οὐκ ἀναστῆσαι φασί. λόγος 20
 δὲ τις ὡς ἡμῶς ἔξεφορτησεν, ἐνθάδε τὰ τοῦ Χαγάνου ἀπορρέψα-
 σθαι γύναια, καὶ μισθὸν τῆς ἀπολαύσεως ἐκείνων αἰτεῖν μὴ κα-
 ταρρίπτειν τὰ τῶν ὑδάτων οἰκοδομήματα. λέγεται δὲ τὰ ὑδάτια

9. ἐκτὸς] ἐν τοῖς IP.
 21. ἀπορρέψασθαι IP.

14. πολλὰς τε καὶ ἄστυς γειτονας IP.

ad octoginta illa millia alia viginti anniversarie sibi a Romanis pendii
 postulare, imperatoreque id durius accipiente foedus contemnere, sacra-
 menta iurata ventis discerpenda tradere, (4) nec cunctatus amicam
 bello tubam corripit, agmina in expeditionem evocat, urbemque Singi-
 donom haud munitam et militari apparatu destitutam, quod ex pace et
 otio Thracia tota in socordiam et desidiam versa esset (negligit enim
 custodiam pax, nec in futurum prospicit), quodque civium plurimi, ut
 in messe, foris manentes, quantum vitae tolerandae sufficeret, frugum
 sibi demetendo colligerent, subito, quanquam non citra laborem, capit-
 nam intra portas acerrime pognatum est; Abares obtruncati magno nu-
 mero, et Cadmea, ut dicitur, reportata victoria. alias item non paucas
 et huius vicinas depraedatus est, et quidem minime operose, improvisam
 aliquidem ac neutiquam expectatum malum veniebat. Augusta et Vimi-
 nacio ad Illyricum pertinentibus in potestatem adductis, mox Anchialum
 infesto exercitu profectus eius agrum et vicos circumiectos populatiori-
 bus et incendiis deformavit. thermarum aedificiis pepercisse audivimus,
 quod eius concubinae ibi lavarentur istamque commercii cum eo sui gra-

ταῦτα τοῖς λουσαμέτοις ἀγαθὸν εἶναι καὶ εἰς ὕψιστον τοῦτοις συμ-
μαχεῖν. τριῶν δ' ἐπιγενομένων μηνῶν πρεσβεύονται Ῥωμαῖοι
πρὸς Χαγῶνον καὶ τὸν πόλεμον ἀπεκηρυκίσαντο, Ἐλπίδιον ἐκ- B
πέμψαντες, ἄνδρα εἰς συγκλήτου βουλήν ἀναγόμενον, τῆς τε Σι-
5 κελίας ἡγεμονεύσαντα καὶ τῶν τοῦ πραιτωροῦ ἐπιβάντα βημά-
τον· ἀρχὴ δέ τις αὐτῆ παρὰ Ῥωμαίοις οὐκ ἄκομπος. Ξενωρι-
κίεουσι δ' αὐτῶ καὶ Κομεντίολον, ἄνδρα τῶν σωματοφυλάκων
τοῦ βασιλέως ὑπερφερόμενον, ὃν σκρίβωνα τῇ Λατινίδι φωνῇ
Ῥωμαῖοι κυτονομούζουσιν. ἤκον γοῦν ἄμφω παρὰ τὸν Χαγῶνον
10 ἐκὶ τὴν Ἀγχίαλον, καὶ περὶ σπονδῶν ἤξιον ὡς προσετάχθησαν.
τοῦ δέ μὴ μετριοπαθοῦντος ἐπὶ τοῖς ἀδικήμασιν, ἀλλὰ καὶ προσα-
κυλοῦντος ἀδαικίωτερον τὰ λεγόμενα τελεῖν καθαιρήσειν μα- C
κρά, καὶ τοῦ μὲν Ἐλπίδιου ὑποκαλιῶντος τοῖς λόγοις καὶ οὕτως
θεραπεύοντος οἰδαινόμενον φρύαγμα, Κομεντίολος μεγαλοφρό-
15 τως τὴν τῆς γλώττης εὐγένειαν ἐπεδείκνυτο, τὴν τε Ῥωμαϊκὴν
ἐλευθερίαν δίκην σῶφρονος δεσποίνης τινὸς ἄχραντον θαλαμῶνα
καὶ μὴ διωφθείρων μοιχικαῖς κολακαίαις, τῶν ἀξιολογωτέρων τῶν
Ἀβάρων ἅμα τῶ Χαγῶν παρόντων, τοῖσδε προσεχρήσατο ῥή-
μασιν.

20 5. “Ἐδύκουν σε Ῥωμαῖοι, Χαγῶνε, τοὺς τε πατρώους
θρησκείην θεοῦ καὶ τοὺς ἄλλους τῶν ὄρκων αἰσχύνεσθαι, καὶ
δεξιὰς καὶ συνθήκας μηδαμῶς ὑποστεισθαι, μηδὲ τὸν τῆς ἐρή- D
νης ἄξονα διὰ σοῦ καταβύλλεσθαι, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ δώρων βυ-

13. ὑποκαλιῶντος Excerpta de Legatt. ὑποκαλιῶντος IP.

tiam peterent. ferunt aquilas istas lavantibus proficere, et ad corporis
sanitatem conducere. tribus mensibus elapsis Romani ad Chaganum ora-
tores mittunt, bellum deprecantes. unus erat Elpidius, imperialis sena-
tor, Siciliae praetura functus; qui magistratus apud Romanos in honore
est. huic Elpidio collegam addunt Comentiolum. de custodibus impera-
toris praecipuum, Latini scribonem dicunt. Anchialum igitur ad Chaga-
num venientes legati, uti in mandatis habebant, de foedere conservando
rogabant cum is in inferenda iniuria nihil mitesceret, sed superbius
etiam minitaretur se longum murum, qui nominatur, disiecturum, et El-
pidius ei tacens concederet itaque tumentem hominis fastum sustineret,
Comentiolum excelsa mente ingenuitatem linguae suae demonstrans, Ro-
manamque libertatem velut pudicam dominam in thalamo custodiens, nec
eam moechicis adulationibus constuprans, audiente Chagano et proceri-
bus huiuscemodi verbis locutus est.

5. “Credebant Romani, Chagane, te patrios deos colere, et alios
item iurisiurandi praesides revereri, dextrisque et pacta conventa ne-
quaquam vili pendere, neque pacem per te turbatum et eversum iri,
sed et donorum, quae ab Imperatoribus multa tulisti, et quam expertus

σιλικῶν μεμνησθαι πολλῶν καὶ φιλοφροσύνης Ῥωμαϊκῆς, καὶ τῆς
 περὶ τοὺς σοὺς προγόνους εὐεργεσίας, ταυτῶν δὲ φιλοξενίας εἰ-
 πεῖν, ἐπιλήσιμονα μὴ γεγενῆσθαι ποτε, μήτε δ' ἑτέρων τῶν ὑπὸ
 V 144 σοῦ τεταγμένων ἀδικούντων Ῥωμαίους ἀνέχεσθαι· πρέπει γὰρ
 τοὺς ἡγεμόνας σωφρονεστέρους τῶν ὑπηκόων καὶ εἶναι καὶ ὄνο- 5
 μάζεσθαι, ἵνα ὅσον τῷ κράτει ὑπερέχουσι, τοσοῦτον καὶ τῇ ἀρε-
 P 15 τῇ διενέγκωσι. τοιγαροῦν διὰ τὴν ἐκ τῆς εἰρήνης εὐνοίαν ἄμνη-
 μονοῦσι Ῥωμαῖοι τῶν ὑπὸ σοῦ προὔπηργμένων δειπῶν, καὶ πολ-
 λῶν ἀδικημάτων γεγόνασιν ἐπιλήσιμονες, καὶ φιλανθρωπία πάν-
 των τῶν ἔθνῶν διαφέροντες οὐ πρὸς ὄρεξιν ἀντιλυπήσεως κεκινή- 10
 κασιν ὄπλα· τὴν γὰρ ἐς ὕστερον ἡρεμίαν τῶν ἔμπροσθεν ἀδικη-
 μάτων νεανικώτερον ἐγγιερηθέντων περὶ πολλοῦ ἐπεποίητο, χαί-
 ρειν φρούσαντες ταῖς ἀντιδόσεσιν. ἐπεὶ δὲ πάντα σοι παρῶπται
 τὰ πρὸς καλοκαγαθίαν ὀρῶντα, καὶ δίκης ὄμμα τυφλόν, καὶ πό-
 δις προνοίας χωλεύουσιν, ἄμοιβὴν ἀξίαν τοῖς βεβιωμένοις ἀντι- 15
 B μετρεῖν οὐ δύναμιμον, θεὸς δὲ σοι τὸ βούλημα, ὅποι καὶ θέλει
 φερούμενον, οὐκ ἐπιλήσιονται Ῥωμαῖοι τῆς ἐαυτῶν ἀρετῆς, ἀλλὰ
 καὶ μέγιστον κομιδῆ κατὰ σοῦ συστήσονται πόλεμον, καὶ φόνον
 πολλὸν χειρουργήσουσι. προσηνέστερος γὰρ αὐτοῖς τῆς εἰρήνης
 ὁ πόλεμος, ὅτε μὴ τὴν ἡσυχίαν ἀσπύσαιοι τὸ πολέμιον. τί γὰρ 20
 Ῥωμαίων τῶν πώποτε γῆς ἐνκλειέστερον ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀθλούν-
 των καὶ δόξης καὶ πατρίδος καὶ παιδῶν; εἰ γὰρ ὄρνισιν εὐτελε-
 στίτοις τισὶν ὑπὲρ τοῦ μὴ ἤττηθῆναι ἐκάτερον μήτε εἰςαι θα-

es, Romanorum humanitatis ac benevolentiae meminisse, collataque in
 maiores tuos merita hospitalitatemve nunquam non infixam in animo ha-
 bituram, nec passurum a tuis ullum Romanis maleficium importari. ae-
 quum est enim principes iis, quibus iura et leges dant, moderatiores et
 esse et nominari, ut quantum iis amplitudine imperii antecedunt, tantum
 virtutis quoque eminentia antecellant. quapropter ob initam ex pace
 composita amicitiam, Romani calumitatum abs te sibi illatarum memo-
 riam ponunt, multaque praeter ius et fas in se commissa voluntaria ob-
 livione obruunt. et quoniam humanitatis laude inter omnes gentes pri-
 cipatum tenent, vindictae desiderio arma movere noluerunt, pacemque
 consecutam detrimentis superioribus per insolentiam vestram invecitis op-
 ponentes mala malis compensanda non putarunt. quia vero cum probi-
 tate rationem nullam habere vis, et oculus iustitiae caecus est, pedes
 providentiae claudicant, ut factis tuis dignum reddere pretium nequeant,
 et cupido tua tibi deus sit, agens te quo lubet, Romani virtutem prisi-
 nam in pectus revocantes longe durissimum adversus te bellum consensu
 comparabunt, magnas strages edent, utpote quibus arma, hostibus quie-
 scere detrectantibus, quam pax iucundiora sunt. qui enim populus, quae
 gens in orbe terrarum fuit unquam Romanis pro libertate, pro gloria,
 pro patria, pro liberis decertantibus illustrior? nam si volucres quae-

τέρῳ τὸν ἔτερον πόλεμος καρτερὸς καὶ μαινολὸς ἔστι παράταξις, τί δὴτα ἀνθρώπους οἶε καὶ Ῥωμαίους, ἔθνος τε μαχημώτατον καὶ βασιλείαν ὀνομαστοτάτην; ἤς οὐ ῥήδιον καταφρονεῖν, εἰ C
 5 κακῶς διατεθεῖσι καὶ ἀπίστως τὸ τήμερον· ἐπὶ γὰρ τοῖς κατωρ-
 θωμένοις τὸ μέγα φρονεῖν ἴσως ἔπαινετόν· τὸ δ' ἐπὶ κακίᾳ βρεν-
 θύεσθαι ἐν ὑβριεῶς μοίρᾳ, οὐκ ἐν εὐκλείᾳ προσήκει χαρακτηρῆζε-
 σθαι. μεγάλα σοὶ τὰ πρὸ μικροῦ τῆς ἀγνωμοσύνης ἀνδραγαθή-
 ματα· ἀλλὰ μέγιστη καὶ Ῥωμαίων ἡ δύναμις, ἣ τε τοῦ Καίσα-
 10 ρος ἐπιμέλεια, καὶ τῶν ὑποφόρων ἔθνων τὸ ἐπικουρον, ἣ τε τῶν
 χρημύτων ῥοπή, τό τε τῆς θρησκείας παρὰ πάντα τὰ τῆς οἰκου-
 μένης ἔθνη εἰσεβέστατον καὶ διὰ τοῦτο καὶ δυνατώτατον. οἷς D
 ἀντιστρατεύειν μόνον ἠθέλησας, τοῦ δὲ ὅπως ἂν εἴῃ ἡμέλησας.
 ποίους δὲ καὶ παρὰ τοῖς ὁμόροις ἔθνεσιν εὐδοξίας χαρακτηῖρας
 15 ἀπόση, Ῥωμαίους ἀγνωμονῶν; ἢ τί σοὶ λοιπὸν ἐνέχυρον πίστεως
 καταλείμπται; οἱ σοῦ παρὰ σοῦ παροινοῦνται θεοί· ὄρκοι βιά-
 ζονται, σπονδαὶ καταλέλυνται, εὐεργέται πάσχουσι κακῶς ὑπὸ
 σοῦ· οὐ πέθουσι δῶρα δύναμιν αἰδέσιμον ἔχοντα. ἔασον ἡμῶς
 ἡρεμεῖν. μὴ τὴν σὴν εὐκαιρίαν πρὸς κακὴν ἀδολοσχίαν μετά-
 20 βάλῃ, καὶ τοὺς μηδὲν ἡδίκηκότας, μόνον δὲ διὰ τὸ γέλτονας εἶ-
 ναί, λυμάλειν πειρώμενος. αἰδέσθητι πρὸς τῆς σῆς κορυφῆς τὸ

16. nonne oī sei?

dam villissimae ne vincantur neve cedant invicem, valide furenterque
 confligunt, quo tu animo tandem homines et Romani generis ac seminis
 homines fore arbitraris, gentem bellicosissimam et imperium omnium lin-
 guis celebratum, quod (nisi in ipsa origine et infantia sua) haud ali-
 quando contemni poterit? quare ob ea quae ad hanc diem improbe con-
 traque fidem designasti, non est quod te iactites. propter recte facta
 sibi placere laudi fortasse dabitur: at in vitio se magnifice circumspi-
 cere, superbiae, non honori et gloriae adscribendum est. nobilia tu
 quidem non multo antehac et iniqua facinora fecisti: sed maximae etiam
 sunt Romanorum vires, maxima imperatoris diligentia, maxima sublecta-
 rum illi gentium auxilia. huc accedit praesentis pecuniae commoditas,
 et sacrorum, ut nusquam, religiosissimae sanctissimaeque caerimoniae;
 quamobrem officere illis potentia nulla potest. hos tu oppugnare tan-
 tummodo vis, quo autem res evasura sit, non curas. qualem porro apud
 finitimas gentes nomini tuo maculam inures, si te in Romanos ingratum
 iniustumque praebes? aut quodnam fidei tuae pignus est reliquum?
 dii tui abs te laeduntur; susceptum sacramentum violatur, foedus fran-
 gitur, de bene meritis male mereris; dona, quorum est veneranda effi-
 cacitas, tibi non persuadent. patere nos quiescere, neve opportunita-
 tem tuam ad occupationem non bonam, iis qui nulla in re tibi obfue-
 runt, nisi quod vicini sunt, nocere attentans, transferre velis. age,

- P 16 Ῥωμαϊκὸν τοῦτ' ἐστὶ καὶ ἡμέτερον ἔδαφος· τοῦτό σοι σωτήριον γέγονε, καὶ μετανάστην ἐνηγκαλίσατο, καὶ ξένον καὶ ἔπηλυν εἰσέκομιτο, ὅτε τῆς ζωῆς τοῦ τε ἀρχηγόνου φύλου ὁ σὸς ἀπόδασμος ἀπερρωγῶς διεσχίζετο. μὴ τὸν καλὸν τῆς φιλοξενίας διαλύσης θεσμόν, καὶ κατέλωσι φιλανθρωπίας οἱ ἄνθρωποι, καὶ διδάξῃς τοὺς ἀκούοντας ὡς αἰτίαν κακῶν βδελύττεσθαι τὴν ἀσέβειαν. εἰ δὲ καὶ χρημάτων ἐρίῃς, ἤδη σοι τοῦτο παρὰ Ῥωμαίους διήνυσται· φιλότιμον γὰρ τὸ ἔθνος, καὶ θεσαυρὸς αὐτοῦ τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ φιλόδορον. ἔστι δὲ σοι καὶ γῆ εὐρεῖά τε καὶ πολλῶν τῶν μῆκει τὴν ἐπίδοσιν ἔχουσα, ὥς μῆτε στενοχωρεῖσθαι ποτε τοὺς 10
- B οἰκήτορας μῆτε θρόνῳ ἀπορεῖν τοὺς ἐπιβυλίνοντας. ἐπάνηκε τοῖσιν ἐπὶ τὴν σὴν γῆν, ἣν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι πεφιλοτιμῆνται, καὶ περαιτέρω τῶν σῶν ὄρων τὴν σὴν μὴ μετοχέτευε δύναμειν. οὐδὲν γὰρ ἀδικήσουσιν ἄνεμοι, εἰ καὶ ῥαγδαίως ἐπιφοιτήσωσι, δένδρον εὐσθενὲς καὶ μετάρσιον, ἥπερ ἢ κόμη πολλὴ στεφρὸν τε 15 τὸ πρέμνον ἔμβιοι τε αἱ ῥίζαι ἀμφιφυεῖς τε τὸ σκίασμα, ὅπερ διατρέφουσιν ὕδρωι καὶ ὑδρωῖ, ἢ τοῖς ὑχετοῖς κατέρδον, ἢ τοῖς
- V 145 ὑετοῖς οὐρανόθεν περιμιγάζον τε καὶ πιαῖνον. οἱ δὲ καὶ ἀκόλαστον πόδα περαιτέρω τῶν οἰκείων ἐκτείνοντες μετὰ τινος ἐνδίκου ποινῆς ἄντε ποτε φιλοσοφήσουσι, τὴν αἰσχύνην ἀναροτῆραν τῶν 20 παθημάτων γέρειν οὐκ ἔχοντες.”
- C 6. Ἐπεὶ δ' ὁ μέγας οὗτος διεπερατοῦτο τοῖς ῥήμασιν ἔλεγχος, ἀνάξιστος αἵματος μέγαν τῷ Χαγύνῳ θυμὸν ἐπεκίμαιε,

6. ὦσ] καὶ IP.

9. γῆς IP.

prae amplitudine tua Romanum hoc et nostrum solum reverere. hoc tibi salutare fuit, exulem complexum est, peregrinumque et advenam sedibus recepit, quando ab oriente et a primigenia gente vestra portio tua ut fragmentum divulgum ac divisum est. noli praeclaram hospitalitatis legem infringere, et vagabitur latissime humanitas tua, docebitque audientes exemplo tuo impietatem malorum fontem et caput detestari. quodam te pecunia delectat, iam ea tibi a Romanis parata est, qui honoris sunt avidi, magnificentiamque et liberalitatem pro thesauro habent. tenes tu porro terram latam et admodum longam insuper, qua neque coartentur indigenae neque ad vitam mollem et delicatam requisitis egeant. quocirca in tuam regionem tibi a Romanis donatum regredere, ultra fines tuos exercitum mitte educere: nihil enim ventorum impetus incommodabit arbori robustae, excelsae, frondosae, cuius truncus validus, vivida radix, ampla inumbratio, quam anni tempestas, et vel rivo deductae vel de coelo circumstagnantis aquae huiusmodi nutrit ac pinguescit. qui autem trans fines suos proterve pedem transtulerint, cum iusta poena sero tandem sapient, ubi dedecus ipso damno tristius ferre non poterunt.”

6. Ut primum finita est ista verborum acerbior castigatio, Chagano sanguis effervesce et magnos irarum fluctus in pectore excitare,

τό τε πρόσωπον ἄπαν ὑπὸ τῆς ὀργῆς ἐφρονίσσεται· καὶ τῶν
 ὀφθαλμῶν ὑποκροκαινομένων τῇ φλογὶ τῆς ἀνοίας, δόλου το
 τοῦ σχήματος ὑποδηλούντων ὅτι μὴ τῶν πρέσβων φείσεται, τῶν
 τε ὀφρῶν ἐς μέγα ἔξανισταμένων καὶ μικροῦ δεῖν τῶν μετώπων D
 5 ἀπειλοῦσῶν ὑπερίπτασθαι, μέγιστος ἀπῆρώρητο τῷ Κομεντιόλῳ
 ἐκ τῆς διαλέξεως κίνδυνος· τὴν γὰρ τῶν πρέσβων ὁ βάρβαρος
 διαφθείρειν αἰδῶ, δεσμοῖς τὸν Κομεντιόλον ἠτίμωσεν, ἐν εἰρκτῇ
 τε ζύλων ποδοκάκη τοὺς πόδας ὑπέθλιβε, τό τε σκηνοπήγιον
 διέρρηξε τὸ τοῦ πρέσβως. κύντεῦθεν ἐπιχωρίῳ νόμῳ τιλ ζη-
 10 μία θάνατος ἦν ἀπειλούμενος. τῇ δὲ ὑστεραία τὰ τοῦ θυμοῦ
 κατηνάζετο, λόγοις τε πιθανοῖς παρηγοροῦντο οἱ τῶν Ἀβάρων
 δυνατάτατοι τὸν ἡγεμόνα, ὑποκείμενοι ὅπως μὴ δογματίσῃ
 κατὰ Κομεντιόλου τὸν θάνατον. καὶ περὶ οὐσι μέγρι τῶν δεσμῶν
 ἀποχρήσειν ἀδικεῖσθαι τοὺς πρέσβεις. ἐπινεύουσι γοῦν ὁ Χαγῶ- P 1
 15 νος ἡτιμωμένους ὡς βουσιλέμ ἐξέπεμπεν, σωτηρίων οὐ προσδοκί-
 μόν σφισιν αὐτοῖς δωρησόμενος.

Τοῦ δ' ἐπιόντος ἔτους πύλιν ὁ Ἐλπίδιος ἐπὶ τῇ αὐτῇ πρε-
 σβείᾳ χειροτονηθεὶς ἀποστέλλεται. καὶ ὡς τὸν Χαγῶνον γενόμε-
 νος ἐζήτει πρεσβευτὴν ἕμα αὐτῷ ἐς βουσιλέμ γενέσθαι, ὅπως
 20 ἀναζωπυρήσῃε τὴν σπονδῶν καὶ ἔκκοσιν ἐτέρων χιλιάδες χρυσῶν
 ταῖς συνθήκαις εἴησιν ἐπαυξήματι. ὁ δὲ Χαγῶνος τοὺς λόγους
 εἰσεποίησατο, Τυργιτίον τε τῷ τῶν Ἀβάρων φύλῳ ἄνδρα περὶ-
 βλεπτον ὡς τὸν Καίσαρα σὺν Ἐλπίδιῳ παρέπεμπεν. ἦκον δ'

8. ὑποδηλούντος Exc. de Leg. 11. κατηνάζετο IP. corre-
 ctum ex Exc. 13. κατὰ addita ex Exc. 14. ἀποχρήσει IP.
 19. ἐζήτει Exc. ἐξήτει IP. 20. immo ετεραι.

vultus totus rubescere, oculisque prae furore scintillantibus et immodice
 arrectis ac propemodum supra frontem sublatis superciliis, toto denique
 habitu subindicare non sic abiturum legatis, et Comentiolo propter ora-
 tionem pronuntiatam periculum gravissimum denuntiare. spreta enim et
 abiecta legatorum reverentia, barbarus illum in carcerem abduci, pedes
 eius cippo constringi tabernaculumque discindi iussit; quo indicio cuiuspiam
 poena mortis lege provinciali exspectanda intelligebatur. die postero,
 augescens ira, primores Abarum oratione idonea principem mitigant,
 monentes ne supplicium capitis in Comentiolum decernat, persuadentes-
 que legatos in vincula duntaxat traditos satis ei poenarum persolvissesse.
 annuit Chaganus, et hac ignominia multatos, ac salute quam non spera-
 bant donatos, ad imperatorem remittit.

Anno insequenti Elpidius iterum ad eundem missus, legatum una secum
 super foedere instaurando et aliis viginti aureorum millibus priori summae
 addendis remitti precatur. Chaganus petitionem haud aspernatus, Targitium
 hominem inter Abares spectatissimum cum Elpidio ad imperatorem legat.

B ἄμφω ἐς βασιλέα, ῥήτρα τε καὶ ὁμολογία ἐγένετο ἢ μὴν εἴκοσι χιλιάδας πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα καταθεῖναι Ῥωμαίους χρυσοῦν, ἢ πόλεμον ἀντιλαμβάνειν παραμελήσαντας. τοιγάρτοι αἱ συνθήκαι δοκοῦσι πως ἀναθάλλεσθαι, καὶ ὁ πόλεμος ἐχειρίαν ἐλάμβανε. μετὰ τινα δὲ βραχεῖαν χρόνον ῥοπήν ἢ τῆς εἰρήνης εὐεξία νοθεύε- 5
ται, καὶ πάλιν Ῥωμαίοις τὸ τῶν Ἀβάρων ἐπιτίθεται φῶλον, ἀλλ' οὐκ ἀναφανδόν, ῥαδιουργικώτερον δὲ πως καὶ δολερώτε-
C ρον. (7) τὸ γὰρ τῶν Σκλαβηῶν ἔθνος ἐπαφήσι, καὶ πλείστα τῆς Ῥωμαίων γῆς ἀποκίρεται, καὶ τῶν μακρῶν μέχρι καλουμένων τειχῶν, οἷα δὴ ἄττοντες, ἄθρόον προσβαλόντες ταῖς ὕψει, 10
πολὸν ἀπεργάζονται φόνον. διὸ καὶ δεδιὼς βασιλεὺς τὰ μακρὰ διεφρούρησε τείχη, καὶ τὰς περὶ αὐτὸν τῶν στρατευμάτων πληθῶς ἀπέξηγε τῆς πόλεως, ὥσπερ ἀξιολογώτατον ἔρμα περὶ τὸ ἕστυ αὐτοσχεδίον μηχανώμενος. τότε δὴ, τότε Κομεντιόλος οὐκ ἄκομψον ταξιαρχίαν πιστεύεται, κατὰ δὲ τὴν Θράκην ἐπιὼν 15
ἀπελαύνει τῶν Σκλαβηγιῶν πλήθη. ἀφικνεῖται δὲ καὶ κατὰ τὸν
D Ἔργινλον, οὕτω καλούμενον ποταμόν, καὶ ἀδοκῆτως ἐπὶ τοῖς
V 146 Σκλαβηνοῖς καὶ καρτερῶς ἐπιτίθεται, καὶ θάνατον πολὸν τοῖς βαρβύροις ἀπεσχεδίασε. διὰ τοι τοῦτο καὶ στρατηγὸς ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος αὐθὶς χειροτονηθεὶς ἀποστέλλεται, καὶ Ῥωμαϊκαῖς 20
ἄξιαις λαμπρύνεται, τὴν τε τοῦ Πρεσεντίου τὴν παρὰ Ῥωμαίοις λεγομένην ἔνοπλον ἡγεμονίαν τιμὴν ἀποφέρειται. εἶτα παρίοντι τῷ θέρει τὰς Ῥωμαϊκὰς συναθροίους δυνάμεις ἐπὶ τὴν Ἀδριανοῦ

10. δὴ ἄττοντες P, δὴ ἄττοντες I. an forte διάττοντες?
22. περιόντι praestiterit.

decidunt statuuntque ut Romani vicenis millibus summam priorem cumulent: ni faxint, bellum habeant. hac ratione foedus recreari ac refoveri aliquo modo visum est, et ab armis concessa vacatio. breve tempus intercedit, bonaque habitudo et tanquam sanitas foederis corrumpitur, Romanosque Abari, non illi quidem manifesto, sed inertius quodammodo ac dolosius adoriuntur. (7) nam Sclavini (sive Scavi) ab ipsis submissi ac subornati impressione facta Romanae telluris partem latissimam occupant, et usque ad murum longum, ut vocatur, confertim prosilientes grassantesque funera multa faciunt. quare etiam timens imperator murum custodit; quas apud se habebat cohortes ex urbe educit, et circum Christopolim tumultuario veluti vallum ac tutamentum in primis eximium molitur. Comentiolo tum praefectura militaris, honestum sane munus, iniungitur, qui Scavis per Thraciam instans eos pellit. devenit autem ad fluvium Erginum vocabulo: ibi de improviso in illos facto impetu complures extemplo mactat, qua de causa ab Augusto imperator dictus rursus in hostes mittitur, Romanisque dignitatibus illustratur, et quam Romani Praesentis nominant (is honor est ducum militum), ea condecoratur. deinde reliqua aestate congregatis Romanorum copiis Adrianopolim contendit, atque in Andra-

πόλιν φοιτῆ, καὶ συντυγχάνει Ἀνδραγάστῳ ἐπισυρομένῳ πλήθῃ Σκλαβητῶν πολλὰ ἄγρους τε αἰχμαλώτων ἀξιολογωτάτας καὶ λείας λαμπράς. διανυκτερεύσας τε ὄρθριος ἦκε πλησίον Ἐνοίνου τοῦ φρουρίου, καὶ γεννικῶς τοῖς βαρβάροις συμπλέκεται. τὸ δὲ πο- 5
 5λέμιον πρόμυαν τε ἐκρούσατο καὶ ἐς φυγὴν ἔξωθειτο καὶ τῆς P 18
 Ἀστικῆς αὐτῆς ἀπηλαύνετο, λευκὴν τε τοῖς αἰχμαλώτρεις ἡμέραν ἀνέσχε τὸ Ῥωμαϊκὸν ἀνδραγάθημα. ὁ δὲ στρατηγὸς ἐπαιώνι-
 σεν ἐπινίκιον καὶ τρύπαιον ἐνιδρύσατο.

8. Μετοπώρου δὲ ἀρχομένου πάλιν οἱ βάρβαροι τὺς συν- B
 10θῆκας διέχον, τὴν τε ὀμμιχμίαν εἰς τὸ φανερὸν ἀνδραποδίζον-
 ται. λέξω δὲ τὴν αἰτίαν, οὐδ' ἀναίνομαι. Σκύθης ἀνὴρ Βο-
 κολαβρῶ τὴν ἐπωνυμίαν περιωγόμενος (εἰ δέ τις καὶ τῆς προση-
 γορίας τὸ σαφέστατον ὑπογλήχη μαθεῖν, παραυτίκα πρὸς τὴν
 Ἑλλάδα φωνὴν μετοχητεύσω τὸ ὄνομα. μάγον, ταῦτ' οὖν δὲ φά-
 15ναι ἱερέα, τὴν τῶν Σκυθῶν ἐπὶ Ἑλληνίδα μεταμορφοῦντες φω-
 νὴν τῆς ἐρμηθείας τευξόμεθα), οὗτος ἔδρα τὸ τηρικαῦτα καιροῦ
 φιλοκίνδυνον τόλμημα. παρεννύζεται γὰρ ἐνὶ τῶν τοῦ Χαγάνου
 γυναικῶν, ἥδονῃ τε βραχεῖα δειλευσθεῖς εἰς μεγάλας ἄρκους θανά-
 του ἑαυτῶν ἐμπέπηγεν. ὑποτοπίσας δὲ μή ποῦ τὸ κακὸν φωρα- C
 20θεῖται καὶ περιβλεπτον ὠδίνου τὸν ἐλιγχον, ὑποπέισας ἐκ τῶν ὑπη-
 κῶν Γηπυιδῶν ἄνδρας ἐπὶ τὴν φυγὴν ἐπὶ τὸ ἀρχέγονον ἐπι-
 πόητο φῦλον. Οὐννοὶ δ' οὔται, προσοικουντες τῇ ἔφ, Περ-
 σῶν πλησιόχωροι, οὓς καὶ Τοῦρκους ἀποκαλεῖν τοῖς πολλοῖς
 γνωριμώτερον. καὶ οὖν διαφορθεμένῳ τὸν Ἴστρον, ἐπὶ τὴν

11. Βολοκαλάβρα Exc.

21. ἐποίει τὸ Exc. i. e. ἐποίειτο.

gastum incidit, quem ingens Sclavorum caterva cum opima praeda capti-
 vorumque selectissimorum numero sequebatur. exacta illis nocte mane
 ad castellum Eusinum graditur, et cum barbaris praelio generose dimi-
 cat. illi paulatim cedunt, et Astice tota expelluntur, fuitque captivis
 dies ille ob virtutem Romanorum candidus. dux epinicion cecinit ac tro-
 paeum crexit.

8. Auctumno ineunte barbari foedus de integro temerant, bellique
 societatem aperte abiciunt et aspernantur. causam huius rei explanare
 non pigebit. fuit homo Scytha, Bacolabras vulgo dictus; cuius vocabuli
 planissimam significationem si quis requirit, sciat id Graeca lingua sa-
 cerdotem magum sonare. hic per id tempus facinus ausus est periculo-
 sissimum. cum una enim amicarum Chagaal stuprum fecit, brevique vo-
 luptate inescatus in magna mortis retia se inseruit; ac metuens ne reac-
 tum flagitium crudele sibi supplicium pareret, persuasis septem de sub-
 iectis sibi Gepidiis, cum iis in fugam ad gentem avitam sese tradidit.
 sunt autem Hunni, habitantes in Oriente, Persarum vicini, quos multi
 usitatioris vocabulo Turcas nuncupant. Istrum ergo transiens et in ur-

Λιβιδινῶν πόλιν φερόμενος, ἀλοὺς ὑπὸ τινος τῶν Ῥωμαϊκῶν
 ἡγεμόνων τῶν ἐς θρουρὰν συντεταγμένων τοῦ Ἰστρου, τό τε γέ-
 νος ἐδήλου καὶ τὰς πάλαι διατριβὰς καὶ τὴν ἐντεῦθεν ἀπελευ-
 νουσαν ἡδονήν. ἐπὶ δὲ πιθανὸς ἰδοῦμαι τῇ διηγήσει τοῦ ἀτυχή-
 D ματος, παρὰ τὸν αὐτοκράτορα ὑπὸ τοῦ ἡγεμόνος παραπέμπεται. 5
 κἀντεῦθεν ἰδοῦσθαι αἱ Ῥωμαῖαι σπονδαὶ διασχίσεσθαι, καὶ πα-
 ραγυμνοῦται ὁ πόλεμος, ἔτι Ταργίτιου τοῦ βασιλικοῦ ἐπιβαίνον-
 τος ὕστερος ἐν πρέσβειων μοίρᾳ, καὶ τὸν ἐγκύκλιον πλοῦτον παρὰ
 Ῥωμαίων ὑποδριζόντος, ὃν αἱ συνθήκαι τῷ Χαγῶνι ἀν' ἔτος
 ἐβλάστανον ἕκαστον. τοῦτό τοι καὶ βασιλεία οὐκ ἀπὸ τρόπου 10
 πρὸς ὀργὴν ὑπερέβηκεν, οὐχ ἥμισυ φενακίσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἀβάρων
 διανοούμενον, τοῦ μὲν ἑξαιτούντος τὸν ἐγκύκλιον πλοῦτον
 καὶ τὰς εἰρηναίας προσόδους, τοῦ δὲ μὴ ἀτρεμοῦντος, ἀλλὰ τὴν
 Εὐρώπην δηοῦντος καὶ ἀναστάτους ποιοῦμένου τὰς πόλεις. ἐξο-
 στρακίζεται γοῦν ὁ Ταργίτιος ἐπὶ τὴν Χαλκίτιδα νῆσον, ἐπὶ μῆ-
 νας σκληραγωγούμενος ἕξ, καὶ μέχρι τούτου ὁ τοῦ βασιλέως θυ-
 μὸς ὑπεφλέγμασιν ἠπειλεῖτο γὰρ καὶ θάνατος κατὰ τοῦ πρέ-
 σβειῶς δογματίζεσθαι. οἱ δ' ἀμφὶ τὸν Χαγῶνον τῶν τε Σκυθῶν
 καὶ Μυσῶν τοὺς περιόικους ἐλυμήναντο, εἰλὸν τε πόλεις πολλὰς,
 P 19 τὴν τε Ῥατηρίαν καὶ Βονώνιαν καὶ Ἀκὺς καὶ Δοροστόλιν καὶ 20
 Σουλδαπὰ καὶ τὰ Παννασὺ καὶ Μαρκιανούπολιν καὶ Τρόπιον.
 πρῶγματα δὲ οἱ πολλὰ περιείχετο ἢ ἐγχείρησις· οὐ γὰρ ἀνιδρωτὶ
 καὶ ἀπεριμερίμῳ τὰδε παρεστήσαντο τὰ πόλιστα, καίτοι με-

1. Λιβιδινον Exc.

bem Libidinum delatus, atque a quodam e ducibus Romanis ad Istri ca-
 stodiam constitutis interceptus, genus et vetus studium suum volupta-
 temque ob quam fugeret indicavit. cum de infortunio suo narrare pro-
 babilia videretur. a duce ad imperatorem transmittitur. atque hinc exi-
 stimatum est foedus Romanum turbari, et bellum aperiri coeptum, cum
 interim Targitius in urbem imperatoriam pro legato veniens pecuniam
 anniversariam ex foedere Chagano pendendam exigeret; id quod impe-
 ratorem non immerito ad iram subextimulabat, qui se Abaris manifestis-
 sime esse ludibrio cerneret. hoc (Targitio) pensionem annuam paca-
 losque redditus poscente; illo (Chagano) non quiescente sed Europam
 lacerante et urbes evertente. relegatur itaque in Chalchitidem insulam
 Targitius, et ad menses omnino sex durius tractatur: eo usque impera-
 toris ira fervebat in legatum, cui poenam capitalem erat comminatus.
 Chaganus porro Scytharum Moesorumque finitimos omnes circumquaque
 vexabat, multasque urbes, Rhateriam, Bononiam, Acys, Dorostylum,
 Saldapa, Pannasa, Martianopolim, Tropaeum subiebat. caeterum non
 illi facessivit oppugnatio, nec absque sudore sollicitudine
 haec oppida obtinuit, quanquam frequens accessus ad suos

γάλας ἐπικουρούσης ἐπιπινοίας αὐτῷ τῆς ἀθρόας ἐπιφοιτήσεως, V 147
ἤτις ἐς τὰ μάλιστα ἀνανταγώνιστον κακὸν τῇ ῥυθυμίᾳ παρέχεται.
βασιλεὺς δὲ Κομεντιόλον στρατηγὸν ἀνίστησι, καὶ τῆς πάσης
ἡγεμονίας κηδεμόνα τουτοῖσι προεσιτήσατο.

5 9. Ἄλλ' ἐπεὶ περὶ γε τῶν Οὐννων τῶν πρὸς τῷ Ἰστρω B
βιούντων τὰ προαίτιά μοι τῆς ἱστορίας γεγένηται, ἕγε δὴ, ἄγε
καὶ τὰς Περσικὰς πράξεις τῇ τῆς διηγήσεως ἀνατινάζωμεν φόρ-
μιγγι. παλινοστήσω γὰρ ἐπὶ τὴν Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος
ἀναγόμεναι, τὸν Μηδικὸν νῦν ἀναγραφόμενος πόλεμον. καὶ
10 μὴ μοιγε τις ἀπεχθάνεσθαι τοῦ γε ἕνεκα παλινοδρομεῦντι πρὸς τὰ
προσβύτερα. οὐ γὰρ ἐπὶ τὰς αὐτὰς ἐπάνειμι πράξεις, εἰ καὶ
περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἀνταναγώμεθα. τὸ γὰρ συνεχὲς πῶν
προαφηγηθέντων οὐκ ἠνέσχετο χαλινοῦ, ἵνα μὴ τέως τῇ παρεν-
θήκῃ τῶν ἑτεροῶν ἀφηγημάτων σύγχυσιν τοῖς ἐντυγχάνουσιν
15 ἱμποιήσῃται.

Ἐτι πρῶτον ἔτος ἠνύετο τῆς ἡγεμονίας Μαυρικίου τοῦ αὐ-
τακράτορος μετὰ τὸν Περσικὸν ἐκεῖνον καὶ αἰοίδιμον πόλεμον, οὗ-
περ ὁ Ταμχοσρῶ κατ' ἐκεῖνο καιροῦ τῶν Μηδικῶν στρατευμά-
των ἡγήσατο, καὶ βασιλεὺς τὸν Ἰωάννην, ὥπερ ἐπώνυμον τὸ
20 τῆς ὑπερφίας χελύνης κατάκομον, ὃν δὴ καὶ Μυστάκιον προση-
γόρευον Ῥωμαῖοι, ἐκ τῶν τῆς Ἀρμενίας στρατοπέδων ἐπὶ τὰς
τῆς ἀνατολῆς δυνάμεις Ῥωμαϊκὰς μετεβίβαζεν. ἄρτι τοίνυν ὁ
στρατηγὸς τὰς ἐφ' ἑαυτὸν περιβαλλόμενος στρατοπεδεύεται
ἐνθα ὁ Νύμφιος ποταμὸς τῷ Τίγριδι ἀναχοινοῦται τοῖς ὕδασι.

2. παρὶζεται Etc. κατέχεται IP.

(quae res socordiae calamitas est insuperabilis) multum ei velut aspira-
ret et opem atque subsidium afferret. Imperator Comeniolum excitat,
cumque ex asse duce[m] exercitus legit.

9. Sed iam quia principium et quasi quoddam vestibulum historiae
nostrae in Hunnis ad Istrum sedes habentibus consumpsimus, ago, quae
contra Persas acta sint, litteris deinceps prodere aggrediamur. ad Mau-
ricii autem initia reversi bellum in Perside gestum describemus, ac no-
him mihi a quoquam in vitio poni, si ad superiora et antiquiora me re-
feram. non enim ad eadem narranda regrediar, etiam si ad eadem tem-
pora redeam: coniunctio enim cum his quae iam exposuimus, dilationem
non concedit, nec aliis interpositis de confusione lector conqueratur.

Post praelium illud Persicum memorabile primus adhuc annus Mauricii
Augusti volvebatur, quo in praelio Tamchosro, qui tum Persicas copias
ductabat, suis praefuit. Imperator Ioannem, cui ex longitudine mystacis
Romani cognomentum Mystaconi indiderant, cohortibus Armeniis praefec-
tum, inde avocatum militiae Romanae Orientali magistrum dederat. iam
igitur huic muneri praepositus, eo contendit ubi Nymphius cum Tigride

Theophylactus.

- D** ἐν τούτῳ δῆτα τῷ χώρῳ ἔξαφνύεται πόλεμος, τοῦ μὲν Ἰωάννου τῆς Ῥωμαϊκῆς προιστώτος δυνάμεως, τῆς δὲ Περσικῆς Χαρδαριγάν. Παρθικὸν τοῦτο ἄξιωμα, φίλον δὲ Πέρσαις ἐκ τῶν ἀξιωμαίων προσαγορεύεσθαι, ὥσπερ ἀπαξιούντων τὰς ἐκ τῆς γεννήσεως ὀνομασίας ἐπιφέρεισθαι· θανατῶσι γὰρ τύχης ἐπιδοσοῖν ἢ νόμον γεννήτορος τὸν περὶ τῆς σφῶν αὐτῶν προσηγορίας ἄρτι τῆς μητρῴας αὐτοῖς νηδύος προκύνουσι συνανίσχοντα. ὁ μὲν οὖν Ἰωάννης τὴν πῦσαν πληθὺν τῆς δυνάμεως τριταῖς κατετάξατο μοίραις, καὶ αὐτὸς μὲν ἀνεδέξατο τοῦ μαχίμου τὸ μεταίτατον, Κούρς δὲ τὸ δεξιὸν ὃ ὑποστράτηγος, Ἀριούλφ δὲ τὸ ἄριον. καὶ ὧδέ πως τὰ τριττὰ διεκεκόσμητο στήφη. ὡσαύτως
- P 20** δὲ καὶ τὸ Περσικὸν συνετέτακτο. ἐπεὶ δ' αἱ σάλπιγγες ἐνάλιον ἤχησαν, καὶ τὸ μεταίχμιον ἐβραχύνετο, ὁ πόλεμος εἶχε τὸν πάροδον. προσβάλλουσι τοιγαροῦν Ῥωμαῖοι τοῖς δυοῖ κέρασιν, Ἰωάννης μὲν τῷ μέσῳ, Ἀριούλφ δὲ τῷ εὐωνύμῳ. καὶ δῆτα κριτοῦσι 15 τῶν ἀντιμετώπων δυνάμεων. Κούρς δ' οὐκ ἐνέμιξε χιῶρας· ἐβύσκαине γὰρ τὸν Ἰωάννην εὐπραγίας πέρι, ἅτε δὴ μεγίστην ἀγωνιούμενον δόξαν. καὶ οὖν εἰς τοῦπίσω Πέρσαις ἐτρέποντο·
- B** ἐδεδίεσαν γὰρ μὴ πού τὸ ἀντίπαλον ἐμβριθεστέραν τὴν ὄρμην ἐπιθεῖη. Ῥωμαῖοι δὲ τὸν Κούρς ἐωρκαότες ἀπόμαχον τὴν τε 20 περὶ αὐτὸν δύναμιν, τὰ νῶτα τοῖς βαρβάροις ἰγνώριζον καὶ πρὸς τὰ ἀνάτη μετεφοίτων χωρία. οἱ δὲ Πέρσαις τῇ παλιώξει χρησάμενοι, ἐπεὶ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἵππον κεκμηκυῖαν ἑώρων ἔκ τε τῆς συντορίας τοῦ δρόμου ἔκ τε τῆς χαλεπότητος τῆς πρὸς τὸ δυσά-

confunditur; quo in loco certamini accinguntur, Romanos quidem Ioanne, Persas Chardarigano ducentibus. nomen dignitatis hoc est apud Parthos, quos a dignitatibus indigitari delectat, dedignantes videlicet nomina ab ortu sibi imposita: pluri enim accessiones fortunae quam paternam legem in ipsis appellandis simul ex utero materno prodeuntem faciunt. Ioannes ergo totum exercitum suum tripartito distribuit, medium agmen sibi deposcit, Cursio hypostratego sive legato dextrum, Ariulpho sinistrum committit. atque hunc in modum, in tres partes nimirum, eius copiae digestae sunt. ad eundem modum Persae dispositi. postquam exortus tubarum clangor Martem accendit, nullumque procedentibus utrinque spatium in medio relictum, pugnam invadunt; ac Ioannes quidem agmine medio, Ariulphus laevo in hostem se incitant, oppositisque a fronte aciebus praevalent. Cursius, quod Ioannis felicitati invideret (pro summa nimirum gloria adipiscenda certaturo), manus non conserabat. Persae itaque, metuentes ne adversarii validius incumberent, retrocedebant, cum Romani Cursium conflictu abstinere conspicati, barterga dant et ad loca acclivia se penetrant. Persae fugientibus ntes, cum Romanum equitatum ex continenti cursu et difficultate

παντες τῶν ὀχρωμάτων καταφυγῆς, ἀρρενικῶς ἐπιτίθενται καὶ πλείστον τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κραιῖνοι, καὶ μόλις ἐπὶ τὸν χάρακα ἐπανήκειν Ῥωμαίους οἱ βάρβαροι συνεχώρησαν. ἐν τούτοις δὲ πόλεμος ἐπεπράστο, καὶ μεταπύρου παρενέκυπτεν ὦρα.

5 10. Ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τὸν πατέρα τὸν Παῦλον ἐπὶ τὴν C
V 148
αὐτὴν βασιλειὸν λαμπρῶς καὶ περιφανῶς εἰσεδέξατο, ἔναγχος ἐπὶ τὸ Κωνσταντίνου ὕστου γενόμενον, καὶ νυμφίος τῇ ὕστερα δὲ βασιλεὺς πομπεύεται. τὸν γὰρ Ἰωάννην τὸν τῶν ἱεραρχικῶν ἐξηγούμενον θρόνων ἐς τὸ ἀνάκτορον εἰσκαλεσάμενος, ἐν τῷ μεγάλῳ
10 θαλάμῳ τῷ πρὸς τῇ μεγίστῃ τῶν βασιλείων αὐλῇ (Ἀύγουσταλος δ' ἄρα οὗτος κατονομάζεται) ἤξλου τῆς ἐκ τοῦ κρείττονος τυχεῖν συναίνεσεως διὰ τῆς πρὸς τὸ θεῖον τοῦ ἱερέως ἐντεύξεως, ὅπως αἴσια τῷ βασιλεῖ τὰ τοῦ γάμου συμβαλῆ ἐπίχειρα. ὁ δ' ἱερεὺς τὸ βασιλικὸν ἐθεράπευσε βούλημα τῇ περὶ τὸ θεῖον ἱκετεία, καὶ
15 τῶν χειρῶν τῶν βασιλέων ἐλόμενος συνῆπτεν ἀλλήλαις, εὐκτοῖς D
τε προσφθίγμασι τὸν τοῦ αὐτοκράτορος κατησφῆμησε γάμον. ταὶ δῆτα καὶ τὰς κορυφὰς τῶν βασιλέων τοῖς στεφάνοις καθίδρυσε, τῶν τε θεανδρικῶν μυστηρίων μετέδωκεν,* ὡς σύνηθες τοῖς θερησκείουσι τὴν παναγῆ ταύτην καὶ ἀκίβδηλον πίστιν. εἶτα
20 μετ' ἐκείνο εἰσέφρησαν ἐπὶ τὴν βασιλειὸν παστάδα οἱ ταῖς κορυφαῖς τῶν ἀξιωματῶν περιλαμπόμενοι, οὓς καὶ γονεῖς ἀποκαλεῖν βασιλεὺς οὐκ ἀπηξίωσεν, ἀντὶ σπορᾶς ὡσερ καταβαλλομένους τὴν εὐνοίαν. οὗτοι προπομποὶ τοῦ βασιλέως γενόμενοι ἐν τοῖς προπυλαίοις τῶν βασιλείων ἐλιπάρων ταῖς εὐφημαῖς τὸν νυμ-
25 φίον, τὸν Καίσαρα, ἐπὶ θρόνου καθίσαντα ἐπιφαίνεσθαι τοῖς

ad ardua munitaque locorum evadendi defatigatum cernerent, premebant viriliter, maximam eorum partem ita dissipantes, ut ad castra se recipere vix possent. Hic pugnae exitus fuit, et autumnus iam adventabat.

10. Imperator patrem suum Paulum, qui nuperrime Cpolim venerat, honorifice ac splendide in palatium accepit, seque postridie sponsam in pompa exhibuit. accitum enim Ioannem patriarcham in magno thalamo, iuxta aulam eiusdem palatii amplissimam, cui Augustali nomen est, rogat, uti precibus faustas fortunatasque sibi nuptias a benevolente numine precetur. ille imperatoris voluntatem officiose complexus vota concipit, et utriusque apprehensa dextra eos connubio iungit, coniugibusque optabili affatu bona omnia a deo exoptat, capitibus amborum coronas imponit, et mysteriis eos dei hominisque, ut nobis sinceram sanctissimamque fidem colentibus fieri consuetum est, impertit. posthaec clarissimis honoribus eminentes, quos imperator parentum appellatione dignabatur (qui scilicet benevolentiam illi amoremque patrium praestarent) eos in geniale cubiculum deduxerunt. hi eundem et sponsum et Caesarem rogabant bonis precibus vehementer, ut ad propylaea palatii

στρατεύμασι καὶ γαμήλια δῶρα τοῖς ὑπηκόοις χαρίζεσθαι. ἡ δὲ
 παστὺς ἡ βασιλεῖος μεγαλοφυῶς ἐκκόσμητο. ἐν τῷ περιβύλω
 P 21 τῶν πρώτων μεγάλων τῶν βασιλέων σηκῶν χρυσῶ καὶ λίθοις ἀγε-
 ριώχως κατάκοσμος. ναὶ μὴν καὶ ἀλουργοῖς ἱματίοις βαφῆς θου-
 σοκοιοῦ Τυρίας μεγατιμίου περιπόρφυρος ἦν. ἡ δὲ Τιβερίου 5
 παῖς ἡ παρθένος ἡ νέμφη προηγεῖτο τοῦ βασιλέως ἐπὶ τὸν γαμή-
 λιον θρόνον, ὡς ἐν παραβύστει ὅσον οὐκω ὀψομένη τοῖς δῆμοις,
 τῶν λεπτῶν ὑφασμῶτων ἀθρόον διασταλίντων ὡς ἐκ συνθήμα-
 τος. παρατυκὰ δ' ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν παστὸν παραγίνεται, ὑπὸ
 πολλῶν λευχιμόνων ἀνδρῶν περιφανῶς προπεμπόμενος. καὶ 10
 οὖν ἄνωγει ἐν τοῖς ἐψηλοῖς προπετάσμασι κοιπεῖσθαι τε ἕματα τοῖς
 B θεαταῖς τὴν βασιλειαν καὶ περιπτύξασθαι. παρῆν δ' ὁ τοῦ βα-
 σιλέως νυμφευτῆς· εὐνοῦχος δ' ἄρα ἦν οὗτος τοῦ αὐτοκράτορος,
 Μαργαρίτης ὄνομα αὐτῷ, ἀνὴρ περιβλεπτός ἐν τῇ ἐστίᾳ τοῦ
 βασιλέως. ἡ δὲ βασιλεία ἔξανέστη τοῦ θρόνου, τὸν γαμήτην 15
 τὸν βασιλέα γεναιουσα, ἀνέκραγόν τε οἱ δῆμοι ἕμεναιον. ὁ δὲ
 νυμφαγωγὸς κίλιμ τοὺς νυμφίους ὑρώντων τῶν δῆμων ἐφιλο-
 φρονήσατο. ὁ δὲ θέμις γὰρ ἦν ἐπιδέσθαι σιτηφάνους· οὐ γὰρ
 ἰδιῶται ἐτήγγανον ὄντες οἱ νυμφενομένοι· ἦδη γὰρ τοῦτο τῷ
 βασιλικῷ ἀξιώματι προκατεῖληπτο. ταῦτα μὲν δῆτα τῇ προτε- 20
 ραίᾳ. ἡ δὲ πόλις ἐπανηύριζεν ἐν ἡμέραις ἑπτά, ἀργυροῖς τε
 ἑστεφάνωντο σκεῖσι· κολλὰλ τε γὰρ πίνακες καὶ λεκανίδες καὶ

3. σηκῶν] εἰκῶν interpretas.

e throno sese militibus gratulaturis in conspectum daret, et congiarium nuptiale in illos conferret. iam vero thalampus imperatorius magnifice exornatus visebatur, in circuitu si quidem primorum et magnorum illorum imperatorum simulacra auro et lapillis conspiciua apparebant, parietesque velamina e purpura Tyria, tiacturae optimae ac pretiosissimae vestiebant. Tiberii autem filia, virgo et sponsa, imperatorem in solium nuptiale, subtilibus textis varie picturatis de industria exornatum, ut in abdito, mox a populo conspicienda praecedebat. illico imperator a compluribus candidatis honorifice deductus ingreditur, et in locum editum peristromatis illustrem, tum ut Augustam spectantibus seu in pompa ostentaret, tum ut eam complexu fovaret, ascendit. et aderat, cuius munus sponsam deducere, eunuchus quidam imperatoris Margarites nomine, sullicorum non postremus. honoris ergo imperatrix venienti marito imperatori assurrexit. tum spectatores hymenaeum exclamare. hic nymphagogus ille palam sponsis pateram meri plenum vultu iucunde porrigit: nam sarta hisdem imponere non licebat, quod privati non essent, et istae ipsam iam imperatoria maiestas anteverterat. haec igitur die
 ... diximus, acta sunt. at civitas universa diebus septem conti-
 agitare et honoris causa vasis uti argenteis, diacis, inquam,

κυλίγραι καὶ τρυβλία μαγίδες τε καὶ κανᾶ, πλοῦτος Ῥωμαϊκὸς C
 διεκέχτο. τρυφή τε χρυσοῦ κόσμου, τὰ οἴκοι μυστήρια, θέα-
 τρον ἦν τοῦ βουλομένου παντὸς ἐστιῦσαι τὰς ὄψεις. αὐλοὶ τε
 καὶ σύργγες καὶ κιθάραι περιελάλουν ἀνεμίμενον ὁμοῦ καὶ ἐπαγω-
 5 γόν. πολλοὶ τε τῶν θαυματοποιῶν πανημέριοι τὰς σφῶν αὐτῶν
 εὐτραπέλιαις τοῖς φιλοθεάμοσιν ἐθριάμβευον. οἳ τε ἐπὶ σκηνης
 λοιδοροῦμενοι οἷς ἂν ἐθέλοιεν, μετὰ μεγίστης ἀμίλλης τὰς γελω-
 τοποιούς δραματουργίας οἶα περὶ σπουδαίον τιτὸς τοῦ πράγματος
 ἐπεδείκνυντο. ἵππικοὶ τε ἐτελοῦντο ἀγῶνες. καὶ ὁ βασιλεὺς ἐστία
 10 τοῖς ἐν τέλει ἐν τῇ τῶν βασιλείων οἰκίᾳ. καὶ οὕτως ὁ περίδοξος
 ἐκείνος κατεπέπυκτο γάμος.

11. Ἐπεὶ δὲ τὸν ἱστορίαν ἀναγραφόμενον τὰς ἐπισήμονας D
 τῶν πράξεων παντὶ που προὔπτον ἐς μέσον προτίθειομαι, ἄγε δὴ V 149
 φέρε καὶ τὰς δυσχερεστάτας τύχας τοῖς ψυιδροτέροις ἐμιμῶμεν.
 15 ἕρκος ἀρχομένου ἐν τῷ λεγομένῳ φόρῳ (περὶλυμπρος δ' οὗτος A. C. 583,
 χῶρος τῆς πόλεως) φλόγες μαινόμεναι πυρὸς ἐνεπιμπρῶν τὴν ἴβραν P 22
 τοῦ ἄστρος, καὶ θεραπεύειν τοῦ πυρφόρου πυρὸς οὐχ οἶόν τε
 ἦν τὸν θυμὸν. ὀψὲ ἵπομυλάττουσι τὸ πῆρ οἱ τῆς πόλεως, ῥέι-
 θροις χρυσοῖς ὡσπερ ἵπορικῆσαντες αὐτοῦ τὸ ἡμίλικτον· μεγάλῃ η
 20 γὰρ ἐτίγχανεν οὐσα ἡ ῥύμη τοῦ πνεύματος, ὡς μικροῦ δεῖν τῆς
 αἰθάλης μεταλήψομαι ἕπιν τὸ πύλισμα.

Κατὰ τοῦτον δὴ τὸν ἐνιαυτὸν Πυελίνος τις, ἀνὴρ τῶν οὐκ
 ἀσέμων τῆς πόλεως, πλείστης παιδείας μετεληγώς, ἐπὶ τὸ τῶν

12. τὴν IP.

patinis, patellis, cantharis, trullis, quadris et canist'is, quae tum Ro-
 manorum divitiae proferebantur. deliciaeque ornatus aurei, domestici
 thesauri, theatrum quoddam erant plane quibusvis oculos pacere volen-
 tibus. tibis et fistulis et citharis ad remissionem et oblectationem animi
 omnia circumstrepant, multique praestigiarum artifices ludicris suis
 totos dies spectandi cupidus detinebant. alii in scena, hominum quorum
 libebat vitia carpentes, perstudiose ridicula dramata velut seria quaedam
 et gravia exercebant. insuper ludi equestres committebantur, et impe-
 rator magistratus in regiam ad epulas invitabat. atque isto modo splen-
 didae illae nuptiae finem acceperunt.

11. Quoniam vero insignia quaeque in medium asferre historiae
 scriptori propositum esse norunt canes, aegedum etiam tristissimum ca-
 sam laetioribus intexamus. vere se aperiente in foro quod appellatur
 (est autem hic locus Cpulii nabilis) flamma furens urbis elegantiam cor-
 ripuit, nec ignis omnia consumentis rapida vis cohiberi potuit. cives
 sero tandem flammam velut aureo flumine mitigant, et rigorem eius im-
 placabilitatemque quodammodo expugnant: saeviebat quippe ventus, ut
 favillae tota propemodum urbe volitarent.

Eodem anno Paulinus quidam, civis haud obscurus et doctrina libe-
 rali instructissimus, qui animam suam in barathrum praestigiarum ier-

γότητων βέραθρον τὴν ψυχὴν κατωθήσας κατάφωρος γίνεται. ὁ δὲ τῆς ἐλέγξεως τρόπος τῶν παραδοξολογουμένων λόγων καθέστηκεν ἴδιος. λέξω δὲ τοῦτον πᾶν καθεστηκότα θαύματος ἕξιον.

B ἀργύρεος λεκανίς τις ὑπῆρχε τῷ γόητι, δι' ἧς τὰς τῶν αἱμάτων χύσεις συνήθροϊζεν, ὁπόταν ταῖς ἀποστατικαῖς προσωμίλει θυ-5 νύμεισι. ταύτην τὴν λεκανίδα διαπωλεῖ ἄργυρον ἐμπορευομένοις ἀνδράσι. οἱ μὲν οὖν ἐμποροὶ τὰς τῆς λεκανίδος τιμὰς ἀποδόμενοι τῷ Παυλίῳ μετεκχωρεῖν ἐνεχείρουν τὸ σκεῦος, καὶ πρὸ τῶν θυρῶν τοῦ ἑαυτῶν οἰκίσκου ταύτην προετίθεισαν, ἔξουσίαν δίδόντες ἀνήσασθαι τῷ βουλομένῳ παντί. ἐδέξαιτο τοίνυν τὸν 10 ἐπισκοποῦντα τὴν πόλιν Ἡράκλειαν, ἣν Πείρινον οἱ πάλαι ποτὲ κατωνόμαζον, κατ' ἐκεῖνο καιροῦ ἐς Βυζάντιον διατρέβειν, καὶ

C θαυμάσιμος πρὸς ἐκποίησιν ἠρτισμένην τὴν λεκανίδα τοῦ γόητος, ταύτην ὠνεῖται περιχαρῶς, καὶ ἀπεκδημίσας τοῦ ἕστεος πρὸς τὸν ἑαυτοῦ θρόνον ἐπάνεισιν. ἔπει δὲ τὰ θεόθεν κτα μύρα Γλυ-15 κερίας τῆς μάρτυρος χαλκῆ τις λεκανίς ὑπέδεχτο, αἰδοῖ τοῦ σεβύσματος ὃ ἱερὸς ὑπαλλάττει τὰ σκεύη, καὶ τὴν μὲν χαλκῆν ἀφαιρεῖται τῆς ἱερωτάτης ἐκείνης λατρείας, τὴν δὲ ἀργυρᾶν δεξαμένην προεστήσατο τῶν θεορρῦτων μύρων. ἐντεῦθεν ὁ ποταμὸς ἀποπαύεται τῶν θαυμάτων, καὶ ἡ τῆς χάριτος πηγὴ κατα-20 κρύπτεται. οὐ στηλιτεύει τὰς δυνάμεις ἡ μάρτυς, συστέλλει τὸ χάρισμα, ἀφαιρεῖται τὸ δώρημα, καὶ νομοθετεῖ διὰ τὸ μύ-

5. προσωμίλιον IP.

13. ἠρτισμένην IP.

19. θεοφθήτων IP.

tationumque demererat, deprehenditur. modus quo sceleris huius compertus est, plurimum admirationis habet; quem exponemus. erat venefico huic pelvicula ex argento: ea hostiarum, quas daemonibus sacrificabat, sanguinem excipere solebat, quoties eorum colloquio uti liberet, hanc pretio vendit argentariis: emptam illi prae foribus domunculae suae venalem proponunt. eo ipso tempore antistiti Heracleae (quae olim dicta est Perianthus) Byzantii commorari necesse erat. is venditionis causa forte suspensam malefici pelvim conspicatus eam percipide mercatur, et ad sedem suam revertitur. quia vero divinitus stillans unguentum sive oleum de ossibus sanctae Glyceriae martyris aenea pelvis excipiebat, episcopus rei tam venerandae reverentia contactus vascula commutat, et a cultu sacratissimo aeneum removens argenteum coelesti stillicidio supponit. ex eo operum mirandorum rivus desinit, fons gratiae evanescit; non prodit publicitas vim suam martyr, beneficium retrahit, donum aufert, sibi legem indicit propter detestandum excipulum unguento in posterum non scaturire. sane quod purum est, non debet impurum contingere, ut aliquid externae eruditionis narrationi commode interseramus. hoc cum diebus compluribus evenisset calamitatemque rumor per civitatem dissipasset, episcopus sese in luctum dat, et quod fiebat lamenta-

σος μὴ πηγάζειν τὸ μύρον· τῷ ὄντι γὰρ τὸ καθαρὸν τοῦ μὴ κα- D
 θαροῦ οὐ θέμις ἐφάνασθαι, ἵνα καὶ τι τῆς θύραθεν παιδείας
 προσφόρως ἐνείλω τοῖς διηγήμασι. τούτου δῆτα ἐπὶ συχνῶς γε-
 νομένου ἡμέρας, καὶ τῆς συμφορῆς ἐπιφανοῦς γενομένης τῇ πό-
 5 λει, πρὸς πένθος ὁ ἱερεὺς ἐτέτραπτο. δδύρεται τὸ πραττόμε-
 νον, θρηνεῖ τῶν θαυμάτων τὴν ἐγκοπὴν, ἀνακαλεῖται τὸ χάρι-
 σμα, τὴν ζημίαν οὐ φέρει, τὴν αἰτίαν ἐπιζητεῖ, τὴν ἀλοχύνην
 οὐ καρτερεῖ. καὶ ἦν αὐτῷ ὁ βίος ἀβιωτος, χηρευούσης τῆς ἐκ-
 κλησίας τοῦ θαύματος. διὰ τοι τοῦτο νηστεῖται καὶ προσευχάδ
 10 καταβύλλονται, στρατεύονται δάκρυα, συμμαχοῦσιν οἱ στενα-
 γμοί, πάννηχοι δεήσεις ὀπλίζονται, καὶ πάντα συνέρχονται ὀπό-
 σα δύναται λύπη θεοῦ μεταβυλεῖν πρὸς τὸν ἔλεον. τοῦ τοίνυν
 θεοῦ καὶ τὸ μύσος ἄποστραφέντος καλῶς καὶ τὴν ἄγνοιαν δικαίως
 οἰκτιρατος, γίνεται κατ' ὄναρ τῷ ἐπισκοποῦντι τὴν πόλιν κα-
 15 τὰ δῆλα τὰ περὶ τὴν λεκάνην βδελύγματα. ὁ μὲν οὖν ἱερεὺς ὑπέξ- P 23
 ἄγει παραχρῆμα τοῦ ἱεροῦ τὴν ὠνηθεῖσαν λεκάνην, καὶ ἐν μέσῳ
 τὴν χαλκῆν ἐνεγκάμενος προτίθησι τῷ σιβάσματι ὡς ἄγνῃν καὶ
 πρεσβύτιδα λάτρην, οἷα παρθένον τινὰ καὶ ἄχραντον βδελυρῆς
 γοητείας. καὶ δῆτα παραντίκα ἐπιφαινόνται αὐδῖς τὰ θαύματα
 20 καὶ κατομβρίζεται μύρον, βλύζει τὸ χάρισμα, πηγάζει τὸ δῶ-
 ρημα, τὸ δάκρυον στέλλεται, τὸ σκυθρωπὸν διαλύεται, τὸ V 150
 βδέλυγμα στηλιτεύεται, καὶ πάλιν τὴν ἑαυτῆς περιβάλλεται δό-
 ξαν· ἔτοιμος γὰρ οἰκτιρῶσιν θεὸς εὐσεβῶς πρεσβευόμενος. ὁ
 μὲν οὖν ἱερεὺς ἐπὶ τὸ βασιλεῖον γινόμενος πόλισμι, τίς τε ὁ πε-
 25πρακῶς τὴν λεκανίδα ὑπὸ τῶν ἐμπορευσαμένων μεμαθηκῶς, ἐπὶ B

ter: effectorem supra naturam interruptionem deplorat, donum reposcit,
 detrimentum non sustinet, causam indagat, dedecus indignatur, ecclesia-
 que re tam admirabili viduata vitam sibi vitalem non putat. igitur ie-
 iunia et comprecationes instituuntur, profunduntur lacrimae, ducuntur
 gemitus; totae noctes in deo suppliciter rogitando ponuntur, coniungun-
 turque omnia quae iram eius convertere in misericordiam possunt. cum
 itaque deus et execrandum illud scelus iure aversaretur et ignorantiam
 iuste miseraretur, episcopum de abominandis sacris in pelvi illa factita-
 tis per quietem monet. ille nil moratus pelvim argenteam templo sub-
 ducit, illatamque in medium aeneam, perinde ut castam et antiquam fa-
 mulam et virginem aliquam incorruptam pro execranda praestigiatrice,
 venerabili monumento rursus subilicit. statim sese miracula denuo effun-
 dunt, oleum depluit, beneficium scaturit, donum profluit, lacrimae inhi-
 bentur, luctus praeciditur, tristitia fugatur, pialculumque detestabile
 perinde ut in columna incisum cognoscitur ab omnibus, et pelvis aenea
 postliminio gloriam suam recuperat: paratus est enim deus tribuere mise-
 ricordiam pie supplicantibus. episcopus in urbem imperialem reversus,

τὸν ἱεράρχην ἀφικόμενος Ἰωάννην πάντα τὰ συγκυρήσαστα ἀνυ-
 τίθεται. ὁ μὲν οὖν Ἰωάννης δεινοπαθήσους ἐπὶ τοῖς διηγήμασι,
 καὶ φέρειν οὐκ ἔχων τὴν ἀκοήν, ἀθρόον φοιτᾷ πρὸς τὰ βουσιλεια,
 τῷ τε αὐτοκράτορι τῶν ἱστορηθέντων αὐτῷ μετεδίδου τοῖς λό-
 γους. ὁ μὲν οὖν Μαυρίκιος νωθρότερόν πως πρὸς τὸν φόνον 5
 τῶν ἡτυχηκότων ἐώρα· ἤξιον γὰρ μεταμῆλω μᾶλλον ἢ ζῆμιμ
 τοὺς παραπετωκότας λύσασθαι. ὁ δὲ ἱεράρχης ἐκρυταίου τὴν
 ἔνστασιν, ἀποστολικώτερον ἐπειγόμενος πυρὶ τοὺς ἀφειστηκότας
 τῆς πίστεως παραδίδουσαι, ἐπὶ στόματος τὰ τοῦ Παύλου προ-
 C φερόμενος ῥήματα, φάσκων ἐπὶ λέξειως οὕτως “ἀδύνατον τοὺς 10
 ἄπαξ φωτισθέντας, γευσασμένους τε τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανοῦ,
 καὶ μετόχους γενηθέντας πνεύματος ἁγίου, καὶ καλὸν γευσμέ-
 νους Θεοῦ ῥῆμι δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος, καὶ παραπεισόν-
 τας, πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντας ἐντοῖς
 τὸν νοῦν τοῦ Θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας. γῆ γὰρ ἡ πιούσα 15
 τὸν ἐπ’ αὐτῆς ἐρχόμενον πολλῶκις ὑέτόν, καὶ τίκτουσα βοτάνην
 εὐθετον ἐκείνοις δι’ οὗς καὶ γεωργεῖται, μεταλαμβάνει εὐλογίας
 πικρὰ τοῦ Θεοῦ· ἐκφέρουσα δ’ ἀκάνθας καὶ τριβύλους ἀδόκιμος
 καὶ κατάρως ἄγγυς, ἧς τὸ τέλος εἰς καῦσιν.” γίνεται τοίνυν τὸ
 D βουσιλικὸν ἀδρανέστερον βούλημα, καὶ κρατεῖ ὁ Ἰωάννης τοῖς λό- 20
 γοις. καὶ τῇ ὑστεραία δικαστήριον συγκροτεῖται, καὶ οἱ γόητες
 ἀνετάζονται, καὶ καταδίκη περιπλακέντες ἀφύκτω πρὸς κόλυσιν
 ἐξεδίδοντο. ὁ μὲν οὖν Πουλίνος ἀνασκοποῖται ξύλω στερεῶ,
 τὴν πρὸς τὸ ἄνυντες κεχηρότι ἀκρώρειαν, ἐνέρσει τε τούτῳ ἄμι

venditoreque pelvis illius ab argentariis exquisito et invento, ad Ioan-
 nem patriarcham adit, rem totam a capite arcessens ei commemorat.
 patriarcha exclamare indignum facinus, auresque avertere, e vestigio in
 palatium abire et sibi cognita imperatori nuntiare. Mauricius ad fontes
 capite puniendos aliquando languidior erat, cum eos resipiscentia quam
 supplicio sanari aequius arbitraretur. sed patriarcha admoveere stimulos,
 et libertate apostolica postulare ad regum qui a fide defecissent, pro-
 ferreque illam Pauli sententiam ad verbum “impossibile est enim eos
 qui semel sunt illuminati, qui gustaverunt etiam donum coeleste, et par-
 ticipes facti sunt spiritus sancti, gustaverunt nihilominus bonum dei ver-
 bum virtutesque saeculi venturi, et prolapsi sunt, rursus renovari ad
 poenitentiam, rursus crucifigentes sibi ipsi filium dei et ostentui
 habentes. terra enim saepe venientem super se bibens imbrem, et ge-
 nerans herbam opportunam illis a quibus colitur, accipit benedictionem a
 deo. proferens autem spinas a tribulos reproba est et maledicto pro-
 pterea, cuius consummatio in combustionem.” hac oratione Ioannes vo-
 luntatem imperatoris inflexit. die proximo sequenti iudices coguntur,
 et investigatores legibus interrogati sententia irrevocabili ad poenas de-
 ter. Paulinus in palum seu stipitem robustum tollitur, cuius summa

τῷ φύρωγι τοὺς ἐν τῷ τραχήλῳ σφονδύλους ἀπαγγονίζομενος ἀπεπνίγετο, οὕτω τε τὸν ἀσειβῆ κατεστρέψατο βίον, προτιθεαμένος τὴν ἀποτομὴν τοῦ παιδός· ἦν γὰρ μεταδούς τῷ τῷ τῆς βδελυρῆς καὶ ἀνοσίας τῶν γοήτων καὶ μαγγανείας.

5 12. Ὁ δὲ τῆς Μηδικῆς σατράπης δυνάμειος τὸ Ἀφοΐμων P 24 περικαθήμενος φρούριον ἐπειρᾶτο ἐλεῖν. ὁ δὲ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ταξίαρχος τοῦτο πυθόμενος ἤκει πλησίον τοῦ Νυμφίου, καὶ τὸ Ἀκβῦς ἐνεχείρει αἰρήσειν. δύσληπτον δὲ τουτὶ τὸ ὄχρῳμα, καὶ πρὸς πολιορκίαν ἀκαταγώνιστον. ἐπικάθηται δὲ τὸ φρούριον ἐπ' 10 ὄρους αὐχένου, ἀμφοῖν δὲ ταῖς λαγύραις ἐστὶν ἀμφικρημον. τὸ τε φρούριον τοῦτο μεγάλας κοιλυίνεται φάραγγιν, ὡς μίαν εἶναι B λοιπὸν συμβαίνειν τὴν ἐπὶ μέτωπον εἴσοδον, τεχιζομένην στεγανῶν λίθων συνθήκαις. ἐπεὶ δὲ τοῖς ἐν τῷ φρουρίῳ ὁ στρατηγὸς ἐπετίθετο, ἐπὶ τὴν στεφάνην τοῦ ἔρκους φροντωρίας ἐξῆψαν 15 οἱ πολιορκούμενοι, ὅπως παραδηλοῦντες ὁ κίνδυνος τοῖς ἀμφὶ τὸν Κυρδαριγῶν γλιχομένοις παραστήσασθαι τὸ Ἀφοΐμων· τοιαύτας γὰρ τοῖς τοῦ Ἀκβῦς συνθήκας ὁ τῶν Περσῶν κατεβάλετο στρατηγός. τὸ δὲ Περσικὸν ἀναλαμπούσης ἡμέρας ὑπὸ πρῶτην ἔω συντεταγμένον τοῖς Ῥωμαίοις ἐφίστατο, τῶν τε ἦ- C 20 πων ἀποβάντες τῆς μάχης ἀπήρχοντο. καὶ τῷ συνεχεῖ τῆς βολῆς οἱ βάρβαροι Ῥωμαίων ἐκράτησαν. συνέχαιαν γὰρ τὴν ὄψει τῶν ἀντιπάλων ταῖς ἐκπομαῖς τῶν βελῶν· τοξοφόρον γὰρ τὸ ἔθνος, καὶ δύναμις αὐτῷ τὸ κατώτερον τοῦτο ἀκόντιον. τῶν

13. τοὺς IP.

22. τῶν deest IP.

pars diffusa hiabat. In eum hiatum collo inserto strangulatus expirat. sic ille vitam impiam finivit, cum prius filio caput rescindi aspexisset, quem sibi in nefariis et impiis imposturis carminibusque magicis discipulum atque socium asciverat.

12. Caeterum Persarum dux Aphumos castellum circumsidens id expugnare incipiebat. re comperta Romanus dux Ioannes ad flumen Nymphium procedit, castellamque Acbas contra recipere molitur; quod quidem quia natura munitionum, captu fuit difficile et obsidione inexpugnabile. situm est in lugo montis, ab utroque latere praecipitium habet, et altis vallibus cingitur, ut unicus a fronte ingressus sit reliquus, et in solido de lapide extractos. ubi Romanus locum hunc adortus est, obsessi in plinis murorum faces accendunt, significantes his qui cum Cardarigano Aphumos premebant, quanto in discrimine versarentur: de huiusmodi namque signo cum Acbasianis Persarum duci convenerat. Persae die albescente instructis ordinibus Romanis superveniunt, et ex equis se deficientes pugnam auspicantur, sagittarumque imbre coeli ascictum adimontes superiores evadunt. est nimirum gens ea arcui et in laculis pennis robur eius virtusque consistit. Romanis

δὲ Ῥωμαίων συγκελευσμένων ἐν τινι χώρῳ τοῦ ὄρους, καὶ παρα-
 V 151 θλιβομένων ὡσπερ ὑποκιζούσης αὐτοὺς τῆς ἐπιπέσεως, πολλοὶ
 τῶν μαχίμων ἀφῆλαντο ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ τοῦ ἀποβλέποντος πρὸς
 τὸν Νύμφιον· οὐ γὰρ ἀνεφίκτη βύθει ἀπῆώρητο ἢ κατὰδυσαι.
 ἔνιοι δ' ἤλωσαν ὑπὸ τῶν βαρβάρων. οἱ δὲ διὰ τῆς ὑπωρείας καὶ 5
 ὄρους τὴν κάθοδον ποιησόμενοι, ἀποδράντες τὸν κίνδυνον, οὐ
 D κατ' ἐλπίδας ἐσώζοντο, καὶ διαπεριωθέντες τὸν Νύμφιον πο-
 ταμὸν εἰς τὸ Ῥωμαϊκὸν στρατοπεδεύουσι σύνταγμα.

Τοῦ δὲ διαηλυθότος ἐνιαυτοῦ, ἦρος ἀκμᾶζοντος καὶ κα-
 τακομῶντος τὴν γῆν, ἐν τῇ ἐγκυκλίῳ τῶν ἐγκαισίων ἡμέρῃ τῆς 10
 πόλεως (πρῶτον δὲ τοῦτο ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ αὐτοκράτορος)
 πάθος γῆς ἀνεφοίτησε καὶ μέγιστος σεισμός ἐνεδήμησεν, οἷα τῆς
 γῆς παρασκιρτώσης ἐκ πυθμένων αὐτῶν. τὸν δὲ λόγον οὐ δίδιμι·
 τῷ γὰρ Σταγειρίτῃ οὐκ ὀλίγα ἄττα περὶ τούτου πεφιλοσόφηται,
 καὶ εἴ τε λόγων πιθανὸς φανείται, ἐπαινεσθῶ τῆς εὐφυΐας, εἰ 15
 δὲ μή, τῷ γε πατρὶ ἀποπεμπέτω περιθύλλειν τὸ δόγμα. τοι-
 γαροῦν ἡμέρας κλινοῦσης ἐδινεῖτο τὸ κέντρον. καὶ ὁ φόβος ἕξαι-
 P 25 σιος ἦν, ὡς καὶ τοὺς ἵππομανοῦντας ὑπὸ τοῦ θέους ἀθρόον με-
 ταβάλλεσθαι πρὸς τὸ σῶφρον, δίκην παιδίων ἐν παιδιᾷ κύβων
 ἀφικομένων ἐξακινάως τοῦ παιδοτρίβου, τό τε παραπέτασμα τὸ 20
 πρὸ τοῦ γυμνασίου τῶν ἵππικῶν ἀγωνισμάτων, ὃ δὴ σύνθημα
 τῆς ἰλαρίας ἐτύγγανεν ὄν, περιαιρεῖται διὰ τὸν ἀδόκητον κίνδυ-
 νον. ἀπαντὰς τε συνέβαινε πρὸς τοὺς ἱεροὺς σηκοὺς ἐντεμνεσθῆ-
 σθαι, ὀρρωδοῦντας τὸν θάνατον.

montis parte conclusis et coartatis, utpote urgentibus adversariis, multi milites, qua mons Nymphium flumen respicit, quod minor ibi esset altitudo, praecipites desiliebant. alii a barbaris capiebantur. ast qui ad crepidinem montis se praecipitaverant, vitato periculo salvi, quod non sperarant, traiecto fluvio ad Romanum agmen sese recipiebant.

Anno hoc elapso, verna tempestate iam procedente et humum gramine, arbores frondibus induente, oncoeniorum seu dedicatae urbis anniversario die, primo adhuc anno postquam Mauricius inivit, passa telus quod solet, concussu atrocissimo, veluti si ab imis sedibus exiliret, Cpoli quassata est. causam adducere nihil attinet, cum de ea Stagiritas pluribus philosophatus sit; quas si cui probabuntur, auctoris ingenium commendet: sin autem, ea dogmata suo sibi parenti placere sinat. igitur sole occumbente ipsum centrum seu media terras concutiantur, et immensus timor animos pervadit, ut etiam qui equarum in morem libidinum furis agitarentur, loti metu repente ad pudicitiam sese darent. non secus quam a pueris in ludo tesserarum, paedotriba necopinato interveniente, ante equestria certamina parapetasma seu velum, hilaritatis signum, propter inexpectatum periculum aufertur. et impendentis vidine exitii templa universi concursabant.

Δεύτερον ἔτος τοῦτο τῆς Μυρρικίου ἡγεμονίας, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ χεμιῶνος ὡρᾶ ὑπάτος ἀναγορεύεται. καὶ περιβῶς τὸν βασιλεῖον δίφρον ἐπιφανέστατος ἦν. ἦγον τὸν βασιλέα οὐχ ἵπποι, οὐχ ἡμίονοι, οὐκ ἐλέφαντες· ἄνθρωποι δ' ἄρα, τὸ τι Β
5 μιώτατον χρῆμα καὶ ὄνομα. ἐπεὶ δὲ ἐπέβη τοῦ δίφρου, κοιτωνὸν τῶν ἑαυτοῦ Θησαυρῶν τὸ ὑπήκοον ἐποιήσατο. οἱ δὲ τοῦ ἄστυος τῆς βασιλικῆς εὐδαιμονίας μετεκληφότες κατεκλυάδουν ἕμνοις τὸν Καίσαρα, χρυσοῦς ἀρετῆς οἷα καταλαμπούσης καὶ περιγαυούσης αὐτούς.

10 Τῷ δ' ἐπισταμένῳ τούτῳ ἐνιαυτῷ, ὁ μὲν Ἰωάννης τὰς A. C. 584 ἡλίας τῆς στρατηγίας ἀγῆρητο, οἷα τοῦ Περσικοῦ ἀνασταγωνίστου καθεστῶτος, καίτοι κρείττονα κατὰ τὸν πόλεμον κληρωσάμενον ῥοπήν· (13) Φιλιππικὸς δὲ ἀνταρισταταὶ καὶ στρατη- C
15 γὸς ἀναγορεύεται ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος, ἀπὴρ ἐπιδελξίος καὶ βασιλικῆς συγγενείας ἐγγύτατος· γαμέτης γὰρ ἐγγυχενεὺς ὢν Γορδίας ἀδελφῆς τοῦ αὐτοκράτορος. ὁ μὲν οὖν στρατηγὸς μετὰ τὴν χειροτονίαν ἐπὶ Μονόκαρτον γενόμενος, τοῦ Ἀίσουμᾶ ὄρους πλησίον οὕτω λεγομένου, χάρακα διεγράψατο καὶ ἄνδρας ἐπὶ στρατείαν ἐνήθροίξε. μετοπώρον τε ἀρχομένου παρὰ τὸν Τί-
20 γρην αὐλλέζεται. καὶ πλείστοις χρησόμενος χάραξιν ἔκεν εἰς χῶρον Καρχαρωμῶν ὀνομαζόμενον, καὶ κί πως ἐνδιατρίψας ἐπύθειτο Καρδαριγᾶν τοῦ ὕρου, τοῦ Ἰζυλᾶ ἐπιβήσεσθαι μέλλειν διὰ τῶν D
ἐχυρωμάτων τῶν Μαϊουκαριρῶν. διὰ τοι τοῦτο ἀπῆρε τῶν ἐντεῦθεν ὁ στρατηγός, καὶ πεδίῳ προσωμίλησε γειννιώντι τῇ Νισίβει,
25 καὶ στρατοπεδεύσας ἐν τοῖς ὑψηλοῖς ἀθρόον κατήρε τῆς Περσί-

Agebatur annus Mauricii secundus, cum hieme consul creatus, consensu curru imperatorio, summe conspicuus erat; quem non equi, non muli, sed homines, res et nomen honoratissimum, trahebant. curru consensu civibus amplissimum congiarium dedit, qua de causa illum laudibus extulerant, ut si dies festus aureus illuxisset eosque laetitia perfudisset.

Hoc anno ingrediente Ioannes ducis loco movetur, ut qui Peris, quanquam in maiore belligerandi commoditate, nesciret resistere. (13) in eius locum Philippicus Orientalium dux militum sublegitur, vir dexter imperatorique, cuius sororem Gordiam habebat in matrimonio, necessitudine proximus. qui post adeptam dignitatem Monocartum iuxta montem Aisumam profectus, castris locum describit et delectum agit. sanctumque primo apud Tigrim stativa habet, multisque castris inde in locum Carcharomanum appellatum pervenit, ubi aliquamdiu subsistenti affertur Cardariganum Izalam montem propter Maiacaviri arcem seu castellum velle conscendere. quare inde movens campos Nisibi vicinos tenet, locoque praeaelso tendens crebris in agrum Persicum descendit,

δος, καὶ πλείστης λείας ἐκράτησεν. οὐ μετὰ πολὺ δὲ γηπίος ἀνὴρ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἔφοδον τῷ Καρδαριγῶν ἐπεδίλωσεν· ὁ δ' εἶπεν, ἐκεῖνά ἐστιν, αὐτὸν μὲν ἀλᾶσθαι τοῖς ὕρεσιν κενεῖς ἐλπίσι φερόμενον, τὸ δὲ Ῥωμαϊκὸν τὴν Μηδικὴν διατίμνισθαι χιόραν. εἰς τοῦτόσω τοῖσιν τοῦ Καρδαριγῶν γινομένου καὶ πως 5 ἐνέδραν ἐγκαθίσαι τῷ Ῥωμαϊκῷ περρωμένου, ὁ στρατηγὸς τὰς δυνάμεις συνέλεξε, καὶ πρὸς τὸ ὄρος τὸ Ἰζμὶλὰ στρατοπεδεύεται,

P 26 ὅτε δὴ τῶν τόπων ἀσυλίαν παρεχομένων τοῖς ἐπιβαίνουσι τὴν τε-
V 152 λείαν. ἐπιφέρειτο προμηθευστάτη φρονη. μετὰ τοῦτο ἦλθεν ἐπὶ τὸν Νύμφιον ποταμὸν, ὅτε ἄδοξοι τὰ προαύλια ἡγεμονίας 10 ἀπενεγκάμενος. πάλιν δ' αὖ Φιλιππικὸς προσβάλλειν τῇ Μηδικῇ χώρᾳ ἐθάύρησε, καὶ τὰ ὑπὸ Βεαρβαῖς διατίμνεται. τὸ δὲ Περσικὸν ἐπεὶ τούτων ἀκήκοεν, ἐπιτείνει ἵππον τουτωῖ, καὶ διόλωλε τῆς ἵππων πλείστη ἀπόμοιρα. τοὺς δὲ Ῥωμαίους λόγος τῆς ἀφιξέως τῶν βαρβάρων τὴν συντονίαν θαναμάσαντις τῆς Μηδι- 15 κῆς χώρας ὑπεξελθεῖν, δίχου τοῦ παντὸς διαιρεθέντος συντάγματος. καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ τὸν στρατηγὸν ἦγον ἐπὶ τὸ Σισαρβάνων, B εἶτα ἐπὶ τὸ τοῦ Ῥαβδίου· ὁ δ' ἕτερος ἀποδασμὸς ἀποπλαγηθεὶς τὴν ἐπὶ Θεοδοσίου πόλιν ὁδὸν ἄλλως ἐπονεῖτο. ἡ δὲ γῆ ἐκείνου, ἀκοῆ ἴσμεν, ἄνδρός τε καὶ κάτανχος, ἄχρι τοῦ Ἀβόρα ποτα- 20 μῶ λεγομένου. συμπάπτει γοῦν τοῖς Ῥωμαίοις ἀπαρηγόρητος κίνδυνος· χηρεύουσι γὰρ ὑδάτων εἰς τὸ καρτερόν, οὗ τί ἂν γένοιτο στρατιῇ χυλεπώτερον; καὶ μέντοι ὠμοιότητα κατὰ τῶν αἰχμαλώτων ἀποσχεδιάζουσι ψῆφον, καὶ πάντας ἀνέλιον ἄρρενός

ac praedam plurimam facit. non diu post colonus quidam infestum Romanorum adventum Cardarigano indicans, adiecit ipsum quidem per montes vagari vana spe confisum, Romanos interea Persidem hostiliter depopulari. Cardarigano retrocedente Romanisque insidias moliente, Philippicus collectis copiis ad Izalam montem castrametatur; et quod illa loca accedentes securissimos redderent, velut asylum quoddam perfectum, tutissimae custodiae sese credit. post haec ad Nymphium flumen cum non indecoris muneris sui proeemiis et quasi praeludiis accedit, rursusque in Persidem irruptionem facere et agrum Bearbarisium devastare audet. quod ubi senserunt Persae, cum equitatu in illum contendunt, cuius pars maxima perit. Romanos festinatam barbarorum adventum admiratos Perside excessisse narrant, toto exercitu bifariam diviso. qui cum duce erant, Sisarbanum, inde in Rhabdios regionem veniunt. pars altera cum itinere aberrasset, versus Theodosiopolim ambulando frustra se fatigabat. serunt tellurem illam usque ad Aboram flumen aestuosam esse et aquis defici; unde Romanis creatum periculum insolabile. quid enim exercitui aquarum extrema penuria contingere exitiosius? nihilominus crudelissimam statim in captivos sententiarum, et omnes mares feminasque contrucidant: pueros temeram

τε καὶ θηλείας. τοὺς δὲ παῖδας δεισῶζον, τὸ ἄωρον τῆς ἡλι-
κίας οἰκτείροντες. ὁμῶς μετ' οὐ πολὺ κἀκέτους ἢ τῶν ὑδάτων
διεχρήσατο σπάνις. Ῥωμαῖοι δὲ μεγάλοις περιπεπωκότες κακοῖς
τῆς Θεοδοσίου πόλεως ἐπιβαίνουσιν.

5 14. Ὁ δὲ Φιλιππικὸς μεγαλοφρόνως εἰς τὸν ἐπιόντα ἐν- C
αυτὸν τῇ Ἀρζανητῇ χώρᾳ τὸ δόρυ ἐμπέπηχε, καὶ λομπρὰν καὶ A. C. 585.
ἀξιολογωτάτην λείαν ἐζώγρησε. φήμη δὲ τις διέρρει ὡς ὁ στρα-
τηγὸς φιλομαθέστατος ὢν, καὶ πολιμικὰς ἐπιστήμας ἐκ τῶν πά-
λαι σοφῶν ἀρυσάμενος, ἐκ τῆς Σικελίως τοῦ ἡγεμονικωτάτου
10 ἄρχοντος τὴν ἐντρέχειαν ταύτην τῆς σοφῆς στρατηγίας περι-
βύλετο. ὡς γὰρ οἱ τὰς ἱστορίας καθύπερ ἀγάλματι θεῖῃ τινα
τῷ τεμένει τῆς μνήμης γραφῇ παριδρίσαντες διελέχθησαν, Ἀν- D
τίβα τοῦ Καρχηδονίων στρατηγῶ τῶν ἀνὰ τὴν Εὐρώπῃ Ῥω-
μαίων διατέμνοντος τὴν γῆν, Σικελίῳ δ' πρεσβύτερός τὸν οἶκος
15 πόλεμιον τῇ ἀναβολῇ ἀναθεὶς τῇ Καρχηδονίων χώρᾳ προσπλέε-
ται, καὶ ἐς μέγα κακοῦ ἐλέλακε τὸ πολέμιον. τὸν δ' Ἀντίβαν
τὰς Καρχηδονίων τίχας ἀκηκούτα ἐς τὴν ἑαυτοῦ ἐπαναζεύξει,
τὰς μεταβολὰς τῶν πραγμάτων ἐκ τῶν εἰς αὐτὸν συμβεβῶτων
δεινῶν παιδεύμενον. καὶ οὗτος ἰδούκει ὁ πρὸς Φιλιππικὸν εἶναι
20 λόγος παράλληλος. οὐκ ἀπὸ δὲ σκοποῦ γέγονεν αὐτῷ ἢ βουλῇ. P 27
ἔτιχε δὲ τὸν στρατηγὸν κάμειν τὸ σῶμα μεγίστου νοσήματος
αὐτῷ ἐνοχέψαντος. διὸ ἐπὶ τὴν Μαρτυρόπολιν ἀφικνεῖται, ἐπι-
τρέψας τὸ στράτευμα Στεφάνῳ τῷ τυγματάρχη· ὑπααπιστῆς δ'
οὗτος ἐγγόνει Τιβερίου τοῦ αὐτοκράτορος. τὸν τε Ἀψίχ τὸν

2. κἀκείνοισι IP.

22. αὐτοῦ IP.

acetatem miserati reservant. veruntamen non multo post illos quoque si-
tis magnitudo confecti. Romani insignibus exerciti calamitatibus Theo-
dosiopolim deveniunt.

14. Philippicus excelso animo anno deinceps sequenti Arzanenae
regioni arma intulit, opulentamque et ad memoriam insignem praedam
abstulit. fama tenuit ducem hunc discendi cupidissimum artes bellicas
ex veterum scriptorum monumentis hausisse, et ex sollertia Publici Sci-
pionis, belli ducis omnium praestantissimi, hanc sibi sapienter regendi
exercitus industriam comparasse. nam ut tradiderunt qui historias scri-
bendo in mentibus nostris tanquam divina quaedam simulacra in sacris
aedibus collocarunt, Scipio, is qui primus Africanus est appellatus, bello
cum Poenis in Italia intermisso Carthaginiensium fines invasit, nec qua-
libetcumque cladibus hostes mactavit. Annibalem ubi de afflictis patriae
fortunis audisset, domum revertisse atque ita rerum mutabilitatem e suis
casibus didicisse. haec de Philippico omnium lactata sermonibus iis re-
spondere videbantur, quae de Scipione annalium monumentis
data leguntur. sed enim non processit consilium: morbo, qui
ptus difficillimo, Stephano tribuno, Tiberii Augusti quondam

Ὀδῶνον τῶν δλων ὑποστράτηγον ἐχειροτόνησε τάξιων. οὕτω μὲν οὖν ὁ στρατηγὸς ὑπὸ τῆς νύσου ἀπάμαχος ἦν, ὁ δὲ Καρδουριγᾶν τὴν δλην ἀναλαβόμενος δύναμιν τῇ ἔναγχος Τιβερίου πόλει προσαγορευθεῖσι προσέβαλλεν, ἧτις Μονόκαρτον πάλαι ὠνόμαστο. ταύτης ὁ στρατηγὸς τῷ παρωχηκῶτι ἐνιαυτῷ γενηρακῶτα 5

B τὰ τεῖχη ἀνέρωσε καὶ προμηθεῖα τοῦ μέλλοντος ὤχυρεύσατο. ἐπιστὰς δὲ τῷ πολλαματι ὁ Περσῶν στρατηγὸς οὐχ οἶδς τε ἦν παραστήσασθαι τοῦτο. τοιγάτοι εἰσήρρησεν ἐπὶ τὰ προάστεια τῆς Μαρτυροπόλιως, καὶ τὸν Ἰωάννου τοῦ προφήτου κατενεπίμπρα νεῶν, ὡς ἀπὸ σημείων δυοκιδεκα ἕντα τῆς πόλιως κατὰ 10 τὸν ἐσπέριον κρότασον. ἐνθα δὴ καὶ φροντιστήριον ἐτύχχανεν ὃν ἀνδρῶν φιλοσόφων τὸν βίον. μοναχοὶ δὲ ἄρα οὗτοι κατονομάζονται, οἷς ἔργον προεκδημησαι τοῦ σώματος καὶ ζῶντας τεθνήσκειν καὶ σώφρονι μανίᾳ τιμὴ μεταφοιτᾶν πρὸς τὰ κρείττονα.

V 153 ἀνέσιεσε δὲ καὶ τοῦτο ἐκ βάρθρων ὁ βάρβαρος. τῇ δ' ἐποούσῃ 15

C ἄρας ἐντιῦθεν ἐπὶ τὸν Ζόρβαδον χωρίον ἐφοίτησε, καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν διετύξατο μηδαμῶς τοῦ χάρακος ἀπολείπεσθαι. ὃυδέῃ δ' ἡμέρᾳ ἐς τὸ οἶκοι κατῆρεν. ἐδόκει δὲ πον καὶ αὐτὸν ληστρικώτερον τῶν Ῥωμαϊκῶν ἐπιβήσεσθαι καὶ τὴν αὐτὴν Ῥωμαίοις ἀπενέγκασθαι δόξαν. ὁ δὲ στρατηγὸς τῆς νύσου ἀπήλλακτο καὶ 20 χάρακα διελύσατο (χειμῶνος γὰρ ἔρα ἤδη πον παρεφαίνετο) καὶ τὸν βασιλεῖα ὑσπασόμενος ἐς Βυζάντιον ἦκεν.

A. C. 586. Ἦρος δὲ παρανίσχοντος καὶ ἄλλας ἐπιφοιτώσης τῇ γῆ, Φιλίππικὸς τῆς βασιλίδος ἔξειδήμησε πόλιως. (15) ἐπεὶ δὲ τῆς

copias committit, Apsichum Hunnum totius exercitus hypostrategum seu minoreem duceem legatumve instituit, et Martyropolim concedit. sic Philippicus adversa valetudine compulsus ab armis se removit. Cardariganus cum copiis, quantae erant, Tiberiopolim olim Monocartum appellatam aggreditur; cuius moenia vetustate ruinoso Philippicus anno praeterito instauraverat, futurique providus eam communiverat. Persa quod urbem subigere nequiret, in vicina Martyropolis irruens, Ioannis prophetae ac praecursoris aedem ab oppido versus occasum duodecimo lapide distantem incendit, et quod ibi erat phrontisterium virorum in vita sancte agunda philosophantium (qui monachi dicuntur, quorum opus et labor est ante tempore secedere a corpore, et adhuc viventes emori, et sobria quadam insaniam ad meliora eniti), hoc, inquam, phrontisterium barbarus ab imo evertit. sequenti lumine inde proficiscens Zorbandum oppidulum attigit, suisque edixit ne ullo modo a castris absissent. octavo die domum advenit, apparebatque maioribus lacerantibus Romanos invasurum eorumque gloriae parem relaturum. Philippicus e morbo recreatus militibus hieme iam appetente missionem dedit, imperatoremque salutaturum Byzantium venit, ac vere postea incipiente et tempore suo arvorum sinus laxante denuo ex urbe imperante discessit. (15) ubi Amidam in-

Ἀμιδῆς ἐπέβη, πρεσβεύουσι Πέρσαι ἐνδόξως πως καταθίσθαι τὸν πόλεμον· προσέτατον γὰρ Ῥωμαῖοις χρήμασι τὰς σπονδὰς σφετερίζεσθαι, Μεβόδην τὸν σατραπῆν ὡς τὸν στρατηγὸν ἀποστελλόντες. καὶ οὖν ἦκε Μεβόδης ὁ Πέρσης παρὰ τοὺς Ῥωμαίους. καὶ ὁ στρατηγὸς ἐκκλησίαν ἐκάθισεν, ὡς ἑαυτὸν συγκαλεσάμενος τοὺς ταγματάρχας καὶ λοχαγοὺς καὶ ὑπασπιστὰς καὶ τῆς μάχης δυνάμειος τὸ ἐμφανέστερον. ὀπηρία δὲ ὁ σύλλογος ἐπεπλήρωτο, ὁ Πέρσης τῶνδε τῶν λόγων ἀπήρξατο.

“Ἄνδρες πολέμιοι, μὴ ταραττέτω δὲ τοὺς ἀκούοντας τοῦ 10 πρεσβευτοῦ τὸ προοίμιον· εἰ γὰρ τὴν γνώμην ἀμείψητε, μεταλλάξω καὶ γὰρ τὴν προσφώνησιν. ὀπλίσατε τὴν εἰρήνην, ἀποχε- P 28 ροτοποῦντες τὸν πόλεμον. δόρυ καὶ ξίφος ὡς γεγηρακότα χωρέτωσαν. καὶ στρατεύσατε σύριγγα, πρῶον ὁμοῦ καὶ ποιμενικὸν περιλαλοῦσαν τερέτισμα. ὁ Περσῶν βασιλεὺς τῆς εἰρήνης ἐστὶν 15 ἐραυτής, καὶ σεμνύνεται ἀπεκδύμενος πρῶτος τὸν πόλεμον· βασιλικὸν γὰρ ἢ τῆς εἰρήνης ἀρίσκεια, ὡς καὶ τυράννων ἴδιον τὸ φιλόνηκον. ἄνδρες τῶν αὐτῶν πυθηνμάτων ἡμῖν κοινανοί, μετὰ τῶν πάντων ὁ πόλεμος μόνος ἀκόρεστος. αἵματι τὴν γῆν ἐπιάνομεν, πολλύκις τὸν θάνατον ἱστορήσαμεν· ζωγράφος γὰρ 20 τοῦ θανάτου ὁ πόλεμος, ἐγὼ δὲ φημι, καὶ ἀρχέτυπος, καὶ τῶν ἀνθρωπίνων κακῶν ἀρχηγέτης καὶ διδύσκαλος αὐτοδίδακτος. χρημάτων ἱρᾶ τις; ἀλλὰ πλούτῳ καὶ πενίᾳ γηγόναμεν παῖγιοι, B ποτὲ κρατοῦντες ποτὲ δὲ κρατούμενοι, καὶ συµμεταβαλλόμενοι

8. τῶνδε τῶν Ηκc. τῶν αὐτῶν IP. 11. τὴν Ηκc. πᾶν IP.
19. ἐμιάναμεν Ηκc. 20. ἀρχέτυπον Ηκc.

travit, Persae pro bello consopiendo et foedere pecunia a se redimendo ornatisissimam ad Romanos legationem mittunt. mittunt autem Mebodum satrapam. dux Romanus coactis ordinum praefectis, centurionibus, satellitibus, et quicquid erat in exercitu illustrius, convesum celebrat. plecto iam conventu Persa super iis rebus ita exorsus est.

“Viri hostes (ne vos, quaeso, conturbet hoc orationis meae initium: nam si vos sententiam, ego appellationem facile mutabo) pacem colite, bellum tollite. gladius et hasta velut aenio confecta valeant. fistula in posterum, leve et pastorium sonante ludicrum, militate. Persarum rex pacis est amans, et se priorem bello nuntium remittere gloriae sibi dedit: regia enim res est pacis studium, contra res tyrannica certamen et discordia. viri iisdem quibus nos affectionibus obnoxii, tollatur bellum, quod solum natura sua est insatiabile. sanguine campos pinguefecimus, mortem saepe vidimus: pictura enim mortis bellum est. ego vero etiam archetypum dixerim, humanarumque miseriarum auctorem et magistrum sine magistro. pecuniam quis amat? atqui divitiis et paupertati bello ludibrium evadimus, alias victores, alias victi; et una cum eius mutabi-

ταῖς τοῦ πολέμου τροπαῖς αἰδίων ὡσπερ τὴν μεταβολὴν ἰκαρπού-
 μεθα. ἐκόμα τις τῶν ἀριστέρων χρυσῶ; μετὰ τῆς ἡθονῆς τὴν
 ἀπιστίαν ἐκέκτητο· τί γὰρ ἀπιστότερον ἐν πολέμῳ χρημάτων
 ἀμέσως μετατιθεμένων ἐς ἄλλον καὶ κύβιν ἐξ ἐκείνου εἰς ἕτερον,
 ὡς ἐρηγορότα βλέπειν ἐνύπνιον τὸν κτησόμενον, ἢ τῇ ὑστεραία 5
 τῆς ἔναγχος μεμνησθαι κραιπάλης; ὑμεῖς, ὦ Ῥωμαῖοι, πάσαι
 τὴν παροησίαν τοῦ πολέμου δεδώκατε· ὑμεῖς καὶ τῆς εἰρήνης γί-
 C τισθε μαθηταί. ἐπικηρυκισομένων Περσῶν τὸν φιλόδακρον
 ἀποσιέουσθε πόλεμον· οἷς γὰρ τῆς ἁμαρτίας ἢ ἔναρξίς, τοῖτοις
 καὶ τῆς ἐπανορθώσεως ὁ μετέμειλός ἐστιν ἀρμόδιος. μὴ γενέσθω 10
 Θράσος ὑμῖν ταῦτα τὰ φιλάνθρωπα ῥήματα. οὐ γὰρ περιδείξ
 γεγονώς ὁ Περσῶν βασιλεὺς χθὲς που καὶ τρίτην, ὅτι τῆς Μηδι-
 κῆς τὸ Ῥωμαϊκὸν κατετόλμησε γῆς, τὴν συμπλοκὴν ἀπαναίνεται.
 χρυσῶ γὰρ πολλῶ καὶ δώροις λαμπροῖς πρίασθαι Ῥωμαῖοις τὰς
 σπονδὰς ἐγκιλεύεται. οὐ γὰρ νηποιοὶ καταθέσθαι τοὺς ἡμαρτη- 15
 κότας θέμις τὸν πόλεμον· ἱκανὴ γὰρ ἡ ἔκτισις καὶ Περσικὸν κα-
 τευνύσωι θυμὸν καὶ Θράσος περιστεῖλαι Ῥωμαίων, πολεμικῆς
 ὀρεγόμενον σάλπιγγος.”

D Ἐτι τοίνυν παρατείνοντος τὸν λόγον τοῦ πρέσβειος Ῥωμαῖοι
 κατεχειροτόνουν συρίττοντες, καὶ ταραχὴν ταῖς βοαῖς ἐνεποιοῦν 20
 V 154 ὡσπερ δεινοπαθοῦντες ἐπὶ τοῖς ῥήμασι τοῦ βαρβάρου τοῦ Πέρ-
 σου· ἐδόκουν γὰρ καὶ Ῥωμαῖοι μεγαλαυχεῖν ἐπὶ τοῖς ἔναγχος γε-

4. ἐς Exc. ἐπ' IP.
 οθω Exc.

9. ἀποσιέασθαι Exc.

10. γενέ-

litate mutati perpetuam quodammodo mutationem perpetuamur. potentie-
 rum quispiam auri copia sibi plaudit? habet cum voluptate simul diffi-
 dentiae materiam. quid enim belli tempore magis infidum pecunia? cō-
 tra discrimen ad alium, iterumque ab illo ad alium transfertur, ut pos-
 sessor eius vigilans somniet aut tanquam hesternae crapulae recorderetur.
 vos Romani pridem bello licentiam occasionemque dedistis; lidem nunc
 discipuli pacis estote, Persis eam docentibus ac promulgantibus. bellum
 lacrimarum seminarium aversamini; a quibus enim peccandi factum est
 initium, hos poenitere quoque convenit. ne verba isthaec humanitate
 condita confidentiam vobis pariant; nec enim Persarum rex heri et nu-
 dius tertius; cum Romani Persidem confidentius incursarent, perquam
 meticulosus effectus praelia detrectat. tantum abest a timore, ut auro
 multo donisque insignibus ad foedus ab se emendum vos hortetur: non
 enim debent gratis bello solvi qui peccaverunt. potest autem ista auri
 persolutio placare etiam iracundiam Persicam, insolentiamque Romanorum
 cantus Martii cupidam comprimere.”

Cum legatus ultra proveheretur, Romani consensu abnuunt, sibilis
 perstrepuunt, et quasi barbari vocibus gravi iniuria laesi, confusse clame-
 rem tollunt: stantebant enim sibi quoque sua iactare licere, quae ab

γενημένοις, ὡς ἐπέδυσαν εἰς τὴν Περσῶν πολιτείαν, ὡς λείας ἐκράτησιν, ὡς τὸν Καρδαριγῶν ἐφενάκισαν. ὁ δὲ στρατηγὸς τὴν ἐκκλησίαν διέλυσεν, καὶ ὁ Πέρσης οὐκ ἐπέθηκε τέλος τοῖς ῥήμασιν. ἄλλοι τοίνυν ἡμέραι διωχθήσασιν, καὶ ὁ τῆς Νισίβιδος τῆς ἱερατικῆς προλάμπων τιμῆς ὡς τὸν στρατηγὸν ἀφικνεῖται, τὰ αὐτὰ τῷ Μεβούδῃ ῥήματα εἰς μέσον τιθέμενος. τὸ τηνικαῦτα τοιγαροῦν ὁ στρατηγὸς τοὺς Περσῶν λόγους δι' ἐπιστολῆς ἐς βασιλέα παρέπεμψε. βασιλεὺς δὲ τὰς τοῦ στρατηγοῦ ἱστορήσας P 29 κεραίας βασιλικοῖς παραντίκα ἀνείλε προστάγμασι, τὸν Φιλίππικὸν ἐγκλιευσάμενος τὰς ἀσχίστας ταύτας σπονδὰς ἀποπέμπεσθαι ὡς ὑπαδούσας Ἑρωμαϊκῆς μεγαλειότητος. καὶ μέντοι ὁ στρατηγὸς τὰς αὐτοκρατορικὰς δέλτους περιπτυξάμενος ἐπὶ τὸν Μამβραθῶν στρατοπεδεύεται. οὕτω μὲν οὖν ἐσφρίγα ὁ πόλεμος. ὁ δὲ στρατάρχος συναγείρας τὸ ὀπλιτικὸν ἐπυθάνετο εἰ τὰς ψυ- 15 χὰς ἄρρηνικῶ τινὶ ἔρωτι ἐπιφέρονται πρὸς παράταξιν. ἐπεὶ δὲ κατένεον αἱ δυνάμεις συνθήκαις τε δοκῶν τὰς ἐλπίδας ἐκύρουν, μεταστὰς ἐντεῦθεν ὁ στρατηγὸς ἐπὶ τὸ Βίβας παραγίνεται, ἔνθα ὁ ποταμὸς παραρρεῖ τοῦ Ἀρζάμων.

initio patravissent, quod in Persarum fines irrupissent, quod eos depraedati essent, quod Cardariganum ludos fecissent. Philippicus igitur conventum dimisit, Persa interim non tacente. pauci interfuxerunt dies, cum Nisibis episcopus ad ducem Romanum accedens eadem quae Mebodus disserit. tum Philippicus verba Persae litteris consignata ad imperatorem perferenda curat. quibus lectis imperator confestim respondet, iubetque uti huiusmodi foedus turpissimum, Romana maiestate alienum respuat. accepta hac epistola Philippicus Mambrathonem ducit, sic igitur bellum denuo tamescere. cum advocata militum concione quaereret, oequid desiderio quodam masculo divinitus perciti ad pugnam anhelarent, illis annuentibus et iureiurando spem eius confirmantibus movens inde, Bibas ubi Arzamen fluvius praeterlabitur, iter contulit.

Θ Ε Ο Φ Υ Λ Α Κ Τ Ο Υ

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Ω Ν

Λ Ο Γ Ο Σ Β.

T H E O P H Y L A C T I

H I S T O R I A R U M

L I B E R I I.

PONTANI ARGUMENTUM.

- (1) *Izalae montis descriptio; et cur dux Romanus eo se transtulerit.*
(2) *Cardariguni sustus. mugos consulit: victoria promittitur: in Romanos itur. Romani hostes explorant.* (3) *acierum utrinque dispositio. Philippicus sacram salcatoris effigiem circumferens animorum incredibilo robur militibus addit, cohortationem adiungit. pro victoria deo cum lacrimis supplicatur. rogatur dux uti secedat. de incertis belli locus communis. locus pugnae, et illi vicina patrii virorum illustrium.*
(4) *Romani victores spolia legunt invito duce. eius strategema. Persarum fuga. caedes utrinque plurima. vox divina ad Romanos. Persae fugientes in colle obsidentur.* (5) *Stephanus de Persis fugitiis non delectis se purgat. conflictus apud castra. Cardarigani infaustum strategema. a Darenis excluditur cum conviciis. in castris Romanorum falsus rumor.* (6) *miles Romanus quadruplici vulnere sancius in castra portatur, fortique animo emoritur. donativum datur militibus. vulnerrati in urbes proximas et castella ad curationem dimittuntur. Romanus Persidem incurSAT.* (7) *Arzauenam Romani vastant. incolae sub terram se abduunt; a captivis produntur; resonans pulsu explorantur et educuntur. Chlomarum castellum Romani obsident. duces Arzaueni duo ad eos transeunt; locum castello excitando ostendunt.* (8) *Cardariganus cum manus bellandi imperitu in Romanos sese agit. Heraclius cum comitatu suo absque armis speculatum egressus periculum evadit. Philippicus militem dispersum ad resistendum hostibus recolligit. Zabertas Persa suis ad locum munitum praecit. de media valle seu fossa inter Romanos et Persas, et horum clandestino discessu. Chlomari obsidione*

Romani abstinent. (9) Philippicus inconsiderate fugit. timor, tumultus, angor in castris. militum fuga nocturna, et misera. Aphumos petunt: ibi duccm fugitivum dieteris lacessunt. Persae eos lento passu insequuntur; in extremos iaculantur. mula lecticaria ducis feritur. Theodorus neglectae custodinae accusatur. dux redit, castella apud Izalam reficit, Heraclio exercitum tradit, moestas a bello vacat. (10) Tigris fluvius describitur. gesta Heraclii ducis in Perside ad meridiem. missio militum in hiberna. morbus Philippici, et exercitus ad Persas denno vexandos divisio. res contra Abaros feliciter et cum gloria administrata. Chaganus fugae beneficio servatus. (11) Comentiolum fidei violatae timiditatisque reprehenditur. montis Aemi luculenta descriptio. hostium transitus investigatur. Castus fortuna prospera clatus Comentiolum deserit, in calamitatem incidit. (12) agmen Casti timore perculum dissipatur. capti de Romanis atrocissime pulsantur. Castus et cum eo multi in potestatem veniunt. Abares in Thraciam vastabundi scae infundunt. Ansimuthus peditatus Thracii praefectus capitur. consultatio Comentioli cum primoribus, et ad constanter dimicandum cohortatio. (13) chiliarchi oratio de hostibus non invadendis, a paucitate militum, ab accepta recens calamitate. huic suavori senex miles adversatur constantissime, et lacrimans audientiam rogat. (14) oratio senis, qua sententia chiliarchi ut timida et ignava refellitur et Abares armis appetendos consulitur; ipsius hostis, Romanorumque veterum exempla assumuntur, et sententiosa cohortatio adiungitur. (15) persuadet senex: arma capiuntur, in hostem gradiuntur. ex falso terrore clamor totum exercitum disturbat. fugit etiam Chaganus. Abarum complures obtruncantur. Chaganus Asperiam castellum adoritur. (16) Busa miles fortissimus venationi intentus capitur, et a suis nec precibus nec lacrimis lytrum impetrat. docet Abaros fabricare machinam expugnatorem; cuius adactu prostratis moenibus oppido potiuntur. Heroem irrito conatu Chaganus oppugnat, incolis strenue resistentibus; qui tandem non grandi pecunia obidionem redimunt. (17) Chaganus a Diocletianopoli, Philippopoli et Adrianopoli repellitur. imperatori a plebeis quibusdam propter Castum et Ansimuthum a barbaris captos maledicunt. Ioannes Mystaco Adrianopolim missus hostes per hypostatagem vincit. palabundi fugiant. moderatio ducis in victoria. (18) Heraclius castrum Persicum oppugnat acerrime. incolarum in sese defendendis industria. ipsum et Mazarorum praeterea occupantur. Theodorus ab agricolis ad Heiudaes oppidulum invitatur. infestissime oppugnatum Saperii militis singulari celsitudineque virtute capitur.

1. *Tῆ δ' ἰστεραίῃ τὸν χάρακα μετέβαλλεν εἰς τὰ παρύψηλα τοῦ πεδίου, κατὰ τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους ἐν ἄριστερᾷ τοῦ Ἰζαλᾶ πεποιθώς. τὸ δὲ ὄρος ὁ Ἰζαλῆς πολυτοκώτατον οἰνοφόρον γάρ, καὶ ἄλλα γένη μύρια καρπῶν ἐπιφέρειται. πολυανθρωπότατον τε τὸ ὄρος, καὶ οἰκίτορες αὐτῷ ἄνδρες ὕλαθολ.*

P 32

C

V 156

1. *Postridie ad editiora campi et radices Izalae montis, ad laevam castra constituit. est autem mons hic fertilissimus, siquidem praeter vinum fructuum genera effert innumera. eius accolae frequentissimi et boni viri, hostium non procul inde habitantium incursionibus et vexatio-*

ἐπιμαχόν τε τὸ ὕρος ἐς τὰ μάλιστα καὶ ἀμφίβηλον· οὐ πόρρω γὰρ ἀπώκειται τὸ πῶλεμον. τούτους τι μεθιστάναι τῆς φιλονείκου χώρας οὐκ ἂν πείσαις οὔτε ἀπειλῶν οὔτε θωπεύων, καίτοι πολλάκις τῶν ὁμίρων Περσῶν ὑποτιμωμένων τὴν αὐτῶν γῆν καὶ
D ληϊζομένων. τούτο δὴ τὸ ὕρος ὁ Ἰζαλῦς ἔτερον παραμείβεται 5 ὄρος, προσαγορευόμενον Ἀίσουμῆς. τὸ δ' Ἀίσουμῆς ὡσερ ἀκρώρειά τις ἔστι, καὶ ἐς μέγιστον ὕψος ἐκτείνεται, καὶ ἐκ τοῦ μετώρου δύο καθέρπουσι πρόποδες. ἐκ δὲ τούτων ὁ Ἰζαλῦς τὴν πρόοδον ἐπιφέρειται, καὶ αὐτὸς ἀπαρχόμενος κάτωθεν εἰς ὕψος, εἶτα κατὰ μικρὸν ἀνακίπτων, ταῖς ἐπιδόσειν ἐκτανύσας 10 τὸν ἀχένα, μέχρι τοῦ Τίγριδος γίνεται ποταμοῦ. καὶ ἂν τῷ Ἐπίῳ ἢ Κουκῶσφ συνήπτετο, εἰ μὴ δημιουργικὰ φροντίδες τινὲς τὴν διάκρισιν ἐποίησαντο. ἐνταῦθα τὸ μάχιμον ὁ στρατηγὸς ἐνωρμίσατο, διανοούμενος ὡς ἐκ τοῦ Περσικοῦ ποταμοῦ τοῦ Βουρῶν μέχρι τοῦ Ἀρζαμῶν ἕδωρ οὐκ ἔνεστι, καὶ δυοῖν θύτερον 15
P 33 ἀνάγκη τὸ πῶλεμον ἐλέσθαι· ἢ γὰρ ἀτρεμήσει, τὴν οἴκοι φρουρὰν ἀσπασόμενος, ἢ ἱμυαλιν Λαίνοις ἐπικίσθαι πειρούμενον μυλακισθήσεται τῷ πόνῳ καὶ τῷ δέψῃ, ἢ τε ἵππος διωλιτται ὡς τάχιστα, τῆς Ῥωμαίων μὴ συγχωρούσης δυνάμεως ἐκ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἀρζαμῶν ἕδωρ τοὺς βυρβύρους ἀρῶσασθαι. τρίτη δ' 20 ἡμέρα, καὶ τὸ Περσικὸν ἐπέπυστο σύνταγμα ὡς οἱ Ῥωμαῖοι ἀνὰ
B τὸ Ἀρζαμῶν διατρίβουσιν. (2) Ὁ δὲ Καρδαριγῶν εἰς τοσοῦτον ἐληλάκει φρονίγμαιος ὡς γέλωτα τῶν ἀγγελλόντων καταχέειν πλάτων ὡς περὶ φληνάφου τοῦ πριάγματος. ὡς δὲ τὰ τοῦ λόγου τὸ

nibus etiam atque etiam obnoxii. quibus, quanquam Persae vicini eorum, ut dicebamus, saepe numero depopulationem vastitatemque important, tamen ut sedes hasce illis invidiosas neutent alioque conuigrent, nunquam vel minando, vel blandiendo persuaseris. porro mons hic alium montem Aisumas appellatum praecedit. Aisumas iste velut cacumen seu iugum quoddam est, et in caelum minatur. ex eo duo pedes procurunt, e quibus Izalas prodit, et ipse ab imo in altum assurgens, paulatimque maioribus incrementis sursum tendens dorsum ad Tigrim usque porrigit, atque ad Koum sive Caucasum pertineret, nisi artificum excellentium cura laborque discrimen inuenisset. hoc igitur in loco dux castra posuit, ita secum ratiocinatus, a Persico flumine Burone usque ad Arzamonem nullas esse aquarum scaturigines, et ad alterum horum hostes necessario venturos: aut enim otium acturos, sat habentes tueri domestica; aut si rursus instare premereque Latinos sive Romanos conentur, siti et laboribus enervatum iri, equitatumque periturum celerrime, Romanis barbaros Arzamonis fluvii aequatione prohibentibus. tertio die Persae Romanos ad Arzamonem considerare compererunt. (2) Cardarigas autem eo insolentiae processit, ut ad huius rei nuntios tanquam nugam rideret effusissime. sed ubi aures militum hisdem nuntiis manifestius cir-

Περσικὸν περιεβόμβου τρανέστερον, παρεδριμύττετο τὸ πολέμιον. ὁ δὲ σαυράνης τοὺς θεραπευτὰς τῶν μυγγυνευμύτων διηρώτα, καὶ παρὰ τῶν μάγων ἤξιον ἔχρη πυθέσθαι προρρησίως, τὺς τε πνεύμιτι Πύθωνος ἐνθουσιώσας καὶ φαντασίαν κηήσεως παρε-
 5 χομέντας τῇ τοῦ δαιμονίου περιφορῇ ἤξιον τὸ ἐσόμενον προαγο-
 ρεῦσαι. οἱ δὲ τῶν δαιμονίων κύτοχοι ἔφασκον τὴν νίκην Μή-
 δοις παρέπεσθαι, καὶ κατὰ τὴν ἔκτιξιν Πέρσους ἀποίσεσθαι ἕμια C
 τὴν Περσίδα, τὴν τύχην ἀμείψαντας. τὸ μὲν οὖν Περσικὸν
 διερωτῶντο ταῖς προρρησίαις ὥσπερ γανρούμενον. ἀπάντητες
 10 τοίνυν ἐκ τοῦ Βουρῶν ποταμοῦ πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ἐφέροντο.
 εἶτα πλῆθη καμήλων ἐπέσασαν ἀσκοὺς ἐπιφορτίσαντες ὕδατος,
 ἵνα μὴ τῆς τῶν ὑδάτων ἀπορήσοντας φύσει Ῥωμαῖοι ἐρόδως
 κτύπος κατεργάζωνται. τοσοῦτον δ' ἐμπραγίας ἐλλείσιν ἐφή-
 15 πτοντο, ὡς καὶ πέδας, τοῦτο μὲν ἐκ ξύλων τοῦτο δ' ἐκ σιδήρου
 15 διεργασμένους, καὶ μάλα γε πολλὰς προσεφέροντο. ὁ δὲ στρα-
 τηγὸς τῷ Ῥωμαϊκῷ παρεγγύει τῶν γεωργικῶν ἰδρώτων ἀπέχε-
 σθαι, φειδοὶ τῆς ἀγροικίας ταῦτα ὑποτιθέμενος. τῇ οὖν ἐπιούσῃ D
 ἄνδρος λογάδας ἐπὶ κατισκοπῇ τοῦ πολέμου ἐξήρτισεν, Σεργίω V 157
 τε τῷ λοχαγῷ ἀνατίθεικεν, ᾧ ἡ τοῦ Μάρδιος φρουρὰ ἐκχειρί-
 20 στω, τὸν τε Ὠγυρον καὶ Ζώγομον· φύλαχοι δ' οὗτοι τῆς συμ-
 μάχου τῶν Ῥωμαίων δυνάμειος, οὓς Σαρακηνοὺς εἰδίστο Λατί-
 νοις ἀποκαλεῖν. οἱ μὲν οὖν ἀπὸ τοῦ στρατηγοῦ ἀποσταλέντες
 τινὰς τῆς βυρβαρικῆς πληθῆος ὑποθηράσαντες στρεβλώσαντες τε
 διέγνωσαν ὡς ὁ Κυρδαργὼν στρατοπεδεύεται ἐνθῦ καὶ πρότερον.
 25 ἰβδόμη δ' αὕτη ἡμέρῃ ἐτύγγυε τοῦ κηλικοῦ τῆς ἑβδομῆδος βα-

composuerunt et eos indolescere apparuit, ariolos percunctatus ab illis futurorum vestigia progressumque discere cupit. Pythonias item et circumferendo in utero daemone praegnantium similes vaticinari postulat. illi afflatu Stygio Persis ex conflictu victuriam de Romanis fortunamque ex adversa secundam pollicentur. quibus praedictionibus Persae erigebant animos et se beatos numerabant. ergo a Burone discedentes in Romanos vadunt, magnamque camelorum multitudinem utribus aqua repletis onerant, ne ea destitutos Romani facile interimerent. adeo autem felicias spe successus gestiebant, ut etiam compedes partim ligneas partim ferreas, et quidem multas admodum, captivis induendas secum portarent. dux Romanus agrestium tenuitati consultum cupiens cohortabatur suos ut eorum sudoribus diripiendis temperarent. die igitur proxime sequenti certos quosdam per Sergium ducem manipularem, cui Maridis custodia concredita erat, ad hostem speculandum, nempe Ogyrum et Zogomum, auxiliariae manus Saracenorum, ut Latini vocantur, tribonos, deligit. hi a duce missi ex agmine barbarorum quosdam intercipient, e quibus in quaestionem datus Cardariganum castra priore loco habere cognoscunt. erat is dierum hebdomadis in orbem redeuntium septimus, qui a Mose

δίσματος· Σάββατον δὲ τοῦτο τῷ ἱεροφάντῃ Μωσεὶ κατωνόμα-
 σται. ἐπεὶ δὲ τῷ Ῥωμαϊκῷ ταῦτα ἀνηγγέλθη συντάγματι, εἰς
 τὸν στρατηγὸν ὑπόνοιά τις εἰσέρχεται ὡς τῇ ἐπιούσῃ ἀποπειρα-
 P 34 θήσεται τὸ πολέμιον ἐπιτίθεισθαι, οὗ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ τὴν ἡμέ-
 ραν γεραίροντος πόνων ἀναπυύλη, αἰδοὶ τοῦ σεβάσματος. τῇ 5
 δ' εἰσαύριον ἦκον οἱ κατοπτεύοντες, καὶ τῷ στρατηγῷ διαγγέλ-
 B λουσι τὰ Περσικὰ πλησιάζειν στρατεύματα. (3) ὁ μὲν οὖν
 Φιλιππικὸς τὸ Ῥωμαϊκὸν διεκόσμησε, καὶ τριεταῖς κεραλαῖς τὸν
 μάχιμον διετάξατο. καὶ τὴν μὲν κεραλαὶν τὴν εὐώνυμον τῷ Ῥι-
 φροδῆ ἐπέτρειπεν· ἄρχων δ' οὗτος ἦν τῆς Ἐμέσης. ναὶ μὴν καὶ 10
 Ἀψιχὸς Ὀδύνης τὴν αὐτὴν περιεβάλετο δύναμιν. τὴν δὲ τοῦ δε-
 ξιοῦ Βιτάλιος ὁ ταξιάρχης. ὁ δὲ στρατηγὸς τὸ μεσαίτατον ἀνε-
 λάμβανε κέρασ, ταῦτόν δ' εἶπεῖν Ἡράκλειος ὁ Ἡρακλείου πατὴρ
 τοῦ αὐτοκράτορος. διετάχθη δὲ καὶ τὸ Περσικὸν οὕτως. ἐπὶ
 μὲν τοῦ δεξιοῦ λόφου Μεβόδης ὁ Πέρσης, ἐπὶ δὲ τῇ ἀριστερῇ 15
 λόφῃ Ἀφραάτης, ἀδελφιδοῦς εἶναι λεγόμενος Καρδαριγῶν τοῦ
 C σατραπίου. τὴν δὲ μέσην ἀπόμοιραν αὐτὸς ὁ Καρδαριγῶν ἐκε-
 κλήρωτο. ἐπεὶ δὲ τὸ πολέμιον παρεφαίνετο καὶ ἦν κόνις πολλή,
 Φιλιππικὸς τὸ Θεανδρικὸν ἐπεφέρετο εἴκασμα, ὃ λόγος ἔκαθεν
 καὶ εἰς τὰ νῦν διηγεῖται εἶναι ἐπιστήμην μορφῶσαι, οὐχ ὑφάντου 20
 χείρας τεκτῆνασθαι ἢ ζωγράφου μηλιάδα ποικίλαι. διὰ τοι τοῦτο
 καὶ ἀχειροποίητος παρὰ Ῥωμαίοις καθυμνεῖται, καὶ τῶν ἱερο-
 θείων πρεσβειῶν ἡξίωται· ἀρχέτυπον γὰρ ἐκεῖνο θρησκευούσι Ῥω-
 μαῖοι τι ἄρρητον. ταῦτό δ' στρατηγὸς τῶν σεβασμίων περιπέ-

15. immo λόγου. cf. P. p. 44 D.

sacrorum doctore sabbatum nominatur. quod ubi Romani resciverunt,
 suspicio duces incessit hostes die crastina ipsis invadendis fortunam ex-
 perturos, Romanis propter diei dominici venerationem et numinis eo
 colendi reverentiam ferias acturis. altero die speculatores redeunt, de-
 que Persarum adventu duces certiores faciunt. (3) Philippicus igitur
 suos in aciem tripartitam digerit: sinistram Ilphredae Emsae praefecto
 committit. eadem in parte Apsichus Hunnus curat. dextrae Vitalis
 centurio praeficitur: mediam dux ipse, Heraclius Heraclii imperatoris
 parens, sibi deposcit. simili forma Persicae catervae componuntur. et
 dextras quidem Mebodus accipit, laevas Aphraates Cardarigani satrapae
 ex sorore nepos; medias Cardariganus ipse sortitur. ubi hostes appropinquare
 pulvereae nubes indicio fuit, Philippicus dei hominisque (Iesu
 Christi) effigiem circumfert. iam olim fama emanavit et usque hodie
 durat, eam effigiem non textentis manu comparatam aut pictoris arte co-
 loribusque variatam, sed divinitus efformatam esse. quocirca apud Ro-
 manos ut ἀχειροποίητος, id est non hominis manu confecta celebratur,
 et sacris divinisque honoribus colitur. habent enim archetypum Romani,
 et ut sacrosanctum quiddam venerantur. hanc effigiem sacra veste nu-

πλων γυμνώσας, τὰς τάξεις ὑπέτριχε, κρείττονος καὶ ἀναντα-
 γωνίστου θρόσους ἐντεῦθεν μεταδιδούς τῷ στρατεύματι. εἶτα
 παρελθὼν τῆς πληθῆος εἰς μέσον, τῇ ἐπιρροίῃ τῶν δακρῶν ὑπὸ D
 τῆς χρίσεως τῆς ἀγωνίας βλύζων ἀένναον, τοῖς παρακλητικαῖς
 5 ῥήμμασιν ἐκέχρητο παρὰ τὸ στράτευμα. καὶ ἦν ἰκανῆ τῶν λόγων
 ἢ φύσις τῶν μὲν σπουδαίων τὰς ὁρμὰς ἐπιτείνει, τῶν δὲ ῥαθύ-
 μων καὶ νωθῶν διεγείρει τὸ πρῶθυμον. καὶ δὴ τὸ παρορμητι-
 κὸν μέλος αἱ σάλπιγγες ἤχησαν, ἐπεὶ δὲ περιελάλησεν, παρέθη-
 γον τὰς θυνάμεις εἰς πόλεμον. ὁ δὲ στρατηγὸς τὸ κυριακὸν
 10 ἐκείνο ἐπὶ τὸ Μύρδης μετεπέμψατο Ἴνδαλμα Συμειῶν τῷ τὸν ἱε-
 ρατικὸν Ἀμιδῆς θρόνον ἐπέχοντι· ἔτυχε γὰρ τὸν ἄνδρα ἐν τῷ
 ὄχρῳματι κατ' ἐκεῖνο ἐνδιατρῆβειν καιροῦ. οἱ δ' ἐν τῷ φρου-
 ρίῳ ἐλιπάρουν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ τὸ θεῖον καὶ εὐμενίζοντο, καὶ
 μετὰ πληθῆος δακρῶν τὰς ἰκεσίαις ἐργάζοντο, ὅπως τὴν νικῶ- P 35
 15 σαν Ῥωμαῖοι ἀνὰ τὴν ἀγωνίαν ἀπολώσωνται. οἱ δὲ λοχαγοὶ οἱ τε
 πρωτοστάται τῶν θυνάμειων, μενοῦνγε καὶ οἱ χιλιάρχοι ἄθροι-
 σθέντες ἠντιβόλουν τὸν στρατηγὸν ἐπὶ τὸ οὖραιον τῆς θυνάμειος
 μεταβῆσισθαι· ἰδεδίεσαν γὰρ μὴ ποτε αὐτοῖς ἐπικινδυνότερος ὁ
 πόλεμος γένοιτο κοινῶν τῶν πόρων τὸν στρατηγὸν κληρωσόμε-
 20 ρος. “ὁ γὰρ πόλεμος” ἔφασκον “οὐκ ἐπιβήλια τὰ κινήματα
 κέκτηται, ὅτε φιλοποικίλος ὢν καὶ πολύμορφος. φύσις γὰρ αὐτῶ V 158
 ταῖς μετιβουλίας ἐμβυτεύειν, μίαν πίστιν τὸ ἄπιστον ἔχοντι. τὸ
 δ' ἐκ τύχης ἐντεῦθεν ἀπαίσιον τῆς ἐκ τῆς ἐπιτεύξεως εὐπραγίας

15. οὗ τε] οἱ δὲ IP.

datam gestans exercitum obibat, indeque audendi generosam et inexpre-
 gnabilem militibus alacritatem iniiciebat. deinde in medium copiarum
 progressus, ubertim et continenter fluentibus per ora lacrimis propter
 stragis acervos mox futurus, eos ad fortiter pugnandum cohortatus est;
 potueruntque illius verba et impigris ac strenuis impetum intendere, et
 ignavis ac torpentibus strenuitatem inserere. protinus tubarum cantus
 acuit animos et ad praelium conserendum exarscit. porro dux illam
 domini imaginem Mardes ad Simeonem Anidae substitit, forte per idem
 tempus in eo castello commorantem, mittit. in quo qui erant alii prae-
 terea, die illo impasse numini obsecrando propitiandoque dabant operam,
 supplicabantque multis cum lacrimis uti Romanus victor abiret, cen-
 tiones autem et praefecti militares, immo et chiliarchi cocuntes duces
 obtestabantur ut in extremum agminis se reciperet, quod timerent ne, si
 ipsum dimicationis socium haberent, maiore cum discrimine dimicarent.
 “belli enim vices”, aiebant, “incertae sunt; et cum natura sit mutabile,
 multiforme ac multifarium, solum in inconstantia sua constans est; quod-
 que inde fortuito infaustum et calamitosum accidit, partam aliquando

Ὡς τὸ ἀπειροπλάσιον ὑπερβέβηκε." καὶ πείθουσι τὸν στρατηγὸν
 βραχὺ τι μεταμείψαι τὴν στάσιν. τὸ δὲ πείδιον, ἔνθα ἔχειρουρ-
 γεῖτο ὁ πόλεμος, Σολάχων ἠνώμαστο, ἀπὸ χωρίου τιδὸς γειτνιά-
 ζοντος τὴν ὁμωνυμίαν ἀράμενον. ἐντεῦθεν καὶ Θεόδωρος, ὃν
 Ζητονοῦμιον ἀπεκάλουν Βυζάντιοι, ὁ καὶ τὴν παρὰ Ῥωμαίων 5
 μαγιστερίαν διανύσας ἀρχὴν, ἔκαθεν τὸ γένος ἐφέρετο. καὶ δῆτα
 καὶ Σολομῶν ἐκεῖνος, ὁ τοῦ βασιλέως εὐνοῦχος, ὁ τὸν Καρχη-
 δόνιον πόλεμον ἐν Λιβύῃ παραταξάμενος, ὅτε τὸν αὐτοκρατορι-
 κῶν δίφρον Ἰουστινιανὸς διεκόσμησε. καὶ ταῦτα Προκοπίῳ τῷ
 συγγραφεῖ ἐν τῷ πικτίῳ τῆς ἱστορίας ἐγγέγραπται. 10

C 4. Ἐπι δ' αἱ τοῦ Περσικοῦ φάλαγγες τοῖς Ῥωμαϊκοῖς
 λόφοις προσέμιξαν, Βιτάλιος δ' ταξίαρχος τὴν ἀντίθετον θῆτον
 διείλωσε δύναμιν, προκύψας τῶν ἄλλων θρασύτερον τάξεων.
 ἀτὰρ μέγιστον φόνον εἰργάσατο, τὴν τε Περσικὴν ἀποσκευὴν
 ἐχιψώσατο, ἣν σύνθηδες Ῥωμαῖοι τῇ ἐπιχωρίῳ φωνῇ τοῦλδον 15
 ἀποκαλεῖν. οὕτω μέντοι τὸ νενικηκὸς περὶ τὴν λείαν ἡσχόλητο.
 ὁ δὲ στρατηγὸς διηγορεῖτό τε καὶ ἐγαλέπαινε ταῦτα δὴ τὰ τῆς
 ἀκοσμίας θιέωμενος. καὶ οὖν ἔμφρονα βουλὴν ἐσχέδιασε, καὶ
 D τὸ κράτος (ἐπίσημον δ' ἄρα τοῦτο ἦν καὶ κατάδηλον) τῆς ἐαν-
 τοῦ κορυφῆς ἀπεκδὸς Θεωδώρῳ τῷ Ἰλβινῷ περτέλειαι· δορυ-
 φόρος δ' οὗτος τοῦ στρατηγοῦ. εἶτα προστάττει τῷ ξίφει παῖ-
 σαι τοὺς ἐμπορευομένους τὰ λάφυρα. ὁ δὲ καὶ γεγονὸς ἐς τὰ
 μάλιστα ὤνησε τὴν παράταξιν. οἱ δὲ ὑκονοήσαντες τὸν στρατη-
 γὸν περιουσιεῖν καὶ λωποδουτῶντας αὐτοὺς ἐπαγορθοῦσθαι τοῦ

12. λόγος?

felicitatem multis modis superat et obcurat." his ducem permovent uti
 paulisper stationem mutet. campos certaminis Solachon a quodam oppi-
 dulo propinquo dictus est. ea inde ab atavis patria fuit Theoderi, quem
 Byzantii Zetonumium appellabant, qui et magisteriam (dignitatis apud
 Romanos nomen est) gessit. inde genus duxit etiam Solomon euseuchus
 et auriga Justiniani Augusti, qui et Carthaginense bellum in Libya pro-
 curavit, de quibus Procopius in historia mentionem facit.

4. Postquam phalanges Persicæ cum Romanis pedem contulerunt,
 Vitalis centurio manum adversariam celeriter dissipavit, quod audacius
 in hostes incumberet. sed et stragem maximam edidit, illorumque spo-
 liis (taldem Romani vocare consueverunt) legit. victoribus præda diri-
 genda sic occupatis, dux ea confusione conspecta succensere, et quid
 ageret animus cum animo suo trahere, cum prudens consilium reperit ex
 tempore. nam capiti suo destructam galeam, illustrem illam et conspi-
 cuam, Theodore Ilibino entelliti suo imponit, mandatque spolia ferenti-
 bus gindis, quæ latus est, ictus incutere, quod ad aciem restituendam
 proficit. suspicatas enim miles ducem ipse circumire et spe-

σφάλματος, παρὰ τὴν μάχην τὴν φροντίδα μετέθετο, καὶ τῶν πολεμικῶν μετελάμβανον πόνων. τὸ δ' ἀντίπαλον διασπασθὲν ἐς τὴν μέσην τῶν Περσῶν διεσώζετο χώραν, οὗ ἦν ὁ Καρδαριγὸν τὴν ἐπιστάσιαν ποιούμενος. βυθυτέρου γοῦν τοῦ μέσου κέ-
 5 ρατος τῶν Περσῶν γεγονότος διὰ τὴν ἐπιπρόσθησιν τοῦ ἀπο-
 δράντος εὐωνύμου κέρατος, χαλιπῶς ἂν εἶχε διενεγκεῖν ἢ Ῥω- P 36
 μαίων ἀντίπαλος δύναμις, εἰ μὴ τῶν ἵππων ἀποβάντες αὐτῶν
 κατασυστάδην τὰς συμπλοκὰς ἐποιήσαντο. αἱ μὲν οὖν μεσαί-
 τатаὶ φάλαγγες ἐξήρχοντο μαχόμεναι, καὶ ὁ πόλεμος αὐταῖς ἐμη-
 10 κύνητο, ὡς συμβαίνειν ἐπὶ τῶν λειψάνων εἶσθαι τὸ παρατατό-
 μενον, τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς περικαλυπτομένης διὰ τὴν ἐπιπο-
 λάουσαν τῶν τεθνεώτων συνέχαιαν. ὡς δὲ τὸ κακὸν ἀτελεύτη-
 τον ἦν, θεία τις διάνοια κατεδιώθησε τοῦ ἀλλοφύλου, ἐτερακίαν
 ποιουμένη τὴν μάχην. καὶ φωνὴ περιπίπτει Ῥωμαίοις μεγάλῃ
 15 τῷ ἀπηχῆματι ἐγκλεινομένη τὴν ἵππον κεντεῖν τὴν πολέμιον. πεί- B
 θονται τοιγαροῦν Ῥωμαῖοι τούτῳ δὴ τῷ προστάγματι, καὶ κρα-
 τοῦσι τῆς ἀντιμετώπου δυνάμεως. τὴν δὲ φωνὴν ἀπὸ Στιφί-
 νου τοῦ λογαγοῦ προελθεῖν τὸ Ῥωμαϊκὸν ὑπενόησε· καὶ μετὰ τὸν
 πόλεμον ἐπυθάνοντο Ῥωμαῖοι εἰ προβολεὺς αὐτὸς ἐκείνος ὁ Στέ-
 20 φανος ἐτύχχανεν ὢν τοῦ στρατηγήματος. ὁ δ' ἀπηγήνατο, καὶ
 ἐπὶ μέγαν ὄρκον ὀμειται, μηδέ ποτε τοιαύτης ἐπιβολῆς τὸ σόφι-
 σμα προενέγκασθαι· οὐ γὰρ ἐντεῦθεν ἤθελε θηρᾶσθαι τὴν εὐ-
 κλειαν καὶ θεῖά τινα μελετήματα εἰς οἰκίαν παραμορφῶσαι ἀγχι-
 νοίαν. ὁ δὲ τρίτος λόφος ὁ Ῥωμαίων, ταῦτόν δ' εἰπεῖν ὁ εὐώ-

his detrahendis intentos tali ratione corrigere, ad pugnam persequendam curam transferebat et ad operam militarem sese dabat. porro hostes dissipati in interiora Persidis incolumes profugere, ubi Cardarigas praefectum agebat. medio iam Persarum agmine densiore propter accessio-
 nem a cornu dextro, quod sinistri fugam compensabat, difficile erat Ro-
 manis superiores partes ferre, nisi ab equis descendentes stataria pugna
 confligerent. phalanges itaque mediae concurrerant acriter, et praelium
 eo usque producebant dum ad paucos devenirent, propter caesorum cor-
 porum continuatam multitudinem cooperta terrae superficie. cum finis
 nullus se ostenderet, divina quaedam sententia pro arbitrio se interpo-
 nens alienis certamen adversum reddidit. clarissimo quippe cum sonitu
 vox Romanos circumvolans hostium equos lanceis fodere iubet. qui man-
 dato obtemperantes, copias a fronte oppositas debellant; suspicatique a
 Stephano manipulario vocem istam extitisse, secundum conflictum eum
 interrogant, ipsene huius strategematis auctor fuerit. negat, additoque
 sacramento nunquam se huiusmodi impressionis commentum protulisse
 confirmat: non enim hinc aucupari gloriam, divinitusque meditata sol-
 lertiae suae, quasi forma eorum commutata, tribuere sustinebat. tertia
 vero sive sinistra Romanorum acies adversum sibi hostium cornu permi-

- C τυμος, τὴν ἐναντίαν κεραίαν συνέχει, καὶ τὸ σωζόμενον ἐμβρο-
θῶς ἐδιώκετο ἄχρι τοῦ Λύρας, δυοκαίδεκα σημεῖα τοῦ χώρου
ἀπφικισμένου τῆς παρατάξεως. τοίνυν οὕτω λαμπρῶν τῶν Ῥω-
V 159 μαϊκῶν γινομένων τροπιῶν, ἐγνωσιμύχει τὸ βύρβαρον καὶ πρὸς
φυγὴν μετετίθετο. τὸ δ' ἀποδρῶν τῆς μέσης μοίρας τῆς Περ- 5
σαικῆς ἅμα τῶ σφῶν αὐτῶν στρατηγῶ ἐν τινὶ βουνῶ ἀποκλίνει τὸν
κίνδυνον. ἐπεὶ δὲ τὸ Ῥωμαϊκὸν ἤκηκόει ἐν τῇ βουνῶ τινὺς τῶν
πολεμίων τεθῆπέναι τε καὶ τὸ κεκρατηκὸς ὑποστέλλεσθαι, δια-
στεφανοὶ εὐθὺς τὸ ἐχρύωμα, καὶ αὐτομολέμιον ἐγχελένεται. οἱ
D δ' ἐς θανάτου καὶ ἐς ἀπονοίας ὄφρ' ἂν ἀπεισοβυρεύντο. οὐκοῦν 10
οἱ Ῥωμαῖοι περιφρονοῦσιν αὐτούς· οὐ γὰρ ἐγνωκίεσαν τὸν Καρ-
δαριγῶν ἐν τῇ βουνῶ ἀνερπύσαντα ἰσχυρῶς τε παρενλαβεῖσθαι
τὸν κίνδυνον. ὁ μὲν οὖν Καρδαριγῶν ἀπόσιτος ὦν ὑπὸ τε τοῦ
λιμοῦ πιεζόμενος ἐνεκαρτέρει ἐν τῇ βουνῶ τρίτην καὶ τετάρτην
ἡμέραν· ἐν τηλικούτῳ γὰρ δέει διέθετο τὸν τοῦ Περσικοῦ στρα- 15
τάρχον ὁ ἀδόκιμος κίνδυνος. φοβηταὶ γὰρ αἱ μεταβολαὶ παρὰ
τὰς ἐλλίδας συρρεῖσαι· μετὰ γὰρ τῶν πραγμάτων καὶ τὰς
P 37 γνώμας ἀμείβουσιν. (5) ὡς δὲ παρὰ τὸν στρατηγὸν ἐπυπέζε-
ξαν, ὑπεύθυνος μεγίστου ἐγκλήματος ὁ Στέφανος ἦν, ὅτι μὴ
παριστήσατο τὸ λιπούμενον. ὁ δ' ἡγεμονικωτάτη ἀπολογία τὰς 20
μέμψεις τοῦ στρατηγοῦ διακρούσατο, φήσας “οἶδα καὶ μέτρου
νίκης τιμῶν καὶ τὴν ἀκρώρειαν δεδιέναι τῆς τέχης· μισοπύνηρον
γὰρ ἔχει τὴν πλάστιγγα, καὶ φέρειν οὐκ οἶδεν εὐπραγίαν βρο-
θυομένην πέρα τοῦ δέοντος.” οὕτω μὲν οὖν οἱ Πέρσαι σχολιῶν

scēbat; et quod restabat militum, ei usque Daram, qui locus ab acie
duodecim passuum millibus aberat, gnauiter instabat. tam magnum
Romanorum tropaea barbari cernentes imbecillitatem suam virtutemque
hostium agnoscunt, et ad fugam etiam ipsi se intendunt, ad collemque
in interiore Perside periculi declinandi cum duce suo confugiunt. Ro-
mani audientes hostium quosdam collem attonitos victoremque metuentes
insidere, statim locum cingunt, hostes uti se dedant hortantur. illi cum
contemptu mortis et vesana confidentia supercilium insolenter ac superbe
tollunt. Romani eos despiciunt: nec enim Cardariganum seria periculi
fuga collem ascendisse cognoverant; in quo cum inopia commeatus et
dira fames tertium iam et quartum diem perseverasset; tantum in timo-
rem Persarum ducem discrimen improvisum coniecerat. mutationes enim
inopinatae terrent animum, quando cum rebus ipsas quoque cogitationes
et consilia inuertunt. (5) Stephanus ad ducem rediens in crimen maxi-
mum ab eo vocatur, quod reliquias illas non deleuisset; quam incusa-
tionem defensione duce militari dignissima depellit: scire se modum in
victoria revereri, in fastigio fortunae formidinem praestare. eius lan-
cem odisse improbos, felicitatemque plus aequo superbientem ferre non
posse. ita Persae lente quieteque descendendi copiam uacti de colle

εὐρηκότες τὴν κἀθοδὸν τῶν παρηνήλων χαθείρηνσαν. ἐπεὶ δὲ τοῦ λόφου κατέδυσαν, συμπαρομαρτοῦσι Ῥωμαίοις ἐπανιοῦσι B καὶ συναθροισμένοις ἀνὰ τὸν χάρακα. οὐκοῦν ἀναιροῦνται πολλοί, ἤλωσαν δὲ πλείους ἢ χιλιοί, οἳ καὶ ἐς Βυζάντιον παρα- 5 πέμπονται.

Ὁ δὲ Καρδαργῶν πρὸ τῆς ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐπιβολῆς τοὺς δερματίνους ἐκείνων ἀμφορεῖς διαρρηξῆσθαι τῷ Περσικῷ ἐγκε- λεύεται, φιλοκινδυνότερον ἐς Θράσος ἐντεῦθεν τὸ Μηδικὸν ἐργα- 10 κινδύνων ἐφύμοιντο, ἀπόλωλε τούτοις ἡ ὕδρευσις, τοῦ Ῥωμαϊ- κοῦ τὸν ποταμὸν τοῦ Ἀρζαμῶν περικαθήμενου καὶ διαφρουροῦν- τος τὸ ρεῖθρον φιλοπονώτερον. οὐκοῦν δ' αὐτῷ ἐς ἀγαθὸν πε- C ρίστη τὸ Θράσος. ἀμαθῆς γὰρ τῷ κύβω τῆς τύχης πιστεύσαντα ταῖς ἀκρωρειαις τῶν κινδύνων καταθαρρεῖν, καὶ τὰς ἀγαθὰς ἐκ- 15 βάσεις ἐκ τῶν προὑπαρξάντων σφαλμάτων ἀπερανίζεσθαι. ἀφι- λοσόφου γὰρ ὑπόουσης ἀρχῆς, οἰκείαν τοῖς προὑφιστώσι καὶ τὰ συμπεράσματα ἔξει τὴν πρόοδον. τοῦτό τοι καὶ πολλοὺς τοῦ Μηδικοῦ μετὰ τὴν ἤτταν διέθρειρε· φρέουσι γὰρ περιπεσόντες 20 τινὲς τοῦ Περσικοῦ λαφύττουσιν ἀπληστότερον, καὶ ἐς μέγα κυ- κοῦ ἀποκλίνουσι, τῆς κοιλίας αὐτοῖς τῇ ἀθρόβῃ τοῦ ὕδατος ἐμβο- D λῆ διενεγκεῖν οὐκ ἐχούσης τοῦ ἐπιφορητισθέντος ὕδατος τὴν ἀντι- ληψιν.

Ὁ δὲ Καρδαργῶν εἰς τὰ περὶ τὸ Δάρας ἀφικόμενος τὴν ἐς τὸ ἄστυ παρεκινδύνειν εἴσοδον. οἳ γὰρ αὐτοί, ἦτοι οἳ περι- 25 φρουροῦντες Πέρσαι τὸ πύλισμα ἀναπετάουσι ἀπλέγον τοῖς Μή-

2. ἐπανίσει IP.

9. σφισί IP.

degrediuntur. degressi redeunt et Romanos ad castra sequuntur: multi interficiuntur, supra mille capti Byzantium mittuntur.

Cardarigas suos subeundo periculo animosiores facere cupiens, ante congressum utres illorum dirumpi iubet, iuuens nimirum, nisi praesenti se discrimini obiectarent, ubi aquarentur, non habituros, cum Romani fluvium Arzamonem obsiderent cautiusque custodirent. sed ei audacia haec male vertit: est enim maguae imperitiae fortunae confisum aleae adversus extrema pericula spiritus sumere, et secundos eventus erratis praecedentibus emendicare. nam quia insipienter incipitur, ultima principiorum similia efficiuntur. atque ista ratio multos de Persis etiam victos perdidit. etenim cum in quosdam fontes incidissent et insatiabiliter latices hausissent, malum non mediocre invenerunt, quod ventres tantam aquae ingurgitatae vim et onus ferre non poterant.

Cardariganus in agrum Darae deveniens audacious introitum in urbem tentare: ipsimet enim Persae videlicet, urbis praesidiarii, populatibus suis portas reserare abnuebant: nam lege Persica fugientes et igna-

δοις τὰς πύλας· μὴ γὰρ οὖν εἰσοικίσασθαι τοὺς ἠνψύσπιδας Περσικὸν νόμον ἀντέχειν. ἐπεὶ δὲ τὴν Καρδουργὴν ἐβλασφήμουν καὶ ταῖς ὕβρεισι τῇ συμφορῇ συνεπιθίθεντο, πειθουσιν εἰς τὰ οἴκοι χωρεῖν, ἀλογίστοις αὐτὸν παραπέμψαντες λόγοις.

Ἡμέρας δὲ κλινοῦσης ἑξαπινυαίως ἐπιδημία θορόβων τῷ 5
 Ῥωμαϊκῷ στρατοπέδῳ ἐγγίνεται, καὶ φήμη διέρρουσε δύναμιν τὸ
 Περσικὸν περιβάλλεσθαι ἐπίθετον, καὶ ὅσον οὐπω ἐπιβήσεσθαι
 μέλλειν τοῦ χάρακος. οὐκοῦν ὁ Ἡράκλειος ὁ Ἡρακλείου πατῆρ
 V 160 τοῦ αὐτοκράτορος καὶ ἕτερος τῶν ἡγεμόνων ἰππύζοντί τε, καὶ
 P 38 σιδήρῳ φραζάμενοι ὄρμη ἄκυτασχέτως περιεπίλουν, τὸ βαρβα-
 ρικὸν ἀνιχνεύοντες. καὶ ἀνὰ τὸν βουνὸν ἀφικνοῦνται, ἐν ᾧ οἱ
 περὶ τὸν Καρδουργὴν ἔνυγχοι ἀποδράντες ἐνηλλίζοντο. καὶ οὖν
 ἄττουσι πρὸς τὰ ὑψηλά, καὶ περισκοποῦσιν ἕκ τινος μεγίστης
 περιωπῆς, καὶ τὸ πολέμιον ἦν ἀφανές. ἐπεὶ τοίνυν εἰς τὸ τρα-
 νές τὴν εὐρειαν ἐποίησαντο καὶ φενύκη τις ἐν τῇ ἐπισκοπῇ οὐκ ἔν
 15 ἦν, ἀνὰ τὸ Ῥωμαϊκὸν ἐπανύγονται. (6) ἐν δὲ τινι μοίρᾳ τῆς
 ἀτραποῦ δυσθανατῶντι στρατιώτην Ῥωμαῖον περιεβλέψαντο,
 τέτρασι βολαῖς τὸ σῶμα κοσμοῖμενον. εἰς μὲν γὰρ τὴν ὑπερώων
 χελύνην Μηδικὸς διστὸς εἰσδὸς ἀνὰ τὸ κρῖνος ἐρρίκωτο,
 ἕτερος δ' αὖ ἐπὶ θύτερον χεῖλος ἐνερθεν εἰσφρήσας ἀντιθέτως 20
 πῶς ἀνετίετο, ὡς κατὰ τινὰς διαμέτρους κεραίας κελῶσθαι
 τὴν γλῶτταν ταῖς ἀντιτύποις συμβολαῖς τῶν ἀκίδων, κἀντεῦθεν
 μὴ δύνασθαι τὸν ἀριστεύ μύσει τὰ χελλη. περιεφέρετο δὲ καὶ
 δόρατος εἰσομπῆν ἐπὶ τοῦ ἐδωνύμου βραχίονος, ἐπὶ τε τῇ λα-
 πάρῃ ἐτέραν βολὴν Μηδικοῦ ἀκοντίου. αὕτη τοι καὶ τῆς ἀρετῆς 25

vos non recipi. postquam illi convicia dixerunt eiusque calamitatem verborum contumeliis cumularunt, cum probrosis eum sermonibus dimittentes domum abire perpulerunt.

Vespere appetente tumultus repente in castris excitatur, manatque rumor Persis venisse auxilium, et iamiam castra invasores. itaque Heraclius Heraclii pater et alius e ducibus, expediti in equis ferroque armati, incredibili ardore barbaros exploratum circumveant, et ad collem usque perveniunt, in quo Cardarigas paulo ante cum fugientibus condescerat. celeriter in summum evadunt, e maxima quadam specula prospectum circumquaque petunt, hostes nusquam cernunt. cum rem ad liquidum candide indagassent, ad castra sua revertuntur. (6) iam vero alicubi in via militem Romanum cum morte luctantem offendant, quadruplici plaga corpus saucium. immo ornatum potius. superius quippe labrum sagitta Persica per galeam penetrarat, fixaque haerebat. alia per inferius labrum inferne missa pene recta linea priori sursum respondebat, ut contrariis cuspidibus lingua con diametri punctis intercepta extaret et hinc vir fortissimus os claudere nequiret. hastam item in laevo brachio et iaculum in latere defixum habebat. atque hoc vulnus eius virtuti epi-

αὐτῷ τὸ ἐπιτάριον ἦν. οἱ μὲν οἶν ἀμφὶ τὸν Ἡράκλειον τῷ γεν- C
 ναίῳ περιρριζόμενον τὸν ἀριστερά θιζόμενοι αἵματι, ἀγάμενοι τῆς
 εὐψυχίας, ἐποχοῦσι τῷ ἵππῳ καὶ ὡς τὸν χάρακα διεκόμισαν.
 εἰτά οἱ ἐφέλκονται τὰ μὲν ἄλλα βέλῃ τὰ ἐμπεπηγότα τῷ σώματι
 5 καὶ παρεξίγουσι, τὸ δ' ἀνὰ τὴν πλευρὰν ἐξελέσθαι οὐκ εἶχον·
 διεισιδύριζον γὰρ ὡς ἑαυτοὺς οἱ ταῦτα δὴ τὰ Χείρωνος καὶ Μα-
 χάονος τεχνώμενοι μελετήματα, ὡς συνεκδημήσει αὐτῷ καὶ ἡ
 ψυχὴ τῇ τοῦ βέλους ἐξῆδι. ὁ δὲ Μακεδῶν ἐκεῖνος ἢ Λιωνίδας
 τὸ φρόνημα ἢ Καλλίμαχος ἢ Κυνέγειρος, ἀρτίζει δὲ τὸ Ῥωμαῖον D
 10 ἀποκαλεῖν, ὡς τῶν λόγων τῶν Ιουρῶν ὑπηρεθάνετο, ἤρετο εἰ τὸ
 Ῥωμαϊκὸν εἶη νενικηκός. ὡς δ' οἱ περιεστῶτες αὐτὸν κατέφα-
 σκον καὶ ἄρασθαι Λατίνους τρόπαιον ἔλεξαν, ἐβασύνηζεν ὄρκους
 τὰ ῥήματα. ἐπεὶ δὲ Ῥωμαίους ὄντως ἐπέπυστο τὴν κόψην κατὰ
 τὸν πόλεμον ἀπενέγκασθαι πλάστιγγα, Πέρσας δὲ τὴν ἐναντίαν
 15 ῥυπήν, τῷ βάρει τῆς ἤττης καθελκομένους πρὸς πτώματα, ἀνα-
 σκιρτήσας τῷ ἄσθματι, μέγα τι πυραμύθιον καὶ τῆς ἀλγηδόνος
 θελκτῆριον ὑπῆν αὐτῷ τὸ λεγόμενον, καὶ τὸ τεθνῆναι λοιπὸν
 ἐκαρᾶόκει, καὶ τῷ νέμιατι τοῖς ὄρωντας ὡσπερ ὑπέβαινεν ὑπέξ-
 20 ἄγειν ἀπειδῶς ἀπὸ τῆς πλευρῆς τὸν Μηδικὸν ἐκεῖνον καὶ διαβύθ- P 39
 30 τον δόνακα· οὐ γὰρ εὐρήσειν τοιοῦτό τι ἄλλο ἐφόδιον ἀγαθὸν
 ἀποφύεσθαι τὸν ὑπὸ σελήνην τοῦτον κόσμον ὑπέξερχόμενον. τὸν
 δὲ ἀριστερά φασὶ τοῦ καταλόγου γεγονέναι τῶν Κοουαρτοπάρθων,
 οἷτω τὴν προσηγορίαν ἐπιφερομένων τῶν ἐν Βεροία τῇ πόλει Συ-

taphium fuit. igitur Heraclius et comites sanguine generoso undique
 manantem praeclarum illum bellatorem aspicientes, eius animi excellen-
 tiam admirati, in equum imponunt et ad castra perveniunt. deinde alii
 caetera quidem tela e corpore trahendo educunt: sed quod in latum con-
 tortum erat, educere formidabant, invicemque susurrabant qui Chironis
 et Machaonis inventa exercebant, cum sagitta simul animam exituram.
 et Macedo ille (inimmo Leonidas magnanimitate aut Callimachus aut Cy-
 naegirus: sed satis illi ad gloriam erit, si Romanum nominemus) ut
 verba illorum subanimadvertit, percunctatus est an penes Romanos vi-
 ctoria staret. quod ubi circumstantes affirmarunt et Latinos erexisse
 tropaeum dixerunt, rei confirmandae irruentem petivit. ergo ut Ro-
 manos lanceam levem re vera, Persas autem lanceam divergentem (ex eo
 quod victi sint, quasi quodam pondere detractos ad cadavera) in prae-
 lio reportasse intellexit, ipsa respiratione ingentem animi exultationem
 declaravit, et quod dicebatur, dolorem eius lenivit; ac de caetero ho-
 ram sibi novissimam expectans, nutu praesentibus blandiebatur quodam-
 modo, ne illam Persicam et inclitam arundinem e latere sibi extrahere
 parcerent: non enim aliud aequae bonum viaticum sub sole se reperta-
 rum, quod excessurus ex hac vita secum auferre posset. hunc strenuum
 virum ex albo Quartoparthianorum fuisse narrant; quo nomine appellati

ρίας τὰς διατριβὰς ποιουμένων. ἐπεὶ δὲ τὸ βίβλος τὸ ἐπιθανά-
τιον τῆς πλευρᾶς ἐπέξῃγετο, συνεξορμῆ ἡ μεγάλη ἐκείνη καὶ γεν-
νικωτάτη τοῦ ἀριστέως ψυχῆ. εἶπω ἀνὰ τὸ Ἠλύσιον ποιητικῶς
ἐπειγομένη ἀφικέσθαι χωρὶν; ἀλλ' αἰσχύνομαι μύθῳ προφηλα-
κίειν τὸ τῶν Θριάμβων ἀξίωμα. 5

B Ὁ δὲ στρατηγὸς τῇ ἐπιούσῃ ἐξέτασιν τοῦ ὀπλιτικοῦ ἐπε-
ποίητο, καὶ δώροις τοὺς τραυματίας ἐφιλοφρονήσατο, καὶ χρο-
σεος κόσμος ἀργυρείς τε ἄρα τῆς ψυχῆς ἀντίδοσις ἦν. καὶ τῷ
μέτρῳ τῶν κινδύνων τὴν ἀμοιβὴν ἐταλάντευεν· τοῖς μὲν γὰρ ἀξία
ἄθλον εὐτολμίας ἐγένετο, ἄλλῳ Πέρσης ἵππος καλὸς μὲν ἐς θάνατον 10
ἀγαθὸς δὲ πρὸς πόλεμον, ἄλλῳ κρήνος ἀργυρεὸν καὶ θαρσέρα,
ἑτέρῳ ἄσπις καὶ θώραξ καὶ δόρυτα. καὶ τοσοῦτων ἐκληρονομοῦν
Ῥωμαῖοι κτημάτων ὑπόσπον συμμάτων ὁ πόλεμος. μεσοῦσης δ'

V 161 ἡμέρας διέλευσεν ὁ στρατηγὸς τὴν ἔκταξιν, εἰς τε τὰς πόλεις καὶ
τὰ παρακείμενα φρούρια τὸ τετραμένον ἐξέπεμπεν, ὅπως ἀκέρ- 15

C σοιτο καὶ ἡπίοις τισὶ μαγγανεύμασιν, ἔργοις Ἀσκληπιοῦ, τὰς
τῶν τραυμάτων ἀκμὴς κατευνάσοιτο. αὐτὸς δὲ τὸ λοιπὸν ἀνα-
λαβὼν τῆς δυνάμειος ἐσβάλλει ἐς τὰ τῶν Μήδων. καὶ ὅσα τῶν
Περσικῶν προμηθειῶν ἐχῆρευεν, ἔπασχε κακῶς. καὶ ἀνανταγώ-
νιστος ἦν ἡ Ῥωμαίων ἄρημι καὶ δυσάντητος τοῖς ἐντυγχάνουσιν. 20

D 7. Ὁ μὲν οὖν Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐπὶ τῇ Ἀρζανητῇ χώρᾳ
οἶά τις λαίλαψ ἐπιθαλάττιος ἢ ῥαγδαῖος σκηπτὸς ἐνεφοίτησε,
καὶ τὴν Περσῶν πολιτείαν ἀργαλιώτερον διεχρήσατο. οἱ δὲ τῆς
Ἀρζανητῆς οὐκίητορες ὑπὸ τὰ τῆς γῆς διακενώματα κατεδύοντο·

sunt qui apud Beroeam Syriae morabantur. ubi telum mortiferum e la-
tere extractum est, anima illa magna et generosissima viri fortissimi si-
mul erupit, ad campos Elysios, ut poetae loquuntur, properans devo-
nare. sed eius triumphi claritatem pudor est fabulis elevare.

Dux postridie de militibus quaesivit, et vulneratos donativis huma-
niter est prosecutus, animique non imbellis aureus et argenteus ornatus
quoddam pretium erat, et periculorum modo praemia respondebant, huic
collata dignitas animositatis merces erat; illi equus Persica aspectu ele-
gans et bello idoneus, alii galea argentea et pharetra, alteri scutum
cum thorace et hastis. ad summam nemo ex Romanis indonatus abibat.
ad meridiem dux solutis ordinibus sancios in oppida et castella circum-
lecta misit, ubi lenibus quibusdam medicamentis arte medica aspectu ele-
gans et bello idoneus, alii galea argentea et pharetra, alteri scutum
cum thorace et hastis. ad summam nemo ex Romanis indonatus abibat.
ad meridiem dux solutis ordinibus sancios in oppida et castella circum-
lecta misit, ubi lenibus quibusdam medicamentis arte medica aspectu ele-
gans et bello idoneus, alii galea argentea et pharetra, alteri scutum
cum thorace et hastis. ad summam nemo ex Romanis indonatus abibat.
ad meridiem dux solutis ordinibus sancios in oppida et castella circum-
lecta misit, ubi lenibus quibusdam medicamentis arte medica aspectu ele-
gans et bello idoneus, alii galea argentea et pharetra, alteri scutum
cum thorace et hastis. ad summam nemo ex Romanis indonatus abibat.

7. Ergo dux Romanus in regionem Arzanenam haud secus quam
turbo marinus aut violento impetu vibratum in terras fulmen sese inferre,
et Persidem atrocibus incursare. indigenae terrae cava subire: nam ut

ἔχιν γὰρ ἐκείνους ἐς βύθος δίκην τινῶν ἀντροπῶν οἰκοδομημάτων κατασκευὰς λόγος ἐς ἡμῶς ἐνεδήμησε. τοιγαροῦν ἀνὰ ταύτης δὴ τὰς ὑπογίους καταγωγὰς ἡ πωτηρία τέως σφίσι αὐτοῖς ἀπεθυσσεύετο. μὲν οὖν γε καὶ ἄρτους καὶ μύζας ἐν τοῖς κοι-
 5 λώμασιν ἐταμιεύοντο, φυλακῆς ἐν καλῶ εἶναι ταῦτα διανοοῦμενοι. μετ' οὐ πολὺ δὲ κατὰ φρονι Ῥωμαίοις ἐγίνοντο, πρὸς τι βραχὺ τὴν αἰσθησιν παρακλέψαντες, τῶν ἐλαωκότων τὰ ὑπὸ γῆν ἐξειπόντων μυστήρια καὶ ἐπιδειξαμένων εἰς τὸ ἐναργὲς τὸ ἀπόρρητον. καὶ οὖν ἤχοις ἀπειρεῖωντο Ῥωμαῖοι τῶν ὑπὸ γῆν ἔμφω- P 40
 10 λευόντων, καὶ ἦν αὐτοῖς ἡ διὰ τῶν ἀπηχημάτων ἀπόπειρα ἄγγελος ἀψευδής, τὰ τῶν λαγόνων τῆς γῆς διηγουμένος ὄργια. καὶ μέντοι ἀνίγοντο οἱ τῆς Ἀρζανηνῆς ὡσπερ ἐκ τῶν πυθμένων αὐτῶν τῆς συμμύστιδος γῆς ἐπὶ δούλιον ἡμαρ, ἵνα τὴν ἐκείνων τραγηδίαν τραγικώτερον ἀρηγήσωμαι.
 15 Ἄλλ' ὅτε Ῥωμαῖοι ἀπεπόνουν ἐρεβοδιφῶντες τὰ ὑποχθόνια, καὶ τὴν ἐχθρίστην τέχνην οὐκ ἀπέδρα τὸ βύρβαρον, στρατοπεδεύουσι λοιπὸν ἀμγλ τὸ φρούριον τὸ Χλομαρῶν. τῇ δ' ἐπισύσῃ ἄνδρες αὐτοματιζῶνσι δύο ἀδελφοὶ τὸ γένος, ἀδελφοὶ τὴν προαίρεσιν. καὶ τῷ μὲν ἐνὶ ὄνομα Πιαρουθῦς, τῷ δ' ἐτέρῳ Ἰώβιος· B
 20 ἄμφω δὲ ἦσθη ἰγυμένη τῆς Ἀρζανηνῆς. ἐπεὶ δ' ἠέτομόλησαν καὶ τῆς τοῦ στρατηγοῦ μεθ' ἰλαρίας θείας ἤξίοντο, τὰ τῆς ἐνόσας λοιπὸν ἦν αὐτοῖς περισπούδιστα. τοίνυν ἐπεὶ ἐν τοῖς πολλοῖς τῆς πράξεως ὁ λόγος ἐστὶ πρᾶσβύτερος, εὐγνώμοσι πρῶτόν τιςιν ὁμιλίμασι τὸν στρατηγὸν ὡσπερ ὑπέσαινον, καὶ ταῦτα δὴ

fama accepimus, domicilia in formam antrorum subter humum extracta habent. proinde tunc in huiusmodi subterraneis diversoriis illorum salus thesauri instar erat recondita. quinimmo panes quoque et placentas in cubilibus illis reponebant, arbitantes ea custodia commode asservari. non diu post, ubi se paulum Romanis quasi suffurati fuerant, captivis quae clam sub terra fierent evuntiantibus et secreta in apertum profertentibus deprehenduntur. latentes porro soni repercussa investigabant: ea experientia, ut minime fallax nuntia, quae in visceribus terrae arcana patrantur, indicabat. verumenimvero Arzaneni inde velut ex imo terrae symmystidis suae ad servilem diem, ut illorum tragoediam magis tragice declarem, educebantur.

Romani ubi subterraneas pervestigare tenebras desierunt, fortunaeque barbarorum in summam miseriam transierunt, deinceps ad Chloमारum castellum oppugnandum discesserunt. die altero duo, fratres genere, fratres animo et voluntate, quorum uni Maruthae alteri Iobio parentes nomen dixerant, et ambo Arzanenae duces militares, sponte ad Romanos transitionem faciunt. hilari ducis aspectu dignati, omnem de caetero curam adhibuerunt ut ei benevolentiam suam nava-

ἐκεῖνα τὰ τῆς εὐνοίας ῥήματα ἦν “εἰ βούλοιο, στρατηγέ, Ῥω-
 μαίοις τὴν Ἀρζανηνὴν ἐπικτήσασθαι, χώρους τινὰς ἡμεῖς ἐπιδή-
 C ξομεν οὐχ ἥκιστα ἀσύλους. ἐκεῖ διὰ τὸ ἔρκος τοῦ ἑλκρωμάτος
 δεύμασθαι φρούρια ὃ τῆς εὐβουλίας ἐγκλεῦεται τρόπος.” τριαῦ-
 τα ἦν τὰ πρῶτα τῆς τῶν βαρβάρων πρὸς τὸν στρατηγὸν διαλέ- 5
 ξεως. οὐκ ἄπο δὲ καὶ τῆς τοῦ ἡγεμόνος διανοίας τὰ ῥήματα·
 ἐγλίχτο γὰρ ὃ τὸ Ῥωμαϊκὸν ἰθύνων στρατόπεδον τοιούτων δὴ
 τινων ἐπιτεύξασθαι χώρων· τῶς δὲ διὰ τὴν ἀπορίαν τῇ τῆς γνώ-
 σεως ἀναβολῇ τὴν ἐπιβολὴν ἐβιάζετο. ὀηνηίκα γοῦν ὃ στρατη-
 γὸς τῶν τοιούτων ἀκροαμάτων μετεληθεῖν, ὥσπερ ἐρμαιῶ τινὶ 10
 περιτυχῶν μετὰ τινος προθυμίας συντόνου τὸν ὑποστράτηγον
 ἀποπέμπει Ἡράκλειον, συναποστειλας αὐτῷ καὶ τοὺς ἐρμηνείας
 D
 V 162 τοῦ ἑλκρωμάτος. (8) Ὁ δὲ Καρδαριγὰν τοῖς Ῥωμαίοις ἐπι-
 στρατείας, πλήθῃ οὐ μαχίμων ἀλλ’ ἰδιώτας ἀνδρας ἐναυαλίου
 ἡχίματος, καὶ δῆτα καὶ ὑποζυγίων καὶ καμήλων πληθὺν συλλε- 15
 ξάμενος, ἔς τὸ πρόσω ἔχωρει. καὶ κόμπος τις ἦν ἀληθείας χη-
 ρεύων, τῶν μὴ οὕτως ἔχόντων πραγμάτων συσκίασμα, ὥσπερ
 ἐπὶ σκητῆς φενάκῃ τινὶ συντεθὲν τερατούργημα. συντεγγῆναι
 τοιγαροῦν τοῖς ἀμφὶ τὸν Ἡράκλειον, ἐπὶ κατασκοπῇ τῶν χώρων
 P 41 ποιουμένοις τὴν πρόοδον. εἴκοσι δ’ ἀνδρες Ἡρακλείῳ συνείποντο. 20
 οὐκ ἔσιδηφύρουρον δὲ τῇ ἀμαθίᾳ τοῦ μέλλοντος. οὐ κράνος τὴν
 κεφαλὴν διεφύλαττεν, οὐ θώραξ τὸ περιστήριον, σιδήρῳ ἀντί-
 μαχος σιδήρος, ἔρκος σωματίων συμβαδιζόντων περιφρουρουμέ-
 νων καὶ συνεπομένων. ἔξεθῆλυνε γὰρ αὐτοὺς τὸ εὐδύκιμον· οὐ

rent. quia vero multis in rebus verba factis antegrediuntur, primum
 affatu ei subblandiuntur, aiuntque, si Arzanenam sub se redigere velit,
 loca quaedam propter vallum tutissima monstraturos. ibi suadere
 se uti castellum exaedificet, his primum dictis ducem compellarunt; quae
 quidem ab eius mente et sententia haud abhorrebant. locum enim ali-
 quem istiuscemodi nancisci concupiscebat: interim dum eo carebat, quia
 pondum cognoscebat. impressionem urgebat. hoc itaque audito velut
 quopiam insperato lucro impense gavisus, hypostrategon Heraclium, et
 cum eo muniti illius loci promissores illuc mittit. (8) Cardariganus in
 Romano expeditione suscepta, hominum qui arma nunquam tractassent
 nec Martium buccinae sonitum auribus suis aliquando excepissent, prae-
 terea iumentorum camelorumque conquisita multitudine, procedebat. sed
 erant rerum umbrae tantummodo, nihilque aliud quam vanitatis plena
 ostentatio, veluti cum in scenam ad ludendos spectatores aliquid prodig-
 iosius inducitur. occurrit igitur Heraclio, eiusque viginti comitibus,
 qui omnes loca speculatum inermes, futurorum ignari, prodierant. non
 galea caput muniebat, non thorax praecordia, ferrum ferro resistens,
 septem una gradientium, et corpora tanquam custodia atque praesidium
 ciuens atque comitans. adepta enim celebritas eos emolliverat, victoria

γὰρ νίκη ἐπίσταται ἐπὶ τῆς αὐτῆς στερερότητος διαφυλάττειν τὸν ἀριστεύσαντα. ὁ μὲν οὖν Ἡράκλειος ἐπόπτης γενόμενος τοῦ θεάματος τὸ τολμῶν ὑπεκρίνετο καὶ τὴν πρόσω φορὰν κατεσχηματίετο φέρεσθαι· ὅτε δὲ παρεγυμνοῦτο τὸ σόφισμα, τῶν πολεμίων παρεγγιζόντων καὶ μελλόντων σφίσι αὐτοῖς ἀναμίγνυσθαι, B πρόσσεισι οὖν τοῖς ἄμφ' ἑαυτὸν ἐν μετεώρῳ λόφῳ τινί. τοῦ δὲ ὄσσημοῦς ὡς αὐτοὺς τὴν ὁρμὴν ἐπιβάλλοντος, πάλιν ἐπ' ἄλλον λόφον μετέβαινον, κἀπ' ἐκείνου αὐθις εἰς ἕτερον, καὶ ταῖς ὑπαλλαγαῖς τῶν μεταφοιτήσεων τὰς τῶν πολεμίων ἐπιβουλὰς διεκρούσαντο. καὶ νύκτωρ ὡς τὸν Φιλίππικὸν πέπομφεν ἄγγελον τὴν βυρβαρικὴν ἔξαγορεύσαντα ἔφοδον. ὀπηνίκου δ' ὁ στρατηγὸς τουτοῖσι τὸν ἀπύστολον ἐς τὴν ἑαυτοῦ σκηνὴν ἔσυράμενος τὸ βυρβαρικὸν ἠκηκόει ἐν τῇ ὑστεραία ἐπιτίθεισθαι μέλλειν, συναγείρει τὸ στρατεύμα δεῦρο κἀκείσε περισχιζόμενον καὶ τὴν Ἀρζανηνήν 15 λυμαινόμενον, προστάξας περιλαλῆσαι τὸ ἀνακλητικὸν μέλος τὴν C σὺλπιγγα. ἡ μὲν οὖν κατεκελάδει, οἱ δὲ μετὰ συντόνου ἀπουδῆς προσωμίλων τῷ χάρακι. Ζαβέρτας δὲ τις ἀνὴρ οὕτω τὴν προσηγορίαν περιεγόμενος (τῆς τοῦ Χλομαρῶν δ' ἄρα οὗτος διαφρουρῶς τὰς φροντίδας ἀμπείχετο) τοῦ φρουρίου λάθρα 20 ὑπέκλειθ' ἀποσφηγι οἰραγεῖ τῆς Ῥωμαίων δυνάμειος, καὶ πρόσσειν ἤρεμα τε καὶ βῆδην, καὶ τοῦ Ῥωμαίου ἐκ πλαγίου μαχίμου γενόμενος ἀπέδρα, καὶ τοῖς ἄμφι τὸν Καρδαργὰν ἀναμίγνυστα οὐκοῦν ὁ δραπέτης ὁ Πέρσης ποδηγεῖ τὸ ὄμοφυλον, καὶ πυράγει ἐς τὸ ἀντιμέτωπον τῆς Ῥωμαίων πληθῆος, χωρίον τι ἀδείς ὑπο-

siquidem natura insolens ac superba est, et re fortiter gesta animos in praeterita firmitate constantiaque conservare nescit. Heraclius conspecto hostium globo audaciam simulare et ulteriorem progressum fingere. verum ubi hostes propiores facti se prodiderunt et ad depugnandum paratos demonstrarunt, cum sociis editum collem petit. eodem illi incitato sequuntur. Romani in alium collem transeunt, deinde rursus in alium, iisque transitionibus hostilem ab se vim arcent, et noctu ad Philippicum mittunt qui eum de infesto barbarorum adventu doceat. Philippicus ubi nuntium in praetorium introduxit et de barbaris narrantem audivit, crastino die impressionem facturus exercitum huc illic divisum et Arzanensem depraedantem recolligit, mandans uti tuba signum receptui daretur. clangit tuba: milites ad castra certatim advolant. Zabertas autem quidam vocabulo, cui Chlomari concredita erat custodia, cum ex arce clandestinus sineque ullo strepitu se eduxisset, extremum Romanorum agmen sequebatur; sensimque gressum promovebat, donec eos transversim respiciens fuga arrepta Cardarigani catervae se immiscuit. ita fugitor ille Persa popularibus viam pedibus praecit, eosque ex adverso Romanorum in locum propter pacificam munitionem ab hostili accessu securum addu-

D δεξας, ἐφάδων κωλύμεν διὰ τὸ εἰρηναῖον τοῦ ἐχυρώματος. οἷα
 γὰρ τις μεσίτης αἰδέσμιος χάσμα τι μέγα ἐς μέσον ὑπῆν, ἐκατέ-
 ραν δὲ δίκρινε δύναμιν. συνηπίστατο γὰρ ὁ βάρβαρος ὡς οὐχ
 ἐπομένοσιν οἱ Πέρσαι ἀμέσως πως καὶ ἀθρόον τὸ νενικηκὸς ἐπο-
 τιθέμενον, τῷ νεαρῷ τῶν ἀτυχημάτων πολεμίαν ὕψιν φέρειν οὐκ 5
 ἔχοντες. διὰ τοι τοῦτο ὁ Ζαβέρτας ἐς τὸ ἀντιπρόσωπον ἀνὰ τὸ
 χεῖλος τοῦ φάραγγος τὸ Περσικὸν ἐφηπλώσατο. καὶ ἦν ἡ φά-
 ραγξ μεταίχμιον ὡσπερὶ τάφρος ἀντόμιας, σῦλαξ τις ἀγαθός,
 ὀποτέρων πιστευόμενος δύναμιν. ἔνθα δὴ οἱ Ῥωμαῖοι τε καὶ τὸ
 βάρβυρον οὐκ ὄληγον διετέλεσαν χρόνον. τὸ δὲ Ῥωμαϊκὸν τῆς 10
 τάφρου ἐξυλλάττεσθαι κωτωρέγετο, συμπλοκῆς ἐφιέμενον. τοῦ
 δὲ Περσικοῦ τὴν ἐπιφορὴν ἀποκλίνοντος διὰ τὴν παραβραβεύου-
 P 42 σαν φάραγγα, τέως ἀνακωχὴν ὁ φόνος ἐλάμβανε. μετὰ τοῦτο
 γίνονται Πέρσαι ἐπὶ τὰ νῶτα τοῦ Ῥωμαϊκοῦ, τὴν θῆαν τυκτὶ πα-
 ρακλέψαντες· περινοστοῦσι γὰρ λαθραῖως περικυκλώσαντες τὴν 15
 V 163 φάραγγα, καὶ περιηρηῆ τῆς βαδίσσεως κατόπιν Ῥωμαίων ἐγένοντο.
 κἀντεῦθεν ἄδειαν ἵπκουσι Πέρσαι ἀνὰ τὰς ὑπερωρείας τοῦ ὄρους
 στρατοπεδεύεσθαι, ἵνα ἴδρυνται τὸ Χλομαρῶν. τοιγαροῦν Ῥω-
 μαίοις συνέβαινε τῶν ἐκείσε ἀπάραντας ὑπὸ τοὺς πρόποδας τοῦ
 ὄρους διορύττειν τὴν τάφρον. ἐς τοσοῦτον ἀγχιθυροὶ τε καὶ γελ- 20
 B τονες ἀλλήλων αἱ δυνάμεις ἐγένοντο, ὡς καὶ τὴν ἀλλήλων συνεί-
 ραι φωνὴν καὶ τοῦ χρεμίσματος τῶν ἵππων ἐς τὸ τρανὲς ὑπαι-
 σθάνεσθαι. διὰ τοι τοῦτο τῆς τοῦ Χλομαρῶν πολιόρκιας Ῥω-

4. ὑπομίνουσιν et mox ἐπιθέμενον IP.

11. ἐφέμενον IP.

cit. nam ut conciliator aliquis reverendus, in medio vastus hiatus seu
 profunda vallis suberat, quae utrasque copias dirimebat. noverat quippe
 barbarus Persas confertim irruentibus victoribus Romanis citra medium
 seu intervallum pares haud futuros, quorum ob acceptam recens cladem
 ne vultus quidem intueri auderent. quamobrem Zabertas loco opposito,
 in labro seu summo margine vallis mentum Persicam explicat; eratque
 illa vallis inter ambas acies seu fossa naturalis et ut fidelis custos utri-
 que exercitui constituta. moras ibi Romani barbarique longes traxerant,
 cumque illi fossam superare et conserere praelium concupiscerent, hi
 hostis impressionem ea commoditate declinarent, interea caedium inda-
 tinae agitabatur. posthaec Persae noctu furtim speculati post terga Ro-
 manorum evadunt, occulte siquidem vallem circumcundo illos post se re-
 linquunt, atque ita in iugum montis, ubi Chloमारum castellum erat ae-
 dificatum, libere et illaesi perveniunt. proinde Romani ex eo loco mo-
 ventes ad procurrentem in imo montem vallo castra communiunt. tam
 porro inter se propinqui ac vicini erant, ut et mutua verba perciperent

μαῖοι ἀπέχονται· οὐ γὰρ οἷόν τε ἦν τὸ φρούριον αὐτοὺς τὸ λοιπὸν παραστήσασθαι.

9. Τῇ δ' ἐπιούσῃ ἀμφὶ πρώτην τῆς νυκτὸς φυλακὴν, ὑπὸ C τὸν βαρύτερον ὕπνον, δέος τι ἀνήκεστον τὸν στρατηγὸν διετά-
5 ραξε καὶ πρὸς ἀπόδρασιν παράλογον τοῦτον ἐξέμηκεν. οὐκοῦν ὡς εἶχε δέους, ἐπεὶ τοῦ δειμάτος οὐχ οἷός τε ἦν φέρειν τὴν ἔφοδον, ἦρχετο ἀπιῶν, μηδενὶ τῆς ἀναχωρήσεως μεταδοὺς τῆς ἐπομένης πληθύνος αὐτῷ· ἐς τοσοῦτον ἐληλάκει δυνάμειος ἢ κατὰ πλῆξιν, καί τοι τοῦ Μηδικοῦ οὐκ ἀντίρροπον ἔχοντος Ῥωμαίοις τὸ δύνα-
10 σθαι, καὶ μέντοι καὶ τοῦ λιμοῦ εἰς τὸ ἰσχυρὸν τὸ βάρβαρον παρὰ θλίβοντος. ἐπιβαίνει γοῦν τοῦ Ἀφούμων ὁ στρατηγὸς τὸ τη-
νικαῦτα καιροῦ ὑπὸ Ῥωμαίους ὑπῆρχοντος, οὐκοῦν δειμάτα καὶ D
φόβοι θόρυβοι τε καὶ ἀπρηλίαι τῷ Ῥωμαϊκῷ περιπίπτουσι. καὶ τὸ κακὸν ἀπαρηγόρητον· ἀσειλήνῃ γὰρ νυκτὶ ἐμῆκύνετο. οἱ μὲν
15 ἔδν διέφρευγον, καὶ διήνυσον τιῶν ἀτραπῶν τὰ δυσέξοδα, καὶ μετὰ κενδύων τὰς ἀποφοιτήσεις ἐπεποίητο, καὶ ὁ λόγος τῆς ἀποδρά-
ως ἦν ἀνεξέταστος· οἱ δὲ βάρβαροι διηπόρουσιν τί ἂν παλαμῶν-
ται Ῥωμαῖοι, καὶ δυσέφικτος ἦν ἡ κατάληψις. συρρέουσι τοί-
νον τὰ πλήθη τῷ μεσίτῃ τῷ φάραγγι, καὶ ἐξαισίσις κακοῖς περι-
20 βύλλονται, ἐν σκοτομύγῃ τῶν ὑποζυγίων ἐν τῇ τύφρῃ ὡσπερ διολλυμένων τοῖς ὀλισθήμασι. τῶν δὲ Ῥωμαίων συστρεφόμενων τε καὶ ἀνελεττομένων, ὠθόντων τε καὶ ὠθουμένων ταῖς περι-
τροπαις, λίσιιν οὐκ ἦν ἐκείνοις εὐρεῖν τοῦ συνέχοντος· τοιοῦτό
τε κακὸν ἀμαθία στρατηγοῦ ἀπεκύησε. καὶ ναὶ μὲν τόν, εἶγε τοῦ

et equorum hinnitus clare exaudirent. quocirca obsidionem castelli velut inexpressibilis intermittunt.

9. Die sequenti circa primam vigiliam noctis, cum prima quies artus irrigat, immensus quidam pavor ducem ad fugam ratione carentem furia vit. qui cum terriculamenti insultum ferre nequiret, se proripuit, cum nemine de copis suis re communicata: adeo adversarius exercitus illum percolerat. et tamen Persae viribus infra Romanos, dira insuper fame affligebantur. dux Aphumos, locum eo tempore Romanorum proprium, pervenit. hinc terrores, timores, tumultus et inopia consilii milites incensuerunt; nec inveniebatur ullum in tanto malo solatium, cum per noctem illum nec ac tenebris horridam traheretur. per vias igitur difficiles et invias periculose fugiebant; nec sat rationis in fuga. barbari dubitare quid illi molirentur, nec eorum assequi propositum. ad vallem fossamve in medio conflunt. ibi detrimentis multantur ingentibus, cum per tenebras noctis iumenta sarcinaria in profundum delapsa prope laterirent, milites condensati et explicati, impellentes et impulsi, dum se huc illuc convertunt, ab urgente casu se expedire non valerent. tantam vim incommodi stultitia ducis invexit. sane (ita me deus in-

Περσικοῦ δέκα δῆτα παιδάρια, τούτων δῆτα τῶν περιαγομένων
 P 43 τὴν ἀποσκευὴν ἀπὸ τοῦ χάρακος καὶ διυψηρετομένων τῷ βυρ-
 βύρω, κατεκλάδησαν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὡς ἄτε δὴ τῆς πλη-
 θείας τῶν Περσῶν συνεπομένης αὐτοῖς καὶ ὅσον οὐπω μεταληψο-
 μένης τοῦ φόνου, τὸ Ῥωμαϊκὸν ἔπαν καταδιόλωλε σύνταγμα,
 ὡς κινδυνεύειν, οἶμαι, καὶ ἄγγελον τῆς συμφορᾶς ἀποσώζεσθαι.
 τοσοῦτον αὐτοῖς κακὸν αἰ τῆς ἀβουλλίας λαγόνες ὠδύνησαν. καὶ
 οἷν ἐπὸ τὰ ἐωθινὰ καταναγάσματα περισχιζομένου τοῦ σκότους,
 μόλις τὸ Ῥωμαϊκὸν διεξωδέετο στρατεύμα, καὶ ἐς τὸ Ἀφούμων
 μεταβιβύζεται. ἐντεῦθεν βλασφημοῦσι τὸν στρατηγὸν αἰ δυνά- 10
 μεις, καὶ ὡς ὑπήκοον ἐκωμῶδουν αὐτόν. τὸ δὲ Περσικὸν σχο-
 B λαιῶς καὶ ἡρέμα παρείπετο. οὐκ ἐθάρρει γὰρ ἐς τὸ φανερὸν χεῖ-
 ρας ἐμψῆσαι· οὐ γὰρ κατάφωρον αὐτῷ ἐγιγόνει ἐκδειματούμενον
 τὸ πολέμιον. οὐραγοῦσι τολῶν, καὶ τὰ κατόπιν τῆς Ῥωμαίων
 δυνάμειος τόξοις ἐβάλλοντο. ζεποξάζοντό τε οἱ Μῆδοι ὡσπερ 15
 ἐπὶ σκοπῷ· τηλικαύτη τις ἦν Λατίνων ἢ μετὰ τῆς ἀκοσμίας
 ἀπόδρασις. τοιγαροῦν βύλλεται καὶ μία τῶν κλινοφόρων ἡμιό-
 νων τοῦ στρατηγοῦ βέλει βαρβαρικῷ, καὶ τάραχος ἐς τὸ παρενθῆ
 V 164 ἐπανίσταται· παρεμορφοῦτο γὰρ ἡ φήμη ὡς οἶα καὶ τῆς ἀπο-
 σκευῆς τοῦ στρατηγοῦ ἀλούσης ὑπὸ τῆς πολεμίας χειρὸς. μετὰ 20
 τοῦτο τὰ βέλη τηνάλλως ἀφίπταντο, καὶ μέγιστα Ῥωμαίοις διε-
 πόρθμενον τραύματα. ὁμως οὐ συνεπέθετο ἄγαν τῇ ἀποδράσει
 C τὸ βύρβαρον, τοῦτο μὲν δεδιότες, τοῦτο δὲ καὶ διανοοῦμενοι
 μηχανῶσθαι τι Ῥωμαίους καὶ προκαλύμματι ἀποδράσεως περι-

11. ὡς] nonne ἐς?

verit) si de Persis non amplius decem, servuli illorum qui supelle-
 ctile castrensi circumvehenda ministrant, tum clamores edidissent,
 manum Persicam a tergo eius insequi iam iamque ab ea caesum iri,
 agmen universum perisset, atque, ut opinor, ne nuntius quidem ca-
 lamitatis superfuisset: adeo magnum malum temeritas et amentia illis
 pepererat. ubi dies coepit, dispulsis undique tenebris vix progrediun-
 tur, et Aphumis castello succedunt. illic probra in ducem iaciunt, et ut
 privatum dictis aculeatis perstringunt. Persae sensim et taciti seque-
 bantur. quod enim terrore exagitatos nesciebant, aperto Marte cum eis
 ferro decernere non audebant. extremo igitur agmini inhaerentes postro-
 mos sagittis haud secus quam scopum appetebant. huiusmodi fuit Lati-
 norum illa confusa et perturbata fuga. vulnerata est etiam telo barba-
 rico una ducis mula lecticaria, unde derepente turbatio, fama vulgante
 etiam impedimenta sive supellectilem ducis ab hostibus captam esse.
 tela deinde haud incassum volitare, et Romanis luculenta portare vul-
 nera, quanquam fugientibus barbari non admodum instarent, simul quod
 timerent, simul quod vererentur nequid Romani machinarentur vafra-

πέττειν, ὅ τι ἂν εἴη αὐτοῖς τὸ πανούργημα. ἐπεὶ δὲ μεσοῦντος ἡλίου ἕπαντες ὡς τὸν στρατηγὸν ἐνηθροίσθησαν, ἔβρις καὶ ὑποσκώμματα ὡς τὸν Θεόδωρον ὑπὸ τῶν στρατευμάτων συνέρρει. τῷ ὄντι γὰρ οὐτοσί τῆς ἐπισκοπῆς τὴν φρουρὰς ἐγκειρίστο· ὁ δὲ ἐκδοὺς ἑαυτὸν τῇ ῥαστώνῃ κατεραθύμησε τοῦ πόνου, καὶ τὸ κακὸν ἐντεῦθεν χώραν ἐλάμβανεν. ἦλω δ' ὑπὸ τοῦ Περσικοῦ καὶ τὰ τῆς ἀποσκευῆς τῶν Ῥωμαίων, καὶ περιτεγγύνοσι Πέρσαι μεγίστῳ τινὶ ἀγαθῷ· ὁ λιμὸς γὰρ ἐξέωστο, οἷά τις τέραννος ἀπαραίτητος χαλεπῶς σφίσιν αὐτοῖς ἐπικείμενος. ὁ δὲ 10στρατηγὸς τὸν Νύμφιον ποταμὸν διενήξυτο μετὰ μεγίστων κινδύνων διανύσας τὴν ἐπανάξωξιν, καὶ οὕτω λίαν ἀσχυρῶς τῆς Περσικῆς ἀπηλλάττετο. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῇ Ἀμιδῇ προσομιλήσας πολλὴν ἀποβάλλεται δύναμιν, τοῦ Περσικοῦ τὰ νῦτα τῆς Ῥωμαίων δυνάμεως περικείμενος. ἀποκαρδοκῆσας δ' ὁ στρα- 15τηγὸς ὑπὸ τὸ ὄρος τὸ Ἰζαλῦ φρούρια ἀνεστήσατο. καὶ μὴν καὶ τὰ γεγηρακότα ἀνέρωσε, πυρεμμένα τε καὶ διερρηκτότα τῷ χρόνῳ καὶ τῷ πολέμῳ, ὧν τὸ μὲν προσαγορεύεται Φαθυχῶν, τὸ δ' ἕτερον Ἀλαλισός. περιέβαλλέ τε φρουρὰς ἐν αὐτοῖς, τὸ Ἰζαλῦ ὄρος ἐντεῦθεν παρακατέχειν διεγχεῖσθαι. μετεδίδου δὲ τῷ Ἡρα- 20κλείῳ τὸ στράτευμα, αὐτὸς δ' ὑπὸ τῆς λύπης κατακλιζόμενος ἀπόμυχος ἦν.

10. Ὁ δ' Ἡράκλειος τὸ ὀπλιτικὸν διατάξας κατὰ τὰ πα- P 44
νόπτια τοῦ Ἰζαλῦ στρατοπεδεύεται. μὲν οὖν γε καὶ τοῦ ποτα-

1. μεσοῦντος malim.

que fascinus fugae tegumento absconderent. ubi sole medium coeli tenente omnes ad ducem convenerunt, contumeliis et scommatis Theodorum lacerarunt, cui speculatoris munus re vera impositum fuerat. sed is otio et inertia languidus laborem ignaviae posthabuit, unde hoc malum deinde propagatum est. Persae autem sarcinas et apparatus Romanorum suo maximo bono diripuerunt: famem enim, qui velut inexorabilis quidam tyrannus eos acerbe vexabat, depulerunt. dux ad reditum incumbens et Nymphium flumen periculosissime tranans, insigni cum turpitudine sese a Persis servavit. postredie Amidam accedens multos de suis, Persis ultimum agmen carpentibus, amittit. moratus apud Izalam montem castellis prospectum ivit: nam et vetusta confirmavit, et longinquitate temporis obsidionumque iniuria luxata et soluta restituit, quorum unum Phatachon, alterum Alalidis nominatur. praesidia item imposuit, montemque de caetero illis custodiendum tradidit. praeterea exercitus partem Heraclio tradidit: ipse moestitudine obrutus ab armis vacationem sibi indixit.

10. Heraclius agmine composito per plana iuxta Izalam secundum ripas Tigridis ducit, qui fluvius a septentrionali Persidis ora erumpens

μεθ' εὐς ὄχθας τοῦ Τίγριδος, ὅς ἀπὸ τῶν ἀρπυίων τῆς Περσικῆς τῆς βαδίσσεως ἀπαρχόμενος τὴν Ῥωμαίων γῆν διαχορεύει καὶ περιπτύσσεται ἀνακολποῦται τε καὶ περιύγεται καὶ ὅλα διπλόη τινὰ τῷ Ἰλίγγῳ τῆς περιτροπῆς ἀπεργάζεται. περιβάλλεται δὲ καὶ τι τοῦ ὕδρου τοῦ Ἴκαλᾶ, καὶ τὸ ἐπιλεγόμενον Θεομανῶν δια-
 νοστῶν ἀγκαλλίζεται. εἶτα διεξοδύεται ἀπαλῶ τῷ ρείθρῳ διὰ
 B τοῦ Μελαβασῶν ὕδρου, καὶ ἐς τὴν μεσημβριαν διαφορετῶν κα-
 τευνάζεται. τὸ δὲ Μελαβασῶν ὕδρος ἔφθ τῆς Μηδικῆς. μετὰ
 τοῦτο τὰ Καρδούχια ὄρη Ἰνδοῦς προκύντοντα, ὡς γεωγράφοι κη-
 φύττουσιν, ἀξιοπιστῶν ἡμῖν προβαλλόμενοι τὴν κατάληψιν. 10
 τοιγαροῦν ἀπολιπὼν τὸ Θεομανῶν Ἡράκλειος εἰς τὰ μεσημβρινὰ
 τῆς Μηδικῆς προεχώρησε, καὶ ἅπασαν ἐκείνην τὴν γῆν παρετέ-
 μνιτο. διαπορθμεύεται δὲ καὶ τὸν Τίγρην, καὶ εἰς τὸ πρόσω
 παρελάυνει τὸ στρατεύμα, καὶ ἐνεπέμπει τῆς Μηδικῆς ἐκείνης
 χώρας ὅσα ἐπίσημα. εἶτα ἐπανῆκεν ἀπὸ τῆν Ῥωμαϊκὴν πολι- 15
 C τείαν, καὶ τὴν Θεοδοσίου περιπτύσσεται πόλιν, καὶ ἀναμίγνυται
 αὐθις τοῖς ἀμφὶ τὸν Οὐδαππικόν. τούτων δῆτα τελεσιουργηθέν-
 των παρὰ τὴν δόκησιν, ὃ στρατηγὸς τὴν τύφρον διεκλύσε· χει-
 μῶνος γὰρ ἤδη που ἐνεδήμει καιρὸς, καὶ ἡ ἐγκύκλιος τῶν χρη-
 μάτων ἐπίδοσις τῷ Ῥωμαϊκῷ ἔχετο συντάγματι. ἐπεὶ δ' ἐαυτ- 20
 κιδες ὤρει τὴν περιχθόνιον πῶαν ἐξέφυσαν, ἐδίδου ὃ στρατηγὸς
 τὰς μὲν δύο μοίρας τῆς Ῥωμαϊκῆς πύσης δυνάμεως Ἡρακλείῳ
 τῷ Ἡρακλείου πατρὶ τοῦ αὐτοκράτορος, τὸν δ' ἕτερον ἀποδυ-
 σμὸν Θεοδώρῳ τῷ Ἀδηνῶ καὶ Ἀνδρέῃ· ἐρμηγεὺς δ' ἄρα οὕτως
 D τοῦ Σαρακηνικοῦ φύλου, τοῦ ἐπικουροῦντος Ῥωμαίους. προσέ- 25

9. Ἰνδοῖς fortasse, aut ἐς Ἰνδοῦς.

terras Romanas perlabitur, amplectitur, et per eas se insinuat, illas
 ambit, suaque ambage velut duplicitatem quandam efficit. partem etiam
 montis Izalae circuit, et castellum Thomanum, quod dicitur, reditu suo
 includit. deinde per Melabasum (mons est Persidis) meridionalem pla-
 gam minoribus undis influens absorbetur. post eum montes Carduchii in
 Indiam porrecti, ut geographi scribunt, haud absonam fidei cognitionem
 nobis tradentes. igitur Thomanum castellum relinquens Heraclius ver-
 sus meridiam progreditur, totamque regionem devastat. transit etiam
 Tigrim, et ultra pergit, omniaque loca illa illustra ignibus corrumpit.
 post in ditionem Romanorum reversus Theodosiopolim se recipit, rur-
 sumque ad Philippicum sese aggregat. his ita praeter opinionem perfe-
 ctis dux militi missionem dedit: hiems quippe ante fores iam erat, an-
 niversariaeque stipendia exercitui numerabantur. at simulac verna tempo-
 stas herbis circumquaque prata convestivit, dux tripartito divisio copiis
 duas partes Heraclio, tertiam Theodoro Abdeno et Andreae Saraceno-

ταυτε δ' ἀπεκδρομῇ καὶ ἐφόδοις προσχρήσασθαι, καὶ κατῶμαι
αὐθις τῆς Περσῶν πολιτείας. ὑπενόσαι γὰρ ὁ στρατηγός, καὶ
πολεμικῆς ἀγωνίας ἐφάπτεσθαι οὐχ οἶδός τε ἦν.

Τούτῳ δῆτα τῷ ἐπιαντῷ Κομεντιόλος ἐπὶ τὴν Ἀγγιᾶλον
5 ἦκε, συνωγεῖται τε τὸ στρατεύμα, τοὺς τε ἀλκιμωτάτους τοῦ V 165
πλήθους διευκρινήσας τῆς ἀχρήστου δυνάμεως διεχώριζε. τρεῖς
δὲ τάξεις συντέταχε, καὶ τρεῖς ἀνὰ τοῖς βαρβάρους διέσπειρε.
καὶ τοῦ μὲν δεξιοῦ λόγου ταξιάρχῳ Μιρτινῷ πυρικελύετο,
Κάσιον δὲ λοχαγὸν τοῦ ἐτέρου κέρυκος προεστήσατο· τὸ δὲ με-
10 σαιαίον τῆς δυνάμεως ὁ στρατηγός ἀνελάμβανεν. ἡ δὲ πληθὺς
τῆς μάχισον δυνάμεως ἕξ χιλιάδες ἐπῆσαν· αἱ γὰρ τέτταρες διὰ
κακίαν ψυχῆς ἦσαν ὑπόμαχοι, ὧς καὶ προσέταται ὁ στρατηγός
μετὰ γε τῆς ἀποσκευῆς διὰ φυλακῆς ἔχειν τὸν λεγόμενον χύρακι.
ὁ μὲν οὖν Κάσιος τὸ ἐπιτοῦ ἀράμενος σύνταγμα τὰ τῆς χάρις P 45
15 περιενίστει λαϊά, ἦκε δὲ ἐπὶ Ζαλδαπὰ ἐπὶ τε Αἴμιον τὸ ὄρος.
αὐτὸρ ἀδοκῆτως τοῖς βαρβάρους ἐωθινὸς κατεπείλασεν, ἀγράφτους
τε ἐρόμενος ἐνευδοκίμει τῷ ὄρατι, περιδοξὸν δὲ ἀπεφίετο τὸ
τρέπαιον. τοῦ γὰρ πλήθους τῶν βαρβάρων ὑποδυσμὸν διέφθιρε
μύριστον, καὶ οὖν λυφτέροις πολλοῖς τὴν ἄριστιαν ἀνεκαλλώπι-
20 ζῆν, ἀποίσειν τε ὑπυσιπιστῇ ἐδίδουσιν, ὡς μὴ ἄφρατε· τοῦτον
γὰρ ἀφαιροῦνται τὴν προνομίην ἐνυθροισθέντες οἱ βάρβαροι.
Μιρτινὸς δ' ἐς τὰ περὶ τὴν Νίαν πόλιν γενόμενος, ἔνθα δὴ τὸν
Λαγῶνον τὸ τε Ἀβυρικὸν ἐνλίζόμενον ἐπεσκόπειν. ἔλλοχῶσι B
γῶν οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ἀθρόον κυριεργῶς ἐπιτίθενται. καὶ ἔφα-

rum, qui Romanis suppetias venerant, interpreti tradidit, cum mandatis
uti per loca Persidis hostiliter deinde grassarentur, ipse siquidem minus
belle valens armis interesse non poterat.

Hoc igitur anno Comentiolus Anchiolum veniens exercitum contra-
hit, fortissimos quosque ab inbelli et ad pugnam inutili turba probe se-
lligit ac separat, triplicem adversus barbaros ordinem constituit. dextrum
agmen Martino committit, alteri Castum praeposit, medium sibi retinet.
militum bellicosorum numerus sex, inutilium bello ineptorumque quatuor
millia conficiebat; quibus imperavit uti castra cum sarcinis et impedi-
mentis custodirent. Castus cum cohortibus suis in sinistram pergens ad
Zaldapa oppidum et ad Aemum montem processit, exortoque die in bar-
baros inermes, nihil huiusmodi opinantes, incidens gloriam non vulga-
rem excellenti victoria est consecutus, quando eos partem maximam ferro
concidit, et multitudine spoliorum virtuti suae decus atque ornamentum
adiunxit. spolia illa utinam ne armigero cuidam suo avehenda commi-
sisset! nam barbari facto cuneo praedam illi abstulerunt. Martinus ad
urbem Neam profectus, illis locis Chaganum cum Abaris se tenere per
speculatores cognoscit. parant itaque insidias Romani, repenteque vi

λως τις ἐνῆν τοῖς βαρβάροις ὁ θάνατος, ὡς ἄμπωτις ἑξαπινυῖως
 καταφυροφουσί πως τὸ πολέμιον. ὁ δὲ Χαγᾶνος παράδοξόν τε
 ἔρμυων τὴν σωτηρίαν πτύχῃσι, καὶ φυγῇ συνέριθος ἦν· ἐλάν-
 θηκε γὰρ νῆσος ἐν τῇ λίμνῃ, τὸν βάρβαρον διασώζουσα. ἡ γὰρ
 ἄν ἦλω, καὶ παράδοξον ἐγγόνει Ῥωμαίοις Ἰωάνῃον· μέγιστος 5
 γὰρ οὔτοι καὶ ὀνομαστότατος τοῖς βαρβάροις ἐπέσκηψε κίνδυνος.
 ἦν δ' ἄρα τὰληθὲς καὶ παρὰ τῶν αὐτομολησόντων Ἀβάρων πέ-
 ντη ἡμέρᾳ νοσφίσασθαι. καὶ δῆτα ἀνέβλεψεν ἐξ ἑωθινοῦ ὁ Μαρ-
 τίνος. ἐνθα τῷ στρατηγῷ τῇ προτερεῖα διώριστο. ὠμορρόθει
 δὲ καὶ Κᾶστος, ἐς ταῦτόν Μαρτίνῳ γενόμενος. πλείστης τε δυ- 10
 νάμειως ἐπέθεσάν τε καὶ ἀντελάμβανον τῇ συντυχίᾳ παρ' ἑαυτῶν
 ἐὰ φουτάγματα, ἀουλίαν ἐχυρωτάτην εἰληχότες διὰ τὴν σύμμι-
 μναι. (11) Κομεντίολος δὲ τὴν ὁμολογίαν ἀποκειμψόμενος τὰς
 εὐαφὲς πρὸς προτερεῖας συνθήκας, οὐδέν τι διεκράζατο πρὸς ἐν-
 εμείκτων βλέπον, οὔτε ὡς τὸν Κᾶστιον καὶ Μαρτίνον ἀπώχεται 15
 ἀπὸ τῶν πλῆθος βαρβάρων ἐς νῦτα διασῦρεσθαι καὶ ἐν τροπαίᾳ
 σπηλαιόεσθαι. λόγος δὲ κατατιᾶται καὶ Ῥουστιβιον, συντάγμα-
 οὐς τινος ἡγεμονεύοντα, τῷ στρατηγῷ ὑποτίθεσθαι ὀλγῶρος
 ἔχον περὶ τὴν ἀφίξιν καὶ παραμελεῖν τῆς ἐς Μαρτίνον καὶ Κᾶ-
 στων ἀντανόδου διὰ τε τὸ τῆς τύχης ἀσπαφὲς καὶ δυσέφικτον, τὴν 20
 το βασιλείως γνάμην μὴ οὔτως ἔχον, καὶ τηλαυτίτους μὴ ἔγγυ-
 ρεῖν κινδύνους ἐπιήγουσαν. καὶ δῆτα ἑξεδίδου ὁ στρατηγὸς Ῥω-
 σιβίῃ τὰ ὅσα, καὶ τὸ σπουδαζόμενον τῇ ῥαθυμίᾳ γίνετο.

magna in eos incurrant. salsam omnibus barbari mortem sentiebant,
 quae ut aestus quidam marinus reciprocans subito eos secum abreptos
 absorbebat. Chaganus fugae beneficio salutem quasi quoddam inspera-
 tum et admirabile lucrum reperit; quem parva quaedam locus insula forte
 fortissima servavit. sane ingenti pretio barbaris stetit illius liberatio,
 quillius neque ad memoriam insignis periculum in cervicibus fuit. et
 erat fovea Abaris transitionem meditantibus quintum iam diem sciungi.
 fessille ergo mano Martinus, quo redeandum dux pridie decreverat. co-
 elom et Castus Martino respondens revenit, mirandumque in modum vir-
 tute militum ex congressu et colloquio mutuo crevit; atque ex hoc con-
 sultu conclutioneque velut asyli ius tutissimum firmissimumque adepti
 sunt. (11) Comentolus autem medius tertius pacta et conventa ab-
 cina nihil solers et industriam egit, neque ad Castam et Martinum
 ablit, ut barbaros ab iis averteret et in fuga manum com' iisdem conse-
 raret. accusatur vulgo Rustibius quidam e centurionibus, qui consilio
 suo hanc duobus illis ab hostium tergo succurrendi negotientiam docui
 intererit, quia nimium fortuna incerta esset, et ad eam perveniri aegre
 possent; uno Imperatorem istac velle, qui talibus se offerre discriminibus
 commodavit igitur aures Rustibio dux, secordiaque ut ne-

Μαρτίνος δὲ καὶ Κάστος ἐς Μαρμιανοῦ πόλιν τὸν στρατηγὸν P 46
 ἦκειν πυθόμενοι παρ' αὐτὸν ἐπαγγέσαν. ἥλλου δ' ἐπερχομένου
 τῆς κυκλικῆς τῆς φωσφόρου διηήσεως, πανστρατιῆ Κομεντιόλος
 ἐπὶ τὸν ἴδιον ἐχώρησε χάρακα, ἔνθα καὶ τοὺς ἀπολεκτοὺς τοῦ
 5 Ῥωμαϊκοῦ κατελειλοῦσι στρατεύματος. μετ' ἐκεῖνο δῆτα ἐπὶ τοὺς
 στενωποὺς τοῦ Αἰμοῦ στρατοπεδεύεται, ἐπὶ τε τοὺς γηλόφους
 καὶ τοὺς ἐφ' ἕψους ἀλῶνας ἀνύγοντας. Σαβουλέν δὲ Μανάλι-
 ον ὁ τόπος ἀνόμασται ἐπιχωρῶν προσηγορία τινί. ἀλλὰ φέρε V 166
 τοῦτον ὑπογράφωμεν τῷ λόγῳ καὶ φραστικῇ τινὶ δυνάμει διαμορ-
 10 φοῦν ἐγχειρήσωμεν. χῶρος δ' οὗτος πάγκυλος καὶ μετέωρος,
 ἀνὰ τὸ τοῦ ὄρους μεσαιτάτου ὑπτιος τὴν θάλασσαν, πεδίον καθεμιέ-
 ρον, ἀνθοφόροις προσαυλαῖς ἅπαν κατέχομον. λειμῶνες δὲ τού-
 τῳ χλοάζοντες, ὀφθαλμῶν ἑορτὴ καὶ ἐστίασις. διατριβαὶ δὲ
 αὐτῷ κατύσκιοι, τῷ λασίῳ τῆς ὕλης τὸν ἐπιβάτην ἐγκρύπτουσαι,
 15 καὶ πολλὴν ἄλλαν μεσημβρίας ὥρα τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἀποτί-
 κτουσαι, ὁπότε ταῖς ἡλιακαῖς ἀκτίσι καὶ τὰ τῆς γῆς ἐνδόμυχα
 κατηθάλωται. καὶ ἔστιν ὄρεῦν μὲν ἡδύ, εἰπεῖν δ' οὐ ῥήδιον.
 περιρρεῖ δὲ τὸν τόπον ὑδάτων ἀφθονία, μήτε τὸν πίνοντα παρα-
 λυποῦσα ταῖς ὑπερβολαῖς τῆς ψυχρότητος, μήτε τὸν ψυχάζοντα
 20 ἀποκναλοῦσα, διὰ τὸ τῆς ὀμίλιας ὡς ἔπος εἰπεῖν μαλθακώτερον.
 ξηναγωγούσι τε ὄρνιθες τοὺς θραυτοὺς τοῖς μέλεσι μουσικώτερον, C
 ἐν τοῖς νεοβλάστοις τῶν δένδρων ὀχοῦμενοι. ἄδουσι τε αὐτοῖς
 τῆσιν ἐπὶ τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπιληθὸν ἀπάντων, καὶ πολλήν

7. ἀνάγονται IP.

gotio gravi ac serio studebatur. Martinus et Castus ubi ducem Martia-
 nopolim concessisse acceperunt, ad eum abiere. sole iam caput profe-
 rente, Comentiolum cum totis copiis ad castra, ubi relictissos illos de
 Romano exercitu reliquerat, se recepit. deinde ad angustias Aemi pro-
 ficiscens colles et in sublimi valles petit. locus ab indigenis Sabulen
 Manalium appellatur, quem age describamus et orationis facultate infor-
 mare instituamus. locus hic longe pulcerrimus et excelsus usque ad me-
 dium montis positione resupinus est. campus subiectus tanquam florife-
 ris vestibulis totus comans. in eo item prata virentia festum diem, con-
 vivium quoddam oculis praebeant. visuntur illic umbrosa tabernacula ex
 densitate arborum; quibus qui ascendunt occultantur, multusque ibi me-
 ridiano tempore calor sentitur, quando radiis solaribus etiam abdita ter-
 rarum aestuant. et est res iucunda visu, difficilis explicatu. circum-
 fluit aquarum copia, quae neque bibentem nimio frigore molestia, neque
 frigus captantem propter mollius, ut ita dixerim, consortium taedio af-
 ficat. Praeterea aviculae, arborum ramis fronde nova pubescentibus sus-
 tentatae, spectatores cantibus suis hospicio musico accipiunt. cantant
 porro illis absque luctu et ira, malorum oblivionem omnium inducens,

THEOPHYLACTI

το... μετὰ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀνδρῶν... ἀπὸ τοῦ ἑωθινοῦ λοχίτη γε ὄντι Μαρ... Κύστον δὲ κατὰ τὴν λιθίνην δαίβουσι... ἐπισημαίνονται τὰ τῶν πολεμίων κινήματα... ἐπισημαίνονται τὰ τῶν πολεμίων κινήματα, πῶς τε ἔχουσι γνώμης... ἵππῳ ἑωθινοῦ λοχίτη γε ὄντι Μαρ... Κύστον δὲ κατὰ τὴν λιθίνην δαίβουσι... ἐπισημαίνονται τὰ τῶν πολεμίων κινήματα, πῶς τε ἔχουσι γνώμης... ἵππῳ ἑωθινοῦ λοχίτη γε ὄντι Μαρ... Κύστον δὲ κατὰ τὴν λιθίνην δαίβουσι... ἐπισημαίνονται τὰ τῶν πολεμίων κινήματα, πῶς τε ἔχουσι γνώμης...

...omnibus illis miororem magnopere minuunt et abstergunt... Martium postquam hostes iamiam fluvium transitaro anim... speculareeturque ecquid flu... per pontem Ngonem in adversam ripam trans...

διὰ τῆς ξυλλήτης γαφύρας εἰς τὸ πέραν διεπορθμεύετο. οὐ γὰρ οἷόν τε ἦν ἄλλως διαπεραιουῖσθαι τὸ ῥεῖθρον· ἀγγιβαθῆς γὰρ ὁ ποταμὸς ἐπιφύκει, πηλαγῶν τε τῷ ῥοθίῳ τοὺς ἐπιβυίνοντας τῆς πορείας ἀπεῖργε. συννεύοντος δὲ καὶ Κάστου ὡς τὰ οἴκοι, 5 καὶ ἀνταναγομένου ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, ἀντιμέτωπον τὸ δυσμενὲς συνεκύρησε πληθός, καὶ δυσάντητον ἦν τὸ κακὸν καὶ σοφίσματος ἄμοιρον. (12) ἀτὰρ ἰδρῶς περιέρρει τῷ Κάστῳ, ἀπο- B ρία δὲ τὴν ψυχὴν κατεβύλλετο, ὠρρώδει τε καὶ ἐδέδει, καὶ ἐς μέγα κακοῦ τὰ τῆς συμφορᾶς εἶχε τὴν πρόοδον. περισχέεται δὲ 10 παραντίκα τὸ σύνταγμα, καὶ ἄλλος ἄλλη, ὡς εἶχε δειλίαι, ἐτρέπετο. καὶ οἶα πτωχὲς τινες ἢ νεβροὶ κνηγέτου ἐπιβουλαῖς παρω- θούμενοι πρὸς τὰ τέμνη παρικρύπτοντο, ἐγκεκορδυλημένοι τοῖς ἄλσεισι. ἰλόντες δὲ τινες τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ὑπὸ τῶν Ἀβάρων ἀνι- V 167 κστά τε ἤκλιοντο καὶ ἄλλυς ἄλλοτε στρεβλώσιον ἐπινοίας ὑπὲρ C 15 μιον. ἠπειλείτο δ' αὐτοῖς καὶ τρόπος θανάτου πικρώτατος, εἰ μὴ τὸν Κάστον ὄψη καὶ τύχοι τραπέντα παραδηλώσῃσι. τοιγαροῦν καθομολογοῦνται, δικτυλοδικτούσι τε τὸν Κάστον οὐδὲ πως ἐκφυλλίδα τινὰ ἐν μέσῳ τῆς ὕλης ἀποκρυπτόμενον. καὶ οὖν ἔζωργετο ὁ ταξίαρχος, καὶ λιπαρόν τι κύρμα τοῖς πολεμοῖς 20 ἐγίνετο. ἀλλὰ καὶ πλείστη ἀπόμοιρα τοῦ στρατεύματος ἄμυ τῷ Κάστῳ ὑπὸ τῶν δυσμενῶν συνεσφίγγετο.

Ὁ δὲ πόλεμος ἐπίδοσιν μᾶλλον ἐλύμβανε καὶ πρὸς τὸ λαβρότερον ἐξεκαίετο. ὁ γὰρ Χαγῦνος ὡσπερ ἀπὸ τινος ἀγετηρίας D κακῶν ἐπαφίησι στρατιῶν πολλήν, ὅπως τὴν Θρήικην διαίτηται

eunt: aliter quippe non dabatur, quod iam profundius flumen et tumidam fluctibus transitum negaret. domum autem Casto respiciente, et ad castra parante reditum, a fronte hostium numerus illi occurrit, nec iam praesenti discrimini obviam ire ingenio aliquo licebat. (12) caeterum Castus sudore diffuebat, et quo se verteret nesciens animo concidebat, timebatque et pavebat: ad malum ingens spectabat calamitas. exemplo tota acies dissipatur, et alius alio, ut quemque metus hortabatur, diffugiunt; nec secus quam lepores aut hinnuli, venatorum exerciti insidiis, per silvas se occultant et nemorum saltibus delitescunt. capti quidam indignissime verberantur, et alias aliis cruciatibus tum primum excogitatis subiiciuntur, cum minis acerbissimae mortis, ni ubi Castus fugitivus deliteat enuntiarint. enuntiant, Castumque, velut racemum sub folio vitis, in media silva absconditum digito intento produnt. ducitur captivus. sitque praeda hostibus non vulgaris. plurima insuper eius agminis pars cum eo comprehenditur.

Bellum porro increescere et ad maiorem aviditatem exardescere. et eum Chaganus quasi e carceribus malorum frequentem immittebat exercitum, qui Thraciam universam ad vastitudinem redigeret. prorump...

πῦσαν. ἐνάλλεται τοίνυν ἐπὶ προνομίῃν τὸ πολέμιον διὰ τῶν τῆς μεσημβρίας ὄριων, καὶ δῆτα τοὺς φύλακας (πεντακόσιοι δ' οὗτοι, περιφρουροῦντες τὰ ληχυρώματα) ἡρωϊκώτερον παραταξαμένους ἀνείλον. Ἀνσιμοῖθ' δέ τις ταξιάρχος (πεζικοῦ δὲ οὗτος στρατεύματος ἡγεμόνευε περὶ τὴν Θυρίκην ἐνδιατριβήσαντος) ὄπη- 5 νίκα ἤσθητο τὸ Ἀβυρικὸν ἐπιφοιτῆσαν, ἠθροίκει τὴν στρατιὰν καὶ πρὸς τὰ μακρὰ τεύχη διέσωζεν. αὐτὸς δὲ ἐπὶ τὸ οὐραῖον τῆς δυνάμεως ἐτόγγαγεν ὢν, συνώθει τε πρὸς τὸ εἶσω τὸ στρατεύμα.

- P 48 τοῦτό τοι καὶ ζῶντα τοῖς βαρβάροις ἀπέδοτο. ἦλω γὰρ καὶ πρό-
χειρον θῆρημα τοῖς προθέουσι τῶν πολεμίων γίνετο· οὐ γὰρ τὰ 10
νῶτα διὰ φυλακῆς εἶχεν ὁ δειλαιος. μετ' ὀλίγον δ' ὁ Χαγῦτος
καὶ τὴν λοιπὴν τοῦ πλείθους ἀπόμοιραν τῇ Θυρίκῃ προσέχεε, διὰ
πλείστων τε τόπων τὴν εἴσβασιν ἐπεποίητο. σκυϊόθεν δ' οἱ ἀμφὶ
τὸν Κομεντιόλον ἐστρατοπεδεύοντο. διὰ τοι τοῦτο ἀποκρῦπτον-
ται οἱ Ῥωμίται πρὸς ταῖς ὕλαις τοῦ Ἄμιου, τό τε πολέμιον πα- 15
ρέσαν εἰς πλείστας ἀνὰ τὸν Θυρίκην διασπίρροσθαι μοίρας. τρί-
τη δ' ἡμέρα ὁ Κομεντιόλος τοὺς λοχαγοὺς καὶ χιλιάρχους τοὺς τε
ἐπιεικιστάτους τοῦ συντάγματος ἐπὶ τὸ ξαντοῦ συνήλιξε σκηροπή-
B γιον, καὶ συνεκοινοῦντο ὃ τι καὶ μέλλοιεν δρᾶσειν. τῇ δ' ὕστε-
ραία τοὺς τε ἵππους καὶ τὸ πεζικὸν συναθροίσας, ἐκκλησίαν τε 20
ἀγείρας πυρεγγυᾶ τῷ συλλόγῳ μὴ τὰ νῶτα τοῖς βαρβάροις παρή-
χισθαι, δευτέρᾳ τε πάντα τῆς ἀρετῆς διατίθεσθαι. (13) τον-
θροῦζων δέ τις τῶν χιλιάρχων ἐς μέσον ἔστη, ἀπερικαλύπτως τε
τοῦ στρατηγοῦ τὰς ὑποθήκας διέχεεν, εἰς τοῦπίσω δ' ἀναρρεῖν

15. τόγῃ πολέμιον παρήσαν IP.

igitur ad direptiones versus meridiem, quingentosque praesidiarios, a quibus munitiones defendebantur, animose viriliterque contra dimicantes vita exuunt. Ansimuthus centurio, peditatus in Thracia praefectus, ut Abarum irruptionem sensit, collectas in unum copias ad longos muros incolumes perduxit, cum in extremo ipse sequeretur suosque propelleret; quae res illum barbaris vivum tradidit. captus enim obvia praeda fuit hostibus ante ambulantes: neque enim tergo miser tutelam gerebat non multo post Chaganus etiam quod sibi restabat militum, in Thraciam effudit, locaque plurima incuravit. quos Comentiolus ducebat, eorum erat infelix militia. quare per Aemi silvas sese condentes sinebant hostes per regiones Thraciae plurimas dispertiri. tertio die Comentiolus centuriones chiliarchas et optimates in tentorium suum convocavit, deque re publica ad eos refert. die sequenti equitatu peditatuque congregatis, ne hostibus terga dare velint et ut omnia infra virtutem aestiment, concionem hortatur. (13) tum quidam de chiliarchis sive tribunis submurmurans in medium surgit, et aperte ac sine dissimulatione ducis consi-

ἔφρασε συνοίσειν αὐτῇ τε τῇ στρατιῇ καὶ τῷ στρατηγῷ, τοιοῦδε τοῖς λόγοις χρησάμενος.

“Ἄνδρες τεχνῖται τὸν πόλεμον, τολμηταὶ τὰς ψυχάς, C
 ἀλλ’ ὅτε καιρὸς συμμαχεῖ καὶ τύχη τίς ἐστι τοῖς ἡμετέροις ἐπιρ-
 5 ροθος. ἄνδρες, παρ’ οἷς κοινὸς μὲν ὁ κίνδυνος, ἡ δὲ σωτηρία
 ἀπάντων ἀμέριστος. ὅποσον ἡ δειλία κακίζεται, ἐπὶ τοσοῦτον
 ἔχει ψόγον τὸ θράσος ἀντίθετον. ὄκνος δὲ φρονήσεως ὄρος ἀκρό-
 τatos, ὅταν οὐκ αἰσχύνῃ τὴν εὐβουλίαν, ἀλλ’ εὐσημοσύνην
 τὴν σωφροσύνην ποιήσῃται. ἀλλὰ πρὶν τι τῶν ἐμῶν ῥημάτων
 10 ἐκ τῆς ἑαυτῶν μητρὸς τῆς καρδίας προκύβηαι καὶ τοῖς ὡσὶ τοῖς
 ἡμετέροις μαιεύσῃσθε, τοῦ στρατηγοῦ τὴν ἀξιοπιστίαν μικρὸν
 ἀποπέμψασθε, μὴ πως τῶν βουλευτῶν τὴν ἀκοὴν διαβύσῃτε,
 καὶ προφθῆσῃ ὡσπερ θύρα τινὶ κεκλεισμένη τῇ ἔγκοπῃ τὸν φθει- D
 γόμενον, καὶ τοὺς ἡμετέρους πρὶν εἰσοικίσῃσθε ἀποβύλῃσθε λό-
 15 γους. ἀξιοπιστίᾳ γὰρ αἰτοδυνατόν τι χρῆμα, καὶ τὴν ἰσχὺν οὐκ V 168
 ἐπίκτητον ἔχει, ἀλλ’ οἷα πηδάλιον τὸ βούλημα κέκτηται, ὅποι
 καὶ θέλει τοὺς ἀκούοντας οὐκ ἄλλοιοσσε. ἀντιτείνειν, ἄνδρες, ὁ
 στρατηγὸς τῷ πολέμῳ παρεγγυῖ, καὶ ἀντιπρώρους πλεῖν τοὺς
 ὀλίγους τοῖς πλείοσιν ἐγκελεύεται, καὶ ταῦτα καὶ Κύστου διολω-
 20 λότος. ἐμῆς δὲ μοι καὶ μάρτυρες ὡς μὴ πάντες ἀγαθοὶ παρα-
 τάττεσθαι, εἰ μὴ γε λυπῶ μικρὸν τι, διαγυμνώσας ἐμῖν τὴν P 49
 ἀλίθειαν. παρ’ ἐμοὶ γὰρ ἐπίπλυστος ἔκαινος ἀληθοῦς ἀτιμώ-
 τερος ψόγον, ἐπεὶ μηδὲ δουλεύει τοῖς ἔγκωμίοις τὰ πρῶγμακα.

isim improbat, ac retro abire tum in exercitus tum in eius rem fore huiusmodi oratione demonstrare contendit.

“Viri militiae gnari et fidentes animi (sed cum tempus adiuvat et fortuna res nostras propius aspicit), viri, apud quos omnium commune periculum, omnium communis et indiscreta salus. quantum timiditas reprehenditur, tantum vicissim audacia eius adversaria vituperatur. cunctatio prudentiae fastigium est, quando non dedecus pro bono faustoque consilio, sed decus pro sana intelligentia amplexata fuerit. verumenimvero priusquam verborum meorum quippiam e corde, ipsorum fonte ac parente, se expomat, et illi aures vestrae obstetricentur, dignam fide ducis auctoritatem paulisper seponite, ne forte vobis suadere cupientium voces praeterea, iisque interceptis ianua praecludatur, et orationem nostram prius efficiatis quam domum vestram intromiseritis. hoc enim efficere potest, cui propter dignitatem plurimum et facillime creditur; cui non aliunde acquisita vis inest, sed voluntatem pro temone possidens audientes quo lubet dirigit. in hostem ire dux hortatur, et obversa prora paucis adversum multos navigandum censet, idque cum et Castus perierit. iam et vos mihi testes estis, non omnes nostrum (liceat bona cum venia veritatem nudam proloqui) praello idoneos videri. apud me quidem ficta et commentitia laus vera et iusta vituperatione despicibilior

ἡ οὐχὶ τὸν χάρακα ὁ στρατηγὸς ἔναγχος τοῖς ἀπομάχοις περι-
 φρουρεῖν διετάξατο; ἄνδρες δ' οὗτοι τετρακισχίλιοι, ὡς μικροῦ
 δεῖν τὸ λείπον τοῖς συμπλεκομένοις ἰσάζεσθαι καὶ τοῖς ἀγωνισταῖς
 τὸ ἀπόμαχον, τό τε ὑγιὲς ἐφάμιλλον εἶναι τῷ σκάζοντι. σιωπή-
 σομαι δὲ καὶ ὅσῃν τῆς ψυχῆς ἐδρωστίαν διώλεσε τὰ πρὸ μικροῦ 5
 δυστυχήματα, ὅπως τε πλείστην ἐπίκουρον ῥοπήν ἀπέκειρε τὸ
 Β πολέμιον. καὶ εἰ μὴ σφάλλομαι, μείζονα τῆς πρὸ μικροῦ συμ-
 βίωσης ἐδκλείας τὰ τῆς ἰσότητος συμφορᾶς ἀποτεύγματα. ἀντίθε
 Κάστος τῶν βαρβάρων πολλούς, καὶ τὴν λείαν ὡς αὐτὸν ἀνε-
 λάμβανεν· ἀλλ' ἀνθεῖλε ταύτην τῇ ὑστεραῖα ὁ βάρβαρος. γυν 10
 δὲ δυσσημότατον ἐπιμύθιον λέξω· κἀκεῖνον συνέλαβε, τοὺς τε
 στρατιώτας ἰζώγησε, καὶ θρίαμβον ἔνδοξον ἀνεδήσατο, καὶ
 λαθεῖν ἐν ἄλλοις κρυπτόμενον τὸν Κάστον οὐκ ἦν. καίτοι τὸν
 Χαγᾶνον λιμναζομένη νῆσος ἐκάλυπτε, καὶ οὐκ ἔξεῖπε Μαρτίνῳ
 τὸν ἐμφωλεύοντα, ἀλλ' οἶα μυστήριόν τι ἀπόρητον τοῖς ἀμνή- 15
 C τούς ἀπέκρυπτεν. ἤδη δὲ πῶς καὶ βασιλεῖα τὰ μικρὰ ἐκείνα ψυ-
 χαγωγούσιν ἀνδραγαθήματα, κοῦκ ἂν ἐπίθετον ἡμῖν σύμμαχόν
 προσχέη βοήθειαν, μήπω τῶν νεωτέρων ἀτυχημάτων αἰσθόμε-
 νος. οἶδα δ' ὅτι καὶ τὸ πολέμιον προμηθέστερον ἀπεργάζονται
 οἱ ἔναγχος αὐτὸ περιστροφῆσαντες θόρυβοι, καὶ πολλὴν λοιπὸν 20
 τὴν προσυλακτικὴν ἀσυλίαν ἀσκήσειε διὰ τὸ μικρὸν ἐκεῖνο δυστύ-
 χημα. ἀποχρώντως ὑπὲρ τοῦ συνοίσοντος, ἄνδρες, διελλεγμαι.

habetur, quandoquidem res ipsae encomiis non ancillantur. quid? an non paulo ante ad pugnam inutilibus castrorum custodiam dux mandavit? atque istorum numerantur quatuor millia, ut non multum absit quin quod reliquitur bellatoribus numero exaequetur, et imbellis turba pugilidos et claudicantes recte incedentibus. tacebo quantum nuper accepta clades de animorum robore firmitateque detraxerit, et quomodo hostes auxilii momentam maximum nobis praeciderint. ac nisi me fallit, non tantam paucos ante dies adepti sumus gloriam quantum nunc ex infelici successu calamitatem. leto dedit Castus barbarorum multitudinem, quamque ipse praedam tulit, postridie barbarus retulit. atque ut pessimi omnis epimythion tanquam fabulae adiciam, et illum insuper et milites vivos comprehendit, et triumpho glorioso decoratus est. Casto in salta delitescere non licuit, cum tamen Chaganum posita in stagno insula tace- rit nec absconditum Martino prodiderit, sed perinde atque mysterium quoddam non efferendum profanos celaverit. imperatorem nunc egregia illa nostra, sed parva tamen facinora delectant; qui cum recentiora in- fortunia nostra non dum cognoverit, auxilia nulla mittet. arbitror autem ipsos quoque hostes e tumultu proximo cautiore futuros, ac propter ex- 21
 ———— illud quod pertulere incommodum, daturus operam diligenter ut in securitati suae melius prospiciant. de eo quod conduceret,

ἔμολ' δὲ τύχη διασφαλῆναι δοίη τῆς δούξης, αὐτὴ τὴν παρ' ἐαυ-
τῆς ἐπικουρίαν ὅμιν ἀντεξάγουσα."

"Ὅτε τοίνυν ὁ χιλιάρχος τοὺς ἀγενεῖς τοῦτους ἐξηρεύετο
λόγους τοῖς τε ῥήμασιν ἐξεδειμάτου τὸν σύλλογον, ἀτρεμοτῆτος D
5 τε τοῦ πλήθους καὶ τεθηπότος τοῖς φοβεροῖς διηγήμασιν, ἀνὴρ
τις πρσιβύτης ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀνέθορε μετὰ βοῆς τῷ χιλιάρχω
μειμώμενος, ἐζήτηε τε τὴν ἐκκλησίαν ἐς λόγους ἀντιλογίας γενέ-
σθαι. ἐπεὶ δὲ τὸ πλήθος ἐπένευε καὶ ταῖς χερσὶ προαγορεύειν
ἐκέλευσε, φωνῇ γηραλέᾳ ποτηνῶμενος πρσιβυτικῶ τε δακρυῶ
10 τοῖς ῥήμασι τὴν αἰδῶ προτρεπόμενος ὥδέ πως τῶν λόγων
ἀπήρξατο.

14. "Ἄνδρες Ῥωμαῖοι, ἀλλ' εἰ μὴ τοῖς ἔργοις ψεύση P 50
σθε τὰ δνόματα ἄνδρες, ἀλλ' εἰ μετὰ τοῦ σώματος ἄρρενας
σχολίητε τὰς ψυχὰς. εἰ καὶ τοῖς λόγοις κομπάζειν μεγάλα οἶδε
15 καὶ περικυκῶν ὁ χιλιάρχος, ὁμῶς ἐνδρανέστερα τῶν ῥημάτων τὰ
πράγματα, καὶ ψύφων οὐκ ἀνεχόμενα. οὐ γὰρ καθάπερ παῖδας
ἡμῶς μορμολύττεται τοῖς σοφίσμασιν. ἐγὼ δὲ πρσιτων ἡδέως
ἐροίμην ἐκεῖνον· πρὸς τῆς ἀληθείας, τίσι ταῦτα δημηγορεῖς, ὃ
χιλιάρχη; ἀγροίκους ἢ ἐβρουκόλησας ταῦτα φθειγγόμενος, παρ'
20 οἷς ἀντὶ μὲν ξίφους τὸ πτύον, διφθέρα δὲ θώραξ, ἀντὶ δὲ ἵππου
γαύρου τε καὶ ὑπαίχενος ἀροτῆρες βόες, ἰδιῶται τοῖς ἔργοις καὶ B
θεράποντες γεωργῶν. τί τὴν ἐκκλησίαν γυναικωνῆτιν ὑπέλιπης, V 169
καὶ μετὰ τοῦ γίνους τὴν φύσιν ἐνύβρισας; ἀδικεῖς τοῖς λόγοις τὰ

catis a me dictum est. utinam fortuna hoc mihi largiatur, ut opinione
aberrem ipsaque per se opem nobis afferat."

Postquam chiliarchus sermonem hunc nequaquam liberalem et inge-
nuum effudit, ac verbis suis conventum exterruit, et omni concio ad
horribilem commemorationem immota et attonita constitit, senex quidam
e medio prodicens clariora voce chiliarchum increpat, et refutationi suae
audiendae cogi conventum petit. ubi miles annuit sublatisque dextris
disserere iussit, scitili voce fidem omnium implorans senilibusque lacrimis
ab se dicendis reverentiam concilians sic demum fari coepit.

14. "Viri Romani, si non factis nomen istuc mentiamini; viri, si
cum corporibus etiam viriles geritis animos. tametsi chiliarchus verbis
crepare grandia et permiscere omnia didicit, nihilominus ipsae res ver-
bis efficaciores tantos crepitus non admittunt. non enim nos sophisma-
tis suis tanquam pueros larvis territat. equidem primum libenter inter-
rogarem illum: per veritatem obsecro te, chiliarche, quibus haec con-
cionaria? agrestibus ista demulcendis et oblectandis diceres, apud quos
est pro gladio ventilabrum, pro thorace ferreo tunica pellicea, pro equo
feroci et sublimi cervico boves aratores, dicati operi rustico agricola-
rumque famuli. cur tandem hunc coetum esse gynaeceum putavisti, et
cum genere naturam ipsam contumeliose laesisti? verbis tuis res dede-

πράγματα, καταναισχυγντων τῆς βουλῆς. οὐκ ἐν ἀρρένων ὕψι-
 σιν ἐκχεῖν ἀσχήμονας λόγους ἐδόκησας; ἢ οὐκ ἐκκλησίαν ὀρθῆς καὶ
 δῆμον Ῥωμαϊκὴν αἰγούντα τῇ προθυμίᾳ καὶ σφρηγύοντα τοῖς
 δπλοῖς, καὶ πείρη κινδύνων καὶ προμηθεῖα τοῦ συνολοσοντος ἐπι-
 στήμονα; τί σοι μικρὰ συμφορὰ μεγάλων ἀνδραγαθημάτων ἐπι-
 5 δοσιν περιέτιμε; καταισχυνέτω σε τὸ πολέμιον μὴ τεθηπὸς ἐπὶ
 C τοῖς ἀτυχήμασιν. ὁ πρὸ μικροῦ λιμναῖος ὡσπερ γενόμενος καὶ
 πρὸς τῇ νήσῳ φυγῶν καὶ τὴν τῶν ὑδάτων πίστιν σωτηρίαν ἄπι-
 στον ἀνελόμενος νῦν ἀνδρικῶς παρατάττεται, καὶ παραθαρρῶ-
 νει τοὺς τραυματίας, καὶ πείθει τοῖς ἔλκεσι μελλοντας ὑπὸ τῶν 10
 ἐχθρῶν βολὰς ὑποδέχισθαι ὡσπερ τινὰ φάρμακα μεγίστων ἀλγη-
 δόνων θελκτήρια. τῶν γὰρ ἔμπροσθέν ἐστιν ἐπιλήσιμων κακῶν·
 ἀπορεῖν γὰρ εὐπραγίας ἀνάγκη τὸν μὴ μεταβύλλεσθαι τὰς δυσχε-
 ρείας ἐλπίσαντα. πόθεν Ῥωμαῖοι ἐς μέγα προῆλθον δυνάμειος
 D καὶ μικρὰν πολιαρχίαν ἐς τοσοῦτον κράτος παρέτειναν; ἐγὼ μὲν 15
 οἶμαι τῷ μεγαλόφρονος εἶναι καὶ ζέοντος ἔχειν τοὺς ἔρωτας, καὶ
 τῷ τολμητῆς πεφυκέναι καὶ φιλοκινδυνευτῆς, καὶ τῷ δοκοῦντας
 τεθάναι τὸ μὴ τεθάναι δι' εὐκλειαν. εἰ γὰρ παραπλήσιοι ἦσαν
 τῇ τοῦ χιλιάρχου ψυχῇ, οὐ τῆς Εὐρώπης ἐκράτησαν ἄν, οὐ τὴν
 Λιβύην εἶχον ὑπήκοον, οὐκ ἀργυρολόγους ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἐξέπειμ- 20
 P 51 πον, οὐ τὸν Νεῖλον ὑπῆρέτην ἐκέκτηντο, τὸν Αἰγύπτιον πλοῦ-
 στον ὥρα θέρους ταῖς Ῥωμαϊκαῖς πελυγίζοντα πόλει, καὶ ταῖς

coras, dum te adversus concilium tam impudenter geris. non tu vide-
 bas te coram viris ista tam foeda et indigna dictu profundere? an non
 aspicias conventum populumque Romanum, qui et alacritatem animi glo-
 riæ sibi ducit, et armis viget ac floret, et discriminum variorum expe-
 rientia futuriq̄ praevisio quid expediat non ignorat? quid est quod
 tibi calamitas non ita magna magnorum facinorum accessionem praeci-
 dit? vel hostes te pudefaciant, quos adversus casus minime fregit.
 qui paulo ante lacustris quodammodo factus est, dum ad insulam profu-
 git, aquarumque fidem ad salutem infidam elegit, nunc viriliter se ad-
 versum nos instruit et saucios impellit, persuadetque uti plagas his ma-
 iores tanquam medicamenta dolorum maximorum delinitiva ab hostibus
 excipiant. praeteritorum quippe malorum oblivio illum cepit. et necesse
 est careat rebus secundis, qui asperas commutari posse desperat. cedo,
 vade Romani tantam sibi potentiam compararunt, paucarumque urbium
 principatum in tantam imperii amplitudinem propagarunt? ex eo, meo
 quidem iudicio, quod magnos et rerum magnarum studio incitatos ac
 ferventes et ad audendum atque ad pericula subeunda paratos generent
 animos; et non mori pro gloria mortem interpretarentur. qui si sensum
 chiliarchi similem habuissent, nunquam Europam occupassent, nunquam
 Africae iura dedissent, nunquam coactores in Asiam misissent, nunquam
 Nilum, Aegyptiorum divitias, pro ministro possedissent, qui aetivo
 tempore urbibus Romanis pro pelago est, et onerariarum quas recipit

ὀλέκασιν ὡσπερ ἀποχερσοῦντα τὴν θάλασσαν. οἶον δέ σου καὶ τὸ θαυμαστὸν τῶν λόγων ἐφόλκιον; οὐκ ἔσται, φησὶν, ἡμῖν ἐπίθετος δύναμις. τίς σοι τοὺς τῆς μαντικῆς ταύτης ἐπίστευσε γνώμονας; ἢ ὡσπερ ἐκ Πυθίας τινὺς τῆς ἀνανδρίας ἀνείλον το σμάντευμα; ἔχει καὶ τοῦτο μετὰ τῶν ἄλλων ὁ ὄκνος ἐγκύμιον· μάντις ἐστὶν ἀντοδιδυκτος καὶ στοχαστῆς ἐτοιμότητος, ἀεὶ τοῖς πρῶγμασι τὴν ἀναβολὴν ἀποσχεδιάζων αὐτόματον. ἐγὼ δὲ θε-
 5 θαιμάκα εἰ πρὸς τοῖς μακροῖς οὐ βύρβυροι διαθέουσι τείχεσι καὶ βασιλεὺς οὐκ ἐργήγορε, τηλικούτων ἀνὰ τὸ ὕστν κυμαινόντων B
 10 θοράβων. μία τις, ἄνδρες, ἀκαταγώνιστος σύμμαχος ἡ πάντων ὑψηλοτέρα μεγαλοψυχία καθίστηκε, τὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἀδύνατα δύναιτὰ καθιστῶσα, τὰ δὲ τῷ πλήθει φοβερὰ θαρσαλεώτερον ὑπομένουσα. ἔνθους τοίνυν ἄπας ἐς μάχην χωροῖ τὸ τῆμερον, καὶ μέγαν τοῖς ἔργοις εὐδοξίαν χαρακτήρα προσβάλωμεν·
 15 οὐ γὰρ τοῖς ὀνόμασι ὑβρίσω τὰ πρῶγματα, καὶ τὴν ἀνδρείαν θάρσος ἀποκαλέσομαι ἢ τὴν ἀριστείαν προπέτειαν. ταῦτα μὲν ὁ πρεσβύτερος ἐγὼ καὶ γιλοκλίνδυνος. εἰ δὲ τῷ καὶ ἄλλῳ δοκεῖ, C
 ταῦτα κρινέτω. εἰ δὲ μή, ἀλλ' ἔμοιγε περιθύλλειν ἐύτω οὐ γὰρ τὸ κυλὸν τῆς ὁμοίας πυρὸ πάντων ἐνόμις τεύχῃκεν, οὔτε
 20 τὰ δεξιὰ τοῖς πῦσι σπονδύσαι δοκεῖ. ἢ γὰρ ἀρετὴ ὑψηλὸν τι χρῆμα καὶ δύσαντες καὶ τοῖς πολλοῖς οὐ μεῖον, ἢ διὰ κυκίλως ἰσχὺν ἢ ἄνομεξίαν τοῦ κρείττονος."

multitudine ipsum mare quodammodo incultum ac desertum reddit. qualis autem quamque mirabilis est orationis tue epilagus? non suppeditabit nobis auxiliaria manus, inquit. cuius tandem in ludo vaticinandi artem didicisti? an vero ut aliqua Pythia de nostra segnitie oraculum edidisti? habet et hanc laudem praeter caeteras ignavia: vates est per se docta et conlectrix promptissima, semper negotiis moras ex tempore et ultro inficiens. miror autem si barbari ad longos muros concurrerunt, et imperator tantis turbis civitatem instar fluctuum inundantibus non vigilavit. unum, mihi credite, idque inexpugnabile subsidium est, excellentis animi magnitudo, quae sola facit ut effici possint quae aliis fieri non posse videntur, et quae vulgus horret, ea fidenter subit. quocirca unusquisque ut divino numine concitatus ad praelium hodie procedamus, factisque nostris illustrem gloriae notam imprimamus. nolo enim nominibus res ipsas deturpare, et fortitudinem audaciam aut strenuitatem temeritatem appellare. haec ego senex periculorumque suscipiendorum cupidus. si cuiquam praeferea placet, haec approbet: sin autem, mihi ea placere sinat. neque enim quod rectum et honestum est, id pari favore et gratia omnes amplectuntur; neque in dextris et laudabilibus elaborandum omnes arbitrantur, virtus siquidem arduum quiddam ac sublimis est, quo vulgus, sive quia in improbitate obduruit sive quia praestantiorum rerum desiderio nullo commoveri solet, non aspirat."

D
V 170 15. Ἐπει δὲ ταῦτα ὁ γέρον τῇ ἐκκλησίᾳ ἐνίχει τὰ ῥή-
 ματα, ἔξωπύρει τὸ πλῆθος καὶ παρώτρυνε πρὸς παράταξιν, τῶν
 μὲν βελτίστων ἀκαθάρτους τὰς ἐθέσεις ποιούμενος, τῶν δὲ νε-
 θροτέρων οἷα μύστιγι τῷ λόγῳ τινὶ διανύττων πως καὶ μετα-
 πλάττων τὸ ἄνδρον. βοῇ δὲ πολλῇ ἐκ τῆς βουλῆς ἐκεκίνητο, 5
 καὶ ταῖς εὐφημίαις κατεκελεύδουν τὸ θέατρον, ἀγόμενοι τῆς με-
 γαλονολίας τὸν στρατιώτην τὸν γέροντα. παραχρηῖμα δ' ἀδελφὰ
 τῆς ἑαυτῶν γνώμης συμφρονήσαντες ἕπαντες, τὴν βουλήν δια-
P 52 λύσαντες ἐς πανοπλίαν ἐτρέποντο. κατήρην τοίνυν τοῦ Ἄμιου
 ἐπὶ Καλβομοῦντιν καὶ Λιβιδουργὸν πολεμησιόντες, καὶ τὸν 10
 Χαγῦνον εἰσορῶσιν οὐ πύρρω που διατρέβοντα, ἀλλ' ὡς ὑπὸ
 σημεῖων τεττάρων ἀπεριμερίμωσ τὰς σκηνὰς συμπηξάμενον,
 ἅτε δὴ τῆς ἐκείνου πληθῆος ἀνὰ πῦσαν ἐκχεθείσης τὴν Θράκην.
 διακοσμήσας γοῦν ὁ Κομεντιόλος τὸ στράτευμα καὶ ἐς τάξιν
 μίαν συντάξας βαδίζειν εἶα· καὶ πρὸς τὴν Ἀστικὴν χωρεῖν δια- 15
 τάττεται, τὴν τε νύκτα διὰ φυλακῆς ἔχειν, προσπίπτειν τε τῇ
 ὑστεραίᾳ τῷ Χαγῦνῳ λυλυπος δίκην, καὶ μέγιστον φόνον διὰ
 τῆς ὀμιλίας παρέχεσθαι. ἀλλ' ἔδοξε τίγῃ τινὶ παραχαράττειν
B τῆς στρατηγίας τοῦς γνώμονας· κηρήνος γὰρ δίκην τοῦς τῆς
 εὐβουλίας σίμβλους ἠγάμισε, καὶ οἷα μελίττης τινὸς τοῦ στρα- 20
 τηγοῦ τοῦς πόρους ληΐζεται. τοῦ γὰρ ἡλλοῦ τὰ νῶτα τῇ σκυ-
 θρωπῇ νυκτὶ παραδείξαντος, καὶ τῆς περικαλλοῦς καὶ φωσφό-
 ρου λυμνάδος τὸ φαιδρὸν περιστειλαμένης καὶ παραχωρόσης

15. Cum in concione senex ista dissereret, ardorem in pectoribus militum velut ignem sopitum suscitavit, et ad pugnam capessendam eos exacult, et fortissimo cuique concurrendi cupiditatem omnis freni impatientem ingeneravit, ignaviorum vero effeminatam mollitiem ceu flagello quodam oruentavit et in virilitatem convertit; multusque in concilio sublatos est clamor, et militem annis gravem de animo tam excelso admirantium atque collaudantium vocibus totum theatrum perstrepebat. nec mora, universi in eandem voluntatem consentientes arma expediunt. Itaque ex Aeno monte in Calbomuntium et Libidurgum (vicorum fortasse novissima sunt) praeflictu decertaturi descendunt, Chaganumque non procul inde, ad quartum circiter lapidem, tentoria absque metu habentem, utpote per totam Thraciam eius exercitu dispersito, prospiciunt. Comen-tiosus suos instruens et in unam aciem componens ita procedere sinit, et ad Asticon (regio est Thraciae) pergere iubet: noctu excubias agere, die sequenti turbinis instar in Chaganum irruere concursuque plurimum sanguinis facere. at enim fortunae cuiusdam sinistrae visum est adulterare Iulius expeditionis gnomonem sive indicem: nam instar fuci alveare boni omnium vastavit, laboresque ducis ut apis alicuius depasta est. etenim ut sol moestae nocti tergum ostendit, pulcherrimaeque et luciferae lam-
 'is splendor contactus nocturnae potentiae concessit, iumentum nescio

κράτει νυκτερινῷ, ἔν τι τῶν ὑποζυγίων τὸν ἐπικείμενον παρ-
 πέριψε ἠόρτον. συνέτυχε δὲ τὸν κεκτημένον εἰς τὸ πρόσω βα-
 δίλειν. οἱ δὲ παρεπόμενοι καὶ ὄρωντες τὸ νωτοφόρον ζῶον τὰ
 ἐπικειμένῳ πως αὐτῷ ἐπισυρόμενον ἀκοσμιότερον εἰς τοῦπίσω τρα-
 5 πέσθαι τὸν δεσπότην ἐκέλευον, τό τε σκευοφόρον ζῶον ἐπαγορ-
 θοῦσθαι τοῦ πλημμελήματος. τοῦτό τοι τῆς ἀταξίας γέγονεν C
 αἴτιον καὶ τὴν εἰς τοῦπίσω παλίρροϊαν αὐτοματιῖζεται· παρηγεῖ-
 ται γὰρ τοῖς πολλοῖς ἡ φωνή, καὶ παρῴσημον ἦν τὸ λεγόμενον,
 καὶ φρυγὴν ἐδόκει δηλοῦν ὡς οἶα τῶν πολεμίων ἐπιφανέντων
 10 ἄθρόον αὐτοῖς καὶ παρακλεψάντιον τὴν δόκισιν. μεγίστου δὲ
 συμπεσότος τῷ στρατεύματι θυρῶν, θροῦς παρ' αὐτῶν πο-
 λὸς ἐπανίσταται, παλινოსσιεῖν τε ἐβόα πῶς γεγιονῶς διαπρῦσιον,
 ἐπιχωρῶν τε γλώττη εἰς τοῦπίσω τραπέσθαι ἄλλος ἄλλῳ προσέ-
 ταττε, “ῥετόρνα” μετὰ μεγίστου ταράχου φθειγγόμενοι, οἶα
 15 νυκτομαχίας τινὸς ἐνδημούσης ἄδοκίτως αὐτοῖς. διασπᾶται
 γοῦν ἅπαν τὸ σύνταγμα ὡσπερ ἄριονίως τινὸς τῶν ἐν τῇ λέρῳ D
 νευρῶν. ἐντεῦθεν ὁ Χαγᾶνος τὸν δεύτερον τοῦτον καὶ μέγιστον
 διεδίδρασκε κίνδυνον, καὶ ἦ ποδῶν εἶχε, καταλελοίπει τὰς συνή-
 θεις διατριβὰς καὶ πρὸς ἕτερον μετακίλιετο χῶρον, σωτηρίαν
 20 τε τῆς προτέρας παραδοξότεραν ἠντίχησε. παρηπλήσιμα δὲ καὶ
 τὸ Ῥωμαϊκὸν ἔδρα, καὶ ἀμοιβαῖα τις ἦν ἡ φρυγή, καὶ φόβος τις
 κίβδηλος τὸ Ῥωμαϊκὸν περιστρέφει στρατόπεδον, καὶ νόθος
 αὐτοῦς ἐξετάραττε κίνδυνος· ὅμως ἀναιροῦνται τῶν Ἀβάρων οἱ
 πλείους συμπλοκῆς ἀδοκίτου συνερχθείσης ἀμφοῖν τοῖς στρα-

quod imposita impedimenta excussit. forte dominus bestiae praecedebat, quem qui sequebantur et animal onus indecore trahere videbant, ut reverteretur peccatumque corrigeret, acclamantes hortabantur. id quod confusionem ac tumultum creavit, et ut miles retro diffugeret per se fecit, voces siquidem multitudo percipiebat, et quod dicebatur signum aliquod erat fugamque indicere videbatur, ac si hostes repente et opinione citius iam adessent. inde tumultus ac strepitus non mediocris exercitum pervadere, et nemo non voce altissima, ut procul etiam audiretur, revocandum esse gradum clamitare; et alius aliam patria voce ad reditum impellere, *retorna retorna* tumultuosissime vociferando, ac si de improvviso nocturna pugna illis ingruisset. totum igitur agmen in diversa distrahitur ac dirimitur, non secus quam in lyra harmonia concertusque fidium. hinc Chaganus alterum hoc et gravissimum discrimen quam potuit celerrime fugiens, vias tritas relinquebat, et aliam in regionem se transferens salutem mirabilius quam ante feliciter adeptus est. similiter et Romani se in pedes dabant, eratque videre fugam mutuum. ac Romanos quidem falsus timor percellerat periculumque minime verum terribat; cumque de eorum agmine quidam sese convertissent et in hostem

D
V 170

15

ματα, ἐ-
μὲν βελτ.
θροτέρω
πλάττων
καὶ ταῖς
γαλονοῖ
τῆς ἐαυ-
λύσαντι
ἐπὶ Κα.
Χαζάνε
σημείω
ἄτε δὴ
διυχοσ
μίαν ο
τάττει
ὄστερα
τῆς ὄρ
B τῆς σι
εὐβουλί
τηγοῦ
θρωπῆ
ρον λαμ

P 52

15. Cum
militum vel
exacuit, et
tientem inge
quodam orientat
latus est elamor
rantium atque coll
mora, universi
itaque ex Acno
nomina sunt) p
inde, ad quartum
pote per totam Th
tiolus suos instruo
et ad Asticea (re
die sequenti tur
sanguinis facer
huius expediti
consilii vast
ut sol moer
padis splen

ἀποφύγειται γὰρ πᾶσι τῶν Ῥωμαίων ἀποφύγειται,
καὶ τοῖς ἀποφύγειται.
... τῶν τούτων ἀποφύγειται ἢ Χαζάνε ἀπο-
φύγειται ἀποφύγειται. πὶ βαρ-
... ταῖς Ῥωμαίων ἀποφύγειται πᾶσι. τὸ
... ἀποφύγειται. πὶ ἀποφύγειται ὅτι πᾶσι ἀ-
... καὶ μακρῶν πᾶσι λόγοι ἀποφύγειται ἐπιβύ-
... (16) ἀποφύγειται, πὶ τῶ. Ἀπο-
... ἀγαθὸς ἐς ἀποφύγειται πᾶσι τῶ ἀποφύγειται
... ψυχῆς ἀποφύγειται ἀποφύγειται, πᾶσι πὶ 10
... πᾶσι καὶ ἀποφύγειται ἐπιβύγειται ἀποφύγειται
... ἐκείνου κακοῦ ἀποφύγειται τὸ ἀποφύγειται
... ἀποφύγειται ἐς τοὺς πᾶσι τῶ ἀποφύγειται
... ἀποφύγειται πᾶσι ἀποφύγειται πᾶσι δὴ
... ἀποφύγειται. οὐκ οὐκ τὸν Βουσιῶν οἱ Βουσιῶν 15
... ἀποφύγειται ὁ ἀποφύγειται ἐς ἀποφύγειται
... ἀποφύγειται ἀποφύγειται τῶ ἀποφύγειται. ὁ δ'
... ἀποφύγειται δὲ μᾶλλον τὸ ἀποφύγειται
... ἀποφύγειται τὸ ἀποφύγειται τῶ ἀποφύγειται καὶ
... ἀποφύγειται ἀποφύγειται πᾶσι πὶ ἀποφύγειται 20
... ἀποφύγειται οὐκ ἀποφύγειται. καὶ
... ἀποφύγειται τὸ ἀποφύγειται, ἀποφύγειται πᾶσι
... ἀποφύγειται ἀποφύγειται τῶ ἀποφύγειται
... ἀποφύγειται ἀποφύγειται τῶ ἀποφύγειται.

... congressus complures Mithram ex-
... respiratione, quo unquam ex
... debret, collecta barbarorum copia
... Apperiam subegit. quo id modo
... saponere, et brevem quendam sur-
... intercalarium inserere. (16) nihil
... secundum aptus aliorumque vel for-
... tibus, quibus primus semper co-
... tubae clangorem audiret. is
... placuit cui placuit campos vicinos
... venatus ergo provecchi. hunc
... de, eumque se hasta confessorus
... faciente quin potius accepto libe-
... non primo illis quaestui futurum
... dicerent. barbari pro-
... non recusant. captam
... deauntiant, nisi Busan

βόλει δὲ καὶ ὁ Βουσαῦς μὴ περιορῶν Ῥωμαίους αὐτὸν ὡσπερ ἐν
 μεταίχμιῳ τινὶ τῇ πλάστιγγι σωτηρίας καὶ θανάτου ταλαντευό-
 μενον. καὶ ζυγοστατεῖν αὐτῷ ἀμοιβαίως ἰκέτευε χίριτας, μετὰ D
 βοῆς τε καὶ δακρύων τὰς ἀριστείας ἀπεστόμιζεν, ἧς ὑπὲρ Ῥω-
 5 μαίων διὰ μεγίστων κινδύνων ἀπεκληρώσατο· τὸν τε τῶν ἄθλων
 κατάλογον ἀπεσχεδίαζε, καὶ τοὺς ἀγῶνας ταῖς τοῦ σώματος ὤτει-
 λαῖς ἀναγράφτους ἐδείκνυε, τὰς ἐμφύσεις ὡσπερ τῶν πόνων ἐπι-
 δεικνύμενος, καὶ τῶν πολεμίων βολῶν τρανέστερον ἀνεγύμνου
 τὰ σημάτριά. καὶ συλλήβδην εἰπεῖν, ἔξ ὧν ἔπαυε, τὸ μὴ πω-
 10 θεῖν ἤξιον παρὰ τῶν εὐεργετηθέντων ὑποίσεισθαι. οἱ δὲ δυσά-
 νασχοτοῦσιν, ὑπὸ τινος διαφθαρέντες ἀνδρός, ὃν καὶ λόγος διε-
 κωμίδει τῇ τοῦ Βουσαῦ γυναικὶ ἐπικλόποις τισὶν ἡδοναῖς ὁμιλῆσαι.
 αὐτῷ τοι τοὺς βυρβύρους ἠτιμωμένους ἀπέπεμποντο. ἐν μελῶν P 54
 15 βολῇ τινα μικρὰν τὰ τοῦ θανάτου λαβεῖν, καὶ μισθὸν τῆς τέως
 ἀνακωχῆς παραδιδόναι τοῖς βυρβύροις τὸ φρούριον· δεῖν γὰρ
 ᾤετο προπαθεῖν τοὺς ἐπιλήσμονας χίριτος καὶ μεταλήψεσθαι
 τῆς συμφορᾶς τὸ ἀπάνθρωπον, ἵνα πρῶτον καθ' ἑαυτοῦ τὸ κα-
 κὸν σχολῆ τὴν πρόδοον. ἐπεὶ δὲ μελῶνος ἐπαγγελίας τετύχηκε
 20 τὸ πολέμιον, ἰλυρωτέρον πρὸς φιλευθροπλίαν ἐγένετο, ὠχρόου
 τε ὄρκῳ τὸν Βουσαῦν περιπύζειν, μὴ μὴν ἀναιρεῖν, φυσικῶ δὲ
 θανάτῳ τὴν ἑξουσίαν χαρίζεσθαι, ὁπόταν ἐθέλοι τὸν ἐκείνου

22. ἐκείνον IP.

benevole pro eius capite persoluto pretio honoraverint, se in illorum
 conspectu hominem iugulatos. suppliciter rogabat etiam Busae ne se,
 veluti qui medius mortis iuxta atque salutis lance examinaretur, despi-
 cerent, et gratias vicissim sibi in trutina appenderent. magna item vo-
 ce et collacrimans commemorabat quae praeclara facinora pro Romano
 nomine per maxima vitae discrimina effecisset, certaminaque ordine re-
 censens dimicationes cicatricibus corporis inscriptas ostentabat, et tan-
 quam laborum suorum imagines exhibebat, impositarumque sibi ab ho-
 stibus plagarum signa aperte ante omnes nudabat. atque ut summatim
 dicam, per ea quae pertulisset, eos de quibus bene meruisset obsecra-
 bat ut sibi gratiam non patiendi tam dira referrent. verum illi a quo-
 dam qui cum uxore Busae furtivas tractare voluptates omnium sermone
 notabatur, corrupti has preces indignantur, barbarosque cum contemptu
 dimittunt. tum Busae maiore in discrimine constitutus precatur uti a
 nece sua paulum adhuc temperent: se harum indutiarum praemium illis
 oppidulum traditorum. sic enim cogitabat, oportere priores malum per-
 peti, qui beneficii essent oblit, et inhumanitatem illorum calamitatis
 suae fieri participem, ut improbitas primum sibi ipsi offereret. hostes
 insigniora quam ante promissa accipientes hilarantur, et ad humanitatem
 misericordiamque ei tribuendam magis propendunt; ac iureiurando

- B** διαλύεσθαι σύνδεσμον· οὐ γὰρ ἐπιφέρειν αὐτῷ τὸν τεγγητὸν τοῦ-
 τον καὶ ἐπίκτητον θάνατον, εἶγε πέρας αὐτῷ τὰ τῆς ὁμολογίας
 προσδέξεται. καὶ δῆτα ὁ Βουσαῦς τοῦς Ἀβάρους ἰδίδιασκει συμ-
 πῆγνυσθαι πολιορκητικὸν τι μηχανήμα, ἔτι τῶν τοιούτων ὀρ-
 γάνων ἀμαθεστάτους ὑπάρχοντας, ἀκροβολίζειν τε παρεσκεύαζε 5
 τὴν ἐλέπολιν. καὶ μετ' οὐ πολὺ τὸ φρούριον κατεβέβλητο, καὶ
 δίκας ὁ Βουσαῦς ἀπανθρωπίας εἰσέπραττε, δεινὸν τι διδάξας
 τοὺς βαρβάρους πρὸς πολιορκίαν τεχνούργημα. ἐντεῦθεν γὰρ
 πλείστας λοιπὸν τῶν Ῥωμαϊκῶν πόλεων ἀμογητὶ τὸ πολέμιον
- V** 172 **C** παρεστήσατο, τῷ ἀρχετύπῳ σοφίσματι προχορησάμενον. μενοῦν 10
 γε τῇ Βερόῃ προσπίπτει, καὶ πλείστον παρανύλωμα χρόνου ζη-
 μιωθὲν καὶ μεγάλους πόνοις προσομιλήσαν τὸ τέρας τῶν ἀγώνων
 ἄστεφάνωτον ἀπεφέρετο, τῶν τὴν πόλιν περιουκούντων ἀντιπαρα-
 ταξαμένων γενικώτερον. ὁμως χρήμασιν ὀλίγοις τισὶ τὴν ὀμαι-
 χμίαν ἠλλάξαντο· τοῦτο γὰρ ἦν αὐτῷ πιθανὸν τῆς ἀστοχίας 15
- D** ἐγκάλυμμα. (17) περικύθηται δὲ καὶ τὴν Διοκλητιανοῦ πόλιν
 κατὰ τὸ καρτερόν, ἀντετάξατο δὲ καὶ ἡ πόλις ἐς τὰ μάλιστα,
 καὶ προσβάλλειν ἀπειργεν ἐπ' ἀδείας· κατυπλεῖται γὰρ ἐν τοῖς
 τείχεσιν ἀνεστῆσαντο ἄλλα τε ἀμυντήρια, καὶ ἀπρόσιτον ἦν τοῖς
 βαρβάρους ἐξ ὑπογυίου συμπλέεσθαι. ἀπῆει τοῖσιν ἀσχάλλων, 20
 καὶ τὸ δὴ λεγόμενον, τὸ τοῦ λύκου παθῶν· κενυῖς γὰρ ἐκεχῆ-
 νει ἑλπίσι. πῦρενθ' δ' ἐπὶ τὴν Φιλίππου πόλιν μετέβηκε, καὶ
 περιβῶς τὸ πύλισμα ἐπήθλει λαβεῖν. ἀντιμέχοντό τε οἱ τοῦ

posito affirmant se ipsum conservaturos, naturalique morti potestatem gratificaturos eius coagmentationem dissolvendi cum voverit, nec meditatam et adventitiam hanc mortem illaturos, si pactum re praestiterit. Busas igitur Abaros, hactenus istiusmodi instrumentorum fabricandorum imperitos, machinam expugnatoriam componere docet, et ad tela ex helepoli (tormento, quibus urbes capiuntur) iaculanda instituit. pauloque post oppidum prostratis muris in hostium manus concessit, et Busas poenas inhumanitatis exegit, doctis a se barbaris expugnatorium artificium; quo deinde pro fama primigenia et typo quodam usi, plurimas Romanorum urbes nullo negotio subegerunt. at vero Beroen aggressi cum longissimi iactura temporis laboribus voto ac praemio frustrati recesserunt, indigenis viriliter sese tuentibus; quibus modica pecunia pacem et amicitiam Chaganus vendidit: hoc enim frustrationis suae probabile tegumentum invenit. (17) etiam Diocletianopolim arte circum- sedit: sed oppidani summa vi contra nitentes aditu cum fidenter prohiberent, locatis in muro catapultis aliisque machinis defensoriis, ut accedere barbari et conivius pugnare non auderent. quamobrem indignabundus recessit, cum ei, quod proverbio de lupo dicitur, evenisset: vana enim spe haverat. hinc confestim Philippopolim transiens oppidumque circumiens id occupare nitebatur: sed cives acrius contra de-

ἄσπετος ἐντρεχίστερον, καὶ πολλοὺς τραυματίας ἔκ τε τῶν περι-
 βύλων καὶ τῶν ἐπάλλεων ἐποίησαντο, ὥστε τὸν Χαγᾶνον τὴν
 ἀσπίδα διὰ τὴν ἀρετὴν ἐπαινεύσαντα προῖκα καταθέσθαι τὸν πό- P 55
 λεμον. ἔξ ἐπιθινοῦ δὲ διαπειριωθεὶς τὰς ὕλας τῆς λεγομένης
 5 Ἀστικῆς τῆ Ἀδριανοῦ πόλει προστρέβεται. ἀγωνιστικώτερόν τε
 τῷ ἄσπετι προσέβαλλεν, ἀντικαθίσταντό τε καὶ οἱ τοῦ ἄσπετος ἀλ-
 κιωτέρου. τοῖς δὲ Βυζαντιοῖς περιβομβεῖτο ὡς Κῆστος ἤλω
 καὶ Ἀνομοῦθ, καὶ πόλιν τῆ Πίλει ἐπεκέμαινε θρύλλος. ἐλοι-
 10 δαριεῖτο δ' ὁ αὐτοκράτωρ ἐς τὸ φανερώτατον ἀπὸ τινῶν τῶν τοῦ
 πλῆθους ἀσπενίων καὶ στωμύλων ἀνδρῶν, ὧν καὶ τὰ τῆς τύχης
 ἦν ἀνεπίφθονα καὶ τὰ τῆς γνώμης ἀζήλωτα· καὶ βλασφημῶν
 ῥῆδᾶς κατ' αὐτοῦ συντιθέντες διέσπρον κωμωδοῦντες ἐμμελῶς τὸ
 ἀπαίσιον, οὐ τύχη ἀλλ' ἀνομή τὸ δυσπραγῆς περιάπτοντες, ἀλλ' B
 οὐκ ἀπέτεκεν ἡ λοιδορία θυμὸν τῷ αὐτοκράτορι· στεῖρου γὰρ ἦν
 15 πρὸς ὄργην ἡ τοῦ βασιλέως ψυχὴ καὶ παρὰ τὴν θυμικὴν φλόγα
 ἀσυνουσίαιστος. τὸν δὲ Κῆστον ἀπέδοντο χρηματισθέντες λίαν
 δαψιλῶς οἱ πολέμιοι, ὡς ἔκ τῶν καθ' ἡμᾶς πρεσβυτέρων ἔστι
 λαβεῖν, καὶ τὸ πιστεύειν ἀζήμιον. βασιλεὺς δὲ τὰς ἑαυτοῦ
 φροντίδας τοῖς πολεμίοις ἀντέτεξε, καὶ μέλλονι πυρασκενῆ πρὸς
 20 τὸν πολέμιον ἐξαρτέτετο. καὶ τὸν Ἰωάννην, ὃν δὴ Μυστάκωνα
 τοῖς πολλοῖς ἔθος ἀποκαλεῖν, στρατηγὸν προεστήσατο. ἐχειρο-
 τόνη δὲ καὶ τὸν Δρόκτιωνα ὡσπερ αὐτῷ ὑποστράτηγον, παρή-
 ρόν τινα δύναμιν ἐμπιστεύσας αὐτῷ· Λογγόβαρδος δ' οὗτος τὸ
 φῶλον, ἀνὴρ ἀλκιωτάτος καὶ πρὸς τὸν πόλεμον ἐμβροχίστατος.

certantes multos tum e moenibus tum e propugnaculis vulnerabant, ut
 eorum virtute, qua tegerentur, commendata gratuito obsidionem solve-
 ret. mane porro, silvis Asticae quae dicitur transitis, Adrianopolim se
 applicat; quam cum maioribus operibus oppugnaret, etiam ibi a civibus
 fortissime vis repulsa est. populi vero Byzantini aures fama de Casto
 et Ausimutho captis circumsonabat, multumque murmuris ac tumultus
 urbem inundabat, et apertissime imperatori a quibusdam e media plebe,
 stultis et protervae linguae hominibus, quorum neque fortunis quisquam
 invidit neque animi bona aemulatus est, contumelinae dicebantur. hi
 compositis in illum cantibus modulate adversum casum et comica quadam
 maledicentia insectabantur, non fortunae sed amentiae duram illam sor-
 tem adscribentes. tamen probra huiusmodi imperatori stomachum non
 faciebant, cuius meas ad iram sterilis et a flamma furoris abhorrens
 erat. sed Castum hostes ingenti pecunia aestimatum reddiderunt, ut
 senes nostri memorant, et iis fidem commodare nihil habet periculi.
 imperator curas suas adversum hostes intendere, maioremque in eos ap-
 paratum moliri, et Ioannem, vulgo dictum Mystaconem, ducem legere,
 Dractonem ei pro hypostratego, parte muneris in illum collata, adun-
 gere. hic Longobardus natione, vir fortissimus et ad arma promptissi-

- C ἐπεὶ δὲ περὶ τὴν Ἀδριανοῦ πόλιν ἐγένετο, τοὺς βαρβάρους τῆς πολιορκίας ἀφιστῆ, δευτέρῃ τε ἡμέρῃ ὁ πόλεμος ἐτετέλειστο. ἐνίκων τοίνυν Ῥωμαῖοι τοῖς βαρβάροις συμμιζαντες, καὶ ἐτετρακκία τὴν μάχην διέθεντο. κατεστρατήγει γὰρ τῶν πολεμίων ὁ ὑποστράτηγος Δρύκτων. ἐπιπλάστῃ γὰρ φυγῇ τὸ κελῖνον κέρας 5 ἔδουξε τοῖς πολεμίοις τὰ νῶτα παρέχουσθαι, ὡς οἷα δεδοικότες τοῦ Ῥωμαϊκοῦ τὸ ἀντίπαλον· εἶτα τοῦμπαλιν ἀντεδίωξε, καὶ μετόπισθεν τῶν βαρβάρων γενόμενον τοὺς συντυχόντας διώλεσεν. ἀπήμεισαν τοιγαροῦν μεσημβρίας ὥρα οἱ βάρβαροι, ἄλλος ἄλλῃ διεσπυρμένοι καὶ ὡς ἂν τύχοι φερόμενοι μετὰ συντόνου τινὸς ἀπο- 10
- D δρύσεως. ὁ δὲ στρατηγὸς οὐ κατεδίωξε τὸ ἀντίπαλον· ἐφιλοσώφει γὰρ τῆς εὐδαιμονίας τὸ μέτρον, τὰς ἐπ' ἄκρον εὐξείας, ὡσπερ εἰκός, εὐλαβούμενος. φιλιπόστρατον γὰρ ἡ τέχνη καὶ ἄπιστον, νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρος, ἵνα καὶ τι τῆς Ὀμήρου δέλτου ἐπισπείρω τοῖς ἀφηγήμασιν. 15

P 56
V 173

18. Ἡράκλειος μὲν οὖν κατὰ τοῦτον δῆτα τὸν χρόνον ἐπέβη αὐτὸν πύλιν τῆς Περσῶν πολιτείας, καὶ τοῖς Μήδοις φιλεπίδημον ἦν τὸ κακόν. ὀπηνίκα δὲ παρεγένετο, προσβάλλει ἐχρωτάτῃ φρουρίῳ τινί. τοῦτο δ' ἐψηλῆς ὑπερεκαθίζετο πέτρας, καὶ διεκόσμη ὁ ὑποστράτηγος τὰς ἐλεπόλεις τε καὶ τὰς μηχανάς. 20 ἀντιπαλαμῶνται δὲ καὶ Πέρσαι πρὸς τὰς ἐπιβουλὰς ἕτερον ἄττα σοφίσματα. ἰστουροῦσι δὲ καὶ οἷα χιτώνας τινας· τρίγας σιλλέξαντες καὶ τῷ στόμῳ τὴν κρόκην σαστρέψαντες, προμήκη τὰ χιτώνια διετέλεισαν, καὶ τούτους ἀχύρου εἰς τὸ ἰσχυρὸν ἐνε-

21. δὲ] τε IP.

mus erat. Adrianopolim ut venerunt, barbaros obsidione depellunt, ac die altero secundo Marte cum iisdem congressi vincunt, belloque finem imponunt. strategemate nimirum Drocto illos circumvenit: quasi enim timeret hostem, fugam cum suo cornu simulabat, deinde conversus insequentibus vicissim terga dantibus inhaerebat, et quotquot assequi posset obtruncabat. discesserunt itaque meridie barbari, continenti fuga alius alio, quo sors tulit, dilapsi. quos dux non est secutus, quod in felicitate modestiam adhibendam sapienter statueret, et velut in optimo corporis habitu, aliquid morbi, ut decebat, metueret. est enim fortuna parum fida, et facile alio respicit. et laeta viros victoria mutat, ut etiam de libris Homeri quippiam narrationibus nostris aspergamus.

18. Heraclius per id tempus rursus in Persidem se inferebat, habebantque domi malum Persae. admovit autem oppugnationem castello cuidam munitissimo, in sublimi petra aedificato, helcoples aliasque machinas hypostratego expediente. Persae adversum impulsus cum alia ingeniose struebant, tum quasi tunicas quasdam longas e pilis stamini tramam acu subtemen inducentes conficiebant, quas paleis densissime in-

φόρησαν, ναστούς τε κατεργασόμενοι ἐξήρτων τοῦ τείχους, καὶ B
 τούτοις τὰς προσβολὰς ὑπέδελοντο, τῷ μιλιθαιῷ τῆς ἀντιτύπου
 παρασκευῆς τῶν ἔκπομπῶν τὸ στερεὸν ἐκμαλακίζοντες. ὑπερί-
 πταντο δ' αἱ πολλαὶ τῶν βολῶν καὶ τοῦ φρουρίου αὐτοῦ· ἕτεροι
 5 δὲ καὶ κατ' αὐτὸ τοῦ ἔχυρώματος κατεφέροντο. ὁ δ' Ἡράκλειος
 οὐδέμίαν ἀνακωχὴν παρενετίθει ταῖς προσβολαῖς, νύκτωρ καὶ
 μεθ' ἡμέραν ἀμείβων τοὺς ἐφισταμένους τῷ ἔργῳ. οἱ μὲν γὰρ
 ἔναγχος τῶν πόνων μετεिल्φότες ὑπὸ τῆς διαδόχου δυνάμειως ἀν-
 τελάμβανον τὴν ἀνάπαυλαν, ἕτεροι δ' αὖ συμπονοῦντες ἐκείνοις C
 10 ἔξανίσταντο, κἀκείνοις αὖθις τοῦ μόχθου συνελάμβανον ἕτεροι.
 διὰ τοι τοῦτο ἔξασθενούσιν οἱ τιμωροῦντες τῷ ἔχυρώματι, καὶ
 ἦν αὐτοῖς τὰ τῆς δυνάμειως ἐξίτηλα. ταύτη τοι καὶ καθαιρεῖται
 τὸ φρούριον καὶ ὑπὸ Ῥωμαίους ἐγένετο. ἐπεὶ δ' ἦλω, φρουρὰν
 ἐν αὐτῷ ὁ στρατηγὸς ἐνεκάθισεν.

15 Οἱ δ' ἀμφὶ τὸν Θεόδωρον καὶ τὸν Ἀνδρέαν τὸ Ματζάρων
 (φρούριον δὲ καὶ τοῦτο) τῷ χρόνῳ γεγηρακὸς διωρθώσαντο. οὐκ
 ἄπο δὲ τοῦτο τοῦ Βειούδαῆς ἐτόγγανεν ὄν. ἐν ὅσῳ δὲ περὶ τὴν
 οἰκοδομίαν ὁ Θεόδωρος ἐνησχολεῖτο, ἦγον παρ' αὐτὸν γεωργοὶ D
 παραθήγοντες τὸ Βειούδαῆς παραστήσασθαι, μὴ ἀποχρῶσαν
 20 ὑπέιναι φρουρὰν ἐν αὐτῷ παραδηλώσαντες. οἱ δὲ περὶ Θεόδω-
 ρον καὶ Ἀνδρέαν παρυχετῆμα ἐπιθέσθαι τὴν πρῶξιν τοῖς λόγοις
 διανοήθησαν, καὶ διανυκτερεύσαντες συντόνῳ τῇ ὁδοπορίᾳ ἐκ-
 χρηστο. ἐπιθέσθαι δὲ νυκτὸς τῷ Βειούδαῆς τούτοις ἐδίδοκτο.
 καὶ μὴ ἐξισχύσαντες τῆς ἑαυτῶν ἐφικέσθαι βουλήσειως, περὶ

4. ἐτέρας IP.

farcas de muro suspendebant, hisque tormentorum petitiones excipiebant; quarum vehementiam materiae oppositae debilitabat frangebatque mollicitudo. tela complura supra, alia in ipsum castellum volitabant. Heraclius impressionibus nullam quietem interponebat, diu noctuque permutans qui instarent operi. nam qui modo pugnarant, aliis succedentibus respirabant: rursus alii illorum et novi ac recentes semper defatigantium labores excipiebant. inde propugnatores defecti viribus laugebant. ea ratione castellum eversum in potestatem Romanorum venit, cui dux praesidium imponit.

Theodorus et Andreas Mazarorum oppidulum vetustate ruinorum instaurant, quod a Beiudae non procul distabat. dum Theodorus aedificatione distinetur, agricolae adsunt, eumque ad Beiudae, in quo non reperiator sufficiens praesidium, armis subigendum incendunt. Theodorus et Andreas communicata sententia mox ad rem incumbendum stantentes, transacta nocte magnis eo itineribus contenderunt. cum autem noctu invadere decrevisset, nec possent quod volebant effectum dare, sub matutinus gallorum cantus assuerunt. praesenserunt adventum Ro-

τοὺς ἰωθινοὺς τῶν δρυίδων κελύδους τῷ φρουρίῳ ἐπέστησαν.
 καὶ οἱ ἐπιχώριοι τὴν Ῥωμαϊκὴν προεγνώρισαν ἔφοδον, καὶ ἀδεεῖς
 ἦσαν διὰ τὸ τῶν τόπων δυσάλωτον. εἶτα ἀναθυρήσαντες τῇ
 πέτρᾳ προκύντουσι καὶ τῶν ἀποπομπῶν βελῶν προκυτήρχοντο.
 εἴσοδος δὲ τῷ φρουρίῳ μὴ οὕσα ἐτύγχανε, καὶ δυσπρόσιτος 5
 ἦν πολιμῆρα χειρὶ· ἐνὶ γὰρ πύργῳ τὰ τῆς εἰσαγωγῆς ἐπεπίστευτο,
 P 57 προβεβλημένῳ τοῦ ἰχθυώματος, ὥσπερ ἀδαμαντίνους περικει-
 μένῳ λίθοις τισίν, ἧ εἴ τι τούτων τὴν φύσιν ἰστί στεγανώτερον.
 οἱ οὖν Ῥωμαῖοι ἀποβάντες τῶν ἵππων προσαράττουσι τῇ πέτρᾳ,
 καὶ ταῖς ἀπὸ τῶν φοραῖς ἐτελεῖτο τὰ τῆς ἀγωνίας προούλια. 10
 τοῖς δ' ἐν τῷ φρουρίῳ ποτὲ μὲν λίθοι ἀμυντήρια ἦν, ἄλλοτε
 καταποῦλται, καὶ ὥσπερ ἐξ ἀπόπτου τινὸς ἧ μεγίστης περιω-
 πῆς τὰς καταβολὰς ἐπεποιήντο, οἷα ξηνηλαοῦντες διὰ τῶν ὑψη-
 λῶν τὸ πολέμιον. ἀσχολούσης δὲ τῆς Ῥωμαίων δυνάμεως, τυλ-
 μηταῖαι τινὲς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ συμφραζάμενοι ταῖς ὑσπίσι, κατ' 15
 B ὀλίγον καὶ βιάδην ἰόντες, τὸ πᾶν τῆς ἀριστείας ἀναθέντες τῷ
 θρόνῳ προηγοῦντο τῶν ἐπομένων, καὶ τῶν ἐκ τῆς πέτρας κατα-
 βολῶν οὐ φροντίζοντες εἰς τὸ πρόσω ἰχώρον, καὶ διωθοῦσι
 τῆς πέτρας τὸ βύρβαρον. οἱ δὲ πολιορκούμενοι τὴν σύμμαχον
 καταλείψαντες πέτραν, εἰσδήντες εἰς τὸ φρούριον παρέδωσαν τοῖς 20
 V 174 πολέμοις τὴν εἴσοδον. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τῶν τῆς πέτρας ὕψι-
 μύτων κρατήσαντες λίαν ἰσχυρῶς τὸ φρούριον περικύθηνται. οἱ
 δὲ ἐπὶ τῶν ἐπάλλεων ἑστῶτες ἀποσοβεῖν οὐχ οἷοι τε ἦσαν τὸ ἰν-
 τίπυλον, τὸ ἀπειρον τῶν βελῶν ὑπομένειν οὐκ ἔχοντες, ἀλλ'

6. εἴσοδον δὲ τῷ φρουρίῳ μὴ οὕσαν IP.

manorum indigenae, quibus capiendi loci difficultas timorem adimebat.
 tum petrae confisi despiciunt, telorumque iaciendorum initium faciunt.
 unus tantum erat ingressus, et is hostibus aditu difficilis, per turrim
 ante castellum stantem muroque cohaerentem, quae adamantinis quodam-
 modo lapidibus, aut si quid adamante solidius est, constabat. Romani
 igitur ex equis descendentes petram invadunt, sagittarumque iactibus
 mutuis certamini praeludebatur. propugnatores nunc saxis deiciendis
 nunc catapultis se defendebant, atque ut ex editissimo loco speculave-
 maxima deorsum iaculabantur, hostes propter altitudinem quasi pere-
 grina lingua compellant. indigne id ferentibus Romanis, animosi qui-
 dam testudine facta sensim ac pedetentim gradientes, omnemque fortitu-
 dinis laudem in audacia constitutam habentes, aliis praecedunt, telaque
 desuper accidentia nihili pendentes ulterius prodeunt, ac barbaros petra
 depellunt. qui auxiliaria sua deserta castellum subeunt, Romanis in-
 gressum reliquum faciunt. illi petrae munitionibus receptis castellum
 artissima obsidione premunt. in propugnaculis qui erant, hostem ar-
 cere non valebant, siquidem infinita tela non sustinebant: sed cum con-
 fertim apparuisse, mox pro vultibus terga ostendebant. porro miles

ἀθρόον ἐπιφαινόμενοι παραντίκα ἀντὶ τῶν προσώπων τὰ νῦτα
 ἰδεῖνκνον. Σάπειρ δὲ τις ἀνήρ, τὸ μὲν σῶμα ὡς ὁ παρὰ τῷ C
 Ὅμηρῳ Τυδεὸς ἀνυμνούμενος, τὴν δὲ γνώμην καὶ περαιτέρω
 Τυδεὸς (Ἡρακλῆς γὰρ ἦν τὴν ψυχὴν, καὶ εἴ τις τούτου ἐγεγόνει
 5 ποτὲ ἀλκμιώτερος· οὐ γὰρ ἀποκνέω τῷ μεγέθει τῆς ἀρετῆς τὸν
 Ἡρακλῆα ἐν δευτέροις τιθεῖς, εἰ καὶ τῷ παραλλήλῳ λειπόμεθαι),
 σκόλοπας ὄξεις ἐπιφερόμενος ἐνάλλεται τῷ ἔχυρώματι, καὶ με-
 τεωροπορεῖ τὸν μὲν ἕνα σκόλοπα ἐνείρας τῷ πύργῳ ἀνὰ τὰς ἀρ-
 μογάς τοῦ οἰκοδομήματος (ἦν γὰρ λίθῳ ξηρῷ διεσκευασμένον τὸ
 10 φρούριον), καὶ ἐπιβαίνει ἐπὶ τοῦ σκόλοπος τῷ ποδί. εἶτα τὸν
 ἕτερον αὐθις ὥσπερ ἐγκεντρίσας σκόλοπα, τὸν λειπόμενον τοῖν
 ποδοῖν ἐπειρίδει, καὶ τῶν ἐξηρητημένων λίθων ἐπιληημένος
 ἀπρὶξ εἶχετο ταῖν χειροῖν, οὕτω τε τὴν ἄνοδον ἰσοφίλιτο. τῶν D
 δὲ πολιορκουμένων τὴν θάνα τῶν βελῶν μὴ ὑπομένειν οἶων τε ὄν-
 15 των, ἰσχυρῶς εἶχετο τῆς ἐπάλλξεως ὁ Σάπειρ ἐκεῖνος ἀνήρ. καὶ
 ἂν ἦλω κατὰ τὴν πρώτην ἐκείνην ἐπιβολὴν τὸ ἐχύρωμα, εἰ μὴ
 τις τῶν τῆς Περσικῆς συμμορίας ἀθρόον ἐπιφανεῖς ἐνὶ τῶν θυ-
 ρεῶν τῶν προβεβλημένων τοῦ ἔχυρώματος ἐκείνον αὐτὸν τὸν ἀρι-
 στέα ἐξώθησεν. ὁ δὲ κατολισθήσας ἐς τὸ κάτω ἐφέρετο μετὰ
 20 τοῦ θυρεοῦ, κύμβαχος ἐν κοίτησιν, ἐπὶ βρεγμόν τε καὶ ὤμους,
 Ὅμηρικῷ τῷ συμπτώματι. ὅμως οὐ διόλωλεν· ὑποδέχοντα
 γὰρ αὐτὸν ταῖς ὑσπίσιν οἱ συμπονοῦντες, καὶ τραυματίαν διεσώ-
 ζοντο· προσνύττουσι γὰρ αὐτὸν τὰ τῶν ἄκοντιων σιδήρια μικρὸν
 κομιδῆ. ὁ δὲ καρτερικῶς αὐθις ἐπ' ἐκεῖνο τὸ ἔργον ἐχώρει, καὶ

quidam Saperius vocabulo, corpore similis Tydeo quem Homerus cele-
 brat, animo autem supra Tydeum, Hercules ipso, inquam, et si quis
 Hercule aliquando animosior inventus est (non enim verborum magnitu-
 dine virtutis Herculem postponere, tametsi alioqui quem cum eo confe-
 ramus non habemus), hic, inquam, miles palos acutos inserens in mu-
 nitionem insilit, et sublime scandit, et uno quidem in turri defixo, qua
 lapides iuncturas dabant (constructum enim erat castellum caeso lapide),
 pede in palum ascendit; rursus alterum palum ceu surculum in murum
 inserens, alterum pedem in eo firmat, eminentiaque saxa manibus firmi-
 ter comprehensa tenens ascensum ita machinatur. et cum obscasi tot
 telorum spectaculum non ferrent, vir ille Saperius propugnaculum va-
 lida vi tenebat, captumque fuisset primo illo impetu castellum, nisi qui-
 dam de cohorte Persica repente coortus saxo de his quae illic iacebant
 bellatorem animosum delocisset. qui cum saxo dorsum ferebatur, prae-
 ceptis in pulverem, super sinciput et humeros, casu scilicet Homericoo.
 non tamen periit: nam eum vulneratum commilitones scutis impositum
 conservarunt: perparum enim missilium cuspides eum laeserant. ad idem
 opus constantiter redit, iterumque ad propugnaculum assiliens infectis ma-
 nibus ita tenaciter pinnam retinet quemadmodum polypus, cum quip-

αὐτὸν πάλιν ἀνέθορε, τῇ ἐπάλξει τὰς χεῖρας περιβαλὼν οἷα πολύ-
 P 58 πους ἀφύκτους πλεκτάνας τινύς, καὶ εἶχετο καρτερῶ τινὶ λαβῇ
 τῆς ἐπάλξεως. ὁ δ' ἀντίπαλος Πέρσης ἀδελφὴν τῆς ἐτέρας ἐπι-
 βουλῆς ἐξεργάσατο, καὶ σαθρωθείσης ἔνυγχος τῆς ἐπάλξεως
 ταῖς Ῥωμαϊκαῖς προβολαῖς, μετ' ἐκείνης τὸν ἀριστέω ἀνατρέψας 5
 παρὶά ἐς τὸ κάτω χωρεῖν. καὶ τοίνυν κατήγετο ὁ στρατιώτης
 ὁ φιλοκίνδυνος μετὰ τῆς ἔρωμένης ἐπάλξεως. τὸ δὲ συμμαχι-
 κὸν τὴν προτέραν σωτηρίαν ὀρέγουσι μετὰ φοβεροῦ τοῦ θεύμα-
 τος τῷ πάντα τολμηρῶ. ἀτὰρ ἑξάντης τοῦ πτώματος ὁ τραν-
 μυτίας γενόμενος καὶ τρίτον ἄθλον ἀσπάζεται, ὡσπερ ἑμίχου 10
 τινὸς καὶ θείας δυνάμεως ἐς τὸν πόνον παροτρυνούσης αὐτόν.
 B Ἐπεὶ δ' ἀνείρπυσε τῆς στεφάνης τοῦ ἔρκους, λοιπὸν ἐπιβιάς, τὸν
 ἀκινάκην σπασάμενος, τὸν κηφῆνα τῆς ἑαυτοῦ ἀρετῆς ἐκείνον
 αὐτὸν τὸν Πέρσην ἀπέκτεινε, καὶ οὖν τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τῆς δέ-
 ρης ἀφελόμενος τοῖς πολιορκουσῖν ἀπέπιμπεν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι 15
 τὸ γεγονός θεασάμενοι ἀνεθάρρησαν καὶ τῶν κινδύνων ὠρέγοντο.
 ἀδελφὸς δὲ τις τοῦ Σάπειρος ἐκείνου (πρεσβύτης δ' οὗτος τὴν
 ἡλικίαν) ἐπεὶ γέγονε τῆς ἀρετῆς θεατῆς, καὶ ζηλωτῆς παραχρηῆμα
 τοῦ ἔγχειρήματος γίνεται, καὶ ἄνεισι καὶ αὐτὸς, ἀδελφὰ τῷ ἀδελ-
 C φῶ μηχανώμενος. εἶτα μετ' ἐκείνον καὶ ἕτερος, καὶ μετὰ τοῦ- 20
 τον πολλοί· κάλοις γὰρ λοιπὸν ἀνεδύοντο οἱ προκατελιηφότες τὸ
 ἐχθρῶμα, καὶ ταῖς πύλαις ἀρύττουσι, καὶ εἰσαγωγίμον λοιπὸν
 ἦν τὸ Ῥωμαίων στρατόπεδον. καὶ οὕτω κρείττους τῶν πολεμίων
 γενόμενοι τὸ φρούριον παρεστῆσαντο, καὶ οὓς μὲν ἀνείλον, οὓς
 δὲ διέσωζον καὶ εἰς αἰχμύλωτον μεταβίβαζον τύχην. τὰ δὲ κτῆ-

20. τοῦτο IP.

piam cirris sive acetabulis complexus est: inde enim avelli non potest.
 tum Persa adversarius simili impetu ut ante insurgit, et cum pinna Ro-
 manorum impulsibus paulo ante labefactata strenuum virum deturbat.
 cum amata igitur pinna miles nullius formidator periculi delabitur. so-
 cii cum terribili spectaculo omnia audenti priorem curationem ad salu-
 tem ministrant. at enim vulneratus cum denuo ex eo casu salvus eva-
 sisset, tertiam pugnam aggreditur, ac si invicta quaedam et divina vir-
 tus ad facinus illum extimularet. ubi igitur intra coronam munitionis
 irrepsit, deinceps irruens educto gladio suae virtutis fucum et populato-
 rem illum ipsum Persam interfecit. caputque praecisum infra propugna-
 culum proicit. Romani factum intuentes resumunt animos et experiri
 fortunam concupiscunt. frater autem Saperii illius, magno natu, ubi
 facinus spectavit, extemplo id ipsum aemulans ipse quoque ascendit et
 cum germano germana molitur. mox post illum alius, et post hunc
 plures scalis stuppeis ascendunt, oppidoque capto ac portis perfractis
 militem Romanum introducunt; atque ita hostibus superiores castellum

ματα λαφυραγωγήσαντες ἀπῆραν ἐντεῦθεν, σκοπους περιβα-
 λόντες τῷ ἐχυρώματι. ἄρας δ' ἐπιούσης χειμῶνος ἄνευσιν ὁ
 Φιλιππικὸς ἐπὶ τὸ Κωνσταντίνειον ἔστυ, στρατηγὸν ἐναφεῖς τὸν
 Ἡράκλειον. ὁ μὲν οὖν Ἡράκλειος λειποταξίου ποινὰς τοῦς πλα-
 στήτας τῆς Ῥωμαϊκῆς δυνάμεως εἰσεπράττετο· καὶ ὅσοι τῷ πόνῳ
 χαιρεῖν εἰπόντες τὴν ἄλλως δεῦρο κάκεισε περιενόστον, βυσάνοις
 ἐπὶ σωφροσίην μετήγοντο.

in ditionem accipiunt, et partim incolarum occidunt, partim pro capti-
 vis servant, bona diripiunt secumque auferunt, et praesidium illic re-
 haerunt. hieme iam ingrediente Philippicus ad Heraclium summa belli
 delata Cpolim discedit. Heraclius deserti ordinis poenas ab erronibus
 Romani exercitus exigit. et quotquot labore relicto huc illuc otiose va-
 gabantur, supplicis aspere docebantur.

Θ Ε Ο Φ Υ Λ Α Κ Τ Ο Υ
Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Ω Ν
Λ Ο Γ Ο Σ Γ'.

T H E O P H Y L A C T I
H I S T O R I A R U M
L I B E R I I I.

PONTANI ARGUMENTUM.

(1) *Priscus in locum Philippici surrogatur. annona militum contracta. Germanus episcopus Damasci honorifice a Prisco habetur. cur ab eo Monocartum ductus. Prisci fastus in contemnuendo more vetusto. tumultus in castris duas ob causas. imago Christi ad sedandas turbas circumlata. dux periculum fugit; detrahi militibus de consueta annona vetat; medicum quaerit a quo sanetur.* (2) *tabernaculum Prisci diripitur. legatus eius ad exercitum. Germanus quanquam multum repugnans dux cooptatur. episcopus legatus spernitur. statuæ et imagines imperatoris deiiciuntur abolenturque. Edesseni episcopi irrita legatio. clades Orientis.* (3) *legati ad Priscum. eorum in militibus placandis infelix conatus. Priscus Byzantium discedit. adversus Philippicum rebellio. Persae occasione utuntur: Constantinam obsident. a Germano depelluntur. Aristobulus palatii praefectus milites ad officium revocat.* (4) *Martyropolis aditu Romani a Persis prohibentur. hostes insequentes dimicatione devincunt. in imperatorem benevolas mentes accipiunt; captivis et spoliis eum honorant. Philippici timor. stipendia persoluta. Roma Longobardis restitit. Mauri in Africa domantur.* (5) *carcer Gilygerdi castelli, in quem diversi mortales includebantur; unde se et alios per caedem Romani erimunt. Philippicum Gregorius Antiochiae antistes exercitui conciliat. Persae Martyropolim occupant. Sitta dolum machinato, Persis Romani succumbunt. Philippico amoto Comentiolus in munere succedit.* (6) *Comentiolus cum Persis acie congressus fugit. Heraclii miranda virtus. Aphraates dux Persicus occidit; Persae in fugam vertuntur. munera imperatori de praeda mittuntur. ludi ob vi-*

cloriam Byzantii. Suaniam in Colchis Persas invadunt. Turcarum luxus in auro et argento. Persis vicissim tributa pensitant. praeda Suaniae Babylonem mittitur. dux, Romanus nomine, a Mauricio in Colchidem missus. (7) Romanus reditum molitur, milites placat, hostium consilia indugat. Romani exploratores dolo deluduntur et torquentur. Varamus provinciam Romanorum depopulatur, abeuntes sequitur. phalanx eius in fuga caeditur. conflictu totis copiis inito, Persae superati fuga universi salutem petere contendunt. Romani insequuntur. (8) Hormisdas Varamum bifuriam dedecorat, a quo contra contemnitur. Armenii praetore suo iugulato rebus novis abutuntur operam. Comentionius turbas componit. defectionis inventorem clementia imperatoris conservat. ad Persicas tragoedias παρασκευή. Sarames ad capiendum vincendumque Varamum missus ab eodem elephanto obicitur. (9) ad tempora Iustini iunioris et Tiberii propter originem belli Persici declarandam digressio. belli execratio. Iustinus foedera transgreditur. Romani in Persas, Persae in Romanos belli eguasam concipiunt. mendacium Persarum. (10) Marcianus patricius in Orientem dux mittitur; tribus millibus Arsanenam depraedatur. prope Sargathum Persae caeduntur. Thebothum castellum inaniter oppugnatur. Chosroae senioris in Romanos expeditio. Adormanes Romanorum loca populationibus miscet, suburbana Antiochiae aedificia demolitur, Apameam incendio foedit. (11) Marcianus gradu movetur. Dara a Persis capitur. indutiae. Tiberius a Iustino collega asciscitur. eiusdem Iustini ad eundem de imperio legitime administrando sapiens et pia paracnesis. (12) gratulatio populi de Tiberio in collegam ascito. eius de pace legatio et liberulitas. Iustiniani ducis laus. pecuniae bene collocatae fructus. inter Romanos et Persas foedus. Romanorum propter Chosroae praesentium trepidatio. (13) ducis Romani excellentissima concio, qua suis acriter et cum mortis contemptu configendi ardorem conatur immittere. fiducia vincendi ex hostium et sacrorum Persicorum despicicntia auget. dicit autem incise et membratim, quo dicat vehementius. (14) Romanus miles pugnam sinit. Persae in hostes cum fastu gradiuntur. ambarum acierum diversa dispositio. vincuntur Persae et fugiunt. Chosroae turpis reversio. eiusdem lex de Romanis in posterum bello non laccendenda. (15) Romani Persidem infestam habent. in mari Hyrcano piraticam faciunt. domum redcunt. Persae in regem suum contumeliosi. militaris annonae apud eos ratio. de pace utrinque legationes. Romanis in Armenia subactis pacem Persae repudiant. Mauricius in Armeniam mittitur, in Persidem irrupit: febrim habet. multa castella diruuntur. captioorum Persarum ingens numerus. (16) Romani multa loca ad vastitatem redigunt. Iustini decessus, et monarchia in Tiberium translata. eius encomium. Chosroae filius Hormisdas succedit; cuius immanitas describitur: causa subiicitur, ariolorum falsa praedictio. nequitia daemnum. alia Hormisdas scelera. (17) Hormisdas superbia. pacem avertens tributa postulat. Mauricius Persidem deformat. in Cappadociam abit; in Persidem per solitudinem Arabiae properat: eum Nomades barbari prosequuntur, quorum infidelitas reprehenditur. inanis Mauricii conatus. ad Callinicum oppidum Romanorum victoria. (18) ad Constantinam Romani Persas caedunt. Mauricius Byzantium redit, defunctoque Tiberio principatum capessit. reditus ad ordinem historiae, sed prius de Varami patria, genere, fortuna, gestis honoribus, et quo pacto exercitum in regem exulcerarit.

D
A. C. 588. 1. Φιλιππικὸς μὲν οὖν ἀνὰ τὴν ὁδοιοποιίαν ἐπέπυστο Πρίσκοι
V 177 ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος στρατηγὸν ἐγχειρίζεσθαι, καὶ τῆς Τυρ-
 σοῦ ἐπιβᾶς Ἡρακλείῳ δέλτους συνέντευξε, δι' ὧν ἐνεσήμεναι κα-
 ταλιπόντα τὸ στράτευμα ἐς τὴν ἑαυτοῦ πόλιν ἐπανελθεῖν, ἐς
 τὴν Ἀρμενίαν γενόμενον, Νυρσῆ τε τῷ Κωνσταντίνῃς πόλεως 5
 ἡγεμόνι μεδιέναι τὸ στράτευμα. καὶ τὸν βασιλέως δὲ νόμον ἀρ-
P 62 τῶς αὐτῷ ἐπιφοιτήσαντα παραγυμνώσας ἐκέλευσε καὶ ἐς τὸ ἐναρ-
 γῆς τοῖς στρατεύμασι παραδείξαι, Πρίσκοι διαφθορονόμενος. ἦν
 δ' ἄρα ὁ νόμος στρατιωτικῶν σιτήσεων ὕφεις, ἢ δ' ἀπομείωσις
 τετάρτη ἐτύγγυεν οὐσα ἀπόμοιρα. καὶ γέγονε καθάπερ ὁ στρα- 10
 τηγὸς ἐνετέλλετο. ἦρος δ' ἐπιγενομένου ὁ μὲν ἀπεχειροτονεῖτο,
 ὁ δὲ τῆς ἡγεμονίας ἀπῆρχετο. ὁ μὲν οὖν Πρίσκος ἐπιβᾶς τῆς
 Ἀντιοχείας προστάττει εἰς τὸ Μονόκαρτον τοὺς στρατιώτας συλ-
 λέγεσθαι, καὶ τῇ Ἐδέσῃ προσομιλήσας περιτυγγάνει Γερμανῶ,
 καὶ περιλαβὼν δεξιῶς κατησπάζετο ἐκ τῆς ἐπιδημίας γενόμενον 15
 (Δαμουσκοῦ γὰρ οὗτος διεκόσμηε τὸν θρόνον), ἀνακλίνας τε εἰς
B δεῖπνον αὐτὸν τῇ ἐπιούσῃ ἐφιλοφρονήσατο. μετὰ τοῖνον ἡμέρας
 τέτταρας ἀπεφοίτα τῆς Ἐδέσσης ὁ στρατηγός, τόντε τῆς ἱερατι-
 κῆς καθέδρας προλάμποντα μεθ' ἑαυτοῦ συνελάμβανε, καὶ ὡς
 τὸν χάρακα ὤχετο (ἦν γὰρ ἡ ἡμέρα προσδόκιμος καθ' ἣν εἶθιστο 20
 ἑορτάζειν Ῥωμαίοις τὸ σωτήριον ἐκείνο πύθος, δι' οὗ τὸν κόσμον
 εἰσποίησατο ὁ μονογενῆς παῖς τοῦ θεοῦ, ὃ τὴν φύσιν ταυτὸς

1. Philippicus Priscum ab imperatore ducem renuntiatum esse in via intelligens, postquam Tarsum attigit, ad Heraclium litteras dat, mandans uti exercitum Narsae praesidi Constantinae tradat, ipse in patriam suam in Armeniam revertatur. imperatoris praeterea decretum nuper sibi missum exponit, et de eo palam militibus significari vult, invidia adversus Priscum stimulatus. erat autem hoc decretum, ut de demenso sive annona militari quarta pars detraheretur. factum ut dux imperavit. iam igitur ipso vere Philippico abdicante Priscus inivit. is ut Antiochiam est ingressus, militibus conventum ad Monocartum indixit, Edessamque veniens illic Germanum reperit, quem eo peregre profectum (Damasci quippe sedem pontificiam tenebat) civiliter complexus et osculatus, vocatum ad coenam postridie humaniter amanterque tractavit. post diem quartum Edessa discedens virum illum episcopali dignitate illustrem secum ad castra ducit. imminebat enim dies, quo salutiferos cruciatus atque necem, per quam unigena dei filius patri natura aequa-

τῷ πατρὶ καὶ τὴν βουσιλείαν ὁμότιμος· οὗτος δὲ ἐστὶν ὁ Χριστός), τοῦτο ὑποτοπιάσας ὁ στρατηγός, ὡς οἱ δεῖ αὐτὸν μὲν ἐν πόλει τὴν ἐγκύκλιον τῆς ἀνυστάσεως πανηγυρίζειν ἡμέραν, τὸ δὲ Ῥωμιαῖκὸν ἐν πεδίῳ κατηφέστερόν πως ἐορτάζειν δοκεῖν, πολιτικῆς θυμαδίως ὡσπερ στερισκόμενον. διὰ τοι τοῦτο τὸν ἱερέα παραλαβὼν ὡς τὸ Μονόκαρτον ἐβάδιζεν. ὁ δὲ Γερμανὸς προῆγε, C τὴν τοῦ στρατηγοῦ παρουσίαν ἐξάκουστον ποιούμενος τοῖς στρατεύμασι. μετὰ τοίνυν ἡμέρας δύο οἱ ταγματάρχαι ἀπήντων τῷ στρατηγῷ ὡς ἀπὸ τριῶν σημείων τοῦ χάρακος, νυκτὶ μὴν καὶ οἱ 10 τῆς ἐκτύξεως ἕπαντες. ἔθος δὲ γεγηρακὸς ἐνευδοκίμει τῷ στρατοπέδῳ, τὸν μέλλοντα τὰς στρατηγίδας περιβυλλέσθαι ἡνίας, ὀηνηκὰ αὐτῷ τὰ στρατεύματα ὑπαντίσσωσιν, ἀποβαίνειν τοῦ ἴππου καὶ διὰ μέσου χωρεῖν τοῦ ὀπλιτικοῦ καὶ γιλοφρονεῖσθαι τοῖς ἄσπασμοῖς τὸ στρατῷ πεδον. ὃ δὲ μὴ πεποικῆτος τοῦ 15 Πρίσκου, ἀλλὰ καὶ πᾶν μὲν οὖν τοῦτον δὴ τὸν πρεσβύτην ἀποσκορακίσαντος νόμον, οὐ μετρίως ἔφερε τὴν ἔβριν τὸ στρατεύμα. τῇ τοίνυν πρώτῃ τῆς πανηγύρεως ἡμέρᾳ εἰρηναίως ὁ στρατηγὸς D διέτελλεσε. τρίτης δὲ ἡμέρας παρωχηκυίας, καὶ τῆς τῶν στρατιωτικῶν σιτήσεων ἀπομειώσεως οὐκέτι ἐν πυραβύστοις ἀλλ' ἐς 20 τὸ φανερὸν γενομένης τῷ πλήθει παντὶ, ἀναρχίας ἀκμὴ λαμβάνει τὴν πρόοδον, καὶ πρὸς τῇ σκηνῇ τοῦ στρατηγοῦ τὰ πλήθη συρρέουσιν, ἃ μὲν λίθους ἐπιφερόμενα, ἃ δὲ καὶ ξίφη, ὡς ἐκίστη καθυπούργησεν ὁ καιρός. τοῦ δὲ ταράχου ὁ στρατηγός

Is et imperii honore par, Christus, inquam, humanum genus sibi reconciliavit, solemnem caerimoniam recolare Romani consueverunt. sic namque secum ratiocinabatur, non esse iustum se resurrectioni sacratum diem in urbe anniversarium agere, Romanos in campo foris, velut urbana laetitia exclusos, tristiores ducere ferias videri. quocirca episcopum antecedens exercitui super eius adventu nuntium appertat. post biduum itaque cohortium praefecti, quin immo milites omnes, ad tertium fere lapidem duci obviam e castris prodeunt. porro hunc castrensis quaedam consuetudo vigeat, eaque vetus et laudabilis, ut qui ad exercitum regendum adveniret, occurrentibus sibi honoris causa militibus equo descendens armatorum medius graderetur totumque exercitum comiter saluaret. quod cum Priscus facere omitteret et morem plane contemneret, ea contumelia apud milites graviter offendit. ac primo quidem festorum solum die in pace fuit. tertio elapso, cum iam de demensi seu victus diminutione constaret inter omnes, contumacia et licentia adversus duces magis amplificata, ad tentorium eius turmatim ruunt, pars lapides iactantes, pars gladios distringentes, ut cuique telum occasio ministrabat. dux fremitum ac tumultum auribus accipit: quid sibi istuc velit percunctatur. illis ad interrogata nihil respondentibus, nisi hoc

αὐτίκοις γέγονε καὶ τὴν αἰτίαν διεπυθάνετο. τῶν δὲ πρὸς τὴν
 πῆσιν μηδὲν ἀποκρινομένων αὐτῷ πλὴν ἢ “ἀνατέτραπται πάσης
 τάξεως ἁρμονία, τοῦ στρατοπέδου ἀνηγεμονεύτου τυγχάνοντος,”
 ἰδρωτὶ περιεφρεῖτο ὁ πολέμουχος Πρίσκος καὶ φόβῳ πολλῷ συνε-
 στέλλετο, διαπορουμένης αὐτῷ τῆς ψυχῆς ὅ τι καὶ δρούσειε. 5

P 63 τῷ μὲν οὖν Ἐλληφρεδά τὸ θεανδρικόν Ἴνδαλμια παραγυμνώσας
 V 178 ἰδίδου (ἀχειροποίητον δὲ τοῦτο Ῥωμαῖοι κατονομάζουσι), περι-
 νοστεῖν προστάξας τὸ στράτευμα, ὅπως αἰδοῖ τοῦ σεβίσματος
 ταπεινωθεῖη μὲν ὁ θυμὸς, τὰ δὲ τῆς ἀκοσμίας πρὸς τὸ σῶφρον
 τὴν μεταβολὴν ἀπενέγκοιτο. τοῦ δὲ πλῆθους μηδὲν ἐντεῦθεν 10
 σωφρονιζομένου, ἀλλὰ καὶ βάλλοντος τὸ ἀπόρητον λίθοις, εἰ-
 κότως ὁ στρατηγὸς, ἵππῳ τινὸς τῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασι-
 λέως περιτυχῶν, πρὸς φυγὴν ἐκδοὺς ἑαυτὸν παραδόξῃ σωτηρίᾳ
 τινὶ τὸν κίνδυνον παρεκρούσατο. ἵπποφορβοῖς τοιγαροῦν προσο-
 B μιλεῖ τοῖς τὰς ἵππους τὰς στρατιωτικὰς περιβύσκουσι. κἀκέ- 15
 νων μετὰ μεγίστων κινδύνων τὰς χεῖρας διαφυγῶν τῆς Κωνσταν-
 τίνης πόλεως ἐπιβιβῆναι πυλῶν, ἄρτι τὰς διατριβὰς τοῦ Μονο-
 κάρτου ἀπολιπῶν. συνεκδημεῖ τοιγαροῦν μετὰ τοῦ στρατηγοῦ
 τῇ πόλει καὶ θόρυβος. οἱ μὲν οὖν τῆς Κωνσταντίνης οἰκήτορες
 ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν ἐκπεληγμένοι τὰς ψυχὰς διετέλον· ὁ δὲ 20
 στρατηγὸς τοῖς ἡγέμοσι τῶν πόλεων τοῖς τε τῶν φρονήτων ἐφε-
 στικόσι δι’ ἐπιστολῶν ἐνεγράφατε γράμματα, μηδὲν τῶν συνη-
 θῶν ἀποστρεφῆναι τὰ στρατεύματα, μήτε δὲ καταπλαγῆναι τὰς
 ψυχὰς τῇ ἀθροίᾳ τῶν γεγενημένων παρόδῳ. ἐξῆτι δὲ καὶ ἱατροῦ

12. Ἴππον IP.

unum, omnis ordinis quasi concentum quendam nunc perisse, cum exer-
 citus imperatore careat, Prisco sudor ire per corpus et artus occupare
 tremor coepit, animo haesitanti quid ageret. ergo Ellphredae dei atque
 hominis effigiem, quam ἀχειροποίητον (hoc est, non mortali manu con-
 factam) Romani appellant, involucre nudatam per castra circumferen-
 dam committit; quo ad aspectum rei adorandae excitata reverentia furo-
 rem comprimeret, et in modestiam quietemque rerum perturbatio transi-
 ret. verum enimvero, cum multitudo nihilo hinc modestior saniorque
 evaderet, quin potius sacrosanctam imaginem lapidibus appeteret, dux
 equum cuiusdam e satellitibus imperatoris nactus haud immerito sese in
 fugam tradidit, periculumque capitis praeter opinionem depulit: nam et
 cum pastoribus equariis, militum equos circum ea loca pascentibus, con-
 gressus eorum manus non citra summum discrimen effugit. iamque Mo-
 nocarto relicto Constantinam urbem petivit, in quam urbem fama ducem
 ipsum comitata est. ac cives quidem Constantinae stupere super his
 quae contigisse audiebant, dux vero urbium castellorumque praefectis
 per amanuenses scribere, praecipereque ne quid de consueto demenso

τέχνην ἐπιφανείσαν αὐτῷ φάρμακα τοῖς περὶ τὴν γαστροκνήμην C
ἐλκεσιν ἐπιτίθεισθαι, ἴδεινοπάθει γὰρ ἐπὶ τοῖς μάλωσιν, οὓς
αὐτῷ ἢ τῶν λίθων φορὰ διενείματο.

2. Τὸ μὲν οὖν τῆς στάσεως τῷ στρατοπέδῳ διεμνήετο.

5 πειρασιζέται γὰρ τὸ τοῦ στρατηγοῦ σκηνοπήσιον, λωποδυτεῖται D
δὲ παρὰ τοῦ πλήθους καὶ τὰ τῆς περιουσίας ὁ Πρίσκοσ, ἀποδι-
δράσκουσι δὲ καὶ οἱ τῶν συνταγμάτων ἡγεμονεύοντες, καὶ ἐς
μήγα κακοῦ τὰ τῆς ἀναρχίας ηὔξάνετο. μετ' οὐ πολὺ δὲ τὸν τῆς
Κωνσταντίνης πρόεδρον ὁ στρατηγὸς εἰς τὸ στρατόπεδον πρι-
10 σβευτὴν διεπέμπετο, κατισχυριζόμενον τὰ τῆς στρατιωτικῆς λύ-
πης παρηγορεῖν, καὶ ὡς μετέθετο τὴν γνώμην ὁ αὐτοκράτωρ
Μαυρικίος, καὶ βυσιλικὸν ἐπιφέρειται γράμμα ἐγκεινόμενον ἀνα-
ζευγνύει πρὸς τὸ σύνθησις τὰς στρατιωτικὰς ἐπιδόσεις. ἐπεμμέ-
15 διεθρῦλλε γεγονέναι πατέρα ὡς εἰσηγητὴν τῆς μειώσεως τῶν
στρατιωτικῶν ἐπιδόσεων Μαυρικίῳ γενόμενον. ταῦτα δ' εἰκῆ
διεραψῶδει ὁ Πρίσκοσ. ὁ μὲν οὖν ἱερὸς ὁ πρόβυς ἄδοιπύρει
καθὼς προσετέτακτο· τὰ δὲ στρατεύματα συναθροίζεται, καὶ
στρατηγὸν χειροτονεῖν ἔδοκιμαζε. διὰ τοι τοῦτο μετάκλητον τὸν P 64
20 Γερμανὸν ποιησάμενοι, καὶ εἰσαγώγιμον εἰς τὸ βουλευτήριον ἐνεγ-
κάμενοι, ἤξιον ἐγχειρίζειν αὐτῷ τὰς στρατηγίδας ἡνίας. τοῦ
δ' ἀποπεμπομένου τὴν τοῦ στρατοπέδου ἀξίωσιν, τῶν δὲ κατα-
ναγκαζόντων αὐτὸν ἔσεισθαι περὶ τὴν χειροτονίαν πειθήνιον, καὶ
προσυπειλούντων καὶ θάνατον τῆς πυρακοῆς εἶναι τὸ διαζήμιον,
25 νικῶσι τὰ τῶν στρατευμάτων βουλευμάτα, καὶ στρατηγὸς Γερ-

exercitui demerent, neve percellerentur, si crebrins quae facta essent
audirent. quae erat etiam medicum, a quo cataplasmatibus tibiae dolor
et vibices lividae lapidum factu sibi impositae curarentur.

2. Seditio militaris augetur, tentorium ducis dilaceratur, supellex
in praedam concedit, duces quoque aufugiunt, et quod caput nullum
esset, id maiori semper malo erat. non multo post dux antistitem Con-
stantinae in castra legat, lenire studens militum aegritudinem, quod
scilicet sententiam mutasset imperator, a quo litteras afferret, a quibus
mandaretur uti annonaria erogatio in pristinum revocaretur. accusans
autem Philippicum Priscus auctorem eum tumultus fuisse iactabat, ut
qui Mauricio demensi contrahendi consilium dedisset. sed haec ille te-
mere fabulabatur. antistes igitur iuxta atque imperabatur inibat iter,
et exercitui in unum coeunti creandum esse ducem videbatur. quare
Germanum accersunt, in concilium introducunt, militaris imperii sum-
mam ei permittere sequum bonumque censent. Germanus exercitus po-
sitionem repudiat. illi obedientiam in oblata dignitate amplectenda ur-
gent, et nisi obediat, mortem pro poena intentant. quid multa? vincit
eorum deliberata sententia, et Germanus praeconis voce dux promulga-

μανὸς ἀνακηρύττεται, ὄρω περιφράζας τὰ τοῦ συνόλουτος, ὡς
 B ἀπέχονται Ῥωμαῖοι τοῦ λωποδυτεῖν τὸ ὑπήκοον τῆς ἀταξίας ἐκπο-
 δῶν γινομένης. διωμολόγητο δὲ καὶ καταπολεμῆν αὐτοὺς τὸ ἀν-
 τίπαλον. καὶ ταύταις ὁ στρατηγὸς ταῖς συνθήκαις περιφραζά-
 μενος οἷα θώραξιν ἀκαταγωνίστοις τισὶν ἡγεμονεύειν Ῥωμαίων
 ἡμίσειε. γίνεται γοῦν ὁ ἱερεὺς ὁ πρέσβυς πρὸς τὴν στρατηγὸν
 καὶ τὸ στρατόπεδον. ὁ μὲν οὖν παρεκίλει τὸ στράτευμα πρὸς
 σωφροσύνην ἰδεῖν· οἱ δ' ἀπηχθάνοντο τῷ ἱερεῖ, καὶ τοὺς λόγους
 τοῖς ὡσὶν οὐ παρεδέχοντο, ἀλλ' οἷα βύρβαρον ὄψιν ἐξηγηλάτου
 V 179 τὰ παρὰ τοῦ πρέσβειως αὐτοῦ εἰσηγούμενα. παρενεγγῶν δὲ καὶ 10
 τὸν Πρίσκον ἐξωθῆσαι τῆς πόλεως. οἱ μὲν οὖν τοὺς βασιλικοὺς
 ἀνδριάντας καταρρίπτειν ἐνεχείρησαν· ὃ δὴ καὶ γέγονεν. ἀφα-
 C νίχουσι δὲ καὶ τὰ διὰ τῆς γρηφῆς ἀναθήματα, ἕπερ σανίσι καὶ
 πίναξιν εἰς βασιλικῶς τιμὴν χρωματουργία συνετάττοντο τεχνικῇ·
 μηδὲ γὰρ ἀνέχεσθαι ἔφασκον ὑπὸ βασιλείᾳ παλιγκάπηλον εἶναι. 15
 ὁ δὲ πρόεδρος τῆς Κωνσταντίνης κατὰδηλα ταῦτα ἐποίησατο
 Πρίσκῳ. τοίνυν ὁ Πρίσκος καὶ τὸν τῆς Ἐδέσσης τοῦ ἱερατικοῦ
 ἐξηγούμενον πρεσβευτὴν ἀπέστειλε τοῖς στρατεύμασιν. ἀτὰρ ὁ
 ἱερεὺς γενόμενος πρὸς τὸ στράτευμα καὶ πολλοὺς λόγους καταβα-
 λόμενος ἀνεπιτεύκτως τὴν ἐπανύζευξιν ἐποίησατο. τὰ δ' ἐκ τῆς 20
 D ἀταξίας δεινὰ τῇ ἀνατολῇ ἐπεκύμαινε, καὶ πάντῃ κακὸν κακῷ
 ἐπεστήρικτο, ἵνα καὶ ποιητικῆς συμφορᾶς μνήμη ποιήσωμαι,
 τῶν μὲν τὰς περιοουσίας ἀποβαλλομένων, ἄλλων περὶ τὰς ὁδοὺς

12. ἀνδριάντων IP.

tar, cum prius communem utilitatem iureiurando exacto confirmasset, ut Romani seditione ac turbis e medio sublatis, diripiendis ac spoliandis subditis vim minime facerent. pactus etiam cum illis est uti hostes oppugnarent. haec ubi factis tanquam loriceis quibusdam inexpugnabilibus communicavit, ad gubernacula promptus accessit. venit itaque ad ducem et exercitum legatus episcopus; rogat milites, considerent quid modestia moderatioque postulent. illi succensere, auribus dicta respuere, et quae consuleret, veluti nova et peregrina repellere. hortabantur insuper uti Priscum urbe Constantina exigeret. et ipsi quidem status imperatoris deturbare non sunt veriti. praeterea in honorem imperatoris coloribus et arte pictas tabellas sustulerunt, quod se imperatori cauponi servire nolle affirmarent. antistes Constantiniae haec ad Priscum refert: Priscus Edessae praesulem ad exercitum rursus legat; qui multo sermone frustra consumpto rediit. iam vero ex huiuscemodi confusione tumultuque exortae calamitates Orientem ceu fluctus quidam pervadebant, et ubique ma-
 lum superveniente malo vires et robur acquirebat, ut et a poeta descri-
 ptae calamitatis mentionem faciam, cum alii rem familiarem amitterent,

ληστρικώτερον βιαζομένων, ἑτέρων ἐν τοῖς ἀγροῖς ληϊζομένων,
 τῆς τυραννίδος κομώσης καὶ παρεχομένης τοῖς ἀδικήμασι τὸ ἀνέγ-
 κλητον. ὁ μὲν οὖν Πρίσκος γράμμασι ταῦτα κατὰδῆλα Μαυρι-
 κίῳ ἐποίησατο τῷ αὐτοκράτορι, (3) ὁ δὲ βασιλεὺς τὸν Φιλίπ-
 5 πικὸν αὐθις ἐπιβαίνειν τῆς ἀνατολῆς ἐγκელύεται. ἐπικηρυκένον-
 ται τοιγαροῦν οἱ τῶν στρατευμάτων τὸν Πρίσκον τῆς Ἐδέσσης P 65
 ἐπέξειθιῖν, πέντε καὶ τεσσαράκοντα τὸν ἀριθμὸν χειροτονήσαν-
 τες πρεσβευτάς. γίνονται γοῦν οὗτοι ἐν Ἐδέσῃ τῇ πόλει παρὰ
 τὸν Πρίσκον, καὶ διαπορθμείουσιν αὐτῷ τὴν τῶν στρατοπέδων
 10 προαίρεσιν. ὁ μὲν οὖν Πρίσκος πλεῖστα ἀπελελόγητο, καὶ πεί-
 θει τοὺς ἀπεισταλμένους ὡς οὐκ ἐν ἀδικῷ μοίρῳ γέγονεν αὐτῷ τὰ
 ἐλίχμα. οἱ μὲν οὖν ἐπηγγείλαντο τῷ Πρίσκῳ ὑπομυραίνειν τῶν
 στρατιωτῶν τὰς μαινόλις τῆς ὀργῆς φρονκτωρίας· ὁ δὲ Πρίσκος
 κηχρῶς ταῖς ἐλπῖσι πρὸς τῇ Ἐδέσῃ τὰς διατριβὰς ἐπεποίητο.
 15 καὶ δῆτι ἀγέκοντο οἱ πρεσβευταὶ πρὸς τὸν χάρακιν, καὶ τὰς ἀπο- B
 λογίας διεξήεσαν Πρίσκον, ἐπιχείρουν δὲ καὶ τιθασσεύειν τὰ νεώ-
 τερα τῆς τυραννίδος σκιρτήματα. ὃ καὶ πρὸς κορυφαῖον αὐτοῦ
 ἀπηρώρησε κίνδυνον· μόλις γὰρ τὸν θάνατον ἀποκλίνουσι, τὸ
 ἰδιωτεύειν κατακριθῆντες· τοῦτο γὰρ τὰ τῆς ὀργῆς ἔδογματίζειν.
 20 τὰ τοῦ χάρακος τυτῶν ἐκβάλλονται, καὶ τοιοῦτοις δεινοῖς τὰ περὶ
 τοὺς πρεσβευτὰς ἐπεπέραστο. καταστρατοπεδεύουσι τοιγαροῦν
 οἱ τῆς ἀταξίας ἡγεμονεύοντες κατὰ Πρίσκον, καὶ πέντε χιλιάδας
 συντετυχότες μαχίμου δυνάμειος ἐπὶ τὴν Ἐδεσσαν ἀποστέλλουσι. C
 κατ' ἐκείνον γοῦν τὸν καιρὸν γίνεται Θεόδωρος περὶ τὴν Ἐδεσσαν,
 25 τὴν Φιλιππικῷ ἡγεῖσιν ὑπισχνόμενος. διὰ τοι τοῦτο ἀπολιπὼν

alii in itineribus per vim et latrocinia spoliarentur, quorundam ab agris
 pecora et fruges raperentur, tyrannide eo usque luxuriante, ut qui in-
 iuriarum agere auderet, inveniretur nemo; super quibus Mauricium im-
 peratorem Priscus per litteras certiore fecit. (3) imperator Philippi-
 cum rursus in Orientem proficisci iubet, exercitus igitur per quinque et
 quadraginta legatos Priscum monet ut se Edessa subducat, hi Edessam
 ingressi militum ei voluntatem denuntiant. Priscus sui defendendi assert
 plurima, legatisque persuadet secum iniuste agi. tum illi promittunt se
 ira et furore ardentis militum animos nonnihil sedaturos. qua spe nixus
 apud Edessanos moras trahit. legati in castra reversi responsum Pri-
 sci exponunt, ferociores illorum spiritus temperare conantur; quod eos
 summum in discrimen adduxit: nam cum vix interitum effugissent, ca-
 pite diminuti sunt, ad vitam privatam condemnati. huius supplicii irro-
 gandi magistra ipsis iracundia fuit. e castris igitur electi hunc calami-
 tatis esse exitum tulerunt. principes seditiosorum Priscum bello appe-
 tendum rati, quinque egregiorum militum millia instruunt, quos Edessam
 mittunt. quo tempore Theodorus Edessam veniens de Philippii adventu

ὁ Πρίσκος τὴν Ἐδεσσαν γίνεται εἰς Βυζάντιον. οἱ δὲ περὶ τὸν
 χάρακα Ῥωμαῖοι εἶτι τῆ ἄταξία τε περιεπλέκοντο, τὸν Φιλιππικὸν
 ὄσον οὐπω ἐπιβαίνειν τοῦ Μονοκάρτου αἰσθόμενοι, ὄρκους τε
 δίδεοντο μηδὲ τῆς ἐκείνου στρατιαρχίας ἀνέχεσθαι. τὸ δὲ Περ-
 D σικὸν ταῖς Ῥωμαϊκαῖς συμφοραῖς ἐντροφῶν, τῆ Ῥωμαίων πολι- 5
 τεῖα περιελέχτο καὶ τῆ Κωνσταντίνῃ προσέβαλλε· καὶ διπλοῦς
 ταῖς πόλεσιν ὑπῆρχεν ὁ πόλεμος, ἕκ τε τῶν οικειοτάτων καὶ τῶν
 πολεμίων ἐκτρεφόμενός τε καὶ λειπαιόμενος. καὶ οὖν τὸ τῶν
 Ῥωμαίων συνάθροισμα ἀπόμαχον διετέλει, οὐδὲν μίλον αὐτῶ,
 ὡς περὶ ἄλλοτρῶν τοῦ πράγματος τῶν γινομένων τὴν φροντίδα 10
 τιθέμενον. Γερμανὸς δὲ χιλιάρδα ἕκ τῆς μαχίμων κωδοπλίσας
 δυνάμειος, τῆ Κωνσταντίνῃ ἀθρόως ἐπιφανεὶς τῶν προσδοκίμων
 αὐτῆ κακῶν ἤλεθθῆρωσε. μόλις δὲ παρυθῆγων ὁ στρατηγὸς τὰ
 Ῥωμαίων συντάγματα καὶ παροτρύνας τοῖς ῥήμασι χιλιάρδας τέτ-
 ταρος συναθροῖζει, καὶ τοῖς Περσικοῖς ἐνδημεῖν ἐγκλενέεται. ὁ δ' 15
 Ἀριστόβουλος (ἦν δ' ἄρα οὗτος τῆς βασιλικῆς οἰκίας προεστὼς
 τοῦ βασιλέως τοῦ Ἀντιόχου προσουγορευομένης) τοῖς στρατεύμα-
 σιν ἐπίδημος ἦν ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἐκπεμφθεὶς. οὗτος πῆ
 μὲν τοῖς δώροις πῆ δὲ τοῖς λόγοις ὑπομαλάττει τὸ τῆς τυρηνί-
 P 66
 V 180
 20
 ἰδος ἀτίθασσον. (4) στρατοπεδεύεται γοῦν τὸ Ῥωμαϊκὸν ἐπὶ
 τὴν Μαρτυρόπολιν, πρὸς τὸ εἰρηναῖον μεταβυλόμενον. ἀπό-
 μοιρα δὲ τις τῶν στρατοπέδων τῆ Περσίδι πάλιν εἰσβάλλει. ὁ
 μὲν οὖν Μιρουζῆς ὁ τοῦ Περσικοῦ στρατηγὸς ἐπιφανεὶς κωλύ-
 μῃν τῆς ἐπιστασίας Ῥωμαίοις πυρρίχεται. ἐπαρῆξεν ἔτι τοιγαροῦν

nuntium perfert. quamobrem Priscus Edessa relicta Byzantium petit. qui in castris erant Romani et Philippicum Monocartum brevi venturum intelligebant, adhuc adversus eum tumultuari, et sacramento inter se fidem astringere eius imperium minime toleraturos. Persae ex Romano- rum miseris voluptatem capientes: ditionem Romanam praedando dive- xant et Constantinam adoriuntur; habebantque urbes bellum duplex, quod illud et maxime domestici et hostes externi alerent et (ut ita lo- quar) saginarent. caeterum Romanae cohortes solutae curis, et quae gerebantur, non secus atque aliena et ad se nihil pertinentia intuentes, ab armis ferriabantur. Germanus mille assumptis, et apud Constantiam de improviso conspectus, malis, quorum erat in metu, eam liberat. qui cohortando et impellendo vix tandem quatuor millia collegit, et in Per- sidem tendere iussit. at Aristobulus, domus regiae quae Antiochi ap- pellatur procurator, ab imperatore ad exercitum missus, qua muneribus qua verbis, duros et implacabiles animos aliquantum emollivit. (4) Ro- manus itaque exercitus pacem complexus Martyropolim abit. pars in Persidem iterum irrumpit. Maruzas Persicarum copiarum imperator se obiciens urbis aditu eos excludit. hinc per Arzanenam regionem et

οὐ Ῥωμαῖοι διὰ τῆς Ἀρζυμηνης καὶ τοῦ Νυμφίου ποταμοῦ πρὸς τὰ οἴκοι· συνέλιπετο δὲ καὶ Μυροζῦς τοῖς Ῥωμαίοις κατόπι· συνέτριψε τοιγαροῦν τὸ Ῥωμαϊκὸν ὄμοῦ καὶ τὸ ἀντίθετον βύρβυρον περὶ τὴν Μυρτίρων πόλιν, καὶ γίνεται Ῥωμαίοις καὶ Πέρ- B
5 σαις ἐπιφανέστατος πόλεμος. κληροδοτεῖται δὲ τῷ Ῥωμαϊκῷ νίκη μεγαλοπρεπὴς καὶ περίδοξος· ἀναιρεῖται γὰρ ὁ τῶν Περσῶν στρατηγός, ἦλθσαν δὲ τοῦ Περσικοῦ ζωγρηθέντες τρισχιλιοι, καὶ οἱ ἐν τέλει δορυάλωτοι γίνονται, καὶ μέχρι χιλίων τὸ τῶν βυρβύρων γενόμενον σύνταγμα πρὸς τὴν Νίσιβιν γίνεται. τοῦ τοίνυν 10
φόνου γενομένου μεγάλου τε καὶ ἀξιωγύστου Ῥωμαίοις καὶ τῆς λυττραγωγίας λαμπρῶς, συναθροισθὲν τὸ στρατόπεδον διαλύον- C
ται τὴν ἔχθραν πρὸς τὸν Μυρτίων, καὶ γερύρουσι λυτρίους πολλοῖς τὸν αὐτοκράτορα, πέμψαντες ὡς αὐτῶν καὶ τὰ σημεῖα τοῦ Περσικοῦ, ἃ τῇ πατρὶν φωνῇ βύνδα Ῥωμαῖοι κυτονομή- B
5 ζῶσιν. ὁ δὲ Φιλίππικὸς ἐν τῇ Ἱερῷ λεγομένῃ πόλει ἐνηυλίζετο, τῷ φόβῳ συσταλὴς τῆς ἀταξίας, καρδοκῶν τὴν τῆς ἀναρχίας μεταβολὴν.

Χειμῶνος τοιγαροῦν ὥρας διαδεξαμένης τὸν πόλεμον τῇ ἀικινητῷ καὶ ἀμοιβαίῃ τῶν τρόπων μεταβῆσι ὁ χάραξ τοῦ Ῥω- A. C. 584.
D
μαϊκοῦ διαλύεται. ἐπιγινομένου δ' ἤρος καὶ προσηγῆ καὶ ἐλίχ-
ρον ὄψιν παρεχομένου τῇ γῆ, ἡ κατὰ τὸ εἰωθὸς τοῦ χρυσοῦ δια-
νομή τῷ μαχίμῳ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἐξεπέμπετο. ὁ δὲ Ῥω-
μαίων τε καὶ Περσῶν πόλεμος ἐσφρίγεται καὶ ἐσφάδαζε. τὸ δὲ
Γεϊκόν, ταῦτόν δ' εἰπεῖν αἱ τῶν Σκλαβηνῶν ἀγέλαι, τὸ περὶ
B 5 τὴν Θράκην ἐς τὸ καρτερόν ἐλυμαίετο. οἱ δὲ Μῆδοι τοῖς Ῥω-

Nymphium flumen domum revertentes idem Marzus insequitur; nec procul Martyropoli eos assequitur, ubi praelio in primis memorabili concurren- sum est, et Romani magnificam atque inclitam victoriam retulerunt. nam Persarum dux occubuit, capti ter mille cum optimatibus: mille circiter Nisibin secesserunt. Romani post tantam tamque admirandam hostium stragem et superba spolia conventu celebrato, odia in Mauricium deponenda decernunt, eumque cum aliis iisque multis de praeda bellica honorant, tum Persica signa (quae patria nostra voce banda dicuntur) ad eum transmittunt. Philippicus Hierapoli, timore turbarum et expecta- tione status domino carentis immutandi, interim se tenebat.

Hiceme bellum excipiente, secundum morum mobilitatem vicissitudi- nemque castra dissolvuntur. vere autem placidum et iucundum terris vultum exhibente pro consuetudine aurum in militem pro stipendio dis- tribuendum ab imperatore mittitur, bellumque inter Romanos et Persas recrudescit et agitur denuo. Getae seu (quod idem est) Scлавini Thraciae proxima valide devastant. Persae Romanis ducibus forte oc-

μαίων στρατηγοῖς συγκυρήσατις παρανάλωμα θρόνου ἐγένοντο. Ῥώμη δ' ἡ πρῆσβυτις ταῖς τῶν Λογγοβάρδων ἀντίχεν ἐφθοδοῖς. τῇ δὲ Λιβύῃ αἱ τῶν Μαυρουσιῶν δυνάμεις διετέλουν ἐξίτηλοι, καὶ τῷ πληθει τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀνδραγαθημάτων πρὸς τὸ ταπεινὸν καὶ κατητονημένον ἀπέκλινον. οὕτω μὲν οὖν ἐκείναι μετὰ τῶν ἀσπίδων καὶ τὰς ἡνίας κατέθεντο, τὸν ἀνχένα Ῥωμαίους ὑποχαλάσασαι, καὶ τὴν τε ἡρεμίαν ἐνηκαλίζοντο. ὁ δὲ Φῶσις οὐκ ἐθολοῦτο τοῖς αἵμασιν· εἰρηναῖον γὰρ ρεῖθρον τέως περιβάλλετο, τῷ διανγεῖ τῆς ἡσυχίας καταρδεύων τοὺς Κόλχους, P 67 μηδαμοῦ κικτημένους Μῆδον οὐκῆτορα. καὶ ὡδὲ πως τὰ Ῥωμαίων 10 διετίθετό τε καὶ συνετάττετο.

B 5. Ἐν τούτῳ τοιγαροῦν τῷ καιρῷ τελεσιουργοῦνται κατὰ τὴν Μηδικὴν οὐκ ἀναξιάλογον διηγήσεως πρῶγματα. ἀλλ' ἄγε δὴ ἐνείρωμεν καὶ τάδε τοῖς τῆς ἱστορίας μέλεσιν ἐνκοσμήματα, οἷά περ ὄρμον τινὰ λιθοκόλλητον, ὀφθαλμοῖς διανοίας ἐστίασιν, 15 ὠτων δὲ θυμηδίαν, ὡς ἔστιν εἰπεῖν, καὶ πανήγυριν. φρούριον, Γιλιγέρδων ὄνομα αὐτῷ, ἐνδοτέρῳ δὲ τοῦτο τῆς Μηδικῆς ὑποδόμηται, ἐν χώρῳ ἐπιλεγομένῃ Βιζακοῦ, οὐ πύρρῳ Βενδοουβείρων τῆς πόλεως. πρόσεστι δὲ τούτῳ καὶ τις εἰρική· Ἀθήνη δὲ V 181 ὀνομάζουσι ταύτην οἱ βάρβαροι. ὁ δὲ χώρος ὡσπερ γῆ θεῶ ὄρ- 20 γὰς βασιλικῶ θυμῷ ἀνυτίθεται, καὶ τέμνος δυσμενείας ἀποκα- C λῶν τις τὸ φρούριον οὐκ ἂν ἀμίρτοι τοῦ πρέποντος. ἐναποκλείονται τοῖσιν ἐνθάδε ὄσσοι τοῖς δικτύοις τῆς τυῦ βασιλέως λύπης ἀλίσκονται, τοῦτο μὲν ὑπήκοοι, τοῦτο δὲ καὶ δορυκτῆτοι.

currentes ab iis velut aliud agentibus morte multantur. Roma vetus Longobardorum impetus retundit, in Africa Maurorum copiae magis magis extenuari, quos Romanorum virtus paulatim multis egregiis facinoribus ad humilitatem redegit atque enervavit, ut cum armis etiam habenas seu imperium deposuerint, Romanisque cervices summittentes otium maluerint. Phasis caesorum sanguine non inquinabatur: pacificum enim flumen tum pellucida quiete Colchos irrigans circumfluebat, nullum uspiam de Persis habens incolas. Romanarum rerum conditio atque ordo istiusmodi fuit.

5. Per hoc tempus res in Perside narratu haud indignae contigerunt, quas huic corpori historiae nostrae ornando ceu monile aliquod haecatum oculis animi, ceu epulas et oblectamentum, atque panegyrim auribus inseramus. arx erat in interiore Perside, Giligerdum vocabulo, in regione cui nomen Byzacus, haud procul ab urbe Bendosabiron. in eo visabatur carcer, quem barbari Lethem dixere. locus quodammodo occasionem irae regis animo subministrat; et si quis castellum malevolentiae sanum appellaret, recte appellaret. huc includuntur quotquot regis ira tanquam retibus capit, partim subditi, partim bello in pote-

Τουστίνου γε οὖν τοῦ νεωτέρου τῆς Ῥωμαϊκῆς πολιτείας ἡγεμο-
 νεύοντος, παρεστήσατο τὴν πόλιν τὴν λεγομένην Δύρας ὁ τῶν
 Περσῶν βασιλεύς. ἔδοξε γοῦν τῷ βασιλεῖ, καὶ γίνονται Δαρη-
 νοὶ τῶν φρουρίου τούτου οἰκήτορες. ἐπῆσαν δὲ καὶ Καδασηνοὶ
 5 ἐν αὐτῷ· βάρβαρον δὲ τὸ φύλον τῆς Μηδικῆς. οὐ μὴν ἀλλὰ
 καὶ Ἴτιοι τὸ κακοπραγεῖν κληρωσάμενοι, καὶ κοινὸν ἄθροισμα
 ταλαιπωρουμένων ἀνδρῶν τὸ φρούριον ἐνηγκάλιστο. γίνεται γοῦν
 τοῖς ἑτερογενέσιν εἰς συμφωνίαν τὰ κοινὰ δυστυχήματα, καὶ οὗς
 γένος καὶ νόμος καὶ γλῶττα διελλετο, συνῆψεν ἡ τῶν παθημάτων D
 10 οἰκείωσις, τῷ ἀδελφῷ τῆς ἀνάγκης καταμελετήσασα τὴν ὁμό-
 νοιαν. ἐξόρχουσι δῆτα τῆς ἀνδρείας οἱ Δαρηνοὶ, καὶ αὐτοβοεῖ
 τοῖς ἐν ποσὶν ὀργάνοις πολέμου χρησάμενοι ἀναιροῦσι τοὺς φύλα-
 κας. καὶ τοῦ φόνου ἐκκαίοντο πρὸς τὸ λαβρότερον (πλήθος
 γὰρ ὑπῆν στρατιᾶς φρουρούσης τὸ φρούριον) νικῶσι Ῥωμαῖοι,
 15 καὶ συνεχῶς τοῦ φρουρίου καὶ τοὺς τῶν ἀτυχημάτων αὐτοῦ
 κοινωνοῦς, καὶ πολλὰ παθόντες καὶ δρῦσαντες εἰς τὴν Ῥωμαίων
 ἐπανέβησαν.

Τῶν δὲ περιφανῶν ἐκείνων θριάμβων γεγονότων Ῥωμαίοις, A. C. 590.
 ἔτι πρὸς τῇ Μαρτυροπόλει ὁ πόλεμος ἐξηρτήετο, ὡς φθάσαντες
 20 ἔμπομεν, ὀπηγίκα καὶ Μυροῦζις ὁ τῶν Περσῶν στρατηγὸς ἐν τῇ
 παρατάξει ἐτύγγανεν ὡν πεπτωκώς, ἤλωσαν δ' οἱ τῶν δύο κερά-
 των ταξίμαχοι, ἧ τε κεφαλὴ Μυροῦζι τοῦ στρατηγοῦ ἐς Βυζάν-
 τιον ἦεν. ὁ δὲ Φιλιππικὸς ἔτι ἀπεδοκιμάζετο ἐκ τῆς Ῥωμαίων
 δυνάμεως καὶ ἀποστράτηγος ἦν· οὐ προσίετο γὰρ κηδεμόνα τὰ P 68

statem adducti. ergo Iustino iuniore Romanam procurante rem publicam
 rex Persarum urbem Daram subiugavit. Darenī tum captivi, quoniam
 ita regi placebat, arcem hanc pro captivis incolere incipiunt, teneban-
 tur ibidem Cadaseni (quaedam Persidis barbara gens est), quia etiam
 alii, quibuscum fortuna durius egerat, et communis quidam miserorum
 afflictorumque hominum coetus illic servabatur. quid sit? mala commu-
 ni genere discordantibus concordiam pariunt; quosque genus leges lin-
 gua discreverant, miseriarum coniunctio ex similitudine necessitatis con-
 spirationem meditata copulat. strenuum itaque facinus Darenī ordiuntur,
 bellicisquae instrumentis, quae in promptu erant, primo insultu custodes
 occidunt. cumque in caede ferventius omnes versarentur, a plurimis si-
 quidem castellum undique custodiebatur, Romani superiores calamitatum
 socios e castello secum educunt, variisque casibus iactati ad exercitum
 suam revertuntur.

Postquam triumphum illum praeclarum Romani retulerunt, adhuc
 bellum ad Martyropolim durabat, ut ante docuimus, quando captis due-
 bus cornuum praefectis, Marusas Persarum summus imperator in acie
 oppetiit, et caput eius Cpolim transportatum est. Philppicum pro duce
 nondum admittebat exercitus; non, inquam, administrationem hanc eum

πλήθη τὸν πρὸ μικροῦ περὶ τὸν Ἀρζαμῶν ἀνδραγαθήσαντα. ἐμ-
 μετάγωγον γὰρ τὸ πλήθος καὶ δυσάριστον πέφυκε, καὶ φίλον
 αὐτῷ τὸ τῆς μεταβολῆς ἀεικίνητον. γενομένου τοίνυν Φιλιππι-
 κοῦ περὶ τῶν Κιλικῶν ἐπαύλεις, αὐτοκρατορικοῖς γράμμασιν αὐ-
 θις εἰς τὴν Συρίαν παλινδρομεῖ, καὶ μόλις ὑπὸ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ 5
 προσεδέδεκτο, Γρηγορίου τοῦ Ἀντιοχείας τὸν ἀρχιερατικὸν θρό-
 νον τὸ τηρικαῦτα δέποντος, διαλλάξιντος τῷ στρατηγῷ τὰ
 στρατεύματα. ἡ δὲ Μαρτύρων πόλις τότε δὴ ἤλω ὑπὸ Περσῶν,
 οὐ τοῖς ἐκ πολέμων νόμοις, προδοσίας δὲ δόλοισι, οἷς εἴθε κλέ-
 B πτίσθαι τὰ μὴ δυνάμενα παρὰ τῶν ἀντιπάλων κατεργάζεσθαι 10
 μάχαις. ὁ δὲ τοῦ δόλου πατήρ Σίττας ἐτύχχανεν ὢν. οὗτος
 αὐτομολήσας πρὸς Πέρσας ὑποπέθει σιδηροφορῆσαι τετρακο-
 σίους τοῦ βαρβαρικοῦ, ὑποκρίνεσθαι τε προσχωρήσειν Ῥωμαίους,
 παραφανῆναι δὲ τῇ πόλει. οὗ γεγονότος τοὺς ἀστοὺς ἔπειθε Σίτ-
 τας ὡς προσκεχωρηκότας Ῥωμαίοις τοὺς βαρβάρους εἰσδέξασθαι. 15
 ἔξαπιναιῶς τοίνυν τοῦ κακοῦ γενομένου οἱ βύρβαροι τὸ πόλισμα
 ἐγκολπιζονται. ὁ δὲ Φιλιππικὸς ταῦτα μεμαθηκῶς στρατοπε-
 δεύεται, καὶ χύρακα ἐπὶ τὴν πόλιν ἐπέβαλε. διὰ τοιοῦτο ἐπι-
 C στρατεύει καὶ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς, καὶ Μεβόδην Σουφίνα 20
 τὸν υἱὸν ἀντιξώπιζεν. ἐπεὶ δ' οὐκ ἀποχωρῶσα δύναμις τῷ Με-
 βόδῃ ἐπῆν, ἀποστέλλεται παρὰ τοῦ Περσῶν βασιλέως καὶ
 Ἀφραϊάτης ὁ κατὰ τῆς Ἀρμενίας τὰς στρατηγίδας λαχὼν τοῦ πο-
 λέμου ἦνας. τοίνυν συγκειροτημένου πολέμου, πταίουσιν οἱ
 Ῥωμαῖοι καὶ ἐλάττονες γίνονται τοῦ σκοποῦ, καὶ νικᾷ τὸ τῶν

suscipere patiebatur, qui apud Arzamonem insigne virtutis suae docu-
 mentum dederat. est enim multitudo natura inconstans, cui difficile
 placeas, perpetuaeque mutationis cupida. Philippicus litteris a Mauri-
 cio acceptis e Cilicia, ubi morabatur, in Syriam redit. ibi aegre ab
 exercitu est receptus, cum Gregorius, Antiochenus id temporis archiepi-
 scopus, eum in gratiam et amicitiam militum restituisset. Martyropolis
 vero tum non quidem more et lege bellica, sed dolo et insidiis (quibus
 latenter surripi consueverunt, quae manu et armis obtineri ab adversa-
 riis nequeant) occupata est. fraudis architectus quidam Sittas fuit. hic
 ad Persas transfugiens, suadet uti de illis quadringenti armati defectione
 ad Romanos simulata ad urbem accedant, quo facto vicissim civibus
 auctor est idem Sittas, uti transfugas illos tanquam Romanorum socios
 introumittant. hoc impetrato barbari subito oppidum pro suo vindicant,
 quod ubi Philippicus rescivit, illuc infesto agmine progressus castris
 oppidum circumdat. mittit eo copias etiam rex Persarum, quibus Mebo-
 den Surinae filium praefecit. cui cum numerus quem habebat non suffi-
 ceret, ab rege Aphraates Armenicae militiae praefectus submittitur.
 conserta igitur pugna Romani spe frustrati barbaris palmam cedere com-

βαρβάρων στρατόπεδον. τοῖς μὲν οὖν ἐν Μαρτύρων πόλει διαφρουροῦσι Πέρσαις ἐπίθετος γίνεται δύναμις, καὶ εἰς τὸ καρτερὸν ὑπὸ τῶν Περσῶν ἢ πόλις διεφυλάττετο· ὁ δὲ Φιλιππικὸς ἀπειροτονεῖτο παραντίκα, (6) Κομεντιόλον δὲ στρατηγὸν ὁ A. C. 591. 5 αὐτοκράτωρ ἀνίστησιν. ἀφικνεῖται τοιγαροῦν ὁ στρατηγὸς ἐς V 182 τὰ προαύλια τῆς Περσίδος αὐτῆς, καὶ περὶ τὴν Νισιβιν (Ἀντιόχεια δ' αὕτη τῆς Μυγδονίας τὸ πάλαι προσηγορεύετο) συμπλέκεται Πέρσαις, περὶ τὸ Σισαρβάνων οὕτω λεγόμενον. καὶ τοῦ πολέμου λαβόντος τὴν πρόοδον, ὁ Κομεντιόλος τὰ νῶτι τῇ πα- 10 ρατύξει ὑπέδειξε. καὶ μεγάλης αὐτῷ τῆς φυγῆς γενομένης καὶ μέχρι τῆς Θεοδοσίου πόλεως τῆς ἀποδράσεως ἀκμαζούσης, Ἡράκλειος ὁ Ἡρακλείου πατὴρ τοῦ αὐτοκράτορος τὴν τῶν ἀνδραγαθμάτων ὑπεροχὴν λαὸν ἀνδρικῶς ἀπέφερετο, καὶ κατὰ δῆλος ἦν ἐνευδοκιμῶν ἐν τῷ δόρατι. ἀναιρεῖται γοῦν ὁ τῶν Περσῶν στρα- P 69 15 τηγός, ὃν Ἀφραάτην ὁ λόγος ἀπέδειξεν, ἥδη που καὶ Μεβόδου ἐν τῇ πρὸς Φιλιππικὸν μάχῃ ὑπὸ Ῥωμαϊκῆς πεφονευμένου βολῆς. τῶν δὲ Ῥωμαίων διὰ τὴν φυγὴν τῶν Περσῶν ἀπενεγκαμένων τὴν εὐκλειαν, εἰκότως τὰ τῶν βαρβάρων ἐσκυλεύετο σώματα, καὶ γίνεται τοῦ νεικηκότος τὰ κτήματα. τῇ δ' ἐπιούσῃ καὶ τοῦ 20 Περσικοῦ χάρικος ἐπιβάντες Ῥωμαῖοι, καὶ τούτου κρατήσαντες, τῶν τροπαίων τὸν ἔλιγον ἐς βασιλέα παρέμιπον, ξίφη χρύσεια τιύρας τε Περσικὰς καὶ τὰς λιθοκολλήτους ζώνας, ἃς οἱ μυρ- 25 γαρίται τοῖς βαρβάροις λαμπρύνουσι, τὰ τε σημεῖα τῆς παρατά- B ξεως, ἅπερ Ῥωμαῖοις εἰδίσται τῇ πατρῴᾳ φωνῇ βάνδα ἀποκα- 25 λείν. ὁ δ' αὐτοκράτωρ τὴν νικηφόρον συλλυβὰς ὑπὸ τοῦ στρα-

pulsi sunt. augetur Persicum praesidium Martyropoli, custoditurque ab eisdem firmissime. Philippicus illico abire praefectura cogitur, cuius locum Comentiolus imperatoris auctoritate capessit. (6) venit ergo ad vestibula Persidis Comentiolus, et ad Nisibim usque, olim Antiochiam Mygdoniae appellatam, ubi ad Sisarbanum cum Persis praelio experitur. quo ingravescente terga dat. illo effuse usque Theodosiopolim fugiente, Heraclius Heraclii Augusti pater longe maximum praestantis animi facinus viriliter edidit, et in omnium conspectu non sine nominis sui gloria decertavit. cedit Persarum dux Aphraates, de quo diximus. fuerat prius et Mebodes a Romano in pugna adversus Philippicum interfectus. et quia Persis fugientibus Romani victoriae decus reportabant, merito etiam barbarorum cadavera, ut victores, spoliabant. luce sequenti cum castra quoque Persarum invasissent eaque obtinuisset, argumenta quaedam tropaeorum suorum gladios inauratos, tiaras Persicas, cingula gemmis insertis collucentia, quibus barbari superbiunt, signaque militaria, quae patrio sermone Romanis banda dicuntur, imperatori mittunt. qui donis triumphalibus a duce susceptis exhilaratus et laetitia perfusus,

τηγοῦ προσδεξιόμενος ἰλαρύνετό τε καὶ κατησφορίζετο, καὶ ἰππο-
κούς προσέταττεν ἀγῶνας τελειῶσαι, καὶ κατορχεῖσθαι τοῖς δη-
μοτικοῖς ἐγκλειέεται, ὡς εἶδισται Ῥωμαίοις πανηγυρίζουσιν.

Ἐπεὶ δὲ τὸν πρὸς Ἀφραάτην ἀπειπερωτώσαμεν λόγον τοῖς
διηγήμασι, φέρε δὴ φέρε καὶ τὰ περὶ Σουανίαν τοῖς Ῥωμαίοις 5
πραχθέντα τοῖς τῆς ἱστορίας λειμῶσιν ἐπιφωτεύσωμεν· καὶ ζω-
γράφοι γὰρ τὰ περιφανῆ καὶ μεγάλα τῶν μελῶν ἐγχαράξαντες εὖ
C πρότερον τοῦ φιλοτιγήματος ἀποκαύονται, πρὶν ἢν καὶ τὰ συμ-
κρόττα μέλη τοῦ σύμπαντος τοῖς πίναξιν ἐγχαράξουσιν. ἔτος
ὑγδοον τῆς Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ Βαράμ ὁ τῶν 10
Περσῶν στρατηγὸς ἕμα ταῖς δυνάμεισι τοῦ βαρβαρικοῦ ὑπὸ Ὁρ-
μισδα τοῦ τῶν Περσῶν βασιλέως κατὰ Σουανίας ἐκπέμπεται.
καὶ ἀδοκίτου τῆς ἐπιστασίας τῶν Περσῶν γεγονοίας, τὸ σπου-
δαζόμενον τῇ ῥαθυμίᾳ γίνετο· λήϊεται γὰρ ἡ Σουανία κάρτα
κομιδῇ. καὶ ἄσχετον ἦν τὸ κακόν· ἐχέρειε γὰρ τοῦ στρατηγῆ- 15
σαντος, τῆς Κολχικῆς ἀνηγμονεύτου ὑπούσης κηδεμόνος τε ὀρ-
D φωνῆς καθεστῶσης, ὡς οἶα περὶ τὴν ἐν τοῦ πολέμου σφρηγῶν-
τος. τῶν Οὐννων τοιγαροῦν τῶν πρὸς τῷ βορρᾷ τῆς ἕω, οὓς
Τούρκους ἔθος Πέρσαις ἀποκαλεῖν, καταπολημηθέντων λίαν ὡς
ἔπος εἰπεῖν ἐγκρατῶς ὑπὸ Ὁρμισδα τοῦ βασιλέως τῶν Πάρθων, 20
ἐπὶ τὴν Κολχίδα ὁ Βαράμ τὸν πόλεμον μετεβίβαζεν. ἐς τοσοῦ-
τον γὰρ οἱ τῆς Περσικῆς ἤρθσαν βασιλείας ἀνχίνες ὡς φορολο-
γεῖσθαι ὑπὸ τῶν Βαβυλωνίων τοὺς Οὐννους, τὸ πρὶν τεσσαρά-
κοντα χιλιάδας χρυσῶν ἡρεμίας προβάσει τοὺς Μήδους εἰσκρατ-

equestres ludos celebrare populumque saltationibus sese oblectare hortat-
us est, quemadmodum Romani ludos panegyricos committere consue-
verunt.

Nunc quoniam orationem ad Aphraatem deduximus, age, etiam quae
ad Suaniam a Romanis gesta sunt, historiae campis velut plantam aut
stirpem inseramus. nam et pictores, ubi conspicua et magna membro-
rum pinxerunt, non ante ab opere manum tollunt quam et minima mem-
bra seu partes totius in tabula penicillo expresserint. octavus Maurici
annus volebatur, cum Varamus Persarum dux ab Hormisda rege cum
copiis barbaricis contra Suaniam mittitur, repentinoque hostium adventu
desidia ad sedulitatem excitatur. depraedationibus quippe maiorem in
modum vexabatur, nec erat tolerabilis calamitas, quando et duce, a quo
defenderetur, carebat (quia Colchis tum praetorem non habebat) et
tanquam orphana, tutore quoque destituebatur, armis in Oriente fer-
ventibus. Hunnis itaque in Oriente Boream versus incolentibus, quos
Tercas vocare Persis mos est, summa vi ab Hormisda rege, ut uno
verbe dicam, debellatis, Varamus bellum in Colchidem promovit. tan-
tum enim Persarum opes excreverant, ut cum antea pacis nomine Hun-
nis quadraginta aureorum millia penderent, tum eadem tributum nomine

τόντων τῶν Οὐννων. πολυχρύσου τοίνυν τῆς τῶν Τούρκων ἀρχῆς ὑπὸ τῶν Περσῶν γεγούσας, ἐς μεγάλην τοῦτο δὴ τὸ ἔθνος ἐτέτραπτο πολυτέλειαν· κλίνας τε γὰρ ἰσφυρηλιτοῦντο χρυσαῖς καὶ τραπέζας καὶ κύλικας καὶ θρόνους καὶ βήματα ἵππικούς τε 5 κόσμους καὶ πανοπλίας, καὶ ὅσα τῇ μέτῃ τοῦ πλοῦτον ἐπινενόηται. χρόνῳ δ' ἕστερον παρασπονδησάντων τῶν Τούρκων καὶ ἄξιούντων περαιτέρω τῶν εὐωδύτων δίδοσθαι χρημάτων αὐτοῖς καὶ βαρυτάτην ἐπενθήκη γενέσθαι, τῶν τε Περσῶν τὸ τῆς ἐπιβολῆς τῶν φρόνων οὐ φερόντων φορτίον, χειροτονεῖται ὁ πόλεμος. καὶ λαμπρᾶς τοῖς Πέρσαις γενομένης τῆς νίκης, ἀντικαταρρεῖ μετὰ τῆς τύχης τὰ πράγματα καὶ ὑπὸ τῶν Περσῶν φορολογοῦνται οἱ Τούρκοι, προσαφαιρεθέντες καὶ ἂ πρότερον αὐτοῖς 10 συνήθροιστο χρέματα, καὶ πάλιν κομᾷ τὰ Περσῶν, καὶ περιβλεπτα τῷ Ὁρμίσδῃ καθιστῆκει τὰ τρόπαια· λαφυραγωγοῦνται 15 γὰρ κλίνας καὶ τράπεζαι καὶ θρόνοι χρυσοῦ κόσμος τε ἵππικὸς ἀμφορεῖς τε καὶ πάντα τὰ ἐς τυράννων συντεταγμένα τιμῆν. ἐπεὶ δὲ κατὰ νοῦν αὐτῷ τὰ περὶ τοὺς Τούρκους ἐλήλυκεν, ἀνατείνει κατὰ Σουανίας τὴν μάχαιραν, τῆς Σκυθικῆς Πέρσαις ἀπομαρανθείσης ἐκτάξιος. περιόδοξος τοίνυν ὁ Βαρᾶμι κατὰ τὸν Τουρκικὸν γεγόμενος πόλεμον τῇ Σουανίᾳ προσομιλεῖ, καὶ λείας κρατήσας περιφανοῦς καὶ ἐπὶ τὴν Βαβυλωνίαν ἐκπέμψας ἐς τὸν Ἀράξην στρατοπεδεύεται ποταμόν, ὃν Ἔρας ἀποκαλοῦσιν οἱ βύρβαροι. ὁ δ' αὐτοκράτωρ τῶν συμβεβηκότων ἀκηκῶς Ῥωμαῖον τοῦ πολέμου κηδεμόνα καθίστησι. γεγόμενος οὖν ἐν τῇ Κολχίδι

V 183
P 70

B

ab Hunnis exigerent. Turcarum itaque gens auro ditata Persico in luxum magnopere prodiit. nam lectos, mensas, scyphos, sedes, suggestus, ornamenta equestris et totas armaturas, et quaecunque tandem divitiarum ebrietas excogitaret, ex auro solido conficiebant. procedente tempore cum Turcae foedus sanctum esse amplius non paterentur, pensionemque pecuniarum ingenti auctario grandiosem postularent, et Persae summae tributariae adiectitium onus non ferrent, bellum utrinque paratur, Persisque illustri parta victoria res Turcarum simul cum fortuna collabatur. illorum stipendiarii fiunt, et insuper, quam prius coaccervarant, pecuniam amittunt; denuoque res Persicae florent, et Hormisda insigniter triumphat, ablatis in praedam lectis, mensis, sedilibus aureis, ornamentis equestribus, amphoris, et quaecunque demum ad principum honorem magnificentiamque instituta et comparata sunt. ubi enervatis Turcarum viribus res illi ex sententia processit, et Mars Scythicus Persarum virtute emarcuit, gladium contra Suaniam sustulit. itaque Varanus bello Turcico claritatem adeptus, Suaniae infestam manum admovent, factaque praeda non contemnenda, et Babyloniam missa, ad Araxem fluvium, quem barbari Eras nominant, exercitum adducit. Mauricius haec audiens Romanum militiae ducem constituit. is ut in Colchidi-

THEOPHYLACTI

... ἡ συνήθης μετωνόμασε γλῶττα, καὶ
 ... ἀπάρας ἐντεύθεν στρα-
 ... τὴν Ἀλβανίαν αὐτήν. (7) ὁ δὲ Βαρὰμ πυθό-
 ... ἤρα γὰρ Ῥωμαϊκῆς
 ... αἰεὶ πρὸς αὐτῷ γελᾶν τὴν τύχην οἰόμενος. διὰ τοῖς
 ... τὸν γείτονα ποταμὸν ἐπὶ τὸ Κανζάκιον
 ... ἐπιπέτατο, ἐφελκόμενος ὡσπερ ἐπὶ τὰ ἐνδότερα
 ... Ῥωμαίους. τούτων γοῦν ὁ Ῥωμανὸς ὑπαισθανό-
 ... τῆ προθυμίας πρα-
 ... 10
 ... πρὸς τὸ πρόσω ἐπιμένον φορᾶς, λόγους ἐχέ-
 ... ὁ στρατηγὸς τὰ τοῦ στρατιωτικοῦ θράσους οὐ-
 ... ἐπέμψθη δὲ καὶ ὀπλίτας πενήτηντα ἀνεφηνύσθαι τὰ
 ... κινήματα. οὗτοι ἐντυγχάνουσι δύο κατασκόποις
 ... Ῥωμαϊκῆν περιβαλλομένοις ἐσθῆτα, οἱ δὲ τοὺς 15
 ... ἀποσκηνύζονται τε τὸν κίνδυνον, εἰ-
 P 71 καὶ Ῥωμαῖοι βεβηλωσάμενοι. καὶ πίστιν τοῦ λόγου προυτίθεισαν
 ... ἀφύλακτον στιβα-
 ... τὸ πολέμιον. οἱ μὲν οὖν τὸν ἕλεθρον ἀσμενίσαντες,
 ... ἕλωσαν ὑπὸ τοῦ 20
 ... μετὰ στρεβλώσεων τὰς ἀποκρίσεις
 ... πάντα τῷ Βαρὰμ ἐποίη-
 ... ὅπως ὁ Ῥωμανὸς τῆς Περσικῆς ἐπιβαίνειν οὐ τεθάρρηκε

11. ἐπίμψθη IP.

16. ἀλόγως IP.

dem portavit (Lazice vulgaris lingua mutata voce appellat) et cum
 antistite regionis consilia communicavit, inde discedens in Albaniam per-
 venit (?) Varanus de adventu Romanorum edoctus laetabatur, quod
 cum itidem proelia miscere avebat, semper sibi fortunam arrisuram ar-
 bitratus. quapropter vicino transmissio fluvio Canzacum recedit, Roma-
 nos in interiora Persidis quasi post se trahens. quae Romanus animad-
 vertens redire concupiscit; quodque sibi conducibile putabat, ei studiose
 praevidet. multitudines autem subalternante indignanteque et progressi
 supposito, militaris confidentiae tumorem prudenti oratione reprimit.
 quinquaginta praeterea armatos mittit, qui hostium machinationem per-
 vestigant. hi duobus Persicis exploratoribus Romana veste indutis occur-
 runt, captus huius verbis affantur. illi Romanos se asseverantes pericu-
 lum assumuntur, dictisque fidem astruunt, ignota quadam via noctu se
 duos nullo custode per herbam incutes ostensuros pollicentes. Romani
 vitam libenter condonantes, eorum promissis circumventi a Persis ca-
 ptivum. inde post cruciamenta ad interrogata respondent, quo pacto
 in Persidem ingredi non sit ausus, et quam exiguo numero

γῆς, τό τε ὀλιγοστόν τῆς περὶ αὐτὸν μαχίμων δυνάμεως. τούτων γοῦν ἐυλωκότων, τρεῖς τὸν ἀριθμὸν περισωθέντες ἀναγγέλλουσι τῷ Ῥωμανῷ τὸ δυστύχημα. ὁ μὲν οὖν Βαρῶμ τὸν ποταμὸν διενήξατο, καὶ αὐθις τὴν Ῥωμαίων κεραίηται γῆν· ὁ δὲ Β 5 τοῦ Ῥωμαϊκοῦ προεστὼς εἰς τοῦπίσω πωλινοσεῖ. τοῦτο διεγνωκότες οἱ βάρβαροι ἐπετίθεντο τοῖς Ῥωμαίων συντάγμασιν. ὁ δὲ στρατηγὸς τῆς Κολχίδος στρατιᾶν ἀθροίσας ἐσύκαζεν ὅπως ἔχει γνώμης τὰ τῶν Ῥωμαίων συντάγματα, καὶ εἰ ἀρρενικῶς ἔχουσι τὰς ψυχὰς πρὸς παράταξιν. τῆς Ῥωμαϊκῆς τοῖνον πληθῆος πα- 10 ροτρυνομένης πρὸς πόλεμον, ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς τοὺς ἄλκιμωτάτους ἀπὸ τῶν ἀθραυστέρων δέικρινε, καὶ τὸ μὲν μάχιμον ὡς ἑαυτὸν ἀνελάμβανε, τὸ δὲ ἀπόλεκτον περιφρουρεῖν τὸν χάρακα διεκόσμησεν. εἰς δέκα τοῖνον χιλιάδας τῆς μαχίμων ὀρώσσης, δύο προθέν τὸ ὑπλιτικὸν ὁ στρατηγὸς διετάξατο· αἱ τῆ προτρε- 15 χούση τῆς Περσικῆς στρατιᾶς συναντήσασαι φύλαγγι γενναίως C πῶσαν διώλεσαν, κρημνοῦ συγκυρήσαντος καὶ τετευχότος τοῖς βαρβάροις τὰ τῆς διαφυγῆς ἀνεπίτευκτα. τῆς δὲ καταδιώξεως V 184 ἔμφοτος γενομένης καὶ μέχρι τοῦ βαρβαρικοῦ χάρακος λαβούσης τὴν πρόδον, ὡς καὶ τὸν Βαρῶμ καταπλυγῆναι ἐπὶ τῆ συντάξει 20 τοῦ δρώματος, ἐπυνηκεν ἡ προτρέχουσα δύναμις τῆς Ῥωμαίων πληθῆος. καὶ τούτων καταφανῶν τῷ Ῥωμαίων στρατηγῷ γενομένων, καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐκτύξεως ὑργώσης συμπλακῆναι τοῖς Μήδοις, ὁ Ῥωμανὸς τὴν ἀπόμαχον ἡρεμίαν ἠσπάζετο δέει τῆς ἀπειροπλάστου τῶν βαρβάρων ἀθροίσεως. ἐπὶ δὲ οὐχ οἶός τε 25 ἦν χαλιναγωγεῖν τὸ ὑπλήκοον τοῖς ἐναγχοῖς ἀνδραγαθήμασι ζωπυ- D

milites circum se habeat. ex hisce captis tres salvi evadentes Romano duci infortunium nuntiant. Varamus traiecto fluvio iterum Romanam provinciam latrocinii infestam reddit. Romanorum ductor pedem refert, barbari persequuntur. tum dux Colchidis, Romanus, coacto in unum exercitu, quid animi habeant, et num ad pedem virili animo conferendum parati sint, exquirat. militibus pugnandi desiderio ardentibus, dux streuissimos ab imbelli turba secretos assumit, reiectitios et imbelles castris custodiendis distribuit. cumque bellatorum illorum summa ad decem millia ascenderet, duo millia praeire iubet; qui cum in phalangem Persicas copias antecedentem incidissent, forti animo totam disperdiderunt, quod praecipitium occurrens barbaris effugium pracludebat. palam autem Romani fugientes persecuti etiam usque ad ipsum castrorum vallum pervenerunt, adeo ut et Varamus factum obstupesceret, et ita demum ad suos se receperunt. quos cum dux vidisset, Romanique cum Persis configere vehementer anhelarent, dux, quod innumeram barbarorum multitudinem pertimesceret, quietem pugna vacantem maluit. sed cum eos cohibere nequiret recenti facinore animis redaccensus, cer-

ρούμενον, πρὸς παράταξιν τὰς δυνάμεις καθώπλιζε. συνήντα δὲ καὶ τὸ βάρβαρον. στρατοπεδεύονται γοῦν ἑκάτεροι δυνάμεις ἐν πεδίῳ τῆς Ἀλβανίας, ὡς διεῖργε τῆς παρατάξεως ἀπορορῶν τις ἀγχιβαθῆς ἐκ τοῦ Ἀράξου ποταμοῦ προειρχόμενος. τὰ μὲν οὖν πλήθῃ ἐπὶ ταῖς ὄχθαις ἐναυλιζόμενα τοῦ μισιτεύοντος ὕδατος 5 ἐδίδοσάν τε καὶ ἀντελέμβανον λόγους. τρίτῃ δ' ἡμέρᾳ, καὶ ἄγγελος ἀπὸ τοῦ Περσικοῦ πρὸς τὸν Ῥωμανὸν παραγίνεται τὸν πόλεμον ἔξαιτούμενος, χώραν τε τῇ διαβῶσει ἢ Ῥωμαίους Πέρσαις παρέχεσθαι ἢ τὸ βάρβαρον τοῖς Ῥωμαίων στρατείμασι. καὶ οὖν ὁ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ τὴν ἐπιστάσιαν περιβαλλόμενος, παν- 10 στρατιᾷ συναθροισάμενος ξύλλογον, ὑπὸ τῆς πληθῆος ἡξίου δαδάσκεσθαι τὸ συνοῖσον αὐτοῖς πρὸς τὸν πόλεμον. τῶν δὲ συχωρεῖν διανήξασθαι εἰσηγησαμένων τῷ στρατηγῷ τὸ πολέμιον, τῇ ὑστεραίᾳ ὁ λόγος πρὸς πρῶξιν ἐχώρησεν. οὐ μετὰ πολὺ δὲ πρὸς ἔκταξιν ἑκάτερα παρεσκευάστο δύναμις. τοῦ δὲ Βαρᾶμ 15 ἀποπειραθέντος κλέψαι τὸν πόλεμον, ἀντιστράτευεν ὁ Ῥωμαγὸς

P 72 τοῖς σοφίσμασι τὴν ἀγγλίνου. ἡμέρᾳ δὲ ἑμπτη, καὶ Ῥωμαῖοι καὶ Μῆδοι πρὸς παράταξιν καθώπλιζοντο, καὶ τρισσοῖς συντάγμασι διεκόσμου τὸν πόλεμον. τὸ μὲν οὖν μισαίτατον κέρως τῆς βαρβάρου δυνάμεως ἐταπεινοῦτο ὑπὸ τῆς ἀντιθέτου παρα- 20 σκευῆς. δεδιὼς τοιγαροῦν ὁ Βαρᾶμ τὴν ἐπιφορὰν τῆς ὀλκῆς τῶν Ῥωμαίων ἐκ τοῦ εὐωνύμου κέρως περιβάλλετο δύναμιν. ἐν-

B τεῦθεν ἀσθενεστέρου τοῦ λαιοῦ γεγονότος συντάγματος ἐκ τῆς ἀντιστρατηγούσης δυνάμεως, καὶ φόνου πολλοῦ τοῖς Πέρσαις περικυμαίνοντος, καὶ ἐς μέγα κακοῦ τῶν πραγμάτων τῷ Βαρᾶμ κεχωρηκότων, πανστρατιᾷ τε τῆς φυγῆς γενομένης τοῖς Πάρθοις,

parat. procedunt contra hostes. utriusque exercitus in campo Albaniae tendunt; quos profundum Araxis fluminis brachium dirimit, manentesque super ripas verba commutant. tertio die a Persis ad Romanum nuntius adest, confictus copiam petens, ita ut aut Romani Persis aut Persae Romanis transitum concederent. dux Romanus vocato in concionem exercitu quaerit quid eis e re publica videatur. milites hosti fluminis transmittendi potestatem concedendam suadent. postridie verba ad rem conferuntur, nec diu post ordines parte ab utraque instruuntur. sed cum Varamus belli furta tentaret, Romanus callide eius astui obviam ivit. die quinta ambo se praelio accingunt, ac in tres ordines aciesve digeruntur. mediam hostium Romana opposita premebat. inde Varamus metuens ne Romani quantum possent ad eam delendam incumberent, a sinistro cornu supplementum assumit. ex quo laevo cornu infirmiore propter eos qui contra dimicabant, cum et ingenti strage Persae conciderentur, et Varami res loco pessimo essent, totusque exercitus fugam ca-

τῆς δὲ διώξεως μεγάλης καὶ ἐπισημοτάτης ὑπὸ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ προελθούσης, συναπέσθη μετὰ τοῦ τύφου τῷ Βαράμ καὶ ἡ τύχη. τοῖς μὲν οἷν τὰ τῆς ἀποδράσεως ἐκρατύνητο, τοῦτων δὲ τὰ τοῦ θράσους ὡς ἔπος εἰπεῖν ἐμηκύνετο. οἱ δὲ τῶν Περσῶν τεθνεῶσσι λωποδυτούμενοι καὶ ταφῆς ἀμοιροῦντες τοῖς ἐντυγχάνουσι θηρίοις ἐστιάσις ἦν αὐτοσχέδιος.

8. Ταῦτα διαγνοὺς ὁ Ὀρμισδάς, καὶ τὸ τῶν ἀτυχημάτων οὐ φέρων κομψόν, ἀσχηστοῖς ἔβρισε τὸν Βαράμ ἐξουδέθησε, γυναικείας ἐσθῆτας ἐπεθλα τῆς ἀδοξίας κληροδοτήσας αὐτῷ· καὶ μὴν καὶ τῆς στρατηγίας ἀπεχειροτόνησε, τοῦτο γράμμασι βασιλικοῖς ψηφισύμμος. ἄρχεται δ' ἐντεῦθεν Μήδοις καὶ ὁ πόλεμος. ἀντετελλέζεται γὰρ ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ καὶ Ὀρμισδάς, ὃν βουσίεα Περσῶν ἰγνώκει τὰ πράγματα. τὰ δὲ τῆς ἔβρισε ἀντετυπεῖτο τοῖς γράμμασι, καὶ οὐ παις ἀλλὰ θυγάτηρ Χοσροῦ 15 ἐκείνος Ὀρμισδάς αὐτὸς ἐπὶ ταῖς ἀντιγραφαῖς προφηλακίζόμενος ἐνεγέγραπτο. πρὸ τίνος δὲ τούτων βραχέος καιροῦ οἱ γεινιῶντες πρὸς τῇ Περσίδι Ἀρμένιοι, ὑποπισθέντες ὑπὸ τινῶν Ῥωμαίων ἀνδρῶν, ἀποστισίου ξυνωμοσίαν διέθεντο καὶ πρὸς τὸ Μηδικὸν αὐτομολεῖν ἐνεγέγρασαν, δολοφονήσαντες τὸν ὑπὸ τοῦ 20 αὐτοκράτορος ἡγεμόνα τῆς Ἀρμενίας γενόμενον, Ἰωάννης ὄνομα αὐτῷ. καὶ ἐν σάλῳ τῶν πραγμάτων τῆς Ἀρμενίας ἀποκλιάντων, ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος Δομεντζόλον ἄνδρα περιφανῆ, φιλιώτατον τε καὶ εἰς συγκλήτου βουλῆν ἐν τοῖς κορυφαιοτέροις 185 προλούποντα, εἰς τὴν Ἀρμενίαν ἐπέμπει. ὁ μὲν οὖν ἐγκοπήν

passeret, et Romani magna atque eximia persecutione fugientibus instarent, Varami felicitas cum eius fastu et insolentia extincta est. et illorum quidem fuga invalescebat, horum autem audacia, ut ita dicam, producebatur. corpora Persarum interemptorum spoliata bestiis occurrentibus epulo extemporaneo fuerunt.

8. Haec ubi didicit Hormisdas, ignominiae ex infortunio labem non sustinens Varamum probro turpissimo deformat, vestes muliebres in pretium contracti dedecoris ad eum mittens. quin etiam praefecturam regis litteris comprehenso decreto eidem abrogat; unde inter ipsos Persas civile bellum emerisit. etenim dux regem, par referens, despicit ac vilipendit. sed despiciatum illum scripta epistola remittitur, in cuius superscriptione Chosroae non filium sed filiam infami irrisione nominat. porro paulo ante quam haec acciderent, Armenii Persarum finitimi quorundam Romanorum vermonibus inducti defectionis coniurationem fecerunt, iamque Ioanne, quem Armeniae praetorem imperator dederat, per dolum trucidato, cum Persis sese coniungere instituebant. cumque illius provinciae status in mediis tempestatum fluctibus versaretur, Mauricius imperator Domenziolum, virum spectatissimum sibi que perquam carum atque inter primores consiliarios conspicuum, in Armeniam expedit; qui

τῇ ἐπιβολῇ τῆς ὑποστύσεως παρέχεται, τὸν δὲ τῆς τυραννίδος πατέρα (Συμβάτιος ὄνομα αὐτῷ) δέσμιον βυσιλεῖ παρεστήσατο. τοῦ δὲ βασιλέως τεμένει διαιτητῶν τὴν βύσσανον τῆς κατηγορίας

Ρ 73 εὐσεβέστερον ἐξαρτήσαντος, ἵνα μὴ τῷ ἀνεξιτέστῳ τῶν ἐγκλημάτων ἄδικῃ παρηρησίμῃ τὰ τῆς ποιῆς πολιτεύσῃται, καθομολογεῖται παρὰ τοῦ αἰτίου τὰ πλημμελήματα. καὶ ὅττα τῶν δεδικακότεων προσεγκαμένων ἀπόφασιν, τιμωρία τε θηριοβλήτων φησάντων τοὺς τὰ τοιαῦτα δρῶσαντας ἐκποδῶν τῶν ἀνθρωπίνων γενέσθαι πραγμάτων, τοῦ τε θεύτρων πλησθέντος, καὶ μελλόντων εἶναι θηρίων βορὰ τῶν πεπραχότων τὰ πλημμελήματα, ταῖς 10 εὐφημίαις τῶν δῆμων τὸ τοῦ βασιλέως προῆλθε φιλόφθρων. καὶ ὁ μὲν τῶν θηρίων διεκρίνετο καὶ τὴν παρὰδοξον σωτηρίαν

Β καρπίζεται, οἱ δὲ θείαται μεγαλαυχοῦσι τῶν ἀδοκῆτων τοῦ βασιλέως οἰκτιρῶν τὸ φιλόφθρων.

Τοῦ πάντα δὲ χρόνον κινεῖζοντός τε καὶ παραχαράττοντος 15 καὶ διαμορφούντος καὶ ἄλλοτε ἄλλως πλάττοντος, καὶ μετατρέποντος τῇ περιστροφῇ τῆς ἀεικινήτου διηγήσεως, καὶ τῷ ἕξονι τῆς περιφορῆς τῶν πραγμάτων τυραννοῦντος τὸ πάγιον, καὶ αἰεὶ πρὸς τὸ βέβαιον δυσαριστοῦντίς τε καὶ νοσηλευομένου, καὶ ὅποι σιτηναὶ τῆς πλάνης οὐκ ἔχοντος, καὶ τῇ τῆς παλιρροῦς ἀνωμάλῳ 20 κινήσει τὸ ἀνίδρυντον κεκτημένου, συμβαίνει τὸ τῆνικαῦτα καιροῦ τῇ τῶν Περσῶν βασιλείᾳ παράλογά πως παθήματα, ἐκθεσίῃ τε ἀφηγημάτων κεκτημένα οὐκ ἔκομψον. τοῦ γὰρ Βαρῆμ μὴ δια-

13. οἱ δὲ] οὗ τε IP.

Inchoatam defectionem intercidit, auctoremque et incitorem turbaram, Symbatium vocabulo, vincitum imperatori transmittit. ille accusationem arbitris sacrae curiae examinandam pie commendat, ne de criminibus non interrogatus contra ius fasque poenas exsolveret. delicta reus confitetur. iudices sententiam ferunt, bestiarum laniatu huiusmodi scelerum compertos ex hominum vita tollendos esse. theatrum spectatoribus completur, facinorosus a belluis devorandus exspectatur, cum imperatoris clementia populi acclamationes antevertit. et ille quidem a bestiis liberatur, salutemque praeter suam aliorumque opinionem consequitur: spectatores imperatorem de improvisa misericordia et humanitate laudibus in coelum efferunt.

Caeterum dum tempus omnia novat et adulterat et transformat et alias aliter fingit perennique conversionis gyro circumagit, et quod fixum ac firmum est, mobilitate et fluxu rerum humanarum ceu rota crudeliter versat ac circumvolvitur, semperque constantiam et stabilitatem odit, et eius causa male se habet, et ubi errorem sistat, non invenit, et reflexus motu inaequali instabilitatem suam ostendit, dum haec, inquam, tempus facit, quidam casus tum inopinati regno evenerunt, quorum non erit qans narratio. nam cum Varamus odium adversus Hormisdam, quod

λυσάμενον πρὸς τὸν Ὅρμισδαν τὴν ἄρτι πον ἔξαπιναίως ἔχθραν C
 πηγύσασαν, ἐγκελεύεται ὁ τῆς Μηδικῆς μοναρχῶν, ὃν Ὅρμι-
 σδαν ἢ ἱστορία διέγραψεν, ἄρχοντι τινι τοῦ Μηδικοῦ παρὰ τὸν
 Βαρῶμ παραγενέσθαι, καὶ τῆς μὲν ἀρχῆς θῦττον αὐτὸν παραλύ-
 5 σασθαι, χειροπέδαις δὲ τοῦτον ἐνειραὶ καὶ ἠτιμωμένως τοῖς ἀνα-
 κτόροις θῦττον αὐτὸν παραστήσασθαι. ὁ μὲν οὖν Βαρῶμης
 (τοῦτο γὰρ ὄνομα τῷ ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἀπισταλμένῳ) χειρω-
 θείς ὑπὸ τῶν Βαρῶμ καὶ τινι τῶν μεγίστων ἐλεφάντων παραδο-
 θείς παρανάλωμα κατεστρέψυτο τὸν βίον πικροτάτῃ θανάτῳ.
 10 Ὅρμισδου δὲ καταπελεμηθέντος ὑπὸ Βαρῶμ τῆς τε βασιλείας
 καθαιρεθέντος, Χοσρόου τε τοῦ νεωτέρου τοῦ Ὅρμισδα παιδὸς
 καταστασιασθέντος κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἀναρρήσεως κἀντεῦθεν
 προσκεχωρηκότες Ῥωμαίοις, ὁ γέρων ἐκεῖνος καὶ Περσικὸς δια-
 λύεται πόλεμος, εἰς δύο δεκάδας διατείνας ἑνιαυτῶν.

15 9. Ἀλλὰ πρὶν τὰ τε τῷ Βαρῶμ διαπραχθέντα τὰ τε συμ- D
 βεβηκότα κατὰ τὴν Χοσρόου τοῦ νεωτέρου προσχώρησιν διεξέλ-
 θωμεν διεξοδικώτερον, ἐπαναζεύξωμεν τὴν ἀφήγησιν ἐπὶ τὴν
 Ἰουστινίου τοῦ νεωτέρου βασιλείαν, τὸν λόγον πον πρὸς τοῦπίσω
 μικρὸν ἀνακλίνατες· τὰς αἰτίας γὰρ ἐντεῦθεν λέξομεν τῆς Περ- P 74
 20 σικῆς ταύτης καὶ πρεσβύτιδος μάχης· οὕτω γὰρ τῷ ἀπαρалаίπτῳ
 τῶν ἀφηγημάτων οἱ τῆς ἱστορίας ὠραϊσθήσονται πύλακες.

Ἰουστινιανοῦ τοῦ αυτοκράτορος πρὸς τὴν ἀκήρατον λῆξιν
 μεταχωρίσαντος, ἐννέα καὶ τριάκοντα ἔτισι τὰ Ῥωμαίων διθυ-
 ναντος σκῆπτρα, γίνεται τῆς τῶν πραγμάτων ἡγεμονίας διάδο-

se super repente ut ex fonte profuderat, non deponeret, rex cuidam
 viro principi de Persis negotium dat uti ad Varamum profectus magi-
 stratu illum statim depellat, iniectisque manicis cum ignominia quamprimum
 in palatium adducat. Sarames igitur (hoc illi ab rege misso nomen
 erat) a Varamo captus, vastissimoque cuidam elephanto conculcandus
 pro ludo obiectus, tristissimo exitu vitam finivit. ex quo autem Hormis-
 das a Varamo est oppugnatus, et regnum subversum, Chosroesque iunior
 Hormisdæ filius tempore creationis suæ seditione afflictus, indeque cum
 Romanis foedere hospitioque coniunctus, vetus illud bellum Persicum
 annis 20 gestum, tandem aliquando conquievit.

9. Sed priusquam Varami res, et quæ Chosroe iunior ad Roma-
 nos se applicante acciderunt, fusius exponamus, orationem ad memoriam
 paulo hac nostra antiquiorem reflectamus, causasque huius Persici belli
 in quo tot anni consumpti sunt, disseramus. sic enim historiae tabulae
 ornabuntur, cum de narratione nihil praetermiserimus.

Postquam Iustinianus Augustus anno imperii nono supra triccesimum
 ad sortem et conditionem immortalitatis emigravit, Iustinus iunior, Iusti-
 niani ex sorore nepos, rerum habenas excipit. is dum septimum impe-

χος Ἰουστινῶς ὁ νέος· ἀδελφιδούς δ' οὗτος ἐτύγχανεν ὢν Ἰουστι-
 νιανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος. ἐβδόμῃ τοιγαροῦν ἐνιαυτῷ τῆς βα-
 σιλείας Ἰουστίνου τοῦ νέου πυρασπονησάντων Ῥωμαίων τῇ τοῦ
 βασιλέως κουφότητι τὰ τῆς εἰρηναίας εὐδαιμονίας διασπῆται τε
 καὶ περιρρήγνυται, ἐπεισύγεται δὲ Ῥωμαίοις καὶ Μήδοις ὁ πόλε- 5
 B μος, ἡ δεξαμενὴ τῶν κακῶν, τὸ πάντων τῶν δυστυχημάτων ὡς
 V 186 ἔστιν ἐπιεῖν καταγώγιον, τὸ ἀρχέτυπον τοῦ βίου ληϊτήριον, ὃν
 σηπεδόνα τῶν ἀνθρωπίνων πρυγμάτων ἀποκαλῶν οὐκ ἂν ἀμάρ-
 τος τοῦ πρέποντος. αἱ δὲ συνθῆκαι πεντηκοντούτιδες Ῥωμαίοις
 καὶ Πέρσαις διωμολόγητο, αὐταὶ τῇ μεγάλῃ τοῦ βασιλέως ἀνοσίᾳ 10
 διαφθείρονται τε καὶ παρατέμνονται. κἀντιῦθεν ἡ ἀρχέκακος
 πρόδος τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀτυχημάτων ἐγένετο. κατατιῶνται δὲ
 Ῥωμαῖοι τοὺς Πάρθους καὶ τοῦ πολέμου δημιουργοὺς ἀνεκέρυτ-
 τον, φῦσκοντες τοὺς Ὀμηρίτας (Ἰνδικὸν δὲ τὸ γένος καὶ Ῥω-
 μαίοις ἐπήκοον) πρὸς ἀπόστασιν ὑπ' αὐτῶν ὑποπέθεσθαι, εἴτα 15
 μὴ νενικημένους ἐκείνους ταῖς ἐισηγήσεσι πάσχειν ὑπὸ Περσῶν δι'
 C ἐφόδων ἀνήκεστα, τῆς εἰρήνης διακεχυμένης Πέρσαις τε καὶ τῷ
 Ῥωμαϊκῷ πολιτεύματι. προσέτι γε χαλεπαίνοντες ἔφρασκον ὅτι γε
 πρὸς Ῥωμαίους Τοῦρκων πρεσβευσαμένων τότε νῦν πρῶτον ὑπο-
 φθείριν τοὺς Ἄλανοὺς χρήμασιν ἐπειράθησαν Πέρσαι, ἐφ' ᾧ 20
 δι' αὐτῶν ἰόντας ἀναιρεθῆναι τοὺς πρέσβεις καὶ κωλύμεν ἀπο-
 κληρώσασθαι τὴν διάβασιν. φιλιτιῶς Ῥωμαῖοι τὸ πολεμεῖν
 ἀσμενίζοντες, καὶ μικραῖς καὶ ἔξιτῆλοις τισὶν ἀφορμαῖς μεγάλων

4. εἰρηναῖα IP.

23. μεγάληος IP.

rat annum, Romani eius imitati levitatem foedus minime sanatum et in-
 temeratum habent; unde pacifica illa felicitate distracta et dirupta bel-
 lum inter Romanos atque Persas introductum est, bellum omnium malo-
 rum receptacolum, omnium incommodorum (ut ita dicam) diversorium,
 vitae praedatoriae archetypon; quod qui rerum humanarum ulcus putri-
 dum vocaverit, me iudice non erraverit. foedus autem inter hasce duas
 gentes in annos quinquaginta susceptum et confirmatum magna impera-
 toris stultitia dirupit atque corrupit. hinc tanquam a fonte tot clades
 et miseriae in Romanam rem publicam postea dimanarunt. Romani porro
 Persas in crimen vocantes eos belli huius inventores esse palam dictita-
 bant, quod Homeritas (gens Indica est, Romanis parens) ad defectio-
 nem sollicitassent. quos cum, quo volebant, consiliis suis pellicere ne-
 quivissent, pace disturbata incredibilia damna infestis incursionibus il-
 dem intulisse. ad haec irati obiciebant, quod cum Turcae legationem
 ad Romanos misissent, illi primum Alanos pecunia ab officio detorquere
 studuerint, ut per eorum regionem legatos iter habentes interimerent
 atque ita transitum impedirent. ita Romani queruli nimium, bellum li-
 benter amplexi, parvis et futilibus occasionibus magnas sibi met malorum

προόδους κακῶν σφίσειν αὐτοῖς σφιστευόνται· οὐ γὰρ ὄησιν αὐτοῖς τὸ φιλοπόλεμον προσεπόρισε. Μῆδοι δὲ πατέρας τοῦ πολέμου Ῥωμαίους κηρύττοντες αἰτίας ταύτας προητίθεισαν, τὸ ὑποδέχασθαι τοὺς Ἀρμενίους Ῥωμαίους, ἐν ὑπηκόων μοίρᾳ Πέρσαις τυγχάνοντας καὶ ἐς τυραννίδας ἐληλακότας, ἀνελόντας τε D Σουρήνην κλιματάρχην ὑπὸ τοῦ Περσῶν βασιλέως τῆς Ἀρμενίων πολιτείας γεγόμενον· πρὸς ἐπὶ τούτοις τὸ μὴ ἐθέλειν Ῥωμαίους ἀν' ἔτος ἕκαστον πεντακοσίας λίτρας χρυσίου κατὰ τὸ εἰωθὸς κατατίθεσθαι, ὡς Ἰουστινιανὸς ὁ βασιλεὺς ταῖς συνθήκαις διω- 10 μολόγησεν, οἷα περ ἀπαξιούντας φορολογεῖσθαι ὑπὸ Περσῶν βασιλέως. ὁ δ' ἦν οὐ τοῦτο, ἀλλ' ἐπὶ φρουρᾷ τῶν ὀχρωμάτων ἰδίδοτο τῶν εἰς κοινὴν σύστασιν φρουρουμένων, ὅπως μὴ σχολῆ τῆν εἰσορῆν τῶν ἀπέιρων ἐθνῶν καὶ ὁμόρων ἢ ἀκατάσχετος δύναμις, καὶ βασιλείας ἑκατέρας ἐπιγένηται λύσις.

15 10. Διαχειθείσης οὖν τῆς εἰρήνης καὶ τῶν σπονδῶν ἀνα- F 75 τειραμμένων Ῥωμαίοις τε καὶ Πέρσαις, Ἰουστίνος ὁ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλεὺς εἰς τὴν ἔω ἐκπέμπει Μαρκιανὸν στρατηγόν, ἐν τῷ καταλόγῳ τῶν πατρικίων ὄντα, περιβλεπτον ἄνδρα, οὐκ ἄπο τοῦ γένους τοῦ βασιλείου τυγχάνοντα. ὁ τοίνυν Μαρκιανὸς τὸν 20 Εὐφράτην διαπεραιωθείς καὶ κατὰ τὴν Ὀσροηνὴν γεγινώς ἦδη τοῦ θέρους παρηθηκότος καὶ παρακμάσαντος, καὶ τῶν βαρβάρων οὐδὲν διανοουμένων πρὸς πόλεμον, τρισχιλίους ἐκ τοῦ ὀπλιτικοῦ συμφραξόμενος κατὰ τὴν Ἀρζανηνὴν καλουμένην χώραν ἐξέπεμπεν. εἰσβαλὼν τε τοίνυν ἡ δύναμις, καὶ ἀδοκίτου τῆς

caulus machinati sunt: nam belli gerendi cupiditas nihil ipsis utilitatis peperit. contra Persae Romanos belli auctores proclamantes, causas huiusmodi edebant, quod Romani Armenios Persarum proprios in fidem auctoritatemque suam receperant, tyrannidemque Surena Climatarcho, quem in Armeniam rex misisset, interfecto exercuissent; praeterea quod Romani noluisse in annos singulos quinquaginta libras auri consuetas persolvere, quae Iustinianus imperator in foedere faciendo sponderat, quia videlicet tributa Persarum regi pendere alienum a dignitate sua ducerent. quod non ita erat, verum ad alenda praesidia castellorum in commune custodiendorum aurum illud erogabatur, ut plurimorum finitimumque populorum effrenata licentia collectis copiis ne irrumperet et utrumvis imperium everteret.

10. Violata igitur pace ac foedere utrinque conculcato, Iustinus Marcianum patricium genere ac propemodum de familia imperatoria, virum excellenti fama, ad exercitum gubernandum in Orientem destinat. Marcianus transito Euphrate cum in regionem Osrohenam marcens ac senescente iam aetate venisset, barbarique de bello nihil cogitarent, tria millia de exercitu separata in Arzanenam, quae dicitur, regionem imittit. quorum improvisa irruptione insanisque depredationibus, de-

ἐπιστασίως γενομένης τοῖς Μήδοις, πάσχει τῶς τῆς Περσί-
 B δος δεινῆ· προνομεύεται γὰρ καὶ ληΐζεται καὶ λιφρυρωγείται
 οὐκ ἀναξιόλογον λείαν. τοῦ δ' ἐπιόντος ἐνιαυτοῦ τῆς βασιλείας
 Ἰουστίνου τοῦ αὐτοκράτορος, Μαρκιανοῦ τὰς δυνάμεις ἀγέλευ-
 τος καὶ ἐκ τοῦ Δύρας ποιησαμένου τὴν πρόοδον, καὶ τῶν βαρ- 5
 βύρων στρατοπεδευσαμένων περὶ τὴν Νίσιβιν, γίνεται συμπλοκὴ
 Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν πλησίον τοῦ Σαργαθόν, οὕτω καλο-
 μένου χωρίου Περσῶν, καὶ πταλοῦσι Μῆδοι καὶ κρατοῦσι τῆς
 μάχης Ῥωμαῖοι. διὰ τοῦτο περικαθήμενον τὸ Θεβοθῶν ἐνεχέ-
 ρουν εἰλεῖν· Περσικὸν δὲ τουτὶ τὸ φρούριον. ἡμέρας τοῖνον τὸ 10
 φρούριον πεπολεμηκότις πολλὰς, καὶ οὐ κατὰ σκοπὸν συμβεβη-
 κότων τῶν πραγμάτων αὐτοῖς, ἐπὶ τὸ Δύρας ἐπανέζευξαν.
 C εἶτα εἰσβάλλουσιν εἰς τὴν πολεμίαν αὐθίς, καὶ τὴν Νίσιβιν τῆς
 Μυγδονίας διεγνώκασι παραστήσασθαι· τοῦτο γὰρ αὐτοῖς ὑπὸ
 τοῦ αὐτοκράτορος προσετέτατο. ὁ δὲ τῶν Περσῶν βασιλεὺς 15
 Χοσρόης ὁ πρεσβύτερος, ἕρας ἐκ Βαβυλῶνος ἕμα Μηδικῶ
 V 187 στρατοπέδῳ, Τίγριν διανηξάμενος, εἰσβαλὼν τε περὶ τὴν ἔρη-
 μον καὶ δε' ἐκείνης στρατοπεδευόμενος, ἵνα μὴ Ῥωμαίοις κατὰ-
 δηλος ἐπιστρατευόμενος γένηται, ἤκε πλησίον Ἀβάρων, χω-
 ρίου τινὸς Περσικοῦ· ἀπώκιστο δὲ τοῦτο Κιρκησίον τοῦ Ῥω- 20
 μαίων πολιέματος πέντε ὁδὸν ἡμερῶν. καὶ τὸν μὲν Ἀδορμαῦ-
 νην οὕτω καλούμενον στρατηγόν, τὸν Εὐφράτην διαπεραιωσά-
 μενον ποταμὸν ἐκπέμπει τὴν Ῥωμαίων ληϊσόμενον, ἕξ δ' αὐτῷ
 χιλιάδας ὀπλιτικοῦ συνῆξέπεμπε· αὐτὸς δ' ὁ τῶν Περσῶν βα-
 σιλεὺς πυραμείβων τὸν Ἀββορὸν ποτιμὸν ἐξυπινυίας ἐπιστήναι 25
 τοῖς τὴν Νίσιβιν πολιορκοῦσι Ῥωμαίοις ἐπαλυμήσαστο. ὁ μὲν

populationibus et expilationibus male tunc Persidi factum est. Iustini
 imperatoris anno sequenti, Marciano delectus habente et ex oppido Dara
 prodeunte, barbarisque iuxta Nisibim tendentibus, praelium prope Sar-
 gathum (locum a Persis ita nominatum) committitur: Persae Romanis
 dant manus, qui deinde Thebothum castellum Persicum cingentes, cum
 per dies multos continuata oppugnatione nihil proficerent, Daram se re-
 tulerunt. post rursus in hostium terras invadentes Nisibi Mygdoniac
 urbe potiri constituunt, quemadmodum in mandatis ab imperatore acce-
 perant. Chosroes autem senior, Persarum rex, cum coplis Babylone
 discedens, tralecto Tigri solitudinem ingressus, ac ne in Romanos du-
 cere conspiceretur, per eam progrediens, ad oppidum quoddam Persi-
 cum, Abarum nomine, quinque dierum itinere a Circesio Romanorum
 urbe distans devenit. inde Adormaanem ducem superato Kuphrate ad
 Romanorum provinciam cum sex millibus proficisci iubet: ipso Aborram
 flumen praeteriens Romanos Nisibim obsidentes repetitino adventu op-

οὖν Ἀδορμαίουνης πλησίον τοῦ Κιρκησίου γενόμενος καὶ τὸν Εὐφράτην διαβὺς ποταμὸν τὴν Ῥωμαίων γῆν προενομεύσατο· οὐδενὸς δὲ τῇ Περσικῇ ἐνδημίᾳ ἀντίπερισταμένου σοφίσματος, ὅπως ἐγκοπὴν προκοπῆς τὰ τῶν βαρβύριον σχολῆ κινήματα, ὃ 5 Ἀδορμαίουνης ἀφικνεῖται εἰς τὰ περὶ τὴν Ἀντιόχειαν πόρων ἐκτός, τὰ τε τῶν οἰκοδομημάτων πρὸ τῆς πόλεως κάλλη διαφθείρεις, P 76 ὡς ὁ καιρὸς ἐχυρίζετο, ἐπὶ τὴν κοίλην ἀφικνεῖται Συρίαν. πλησίον δ' Ἀπαμείας περιβαλλόμενος χώρακα, καὶ τῶν τῆς πόλεως πρεσβευσαμένων μετὰ δώρων λαμπρῶν λύτρα τε διωμολογηκώ- 10 των, ὃ μὲν βάρβαρος τῆς ὑποσχέσεως μόνῃς ἐπεκύμπετο μέγχι, οἱ δὲ φρανακίζονται ἔξαπατηθέντες δόλοισ βαρβυρικοῖς. τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ, καὶ τὴν πόλιν ἀνδραποδίζειται. ἐς ὕστερον δὲ καὶ τῷ πυρὶ παραδοὺς εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἐπανῆκεν.

11. Ἐπεὶ δὲ Ῥωμαίοις ἀπύσια τοῦ πολέμου ἐγεγόνει B 15 προαύλια, διηπορεῖτο ὁ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ μοναρχῶν, καὶ διεταράττετό τε ἐπὶ τοῖς βαρβαρικοῖς ἐπιτεύγμασιν, ἀσχύλων τε ἐπὶ τοῖς ἐξ ἄβουλλιας περιστοιχίσασιν αὐτὸν ἀτυχήμωσιν Ἀχάκιον τὸν Ἀρχελαίου ἐς τὴν Νίσιβιν ἔστειλεν ἀποχειροτονήσοντα τῆς στρατηγίας Μαρκιανόν. ὃ μὲν οὖν Μαρκιανὸς χώραν τῷ βασιλικῷ 20 παρεχόμενος δόγματι ἀπολιμπάνει τὴν Νίσιβιν· τοῦ δὲ Ῥωμαϊκοῦ ἐπὶ τὸ Μάρδες γεγονότος, ὃ τοῦ Περσικοῦ βασιλεὺς λαλιανος δίκην ἐς τὸ Δύρος γεγινώς καὶ μῆνας ἔξ καταπολεμήσας τὸ πόλισμα, λόφους τε καὶ χώρακα τῇ πόλει περιγραφάμενος, τὸ τε ὕδωρ μετοχετεύσας τοῦ ἄστειος, πύργους τε ἀντιθέτους ἀν- C

primere meditatur. Adormaanes cum Circesium pervenisset Euphratemque traieciisset, Romanae ditioni populando incommodabat. sed cum Persis irruentibus nullo ingenio occurreretur, quo minus ultra utraque prodirent, Adormaanes citra laborem Antiochiam usque fertur, pulcherrimaque aedificia suburbana pro tempore diruens, in Coelesyriam vadit, et iuxta Apameam castris munitis, cum cives legatione mira splendidisque muneribus redemptionis pretium se daturus paciscerentur, barbarus promissis tenuis flexus barbarica eos fraude ludificatus est: nam die tertio urbem occupavit, et postridie flammis traditam relinquens in Persidem revertit.

11. Quoniam vero belli primordia et quasi praeludia Romanis infelicia contingebant, varias in partes rapere animum et barbaricis successibus conturbari coepit imperator; moerensque ob adversam fortunam, qua propter temeritatem ducis circumdaretur, Acacium Archelai filium Nisibim legat, per quem dignitate exuatur. Marcianus decreto imperatorio cedens Nisibim deserit. Romanis apud Mardes agentibus, Persarum rex haud secus quam procellosus turbo Daram urbem munitissimam invadens, ubi eam mensibus sex oppugnavit aggeribusque et valle clinxit,

τοικοδομίας και ἐλεπόλεις περιστησάμενος χειροῦται τὴν πόλιν
 και λίαν κομιδῇ ἐχυρὰν καθεστῶσιν. τούτων ὁ αὐτοκράτωρ
 Ἰουστίνος ἀκηκοίς, κατυπλαγείς ἐπὶ τῇ ῥύμῃ τῆς συμφορᾶς,
 οὐ μετὰ πολὺ δὲ και νόσῳ παραφορᾶς βεβλημένος και τὴν ἐς
 ὕστερον τῶν κακῶν δεδιῶς ἐπικύησιν, ἀνακωχὴν μὲν τοῦ ἐνε- 5
 -στῶτος ἔτους ἐποιεῖτο πρὸς Πέρσους, τῆς νόσου δ' αὐτῷ ἐπιτι-
 θεμένης λίαν ὡς ἔπος εἰπεῖν γεννικῶς, Τιβέριον νόσοσις κοσμή-
 σασ και τῆς βουσιλείας κοινωνὸν ποιησάμενος ἀνηγόρευσε Καίσα-
 D ρα· ἡγεμὼν δ' οὗτος ἐτύχχανεν ὦν τῶν τοῦ βουσιλείας σωματο-
 φυλάκων και ὑπασπιστῶν, ὃν κόμητι ἐξκουβιτῶρων τῇ συνήθει 10
 φωνῇ ἔθος Ῥωμαίοις καλεῖν. παρυθίσομαι δὲ και τὰς ὑποθή-
 κας τοῦ αὐτοκράτορος, ὡς Τιβερίῳ τῷ Καίσαρι κατὰ τὸν καιρὸν
 τῆς ἀνυρρήσεως δημηγορῶν παραδέδωκεν, οὐ καλλύνων τὸ τῆς
 λέξεως ἀκαλλές, οὐδέ τι μεταμορφῶν τὸ μὴ κεκαλλιπημένον τῆς
 φράσεως, ἀλλὰ που γυμνὴν τὴν τῶν ῥημάτων ἐκθεσιν ὑποστο- 15
 ρέσω τοῖς ἀρηγήμοσις, ἵνα τῷ ἀναμφιάστῳ και ἀπαραχαράκτῳ
 P 77 τῆς λέξεως, ὡς ἔχει φύσεως, τὸ τῶν παρηκολουθηκότων προέλ-
 θοι ἀνόθευτον. τῆς τοίνυν συγκλίτου βουλῆς ἐς ἐαυτὸν γενο-
 μένης, τοῦ τε ἱερατικοῦ κατυλόγου συνυθροισθέντος ἅμα τῷ
 ἐπιστατοῦντι και τὰ τῆς ἐκκλησιᾶς πηδάλια διυθύνοντι, ἱ αὐτο- 20
 κράτωρ ὡσπερ ἐστὼς ἐπὶ βήματις Τιβερίῳ τάδε παρθέτο. “ἰδέ,
 ὁ θεὸς ὁ ἀγαθύνων σε. τοῦτο τὸ σχῆμα ὁ θεὸς σοι δίδωσιν,

1. παραστησάμενος IP.

et aquam alio derivavit, turresque turribus oppositas construxit, et expugnatorias machinas (quae helepoles dicuntur) adhibuit, tandem sub potestatem subiecit. his nuntiatis, Iustinus imperator calamitatis vi et impetu percussus, nec multo post mente alienatus, formidansque ne alia insuper mala existerent, praesentis anni indutias cum Persis fuit. vitio mentis audacius, ut ita dicam, progrediente, Tiberium honoribus ornandum suscipit, et filium sibi adoptans imperiique consortem allegens Caesarem renuntiat. hic custodum corporis satellitumve imperatoris praefectus erat, quem usitata voce excubitorum comitem Romani appellitant. hoc loco praeceptiones, quas Iustinus Tiberio, sermone ad eum, quo tempore Caesar salutabatur, habito, tradidit, inseremus. dictionis simplicitatem non expollemus; nec quod minus eleganter prolatum est, in formam aliam commutabimus: sed nuda eius verba his narrationibus intexemus, ut quod inquirendo assecuti sumus et intelleximus, id non elocutione festivo veluti convestitum aut signo falso adulteratum, sed ut per se et natura sua est, ad posterum sincerum germanumque prodamus. accito igitur senatu et clero una cum principe suo, qui ecclesiae clavum tenebat, imperator ceu pro concione stans Tiberium hisce verbis admonuit. “en, deus beneficium in te confert. haec insignia deus tibi do-

οὐκ ἐγώ. τμήσον αὐτό, ἵνα καὶ τιμηθῆς ὑπ' αὐτοῦ. τίμα
 τὴν μητέρα σου τὴν ποτὴ γενομένην σου δέσποιναν· οἶδας ὅτι V 188
 πρῶτον δοῦλος αὐτῆς ἦς, νῦν δὲ υἱός. ἢ ἐπιχαρῆς αἵμασι, B
 μὴ κοινωτήσης φόνων, μὴ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδοῖς, μὴ εἰς
 5 ἕχθραν ὁμοιωθῆς ἐμοί. ἐγὼ γὰρ ὡς ἄνθρωπος εἰσωδιόσθη
 (καὶ γὰρ πτωιστὸς ἐγενόμην) καὶ ἀπέλαβον κατὰ τὰς ἁμαρτίας
 μου. ἀλλὰ δικύσομαι τοῖς ποιήσασί μοι τοῦτο ἐπὶ τοῦ βήματος
 τοῦ Χριστοῦ. μὴ ἐξεπαιρέτω σε τοῦτο τὸ σῆμα ὡς ἐμέ. οὕτω
 πρόσχες πῦσιν ὡς σιωντῶ. γινῶθι τί ἦς καὶ τί εἶ νῦν. μὴ
 10 ὑπερηφανήσης, καὶ οὐκ ἁμαρτάνεις. οἶδας τί ἦμην καὶ τί ἐγε-
 νόμην καὶ τί εἰμι. ὅλοι οὗτοι τέκνα σου εἰσι καὶ δοῦλοι. οἶδας
 ὅτι τῶν σπλύγγων μου προετίμησά σε. τούτους βλέπων ὄλους
 τοὺς τῆς πολιτείας βλέπεις. πρόσχε τι ἄστυχῶ σου. μὴ
 συκοφάντας προσδέξῃ. μὴ εἴπωσί σοι τινες ὅτι ὁ πρὸ σου οὕτως C
 15 διεγένετο· ταῦτα γὰρ λέγω ἀπ' οὗ ἔπαυθον. αἱ ἔχοντες ἀπολαύ-
 τωσαν αὐτῶν· τοῖς δὲ μὴ ἔχουσι δώρησαι." καὶ μετὰ τὸ γενέ-
 σθαι τὴν εὐχὴν παρὰ τοῦ πατριάρχου, καὶ λεχθῆναι παρὰ πάν-
 των τὸ ἄμην, καὶ πεσεῖν τὸν Καίσαρα εἰς τοὺς πόδας τοῦ βασι-
 λῆως, λέγει αὐτῶ ὁ βασιλεὺς "ἐὼν θέλης, εἰμί· ἐὼν μὴ θέλης,
 20 οὐκ εἰμί. ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, πάντα
 ὅσα ἐπελαθόμην ἐπιέν σοι, αὐτὸς ἐμβύβλη εἰς τὴν καρδίαν σου."·
 ταῦτα ἐλέγχθησαν μηνὶ Δεκεμβρίῳ, ἐβδόμῃς ἡμέρᾳ ἕκτη, Ἰ-

4. φόνος IP.

nat; quae honora, ut illa vicissim te honorent. matrem tuam (Sophiam Augustam) aliquando dominam tuam venerare. scis te tunc eius esse filium, cuius antea servus fuisti. noli gaudere sanguine, nec caedibus communica. ne malum malo compensa. ne te imitatione mei odiosum reddo. ego enim ut homo ingressus sum ad peccandum proclivis, et secundum peccata mea recepi. veruntamen apud tribunal Christi iudicio cum his contendam, qui hoc mihi fecerunt. ne te habitus iste, ut me, extollat. omnibus perinde ut tibi metipsi attende. nosce qui nuper fueris, et qui in praesentiarum sis. ne superbus esto, et non peccabis. quid fuerim et quid factus sim, vides. universi isti et servi et filii tui sunt. nosti quomodo te plus visceribus meis dilexerim. hoc cum vides, rem publicam totam vides. studioso prospice militi tuo. obtrectatores aversare. ne eo tibi quidam persuadent, quia decessor tuus his moribus fuerit: haec enim edoctus malo meo te hortor. quibus suppeditant facultates, iis fruuntur: quibus desunt, tute largitor." deinde cum patriarcha precationis carmen finisset, omnesque subiecissent amen, Liberiusque ad pedes imperatoris sese prostravisset, ait ei imperator "si volueris, sum, si nolueris, non sum. deus qui creavit coelum et terram, quaecumque tibi oblitus sum dicere, cordi tuo infundat." atque haec mese Decembri, sexta die hebdomadis, indictione nona prolocutus

- D** δικτιῶνος ἐννάτης. (12) ἐπεὶ δὲ τὰ τῆς διαλαλιῦς ἀπεπερα-
τοῦτο τῷ αὐτοκράτορι, ὁ μὲν κρότος πυρὸς τῶν ὑπηκόων ἐπή-
γαγε, καὶ τὰ τῆς εὐρημίας ὡσπερ ἐπομβρίας τινὸς λαβροτίφους
χύσιν ἐλάμβανε· τῷ ὄντι γὰρ οὐκ ἀναξιόλογος ἡ χειροτονία τῷ
Καίσαρι ἐξηρτέτο. ὁ μὲν οὖν Καίσαρ αὐτοκρατορικῆς νόμον 5
πληρῶν ἀναγορεύσεως ἐνεχάρυττε γράμματα, καὶ ταῦτα τῷ
Περσῶν βουσιλεῖ παρεπέμπετο. ἦρος δ' ἄρχομένου πρέσβεις
ἀπέστειλλεν, ἀπεκηρυκεύετό τε τὸν πόλεμον, παγκάλου τινὸς ὀρε-
γόμενος πράγματος· ἐχειρία γὰρ ἡ ἀξίωσις ἦν· οὐδὲν γὰρ τῆς
P 78 εἰρήνης καθίστηκε τιμαλφέστερον τοῖς γε νοῦν ἔχουσι καὶ με- 10
μνημένοις τῆς θνητῆς τε λήξεως τῆς τε πρὸς τὸν βίον βραχυτά-
της παρόδου. ἰστρατολόγει δὲ καὶ πλήθῃ μαχίμων, καὶ τῇ
ῥύσει τῆς χρυσῆς διαδόσεως φιλοκινδύνους τὴν τῶν στρατολογου-
μένων ψυχὰς ἐτεκταίνετο, αἰδοῖ τοῦ μισθώματος τὸ θανατῶν
παρ' αὐτῶν ἔξανούμενος. ἔσβεσε τοίνυν τῶν βαρβάρων τὴν λύ- 15
μην τὸ τῆς τοῦ Καίσαρος μεγαλονοίας φιλύτιμον, καὶ χαλινούν-
ται μὲν οἱ κίνδυνοι, ἀποσπλεγμαίνουσι δὲ τὰ δυσχερῆ, ἀνυπό-
πτονται δὲ αἱ κατὰ τὸν πόλεμον συρρεύσασαι συμφοραὶ, καὶ τὸ
κακὸν ἀθρόα προμηθεῖα τινὶ ἀπόδημον ἐγνωρίζετο. κατὰ τοῦ-
B τον δῆτα τὸν ἐνιαυτὸν στρατηγὸς προχειρίζεται Ἰουστινιανὸς ὁ 20
τοῦ Γερμανοῦ υἱός, τοῖς κορυφαιοτάτοις τῶν ἐν τέλει συναρι-
θμούμενος. ὁ μὲν οὖν στρατηγὸς τὴν πύλαι τῶν στρατευμάτων
ἀνάσκητον ἔκταξιν δι' ἐπιμελείας ἰγρόρθου, διατυπῶν τὸ ἀτίπω-
τον καὶ μεταπλάττων πρὸς εὐσχημοσύνην τὸ ἄτακτον. ὁ δ' αὐ-

est. (12) ubi imperator conticuit, subditi plausum dederunt, faustae-
que acclamationes tanquam irriguus de coelo imber valide diffusae sunt.
vero enim honorem illum Caesar Tiberius merebatur; qui creationis au-
gustalis morem tenens, litteras ad regem Persarum mittit. sed veris
initio missis legatis petitisque indutiis bellum deprecatur. id erat desi-
derare rem honestissimam: nihil est enim pace honorabilius apud homi-
nes quidem prudentes et conditionis humanae, brevissimorumque spatio-
rum huius vitae non immemores delectus interim agebat strenuorum
militum, auroque liberaliter distribuendo in eorum animis qui nomina
dedissent periculorum despicientiam excitabat, mercedisque reverentia
alacritatem moriendi ab ipsis redimebat. Caesaris itaque gloriae studio
incensa magnanimitas barbaros iniuriis tam foede inferendis prohibebat,
pericula coorcebat, odiosa quaeque et gravia imminuebat, calamitates
belli tempore confluere solitas retundebat; et omne demum genus in-
commodorum solida illius providentia exulare cernebatur. eo anno Iusti-
nianus Germani filius, unus de optimatum primoribus, dux deligitur,
qui diligentia sua inveteratam exercitus inertiam correxerat; quod informe
erat, de integro conformavit, quod perturbatum, et confusum, ad de-

τοκράτωρ ἔτι δυνάμεις συνήθροϊζε καὶ τὸ συμμαχικὸν ἀπὸ τῶν ἔθνων ἠρῶνιζετο, μεγάλας χρημύτων ἀποβολαῖς τὰς ἐπιβολὰς τῆς παρὸς τῆς ἀναταγωνίστους ἐμπορευόμενος· οἶδε γὰρ χρημύτων ὀλίγη οἰκονομουμένη μετὰ φρονήσεως καὶ τοῖς προσφραλεῖσι 5 τὴν πρὸς τὸ κριτέον ἀνάλεξεν πραγματεῦσθαι. ἐπεὶ δ' ὁ καιρὸς τῆς ἐκχειρίας ἀνάλωτο καὶ ὁ τῆς ἀνακωχῆς ὄρος Ῥωμαίοις C τε καὶ Πέρσαις διέσβεστο, ἀφικνεῖται τὸ Περσικὸν πρὸς ἐχόμενα τοῦ Δύρου, εἰς τοῦτο ἰδόντος τοῦ τὰς στρατηγίδας ἡνίας ἰθύοντος Ταμχοσρῶ, ἀνδρὸς παρὰ Πέρσαις μαγατιμίον. στρα- 10 τοπεδεύονται δὲ κατ' αὐτὸν καὶ Ῥωμαῖοι πλησίον. τῆς δὲ συμ- V 189 πλοκῆς οὐδέτερον δύναμις γέγονεν ἕξαρχος. ἐπὶ πολὺ δὲ βλεπούσης τε καὶ ἀντιβλεπομένης ἑκατέρας ἰσχύος, εἰς λόγους συμβάσεως ὄρωσι τὰ μάχια. γίνονται τοίνυν σπονδαὶ ἐφ' ᾧ πρὸς τὸ ἔω ἐπὶ χρόνους τρεῖς γαλήνην ἄγειν τὸν πόλεμον καὶ φιλοσο- 15 φεῖν τὸ ἀπομαχεῖν, ἐπὶ δὲ τῆς Ἀρμενίας τὴν ἀγωνίαν ἐνδαφιεύεσθαι. οὐκοῦν ὁ Ῥωμαίων στρατηγὸς Ἀμιδᾶν παραμείψας τὴν D πόλιν ἐν τοῖς τῆς Ἀρμενίας στρατοπεδεύεται κλίμασι. συνείπετο δὲ καὶ ὁ Περσῶν βασιλεὺς, καὶ σὺν πλήθει πολλῶ τὸν Εὐφράτην διαπορθμύεται. ὀπηρῆκα δ' ἔξῃκουστος γέγονε τῷ Ῥω- 20 μαϊκῷ ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἀντουργήσων τὸν πόλεμον, ἔκλυται γίνονται τὰς ψυχὰς οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ οὐκ ἄπο τοῦ δέοντος· ἢ γὰρ βασιλικὴ ἐνδημία τὴν τῶν προὔπαρξάντων κληρωσαμένη Πέρσαις ἐπίτευξεν πολλὴν τὴν τῆς ἀδρανικῆς ῥοπὴν τοῖς Ῥωμαίοις πυρρίχεται. διὰ τοῦτο ἐπὶ τινος λόφου ὁ τοῦ Ῥωμαϊ-

centem speciem composuit. imperator porro Tiberius adhuc militem et a populis auxilia conquirebat, magnisque pecuniarum impensis efficere conabatur ut suis in hostem incumbentibus nulla vi resisti posset. novit enim grandis pecunia prudenter posita, in quo prius peccatum est, id ad statum meliorem corrigere. postquam ab armis pacta vacatio cessavit et indutiis tempus exivit, Persae finitima Dariae oppidi infestant, ducente eo Tamchosro, viro inter Persas honoratissimo, penes quem exercitus moderamen erat. eodem versus illum Romani castra movent. cumque neutri pugnam ordirentur alterique alteros diu intuerentur, ad extremum ad verba de foedere incundo ventum est. initur foedus, ita ut Oriens triennium a bello quiete et otio perfruatur, in Armeniam arma effuse transferantur. ergo dux Romanus Amidam urbem praetergressus Armeniae campos ingreditur, quem Persarum rex cum frequentibus copiis secutus, Euphratem eas transducit. ubi Romani regem per se bello praefuturum compererunt, animis ceciderunt, non sane aliter quam decuit. nam cum praesentia illius ad ea quae vellent facile obtinenda Persis multum prodesset, Romanis facultatem quae ipsi optarent efficiendi aufererat. quocirca dux Romanus tumulo consensu ad circum-

κοῦ στρατηγὸς ἐπιβάς, τό τε ὀπλιτικὸν ἐξ ἐπιπέδου περιστησά-
μενος, τῶνδε τῶν λόγων ἀπήρξατο.

P 79

13. “Ἡ παροῦσα νῦν ἡμέρα, Ῥωμαῖοι, μεγάλων ἡμῖν
ἀγαθῶν ἄρξει, τοῖς ἐμοῖς εἰ πεισθίητε ῥήμασιν. ὀπλίσατέ μοι
τὰς ψυχὰς πρὸ τοῦ σώματος· αἱ καρδίαι πρὸ τῶν χειρῶν πολε- 5
μείτωσαν. Ἔτερος ἑτέρου προκινδυνεύετω, καὶ σώσεσθε. ἄν-
δρες φιλόσοφοι (φιλοσόφους γὰρ ὑμᾶς ἢ στρατιώτας ἀποκαλῶ·
μόνοις γὰρ ὑμῖν ὁ θάνατος ἄσκησις), ἀθάνατον τοῖς βαρβάροις
τὴν προθυμίαν ἐνδείξασθε. ἀκατάπληκτοι γίνεσθε τὰς ψυχὰς.
δοκεῖτε βάλλειν ἢ βάλλεσθαι, ὡς ἐν ἀλλοτρίῳ τῷ σώματι τὰς 10

B τῶν ἀντιπάλων βολὰς προσιέμενοι. ἔστρωσαν μάρτυρες τῆς
ὑμῶν ἀρετῆς οἱ πολέμιοι πίπτοντες· διηγεσθῶσαν καὶ τεθνηκό-
τες τὰ τρόπαια. ἄνδρες κοινῶν, καὶ πόρων ἡμῖν κοινῶν
καὶ κρότων διὰ τὸν πόλεμον, ἀρετῆς καὶ κακίας ἢ συμπλοκῆ κα-
θέστηκε βύσανος, καὶ διαιτητῆς ἔστι ψυχῶν· ἢ γὰρ τὸ θηλυ- 15
πρεπὲς τῆς δειλίας ἐξελέγξει, ἢ τῆς εὐτολμίας τὸ ἄρρηνωπὸν μετὰ
στεφάνων καὶ θριάμβων λαμπρῶν ἀναγορεύσει τὸ τήμερον. μὴ
πάθητέ τι φιλοσωμάτου ψυχῆς, τὰ νῶτα τοῖς βαρβάροις παρ-

C χοντες. ἕπνος τίς ἔστιν ὁ γλυκὺς οὗτος καὶ μεμελετημένος ὑμῖν
ὁσημέρι θάνατος· ἕπνος τοῦ μὲν συνήθους τούτου μακρότερος, 20
πρὸς δὲ τὴν μέλλουσαν ἡμέραν βραχύτατος. ἀδοξίαν μετὰ σω-
τηρίας, ἄνδρες, υἰσχύνεσθε. τοῦτο θάνατός ἔστιν ἀθάνατος,
καὶ τάφος κακίας μηδέποτε περικυλύπτων τῆς ἀσχημοσύνης τὸν

fusam in plano suorum multitudinem huiusmodi verbis concionari ag-
gressus est.

13. “Hodierna lux, Romani, eximiorum bonorum principium nobis
futura est, si dictis meis obtemperare volueritis. armatote mihi pectora
prius quam corpora; animi ante quam manus in hostem pugnent. alter
pro altero discrimen ne metuat. quodsi faxitis, vitam incolumitatemque
retinebitis. viri philosophi (tales enim vos libentius quam milites ap-
pellabo: soli quippe vos mortem meditamini), alacritatem barbaris im-
mortalem ostendite. animos imperterritos gerite. existimate vos dare
vulnera, non accipere, velut in corporibus alienis plagas hostium exci-
pientes. illorum strages virtutis vestrae testimonium esto. etiam mor-
tui vestros triumphos praedicent. O socii, laborum, inquam, bellicorum
et plausuum socii, virtutis et ignaviae explorator animorumque censor
conflictus est. aut enim timiditatem femineam hodiernus dies coarguet,
aut viris decoram audaciam cum praemiis ac triumphis illustribus palam
demonstrabit. ne de corpore servando laborantes hostibus terga vertite.
somens quidam dulcis haec vobis assiduo meditata mors est. somnus
hoc quidem consueto, et quotidiano diuturnior: si ad diem quam ex-
pectamus comparatur, brevissimus, cum incolumi corpore ignominiam
erubescite. haec enim mors immortalis est, et sepulcrum quoddam igna-
viae, nunquam cooperiens eum qui se dedecore contaminavit. cavete

κληρωσάμενον. μη ταραττέτω τοὺς ἀριστέας ὑμᾶς ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἀνααλέστατα πλήθῃ περιποιοῦμενος, καὶ μεγαλαυχῶν καὶ τὰς ἄφρονες ἀνασπῶν ὑψαυχενιζόμενός τε, καὶ μέχρι τῶν λόγων κεκτημένος τὸ φύσημα, ὅλον γαῦρον τὸ ἔθνος καὶ σοβαρὸν D 5 καὶ τῷ κόμπῳ τῆς μεγαληγορίας τὸ κράτος ἐμπορευόμενον. ἀμνημονεῖτε τῶν πρόσθεν ἀτυχημάτων, τῆς ἐπιβολῆς τῶν συμμαχικῶν δυνάμεων λαβόντες ἀνάμνησιν. ἀμνημονεῖτε τῆς πρὶν ἀποτεύξεως, ἣν ὤδινεν ἄνοια στρατηγοῦ, καὶ τῶν ἰθυνομένων ἀταξία κακῶς ἑμαυέσατο. οὐδὲν ἀριστεύσει πέφυκε φοβερὸν. τοῦ- 10 τοις οἶα μὲν χρότος ἐστὶν ὁ σίδηρος, αἱ δὲ τῶν βελῶν ἀλγηδόνες ὄρεξις ὑπεκκαίουσα μειζόνων κινδύνων ἐφάπτεσθαι. οὐκοῦν ἀνιστόρητα τὰ νῦτα τοῖς πολεμίοις φρουρήσατε· ἀμνήτους αὐτοὺς τῶν μεταφρέων ἐνδείξασθε. πηγὰς θριάμβων οἶδε τὰ P 80 τραίματα. δουλαγωγοῦσιν αἱ διαφυγαί, καὶ οὐ σώζουσιν· οὐκ 15 οἶδε γὰρ κακίας ὑπόθεσις σωτηρίας σώζειν ὑπόσχεσιν. ἀποδύ- V 190 σασθε πρὸ τῶν θωράκων τὰ σώματα, πρὸ τῶν ἀσπίδων τὸ ζῆν. τοῖς ὄλοις μάχεσθε μέλεισι· μηδὲν ἔστω μέλος τῶν κινδύνων ἀμέτοχον. τῇ συννεύσει τῶν ὄπλων τειχίσατε τὴν παράταξιν, τῇ συμμύξει τῶν ἵππων τὰς φάλαγγας χαρακίωσατε, τῷ συμφώνῳ 20 τῆς στάσεως στεγανῶν λίθων δίκην οἰκοδομίας ἑαυτοὺς περιφρό- ξατε. μη ἐξαλλέσθω τῆς παλάμης τὰ δόρατα· βάλλετε τῶν βελῶν μη στερούμενοι. οὐκ ἔστι Πέρσαις φύσις ἀθάνατος· οὐκ ἔστι τύχη Μῆδοις ἀκίνητος. οὐκ εἰσι βαρβάρους χεῖρες ἀκάμα- B 8 τοι. οὐ πλεονεκτοῦσι Πάρθοι τοῖς μέλεισι· οὐ διδύμους ἔχουσι

strenuitatem vestram rex Persarum labefactet, qui quas conscripsit copiis imbellissimis sese iactat, supercilium tollit, cervicem erigit, ac verbis teus insolescit, ut gentis superbia fastuque turgentis inanique magnificorum verborum crepitu potentiam suam venditantis mos est. praeteritos casus obliviscimini; impressiones auxiliatorum recordamini. pristinae infelicitatis memoriam deponite, quam ducis temeritas parturivit, tumultuatio militum quasi quaedam obstetrix eduxit. nihil viris fortibus perhorrescendum accidit, quibus ferrum pro cibo est, et a telis inflicti dolores maiorum discriminum subeundorum desideria incendunt. quapropter curate uti terga vestra hostes ne aspiciant: dorsa vestra iisdem ut mysteria profanis occultate. vulnera sanguine manantia, mihi credite, triumphorum fontes sunt. fuga servitutem, non salutem parit: nescit enim timiditatis argumentum salutis praestare promissum. pro lorica corpora, pro scutis vitam exuite. universis artubus dimicate; membrorum nullum periculo vacet. densatis armis aciem ceu muro communitate. equorum constipatione phalanges tanquam vallo cingite. concordii statione ut aedificio e duro lapide vos circumsepit. ne hasta manum fugiat. ne tela non incidentia proicitote. non est Persarum natura indissolubilis, non fortuna immutabilis, non manus indefessae. non illis

τὰς ψυχάς. οὐκ ἀδαμάντινα τούτοις τὰ σώματα. μουῦνται
 καὶ Πέρσαι θανάτου μυστήρια. ἐν τούτῳ δίκαιός ἐστιν ὁ πό-
 λεμος· οὐ γὰρ ἀθανάτους κατὰ θνητῶν ἐπιστράτευσεν. οἱ
 Ῥωμαῖοι τὴν δίκην ἐμισθώσαντο σύμμαχον, τὴν εἰρήνην καὶ αὐ-
 θις ἐπιζητήσαντες. τὸ Μηδικὸν ἀντίθετον ἐαυτῷ τὸ δίκαιον
 ἐπιστράτευσεν· αἰεὶ γὰρ πού τὸ εἰρηναῖον βδελύσσεται, καὶ οἷα
 θεὸν ἐπιδέξιοι γεραίρει τὸ φιλοπόλεμον. οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἐψευ-
 σμένη θρησκεία· οὐ νόθους θεοὺς ἡγεμόνας προεστησάμεθα.
 οὐκ ἔστιν ἡμῖν θεὸς μαστιζόμενος· οὐ γὰρ ἵππον χειροτονοῦμεν
 C εἰς λάτρευμα. οὐ προσκυνοῦμεν θεὸν πρὸς τέφραν μετατιθέ-
 μενον, σήμερον φλεγόμενον καὶ μετ' ὀλίγον μηδὲ φαινόμενον.
 οὐ καπνὸς καὶ ὕλη τὴν θεολογίαν συνίστησιν, ὁ δὲ μαρσαμὸς
 τὴν ψευδωνυμίαν διήλεγξεν. κομῆ ταῖς εὐθυμίαις ὁ βάρβαρος·
 ἀλλ' οὐκ οἶδεν εὐπραγία μένειν ἐφ' ἐαυτῆς, ἀδίκων βρωμῶν ἐπι-
 βίνουσα. καὶ τὸ μὴ δίκαιον πολλάκις κρατύνεται, ἀλλὰ καὶ
 πρὸς θρόνον μετατίθεται. χωρεῖτε τοιγαροῦν ἄξιως τῆς ὑμετέ-
 ρου προσηγορίας πρὸς πόλεμον, ἵνα μὴ μετὰ τῶν πραγμάτων
 ζημιωθῶμεν καὶ τὰ ὀνόματα. μὴ προδῶμεν τὰς συμμάχους
 D ὑσπίδους, ἀλλ' ὥσπερ ἐρωμένας τινὰς ὠρικὰς ταύτας περιπτυσά-
 μεθα, καὶ οἷα πατρίδων συνεκδήμων τινῶν τούτων ὑπερμαχή-
 σωμεν. λακωνίσαιτε συμπλεκόμενοι· ἅπας ἔστω Κυνέγειρος,
 εἰ καὶ μὴ νηὸς ἐπιβέβηκεν. οὐδὲν τοῦ διωδρῶναι καθέστηκε θη-

plura membra quam nobis, non duae animae, non corpora adamantina.
 et ipsi mortis initiati sunt sacris. in hoc certe iustitiam servat bellum,
 quod non immortales adversum mortales pugnatum mittit. Romani ius
 saepe pro praesidio asciverunt, rursus pacem desiderantes: Persae ius
 saepe ipsis contrarium armis oppugnandum susceperunt. semper enim
 pacificationem exosi, belli studium velut numen sibi propitium vonerantur.
 non commentitiis sacris imbuti suavis, non deos adulterinos prae-
 sides nobis delegimus. non adoramus deum qui scutica caeditur: nec
 enim equum divinis honoribus colendum suffragiis constituimus. non
 concipimus preces deo qui in cineres redigitur, et modo ardet, paulo
 post nusquam apparet. haud sane fumo et lignis theologia nostra conti-
 netur. ipsa huiusmodi rerum tabefactio atque corruptio, quam falso di-
 vinitatis nomine honorentur, declarat. securissimus animi est barbarus:
 atqui aras impias scandens felicitas consistere nequit. iniustitia robur
 saepe validum nanciscitur, sed ad extremum languescit atque interit.
 quamobrem ita ut vestrae appellationi consentaneum est, ad certamen
 aggrediamini, ne et res et nomen ipsum a fortitudine deductum perda-
 mus. ne adiutrices peltas aliquando prodamus, sed ut amicas, aetate
 et forma florentes amplexemur, ac pro iis non secus quam pro pere-
 grinationis nostrae a solo patrio comitibus dimicemus. Lacedaemoniorum
 exemplum vobis in acie proponite. unusquisque vestrum Cynegirus fiat,

λυκώτερον, οὐδὲ τοῦ ἀλῶναι πέφυκεν ἀνευκτότερον. οὐκοῦν ἦ
 τεθνήσκει προσήκει ἢ νικηφόρους τὰς ἐλπίδας τεταίνεσθαι. ἐνο-
 πρῖσασθε τὰς νεοφύτους ἐπιστρατείας τοῦ Καίσαρος. οὐδὲν
 ἀπώλετον τοῖς ἀθροίσμασιν ἐγκατέσπαρται, ἀκηλίδωτός ἐστιν
 5 ἡ ἔκταξις· οὕτω γὰρ ἠδύοκησε τὸ τοῦ βασιλέως φιλότιμον.
 χειρουρήσω τοίνυν ὁ δημηγόρος ἐγὼ πρῶτος τὸν πόλεμον. τὰς
 πάντων χεῖρας τῇ προθυμίᾳ μισθώσομαι, παθεῖν τὸ μὴ πιθεῖν P 81
 αἰσχυρόμενος. προκόπτει δέ μοι τῶν ῥημάτων ἡ ἔφεσις, καὶ ἡ
 πρῆξις τῆς θεωρίας γίνεται πρόδρομος· οἶδε γὰρ ζῆσις ψυχῆς
 10 καὶ τοῖς τῆς φύσεως θιαμοῖς ἀντιτάττεσθαι. σήμερον ὑμᾶς
 στρατολογοῦσιν ἄγγελοι, καὶ τὰς τῶν τεθνεώτων ψυχὰς ἀναγρά-
 φονται, οὐ μισθὸν ἰσοστύσιον αὐταῖς παρεχόμενοι, ἀλλ' εἰς τὸ
 ἀπειροπλάσιον ὑπεραίροντες τῇ ὀλκῇ τοῦ δωρηήματος. μηδεὶς
 φιλίδονος τρυφῆς ὀργίων μετεχέτω πολέμου· μηδεὶς μέγα φρο-
 15 τῶν ἐπὶ κτήμασι κοινωνεῖτω τοῦ ἐγχειρήματος. ἐραστὺς κινδύ-
 νων ζητεῖ τὸ μεταίχιμον. ἄγε δὴ, ἔρας τοῖς λόγοις ἐπιθήσω-
 μεν ἔργοις, καὶ πρὸς παρῶταξιν τὴν θεωρίαν μετοχετεύσωμεν."

14. Τῶν τοιούτων τοίνυν κατηχηθέντων ταῖς δυνάμεισι B
 λόγων, ὀργῶσιν αἱ φύλαγγες πρὸς παρῶταξιν, καὶ πάντα πα- V 191
 20 θεῖν ἀσμενέζουσι, καὶ προκινδυνεύειν τῆς ἀρετῆς παροτρύνον-
 ται· συνδιετίθεντο γὰρ τὰς ψυχὰς ταῖς τοῦ στρατηγοῦ περιαι-

quamvis, ut ille, navim non invadat. fuga nihil est effeminatius, ne-
 que servitute quidquam aversandum magis. ergo restat ut aut morti
 occumbere aut spem victoria solari oporteat. novas haec Caesaris Ti-
 berii expeditiones ut in speculo contemplamini: nihil in iis non selectum
 reperitur; sine labe est exercitus. sic etenim complacitum est novo im-
 peratori, qui id sibi decori futurum existimavit. itaque ego orator ve-
 ster, princeps praelium ciens, alacritate mea omnium manus quasi mer-
 cede pacta ad pugnandum obligabo; et hoc ipsum pudori mihi ducam,
 si patiar me non pati. plura dicendi desiderio provehor: sed me plura
 cogitantem dicere actio ipsa antevertens vetat. fervor quippe animi
 etiam ipsis naturae legibus imperare consuevit. hodie nos angeli in
 suam militiam conscribunt, oppetentiumque animas in tabulas referunt,
 non quidem ita praemium par ipsis rependentes, sed magnitudine doni ad
 innumeros labores perferendos eas exsuscitantes. nemo cui voluptas
 foeda cordi est, hastam quatit; nemo deliciarum appetens belli sacris
 intersit; nemo opibus superbus simul cum caeteris Martem capessat.
 periculorum contemptores pugna quaerit. verum age, finem orationi fa-
 ctis imponamus, et theoriam ad congressum dimicationemque transfe-
 ramus."

14. Oratione hac in aures militum illapsa omnium animi ad certa-
 men exardescunt, sesequo ad quaevis exhaurienda cupidos atque ad
 ostentandam in discrimine virtutem concitatos demonstrant, eo scilicet,
 quo ducis cohortatio vocat, cogitationes et consilia sua accommodantes.

σει. τοῦ δὲ Μηδικοῦ ἀκηκότος τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀλκῆς τὴν προαίρεσιν, εὐθετίζεται πρὸς τὸν πόλεμον. καὶ κοσμεῖται μὲν ἵππος καπφαλάρους τε καὶ τοῖς θώρυξι, σιδηροφορεῖται δὲ καὶ τὸ μάχιμον. ἐπιβάντες τε τῶν ἵππων συμπερηραγμένη τάξει τινί

- C ἐπήϊσαν ἡρέμα Ῥωμαίοις μετὰ σοβαροῦ τοῦ βαδίσματος. τοῖνυν5 καὶ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ φραξαμένου ἤρθη τὰ σημεῖα. ἀτὰρ περιλαλοῦσιν αἱ σάλπιγγες, ἐς ὕψος ἢ κόνις ἐχόρευεν. ὁ δὲ θρούλλος διεχεῖτο πελαγῶν τὸν γῦρον, καὶ τῷ ψόφῳ κυμαίνων τοῦ χρημετίσματος τῇ τε δονήσει τῶν ὄπλων περιρροόμενος ἕπασαν εἰκότως φωνὴν μετέβυλλε πρὸς τὸ ἄναρθρον. τὸ μὲν οὖν βάρβαρον 10 ἐπὶ μήκους διατείνει τὴν τάξιν, φαντασίαν ἀπέιρου πλήθους ἐν-
- D τεῦθεν οὐόμενον ταῖς ἀντιπυλαμιωμέναις ποιείσθαι δυνάμεισιν· τὸ δὲ Ῥωμαϊκὸν βαθεῖαν τὴν σύνταξιν ποιησάμενον, πυκνότητι βριθουσιν, ὡς μόνον οὐχὶ δοκεῖν στρεμνίαν καὶ ἀντίτυπον σιδήρῳ πατταλευθεῖσαν καὶ ἀντικεχαλκευμένην ἐστάναι παράταξιν, 15 δίκην ἀνδριάντων ἀκινήτως ἐχόντων καὶ μόνον τοῖς σχήμασι δοκούντων πολέμων ὀρέγεσθαι, κατέπληττέ τε τῇ θείᾳ τὸ βάρβαρον, ὡς ὑποσαίνεσθαι διὰ τὴν ὄψιν ἐντεῦθεν τὰς τῶν Μήδων ψυχὰς πρὸς τὰ μαλθακώτερα τῆς ἀνανδρίας κινήματα. οἱ μὲν
- P 82 οὖν Βαβυλώνιοι κατὰ τῶν Ῥωμαϊκῶν ἀθροισμάτων ἐπετοξάζοντο, 20 ὡς τὰς ἡλιακὰς ὑπεκρύπτειν ἀκτῖνας τῇ ἐκπομπῇ τῶν βελῶν, καὶ τῇ ῥαγαδαίᾳ τῶν δονάκων ἐκχύσει τέγος ὑπόπτερον ἐν τῷ ὑπὲρ κεφαλῆς ἀέρι κατεστορέσθαι δοκεῖν, τῇ πτήσει τῶν ἀκοντίων σχεδιαζόμενον. Ῥωμαῖοι δὲ πρὸς τὴν κατασυστάδην συμπλοκὴν ἐνεχειρήσαν, δόρουσι τε καὶ ξίφεσι τὸ βάρβαρον ἀμυνόμενοι, τῆς 25

Persae Romanorum fortiter concurrenti ardorem intelligentes certamini se aptant. et equites quidem galeis ac thoracibus, pedites ferro instruuntur. equestris acies undique communita sensim in Romanos insolentius graditur. Romani contra obarmati signa sustollunt. clangunt tubae, stat pulvere coelum; ingeminat tota regione diffusus clamor immensus, strepituque hinnientium equorum et armorum concussorum sonitu tanquam fluctibus intermistus atque confusus merito auribus articulate percipi nil sinit. barbari suos in longum disponunt, rati hoc modo adversariis multitudinem infinitam visum iri. Romani aciem latam ipsaque densitate firmam struunt, ut tantum non solida ad vim omnem constanter repellendam ferreis fixa clavis et aenea plane acies ex adverso stare crederetur, instar statuarum immobilium soloque habitu et figura Martem spirantium. stupere spectaculo barbari, sic ut hinc motus parum viriles eorum corda sentiscerent. crebras igitur sagittas in Romanos iaciunt, adeo ut coelum umbra obtegeretur, et arundinum effusarum volatu rapidissimo, cristae de galeis subito excussae per aërem ferri cernerentur. Romani cominus pugnare instituentes, hastisque et gladiis

ἐπιφορῶς τῶν βελῶν τὴν ἐπιβολὴν διατέμνοντες. ἐντεῦθεν τε ἰκλύτους τῶν σοφισμάτων τοὺς ἀντικαθεστῶτας διατιθεῖνοι προτερέουσιν εἰς τὸν πόλεμον. τοιγαροῦν ἀξιολογωτάτης Ῥωμαίοις τε καὶ Πέρθοις γενομένης τῆς μάχης, τῆς τε Περικῆς Β 5 παραλυθείσης ἐκτάξεως διὰ τὸ μὴ πρὸς βάρους συνειστάναι τὸ σῆφος, οἱ ραγούσης τε δυνάμειος διηπορημένης τῆς Βαβυλῶνιαι παρασκευῆς, τοῦ ἀντερελδοντος μὴ ὑπόντος, εἶτα ἐπιβριθ. ὕσης τῆς ἀντιθέτου δυνάμειος, πρὸς ὄλεθρον εἶδε τὸ βύρβαρον, ἀποκλίνει τε πρὸς φυγὴν. καὶ μειοῦνται μὲν Πέρσαι τὰ τῶν Ἰων- 10 τῶν ἐλπίδων, παιδεύονται δὲ τῷ παραδείγματι μὴ μέγα φρονεῖν ἐπὶ τοῖς ἀδικήμασιν. οἱ μὲν οὖν Βαβυλώνιοι ἢ ποδῶν εἶχον ἀπιδίδρασκον ἡττηθέντες, Ῥωμαῖοι δ' ἐχόμενοι τῆς ἐπιθσεως C τῶν κακῶν τοῖς Πέρθοις πείραν ἐδίδουσαν. οὐ μὴν ἀλλὰ πρὸς ἐπὶ τούτοις καὶ τὸν Περσικὸν ληΐζονται χάρακι, τὰ τε σκηπή- 15 για τοῦ βουσιλέως προεινομεύσαντο, καὶ πῦσαν τὴν ἀποσεινὴν λαφρυαγωγοῦνται λαμπρῶς. τῶν τε ἐλεγκνίων κρατήσαντες ἅμα τοῖς σκύλοις τοῖς Περσικοῖς παρυπέμπουσι πρὸς τὸν Καίσαρα. ἐπεὶ δ' ἡττήθη ὁ τῶν Περσῶν βουσιλέος καὶ τὴν ἀνῆλξεν οἰκαδε ἐπονιδιστον ἐπεποίητο, ἐπὶ τὴν Μελιτηνὴν γεγωνῶς D ἐνεπίμνηρα τὴν ὄραν τῶν ἄστεος, ἄφρακτον οὔσαν ἐρῶν ἡρεμίας τε πύσης κατὰκομον. Εὐφράτην τε διαβύς διὰ τῆς Ἀρζωπηνηῆς τὴν ἀναχώρησιν ἐποίησατο, νόμιμω τὴν αἰσχύντην στηλιτεύσας τοῦ ἀτυχήματος· θεσμοθετεῖ γὰρ μὴ τὺς ἐπὶ πόλεμον ἐξόδους προσήκειν ἐς τὸ λοιπὸν βασιλέα Περσῶν ἐμπορεύεσθαι.

rem gerentes, violentos telorum iactus ab se prohibent: itaque hostium vafrille dissipata priores in pugna partes obtinent. praelio igitur inprimis memorabili inter hasce duas gentes edito, Persicoquo agmine quia quadratum ac densum non erat, disiecto, et extremis non instructis, nec habentibus quo resisterentur atque obsisterent, cum et hostis a fronte vehementius urgeret, videntes iam actum esse, ad fugam efferuntur; ac spe melioris eventus delusa, praesenti exemplo de maleficiis et iniuriis ante illatis non sibi placere discunt. Persae victi superatique, quantum pedibus valent, in fugam se conferunt; quos per vestigia inhaerentes Romani malo mactant. quin etiam castra eorum exinaniant, et tentorium regis diripientes, omniaque impedimenta libere ac palam auferentes, elephantum ibi repertum cum ornamentis Persici ad Caesarem mittunt. victus Persarum rex et cum turpitudine abscedens, Melitenen urbem pulcherrimam, custodibus vacantem et quiete securissimam, in itinere incendit, traiectoque Euphrate per Arzanenam regionem reversus, lege lata velut in columna inscriptam cladis suae ignominiam omnibus prodit. tulit autem ut ne quis de castero Persarum rex Romanis arma inferre vellet.

Therophylactus.

D 15. Οὕτω μὲν οὖν τῷ νόμῳ θριαμβεύσας ὁ τῶν Περσῶν
V 192 βασιλεὺς τὸ ἀπαίσιον, διηγορεῖτο ὃ τι καὶ πράξειεν. τὸ δὲ Ῥω-
 μαϊκὸν ταῖς Περσικαῖς συνεπετίθετο συμφοραῖς, καὶ πρὸς τὰ
 ἐνδόμυχα τῆς Βαβυλωνίας ἐχώρησε, κεραιῖζεται τε καὶ περιτέμνε-
 ται πάντα τὰ ἐν ποσὶ, καὶ τὰ ἐντυγχάνοντα τῆς διαφθορᾶς ἐγί- 5
 νετο πῦρανάλωμα. τῆς τοίνυν Ὑρκανικῆς θαλύττης ἐπιβύται
 γενόμενοι, πλείστα τε δρᾶσαντες καὶ χειρουργήσαντες τοῖς Πάρ-
 θοις ἀπαίσια, εἰς τὴν ἑαυτῶν οὐκ ἀνέλιξεν· χιμῶνος γὰρ ὥρα
P 83 τοῖς πρῶγμασι συνεκέρησε, καὶ τὰ τῶν ἀτυχημάτων τῇ Περσίδι
 καταλειπαίνετο. ἦρος δ' ἐνδημήσαντος ἐπανήκον Ῥωμαῖοι, ἐπι- 10
 φερόμενοι καὶ τὴν ἀνδραγαθίαν συνέκδημον. οἱ μὲν οὖν Μῆδοι
 τὰ συμβεβηκότα φέρειν οὐκ ἔχοντες εἰς τὸν βασιλέα τὸν σπῶν αὐ-
 τῶν γυμνῇ τῇ κεφαλῇ ἐβλασφήμουν ἄσχάλλοντες· παρελίπει
 γὰρ αὐτοὺς ἐς τὰ μάλιστα ἢ τοῦ πολέμου τριβῆ καὶ τὰ εἰς ὅστε-
 ρον ἐλπίζόμενα δυσχερῆ. οὐ γὰρ ἔχουσι Πέρσαι ἐκ πρῦτανείου 15
 σιτήσεις, καθάπερ Ῥωμαῖοι λόντες εἰς πόλεμον· ἀλλ' οὐδὲ κατὰ
 κόμας τε καὶ ἄγρους συναγείρονται· ἀλλ' ἐστὶ νόμος αὐταρχίας
 αὐτοῖς τὰ παρὰ τοῦ βασιλέως κατὰ τὸ εἰωθὸς διατεμόμενα, καὶ
 εἰς ὅσα ἀποζῆν οἰκονομοῦσι τὰ παρεχόμενα, καὶ διατρέφεσθαι
B ἐντεῦθεν καταναγκάζονται ἡμῖν τοῖς κτήνεσι, μέχρις ἂν ὄτου ἐς 20
 τὴν ἀλλοτριάν ἐμβάλωσι. καὶ οὖν ὁ τοῦ Περσικοῦ βασιλεὺς
 τὰς στάσεις τοῦ ὀπλιτικοῦ δεδιὼς διενόηθη ἐς λόγους περὶ τῆς
 εἰρήνης κοινολογήσασθαι Τεβερῖω τῷ Καῖσαρι. ὁ δὲ Καῖσαρ
 ταῦτα πυθόμενος ἐς διαλλαγὰς προίεμαι διέγνω. ἐκπέμπει γοῦν
 τοῖς περὶ συμβύσεως λόγους δυνατοῦς καθιδεῖν οὖσθαι κειροτο- 25

15. Hac lege infeliciter triumphans Persarum rex, quid consilii caperet nesciebat, cum Romani Persicas calamitates adaugentes ad interiora penetrant, et proxima quaeque devastant ac disperdunt, occurrentiaque disperditionis additamentum faciunt. consensu porro Hyrcano mari, ubi damna Persis quam plurima dederunt, hieme oppressi in sua non redierunt. Persidis ergo clades cumulabantur. vere ipso Romani cumite fortitudine in ditionem suam se recipiunt. Persae eventorum impatientes aperto capite regi suo indignabundi convitiantur, mirifice siquidem eos cruciabat tantum tempus in armis consumptum, et quas adhuc metuebant miseriae cruciabant. nec enim Persae Romanorum instituto e prytaneo annonam capiunt, quoties militatum eunt; neque ex agris et vicis conscribuntur: verum quadam frugalitatis lege apud eos rex illam distribuere solitus est, qua ad vitam quomocumque sustentandam utuntur. hinc ipsi et iumenta vivere coguntur, donec aliena forte populabundi invaserint. quapropter seditionem a militibus timens Persarum rex cum Tiberio de pace agere decrevit. quo audito Tiberius et ipse ad rerum compositionem descendens legat paci faciendae

νηκῶς πρεσβευτὰς Ἰωάννην καὶ Πέτρον, ἐν τῇ κορυφαίᾳ τῆς συγκλήτου βουλῆς τελούντας ἀξία (πιτριίκιοι δ' ἄρα ὄντες ἐνύγχυτον), Θεόδωρον τε τῇ μαγιστερίᾳ ἀρχῇ παρὰ Ῥωμαίοις τιμώμενόν τε καὶ γεραιρόμενον. καὶ μὴν καὶ Χοσρόης Σαρναχοργάνην, C
 5 ἄνδρα τῇ Περσικῇ πολιτείᾳ διὰ τὴν ἀξίαν ἀπόβλεπτον, πρὸς ἐτέροις ἀξιολογωτάτοις ἀνδράσι, τῷ πολέμῳ δι' αὐτῶν πυραδοῦς τὴν ἀνάπαυλαν. συστάσης τοίνυν περὶ τὴν Ἀρμενίαν κατ' ἐκεῖνο καιροῦ καρτερῶς μάχης Ῥωμαίοις τε καὶ Πάρθοις Ταμχοσρῷ ἐφειστηκότος τῆς Βαβυλωνίας δυνάμειω Ἰουστινιανοῦ τε τῆς Ῥω-
 10 μαϊκῆς ἐξηγουμένου πληθύντος, γίνεται κατόπιν τὸ Ῥωμαϊκὸν τῆς προτέρας εὐκλείας. διὰ τοι τοῦτο ἀπειρήκασι Μῆδοι τῶν εἰρηναίων σπονδῶν, καὶ πάλιν αὐτοῖς ἀναζωπυροῦται τὸ φιλοπόλεμον, μετριοπαθεῖν ἐπὶ τοῖς ἐναγχοῦσιν οὐ χωρήσαντες ἐπιτεύγμασιν. οἱ μὲν οὖν πρέσβεις μέχρι λόγων τὰ τοῦ σκοποῦ διανύσαντες χω- D
 15 ροῦσι πρὸς τὰ οἴκοι, ὄρσαν δὲ τὰς πρεσβείας τῆς εἰρήνης καταλείψαντες. Τιβέριος δ' ὁ Καῖσαρ τῶν οὕτω συντετηχηκότων αὐτῷ Μανρήκιον στρατηγὸν προστεθειμένος, τότε δὴ τῶν σωματοφυλάκων τοῦ βασιλέως ἡγούμενον, ἐν τοῖς κλίμασι τῆς Ἀρμενίας ἐξέπεμπεν. ὁ δὲ τοῦ βαρβαρικοῦ Σαρναχοργάνης στρατάρχ-
 20 χος, ἔτι τοῦ χρόνου τῶν σπονδῶν ἐνδαψιλευομένου τῶν περὶ τὴν Ἰω προελθουσῶν Ῥωμαίοις τε καὶ Μῆδοις, παρυσπονήσας κατὰ Κωνσταντίνης καὶ τῆς Θεοδοσίου πόλεωσ τὸ τάχος ἀπέστειλεν. ὁ μὲν οὖν στρατηγὸς τῶν Χυλδαίων τὴν δύναμιν ἀναλαβόμενος τὰ περὶ τὴν Κωνσταντίναν καὶ τὴν Θεοδοσίου πόλιν ἐλυμνίετο.
 25 Ταμχοσρῷ τῶν μὲν ἐν Ἀρμενίᾳ Περσικῶν στρατευμάτων τὴν ἡγεμονίαν ἤφιετο, ὅτε που νῦν τὰς συνελθούσας δυνάμεις Ῥω-

idoneos, viros patricios et senatus principes, Ioannem et Petrum, praeterea Theodorum, qui ob dignitatem magistri, quam gerebat, apud Romanos in honore ac veneratione erat. Chosroes item praeter alios amplissimos viros Sarnachorganen inter Persas clarissimum, qui bello pausam darent, per id tempus atroci praelio inter Persas Romanosque, illic Tamchosro, hic Iustiniano duce, in Armenia perpetrato, Romano-rumque gloria priore obscurata, Persae recenti fortuna ebris resuscitata bellandi aviditate foedus recusant. quare legati verborum tenuis voti compotes, unde venerant redierunt, legationemque a pace desertam et orbam reliquerunt. Tiberius Caesar in hisce eventibus Mauricium, tum praetorianorum praefectum, praetorem ab se creatum in Armeniam transmittit. Sarnachorganes autem barbarorum ductor foedus super Oriente inter Persas et Romanos in triennium percussum perfidiose rumpit, festinatoque ad Constantinam et Theodosiopolim copias mittit, quae effusa in circuitu populatione omnia miscent. Tamchosro ubi se Romanis multitudine longe inferiorem cognovit, praefectura Persici in

μαίων πολλῶ πλείους τῶν οικείων οὔσας διέγνωκε· καὶ τὴν Ἀρ-
 μενίαν ἀπολιπὼν τὸ τε Κιθαρῶζων τὸ Ῥωμαίων φρούριον παρα-
 μείψας, ἐπιπίπτει χωρίοις τε καὶ κώμαις πλησίον Ἀμιδῆς γενό-
 V 193
 P 84
 μένος. εἶτα διὰ τῆς Ἀρζανηνῆς εἰσβαλὼν ἐχώρει εἰς τὰ οἴκοι.
 ὁ δὲ Μαυρίκιος ὁ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατηγὸς τοὺς βαρβάρους κα-
 5
 ταλιπόντας τὴν Ἀρμενίαν θρώμενος τὰ τε εἰς τὴν ἑβίαν κείρειν
 διαχειρήσαντας, ἄρας πανστρατιῶ τῇ Περσῶν ἐνεδήμησε χώρα,
 Θέρμης τε τῷ σώματι ἐπιγενομένης αὐτῷ καρτερῶς εἶχετο τῶν
 πόνων νοσηλευόμενος. ἐμβολόντες οὖν τῇ Ἀρζανηνῇ οἱ Ῥω-
 μαῖοι, καὶ οὐκ ὄντος τοῦ ἀπαμύνοτος, τὸ Ἀφοῦμων, οὕτω 10
 καλούμενον φρούριον, ἐρμυνότυτον ὃν παρεστήσαντο, φρούριά
 τε ἕτερα κατεσκάψαντο ἅττα, φόνον τε πολλὴν τῇ Περσῶν πολι-
 τεία ἐνεπορεύσαντο. ζωγρήσαντες τε τοῦ Περσικοῦ ἐνεθήκοντα
 πρὸς ταῖς δέκα χιλιάσι, τούτων τὴν τρίτην ἀπόμοιραν Μαυρι-
 κίῳ τῷ Ῥωμαίων στρατηγῷ οἱ τοῦ ὀπλιτικοῦ δωρησάμενοι, οὐκ 15
 ἀνήκεστα τοῦ πολέμου τὰ ἐλίχειρα ἐπεποίητο. ὁ μὲν οὖν στρα-
 τηγὸς τῶν ζωγρηθέντων τὴν ἐνδημίαν παρεδήλου τῷ Καίσαρι,
 ὁ δὲ Κυῖσαρ ἀνὰ τὴν Κύπρον τὴν λείαν διέχεεν.

B 16. Οὕτω τοιγαροῦν τῆς Ἀρζανηνῆς ὑπὸ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ
 δούρουτος παθούσης κακῶς μεταβαίνει ὁ στρατηγός, καὶ τοῖς τῆς 20
 Ἀραβίας χωρίοις ἐνέβαλεν οὐ πόρρω τῆς Νίσιβι ἰδρυμένοις ἐπι-
 τομιώτατα. εἶτα μέχρι τοῦ Τίγριδος καταστρεψάμενος ποταμοῦ,
 ἐς τὸ ἀντιπέρας τὸν Κούρς καὶ τὸν Ῥωμανὸν ἐξεπέμπετο τὴν πο-
 λιμίαν ληΐζοντας ἅπασαν· αὐτὸς δὲ τὸ Σιγγαρῶν φρούριον κα-

6. Θείρειν IP.

Armenia exercitus dimissa ipsaque Armenia relicta, Citharizum Roma-
 norum arcem praetergressus, locis et vicis iuxta Amidam direptionem in-
 fert. deinde per Arzanensem praedabundus domum discedi. Mauricius
 dux barbaros Armenia egressos et Orientem pervastare aggressos cogno-
 scens, totis copiis in Persidem ruit, et ex calore immodico morbum ac
 dolorem nactus est. irruptione igitur in Arzanenam facta, Romani,
 quia deerat qui vim arceret ac propulsaret, Aphunus castellum natura
 et operibus firmissimum occupant, aliaque insuper castella evertunt,
 multaque strage in Persas debacchantur, et captis decem millibus ac
 nonaginta, tertiam partem Mauricio, honesta belli praemia offerunt. de
 captivis imperatorem Mauricius certiore facit, a quo per Cyprium dis-
 tribuntur.

16 Sic itaque Arzanena Romanorum armis male mulcata, dux inde
 excedens Arabiae loca, non procul a Nisibi, summo velut compendio
 incurSAT. deinde usque ad Tigrim vastitate illata, Cursium et Roma-
 num trans flumen mittit, qui hostium regionem depraedontur, ipse Sin-
 gario castello subactio, quoniam hiems appetebat, cum copiis in hiberna

ταστρεψόμενος, ἐπεὶ χειμῶνος ὥρα παρέκλυτε, τὰς δυνάμεις ἀνυλαβόμενος τοῖς Ῥωμαϊκοῖς ἐνεδήμησε. κατὰ τοῦτον δῆτα C τὸν χρόνον ἀπέσκη ὑπὸ τῆς νόσου Ἰουστίνος ὁ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατηγός, μεγάλαις τῶν βεβιωμένων αὐτῷ ἐντετυχηκῶς ἀντι- 5 δόσεισιν. ἀπόφοιτος γοῦν τῶν ἐντεῦθεν ὕσον οὐπω γενόμενος, κέρριον τῆς μοναρχίας συνίστησι Τιβέριον τὸν αὐτοκράτορα, ἄνδρα πρῶον ὁμοῦ καὶ φιλόανθρωπον, κρείττονά τε λήμματος καὶ χρημύτων ἀφρόντιδα, τοῦτο μόνον εὐδαιμονίαν ἡγούμενον, τὸ τεθῆλῆναι τε καὶ ἐς μέγα πλούτου κομῆν τὸ ὑπήκοον, τὴν κοινήν 10 τῶν ἀνθρώπων μακρυμύθητα πάγκυλον καὶ ἀσυλόετον θησαυ- D ρὸν λογιζόμενον· ἔς τὸν ὄγκον τῆς τυραννίδος μισήσας, εἴλετο συμβουσιλεύειν αὐτῷ τὸ ὑπήκοον ἢ τοὺς ἰθθυνομένους τυραννικῶ- τερον ἀνδροποδῖζεσθαι, πατὴρ ἐθέλων ἢ δεσπότης ὑπὸ τῶν ὑπηκόων ἀναγορεύεσθαι. ἐπεὶ δ' ἀκαπηλεύτως αὐτῷ τὸ τῆς ἕξου- 15 σίας οὐκ ἔλετο σκάφος, εἰκότως καὶ ὁ πόλεμος μετὰ τῶν πραγμά- των τὴν πρὸς τὸ κρείττον μεταβολὴν ἐκλήρωσατο.

Ἦρος δ' ἀρχομένον νόσῳ σαγηνευθεὶς Χοσρόης ὁ τῶν Περσῶν βυσιλεύς τὸν τῆδε κατεστρέψατο βίον, διάδοχον προστη- σάμενος Ὀρμισδαν τὸν υἱόν, ἄνδρα τῇ χαλεπότητι τὴν πατρῴαν P 85 20 ὑπερηκοντικῶτα τῶν τρόπων ἀνοσιότητι· ἦν γὰρ βλαίος τε καὶ τοῦ πλείονος ἐραστής ἀκόρεστος, ὃς ἐν οὐδέμιᾳ τὸ δίκαιον μοῖρα τιθέμενος, ἀπάτη τε ἡδόμενος καὶ τῷ ψεύδει περιρροούμενος, τῶν πολέμων, οὐ τῆς εἰρήνης ἐγλίχετο. δυσμενίστατός τε πρὸς τὸ ὑπήκοον γεγονώς, οὓς μὲν τῶν δυνατωτάτων ποδοκίχη 25 καὶ δεσμοῖς ἐς τὸ αἰετὸν καθυπέβαλλεν, οὓς δὲ ἕξειε διέεμενεν,

21. ἀνορέστατος ἐν IP.

concedit. hoc tempore Iustinus Romanorum imperator tabe confectus, moriens, magnam rerum in vita gestarum mercedem est adeptus. iam iam igitur hinc demigraturus, Tiberium Augustum et monarcham declaravit, virum mitem et humanum, a muneribus accipiendis alienum, et vacuitatem a pecuniaria sollicitudine solum felicitatem interpretantem, florereque et crescere opibus subditos, communem hominum beatitudinem honestissimumque et indepraedabilem thesaurum reputantem. qui regni fastum exosus, maluit secum regnare subiectos, quam quibus ipse praesetet, per tyrannicam importunitatem servitute multari, et pater magis a suis civibus quam dominus audire. et quoniam navigium rei publicae animo sincero gubernabat, non iniuria belli melior evasit coaditio.

Veris autem principio Chosroes Persarum rex morbo irrectus vitae modum imposuit, Hermisda filio successore appellato, qui morum aevitia paternam impietatem superavit, homo violentus ac furens et inexplebilis avaritiae. qui nullam iusti rationem ducens gaudebat fallaciis et scatebat mendacis, nec ex pace sed bello voluptatem capiebat. ac

ένλους παρέπιμπε ταῖς λαγύσαι τοῦ Τίγριδος, καὶ τάφος ἦν ὁ ποταμὸς ἀναμψίαστος· οὐ γὰρ ἀδημοσίλευτος ἐτύγγανεν ὢν τῶν παρὰ τοῦ βασιλείως πυρραπεμπομένων ἐς θάνατον. χρηματισθῆναι γὰρ τὸν Ὁρμισδαν διὰ τῶν μάγων φασὶν ἐπὶ τῶν ὑπηκόων

B καταστισιασθέντα ὑποβολὴν τοῦ κράτους ποιήσασθαι, ἐπονεί-5 δίστως τε καταθῆσθαι τῆς ἔξουσίας ὁμοῦ καὶ τῆς βασιλείας τοῦς οἰκτας. δειλαιοὶ τῆς ἀσεβείας οἱ τούτοις πειθήνιοι· ἢ γὰρ οὐκ ἤμελλε συμβαίνειν ἴσως τοῖς πράγμασι, πολλάκις τερατολογουῦσι δαιμόνια, ἵνα δέει τῆς τούτων προαγορευέσεως σχολή που πάντως συμπέρασμα τῶν χρησιμολογουσῶν ἀνοσίων δυνάμεων τὰ βουλή- 10

V 194 ματα τῷ τῆς πονηρίας πανουρηγικωτάτῳ σοφίσματι. ἐντεῦθεν γὰρ ἐπιτίθησι καὶ πρὸς τὸ πλῆθος αὐτὸ Ὁρμισδαν τὴν μάχαιραν, καὶ διαφθείρας δέει τοῦ μέλλοντος ἐκ τοῦ πλήθους χιλιάδας πολλὰς ἀπειθασαύριζεν ἐαυτῷ παρὰ τῶν ὑπηκόων δυσμένειαν ἀδιύλακτον. ἀπεδεκάτου δὲ καὶ τὰς στρατιωτικὰς ἐπιδόσεις, καὶ 15 πρὸς κινδύνους μεγάλους χωρεῖν τὸ ὀπλιτικὸν κατηνάγκαζεν, ὅπως τῇ διαφθορῇ τῆς Βαβυλωνίας δυνάμειως ἀστιασιστον αὐτῷ ὁ **C** βασιλεὺς θρόνος σχολή τὴν ἴδρυσιν. (17) περιβαλλόμενος γοῦν ὁ Ὁρμισδαν τὸ τῶν τυράννων διάδημα περιαντίξεται τε καὶ ἀνθυδίζεται, καὶ περικίρει τὸ εἰωθός, τὰ τῆς ἀναρρήσεως σή- 20 ματρα ἀποστέλλειν ὥσπερ οὐκ ἀξίῳν Τιβερίῳ τῷ αὐτοκράτορι. ὁ μὲν οὖν αὐτοκράτωρ ἀποκηρυκνύεται πρὸς Ὁρμισδαν τὸν πόλεμον, τὴν εἰρήνην ἐν ἴσῃ μοιρᾷ ἐκατέρους γενέσθαι ἔξαιτούμενος·

malevolentissimus in subditos, potentissimorum quosdam aeternis vinculis ac cippo mandabat, quosdam gladio trucidabat, nonnullos in Tigridem demergebat, eratque sepulcrum fluvius quod non indueretur aut cooperiret: neque enim ab rege iniectos non publicabat. fertur autem Hormisdas responsum ab ariolis, ipsum seditione subiectorum adversus se excitata oppressum imperium amissurum, et cum probro potestatem atque gubernacula regni positurum. miseri et impii mortales, qui his auscultant. quae namque re ipsa forsitan non evenient, saepe ut monstra daemones praedicunt, ut propter huiuscemodi vaticiniorum formidinem comilia improbissimorum spirituum vaferrima calliditate meditata effectum sortiantur. hinc adeo factum ut in vulgus ferro saeviret Hormisdas, et futurorum metu percussus multisque millibus de populo iugulatis inexpiabile omnium in se odium accenderet. praeterea commectum restringens, militem ingentia adire pericula compellebat, ut militia Persica attrita et imminuta, thronus sibi regis nulla seditione concussam stabilitatem retineret. (17) suscepto igitur diademate regio Hormisdas superbia et contumacia elatus consuetudinem significandae inaugurationis negligit, ut qui Tiberium honore hoc non dignaretur. Tiberius illi bellum renuntiat, orans uti pax aequae ab utraque parte celeretur. Hormisdas legationem insolenti fastigio aspernatus, aperte Ro-

ὁ δ' ἐπὶ τῇ πρεσβείᾳ καταγαυρούμενος ἤξιον φορολογεῖσθαι ἐς
 τὸ φανερὸν τοὺς Ῥωμαίους, Ἀρμενίους τε καὶ Ἰβήρας ἐν ὑπήκοις
 τελεῖν, Ῥωμαίων τοῦτο παρεχομένων αὐτῷ, τὸ τε Δύρας μὴ
 ἐπιζητεῖσθαι λοιπὸν ὑπὸ τοῦ Καίσαρος, καίτοι Χοσρόου τοῦ
 5 πατρὸς ἐπὶ τοῖς ἴσοις βουλευθέντος τὰς διαλλαγὰς ἀντιδοῦναι τῷ
 Καίσαρι, τὸ τε Δύρας οὐκ ἀπαξιώσαντος ἀποκαταστῆσαι τῇ
 τῶν Ῥωμαίων ἀρχῇ. ἐπεὶ δὲ τὰ τῆς ἀλαζονείας Ὀρμισδοῦ κατα-
 φανῆ Τιβερίῳ τῷ αὐτοκράτορι γέγονε, Θέρους ἐπιγενομένου πά-
 λιν Μανρίκιος τὰς δυνάμεις ἀθροίσας ἐνδημῆε τῇ Περσίδι, ἐς P 86
 10 τὸ ἀντιπέρας τοῦ Τίγριδος Ῥωμιόν τε καὶ Θεοδώρικον, καὶ μὴν
 καὶ Μαρτίον πεπομφῶς, τὰ ἐνδόμυχα τῆς Μηδικῆς κατασκύ-
 ψοντας. οἱ μὲν οὖν εἰσβυλόντες ἄμμι τῇ τοῦ στρατοπέδου πλη-
 θεῖ, καὶ τῶν Περσῶν ληϊσάμενοι τὸ γόνιμὸν τε καὶ εὐθαλέστα-
 τον, καὶ πῦσιν τὴν τοῦ Θέρους ὥραν τοῖς Περσικοῖς ἐνδιυτρί-
 15 ψαντες φόνους, τὰ τῶν Μήδων ἔκειρόν τε καὶ διωλόθρευον λίαν
 ἐγκρατῶς. ὁ δὲ Ῥωμαίων ἡγούμενος χεიმῶνος ἐπελθόντος εἰς
 τὴν Καππαδοκῶν Καισάρειαν γίνεται. Θέρους δὲ περιόντος αὐ- B
 θεις κατὰ τὴν ἑώραν ἀφίκετο εἰς τε Κιρκήσιον πόλισμα Ῥωμαίων
 πανστρατιῆ. εἴτα διὰ τῆς ἐρήμου τὸ λοιπὸν τῆς Ἀμαβίας εἰς
 20 τὴν Βαβυλωνίαν ἠπειγετο γῆν ἀφικέσθαι, εἴτα τὸν πόλεμον
 παρακλέψαι τῇ ἀγχινοίᾳ τοῦ ἐγχειρήματος. συνείπετο δὲ τούτῳ
 ὁ τῶν νομύδων βαρβάρων ἡγούμενος, Ἀλαμούνδαρος ὄνομα
 αὐτῷ· ὃν φασὶ κατάδηλον τῷ Περσῶν βασιλεῖ τὴν τῶν Ῥωμαίων
 ἐπιστasiaν ποιήσασθαι· ἀπιστότατον γὰρ καὶ ἄλλοπρόσαλλον τὸ
 25 Σαρακηνικὸν φῦλον καθέστηκε, πύγιόν τε τὸν νοῦν καὶ τὴν γνώ-
 μην πρὸς τὸ σῶφρον ἰδρυμένην οὐκ ἔχον. καὶ οὖν ἐκ τούτου ὁ C

manos tributa poscit, Armenios et Iberas Romanis annuentibus sibi sub-
 iectus cupit; Daram a Tiberio non repoti amplius, tametsi Choroos
 pater aequis conditionibus cum Caesare in gratiam redire et Daram im-
 perio Romano restituere non detrectaverit. ubi de arrogantia regis Ti-
 berius comperit, aestate proxima Mauricius contractis iterum copiis Per-
 sidem ingressus ex adverso Tigridis castra locat, Romanumque Theodo-
 ricum et Martinum ad interiora regni divexanda dimittit. illi florentis-
 simam agrorum copiam et universam aestatis amoenitatem depopulantes,
 ac caedibus grassantes, Persarum rebus vastitudinem pestiferamque cla-
 dem invexerunt. Mauricius sub adventum hiemis Caesarem Cappado-
 ciae discedit: aestate sequenti in Orientem rursus et ad Circesium Ro-
 manorum oppidum toto cum exercitu advenit. inde per Arabiae solitu-
 dinem in Persidem proficisci maturavit, ut sollerti ausu hostes falleret.
 eum Alamondarus Nomadum barbarorum dux comitatur, quem regi Per-
 sarum de Romanorum adventu indicasse perhibent: Saracena quippe na-
 tio infidissima iam huic iam illi solet adhaerescere, animumque stabilem

τῶν Περσῶν βασιλεῖς ἐπὶ Καλλίνικον πόλιν τὸν πόλεμον μετε-
φύτευεν, Ἀδορμαάνην χειροτονήσας τῆς ἐκτάξεως κηδεμόνα
οὐκ ἀφύεστατον. ἐπεὶ τοίνυν ὁ Ἀλαμιούνδαρος κηφῆνος δίκη
τῆς μελίττης τοὺς σύμβλους ἠφάνισεν, εἰπεῖν δὲ ταῦτόν τὰ Μαν-
ρικίου ἐπὶ χεῖρα ἀντρέψατο, ἀνόνητα γίνεται Ῥωμαίοις τὰ τῆς 5
κατὰ Μήδων ἐπιστρατιεύς κινήματα· παλινδρομοῦσι γὰρ τὰς
οἴκοι συμφορὰς ἀποσβέσοντες. καὶ δῆτα ὁ στρατηγὸς τὰς μὲν
σιταγωγὰς ὀλκιάδας, αἱ κατὰ τὸν Εὐφράτην συνείποντο αὐτῷ
ποταμόν, φλοξὶ πυρὸς ἀνατέθεικεν· αὐτὸς δὲ σὺν τοῖς ἐκκρί-
τοις τοῦ στρατοπέδου ὡς τάχιστα γίνεται πρὸς τὴν πόλιν Καλλί-
νικον. εἰς χεῖράς τε τῶν συνταγμάτων γεγονότων τῶν Πάρθων,
ὑπεροχὴν τὸ Ῥωμικὸν ἀπεφέρετο δόρυ. φυγῆς τοίνυν τῶν
Περσῶν γενομένης ἀνακωχὴν τὰ τῆς ἐπηρείας ἐλάμβανεν.

D
V 195

18. Τῷ δ' ἐπιόντι ἐνιαυτῷ Ταμχοσρῷ ὁ τοῦ Μηδικοῦ
στρατηγὸς μεγάλως τοῦ Περσικοῦ δυνάμεις περιηγόμενος πρὸς 15
τῇ Κωνσταντινῇ χωρεῖ. καττύεται δῆτα ἐν τούτῳ τῷ ἐνιαυτῷ
μέγας καὶ ἔξακουστότατος πόλεμος Ῥωμίοις τε καὶ Πάρθοις.
ὁ μὲν οὖν τοῦ Μηδικοῦ στρατηγὸς ἐν τοῖς πρώτοις τῆς ἀγωνίας
γενόμενος τὸν βίον κατέστρεψε δόρατι, πλημμελεῖ δὲ τὸ βάμβα-
ρον καὶ νικῶσι Ῥωμιοὶ. οἱ δὲ βάμβαροι πείθονται ἐς τὴν ἑαυ-
τῶν ἀποκλίειν, ἕμα τῷ παθεῖν καὶ τὰ τῆς αἰσχύνης οἰκειωσά-
μενοι. καὶ σὺν ὁ στρατηγὸς τὰ καίρια τῶν ὀχρηωμάτων περι-
P 87 φραζόμενος ἐς Βυζάντιον ἕνεισι. τοῦ κοινοῦ δὲ τέλους συντε-
τυχηκότος Τιβερίῳ τῷ αὐτοκράτορι τῆς Ῥωμαϊκῆς ἀρχῆς, ὡσπερ

12. ὑπερέφερετο IP.

et voluntatem probitate firmam constantemque minime gerit. tum rex
ad urbem Callinicum molem belli transtulerat, et Adormaanem, natura
ad id munus aptissimum, ducem creaverat. posteaquam igitur Alamun-
darus perinde ut fucus aliquis apud cellas depastus est et hoc ipsum
nunttando Mauricii consilia evertit, in nihilum recidit adversus Persas
Romanorum expeditio, domesticas siquidem calamitates depulsuri recur-
rerunt. itaque naves frumentarias se per Euphratem sequentes exussit:
ipse cum delectis cohortibus ad oppidum Calliaicum properavit, ubi col-
latis signis res Romana longe superior fuit. quocirca Persis fugientibus
hostium impetus conquievit.

18. Anno sequenti Tamchosro Persarum dux ingentes copias Con-
stantinam admovit, quo maximo et fama admodum celebri praelio con-
cursum est. ipse dux in prima acie pugnans occubuit, infeliciterque
praeliati barbari Romanis victoriam concesserunt ac domos refugerunt.
sic ad acceptam cladem etiam dedecus adiunxerunt. Mauricius, castel-
lis quae munitione egebant communiter, Byzantium revertitur. cumque
Tiberio Romanorum imperatori communis omnium huius lucis terminus

ἄθλον ἀριστείας εὐγενῆ καὶ περιδοξον τὸ βασιλειον κράτος ὁ στρατηγὸς ἔννομόν τε περιβάλλεται, καὶ τὴν δευτέραν ἀπημφίαστο τύχην. τὰ μὲν οὖν μετὰ τοῦτο πραχθέντα Ῥωμαίοις τε καὶ Πέρσαις ἀναγέγραφα ἐν τοῖς ἔμπροσθεν. οὐκοῦν ἴτιον ἐπὶ τὴν συνεχῆ τῆς διηγήσεως, τὴν ἱστορίαν ἕξω που μικρὸν διαθούσαν εἰσκυκλήσαντες ἐπὶ τὴν ἀκόλουθον καὶ εὐσύνοπτον ῥύσαν, ὅθεν καὶ πρὸς βραχὺ ἀπεκλίναμεν, τὰ περὶ τὸν Βαρᾶμ κατ' ἐκεῖνο παρηκολουθηκότα καιροῦ προτιθέντες ἐν μέσῳ. ἀλλ' εἰρήσθω μὲν πρότερον ἢ τε πατρὶς καὶ τὸ γένος Βαρᾶμ οἳ τε τῆς Β 10 τύχης βαθμοὶ αἶ τε κατ' ὄλεγον πράξεις διὰ βραχείων, ἵνα πάντοθεν ἑναρμόνιον εἴη καὶ ἐντελὲς τὸ περὶ τὴν ἱστορίαν ἀκρόαμα.

Ἦκουσὺ του λέγοντος ἀνδρὸς Βαβυλωνίου ἱερομνήμονος, μεγίστην ἐμπειρίαν ἀπειληφότος τῆς περὶ τὰς βασιλικὰς διφθέρας ἀναγραφῆς, ἀπὸ μὲν τῆς Ἀρζανητῆς οὕτω καλουμένης ὁρμᾶ- 15 σθαι μοίρας τὸν Βαρᾶμ, οὐκαρχίας δὲ τῆς τοῦ Μιρράμου γαγόνειαι τὸν Πέρσην ἐκεῖνον τὸν τύραννον, ὅς ἀφορμῆ τῆς καταλύσεως Ὁρμισδα τῷ τυράννῳ γεγένηται. δήμοις γὰρ περὰ τοῖς C Μήδοις ἐπὶ τῶν πράξεων τὴν ἀγγίχου τε καὶ τιμιώτατα διανομένοις, νόμῳ πρεσβύτη κληροδοτούμενοις, μὴ ἄλλους ἔχειν τὰ 20 πράγματα ἔψασκε, καὶ τὸν μὲν Ἀρταβίδην ἐπιλεγόμενον δῆμον τὴν βασιλείαν κατέχειν, καὶ τοῦτον ἐπιτίθεσθαι τῷ βασιλεῖ τὸ δαΐδημα, ἕτερον τῆς πολεμικῆς προεστάνει συντάξας, ἄλλον δὲ τὰς πολιτικὰς περικεῖσθαι φροντίδας, τὸν δὲ ἕτερον τὰς διαφο-

6. nonne εἰσκυκλήσαντας?

23. ἕτερον] immo τέταρτον.

adset, Mauricius dux nobile inclitum et legitimum virtutis suae praemium, Romanum imperium, adipiscens inferiorem conditionem exiit. iam vero quae post haec inter Romanos Persasque acciderunt, supra a nobis litterarum memoriae commendata sunt. quomobrem ad ea quae a superiore narratione apta videntur regrediendum est, et historia ex medio digressionem ad consequentem perspectuque facilem scopum reducenda; quaeque illo tempore circa Varamum amplius contigerunt, in medium proferenda. sed ante de patria illius, de genere, de felicitatis gradibus, de his quae paulatim patravit, quo historia undique connexa et absoluta sit, paucis explicemus.

Persam ego quendam a sacrarum memoriarum commentariis et in libris acta regia continentibus exercitatissimum memorantem audivi, Varamum tyrannum illum Persicum, cuius opera Hormisdas tyrannus interit, in regione Arzanena principe domo Mirrhami oriundum fuisse. rerum enim graviorum et illustrissimarum administrationem apud Persas antiqua lege septem tribubus seu familiis sortito distributam esse, caeteras nihil negotii habere aiebat. familiam Artabidae cognominatam habere ius regni et regi imponere diadema, aliam praesae conficiendis exercitibus, aliam rebus urbanis, aliam seditiones et controversias dii-

ρὰς διαλύειν τῶν περὶ τι καταστασιαζόντων καὶ διαιτητοῦ δεομέ-
 των, τὸν δὲ πέμπτον ἠγείσθαι τῆς ἵππου, τὸν δὲ μετὰ τοῦτον
 φορολογεῖν τὸ ὑπήκοον καὶ τῶν βασιλικῶν ταμείων ἔφορον πεφυ-
 D κέναι, τὸν δ' ἑβδομον κηδεμόνα τῶν ὄπλων καὶ τῆς πολεμικῆς
 ἐσθῆτος ἐπιστατεῖν, Δουριίου τοῦ Ὑστάσπου τουτοῖ τὸν νόμον 5
 ἐν τοῖς βυσιλείοις ἐκτεμενίσαντος. τὸν δὲ Βαρᾶμ τῆς τοῦ Μιρ-
 ράμου οἰκονομίας γενόμενον, δῆμον δ' Ἀρσακίδου, καταλεγεῖται
 φουσι ἐς τὸ πρότερον τοῖς τοῦ βασιλέως σωματοφύλαξι, μικροῦ
 δ' ὕστερον στρατιωτικῆς ἰλῆς ἠγασόμενον συστρατεύσαι Χοσρόη
 τῷ Κυβάδου παιδί, ὁπότε οἱ Βυβυλώνιοι τὸ Δάρας παρεστῆ- 10
 σαντο, Ἰουστίνου τοῦ νεωτέρου τὴν Ῥωμαίων σκηπτουχίαν ἐπέ-
 χοντος. ὁ μὲν οὖν Βαρᾶμ ἐσβαλὼν ἕμα Χοσρόη τῷ Περσῶν
 βασιλεῖ τῷ πρισβύτη, καὶ εἰς τὰς ἁρμονίας αὐτὸς καὶ κατὰ τοὺς
 πολέμους ἐπιφανέστατος γεγονώς, στρατηγὸς μετ' οὐ πολὺ καὶ
 τοῦ Περσικοῦ χειροτονεῖται ἀθροίσματος. οὕτω δὲ κατ' ὄλιγον 15
 ἔξαιρούσης τῆς τύχης αὐτὸν ὡς καὶ θυριγμεδοῦ τῆς βασιλικῆς
 ἀναδειξάει (ἔστι δὲ ὃν δὴ κουροπαλάτην Ῥωμαῖοι κατονομάζουσιν),
 ἐς μέγα ἀπονοίας ἐλήλακε, καὶ ἐπὶ ταῖς κατὰ Τούρκων νίκαις
 P 88
 V 196 μεγάλαι καὶ ἀκάθαρτα πνέων τὰ τῆς τυραννίδος ὠδίνι κηγήματι.
 ὁ μὲν οὖν ὥσπερ σπινθῆρα ἐν σποδιᾷ τὴν τοῦ βασιλέως Ὀρμί- 20
 σδου ἀποκρύπτει τῆς λύπης ὑπόθεσιν, τὸ δὲ πλήθος ἐξέλιπε φε-
 νάκη συσκευασόμενος ὡς οἶα δὴ κατὰ τοῦ ὄπλιτικοῦ τοῦ Περσῶν
 χαλεπαίνοντος βασιλέως, καὶ προσαπειλούντος καὶ φόνον τοῖς
 Βυβυλωνίοις στρατεύμασι διὰ τὰ περὶ τὴν Σουανίας τῆς συμ-
 πλοκῆς ἀντήχηματι. προσεφέρετο δὲ καὶ ἐπίπλαστα τοῦ Ὀρμίσδου 25

dicare atque componere, quintam praesidere equitatu, sextam tributa
 colligere et aerarium regium curare, septimam arma et vestitum milita-
 rem providere; et hanc legem inter alias leges regias Darium Hystaspis
 filium sacrosanctam condidisse Varsamum vero in principe domo Mir-
 rhami, familia autem Arsacidarum procreatum, principio e custodibus
 sive satellitibus regis unum fuisse praedicant. paulo post cohortis du-
 cem lectum Chosroae Cabadis filio militasse, cum Persae Darum Iustino
 iunioris Romani imperii sceptrum tenente subigorent. is igitur cum Cho-
 sroae seniore in militia versatus, eiusque familiaritate intima et bello cla-
 rissimus, non multo post Persici exercitus imperator summus renuntiatur.
 cumque fortunae favor gradatim ita hominem evexisset ut etiam Darigme-
 dum regiae faceret (quem Romani Curopalatam, hoc est palatii curato-
 rem et praefectum appellant), in magnam prolapsus est vecordiam, ac
 propter reportatas de Turcis victorias incredibilem in modum sese amans
 dominatum invasit. velut scintillam igitur sub cinere Hormisdase exogi-
 tandi voluntatem occultans, milites veteratorie circumducit atque efferat,
 quasi rex illis succenseat et mortem minitetur, quia in Suania fusi fu-

προστάγματα, ἀποκολοβοῦντα τὰ κατὰ τὸ εἰωθὸς τοῖς συντάγμασι [τῶν] ὑπὸ τῶν βασιλικῶν πρυτανείων διανεμόμενα. κἀντιῦθεν παραδριμύττεται ἢ πῦσαι πληθῆς, καὶ ἐς ἀνάστατον ἀπροσεξίαν ἐχώρησεν.

gatique sint. profert item commentitia Hormisdæ mandata, quibus de annona e regio prytaneo praeberi consueta demum iubebatur. hinc totus exercitus exacerbatus omnia sursum ac deorsum miscuit atque confudit.

Θ Ε Ο Φ Υ Λ Α Κ Τ Ο Υ

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Ω Ν

Λ Ο Γ Ο Σ Δ'.

Τ Η Ο Ρ Η Υ Λ Α Κ Τ Ι

Η Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Α Ρ Ο Υ

Λ Ι Β Ε Ρ Ο Υ.

PONTANI ARGUMENTUM.

(1) *V*aramus contra Hormisdam exercitum colligit. eius promissa illecebrosa. in Chubriadanem inspectorem regium Persarum immanitas. Nisibis diripitur. ibidem de Hormisda regno exuendo coniuratur. legati militum ad Varamum. Zaba fluvius. Varami in legatos benignitas. Hormisdae ex adverso casu ira et insania. (2) *V*aramus per hiemem castella oppugnat. Zadespras peculator carcere solutus ad hostes transfugit. Pherochanes regis dux Varamo cum precibus dona incassum offert. Varami inventum, quo copias adversarias ad se traducit, dum Hormisdam in summum apud eas odium inducit. (3) *P*herochanes a suis occiditur; eius tentorium diripitur. e militum reliquiis Hormidas custodes sibi facit. civium per urbes regias super gestis admiratio. Bindoem, virum illustrem, frater e carcere eripit. Hormidas in regia inoaditur. eius ornamenta sumptuosissima. Bindois in illum maledicta. de throno abstractus in vincula datur. Chosroes filius periculi metu fugit: accepta fide in regnum redit. Hormidas ad principes Persarum de republica dicendi facultatem exorat. (4) *C*onjunctio Hormisdae. de iniuria sibi facta expostulat. conditionem pristinam cum praesenti, illius delicias cum huius miseriis et squalore comparat. ingratos et impios in se illorum animos increpat. a tyrannide cavendum monet. Chosroem propter mores sceleratissimos regno excludendum, fratrem creandum statuit. acta sua commendat. (5) *B*indoem orationem Hormidas irridet, et in eum ut multimodis sceleratum dirius invehitur. refutat etiam ea quibus sese commendaverat. tandem capite puniendum pronuntiat. (6) *C*onventus ira percitus in Hormisdam, ante oculos eius filium vocat,

reginam usorem in frusta dissecat, ipsum pupillis adustis caecitate multat. per digressionem res Cabadae interseruntur, quemadmodum scilicet erepto sibi regno in carcerem missus, inde usoris beneficio evaserit regnumque recuperaverit. (7) Chosroes in solio cum acclamationibus locatur. eius in patre captivo alendo liberalitas; qui tamen omnia, addita verborum asperitate, reiecit. iussu filii usque ad necem fastibus contunditur. Hypocrisis Chosroae. Varamum donis et pollicitationibus frustra tentat, a quo per epistolam cum fastu scriptam de seditionis in carcerem revocandis monetur. (8) rex ad procerum consensum de litteris Varami refert. ad iram ab iisdem extimulatur. eiusdem cautio. litterae Chosroae ad Varamum, quibus factum eius excusat, culpam in scribam facere transfert, negat se facturum quae postulet, spiritus regios ostendit. (9) Chosroes contra Varamum delectus agit, duces praepunit. copiae fluvio separantur. frustra collocti ad velitationes veniunt. Chosroae timiditas, Varami fidentia. Chosroes suspectos interficit. noctu invaditur. multa caedes editur. multi ad Varamum deficiunt. etiam ipse Chosroes fugam init (10) consultat Chosroa quo se vertat. christianorum deum invocat. fraeno dimisso equi gressum sequitur. Circaei a Probo humaniter accipitur. Comentiolo duci eius adveniens, et quid ab imperatore petat, significatur. mittitur cum epistola nuntius ad Mauricium, quem ingens inde laetitia occupat. (11) litterae Chosroae ad Mauricium. duo esse imperia omnium maxima, Romanum et Persicum. accusatio Varami, contra quem concitatur imperator et auxilium rogatur. (12) Persis proceribus blanditur Varamum: Chosroa quacri ac vinctum sisti iubet. Bindoes vinculis adducitur. Varami in regno occupando astus. semet regem instituit. ad praediariorum Martyropoli eius mandatum. a Mauricio per ducem Comentiolum Chosroes honoratur. eiusdem impostura. (13) Chosroes ut vaser et malae fidei reprehenditur: eum ad se venire Mauricio non vult. legati Chosroae ad imperatorem. principis legati oratio, qua interesse Romanorum, Persicum stare imperium, praeclara disputatione probat. multa de Alexandri Magni ambitione disserit, et imperatorem ad succurrendum regi vehementer incitat (14) dicta placent, auxilium decernitur. Mauricii ingenuitas. captivos Chosroae remittit, eumque per Melitencensem et Antiochenum episcopos donis et solatio prosequitur. Chosroae ad Nisibenos de officio legati. Varami legati ad imperatorem cum promissis reiecti. Satropae Varamo, eius moribus importunissimis irritati, necem struunt, et in palatium irruentes coopto frustrantur, misereque occiduntur. (15) Bindoes evadit; copias Andrabigano educit; Mystaconem de statu Chosroae docet, quem armis iuvandum imperator Mystaconi commendat. Varami casus cum laetitia narrantur et audientur. Bindoes regiam pecuniam in militem erogat. Nisibim obidentes ad Chosroae partes accedunt. Arabia et urbes usque ad Tigrim Chosroae traduntur. Martyropolis Romanis opera Domitiani episcopi deditur. Chosroes ut ingratus castigatur. Sittas proditor ignibus crematur. perfidi Romani puniuntur. Domitianus festum diem indicit, concionem gratulatoriam habet. (16) festivissima Domitiani concio ob receptam Martyropolim, qua populus ad laetitiam invitatur, clementiam imperatoris eximie commendatur, exemplum humanitatis Iesu Christi servatoris nostri inducitur, Persisque hostibus insultatur. applausus populi, et prae gaudio lacrimae erumpentes.

D
V 198 1. Ἐπεὶ δ' ὄρκοις τὰ τῆς τυραννίδος ἀπειχιζέτο καὶ σπον-
 δαῖς ἢ στάσις ἐπωκοδόμητο, ἐπαθροίζει συμμαχικὸν ὁ Βαράμ,
 καὶ ὁ ἐπικώριος Πέρσαις ἐκρατύνετο πόλεμος. ἐπεστρατολόγει
 δὲ καὶ ἡ περὶ τὸν Ὁρμισδαν δυσμένεια τῷ Βαρόμ πρόσθετον καὶ
 ἐπικουρον δύναμιν· Πέρσαι γὰρ οἱ πρὸς τῇ Νίσιβι στρατοπε-
 δεύοντες ἄρτι που ὑπὸ Ῥωμαίων καταπολεμηθέντες δημοσίᾳ ἐκτά-
 ξει, τὰ περὶ τὸν Βαράμην ἀκηκόετες κυράδοξα, ἀποκλίνουσι
P 91 σάντες. τούτων δὲ ἀγγελθέντων τῷ Βαράμ, πρέσβεις ἀπὸ τῆς
 περὶ αὐτὸν πληθύος ἐκπέμπεται πρὸς τὴν Νίσιβιν, καὶ τῷ ἐπα- 10
 γωγῷ τῶν ὑποσχέσεων κρητερώτερος Μήδοις ὁ ἐμφύλιος κατατυ-
 ρεύεται πόλεμος. οἱ μὲν οὖν τοὺς πρέσβεις δεξιόμενοι πρὸς τὴν
 πόλιν χωροῦσι τὴν Νίσιβιν. περὶ τὴν πύλην δὲ γεγονότες τοῦ
 ἄστεος συνεκύρησαν Χουβριαδάην, ὃς τῶν ἐν ἀξίαις τελόντων
 παρὰ Πέρσαις ἐδόκει, ἐπόπτῃς τε τῶν δρωμένων κατὰ τὸν πόλε- 15
 μον ὑπὸ Ὁρμισδα προεχειριστο. τούτων καταβυλόντες τοῦ ἴπ-
B που ἀκροτομήσαντές τε τὸν δελταῖον, τὴν κεφαλὴν τῶν ἐν τῷ
 τραχήλῳ σφονδύλων ἀποκοψάμενοι σύμβολα ταῦτα Ὁρμισδα
 ἀδιαλλάκτου τινὸς παρέπεμπον στάσιως. κατεργασάμενοι δὲ τὸν
 ἄνδρα δεινῶς, καὶ κατὰ τὴν πόλιν εἰσφρήσαντες, πρὸς διαρπα- 20
 γὴν τῶν ἐκείνου χρημάτων ἐτρέποντο. γίνεται τοίνυν κατὰ τὴν
 Νίσιβιν διωμοσία καρτερὰ ἐφ' ᾧ τὸν Ὁρμισδαν ἀποχειροτόνητον

1. Tyrannide sacramentis constabilita defectioneque foederis interpositi religione confirmata, Varamus auxilia conquirat, civileque bellum inter Persas ingravescit, cum ipsa quoque communis adversus Hormisdam invidia ad eas copias accessionem subsidiumque afferret. etenim Persae prope Nisibim castra metantes et nuper aperto Marte a Romanis devicti, inopinatis super Varamo nuntiis excitati, deserta fide eius ausus imitandi studio concitabantur. id postquam ille rescivit, de exercitu suo legatos cum promissionum illecebris Nisibin mittit, quibus deliniti cives contra cives atrocius miscere et agitare arma coeperunt. admissis itaque legatis Nisibin procedunt. ad portam urbis ut venerunt, in Chubriadanem, unum de Persicis magistratibus, ut apparebat. incidunt, qui ab rege ad rem castrensem inspiciendam veniebat. huic ab equo deturbato summas corporis partes miserabiliter detruncant, caput resecant, et haec implacabilis odii sui argumenta Hormisdas transmittunt. cum hominem tam crudelem in modum confecissent oppidoque recepti essent, facultatibus eius diripiendis involant, coniurantque acer-

εἶναι καὶ ἰδιώτην ἀντὶ βασιλέως τεκταίνεσθαι. καὶ γοῦν τούτων οὔτως προκεχωρηκότων τοῖς πράγμασι, πρεσβεύονται Πέρσῃ πρὸς Πέρσας καὶ ἡγεμόνας πρὸς τὸν Βαράμ ἀποστέλλουσι κατὰ τὴν τοῦ Ζαβῦ διάβασιν διατρέβοντα. ποταμὸς δ' οὗτος, ὃς ἐκ C
 5 τῶν ὑπερανεστηκότων ὄρων ἐκχέμενος καὶ ἀπὸ τῶν βορείων ἀρχόμενος οὐ πολὺς ἐστὶ τὴν πρὸδον, εἶτα πρὸς νότον φερόμενος καὶ ὑπὸ πολλῶν χειμάρρων καταρδνόμενος νασιπόρος γίνεται καὶ κοινωνοῦται τῷ Τίγριδι. ὁ δὲ Βαράμ τοὺς ἀγγέλους εἰσώκλιζτο, καὶ λαμπρῇ τῇ φιλοφροσύνῃ τούτους περιαντίζετο. προσ-
 10 τάττει δὲ καὶ δεξιολάβοις δυνάμεισιν ἰχνηλατεῖν καὶ τὰς ἀτραπὰς πάσας κατασφαλίσασθαι, ὅπως μὴδ' ἄγγελος Ὀρμισδά τῶν αἰτυχημάτων γενήσεται. ὁ δὲ βασιλεὺς χαλεπαίνων τε καὶ τετριγῶς τοὺς δόδοντας, καὶ οὐκ ἔχων ὅπῃ αὐτοῦ τὰ τοῦ σκοποῦ σχολή διεξοδον, ὑπὸ τῆς ἀπορίας παράφορος ἦν καὶ τοῖς δαιμονώσιν
 15 εἰκάζετο. (2) Κομεντιόλου δὲ τοῦ Ῥωμαίων στρατηγοῦ ἐν ταύ- D
 ταις δὴ ταῖς ἡμέραις τὸ Ἀκβῆς φρούριον ἡρηκότος καὶ ὥρα χει- A. C. 592.
 μῶνος διαλελυκότος τὸν χάρακα, ὁ Βαράμης τὸ κατὰ μικρὸν τοῖς τῆς Μηδίας χωρίοις προσέβυλλεν. ὁ δὲ Ὀρμισδάς ἐκ τῶν περιόικων δυνάμεις συναθροισάμενος αὐτοκράτορα τοῦ πολέμου
 20 προεστῆσάτο Φεροχάνην τὸν Πέρσῃ· τὸ δ' ὄνομα τὴν τοῦ μαγίστρου ἀξίαν τῇ Ῥωμαϊκῇ ἐνσημαίνεται γλώττῃ. ὁ μὲν οὖν Φεροχάνης ἠξίου τὸν βασιλέα Ζαδέσπραν, ὃν ἐν εἰρκτῇ δεδεμένον Ὀρμισδάς ἀπέθετο, τῶν δεσμῶν ἀφαιρεθῆναι καὶ συστρατεύειν αὐτῷ. τούτου δὲ κατυδιαιτήσας ἐτύγγυεν ὢν ὁ Περσῶν βασι-

rimo, Hormisdas regia dignitate spoliatum in ordinem redacturos. secundum hanc Persae ad Persas, et quidem duces ipsos ad Varamum legant, qui tum ad Zabae fluminis transitum forte consederat. hic in septentrione ab excelsis montibus erumpens alveo labitur exiguo; deinde verens austrum procurrans multisque torrentibus auctus sit navigabilis, et Tigridi undas suas intermiscet. Varamus legatos in tabernaculum introductos omni benevolentia et humanitate complectitur, iubetque postmodum eos a stipatoribus suis deduci, et obsideri vias omnes, ut ne quem calamitatis suae nuntium Hormisdas possit accipere. qui furore et stomacho exardescens et dentibus stridens, nec reperiens qua tandem ratione consilia sua perficeret, prae angore animi de potestate mentis decedit, eorumque qui a daemonibus exagitantur similis evadit. (2) cum per illos dies Comentiolus dux Romanus arcem Aebas cepisset militemque in hiberna dimisisset, Varamus castella Persidis paulatim adoritur. Hormisdas e locis circumiectis manum conflat, cui Persam nomine Pherochanem (quo magistri apud Romanos dignitas exprimitur) praeposit, orat regem Pherochanes uti Zadespram, qui Martyropoli publicam pecuniam eamque grandem averterat, et ea de causa in custodiam et catenas

- P 92 λέως τὴν φρουράν· κατάφωρος γὰρ οὗτος ἐγεγόνει χρήματα ἱκανὰ ἐκ τῆς Μαρτύρων ἐγκολπωσόμενος πόλιως. Ὁρμίσδου δὲ δυσανασχετοῦντος ἐπὶ τοῖς ῥήμασι, καὶ τοῦ Φεροχάνου καταλιπαίνοντος τὴν ἀξίωσιν, νικᾷται ὁ τοῦ βασιλέως σκοπὸς καὶ διαζεύγνται τῶν χειροπεδῶν ὁ Ζαδέσπρας. συνεκστρατεύουσιν οὖν τῷ 5 Φεροχάνῃ, καὶ τοῦ τυραννικοῦ πλησίον γενόμενος οὐ πόρρω τοῦ Ζαβᾶ ποταμοῦ, αὐτομολῶν παραντίκα ὡς τὸν Βαράμην ἐχώ-
- V 199 ρησεν, τὴν ἀντίδοσιν τῆς ἐν εἰρκτῇ κακώσεως ἀντιταλαντεύσας Ὁρμίσδα. τούτου τοίνυν συντευχηκότος ἤρθη ἐπὶ μέγα ὁ Βαράμ, παραδοκῶν καὶ ἕπισαν αὐτῷ τὴν ἀντίθετον προσχωρήσας 10 στρατείας. ὁ μὲν Φεροχάνης πρόσβεις πρὸς τὸν Βαράμην ἀπέ-
- B στέλλει, καὶ ἐζήτηε τὴν γνώμην μεταβαλλόμενον ἀνάπυλαν τῇ τυραννίδι περιέχισθαι, κατελιπάρει δὲ τοῦτον καὶ δώροις βασιλικοῖς· οὕτω γὰρ προσετέτακτο ὑπὸ τοῦ Περσῶν βασιλέως. ὁ μὲν οὖν οὐκ ἐπρίατο τὴν ἐχθρὰν, ὁ δὲ μᾶλλον ἐντεῦθεν ἐξωνεῖτο 15 τὸν τύραννον. τὴν τοίνυν διάβασιν προκατειληγῆτος Φεροχάνου τοῦ Πέρσου, καὶ τοῦ τυραννικοῦ ἐπὶ παλὸν τοῖς τόποις ἐνδιατροβήσας, τὰ σιτία ἐξέλιπεν. ὁ μὲν οὖν Βαράμ παλαμύμενος τὰ τῆς ἐπηρείας κρατύνησθαι οὐκ ἀναξιολόγη σοφίσματι τοὺς ἀντιτεταγμένους ὑπέκλιπεν. ἐξέπεμπε γὰρ τῇ ἀντιθέτῳ δυνάμει 20 ἀγγέλους διαγορεύοντας ὡς οὐ κατὰ σκοπὸν δρῆν τὸ ἀντίθετον,
- C ὕπλα κατὰ τῶν ἡδικημένων περιβαλλόμενον, ὑπομιμνήσκων τὸ Περσικὸν τῆς Ὁρμίσδου τραχύτητος, τό τε τῶν ἐγχειρημάτων αὐτοῦ χαλεπώτατον, τά τε τῆς δυσσεβείας ἀθέμιτα, παρεδίλου

ab rege datus erat, absolutum expeditionis socium et collegam sibi permittat. Hormisdas quaequam petitionem inique ferens, Pherochane magis magis urgente expugnatur, et Zadespras vinculis levatus cumque illo in expeditionem profectus Varami exercitu haud procul a Zaba flumine conspecto, ad eum, Hormisdas pretium par pro vexatione carceris respondens, fuga transit. ea transitione Varamus elatus animo vehementer etiam totum adversariorum exercitum ad se transiturum confidebat. Pherochanes rogatum obstestatumque mittit ut istam mentem exuens tyrannidum finem imponat, et regia dona, quemadmodum a rege mandatum fuerat, insuper proponit. verum ille inimicum atque hostem placatum efflicere non quibat; et hic ista occasione in tyrannide magis obdurabat. quoniam igitur Pherochanes fluminis transitum interceperat et hostes diu in loca illa sedentes annonae deficiebat, Varamus maiora semper detrimonia bellica meditans, non incallida et memoratu digna ratione hostium animos sublit. misit quippe monitum, non recte eos facere qui arma contra se iniuria laesum capesserent, et Hormisdas morum saevitiam huius in memoriam revocabat. de facinoribus item eius immanissimam impietate usuraria, de summa perfidia admonebat, et omnino sce-

τε τούτου τὸ ἀπιστότατον, καὶ ἀπλῶς τῶν ἡμιερτημένων Ὀρ-
 μίσδα μέγαν τινὰ καὶ πιθανώτατον κατάλογον συνετάττετο· ἴσαεὶ
 γὰρ τὸ δυσμενές ἐστὶ φιλαίτιον, καὶ μικραῖς τισὶν ἀφορμοῖς με-
 γάλας οἶδε κορυφὰς ἐγκλημάτων τεκταίνεσθαι. ἐπεὶ δὲ τούτων
 5 τὰ περὶ τὸν Φεροχάνην ἠκηκοίε στρατεῖματα, τὴν γνώμην με-
 τέθετο καὶ νεωτερίζειν ἐγλίχετο. καὶ ἀθετεῖ τὸ τιμώμενον, καὶ
 γεραίρει τὸ κακίζόμενον. καὶ ἦν αὐτοῖς οὐκέτι λοιπὸν τὰ τῆς
 τυραννίδος ἐγκλήματα, ἀλλ' ὥσπερ ἔνομος τις ἢ ἐγγέλῃσι,
 ἀφορμὴν τῶν δρωμένων ἀπολαβοῦσα τὸ δίκαιον. (3) καὶ γοῦν D
 10 ὁ Ζουναβ (εἷς δ' οὗτος τοῦ Διλιμντικοῦ ἔθρους ἡγούμενος), οὐ
 μὴν ἀλλὰ καὶ Σαράμης ὁ υἱός, τὸ τηρικαῦτα μὲν καιροῦ τοῖς δο-
 ρυφόροις τοῦ στρατηγοῦ καταλεγόμενος, ὕστερον δὲ τῶν τοῦ
 βασιλέως Χοσρόου σωματοφυλάκων ἐπιστατῶν, ἐτίρας δεγόμε- P 93
 νοι λήξεως τῆς τε μεταβολῆς τῶν πραγμάτων λίαν ἐκτόπως γλι-
 15 χόμενοι συνωμοσίαν διέθετο, ἔξυπναίως τε ἐπελθόντες ἀναι-
 ροῦσι τὸν Φεροχάνην νυκτός, ἀμύνοντος παντελῶς οὐδενός. οὗ
 δὴ γεγονότος ἐς ἄρπαγὴν τῶν τοῦ στρατηγοῦ χρημάτων πάντες
 ἐτρέποντο. ἦκε γοῦν πέμπτη ἡμέρα ἀγγεῖλα τῷ Περσῶν βασιλεῖ
 τούτων δὴ τῶν ἔναγχος συμβεβηκότων τῷ στρατηγῷ. καταπλα-
 20 γεῖς τοιγαροῦν ἐπὶ τῇ τῶν κακῶν ἐπιδόσει Ὀρμίσδας ἀπῆρε τῆς
 Πληθίας, ἐν ἣ τὰς διατριβὰς ἐπεποίητο, καὶ τῇ Κτησιφῶντι
 προσομιλεῖ. τὰς τε περιλοῖπους δυνάμεις ἀναλεξάμενος τῆς ἐς
 αὐτὸν περιφρουρῆς διετίθετο, ὡς ἐνῆν, τὴν φροντίδα. οἱ δὲ B
 τῶν βασιλείων οἰκήτορες ἕστειν τούτων δὴ τῶν πεπραγμένων ἐν

3. τὸ δεστ IP.

lerum ipsius longum veroque maxime consentaneum catalogum contexe-
 bat. malevolentia enim semper querula est, et ex occasionibus parvis
 magnas accusationum moles construere consuevit. haec ubi Pherochanis
 exercitus audivit, mutato consilio res novas incipit; quodque honorem
 meretur, id reicit et vilipendit, quod vituperationem, id amplectitur et
 veneratur; nec iam tyrannidem in crimen vocat, sed pro molimine legiti-
 timo ducit. quae iustitiam pro rerum agendarum occasione arripiat.
 (3) Igitur Zonnab e ducibus Dillimnitarum, itemque Sarames iunior, qui
 tum in satellitibus Pherochanis numerabatur et postea Chosroae satelli-
 tum praefecturam obtinuit, alius sortis appetentes novique rerum status
 percupidi, conspirationem ineunt, ac de nocte Pherochanem omni defen-
 sione nudatum repente adorti obruncant; moxque ad eius suppellecilem
 agendam ferendamque omnes convertuntur. caedis huius nuntius die
 quinto ad regem perfertur, qui hoc malo ad caetera nuper addito con-
 sternatus e Perside, ubi habitabat, Ctesiphontem petit, collectoque
 quidquid militum supererat, custodiam sui, ut dabatur, instituit. indi-
 Theophylactus.

νάμειος τί ἂν εἶη τὸ αὐτοσχέδιον. ὁ δ' εἰς εὐήκοον τοῦ βασιλέως
 ἰλοιδόρει τε καὶ ἰβλασφήμει ἐς τὸν Ὅρμισδαν, οὐκ ἐχούσης τὸ
 λοιπὸν πύλην τῆς γλώττης διὰ τὴν ἐκ τῆς ἀκοσμίας παρηρησὶαν
 ἀκίνδυνον. μηδεὶνός τολῆν κατασφρίττοντος Βινδόου, ἣ ὑπὸν-
 5 τος τοῦ ἐπιπλήττοντος φειδοῖ τῆς βασιλικῆς τιμιότητος, ἤρειτο
 τοὺς ἐν ἄξιᾳ τελοῦντας Ὅρμισδας εἰ τούτοις ἤδεται τὸ παρεστη-
 κός. πάντων δὲ καταβούτων Ὅρμισδου, ὁ Βινδόης ἐλόμενος
 τῆς χειρὸς τὸν Ὅρμισδαν ἔξανιστῆ τοῦ θρόνου, ἀπεγύμνου τε
 τὴν κεφαλὴν τοῦ διαδήματος, καὶ τοῖς σωματοφύλαξιν ἐς φρου-
 10 ρὰν παρείδου. καὶ οὕτως τῆς τύχης τῆς περὶ τὸν Βινδόην ἀν-
 τιμεταβαίνουσας ὁ Ὅρμισδας ἐξ ὧν ἔδρασεν ἔπασχε, μαθὼν ὡς P 94
 οὐ δεῖ λυμάλινεσθαι τοὺς οὐδὲν ἀδικήσαντας. ὁ δὲ τούτου παῖς
 ὁ Χοσρόης καθαιρεθέντα τῆς βασιλείας τὸν Ὅρμισδαν ἀπηκούς,
 τοὺς ἠθάδας χώρους ἀπολιπὼν ἐπὶ τὸ Ἀδραβιγάνον τὴν ἀπόδρα-
 15 σιν ἐπεποίητο δέει τῶν συμβεβηκότων Ὅρμισδα κινδύνων, ὑποτο-
 πίαςας μὴ πού γε καὶ ἐς αὐτὸν τὰ τῆς συμφορῆς σχολή διάβασιν.
 ὁ μὲν οὖν Βινδόης ἰχνηλατεῖ τὰ τοῦ Χοσρόου κινήματα· ἐπεὶ δ'
 ἀνερευνωμένῳ κατὰ νοῦν ἐχώρει τούτῳ τὰ πρῶματα τοῦ τε Χοσ-
 ρόου γίγνεο κάτοχος, ἤξιον ἐπαναζεύξαι τὸν βασιλεῖον θρόνον B
 20 ληψόμενον. ὁ μὲν οὖν Χοσρόης ἐνέχυρον ὄρκου λαβὼν τῆς πι-
 στώσεως ἐπανῆκεν ἐς τὰ βασίλεια. τῇ δ' ὑστεραία Ὅρμισδας ἄγ-
 γελον ἐκ τῆς φρουρῆς ἀποστειλόμενος παρεδήλου ὡς ἐθελοὶ τὰ
 συνοίσοντα λέξειν τῇ Περσῶν πολιτείᾳ, τοὺς τε σατράπας ἤξιον
 ὡς αὐτὸν παραγενέσθαι καὶ τοὺς ἐν ἄξιαις τελοῦντας καὶ ὑπερο-
 25 χαῖς, τοὺς τε τοῦ βασιλέως σωματοφύλακας ἅπαντας· μηδὲ γὰρ

20. an ὄρκους?

perturbatus rerum status tutam ei licentiam largiebatur. quem quia nemo
 interpellabat aut verbis castigabat pro tuenda regali excellentia, Hor-
 misdas magistratus interrogat num qui astarent haec libenter audirent.
 illico omnium clamore coorto Bindoes eum a throno abstrahit, et ablata
 a capite tiara satellitibus in custodiam abducendum committit. sic affli-
 cta Bindois fortuna vicissim ad alium migrante, Hormisdas facta sua
 laet, discitque non esse lacessendos, qui iniuriarum ipsi nihil fecerint.
 Choeroes filius, parentem regno motum accipiens, cum timeret, ne se
 quoque paterna calamitas involveret, e locis ubi habitare consueverat,
 Adrabiganum fugit: fugientem Bindoes sequitur. sed ubi secum de re-
 publica diligentius cogitavit, eumque est adeptus, ut in paterno solio
 collocando revertendum illi censuit. qui fide cum sacramento data pi-
 gnori accepta, in regnum se recepit. postridie Hormisdas e carcere
 mittit, cupere se Persarum communi suadere salutaria, oratque uti sa-
 trapae, et qui fungantur honoribus, quique in altiore gradu sint, cu-

περὶ μικρὰν τῶν λόγων ὑπεῖναι αὐτῷ τὴν ὑπόθεσιν. τούτων τοι-
γαροῦν διαγγελθέντων τοῖς ἐξέχουσι τῶν βαρβάρων, ἐκκλησία
πρὸς τὰ βασίλεια γίνεται. ἐπιξέγεται δὲ τῆς φρουρᾶς καὶ ὁ Ὁρ-
μίσδας, ὅπως τοῖς ἐπηγγελμένοις αὐτῷ πέρας προδήσοιτο. τοῦ
τοίνυν ξυλλόγου συγκεκροτημένου πρὸς τὰ ἀνάκτορα, Ὁρμίσδας 5
ἐς μέσον ἐστῶς τῶνδε τῶν λόγων ἀπῆρξατο.

- C 4. "Ἄνδρες θεαταί, ἀλλ' εἶθε μὴ βασιλικῶν ἀτυχημά-
τιον δημιουργοί μοι γέροντες· οὕτω γὰρ οὐκ ἔν ἐκκληρώσασθε
βασίλεια δημηγόρον ἅμα καὶ δέσμιοι. ἄνδρες νυνὶ μὲν γαῦροι
πολέμιοι, τὸ δὲ πρότερον ὑπήκοοι καὶ μετὰ δέους πειθήνιοι. ἄν- 10
δρες θεαταί, ἀλλ' εἶθε μὴ τηλικούτων κακῶν προήλθετε σήμερον
ὑπῆρξαι καὶ μάρτυρες. εἰ συγχωρήσοι τὸ δάκρυον, φωνὴν
ἀφ' ἧς προξενούσαν αὐθις τὸ δάκρυον· ὀρῶ γὰρ ἑμᾶς ἐπειτρυ-
φῶντας τοῖς ἀδικήμασι καὶ κροτοῦντας τῷ χεῖρι, τοῖς ὁδοῦσι δὲ
D τετριγύτας, τοῖς δὲ προσώποις μυκτηριζομένους ὁμοῦ καὶ φενα- 15
κίζοντας, ἐκχύτους τῷ γέλωτι, ἀσχέτους τοῖς ὀνειδίσαμμοι, καὶ
εἰ μὴ σφάλλομαι, παιγνίων ὑπόθεσιν ἔχοντας βασιλείας νόμον
αἰδέσιμον. πάριστιν γὰρ ἑμῖν ἐν μέσῳ προκείμενος ὁ πρὸ μι-
κροῦ καθάπερ θεὸς προσκυνούμενος αἰχμάλωτος ὑπὸ τῶν πολλῶν
ῥυπιζόμενος, ὁ ταῖς ἀλουργίαι περιρρεόμενος νῦν σεσηπότα ῥάκη 20
V 201 περιβαλλόμενος, ὁ θρόνῳ χρυσοῦ καὶ μαργαρίτου κατακοσμού-
μενος νῦν σχολίῳ σιδηροτέυκτῳ τάλαιπωροῦμένός τε καὶ κακου-
P 95 χούμενος, ὁ τὰς τρίχας εὐθρετιζόμενος καὶ τοῖς μύροις καταπνέο-

stodes etiam regii universi ad se conveniant: non enim de re parvi mo-
menti verba facturum. haec ubi barbarorum principibus nuntiata sunt,
conventus fit in regiam, educitur e custodia Hormisdas, promissa praes-
titurus. coetu igitur in palatium coacto, stans in medio, sic est pro-
fatus.

4. "Viri spectatores (utinam vero mihi regi vestro harum calamita-
tum non etiam architecti fuissetis, sic enim regem concionatorem, et
eundem vinctum non habuissetis.) viri, nunc superbi hostes, paulo ante
subditi, et non sine timore obedientes. viri spectatores (utinam vero
tantorum malorum etiam auctores mihi, atque testes hodie non essetis)
nisi vocem lacrimae intercludant, vocem mittam, quae rursus provocet
lacrimas. video enim vobis nihil esse iucundius, quam iniuste laedere,
et plaudere manibus, et frendere dentibus, et subsannare simul ac ludifi-
cari, et effuse irridere, et impotenter maledicere: ac, nisi fallor, pro
lusu puerili veneranda regni legitima ducere. adest enim nunc in medio
vestrum captivus, et ab infimis fuste maclatus, qui paulo ante tanquam
deus adorabatur, qui purpura induebatur, nunc pannis putrescentibus
tegitur. qui auro et margaritis in deliciis collucebat, modo in catona
ferrea aerumnam exigit. qui capillum scite eleganterque componebat, et

μενος νῦν ἀσχίστως σκληραγωγουμενος καὶ τῷ ῥύπῳ καὶ τῇ κόνει
 τῇ τε λήμῃ τῶν ὀμμάτων καὶ τῇ συμπλοκῇ τῶν βοστρέχων κατη-
 γριώμενος τὴν πρόσοψιν, ὁ τοῖς μυρλοῖς γένεσι τῶν ἔδεσμάτων
 κολακευόμενος νῦν ἀπόσιτος καὶ μικροῦ δεῖν καὶ τῶν τυχόντων
 5 σπανιζόμενος ἄρτων, ὁ τοῖς χρυσοῦ ὄροις θαλάμοις ἐνδαιωμέ-
 νος κλίνας τε χρυσαῖς ἐμβλακευόμενος καὶ σισύρις λαμπραῖς ἐν-
 τρυφῶν καὶ ἐφεστρίσι μεγαλοπρεπέσιν ἐγκυλινοδούμενος νῦν ἐν
 εἰρκτῇ στενοχωρούμενος καὶ πρὸς τοῦδαφος κατερριμμένος, μήτε
 λείψανα εὐτελῶν ἀμφιασμάτων περιφερόμενος. ὄρω δὲ καὶ τῶν
 10 προπαυτόρων τὸ κλέος προπηλακίζόμενον σήμερον ἐξ ὧν εἰς ἡμᾶς B
 ἀνοσιουργοῦντες ἐδράσατε, οὓς ἐχρῆν ἀθανάτων τιμαῖς θερα-
 πεύεσθαι ἐκ τῆς περὶ τοὺς ἀπογόνους ἰσοθίου δορυφορίας προσα-
 γομένης ὀσημέρι. ἐπεὶ δὲ καὶ φύσει παρ' ὑμῖν θεσμὸς ἀνα-
 τέτραπται καὶ νόμοι κρῆτους ἠθέτηνται καὶ τύξιν μοναρχίας κα-
 15 ταπεπύττηται καὶ δίκης ἠφάνισται πρυτανεύματα καὶ ἀντίδοσις
 τῶν βεβιωμένων φροῦδος κατέστηκεν, οὐκ ἐπιλήσομι τῆς βα-
 σιλικῆς ἀρετῆς, ἀλλ' εὐνοία τῆς τοῦ γένους συστάσεως τὰ συνολ-
 στοντα τῇ Περσῶν πολιτείᾳ διέξιμι. ἄνδρες σατράπαι, καὶ ὅσοι
 περὶ τὸν βασιλεῖον τουτονὶ συνηθροίσθητε χῶρον, κοινὰ κατὰ C
 20 τῆς τυραννίδος στρατολογήσατε δόγματα, μὴ περιορῶντες ἐς τὸ
 λοιπὸν ἐπηρεάζεσθαι βουσιλείαν ὑπερφυῖ τε καὶ δυνατωιάτην,
 πρεσβύτιδύ τε καὶ φοβερωιάτην τοῖς τὴν οἰκουμένην οἰκοῦσιν ἀν-

unguenta spirabat, nunc tractatur foedissime et durissime, sordibusque ac pulvere, et oculis lacrimarum ac pituitae profluentia pene concretis, et implicatione crinium totus horridus et esferatus redditur. qui mille ferculorum generibus fovebatur, nunc victu caret et tantum non cibario pane eget. qui in thalamis versabatur inauratis et in lectis iacebat aureis molliter, gaudebatque stragulis filigentibus, et enervabatur in sumptuosis aniculis, nunc in carcere coartatur, humi cubat, nec illi saltem vilium vestimentorum frusta ad velandum corpus suppeditant. quin etiam maiorum meorum decus et gloriam hodie per ea, quae in nos impie designatis, contumeliose despici video, quos honoribus colere sempiternis oportebat, ut eorum nepotibus quotidiana et augusta satellitum atque custodum praesidia constitueretis. sed quanquam apud vos et naturae ius eversum est, et potestas legum nihil valet, et status monarchiae sub pedes subiectus et iustitiae profligata administratio et rerum in vita bene gestarum relegata remuneratio, non obliviscar tamen virtutis regiae, sed benevolentia et amore erga Persici generis universitatem impulsus, quae communiter in rem fore intelligo, iam nunc explimbo. viri principes, et quotquot in hanc domum regiam pedem attulistis, communia adversus tyrannidem decreta sancite, nec regnum longe nobilissimum, potentissimum, vetustissimum, totique terrarum orbi in primis formidabile ullis de caetero damnis et incommodis vexari sustinete. alioqui principatum eximium destruetis, multorum triumphorum monumenta con-

Θρώποις. εἰ δὲ μή, μεγάλην ἀρχὴν καταλύσῃτε, καὶ πολλῶν τροπαίων ὑπόθεσιν ἀνατρέψῃτε, καὶ μεγίστης δόξης ἀκρόρειαν καταβύλητε, μοναρχίαν τε δυσκαταγώνιστον διαρρηξήτε, κύντεῦθεν τῆς εὐδαιμονίας στερηθήσεσθε Πέρσαι, τῆς ἔξουσίας ἀναιρεθείσης ὑμῶν, τῶν περὶ τῆς βασιλείας νόμων ἀθετηθέντων 5 διὰ τὸ τυραννον. ἀταξίας γὰρ στάσις πέφυκε πρόοδος, τὸ δ' ἄτακτον ἄναρχον, ἀναρχία δὲ λύσειως ἀφορμή, ἐκ τυραννίδος λαχοῦσα τὴν γένεσιν. αὕτη τὴν πολυαρχίαν ὠδίνουσα τὰ προῦπηρηγμένα καλῶς κακῶς διατίθῃσι, καὶ τῷ ἀνωμύλῳ τοῦ κράτους τῷ τε ἄσυμφῶνι τῆς στάσειως τὸ ἐνιαῖον καὶ σύντονον τῆς ἀρχῆς 10 διαλύσασα πάντα πύσχειν ἢ δρῶν τοὺς φιλοτυράννους ἠνάγκασε. βασιλείας γὰρ σκύφος πολλοῖς τοῖς πηθαλοῖς οὐακίζόμενον μικρὰ τις σπιλάδος ἐπιδρομὴ κατεβύπτισε, περιοριζομένης τῆς κυβερνήσεως πρὸς τὰς τῶν πολλῶν ἀντιθέτους ἐπιβολάς, ἄλλοτε ἄλλου P 96 πρὸς τὸν οἰκεῖον σκοπὸν ἐπειγομένου κυβερνῶν τὸ ἀκάτιον. οὐκ- 15 οὖν εἰ μὴ τοὺς τυράννους ὑπολικμήσετε, τὴν βασιλείαν δουλαγωγήσετε καὶ παίγιον τοῖς ἔθνεσιν ἔσεσθε, τῷ ἄσυμφῶνι τῆς τοῦ βίου διαγωγῆς κατακληρωσάμενοι τὸ εὐάλωτον. ἔτι Βαυράμε ἐν ποσίν, ἔτι τοῖς ὄπλοις ἀκκίζεται, ἔτι τῆς ἔβρεως ἔχεται, στρατεύσας κατὰ τῆς Περσίδος τὴν μάχαιραν. τεθνήτω παρα- 20 νάλωμα Θηρίων γενόμενος. μὴ τιμάσθω ὁ τούτου νεκρὸς τῆ τειρηῆ, ἵνα μὴ ταῖς λαγόσι τῆς γῆς σηπεδόνα ψυχῆς βδελυρῶς

9. τῷ doest IP.

velletis, et amplissimae gloriae altissimum fastigium delicietis, monarchiamque pene invictam dissipabitis. hinc adeo felicitatem vestram amittetis, cum per tyrannum legibus de regno abrogatis potestatem in posterum nullam obtinebitis. seditio enim est ad confusionem et tumultum via. ubi confusio, ibi contumacia et imperii detrectatio. detrectare autem imperium, et nolle agnoscere dominum, rerum labefactionem producit, a tyrannide sumpto principio, quae ipsa multorum dominationem patriens bene habentia corrumpit, et imperii inaequalitate seditionisque discordia unitatem et continuum perpetuumque tenorem principatus dissolvens tyrannidem arripientes omnia facere aut pati compellit. navim quippe regni multis gubernaculis gubernatam saxum aliquod non magnum e mari prominens occursum suo fractam demergit, divisa gubernatione ac propter multorum oppositos inter se flexus alio aliter, pro suo scopo, in eius rectionem animum intendente. quocirca nisi tyrannos contriveritis, servitute regnum mutabitur et gentibus ludibrio eritis, cum vos propter dissimilia vitae instituta subactu faciles praebebitis. adhuc Varanus ante pedes est; adhuc armis lascivit; adhuc districto in Persidem gladio male facere perseverat. moriatur ac belluis devorandus obiciatur. ne sepulcro honestetur, ne in viscera terrae detestabilis animae

κατασπείρητε. ἀπογυμνούσθω τὴν κεφαλὴν καὶ Χοσρόης τοῦ
 διαδήματος. οὐκ ἔστι βασιλικὸς τὴν ψυχὴν, οὐκ ἀρχικὴ διανοία B
 κειόσμηται, οὐκ ἐξουσιαστικὸν τούτου τὸ φρόνημα. ἀκάθεκτός
 ἔστι ταῖς ὄρμαϊς, λυσσώδης πέφυκε τὸν θυμόν, ἀφιλάνθρωπον
 5 αὐτῷ περικίχεται βλέμμα, οὐκ οἶδε νόμοις προνοίας σεμνύνεσθαι,
 τὸν τρόπον ἔστιν ἀγέρωχος, τὴν ὄρεξιν φιλήδονος πέφυκε, πάντα
 δεύτερα τίθεται τοῦ βουλήματος, οὐ παραδοκεῖ τὸ συνοῖσον,
 τὴν εὐβουλίαν οὐκ ἐναγκυλίχεται, τὸ φιλότιμον ἀποπέμπεται, τῇ
 φιλοχρηματία προσπλέκεται, φλιερὶς ὢν καὶ φιλοπόλεμος καὶ τῆς
 10 εἰρήνης ἀνόρεκτος. χειροτονήσω δὲ τῷ λόγῳ βασιλείᾳ σήμερον
 ὑμῖν τὸ μειράκιον, ὃς παῖς ἐμὸς πέφυκεν ἀγαθός, ἀδελφὸς Χοσ- C
 ρόου τὴν φύσιν, ἀλλ' οὐκ ἀδελφὸς τὴν προύρεισιν. ἢ οὐκ εἰς V 202
 μέγα τὰ Περσῶν περιήγαγον τάξιως, τῷ τῆς μεγαλοφροσύνης
 οἴακι τὸ Βαβυλώνιον διυθύνων πολιτεύμα; βύσανος δὲ τῶν λό-
 15 γων Τοῦρκοι φορολογούμενοι, οἱ Διλιμνῖται καταθίντες κατὰ
 τῶν ὄπλων τοὺς ἀγένας ἡμῖν, Ῥωμαῖοι πόλεις ἐπιφανεῖς ἀποβαλ-
 λόμενοι καὶ τὰς δευτέρας τύχας τῇ ἐκπτώσει τῶν πρώτων δα-
 κρύοντες. ταῦτα μὲν ἐγὼ ἅπαντα δρύσας καὶ πεπονθῶς διὰ τὸ
 τῆς τύχης εὐμετέβολόν τε καὶ ἄστατον. ὑμῖν δὲ ἐν ἐξουσίᾳ τὸ
 20 ἔχεισθαι τὴν τοῦ συνοῖσοντος ἔφρῃσιν, ἢ καταμελήσαντας τοῦ κα-
 λοῦ τὰς δευτέρας φροντίδας ἀποδοκιμάζειν, καὶ τῷ μεταμῆλῳ D

15. μετὰ interpreas.

20. καταμελήσαντας IP.

putidum cadaver condatur, et Chosroae caput ne cingatur diadenate.
 non est in eo regius animus, non ingenium principe dignum, non impe-
 ratorii spiritus. cupiditatum est incontinens, ira et rabie furit; trucu-
 lento est aspectu, ad providentiae praescriptum graviter se gerere ne-
 scit, moribus superbus, in voluptates praeceps, voluntatem suam rebus
 omnibus antepouit; quod profuturum videatur, non expectat; consilia
 bona non amplectitur, laudis et honoris studium aversatur. avaritiae
 est implicitus, litigiosus, belli cupidus, pacis inimicus. decernam autem
 verbo vobis regem hodie adolescentem, eundem filium meum, praesta-
 bili probitate praeditum, qui cum sit natura Chosroae frater, non est
 frater etiam studiis ac voluntate. an vero ego cum magnitudine animi
 regnum Persicum administrans bello magna non gessi? vera me loqui
 testes sunt Turcae, qui nunc tributa nobis pendunt. testes Dilimnitae,
 qui cum armis cervices quoque nobis submitserunt. testes Romani, qui
 praeclaris urbibus amissis felicem sortem in adversam sibi conversam la-
 mentantur. haec ego sentio, qui propter fortunae mutabilitatem incon-
 stantiamque feci et passus sum omnia. in vestro situm est arbitrio id
 expetere quod cum rei publicae emolumento coniunctum existimabitis,
 aut neglecta utilitate secundas curas meas reiicere, et peccati poeniten-

τῶν ἡμαρτημένων πρὸς τὰ ἐν ποσὶν ὅ τι καὶ πράξετε διηπορηκό-
τας οὐδύρεσθαι.”

5. Ὅτε τοίνυν ἀπέρρει Ὁρμισδα τὰ τῆς διαλέξεως νοθε-
τήματα, Βινδύης ὁ Πέρσης βρασματώδη συστησόμενος γέλωτα
ἀπεισορούκιζεν Ὁρμισδου τοῦ διαλόγου τὴν ἔκθεσιν, ἐς μέσον δὲ 5
ἀνιστάμενος τάδε πῶ ξυλλόγῳ παρέθετο.

P 97 “Ἄνδρες ὁμόφυλοι καὶ σύμμαχοι καὶ μισοτύρανοι, ἀλλ’
εἰ μὴ νομοθετούντων ἔτι τυράννων ἀνέχεσθε. ἀδικεῖ καὶ τῶν
ἰδιωτικῶν ὁ τύραννος. ἔτι τῶν λόγων τὸ κράτος ἀμπέχεται, καὶ
προστώτειν διεγχειρεῖ, καὶ βυσιλεύει δημηγορῶν, καὶ θεσμοθε- 10
τεῖ ἐπὶ βήματος, καὶ κατηγορεῖ στρατηγῶν, ἀποδοκιμάζει τε βα-
σιλείαν, καὶ χειροτονεῖ τὸν μοναρχήσοντα, καὶ πάντα πάρεστιν
αὐτῶ ἐν ποσὶν ὅποσα οὐδὲ τὸ τῶν ἐνυπνίων φιλότιμον δωρεῖσθαι
τοῖς ἀπατωμένοις δειδύνηται, μήτε τοσοῦτον ἐννοηθῆναι δυνά-
μενος, ὡς οὐ πέφυκεν ἐν συμβούλων μοίρᾳ γνωρίζεσθαι τοὺς μὴ 15
τὰ περὶ ἑαυτῶν διαθεμένους ἐπιδέξιως τοῖς πράγμασι. πόθεν
B οὖν ἡμῖν ἐνέχυρον τῆς εἰσηγήσεως καταθήσει λίαν ἰδραῖον καὶ
ἀξιόχρεων; ἢ τὴν ἑαυτοῦ τύχην κατεγγυᾶν ἡμῖν ἐσοφίστευσεν,
ἐθλῶν ἡμῶς συνδεσμίους θεύουσθαι καὶ τῶν αὐτῶν πιθημάτων
κοινωνοὺς ἀνευθύνους; οὐ γὰρ τῶν ἐκείνῃ πεπλημμελημένων με- 20
τίσχομεν τυραννούμενοι. πῶς δὲ κατὰ τυρυννίδος γλῶτταν κε-
κλήνηκαν ὁ μηδένα νόμον Περσῶν καταλιπὼν ἀτυρυννητον, ὁ λη-

12. μοναρχήσοντα IP.

ita ductos, quia quid faciendum esset in rebus manifestissimis dubitavo-
rile, in luctum vos dare.”

5. Ubi Hormisdæ admonitio finem habuit, Bindoes immodico risu
diffusus Hormisdæ cum sua concione in malam crucem abire iussit.
Ipse in medium surgens concilium sic est affatus.

“Viri cives atque socii et tyrannidis odores (si tamen tyrannos
etiam nunc vobis leges imponere conantes non toleratis), etiam privatus
nobiscum iniuste agit tyrannus iste. adhuc imperiose loquitur, et iubere
auidet, et concionando regnat, et quasi e tribunali leges prescribit,
divina accusat, statum regni improbat, monarcham creat, et omnia ei
prompta ac parata sunt quæ nec somniator ullus unquam per quietem
sibi falso donata videre potuit. nec istuc saltem apud se cogitare pot-
est, non aulere pro consiliariis agnosci qui res suas ipsi male procura-
verunt. quod igitur occasione suæ pignus adeo firmum et idoneum da-
biturum est? fortunæ suæ sponsione obstringere nobis veteratorie me-
ditatus est, volens nos una secum vinculis oneratos eorundemque casuum
periculis quousquam innocentes aspicere? nec enim cum eius tyrannidi sub-
iugum movere non debitat, qui nullam Persarum legem tyran-

στρικώτερον ἄρξας, καὶ τὴν ἔξουσίαν κιβδηλεύσας τῇ βίᾳ, ἐπομι-
 βρήσας δὲ τοῖς φόνοις παρὰ πάντα τὸν τῆς ἡγεμονίας καιρόν, καὶ
 μικροῦ δεῖν τὸν Τίγγριν ἀποχερσώσας τοῖς σώμασιν, ὃ τοῖς τά-
 φοις εὐθηνίαν πραγματευσάμενος, καὶ τοῖς αἵμασι καταπαλαιῶν
 5 τὴν μάχαιραν, καὶ σπάνιν ἀνθρώπων ἐκπορευόμενος, ἵνα τὴν C
 κακίαν ἐξ ὀλιγανδρίας ὠχυρωμένος ἀθάνατα τὰ τῆς τυραννίδος
 ἀποκληρώσῃται. παίδων γνώμης ἐκδικαιτητῆς ὃ μὴ ταῖς ἑαυτοῦ
 πράξεσι διδικακῶς τὰ συμφέροντα. ἄπαγε τῆς ἀτοπίας, Ὁρ-
 μίσδα. οὐ σοφιστεύουσι μετὰ καθαιρέσιν τύρυννοι· οὐ νομο-
 10 θετοῦσι γεγονότες ὑπήκοοι· οὐ συμβουλευόνουσι κατακριθέντες τὸν
 θάνατον. ἐπεὶ τοίνυν τῶν ὑπηκόων οὐ πρόσεστί σοι τὸ λοιπὸν
 τυρυννεῖν, ἐπήρειαν κατὰ τῶν παίδων ὃ δειλαῖος ἐμμελητίσας
 ἀδικεῖν τῷ νεωτέρῳ τὸν πρεσβύτερον εἶλου, ἵνα μὴ σχολή ποτὲ D
 τὰ τῆς σῆς ἀδικίας ἀνάπαυαν. τὸ Τουρκικὸν ὑποφόρους τελεῖ.
 15 ἀλλ' οὐ τῆς σῆς ἀγγιχτοῖς ταῦτα πέφυκε μελετήματα· ταῦτα
 προνοίας ἔργα καὶ θανάτων Πέρσαι ἀρεταῖ τε στρατηγῶν κα-
 λῶς ἐτεκτῆναντο. πόλεις καὶ ἄστεα τὸ Ῥωμαϊκὸν ἀπεδύσατο.
 ἀλλ' οὐ πεισθήσονται Πέρσαι· οὐ γὰρ τὰ πρῆγματι τοῖς λόγοις
 συνδιατίθενται. ἢ οὐχὶ Θυραυλοῦσιν ἡμῶν τὸν πόλεμον παλζον-
 20 τες, καὶ φιλεπίδημον φόνον κυτυσπιλάζοντες περὶ τὴν Περσικὴν V 203
 ἀναχέονται φάραγμα, καὶ τὸ κωλύσον οὐκ ἔστι διὰ τὸ σὸν φιλο-
 πόλεμον; πλήρεις οἱ σοὶ θησαυροὶ τοῦ χρυσοῦ. ἀλλὰ καὶ τῶν

midis suae expertem reliquit? qui regnavit ut latro, potestatemque vio-
 lentia corrupit ac depravavit. qui per omne regni sui spatium caedibus
 multo creberrimis debacchatus, Tigrin iniectis a se iugulorum corpori-
 bus propemodum innavigabilem effecit. qui sepulcris omnia replere con-
 tendit, gladium sanguine pinguefaciens et raritatem hominum importans,
 ut ex paucitate vivorum quaesito improbitati suae tutamento tyrannidem
 exercere immortaliter posset. filiorum indolem mentesque diiudicat, qui
 quid ipse utiliter agere deberet iudicare omisit. apage, Hormisda, cum
 ista tam insolenti novitate. non philosophantur post abdicationem ty-
 ranni; non dant leges ipsi redacti sub leges; non dant consilium damnati
 captivis. et quia posthac cives iniquo imperio discredare non potes, ad-
 versum filios tuos, miser, contumelias comminisceris. in seniore per
 iuniorem iniurius esse voluisti, ne unquam a scelere vacares. Turcas
 tributa pensitare fateor, verum non hic industriae solertiaeque tuae la-
 bor est. haec providentiae opera et Persae ferro corpora sternentes et
 duces virtute sua moliti sunt. urbes et oppida Romani perdidderunt. at-
 qui ut istud credant Persae, sero adducentur: nec enim cum verbis res
 ipsa consentit. an non foris in stativis permanent, arma nostra irriden-
 tes, atque a stragibus hostium in sua provincia edendis refugientes ca-
 stra Persica circumfundunt, quique eos propter divinum tuum bellandi
 studium prohibeat, nemo est? thesauri auro pleni sunt tibi: sed et ple-

τῶν ἡμαρτημένων πρὸς τὰ ἐν ποσὶν ὅ τι καὶ πρῶξετε διηπορηκό-
τας ὀδύρεσθαι.”

5. “Ὅτε τοίνυν ἀπέρρει Ὁρμισδα τὰ τῆς διαλέξεως νοθε-
τήματα, Βινδύης ὁ Πέρσης βρασματώδη συστησάμενος γέλωτα
ἀπισχορούκιζεν Ὁρμισδου τοῦ διαλόγου τὴν ἔκθεσιν, ἐς μέσον δὲ 5
ἀνιστάμενος τάδε πον τῷ ξυλλόγῳ παρέθετο.

P 97 “Ἄνδρες ὁμόφυλοι καὶ σύμμαχοι καὶ μισοτύραννοι, ἀλλ’
εἰ μὴ νομοθετούντων ἔτι τυράννων ἀτέλεσθε. ἀδικεῖ καὶ γὰρ
ιδιωτεύων ὁ τύραννος. ἔτι τῶν λόγων τὸ κράτος ἀμπέχεται, καὶ
προστάττειν διεγχειρεῖ, καὶ βασιλεύει δημηγορῶν, καὶ θεσμοθε- 10
τεῖ ἐπὶ βήματος, καὶ κατηγορεῖ στρατηγῶν, ἀποδοκιμάζει τε βα-
σιλείαν, καὶ χειροτονεῖ τὸν μοναρχήσοντα, καὶ πάντα πάρεστιν
αὐτῷ ἐν ποσὶν ὅποσα οὐδὲ τὸ τῶν ἐνυπνίων φιλότιμον δωρεῖσθαι
τοῖς ἀπαυτωμένοις δεδύνηται, μήτε τοσοῦτον ἐννοηθῆναι δυνά-
μενος, ὡς οὐ πέφυκεν ἐν συμβούλων μοίρῃ γνωρίζεσθαι τοὺς μὴ 15
τὰ περὶ ἑαυτῶν διαθεμένους ἐπιδειξίως τοῖς πρῶγμασι. πόθεν
B οὖν ἡμῖν ἐνέχυρον τῆς εἰσηγήσεως καταθήσει λίαν ἐδρωῖον καὶ
ἀξιοχρεῶν; ἢ τὴν ἑαυτοῦ τύχην κατεγγυᾷ ἡμῖν ἑσφιστευσεν,
ἐθέλων ἡμῶς συνδισμίους θείσασθαι καὶ τῶν αὐτῶν πιθημάτων
κοινωνοὺς ἀνευθύνους; οὐ γὰρ τῶν ἐκείνῳ πεπλημμελημένων με- 20
τέλοχμεν τυραννοῦμενοι. πῶς δὲ κατὰ τυραννίδος γλώτταν κε-
κίνηκεν ὁ μηδένα νόμιον Περσῶν καταλιπὼν ἀτυράννητον, ὁ λη-

12. μοναρχήσαντα IP.

tia ductos, quia quid faciendum esset in rebus manifestissimis dubitave-
ritis, in luctum vos dare.”

5. Ubi Hormisdæ admonitio finem habuit, Bindoes immodico risu
diffluens Hormisdæ cum sua concione in malam crucem abire iussit.
ipse in medium surgens concilium sic est affatus.

“Viri cives atque socii et tyrannidis osores (si tamen tyrannos
etiam nunc vobis leges imponere conantes non toleratis), etiam privatus
nobiscum iniuste agit tyrannus iste. adhuc imperiose loquitur, et iubere
audet, et concionando regnat, et quasi e tribunali leges præscribit,
duces accusat, statum regni improbat, monarchiam creat, et omnia ei
prompta ac parata sunt quæ nec somniator ullus unquam per quietem
sibi falso donata videre potuit. nec istuc saltem apud se cogitare pot-
est, non solere pro consiliariis agnosci qui res suas ipsi male procura-
verunt. quod igitur suasionis suæ pignus adeo firmum et idoneum da-
turus est? fortunamne suam sponsione obstringere nobis veteratorie me-
ditatus est, volens nos una secum vinculis oneratos eorundemque casuum
socios quanquam innocentes aspicere? nec enim cum eius tyrannidi sub-
essemus, paria cum illo delicta conscivimus. quomodo autem adversus
tyrannos linguam movere non dubitat, qui nullam Persarum legem tyran-

στρικώτερον ἄρξας, καὶ τὴν ἔξουσίαν κιβδηλεύσας τῇ βίᾳ, ἐπομ-
 βρήσας δὲ τοῖς φόνοις παρὰ πάντι τὸν τῆς ἡγεμονίας καιρὸν, καὶ
 μικροῦ δεῖν τὸν Τύγγριν ἀποχερσώσας τοῖς σώμασιν, ὃ τοῖς τά-
 φοις εὐθνηλίαν πραγματευσάμενος, καὶ τοῖς αἵμασι καταπιυίων
 5 τὴν μάχαιραν, καὶ σπάνιν ἀνθρώπων ἐκπορευόμενος, ἵνα τὴν C
 κακίαν ἔξ ὀλιγανδρίας ὠχυρωμένος ἀθάνατα τὰ τῆς τυραννίδος
 ἀποκληρώσῃται. παίδων γνώμης ἐκδιαιτητῆς ὃ μὴ ταῖς ἐντοῦ
 πράξεισι δεδिकाκῶς τὰ συμφέροντα. ἄπαγε τῆς ἀτοπίας, Ὁρ-
 μίσδα. οὐ σοφιστεύουσι μετὰ καθάρσειν τύραννοι· οὐ νομο-
 10 θετοῦσι γενοτέες ὑπήκοοι· οὐ συμβουλευέουσι κατακριθέντες τὸν
 θάνατον. ἐπεὶ τοίνυν τῶν ὑπηκόων οὐ πρόσεστί σοι τὸ λοιπὸν
 τυρυννεῖν, ἐπήρειαν κατὰ τῶν παίδων ὃ δειλαιος ἐμμελετίσας
 ἀδικεῖν τῷ νεωτέρῳ τὸν πρεσβύτερον εἶλον, ἵνα μὴ σχολή ποτὲ D
 τὰ τῆς σῆς ἀδικίας ἀνάπαυλαν. τὸ Τουρκικὸν ὑποφόρους τελεῖ.
 15 ἄλλ' οὐ τῆς σῆς ἀγχινοίας ταῦτι πέφυκε μελετήματα· ταῦτα
 προνοίας ἔργα καὶ θανατῶντις Πέρσαι ἄρεταῖ τε στρατηγῶν κα-
 λῶς ἐτεκτήναντο. πόλεις καὶ ἄστια τὸ Ῥωμαϊκὸν ἀπειδύσατο.
 ἄλλ' οὐ πεισθήσονται Πέρσαι· οὐ γὰρ τὰ πράγματι τοῖς λόγοις
 συνδιατίθενται. ἢ οὐχὶ θυραυλοῦσιν ἡμῶν τὸν πόλεμον παλζον-
 20 τες, καὶ φιλεπίδημον φόνον κατυσπιλάζοντες περὶ τὴν Περσικὴν V 203
 ἀναχέονται φάραγμα, καὶ τὸ κωλύσον οὐκ ἔστι διὰ τὸ σὸν φιλο-
 πόλεμον; πλήρεις οἱ σοὶ θησαυροὶ τοῦ χρυσοῦ. ἀλλὰ καὶ τῶν

nidis suae expertem reliquit? qui regnavit ut latro, potestatemque vio-
 lentia corrupit ac depravavit. qui per omne regni sui spatium caedibus
 multo creberrimis debacchatus, Tigrin injectis a se iugulorum corpori-
 bus propemodum innavigabilem effecit. qui sepulcris omnia replere con-
 tendit, gladium sanguine pinguefaciens et raritatem hominum importans,
 ut ex paucitate vivorum quaesito improbitati suae tutamento tyrannidem
 exercere immortaliter posset. filiorum indolem mentesque diiudicat, qui
 quid ipse utiliter agere deberet iudicare omisit. apage, Hormisda, cum
 ista tam insolenti novitate. non philosophantur post abdicationem ty-
 ranni; non dant leges ipsi redacti sub leges; non dant consilium damna-
 ti captis. et quia posthac cives iniquo imperio discruciare non potes, ad-
 versum filios tuos, miser, contumelias comminisceris. in seniore per
 iuniorem iniurius esse voluisti, ne unquam a scelere vacares. Turcas
 tributa pensitare fateor, verum non hic industriae solertiaeque tuae la-
 bor est. haec providentiae opera et Persae ferro corpora sternentes et
 duces virtute sua meliti sunt. urbes et oppida Romani perdidierunt. at-
 qui ut istud credant Persae, sero adducentur: nec enim cum verbis res
 ipsa consentit. an non foris in stativis permanent, arma nostra irriden-
 tes, atque a stragibus hostium in sua provincia edendis refugientes ca-
 stra Persica circumfundunt, quique eos propter divinum tuum bellandi
 studium prohibeat, nemo est? thesauri auro pleni sunt tibi: sed et ple-

ἄδυστων αἱ πόλεις τε καὶ οἱ θάλαμοι ἀγροὶ τε καὶ ἀλῶνες καὶ
 P 98 γῆδια. καὶ μιῆς συμφορᾶς πᾶσα κοινοῦνθηκε τύχη, ἵνα δυστυ-
 χιστάτης αὐτὸς εὐδαιμονίας ἐμφορηθείης, ὑπὸ τῶν χρημάτων
 καταρδευόμενος. ἄπειδι λοιπὸν ἐκποδῶν, τῶν σῶν ἀδικημάτων
 παρασχόμενος δίκην. ἐνὸς ἀνδράπου φθορὰ σωφροσύνης ἔστω 5
 διδάσκαλος, καὶ τοῦτο νόμος ἔστω λίαν ἐπιεικῆς τοῖς μετὰ ταῦτα
 καὶ σωτήριος· οὐ γὰρ ἀλαζονείας τρυφήν, ἀλλ' ἀνεπονεϊδιστον
 οἰκονομίας ὑπεροχὴν ἢ τῆς βασιλείας ἀναγόμεναις ἐπαγγέλλεται."

B 6. Ὁ μὲν οὖν ξύλλογος κατεκλάδει Ὁρμισδου, ὑβρίζον-
 τες ἐς αὐτόν, καὶ τῶν λόγων τὴν παρρησίαν ἀπεφαιλλίζοντο, 10
 ἐτρέποντο δ' ἐς τὰ μάλιστα ἐς θυμόν, κυνοφθαλμιζόμενοι τε
 παρεδριμύττοντο, τοῦ θράσους ἀγάμενοι τὰ φροσήματα. καὶ
 πολλῇ τῇ ἐκχύσει τοῦ λρεθίσματος ἄγουσιν εἰς μέσον τὸν παῖδα
 Ὁρμισδου, τὸ μειράκιον ἐκείνο τὸ δύστηνον, εἶτα ἀποσφάττουσι
 τε ὀρῶντος Ὁρμισδου, πάντα τῇ ὀργῇ χαρίζονται. ἀτὰρ μὴ 15
 μέχρι τούτου τοῖς κακοῖς ὑπόθεσιν παρεχόμενοι, καὶ τοῦ Ὁρμι-
 σδου τὸ γύναιον ἐς μέσον παρυστησάμενοι ἀπὸ τῆς κύστεως τεμα-
 χίζουσι, κακῶς δικαζούσης τῆς μαχαίρας τοῖς μέλεσι. τὸ μὲν
 C οὖν γύναιον ἄμα τῷ κατηθλιωμένῳ παιδί οὕτω τὸν βλον ἐν ἐπι-
 σήμῳ θεύτρῳ καταστρεψόμενον τραγωδίας ὑπῆρχεν ὑπόθεσις· 20
 ἐπεὶ δὲ τῆς δυστυχοῦς ἱστορίας γέγονεν Ὁρμισδας ἀπαράγραφος
 μάρτυς, κληροδοτεῖται τὴν τύφλωσιν, καὶ τοῦτό πως ἦν αὐτῷ
 τῶν συμφορῶν ἐπιμύθιον. περόνας γὰρ σιδηρᾶς ἀνδρακεύσαν-

nae lamentorum urbes, thalami, rura, convalles, agelli. et ut tu pecu-
 niis coacervatis infelicissima felicitate ingurgitare, fortuna et status
 omnis unam et communem calamitatem accipere debuit. quamobrem te
 hinc aufer, tuorumque scelerum poenas persolve. unius hominis interit-
 us caeteros sapere doceat; et hoc in legem posteris aequam valde et
 salutarem esto, siquidem non delicatam arrogantiam et ostentationem,
 sed administrationis omni probro vacantis excellentiam regum declaratio
 pollicetur."

6. Concilium igitur contra Hormisdam tumultuari, voces ignominio-
 sas iacere, eius sermonis libertatem flocci pendere ac pro nihilo ducere.
 succendantur ira incredibili, et irreverenter plane virum intuentes exa-
 cerbantur, tam inflatos confidentiae, spiritus admirantes. deinde filium
 ipsius adolescentulum illum miserum, certatim capto illudentes, in me-
 dium adducunt, et omnimode furori suo gratificantes in conspecta patris
 morte afficiunt, utraque saevitia progressi coniugem producunt et ab
 imo ventre in partes haud aequas dissecant. ita mulier cum miserando
 filio in celebri theatro vita cum sanguine finita tragoediae argumentum
 praebuit. Hormisdas postquam calamitosi spectaculi testis omni exce-
 ptione maior factus est, utroque lumine orbatus hoc suorum casuum au-
 ctarium habuit. nam acus ferreas in mediam prunam coniectas et igni-

τες καὶ μάλα καρτερῶς ταύτας συνουσιῶσάντες τῷ πυρὶ ἐπὶ τὰς
 κόρας τῶν ὀμμάτων ἐπέβαλλον, οὕτω τε τῷ μύθῳ τὸν Ὅρμι-
 σθαν μετὰ βυσάνων τιβίζοντες, ὅντα κατ' αὐτοῦ τὸ λοιπὸν διὰ
 παντὸς ἐψηφίζοντο, ὑποτοπούσαντες μὴ πως διαδράσειε καὶ πρά-
 5 γματα παρούχοιτο τῇ Περσῶν πολιτείᾳ, ἔναυλον τὴν μνήμην κα-
 τέχοντες τῶν ὑπὸ Καβύδου τελεσιουργηθέντων, ὀπηνίκα τὰ Περ-
 σικὰ σκῆπτρα κατέθετο. ὁ Καβύδης γὰρ οὗτος πατὴρ μὲν ἐγε-
 γόνει Χοσροίου τοῦ πύλαι Περσῶν βασιλεύσαντος, ἐπεὶ δὲ παλα-
 μναῖός τις ἦν τὴν τε ἔξουσίαν πρὸς βίαν περιεβάλετο καὶ ἐς τυ-
 10 ραννίδα τὰ τῆς βυσιλείας μετέβαλε, τῆς ἀρχῆς αὐτὸν παραλόουσι
 Πέρσαι, ἐν εἰρκτῇ τε ἐναποθέμενοι τοῖς τῆς ταλαιπωρίας τιθη-
 νεῖσθαι κόλποις παρέδωσαν. τούτου τὸ γύναιον τὰς εἰσόδους
 παρ' αὐτὸν θαμὰ τε καὶ συχνῶς ἐπεποιήτο ὀσημέραι, ἐθεράπευέ
 τε διακονούμενον, καὶ ταῖς εἰσηγήσειν ἐψηχαγῶγει ἐμφρόνως
 15 φέρειν τῆς ἀποίου τύχης τὰ δράματα. ὁ μὲν οὖν ἐφεστῆκώς P 99
 τοῦ φρουρίου, ὃς ταγματάρχης τε ἦν καὶ στίφους στρατιωτικοῦ
 ἐπιστασίαν ἐπέκτητο, τοῦ γυναιου καταπίπτει ἐς ἔρωτα. ὁ οὖν
 Καβύδης τοῦτο ἀκηχῶς παφενεγγία τῇ γυναικὶ ἐς ταυτὸν εὐνῆς
 τῷ φρουρῶρχῃ γενέσθαι καὶ φέρειν τῆς τύχης ἄπασαν σπιλάδα
 20 προσπίπτουσιν. οὗ δὴ γεγενότος ἔκλυτος ἦν ἡ φρουρά, τό τε
 σύντονον τῆς διαφυλακῆς ἐκεχάνωτο, καὶ δουλαγωγεῖται τῇ
 ῥαθυμίᾳ τὸ ἄγρυπνον. ἐντεῦθεν ὁ Καβύδης μεταβολὴν τῶν
 ἐνοχλούντων ἐμπορευσάμενος, καὶ τὴν ἐσθῆτι τοῦ γυναιου ἀμ-
 φιασόμενος, τῆς εἰρκτῆς ἐξεχώρησε, καταλείψας τὸ γύναιον τὴν
 25 στολὴν αὐτοῦ ἄμπειχόμενον. Σαῖωσῃν τοίνυν δοκιμώτατον φίλον B

tas pupillis cum cruciamento intraserunt, nocteque perpetua illum damna-
 verunt. timebant enim ne forte aufugiens Persarum rei publicae ne-
 gotium faceretur, cum adhuc alta mente repostum maneret, quid Caba-
 des sceptrum Persicum deponere coactus perpstrasset. Cabades namque
 hic Chosroas olim Persarum regis pater fuit. quoniam autem homo san-
 guinarius erat et potestatem vi occuparat tyrannicalisque moribus regnum
 deformabat, principatu deiectum Persae custodia claudunt et aerumnae
 alumnus donant. ad quem uxor saepius quotidie ventitans officiose ma-
 rito inserviebat, et ad tristis fortunae ludum sapienter perferendum ad-
 monitionibus suis permovebat. hinc castelli idemque turmae militaris
 praefectus mulieris amore captus, eam ut sibi obsequeretur rogavit,
 quod ubi Cabades ex ea cognovit, hortatur uti quancunque a fortuna
 labem ne recuset et hominis complexum admittat. re perfecta et custo-
 dia sit solutior, languescunt excubiae, et insomnie vigiliarum socordia
 dominatur. itaque Cabades incommodis suis mutationem inveniens, ves-
 tem uxoris indutus, illamque sua vicissim veste indutam relinquens, e
 custodia egreditur, et ascito Sesoae amico probatissimo ad Hunnos acce-

παραλαβὼν τοῖς ἔθνεσι τῶν Οὐγγῶν προσομιλεῖ, οὓς Τούρκους
 πολλαχοῦ ποῦ ἡ ἱστορία ἐγνώρισεν. εἴτε ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν
 Ἐφθαλιτῶν φιλοφρονήματα ξενισθεῖς, δυνάμεις τε ἀξιολογώτα-
 V 204 τους περιβαλλόμενος, μίχῃ τῶν ἀντιπύλων κεκρατηκῶς ἀπολαμ-
 βάνει τὸ κράτος, ἀναζεύξας πρὸς τὰ βασιλεία. ὁ μὲν οὖν Κα-5
 βάρης ἀντιταλαντεύων Ξεώσῃ τῷ τῆς φίλλης Θεσιμῶ τὴν ἀντίδο-
 σιν ταῖς ὑπεροχαῖς τῶν ἀρχῶν τοῦτον ἐλάμπρυνε, δίκας ὑπὸ τῶν
 ἡδικοκώτων ὠμότατα εἰσπρυξάμενος. ταῦτα γοῦν, ταῦτα οἱ
 τῶν Περσῶν σατράπαι διανοοῦμενοι ἐκκορακίζουσι τὸν Ὀρμί-
 C σταν. (7) ὅτε γοῦν τῷ ἕλλόγῳ ἅπαντα τὰ πρὸς ὄργην ἐπέλε-10
 ραστο, ἀνάγεται Χοσρόης ἐπὶ τὸν βασιλείον θρόνον, τῇ τε ἀψίδι
 τῇ χρυσῇ παρεστῶς, ὡς ἔθος Πέρσις ἀναγορεύεσθαι, προσε-
 κυνεῖτο βυσιλικώτατα καὶ ταῖς ἐφημίαις τὰ ὦτα περιεκλύζετο.
 ὁ μὲν οὖν ἄχρι τινὸς τὸν πατέρα περὶ τὴν φρουρὰν ἐφιλοφρονεῖτο
 πυρηγορούμενος, τῆς τε βασιλικῆς ἐστίασεως μέτοχον ἐπεποίητο, 15
 πέμπων ὡς αὐτὸν ἐν λεκανίσι χρυσαῖς μυττωτοῦς καὶ κῶλα θή-
 D ρας βασιλικῆς, βουβαλίδων τε καὶ δορκάδων καὶ ἄνων ἄγριων
 τῶν μελῶν τὰ ἐπίσημα, ἀνθοσμίας τε οἴνους καὶ ποικίλων προ-
 πομύτων κατασκευάς, ἄρτους τε εἶ πεπεμμένους καὶ γάλα καὶ
 λάχανα, καὶ ὅποσα ἄλλα γαστριζομένοις τυράννοις δορυφορεῖται 20
 ἐς τραπέζης πανήγυριν. ὁ δ' Ὀρμιστὰς ἀπεδοκίμασε τὸ τοῦ βυ-
 σιλέως φιλότιμον, καὶ λίαν κενταυρικῶς ἐλοιδορεῖτο τοῖς διακο-
 νουμένοις αὐτῷ· ὠβέλιζε γὰρ εἰκότως οὐκτεριμὸν ἐπονείδιστον,

8. εφθαλιτῶν IP.

dit, quos esse Turcas multis locis monuimus. ab Ephthalitarum rege
 benevolentissimo acceptus copiisque instructissimis adiutus victis certa-
 mine inimicis regnum postliminio recepit, et in regiam reverans ex ami-
 citiae legibus pares gratias retulit, cum eum summis honoribus illustra-
 vit: de persecutoribus poenas crudelissime sumpsit. hoc igitur, hoc,
 inquam, Persarum satrapae formidantes Hormisdam oculis privandum
 censuerunt. (7) postquam conventus per omnia iram suam explevit,
 Chosroes in thronum regium extollitur, stansque sub fornice aureo, ut
 apud Persas more receptum est cum reges proclamantur, adoratur rega-
 lissimo, et omnium aures fausta acclamantium vocibus circumsonant. hic
 aliquandiu patrem in carcere solatiis mulcet amanter et regio victu
 sustentat, mittens ad eum intrita in patinis aureis, ac de venatione regia
 bubulorumque caprearum et agrestium asinorum partes praecipuas, vina
 item odorata et propinamenta variorum generum, panes praeterea exqui-
 site coctos, lac, olera, et quaecunque alia regibus ventri et abdomini
 deditis ad mensam panegyricam subserviunt. caeterum Hormisdas stu-
 dium regis erga se contemnens, ut Centaurus aliquis (id est, ferum et
 agrestem in modum), quae sibi ministrabantur vituperabat. non imme-

ὑποκομπούμενος ἔβριον ὑποκριναμένην εὐσέβειαν. τοῦτό τοι καὶ ἀποτειματίζει τῷ Ὁρμισδα τὸν θάνατον· τυμπάνοις γὰρ κατὰ P 100 τῶν λαγόνων παιύμενος καὶ ῥοπάλοις τοὺς ἐν τῷ τρυχήλῳ σφονδύλους συνθλώμενος καταλύει τὸν βίον πικρότατα. ὁ δὲ Χοσρὸς τηλικούτῳ μύσει τὰ τῆς βασιλείας βεβηλώσας προαύλια ἐπιβατήρια τοῦ κράτους ἐπανηγύρισε, χρυσῶ τε πολλῶ ἐφιλοτιμείτο τοὺς ἐπιφανεστάτους τῆς Περσῶν βασιλείας, τῆς τε φρουρᾶς ἐπέξῆγε τὰ πλήθη, κατειρωνεύόμενος ἐντεῦθεν οὐκ ἔσσεσθαι τῆς πατρῴας ἀπανθρωπίας διάδοχος. ἕκτη δ' ἡμέρα, καὶ δι' ἐπι- 10 στολέως μετεπέμπετο Βαρᾶμ γενέσθαι ὡς αὐτόν, καὶ δώροισ βα- B σιλικοῖς μεγατιμίοις ἐπιθύσσειε τοῦτον καταθέσθαι τὸ τύραννον. ὑπισχνεῖτο δὲ καὶ τὴν δευτέραν τοῦ κράτους ἀπονεῖμαι ἄξιαν αὐτῷ, τοῖς τε προσημαρτημένοις διαλύσασθαι, ἐνέχυρόν τε τῆς δημολογίας ὄρκον μισίτην παρέχεσθαι. ὁ δὲ Βαρᾶμ ταῖς βασιλικαῖς 15 ἐντετυχηκῶς συλλαβαῖς τοῖσδε τὸν Χοσρὸν ἡμέλειπτο γράμμασιν. ἤδη γὰρ παραθήσομαι καὶ αὐτὴν τὴν τοῦ Βαρᾶμου ἐπιλέξωσ σύμφρασιν.

“Βαρᾶμ φίλος τοῖς θεοῖς, νικητής, ἐπιφανής, τυράννων C ἕλθορός, σατράπης μεγιστάνων, τῆς Περσικῆς ἄρχων δυνάμεως, 20 ἔμφρων, ἡγεμονικός, δεισιδαίμων, ἀνεποκειδιστος, εὐγενής, εὐτυχής, εὐεπήβολος, αἰδέσιμος, οἰκονομικός, προνοητικός, πρῶος, φιλόανθρωπος Χοσρὸν τῷ παιδί Ὁρμισδοῦ. τὰ γραφέντα παρὰ τῆς ἑλλειποῦς ὑμῶν καὶ μικροτάτης συνέσειως ἐδέξάμην, καὶ τὰ σταλλέντα παρὰ τῆς σῆς τολμηρᾶς ἰγχειρήσειως οὐκ ἀπεδέξάμην·

rito autem misericordiam illaudabilem aversabatur, et simulatam pietatem ut apertam iniuriam excluderat; id quod exitium ei peperit: fustibus enim in ilia impactis et collo ictibus clavarum confrecto acerbissime vitam exiit. Chosroes cum tam inexpiabili scelere primordia regni sui contaminasset, pro adepto imperio laetitiam publicam instituebat, et in Persarum nobilissimos quosque largitiones auri prodige faciebat: cetervas e carcere dimittebat, quo a paterna crudelitate longius abfuturus crederetur. die sexto per epistolam accitur Varamus, donisque pro magnificentia regia ad tyrannidem ablicciendam invitatur. proximi item ab rege honores in regno, admissorum condonatio, pactique huius pignus iusiurandum intercessurum, promittuntur. Varamus lecta regis epistola hanc in modum rescribit ad verbum.

“Varamus decorum amicus, victor insignis, tyrannorum inimicus, satrapa megistanum sive procerum, Persicarum copiarum imperator, sapiens princeps, religiosus, inculpabilis, nobilis, beatus, voti compos, venerandus, oeconomicus, providus, mitis, humanus, Choarocae Hormisdæ filio. quae ab imperfectione parvissimaque prudentia tua mihi scripta sunt, recepi, munera confidenter abs te missa repudiavi: nam ne-

ἴδει γὰρ μήτε γράμμασι μήτε δωρήμασι βασιλικοῖς χρῆσασθαι ἡμᾶς πρὸς ἡμᾶς, καὶ μάλιστα οὕτως ἀτάκτου τῆς σῆς χειροτο-
D νίας προελθούσης κατὰ τὴν Περσικὴν πολιτείαν, καὶ μήτε τῶν εὐγενῶν καὶ ἀξιολόγων συμψήφων γενομένων τοῖς ἀτακτοτέροις καὶ δυσγενεστέροις ἀνθρώποις. ἵνα μὴ οὖν τοῖς πατράοις ἐπι-
V 205 πέσης κινδύνους, τὸ μὲν διῶδημα ἐν ἱεροῖς ἀποθήμενος τόποις τῶν βασιλικῶν τόπων ὑπέξελθε, τοὺς δ' ἐπὶ πταισμασιν ἐαλω-
 κότας ἐν εἰρκτῇ αὐθις ἀποθέσθαι τοὺς τὸ ὁμοίᾳ σοι τετολημηκό-
 τας ἀναγκαῖον· οὐδὲ γὰρ μετὰ τῆς σῆς δυνάμεως ἴδιον ἀνεξετά-
 στως τοὺς κακούργους ἀνθρώπους παρῴσαι τῆς πρεπούσης αὐ-
 10 τοῖς παρὰ τῶν νόμων ἐπεξελεύσεως. ταῦτα δὲ ποιήσας ἔλθε πρὸς ἡμᾶς, καὶ κλιματάρχης τῆς Περσικῆς πολιτείας παραντίκα γενήσῃ. ἔρρωσο, φρονῶν τὰ συμφέροντα. εἰ δὲ μή, προγο-
 νικῶς διαφθάρηθι."

P 101 8. Τοῦ δὲ γραμματοφόρου συντόνῳ κινήσει τιτὶ θῦττον 15 παραγεγονότος εἰς τὰ βασίλεια καὶ τὸ πυκτίον τῶν ὑπὸ Βαράμου συγγεγραμμένων τῷ βασιλεῖ παρακομισαμένου, τῇ ἐπαύριον ἔκπαιτας εἰσκαλεσάμενος ὁ τοῦ Περσικοῦ βασιλεὺς εἰς ὑπήκοον τῶν συνελθούτων παρεγύμνον τὰ ὑπὸ Βαράμ σοβαρῶς γεγραμ-
 μένα. οἱ δὲ σατράπαι καὶ οἱ ἄλλοι ταῖς τῶν ἀξιωματῶν τύχαις 20 καταλαμπόμενοι ἰδεινοπάθουν ἐπὶ τοῖς ἐκτόπως τετολημημένοις τῷ Βαράμ, τὸν δὲ βασιλεῖα πρὸς ὀργὴν ἐξεβάχκειον, κοινὸν τῆς Περσίδος τύραννον ἐς τὸ φανερόν ἐκείνον αὐτὸν τὸν Βαράμ γρά-
B 25 φοντες. ὁ δὲ βασιλεὺς ὁ Βαβυλώνιος δεδιὼς μὴ ταῖς ἀπειλαῖς τῶν λόγων ἐτραχύνῃ τὸν τύραννον πρὸς τὸ ἀπειθέστερον, κρύ-

que litteras neque dona regalia ad nos mittere conveniebat, cum praesertim te rege creando tanta sit in rem publicam Persarum invecta perturbatio, et neque nobiles neque alicuius pretii homines cum turbulenti illis ac plebeis societatem colverint. ne igitur paterna te calamitas excipiat, deposito in sacris locis diademate regia excede. qui porro deliquisse convicti sunt, qui, inquam, paria tuis sceleribus ausi sunt, eos de integro in carcerem trudi oportet. non enim potestatis tuae est homines maleficos citra discrimen legum poenae eximere. haec ubi feceris, te ad nos confer, et statim climatarcha Persidis (hoc est, tractus alicuius terrarum seu regionis praefectus) creabere. vale, et conducibilia fac cogites. sin minus, cum patre tuo male peri."

8. Cum tabellarius magnis itineribus celeriter in regia affisset tabellasque a Varamo conscriptas regi tradidisset, die postero convocatis ad unum optimatibus magistratuumque honore illustribus ad se Varamo superbe scripta commemorat. illi inusitatum viri audaciam graviter et iniquo animo ferunt, regique facies irarum subiciunt, Varamum communem Persidis tyrannum esse palam decernunt. rex metuens ne verborum

πτεῖ μὲν παρ' ἑαυτῷ τὸ δοκοῦν, καὶ ὥσπερ ὑπὸ παραπεισμάτι τῷ ἐπιπλάστῳ τῆς κολακείας τὴν τοῦ Βαρᾶμ ὑποκλέπτων δευτέραις ἀξίωσιν καθυφείναι τοῦ ὄγκου τὸν ἀντικράττονα, τάδε πως ἐν βιβλίῳ ἐγχαράξας αὐτῷ. οἶμαι δ' οὐκ ἀναξιόλογον καὶ βαυτὴν τὴν συνθήκην προθεῖναι τῆς λέξεως, ἵνα τῷ ἀμεταμόρφῳ τῆς τῶν πραγμάτων ἐκθέσεως ἀθόλωτα τὰ τῆς ἀληθείας ἀφύσονται οἱ ξένων καὶ ἀχορείτων ἀφηγημάτων κατορευόμενοι.

“Χοσρόης βασιλεὺς βασιλέω, δυναστευόντων δεσπότης, κύριος ἐθνῶν, εἰρηνάρχης, τοῖς ἀνθρώποις σωτήριος, ἐν θεοῖς C
10 μὲν ἄνθρωπος ἀγαθὸς καὶ αἰώνιος, ἐν δὲ τοῖς ἀνθρώποις θεὸς ἐπιφανέστατος, ὑπερένδοξος, νικητὴς, ἥλιψ συνανατέλλων καὶ τῇ νυκτὶ χαριζόμενος ὄμματα, ἐκ προγόνων ἐπίσημος, βασιλεὺς μισοπόλεμος, χαριστικός, ὁ τοὺς Ἄσωνας μισθούμενος καὶ τὴν βασιλείαν Πέρσαις διαφυλάττων, Βαρᾶμ στρατηγῷ Περσῶν, 15 ἡμέτερον δὲ φίλον. ὑπομνηστικὸν τῆς πολυθρῦλλητου ὅμων ἀνδρείας ἐδεξάμεθα, καὶ γνόντες ὅτι ὑγιαίνετε, ἐχαροποιήθημεν. τινὰ δ' ἐν τῇ ἐπιστολῇ ῥήματα παρετέθηκας, ἃ ἐκ τῆς σῆς οὐκ D
ἐγεννήθησαν καρδίας. ἄλλ' ἴσως ὁ τοῦ γράμματος ὑπουργὸς αἴνω πολλῷ μεθυσθεὶς καὶ ὑπὲρ ἀμέτρον περιβληθεὶς μάταια καὶ 20 ἀλλόκοτα ἐνύπνια συνεγράψατο. ἄλλ' ἐπειδὴ τὰ δένδρα ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις τὰ ἱμάτια ἀπεδύσαντο καὶ οὐκ ἰσχύουσι τὰ ἐνύπνια, διὰ τοῦτο οὐκ ἐταράχθημεν. ἡμεῖς δὲ καὶ τὸν βασιλεῖον θρόνον καλῶς ἀπελάβομεν, καὶ τὰ νόμματα Πέρσαις οὐκ ἀντρέ-

17. an παρετέθηκας?

minis, tyrannum exasperatum ad officium praefractionem redderet, sententiam suam occultam habet, et ficto velatoque blandimento eum captans, ut ad secundam saltem petitionem de arrogantia remitteret, hunc ei libellum scribit; quem ad verbum apponere, non alienum fore opinor; quo expositione rerum nihil variata veritatem puram ac liquidam hauriant, qui novarum narrationum delectatione satiari non possunt.

“Chosroes rex regum, dominantium dominus, gentium dominus, princeps pacis, hominum salus; inter deos quidem homo bonus et aeternus, inter homines autem deus illustrissimus; victor longe gloriosissimus, cum sole exorians, nocti oculos (stellas) largiens, a maioribus nobilibus, rex belli osor, bene merens de omnibus, Asonas mercede conducens et regnum Persis custodiens, Varamo Persarum duci, amico nostro. schedam multorum sermonibus praedicatae fortitudinis vestrae suscepimus, intellectuque vos bene valere gavisi sumus. reperiebantur autem verba quaedam intexta epistolae, quae ab animo tuo haud profuixerunt: sed fortasse amannensis probe appotus altoque somno demersus vana et monstrosa somnia sua litteris exaravit. quoniam vero diebus istis arbores suas vestes (frondes) deposuerunt et somnia non valent, ideo res nihil nos perturbavit, qui in sedem regiam honeste successimus, et Persarum

ψαμεν, τοὺς δ' ἐκ φυλακῆς διασωθέντας πάλιν φυλακῇ οὐκ ἐπι-
 Θώμεν· οὐ γὰρ πρέπει βασιλέως δωρεὰν χηρέειν δυνάμεως. τὸ
 μὲν οὖν διάδημα ἐπὶ τοσοῦτον τεθαρρήκαμεν μὴ ἀποτίθεσθαι,
 P 102 ὡς ἐλπίζεν ἡμῶς, καὶ εἴπερ ἄλλοι εἰσὶ κόσμοι, κἀκείνων βασι-
 λεύειν. ἐρχόμεθα δὲ πρὸς σὲ βασιλικώτερον, ἢ λόγοις πείσου-
 τες ἢ τοῖς ὄπλοις καθυποτάξαντες. εἰν θέλης εὐ ἔχειν, φρόνει
 τὰ δέοντα. ὑγίαινε, ἐσόμενος ἡμῶν ἄριστος σύμμαχος."

B
 V 206 9. "Ὅτε γοῦν ταῦτα ἐπεπόμφει ὁ βασιλεὺς τῶν Μήδων
 τῷ τυράννῳ Βαράμῳ, αἱ δυνάμεις πάντοθεν ἤρανίζοντο. συλλέ-
 γει τε τὸ ὀπλιτικὸν τοὺς τε περὶ τὸ Ἀδραβιγάνων, τοὺς τε ἐπι-
 10 καθήμενους τοῖς μέρεσι τοῦ Ζαβῦ ποταμοῦ. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ
 τοὺς ἀνὰ τὴν Νίσιβιν στρατοπεδευομένους ἀνέλεξματο ὡς τάχος.
 καὶ δῆτα ὀπηνίκα τὺς ἐπισωρευθείσας αὐτῷ δυνάμεις εἰς ἓνα ἐπε-
 στοίχισε χῶρον, χρήμασι φιλοφρονησάμενος, ταῦτ' ἄρ' ἡγεμό-
 νας προίστησι, τὸν μὲν Σαράνην τοῦ δεξιῷ ἐπιστατεῖν παρα-
 15 κειυσάμενος στίφους, Ζαμένδην δὲ τοῦ ἐκωνομίου κλίτους προσ-
 τάττει ἡγήσασθαι, τὸν δὲ Βινδόην τὴν μέσσην περιβάλλεσθαι
 C φύλαγγα τῶν τε ὀπισθοφυλάκων ἀντέχεσθαι παρεκελεύετο. ἀπύ-
 ρας τοίνυν ἐκ τῶν βασιλείων ὁ Περσῶν βασιλεὺς προσομιλεῖ πε-
 δῖω τιτί, ἐν ᾧ ποταμὸς περιεκλύτο ἐκατέρως δυνάμειος διαρρέων 20
 μισοῦντος. ἐπὶ τῶν ὄχθων τοίνυν τοῦ ποταμοῦ ἐκατέρως στρα-
 τῆς ποιησαμένης τὴν σύστασιν, καὶ πολλῶν λόγων ἀπὸ τε
 Χοσρόου καὶ Βαράμ διανορθμυνομένων ἀπὸ πρώτης ἕω μέχρις

iura non evertimus, et custodia liberatos iterum non includemus: debent enim regis dona vim et robur obtinere. diadema denique nos adeo non deposituros confidimus, ut potius, si alii mundi extant, eorum nos fore reges speremus. veniemus autem ad te regaliter, ut aut verbis tibi persuadeamus aut armis te subigamus. si bene vis habere, recta saepe vale, futurus socius noster optimus."

9. Hac epistola ad tyrannum delata copiae undique corrogantur, et miles ex Adriganis et ex accolis Zabae fluminis conscribitur. ad Nisibim quoque castrametati sine mora aggregantur. ergo postquam contractas a se copias unum in locum conduxit, distributo benigne congiario duces praeficit. Saranem cornu dextrum, Zamendem sinistrum curare iubet: Bindoi medios et triarios committit. profectusque e regia in planitiem quandam venit, quam fluvius interlabens utrumque exercitum dividebat. super ripas igitur utrisque constitutis, ac multis sermonibus ultro citroque a principio diei usque in vespereum habitis, mandatisque et colloquiis in ventum effusis, et nulla ex parte ullo modo pace composita, praelium capessitur et pugna ingentia mala parturit. excursiones fiebant, et missilibus res praetentabatur; quae solent esse certaminum militarium praeludia. Varamus vallum circumdat, et alia ad suos

ἰσπέρας ἐπιστολῆς, καὶ τῆς διαλέξεως εἰς ἄερα χειρείσης καὶ μη-
 δαμῆ μηδαμῶς εἰρηναίων λήξεως κληρωσαμένης ἀποπερύτωσιν,
 ὁ πόλεμος ἐκαττέτο ἢ τε μάχη ἐκνοφύρει μεγάλων κακῶν ἐπι-
 φοίτησιν. τοίνυν ἐκδρομαὶ τε ἤδη ἐγίνοντο ἀκροβολισμοὶ τε,
 5 καὶ ταῦτα δὴ ταῦτα τὰ τῆς παραιτάξεως προπύλαια φιλοπόλεμα. D
 ὁ μὲν οὖν Βαρύμης τάφρον περιεβάλετο, τὰ τε ἄλλα τὰ εἰς
 ἀσφάλειαν τῆς μάχου δυνάμειος ἐτεταίνετο· ὁ δὲ Χοσρόης οὐ
 θυρῶν χάριχα ἐν πεδίῳ περιστοιχώσασθαι, ἡμέρας μὲν διατε-
 λούσης πολεμῆσειων ὥσπερ πως ὑπεφαίνετο, νυκτὸς δ' ἐπισούσης
 10 εἶσω τῆς πόλεως τὰς δυνάμεις περιεφρούρει συγκλείσας. ἐντεῦ-
 θεν οὐκ εἰς ὀλίγην καταπεπτῶκει ἀθυμίαν τὰ περὶ τὸν Χοσρόην
 στρατεύματα. ὁ δὲ Βαρύμ, ὅτε κατάδηλος ἦ τῆς ἀντιθέτου
 δυνάμειος γέγονε που δειλία, ἐθάρρησε λοιπὸν μὴ κλέψαι τὸν
 πόλεμον· οὐς γὰρ ἐγὼν βιάσασθαι ἐς τὸ φανερόν, τούτους οὐκ
 15 ἐδοκίμαζε τὴν ἀπάτην καταιτιώσασθαι καὶ θολὸν τοῖς θριύμβοις
 διὰ τὸν δόλον παρέχεσθαι. ὁ δὲ Χοσρόης ἐπολαβὼν τινὰς συν-
 διατίθεσθαι τοῖς ὑπὸ τοῦ τυράννου διεγχειρομένοις φόνῳ διε-
 χρήσατο τούτους. δευτέρᾳ δ' ἡμέρᾳ τὰς περὶ αὐτὸν δυνάμεις
 καταβεβλημένους τὰς ψυχὰς ἐωράκει. διὰ τοι τοῦτο πρὸς ἀπό-
 20 δρασιν εἶδε, τὴν τε ἀποφυγὴν τοῖς ἄμφ' αὐτὸν γυναίοις προκα-
 τεργάζετο. οὕτω δὴ τῶν πραγμάτων διακειμένων, ἑβδόμη ἡ- P 103
 μέρα ὁ Βαρύμ οὐκ ἐθέλοντος Χοσρόου πρὸς παρτάξιιν ἀπαντή-
 σαι νυκτομαχίαν ἐν σκοτομήνῃ συνίστησιν, ἐπιπίπτει τε τοῖς περὶ
 τὸν Χοσρόην στρατεύμασι. φοβερῶς τοιγαροῦν οὔσης τῆς κα-
 25 ταπλήξεως, μεγάλου τε θορύβου ἑξαπινάτως φοιτήσαντος, τῆς
 τε θραύσεως πρῶτα τοῖς νωτοφόροις ζώοις ἐπιφερομένης ὑπὸ
 τῶν πολεμίων, εἶτα καὶ πρὸς τοὺς συμμάχους Χοσρόου μετα-

1. an ἐπιστολαῖς?

tutandos molitur. Chosroes exercitum vallo cingere in campo non au-
 dens die quidem toto bellaturire videbatur, adventante autem nocte co-
 pias in urbe securitatis ergo claudebat; ex quo milites ponebant animos.
 Varamus ex hostium timiditate factus animosior de caetero tectius agen-
 dum non putavit: quos enim vi aperta liceret devincere, ab iis fraudem
 sibi obiectari ac triumphis suis propter dolum adhibitum maculam asper-
 gi, probare non poterat. Chosroes ratus quosdam e suis tyranno fave-
 re, eos vita privat. die sequenti copias suas desperatas animadvertens
 praemissis uxoribus ad fugam spectat. rebus sic affectis, luce septima
 Varamus, Chosroe conflictum detrectante, nocturnis tenebris impressio-
 nem facere instituit. stupore igitur horribili ac trepidatione desubito
 ingruente, primumque iumentis onerariis occisis, deinde ad milites ipsos

βεβηκότος τοῦ φόρου, πολλῶν τε ἀναιρεθέντων, μετατίθεται τὴν γνώμην τὸ μάχιμον, αὐτομολεῖ τε πρὸς τὸν Βυρῶν καὶ ταῖς ἄμφ' αὐτὸν δυνάμειν ἀταμίγνται. ὁ μὲν οὖν Χοσρόης τὴν ἀκρώρειαν τῶν δυστυχημάτων φέρειν οὐκ ἔχων, ἧ ποδῶν εἶχε δυνάμεις, διαδιδράσκει τὸν μέγαν τοῦτον καὶ παραδοξότατον

B
V 207

κίνδυνον μετὰ τινων εὐαριθμητῶν ἑπασπιστῶν. (10) καὶ οἷτος τῆς βασιλείας ἐκπεπτωκώς, τὴν Κτησιφῶντά τε καταλιπὼν καὶ τὸν Τίγριν διανηξάμενος ποταμὸν, διηπορεῖτο ὅ τι καὶ δράσειε, τῶν μὲν πρὸς τὸ Σχυθικὸν τὸ ἔϋον, οὓς Τούρκους λέγειν εἰώθαμεν, γενέσθαι ἐσηγουμένων αὐτῷ, τῶν δ' ἐν τοῖς Καυκά-10 σίοις ἢ Ἀτραποϊκοῖς διασωζέσθαι ὄρεσιν. οὕτω μὲν οὖν ἡμηχάνει ἐκείνος ἐπὶ τῇ βασάνῳ τῶν παραινέσεων. τοιγαροῦν κομιδῇ ἐπιεικῶς ἀνατίθῃσι τῷ ἐπὶ πάντων θεῷ τὰς ἡνίας τῆς ἀποδράσεως· εἷς τε τὸν οὐρανὸν ἀποβλέψας καὶ τοῦ δημιουργοῦ εἰς ἔνοιαν γεγονώς, ἀγνωμονῶν τε τοὺς ἐπιπλάστους θεοὺς, τῷ τε 15 Μίθρῳ μηδὲν τι τῆς ἐλπίδος προσεγκάμενος, εἰκότως ἡμαδρωσε τὸ τῶν κινδύνων δξέρροπον, καὶ τὴν πίστιν μεταβαλλόμενος μεταβάλλει καὶ τὴν τύχην πρὸς δεξιότητα. τῷ μὲν οὖν χαλινῷ χαίρειν εἰπὼν, τὰς τε εὐθετιζομένους ἡνίας πυρακρουσάμενος, ἧξίον ὑπὸ τῆς ἵππου ἰδύνεσθαι τὸν τε ἐπιβάτην ὑπὸ τοῦ 20 ἐποχοῦντος κυβερνᾶσθαι πρὸς τὰ συμφέροντα, θεῷ καὶ ἵππῳ τὰς κρίσεις πεπιστευκῶς τῶν ἐκβάσεων· οὕτω γὰρ εὐδόκησεν ὁ καιρὸς, μεγάλην ἀποσχεδιάσαι τῷ κόσμῳ πραγμάτων ὑπόθεσιν. D ἧ μὲν οὖν ἵππος ἐκείνη ἡ βασιλῆος ἦγε τὸν ἐπιβάτην φωνάδα ἀνὰ τὴν ἔρημον. ταύτην δὲ διανύσας, καὶ τὸν Εὐφράτην ποτα- 25

progressa caede, nec paucis interfectis, reliqui mutata mente cum Varo sese coniungunt. Chosroes huic gravissimae cladi perferendae impar, summa usus celeritate cum paucis quibusdam satellitibus magnum et inexpectatissimum discrimen effugit. (10) cum sic regno excidisset, Ctesiphontem reliquisset Tigrimque traiecisset, pendeat animi quo se verteret, consulentibus aliis uti ad Scythas Orientales, quos Turcas nominare solemus, proficisceretur, aliis, ut Caucasais aut inuis montibus salutem suam mandaret. sic ille rationum momenta examinans perplexus haerebat. itaque supremo omnium deo acquiescens arbitrium fugae suae permittit, sublatisque in coelum oculis et opificis universorum recordatus, deosque commentitios abominatus ac de Mithra (sole) omni spe ablocta, merito impendens capiti suo periculum amolitus est, et cum religione fortunam quoque feliciter mutavit. itaque dimissis habenis scite compositis, equi gressum ultroneum sequi, atque ab eo ipse rector, deo et animanti commisso eventus iudicio, ad utilitatem suam dirigi voluit. sic enim visum est tempori, magnum ex tempore mundo praebere admirationis argumentum. equus igitur ille regius sessorem suum fugitivum

μὸν παραμείψας, τῶν Ἀβορέων καὶ Ἀνόθων πλησιάζει φρου-
 ροίσι· ταῦτα δ' ὑπὸ τὸ Περσικὸν ἐγορολογεῖτο πολιτεύματα. ἀπά-
 ρας δ' ἐντεῦθεν Χοσρόης ἀφικνεῖται ἐπὶ τὰ Κιρκησίον ἐχόμενα
 πόλεως. δέκα δὲ σημείοις ἀγρυνλιζόμενος ἀπεκπέμπει ἀγγέλους
 5 εἰς τὸ Κιρκήσιον, παραδηλῶν τὴν ἄριξιν καὶ τὰς νεωτέρας τύ-
 χας καὶ τὴν ἐς τὸν Καίσαρα καταφυγὴν, τὴν τε ἐς τὰ οἴκοι κά-
 θοδον ἐξαιτούμενος ἤξιον συμμαχικὸν ἀπὸ Ῥωμαίων ἀποίσεσθαι. P 104
 τρίτη γοῦν φυλακῇ τῆς νυκτός, καὶ οἱ ἄγγελοι πρὸς ταῖς πύλεις
 ἐχώρησαν.. ἐπεὶ δὲ τοῖς πυλωροῦσι τὰ τοῦ τεγχοῦ διεξοδενόμενα
 10 ὑπὸ τῶν πρέσβειων διεγνωρίζετο, ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα θᾶπτον τῆς
 πόλεως οἱ τὴν φρουρὰν τῶν πυλῶν ἐγχειρισθέντες προήεσαν, τῷ
 τε ἡγεμόνι μετὰ συντόνου σπουδῆς τὴν περιπέτειαν ἀνέτιθισαν.
 τῷ δὲ φρουρῶρῃ ἦν ἄρα Πρόβος ὄνομα. ὁ μὲν οὖν Πρόβος ἐξ
 15 φιλοφροσύνης τοῦτον ἐξέλυξε. τὰ δὲ τοῦτου γύναια, παιδας
 ὑπομαζίους περιωγόμενα, λιβ εἰς τὰ μάλιστα φιλανθρωπίας
 ἤξιον. τοὺς τε ὑπασπιστὰς καὶ περιπόλους (τριᾶκοντα δ' ἄρα
 τῷ Χοσρόῃ ἠπῆρχον) εὖ ἐποίηε κάρτι ἐπιεικῶς. δευτέρω δ' ἦ- B
 μέρα, καὶ Χοσρόης ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἐξήτει τὸν Πρόβον
 20 διὰ γράμματος πρὸςβένειν παρὰ τὸν Καίσαρα, καὶ ἐγγυράξας
 βασιλεῖους κεφαλὰς διὰ Πρόβον τῷ αὐτοκράτορι ἐστελλε. τῇ δ'
 ἑσπερατῇ Κομεντιῶ τῷ στρατηγῷ κατὰ τὴν Ἱερὰν πόλιν ἐνδια-
 τρίζοντι κατὰδ' ἄλλον τὴν Χοσρόον ἐνδημίαν ὁ Πρόβος πεποιήται,
 πέμψας ὡς αὐτὸν καὶ τὰ παρὰ Χοσρόον ἐν ἀξιώσει γεγραμμένα
 25 τῷ Καίσαρι. ὁ δὲ Κομεντιόλος τῶν ὑπὸ τοῦ Πρόβου διαγινω-

25. an διαγορισθέντων?

per solitudinem et iuxta Euphraten ad Aboreorum et Anathorum castella Persis tributaria perducit. inde discedens in fines Circesiorum defer-
 tur, et adhuc ad decimum lapidem distans, nuntium in urbem super ad-
 ventu suo recentique calamitate ac deliberato ad Caesarem perfugio
 mittit, cuius adiutus auxiliis redire domum desideret. tertia noctis vi-
 gilia nuntii ad portas affuerunt; qui ut custodibus de ingressu signifi-
 carunt, illi continuo ad urbis ac praesidii praefectum accedunt, de con-
 versione rerum certiores faciunt. Probus (hoc praefecti nomen erat)
 Chosroen mane in urbem introductum urbane et humaniter tractat, euz-
 que mulieres, quae lactentes adhuc infantes gestabant, satellites quoque
 et custodes, qui triginta numerabantur, habet benignissime. die sequenti
 Probum Chosroes orat ut per eum litteras ad Caesarem mittere sibi li-
 ceat. annuit epistolamque regis transmittendam suscipit. postero die
 Comentiolo duci Hierapoli degenti Chosroen ad se venisse scribit, et
 epistolam quam ille imperatori supplicem conscripserat adiungit. his
 sibi a Probo significatis, Comentiolus uni de cursoribus Hierapolitanis

σθέντων αὐτῷ κατὰ τὴν Ἱερὰν πόλιν τοῖς ταχυδρομοῦσιν ἄγγελον παρεδίδου ἤζοντα ἐς βασιλέα. ὁ δ' αὐτοκράτωρ Μανρίκιος τούτων ἀκηκῶς περιγύννεται, καὶ ταῖς κρείττοσιν ἐλπίσι κατακόμος ἦν. τὰ τε σήμαντρα τὸ Περσικῶ περιελόμιμος, ὅ τι ἂν καὶ ταῖς δέλοισι ἐνεκεχάρακτο, διηρηνῶτο ἀνέλθῃαι τε καὶ ἀναγνῶναι. ἡ δὲ τῆς ἀξιόσεως τοῦ τῶν Περσῶν βασιλέως ἐν τούτοις που συντετέακτο· ἐπὶ λέξεως γὰρ προθῆσω τὴν πρόσβευσιν, ἀκαλλῶπιστον φράσεως, ὅπως τῇ ἀμαθίᾳ τῆς λέξεως τὸν νοῦν τῆς ἀξιόσεως ἀνεπὶπλαστον ἐνοπρισιώμεθα.

V 208 11. “Χοσρόης Περσῶν βασιλεὺς τῷ ἔμφρονεστάτῳ βα-
 D σιλεῖ τῶν Ῥωμαίων, ἀγαθοποιῶ, εἰρηρικῶ, δυνάστη, φιλε-
 γενεῖ, καὶ τοῖς ἀδικουμένοις σωτήρι, εὐεργετικῶ, ἀμνησικακῶ
 χαίρειν. δύο τισὶν ὀφθαλμοῖς τὸν κόσμον καταλάμπεισθαι πάντα
 ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς τὸ θεῖον ἐπραγματεύσατο, τουτέστι τῇ δυ-
 νατωτάτῃ τῶν Ῥωμαίων βασιλείᾳ καὶ τοῖς ἔμφρονεστάτοις σκῆ-
 P 105 πτροῖς τῆς Περσῶν πολιτείας· ταύταις γὰρ ταῖς μεγίσταις ἀρ-
 χαῖς τὰ ἀπειθῆ καὶ φιλοπούλεμα ἔθνη λικμίζονται καὶ ἡ τῶν ἀν-
 θρώπων διαγωγή κατακοσμεῖται καὶ κυβερνᾶται διὰ παντός. καὶ
 ἔστι λαβεῖν τὴν τῶν πραγμάτων ἀκολουθίαν τοῖς ἡμετέροις ῥή-
 μασι συμφωνοῦσαν. ἐπεὶ τοίνυν σκαιοὶ τινες καὶ πονηροὶ ἐν τῷ 20
 κόσμῳ ἐπιπολύζοντες δαίμονες πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ καλῶς
 P 105 συντεταγμένα συγχεῖν μὲν ἐπιέγονται, εἰ καὶ μὴ ἔκβασιν ἢ τού-
 των λαμβάνει ἐγχείρησις, πρέπει τοὺς θεοφιλεῖς καὶ εὐσεβεστά-

11. post φιλεγενεῖ Εξε. καὶ μισοτυράνφ, ἐμικαῖ, δικαιοπραγεῖ.

nuntium ad imperatorem perferendum iniungit. qui ex auditione mirifica voluptate perfusus, melius de caetero res ituras vehementer confidebat, detractoque signo Persico, quid tabulae continerent, legendo scrutabatur. continebant autem petitionem regis, quam ego, ut est, inornatam et simplicem hic subiiciam, quo in imperitia dictionis sinceritatem petitionis ceu in speculo contemplemur.

11. “Chosroes Persarum rex imperatori Romanorum sapientissimo, benefico, pacifico, potenti, nobilitatis amanti, inique afflictorum liberatori, ad bene de omnibus merendum propenso, iniuriarum immemori salutem. duobus quibusdam oculis universum mundum illustrari, iam olim et ab initio deus optimus maximus curavit, hoc est, Romanorum imperio potentissimo et prudentissime temperata Persarum re publica. his namque principatibus amplissimis rebelles et Mavortinae gentes compescuntur, humanaeque instituta vitae ornantur et reguntur semper. quarum rerum consequentiam verbis nostris suffragantem videre licet. quoniam ergo infausti quidam perversique daemones, inter homines vagantes, omnia a deo recte constituta confundere ac perturbare conituntur, tametsi eorum conatus nihil proficiunt, deo caros pietatique deditissimos

τους ἀνθρώπους τούτοις ἀντιστρατεύεσθαι, ἔχοντας ἀπὸ τοῦ
 θεοῦ σοφίας θησαυρὸν καὶ δικαιοσύνης βραχίονα καὶ ὄπλα.
 κατὰ τοίνυν ταύτας τὰς ἡμέρας οἱ βλαπτικώτατοι δαίμονες κατὰ
 τῆς Περσῶν ἐπιφοιτήσαντες πολιτείας δεινὰ κατειργάσαντο, καὶ
 5 δούλους κατὰ δεσποτιῶν ἐπιστράτευσαν, κατὰ βασιλῆως οὐκίας,
 κατὰ τῆς τάξεως τὴν ἀταξίαν, κατὰ τοῦ καθήκοντος τὸ μὴ πρό-
 πον, καὶ πᾶσι τοῖς ἐναντίοις τῶν ἀγαθῶν ἐχορήγησαν ὄπλα.
 Βαράμ γὰρ ὁ κατάπτυστος δοῦλος ὑπὸ τῶν ἡμετέρων προγόνων
 αἰξήθεις καὶ διαλάμπας καὶ μὴ χωρήσας τῆς δόξης τὸ μέγεθος B
 10 πρὸς ὄλεθρον ἀπεσκήρτησε, καὶ βασιλείαν ἐντυῶ μνηστευόμενος
 πᾶσαν διετύραξε τὴν Περσῶν πολιτείαν, καὶ πάντα καὶ πρῶττει
 καὶ διεχειρεῖ, ἵνα μέγαν ὀφθαλμὸν ἀποσβέσῃ δυνάμειως, καὶ
 λάβωσιν ἐντυῶθεν ἔθνη ἀνήμερα καὶ κακοπραγέστατα παρρησίαν
 καὶ δύναμιν κατὰ τῆς ἡμερωτάτης τῶν Περσῶν βασιλείας, εἶτα
 15 λοιπὸν ἐντυῶθεν τῷ χρόνῳ καὶ κατὰ τῶν παρ' ἡμῶν φορολογου-
 μένων ἔθνων κράτος ἕσχετον καὶ πολλῆς λύμης οὐκ ἔμοιρον.
 πρέπει τοίνυν τῷ εἰρηρικῷ τῆς προνοίας ἡμῶν στηλιτενομένη βα-
 σιλεία καὶ ὑπὸ τυράννων βιαζομένη παρασχέιν χεῖρα σωτήριον,
 συστήσασθαι τε μέλλουσιν ἀρχὴν καταλύεσθαι, καὶ τῆς σωτη- C
 20 ρίας τὰς αἰτίας ὡσπερ τρύπαια οἰκουμηνικὰ ἐν τῇ Ῥωμαίων πολι-
 τείᾳ ἰδρῆσαι, ἀναγορευθῆναι τε ἡμῶς κτιστὰς καὶ σωτήρας
 καὶ λατροὺς τῆς Περσῶν πολιτείας. πάντι γὰρ τὰ τῷ δικαίῳ

5. βασιλέας IP, βασιλείας Exc.

15. ἡμῖν Exc.

17. 1η-
 στενομένη Exc.

mortales, a deo sapientiae thesaurum iustitiaeque brachium et arma habentes, iis obviam ire et contra pugnare decet. his itaque diebus perniciosissimi daemones in regnum Persicum sese inferentes atrocia designarunt, et servos adversam dominos, famulos adversam reges, confusionem adversum ordinem, indecorum contra decorum, et omnia demum bonitati contraria et inimica suppeditatis armis instruxerunt. Varamus etenim, servus ille detestandus, a maioribus nostris evectus et honoribus illustratus, cum magnitudinem gloriae non caperet, ad pestem et perniciem nobis machinandam prosiluit; et regni habenas sibi despondens, universam Persarum rem publicam conturbavit; agitque et tentat omnia, ut magnum potentiae oculum extinguat, indeque nationes agrestes et ad malefaciendum promptissimae imperiae Persarum mansuetissimum lacerandi licentiam potestatemque, ac tempore procedente contra vestras quoque gentes stipendiarias robur inexpugnabile et in primis exitiosum nanciscantur. erit igitur honestum pacificae vestrae providentiae, regno omnibus mortalibus notissimo et a tyrannis oppresso manum salutarem porrigere, ac principatum interitui proximum confirmare denuo atque constabilire, salutisque nostrae causas ut tropaea universalis in re publica Romana figi, vosque rei publicae Persicae conditores servatores

συμβαίνοντα πρέπει τοῖς δυνατωτάτοις βασιλευσι διὰ παντός ἀπεργάζεσθαι, καὶ ἐντεῦθεν τῆς μεγαλοπόας τὰ ἐγκώμια καὶ τοῦ τῆδε κόσμου μεταναστεύουσιν ἔχειν διὰ παντός ἀδιάφθαρτα, παρὰδείγμα τε συστήσασθαι ὡς οὐ δεῖ κατὰ δεσποτῶν δραπέτας ὀπλιζέσθαι. τὸ τοίνυν ἀνώμαλον νῦν τῶν προγμύτων τῆς Περ-

D σικτῆς πολιτείας προσήκει παρ' ὑμῶν κυβερνεῖσθαι· λαμπροτέραν γὰρ ἐντεῦθεν οἱ Ῥωμαῖοι τὴν εὐκλείαν δι' ὑμῶν ἀπολήψονται. ταῦτα Χοσρόης ἐγώ, ὡς παρών, γράφων προσφθίγγομαι, Χοσρόης ὁ σὸς υἱὸς καὶ ἰκέτης· οὐ γὰρ διὰ τὴν τέχνην τῶν συμβεβηκότων ἀθιτέσεις τῆς ἀξίας ἢ τῆς προσηγορίας τὸ πρόσφορον. οἱ **10** δοτῆρες τῶν ἀγαθῶν ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἀνεπαιδίστον καὶ ἀτυράνητον ὑμῖν τὴν βασιλείαν διαφυλάξουσιν."

P 106
V 209

12. Ἐν ὅσῳ δὲ τὰ τῆς πρεσβείας κατεξητάζετο παρὰ τὸν Καίσαρα, ὁ Βαράμης τοὺς τε σιτράπας καὶ τοὺς περιβλέπτους τῆς Βαβυλωνίας ἐφιλοφρονεῖτο θεραπείας τε ἤξιον, ἀναλαβὼν **15** τε τὴν βασιλικὴν πῦσαν ἀποσκευήν, ὅσῳ Χοσρόης ὁ τῶν Περσῶν ἐπεσῦρετο βασιλεύς, ἀφικνεῖται πρὸς τὰ ἀνάκτορα· διακρίνας τε ἐκ τοῦ ὀπλιτικοῦ ἄνδρα εἰς ἑκταξιν λογύδας ἀνερεινῶσθαι Χοσρόην προσέειπε δέσμιόν τε ὡς αὐτὸν παρυστήσασθαι. οἱ μὲν οὖν διητυχηκότες τῶν ὑπὸ τοῦ Βαράμι προστεταγμένων αὐ- **20** τοῖς Βινδόῃ περιτυγχάνουσιν, ὅς ἔχαιρεν ἐς τὰ μάλιστα Χοσρόῃ τῷ Περσῶν βασιλεῖ. τοῦτον δεσμοῖς καθυβρίζοντες ἄγουσι **B** παρὰ τὸν Βαράμι ἑβδομαῖον. ὁ δὲ Βαράμι τὴν Περσῶν βασι-

et medicos proclamari. omnia quippe iustitiae consentanea perpetuo praestare iustissimos imperatores convenit, atque hic quidem excelsi animi praeconia, hinc autem emigrantes immortalia bona in omne aevum adipisci, exemplumque statuere, ne posthac fugitivi in domos arma expediant. nunc igitur perturbatum Persidis statum a vobis regi et corrigi par est, ex quo per vos Romanorum gloria splendescet magis. haec ego Chosroes, tanquam praesens praesentem alloquens, Chosroes filius et supplex tuus. non enim quia me miserum fortuna sinxit, tu quoque hanc mihi conducibilem seu dignitatem seu appellationem denegabis. angeli dei, bonorum largitores, imperium vestrum probro et tyrannis liberum custodiant."

12. Interea dum super petitione regis consultatur, Varamus satrapas et alios de Persis eminentiores comitate et beneficentia ad suas partes allectat, susceptoque comitatu et apparatu omni, quem post se Chosroes trahebat, ad palatium regale concedit; delectisque de exercitu bellatoribus egregiis, Chosroea indagari et sibi vincetum sisti imperat. qui mandatis frustra parentes, in Bindoen regis Persarum praecipuo studiosum incidunt, eaque contumeliose vexatum cum vinculis die ante Varamum statuunt. Varamus regnum Persicum sibi vendi-

λειαν σφετεριζόμενος, καὶ τῷ ταύτης καθάπερ πολούμενος ἔρω-
 τι, ἕς τὸ φανερὸν τὰς τῆς ψυχῆς ἐπιβουλάς οὐ παρεδείκνυε, δε-
 διῶς μὴ τοῦγε ἔνεκα φωραθείη τέως τὴν ὅλην τῶν πεπραγμένων
 αὐτῷ ὑπόθεσιν συστησόμενος. ἤρα δὲ δόγματι συγκλήτου τὴν
 5 ἄρχὴν ἐμπορήσασθαι, καὶ τὴν ἀνύρρησιν τοῦ κράτους περιβα-
 λίσθαι σὺν νόμῳ, οὐ βίη τινί, ἐντεῦθεν τὴν μὲν βασιλείαν ἀνε-
 πονείδιστον, τὴν δ' αὖ πάλιν ἐγχείρησιν ἀνεπιβούλευτον ἑαυτῷ
 σοφισόμενος. ἐπεὶ δὲ πάντα ῥηθιδιουργῶν καὶ παλαμώμενος ἀπύ- C
 θανος ἦν σοφιστής τοῦ βουλήματος, ἔχαιρεινέ τε τοῖς μάγοις
 10 τῶν ἀντικτῶ φρονοῦσι. τῆς τοίνυν ὑρέξεως αὐτῷ μηδαμῶς ἀπολα-
 βούσης τοῦ σκοποῦ τὴν βαλβίδυ, χωρεῖ ἕς τὸ φανερόν. τῆς
 μεγάλης τοιγμοῦν καὶ ἐπιφανοῦς ἐνδοξιοσύνης αὐτοῖς ἑορτῆς, ἣν
 ἑορτάζειν οὐρανῷ παλαιὸς καὶ πρεσβύτης νόμος Πέρσιος ἐθέλι-
 ζε, τὸ βυσιλικὸν διάδημα ἀνελόμενος ἀνηγόρευεν ἑαυτὸν βασιλεῖα,
 15 τῇ τε χρυσῇ κατηνυγάζετο κλίνῃ, τοῖς τε κατὰ τὴν Μαρτύρων
 ἀναστρεφόμενοις βαρβύροις ἔχεσθαι ἐγκρατῶς τῆς φρονηῶς ἐγκε-
 λεύεται καὶ ἥμισυ τὸν νοῦν Χοσρόῃ παρέχεσθαι. τοῖς τοίνυν D
 τὸ ἄστυ πολιορκοῦσι Ῥωμαίοις ἢ τοῦ Βυρῶν διαγόρευσις δῆλος
 γίνεται· ἤλω γὰρ ὁ τὰ προστάγματι τοῦ τυράννου περιφερόμε-
 20 νος. μενοῦν γε Χοσρόης ἐπὶ τὴν λεγομένην Ἰερὴν πόλιν ἀφίκετο, A. C. 593.
 οὐδὲ μὴν Κομεντίολος ὁ στρατηγὸς ἀγέρυστος καταλλοίπε τὸν
 τέως τῆς βυσιλείας χηρέοντα· οὕτω γὰρ ἔδοξε Μανρικίῳ τῷ
 αὐτοκράτορι, καὶ τὸ δόγμα μετεχώρει πρὸς πρῶξιν. οὐκοῦν ἐπὶ
 τὸ Βεδάμας, οὕτω χωρίον λεγόμενον, ἕς συνάντησιν γίνεται

care nitens, et eius cupiditate nimia quasi expugnatus, quas animo co-
 quebat insidias, haudquaquam prodebat, metuens ne quas egisset hacten-
 nos, omnia huius rei gratia egisse deprehenderetur. verum consilii de-
 creto sibi imponi et illigari quodammodo principatum, et legitima ren-
 nuntiatione, non vi aliqua successionem in regno capessere desiderabat.
 ita et regnum sibi non probrosum et molitionem tutam fore homo versip-
 ellis ratiocinabatur. sed ubi nihil non nefarie moliens, quod volebat,
 artificio suo persuadere non potuit, dominantique libido qua fervebat
 propositam minime tenuit, et magis quoque diversum sentientibus suc-
 censuit, in apertam audaciam prorupit, quamobrem magno et illustri
 die festo, cuius celebritatem Persis vetus et veneranda lex de caelo
 sanxerat, sumpto diademate semet ultro regem declarat, lectoque auro
 insignis praesidiariis apud Martyropolim bazbaris mandatum mittit, uti
 urbem constanter teneant et Chosroem nequiquam audiant. Romanis op-
 pidum obsidentibus intercepto internuntio res patet. porro Chosroes
 Hierapolim venit; nec Comentiolus tunc regno viduatum non honoravit,
 quando id Mauricius fieri iusserat, iussaque opere ipso praestabantur.
 quare ad oppidulum usque Bedamas appellatum venienti prodit obviam,

Κοινοτάτος Χοσρόης, τὴν τε παρασκευὴν βασιλείου αὐτῷ συ-
 σκεπόμενος ἐξερρήσει μεγαλοργῶς. ἐννάτη δ' ἡμέρα, καὶ
 πρὸς ἐν Βαστιροπόλει φρουροῦσι Πέρσαις ἄγγελον ὁ Χοσρόης
 107 ἐξέπεμπε ἄνθρωπον σατραπὴν Μυραγδοῦν, οὕτω λεγόμενον, τὰς
 τε κεντρίας τῆς καταδηλῶν, καὶ ὡς οὐ μετὸν αὐτοῖς τῆς πό-5
 λεως ἔχειν. τῆς τοῦ αυτοκράτορος μεγαλονοίας ἀπομάχους καὶ
 φίλους Πέρσαις μεταπλαττούσης. Βιστάμι δὲ τῶν παρὰ Πέρ-
 σαις διαφερόντων κατὰ τὴν Ἀρμενίαν ἀπέστειλεν ἐς τὸ Ἀνδρουβιγα-
 νῶν ἐγκλεινόμενος γενέσθαι καὶ τοὺς αὐτοὺς ἐνδιατρίβοντας Πέρ-
 σαις ἐπὶ κείνους αὐτῷ καταστήσασθαι. καὶ ταῦτα μὲν οὕτω ἐς τὸ 10
 120 φανερὸν διατρίβεται· (13) οἷα δὲ κέρκωψ πεφυκῶς τὴν διά-
 ρουσαν καὶ πάντα τοῦ δόλου τιθέμενος δεύτερα, τὸν τῆς φιλοξε-
 νίας ἀφαιτήσας Θεσμὸν καὶ τοὺς ἄλλας τῆς φιλοφροσύνης ὑπὸ τὰς
 κείνου καταβυλλόμενος, πεμπταῖον ἐξέπεμπεν ἄγγελον τοῖς τὴν
 Βαστιροῦν πόλιν περιεκαθημένοις Χαλδαίοις, ἐγκλεινόμενος ἔχε-15
 σθαι τῆς φρουρῆς κίερα κομιδῇ καὶ τοῖς ἐς τὸ φανερὸν προσ-
 τακτομένοις αὐτῷ μὴ προσέχειν τὸν τοῦν· φηῖλον γὰρ τὸ Περ-
 σικόν, καὶ βίως αὐτῷ δόλος καὶ κόμπος ἀνέκαθεν. ἀναβολῆς
 τούτου τῆς τρεῖς τὴν βασιλείαν καθόδου τῶς ἔγγινομένης αὐτῷ,
 ἐδεχόμενος ἐς Βασιλίαν γενέσθαι Ῥωμαίων. ὁ μὲν οὖν Μιυρικός 20
 125 τὴν Λορρὸν ἔρπον διακρούς χροῦμασι βασιλείοις τὴν ἐς αὐτὸν
 ἐπιβίον ἐδεχόμενος, δούλης ἐπικροῦν, τὴν τε τοῦ συνοίσοντος
 ἀπώμων Λορρῆς πραγματευόμενος· διενουεῖτο γὰρ ὡς οὐ δεῖ

11. παρὰ τὸν Διο. περὶ τῶν IP.

quibus regia illi constituit, magnificamque comitantium catervam attri-
 buit, die una etiam Choresas satrapam Myragdum vocabulc ad prae-
 sidium Martyropolim misit, per quem fractas et abscissas res suas in-
 ditavit, et mox ut verbum dedit, quando imperator magnanimus Persas
 bellicis viribus destitutos in amicitiam receperit. Bestamium vero, inter
 Persas vitam honoratam, Andrabiganum in Armeniam ire morantemque
 illic Persas adhibere iubet, et haec quidem palam acta sunt.
 (13) quatuordecim ut veteres, hoc est, homo fraudulentus ac veterator, et
 ingenio pravo, insidiosus agere palmarium ducens; et hospitalitatis legi-
 bus, multum saltem dicitur, benevolentissimeque saleu pedibus conculcans,
 quinto die per vestrum hominem praesidiariis Martyropolim edictum mit-
 tit, ut verbum nullo studio et quam diligentissime custodiant, quaeque
 palam facta non essent, ea non curent, nequam est genus Persicum,
 a iude usque a prima origine. interea dum re-
 gna in regnum diffundit, ad Kommanorum imperatorem proficisci aggre-
 ssus, Mauricus litteris imperatoris eum ve-
 nitum in eo negligens et commodis Chosroas
 qui enim scatebat, non oportere illum longius

πόρρω τῆς Περσῶν πολιτείας μεταχωρῆσαι Χοσρόην, ἵνα μὴ τῷ Βαράμῳ πάγιον ἐντεῦθεν τὸ τῆς τυραννίδος καθιδρουσθεῖη ἐγχείρημα. ἤρος δ' ἄρχομένου ὁ Χοσρόης πρέσβεις ἐς βασιλέα ἐξέπεμπε. ὁ μὲν οὖν αὐτοκράτωρ βασιλικῶς ἐκκλησίαν τρίτην 5 συγκροτήσας ἡμέρᾳ ἐπιφανῶς προσκυνεῖται ὑπὸ τῶν πρέσβειων. σιωπῆς τοίνυν δαψιλευομένης τῷ συνεδρίῳ, καὶ τοῦ βασιλέως ἄδειαν λόγων ἐκθέσεως ἀποδεδωκότος τοῖς Πέρσαις, ὁ τῶν D πρέσβειων ἐπιφανέστερος προπαιίνων τῷ δακρύῳ τὴν λόγον, κἀντεῦθεν τοὺς βασιλικοὺς οἰκτειρομὸς ἀποθηρώμενος, τῶνδε τῶν 10 λόγων ἀπήρξατο.

“Εἰ μὲν παρὰ τῶν προσφιλεστάτων ἦν ἡ ἀξίωσις, τρισμέγιστε βασιλεῦ, εἶχεν ἂν τὸ μὲν πρόσφορον ὁ καιρός, ὁ δὲ τρόπος τὸ εὐλογον, ὁ δὲ λόγος τὸ πείθειν, τὸ πάθος τὸν ἔλεον, τὴν πρόφρασιν ἢ ὑπόθεσις, ἢ ἀνάγκη τὸ τῆς ἐπικουρίας δῆξυρρο- 15 πον, τὸ δ' αἰδέσιμον ἢ πρῆβεια, καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, τοσοῦτους εἶχον τοὺς οἰκτειρομὸς τὰ παθήματα ὅποσας καὶ τὰς συμφορὰς ἴσκειώσατο. ἐπεὶ δὲ καὶ τούτων πάντων μετὰ τῶν ἄλλων ἡ Περ- P 108 σὶς διητύχησε, λείπεται ἡ γλιανθρωπίαν ἐκ τῆς σῆς ἀρετῆς περιχέισθαι Χοσρόην, ἢ Μίδους ὑπὸ τυράννων μεγάλῃν ἀρχὴν κα- 20 ταστρέφασθαι. φαίη δ' ἂν τις, εὖ οἶδα, τῶν μὴ συνθέσεως μεμνημένων μυστήρια, λυσιτελεῖν τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ τὸ Βαβυλώνιον καὶ ἡμέτερον φύλον μακρὸν οἰμώζειν ἐς κόρυκα, βασιλείαν καὶ κράτος καὶ ῥώμην μεγάλῃν ἀποβυλλόμενον, καὶ ἀνταγωνίστην ἡσυχίᾳ τινὶ τὸ Ῥωμαϊκὸν κράτος καταλιπαίνεσθαι, κα-

a Perside discedere, ne hinc tyrannici conatus Varami robustiores evaderent. vere ineunte, Chosroae oratores ad imperatorem adveniunt; qui more imperatorio tertio die conventu coacto, a legatis publice adoratur. silente igitur consensu dataque fandi copia princeps legationis, lacrimis orationem praecondiens indeque imperatoris misericordiam captans, sic disserere occcepit.

“Siquidem, ter maxime imperator, homines tibi gratissimi et carissimi petitum advenirent, haberet commoditatem tempus, rationem mos, misericordiae commovendae vim oratio, occasionem argumentum, auxilium celeritimum necessitas, reverentiam legatio; atque ut summam dicam, tot haberet fortuna nostra miserationes quot habet calamitates. quoniam vero cum aliis etiam his omnibus Persia fraudata est, restat ut vel tua virtus et humanitas Chosroea complectatur, vel adeo latum et magnum Persarum imperium a tyrannide evertatur. dixerit quispiam, sat scio, ex imprudentibus, expedire Romanorum imperio Persicam adeoque nostram nationem diu plorare et ad corvos ire, amisso regno cum potentia et viribus ingentibus, illos autem quiete, nullo obturbante, quodammodo pinguescere ac saginari, nesciens utique quid Romanae poten-

- κῶς εἰδῶς τὸ μὴ σονοῖσον τῇ Ῥωμαίων δυνάμει. οὐ γὰρ τὰς ἀπείρους φροντίδας τῆς περὶ τὸν κόσμον συντάξεως μίαν που
- B** μοναρχίαν δυνατὸν ἐγκολπώσασθαι, καὶ ἐνὶ πηδάλῳ καρδίας, ὄσση ἥλιος ἐφορᾷ, διυθύνεσθαι κτίσιν. οὐ γὰρ καθ' ἕνα τὸ ἐνιαῖον τῆς θείας καὶ πρώτης ἡγεμονίας ἔνεστι πάποτε καὶ τὴν 5 γῆν ἀπενέγκασθαι, ἀντιθέτως ἔχουσιν τῆς ἄνω ταξιαρχίας κατὰστασιν, ὑπ' ἀνθρώπων τὴν μὲν φύσιν ῥευστῶν, τὴν δὲ γνώμην ἄδοκιμωτάτων διὰ τὴν πρὸς τὰ χείρονα σύννευσιν, ἄλλοτε ἄλλως κυβερνωμένην πρὸς τὸ ἐπίσταλον. οὐκοῦν εἰ καὶ Πέρσαι τοῦ κράτους καθαιρεθείησαν, μεταβήσεται παραντικά πρὸς ἐτέ- 10 ρους τὸ κράτος· οὐ γὰρ ἀνέξεται χηρεύειν ἡγεμόνος τὰ πράγματα, ἢ ἡ τηλικαύτη τέχνη τοῦ ἐπιβαίνοντος. ὥς γὰρ λογισμῶν οὐκ
- C** ἔσονται φροντίδες ἀπόκοιτοι, οὕτως οὐδ' αἱ μέγιστα τῶν περὶ τὸν κόσμον ἡγεμονία ὄραναί που ἔσονται τοῦ κυβερνήσαντος. ἢ οὐκ ἐκ Βαβυλωνίων Μῆδοι, ἐκ δὲ Μήδων οἱ Πέρσαι, μετὰ 15 δὲ τούτους οἱ Πάρθοι ὡσπερ τινὶ ἀκολουθίᾳ διαδοχῆς τὴν Χαλ-
- V** 211 δαίαν εὐδαιμονίαν ἐκτήσαντο; ὅτι γε οὐ μᾶ τινὶ σύρριγι νόμιον μέλος πνεύσῃ οὐχ ἔπαιν ποιεῖ τὸ ποιμνιον, ποιμῆσιν ὁμοῦ καὶ αὐπόλοις προὔπτον τοῦτο καθέστηκε. τοιοῦτό τι καὶ τοῖς ἄν- 20 θρωπίνοις πράγμασι συμβαίνειν γιλεῖ. ἰκυνὴ δὲ τεκμηριῶσαι 20 Μακεδονικοῦ παιδαρίου τινὸς ἢ μειολίς καὶ παράλογος ἔφεισις.
- D** τέχνης γὰρ Ἀλέξανδρος ἄωρον γενόμενος παίγιον, καὶ μικρὸς παρ' αὐτῆς κατ' εἰρωνείαν ἱλαρνούμενος, Εὐρώπης κρατεῖν

tiae conducere videatur. haud enim fieri potest ut una monarchia innumerabiles orbis terrarum rite atque ordine administrandi curas in se recipiat, unoque velut temone mentis, quantum hominum sol aspicit, gubernetur. non enim licebit unquam terrae quoque supernis ordinum principatibus similitudine quadam respondentem statum et unitatem divini primique principatus, qualis in coelo est, consequi, cum ab hominibus natura fluxis et ob propensionem ad deteriora sequenda mente corruptissimis aliter alias, propter rerum mobilitatem inconstantiamque procureretur. quocirca etiamsi Persae imperio depulsi fuerint, ad alios mox devolvetur: duce enim ac rectore tanta rerum fortunarumque moles carere nequibit. nam sicut cogitationes nunquam seiungi a ratiocinatione poterunt, ita nec amplissima mundi imperia, a quo administrantur, unquam desiderabunt. an non e Babyloniis seu Assyriis Medi, ex Medis Persae, ex his Parthi quasi quadam consequenti successione Chaldaeorum opes acquisierunt? et pastoritium melus una cantatum fistula gregem totum non facere, opiliones et caprarios haud latet. tale quiddam et in rebus humanis solere contingere, Macedonici cuiusdam adolescentis furiosa et insipiens cupiditas satis superque probaverit, fortunae siquidem immaturum factus ludibrium Alexander, paulumque ab ea simulate exhilaratus, de Europae ditique superbiebat, maris imperium ad se tra-

ἔβρηνθύετο, θαλαττοκρατεῖν ἐγχειρῶν, καὶ Βαβυλωνίων ἤρα
 σκήπτρων ἀντίχεσθαι, τοῦ τε Ἰνδικοῦ κράτους ἐγλίχετο, Λι-
 βύην δ' ὑπακούειν ἠπέλει, καὶ ἐς τοσοῦτον αὖξειν τὰ τῆς ἀρ-
 χῆς ἐβιάζετο, ἐς ὅσον μὲν χεῖται ἀήρ, ἡλίον δ' ὄψεις ταῖς βο-
 5 λαῖς τῆς μαρμαρυγῆς καταυγάζουσιν. εἰς ἐνιαῖον τὸ κράτος καὶ
 μοναδικὸν τὸν ὑπὸ σελήνην κόσμον δουλαγωγεῖν κατωρέγετο.
 ἀλλὰ τούτου θᾶπτον ἀπέσβη μετὰ τῆς ἔξουσίας ἢ ὄρεξις, καὶ
 πρὸς τὴν πολυτύραννον ὡς ἔπος εἰπεῖν ἡγεμονίαν διαιρούμενα
 πάλιν προσεχώρει τὰ πράγματα· οὐ λέφυνε γὰρ συμφύεσθαι
 10 τοῖς ἀσμφύνοις ποτὲ τὸ ὁμόλογον. εἰς τί τοιγαροῦν εὐδαιμο-
 νίας Ῥωμαίων περιστάη τὰ πράγματα, Περσῶν μὲν καθαιρου- P 109
 μένων δυνάμει, ἐτέρῳ δὲ παραπεμπόντων φῦλα τῷ τυράνῳ;
 εὐδοξίας δὲ τίνα χαρικτήρη τὸ Ῥωμαϊκὸν περιβάλλοιτο γένος,
 ἰκέτην ἀπαναιόμενον βασιλέα τῶν ὑπάντων γῆς ἐπιφανέστατον
 15 τε καὶ ἀλκιμώτατον; ἢ ποίαν εὐσειβείας ἀκρόπολιν ἔξετε, τοὺς
 ἡτυχηκότας ἔξουθενήσαντες; πότε δέ, βασιλεῦ, τοὺς ὑπὲρ δι-
 καιοσύνης ἀγῶνας ἀρούμενος ὄπλα κινήσεις πρὸς πόλεμον, ταύ-
 της που χηρεύων τῆς ὑποδείσεως; πότε δέ σοι τὸ τῆς θρησκείας
 κάλλος ὠραῖσθήσεται, εἰ μὴ γε ἐν τῷ παρόντι καιρῷ; νῦν ἢ
 20 τοῖς πράγμασι τὴν προσηγορίαν κυρώσατε, ἢ τοῖς ἀδικήμασι
 τῆς κλήσεως τὴν ψευδωνυμίαν κληρώσησθε. τί δὲ δεῖξεις τούτου
 βασιλικώτερον παρὰ πάντα τὸν τῆς σῆς ἡγεμονίας καιρῶν; τοιάδε B
 τίς ἄλλη τοῖς Ῥωμαίοις μεγαλυνημάτων ἀφορμῇ κατασταλή; τί

hebat, sceptrā Persica sibi asserebat, Indiae regna appetebat, Africae
 iugi sui minas intentabat, et imperium eo usque proferre nitebatur,
 quousque spirabilis haec natura diffunditur et solis oculi coruscantem ra-
 diorum lucem proiciunt. ad unicum et singularem dominum totum infra
 lunam imperium redigere concupiscebat. verum cito evanuit eius cum
 potestate desideratio, et in multos dominatus, ut uno verbo dicam, res
 divisa rursus concesserunt: nam quod consentaneum est, cum dissen-
 taneis coalescere et coagmentari nunquam solet. Persis igitur potentia
 sua spoliatis et alteri tyranno nationes suas permittentibus, quam, quae-
 so, felicitatem consequetur Romana res publica? quam autem gloriae
 celebritatem Romanum genus inveniet, si regem omnium orbis regum et
 clarissimum et fortissimum sibi supplicentem reiecerit? aut ad quam ar-
 cem pietatis confugietis, si infortunatos ac miseros despexeritis? quando
 tandem, imperator, susceptis pro iustitia certaminibus arma ad pugnam
 movebis, si occasione modo non uteris? quando religionis decus novo
 decore cumulabis, si hoc tempus praetermiseris? nunc aut inclitum no-
 men vestrum re ipsa ratum facietis et confirmabitis, aut iniuste factis
 falsum vos nomen praeferre ostendetis. iam vero quod hoc tempore ma-
 gis imperatorium tempus per omne imperii tui spatium habere poteris?
 quatenam huic par gloriamdi materia Romanis unquam dabitur? tibi au-

δέ σοι, βασιλεῦ, τῆς σῆς ἐπιεικείας ἐνέχυρον ἔσται τοῖς ἔθνεσι
τούτου σεμνότερον; νῦν ἀρύση διὰ μικρᾶς συμμαχίας τὴν εἰρή-
νην ἀθάνατον, καὶ ἂ τοῖς μυρίοις ἀγῶσι τῷ τε τῶν φροντίδων
ἀπειρῶ καὶ τῷ ἐκχύτῳ τῆς τῶν χρημάτων καταβολῆς Ῥωμαίοις
μήπου κατείργασται, νῦν διὰ ψυχῆς ἀρετῆς, ὑπὸ μὲν τοῦ και- 5
ροῦ ζητουμένην, οἰκονομουμένην δὲ βασιλικῶς, ἀπραγματεύτως
ἄποιση, καὶ καρπώσῃ τὴν ἀλύπην ἡρεμίαν πόνων ἐκτός· οὗ τί
ἂν γένοιτο Ῥωμαίοις λυσιτελέστερον; μηδέν τι τῆς Ὁρμίσδου
κακίας τὴν σὴν κατοικεῖτω καρδίαν. ἔμαθεν, ἔξ ὧν ἔπαθε,
C μὴ τὴν εἰρήνην βδελύττεσθαι. οὐκ ἔστι Χοσρόης τῶν πατρῴων 10
ἀδικημάτων διάδοχος· οὐ κληρονομοῦσι μετὰ τῆς οὐσίας οἱ παῖ-
δες καὶ τῆς πατρῴας πάντως πον προαιρέσεως. ἐκείνος δυσμε-
νῆς, οὗτος νῦν εὐμενῆς, οὐσιωμένην αὐτῷ τὴν σὴν εὐεργεσίαν
περιαγόμενος, ἧς ἀνημονεῖν ἀσχυρῆσεται, πολλοὺς τῆς εὐ-
σεβείας κεκτημένους τοὺς μάρτυρας. μὴ κρατεῖτωσαν τύραννοι, 15
ἵνα μὴ καθέξῃς τὸ παράδειγμα. ἢ οὐχὶ τὸ κακὸν τοῖς πολλοῖς
ἔστι περιζήλον, καὶ πρὸς τὰς τῶν χειρόνων ἐφέσεις ἢ τῶν ἀνθρώ-
πων καθέστηκε φύσις, δυσανάγωγον πρὸς τὸ κρεῖττον τὴν ὀρεμῆν
D κεκτημένη; ἀκηκόαμεν καὶ τὸν τύραννον πρέσβεις ὡς ἡμᾶς δια- 20
πέμψασθαι, ἔξεν κοινῶν ἀξιώματα τὸν οὐδὲν ἡδίκηκότα τοῦ
πλημμελήμυτος, νεωτερίσει τε δεσπότην μετὰ δραπετεύου
μονοουχὶ σοφίζόμενον. οὗ τί ἂν γένοιτο Ῥωμαίοις ἀδοξότερόν τε καὶ
ἀπενυκτότερον; ποίαν δέ σοι πίστειως κρηπίδα ὑποστηρίσει ταῖς

tem quodnam pignus aequitatis ac bonitatis tuae apud omnes gentes hoc uno esse queat augustius? nunc si opem modicam tuleris, aeternam pacem redimes; quaeque mille praeliis, curis infinitis, profusa innumerabili pecunia nondum a Romanis effecta sunt, ea nunc per animi tui virtutem ab alienis temporibus requisitam et abs te pro dignitate imperatoria impensam ac dispensatam nullo negotio assequere, quieteque omni moerore soluta citra laborem perfruere. quo quid Romanis utilius accidere possit? ne quid mens tua Hormisdæ improbitatem in filio reformidet? docuerunt eum mala sua pacem non aversari. non est scelerum patriam sui successor Chosroes: neutiquam enim cum facultatibus etiam institutorum paternorum hereditas ad filios pervenit. ille malevolus, hic benevolus, tuam beneficentiam pro divitiis ac fortunis suis circumferens; cuius memoriam deponere, cum pietatis erga se tuae testes adeo multos habeat, erubescet. ne dominantur tyranni; ne quo modo exemplum proponas, multi siquidem malum facile aemulantur, et propter deteriorum appetitiones natura humana ad meliora difficile impellitur. audivimus et tyrannum legatos ad vos misisse, et innocentem delicti sui socium facere voluisse, dominumque cum fugitivo pariter res novas molitum nequiter docere conatum quodammodo; qua auditione nihil Romanis indignius aut fugiendum magis. quale porro fidei suae apud te funda-

ὑποσχέσειν ὁ μέγιστος ἀγνωμοσύνης ἔχων ὑπόθεσιν καὶ κατὰ
 τῶν εὐεργετησάντων συστησάμενος φάλαγγα, ὁ πῦσαν ἰδέαν κα-
 κίας περιβαλλόμενος, ἵνα δεσπότην μηδὲν ἡδικηκότα βυσιλείας
 καθέλη; οὐ πέφυκε κακίας ὑπόθεσις φιλάς διασιώζειν ὑπόσχασιν.
 5 ἀφιλόσοφος ἔναρξις καὶ τὸ πέρας ἔξει πάντως ἀσύμφορον· τοῖς P 110
 σπέρμασι γὰρ ἢ βλάστησις οὐκ ἐναντίαν ἔχει τὴν πρόοδον. δώ-
 ροις ἀγκιστρύνειν τὸ μὴ δίκαιον ἴσως ὁ Βαρὰμ ἐγγειμήσειεν· ἀλλὰ
 κακῶν ἕδωρα δῶρα κοῦκ ὀνήσιμα ἤκουσά του λέγοντος τῶν παρ' V 212
 ἡμῶν ἐπὶ κομψείῃ σοφῶν. οὐκ οἶδε παροινίας μισθὸς καρπίζε-
 10 σθαι τὴν ἀπόλαυσιν, οὐκ οἶδε κέρδος ἀδικίας φυόμενον αὐλαξιν
 ἀμεταμέλητον ἔχειν γειώρημα. πρὶν γὰρ ἡδῦναι, λυπεῖ, καὶ
 πρὶν περιθελῆσαι, πρὸς ἀνίαν ἐκκλίνει· ἐξηχώρησε γὰρ τῶν ἐρα-
 στῶν προσαφαιρούμενα καὶ ἢ μὴ κακῶς τις ἐκτήσεται. ἡμεῖς δὲ B
 τὴν Μιρτίρων πύλιν ἀνταποδώσομεν, τὸ τε Δύρος προῖκα
 15 παρῆξομεν, τὸν τε πόλεμον τυγῆ καθιδρῦσομεν, ἀπόμισθοι τὴν
 εἰρήνην οἰκοδομήσαντες, τῆ τε Ἀρμενία χαίρειν ἐλπύντες, δι'
 ἣν ὁ πόλεμος τὴν παρθυσίαν δυστυχίως τοῖς ἀνθρώποις ἠτύχησε.
 καὶ εἰ μὴ τῆς ἀνάγκης ἐπέξια τὰ δωρήματα πεφυκεν, ἀλλ' οὖν
 τοῦτο κάλλιστόν ἐστιν ἡμῶν, τὸ μέτρω φιλοσοφεῖν τὴν ὑπόσχε-
 σιν, ἢ μεγάλας ἐπαγγελίας τὴν ἀκοὴν ἐκλιπάναντας τῷ ἀτελε-
 σιοεργίῳ τοῦ συμπερύσματος ἀθάνατον τὴν διαβολὴν ἐπιφέ-
 ρεσθαι, μεγάλας κακῶν ἀφορμὰς τῆ τῆς εἰρήνης ἐσύστερον εὖ- C
 ξία κακῶς θησαυρίζαντας. ἱκανῶς ὑπὲρ τοῦ συνοίσοντος Ῥω-

mentum promissis substruxerit, qui extremae iniquitatis convincitur et
 adversus bene meritos comparavit exercitum, qui omne malum facinus
 est ausus, ut immerentem dominum regno spoliaret? non consueverunt
 improbi, ut amici, servare promissa. principium fatuum finem quoque
 penitus inutilem sortietur: quale enim semen, tale germen. donis for-
 tasse Varamus iniusta impetrare contendit. atqui improborum dona non
 esse dona nec utilia, audivi quendam dixisse de vestris scriptoribus,
 quos elegantia et festivitas orationis commendat. non sentit fructum vo-
 luptatis amentiae merces, nec lucrum sulco iniquitatis enascens absque
 poenitentia colonem dimittit. nam priusquam delectet, contristat, et
 priusquam demulceat, moerore afficit. abeunt enim a cupidis, simul
 ablata, etiam quae non malis rationibus quaesiverant. nos autem Mar-
 tyropolim restituemus, et Daram gratuito reddemus, bellum nulla mer-
 cede composita pace sepeliemus, Armeniaque cedemus, cuius causa bel-
 lum tanta licentia grassatum est. quodsi maior est necessitas nostra
 quam ut ei haec dona respondeant, tamen hoc vobis summae laudi erit,
 moderatas potius promissiones sapienter amplecti, quam magnis pollicitis
 delinitos fini imperfecto labem perennem aspergere, et non leves incom-
 modorum perferendorum occasiones bona in posterum pacis habitudine

μαίους τε καὶ Πέρσαις ἀπολελόγημαι. εἰ δέ τι τῶν ἐντελειστέρων παρεῖται, σύνες, ὦ βασιλεῦ, τὸ λειπόμενον. πολλὰ γὰρ ὑπὸ τῆς ἀγωνίας τὸν λογισμὸν ἀποδιδράσκειν φιλεῖ· οὐκ οἶδε γὰρ ἀνάγκη μελέτης ἀνέχεσθαι ἢ φροντίδος ἐπιβολαῖς πειθαρχεῖν αἰετ, διαπορθευμένουσας τὸν νοῦν τῷ ταράχῳ τῆς συγκυρήσεως.” 5

D 14. Τούτων οὕτω διαλαληθέντων ὑπὸ τῶν πρέσβων, καὶ τῆς ἀξιώσεως τὸ πιθανὸν καὶ ἐπίχαρι κληρωσαμένης τῇ εὐροῖα τοῦ λόγου, ὑπὸ τε τῆς βουλῆς καὶ τοῦ αὐτοκράτορος δογματίζεται ἐπικουρήσειν τῷ Χοσρόῳ Ῥωμαίους, τῷ δὲ Βαρούμ κέρτα κομιδῇ παρασκευάζεσθαι πόλεμον, ἀνάξιον Λατινίδος ἀρχῆς 10 τοῦ αὐτοκράτορος κριναντος ὄπλα τοῖς ἀδικοῦσι παρέχισθαι καὶ προκινδυνεύειν τοῦ μὴ καλοῦ διὰ τὸν ὕγκον τῆς ὑποσχέσεως, καὶ Ῥωμαίους αἰσχιστην ἀναδεξαμένους ὑπόθεσιν ἀθανάτοις ὀνειδισε διὰ παντὸς στηλιτεύεσθαι. τὰ μὲν οὖν τοῦ δόγματος ἐπ' ἐκείνη P 111 τῇ ἡμέρᾳ περὶ τὸ βασιλεῖον ἔστυ ἐξηχεῖτό τε καὶ ἐπεπόλαξε· πεμ- 15 πταῖοι δ' οἱ πρέσβεις εἰσρηήσαντες πρὸς τὸν Καίσαρα καὶ δώροις διακοσμηθέντες βασιλικοῖς ἐν γρόμμασι τὸ πρὸς τοῦ βασιλέως ἀποφέρονται ψήφισμα. ἐπὶ τούτοις δὲ τὸν τε Σαμὲν καὶ Χοσροπερόζην, τοὺς τε ἄλλους οὓς ἤδη πρῦτερον κατὰ τὸν πολέμου καιρὸν ἤρηκε τὸ Ῥωμικόν, ὁ αὐτοκράτωρ ἐς Χοσρόην ἤμαθ' 20 τοῖς πρέσβεισιν ἐξαπέστειλεν. ὁ μὲν οὖν Χοσρόης τὰ ἐν τῷ βῆλλῳ τοῦ Καίσαρος διαναγνούς, τὴν τε τῶν Ῥωμαίων ἀγασθεῖς

7. εὐροῖα Exc. εὐροῖα IP.
δὲ IP.

8. καὶ add. Exc.

19. τοὺς

quasi in thesaurum collectas habere. quid Romanis iuxta atque Persis profuturum arbitraret, satis a me demonstratum est. si quid alicuius momenti praetermisi, tu id per te, imperator, intelliges. multa enim anxii cogitationes fugiunt, cum necessitudo meditationis impatiens sit, neque incursanti curae semper obtemperet, ubi accidens quippiam mentem perturbatam alio avocarit.”

14. His ita dictis a legato, cum orationis gravitas fidem et gratiam petitioni conciliasset, benevole a senatu imperatoris Chosroae auxilium et in Varamum maximum gravissimumque bellum decreto sancitur, quod Latino imperio foedum iudicaret imperator arma sceleratis sumministrare, et propter magnitudinem promissorum pro turpitudine propugnare, Romanosque ignominiosissimo suscepto negotio sempiterna apud omnes infamia flagrare. decretum igitur illius diei per urbem imperatoriam omnium ora pervagabatur. ad Caesarem die quinto introducti et muneribus ornati diploma auferunt. posthaec Samen, Chosroperozen, alios item a Romanis belli tempore captos ad Chosroem cum legatis remittit. Chosroes libello perlecto virtutem Romanorum suspiciens, Hie-

ἀρετῆν, τὴν μὲν Ἰερὰν πόλιν καταλιπὼν ἅμια Κομεντιόλω ἐς
 Κωνσταντῖναν τὸ ἄστυ ἀφίκετο. μικροῦ τε ὕστερον καὶ ὁ τῆς
 Μελιτηνῆς προεστὼς (Δομετιανὸς δ' ἄρα οὗτος) βασιλικαῖς ἐπο- B
 θήκαις γίνεται πρὸς Χοσρόην, ὅς πρὸς γένος συνῆπται τῷ βασι-
 λεῖ Μαυρικίῳ, τὴν τιμὴν ἱερεῖς, τὴν δὲ περὶ τὸν βίον κατα-
 σευστὴν ἱερώτερος, τὸν λόγον ἡδύς, τὴν πρᾶξιν ταχύς, τὴν
 συμβουλὴν ἐμφρονέστατος. συνέειπετο δ' αὐτῷ ὅ τε Γρηγόριος
 ὁ τῆς Ἀντιοχείων τοῦ ἱερατικοῦ ἐξηγούμενος· ἔδοξε γὰρ καὶ τοῦτο
 τῷ βασιλεῖ, καὶ κατεφοῖτα πρὸς τὴν πρᾶξιν ὁ λόγος. παραγα-
 10 ηθέντις γοῦν οἱ ἱερεῖς ἐς Κωνσταντῖναν αὐτὴν λόγοις καὶ δώ-
 ροις παρηγόρουσιν Χοσρόην, ἐπιτεύξεις ἐλπίδων ἀθυμονεμένῳ δια-
 τιθέμενοι. ὁ μὲν οὖν Χοσρόης ἀνὰ τὴν Νίσιβιν πρέσβεις ἀπέ-
 στελλεν, ἀναμνηστικῶν Πέρσας τῆς εὐνοίας τῆς ἐς τὸ βασίλειον O
 γένος, παρακυλῶν τῷ ἠλίῳ τῆς παραινέσεως ὡς οὐ δεῖ τυράν-
 15 των ἐξουσίας ἀνέχεσθαι καὶ καθυβριλεῖν νόμον ἀρχαῖον καὶ πά-
 τριον, καλῶς γεγηρικότα τῇ Περσῶν βασιλείᾳ καὶ μηδέ ποτε V 213
 τῷ νωτίῳ τῆς καθαιρέσεως ἀπενεγκάμενον τὸ ἀδόκιμον. τῷ
 δὲ Βαρᾶμ ἐπεὶ κατάδηλον γέγονεν ὡς δισσώθη μὲν ὁ Χοσρόης,
 ὅπως τε Ῥωμαῖοι φιλοφρόνως αὐτὸν ἀνεδέξαντο, τὸ δ' αὐτὸ καὶ
 20 παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος διὰ τῶν πρέσβειων ὠμολόγητο, πρέσβεις
 ἐξέπεμψεν, ἀξιώων τὸν αὐτοκράτορα μηδαμῶς ταῖς Χοσρόου τυ-
 χαις ἐπικουρεῖν, δισχυριζόμενος Νίσιβιν τε πόλιν παραδιδόναι
 Ῥωμαίοις καὶ τὰ ἔχρι Τίγριδος ποταμοῦ. ὁ μὲν οὖν Βαρᾶμ
 τηράλλως ἐπλανᾶτο· οὐ γὰρ οἷός τ' ἦν διαφθεῖρειν τὴν τοῦ βα- D
 25 σιλέως ὁσιότητα. οὐ πολλαῖς δὲ ἡμέραις καὶ τὸ σόβαρον ἐξογ-

rapoli relicta una cum Comentiolo Constantinam petit. paulo post et
 Melitones praesul Domitianus, genere Mauricium attingens, et cum ho-
 nore sanctus (sacerdos) tum vitae instituto sanctior, sermone suavis,
 actione solers, consilio prudentissimus, auctoritate imperatoria ad Chos-
 roen contendit; quem Gregorius Antiochenus antistes comitatur: nam et
 hoc imperatori placuerat, et voluntati eius re satisfiebat. hi Constanti-
 nam ingressi alloquio et donis Chosroen consolantur, afflictumque ad
 bene sperandum exsuscitant. is legatos Nisibim mittens, Persis memo-
 riam veteris benevolentiae in genus regium redintegrat, leniter eos ad-
 monens ne tyrannicam potestatem patiantur, neve antiquam et patriam
 legem, quae probe in regno Persico senuerit et nunquam iuniori regem
 veterem loco movendi ius permiserit, cum insolentia abrogent. Varamus
 ut Chosroen servatum et a Romanis benigne exceptum didicidit, idque
 ipsum ei imperator missis legatis confessus est, missis et ipse legatis
 rogat ne inclinatam atque iacentem Chosroae fortunam ullo modo respi-
 ciat, paciscens se Nisibim, et quantum esset inde locorum ad Tigrim,
 Romanis datnrum. sed fallebatur multum: nec enim poterat imperatoris

- P 113 μεις μεγάλας κατεπομβρίσαντα, γίνονται εἰς Κωνσταντῖναν τὴν γνῶμην μετακοσμήσαντες. ὁ δὲ πολιοῦχος ὑπὸ Χοσρόου λιπανθεὶς ταῖς ὑποσχέσεσι, καὶ ταῖς ἐλλείσι χαριζόμενος πάντα, ἤπασαν Ἀραβίαν τὰς τε μέχρι Τίγριδος ποταμοῦ πρὸς τὸν Χοσρόην, ὡς ἔστιν εἰπεῖν, μετατίθησιν. οἱ δὲ τῆς Μαρτύρων ἐχόμενοι 5 πόλεως, καίτοι τῆς πολιορκίας ὑπὸ Ῥωμαίων ἐπιστατεύσεως, τοῖς ἐν παραβύστω τοῦ Χοσρόου προστάγμασι πειθήνιοι πῶς γινόμενοι οὐκ ἐδίδοσαν τὴν πόλιν Ῥωμαίοις, ἀλλὰ καὶ μάλα καρτερῶς ἀντετάττοντο. τοιγαροῦν ὅτε κατάφωρος πανουργῶν γέγονεν ὁ Χοσρόης, Δομετιανὸς λογισμοῦ ἀγχινοῖα δυσκαταμάχτην ἀντι- 10
- B στρατεύσας βουλὴν τοῦ Περσικοῦ δόλου δίκην πομπολόγων ἐκφύσιως διαλύει τὸ ὑπουλον. μεταπεμψάμενος γὰρ ὡς ἑαυτὸν τοῦς ἀξιολογωτάτους τῶν περιφρουρούντων τὸ πόλισμα, οὓς μὲν ὑπὲρ γετο λόγοις, οὓς δ' ἐξιονεῖτο τοῖς δώροισι, ἀναμιμνήσκων τὴν τε τῶν Ῥωμαίων ἐπιστασίαν ἐσκεμμένην τῇ πόλει, τὸν τε Χοσρόην 15 τῆς τοῦ βασιλέως ἐπικουρίας δεόμενον, τὸν τε Βαρὰμ ἀμφίβολον περικείμενον τύχῃ. καὶ τοσαύτην εἶχεν ὁ λόγος τὴν δύναμιν ὡς διαιρεθῆναι ταῖς γνώμαις τοὺς τὴν Μαρτύρων πόλιν κατέχοντας ἐκὼν ἀέκοντι θυμῷ· ἔστω γάρ μοι τῶν τῆς ἐκεῖνου γνώμης ζωγράφος δημηρῶσασα γλῶττα. καὶ δῆτα εὐνοῦχος τῶν εἰς 20
- C τὴν βασιλικὴν δορυφορίαν συντεταγμένων αὐτῷ τὸν κορυφαίωτατον, ὃν πραιπόσιτον εἶθισται Ῥωμαίοις ἀποκαλεῖν, ἀνὰ τὴν Μαρτύρων πόλιν ἐξέπεμψε, παρακελευόμενος Πέρσαις τὸ ἔστω

20. τῶν deest IP.

submisisse copias intellexerunt, immutati animis Constantinam procedunt. praefectus autem Nisibenus pollicitationibus Chosroae inescatus, et spei per omnia gratificans, universam Arabiam omnesque urbes ad Tigrim usque (prope dixerim) Chosroae transcribit. caeterum qui Martyropolim adversus Romanos tuebantur, clandestinis Chosroae mandatis morem gerentes ac deditionem minime facientes, viriliter admodum vim propulsa- bant. proinde ubi astute agere Chosroes deprehensus est, Domitianus solerter excogitatum et labefactatu difficile consilium nequitiae Persicae opponens, tectam fraudem bullae instar exsufflando dissolvit. accersitis enim ad se praecipuis de praesidio, quosdam verbis inducit, quosdam donis pellicit, eos et Romanorum urbi capiendae insistentium et Chosroae imperatoris subsidio indigentis et ambiguae incertaeque fortunae Vassami commonefaciens. ac tantum valuit Domitiani oratio, ut sententis discordant praesidiarii volentes nolentesque: liceat enim nunc mihi eorum sensum Homericis verbis depingere. quocirca eunuchum, satellitum regionum principem, quem Romanis praepositum vocare mos est, Martyropolim mittit Chosroes, hortaturque Persas uti urbem tradant et

καταλιπεῖν καὶ περὶ τὴν Νίσιβιν ἀγρὰν λλῆσθαι. οἱ μὲν οὖν Πέρσαι τοῦ βασιλέως Χοσρόου μεταβαλόντος τὴν γνώμην σπονδὰς μετὰ τῶν πολιορκούντων συνθέντες τῆς πόλεως ἐξεχώρησαν. τῶν τοίνυν ἡγεμόνων ἐς Κωνσταντιῖναν ἡκόντων, ὤφθη καὶ Σίττας ἐκείνος ἀναμειγμένος αὐτοῖς ὁ τὴν Μαρτύρων πόλιν Ὁρμισδα τῷ Περσῶν βασιλεῖ παρασχόμενος δόλω. ὁ μὲν οὖν Δομετιανὸς διιστελλυτο Χοσρόῃ ὡς οὐχ ὅσια εἰς ἐνεργέτας καὶ Ῥωμαίους διεγχειρεῖ ἀνεχόμενος ἀνδρὸς προδύτου πολλὰ εἰς Ῥωμαίους κακὰ διανύσαντος, ἀναμνηστικῶν ὡς καὶ τῷ Βαρὰμ φίλος Σίττας γεγένηται, καὶ ἥκιστα συνοίσειν αὐτῷ περὶ πολλοῦ ποιουμένῳ ἄνδρα παλαμναῖον καὶ ἀπιστότατον, μὴ πού γε τὰ Ῥωμαίων πλήθη συστραφέντα αὐτὸν Χοσρόην καὶ τὸν Σίτταν διαχρήσονται, καὶ τὰ τῆς ἀγωνίας τῷ Βαρὰμ λύβοι ἀνάπαυαν. ἐπὶ τούτοις συνιδῶν ὁ Χοσρόης, καὶ τὸν παρόντα καιρὸν κολακείαις ἀποπριάμενος, ἔκδοτον Κομεντιόλῳ Σίτταν καθίστησι. δευτέρῃ δ' ἡμέρᾳ ὁ στρατηγὸς ἐπ' ὕψει τοῦ ὀπλιτικοῦ αἰκισάμενος τοῦτον τῷ πυρὶ παρείδου, κατανθρακεύσας τε ταῖς φλοξὶ δίκην τῶν ἡμαρτημένων τὸν Σίτταν ἐσέπραττεν. ὁ μὲν οὖν Δομετιανὸς ἱεροπρεπῶς ἐς τὰ περὶ τὴν ἀνάληψιν τοῦ ἄστεος διεπονεῖτο, ὡς ἐνῆν ἐς τὰ μάλιστα, τοὺς τε συνομοσαμένους τοῖς βαρβάμοις Ῥωμαίους ἐς τὴν τοῦ ἄστεος ἄλωσιν Κομεντιόλῳ παρείδου τῷ στρατηγῷ. τούτων τοίνυν ἀξίως ὑποσχομένων δίκας τῶν κατὰ τῆς πατρίδος διαπεπραγμένων αὐτοῖς, ὁ ἱερὸς τῆς σωτηρίας τὴν ἑορτὴν ἐγκαινίων τῆς πόλεως πανήγυριν τε τοῖς καλλινίκοις συστησόμενος μάρτυσιν, ἐπὶ τῶν βημάτων τῶν ὑψη-

Nisibin concedant. Persae Chosroe immutato, pacta conventa cum obsidentibus ineuntes oppido excedunt. ducibus ipsis Constantinam intrantibus, inter eos etiam Sittas, qui Hormisdæ Martyropolim dolo prodiderat, apparuit. Domitianus Chosroae denuntiat illum adversus Romanos de se bene meritos iniustum videri, cum proditorem, deque Romanis ita meritum ut qui pessime, toleret, admonens eum Varamo quoque amicum fuisse, et hominem pestilentissimum perfidissimumque benefactis suis male gratiam relaturum, ne forte coeuntes Romani ipsum et una Sittam e medio tollant, bellumque cum Varamo terminetur. ob hanc causam prudens Chosroes, et opportunitatem temporis praesentem obsequio emendam censens, Comentiolo Sittam addicit; quem ille postera luce in omnium conspectu flagris caesum rogo tradit, et flammis delictorum poenas ab eo reposcit. Domitianus igitur, ut sacerdotem decebat, et quantum maxime poterat, pro urbe recipienda laborabat. at Romanos, qui ad urbem occupandam cum barbaris male conspiraverant, duci tradidit; quibus pro scelerate contra patriam perpetratis commerito supplicio multatis, episcopus festum diem partae salutis civitati instaurans, martyri-

λῶν τῆς ἐκκλησίας γενόμενος, παιωνίζων ἕσθια καινὸν τῷ Χριστῷ ἐπινίκιον, τοῖς ὡσὶ τοῦ κατεκκλησιασθέντος λαοῦ τάδε ποῦ διηγόρευεν.

B 16. “Ὁὐκ ἐν πολλέμοις μόνον καὶ συμπλοκαῖς καὶ ἐκτά-
 V 215 ξεσι ταῖς σάλπιγξιν ὁ Δαβὶδ ἀλαλάζει, ἀλλὰ καὶ ἐν εὐσήμεν ἡμέρα 5
 ἑορτῆς τῷ ἐπὶ πάντων συληλλεῖ Θεῷ. πρέπει γὰρ καὶ πολεμικοῖς
 ὄργανοις ἐμνεῖσθαι Θεόν· ἀρχιστράτηγος γὰρ οὗτος ἐκτάξεως
 κραταιός τε καὶ θνητὸς ἐν πολλέμοις πρεσβεύεται. καὶ ἐξ ὧν ἡ
 εὐδόκησις πέφυκεν, ἴδει που πάντως προελθεῖν καὶ τὴν αἴνεσιν.
 δεῦτε, καὶ ἡμεῖς ταῖς νοηταῖς ἀλαλάξωμεν σάλπιγξι, ταῖς δια- 10
 νοιαῖς φημί, οὐ κερυτῖναις, ὡς Ἰουδαίοις νενομοθέτηται· οὐ
 C γὰρ ἀλόγων μέλεισι διὰ τὸ παχὺ τῆς διανοίας γεραίρειν ἡμεῖς Θεὸν
 προσετάχθημεν. συστυσώμεθα γοῦν ἑορτὴν μὴ ἕως τῶν κερύ-
 των τοῦ θυσιαστηρίου καὶ μόνον διήκουσαν, ἀλλὰ μέχρι τῆς ἄνω
 ἱεραρχίας αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ, ἧς ἄρχιερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν 15
 τάξιν Μελχισεδέκ ὁ ἐκ δεξιῶν τῆς μεγαλωσύνης καθήμενος καὶ
 ἔστι καὶ ὀνομάζεται. τῷ ὄντι γὰρ ἐν βραχίονι κράτος ἐποίησεν,
 ὄρη ταπεινώσας φρυγμάτων, καθελὼν ἀπὸ θρόνων δυνάστας,
 καὶ πάλιν στηλιτεύων ἐπὶ τῆς Βαβυλωνίας τὰ μεγαλεῖα τοῦ πνεύ-
 ματος. δουλαγωγοῦνται γὰρ λέοντες, καὶ δράκοντες ἀποπνίγον- 20
 ται, καὶ Βῆλ καὶ Μίθρας ἀνδραποδίζονται, καὶ μαλακεύεται
 D πῦρ, μήτε μυρτύρων ἰσθῆτος τυραννήσει δυνάμενον, ἐπὶ νύ-
 φθας καὶ πίττης ἀφθόπως καταρδευόμενον. πάλιν δεξιὰ κυρίου

busque praeclaris victoribus panegyria sive celebritatem instituens, e sublimi ecclesiae suggestu, ad gratulandam Christo victoriam canticum novum cantans, ad populum congregatum ita disseruit.

16. “Non in bellis tantummodo atque in praeliis tuba canit: decet enim bellicis quoque instrumentis collaudare deum, qui primarius in pugna dux fortisque et potens in praelio colitur; et unde natum est decus, inde laudem quoque procedere plane oportet. agitedum, nos quoque tubis, quae intelligentia percipiuntur, clangamus, animis, inquam, non corneis tubis, quemadmodum lex Iudaeis praescripta requirebat: nec enim nos, ut illi, propter mentium hebetudinem animantium brutorum membris venerari deum iussi sumus. constituamus itaque diem solemnem, non usque ad cornua altaris duntaxat, sed usque ad coelestem hierarchiam pertinentem, cuius pontifex in aeternum, secundum ordinem Melchisedech, sedens ad dextram maiestatis dei et est et nominatur. profecto potentiam fecit in brachio suo, montium fastum humiliavit, et depositis de sede potentibus rursum magnaia spiritus super Babylone omnibus prodidit. subiguntur enim leones, et dracones suffocantur, et Bel atque Mithras captivi abducuntur. flaccescit ignis, et quanquam naphtha ac pice largiter imbutus, ne vestem quidem martyrum adurere potest.

ἐποίησε δύναμιν, ἐπέσειως καταδιαιτώσα Χαλδαϊκῆς, οὐκ ἐν τοίχῳ ἀλλ' ἐν οὐρανῷ τὴν προαγόρευσιν γράφουσα. καὶ διαιρεῖται Βαβυλώνια σκῆπτρα, καὶ ὕβριστῆς καταβύλλεται θρόνος, καὶ πάροικος βασιλεία συστέλλεται, καὶ τιμᾶται πάλιν τὸ ταπεινούμενον καὶ κρατύνεται τὸ νικώμενον. πάλιν τὴν στείραν πόλιν διὰ τὸν πόλεμον ὡς μητέρα δι' εὐτεκνίαν εὐφραινομένην ἔστι θεάσασθαι. μηδεὶς ἀμπεχέσθω τῆς βασιλικῆς ταύτης πυνηγύρεως ἀναξίαν ἐσθῆτα. πάντες τῇ καθαρότητι τοῦ βίου λευκί- P 115
μονήσωμεν, ἵνα μὴ ἀνάξιον τῆς εὐωχίας τῇ ψυχῇ περιβαλόντες
10 στολίσιμα ἀνάξιοι φανῶμεν τῆς μεταλήψεως καὶ τὰ ἀκόλουθα κατακριθῶμεν τῆς ἀποτεύξεως. ἔγκαινίζου, πόλις ἀγαλλιάσεως· ἦκει γὰρ σου τὸ φῶς, καὶ ἡ δόξα κυρίου ἐπὶ σε ἀνατέταλκε. τύδε μοι λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἀσπάζομαι, καὶ ἡ νῦν ὑπὲρ τὴν προτέραν φαιδρότητα δόξα καθίστηκεν. οὐ
15 γὰρ δήμεος μαρτύρων ἐν τοῖς ἔμπροσθεν καὶ πρῆσβυτέροις χρόνοις ἐκέκτησο, πῦσαν ἀτραπὸν καὶ λεωφόρον τῶν σῶν λαγόνων ἐπικυμαίνοντας. ἐπιφανεστέρα σοι τῆς ἀλώσεως ἡ ἀνάξενξις· B
ἦν γὰρ ἔκλεψε δόλος, νῦν φόβος ἀπέδοτο, καὶ ἦν βασιλέως βαρβάρου πυνουργία κυκῶς ἀπεσύλησε, νῦν ἐπιφανεστάτη δουλα-
20 γωγία καλῶς ἀντιδίδωσι. ταύτην οἰκίτης ἐσταλμένος ὑμῖν, ὧ μάρτυρες, προσηγάγετο, συμμύχους ἐλέσθαι θηρώμενος, οὗς ἀντίθεος τὸ πρότερον οὐκ ἐπρέσβευεν, ἐξ ἀποτεύξεως διδαχθεὶς τὴν εὐσέβειαν, ἐπεὶ καὶ Φουαῶ ὁ πύλαι μασιζόμενος ἢ νουθε-

iterum dextra domini fecit virtutem, compressitque spiritus Chaldaicos, non in pariete, sed in coelo praedictionem scribens; et dividuntur sceptra Babylonica, et thronus insolens deicitur, et regnum temulentum contrahitur; et quod humiliatum erat, denuo honoratur, et quod victum erat, corroboratur. rursus sterilem urbem propter bellum, ut matrem ob filiorum multitudinem laetantem aspiciamus. nemo vestem hoc panegyrico festo indecoram induat: omnes vitae morumque candore ac puritate candidum gestemus habitum, ne si animam secus quam regale convivium deceat convestiverimus, qui ad id admittamur indigni iudicemur, et his damnemur quae ab eodem electos consequuntur. renovare, urbs exaltationis: venit enim lumen tuum, et gloria domini super te orta est. haec enim dicit spiritus sanctus, et promissa amplector, et quae nunc est gloria, priorem claritatem superat. haud enim populos martyrum superiore memoria possidebas, omnem semitam et compita tuorum viscerum inundantes. plus tibi ad gloriam proficit ita liberatam quam ita captam esse. quam enim dolus subiugavit, nunc metus restituit; et quam regis barbari calliditas improbe pro spolio abstulit, nunc illustri-
sima receptio probe repeadit. hanc famulus vester missus vobis reconciliavit, o martyres, socios sibi conatus adiungere, quos dei adversarius antea non rogabat, ex infelici successu pietatem doctus, quoniam et

Θ Ε Ο Φ Υ Λ Α Κ Τ Ο Υ
Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Ω Ν
Λ Ο Γ Ο Σ Ε'.

THEOPHYLACTI
HISTORIARUM
LIBER V.

PONTANI ARGUMENTUM.

(1) *V*aramus re cum suis deliberata copias adversus Chosroem in diversa loca destinat. Nisibi conviciis incessitur. Zadespratae nuntii pessime ibidem accepti ad Chosroem transmittuntur, qui in adversa fortuna Sergii martyris opem, cum promissione crucis aureae, lapillis distinctae, implorat. Zadespraten Rosas a Salchone impulsus strategemate quodam interficit. (2) Zadespratae caput et spolia ad Chosroem portantur. Anathonum missi ducem occidunt, caput eiusdem Chosroae transmittunt; qui religionem Christianam praedicans, Mauricioque de secundis rebus suis significans, auxilium et pecuniam mutuam petit. Comentiolus rogatu Chosroae abdicatur, cui Narses ipsius stipator substituitur. (3) Narses cum Romano milite et Chosroe Persidem ingreditur. Chosroes rex acclamatur, a Darenis honorifice excipitur. Domitiani antistitis ob ingressum illius in templum minae. veniam petit rex. templo eiicitur. muneribus regis a Mauricio ornatur. Persae Varamo deserto ad eum desciscunt. Daram oppidum imperatori donat. legatum eius muneratur imperator, ipsumque filii appellatione cohonestat. (4) per Singarum Chosroae adversus Varamum delecta manus. re conspecta Varamus ad pugnam exit. procedit ultra cum auxiliis Chosroes. Domitianus milites ad fortiter praeliandum atque ad mortem contemnendam egregia concione inflammat. (5) militum pugnandi ardor. Chosroae custodia Romana attribuitur. ex Armenia copiae expectantur. Chosroes manipulos vires hostium exploratum dimittit. Bryzaciis dus Persa a Romanis captus auribus et naso mutilatur. Chosroes prosperitate sua lactus ducem Romanum acuit, duces Romanos atque Persas

convivio excipit. adductus inter epulas Bryzaciis illuditur et interficitur. hilaritas epulantium. (6) Mebodus nuntius ad praefectum prytanei de comitatu et pecuniis sufficiens. Theaurorum custodia fuga. Seleucia conditor. Euphratis descriptio. Mebodes Seleuciam noctu irumpens caedibus promiscue grassatur. Ctesiphontei fama conterriti deditioem decernunt. Antiochiam Persarum condidit Chosroes. Iustinianus eidem regiam extruxit. Mebodus Antiochiam litterae. (7) epistola nomine Romanorum ad civis Antiochiae Persidis fugitivos et Varami factionem poscunt. in ducem et dedititios animadvertunt. Iudaeos quoque tyranni ministros trucidant. qua occasione in Persidem commigravit Iudaei, eorumque aculeator vituperatio. Alexandriana locus unde dictus. (8) transitum fluminis Romani praecoccupant. unde audacia Varamo. eius speculatores capti rem produnt. in Amisecos irruptio. ad lacum Varamus Romanis occurrit. sine pugna abitur. Narses Ioannem monet ne separatim cum Persis in aciem descendat. (9) Chosroes nuntiis laetissimis afficitur. exercitus tres in unum coniunguntur. Chosroes et Varamus quantum exercitibus valuerint. Varami insidiae patent. barbarorum clamores et tumultus, Romanorum quies. ad praelium acies dispositae. barbari in montem confugiunt. Persarum temeritas. (10) Varami fuga ad loca varia, quem Romani persequuntur. certamen in campo paratur. Tessera Romanorum AVK MARIA. pugna describitur. sex millia Persarum fugientium. in captos Chosroae vacillia. Turcae donantur Mauricio. in frontibus eorum unde crucis signum. (11) tabernaculum Varami diripitur. barbari ex elephantis tela spargentes Romanis succumbunt. bestiae Chosroae donantur. spolia leguntur. disceditur. Chosroae ob partem viciorum laetitia. Romanos parum gratos domum remittit: ab eis de officio admonetur. mille custodes corporis Mauricium rogat. (12) de sancta femina Golinducha apud Hierapolim. genus, connubium, ecstasis. quid a marito propter Christianismum permissa sit. altera eiusdem divinitus illustratio, et de morte mariti vaticinium. Nisibim migrat. a sacerdotibus Christianis mysteriis imbuatur. a magis quaeritur; in carcerem diuturnum traditur: inde per angelum liberatur. Hierosolymis sancta adoratur. Chosroae futura praedicit. Hierapoli vita innocentissime exacta, in coelum abit. (13) Chosroes Sergio martyri crucem auream et gemmatam dono fert. epistola eiusdem de voto suo. posthabita lege Persica, Siram feminam Christianam ducit reginamque renuntiat. (14) Chosroes prolem a Sergio martyre contendit. cum donis epistolam mittit, qua se voti compotem evasisse narrat, cum singulari erga sanctum reverentia, et Christiane prorsus. (15) tyrannidis Varamo conscii morte plectuntur; Bindoes in Tigridem proicitur. foedus et pax inter Persas et Romanos ex aequo servatur. Vatinia Chosroae de Romanorum Persarumque imperiis. quae item Probo episcopo Chalcedensium praenuntiarit. ad res Europaeas regressio. (16) Mauricius ex Oriente copias in Occidentem reducit. contra Abares se instruit. rogatur a proceribus et patriarcha et ipsa Augusta atque liberis, ne ipse ducet exercitum. nihil impetratur. solis defectio. ventorum rabies. ad legatum audiendum in urbem redit. ad expeditionem revertitur. pie sacra obit. pauperibus benigne facit. iter eius a Rompho. a spectro forma suis incuratur.

P 120
V 219

1. Ὁ δὲ Βαράμ τῆς Ῥωμαϊκῆς διητυχηκῶς εὐμενείας, ἐκκλησίας ἀγέρας καὶ περὶ τῶν ἐν ποσὶ κοινολογησάμενος ἐκ τῶν ἐπιφανιστέρων τοὺς ἐς ἀνδρείαν τὴν ὑπεροχὴν κεκτημένους χιροτονεῖ στρατηγούς, ὅπως τῇ ἀντιθέτῳ προνοίᾳ τοῖς Χοσρόου πράγμασιν ἀντιταλαντεύσῃ πως τὸ ἀπρόσκοπον. καὶ οὖν τὸν 5 Μιραδουρὶν ἐς τὸ Ἀνάθων φρούριον τὸ πρὸς τῷ Κιρκησίῳ παρὰ τὸν Εὐφράτην ὑκοδομημένον ἐξέταπτεν μετὰ πλήθους δυνάμειως. ἔξεπέμπετο δὲ καὶ ἐς τὴν Νίσιβιν τὴν τε σύγχωρον Ἀραβίαν τὸν Ζαδеспράτην τὸν ἄρτι που συστρατεύσαντα τῷ Φεροχάνῃ. ὁ 10 μὲν οὖν Ζαδеспράτης τὴν Βαβυλωνίαν ἀπολιπὼν ἀγγέλους ἐς τὸν Σολχάνην ἐξέπεμπε, προαγορεύοντας αὐτοῦ τὴν ἐς Νίσιβιν ἄφιξιν. μενοῦν γε ὁ Σολχάνης, ὅτι που ὑπὸ τῶν ἀγγέλων τὸ τῶν μεγαλαυχημάτων ὑπέρογκον τοῦ Ζαδеспράτου διέγνωκε, τῇ ὑστεραία καθίσας συνέδριον ἐς ὑπήκοον τῶν συνελθουσῶν προσέταπτε τοὺς ἀγγέλους, ὅτι εἴη αὐτοῖς ἡ ἀξίωσις, μηδὲν τι 15 τῷ δέει αωσταλέντας ἐκτίθεσθαι. οἱ μὲν οὖν ἐξυψηροτούμενοι τῷ προστάγματι διεξήρισαν ἕπερ ὁ πεπομφῶς αὐτοῖς διηγόρευσε. θολοῦ τοίνυν γεγονότος τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ πάντων τῷ Βαράμ λαιδορουμένων, ὁ Σολχάνης αἰκίσας τοὺς ἀγγέλους ἠτίμωσε, καὶ 20 δεσμοῖς ἀφύκτοις τισὶ καταταλαιπωρήσας ἐς Χοσρόην ἐξέπεμπε. ὁ δὲ Χοσρόης τὸν μὲν Σολχάνην ἐξιλιπάρου ταῖς ὑποσχέσεσι παροτρύνων εὖ διατίθεσθαι τὰς τῶν ἐντυγχανόντων φοιτήσεις, αὐτὸς δὲ Χοσρόης ἀπορία τὴν ψυχὴν κατεβύλλετο, τὰς ἐπιστρα-

1. Varamus Romanorum gratiae benevolentiaeque repulsam passus, coactis primoribus communicatoque de praesenti rerum statu consilio, duces e nobilioribus animi fortitudine excellentes legit, ut cura et providentia rebus suis integris Chosroae occurreret. ad castellum igitur Anathan prope Circesium iuxta Euphratem situm Miradurinem cum agmine expedito, Zadespraten, qui nuper adeo Pherochanis signa secutus fuerat, Nisibim et in Arabiam finitimam mittit. Zadesprates itaque Babyloniam digressus Solchani super adventu suo Nisibim significat. Solchanes ubi Zadespratae insolentiam et iactantiam cognovit, postridie concilio convocato, ut in consensu, quid petitum advenissent, omni timore depolito eloquerentur, nuntiis imperat. illi dicto audientes mandata exponunt turbatur conventus, universisque Varamum maledictis lacerantibus, Mulchianes nuntios foede pulsatos et opprobriis affectos, insuper armatis vinculis misere constrictos, ad Chosroem mittit; a quo etiam a-

τείας τοῦ τυράννου μορμολυττόμενος. εἰσῆλθε τοίνυν αὐτὸν δε-
 σιδαιμονία ὄσιας θρησκείας τινός, καὶ πάλιν πρὸς τὸν ἐπὶ πάν-
 των θεὸν τὸν νοῦν μετεκόμισε, καὶ ἠντιβόλει τὸν αἰοιδιμον ἐν
 μάρτυσι Σέργιον, ὃν καὶ τὰ νομαδικὰ προσβένειν ἔζη εἰώθυσι,
 5 συλλαμβάνειν τῶν πόνων αὐτῷ. ἀπαρχὺς τε τροπαίων καθυπι- D
 σχνεῖτο προσφέρεισθαι, τοῦ κυριακοῦ πάθους τὸ ἐπίσημον σή-
 ματρον (σταυρὸς δὲ τοῦτο ἀναγορεύεται), τεκτονεύεσθαι τε
 τοῦτον χρυσήλατον, μιργαρίτην τε περιβαλεῖν αὐτῷ καὶ τῶν Ἰν-
 δικῶν λίθων τοὺς διαυγεῖς· ἐνσεβέστερον γὰρ ποτινώμενον ὑπὸ
 10 τῆς ἀνάγκης ὁ καιρὸς αὐτὸν ἐχειργάζετο. ἄτις ὁ Σολχάνης ἄξια-
 φηγητικώτατος καὶ παράδοξον ἔδρασεν ἐγγείρημα, βουλῆς τε
 ἀλλῆ τὸν ἀντιστράτηγον διεχρήσατο. Ῥοσᾶν γὰρ τὸν καὶ Ὀρμ-
 σθαν παρὰ τῷ Περσικῷ οὕτω καλούμενον ἰππικῇ περιφράξας ἰσχυί P 121
 κατὰ τῆς ἀντιστρατευσαμένης πληθύος ἐξέπεμπε. μάλιστα δὲ
 15 τῷ Ῥοσᾶ ὑπετίθετο δόλω τὰς ἐκβύσεις ἐπιτρέψαι τῆς ἐγγειρή-
 σεως. ὁ μὲν οὖν Ῥοσᾶς ταῖς ὑποθήκαις τοῦ Σολχάνου μετ' ἐπι-
 μελείας ἐπόμενος ἐχώρει πρὸς τὸ πολέμιον. δευτέρα δ' ἡμέρα ὁ
 Ζαδισπράτης ἐν τοῖς μέρεσι τοῦ Χαρχὺς παραγίνεται (κώμη δ'
 αὕτη παμφορωτάτη ὁμοῦ καὶ πολύανδρος), καὶ νυκτὸς ἐπιγενο-
 20 μένης ἐχόμενα ταύτης ἠγγραύλιζεν. ὑποτοπίσας δ' οὗτος πολε-
 μιαν ὄψιν, μὴ που ἔξυπινάως αὐτῷ συγκυρήσειε, τῆς περὶ τῷ
 σῶμα φρουρᾶς προμηθεῖαν ἐτίθετο. οὐκοῦν ἐν τῷ πύργῳ τῷ ἀνὰ
 τὸν χῶρον ἰδρυμένῳ καὶ ἐκ λογύδων λίθων κεκτημένῳ τὴν σύνθε-
 σιν τῇ δοκῆσει κατεπαννυλλετο τῆς δειλίας ἀπόκοιτος. ὁ τοίνυν B

videat. Ipse angore et tyranni metu plenus, animum delictor, tandem-
 que religiose in cuiusdam pietatis cogitationem ingreditur, iterumque ad
 deum principem rerum omnium sese convertit, ac venerandum Sergium
 martyrem, quem colere etiam barbarae nationes consueverant, supplici-
 ter rogat uti laboribus ac miseriis suis ne desit: se illi dominicae pas-
 sionis illustre monumentum, crucem, inquam, ex auro puro confectam
 et margaritis pellucidisque ex India lapillis variatam, victoriae suae pri-
 mitias oblaturum. ita illum necessitas pie orare obtestarique docuerat.
 caeterum Solchane admiratione, et memoria dignissimum facinus effecit,
 valentique consilio ducem adversarium e medio sustulit. Rosam quippe,
 alio nomine Hormisdam Persis, cum equestri robore contra infestam ad-
 ventantium manum emittens, auctor Rosae fuit ut dolo et insidiis rem
 transigeret. Rosas Solchanis auctoritati studiose parens in hostem ten-
 dit. die sequenti Zadesprates Charchas, vicum omne genus fructuum
 esserentem et incolis frequentissimum, venit, et nocte proxima in eius
 agro manet, constitutis circum se diligenter custodibus, ne forte impro-
 viso, quod formidabat, ab hostibus appeteretur. erat ibidem munitio
 clecto constructa lapide, in qua citra timorem totam noctem cubare se

ἀποστειλόμενος, τὸν πολυτάλαντον τῶν χρημάτων ἐκομίζετο πλοῦτον, καὶ τοῦτον κατακερματίσας ταῖς περὶ αὐτὸν Περσικαῖς κατέσπειρεν δυνάμεισιν. ὁ μὲν οὖν Γρηγόριος ὁ τῆς ἐψῆς ἱεροσύνης προεστηώς, τὴν Κωνσταντῖναν ἀπολιπὼν, πρὸς τὴν Ἀντιόχειαν μετεχώρησε. μετ' οὐ πολὺ δὲ τῷ Σαρῶμῃ ἐς βασιλεία 5 γενέσθαι Χοσρόης προσέτατε, καθικετεύων τὸν Καίσαρα Κομεντιόλου τῆς στρατηγικῆς ἐπιστάσιος ἀποβυλεῖν, ὡς οἶα δὴ ὑπὸ τοῦ Κομεντιόλου προηπλακίζομένου, καὶ ταῖς ἀναβολαῖς τὰς ἐπικουρίας ὑποφθίροντος. ὁ τοίνυν Σαρῶμης κατὰ τὸ προστεταγμένον αὐτῷ ἐς Βυζάντιον ἀφικνεῖται, τὴν τε πρεσβείαν διεξῆλθε 10 τῷ αὐτοκράτορι. καὶ οὖν ὁ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλεὺς ἀποστράτηγον τῆς ἐπὶ τὴν Περσίδα καθόδου Κομεντιόλου ποιησάμενος, Ναρσῆ, ὃς τοῦ στρατηγοῦ ὑπασπιστῆς ἐτύγχανεν ὢν, τὴν ἡγεμονίαν ἐντίθησιν.

P 123 3. Ἦρος τοίνυν ἀρχομένου ὁ νεώτερος στρατηγὸς Χοσρόην 15
V 221 παραλαβὼν (συνείπετο δ' αὐτῷ ὁ ἐν Μελιτηνῇ ἱερατιῶν κατ' ἐκείνο καιροῦ, ὃν Δημετιανὸν ὁ λόγος ἐδήλωσεν) ἐπὶ τὸ Μάρδεξ μετεποίησε· πόλεως δὲ Δάρας ἀφιστήκει τὸ ηρουρίον παρασάγγας τρεῖς. οἱ μὲν οὖν περὶ τὴν Νισιβιν τῆς Ἀραβίας, οἳ τε ἄλλοι δυνατώτατοι πάντες καὶ οἱ τῶν ταγμάτων ἡγούμενοι, ἀνα- 20 γορεύουσι Χοσρόην βασιλεῖα, καὶ τῆς δημοσίας ἐνέχυρα συγγενεῖς παρασχόμενοι προκατήρτιζον τὴν ἐς τὰ βασίλεια τῷ Χοσρόῃ ἐπύνοδον. ὁ μὲν οὖν τῶν Περσῶν βασιλεὺς τούτους ὑπὸ Ῥωμαίων περιφρουρεῖσθαι συνέταξε. ἀπάρας τοίνυν ἐντεῦθεν ὁ στρατηγὸς ἐπὶ τὸ Δάρας ἐατρωτοπέδευσεν. ὁ δὲ Χοσρόης τὰς 25

grapho testificatus, scripturam ad Mauricium misit, talentorumque multorum reportatas ab se divitias, minoribus permutatas numismatis, inter milites suos dispertivit. Gregorius patriarcha Antiochenus Constantina Antiochiam discessit. non diu post Chosroes Saramea ad imperatorem legavit oratum ut Comentiolo ducis munus abrogaret: quippe se illi esse ludibrio, ab eoque cunctando et differendo auxilii opportunitates corrumpi. Sarames iussa facessens Byzantium ivit, munus suum fungitur. imperator Comentiolum amplius in Persidem copias ducere vetat, Narsaeius satelliti eas partes imponit.

3. Primo itaque vere novus dux cum Chosroe, sequente Domitiano per id tempus Melitenes episcopo, ut ante diximus, Marden accedit, quod castellum ab urbe Dara tribus parasangis abest. qui igitur cum in Arabia prope Nisibim, tum alibi opibus plurimum pollebant, ad unum omnes, simulque ordinum ductores, Chosroem regem consulunt, ac pro re publica consanguineos obsidum loco opposcentes ei ad regnum recipiendum viam muniunt. obsides rex custodiri a Romanis iussit. inde Narsae ad oppidum Darum exercitum adducit. Chosroes Romanas copias

συμμαχικὰς δυνάμεις τῶν Ῥωμαίων θιώμενος κοινῶσας ἀλλή τοῖς
 τε ὄπλοις κατακοσμουμένης, ἐκθάμβων παρασκευῇ, πρὸς τὰς
 τρωτῆρας μετεχώρει ἐλπίδας, μηδὲν τι τοῦ πρῆσβυτέρου πάθους
 τῷ λογισμῷ νοσφιζόμενος. εἰσήρρησε τοιγαροῦν πρὸς τὸ ἄστυ C
 5 ὁ βυσιλεύς ὁ βάρβαρος, καὶ ἐντεμενίζεται ἕμα τοῖς τοιχοῖς παρὰ
 τῷ περιφανεῖ τεμένει τῆς πόλεως, ἐν ᾧ Ῥωμαῖοι τὰ τῆς θρη-
 σκειᾶς ἐτέλουν μυστήρια, λιν κενταυρικῶς τε, καὶ ἐν ἐπισάλφῃ
 τύχῃ τῶν πραγμάτων διακειμένων αὐτῷ. οἱ μὲν οὖν Δαρηνοὶ
 διηγανύκτου ἐπὶ τῷ ἐγχειρήματι, Χοσρόου τοῦ πρῆσβυτέρου
 10 ἤρηκτος τὴν πόλιν καὶ μηδὲν τι πρὸς ὕβριν τοῦ σεβύσματος ἐγ-
 χειρήσαντος. οὐκοῦν ὁ Δομετιανὸς τὴν βάρβαρον ὕβριν φέρειν D
 οὐκ ἔχων, τὰς δυνάμεις ἀναλαβὼν παλινδρομεῖν ἐπὶ Κωνσταντι-
 ναν ἠπέλει. ἠτιμιωμένος τοίνυν Χοσρόης ἐντεῦθεν, καὶ τῇ προ-
 κειτῆ μὴ χάριν ὑμολογῶν, ὡς τὸν Δομετιανὸν ἐκ τῶν παρ' αὐ-
 15 τοῦ ἐπιφανεστάτων ἐξέπεμπε, ἔλειον αὐτὸν ἐξαιτούμενος τῷ με-
 ταμίῳ παρέχεσθαι. ὁ μὲν οὖν ἱερεὺς ὅπως εἶδει προφηλακί-
 στας τὸν βάρβαρον, ἐπανῆκεν εἰς τὸ Δύρας ἐξοικίσας τοῦ τεμέ-
 νους Χοσρόην. ἔκτη δὲ ἡμέρα, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ λιθοκόλλη-
 τον ζώνην καὶ τιάραν βασιλικὴν κλίνας τε καὶ τραπέζας χρυσοῦς
 20 ἐς τὸ Δύρας τῷ Χοσρόῃ ἀπέστειλεν, πομπὴν τε βασιλειον αὐτῷ
 συγκροτῶν ἐκ τῶν παρ' αὐτῷ δορυφόρων μεγαλοπρεπῶς μετεδί-
 δον, ὅπως μὴ βυσιλικῆς χηρέων συντάξεως εὐκαταφρόνητος
 εἶη Ῥωμαῖοις τε καὶ Πέρσις. περιστοιχίζετο γοῦν πάντοθεν
 βασιλικῆ δορυφορίᾳ Χοσρόης, ὅπως νόμος Ῥωμαῖοις αὐτοκρα-

2. an ἐκθάμβω?

viribus florentes et armis conspicuas cum apparatu stupendo cernens, in
 spes novas ingreditur, nec tamen prioris infortunii memoriam deponit.
 urbem itaque rex barbarus iniens, in templum magnificum, in quo Ro-
 mani religionis mysteria obibant, admodum ferociter et contumeliose,
 adhuc necessitati subiectus, et rebus eius a fluctibus fortunae iactatis,
 armatus se infert. Darenī factum indignari, praesertim cum Chosroes
 senior capto oppido nihil ad iniuriam divini cultus molitus esset. quam-
 obrem Domitianus barbaram insolentiam non sustinens, acceptis copiis
 Constantinam sese rediturum comminatur. Chosroes despectum se videns,
 mutationemque istam parum gratam habens, ad Domitianum quosdam de
 nobilissimis suis mittit, qui nomini suo illi satisfacerent. episcopus bar-
 baro quantum decuit ignominia multato, Daram revertitur ipsumque e
 templo eiicit. die sexto imperator balteum insertis gemmis, tiaram re-
 giam, lectulos et mensas aureas Daram illi transmittit, comitatumque
 regium ei conficit, et de suis doryphoris nonnullos honoris causa adiun-
 git, ne regio desitutus satellitio Romanis iuxta Persisque vilesceret.
 cūrabant igitur eum undique regii satellites, quo pacto Romanis impera-

τορικὰ σκῆπτρα γεναιρεσθαι. ὁρῶντες γοῦν οἱ Μῆδοι ὀπόση
 P 124 τῷ Χοσρόῃ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἐρώμη περιεκέχτο, τὴν γνώ-
 μην μεταναστευσάμενοι, χαίρειν φρούσαντες τῇ τυραννίδι προσε-
 χύρουν Χοσρόῃ. καὶ τοῦ μὲν Βαράμ ἑσημέραι τὸ συμμαχικὸν
 κατησθένει, τῷ δὲ Χοσρόῃ κατὰ τοῦν ἐχώρει τὰ πράγματα, κα-5
 ταλιπαινομένης αὐτῷ τῆς δυνάμεως. διανοεῖται γοῦν παρα-
 τικὰ Χοσρόης βασιλεῖ Μαυρικίῳ ἐννοστάτην κρῆξιν ἐνδέξα-
 σθαι. διὸ ἐν βασιλικῇ διφθέρα τὴν πόλιν Δάρας ὑπήκοον ἐγ-
 γράφεται προῖκα Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι, τὸν τε Δολαβζάν
 τὸν σατράπην, ἄνδρα ἀπόβλεπτον, ἐς Βυζάντιον στέλλει τὰς 10
 κλεῖς οἰσόμενον τοῦ πόλισματος τὴν τε ἐν γράμμασι δωρεάν. ὁ
 μὲν οὖν πρέσβυς ἐπὶ τὸ βασιλεῖον ἔστν γενόμενος παρεδίδου
 Ῥωμαίοις τὸ πόλισμα, καὶ ἐς λόγους πρὸς τὸν αὐτοκράτορα
 ἤκει· ὁ δὲ βασιλεὺς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ δώροισ βασιλικοῖς μεγαλύνας
 τὸν Δολαβζάν, τὴν τῶν προκαταγγελλθέντων ὠχύρου καὶ αὔθις 15
 ὑπόσχουσιν, παῖδα Χοσρόην ἀποκαλῶν.

B 4. Ὁ δὲ Χοσρόης εἰς τὸ Σηγγάρων (Μηδικὸν δὲ τὸ ἔστν)
 V 222 τὰ τε γυναῖκα καὶ τοὺς παῖδας κατησφαλλετο· ἐχρῶτατον γὰρ
 τὸ ἔστν καὶ ὑπὸ τῆς ἔριδος περιφρουρούμενον καὶ ἥκιστα τοῖς
 πολεμίοις ἄλωτόν, τῷ καταύχμῳ τῆς ὑδρεύσεως πεφνκὸς πρὸς 20
 πολιορκίαν ἀπρῦσιστον. μετὰ τοῦτο Μεβόδη προστίπτει, καὶ
 δυσχιλλοῖς ἐκ τοῦ ὀπλιτικοῦ περιφράξας αὐτὸν διὰ τοῦ Σηγγάρων
 νομοθετεῖ ἐς τὰ βασιλεῖα εἰσβαλεῖν, τὸν τε ὑπὸ τοῦ Βαράμ γε-
 C νόμονον φύλακα τῶν ἀνακτόρων διαχρησασθαι. ὁ δὲ τύραννος
 σὺν τοῖς Ῥωμαίων τάγμασιν ἐπιόντα Μεβόδην μεμαθηκῶς, συν- 25

terem suum honorare mos est. Intuentes Persae quam potentem imperator Chosroen reddidisset, a tyranno ad eius partes commutatis voluntatibus accedunt, et Varami exercitu quotidianis defectionibus imminuto, Chosroae adauscis coplis res ex sententia procedebat. mox quantam posset adversus Mauricium benevolentiam sibi declarandam statuens, in membrana regia Darum ei gratis transcribit, et Dolabzanum satrapam, virum illustrem, Byzantium cum clavibus oppidi instrumentoque donationis mittit. legatus in urbem imperantem profectus Romanis oppidum addidit; cum imperatore collocutus, ab eo pro imperatoria magnificentia muneribus cohonestatur. pactorum praeterea fidem imperator denuo confirmat, et Chosroen filium appellat.

4. Chosroes Singarum (Mediae seu Persidis urbs est) mulieres ac liberos suos securitatis causa transfert. est enim munitissima, et quia simul controversa, custodia nunquam vacat, minime hostibus expugnabilis, ac propter paludes informes obsessoribus inaccessa. post haec Mebodi dat negotium ut sumptis duobus armatorum millibus, per Singarum in regiam facto impetu, custodes Varami trucidet. tyrannus ut Mebodem cum Romanis cohortibus adventare comperit, coacto milite sui

αθροίσας τὸ μάχμον ἔξειδίδου πρὸς πόλεμον. ὁ μὲν οὖν Με-
βόδης δέει τῷ τοῦ βασιλέως προσταύματος πρὸς τὸ ἔργον ἐχώρει.
Θέρονος δὲ ἀρχομένου καὶ τῆς πόας παχυνομένης ἀκμῆ, τὸ Δά-
ρας καταλειποῦς ἕμα τῷ συμμαχικῷ ὁ Χοσρόης ἐς τὸ πρόσω
5 ἐχώρει. ἐπεὶ δὲ πρὸς τῷ Ἀμμοδίων ἐγένοντο, τέταρσι καὶ δέκα
διεστηκότι Δάρας, Δομετιανὸς ἕμα τοῖς ἡγεμόσι τὸ Ῥωμαϊκὸν D
συναθροίσας καὶ πρὸς τι βουνίον ἀνείς, τοῖςδε τοῖς λόγοις τὰς
δυνάμεις κατήχη.

“Ὁ μὲν καιρὸς ὑμῖν μεγαλοργῶν ἀφορμῆν, ἄνδρες, τα-
10 κταίνεται, ὁ δὲ τρόπος δικαίαν ὑπόθεσιν. ὁ δὲ τόπος τὸ φιλο-
κίνδυνον ἐκζητεῖ· ἡ αἰτία τὴν εἰσέβειαν ἀπαγγέλλεται καὶ λύμην
φιλοτύραννον ἀπαναίνεται. γίνεσθε γοῦν ἀξιόμαχοι· ἐς πολε-
μίαν γὰρ γῆν ἀναστρέφεσθε, ἐν ἧ τὸ νικᾶν ὑπερένδοξον καὶ τὸ
τῆς δευτέρας τύχης βαρὺ καὶ λεγόμενον. τοίνυν ἡ παράταξις
15 εὐδοξίας ἔχει τὴν πρόφασιν μεγάλης καὶ ἐπιφανοῦς ἀπάρχεσθαι
πρώξεως. ἅπαντα γὰρ τὰ τῆς οἰκουμένης ἔθνη τὴν ὑμετέραν P 125
ιστορίαν ταῖς διανοαῖς ἐγγράφεται. ἔξακουστον πέφυκε τὸ ἐγ-
χείρημα. ὁ πόλεμος ἀξιόλογος, οἱ ἀγῶνες ἀθύνατοι. τὰ τρό-
παια ταφῆς οὐ παραπέμπονται λήθης. οὐκοῦν πάντα παθεῖν
20 βλυσσετέλις ἀγωνισασθαι, ἢ προέσθαι μετὰ τῆς εὐκλείας τὰ σώμα-
τα. τοῦτο πέρας τῶν πόνων ἀριστεύοντες ἔχετε, αὐτῆ τῆς εἰρή-
νης ἢ πρόδοος. μὴ στερηθῆτε τοῦ βύλλεσθαι, ἵνα μὴ ζημιω-
θῆτε τοῦ σώζεσθαι. ἐσπερνίσασθε τὰς βολὰς, ἵνα καὶ τοὺς

9. μεγαλοργῶν malim.

19. an ταφῆ?

defendendi prodit. Mebodes mandati quod ab rege acceperat respectu,
rem aggreditur. aestate autem ineunte et pratis etiamtum herbescenti-
bus, relicta Dara Chosroes cum auxiliis ultra progreditur. postquam
Ammodium stadiis quatuordecim Dara dissitum advenerunt, Domitianus
consenso colle, ad duces et milites huiusmodi verba habuit.

“Tempus, milites, mirificam vobis occasionem conciliat. mores vestri
idoneam pugnandi materiam, locus periculi despicientiam requirit; causa
pietatem denuntiat exitiosamque tyrannidem respuit. dignos igitur cer-
tamine vos praebetote: nam in hostili regione versamini, in qua vincere
sane quam gloriosum, vinci autem etiam dictu grave et odiosum est.
habet ergo hic conflictus eximium quiddam et illustre incipiendo decus
propositum, universae siquidem per orbem terrarum gentes, quas vos
agitis, mentibus inscribunt. exauditum est quod facitis, bellum est
magnum, certamina immortalia, tropaea nulla oblivione sepelientur.
quare non cedere malis, sed contra audentiosem ire, aut cum nominis
sui gloria proicere corpus expedit. hunc strenue dimicantes finem la-
borum nanciscimini. hac via pax procedit. nolite plagas subterfugere,
ne simul salutem fugiatis. adverso pectore iaculorum ictus excipite, ut

Ἐπιπέδους ἐπιγαλιέσθε. μηδεις προσδέξεται νώτιον μάλω-
 πε· οὐκ οὐτε τὰ μετέφρονε νίκην θείασθεθαι. ἐνοῦθε ταῖς
 περὶ τῆς ἡμετέρας σωματικῆς ἀσθενείας, κοινῶν τῶν πόρων ἀλλ'
 ἢ ἐν τῆς δουλίας γυμνάσιον. ἀπεκρίματος ἔστω ὁ μὴ τὰ πρεσβεία
 τῶν κινήσεων ἀρκεῖται. τῆς νίκης θανατῶντες ὀλέγεσθε. τραί- 5
 ας καὶ βλάσθ ἐξασθενῶν τὰ τρέποντα. οὐδὲν ἐπιδοξον ἢ ἔα-
 ριστος κερδίζετε. οὐκ ἔστω οὐδὲν ἐνοσάλειον θανάτου γλυκύ-
 κρημα. ἂν τὸν τρέποντα ἀσθενῶν καὶ νόσον μαρασμοῖς κα-
 κηλαίωσθε. κινήσεις καὶ μετὰ τῆς ἔβης τεθνήσκει παραταττό-
 μενος. ἀσθενῶν δὲ τῶν κινήσεων, ἔμην τοῖς ἀριστεύσει κα- 10
 κηλαίωσθε. οὐ τὸν ἀσθενῶντα οὐδὲν ἢ φύσις τοὺς ἀπο-
 κινήσεις. ἀσθενῶνταίεστιν τὸ τῆς ψυχῆς γυμνοῦσθαι τὰ
 κινήσεις. οὐκ ἔστω ὁ ἴσως τῶν ἀσθενῶν. οὐδὲν τῶν τῆδε
 τῆς νίκης ἐπιπέδους. ἀσθενῶν τῆ λύπη συμμεικται. ἀνάγκη
 καὶ κινήσεων τῶν ἴσως οὐκ ἔστω τὸν ἀσθενῶντα. μὴ θαν- 15
 ας κινήσεων κινήσεων κινήσεων ἔστω τῆς ἐπιπέδους, καὶ μεγά-
 λην καὶ κινήσεων κινήσεων ἐπιπέδους, ἔστω μὲν τῆ ἔστω
 κινήσεων κινήσεων. οὐκ ἔστω τῶν ἔστω τῶν κινήσεων. ἀν-
 κινήσεων κινήσεων τῶν κινήσεων. τῆς μεταβολῆς πραγμάτων ἀγύμνοι.
 τῶν κινήσεων τῶν κινήσεων. ἀσθενῶν τῶν κινήσεων μετὰ τῆς Περσικῆς τῶ- 20
 κινήσεων κινήσεων. καὶ κινήσεων μετὰ τοῦ σώματος ἔμην
 τῶν κινήσεων κινήσεων. ἀσθενῶν τῶν κινήσεων τὰ κινήσεων τῶν
 κινήσεων κινήσεων. οὐκ ἔστω τῶν κινήσεων Πέρσων τὸ τῶν κινήσεων. ἀπὸ-

...vobis concidi pe-
 ...animis magis quam
 ...et laborum, non timiditatis tenete consortium.
 ...victoriam
 ...comparantur. haud
 ...quod in acie mor-
 ...et verborum tabe consumi est
 ...nec enim fu-
 ...quae animis nudari corpora
 ...pede non pulset.
 ...sunt
 ...regitur. ne diem ulti-
 ...et vobis inde rerum gerendarum occasiones
 ...cum et otio inertisaeque et vagis volupta-
 ...vires praestate animos, et mu-
 ...configit eam ad vos rex Babylonius,
 ...redactus, et cum corpore suo
 ...potestatiue vestrae commisit,
 ...sibi constituta. aver-

στων ἐπιβαίνει βωμῶν ὁ Βαράμ· οὐ γὰρ βασιλείον ἐπιφέρεται γένος· νόμοις τοιγαροῦν ὕβρειως τὴν κρηπίδα τοῦ κράτους περιβαλλόμενος καταστασιασθήσεται θῦπτον· οὐ γὰρ οἶδε τὸ βίαιον ἀφιλόνεικον ἔχειν τὴν ὑπαρξιν· ταῦτα τοῖς τῆς καρδίας ταμίαις ἐναποτίθεισθε, γραφαῖς ἀτυπώτοις ἀπογραφόμενοι, καὶ μὴ διεχῆσθε τοῦ λόγου τὸ καιρίον εἰς ἀέρα διαλυόμενον, ἵνα μὴ τὴν αἰσχύνην τῆς ἀποτεύξεως λυπηροτέραν κληρώσησθε· ἔστω προκομπὸς ὑμῖν τῆς ἐκτάξεως ἀρχιστράτηγος κυρίων δυνάμεως, ὁ μονογενῆς παῖς τοῦ Θεοῦ, ὁ πρὸ τῶν αἰώνων Θεός, τὰς ἀποπε-
10 ρατώσεις αἰσιωτέρας τῶν ἐλλείδων ὑμῖν παρεχόμενος.”

5. ‘Οπηνίκα οὖν ταῦτα τοῖς ὡσὶ τῶν δυνάμεων ἐνεβάλ- P 126
λατο, θείας ἐπιπνοίας τινὸς τὸ ‘Ρωμαϊκὸν ἐπεπλήρωτο ἄθροισμα, τὴν τε προθυμίαν ἀνανταγωνίστη σθένει φρυξάμενοι ἐπ’ αὐτὴν που λοιπὸν τὴν τελειουργὸν κατεβακχεύοντο πρᾶξιν χωρεῖν, σὺ-
15 φρονη μανίᾳ τιλ ἐς συμπλοκὴν ἔξοιστρούμενοι· οἶδε γὰρ καὶ λόγων ἀλλὰ θανάτου καταφρονεῖν· τοίνυν ἀπάραντες ἐντεῦθεν εἰς τὸ πρόσω ἐχώρον· ἡ δὲ φρουρὰ τῷ Χοσρόῃ ὑπὸ τοῦ ‘Ρωμαϊκοῦ συνετέτακτο· οὐ γὰρ ἡ ἐπιχώριος τούτῳ ἀσφάλεια τὸ πιστὸν ἀνελάμβανεν· ὁ μὲν οὖν Δομετιανὸς ἐς τὴν ‘Ρωμαίων
20 πολιτείαν ἐπάνευσι, κυρώσας Ναρσῆν στρατηγὸν τοῦ πολεμικοῦ· Β τὸ δὲ στρατόπεδον πλησίον Μύγδονος ποταμοῦ χάρακα διεγράψατο· ὁ δὲ Σαράμης προηγίτο τῆς στρατείας, τούς τε ἐπιστισμοὺς ἐρυνιζόμενος εἰς ὅσον ἀποχρῆν τρέπειζαν τῷ συμμαχικῷ παρεσκιάζεν· τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ ἐς τὸν Τίγριν αὐτὸν τὸ ‘Ρωμαϊ-

santur tyrannidem Persae. infido Varamus praesidio nititur, stirpe regia minime procreatus: quapropter ab insolentiae et iniuriae legibus imperium auspicatus, brevi seditionibus exagitabitur: nam ubi violentia, ibi res in tranquillo possideri non solet. haec in mentium vestrarum penetralibus litteris inaspectabilibus inscripta recondite; et quae opportune a me dicta sunt, ea in ventos diffundi ac dissipari ne permittite, ne dedecus et ignominiam ipsa frustratione tristiores reportetis. unigenitus dei filius, ante saecula deus, princeps copiarum domini imperator, vos ad praelium deducat, exitumque spe ipsa faustiores vobis largiatur.”

5. Postquam haec milites Romani auribus hausserunt, divino pleni afflato, alacritateque et animi robore invicto communiti, de caetero ad opus ipsum peragendum furebant, et sobria quadam insaniam quasi oestro perciti ad arma fervebant. potest enim contemptum huius lucis ingenerare etiam virilis et robusta oratio. ergo discedentes ultra pergunt. Chosroae indigenarum fidem suspectam habenti custodes de corpore Romanorum constituntur. Domitianus Narse duce confirmato in Romanam ditionem regressus, exercitus prope Mygdonum fluvium castrametatur. praecedit Sarames, conquisitoque commenta mensam militi pro necessitudine parat. tertio die Romani Tigrim attingunt, expectationeque Re-

κὸν παραγίγνεται, καὶ τέλος ἐς τὸ πρόσω φορᾶς ἀνεκρίτετο, τὰς
 ἐκ τῆς Ἀρμενίας Ῥωμαϊκὰς δυνάμεις ἀπεκδεχόμενον. ὁ δὲ
 Χοσρόης χιλιούς ἐκ τῆς περὶ αὐτὸν φρουρᾶς κοσμίως ἐκτάξας
 διαπεραινεῖσθαι αὐτοῖς τὸν ποταμὸν ἐγκλιεύεται, καὶ ὅπως ἔχει
 C δυνάμειος ἢ ἀντικαθεστῶσα ἀπηνεύεσθαι δύναμις. οἱ μὲν οὖν 5
 τὸν ποταμὸν διανηξάμενοι πρὸς τῷ Ζαβῆ γίνονται ποταμῶ· ἀκη-
 κούτες τε Βρυζάκιον οὐ πόρρω στρατοπεδεύεσθαι, ὃν ἐπὶ δια-
 σκοπῇ ὁ Βαράμ ἀπιστέλλετο τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπιφοιτήσεως σὺν
 δυνάμει πολλῇ, χωροῦσιν ἐς αὐτόν, καὶ ἀθρόως περὶ πρώτην
 φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἐπιστάντες, τοῦ πολέμου κρατήσαντες ἐξώ- 10
 γρησαν τὸν Βρυζάκιον, ὥτ' αὐτὰ τε καὶ ῥῖνα τῆ κοπίδι κατατεμόμε-
 D νοι ἐς βασιλεῖα Χοσρόην ἐξέλεμπον. ὁ δὲ Χοσρόης ἐπιδειξίλου
 τῆς ἐπιβολῆς αὐτῷ γενομένης εἰς μέγα ἤρθη χαρᾶς· διεγνοαίως
 τε τὴν τῶν ἐναντίων δianoian, παραθήγει τὸν τῆς Ῥωμαϊκῆς
 δυνάμειος ἔξαρχον μὴ διαχεῖν τὸν καιρὸν παρεχόμενον αὐτοῖς 15
 δυσμαχωτάτην ἐπέτευξιν. διὰ τοι τοῦτο διαπορθμύονται τὸν
 ῥοῦν αἱ δυνάμεις, καὶ τῷ Διναβαδῶν, οὗτω καλουμένη χώρῃ,
 τάφρῃ περιστοιχιζονται. ἔνθα δὲ Χοσρόης Ῥωμαίων τε καὶ
 Μήδων τοὺς ἡγεμόνας εἰστία. ἤδη δὲ τοῦ δείπνου μεσοῦντος
 ὁ Βρυζάκιος δέσμιος ἐς μέσον παράγεται, ῥῖνα καὶ ὡτα ἀνύπη- 20
 ρος. ὅτε δὲ παιγνίων τοῖς δαιτυμόσι παρακύλαμα γέγονε, ἐπι-
 δείπνιον ὁ βασιλεὺς θέλων τοῖς δαιτυλεῦσιν ὡσπερ ἀξιολόγον χαρι-
 ζόμενος, τοῖς ὑπασπισταῖς τοῖς περὶ αὐτὸν ἀσῆμῳ προστάξας
 Θεσπίσματι, τῷ σχήματι τῆς χειρὸς, θανάτῳ τοῦτον ἐκδίδωσιν·
 P 127 οὐ γὰρ εὐωχουμένοις θέμις τοῖς Πέρσαις διαλαλεῖν. οἱ μὲν οὖν 25

23. κρήξας IP.

manarum ex Armenia copiarum itinere tantisper desistant. Chosroes de
 suis mille ad fluvium traiciendum hostiumque consilia indaganda deligit.
 transmittunt, ad Zabam flumen veniunt, Bryzaciū, quem Varanus ad
 Romanorum adventum speculatum miserat, non procul tendere compe-
 riunt. valida vi in eum vadunt, confertimque circa primam noctis vigi-
 liam adorti certamine viscant, vivum capiunt, auribus et naso amputatis
 ad Chosroea regem mittunt. qui de impressionis successu gaudio ingenti
 effertur; perspectoque quid hostes cogitarent, ducem Romanum hortatur
 ne difficillimam victoriam, quam in manibus habeant, elabi sinat. itaque
 fluvium transeunt, loco Dinobedum dicto castra valle fossaque commu-
 niant. illic Chosroes Romanorum Persarumque tribunes epulo excipit.
 quo procedente Bryzaciū vincas auribusque et naribus abscissis intro-
 ducitur, in quem ut convivae satis iluserunt, rex iis quasi quoddam
 postcoenium et insigne spectaculum exhibens, obscuriore mandato (gesta
 manus) stipatoribus interficiendam praecipit: Persis eam convivantibus

ἐκεντήσαντες τὸν Βρυζάκιον ἀνεῖλον, ὡς προσετάρχθησαν. ἀνα-
 μειγμένου τοίνυν τοῦ δείπνου καὶ αἵμασιν, ἀκροτελεύτιον ἡδο-
 νήν τοῖς ἐγκλίτοις ὁ Χοσρόης παρείχετο· μύροις γὰρ αὐτοὺς κα-
 τομβρίας, ἀναδήσας τε στεφάνους τοῖς ἀνθεῖν, ἐπινίκιον πλ-
 5 νειν ἐκέλευεν. οἱ μὲν οὖν τότε ἱλαρυνθέντες ἐπὶ τῇ πανθαυσιᾷ V 22A
 εἰς τὰς ἑαυτῶν σκηνὰς ἀπήισαν, ταῦτα δὲ διηγουμένοι ὄσατι
 αὐτοῖς ἰστιωμένοις ἀπήνησε, καὶ ἦν Βρυζάκιος τῶν τοῦ λόγου
 μελῶν τὸ ἐπίσημον.

6. Τῇ δὲ ἰσαύριον βασιλεὺς Χοσρόης τὸ τε συμμαχικὸν B
 10 τὸν Ζαβῦν ποταμὸν διεπεραιώσατο. Μεβόδης δὲ ὁ Πέρσης ὁ
 εἰς τὸ Σηγάρων σταλεῖς τῇ Βαβυλωνίᾳ προσέβαλλεν, καὶ ἄγ-
 χστα τῶν βασιλείων γενόμενος τῷ ἐφεισηκότῃ τοῦ βασιλικῆ
 πρυτανείου ἐξέπεμπεν ἄγγελον, μεγάλην ἐπισιτισμοῦ παρασκευὴν
 αὐτὸν ἀπεργάσασθαι, χρημάτων τε ἐπιδόσεις ἰκανὰς καταθεῖναι,
 15 πλήθη πολλὰ συμμαχικῶν αὐτῷ συρρευσάντων δυνάμεων, εἶναι
 τε θάνατον τῆς ῥαθυμίας ζημεῖν. ὁ μὲν οὖν τοῦ πρυτανείου C
 τὴν φροντίδα περιβαλλόμενος ἐπιδεικνύει τοῦ Μεβόδου τὰ γράμ-
 ματα τῷ ἐπιστατεῖν τῶν βασιλικῶν θησαυρῶν εἰς τὰ βασίλεια
 ὑπὸ τοῦ Βαρᾶμ καταλειφθέντι. ὁ δὲ καταπλαγεὶς τὴν ψυχὴν,
 20 μεσοῦσης νυκτὸς τὸ περὶ αὐτὸν στρατιωτικὸν συναγείρας, εἰς
 τὴν Κτησιφῶντα χωρεῖ, καταλιπὼν τὴν Σελεύκειαν. λέγεται δὲ
 τὴν Σελεύκειαν τὸν ἐπὶ κλην Νικάνορα Σέλευκον μέσον τοῖν δυοῖν
 ποταμοῖν οἰκοδομήσασθαι, ὧν ὁ μὲν Τίγρις ἐπὶ τὴν Περσικὴν D
 θάλατταν ἔχχτος ἴστιν ὄλω τῷ ρεῖματι, ὁ δὲ Εὐφράτης περὶ
 25 τουτοῖ τὸν χώρον γινόμενος διατέμνεται τρίχα, τὸ τε οἰκίαν

loqui nefas est. Illi, ut iussit, Bryzaciū confodiendo perimunt. ita
 coena etiam sanguine commista, summam accumbentibus iucunditatem
 Chosroes praebuit. unguentis namque perfusos et floribus coronatos,
 victoriam gratulantes iubebat bibere. qui tam lautis epulis hilarati in
 tabernacula sua digrediuntur, quae inter epulandum accidissent memo-
 rantes; eratque Bryzaciū narrationis caput.

6. Luce altera Chosroes auxilia Zabam fluvium transducit. Mebe-
 des Persa Singarum missus Babyloniam invadit, iuxtaque regiam consti-
 tatus praefecto regalis prytanel per certum hominem mandat, uti sibi
 comestum largiter ministret nec modicam insuper pecuniam sumeret,
 cum magna ad se auxilia confluerint: tarditatem morte luiturum. cura-
 tor prytanel litteras Mebodis ei demonstrat, quem Varamus thesauris
 custodiendis in regia reliquerat. is percussus animo nocte intempesta,
 coactis quos habebat militibus, dimissa Seleucia (quae et Babylonia)
 Ctesiphontem transfugit. fertur Seleuciam Seleucum cognomento Nica-
 norem aedificasse, inter due flumina, quorum alterum Tigris in mare
 Persicum pleno alvee exoneratur, alterum Euphrates, qui in eam regio-

ὄνομα ἀποβάλλει καὶ διαφόροις προσηγορίαις ὀνομάζεται. τοῦ-
 του ἢ μὲν μία ἀπόρροια διώρουξε μεγάλαις καὶ τύφροις κατακερ-
 ματισμένη πῶς ὑφανίζεται· τοῦτό τοι καὶ πάμπορον αὐτὴν
 λείνην τὴν γῆν ἀπεργάζεται. ὁ δὲ ἕτερος ἀπορρῶξ εἰς τὴν Βα-
 βυλωνίαν προχέεται, καὶ τὰ τῆς Ἀσσυρίας ἔλη περιλαμβάνει δια-
 5 πειρόμενος. ἢ δὲ τρίτη διαρρεῖ τῆς Σελευκείας ἐχόμενα, καὶ
 εἰς τὸν Τύριν εἰσβάλλει, καὶ δίδωσι τῷ πολισμάτι δυσμαχωτώ-
 την ἀσφάλειαν, ταῖς λαγόσι τῶν ὑδάτων ὥσπερ στεφάνη ἔρκους
 τινὸς τὸ ἄστυ κατοχυρώσασα. ἡμέρα δὲ δευτέρα, καὶ ὁ Μεβό-
 10 θης ἄφρακτον ἀκηκῶς τὴν Σελεύκειαν προσβάλλει ταύτῃ νυκτός, 10
 προστάξας τοῖς Ῥωμαίοις τῇ πατρὶ φωνῇ ἀλαλιῶν τε καὶ δια-
 P 128 λέγεσθαι, παίειν τε τῷ ξίφει εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυχε τὸν ἐντυγχάνοντα.
 οἱ μὲν οὖν περὶ τὴν Σελεύκειαν κατακεκτωκότες τῷ φόβῳ ἀναν-
 ταγωνίστη εὐνοῖα τῷ Μεβόθῃ τὴν πόλιν παρέδωσαν. ἐντεῦθεν
 Θορύβου ἔξαισιον ἐπιδημήσαντος ὡς καὶ τῇ Κτησιφῶντι μετα- 15
 δεῦναι τῆς κατακλήξεως, λόγος εἰσήρρησε τοῖς τὴν γείτονα πό-
 λιν οἰκοῦσι βαρβάρους ὡς Σελεύκειαν ἦλθ ὑπὸ πληθύνος Ῥωμαϊκῆς.
 πάντων τούτων ὑπὸ θεόνους εἰς ἔν ἐκκλησιασθέντων, ἰδοματιζέτο
 B αὐτοβοῖ παραδώσειν Ῥωμαίοις. ὁ μὲν οἶν καὶ τὴν αὐτόθι ὑπο-
 λιπὼν καταφυγὴν εἰς τὴν πέλας Ἀντιόχειαν ἀφικνεῖται, ἣν Χοσ- 20
 ρόης ὁ Καβάδου ὀπηρῆκα τὴν Ἀντιόχειαν τὴν πρὸς τῇ Συρίᾳ ἦρει
 ἐποδομήσατο, καὶ τὸν ἐκείσε λαὸν ἐν ταύτῃ που μετεφύτευσεν.
 ὁ δὲ Μεβόθης τὴν Κτησιφῶντι καταλαβὼν τῶν βασιλείων θη-
 σαυρῶν ἐτίθετο πρῶσιον, τὴν τε Χοσρόην, ὡς ἐπὶν, βασιλεῖα

nam debitas trifarum dividitur, amissaque proprio nomine diversis ap-
 pellatur. huius brachium unum magnis fossis et scrobibus intercisum
 quodammodo evanescit; atque idem regionem illam omni genere fructuum
 fecundat. brachium alterum Babyloniis currit, et Assyriae paludes
 stagnis dispersitum aluit. tertium continentes Seleuciae campos influit,
 et Tigridi commiscetur, facitque urbem expugnata difficillimam, aquarum
 eorum altitudine ceu septe quodam coronatam mansiona. postredie
 Mebedes Seleuciam non custodiri animadvertens noctu irruit, fossis Ro-
 manis patria lingua clamores et voces inestabundas edere, et obvias quoe-
 que indiscriminatim gladio ferire. Seleucienses pavore consternati summa
 benevolentia urbem Mebedi dederunt. inde tropedatione ac tumultu im-
 mense pervagante, quo et Ctesiphon urbs vicina barbarorum concussa
 est, sermo huiusmodi percrebuit Seleuciam a Romanis coheribus occupa-
 tam esse. omnibus inique prope timore in unum coactibus, urbem Ro-
 manis illico tradendam placuit. Mebedes eo discedere supercedens in
 fines Antiochie venit, quem urbem Choroas Cabodas filius capta An-
 tiochia in Syria seditionavit, et ex illa in hanc coloniam deduxit. ac
 Ctesiphonte recepta thesaurorum regionum curam gereret, Choroasque,

ἀνηγόρευέ τε καὶ διεκλήρυττεν. ἡ δὲ Κτησιφῶν μέγιστα βασι-
 λεια τῇ Περσίδι καθέστηκε. λέγεται δὲ Ἰουστινιανὸν τὸν αὐτο- C
 κράτορα λίθον Ἑλληνικὴν Χοσρόη τῷ Καβύδου παρέχεσθαι,
 τοὺς τε περὶ τὴν οἰκοδομίαν δεινούς τέκτονάς τε ὀρόφων ἀγχινοὺς,
 5 καὶ βασιλεία δέιμυσθαι τῷ Χοσρόη τέγγη Ῥωμαϊκῇ, οὐ πόρρω
 τῆς Κτησιφῶντος τὴν ἴδρυσιν ἔχοντα. οἱ μὲν οὖν τὴν Βαβυλω-
 νίαν κατοικοῦντες βάρβαροι τῆς μεταβολῆς ὑπεγόμενοι τὰ Χοσ-
 ρόου φρονεῖν προετίμησαν· ὁ δὲ Μεβόδης εἰς Ἀντιόχειαν τὴν
 Περσῶν πικτίον ἐξέπεμπε γραμμμάτων Ῥωμαϊκῶν. ἡ δὲ δέλτος
 10 εἶχεν ἐπὶ λέξεως τύδε· καλὸν γὰρ οἶμαι καὶ αὐτῆς τῆς συνθή-
 κης τῶν θημάτων τὴν ἐκθεσιν, ὡς ἔχει φύσεως, προσενέγκυσθαι.
 (7) “Ῥωμαῖοι πιστοὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν τοῖς D
 τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Περσίδος χαίρειν. οὔτε βασιλέως κελεύσει V 225
 κειθόμενοι τὸν τοιοῦτον κάματον κατεδεξάμεθα· ἀλλ’ ἵνα ἐν
 15 ταλαιπωρίᾳ γηράσαντας ὑμᾶς καὶ τῆς κοιλίας τῆς Περσίδος δια-
 σώσωμεν, ἤλθομεν εἰς ταύτην τὴν γῆν. ἵνα οὖν καὶ ὁ σκοπὸς
 ὁ ἡμέτερος πέρας ἀπολάβῃ καὶ ἡ ὑμετέρα ἄδελφῆ ἐπιθυμία εἰς
 χαρὰν καταντήσῃ, τοὺς προσφυγόντας εἰς Ἀντιόχειαν τὴν πόλιν
 τὴν αὐτόθι ἐκδοτε ἡμῖν, καὶ τοὺς φρουροῦντας τὰ Βαράμ. 3-
 20 λομεν γὰρ ὑμᾶς ἐπιστάσθαι ὅτι ἐὰν τούτου τοῦ κεφαλαίου παρα-
 μελήσῃτε, οὐκ ἔχετε τῷ ἀποτελέσματι εὐχαριστῆσαι.” ταύτης
 γοῦν τῆς ἐπιστολῆς τοῖς τὴν Ἀντιόχειαν οἰκοῦσιν ἀποδοθείσης
 καὶ εἰς κοινὸν γενομένης γνωρίμου, εἰς ἔν ἤλθε τὸ πλῆθος τοῦ
 ἄστειος, καὶ τὸν ἄνδρα ξυλλαβόντες τοῖς παρὰ τοῦ Μεβόδου στα-

uti licebat, regem publice appellabat ac promulgabat. Ctesiphon porro
 sedes regum Persicorum maxima est. aiunt Iustinianum Augustum Chos-
 roae Cabadae filio lapidem Graecum et peritos architectos ac fabros ca-
 merarum industrios sollertesque curavisse, et Romanorum in morem reg-
 iam illi non procul Ctesiphonte construxisse. ergo Babylonii, novaram
 rerum cupidi, a Chosroe stare maluerunt. Mebodes Antiochiam Persa-
 rum tabellam litteris Romanis conscriptam mittit, in qua ad verbum haec
 inerant. recte enim facturum opinor, si eum ipsum verborum contextum,
 ut per se habet, inseruero. (7) “Romani fideles in Christo Iesu do-
 mine nostro, civibus Antiochiae Persidis salutem. non ut imperatori
 praecipienti obediremus, hunc laborem suscepimus, sed ut vos in ae-
 rumna consenscentes a Persidis sentina liberaremus, in hanc regionem
 venimus. quare ut proposito nostro eventus respondeat et vos eadem
 cupientes gaudere possitis, in urbem vestram per fugas et fautores Va-
 rami nobis dedite. hoc si neglexeritis, scitote vos non habituros cur
 propter eventum gratias agatis.” hac epistola Antiochenisibus reddita
 publiceque recitata, populus concursu facto ducem et Varam studiosos
 comprehendit et a Mebode missis tradit. Mebodes ad unguem consiliis

λείσι παραδεδώκασιν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοὺς ἡδονῇ τὰ Βαρὰμ
 ἀσμενίζοντας. ὁ δὲ Μελβόδης ἕξ ἐπιλέπτου τὰ τῶν ἀντιπάλων
 P 129 ὑπὸ τῶν δημίων μεμαθηκώς, αἰκισόμενος τούτων τὸν ἔξαρχον
 τὴν τε ῥίνα καὶ τὰ ὄτια ἀποτομῇ λωβησάμενος ἐς τὸν Χοσρόην
 παρέπεμπε, τοὺς δὲ λευκοὺς ῥομφαίας παρέδωκε στόματι. ἕκτη 5
 δὲ ἡμέρα, καὶ πολλοὺς τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἱκανῶς μετεσχηκότητας τῶν
 ὑπὸ τοῦ Βαρὰμ νεωτερισθέντων τῷ ἀκινάχῃ διώλεσε, θάνατον
 ἐπιθείς ζημίαν αὐτοῖς. οὐκ ἀναξιόλογος γὰρ ἡ ὑπὸ τῶν Ἰου-
 δαίων τῷ Βαρὰμ γεγνησῖα πρὸς τὴν τυράννίδα ῥοπή. πληθὸς
 γὰρ τοῦ τοιοῦτου ἔθους πλούτῳ κατὰκομον τὸ τθηκαῦτα καιροῦ 10
 τὴν Περσίδα κατέκει. τῶν γὰρ Ἱεροσολύμων ὑπὸ Οὐεσπασια-
 B τοῦ τοῦ αὐτοκράτορος ἀλόντων τοῦ τε ναοῦ ἐμπεπραμένου, ὄρ-
 ρωδοῦντες πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων τὴν Ῥωμαίων ἀλκὴν ἐκ τῆς Πα-
 λαιστίνης ὡς τοὺς Μήδους καὶ πρὸς τὴν ἀρχέγονον τιθήνην με-
 ταναστεύουσιν, ἕξ ἧς ὁ προπάτωρ ἐτύγγανεν ὦν Ἀβραάμ. τὰ 15
 τιμιώτατα τοίνυν οὗτοι ἐμπορευσάμενοι, καὶ τὴν ἐρυθρὰν δια-
 πικραιοῦμενοι θάλατταν, περιουσίας χρηματισθέντες μεγάλας
 περιβάλλοντο. ἐντεῦθεν καὶ πρὸς τὰς στάσεις καὶ τὰς Βαβυ-
 λωνίας τῶν δῆμων ἐκκαύσεις ἐτοιμώτατα διωλισθαινον· ἔστι γὰρ
 πατρὸν τὸ ἔθνος καὶ ἀπιστότατον, φιλοθύροβόν τε καὶ τύραν- 20
 C τος, καὶ φιλίας ἥκιστα μνημονικόν, ζηλότυπόν τε καὶ ὑποβά-
 σκετον, καὶ ἐς ἔχθραν ἀμετάδοτόν τε καὶ ἀδιύλλακτον. τού-
 τος ἔῃ ὁ Μελβόδης καταπολεμήσας ποικίλοις ὀλέθροις ἀπέδοτο.
 ἔπει οὖν τῶν βασιλείων ἐκράτησεν, ἐκ τῶν τιμιωτέρων κόσμων

3. τὸν docet IP.

Vespasianorum ex ipso eorum duce per carnifices, quibus eum flagellan-
 dum subiecerat, exquisitis, naso et auribus praecisis deformatum ad
 Chosroem mittit, reliquos gladiis mactandos obiectat. die sexto multos
 cum Iudaeis, novarum Varami molitionum magnopere participes, morte
 poena reprecens ferro necat. nam quod Iudaei Varamo ad tyrannidem
 auxiliamentum praestabant, non erat contemnendum, cum ea
 per id tempus Persidem incolens divitiis afflueret, occupatis siqui-
 dem a Vespasiano imperatore Hierosolymis et templo concremato, plu-
 rimae Iudaeis Romanorum potentiam metuentes, e Palaestina ad Medos
 transmigrantes ad primaevam nutricem suam solo mutato redi-
 erant, ex qua antiquissimus eorum parens Abrahamus originem duxit.
 quaeque una igitur quaeque secum auferentes, enavigato mari Erythraeo
 populos novitatis amore incendendos facillime dilapsi sunt. est
 vero perversa, fidem minime colens, tumultus cupida, et tyran-
 nicis prorsus immemor, zelotypa et invida, et ob odium nihil
 et irreconciliabilis. hos igitur subactos Melbodes variis sup-

ἀναλεξάμενος τὰ κυριώτατα ἐς Χοσρόην ἐξέπεμπεν. οἱ μὲν οὖν ἀμφὶ τὸν Χοσρόην Ῥωμαῖοι τε καὶ Πέρσαι ἐν Ἀλεξανδριανοῖς, οὕτω καλουμένῳ χωρίῳ, τέσσαρσιν ἡμέραις ἀφίκοντο. τὴν δὲ προσηγορίαν ὁ χώρος ἀπὸ τῶν πράξεων τοῦ Μακεδόνο^ς Ἀλεξάνδρου κατεκληρώσατο· ὁ τοῦ Φιλίππου γὰρ ἐκείσε γενόμενος ἄμα τῇ Μακεδονικῇ δυνάμει τῇ τε Ἑλληνικῇ ξυμμαχίᾳ ἰρυνότατον κατεσκάψατο φρούριον, τοὺς τε ἐν αὐτῷ βαρβάρους διώλεισεν. (8) ἐκείθεν τοίνυν μεταφοιτήσαντες δευτέρᾳ ἡμέρᾳ Ῥωμαῖοι τε καὶ Πέρσαι προσβάλλουσι κλίματι Χναιθᾶς λεγομένῳ. τῇ δὲ 10 ὕστεραίᾳ ἐπὶ πρώτην ἔω Ἰωάννης ὁ τῶν ἐφῶν ταγματῶν ἡγούμενος Κομεντιόλον ταγματάρχην τοῦ δεξιοῦ κέρατος τοῦ μαχίμου σὺν ἱππεῦσι χιλοῖς προκαταληψόμενον ἐξέπεμπε τὴν διύβασιν τοῦ Ζαβῦ ποταμοῦ. τούτου δὴ γεγονότος καὶ οἱ ἐπὶ κατασκοπῇ ὑπὸ τοῦ Βαρᾶμ ἀποσταλέντες τὸ πρᾶχθὲν διαγνόντες ἐπανή- 15 κων εἰς τὸν Βαρᾶμ; ταῦτα δὴκου αὐτῷ διαγγέλλοντες. ἀτὰρ ὁ Βαρᾶμ τὴν μετ' ἐκείνην γέφυραν προκατασχῆν ἐνεχείρει. ὑπὲρ P 130 τριφε δὲ τὰς ἑλπίδας τῷ Θάρσει ὡς δὴ τῆς περὶ τὴν Ἀρμενίαν Ῥωμαϊκῆς στρατοπεδείσεως διὰ τὴν δυσχωρίαν τῶν τόπων οὐχ οἷας τε οὔσης συνάπτεισθαι ταῖς ἐφῶις τῶν Ῥωμαίων δυνάμεισι. 20 τετάρτη δὲ ἡμέρα, καὶ ὁ Ναρσῆς ἄνδρας ἐλὼν ἐπὶ κατασκοπῇ ἐπὸ τοῦ Βαρᾶμ ἐκπεμφθέντας, καὶ μύστιξιν ὡς ἐστὶν ἀνετάσας, διέγνω ὅπως ἔχει τὸ πολέμιον γνώμης. καὶ δῆτα ἀποχρῶσαν παρέχεται δύναμιν Ῥουφίνῳ τῷ συστρατήγῳ, εἴτα προστίττει τὰς ἐτέρας οἰκειώσασθαι διαβάσει. τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὸς ἐπι- 25 γενομένης πρώτη παραφυλακῇ ἀπύρας ὁ στρατηγὸς γίνεται τῶν

placis consumpsit, potitusque regia ex ornamentis sumptuosioribus praecipua delegit, quae Chosroae transmisit. itaque Chosroea sequentes Romani atque Persae Alexandriana (loci nomen est) quatrinduo pervenerunt, quod ei nominis Alexandri Macedonis Philippi filii factum indidit, qui illic cum Macedonicis copiis et auxiliis Graecis castellum firmissimum evertit et incolae barbaros peremit. (8) inde transgressi die altero in regionem Chnaethas nuncupatam feruntur. postridie sub primam lucem Ioannes Orientalium legionum dux Comentiolum dextri cornu praefectum cum mille equitibus ad antecapiendum Zabae fluminis transitum mittit. quod ubi speculatores a Varamo missi conspexerunt, istunc nuntium ad eum perferunt. qui die sequenti pontem infra praecoccupare contendit. spem illi audacia ex eo suggererat, quod Romanorum exercitus in Armenia propter viarum difficultatem cum Orientalibus eorundem copiis sese coniungere nondum poterat. luce quarta Narses Varami speculatoribus captis, et flagris qua licuit examinatis, quid hostes meditentur cognovit. itaque sufficienti manu Rufino collegae commissa transitus reliquos servare iubet. postridie prima vigilia noctis

λείπει παραδεδώκασιν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τοὺς ἡδονῇ τὰ Βαράμ
 ἀσμενίζοντας. ὁ δὲ Μεβόδης ἐξ ἐπιλέπτου τὰ τῶν ἀντιπάλων
 P 129 ὑπὸ τῶν δημίων μεμαθηκώς, αἰκισάμενος τούτων τὸν ἔξαρχον
 τὴν τε εἶνα καὶ τὰ ὄντα ἀποτομῇ λωβησάμενος ἐς τὸν Χοσρόην
 παρέπεμπε, τοὺς δὲ λοιποὺς ῥομφαίας παρέδωκε στόματι. ἔκτη 5
 δὲ ἡμέρα, καὶ πολλοὺς τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἱκανῶς μετεσχηκίτας τῶν
 ὑπὸ τοῦ Βαράμ νεωτερισθέντων τῷ ἀκινάχῃ διώλεσε, θάνατον
 ἐπιθεὶς ζημίαν αὐτοῖς. οὐκ ἀναξιόλογος γὰρ ἡ ὑπὸ τῶν Ἰου-
 δαίων τῷ Βαράμ γεγούνα πρὸς τὴν τυράννίδα ῥοπή. πλῆθος
 γὰρ τοῦ τοιοῦτου ἔθνους πλούτῳ κατακόμον τὸ τηρικαῦτα καιροῦ 10
 τὴν Περσίδα κατῴκει. τῶν γὰρ Ἱεροσολύμων ὑπὸ Οὐεσπασια-
 B νεῦ τοῦ αὐτοκράτορος ἀλόντων τοῦ τε ναοῦ ἐμπεπραμένου, ὀρ-
 ρωδοῦντες πολλοὶ τῶν Ἰουδαίων τὴν Ῥωμαίων ἀλκὴν ἐκ τῆς Πα-
 λαιστίνης ὡς τοὺς Μήδους καὶ πρὸς τὴν ἀρχέγονον τιθήνην με-
 ταστατεύουσιν, ἐξ ἧς ὁ προπάτωρ ἐτύγγανεν ὢν Ἀβραάμ. τὰ 15
 τιμωτάτα τοίνυν οὗτοι ἐμπορευσάμενοι, καὶ τὴν ἐρυσθρὰν δια-
 περαιούμενοι θάλατταν, περιουσίας χρηματισθέντες μεγάλας
 περιεβύλλοντο. ἐνεῦθεν καὶ πρὸς τὰς στάσεις καὶ τὰς Βαβυ-
 λωνίας τῶν δῆμων ἐκκαύσεις ἐτοιμώτατα διωλίσθαινον· ἔστι γὰρ
 πονηρὸν τὸ ἔθνος καὶ ἀπιστότατον, φιλοθύρρυνόν τε καὶ τυράν- 20
 C νον, καὶ φιλίας ἤκιστα μνημονικόν, ζηλότυπόν τε καὶ ὑποβί-
 σκανον, καὶ ἐς ἔχθραν ἀμετάδοτόν τε καὶ ἀδιάλλακτον. τού-
 τους οὖν ὁ Μεβόδης καταπολεμήσας ποικίλοις ὀλέθροις ἀπέδοτο.
 ὅτε οὖν τῶν βασιλείων ἐκράτησεν, ἐκ τῶν τιμωτέρων κόσμων

8. τὸν δεσπ. IP.

adversariorum ex ipso eorum duce per carnifices, quibus eum flagellan-
 dum subiecerat, exquisitis, naso et auribus praecisis deformatum ad
 Chosroem mittit, reliquos gladiis mactandos obiectat. die sexto multos
 item Iudaeos, novarum Varami molitionum magnopere participes, morte
 poenas reposcens ferro necat. nam quod Iudaei Varamo ad tyrannidem
 invadendam adiumentum praestabant, non erat contemnendum, cum ea
 gens per id tempus Persidem incolens divitiis afflueret, occupatis siqui-
 dem a Vespasiano imperatore Hierosolymis et templo concremato, plu-
 rimi de Iudaeis Romanorum potentiam metuentes, e Palaestina ad Medas
 Persasve transmigrantes ad primaevam nutricem suam solo mutato redi-
 erunt, ex qua antiquissimus eorum parens Abrahamus originem duxit.
 pretiosissima igitur quaeque secum auferentes, enavigato mare et
 et magnis opibus acquisitis, inde etiam ad seditiones factas et
 sicos populos novitatis amore incendendos facillime etiam
 enim natio perversa, fidem minime colens, tumultibus et
 nica, amicitiae prorsus immemor, zelotypa et invidiosa,
 condonans, et irreconciliabilis, hos igitur subactos

ἀναλιξάμενος τὰ κυριώτατα ἐς Χοσρόην ἐξέπεμπεν. οἱ μὲν οὖν
 ἀμφὶ τὸν Χοσρόην Ῥωμαῖοί τε καὶ Πέρσαι ἐν Ἀλεξανδριανοῖς,
 οὕτω καλουμένῳ χωρίῳ, τέσσαρσιν ἡμέραις ἀφίκοντο. τὴν δὲ
 προσηγορίαν ὁ χώρος ἀπὸ τῶν πρύξιων τοῦ Μακεδόνοιο Ἀλεξάν-
 5 δρου κατεκληρώσατο· ὁ τοῦ Φιλίππου γὰρ ἐκεῖσε γενόμενος ἄμα
 τῇ Μακεδονικῇ δυνάμει τῇ τε Ἑλληνικῇ ξυμμαχίᾳ ἐρουμότατον
 κατισχύσατο φρούριον, τοὺς τε ἐν αὐτῷ βαμβάρους διώλεσεν.
 (8) ἐκεῖθεν τοίνυν μεταφοιτήσαντες δευτέρᾳ ἡμέρᾳ Ῥωμαῖοί τε
 καὶ Πέρσαι προσβάλλουσι κλιματι Χναιθᾶς λεγομένη. τῇ δὲ
 10 ὀστικαίᾳ ἐπὶ πρώτην ἔω Ἰωάννης ὁ τῶν ἐξῶν ταγματῶν ἡγε-
 μένος Κομεντιόλον ταγματάρχην τοῦ δεξιῦ κέρατος τοῦ μαχόμε-
 νου ἰκπεῦσι χιλίοις προκαταληψόμενον ἐξέπεμπε τὴν διαβίαν
 τοῦ Ζαβῦ ποταμοῦ. τούτου δὴ γεγονότος καὶ οἱ ἐπὶ περσικῆ-
 15 κῆ ἐπὶ τοῦ Βαράμ ἀποσταλέντες τὸ πρᾶξθὲν διαγόντας ἀπε-
 βαρᾶμ τὴν μετ' ἐκείνην γέφυραν προκατασχῆν ἐνεχθῆναι. αὐτῶν
 τρεφε δὲ τὰς ἑλπίδας τῷ θύρῳι ὡς δὴ τῆς περὶ τὴν Ἀρμενίαν
 Ῥωμαϊκῆς στρατοπεδείσεως διὰ τὴν δυσχωρίαν τῶν ποταμῶν
 ὥστας τε ὄψεως συνάπτεσθαι ταῖς ἐξῶις τῶν Ῥωμαίων δυνάμε-
 20 σιταίτη δὲ ἡμέρα, καὶ ὁ Ναρσῆς ἄνδρας ἐλὼν ἐπὶ περσικῆ
 ἐπὶ τοῦ Βαράμ ἐκπεμφθέντας, καὶ μάλιστα ὡς ἑστὶν ἰσχυρῶς
 ἰσχυρῶς ὅπως ἔχει τὸ πολέμιον γνώμης. καὶ ἄρα ἰσχυρῶς
 παρεχεται δύναντι Ρουφίνῳ τῷ συστρατήρῳ, ὅπως προ-
 τὴς ἑτέρας οικειώσασθαι διαβίους. τῇ δὲ ἐκείνην καὶ
 25 ἐστρατοπεδείτης πρώτη παραφυλακῆ ὑπάρχει ὁ στρατοπεδείτης

consumpait, potitusque regia et circumstantibus
 delegit, quae Chosroae transiit. Insuper
 atque Persae Alexandriana (loci nomine
 et nominis Alexandri Macedonis Pater
 cum Macedonicis copiis et multis
 et incolas barbaros percutit.
 Chonathas nomen est
 Orientalium legationis
 mille
 ubi sp
 perfe
 ipse il
 sua
 aciem

τάξει τὴν ἔκταξιν τῆς τε ἀλόγου ἀποσχέσθαι κλαγγῆς. τριτοῖς τοιγαροῦν τὸ Ῥωμαϊκὸν στίφεισι συνετέτακτο, καὶ τὸ μὲν μέσον ὁ Χοσρόης ὁ τε Ναρσῆς περιεβάλλοντο κέρας, τὸ δεξιὸν δὲ Μεβόδης καὶ Σαράμης οἱ Πέρσαι, τῆς Μηδικῆς ἐξηγουμένοι φάλαγγος, τὸ δὲ ἕτερον Ἰωάννης ὁ στρατηγός, τῆς τῶν Ἀρμενιῶν 5 πληθύνος ἐπιστατῶν. οὕτω δῆπου καὶ τὸ ἀντίπαλον ἀντετέτακτο, καὶ τρισὶ συντάγμασι ταύτῃ δικόσμησε. τὸ μὲν οὖν Ῥωμαϊκὸν σφαδιάζον τῇ γνώμῃ ἀκατάσχετον ἦν ταῖς ὁρμαῖς, τὸ δὲ ἀντίπα-
D λον τῷ σθένει καὶ τῷ πλήθει καὶ τῇ τάξει τῶν Ῥωμαίων κατα-
 πληττόμενον ἐπ' ὄρους ἀνάβασιν ἀνετέτραπτο. διὰ τοι τοῦτο 10 πεντακόσιοι τῆς περὶ τὸν Βαρὰμ συμμορίας τὰ ὄπλα καταθέντες προσχωροῦσι Ῥωμαίοις. ὁ μὲν οὖν Χοσρόης ἄκων πεφυκῶς τῷ ἐγχειρήματι πρὸς τὸ ἀναντες πυροτρύνει Ῥωμαίους χωρεῖν. Ῥωμαῖοι δὲ τοῦτο τοῖς τῆς ἀβουλλας κόλποις ἐναποθήμενοι, ὡς εἶχον συνάσεως, τῆς τακτικῆς ἁρμονίας ἔξω που μὴ διαθέντες, 15 δι' ἐτέρων ἀνεβάλλοντο πρὸς τὰ ὑψηλὰ τοῦ ὄρους χωρεῖν. οἱ δὲ βύρβαροι καταναγκασθέντες ὑπὸ τοῦ σφῶν αὐτῶν βασιλέως τῶν ἀλόγων κινδύνων ἐφῆπτοντο, καὶ τοῦ ὄρους ἐπιβαίνειν θαρρήσαντες ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων καρτερώς ἐξωθοῦντο. καὶ ἦν ἂν θάνατος μεγίστη ζημία τῷ ἐγχειρήματι, εἰ μὴ Ῥωμαῖοι τῆς διώ-
 20 ξεως τοὺς βυρβάρους ἀπέκωσαν, ἀντιμέτωπον αὐτοῖς ἐκταξάμενοι. ἤλιον δὲ δὴ πρὸς θυμαῖς κεκλικότος ὁ μὲν Βαρύμης ἕμα τῇ συμμάχῳ δυνάμει ὡς τὸν χάρικα ἐπανέρχεται, ἐπὶ τοῖς οὕτως πραχθεῖσι ψυχαγωγοίμενος, τὸ δὲ Ῥωμαϊκὸν ἐπὶ τὴν τάφρον γε-
 νόμενον τῆς ἀβουλλας κατηγόρει Χοσρόου. 25

digerantur absurdisque clamoribus temperent, persuadent. Romani itaque tripartito disponuntur. ac medium quidem Chosroes et Narses obtinent, dextrum Mebodes et Sarames Persae, qui Persicae phalangi praeerant, sinistrum Ioannes, Armeniae multitudini praepositus. ad eundem modum hostium agmen, triplici videlicet acie compositum est. Romani ira frementes cohibere impetum non poterant: at vero hostes viribus numero et ordine Romanorum obstupescunt in montem confugiunt. qua de causa quingenti de Varamaeis arma deponentes ad Romanorum partes transeunt. Chosroes facto stomachatus Romanos in arduum contendere hortatur. qui ut erant intelligentes, inconsultum id esse rati militari ordine conservato differebant, dum alii sublimia montis ascenderent. tum barbari (Persae) a suo ipsorum rego compulsi periculum rationis expers aggrediuntur, montemque ascendere ausi ab adversariis valde repelluntur; fuissetque ausui pretium maximum interitus, nisi Romani a fronte oppositi barbaros insecutione prohibuissent. sub occasum solis Varamus re ita gesta delectatus cum suis in castra redit. Romani item intra vallum reversi Chosroem temeritatis accusant.

10. Ἐπει δὲ ὁ Βαράμ διεγνώκει τὸ Ῥωμαϊκὸν ἔχον λίαν P 182
V 228
 ὄξυπαθῶς ἐπὶ τοῖς ἔναγχος ὑπὸ Χοσρόου παριστρατηγημένοις
 αὐτοῖς, τῆς τε συμπλοκῆς ἐφιέμενον ἀκρότατα, ὄρθριος γενό-
 μινος λύει τὸν χάρακα, καὶ ἐκκλίνει πρὸς τὰ δύσχωρά τε καὶ
 5 ἀνάγνη καὶ ἄφιππα. γίνονται γοῦν μετὰ τοῦτο ἐς τὸ πλησίον
 πεδίον καθήμενον, ἔνθα καὶ τὸ Κάνζακον καθίδρυσται πόλισμα.
 μεταστρατοπεδευσόμενος δὲ καὶ ὁ Βαράμ ἐντεῦθεν ἐφ' ἕτερα τὰς
 δυνάμεις μετέβαλλεν, ἐκλύτους ἐντεῦθεν τῶν Ῥωμαίων τὰς ὀρ-
 μὰς τεκταινόμενος. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τὴν μεταχώρησιν τοῦ Βαράμ **B**
 10 ἔγνωκότες συντόνῳ πορείᾳ ἄγχιστά που τῶν πολεμίων στρατοπε-
 δεύονται. εἶτα προσβάλλουσι ποταμῷ τῷ Βαλαράθῳ, ἔνθα
 τὴν νύκτα ἐναυλισόμενοι ἡμέρας ἀφικομένης πεδίῳ εὐρεῖ προσω-
 μλησαν. οἱ μὲν οὖν στρατηγοὶ τῶν Ῥωμαίων διακεκοσμηκότες
 τὰ μάχημα, πολλῶν καὶ ἀγαθῶν εἰσηγήσεων τὸ ὀπλιτικὸν ἐμφο-
 15 ρήσαντες, τῇ τριπλῇ φάλαγγι τὸν πόλεμον δισκεύασαν. σύμβο- **C**
 λον δὲ οἱ Ῥωμαῖοι καὶ τοῖς συμμαχοῦσι βαρβάροις παρείχοντο
 τὴν τῆς θεομήτορος καὶ παρθένου προσηγορίαν διδάξαντες, ἵνα
 μὴ τῷ διακεκριμένῳ τοῦ γένους ὡς ἀντίπαλον τὸ συμμαχικὸν
 διαφθαρεῶσι, τοῦ συγκεχυμένου τῆς συμπλοκῆς ἀδιάρθρωτον
 20 αὐτοῖς τῶν οἰκειοτάτων παρεχομένου τὴν δῆλωσιν. καὶ παράδο-
 ξόν τι χρῆμα συνέβαιεν· ἐγένετο γὰρ καὶ Χαλδαίοις τὸ τῆς
 Μαρίας σωτήριον ὄνομα. κατεκόσμη μὲν καὶ ὁ Βαράμ τρισὶ
 λόχοις τὴν οἰκίαν ἀλκήν, καὶ τὸ μὲν μεσαίτατον τῆς ἐκτάξεως
 ἐπέειχεν ὁ τύραννος, οἱ δὲ ἡγεμόνες τοῦ συμμαχικοῦ τὴν ἐφ' ἐκά-

6. an καθειμένον?

19. διαφθείρωσι artius.

23. λόγοις IP.

10. Varamus ubi rescivit Romanis nimio opere dolere, quae paulo ante Chosroes ut collega summi ducis egisset, et pugnam eos ardentem expetere, primo diluculo solutis castris ad invia et acclivia et ad equitandum haud idonea loca declinat. posthaec in campum prope iacentem, ubi Canzacam oppidum situm est, procedunt. castris motis Varamus etiam alio exercitum, ea ratione Romanorum impetus languefaciens, traducit. qui eius secessionem cognita, continenti itinere insecuti, quam proxime hostes castra ponunt. deinde ad fluvium Balarathum movent, ubi exacta nocte luce altera patentem campum ingrediuntur. illic duces Romani acie trifariam ad praelium conserendum instructa, multis et praeclaris hortatibus militum animos exsuscitant. pro symbolo autem Romani socios etiam barbaros salutationem dei matris ac virginis docent (*ave Maria*), ne propter generis discretionem socios pro hostibus caederent, quandoquidem pugna confusa maxime proprios distincte internoscere nequirent. contigitque admirabile quippiam: nam et Persis Mariae nomen salutare fuit. Varamus perinde suos digerit. medium ipse regit, a dextris et sinistris reliqui duces curant, elephantos insuper,

D τερα δύναμιν. ναί μὴν καὶ ἔλεψασι τοῖς Ἰνδοκοῖς θηρίοις κα-
 θάπερ προβόλους τινὰς τῶν ἱππέων ἡγήσασθαι κατέταττεν, τοὺς
 τε ἀνδρειοτέρους τῆς συμμάχου δυνάμεως ἐπὶ τῶν θηρίων ἀνα-
 βιβύσας παρεσκύευε μάχεσθαι. οὐκ ἤμοιρε δὲ καὶ τὸ ἐκύτερον
 τούτων δὴ τῶν συμμάχων θηρίων. ὁ μὲν οὖν Χοσρόης πεντα-5
 κοσίοις ἐς φρουρὰν ἀνδράσι περιφραζάμενος περιεπόλει τὰς τά-
 ξεις. ἀλλ' ὁπότε ἔβλεψεν αὐτὸν καὶ ἀντεβλέφθησαν ἐκύτεραι δυνά-
 μεις ἀλλήλας, τὰ τε σημεῖα μετεωρῶν ἤρμα τε ὑπὸ τοῦ πνεύ-
 ματος ἐκρατύνητο, αἶ τε σάλπιγγες περιεδόδονον καὶ τὴν συμπλο-
 κὴν ἐξεβύαχενον, ταῦτα δὴ περιβομβοῦσαι τὰ τοῦ πολέμου μυ-10
 στήρια, ἐκαινοτομεῖτο λοιπὸν τὸ μεταχμίον καὶ τῶν οἰκείων ὄρων
 ἐχέρειεν. ἀγχιμάχου τοίνυν συμπλοκῆς γενομένης, ὁ Βαρούμ
 τὸ μεσαίτατον τῆς περὶ αὐτὸν καταλιμπάνει δυνάμεως, καὶ πρὸς
 τὸ εὐώνυμον μετεχώρησεν. πλείστης τοίνυν μετιδοῦς τῆς ἀλ-
 κῆς τοῖς ἀναδιεγμένοις αὐτὸν εἰκότως τὴν ἀντιμέτωπον κεραῖζε-15
P 133 ται φάλαγγα, τῇ συντάξει τοῦ πλήθους ἔξαπιναιώς ἐγκείμενος.
 οἱ μὲν οὖν Ῥωμαῖοι κατὰ τοῦτο τὸ κλίτος διαιρεθέντες ἐτραπόνοτο
 πρὸς φυγὴν, γέρειν οὐκ ἔχοντες τὴν ἀντιβρίθουσαν δύναμιν.
 καὶ οὖν ὁ Ναρσῆς τοῦτο δὴ θεασάμενος, ἤρμα πλήθος συρ-
 ρεῖν τοῖς ἀδυνατοῦσιν ἐγκειλευσάμενος, ἔστησε τῆς φυγῆς τὴν κα-20
 τασθενοῦσαν δύναμιν. ὁ μὲν οὖν Βαράμ κατὰ τῆς μέσης τῶν
 Ῥωμαίων χωρήσας ἀλκῆς ἐπειροῦτο τρέψαι τὸν Ναρσῆν εἰς ὑπό-
 δρασιον. ὁ τοίνυν Ναρσῆς οὐδὲν μέλον αὐτῷ περὶ τῶν ἐλεφάν-
 των καρτερώς τῷ Βαρούμ ἀντετίθετο, καὶ ἐπιπίπτει τῇ μέσῃ καὶ
 ἀντιθέτῳ δυνάμει, καὶ συντεταγμένους τοὺς Μήδους παραλύει 25

belluas Indicas, veluti praesidiarios quosdam ac propugnatores, ante equitatum constituit, et in iis omnium de exercitu fortissimos ad dimicandum collocat. nec vero pars adversaria huiusmodi bestiarum auxilio carebat. Chosroes quingentis cinctus custodibus ordines circuibat. ut vero ambae acies mutuum conspexerunt et conspectae sunt, sensim spiritus roborantur, signa extolluntur, tubae circumsonant cantuque furorē Martium induunt et undique belli sacra circumstrepunt; spatium inter acies confunditur, suosque terminos amittit. cominus igitur conflictu perpetrato, Varamus relicto medio ad laevum cornu transit, quo maximarum accessione virium restituto, merito oppositam phalangem hostium ordinata multitudine subita impressione disturbat ac disiciit. Romani cornu dextro dissipato cum vim instantem prementemque sustinere non valerent, fuga salutem petunt. quō animadverso, Narses pluribus paulatim summissis infirmam ac debilitatam partem exercitus a fuga retinuit. Varamus in medium Romanorum robur sese inferens, Narsē vi fugare nitēbatur. Narses elephantum parvipendens acriter obnititur, et in medios vicissim ruens nimium quantum Persarum eodem simul inclinavit

γέ πως αὐτοὺς λίαν κομιδῇ τῆς συννεύσεως. τούτου δὴ γεγονό- B
 τος αἱ λοιπαὶ τοῦ Βαράμῃ δυνάμεις ἐσφάλησαν, καὶ ῥώμῃ κε-
 κρατηκῶς ὁ Ναρσῆς τοὺς μὲν ἰππέας τῶν ἰπποχούντων ἀπέβαλλεν,
 τοὺς δὲ πεζοὺς τῷ δόρατι κατεβύλλετο. τῆς τοίνυν διώ-
 5 ξεως κραταιῆς γενομένης καὶ τοῦ φύνου τεθλητότος ἀνὰ τὸν χῶ-
 ρον, ἕξ Βαβυλωνίων ἀποδράσασαι χιλιῦδες, ἐπὶ τινα λόφον γε-
 νόμεναι, τῆς σωτηρίας ἀρέγοντο. τὸ δὲ Ῥωμαϊκὸν περιστοιχι- V 229
 σαν τὸν λόφον τῆς δραπετίδος κρατοῦσι δυνάμειως. πολλοὺς τοί-
 νυν ὤρησαντες ἦγον ἐς Χοσρόην δεσμίους. ὁ μὲν οὖν τῶν C
 10 Περσῶν βουσιλεύς τοὺς μὲν μαχαίρας ἀπέδοτο στόματι, ἐπίουσι δὲ
 τοῖς ποσὶ τῶν θηρίων παρείχετο παύγιον. ἐπεὶ δὲ διεγνώκει εἶ-
 ναι τινὰς τῶν ἐαλωκότων ἐκ τοῦ ἔθνους τῶν Τούρκων, ἐς βα-
 σιλίαν ἐκπέμπει Μανρῆκιον, τὴν Ῥωμαϊκὴν στηλιτεύων ἀλκήν,
 ἀπαρχάς τε τῆς νίκης προσφέρων τῷ αὐτοκράτορι. ἰκεχάρατο
 15 δὲ τοῖς μετώποις ἐκείνων τὸ τοῦ κυριακοῦ ἐπίσημον· σταυρὸς δὲ
 τοῦτο τοῖς πρεσβέουσιν τὴν τῶν Χριστιανῶν θρησκίαν κατονομά-
 ζεται. ἐλύθητο γοῦν ὁ αὐτοκράτωρ τί ἂν εἴη τοῦτο τοῖς βαρβά-
 ροις τὸ σήμαντρον. οἱ μὲν οὖν ἐκ τῶν μητέρων τοῦτο ἀποκλη-
 ρώσασθαι ἔφασκον· λοιμοῦ γὰρ τοῖς πρὸς τῇ ἔφ Σκύθαις καρ-
 20 τεροῦ ἐνδημήσαντός τινὰς τῶν Χριστιανῶν εἰσηγήσασθαι τούτω
 δῆτα τῷ τύπῳ τῶν μαιρακίων ἐγκεντῆσαι τὰ μέτωπα. τῶν δὲ
 βαρβάρων μηδαμῶς τὴν εἰσήγησιν παρωσαμένων, σωτηρίαν ἐκ
 τῆς συμβουλίας ἀντελέμβανον. (11) τὸ δὲ Ῥωμαϊκὸν (πρὸς D
 γὰρ τὴν νύσσαν τὸν λόγον ἀντεπενέγκοιμι) λαφυραγωγεῖ τοῦ τω-

10. δὲ deest IP.

ordinem coniunctionemque dirimit. quo facto reliquum copiarum Varani
 labefactatum est, et Narses manu superior ab equis deficiebat equites,
 et hastis pedites prostornebat. Romanis itaque vehementer incumbentibus,
 et ingenti per campum strage edita, sex millia Babyloniorum in
 colleam quendam fuga elabentes saluti consulunt. Romani colle circum-
 dato fugitivis potiuntur, et complures ad Chosroea victos adducunt,
 qui eorum partim ensibus mactandos, partim elephantorum pedibus per
 ludibrium conculcandos exponit. at ubi quosdam de captis Turcas esse
 cognovit, eos ad Mauricium missos tanquam victoriae primitias offert,
 Romanamque virtutem commendat. horum frontibus dominicum signum,
 quod Christianae religionis cultores crucem appellant, impressum osten-
 tabatur. itaque imperator barbaros percunctari quid hac nota sibi vel-
 lent. illi se a matribus eam sortitos referre: nam cum Scythas Orienta-
 les dira ac pestifera lues corripuisset, quosdam Christianos suasisse uti
 in puerorum frontes huiusmodi figuram imprimerent. quae monita quia
 barbari nequaquam sprevisent, ex eo sospitatos esse. (11) Romani
 porro (ad carceres enim orationem revocabo) tabernaculum tyranni di-

ράννου τὰ σκηνοπήγμια, γυναῖκά τε καὶ παῖδας τὸν τε κόσμον τὸν
 χρύσιον τὴν τε βασιλειον παρασκευήν. τὰ μὲν οὖν τιμιώτερα
 τῷ Χοσρόῃ παρείχοντο, ὃ δὲ ἐπὶ τοῖς σκύλοις μεγαλοφρονῶν
 P 134 πρὸς τὸ σοβαρώτατον προσεχώρησε. ἡλίου δὲ κλίναςτος ὄρωσι
 Ῥωμαῖοι τοὺς ἐπὶ τῶν ἐλεφάντων ἰδρυσμένους βαρβάρους ἀκροβο-5
 λισμένους καὶ τῷ τόξῳ χρωμένους. καὶ διὰ τοῦτο τούτους περι-
 στοιχίσαντες δευτέρας μάχης κρατοῦσι, τὰ τε θηρία ζωογήσαν-
 τες τῷ Χοσρόῃ παρείχοντο. τοῦ πολέμου τοίνυν τοιοῦτό τι πέ-
 ρας ἐπενεγκαμένον, ἕς τὸν ἑαυτῶν χάρακα Ῥωμαῖοι ἐπανέλυξαν,
 ἥδη που τῆς τυκτὸς ἀνισχύσεως αὐτοῖς. τῇ δὲ ὑστεραῖα ἕξ ἐω- 10
 θινού ἢ Ῥωμαϊκῇ πληθὺς συναθροίζεται, καὶ τῶν τεθνηκότων
 B σκυλεύει τὰ σώματα. μεγάλων τοίνυν αὐτοῖς γεγονότων κτη-
 μάτων, εἰς τὴν βασιλειον τοῦ Χοσρόου χωροῦσι σκηπὴν. ὃ δὲ
 τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατοῦ κατ' ἔχρους τοῦ Βαράμου χιλιάδας ἐπε-
 στράτευσαν δέκα, χειροτονηκότες ταξιάρχας αὐτοῖς τὸν τῶν 15
 Χαλκιδέων ταγματῶν ἡγούμενον· Βεσταμῖφ δὲ τὴν βάρβαρον
 ξυμμαχίαν ἐδίδουσαν. τριταῖοι τοίνυν ἐναυλιωθέντες Χοσρόης τε
 καὶ Ῥωμαῖοι ἀνὰ τὸν πολέμιον χώρον, ἀπαλλύσσονται τῇ τετάρ-
 τη ὁδωδότην τῶν τεθνεώτων αὐτοῖς, καὶ τὸ πνῆγος τῆς κακο-
 σμίας φέρειν οὐκ ἔχοντες. παραγίνονται γοῦν ἄγχιστα πόλιως 20
 τοῦ Κανζίκου. βασιλεὺς δὲ Χοσρόης ἐπὶ τοῖς συννεχθεῖσιν
 C αὐτῷ καταγαυριώμενος ἐπινίκια εἰστία Ῥωμαίους. αὐτὸς δὲ διέ-
 τριβεν ἀνὰ τὴν στιβύδα, καταπαλλόμενός τε καὶ καταυλούμε-
 νος, ὡς ἔθος Πέρσαις καθέστηκεν παιανίζουσι. δεκάτην δὲ τῷ
 χώρῳ ἐνδιατρέψας ἡμέραν, ἐπέπερ συνεῖδε Μαρινόν τε καὶ Βε-

13. ὁ — στρατεῦ] an οἱ — στρατηγοί?

riplant, uxores, inquam, et filios et ornamenta aurea et apparatus regium; potioraque Chosroae donant. qui e spoliis tantis superbia et fastu praeceps abiit. sub vesperam Romani barbaros elephantis insidentes ex arcubus iaculari conspiciuntur. quamobrem eos circumfundentes secunda pugna vincunt, bestiasque vivas Chosroae transdunt. praelio hunc in modum finito, Romani in castra nocte iam ingruente se restitunt. mane postridie congregantur et ad spolia cadaveribus detrahenda discurrunt, atque in regium Chosroae tentorium optimam praedam important. Romanus exercitus Varami decem millia, Chalcidensium legionum praefecto sibi pro duce electo, et Bestamio sociorum barbarorum ducatu commisso, per vestigia insequitur. Romani et Chosroes cum in hostili sole triduum contrivissent, die quarto cadaverum graveolentiam non ferentes alio viam invadunt et ad urbem Canzacum adveniunt. Chosroes rex eventis adeo felicibus tumidus Romanos triumphali convivio excipit: ipse in throno recumbens fidibus et tibiis victoriam canentium, ut Persis mos est, oblectatur. decimum autem diem in loco illo

στάμιον ὡς αὐτὸν παλινδρομήσαντας ἐκ τῆς τοῦ Βαβυλῶν διώξεως, τὴν τε τῶν ἐχθρῶν ἀποφοίτησιν ἐπισημοτάτην ἐγνώρισε, τοὺς μὲν Ῥωμαίους ἐσέλκει πρὸς τὰ οἴκοι, αὐτὸς δὲ τὴν Περσικὴν φάλαγγα συναθροίσας τῇ Βαβυλῶνι προσομιλεῖ, ἄξιον οὐδὲν περὶ 5 τοὺς συμμαχηκότας Ῥωμαίους ἐπιδειξάμενος. οἱ μὲν οὖν τῶν Ῥωμαίων στρατηγοὶ ἐπιμύθιον τοῖς λόγοις τῷ βαμβύρῳ ἐξήεσαν, μὴ ἀμνημονεῖν τῆς γεγνησίας αὐτῷ ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων φιλοφροσύνης τε καὶ σωτηρίας. τοίνυν τούτους πον αὐτῷ τοὺς λόγους ἐναποθέμενοι ἐπαγγέσαν οἴκαδε οἱ Ῥωμαῖοι. ὁ δὲ Χοσρόης δε- 10 δοικῶς μὴ πον δολοφονία τις ὑποσταίῃ αὐτῷ ἐπὶ τῶν ἐγχωρίων, ἰδέϊτο Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος ἐς τὴν τοῦ σώματος φρουρὰν χιλλοὺς ἐκ τεῦ ὀπλιτικοῦ παραπέμπισθαι.

12. Λόγος δὲ ὡς ἡμῶς ἐξεφοίτησε πρὸς τῇ Ἱερῷ πόλει τὸ ^D 230
τηρικαῦτα καιροῦ Γολινδοῦχ γενομένην, κατὰ τὴν Χοσρόου πρὸς
15 τὰ βασίλεια κύθοδον. ἀλλὰ τίς καὶ πόθεν, κατὰ τὴν ποιήσιν,
λελέχθω τὸ γύναιον· μὴ γὰρ οὖν ἀφελώμεθα τὴν περὶ ταύτης
διήγησιν, μεγίστοις σεμνολογήμασιν οὖσαν κατὰ κόσμον. τίτε- P 135
ται μὲν οὖν αὕτη ἐπὶ τῆς Βαβυλωνίας, μάγοι δὲ τὸ γένος αὐτῆς·
πατὴρ δὲ τῶν ἐπιφανῶν σατραπενόντων ἐφορολογεῖτο τὸ Περσι-
20 κόν. ἐπεὶ δὲ ἄκμῃ ἐπλήστη αὐτῇ, ὥρα λάμπουσα ἐς γάμον, ἀν-
δρὶ τῶν ἐπισήμων ἐκδίδωσι. συνεσιωμένη δὲ ποτε τῷ ἀνδρὶ
ἔδοξεν ἔξαπιναιῶς γιγνέναι πύρετος, εἶτα ἀκίνητος διαμένειν τῷ
σώματι, καὶ τὰς αἰσθήσεις πολλῷ ὕστερον ἐπανήκειν πως ἐς αὐ-
τήν. ἐπεὶ δὲ οἱ θεαταὶ τοῦ πάθους, εἶγε καὶ πάθος δεῖ τήνδε

moratus, ut Marinum et Bestamium ab insectatione Varami ad se reversos conspexit, discessumque hostium apertissime intellexit, Romanos uti domum redeant blande monet. ipse coacta phalange Persica Babylonem abit, nihil dignum pro auxilio iis remensus. cacterum duces Romani, tanquam ἐπιμύθιον sermonum suorum illi relinquentes, monuerunt ne utquam Romanorum benevolentiae, per quam salutem esset adeptus, oblivione caperetur. his verbis apud eum repositis domum remigrarunt. metuens tamen Chosroes ne ab indigenis per fraudem occideretur, a Mauricio petiit uti ad custodiam corporis mille sibi gravis armaturae mitteret.

12. Refert autem fama, quo tempore Chosroes in regiam redierit, feminam vixisse apud Hierapolim Golinducham nomine. sed quae et undenam fuerit, secundum poetam, dicatur sane, ut magnificentissima narratione perfruemur. nata est Babyloniae e magorum familia. pater eius de illustribus praefectis vectigalibus Persicis exigendis praeerat. postquam vero aetate florescens viro tempestiva esse coepit, homini nobili desponsa est. forte epulis cum marito accubebat, cum visa est repente viribus defici mancreque immoto corpore et longo intervallo sensibus convalescere. qui casum intuebantur, si modo divinam hanc ecsta-

τὴν θείαν ἀποφάνεσθαι ἔκστασιν, διεπνυθάνοντο τί ἂν εἴη τὸ συμβεβηκὸς τῇ νεύνιδι, ἔλεξε τάδε. “μεγάλαις που ἐν οὐδαί τε-
 θέμμαι ἐναποκειμένας ποινάς, μεγάλων τε ἀγαθῶν πρεσβευομέ-
 B νην τρωφὴν τοῖς τὸν μέγιστον προσκυνουῖσι θεῖον, ὃν δὴ Χριστιαν-
 οὶ θρησκεύοντες καθιστήκασιν Πέρσαις ὑπόθεσις γέλωτος.” ὁ 5
 μὲν οὖν ἐκείνης γαμέτης ἔξιμυκτῆριζε τοῦ γυναιου τὰ ῥήματα,
 ὅτε δέ που ἐδραλαν αὐτῆς τὴν διάνοιαν πρὸς τὴν τῆς θρησκείας
 μετὰθεσιν κατενόησε, σωφρονίζεῖν ἐδόκει ραπίζων· ἠπειλεῖ δέ
 καὶ θάνατον εἶναι ζημίαν αὐτῇ, ὡς θέμις Πέρσαις ποιεῖν τοῖς
 τὰ μάγων ἀθετήσασιν δόγματα. ἡ μὲν οὖν τῷ θεῖῳ ἔρωτι πτερω-10
 θεῖσα τὸν νοῦν, τὰ ὠτά που καταβύουσα, ταῖς αὔραις διαχει-
 σθαι τοὺς λόγους παρείχετο. γίνεται τοίνυν τῷ γυναιῷ καὶ ἐπέ-
 ρας θείας κρείττονος ἐπιφοιτήσεως ἔλλαμψις· ἄγγελος γὰρ ἐφε-
 C στήκει αὐτῇ, τὴν τε μορφὴν καὶ τὴν ἐσθῆτα λαμπηδόνης φαι-
 δρότερος, καὶ πάλιν αὐτῇ τὴν τῶν φθασάντων θεῖαν ἰδεῖσκει, 15
 προηγόρευέ τε καὶ τὸν ὅσον οὐπω τοῦ συνεννέτου θάνατον. ὁ
 μὲν οὖν τοῦ γυναιου γαμέτης καταλύει τὸν βίον κατὰ τὴν τοῦ ἀγ-
 γέλου προαναγόρευσιν, τὸ δὲ γύναιον τὴν Βαβυλωνίαν καταλιπὼν
 πρὸς τὴν Νίσιβιν γίνεται, ταῖς τε τῶν Χριστιανῶν ἱερεῦσι περι-
 τυχὸν ἀνδομολογεῖται τὰ μεγαλεῖα τοῦ πνεύματος. μνεῖται γοῦν 20
 παρ’ αὐτῶν ταῦτα δὴ τὰ τῶν Χριστιανῶν θεῖα ἦντως καὶ ἀπόρ-
 ρητα δόγματα. ἐπεὶ δὲ τοῖς μάγοις τοῦτο κατάδηλον γέγονεν,
 ἐς ἀναζήτησιν γίνονται τοῦ γυναιου. ἤκον γοῦν εἰς τὴν Νίσιβιν,
 καὶ τὰ μὲν πρεσβύτερα τῆς ἀξιώσεως ἐν κολυκεῖαις αὐτοῖς πυρε-
 σκεύαστο, ἐντεῦθεν ὑποβουκολῆσαι πειρωμένοις τὴν ἄνθρωπον· 25

sin casum nominare licet, adolescentulam interrogant quid ei acciderit. respondet acerbis se alicubi sub terra poenas constitutas, magnorum contra bonorum delicias deum maximum colentibus decretas vidisse, quem Christiani religiose venerantes a Persis irrideantur. tum vir eius verba subsannare, perspectoque constanti illius Christianismi complectendi proposito, fustibus impingendis ad sanitatem reducturum arbitrari; necem insuper minitari, quam Persae more maiorum illis inferunt qui magorum dogmata aspernantur. sed illa divino amore mentem erecta aures claudere, dicta in vento et aqua scribere. eidem alia quaedam divina praestantiorque illustratio contigit. astitit enim angelus, forma et veste fulgentissimus, iterum priora ei spectacula exhibens, et mox futurum mariti obitum praenuntians. praedicta eveniunt, maritus diem suum obit. mulier relicta Babylonia Nisibin proficiscitur, ibique Christianorum sacerdotes nacta vicissim confitetur magnalia spiritus, atque ab iis sacerdotibus vere coelesti et arcana Christianorum disciplina initiatur. hoc ut magi compererunt, eam requisitum se in viam dant, Nisibi adsunt, et blanditiis potissimum agunt, indeoque abducere secum

ἐπι δὲ νικῶνται καὶ ὁ λόγος αὐτοῖς ἀδρανής, ἐν εἰρκῆ σκληρῇ D
 τὸ γύναιον χρόνῳ πολλῷ κατακλείουσι. τοῦ τοίνυν πάντα θεοῦ
 περισκοποῦντος καὶ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἐν οὐδενὶ χρόνῳ καταλι-
 πάνοντος ἐπικουρία τοῦ ἐπιστατοῦντος ἀγγέλου αὐτῆ τῆς φυλα-
 5 κῆς ἐξεχώρησε καὶ ἐς τὴν Ῥωμαίων ἀφίκετο γῆν. ἡ μὲν οὖν ἄχρη-
 τῶν Ἱεροσολύμων ἐπελθοῦσα δικήρυττε τὴν ἐπιφανῆ τοῦ θεοῦ
 καὶ ἀδιήγητον μεγαλειότητα, εὐχάς τε ἀποδομένη ἐν τῷ παναγιῇ
 μνημείῳ τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 τὸν τε σταυρὸν τῶν παθημάτων κατασεβασθεῖσα τῷ προσκυνή-
 10 ματι ἐς τὴν Ἱερὴν ἐπανάδραμε πόλιν. πολλά τε περὶ τῶν ἰσομέ-
 νων τῷ Χοσρόῃ προαναγορεύουσα, τὴν τε πρόσχωρσιν αὐτοῦ
 Ῥωμαίοις πρὸ τῆς τῶν πραγμάτων ἄρξεως καταμήσαισα, βίον
 τε ἰσάγγελον πολιτευσάμενη, καὶ ὡς πρέπει τοῖς ἁγίοις τὰ εἰς P 136
 ψυχὴν καὶ σῶμα ὀρῶντα, ἀπλόστη τῶν τῆδε, τὸν τῆς κυρτερίας
 15 στέφανον ἀκηράτους ἀναδησαμένη τροπαίους.

13. Ὁ δὲ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλεὺς σωματοφύλακας ἐς B
 Χοσρόην ἐξέπεμπε. ἐς νοῦν τοίνυν βαλόμενος ὁ τῶν Περσῶν V 231
 βασιλεὺς τὴν ἄνωθεν αὐτῷ τῆς ἐπικουρίας γεγονυῖαν ῥοπήν, τῷ
 ἐν μάρτυσιν ἐπιφανεστάτῳ Σεργίῳ σταυρὸν ἐκ χρυσοῦ πεποιημέ-
 20 νον, λιθοκόλλητον, δῶρον ἐξέπεμπε, ὃν δῆτα Χοσρόης ὁ Κα-
 βάδου τὸ ἄστρ παραστησάμενος, λαφυραγωγίσας, ἐν τοῖς τῶν
 Περσῶν ἀνακτόροις ἀπέθετο, ἔτι τὸ Ῥωμαϊκὸν σκῆπτρον Ἰουστι-
 νιανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος ἐπιβύλωντος. ἐν τούτῳ γοῦν τῷ σταυ-
 ρῷ ἔτερον Χοσρόης ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐξ ἀπέφθου χρυσοῦ σταυρὸν

feminam conantur. cum verbis actum agerent, tetro carceri eam longo tempore includunt. sed auxilio dei omnia circumspicientis, eamque nullo tempore absque testimonio sibi relinquentis, angelo apparente e custodia exit, atque Romanorum provinciae succedens apud Hierosolimam insipientem et inenarrabilem dei magnificentiam divulgat, sacrisque precationibus ad sepulcrum magni dei et salvatoris nostri Iesu Christi effusis, et crucem passi monumentum similiter venerata, Hierapolim regressa est, multaque eventura Chosroae vaticinata, cum etiam Romanis de eius ad ipsos perfugio ac transitione, antequam fieret, praedixisset, et vita exemplo angelico, atque ut decet sanctos, tum animo tum corpore traducta ab his rebus mortalibus discessit, tolerantiaeque corona cum triumpho sempiterno redimita est.

13. Romanorum imperator custodes corporis ad Chosroem mittit, qui animum ad memoriam opis de caelo sibi praestitae revocans, Sergio martyri clarissimo crucem ex auro fabrefactam lapillisque insertis variatam pro munere offert; quam crucem Chosroes Cabadae filius urbe recepta in praeda repertam in Persarum regia reposuerat, Iustiniano adhuc rerum Romanarum potente. in apice crucis huius Chosroes ex auro

ἔτεκνήματο, τὴν αἰτίαν ἐντυπώσας ἐν αὐτῷ τοῦ ἀναθήματος.
C ἐπιστολὴν δὲ δὴ Ἑλληνικοῖς γράμμασιν ἄμα τῶν κειμηλίων ἐς τὸ
 λεγόμενον βαρβαρικὸν παρεπέμπετο. ὑπεγράφητο δὲ τῇ ἐπιστο-
 λῇ καὶ βασιλικὴ ὑποτύπωσις. τὰ δὲ τῆς ἐπιστολῆς ἐν τούτοις
 δῆτα ἐτύγγυεν ὄντα· οὐκ ἀμείψω γὰρ τῆς λέξεως τὸ ἀρχέτυπον. 5

“Τούτον τὸν σταυρὸν ἐγὼ Χοσρόης βασιλεὺς βασιλέων,
 υἱὸς Ὁρμισδου, ὅτε ἐκ διαβολικῆς ἐνεργείας καὶ κακουργίας τοῦ
 δυστυχεστάτου Βαρὰμ υἱοῦ Βαργουονύς καὶ τῶν σὺν αὐτῷ κα-
 βαλλαρίων ἐς Ῥωμανίαν ἀπέλθομεν, καὶ διὰ τὸ ἔρχεσθαι τὸν
D δυστυχῆ Ζαδισπράτην ἐκ τοῦ στρατοῦ ἐς τὸ Νισίβιος ἐπὶ τῷ 10
 ὑποσῆραι τοὺς καβαλλάριους τοῦ μέρους τοῦ Νισίβιος ἐς τὸ ἀν-
 τῆραι καὶ συνταράξαι, ἐπέμψαμεν καὶ ἡμεῖς καβαλλάριους μετ’
 ἄρχοντος ἐς τὸ Χυρχάς, καὶ διὰ τῆς τύχης τοῦ ἁγίου Σεργίου
 τοῦ πανσέπτου καὶ ὀνομαστοῦ, ἐπειδὴ ἠκούσαμεν δοτῆρα εἶναι
 αὐτὸν τῶν αἰτήσεων, ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας ἡμῶν, 15
 μηνὶ Ἰανουαρίῳ, ἑβδόμῃ, ἡτησάμεθα, ὡς ἐὰν οἱ καβαλλάριοι
 ἡμῶν σφάξωσι τὸν Ζαδισπράτην ἢ χειρώσωνται, σταυρὸν χρυ-
 σοῦν διώλιθον ἐς τὸν οἶκον αὐτοῦ πέμπομεν διὰ τὸ πάνσεπτον
 αὐτοῦ ὄνομα. καὶ τῇ ἐννάτῃ τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς τὴν κερ-
 λὴν τοῦ Ζαδισπράτου ἤνεγκαν ἐπὶ ἡμῶν. ἐπιτυχόντες οὖν τῆς 20
 αἰτήσεως ἡμῶν, διὰ τὸ ἐκάστιν ἀναμφίβολου εἶναι, ἐς τὸ πάν-
 σεπτον αὐτοῦ ὄνομα τὸν σταυρὸν τὸν πυρ’ ἡμῶν γενόμενον, μετὰ

2. δὴ] δι’ IP.

obryzo crucem aliam conficiendam, in eaque causam dedicationis huius
 incidendam curaverat. epistolam porro Graece conscriptam cum subscri-
 ptione sua, simul cum pretioso illo donario, in barbaricum, quod dici-
 tur, mittit. epistola ad verbum haec continebat: nihil enim de primis
 eius vocibus immutabo.

“Hanc crucem ego Chosroes, rex regum, filius Hormisdæ, quando
 ob instinctum diabolicum sceleratamque molitionem perditissimi Varami,
 filii Bargasnae, et quos secum habuit caballariorum, in Romaniam pro-
 fugere coacti sumus. et quia veniebat nefandus Zadesprates ab exer-
 citu Nisibim, ut partis Nisibenae caballarios abduceret, qui nos oppu-
 gnarent et conturbarent, nos quoque caballarios cum duce Charchas mi-
 simus. et confusi ope auxilioque sancti maximeque venerandi et celeberrimi
 Sergii, quem petitionibus ac votis annuere solere audiveramus, anno
 primo regni nostri, mensis Ianuarii die septimo, novimus, si caballarii
 nostri Zadespraten occidissent aut vivum cepissent, crucem auream gem-
 mis ornata in eius templum, propter nomen ipsius inprimis venerabile,
 missuros. ac die nono mensis Februarii caput Zadespratæ ad nos alla-
 tum est. quapropter voto nostro damnati, ut id cuilibet certo constet,
 in venerando eius nomine crucem a nobis factam, cum ea quam Iustinia-

τοῦ πεμφθέντος σταυροῦ παρὰ Ἰουστινιανοῦ βασιλέως Ῥωμαίων εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ τῷ καιρῷ τῆς ἀμιξίας τῶν δύο πολι- P 137
τειῶν ἐνεχθέντος ἐνταῦθα παρὰ Χοσρόου βασιλέως, υἱοῦ Κα-
βάδου, τοῦ ἡμετέρου πατρός, καὶ εὐρεθέντος ἐν τοῖς ἡμετέροις
5 θησαυροῖς, ἐπέμψαμεν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πανσέτου Σεργίου.”

Ὁ μὲν οὖν σατράπης κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτῷ ἀπέδοτο
τὸν σταυρὸν τὰ τε γράμματα τοῦ βασιλέως. τῷ δὲ ἐπιόντι ἐνιαυ-
τῷ ὃ τοῦ Περσικοῦ βασιλεὺς ἀναγορεύει βασιλιαν Σιρην, γένους
Ῥωμαϊκοῦ (ἦν δὲ Θρησκείας Χριστιανῶν), εἰς ὧραν ἀνθρώπων
10 γάμψ ταύτῃ κατευνασθεῖς, κἀντεῦθεν παραχαράττων τῶν Βα-
βυλωνίων τὸ νόμιμα. (14) τρίτῳ δὲ ἔτει καὶ ἠντιβόλι τὸν B
δραστηκώτατον ἐν Περσίδι Σέργιον παῖδα ἐκ τῆς Σιρῆς δοθῆναι V 232
αὐτῷ. μετ’ οὐ πολὺ δὲ τούτου γεγονότος αὐτῷ, δώροις καὶ
αὐθις γεραίρει τὸν εὐεργέτην εἰκότως. ἐπιστολὴν δὲ ἐξέπεμψεν
15 Ἑλληνικῇ συμφράσει χρησάμενος. εἶχε δὲ ἡ ἐπιστολὴ ἐπὶ λέξειως
οὕτως.

“Τῷ μεγαλομάρτυρι Σεργίῳ Χοσρόης βασιλεὺς βασιλέων.
ἐγὼ Χοσρόης βασιλεὺς βασιλέων, υἱὸς Ὁρμισδοῦ, τὰ δῶρα τὰ
μετὰ τοῦ δίσκου ἐξέπεμψα σὲ εἰς θεῖαν ἀνθρώπων, οὐδὲ ἵνα ἐκ C
20 τῶν λόγων μου τὸ μέγεθος τοῦ πανσέμου σου ὀνόματος γνωσθῆ,
ἀλλὰ διὰ τὸ γνωσθῆναι τὴν ἀλήθειαν τῶν γενομένων καὶ τὰς
πολλὰς χάριτας καὶ εὐεργεσίας ἃς ἔσχον παρὰ σοῦ· εὐτυχία γάρ
μοι ἔστιν, ἵνα τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐμφέρεται τοῖς ἱεροῖς σου σκευέσιν.
ἐν τῷ εἶναι με ἐν τῷ Βεραμαῖς ἡτησάμην παρὰ σοῦ, ἄγιε, ἐλ-

nes Romanorum imperator in aedem eius miserat, discordiis belloque quod inter se duo regna gesserant, a Chosroae, regum rege. Cabadae filio, avo nostro, huc asportata atque in thesauris nostris inventa, in templum Sergii summe venerandi misimus.”

Satrapa iussibus obsecutus, crucem cum litteris regis reddit. anno dehinc proximo Persarum rex Siram, genere Romanam, et religione Christianam, quam aetate florentem connubio sibi copularat, reginam publicitus appellat, et in eo Persarum leges atque instituta negligit. (14) tertio autem anno Sergio Persidis martyri efficientissimo pro filio ex Sira suscipiendo supplicat. nec ita diu post rursus benemerentem suum donis, et quidem iure honorat, adiuncta epistola Graece composita, quae ad verbum sic sonat.

“Magno martyri Sergio Chosroes rex regum. ego Chosroes, rex regum, filius Hormisdæ, haec dona cum disco misi, non sane ut ab hominibus spectentur, neque ut ex verbis meis perquam venerandi nominis tui amplitudo cognoscatur, sed ad prodendam gestorum veritatem multasque gratias et beneficia, quae in me contulisti. etenim felicitatem meam interpretor, nomen meum in sacris vasis tuis conspici. cum versarer Berramis; oravi te, vir sancte, ut me auxilio tuo adjuvares et

Θεῖν εἰς τὴν βοήθειάν μου καὶ ἐν γαστρὶ συλλαβεῖν Σιρήν. καὶ ἐπειδὴ ἡ Σιρὴ Χριστιανὴ ἐστὶν καὶ γὰρ Ἕλλην, ὃ ἡμέτερος νόμος ἄδειαν ἡμῖν οὐ παρέχει Χριστιανὴν ἔχειν γαμετήν. διὰ οὖν τὴν
D ἐμὴν πρὸς σέ εὐγνωμοσύνην εἰς ταύτην τὸν νόμον παρῆidon, καὶ ταύτην ἐν γυναιξίν ἡμέραν ἕξ ἡμέρας ἐν γησιούτητι ἔσχον καὶ 5 ἔχω, καὶ οὕτως συνείδον νῦν δεηθῆναι τῆς σῆς ἀγαθότητος ἐν γαστρὶ συλλαβεῖν αὐτήν. καὶ ἡτησάμην, καὶ συνεταξάμην ἵνα, ἐὰν ἐν γαστρὶ συλλάβῃ Σιρὴ, τὸν σταυρὸν τὸν φορούμενον παρ' αὐτῆς πέμψω τῷ πανσέπτῳ σου οἴκῳ. καὶ τοῦτον ἔνεκεν καὶ γὰρ καὶ ἡ Σιρὴ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἔχομεν, ἵνα εἰς μνημόσυτον τοῦ 10 ὀνόματός σου, ἄγιε, τοῦτον τὸν σταυρὸν κρατῶμεν. καὶ συνείδομεν ἀντ' αὐτοῦ τὴν τιμὴν, μὴ συντείνουσιν περικιτῶν τῶν
P 138 τετρακισχιλίων τριακοσίων στατήρων μιλιαρησίων, πεντακισχιλίους στατήρας πέμψου. καὶ ἕξ οὗ τὴν τοιαύτην ἐν ἑμυατῇ ἔσχον αἴτησιν καὶ ταῦτα διελογισάμην, ἕως οὗ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ 15 Ῥωσσοσρών, δέξου ἡμερῶν πλέον οὐ διήλθον, καὶ σύ, ἄγιε, οὐ διὰ τὸ εἶναι με ἕξιον ἀλλὰ διὰ τὴν σὴν ἀγαθότητα, ἐφάνης μοι ἐν ὀράματι τῆς νυκτός, καὶ τρίτον εἶπές μοι ὅτι ἡ Σιρὴ ἐν γαστρὶ ἔχει. καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ τῷ ὀράματι τρίτον ἀνταπεκρίθη σοι λέγων, καλῶς, καλῶς, καλῶς. καὶ διὰ τὴν σὴν ἀγνωσύνην καὶ 20 ἐλεημοσύνην, καὶ διὰ τὸ πύνησπόν σου ὄνομα, καὶ διὰ τὸ εἶναι
B σε δοτῆρα τῶν αἰτήσεων, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡ Σιρὴ τὸ εἰθισμένον ταῖς γυναιξίν οὐκ εἶδεν. ἐγὼ δὲ οὐκ ἐδίστουσα εἰς τοῦτο, ἀλλὰ τοῖς λόγοις σου ἐπίστευσα, καὶ ὅτι ἄγιος εἶ καὶ ἀληθινὸς

Sira conciperet. et quanquam illa Christiana esset, ego vero Graecorum sacra colerem, ut per leges nostras habere illam in matrimonio non possem, tamen propter meam erga te pietatem legum securus hanc duxi, camque prae caeteris uxoribus in dies sincero affectu et amo et amavi. atque ita constitui, bonitatem tuam rogare uti Sira foetu grvida fieret. et rogavi, et decrevi plane, si concepisset, crucem quam in collo gestaret, ad venerabilem aedem tuam mittere. et huius rei causa ego et Sira istuc consilii cepimus, uti ad monumentum nominis tui, vir sancte, hanc crucem apud nos retineamus, placuitque nobis pro ea pretium quatuor millium trecentorum staterum miliariesiorum non excedente, quinque mille stateres mittere. ex quo autem huiusmodi postulationem apud animum concepi et haec mecum cogitavi, donec Rhosochosrum pervenimus, non plus decem dies abierunt, cum tu, sancte, non quod ego sic meritis essem, sed quia bonus es, mihi te per quietem obtulisti, tertiumque dixisti Siram esse gravidam. in eodem viso tibi respondi, bene est, bene est, bene est. ac propter sanctitatem et misericordiam, propterque summe colendum nomen tuum, et quia preces ac vota exaudis, ex illo die Sira, quod feminis solet, accidere desiit. ego porro de hoc non dubitavi, sed verbis tuis fidem habui, ac te sanctum vere-

δοτῆρ τῶν αἰτίσεων. μετὰ τὸ ταύτην τὰ γυναικεῖα μὴ ὑπομεί-
 ναι, ἐκ τούτου ἔγνων τὴν δύναμιν τοῦ ὀράματος καὶ τὴν τῶν
 παρὰ σοῦ ῥηθέντων ἀλήθειαν. παρ' αὐτὰ οὖν ἔπεμψα τὸν αὐ-
 τὸν σταυρὸν καὶ τὴν τούτου τιμὴν ἐν τῷ πανσέπτῳ σου οἴκῳ,
 5 κελεύσας ἐκ τῆς τούτου τιμῆς δίσκον ἓνα καὶ ποτήριον ἐν γενέ-
 σθαι εἰς λόγον τῶν θείων μυστηρίων, ἀλλὰ μὴν καὶ σταυρὸν
 γενέσθαι καταπηχθῆναι ὑφείλοντα ἐπὶ τῆς τιμῆς τραπέζης, καὶ C
 θυματήριον, τὰ πάντα χρυσᾷ, καὶ ἀμφίδυρον Οὐνικὸν κεκο-
 σμημένον χρυσίῳ. τὰ δὲ λοιπὰ μιλιαρῆσι εἶναι τοῦ ἁγίου οἴκου,
 10 ἵνα διὰ τῆς τύχης σου, ὕγιε, εἰς πάντα, ἔξαιρέτως δὲ εἰς τὴν
 αἴτησιν ταύτην εἰσελθῆς εἰς βοήθειάν μου καὶ Σιρῆς. καὶ ὃ διὰ
 τῆς πρεσβείας γέγονεν ἡμῖν τῷ ἔλει τῆς σῆς ἀγαθότητος, καὶ
 τῷ θελήματί μου καὶ Σιρῆς εἰς τέλειον προέλθοι, ἵνα κἀγὼ καὶ
 ἡ Σιρῆ καὶ πάντες οἱ ἐν τῷ κόσμῳ εἰς τὴν σὴν δύναμιν ἐλπίζωμεν
 15 καὶ εἰς σὲ ἔτι πιστεύωμεν."

15. Εἰς τάχος τοιγαροῦν ὡς τὸ τέμενος ὃ ἀποσταλεῖς ^D V 233
 ἀφικνεῖται, τὰ δὲ δῶρα τὰ τοῦ βασιλέως ἡμῖν τοῖς γράμμασιν
 ἐν τῇ ἱερᾷ περιέθετο τραπέζῃ.

Ὁ δὲ Βαράμ μὴ χειρωθεῖς ἐπὶ Χοσρόου ἔξαισιον ὑπεκρού-
 20 σατο κίνδυνον. τοιγάρτοι τῶν Περσῶν βασιλεὺς πάντας τοὺς
 κειοινωνηκότας τῇ τυραννίδι ὀλέθρῳ παρέδοτο, αὐτὸν τε Βιν-
 δύην τοῖς τοῦ Τίγριδος ἐγκάτοις κατέθετο ὡς οἶα δὴ κατὰ βασι-
 λέως χεῖρας ἐκτείναντα. αἱ δὲ σπονδαὶ Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν P 139

7. γενέσθαι καὶ πηχθῆναι IP.

quo petitorum datorem credidi. et cum illa menses suos non pateretur,
 vim ac potestatem visi illius dictorumque abs te veritatem perspexi. ob
 id igitur ipsam crucem et pretium eius in venerandam aedem tuam misi,
 iussique et ex eo discum unum poculumque unum ad usum divinarum
 mysteriorum fieri; quin etiam crucem in sacrosancta mensa figendam et
 turibulum, omnia aurea, et Hunnicum quod utriusque aperiretur, auro
 ornatum fieri mandavi. reliqua miliarisia sancto templo tuo relinqui, ut
 praesidio tuo, sancte, in rebus omnibus, potissimum vero in hac peti-
 tione me Siramque respicias, quodque tuis precibus misericordiaeque bo-
 nitatis tuae nobis concessum est, pro utriusque nostrum desiderio opere
 ipso perficiatur, ut ego et Sira adeoque mortales universi in potentia
 tua spem collocemus, atque in te credamus."

15. Qui missus erat, celeriter ad templum perveniens dona regis
 cum epistola in sacra mensa exponit.

Varamus a Chosroe non captus periculum magnum effugit. proinde
 rex, quotquot cum eo in tyrannide communicaverant, spiritu privavit,
 ipsumque Bindoem, ut qui manus contra regem extendisset, in medium
 Tigridem demersit. foedera inter Romanos et Persas pari aequitate coli

ἐν ἴσῃ μοίρῃ προέρχονται. καὶ οὕτω δῆτα ἐνδόξως ὁ μέγας τε καὶ Περσικὸς ἐκείνος Ῥωμαίους κατεπέκαστο πόλεμος.

Οὐκ ἂν δὲ περιόψομαι καὶ ὅσα λέγεται Χοσρόην τὴν περὶ τοῦ ἀστέρας τῶν Χαλδαίων ἐξησημένον πολυύσχολον ματαιότητα προαναγορεύσαι κατὰ τὴν τοῦ πολέμου ἀκμὴν. τοῦ γὰρ στρατηγῶ Ἰωάννου τῆς τῶν Ἀρμενίων δυνάμεως εὐδοκίμου αὐτῷ ἐπιτιμοῦντος ἀκοσμίας ἔνεκα, καὶ ὡς οὐ δεῖ βασιλεῦ σκαιὸν πεφυκέναι τοὺς τρόπους τὰς τε τῆς ψυχῆς ὁρμῆς ὑπεῖναι ἀλλόκοτον, φασὶ πρὸς τὸν στρατηγὸν λέξαι τὸν βάρβαρον “εἰμὴ περ ὑπὸ τοῦ καιροῦ ἐτυραννοῦμεθα, οὐκ ἂν ἐθύρρησας, στρατηγέ, 10 τὸν μέγαν ἐν ἀνθρώποις βασιλεῦ βάλλειν τοῖς σκώμμασιν. ἐπεὶ δὲ τοῖς παροῦσι μέγα φρονεῖς, ἄκουσον δὴ ἃ τοῖς θεοῖς ἐς ὕστερον μεμελέτηται. ἀντικαταρρέουσι, εὐ ἴσθι, ἐς τοὺς Ῥωμαίους ὁμῶς δεινά. ἔσεται δὲ τὸ Βαβυλώνιον φῶλον τῆς Ῥωμαϊκῆς πολιτείας κρατοῦν τρίτην κυκλοφορικὴν ἑβδομάδα ἐτῶν. μετὰ δὲ 15 τοῦτο πεμπταίαν ἑβδομάδα ἐνιαυτῶν Ῥωμαῖοι Πέρσας δουλαγωγῆσετε. τούτων δὲ διηνησμένων, τὴν ἀνέσπερον ἡμέραν ἐνδημῶν τοῖς ἀνθρώποις καὶ τὴν προσδοκωμένην λῆξιν ἐπιβαίνειν τοῦ κράτους, ὅτε τὰ τῆς φθορᾶς παραδίδεται λύσει καὶ τὰ τῆς κρείττονος διαγωγῆς πολιτεύεται.” οὐ μετὰ πολὺ δὲ καὶ ὁ Πρόβος 20 C τῆς Χαλκηδονέων πόλεως τὴν ἀρχιερατικὴν φροντίδα περιεβύλετο, καὶ ἤκουσέ που παρὰ Χοσρόου παρὰδοξα. τοῦ γὰρ αὐτοκράτορος Μαυρικίου τοῦτον ἐς Κτησιφῶντα πρὸς Χοσρόην ἐκαποστείλαντος, ἐν σταθρῷ μισημβρία τινὶ μετύκλητον εἰς τὰ

3. τὴν deest IP.

coepta. hoc tandem modo acre illud et Persicum bellum a Romanis non sine gloria finitum atque compositum est.

Non praeteritibus autem quae Chosroes, in operosa inanitate astronomiae Chaldaeorum exercitatus, flagrante adhuc bello praedixisse fertur, etenim cum Ioannes Armeniarum copiarum dux clarissimus de soluta disciplina, de moribus regiae personae indecoris et absurdis cupiditatibus eum obiurgaret, aiunt ita respondisse. “nunquam tu auderes, mi dux, in magnum inter homines regem scommata iacere, nisi iniqua nobis tempora dominarentur. quia vero praesentia tibi spiritus faciunt, audias licet quid dii immortales in futurum constituerint. scias velim calamitates in vos Romanos redundaturas. gens Babylonica, tribus in orbem actis annorum hebdomadibus, Romanorum tenebit imperium. post per quinque annorum hebdomadas Romani Persas servitio prement. secundum quae dies sine vespere hominibus illucescet, expectatusque imperii finis aderit, et abolita corruptione melior vivendi ratio inducetur.” non multo post etiam Probus, Chalcedensium creatus episcopus et a Mauricio Ctesiphontem legatus, ab eodem admiranda audivit. meridie enim qua-

ἀνάκτορα τοῦτον εἰσποιησάμενος, ἰδρῶτι περιφριδόμενος τῆς Θεο-
 μίτορος εἰκόνα ἤξιον παρὰ τοῦ ἱερέως θεύσασθαι. ἐπιφερόμε-
 νος οὖν ὁ ἱερεὺς τὸ ταύτης ἴνδαλμα ἐν πυκτῶ ἰδίδου ἐς θείαν
 ἐλθεῖν τῷ Περσῶν βασιλεῖ. ὁ δὲ προσκνηήσας τὸν πίνακα, ἔφα-
 5 σκε παριστάναι αὐτῷ τὸ τούτου ἀρχέτυπον, φῆσαι τε πρὸς αὐ-
 τὸν τὰς Ἀλεξάνδρου νίκας αὐτῷ τοῦ Μακεδόνοσ χαρίσασθαι.
 καὶ τὰ ἤδη που γεγονέναι, ἀπολαβόντος Χοσροῦοσ τὴν ἐς τὰ βα- D
 σίλεια κἀθοδὸν τῶν τε τυράννων ἐπικρατηκότοσ ῥώμη τε καὶ
 δυνάμει τοῦ αὐτοκράτοροσ, διεξῆμι ὁ Πρόβοσ. καὶ περὶ τὴν
 10 Νινεὺ ἔχε πολυλείψυμα τῆσ ἐπὶ τῆσ Βαβυλῶνοσ ἐγχειρηθείησ
 τοῖσ ἀνθρώποισ πυργοποιάσ ὑπεῖναι, τῆν τε πλινθευσιν, καθὰ
 τῷ ἱεροφάντῃ Μωσῆ διηγόρεται, εἶναι λίαν ἐπιμελῶσ ἔξοπη-
 θείσαν πυρ.

Ἄλλ' ἐπεὶ τοῦ Περσικοῦ πολέμου τῆ συνθήκη τῆσ ἀφηγή-
 15 σεωσ ὡσ οἶόν τε ἦν ἀπετερματίσασμεν τὴν ὑπόθεσιν, πρὸσ τὰ τῆ
 Εὐρώπη πραγμαθέντα χωρεῖτω αὐθισ ὁ κύλαμοσ, τὰσ βίβλουσ ναυ-
 τελλόμενοσ μέλανι, ὕπωσ ἐπὶ τὸν λιμένα τοῦ σκοποῦ καθορμιζό-
 μενοσ, καὶ τὰσ ἐπιφανείσ τῶν πρύξων φόρτον φερόμενοσ, τὰ
 τῶν ἀξιοφηγῆτων ἀκουσμάτων πληρώσειεν.

20 16: Ἄρτι γε ἄρα πον τοῦ περὶ τὴν ξω γελώσησ ἡμέρασ P 140
 τοῖσ πράγμασι, καὶ τὴν πρῶδοσ οὐκ ἐκ κλίησ βαρβυρικῆσ μν- V 234
 θικῶσ ποιουμένησ Ὀμηρικώτεροσ, ῥοδοδάκτυλόσ τε ἀπανηαμέ-
 νησ ἀκούειν, ἐπεὶ τὸ ξίφοσ τοῖσ αἵμασιν αὐτοῖσ οὐ φοινίσσεται,
 τὰσ δυνάμεισ ὁ αὐτοκράτωρ ἐς τὴν Εὐρώπην ὡσ τύχιστα μετεβί-

dam ferventissima, cum in regiam illum accivisset sudoreque manaret, dei matris imaginem sibi ab eo ostendi postulavit. quam ille in tabella depictam secum ferens regi spectandam obtulit. rex tabellam veneratus noctu ipsam virginem sibi apparuisse retulit, dixisseque se ipsi Alexandri Macedonis victorias largitam esse. quod dudum esse factum Probus confirmavit, cum iam in regnum rediisset, tyrannosque viribus et virtute imperatoris adiutus perdonuisset. allatae sunt item a Ninive reliquiae turris Babel, quam fictis lateribus, ut sacrorum doctor Moses explicavit, et igni diligenter excoctis homines exaedificare tentaverunt.

Sed quoniam quae de bello Persico scribenda fuerunt, cum eius belli sine absolvimus, ad res in Europa gestas stilus fereat, et in atramento libros pernaviget, ut ad portum propositi appulsus et insignibus rebus gestis onustus, quod superest auditionum memoratu dignarum repraesentet.

16. Cum igitur iam in Oriente rediret rebus dies, nec fabulose secundum Homerum e lecto barbarico Aurora prodiret, nolletque audire ῥοδοδάκτυλοσ (i. e. roseos habens digitos seu purpurea), quandoquidem gladiatorum sanguine purpurandorum materia non restabat, copias imperator quamprimum in Europam transfert, et Anchialum advenire

βαζεν, ἐπὶ τε τὴν Ἀγγιλαλον τὴν ἐκδημίαν παρασκευάζεται· δι-
 γνῶκει γὰρ τὸ Ἀβυρικὸν αὐθις ἐθελειν φοιτῶν. προσδοκίμου τοι-
 B γαρὺν τοῦ βαρβαρικοῦ τυγχάνοντος ἐς παρυσκευὴν συνετέτακτο.
 οἱ μὲν οὖν ἐντιμότεροι τῶν ἐς συγκλήτου βουλὴν κατελιπάρον
 τὸν Καίσαρα χειροτονῆσαι στρατηγὸν τῷ πολέμῳ καὶ ἀναβολὴν 5
 τὰ τῆς βασιλικῆς ἐπιβολῆς ἀποφέρεσθαι. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἔπειθον,
 ὃ τῶν ἱερατικῶν ταγμάτων ἡγούμενος ἐδεῖτο τὸν βασιλέα ἀπο-
 στρατήγον εἶναι, ἐτέρῳ δὲ τὰ τῆς ἀγωνίας περιβαλεῖν. ἐπεὶ δὲ
 οὗτος οὐκ αἰδέσιμος ἦν ἕξαιτούμενος, ἡ βασιλεῖα ἅμα τοῖς παισι
 ποτινωμένη ἠντιβύβλυε τὸν γαμίτην τὸν Καίσαρα δευτέρας γενέ- 10
 σθαι φροντίδας. ὡς δὲ καὶ ταύτης ἡ ἀξίωσις πρόσωπον οὐκ
 C ἔσχεν αἰσχυνητὸν ἢ μέλος πειθήνιον, ἕξιχῶρι τῶν βασιλείων ὁ
 αὐτοκράτωρ Μαυρικίος παρυσάγγην ἕνα καὶ ἡμιόλιον· Ἐβδομον
 δὲ ἄρα τοῦτο τοῖς Βυζαντιῶσι ὠνόμασται. κατ' ἐκείνην γοῦν
 τὴν ἡμέραν ἡλίον μεγίστη γέγονεν ἔκλειψις. ἔννατον δὲ ἄρα τοῦτο 15
 ἔτος ἐτύγγαθεν ὃν Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος. ἐπεγένοντο δὲ
 καὶ ἕξαισιῶν πνευμάτων φυσήματα, νότος τε βλαῖος, ὡς μονο-
 νοῦχι καὶ τὴν ἐπιβύθιον ψηφίδα ἀναρρίπτειν τῷ θύλῳ τοῦ σά-
 λου. ὁ μὲν οὖν αὐτοκράτωρ ἀκηκῶς Ζαλυβζῖαν τὸν Πέρσην
 D ἤκοντα ὡς αὐτόν, παλινδρομεῖ πρὸς τὸ βασιλεῖον ἄστν. διαθείς 20
 τε ὡς ἐπὶ ἐπιδειξίως τὴν τῆς πρεσβείας ἀξίωσιν, τοῦ σκοποῦ
 αὐθις τῆς ἐκδημίας ἀπήρχετο. τυχεῖν δὲ γλιχόμενος καὶ θείας
 τινὸς ἐποπτίας συστρατευσαμένης αὐτῷ, ἐπὶ τὸ μέγα τῆς θρη-
 σκειας κατεπαννυχίζετο τέμενος, τὸ ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ ὄψοδομη-
 μένον τοῦ αὐτοκράτορος· ἐς προσηγορίαν δὲ τῆς τοῦ Θεοῦ σο- 25

parat, quo Abares irruptionem denuo cogitare acceperat. dum ergo
 barbari exspectantur, apparatus bellicum adornat. caeterum honoratio-
 res de consilio magnopere orant uti expeditionem duci committat, ipso
 per se in hostem ne eat. cum non flecterent, sacerorum ordinum prin-
 ceps (patriarcha) eundem obsecrat ne ducia officio fungi sed eas partes
 alteri mandare velit. sed cum nec huius preces velut cantu quodam iis
 delinitus revereretur, Augusta una cum liberis suppliciter instat uti sen-
 tentiam mutet. verum nec horum obstestatione quidquam commotus e
 regia egreditur, et parasangam unam et semis usque in Septimum, ut
 a Byzantiis nominatur, procedit. eo die sol paene totus est obscuratus.
 annus imperii eius nonus tum agebatur. coorti sunt item venti validis-
 simi, ut tantum non mare ab imis sedibus everterent. porro Zalabza-
 num Persam legatum ad se venire audiens in urbem imperatoriam ve-
 nit. cuius postulatis quam dextre potuit expeditis, ductandi agminis
 voluntatem denuo est persecutus. quia vero visum aliquod divinum ex-
 petebat, quod tanquam socium haberet militiae, in amplo religionis no-
 strae templo, a Iustiniano imperatore aedificato et sapientiae dei nomine

φίας τὸ ἱερὸν ἀνατέθειται. μηδεμιῶς τοιγαροῦν ὄψεως ἐνυπνίων ἐπιφανείσης αὐτῷ, λιταζόμενος ἅμα τῷ λαῷ, εἰς τὴν πρὸ τοῦ Ἰσπετος τῆς Θεομήτορος οἰκίαν διημέρευε μυσταγωγούμενος, καὶ τῆς Θεανδρικῆς μετελάγχανε πανδαισίας· ὃ δὲ νεῶς πρὸς τῇ πηγῇ καταλέγεται. τῇ δ' ὑστεραία ὁ βασιλεὺς ὑπάρας ἐντεῦθεν ἐπὶ τὸ λεγόμενον Ἐβδομον γίνεται. ἕκταϊος δὲ τῷ Ῥηγίῳ προσέβαλλε. ἐνταῦθα πλήθος ἄπειρον τῶν μεταιτούντων συνήθροιστο, καὶ P 141 ἤξιον τι παρὰ τοῦ βασιλέως ἔλσθαι. ὁ μὲν οὖν αὐτοκράτωρ τὰ συρρέυσαντα πλήθη τοῖς ἐκεῖσε βασιλεῖσις ἐναποκλείσας φιλο- 10 θρωπίας ἤξιον, ἱκανά τε κατακερματίσας ἀγρόρια ἐψυχαγῶγει τῆς ἀθροισθείσης πληθύνος τὸ τῆς πενίας κατώδυνον. ὄρθριός τε γενόμενος, ἐγκλεύσας τε τὰς σύλπιγγας, τῆς πορείας ἀπήρ- χετο. ἐπὶ τε τοῖνυν Ῥόμφος γενόμενος ὑπὸ τῶν σωματοφυλάκων προεπομπεύετο. ἡ δὲ ἕκταξις εἰς μῆκος διέτεινεν. ὃ δὲ αὐτο- 15 κράτωρ περιεγάννυτο τῷ σχήματι τῆς ἐκτάξεως τῆς προπομπού- σης δυνάμειος. τὸ δὲ μάχιμον κατόπιν ἐβάδιζε, τό τε ζύλον τοῦ B σταυροῦ τοῦ Χριστοῦ ἐς ἕψος ἐπὶ δόρατος χρυσοῦ ἀπηώρητο καὶ προηγείτο τοῦ τε βασιλέως καὶ τῆς περιπόλου δυνάμειος. ὑπὸ δὲ δευτέρῃαν ὤραν Θηρίον παμμέγεθες (ἕς δὲ τοῦτο ἐτύχχανεν ὄν) 20 ὀλῶρει κατὰ τοῦ Καίσαρος. τοῦ τοῖνυν βασιλείου ἵππου ὑποτα- V 235 ραχθέντος τῇ ἀθρόα τοῦ Θηρίου ἀφίξει, τῆς καθέδρας ἀποβα- λειν τὸν βασιλέα τὸν ἐπιβύτην κατεστασίαζε. τοῦ δὲ βασιλέως λαν ἐπόχως ἐχομένου τοῦ χυλινοῦ γίνεται ἕκων ὁ ἵππος πιθῆ- νιος, τὰ τε τῆς ὄψεως ἀποβαλόμενος δείματα καὶ τὴν γνώμην 25 μετέβαλλεν, αὐθις ταῖς ἡρίαις οἰκονομοῦμενος. τὸ μὲν οὖν Θη-

4. πανδαισιῶν IP.

consecrato, noctem agit. nulla ei per quietem specie divinitus oblata, cum populo preces fundens, in aede dei matris ante urbem diem totum rebus sacris consumit, epuloque coelesti pascitur. aedes illa ad Pegen, i. e. ad fontem vocatur. postridie inde abiens ad Septimum venit. die sexto Rhegium attingit. ubi innumera mendicorum multitudo congregata stipem ab eo flagitat. quos in regiam quae illic est inductos humaniter tractat, argenteosque nummos affatim distribuendo dolorem egestatis illorum consolatur. appetente luce iubens classicum cani iter prosequitur. Romphos ubi accessit, stipatores antecedunt, acies in longum explicatur, imperator velut in pompa praecedentis agminis aspectu mirifice oblectatur. robur militum posterius incedit. lignum crucis Christi super hastili aureo sublimi portatur, imperatoremque, et circumfusum militem antecedit. diei hora altera inusitatae vastitatis us in imperatorem incurrit, unde equus eius tam incitato bestiae impetu conterritus sessorem excutere luctatur. quo frena mordicus retinente, quanquam invitus obediens, et terculamento ab oculis ablato fit quietior, iterumque habenis

ρίον ὑπὸ μηδενὸς πολεμούμενον ἀνταγωνίστω ἀλκῇ τὴν πύρρον εἶχεν ἀζήμιον. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τοῦ θηρίου ἀφανοῦς γενομένου ἐπὶ τὸ μέτωπον τοῦ σταυροῦ διατυπώσας τὰ σήμαντρα, ὡς ἔθος ἐπὶ τῶν παραδόξων Χριστιανοῖς ἀπεργάζεσθαι, εἶχετο τῆς βαδίσσεως, ταῦτά που θαυμάζων τὰ τῶν ἐπηκολουθηκόντων παράλογα.

paret. sus nemine adversante impune et genereose progreditur. imperator, ubi bellua evanuit, pro consuetudine Christiana in rebus inopinatis et horribilibus signum crucis in fronte exprimit: iter continet, tamque inexpectatos eventus secum admiratur.

Θ Ε Ο Φ Υ Λ Α Κ Τ Ο Υ

Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Ω Ν

Λ Ο Γ Ο Σ 5'.

T H E O P H Y L A C T I

H I S T O R I A R U M

L I B E R V I.

PONTANI ARGUMENTUM.

(1) *In* turbulenta tempestate Perinthum sive Heracleam navigare contendens Mauricius Daonium appellitur. inde Heracleam equo vectus Glyceriae martyris templo reficiendo pecuniam elargitur. monstrum pueri in Thracia prognatum eo mandante interimitur. (2) equus imperatoris de repente disruptus moritur. ex eventis futura mala moestus auguratur. grex cervorum occurrit: a satellitibus insequentibus plurimi funduntur. Gepidae hominis in quodam stipatore propter ornatum vestitus trucidando scelus nefarium. tres Sclavi cum citharis capiuntur et examinantur. quare Sclavorum gens auxilia Chagano negaverit. eorum studium in musicis. (3) senatus imperatorem per legatos ad redeundum frustra invitat. per loca paludosa ad pontem angustum exercitus incedens, eius cura et sollicitudine adiuvatur. ad Anchlalum castra facit. propter oratores Persicos Constantinopolim repetit. Francorum rex pro societate tributum postulans nihil agit. Chaganus pactam pensionem augeri poscens, nec impetrans, bellum movet. Sclavis naves imperat. (4) Singidonenses Sclavos incurvant. Chagani voluntate Singidon obsidione liberatur. navigia a Sclavis transmittendo flumini compinguntur. Prisco Europaei belli administratio permittitur, qui Saloianum legatum sive subducem legit, et ad claustrum praecoccupandum mittit. Salvianus conspecta barbarorum multitudine perterritus refugit. conflictu ad castellum Romani hostem superant: superveniente Chagano aufugiunt. (5) iter Chagani. Alexandri martyris templum incendit. a Romanis speculatoribus nec flagris extorquere veritatem potest. Drisipera adoritur: inde divino quodam viso exterritus abit. Prius e conflictu ad Heracleam inito Didymotichum fugit, Zuruli a Cha-

gano obsidetur. *fictis a Mauricio ad Priscum litteris in terrorem datus parva accepta mercede recedit.* (6) Priscus missione data militi Byzantinum revertitur. ad Istrum Sclavos transitu prohibitorum mittitur. eius iter. Chaganus de pace rupta conqueritur: se enim bello peti suspicabatur. Priscus licentiae oratoris in imperatore ut foedifrago insectando ac proscindendo ignoscit: adversum Sclavos arma illa suscepta esse testificatur. (7) Priscus superato flumine Ardagastum praedonem noctu invadit. fugit Ardagastus, pugnat, rursus fugit, fluvium tranat. Sclavi populatores iugulantur: capti Byzantinum mittuntur. Priscus nova praedarum partitione milites in se irritat: factum callide tuetur. eius oratio, qua de tumultu propter praedam excitato exercitum obiurgat. (8) exercitus duci mirabiliter reconciliatur. locus communis de potestate et efficientia linguae. praedae Byzantium abducendae Tatimer praeficitur. quid eo factum, et quomodo a Sclavis obviis praeda servata sit. ob eam ablatae imperator in templo deo gratias agit, supplicationem decernit. Alexandri centurionis Romani adversum Sclavos viriliter administrata. (9) Gepida hostium mysteria enunciat, regemque subita irruptione capiendum suadet. barbari captivi iussu Prisci mactantur. Gepida ad regem deludendum operam spondet; donis et promissis a Prisco honoratur. qua ratione rex barbarus circumscriptus oppressusque fuerit. Romani genium placantes veniunt in summum periculum. de praefectis vigillum et quibusdam militibus supplicium sumitur. (10) Priscus trans Istrum hicmare iubetur. milites tumultuantes duabus de causis nolunt. Priscus mollit animos et temperat iras. quoniam modo Gepida satellitis imperatorii interfector deprehensus fuerit, et ut se mendaciis defenderit. eius ultimum supplicium. (11) monstra in suburbanis Byzantii. Petrus imperatoris germanus in locum Prisci Europaeae militiae dux declaratur. Priscus cum copiis flumen transit. Chaganus causam sciscitatur; quem sui a bello dehortantur. eius arrogantiam Priscus per Theodorum medicum sapienter castigat, veteri quadam de Sesostri Aegypti rege inducta historia. mutat mentem Chaganus, partemque praedae a Prisco postulat. captivi redduntur. ob id a Mauricio Priscus reprehenditur.

P 144
V 237

1. Προσελάσας τοιγαροῦν ὁ αὐτοκράτωρ τῇ Σηλυβρία, ἐπὶ τὴν Πειρινθον, ἣν Ἡράκλειαν εἶθιστα τοῖς νεωτέροις ἀποκαλεῖν, διὰ ναυτιλίας τὰς ὁρμῆς ἐποιεῖτο. τολῶν ταχύνουσαι νῆες παρῆσαν, τῆς περὶ αὐτὰς ἀρτίας κατασκευῆς μὴδὲν πρὸς βασιλεῖον ἐκπομπὴν ὑποδέουσαι. τοῦ ἀπόπλου τοιγαροῦν ἀπαρχομένου τοῦ 5 αὐτοκράτορος κατηνέχθη ὕδωρ ἕξαισιον, ἀνέμων τε ἀκαθέκτων ἐπηκολούθει κινήματα, ὡς τοὺς ἐρέτας τοὺς τε προσκώπους χυρεῖν φράσαντας τῇ κώπῃ ἐρέττειν παύεσθαι, τύχη δὲ ἐπιτρέψαι

1. Posteaquam imperator Selybriam advenit, Perinthum, quam recentiores Heracleam nominare consueverunt, navigare concupivit. expediuntur itaque perfecteque armis omnibus instruuntur naves, quae cum celeritate illum eo perveherent. ut altum tenuerunt, immensum aquarum agmen coelo ruit, ventisque immane furentibus fluctus attolluntur, ut qui ad remos sedebant, illis valere iussis labore desisterent, navigia fortunae

τὰ σκάφη, τὸν δὲ αὐτοκράτορα ἅμα τῇ περὶ αὐτὸν πεντηκοντέρῳ
 παραδόξῳ σωτηρίᾳ ἐν τῷ Δαονίῳ διασωθῆναι, τὴν ναυαγίαν B
 ἐκκλίναντα. ἐν τούτῳ δῆτα τῷ χωρίῳ καταπαννυχιζόμενος ὁ
 αὐτοκράτωρ, ἕξ ἑωθινοῦ αἰθρίας γενομένης, ἀναβὰς ἐπὶ τὸν
 5 βασιλεῖον ἵππον ἐς Ἡράκλειαν γίνεται. ἐπὶ τὸν τοῖνον Γλυκερίας
 τῆς μάρτυρος νεῶν ἐντεμενίζεται, ὡς οἶόν τε ἦν τιμήσας τὸ τέμε-
 νος χρήματά τε ἐπιδοῦς ἐφ' ᾧ τὰ πυρὶ καταπεπτωκότα τοῦ ναοῦ
 ὑπὸ τῶν Ἀβύρων πρὸς νεώτερον κάλλος μεταχωρεῖν, καὶ τὰς δυ-
 νάμεις ἐκτάξας ἀπεφοῖτα τοῦ ἕσπεος. ποιήσας τοῖνον παρυσάγ-
 10 γας τέσσαρας, ἥλιον κεκλικότες στρατοπεδεύεται ἐπὶ τι ὑπτιον
 χωρίον τὴν Θέσιν, πολύανδρόν τε καὶ ἀφθονία τῶν εἰς ἐπισιτι- C
 σμὸν περιρροῦμενον. κατὰ τοῦτον δὴ τὸν χῶρον τάφρον ὁ βασι-
 λεὺς διεγράψατο. τῶν δὲ περιπόλων τοῦ αὐτοκράτορος τὰς αθ-
 λαίας τῇ βασιλικῇ περιβαλλομένων δορυφορίας πρὸς κοσμιότητα,
 15 ἑκεκράγει γύναιον, ἣ δὲ βοῇ διήχει καὶ ἐς τὸ πυκνότερον κατεφέ-
 ρετο· ὠδίνες γὰρ παρελύπουν τὸ γύναιον. τῶν μὲν οὖν περὶ τὸν
 αὐτοκράτορά τις ὑπασπιστῆς ἐξεχώρει, κωλύσων τῆς δυσφωνίας
 τὴν ἄνθρωπον. ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ οἰκίσκῳ ἐγίγνετο τὴν τε τῆς βοῆς
 αἰτίαν διεπνθάνετο, τίκει τὸ γύναιον. ὁ δὲ τόκος πλημμυλημα D
 20 φύσεως ἐτέγγανεν ὄν. παιδίον γὰρ ἦν ὀφθαλμῶν τε καὶ βλεφα-
 ρίδων καὶ ὀφρύων ἀμέτοχον, χειρῶν τε καὶ βραχιόνων ἀλλοτριῶν
 τε καὶ ἀδιατύπτων· πρὸς δὲ τῷ ἰσχύῳ ἰχθύος αὐτῷ οὖραιον ἦν
 προσφυές. ἅτῳ τούτῳ δῆτα τοῦ θεάματος ὁ ὑπασπιστῆς ἱστο-
 ρήσας τὸν τρόπον ὡς τὸν βουσίλει τὸν τε πατέρα καὶ τὴν μητέρα
 25 καὶ τὸ παιδίον καθείλησεν. ὁ μὲν οὖν αὐτοκράτωρ ἐς Θέαν τοῦ

permitterent, imperator autem cum sua quinquaginta remorum navi nau-
 fragio elapsus Daoniumque proiectus praeter opinionem evaderet. ibidem
 transacta nocte, quia sudum erat, in equo imperiali Heracleam inivit,
 Glyceriaeque martyris templum ingressus et quam maxime veneratus, pecu-
 niam ad partes eius illato per Abaros incendio vastatas ac prolapsas
 iterum excitandas exornandasque erogavit. deinde agmine ordinato dis-
 cedens, confectis quatuor parasangis, sole iam sub terras lapsa ad ὀρ-
 pidum in clivo situm, frequens et rerum ad victum requisitarum copiis
 abundans, pervenit, ibidemque castra locat. satellitibus porro ad eius
 tabernaculum, ut decebat, excubias ducentibus, una muliercula partus
 cruciata doloribus, clarisonas voces iterum ac saepius effundit. egredi-
 tur de excubitoribus, qui feminam tam absone clamore prohibeat. ubi
 domunculam intravit causamque vociferationis exquisivit, illa partu sol-
 vitur. is naturae piaculum erat, puer sine oculis, sine palpebris, sine
 superciliis, sine manibus, sine brachiis, peregrinum quiddam et informe.
 ad coxendices praeterca cauda piscis agnata visebatur. spectaculi huius
 forma et modo lustrato, satelles parentes ipsos cum puero ad imperato-

τέρατος γεγινώς, καὶ ὅπως τοῦτο ἐπηκολουθήκει τοὺς γονεῖς τοῦ τέρατος ἐξετάσας, μηδὲν τι διαγνοὺς ὑπὸ τῶν τεκόντων καταλύει τὸ θέατρον, τὸ δὲ τέρας ἀναιρεῖσθαι κελεύει. ἡ μὲν οὖν τερατοτόκος ἀπέθη, τὸ δὲ παιδίον τὸ ξίφος ἠσπάζετο.

- P 145 2. Δευτέρῃ δὲ ἡμέρᾳ μετεφοίτησεν ὁ βασιλεὺς, καὶ πρὸς 5 τὸ λεγόμενον Ἐνατον στρατοπεδεύεται, ὁδοιπορήσας τε παρασάγγας δύο τάφρον ἰδεύματο. κατὰ τοῦτον δῆτα τὸν χώρον ἐκ τῶν βασιλείων Ἰππων ὁ ἐπισημότερος, τῷ χρυσίῳ κόσμῳ κατα-
- V 238 λαμπύμενος, πεσὼν ἀπέσκλη ἀθρόον διαρραγείς. ὁ δὲ βασιλεὺς οἰωνισάμενος ἐπὶ τούτοις πᾶσι τοῖς συμβόλοις ἀπαισίων καὶ λίαν 10 δεινῶν ἰσομένων πραγμάτων αὐτῷ περίλυπος ἦν, δέει τοῦ μέλλοντος ἐπὶ τοῖς παροῦσι προταραττόμενος. τῇ δὲ ὑστερίᾳ παροδευομένῳ τῷ βασιλεῖ ἐντυγχάνει αὐτῷ ἐλάφων πληθὺς. οἱ μὲν
- B οὖν περὶ τὸν αὐτοκράτορα τόξοις καὶ βέλεσι τῶν ζώων ἐπετοξάζοντο. πλήττεται γοῦν τὸ μέγιστον τῶν ἀγελαζομένων ἐλάφων, 15 καὶ εἰκότως ἐπιδίωξις καρτερὰ ὑπὸ τῶν κυνηγετούντων ἐγένετο. ἡλίον τε δυομένου, καὶ τῆς ἐλάφου ἐξαλλομένης καὶ τῷ τάχει τῶν ποδῶν ἀποκλινύσης τὴν θήραν, οἱ μὲν ἄλλοι ἐπαύοντο, τῶν δὲ τῷ βασιλεῖ δορυφόρων καὶ Γήπαις τὸ γένος ἀνὴρ εἶχοντο τῆς διώξεως. ἐπὶ τινα τοίνυν δρυμὸν χωρησάσης ἐκείνης αὐτῆς τῆς ἐλάφου τῇ τοῦ δρυμίου ὠκύτητι, ἐγκυπτομένης τε τῷ κατακόμῳ τῆς λόχμης, καὶ οἱ ἄνδρες ἐς τὸ πρόσω ἐχώρουν, τῷ φιλο-
- C κείῳ τῆς θήρας παροτρυνόμενοι μᾶλλον πρὸς τὴν ἐπίτευξιν. ὁ μὲν οὖν Γήπαις τὸν νεανίαν ὄρων ἐσθῆτα περιβεβλημένον λαμ-

rem deducit. qui portento conspecto, parentibus interrogatis unde id haberent, ubi causam nullam attulerunt, spectare desinit, quod natum erat interfici iubet. ita monstri mater absolvitur, et infans gladio conciditur.

2. Die altero imperator Enatum (loci nomen est) cum exercitu transit, emensusque duos parasangas castra vallo communit. tum de eius equis nobilissimus et aureis ornamentis decorus collabitur, ruptoque ventre confestim extinguitur. ex omnibus hisce praesagiis imperator infesta et peratrocia sibi in posterum praesentians, et praesentibus terrefactus, ob metum futurorum in moestitudine haud mediocri versabatur. postridie in itinere procedenti cervorum grex occurrit. stipatores imperatoris sagittis et iaculis eos appetunt, meritoque venatu acriter insequentes partem maximam sternunt. sole autem occubente, cum forte cerva prosiliens celeri cursu venatores fugeret, aliis insequi supersedentibus unus quidam de imperatoris satellitiis et alius homo Gepida fugientem insectantur. cumque in silvam se penetraret arborumque densitatem peteret, duo illi studio quodam venandi ad praedam assequendam incitati etiam ultra pergunt. at enim Gepida adolescentem splendida veste

πρὸν ζῶντην τε χρύσῃν ἐμπομπευσόμενον οὐκ ἄκομψον, τὸν τε ἵππον αὐτοῦ χρυσοχάλινον, ἀνείλε τὸν δειλαιον, δολοφονήσας αὐτὸν ὑπὸ τινα φάραγγα. ὁ μὲν οὖν δορυφόρος ἀντι τῆς ἐλάφου κακὸν κακίστης ἐφάσεως γέγονε θήραμα, οἴκοθεν καὶ ἀφ' 5 αὐτοῦ τὴν ἐπιβουλὴν ἐνεγκάμενος· λῆνα γὰρ αὐτῷ καὶ ἄρκυς καὶ δίκτυα ὁ χρύσειος κόσμος ἐγένετο, συνέκδημος κατὰκοσμος καὶ D συνοδοιπόρος ἐπίβουλος. πρώτης δὲ φυλακῆς τῆς νυκτὸς γενομένης ὁ μὲν ἐργάτης τοῦ φόνου ἐς τὸν χάρακα ἐπανῆκεν, ὁ δὲ βασιλεὺς οἱ τε ἀμφ' αὐτὸν τὸν δορυφόρον μηδαμῆ πον θεώμενοι 10 ἐπὶ τῆς ἀδηλίας τὰς ψυχὰς κατεπλήττοντο. τοῦ ἵππου τοίνυν τῆράλλως πλυνωμένου, γηπόνος ἀνὴρ τούτου περιτυγχάνει, καὶ ἐς τὴν τάφρον αὐτὸν ἀπεκόμιζεν. ἐποτοπύσας γοῦν ὁ βασιλεὺς τοῦτον αὐτὸν κύριον καθιστάται τοῦ φόνου, ἐς βύσσανον ἐξεδίδου κολάσεων.

15 Τῇ δ' ὑστεραία ἄνδρες τρεῖς Σκλαβηνοὶ τὸ γένος μηδὲν τε σιδήρου περιβαλλόμενοι ἢ ὀργάνων πολεμικῶν ἐάλωσαν ὑπὸ τῶν τοῦ βασιλέως ὑπασπιστῶν· κιθάραι δὲ αὐτοῖς τὰ φορτία, καὶ ἄλλο τι οὐδὲν ἐπιφέροντο. ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς διηρώτω τὸ ἔθνος P 146 αὐτῶν, καὶ ποῖ τὰς διατριβὰς ἐκκληρώσαντο, τὴν τε αἰτίαν τῆς 20 περὶ τοὺς Ῥωμαϊκοὺς τύπους ἀναστροφῆς. οἱ δὲ τὸ μὲν ἔθνος ἔφασαν πεφυκέναι Σκλαβηνοί, πρὸς τῷ τέρματι τε τοῦ δυτικοῦ ἰσκηκέναι Ὀκεανοῦ, τὸν δὲ Χαγῶνον μέχρι τῶν αὐτόθι πρέσβεις ἐκπέμψασθαι ἐπὶ συλλογῇ μαχίμου δυνάμεως, δῶρά τε πολλὰ τοῖς ἐθνώρχοις φιλοτιμήσασθαι. τοὺς μὲν οὖν δεξομένους τὰ 25 δῶρα τὴν συμμαχίαν αὐτῷ ἀπανήνασθαι, ἀποκναίειν τε αὐτοὺς

indutum et balteo ex auro scite fabrefacto cinctum, et equum eius insignem habens aureis intuens, in valle quadam dolo infelicem obtruncat. ita satelles ille loco cervae mala mali desiderii praeda factus est, sponte et in corpore suo insidiarum materiam circumferens. nam lina retia et plagae aureus ipsi ornatus fuit, comes indecens, et insidiosus viae socius. prima noctis vigilia operarius iniquitatis in castra gressum recipit. imperator cum suis satellitem nusquam cernentes re incerta animis percellebantur. equum sessorum vacuum et errantem agricola quidam forte nactus in castra reducit. hunc ipsum agricolam caedem fecisse imperator suspicatus quaestioni subiicit.

Postridie viri tres nec gladiis accincti nec ullo genere armorum praediti, tantomodo citharas gestantes a satellitibus imperatoris capiuntur. quaerit ex iis imperator qua gente oriundi, qua regione, quibus de causis Romanae loca obeant. respondent se Sclavos esse, ad Oceanum Occidentalem habere sedes, Chaganum eo legatos ad colligenda auxilia cum moncribus multis ad principes gentis misisse; principes muneribus susceptis auxilia recusasse, affirmantes itinerum longitudinem

τὰ μήκη τῆς ὁδοπορίας δυσχωριζομένων· ὡς δὲ τὸν Χαγῶνον ἐπαποστελλασθαι αὐτοὺς ἐκείνους τοὺς ἐαλωκότας, ἀπολογία
 B ὑπόθεσιν ἔχοντας. πεντεκαίδεκά τε μῆσι τὴν ὁδὸν διανύσαι. τὸν δὲ Χαγῶνον ἐπιλαθόμενον τοῦ νόμου τῶν πρέσβων, δογματί-
 σαι κωλύμην αὐτοῦ τῆς ἀναζεύξεως. αὐτούς τε τῶν Ῥωμαίων 5
 ἔθνος ἀκηκόοντας ἐπὶ τε πλούτῳ καὶ φιλανθρωπίᾳ λίαν, ὡς ἔστιν εἰπεῖν, εὐκλείστατον, ἐμπορευσαμένους τὴν εὐκαιρίαν πρὸς τῇ Θράκῃ ἀναχωρῆσαι. κιδάρας τε ἐπιστρέφασθαι διὰ τὸ μὴ ἔξη-
 σκῆσθαι ὄπλα τοῖς σώμασι περιβάλλεσθαι, τῆς χώρης αὐτοῖς ἀγνοούσης τὸν σίδηρον κάντεῦθεν τὸν εἰρηναῖον καὶ ἀστυαλαστον 10
 παρεχομένης τὸν βίον αὐτοῖς, λύραις τε καταπάλλεσθαι περιλα-
 λεῖν οὐκ εἰδότας ταῖς σάλπιγξιν· οἷς γὰρ ὁ πόλεμος ἦν ἀνιστόρη-
 τος, εἰκότως ἂν ἔφασκον αἰρετώτερά πως ὑπεῖναι τὰ τῆς μουσι-
 C κῆς μελετήματα. ὁ μὲν οὖν αὐτοκράτωρ ἐπὶ τοῖς ῥηθεῖσι τὸ
 φῶλον ἀγάμενος, φιλοξενίας ἡξίου ἐκείνους αὐτοὺς τοὺς ἀπὸ τῶν 15
 βαρβάρων ἐντετυχηκότας αὐτῷ, θαυμάσας τε τούτων τῶν σω-
 μάτων τὸ μέγεθος τό τε μεγαλοφυῆς τῶν μελῶν ἐς τὴν Ἡρά-
 κλειαν τούτους παρελέμπετο.

D
 V 239 3. Τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ, καὶ πρέσβεις ἀπὸ τοῦ βασιλείου ἔξε-
 πέμποντο ἄστεος, ἣ τε ἀξίωσις ὑπὸ τῆς συγκλήτου ἐς τὸν βασι- 20
 λέα ἐγένετο· ἡ δὲ ὑπόθεσις τὴν ἐπανάζευξιν τῆς βασιλείως ἐκδη-
 μίας ἐθήρα λαβεῖν. ὁ μὲν οὖν αὐτοκράτωρ μὴδὲν τι προσηκά-
 μενος τῆς πρῆβείας παλινοστεῖν προστάτει τοῖς πρέσβεσι. τε-
 τάρτῃ δὲ ἡμέρᾳ, καὶ ἐς τὸ πρόσω ὁ αὐτοκράτωρ μετωχετεύετο.
 στενῆς δὲ γεφύρας ἱκανοῖς στρατεύμασιν ὁμιλούσης, τεραγώδους 25

8. an ἐπιφέρεισθαι?

sibi onerosam ac molestam esse; et se, qui modo capti sint, ad Chaganum missos, uti re ipsa illi respondeant. menses quindecim in itinere peragendo consumpisse. Chaganum, legis legatorum immemorem, eorum reditum consulto impedire. audisse Romanos potentia, et humanitate summam adeptos claritudinem. opportunitatem proinde arripuisse, et in Thraciam revertisse. citharam porro curare, quod arma tractare nesciant, quandoquidem ipsorum regio ferro careat, unde extra seditiones ac tumultus in pace ac tranquillitate aevum degant. lyris canere, cum tubis circumstrepere non didicerint. bellum enim ignorantibus optabiliorum autumabant esse exercitationem musicam. imperator hinc gentem laudans, et illos ipsos ad se adductos hospitalem in modum habens, eorumque magna corpora et magnos artus membrorum admirans, Heracleam misit.

3. Tertio die legati ex urbe imperatoria ad imperatorem a senata mittuntur, qui eum ad redeundum a peregrinatione sollicitent; quos ille legationem adversatus domum regredi iubet. quarto die porro iter tendit, cum per angusto ponte paludibusque occurrentibus transitus militibus

τε δυσχωρίας συγκυρησάσης αὐτοῖς, δυσδιέξοδος ἦν ἡ διάβασις.
 ὑπῆσαν δὲ πλησίον πηγαί ποταμοῦ ὃν Ξηρόγυπον προσκαλοῦσιν
 οἱ πλησιόχωροι. ἀκοσμούσης τε τῆς δυνάμειος περὶ τὴν διύβα-
 σιν, Θρύλλου τε περὶ τὴν γέφυραν ἀναθορήσαντος, ἀνυπονή-
 στου τε βοῆς προσγενομένης τῷ πλήθει, καὶ τιῶν κατακρημνι- P 147
 σθέντων ὑπὸ τῆς περὶ τὸν ὄχλον ἐκθλίψεως, τοῦ ἴππου ἀποβῆς
 ὁ βασιλεὺς καὶ βακτηρίαν ἐλόμενος αὐτοεργὸς ἐγίνετο κοσμιότη-
 τος, καὶ τῆς ἐπιθέσεως ἀπέχεσθαι τὰ πλήθη προστάξας ἐδίδου
 τῇ βυδίσει τὴν εὐροίαν, τῇ ἀναβολῇ τῆς συγχύσεως τὸ κατὰ
 10 μικρὸν δεικνὸς ἀσφαλῆς τοῖς στρατεύμασιν. οὕτω μὲν οὖν ὁ βα-
 σιλεὺς ἄσιτος διημερεύσας περὶ τὴν γέφυραν παρείχε τῇ δυσχω-
 ρίᾳ διέξοδον. ἤλου δὲ πρὸς δυσμῶς ἀποκλίναντος ἀπὸ σημείων
 δύο τῆς γεφύρας ἑστρατοπέδευε. τῇ δὲ ὑστεριῶν πρὸς τῇ Ἀγ-
 χιῶν διαγράφει τὸν χάρακα. ἡμέρας τε πέντε πρὸς ταῖς δέκα B
 15 ἐνθαδὶ τὴν διατριβὴν ποιησάμενος ἐς τὸ βασιλεῖον ἄστν ἐπάνει-
 σιν, ἦκεν ἀκούσας ὑπὸ τοῦ Περσῶν βασιλέως ἐς Βυζάντιον
 πρέσβεις. τρίτη δὲ ἡμέρα, καὶ οἱ τῆς Κελτικῆς Ἰβηρίας πρέ-
 σβεις ἐς τὸ βασιλεῖον παραγίγνονται ἄστν. Φεράγγοι δὲ ἄρα οὖ-
 τοι τῇ νεωτέρᾳ γλώττῃ κατονομάζονται, αἱ δὲ προσηγορίαι τοῖς
 20 πρέσβεσι Βόσος καὶ Βέττος. τούτους ὁ τοῦ ἔθνους δυνάστης
 (ὄνομα Θεοδώριχος αὐτῷ) ἐς βασιλέα ἐξέπεμπεν, ἧξίον τε συν- C
 θήκαις φορολογίας τῷ Ῥωμαϊκῷ συμμαχῆσαι καὶ δώροις ἀνιέλ-
 σθαι πρὸς τὸν Χαγῶνον τὸν πόλεμον. ὁ μὲν οὖν αὐτοκράτωρ
 τοὺς πρέσβεις φιλοφροντούμενος δώροις, ἀπόμισθον τὴν ξυμμα-

perdifficilis efficitur. prope aberant fontes fluminis quem accolae illius
 loci Xerogypsum indigitant. turbatis igitur et confusis ordinibus circa
 transitum, tumultuque ad pontem excitato, et clamore improvise per
 multitudinem exorto, et nonnullis ex collisione incedentium praecipitatis,
 imperator ex equo descendens sumpto in manus baculo transeuntes per
 semet in ordinem redigit, turbamque mutuum comprimere vetans inter-
 valla praescribit, ac transitum remota confusione paulatim tutum secu-
 rumque exercitui reddit. sic imperator circa pontem die per inedium
 exacto, iniqua loca transgrediendi facultatem comparabat. sole ad occa-
 sum deurgente a ponte altero lapide tentoria figit, et die sequenti apud
 Anchialum similiter. illic dies quindecim commoratus, cum de legatorum
 regis Persarum adventu Byzantium accepisset, domum rediit. die tertio
 etiam legati Celtiberorum, qui hodie Franci dicuntur, Bosus et Bettus
 in urbe adsunt. huius gentis princeps Theodoricus tributum pro socie-
 tate cum Romanis coeunda et pretium pro bello adversus Chaganum ge-
 rendo ab imperatore paciscabatur. qui legatos muneratus humaniter, et
 barbaros a Romanis exigere pecuniam inique patiens, hortatur Francos

χλιαν ἐκέλευσε Φοράγγοις παρέχεσθαι, ἀργυρολογεῖσθαι τὸ Ῥω-
μαϊκὸν ὑπὸ τῶν βαρβάρων οὐκ ἀνεχόμενος.

Ὁ δὲ Χαγῦνος ἐπενθήκας λαμβάνειν τὰς συνθήκας ἐξίτηι
τὸν Καίσαρα. ἐπεὶ δὲ ὁ αὐτοκράτωρ τοῖς λόγοις τοῦ βαρβάρου
ᾧτων οὐκ ἐδίδου βάλβιδα, ἀντελάμβανε παραυτίκα τὸν πόλε- 5
μον. καὶ οὖν ὁ Χαγῦνος τοῖς Σκλαβηνοῖς προστάττει ἀκατίων
πλήθη τεκταίνεσθαι, ὅπως πρὸς διύβυσιν σχοίη τὸν Ἴστρον πε-
D
V 240 θήσιον. (4) οἱ μὲν τῆς Σιγγηδόνας οὐκίητορες ἀθρόαις ἐφόδοις
τισὶν τῶν Σκλαβηνῶν τοὺς πόρους λιζήσονται, καὶ περὶ παραδι-
δοῦσι τὰ πρὸς ναυτιλίαν τούτων ἐπιχειροῦν. διὰ τοι τοῦτο πολιορ- 10
κοῦσι τὴν Σιγγηδόνα οἱ βάρβαροι, ἣ δὲ πόλις ἐς τοῦσχατον ἀφι-
κομένη κακοῦ ἰσχνῶς ἐπεφέρετο σωτηρίας ἐλπίδας. ἐβδόμη δὲ
P 143 ἡμέρῃ, καὶ ὁ Χαγῦνος τοῖς βαρβάροις προσέειπε τῆς πολιορ-
κίας ἀπέχεσθαι γενέσθαι τε ὡς αὐτόν. ἐπεὶ δὲ τὸ βάρβαρον τού-
των αὐτήκοον γέγονεν, ἀπολιμπάνει τὸ πύλισμα χρυσῶν δωρεῶν 15
κῶν χιλιάδας ἀπενεγκάμενος δύο τράπεζάν τε χρυσόπυστον καὶ
στολήν. καὶ οὖν ὁ Χαγῦνος παρυσάγγας ποιησόμενος πέντε
στρατοπεδεύεται ἀνὰ τὸ Μίρσιον, πλήθη τε Σκλαβηνῶν ξυλουρ-
γεῖν περισκεύαζεν, ὅπως τὸν ποταμὸν τὸν λεγόμενον Σάον ναυ-
τιλλόμενος διανήξεται. ὁ μὲν οὖν πρὸς τὴν ἐπιστρατείαν ἠπέι- 20
γετο, οἱ δὲ σὺνδρομον τῷ προστύγματι τὴν ναυτιλίαν περὶ-
χοντο· τοιαῦτα γὰρ οἶδε τῶν ταττομένων ὁ γόβος ταξιαρχῶν
ἀπεργάζεσθαι. ἐπακτριδῶν γοῦν ἄρτι τῷ βαρβάρῳ γενομένων τε
B καὶ προκειμένων, τὸν ἀγχιθυρον ποιητὸν διυπεραιούται τὸ βάρ-
βαρον. ὁ μὲν οὖν Χαγῦνος δυνάμειος συντάξας ἀποδυσμὸν προ- 25

ut citra stipendium seu vectigal, quod postulabant, armorum societate secum devinciri vellent.

. Chaganus item pacta tributa augeri a Caesare contendebat; cui cum aures non darentur, continuo bellum moliri et Sclavis bonum numerum parandorum actuariorum ad Istrum traiciendum indicere. (4) cives Singidonii Sclavorum labores crebris impressionibus depopulantur, eorumque in fabricandis navibus opera ignibus exurunt. quocirca barbari urbem obsidione circumdant. quae ad extremam devoluta miseriam spe salutis exigua alebatur, cum luce septima Chaganus barbaris edicit uti obsidione relicta ad se veniant. quibus dicto audientibus, ab obsessis duobus daricorum millibus mensaque auro illusa ac veste acceptis ab oppido recedit, confectisque parasangis quinque ad Mirsium castrametatur, ac multitudini Sclavorum componendarum navicularum ad aumen Saum transeundum negotium iniungit. et ille quidem expeditionem urget: hi iussa illico complexi, et constitutos decuriones ad opera exigenda metuentes, curandae navigationi operam dant. fabricatis igitur iam navigioliis et in medio propositis, vicinum flumen barbari transmit-

θέειν ἐκέλευε καὶ φοβερὰν τὴν ἐντυχίαν τῆς ἐπιστασίας Ῥωμαίοις
 παρῆχεσθαι. πέμπτη δὲ ἡμέρα, καὶ τῇ Βονωνία προσωμίλει.
 ὁ δὲ αὐτοκράτωρ στρατηγὸν χειροτονεῖ τῆς Εὐρώπης τὸν Πρό-
 σκον, αὐτοσχιδίῳ δυνάμει συμφράξας αὐτὸν. ὁ μὲν οὖν Πρό-
 σκος ὑποστράτηγον Σουλβιανὸν ποιησάμενος, χιλοῖς τε καθοπλί-
 σσας ἰππεῦσιν, ἐκέλευεν προκατασχεῖν τῶν ἐχυρωμάτων τὸ ἕσυ-
 λον. ὁ μὲν οὖν τῆς Προκλιανῆς τὰς διαβάσεις ἀγκαλισόμενος,
 χάρακα θέμενος ἐναυλιζέται, πεμπταῖός τε περαιτέρω τῶν ἔχυ- C
 ρωμάτων γενόμενος συντηγᾶνει τοῖς προθέουσι τῶν βαρβάρων.
 10 διαγνοὺς τοιγαροῦν οὐκ ἀξιόμαχον ἐπιφέρεισθαι δύναιμι πρὸς
 παρτάξιν, πρὸς τὴν τῶν ἐχυρωμάτων αὐθις ἀσφάλειαν τὴν
 καταφυγὴν ἐποίησατο. οἱ δὲ βάρβαροι προσβυλόντες ταῖς δια-
 βύσεισιν ἐς τὸ πρόσω χωρεῖν τὴν ἐγκοπὴν ἀπελύμβανον, τῆς ἀν-
 τιθέτου θυραυλούσης τῶν Ῥωμαίων δυνάμειος καλύμην παρεχο-
 15 μῆνης τοῖς τῶν βαρβάρων κινήμασι. καὶ γοῦν ἐντεῦθεν περι-
 σταται Ῥωμαίοις τε καὶ βαρβάροις ἐς τὸ καρτερὸν συμπλοκή.
 διημερεύσας τοίνυν ὁ πόλεμος καὶ πολλῶν ὑπὸ τῶν βαρβάρων
 ἀναιρεθέντων, τὴν κρείττονα ὁ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ὑποστράτηγος
 ῥοπήν ἀπελύμβανε. πρώτη τε φυλακῇ τῆς νυκτὸς καὶ ὡς τὸν
 20 Χυγῶνον τὸ βάρβαρον γίνεται, ἀφηγεῖται τε τῶν συγκυρησάντων
 τὴν ἔκβασιν. ἐξ ἑωθινοῦ τοιγαροῦν χιλιάσιν ὀκτὼ τὸν Σαμοῦρ
 ὁ Χυγῶνος συμφράξας ἀπέστειλεν. Ῥωμαῖοι δὲ τὴν ἐπιγεγονυῖαν
 πληθὺν μὴ θανατούσυντες ἀπρὶξ τῆς παρατάξεως εἶχοντο. ἤτη-
 θέντων δὲ τῶν βαρβάρων, ἀναλαβὼν ὁ Χυγῶνος τὰς δυνάμεις
 25 ἐχώρει πρὸς πόλεμον. ὁ δὲ Σουλβιανὸς καταπλαγείς τὴν ψυχὴν
 ἐπὶ τῷ πλήθει τῶν ἀπέρων δυνάμειων, δευτέρῃ φυλακῇ τῆς

tant. Chaganus partem copiarum segregat, quae praecurrat Romanis-
 que adventus sui terrorem iniiciat. quinto die Bononiam accedit. impe-
 rator Priscum praetorem Europae declarans, extemporalem ei manu
 adiungit. is legatum sibi Salvianum creat, cui praecipit uti cum mille
 equitibus claustra praecoepet. Salvianus Proclianes transitum eingens
 aggers excitato insidet. die quinto egressus barbaris praecedentibus oc-
 currit, ac se ad pugnam viribus impari cognoscens intra claustrum se-
 curitatis causa regreditur. barbari cum ad fauces pervenissent, ultra
 procedere vetabantur propterea quod Romani in stativis manentes iis
 sese opponerent. hic inter utrosque pugna atrox per diem totum com-
 missa est, multisque barbarorum interfectis Romanus legatus praecaluit.
 prima noctis vigilia barbari ad Chaganum revenientes acta expouunt;
 qui mane Samurium cum octo millibus mittit. Romani copia tanta su-
 perveniente nihil terrii praelio mordicus instant. victis barbaris Cha-
 ganus cum reliquiis accurrit. Salvianus innumerabili multitudine percul-

- νυκτὸς τὰς διαβάσεις ἀπολιπὼν ὡς τὸν Πρίσκον ἐπάνεισιν.
 P 149 (5) ὁ δὲ Χαγῦνος ἡμέρας τρεῖς ἀνὰ τὸν χῶρον τὸν πρὸ τῶν
 V 241 ἔχρωμάτων ἐνδιατρύψας, τεταρταῖος διέγνω τὸ Ῥωμαϊκὸν ἀπο-
 δρῶσιν. πέμπτη δὲ ἡμέρα ὑπὸ πρώτην ἔω τῆς πορείας ἀπῆρ-
 χετο, καὶ διαπεριουῖται τὰς δυσχωρίας τῶν διαβάσεων. γίνε-5
 ται γοῦν ἡμέρα τρίτη εἰς τὸ λεγόμενον Σαβουλέντι Κανύλιν. εἶτα
 τῇ Ἀγγιῶλω προσέμιξεν. ἀπύρας τε ἐντεῦθεν καὶ πρὸς τῷ νεῦ
 Ἀλεξάνδρου τοῦ μάρτυρος γεγονῶς ἐδίδου τοῦτον τῷ παμφύγῳ
 πυρὶ παρανάλωμα. τρία τε σημεῖα μεταβὰς τοῖς ἐπὶ κατασκο-
 πῇ παρὰ τοῦ Ῥωμαίων στρατηγοῦ παραπεμφθεῖσι συνετέγγχεν. 10
 B ὁ μὲν οὖν βάρβαρος αἰκισμοῖς διηρηνῶτο τίς ἂν εἴη ὁ τῶν ἐα-
 λωκίτων σκοπός, τὴν τε αἰτίαν τῆς πορείας αὐτοῖς ἐρεβοδιφού-
 μενος ἤσχαλλεν, οὐκ ἔχων μαθεῖν τὸ τῆς ἀληθείας ἀκίβδηλον·
 νόθοις γὰρ αὐτὸν ἐξεκρούσαντο λόγοις. πέμπτης δὲ παρψηχη-
 κίας ἡμέρας πρὸς τὰ Δριζίπερα μετοχετεύει τὸν χάρακα, τὴν τε 15
 πόλιν ἐνεχειρεῖ πῶς παραστήσασθαι. ἐπεὶ δὲ οἱ τοῦ ἄστεως ἐς
 τὸ καρτερὸν παρετίττοντο, τὰς ἐλεπόλεις ἐβδόμη ἡμέρῃ ὁ βάρ-
 C βρος ἐτεκταίνεται. Θρύλλου γοῦν ἐξουσίῳν προσπεσόντος τῇ
 πόλει, ἐπισύλων τε τῶν τῆς σωτηρίας ἐλπίδων γινομένων αὐτοῖς,
 εἰς ἐπίπλουστον Θρύσος ἐφοίτησαν· τὰς γὰρ πύλας ἀναπετύσων-20
 τες τοῦ πολιέματος ἠπέλθον τοῦ ἔρκους καταφρονεῖν, ἰσοστά-
 σιὸν τε πρὸς τοὺς βαρβάρους ἀνυλαμβάνειν τὸν πόλεμον. οἱ μὲν
 οὖν μέχρι φωνῆς καὶ τοῦ σχήματος τὴν παρῴταξιν ποιησόμενοι,
 ὑπὸ τῆς δειλίας καταπληττόμενοι οὐκ ἐξεχώρον τοῦ ἄστεως·
 D θεῖα δὲ φροντίδι τινὶ ἀπείργετο τὸ βάρβαρον ἐπιτίθεσθαι. ἔδοξε 25

sus, transita relicto secunda noctis vigilia ad Priscum est reversus.
 (5) Chagenus triduum in loco ante claustrum moratus, quarto die Ro-
 manos fugisse cognovit. quinto die sub primam auroram iter inceptat,
 difficilemque locum illum pertransit. tertio die Sabulentum Canalin di-
 ctum locum, inde Anchialum pervenit. Anchialo discedens, martyris
 Alexandri aedem edacibus flammis pro ludo exurit. inde tribus millibus
 distans in speculatores Romanos incidit; quos interceptos flagris quid
 vellent curiose interrogat. sed quanquam causam itineris indagaret sol-
 llicitissime, tamen, quoniam fictis eum responsis morabantur, liquidam
 veritatem, quod ei stomachum movit, elicere non potuit. post diem
 quintum Drizipera profectus urbem subigere aggreditur. oppidanis for-
 titè se defensantibus, die septimo machinas expugnatorias fieri curat.
 cum igitur civitatem ingens perturbatio incesasset et spes salutis fluctua-
 ret, incolae audaces sese atque imperterritos fingunt. nam portis rese-
 ratis oppidum circumsidentes sese contemnere et aequo Marte cum illis
 dimicaturos iactitant. caeterum voce tantum et specie quadam tenuis
 congregientes, prae timore magno intra moenia haerent. divina autem
 providentia quaedam barbaros ab urbe opprimenda cohibuit. visus est

γὰρ ἡμέρας μεσοῦσης ὄρῶν Ῥωμαϊκὰς ἀπείρους συμφράττεσθαι
 φάλαγγας, ἀποχωρεῖν τε τοῦ ἄστεος καὶ ἀνὰ τὸ πεδίον ἐπιέγε-
 σθαι ὀργώσας πολεμεῖν καὶ θανατῶν πρὸς παρτάξιν. ἀσπάζε-
 ται τοίνυν αὐτοσχέδιον ὁ Χαγῶνος ἀπόδρασιν. καὶ δόκησις ἦν
 5 τὸ ἀντίμαχον, μορμολυκεῖον ὕψεως καὶ διανοίας κατὰπλήξιος.
 πέμπτη δὲ ἡμέρα, καὶ ὁ Χαγῶνος ἐπὶ τὴν Πείρινθον γήγνηται·
 Ἡράκλειον δὲ ταύτην Ῥωμαῖοι προσαγορεύουσιν. ἐπεὶ δὲ Πρί-
 σκος ἐξαμηνιαίως εἶδε τὸ βύρβαρον, τῇ ἐπιβολῇ ἀναβολὴν οὐ
 περιείχετο. συμπλακεῖς τοιγμοῦν τοῖς ἀνὰ τὸν Χαγῶνον πρὸς
 10 πόλεμον αὐθωρὸν τοῖς πολέμοις τὰ νῶτα ὑπέδειξε, τῇ ἀφθονίᾳ
 τῆς ἀντιθέτου δυνάμεως φέρειν οὐκ ἔχων τῆς μάχης τὴν ἔνστασιν.
 ἀτὰρ εἰς Διδυμότιχον ἄμα τῷ πεζικῷ ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατη- P 150
 γὸς ὑπεχώρησε. μετὰ τοῦτο εἰς Τζουρουλὸν ἀγικόμενος ἀσπλίων
 ταῖς δυνάμεισι τὴν πόλιν περιβάλετο. τὸ δὲ βύρβαρον τὸ ἔστν
 15 περικυθήμενον γενικῶς ἐπολιόρχει τὸν Πρίσκον. τούτων γοῦν
 ὁ αὐτοκράτωρ ἀκηκῶς ἠδημόνει τε καὶ ἐδειδίει τὴν ἔκβασιν, καὶ
 μέγιστον τάμαχον ἔσπυσε τῇ ἀγγελίᾳ τοῦ συγκυρήσαντος. τε-
 τάρτη δὲ ἡμέρα, καὶ ἀγγινοίας ἀκόλουθον βουλὴν προηρέκατο·
 τῶν γὰρ σωματοφυλάκων τινὰ μετέκλητον ποιησόμενος ἔκοντι
 20 ἄλῶναι αὐτὸν ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἐκέλευε, φάσκειν τε αὐτοκρα-
 τορικῶς ὡς τὸν Πρίσκον ἐπιστολὰς ἐπιπέρισθαι, ὕπως οἱ βάρβα- B
 ροὶ καθά πού τι ἔρμιον ταύτης ἀναλεξόμενοι τῆς τῶν ἐγγεγραμ-
 μένων δυνάμεως ἀτήκοοι γένοιτο, κἀντεῖθεν ἐκδειματῶμενοι
 τὴν πρὸς τὰ οἴκοι ἀνάξιν εὐξιν φενακισθέντες ποιήσωντο. τοιαῦτα
 25 δὲ ἔρη ἐνεκεχόρακτο γράμματι.

enim Chaganus medio diei videre innumeras Romanorum phalangas una
 frementes ex oppido procedere, et in campum ad animas in acie pro-
 fundendas cupidissime properare. hinc se in fugam subito coniecit,
 tametsi quos viderat adversarii nihil essent nisi vana opinio, terricola-
 mentum oculorum et consternatio animi. die quinto Chaganus Perinthum
 (Romanis Heracleam) venit. quem Priscus ut inopinato conspexit, rei
 inceptandae moras interponendas non censuit. conserta igitur cum ho-
 stibus manu, eadem hora terga vertit, cum vim et impetum tam fre-
 quentis exercitus sustinere nullo modo posset. Didymotichum autem cum
 peditatu se contulit. post Zurulum petens muros pro tutamine habuit.
 barbari urbem circumdantes Priscum magna mole oppugnant. quibus
 intellectis imperator mirificeangebatur, timebatque exitum, et tanti ca-
 sus nuntio perturbabatur vehementissime. quarto die solers consilium
 reperit. accito quippe uno de corporis custodibus, iussit ut se barbaris
 capiendum ultro offerret, diceretque se imperatorias ad Priscum litteras
 apportare; quo barbari velut insperatum adepti lucrum eas recitantes,
 auribus ipsi suis quae scripta essent perciperent, ex eoque perterriti, et
 delusi copias domum reducerent. earum litterarum exemplum infra sequitur.

V 232

“Πρόσωπ τῶ ἐνδοξοτάτῳ στρατηγῷ τῆς περὶ τὴν Θράκην ἐπιπέρας ἐντόμιος. ἢ τῶν ἀλιτηρίων βαρβάρων ἐγγείρησις θραύσας τὸ παρῆκεν οὐκ ἐνεκοίτησε τῇ ἡμῶν εὐσεβείᾳ· τούτων μὲν οὖν καὶ ἐκμελιστότους πρὸς τὴν τούτων ἀπώλειαν ἀπειρ-

C γνάσκω. καὶ τοῦτο γνωσκέτω ἢ σὴ ἐνδοξότης, ὅτι ἀπαισιῶς 5
μας” ἀσχύνης καὶ πολλοὺς ἀποβυλόμενος ἔχει ὁ Χαγῦνος ἀπο-
χωρήσει εἰς τὴν ὑπὸ Ῥωμαίων αὐτῷ ἀφιρωθεῖσαν χώραν. διὰ
τοῦτο ἔπει τῶ ἐπιτιχιστάτῳ στρατῷ καρτερήσει ἢ σὴ ἐνδοξότης
ἐν Τζουρκαλῶ τῇ πόλει, καὶ δεῖξαι περιρρομβεῖν τὰς ἐπικατα-
ράτους Ἀράρας. ἐκίφωμεν γὰρ διὰ θαλάσσης πλοῖα καὶ στρα- 10
τίον. ἵσα ἀνέδυσαν εἰς τὰς φανιλίας αὐτῶν καὶ πύσας αἰχμαλω-
τίσασαι, καὶ ἐντέθειν ἀναγκασθῆ μετὰ ἀσχύνης καὶ μεγάλης
D ἡμῶν ὁ ἐκκατάρατος τῶν Ἀράρων ἠγούμενος εἰς τὴν ἑαυτοῦ
γῆν ὑποστρέψαι ἀπὸ τῆς κατ’ ἡμῶν πολιτείας.”

Ὁ μὲν οὖν ἐκίπλωτος ἄγγελος τὸ προστεταγμένον πέρατι 15
παρεδίδοι ἐκείνῳ ἡμίρᾳ, καὶ ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἄλοος τὰς βα-
βαίους ἀλίτους παρεδίδοι ἐκείνῳ· ὁ δὲ Χαγῦνος τὰ ἐμφερόμενα
ἐν αὐταῖς ἐφ’ ἐκμερίας τῇ πατρίῳ φωνῇ διαγνοὺς ὑπὸ τῶν λό-
γων ἀλακτοῦται, καὶ κεραιεὶς γενόμενος καὶ συνθήκας πρὸς
τὸν Πρίσκον διαθήματος ἐκ’ ἐλγίστῳ χρυσίῳ εἰς τὴν ἑαυτοῦ ὡς 20
τάχιστα ἐκασκίτησεν. ἢ γὰρ τῆς φενάκης ἰσχύς λίαν ἐγκρατῶς
ἀκροβουλοῖ τὸν βάρβαρον.

P 132

6. Ὁ μὲν οὖν στρατηγὸς μετακίρου ἀρχομένου διαλύσας
τὸν πόλεμον εἰς Βαζάντιον ἔπει, Ῥωμαῖοι δ’ ἀπόμαχοι εἰς τὴν
Θράκην ἐχόντες, ἀπὸ τὰς πόλεως διατρεφόμενοι. ἦρος δὲ ἀρ- 25

“Fides uberrimeque Thraciae copiarum duci illustrissimo S. nefan-
dorum barbarorum ciuitas nihil penitus pietatem nostram conturbavit:
quia eosdem penes ad eos disperdendos diligentiores reddidit. sciat hoc
tunc gressu. Chaganum infeliciter, cum dedecore, multis suorum deside-
riis in reuocandam ad a Romanis definitam velit reuersurum.
quoniam deus cum fortissimissime exercitu tua gloria perseverabit, et
quoniam deus alicuius reuocandi faciet. classem enim et classarios per
mare uelutis. qui alicuius eorum intradant et captivos abducant, ut sic
deuocandam alicuius deus e solo nostro in terras suas recedere com-
peditur.”

Postquam ille uelutis die septimo Massa exsecutus intercipitur:
biturum imperatoris Massae tradit. Chaganus patria lingua per inter-
medios uelutis quae ille euocata extabant, astu deluditur; magnopere-
que uelutis eorum reuocandam auri in conditione a Prisco accipiens,
in Massam uelutis reuocandam. vis enim deceptionis barbarum mira-
bilis uelutis imperatoris.

Postquam ille uelutis die septimo Massa exsecutus intercipitur:
biturum imperatoris Massae tradit. Chaganus patria lingua per inter-
medios uelutis quae ille euocata extabant, astu deluditur; magnopere-
que uelutis eorum reuocandam auri in conditione a Prisco accipiens,
in Massam uelutis reuocandam. vis enim deceptionis barbarum mira-
bilis uelutis imperatoris.

χομένου ὁ στρατηγὸς ὑπὸ τοῦ βασιλέως παρὰ τὸν Ἰστρον ἐπέμ-
 πετο, ὅπως τὰ τῶν Σκλαβηνῶν γένη διανηξασθαι τὸν ποταμὸν
 καλυόμενα ἀφοβίαν ἄκοντα τῇ Θράκῃ παράσχοιτο· ἔφασκε γὰρ
 ὁ αὐτοκράτωρ τῷ Πρίσκῳ, οὐκ ἔν ἡρεμοίῃ τὸ βάρβαρον, εἰ μὴ
 5 τὸν Ἰστρον ἐς τὰ μύλιστα τὸ Ἑωμαϊκὸν περιφρουρήσοιτο. ὁ μὲν
 οὖν Πρίσκος τῆς ἰππικῆς δυνάμεως τὰς ἡνίας ἐλάμβανε, Γέντιων
 δὲ τῆς πεζικῆς πληθύνος ἐπιστατεῖν ὑπὸ τοῦ βασιλέως προστά-
 τεται. τῇ δὲ περὶ τὴν Ἡράκλειαν ἥρος μεσοῦντος τὸ Ἑωμαϊκὸν B
 συνυγίρεται. ἑβδομαῖος δὲ ὁ στρατηγὸς τὴν τύφρον μεταφο-
 10 τῶν ἐγκλείεται, βύσανόν τε τοῦ συμμαχικοῦ ποιησάμενος, καὶ
 τὰς δυνάμεις διαριθμησάμενος, τὰς ἐγκυκλίους τῶν χρημάτων
 αὐτοῖς διανομὰς ἐποίησατο. ἀπάρας ἐντεῦθεν, καὶ τέσσαρας
 ποιησάμενος χύρακας, ἐπὶ τὰ Δριζίπερα γίνεται. πέντε δὲ πρὸς
 ταῖς δέκα ἐνδιατρίψας ἡμέραις τῷ χώρῳ, εἴκοσι χάραξι πρὸς
 15 τὴν Δορόστολον παραγίνεται. ὁ μὲν οὖν Χαγῆνος ἀκοῇ τὴν Ἑω-
 μαϊκὴν ἐπιστρατεῖαν διέγνωκε, κἀντεῦθεν πρὸς βίβας ὡς τὸν Πρίσκον
 ἐξέπεμπεν. ἀφικόμενων γοῦν τῶν πρέσβειων ὡς τὸν Πρίσκον ὁ C
 Κόχ (βάρβαρος δὲ οὗτος) τῶνδε τῆς πρεσβείας ἡμῶν ἀτήρ-
 ξατο. “τί τοῦτο, θεοί; οἷς τὸ δεισιδαιμονεῖν ἐστὶν ἀρμόδιον,
 20 ἄρτι πον τὸ δυσσεβεῖν καθέστηκε πρόχειρον. εἰρήνην τὸ Ἑω-
 μαϊκὸν παρελύσατο, συνθήκης θεσμὸς κιβδηλεύεται, ἅλες ὁμο-
 λογίας ἡδέτηνται, πίστεως αἰδῶς κατηνύλωται, ὁ μισίτης ὄρ-
 κος ἀπόλωλεν. Ἰστρος ὄρῳ πολιμίαν ὄψιν καὶ χύρακα καὶ σιθη-
 ροφοροῦντα τὸν Πρίσκον τὸν πρὸ μικροῦ τὴν εἰρήνην Ἀβύροισ
 25 τε καὶ Ἑωμαίοις νυμφυγωγῆσαντα. ἀδικεῖς, ὦ Κεῖσαρ, D

sibi quæsitant. vere ineunte Priscus auctoritate imperatoris ad Istrum movet, ut ab eo Sclavorum gens flumen traicere prohibita vel nolens securitatem et otium Thraciæ præstaret, aiebat siquidem Prisco imperator barbaros nunquam quieturos, ni Romani Istrum quam acerrime custodirent. Priscus itaque copias equestres ducit, pedestribus Genzorem præponit. adulto vere ad Heracleam Romani congregantur. die septimo dux castra movere iubet, lustratisque auxiliariis et copiis recensitis stipendia in orbem redeuntia constituit. abiens inde quartis castris Driziperis adest; quo in loco diebus quindecim consumptis, vicissimis castris Dorostolum advenit. Chaganus de infesto Romanorum adventu certior factus legationem ad Priscum mittit. ex qua Cochus quidam barbarus hunc in modum disseruit. “quid hoc rei est? o dii immortales. quibus proprium erat religiones colere, iis nunc facile ac promptum est impie agere. pacem Romani violarunt, foederis lex vitata est, sal pactionis infatuatus, fidei reverentia evanuit, sequestre iniurandum periit. Ister hostile spectaculum, et Priscum, qui paulo ante pacem Romanis et Abaris desponderat, ferro armatum videt. iniquus es,

ἡμεῖς ἀποστολῆς πάλιν τὸν πόλεμον. οὐκ ἔστι βασιλικὸν τὸ ἐγχείρημα,
 καὶ ἡμεῖς οὐκ εἶμεν τὸ φρόνημα, τὸ βούλευμα ληστρικόν, τὸ δρῶ-
 ντα ἰπποκρίτου. ἢ τῆς σιφνίτης κατάθου τὸ κόσμιον, ἢ
 μὴ τῆς ἑσπερίας τὴν εὐσχημοσύνην διώφθειρε. ἡμεῖς τοῖς βαρ-
 βάρους ἐπολιτεύσατε τὴν φραυλότητα. τὸ παρασπονδεῖν οὐκ ἐγνώ-
 κωμεν, εἰ μὴ δοδασκάλους ἡμῶς τοῦ ψεύδους εὐρήκαμεν. οὐδ'
 ὁ πόλεμος ἡρεμοῦντας οὐκ ἔγνωκεν, οὐδὲ τὸ τῆς εἰρήνης ἀπο-
 μάχους τεθῆσθαι ὄμμα. πολεμῶν ἄδικεῖς, σπενδόμενος ἀνιῶς.
 καὶ τότε σοὶ πίστις ὑπολιμπάνεται τοῦ στέργειν τὴν ἡσυχίαν ἀπό-
 152 λησον; τὴν χθές, στρατηγέ, φιλανθρωπίαν αἰδέσθητι. φι- 10
 λους ἐσπερίους ἡμῶς, οὐ πολεμίους ἐσώσαμεν. ὦ φιλανθρω-
 πίας ἀδανούσης λίπην καὶ κίνδυνον! οἱ σωτηρίας παρ' ἡμῶν
 ἀρροῦνται τῶν τὴν ἀντίθετον ἀμοιβὴν ταλαντεύονται. καὶ πο-
 λεμίουμαθα σὺν θεοῖς· πολιορκεῖται γὰρ ὄρκων ἀκρέπολις, καὶ
 τυραννεύεται τὸ κρείττον ἐπὶ τοῦ χείρονος, καὶ δόλος παρρησιά-
 15 ζεται, καὶ τὸ ψεῦδος ἡγμονίαν πιστεῖται, καὶ τὰ τῆς ἐπιηρίας
 ἀναφανδὸν ἐστρατεύσατο. εἰ μὲν οὖν, στρατηγέ, γνωσιμαχί-
 στας κινδυνεύσας, μέχρι τῆς ἀλοχύνης τὴν ζημίαν ἕποιση· εἰ δὲ
 μὴ. εἴη ἀπειλῶσα ἕξως δοδασκίλον, μετὰ τῶν ἀτυχημάτων τὸν
 μετῴμιλον ἀπειλῶσαν. τούτων διαπεραιωθέντων τῶν λόγων, 20
 καὶ τῆς θαυμάσιας θαυματομένης ὑπὸ τῆς διαλέξεως, ἐλίδου τῆ
 ψυχῆς τὴν οὐγγυώκητιν ὁ Πρίσκοσ καὶ βαρβάρους λόγοις οὐγγυώ-
 ρισμα εὐκοῦν ἀνθρωποφρονὲν τῇ προπετείᾳ μὴ παρασχόμενος

Quasi. Jam secundo mala bellum nefario struis. non est imperatorium
 quicquid in te; una una ad auctoritate isti spiritus: consilium istud est
 misericordiam; palam execrabile est factum tuum. aut coronae ornamen-
 tum formosum, aut pueros decus ne corrumpere. vos barbaros ad nequi-
 tatem impellit. hostes dissolvere nescissemus, nisi vos mendacii ma-
 gister provocassetis. qui a bello nunquam feriamini et pacem nunquam
 concipietis. Jam bellum geris, iniustus es: dum foedus percutis,
 misericordiam ac fidem adtra. et quando tandem credi poterit te quie-
 scere ad arma dimittere? quem super vobis humanitatem exhibuimus,
 etiam deus, reverens tanquam amicos, non hostes futuros vos servavi-
 mus. nonne mihi humanitas? quae nobis aegritudinem periculumque parturis.
 qui invidia salutem tuam dedecit, nec longe aliud remetiuntur, et nos
 misericordiam unam ipsam opprobrium. obsidet enim arx sacramenti, et quod
 misericordiam est. a deo unum velatur, et dolus libero grassatur, et
 misericordiam precipitum committitur, et iniuria palam exercitum ducit. ai
 licet te. dixi. circa tua infirmas, nostras contra validas agnoscentes, si
 nos reverentem. humanum tuum praeter pudorem nullum erit. sin autem,
 qui ubi ubi magistra dei. quae cum cladibus poenitentia adducet. hac
 misericordiam unam, cum multos gravem ex ea molestiam dolorumque traxis-
 set. et hinc etiam barbarae veniam impertivit; nec

κατὰ τῶν Σκλαβηνῶν ἔφησεν ἄρασθαι πόλεμον· μὴ γὰρ οὖν ταῖς Ἀβαρικαῖς συνθήκαις τε καὶ σπονδαῖς καὶ τὸν Γετικὸν καταλύσασθαι πόλεμον. (7) δωδεκάτῃ δὲ ἡμέρᾳ, καὶ ναῦς ὁ στρα- C
τηγὸς συμπηξάμενος τὸν ποταμὸν διενήξατο. ἀκηκοῖς τε τὸν Ἀρδάγαστον ποιησάμενον τὰ τῶν Σκλαβηνῶν πλήθη ἀπόδημα, ὅπως λείαν ἐπικυρήσειε, μεσοῦσης νυκτὸς τὴν ἔφοδον ἐμπορεύε-
ται. ὁ μὲν οὖν Ἀρδάγαστος ταῖς ὕψει τῶν ὄνειράτων χεῖρειν εἰπὼν, τῇ τε τοῦ θρύλλου ἐπιτάσει διανήψας, τῆς ἵππου γυ-
μνῆς ἐπιβὰς τὴν φυγὴν ἐπεποίητο. περιπίπτει γοῦν Ῥωμαῖοις ὁ
10 βάρβαρος, καὶ ἀποβὰς τῆς ἵππου κατασυστάσθην τὴν μάχην ἀσπάζεταιται. ἐπεὶ δὲ φέρειν οὐκ εἶχε τὴν ἀντίθετον ῥύμην, διὰ δυσχωρίας τινὸς τὴν φυγὴν περιβάλλεται. ὁ οὖν Ἀρδάγαστος D
ἐπροτέρειε τοῖς κινήμασιν, ἐθάδα πρὸς τοῦτο κεκτημένος τὴν φύσιν. σκαιοτέρας δὲ τύχης συμπεσοῦσης αὐτῷ πρέμνω μεγ-
15 στον δένδρον τινὸς περιπίπτει. ἐντεῦθεν τοῖς διώκουσιν ἦν ἄν θήραμα καὶ μάλα εὐκτόν, εἰ μὴ ποταμὸς αὐτῷ σωτήριος γέγονε· διανήξας γὰρ ἀποδιδράσκει τὸν κίνδυνον. οἱ μὲν οὖν Ῥωμαῖοι πλήθη Σκλαβηνῶν μαχαίρας ποιησάμενοι δεῖπνον τὴν ἀμφὶ τὸν Ἀρδάγαστον διατέμνονται χώραν, ἐν ἔρσει τε ξύλων τοὺς ζω-
20 γρηθέντας ποιήσαντες ἐς Βυζάντιον ἔπεμπον· ὁ δὲ Πρίσκος ἐγγίγνεται τοῖς στρατεύμασιν ἄκοσμιὰς ὑπόθεσις. ἐνεχείρει γὰρ P 153
τὴν πρώτην τῆς λείας ἀπόμοιραν τὸν βασιλέα κομίζεσθαι, τὴν δὲ δευτέραν τὸν τοῦ αὐτοκράτορος παιδα τὸν μελλονα, εἶτα καὶ τὴν λοιπὴν τοῦ βασιλέως ἐπιγονὴν μερίδας ἀποκληρώσασθαι, τῷ

tam protervae lingnae quidquam opponens, bellum hoc adversus Sclavos susceptum esse confirmavit: non enim pactis et foederibus cum Abarum gente initis etiam in Getas expeditionem impediri. (7) die duodecimo navibus constructis dux fluvium transnavigat, auditoque Ardagastum Sclavorum manum sedibus suis ad praedas agundas eduxisse, ubi plerumque noctis processit, hostiliter in eum tendit. Ardagastus strepitus magnitudine expergefactus, visa somniorum valere iubens et equum nudum conscendens, fuga salutem consulit. porro in Romanos incidens, equo relicto, pugna stataria se defendit. sed quia contra certantibus haud quaquam par erat, per loca impedita fugam cepisset. caeterum Ardagastus pedibus evasit, quod natura illum huic rei assuescebat. fortuna porro quadam sinistra inter fugiendum in magnae arboris truncum offendit, unde insequentibus perquam optata praeda fuisset, nisi fluvius ei salutem dedisset; quo tranato discrimen effugit. Romani ingentem Sclavorum numerum gladiis perimunt; Ardagasti regiunculam arboribus segetibusque corruptis devastant; captos bovis in cervicibus inductis Byzantium ablegant. sed penes Priscum perturbati exercitus causa fuit. studebat enim uti primam partem de praeda imperator auferret, alteram

ἀφθόνῳ τῆς βασιλικῆς εὐτεχνίας τὴν πλεονεξίαν ἐμπορευόμενος. ἐπεὶ γοῦν ἑξιτήλοις σκύλοις τὸ Ῥωμαϊκὸν καθυβρίζετο, τυραννὶς ἐπεφοίτα καὶ τάραχος ἡγεμόνευεν. ὀρρωδῆσας γοῦν ὁ στρατηγὸς τὸ πραχθῆν, καὶ μεταμέλω τῶν προῦπηργμένων τὴν ἐπιβολὴν ὀβελίσας, ταῖς δευτέραις φροντίσιν ἐδίδου τὰ νικητήρια. τοίνυν 5

V 244 ἐπὶ λυκύφωσ τοὺς ἡγεμόνας τῶν δυνάμεων μετεπέμπετο, καὶ πε-
B θει τῇ τῶν ῥημάτων περιστροφῇ ὡς οὐδὲν τῶν μὴ καθηκόντων κατὰ τὴν προτεραίαν εἰργύσατο. ὅ τε τοίνυν τὸ ἀραρὲν ὑπὸ τῆς τῶν λόγων πειθοῦς οἱ τῶν ταγμάτων ἐξάρχοντες συμφώνως ἀπεδογμάτισαν, ὡς τὸν στρατηγὸν τὰ πλήθη συρρέουσι. καὶ γοῦν 10 ὁ στρατηγὸς τῇ πατρίῳ φωνῇ τοῖς Ῥωμαίοις τῶνδε τῶν λόγων ἀπήρξατο.

“Ἄνδρες καὶ φίλοι καὶ στρατιῶται καὶ σύμμαχοι, οἱ πρὸς πόλεμον ἀριστεύοντες, ἐν δὲ ταῖς ἀκοσμίαις ἰδιωτεύοντες, εἰ τὴν ἀκοὴν εὐθετήσητε καὶ τὴν καρδίαν εὐθύνητε, καὶ γὰρ τῶν 15 νοουθετημάτων ἀπάρξομαι. ἴσως δὲ τι τοῖς λόγοις καὶ ληψήσω μικρόν, τὸ διάστροφον τῶν τρόπων ἐπανορθούμενος· κἀντεῦθεν γὰρ τῷ ταξιάρχῃ καλὸν μηδὲν τι δεδοικέναι τῆς διαλέξεως διὰ C τὸν τῆς φιλίας κίνδυνον. τί καθ’ ἡμῶν συστρατεύοντες ἐχθρὸς τε καὶ τρίτην εἰκῆν τε καὶ λίαν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἐφρονύξασθε; παρε- 20 λύπουν τὰ ὑμέτερα λαφυραγωγῶν βασιλεῖ. ἠνιῶσθε τοὺς θριάμβους ἐπιδεικνυμένοις. ἐνεκότει πᾶς τῷ στρατηγῷ τῇ πόλει καὶ βασιλεῦσι καὶ δῆμοις κατακληροδοτοῦντι ἀριστεῖα καὶ τρόπαια.

eius filius natus maior, reliquas reliqua soboles; quo pacto multitudini liberorum imperatoris providebat. postquam igitur negatis spoliis Romani iniuria sunt multati, violentia ingruit et turbatio dominari coepit. ea re dux metu perstrictus, ac prius tentata resipiscendo improbens, posterioribus cogitationibus ut sapientioribus concedit. quare ante ortum solis copiarum praefectos convocat, verborum ambagibus persuadere nititur se hosterno die nihil indecorum fecisse. ubi duces eius verbis inducti eum recta dicere concorditer decreverunt, gregarii certatim incurruunt, ad quos patria lingua sic est concionatus.

“Viri et amici et milites et socii, ad certamen strenui, turbis autem et seditionibus excitandis rudes atque imperiti, si aures atque animos probe accommodetis, ego vos admonere instituo. quanquam verbis meis quippiam molestiae vobis fortasse aspergam, dum nonnihil detortis a linea mores vestros correxero. nam et hic pulcrum est duci, nihil amicitiae amittendae metu subactum reticere. quid est quod heri et nudius tertius conspiratione quadam adversum nos temere, ut ita dicam, fremuistis? tristitia vos afficiebam, cum spolia vestra imperatori adiudicabam. dolebatis vestros ostentari triumphos. quilibet ira in ducem urbi, imperatoribus et populo praemia ac tropaea vestra distribuentem

καὶ τίνας ἔξετε τῶν ἀνδραγαθημάτων ἀποφήσασθαι μύρτυρας; τίς ὑμῖν θιατῆς τῶν πόνων γενήσεται; ποῦ τῆς εὐκλείας τοὺς πίνακας καθυβρίσωμεν; ὅπως τε καὶ ποῖ καὶ πότε καὶ τίσι τὴν ἀνδρείαν κηρύξωμεν; εἰ γὰρ τῶν κατατιθεμένων ἡμεῖς ἔσοσθε 5 μύρτυρες, ἄπιστος ὁ πόνος, ἀναπόδεκτον τὸ εὐτύχημα, μῦθος τὰ τρόπαια, ἀβέβαια τὰ τῶν διηγημάτων ἐπίκομψα ἐνέχυρα, D τοῦ λόγου χηρεύοντος καὶ τοῦ πιθανοῦ τὴν ἀπορίαν ἐπέχοντος. οἱ φιλοσοφοῦντες τὸν θάνατον καὶ πάντα καὶ πάσχειν καὶ πρῶ- τειν ἐλόμενοι οὐ καταφρονήσῃτε λαφύρων διὰ τὴν εὐνοίαν; οὐ 10 φορολογήσῃτε τὰ λάφυρα, ἵνα τὸν κρότον μακρολογήσῃτε; τί τὴς ψυχῆς ὑπὸ φιλοχρηματίας ἀνδραποδίξασθε οἱ δουλαγωγεῖν τὸ πολέμιον ὀρεγόμενοι καὶ κινδύνοις ψυχῆς τὴς νίκας ὠνούμενοι; οὐκ ἴσασι τῶν κτημάτων οἱ ἔρωτες εὐδοξίας ὑπόθεσις γίνεσθαι, ἀλλ' οὐδὲ τῶν χρημάτων ἢ ὑρέξις διασωῶν τῶν ἐπαίων τὴν 15 ἔφεσιν. ἢ θύτερον οὐκ ἀπολείπετε, ἢ τοὺς τῆς στρατείας νό- μους μὴ κιβδηλεύετε."

8. Ἐτι γοῦν τοῦ στρατηγοῦ τοῖς λόγοις ἐπικυμαινοντος P 154 καὶ τὰ Θεμιστοκλέους Ῥωμαϊκῶς ἀττικίζοντος κρότος ὑπὸ τοῦ πλήθους ἀνέθορε, καὶ πρὸς εὐνοίαν τὰ τῆς δυσμενείας μετήρ- 20 χετο, ὃ δὲ ψόγος πρὸς ἔπαινον, πρὸς ἀποδοχὴν τὰ τοῦ σκώμ- ματος, καὶ πάντα μετεγίνετό τε καὶ μετετίθετο· οἶδε γὰρ γλώτ- τῃς ἄλκῃ καὶ φέσειως ἄρχειν καὶ κατὰ τῆς ἀνάγκης νομοθετεῖν, καὶ μετοχευεῖν γνώμης κινήματα ἡμίβειν τε τύχας, καὶ πάντα

ardebat. et quosnam alios facinorum vestrorum testes mihi demonstra- bitis? quis laborum vestrorum praeterea spectator erit? in quas alias tabulas gloria vestra referetur? quomodo et ubi et quando et apud quos demum fortitudinem vestram praedicabimus? nam si vos ipsi eorum quae comparata sunt testes esse volueritis, incredibilis erit vester labor, non approbabitur felicitas; fabulae erunt tropaea, incertae narrationes, et scita magis quam vera pignora, cum oratio probabilitate destituta sit. vos qui mortem philosophamini, omniaque et facere et pati elegistis, non- ne propter adipiscendam benevolentiam spolia ista contemnetis? non ideo spolia exigetis, ut longa fama plausuque celebremini? quid animos vestros propter avaritiam servituti subiicitis, qui hostes facere servos de- sideratis, vitaeque discriminibus victorias emitis? amor facultatum nomi- nis claritatem non capit; nec pecuniarum cupiditas nutrire laudis dese- derium potest. aut alterum igitur horum relinquite, aut mores militares ne adulterate."

8. Duce adhuc orationis flumen fundente et Themistoclem Athenien- sem Romana lingua exprimente, plausum concio sustulit, malevolentiaque in benevolentiam, reprehensio in laudem, dicitaria in approbationem transierunt, omnia deum conversata et commutata sunt. possunt enim linguae vires etiam naturae imperare, necessitati leges imponere, animi

- B** μεταμορφοῦν καὶ πλῦττειν καὶ δημιουργῆσαι πειθῆριον. τοίνυν ὁ Πρίσκος κρατίσας τοῖς λόγοις ἐς βασιλεῖα ἀπέπεμπε τὰ τῶν πόρων ἐλίχερα, τριακοσίοις συμφράζας τὴν λείαν, πρόταγόν τε τούτων τὸν Τατίμερ προεστήσατο. ὁ μὲν οὖν Τατίμερ τῆς ἐς Βυζάντιον πορείας ἀπήρχετο, ἕκτη δὲ ἡμέρα, καὶ Σκλαβη-5 νοῖς περιτυχῶν ἐς ἀδόκητον καταγίνεται κίνδυνον· μεσοῦσης γὰρ ἡμέρας ἐκλύτως καὶ φροντίδος ἐκτὸς στρατοπεδεύοντι, καὶ τὴν χλόην νεμομένης τῆς ἵππου, τὸ βάρβαρον ἐπιτίθεται. βοῆς
- C** τοιγαροῦν γενομένης, τῶν τε Ῥωμαίων καθεστῶτων ἀφίππων, προθίει μετ' ἄλλων ὁ Τατίμερ, ἀγγιθυρός τε τῶν βαρβύρων 10 γενόμενος ἐς μέγα ὀλέθρου κατέπιπτε· φέρειν γὰρ οὐκ ἔχων τὴν ἀντιμέτωπον μάχην ἐτέτραπτο πρὸς φυγὴν, βυλλόμενός τε οὐδ' καιρίαις βολαῖς μύλις ἀπέδρα τὸν κίνδυνον. τῶν οὖν Ῥωμαίων ἐπιγενομένων πεζῶν καὶ διασωσάντων τὸν Τατίμερ, πρὸς τοὺς
- V** 245 Σκλαβηνοὺς λοιπὸν ἐχειροῦργοι τὸν πόλεμον. τῆς τοίνυν μύ- 15 χης ἐς τὸ καρτερόν γενομένης κρατοῦσι τῶν Σκλαβηνῶν Ῥωμαῖοι,
- D** φρόνον τε πολλὸν ἀπεργασόμενοι, πενήκοντα βαρβύρους ζωγρήσαντες ἐπαρήσαν πρὸς τὸν χάρακα, λείαν Ῥωμαϊκὴν ὑπὸ τῶν Σκλαβηνῶν διασωσόμενοι. ὁ μὲν οὖν Τατίμερ τὸ σῶμά πιος ἀκεσόμενος ἐς Βυζάντιον ἦκεν, ἀξιολογωτάτην προνομίην ἐπιφε- 20 ρόμενος. ἤσθεις τοιγαροῦν ὁ αὐτοκράτωρ ἐπὶ τοῖς συγκυρήσασιν, ἐπὶ τῷ θεοῦ μέγιστον ἀνὰ τὴν πόλιν ἐπαννύχιζε τίμενος, εἶτα μετὰ τοῦ λεῶ τὰς ἰκετηρίας εὐχὰς ποιησόμενος ἤξιον τὸ θεῖον ἐπισημότερα δοῦναι τὰ τρόπαια.

motiones alio derivare, alternare fortunas, et ad obsequium suum transformare fingere fabricare omnia. simulatque igitur Priscus verbis obtinuit quod voluit, praedam laborum praemia ad imperatorem cum trecentis custodibus, Tatimere praeposito, misit. Tatimer Byzantium pergebat, cum die sexto Sclavis occurrentibus periculo improvise est implicitus. nam cum meridie animo vacuus curarumque liber subsisteret, et equi gramina tonderent, barbari imminent. clamore exorto, Romanisque ab equis haud paratis, Tatimer aliquantum praecurrens et hostibus appropinquans summum discrimen adiit, et cum a fronte prementes sustinere nequirit, fugam arripuit. quanquam vero letalibus plagis non est ictus, exitium tamen aegre vitavit. superveniunt Romani pedites, ac Tatimere conservato arma in Sclavos convertunt, et pugna summa contentione pugnata victoriam adipiscuntur, multisque interemptis et quinquaginta captis ac praeda a Sclavis defensa in castra se referunt. Tatimer plagis consanescens Byzantium cum manubiis minime vulgaribus intrat. quibus rebus recreatus imperator in amplissimo urbis templo pervigilium agit. deinde supplicationem cum populo obiens, deum precatur uti illustriora tropaea largiatur.

Ὁ δὲ πολέμαρχος Πρίσκοσ ἐπὶ κατασκοπῇ προθέειν ἀνδράσιν ἐκλέειν ἡμέρᾳ δευτέρᾳ, καὶ οὐ διέγνω ἀνὰ τοὺς χώρους πολέμιον. οὐκοῦν εἰς τὰ πρόσω τοῦ Ἡλιβυκία ποταμοῦ ἔξ ἔωδινοῦ ποιῆσθαι τὴν βύδισιν τῷ Ἀλεξάνδρῳ προστέτευχεν. ὁ μὲν 5 οὖν Ἀλέξανδρος τὸν γέλιονα διανηξόμενος ποταμὸν ἐντυγχάνει Σκλαβηνοῖς. οἱ δὲ βύρβαροι πολεμίαν θρασύμενοι ὄψιν πρὸς P 155 τὰ πλησίον τενάγῃ ἐπὶ τε τὴν ὕλην τὴν ὑποφυγὴν ἐποιοῦντο. οἱ δὲ Ῥωμαιοὶ τούτους ἐνεχείρουν ἐλείν. ἐπεὶ δὲ τῇ ἰλύϊ συγγίνονται, περιπίπτουσι δυσκαταγωνιστῶ κακῶ· καὶ ἂν διόλωλιν ὅσων 10 τὸ σύνταγμα, εἰ μὴ θῶπτον ὁ Ἀλέξανδρος ὑπεξήγγυε τοὺς Ῥωμαίους τοῦ τέλματος. ὁ μὲν οὖν Ἀλέξανδρος ὁ ταξιάρχος περιστοιχίσας τὸν χῶρον παρυδιόνοι τούτους ἐπειρᾶτο πυρρὶ· ἡ δὲ φλόξ νοσηλενομένη ὑπὸ τῆς ὑγρῆς κατεμαλθακείτο φύσειως, καὶ B ἦν τῷ Ἀλεξάνδρῳ τὰ τῆς ἐπιβολῆς οὐκ εἰδύκιμα. τοίνυν Γῆ- 15 παις ἀνὴρ, ἐκ τῶν Χριστιανῶν Θρησκείας πάλα ποτὲ πεφουκῶς, μετὰ τῶν βαρβάρων ὑπῆν. οὗτος πρὸς τοὺς Ῥωμαίους αὐτομολῶν δακτυλοδεικτεῖ καὶ τὴν εἴσοδον. οἱ μὲν οὖν Ῥωμαῖοι τῶν εἰσόδων γεγόμενοι κύριοι κρατοῦσι τῶν βαρβάρων. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἀνειᾶζων κατεπυνθάνετο πόθεν τοῖς ἐαλωκόσι τὸ γένος. 20 οἱ δὲ βύρβαροι εἰς ὑπόνοιαν καταπεπτωκότες θανάτου χάριν ἔφραζον ταῖς κολύσεισιν, ὡς περὶ ἄλλοτρίου τοῦ σώματος τὰς ἐκ τῶν μαστίγων ἀλληθόνας διατιθέμενοι. (9) ὁ δὲ Γῆπαις διεξ- C ἦει τε ἕπαντα καὶ διήλεγχεν ἐκ λεπτοῦ τὰ πράγματα, φύσκων ὑπὸ Μουσώκιον τὸν λεγόμενον ῥῆγμ τῶν βαρβάρων φωνῆ τοῦς

20. an χαίρειν?

Die postero Priscus speculatoribus praemissis hoste vacare locum cognovit. itaque trans fluvium Helibaciam mame ut progredatur, Alexander amne vicino traiecto Sclavos offendit. qui visis hostibus in proximas paludes silvamque trepide aufugiunt. iis capiendis Romani insistent. sed in limum incurrentes malo vix eluctabili se induunt; perissetque agmen universum, nisi Alexander tribunus celeriter e palustribus et coenosis illis locis eos eduxisset. qui cum igne undique circumiecto Sclavum perdere conaretur, flamma humore praepedita convallescere non potuit. et omnino aggressio illa parum honorifica Alexandro cecidit. Gepida porro quidam, olim Christianus, a barbaris ad Romanos transfugiens, qua via intrarent, intenta manu demonstravit. Romani aditu potiti simul barbarorum potiuntur. captos Alexander flagris subiciens percunctatur unde illis genus. qui vesana subnixi confidentia, cruciatus et mortem nibili faciebant, doloresque flagellorum velut in alienis corporibus patiebantur. (9) at enim Gepida enarrabat omnia, et minima quaeque rerum indicabat, dicebatque captivos illos subesse Musocio cuidam nomine, quem barbari regem appellarent. eum triginta Theophylactus.

ἐξωγημένους ἐπεῖναι, τοῦτον δὲ τὸν Μουσώκιον ἐναυλλεῖσθαι
 μετὰ παρασάγγας τριάκοντα, τοὺς δὲ ἄλόντας ἐκπέμψαι ἐπὶ
 κατασκοπῇ τῆς Ῥωμαίων δυνάμεως, ἀκηκοῖναι τε καὶ τὰ περὶ
 τὸν Ἀρδάγαστον γεγονότα πρὸ μικροῦ δυστυχήματα. παρήγει τε
 Ῥωμαίους ἀθρόαν τὴν ἐπιστasiaν ποιήσασθαι, τὸν τε βάρβαρον 5
 ἐλεῖν τῷ ἀδοκῆτῳ τῆς ἐπιθίσεως. ὁ μὲν οὖν Ἀλέξανδρος παρὰ
 D τὸν Πρίσκον γινόμενος τοὺς βαρβάρους ἠνέγκυτο, ὁ δὲ πολέ-
 μαρχος ἀναιρέσει τούτους παρέδοτο. γίνεται γοῦν πρὸς τὸν στρα-
 τηγὸν ὁ Γήπαις ἐκίνοσ ὁ βάρβαρος, καὶ διέξεισι Πρίσκῳ τὰ τῶν
 βαρβάρων διανοήματα, εἰσηγείτο τε ἐπιστῆναι τῷ βαρβάρῳ τὸν 10
 Πρίσκον. καὶ λίστιν τῆς ἐπιτεύξεως ἐδίδου φενακλεῖν ὁ Γήπαις
 τὸν βάρβαρον. ἐπιχαρῶς τοῖνυν ὁ Πρίσκος τοὺς λόγους ἀρῦμε-
 νος, δώροις τε λαμπροῖς τὸν ἠτόμοληκότα λεπάνας ἐπαγγελίας
 τε περιδόξους ἐχρωσάμενος, ἐξαπατῆσαι τοῦτον ἐπεπόμφει τὸν
 βάρβαρον. καὶ οὖν ὁ Γήπαις πρὸς Μουσώκιον γίνεται, αἰτεῖ τε 15
 μονοξύλων πλήθη ἀπὸ τούτου ἐλεῖν, ὅπως τοὺς ἠτυχηκότας περὶ
 P 156 τὸν Ἀρδάγαστον περαιώσῃται. ὁ μὲν οὖν Μουσώκιος ἔρμαιὸν τε
 δοκῶν τὰ ὑπὸ τῆς ἀπάτης αὐτῷ κατνόμενα ἐδίδου μονόξυλα,
 V 246 ὅπως ὁ Γήπαις τοὺς περὶ τὸν Ἀρδάγαστον διασώσῃται. ἐκῆτον
 τοῖνυν πρὸς τοῖς πεντήκοντα ἀκατίοις λαβῶν, καὶ προσκώπους 20
 τριάκοντα, εἰς τὸ ἀντιπέραν τοῦ ποταμοῦ παραγίνεται, ὃν οἱ
 ἐγχώριοι Πασπίριον ὀνομάζουσιν. ὁ δὲ Πρίσκος κατὰ τὸ σύν-
 θημα ἐξ ἐωθινοῦ ἀπήρχετο τῆς βαδίσεως. ἄτὰρ ὁ Γήπαις ἀνῆρ
 τῶν συνελλυθῶτων κλέψας τὴν αἴσθησιν μεσοῦσης τῆς νυκτὸς

21. nonne τριακοσίους?

parasangis ab eo loco habitare; captos illos ad Romanorum copias ex-
 plorandas misisse: audisse enim quam cladem paulo ante Ardagastus
 acceperit, hortabaturque Romanos ut repente eo copias promoverent, ac
 barbarum inexpectato aggressi captivum facerent. Alexander itaque bar-
 baros secum trahens ad Priscum proficiscitur; quos ille e medio tollit.
 ad eum Gepida veniens cogitata barbarorum memorat, et regis oppri-
 mendi consilium impertit, ac promissione doli, quo barbarum irretiret,
 rem bene eventuram fidem sibi conciliat. his Priscus non sine voluptate
 auditis, transfugam muneribus eximiiis et promissis magnificis prosecutus,
 ad barbarum fraude circumveniens mittit. Gepida Musocium adit,
 linterium copiam ad calamitosos Ardagasti subditos transvehendos petit.
 Musocius pro emolumento non sperate amplectens, quam Gepida frau-
 dem consuebat, monoxyla ad Ardagasti populam transvectione conser-
 vandum attribuit. actuariolis igitur centum quinquaginta cum remigibus
 triginta acceptis, in ulteriorem fluminis, quem accolae Paspirium vo-
 cant, ripam traiecit. Priscus ex constituto mane iter ingreditur. Ge-
 pida multitudinem fallens, nocte media ad duces Romanorum vadens,

πρὸς τὸν τῶν Ῥωμαίων πολέμαρχον γίνεται, καὶ ἤξιον ἑκατὸν B
 ὀπλίτας ἀποπέσεισθαι, ὅπως στόματι μαχαίρας τοὺς πρὸς τῇ ὄχθῃ
 βαρβάρους ὀλέσει. τοίνυν ὁ στρατηγὸς ἄνδρας διακοσίους συμ-
 φράξας τῷ ταξιάρχῳ δίδωσιν Ἀλεξάνδρῳ. ἐπεὶ δὲ τὸ Ῥωμαϊκὸν
 5 τῷ Πασπιρίῳ ἐπλησίαζε ποταμῷ, εἰς ἐνέδραν τὸν Ἀλεξάνδρον
 ὁ Γήπαις ἐκάθισε. νυκτὸς τοιγαροῦν γεγонуίας οἱ μὲν βάρβαροι
 κατωφερεῖς περὶ τὸν ὕπνον ὄντες ἐτύγγανον, ἔξοινοί τε γεγονότες
 λίαν τῶν ἐνυπνίων ἀντείχοντο. ὁ δὲ Γήπαις τοὺς βαρβάρους δια-
 φθεῖρειν κατειρωνεύετο, τρίτῃ δὲ φυλακῇ καὶ τι μικρὸν μεταστὰς C
 10 καὶ πρὸς τὴν ἐνέδραν γενόμενος ὑπεξάγει τοῦ λόχου Ἀλεξάνδρον.
 καὶ οὖν διυθύνας Ῥωμαίους ἐπὶ τὸν Πασπιρίον ποταμὸν, καὶ σύν-
 θημα λαβὼν τε καὶ δούς, ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ἐχώρησεν. ἔτι
 τοίνυν τῶν βαρβάρων προσομιλοῦντων τῷ ὕπνῳ δι' Ἀβαρικῶν
 ἁσμάτων ἐδίδου ὁ Γήπαις τῷ Ἀλεξάνδρῳ τὸ σύνθημα. ὁ δὲ
 15 Ἀλεξάνδρος ἐπιστὰς τοῖς βαρβάροις ὕπνον καὶ ζῆς τὴν ζημίαν
 παρείχετο. ἐπεὶ δὲ τῶν ἀκατίων γέγονεν ἐγκρατῆς, πρὸς τὸν
 στρατηγὸν ἀγγέλους ἐξέπεμπεν, τῆς ἐπιβολῆς τὰς ὁρμὰς ἐπιτεί-
 20 νων. ὁ δὲ Πρίσκοις τρισχιλοὺς ἀράμενος καὶ διανείμας εἰς τὰ
 ἀκάτια τὸν Πασπιρίον ποταμὸν διενήξατο. καὶ δῆτα καὶ μεσοῦ-
 ρος νυκτὸς τῇ ἐφόδῳ παρῆχον τὴν ἔναρξιν. ὁ μὲν οὖν βάρβα-
 ρος κύτοικος ὢν τῇ μέθῃ διέφθαρτο· ἦν γὰρ αὐτῷ κατὰ τὴν
 ἡμέραν κεκίην ἐπιτάφιος ἑορτῇ ἐπὶ ἀδελφῷ κατοικομένη, ὡς
 ἔθος αὐτοῖς. ὁ μὲν οὖν φόβος μέγας ἐγένετο. ζῳρηθητὶς τοί-
 25 νων ἦλω ὁ βάρβαρος. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι κατεπαννυχίζοντο ἐν τοῖς
 αἵμασιν. ἡμέρας δὲ λαμπούσης ἐλάμβανεν ὁ φύνοξ ἀπὸ τοῦ στρα-
 τηγοῦ τὴν ἀνάπαυλάν. ὑπὸ δὲ τρίτην ὥραν τὴν ἀποσκευὴν τὰς

26. τὰς δὲ IP.

contum armatos ab eo poscit, quorum opera barbaros ad ripam interficiat. dux ducentos instructos Alexandro tribuno committit. postquam flumini Paspirio appropinquarunt, Gepida eos in insidiis locat. noctu barbari somno vinoque sepulti somnis suis detinentur. Gepida eos occisurum dissimulans, tertia vigilia paululum abecedens Alexandrum subducit, eumque ad fluvium dirigens, composita tessera ad barbaros gressum recipit. quibus etiamtum ex Abaricis cantilenis consopitis, Alexandro signum dat. is in eos irruens somno et vita pariter multat. postquam naviculas obtinuit, nuntios ad ducem pro numero ad impressionem corroborandam mittit. Priscus cum tribus millibus in acatia distributis Paspirium transit, mediaque nocte infesti accessus initium facit. barbaros prae ebrietate mentem amiserat: illo quippe die funeralia festa fratri, ut mos est barbaris, celebrarat. itaque singulari timore percussis omnibus, rex vivus in potestatem adducitur. Romani reliquum noctis totum in sanguine fundendo consumunt. lucis exortu dux receptui canit.

τε δυνάμεις ὁ στρατηγὸς διεπορθμεύσατο. τοίνυν οἱ Ῥωμαῖοι φρονηματωθέντες ἐπὶ τοῖς συγκυρήσασιν πρὸς τροφήν κατεκλί-
νοντο. εἶτα τῇ μέθῃ συρράπτονται, καὶ τῇ παροινίᾳ τὰς εὐ-
πραξίας νοθεύσαντες τῆς διαφροσύνης κατημέλησαν, ἣν σκούλ-
καν συνηθῆς τῇ πατρὶφ φωνῇ Ῥωμαίοις ἀποκαλεῖν. τὸ μὲν νε- 5
νικημένον συναθροισθὲν ἀντιταλαντεύει Ῥωμαίοις τὴν ἔφοδον·
καὶ ἦν ἂν ἡ ἀντίδοσις χυλεπωτέρα τῆς ἐπιτεύξεως, εἰ μὴ ὁ Γέν-
ζων τὰς δυνάμεις τὰς πεζικὰς περιστησάμενος τῆς μάχης ἐκρά-
τησεν. ἔξ ἑωθινοῦ δὲ ὁ Πρίσκοσ τοὺς φρουράρχους ἀνεσκολό-
πιζε, καὶ δὴ καὶ τινὰσ τοῦ ὀπλιτικοῦ πικρῶσ ἐμαστήγωσεν. 10

P 157

10. Ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Τατίμερα ἀντιπέμπει πρὸς τὸν
πολέμαρχον, βασιλείουσ δέλτοουσ ἐπιφερόμενον· ἦν δὲ ἡ τῶν
δέλτων ἀξίωσισ τὴν χεμίριον ὥραν αὐτόθι τοὺσ Ῥωμαίουσ ποιή-
σασθαι. παραγεγονότοσ τοίνυν τοῦ Τατίμερ καὶ τῶν βασιλικῶν
γνωρισθέντων λογιῶν, θρέλλοσ ὑφάπτεται τῷ στρατεύματι. 15
καταστασιάζει τοίνυν ἡ Ῥωμαίων πληθύσ, παρωσαμένη τοὺσ
λόγουσ τοῦ αὐτοκράτοροσ, οἴκοι τε τὴν τοῦ ψύχοσ ὥραν ἐνε-
χείρει ποιήσασθαι· οὐ γὰρ ἐπὶ βαρβάρου γῆσ ἐναυλλίξεσθαι· ἔφα-
B σκον γὰρ ψυχή ὑπεῖναι δυσνοπομόνητα, τὰ τε τῶν βαρβάρων
πλήθη ἀκαταγώνιστα. ὁ δὲ στρατηγὸσ πεῖθοι τινὶ τακτικῇ τῆσ 20
στρατιᾶσ τὸ δεσῆνιον ὑπεμάλαττεν. ἐπεὶ δὲ γίνονται αἱ δυνά-
μεισ πεῖθῆνιοι, ἐπὶ βαρβάρου γῆσ ὁ τῶν Ῥωμαίων πολέμαρχοσ
διαλύει τὸν χόρακα.

Ἐν ταύταισ τοιγαροῦν ταῖσ ἡμέραισ θεία φροντίδι τινὶ ὁ τὸν
φόνον ἐπὶ τὴν Ἀγχίλουον ποιησόμενοσ, ὅτε τῆσ ἐλάφου πολλῶν 25

diei hora tertia praedam et exercitum per fluvium reducit. Romani his rebus gestis confidentia elati, ad delicias et computationem convertuntur, felicitatemque suam heelluatione corrumpentes custodiae, quam Sculcam patrio sermone nominant, obliviscuntur, victi siquidem densata cetera Romanis irruptionem rependunt; superassetque acceptam calamitatem vicissim illata saevitia, nisi Genzo peditatu circumfusos pugnando fregisset. mane Priscus custodiae praefectos palis suffixit, et quosdam de exercitu dirum in modum flagellavit.

10. Imperator Tatimerem ad summum ducem cum litteris mittit, quibus mandatur ut illic exercitum in hibernis habeat. quod ut milites compererunt, tumultuose ac seditiose mandata repellentes domi hiberna agitare contendunt, in regione barbara permanere detrectantes, tum quod illic frigora intoleranda saeviant, tum quod barbari ob multitudinem sint inexpugnabiles. dux suadela quadam officio suo coaveniente refractarios illorum spiritus moderatur; ac postquam eos in solo barbaro obedientes habuit, concionem dimittit.

Diebus illis divina providentia deprehensus est qui ad Anchialum caedem patrarat, quando cervos multi de imperatoris stipatoribus inse-

περὶ τὸν αὐτοκράτορα δίωξις ἐγγύονε. οὐκ ἀπὸ δὲ τρόπου καὶ
 τὴν αἰτίαν διεξελθεῖν τῆς δραστικῆς προνομίας, τῆς περὶ τὴν οὐ- C
 κουμένην διατρεχούσης ὡσημέραι, ἀκαμάτω τε ὀφθαλμοῦ ἐπισκο- V 247
 πούσης τὰ τῆδε, τὰς τε ἀντιδύσεις τῶν βεβιωμένων πρὸς τοῖς
 5 ἀνθρώποις πρυτανευούσης ἀεί. ἤλω τῷ δακτύλῳ τῆς δίκης ὁ
 τοῦ φόνου πατήρ. μετὰ χρόνον γὰρ ἐπὶ τὸ βασιλεῖον ἄστν γε-
 τόμενος τὰ τῆς χρυσῆς ζώνης ἐπίσημα χρυσούργῳ τεχνίτῃ τινὶ
 διαχωνεῦσαι παρείχετο. ὁ μὲν οὖν τεχνίτης τὰ μέλη τῆς ζώνης
 κατανοήσας λίαν ἐπίδοξα τό τε σχῆμα τῆς ἐφηλώσεως βίβιον τῆν
 10 τε τοῦ προσώπου ποιότητα βύρβαρον, κλοπὴν δρασθῆναί τινα
 ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ὑπελήφει. παραπεμπόμενος τοίνυν ἐκ τοῦ λεγο- D
 μένου πραιτορος τῶν δῆμων ἄνδρας ἐπτὰ παρεδίδου τῷ δικαστη-
 ρίῳ τὸν βύρβαρον. οἱ μὲν οὖν ὑπανχειριζόμενον καὶ λίαν κατα-
 στασιάζοντα ἐν τῷ οἴκῳ τῶν ἐγκλημάτων τὸν βύρβαρον διεκόμι-
 15 ζον, ἐρμηγία τε προστησάμενοι κατεπυθάνοντο πόθεν αὐτῶ
 ζώνης περιβλέπτου καὶ λίαν μεγαλοπρεποῦς ὑπέστη λείψανον. ὁ
 μὲν οὖν φρονετής (Γήπαις δὲ οὗτος ἄρα ἐτύγγανεν ὢν) λίαν σο-
 φιστικῶς τὴν ἀπολογίαν παρείχετο. ἃ δὲ εἶπε, ταῦτα ἐκείνῳ
 ἐστι. τοῦ Λογγοβάρδου ἔθνους Ἀλβοῦς τὴν ἡγεμονίαν ἐκέκτητο.
 20 οὗτος εἰς ἔρωτα καταπίπτει νεανιδὸς τινας. ἡ δὲ νεῆνις θυγά-
 τριον ἐτύγγανεν ὃν Κοιμοῦνδου τοῦ τῶν Γηπαίδων ἡγεμονεύον-
 τος. ἐπεὶ δὲ τοῖς λόγοις πείθειν οὐχ οἶός τε ἦν, βία πρὸς τὴν
 πρῶξιν ἐχώρησεν. ἐνέδραν τοιγάρου ἰσυστησάμενος ἀδοκῆτως τε
 ἐπιθέμενος ἀφαρπύζει τὴν παρθένον ὃ ἐρμιστής. ἐντεῦθεν ὁ πό- P 158
 25 λεμος λυμβάνει τὰ σπέρματα. οἱ μὲν οὖν Λογγοβάρδοι κατὰ

quebantur. non erit autem abs re rationem quoque commemorare agen-
 tis providentiæ, mundum percurrentis assidue, et res nostras indefesso
 lumine aspicientis, semperque mortalibus factorum præmia remetientis.
 digito iustitiæ captus est homicida. nam cum post intervallum temporis
 in urbem imperatoriam venisset, aureum balteum ob insignes in eo bul-
 las confandas dedit. aurifex bullas opere pulcherrimo et solido zonæ
 allaboratas, ac faciem præterea hominis barbaram attentius considerans,
 furtim ab eo factum suspicatus est. accessit igitur a prætore populi,
 qui dicitur, apparitoribus septem, barbarum tribunali tradit. qui erecta
 cervice ambulantiem et contumacem in prætorium deducunt, adhibitoque
 interprete quaerunt unde illi baltei tam conspicui tamque magnifici spo-
 lia. ibi interfector Gepida admodum astute se tueri in hanc sententiam.
 Longobardicæ gentis principem fuisse Alboinum, hunc adolescentulam
 Conimundi Gepidarum regis filiam deperisse. cui cum verbis quod vo-
 lebat persuadere nequivisset, ad vim processisse, compositisque insidiis
 improviso virginem invasisse ac rapuisse. inde bellum extitisse, in quo

τὸν πόλεμον ἐπροτέρησαν. διὰ τοι τοῦτο ὁ Κοιμοῦνδος πρέσβεις ἀπέστειλε πρὸς τὸν νεώτερον Ἰουστίνον τὸν αὐτοκράτορα, συμμαχεῖν αὐτῷ ποτινῶμενος. ὅπως δὲ τῷ αὐτοκράτορι αἰδέσιμα τὰ περὶ τὴν πρεσβείαν προσγένοιτο, δῶρα ὁ ἡδικημένος μεγαλοπρεπῶς ἐπεπόμφει παρὰ τὸν Καίσαρα. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τὸ β φιλότιμον θανμάσας τοῦ ἱμετεύσαντος πρὸς ἔλεον ἐπικλίνεται,

B ἐπιστολὴν τε συντάξας προστάττει Βαδουαρίῳ στρατηγῷ τὰς περὶ τὴν Σκυθίαν καὶ Μυσίαν δυνάμεις ἀθροίσαντα βοηθεῖν Κοιμοῦνδῳ. ἡγγέλθη τοίνυν ταῦτα τῷ Ἀλβροῦϊ, καὶ τὰς Ῥωμαίων ὀρρωδῆσας δυνάμεις συνθήκαις ἤξιον καὶ δώροις λαμπροῖς πρὸς 10 τὸν ἡδικημένον ὡς ἔπος εἰπεῖν διαλύσασθαι, ἐζήτηε τε καὶ τὴν ἐπιγυμβρίαν γαμηλοῖς νόμοις ποιήσασθαι. ὁ δὲ Κοιμοῦνδος τὸ δριμυδὸν μὴ φέρων τῆς ὕβρεως πολέμοις ἤξιον τὰς ὕβρεις τῶν ἐκβύσεων γίνεσθαι. γεγονυίας τοίνυν τῆς παρατάξεως νικῶσι Ῥωμαῖοι, καὶ κύριδι τῶν σκύλων οἱ νενικηκότες καθίστανται. 15

C “ἐντεῦθεν” φησὶν “ἡ τῆς λαμπρῆς ταύτης ζώνης ἐπίκτησις.” εἴτα ἀνακρίνεται ὑπὸ τῆς περιπόλου τάξεως τοῦ δικαστηρίου, καὶ τίς οὗτος ὡς τὴν ἐπιφανῆ ταύτην περιέκειτο ζώνην. ὁ μὲν οὖν ἐπισυνάπτει πλάσματα πλάσματι, καὶ φησὶν “υἱὸς ἐκ παλακῆς τοῦ λεγομένου τῶν Λογγοβάρδων ῥηγὸς ἐτύγχανεν ὢν, ὃς 20 τὴν ἐπιφανῆ ζώνην περιβάλλετο. τοῦτον ἀνελὼν καὶ λαφυραγωγῆσας τὸν τεθνεῶτα μισθὸν τῶν κινδύνων ἀνειλόμην τὴν ζώνην.” οὕτω μὲν οὖν ὁ βάρβαρος λαν σοφιστικεῖε δεινῶς, καὶ γίνεται

D πιθανὸς τῷ διηγήματι, καὶ τέως μικρὸν ἀποκρύπτει τὸν φόνον.

Longobardos priores tulisse. quocirca Conimundum legatos ad Iustinum iuniorum misisse et auxillium obsecrassse. quo autem legatio plus apud imperatorem valeret, dona quoque augusta adiunxissse. imperatorem in supplice munificentiam admiratum, et ad miserationem inflexum, per epistolam Baduario duci praecepissse ut a Scythia et Mysia collectis copiis Conimundo succurreret. is Alboino nuntiatis, cum Romanos timentem exercitus, foedere et donis sumptuosus, ut paucis absolvam, cum eo cui iniuriam intulerat pacem facere voluissse, atque etiam affinitatem nuptiarum legibus contrahere studdissse. Conimundum acerbiteram costumelias non ferentem, bello acceptas iniurias ulcisci postulassse. collatis igitur signis Romanos victoriam et spolia obtinuisse. inde se huncce tam insignem balteum acquisissse. postea a cohorte tribunal circumstante interrogatur quisnam fuisset hoc tam eximio cinctus balteo. ille mendacium mendacio assuens, Longobardorum regis ex pellice filium fuisse; eum se interfecissse, exanimem spoliassse, balteumque periculorum suorum praemium abstulissse. hoc modo barbarus, cum perquam veterotie pro se responderet et caedem ad exigui temporis momentum occultaret non in-

ἀνέθη τοιγαροῦν τοῦ ἐγκλήματος. ἐπεὶ δὲ ἀφέθη, εἰς τις ἀνήρ
 τῶν παριστηκῶτων τῷ πραιτωρι συνεστῶς ἀνακρίνει τοὺς λόγους,
 καὶ πυθέσθαι διεγχειρεῖ τὸν χρόνον τῶν ἱστορηθέντων ὑπὸ τοῦ
 Γήπαιδος. διὰ τοι τοῦτο οἱ τοῦ δικαστηρίου ἐπιφθάνουσι δρόμῳ
 5 τὸν βύρβαρον, καὶ ἐπανήκειν αὐθις εἰς τὸ δικαστήριον ἀναγκά-
 ζουσιν. εἰσεληλυθὸς γὰρ τοῦ βαρβάρου ἠρώτα ὁ ἡγεμὼν τὸν
 χρόνον τῶν ἀφηγηθέντων αὐτῷ. ἐπεὶ τοίνυν πρεσβυτέρων πρα-
 γμάτων ἔκθεσις ἦν, τριάκοντά τε ἔτεσι προτερέειν τὴν ἱστορίαν
 διέγνωστο, τούτων δὲ τῶν διηγηθέντων πεφυκέναι νεώτερον,
 10 πρὸς στρεβλώσεις ὁ προιστῶς τοῦ δικαστηρίου τὸν βύρβαρον
 ἔφερε. τῆς τοίνυν γλώττης ἀντιθέτους ποιούσης τοὺς λόγους,
 τῶν τε κολάσεων κατεπειγουσῶν πρὸς τὰ εἰκότα τὸν βύρβαρον, ὁ
 φονευτῆς αὐτοκατάθετος γίνεται καὶ παρυγμυνοῦνται τὰ σφάλ-
 ματα ἔξαγορευθέντος τοῦ ἐγκλημάτος. ὁ μὲν οὖν παλαμναῖος
 15 ἐκεῖνος καὶ βάρβαρος δίκας τῆς ἀμότητος εἰσπραττόμενος ὁδοῦσι
 θηρίων παρεδίδοτο ψήφοις, εἶτα τῷ παμφύγῳ πυρὶ παρείχετο
 παρανύλωμα.

11. Ἐν τούτῳ δὲ τῷ ἐνιαυτῷ εἰς τὰ πρὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ
 κτονταὶ παράδοξα τέρατα, παιδίον τετράπουν, ἄλλο δὲ δικόρου-
 20 θαν. λέγουσι δὲ οἱ τὰς ἱστορίας μετ' ἐπιμελείας συγγράψαστες
 μὴ εἶναι εἰς ἀγαθὸν τὴν τῶν τεράτων ταῖς πόλεσιν ἐπιφάνειαν.
 τὰ μὲν οὖν τέρατα ἐπισημασμένα Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι πα-
 ρεδόθη τῷ φόνῳ· ὁ δὲ βασιλεὺς ἀποχιροτονεῖ τὸν πολέμαρχον,
 καὶ τὸν ἀδελφὸν (Πέτρος δὲ ὄνομα αὐτῷ) ἡγεμόνα τῶν Ῥω-

1. ἀνέθη] immo ἀφέθη.

P 159
V 248

credibilia narrare visus crimine absolvitur. tum quidam praetori astan-
 thom eius verba inter se componens discutit, et eorum quae narraverat
 tempus nosse gestit. quamobrem apparitores cursu eum insecuti in iudi-
 cium retrahunt. ingressum praeter de tempore eorum quae narrasset
 percunctatur. quoniam igitur certum erat quiddam antiquius fuisse ex-
 positum et ante annos triginta factum, quot annos aetatis ipse nondum
 haberet, praeter eum tormentis addicit. ubi lingua aliam cantilenam
 edente, et cruciatibus ad vero consentanea fatenda barbarum urgentibus,
 confessus ipsemet quod res erat, delictum suum aperit. ita cruentus ille
 crudelitatis suae poenas exigitur, bestiisque dilaniandas iudicum senten-
 tiis oblicitur, deinde pro auctario flammis rapidis iniicitur.

11. Hoc ipso anno mirabilia portenta in suburbanis generata sunt,
 puer quadrupes, alius biceps. affirmant qui diligenter historias explica-
 runt, nihil faustum civitatibus portendi, quoties monstra conspiciantur.
 haec igitur monstra Mauricio ostensa neci data sunt. porro imperator
 Priscum exactorans, Petrum fratrem Romanarum copiarum praefectum

μαίων ποιείται δυνάμειων. ὁ μὲν οὖν Πρίσκοσ τούτων οὐκ
B ἐπέπστο. καὶ οὖν τὰς δυνάμεις ἀράμενος διαπεραιούσται τὸν
ποταμόν. δυσανασχετεῖ γὰρ τὰ πλήθη τὴν τριβὴν πρὸς βάρβα-
ρον χώραν ποιήσασθαι· ἰδεῖν γὰρ μὴ πως ἑξακιναίως ἐφιστη-
κότις οἱ βάρβαροι τὴν λίαν ἀποίσονται. ὁ δὲ Χαγῶνος ἀκτ-5
κωὸς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ τὴν ἀπόβασιν λίαν ἐθαύμαζεν· εἶτα ἀγγελους
πρὸς τὸν Πρίσκον ἐξέπεμψε, τῆς ἀναζιτέξιος τὴν αἰτίαν πυθέ-
σθαι γλιχόμενος. ὁ μὲν οὖν Πρίσκοσ ἀπεβουκόλησεν ὡς οἶόν τε
τοῖς λόγοις πιθανῶσ. ἤμειραι δὲ τρεῖσ, καὶ ἠγγέλθη τῷ Πρίσκῳ
C μέλλειν διεγχειρεῖν τὸν Χαγῶνον ταῖς Ῥωμαϊκαῖς δυνάμεισιν ἐπι-10
τίθεσθαι, τὰ δὲ τῶν Σκλαβηνῶν πλήθη προστάττειν διαπεραιου-
σθαι τὸν Ἰστρον· τῷ ὄντι γὰρ ἐγαλέπαιεν ἐνεκότει τε λίαν ἐνευ-
δοκιμηθεῖσαισ ταῖς Ῥωμαίων δυνάμεισιν. ὁ μὲν οὖν Ταργήτιοσ
οἶ τε τῶν βαρβύρων λογύδιεσ τῷ Χαγῶνῳ παρήνον παραλύειν
τὸν πόλεμον· ἐφασκον γὰρ μὴ ἐνδλίωσ αὐτὸν χυλεπαίνειν Ῥω-15
μαίοισ. μεγαλοφρόνωσ τοῖνυν ὁ Πρίσκοσ πρέσβον ὡσ τὸν Χα-
γῶνον ἐξέπεμψε (Θεόδωροσ ὄνομα αὐτῷ), τὴν φέσιν ἄνδρα δε-
ξιόν τε καὶ ἐπιβόλον, τὴν τέχνην λυτρόν, τὴν γλῶτταν ἐλεύθε-
D ρον. οὗτοσ δὲ κραταιὸσ πρὸσ τὸν Χαγῶνον ἐγένετο. ὁ μὲν οὖν
βάρβαροσ φρονηματισθεῖσ ἐπὶ τοῖσ αὐτῷ συγκυρήσασι λίαν ²⁰
ἐψαυχεύετο, καὶ κύριοσ ἑαυτὸν ἔθνοσ ἐφασκεν ἅπαντοσ, μὴ
προσιέναι τε, ὅσον περ ἥλιοσ ἀνατείνει τὸ βλέμμα, τὸν ἀντιτά-
ξισθαι δυνησόμενον. διὰ τοι τοῦτο ὁ πρέσβυσ ἱστορίασ πολλῆσ
γενόμενοσ κάτοχοσ βαρβαρικῶ πυραδείγμασιν ἐταπέινου φρονά-
γματα. εἰπεῖν δὲ καὶ τὰ τῆσ ἱστορίασ οὐκ ἀνυκόλουθον ὕπεισιν. ²⁵

22. προσεῖναι Exc.

instituit. cuius rei Priscus adhuc nescius cum copiis, quas in regione
barbara haerere moleste ferret, amnem transit. timebat enim ne a bar-
baris de subito irruentibus diriperentur. Chaganus Romanorum descensu
audite, etiam atque etiam admiratus, per internuntium reditionis huius
causam studiosè exquirat. Priscus qua potest verborum probabilitate
Chaganum ludit. post triduum nuntiatur Prisco Chaganum in Romanos
invsurum, et iam Sclavos Istrum iussisse traicere: vere enim eorum
felicitate dolens, ira inflammabatur. caeterum Targitius et nobilitas
arma dissuadentes, ipsum Romanis immerito irasci affirmabant. magno
igitur animo Priscus oratorem ad Chaganum mittit, Theodorum nomine,
hominem ingenio dextrum et sagacem, professione medicum, lingua libe-
rum, qui velat firmo cinctus praesidio ad Chaganum valebat. barbarus
propter res secundas conceptis spiritibus non parum superbiebat, seque
omnium gentium dominum gloriabatur, nec reperiri sub sole qui sibi
posset resistere. quocirca legatus antiquitatis bene peritus hominis in-
olentiam atque fastidium exemplo quodam compeccat; quod apponere

ἔηρσε γάρ “ἄκουε, Χαγῶνε, παλαιοῦ τινὸς καὶ λίαν σοφοῦ διηγήματος.” ἐπεὶ δὲ ἡ ἔναρξις προσεχῆ πρὸς ἀκρόασις ἐνεποιεῖ τὸν βάρβαρον, οὐκ ἐλάμβανεν ἐγκοπὴν ἢ τῆς ἱστορίας ἀφήγησις. “Σέσωστριν φασὶ γεγενησθαι ποτε ἄνδρα λίαν εὐδαίμονα καὶ τῆς 5 Αἰγυπτιακῆς βασιλείας ἐπιφανέστατον. τοῦτον κομῶν ἐπὶ τῷ P 160 πλούτῳ λόγος πρὸς βύτης ἐρεῖ, ταῖς δὲ δυνάμεσι πεφυκέναι λίαν ἀκαταμάχητον. τὸν δὲ ἐπὶ τοσοῦτον ὡς ἔπος εἰπεῖν κραυγαλῶν, ὥστε ὑρμάμαξαν συμπῆξασθαι χροσοκίλλητον, λίθους τε τιμίλους ταύτῃ περιβαλεῖν, ἐφιζάνειν τε ἐπὶ ταύτης τὸν βάρβαρον, 10 καὶ ταῖς μὲν ἵπποις καὶ ταῖς ἡμίονοις χαίρειν εἰπεῖν, τοὺς δὲ τῶν ἡττημένων βασιλέων τῷ ταύτης ζυγῷ τοὺς ἀσθένους περιβαλεῖν, ἔλκειν τε ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς τοὺς ἡτυχηκότας τῶν βασιλέων τὸ τοῦ Σέσωστριδος ὄχημα. τοῦ τοίνυν Αἰγυπτίων βασιλέως μὴ μετριοπαθοῦντος ἐπὶ ταῖς εὐπραγίαις, ἀλλὰ περιφανῶς πολλὰκις B 15 κατονειδίζοντος τοῖς ἡττημένοις τὴν συμφορὰν, ἕνα τινὰ τῶν βασιλέων φασὶ τῶν ὑποβεβλημένων τῷ ζυγῷ τοῦ ὀχήματος ἐν μεγάλῃ τινὶ καὶ περιφανεῖ ἑορτῇ, τῶν Αἰγυπτίων συρρεουσάντων ὄχλων, μὴ ἐθέλειν ἔλκειν τὸ ὄχημα, πυκνὰ τε εἰς τοῦπίσω στρέφασθαι καὶ τὴν ἐπὶ τῶν τροχῶν κίνησιν διορῶσθαι. ἀσυμφώνου 20 τοίνυν τῆς ὀλκῆς γινομένης διὰ τὸ μὴ μίαν σύννευσιν τοὺς ἐπὶ τούτῳ συντεταγμένους ποιήσασθαι, ὃ τῶν Αἰγυπτίων βασιλέως V 249 ἔηρσε πρὸς τὸν τὰς πυκνὰς ποιούμενον συστροφῆς “ἄνθρωπε, τί πρὸς τοῦπίσω τὸ βλέμμα κινεῖς; τί τοὺς τροχοὺς ἱστορεῖς; ποῖ

6. an αἰρεῖ?

16. ὑπόβεβλημένων Exc. ἐπιβεβλημένων IP.

18. στρέφασθαι Exc. συστρέφασθαι IP.

non erit instituto alienum. dicebat ergo “audi, Chagane, priscam quandam et sapientiae plenam historiam.” hoc exordium ubi barbarum attentum fecit, sic Theodorus continuavit. “fuisse aiunt aliquando Sesostrin, hominem nimis quam felicem et Aegypti regem illustrissimum. hunc divitiis circumfluxisse, potentiaque et viribus invictum extitisse, vetus est narratio. eo autem dementiae velut per crapulam processisse, ut currum insuratum insertis gemmis pretiosis conscenderet, qui relictis equis et nullis victos ab se reges subiungeret, qui illum miseri in forum protraherent. hic igitur rex Aegyptius cum in prosperitate sua moderationem animi non adhiberet, sed palam et saepius victis regibus de calamitate insultaret, ferunt quendam ex currum trahentibus, cum forte magno et insigni die festo frequens populus convenisset, noluisse trahere, crebroque retro conversis oculis rotas volubilitatem contemplatum esse. cum ita currus inaequaliter traheretur, propterea quod trahentes non paribus simul momentis traherent, rex toties respicientem compellans, quid est, inquit, bone vir, quod oculos in tergum toties retorques? quid ita rotas

C διεξελθαι κέληνας;” τὸν δὲ φῆσαι μετὰ φιλοσοφίας πολλῆς πρὸς τὸν Σέσωστριν “τεθαύμακα τῶν τροχῶν τὰ κινήματα. ἀνώμαλον ἔχει τὴν κίνησιν· τὰ τοίνυν τούτων μέρη μετεωρούμενα αὐθις καταχθόνια γίνεται, καὶ ἔμπαλιν τὰ περιπέζια μετὰ τοῦτο ἀπεωρρίζεται.” τούτων τοιγαροῦν λέγουσιν ἀκηκοῦτα τὸν Σέσω- 5
στριν παιδευθῆναι μὴ μεγαλοφρονεῖν, νομοθετῆσαι τε τοὺς βασιλικοὺς ἀνέχνας τῶν ζυγῶν ἀφιθῆναι, εἶτα ἡμιόνους τὴν ὄλκην ἐπιτρέψαι. ταῦτά σε παιδευέτω, Χαγῶνε. οὐδὲν ἀπιστότερον ὑπραγίας.” ὁ μὲν οὖν Χαγῶνος ἀποθανυμάσας τὴν ἐπιεικίαν
D τοῦ ἀνδρὸς κολάζει τὸν τύπον, καταπαύει τὸ θράσος, μεταβάλλει- 10
λει πρὸς εἰρηναίαν σχέσιν τὰ πρῶγματα. τοιγαροῦν ὥρας ἀποσιωπήσας πολλὰς ἔφηκε πρὸς Θεόδωρον “οἶδα καὶ τυραννεῖν θυμὸν ἐξοιδυίνοντα, οἶδα καὶ στρατεύειν ὀργήν, ἀλλ’ ὅτε καιρὸς. χαλεπότητος διαλέλυσμαι τῷ Πρίσκῳ, Θεόδωρε. ἔστω δέ μοι καὶ αὐτὸς φίλος ἐπιεικῆς. ἀγέραςτος τῆς λείας μὴ μενέτω 15
Χαγῶνος. ἐπὶ τῆς ἐμῆς γῆς ἐπιβέβηκε, περὶ τοὺς ἐμοὺς ὑπηκόους ἐξῆμαρτεν. ἔστω τὰ τῆς ὑπραγίας κοινά.” ἐπὶ τούτοις φιλοφρονησάμενος πρὸς τὸν Πρίσκον τὸν Θεόδωρον πέπομφεν. ὁ μὲν οὖν Θεόδωρος γεγωνὸς πρὸς τὸν Πρίσκον διεξῆλθεν αὐτῷ τοῦ βαρβάρου τοὺς λόγους, ὁ δὲ Πρίσκος τῇ ὑστεραίᾳ ἐκκλησίαν 20
ἐκάθισε, παρήγει τε Ῥωμαίοις κοιωνὸν τῶν λαφύρων ποιήσασθαι καὶ τὸν βάρβαρον. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τέως πρὸς τὸ συνοίσειν μὴ ἐνδημήσαντες κατεστασίαζον τοῦ στρατηγοῦ. ὁ δὲ στρατηγὸς πολλοῖς καὶ ποικίλοις καὶ λιαν ἐντελέσι λόγοις χρησάμενος τὰς

4. περιπέζια Exc. περιπέτεια IP.
ξαι IP.

10. κολάζει Exc. βαλά-

aspectas? quonam abire inhiat? tum ille cordate, miror, ait, tam varios rotarum motus. earum quippe partes in altum anblatas rursus in humum descendunt, iterumque ascendunt quas descenderant. his auditis narrant Sesostrin ad modestiam correctum esse, mandasseque denuo functis nullis a collo regum iuga demi. haec tibi documento sint, Chagane, felicitate nihil esse inconstans.” Chaganus hominis in admo-
nendo lenitate commotus, fastum abiicit, confidentiam comprimit, ad pacem se dat; et postquam horis pluribus conticuit, tandem Theodorum his affatur. “novi imperare animo meo, cum limites egreditur: novi iram debellare, sed in tempore. desino Prisco irasci, Theodore: ille vicissim ex aequo et bono mihi amicus esto. partem praedarum Chaganus consequatur. in ditionem meam invasit; subditos meos afflixit. bona inde parta communia sunt.” posthaec mira humanitate tractatum ad Priscum remittit; cui Theodorus barbari verba renuntiavit. die altero Priscus acto conventu Romanos hortatur uti barbarum praedae socium fieri patiantur. Romani tunc, quid expediret, non considerantes, ducē

δυνάμεις ἐπέπεισε δοῦναι τι τῷ βαρβάρῳ τῆς λείας. ἀπέδοντο
 τοίνυν Ῥωμαῖοι τοὺς ἐλασκότες τῷ Χαγάνῳ βαρβάρους, τῶν δὲ P 161
 λοιπῶν λαφύρων ἀμέτοχον αὐτὸν ποιησόμενοι διυλύνουσι τὸ ἀμ-
 φίβολον. ἀσμενίσας τοίνυν ὁ Χαγᾶνος τὴν τῶν βαρβάρων ἀπό-
 5 δασιν χώραν ἐδίδου ταῖς διαβάσειν. οὕτω μὲν οὖν οἱ Ῥωμαῖοι
 πέντε χιλιάδας βαρβάρων τῷ Χαγάνῳ προῖκα καταβαλλόμενοι
 ἐπὶ τὰ Δριζίπερα γίνονται. ὁ δὲ στρατηγὸς ἀφίκετο ἐς Βυζάν-
 τιον. τοιγαροῦν ὁ Μανρίκιος τῷ Πρίσκῳ ἐμέμφετο, σφάλμασί
 τε εὐηθείας αὐτὸν περιέβαλλεν ἀσυνέτως ἀποδεδωκότα τῷ βαρ-
 10 βάρῳ τὴν λείαν.

adversantur, qui multis variis prudentissimisque sermonibus eo illos ad-
 egit ut aliquid de spoliis barbaro donandum putarent. dant igitur Cha-
 gano barbaros captivos, et reliqua praeda sibi retenta controversiam
 omnem dirimunt. Chaganus libenter illis receptis, per regionem suam
 transitum Romanis permittit. ita illi quinque millibus captivorum reddi-
 tis Drizipera veniunt. dux Byzantium proficiscitur, quem Mauricius de
 stultitia facti reprehendit, ut qui barbaro partem praedae sine iudicio
 restituerit.

Θ Ε Ο Φ Υ Λ Α Κ Τ Ο Υ
Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Ω Ν
Λ Ο Γ Ο Σ Ζ'.

THEOPHYLACTI
HISTORIARUM
LIBER VII.

PONTANI ARGUMENTUM.

(1) *P*etrus dux Prisco substitutus ad exercitum cum mandatis ab imperatore discedit. ob annonam partim in vestibus, partim in armis, partim in auro signato accipendam miles tumultuatur. Mauricius in concione probris appetitur. iratos dux lenit, edictumque imperatoris gratiosum de praemiis bene meritorum proficiens benevolentiam exercitus reconciliat. omissis maledictis imperator collaudatur. (2) scilicet imperatori nuntiatur. exercitum mille antecambulant, qui cum Sclavis praedam optimam ducentibus pugna congregiuntur. cuiusdam Romani virtus. barbari occiduntur. Petrus in venatu crus allisu frangit. imperator morarum impatiens probrose ad eum scribit; audiensque Sclavos Byzantium iter infestum moliri, in Thracia illi remansione imperat. eius e loco in locum profectio. a Nodensibus exoratur uti cum ipsis solemne sancti Lupi martyris agat. Theodoropolim postmodum abit. (3) ab Asimitis tum civibus tum praesidiariis honestissime Petrus excipitur. eximiorum militum aspectu delectatus ab oppidanis eos impetrare frustra laborat. saeva lis cum sacrorum etiam locorum et episcopi contemptu enascitur. denique desiderio frustratus et probris oneratus urbem deserit. (4) mille exploratores a Petro missi in mille Bulgaros incidunt, quos telis appetunt. barbari pacem incassum petunt. Romani e praelio fugiunt. quamobrem barbari fugientes non sint persecuti. de violato foedre Chaganus querimoniam habet et muneribus placatur. hostium consilia Petrus explorat; exploratores capiuntur; modus explicatur. (5) Romani e flumine exentes a barbaris obruncantur: caeteri ex ipso flumine cum iisdem depugnant. Piragastus occumbit. barbari caeduntur fuganturque. Romanorum ex aquae penuria

calamitas. indicio barbari cuiusdam fluvio reperto vires instaurant: ab adversa ripa hostium iaculis conficiuntur, et e flumine egressi ab iisdemque devicti fugiunt. Priscus Petro succedit. (6) elogium Iohannis patriarchae Cpolitani, a voluptatum contemptu, a domitis animi perturbationibus, a ieiuniis, a misericordia in egestes, a studio paupertatis. eius lecto ligneo, stragulo, penulæ quantum honorem pius imperator habuerit. Maurorum in Africa rebellio. Carthaginensium metus. Genadii adversum barbaros victoria. ostentum cometæ, et de cometis eruditorum sententiæ. (7) Priscus exercitum diminutum offendens a Petri accusatione meorum consiliis advocatur. ut Istrum transiit, Chaganum eum super adventu interrogat. inter ambos de finibus litigium. de Scythiis Caucasæis et Borealibus digressio, et ibi de victoriis Chagani cuiusdam. non esse Germanos Abares ad Istrum, et unde illis hoc nomenis. Taugast urbs nobilissima, et eius incolæ: vicini item Mucritæ laudantur. (8) unde Abares in Europa, et qua occasione hoc nomen assumpserint. Ogor gentis 80 myriades a Chagano interfectæ. de Thurum tyranno ab eodem caeso. legatio Chagani ad Mauricum de suis victoriis. mons aureus cur ita vocetur. apud Turcas pestilentia nunquam visa, terraemotus rari. eorum sacra. (9) Chagani foedus cum Taugastensibus. eorum mores. fluvius per medios labens. conditor urbis huius et alterius Alexander M. Chubdanensium principis mors quemadmodum ab ipsius concubiniis lugeatur. plura super Chubdan urbe. albi Aethiopes ad Septentrionem. (10) Chaganus Singidonis moenia diruit, populum ad hostes demigrare cogit. Priscus in insulam Istri, deinde Constantiolam venit. Chagani de iure finium regendorum violato expostulatoria oratio; in qua officii in pace conservanda tuendoque foedere Priscus serio monetur. (11) in vexanda Singidone Chagani iniquitatem Priscus redarguit, eumque ab avaritia dehortatur, et a victoriæ inconstantia ac mutabilitate rerum terret, et sententiis loquitur. barbarus ira inflammatus gravius comminatur. ad Singidonem liberandam Gudois mittitur. obiectu plaustorum barbari se tument. tandem fugam faciunt. muri deiecti instaurantur. Chaganus aperte foedus solvit. (12) in Dalmatia Chaganus urbem et quadraginta castra expugnat. Gudois cum delecta manu ad rem inspiciendam mittitur. quamobrem per impedita et invia loca iter fecerit. praedam barbaris interemptis recipit. Chaganus moeret. Mauricio et liberis eius caedes a monacho strictum portante gladium, a quodam insuper Herodiano praenuntiatur. (13) Chaganus Iomeam obsidet, cui Priscus succurrit. in castris hiberna aguntur utrinque. Chagani singularis et insperata in comiteatu Romanis ad dies sacros sufficiens liberalitas. petenti Priscus vicissim donat aromata. sub iisdem tentoriis pacifice degunt ambo exercitus. festis transactis separantur. Comentiolus Chaganum contra se venientem timens retrocedit. milites ad Istrum urbem, velut proditi, probris eorum concidunt. (14) Romani diligentius sese obarmant. Comentiolus de permutatis ordinibus reprehenditur. eius astus. Romanorum fuga. barbari claustra transitu prohibendo circumsidunt: a Romanis repelluntur. Comentiolus ut ignavus fugitor Driziperis ingressu contumeliose arcetur. eam urbem barbari occupant. in templo Alexandri martyris eiusque cineres eorum impietas. (15) supplicium barbaris propter Alexandrum martyrem divinitus irrogatum saeva pestilentia. Chagani item filii septem uno die moriuntur; cui calamitoso historicus insultat. Comentioli in urbem Cpolim reditu formido immodica malorum cives incessit. imperator copias ad longum murum defendendum mittit. suadente senatu legatio ad Chaganum placandum instituitur. eius luctus acerbissimus. Romanorum de pace turbata reprehensio. conditiones in quas facta pax. (16) duo portenta, unum virili, alterum muliebri specie in Nilo conspecta. utrumque accurate describitur, et prius a praefecto adiuratur. reprehensa obiter curio-

sitate Herodoti, et mentione facta aliorum qui de Nilī portentis scripserunt, de eius incremento scripturam pollicetur. (17) Nilus fluviorum maximus incertis oritur fontibus. media aetate ascendit. huius rei causas ex variis auctoribus; quorum omnium sententiis improbatis, unum Anarchidem Gnidium historicus sequitur.

P 166 1. **Ο**ὕτω μὲν οὖν Πρίσκος ἀπεχειρονεῖτο, πολέμαρχος δὲ ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ὁ Πέτρος ἀναγορεύεται, ὃς καὶ αὐτάδελφος
 V 252 **Μ**αυρικίον ἐτύγγανεν ἄν. ἰγχυράττε τοῖνον βασιλικὰς ἐπιστολὰς ὁ **Μ**αυρίκιος, ταύτας τε τῷ στρατηγῷ ἐπίδους τοῦτον ἀπεκδημεῖν τοῦ ἄστειος παρεσκευάζε καὶ πρὸς τὸ στρατόπεδον ἀφικέσθαι παρεκελεύετο. ἡ μία τοιγαροῦν τῶν βασιλικῶν ἐπιστολῶν στρατιωτικῆς ἐπίδοσεως τύπος ἐτύγγανεν· ὁ δὲ τύπος ἐβούλετο τριτταῖς μοίραις συντάττεσθαι τὴν ἐπίδοσιν, δι' ἐσθῆτος καὶ
 B ὕπλων καὶ χαράγματος χρυσοῦ. ἀποφοιτήσας τοῖνον τῆς Περὶνθου ὁ στρατηγὸς ἐπὶ τὰ Δριζίπερα γίνεται, καὶ καταλιπὼν τὰ Δριζίπερα τῇ Ὀδησσῷ προσομιλεῖ. τὸ μὲν οὖν στρατόπεδον ἐπιβεβηκότα τῆς Ὀδησοῦ τὸν πολέμαρχον ἐπισήμως ὑπέδεχτο λίαν. τετάρτη δὲ ἡμέρα, καὶ ὁ πολέμαρχος στηλιτεύσαι τῷ πλήθει τὰς βασιλικὰς συλλαβὰς ἐνεχειρεῖ. ἡ μὲν οὖν πληθὺς ἑώρα πρὸς τάραχον· προηκτικῶι γὰρ τὸ βασιλικὸν πρῶσταγμα. τοῦ τοῖνον 15
 C στρατηγοῦ εἰς συνάθροισιν μίαν ἐπειγομένου τὰς δυνάμεις ποιήσασθαι, εἰς ὑπήκοον δὲ τῶν συνεληλυθότων τὰ τοῦ βασιλέως ποιήσασθαι λόγια, ἀποσκιρτῆ τὸ στρατόπεδον, καὶ τὸν στρατηγὸν καταλιμπάνον ἀγέραστον ἀπὸ σημείων τετάρων μετὰ τάραχου στρατοπεδεύεται. ὁ δὲ Πέτρος καταστασιαζόμενος ἀποκρύπτει τῶν βασιλικῶν προσταγμάτων τὰ λυπηρότερα. ἔχων δὲ ἀνὰ

1. **H**unc in modum Priscus gradu motus et Petrus ab imperatore, cuius frater germanus erat, belli dux appellatus est. imperatoria mandata Mauricius conscribit, cum sis Petrum ab urbe dimissum ad exercitum proficisci monet. horum unum reddendae militaris annonae formam continebat, ut tripartito, in veste, in armis, in nummis aureis erogaretur. Perintho igitur discedens Drizipera, iisque relictis Odeasum accedit, ubi eum exercitus exquisito cum honore accepit. die quarto ab imperatore scripta militibus evulgare instituit. milites, quod mandatum imperatoris auditione praecepissent, turbas facere. cumque dux in unum eos cogere et ad edicta amplectenda inducere conaretur, resiliantibus ac repugnantibus illis frustra fuit: quin etiam eo contempto ad quartam leucam fremebundi secedere coeperunt. Petrus seditione circumventus de edictis tristiora tacet; et cum haberet in manu quaedam infestae mul-

χεῖρα καὶ τινα βασιλικῶν θεισπισμάτων τοῖς πολέμοις ὄχλοις
 συνοίσοντα, ἤξλου ταῦτα ἔμφανῆ τῇ Ῥωμαϊκῇ δημοσιεῦσαι πλη-
 θύϊ. οἱ μὲν οὖν Ῥωμαῖοι ἐκκλησίαν ποιήσαντες ἐς Μαυρίκιον
 ἐβλασφήμουν, ὃ δὲ πολέμαρχος συνέσει καὶ παιθοῖ τὴν τῶν στρα- D
 5 τοπέδων κατευνάσας ὄργῃν τὰς ἰλαρωτέρας τῶν τοῦ βασιλέως
 ἐπιστολῶν τοῖς ἐνόπλοις ἐστῆλτενε δῆμοις. ἦν δὲ τὰ φιλοτιμῶς
 ἐν αὐταῖς περιεχόμενα τάδε, τοὺς ἀριστεύοντας τῶν Ῥωμαίων
 καὶ ἐκ τῆς τῶν κινδύνων μεγαλοψυχίας περιπεπτωκότας τισὶ συμ-
 φοραῖς ἔχειν ἀπὸ τοῦ λοιποῦ τὴν ἀνύπανταν, τούτους δὲ ἐν
 10 ταῖς πόλεσιν ἀπομάχους πεφυκότας σιτίζεσθαι δαπάναις βασιλι-
 καῖς, τοὺς δὲ παῖδας τῶν στρατευσαμένων καὶ ἐν πολέμοις ἀπο-
 βαλόντας τοὺς φύσαντας ἀντὶ τῶν τεκόντων ἐγγράφεισθαι πρὸς
 τὸν πόλεμον. ταῦτα τοιγαροῦν ἐπὶ βημάτων τινῶν ὑψηλῶν τὸ
 ὄπλιτικὸν ἐκκλησιάσας ἐπέστρεψε πιθανῶς τε κατεδούλου. ἐνθεν
 15 καὶ μεταβολὴν τὰ τῆς ἀνίας ἐλάμβανε, καὶ πρὸς τὴν ἐς Μαυρί-
 κιον εὖνοϊαν τὸν αὐτοκράτορα ἕπυς ἐτέτραπτο. τοιγαροῦν κα-
 τευφημεῖτο ὁ Καῖσαρ, τῶν πρὸ μικροῦ ἀπολελυμένος διαβολῶν·
 τὸ γὰρ πλῆθος ἀβέβαιον ὃν σταθμῶν οὐδαμῶς ἐπιβέβηκε, ταῖς P 167
 ἐκ τοῦ παρήκοντος ἐκφοραῖς μεταμορφούμενον εἰκῆ καὶ ὡς ἔτυ-
 20 χεν. οὕτω μὲν οὖν ὁ στρατηγὸς ἐπὶ τοῖς λυπηροῖς πρὸς τὸ στρα-
 τόπεδον διελύσατο· (2) τετάρτη δὲ ἡμέρα, καὶ τῷ αὐτοκρά- B
 τορι τὰ περὶ τῆς στάσεως τῶν δυνάμεων κατεμήνηεν. ἀπολι-
 κῶν τε τὴν Ὀδησσὸν ἐπὶ τὰ εὐώνυμα τῶν χώρων μεταφοιτῆ, τῇ
 τε Μαρκιανοῦ συγγενόμενος πόλει χιλίους προθέειν τοῦ στρατο-
 25 πέδου προσέταξε. καὶ οὖν ἐντυγχάνουσιν οὗτοι ἑξακοσίους Σκλα-

titudini profutura, ea demum publicanda censet. Romani in concionem
 convenientes Mauricium verborum contumeliis lacerant. quorum iracun-
 diam prudentia et vi quadam persuadendi mitigans dux, laetiora in aper-
 tum profert, quae quidem haec magnifice complectebantur. placet Ro-
 manos fortiter dimicantes et ex magnitudine animi ad pericula subeunda
 in calamitatem delapsos de caetero vacationem habere, eosque expedi-
 tionum immunes per civitates sumptibus imperatoriis sustentari. filios
 autem eorum qui militarunt et in pugna interierunt, pro ipsis parentibus
 in album referri. his e sublimi suggestu recitatis milites in viam revo-
 cavit et persuadendo fregit, moeroreque fugato unusquisque imperatori
 Mauricio animum reddidit. proinde calumnia paulo ante iactatis libera-
 tum omnes laudibus evehere, multitudo siquidem instabilis est, et a quo-
 libet impetu se auferrī patitur, temereque et fortuito alias cogitationes
 induit. ita dux mandatum odiosum comprimens ab exercitu gratiam in-
 iivit. (2) quarto die imperatorem de seditione certiore facit, exce-
 densque Odesso in laevam regionis viam flectit, et Marcianopolim ven-
 iens mille de suis exercitum praescurrere iubet. qui in sexcentos Scla-

βηνοῖς λείαν ἐπαγομένους Ῥωμαίων πολλήν· τὰ γὰρ Ζυλδουὰ καὶ Ἄκυς καὶ Σκόπις καταπρονομεύσαντες αὐθις ἐλαφρυαγῶνουν τοὺς ἀτυχήσαντας, ἦν δὲ αὐτοῖς ἐπὶ πλήθους πολλοῦ ἁμαξῶν ἢ ἀποσκευῆ τῶν λαφύρων. ὡς δὲ ἐπιόντων ἔβλεψαν τοὺς Ῥωμαίους οἱ βάρβαροι, εἶτα καὶ ἀντιβλέφθησαν, ἐπὶ τὸν φόνον τῶν αἰχμαλώτων ἐγράποντο. ἀναιρεῖται τοίνυν ἢ τῶν ἄρρένων αἰχμαλώτων ἢ βηδὸν ἡλικία. ἐπεὶ δὲ δύσπεφκτος τοῖς βαρβύροις ὑπῆν ἢ συνάντησις, τὰς ἁμάξας συνθέντες περιεβύλοντο χάρικα, ἅμα τοῖς μερακίοις τὰ γύναια εἰς τὸ μισαίτατον τῆς τύφρου ἐναποθέμενοι. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι πεπλησιακότες τοῖς Γέτις (τοῦτο 10 γὰρ τοῖς βαρβύροις τὸ πρεσβύτερον ὄνομα) οὐκ ἐθάρρουν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν· ἐδεδίεσαν γὰρ τὰ ἐκ τοῦ χάρακος κατὰ τῶν ἵππων ὑπὸ τῶν βαρβύρων ἀκόντια προερχόμενα. ὁ τοίνυν τούτων ἐπιστατῶν (Ἀλέξανδρος ὄνομα αὐτῷ) τῇ πατρίῳ τῶν Ῥωμαίων φωνῇ τοῖς Ῥωμαίοις ἐνεκελεύετο καὶ κατασυστάδην τῶν πολεμικῶν κινδύνων ἐφάπτεσθαι. ἀτὰρ οἱ Ῥωμαῖοι ἀποβύντες τῶν ἵππων προσομιλοῦσι τῷ χάρακι, ἐδίδουσάν τε καὶ ἀντελύμβανον τὰς ἐκπομπὰς τῶν βελῶν. τῆς μάχης τοιγαροῦν διαρκούσης ἑκατέρᾳ δυνάμει Ῥωμαῖός τις εἰσπηῆθησε, καὶ ἀνεῖς ἐπὶ μιᾷ ἐπιβαίνει ἁμάξης συνηνωμένης τῷ χάρακι καὶ περιφρουρούσης τὸ βάρβαρον, εἶτα στὰς ἐπὶ ταύτης τῷ ἕξει τοὺς πλησιάζοντας ἔπνιε. γίνεται τοίνυν τοῖς βαρβύροις ἀμεθόδευτον τὸ κακόν· λύουσι γὰρ ἐντεῦθεν οἱ Ῥωμαῖοι τῶν βαρβύρων τὸν χάρικα. οἱ δὲ βάρβαροι ἀπειρηκότες τοῦ σώζεσθαι τὴν ἐπιλαμπρον τῆς αἰχμαλωσίας μοῖραν ἀπέσφαττον. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐγκρατῶς ἐπιθέμε- 25

18. διαρκούσης IP.

vos praeda Romana onustos incidunt. Zaldapa namque Acys et Scopos depopulati de integro miseros expilaverant, plaustra complura spoliis impleverant. barbari ut Romanos imminentes viderunt et ab iis visi sunt, ad captivos iugulandos prorumpunt, pubemque totam e medio tollunt, quoniam vero occursum Romanorum vitare se vix posse cernebant, vehiculis iunctis pro vallo se circumsepunt, pueros et mulieres in medium recipiunt. Romani Getis (hoc enim illis nomen vetus est) propiores facti manum conserere cominus non audebant, e vallo accidentia in ipsorum equos tela metuentes, cum Alexander praefectus eos ad discrimen stataria pugna subeundum patria lingua cohortatur. ergo Romani de equis descendentes ad vallum procedunt. tela utrinque iaciuntur. et ex parte utraque Marte continuato, Romanus quidam iussit, eniteasque plastrum vallo coniunctum et pro defensione obiectum conscendit, illique insistens accedentes gladio ferit. barbaris deest cladis effugiendae consilium. perrumpunt quippe vallum Romani; ex quo barbari salutis spe orbati reliquum captivorum necant. Romani magna mole irruentes,

νοι ὄψε που καὶ μόλις τοὺς περὶ τὸν χάρακα βαρβάρους ἀπέκτειναν. δευτέρα δὲ ἡμέρα, καὶ οἱ νενικηκότες τῷ στρατηγῷ τὰ συγκυρήσαντα διεξήρισαν. πεμπταῖος δὲ ὁ στρατηγὸς κατὰ τοῦτον τὸν χώρον γενόμενος, καὶ δὴ τὰ ἐπίχειρα τῶν προθεόντων σιδῶν, ἡμείψατο τοὺς ἀνδραγαθήσαντας δώροις. τῇ δὲ ἕστε- P 168
ραία κνηγετεῖν ὁ Πέτρος πειρώμενος γίνεται πρὸς ἄλσος βαθύ-
σους τοίνυν μεγίστου ἐν τούτῳ τῷ τέμπει κατεμφωλεύοντος, καὶ
τῆς ὑλακῆς τῶν κνηῶν γενομένης μεγάλῃς, τὸ θηρίον τοῦ ἐδρά-
σματος ἐξανίσταται καὶ κατὰ τοῦ Πέτρου χωρεῖ. ὁ δὲ στρατη-
10 γὸς πρὸς φυγὴν ἀναστρέψας τὸν ἵππον τὸν εὐώνυμον πόδα ἐξέ-
θλιψεν δένδρῳ ὑψιτενεῖ προσραγείς. ὀδύναις τοιγαροῦν ὁ Πέτρος
ἀφορήτοις σφακελιζόμενος ἐνδιατριβεῖ τῷ χώρῳ, ἐπὶ τῷ σφάλ- B
ματι κραταιῶς λαν νοσηλευόμενος. ὁ δὲ Καῖσαρ ἀσχάλλων ἐπὶ
τῇ τριβῇ τοῦ στρατηγοῦ, τὴν τε περὶ τὸν πόλεμον ἀπρυξίαν θαν-
15 μύσας, τὸν στρατηγὸν ἐλογογράφει ταῖς ὕβρεσιν. ὁ τοίνυν Πέ-
τρος τὴν ἐν γράμμασι δυσσημίαν μὴ φέρων τοῦ αὐτοκράτορος,
ἔτι πικρῶς ὑπὸ τῆς νόσου κατατρυχόμενος μεταποιεῖται τὸν χά-
ρακα, καὶ τύφρους τέτταρας ἐναλλάξ ἐπὶ τὰς τῶν Σκλαβητῶν
ἐνεφοῖτα διατριβάς. δεκάτῃ δὲ ἡμέρα, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ Μαν- C
20 ρίκιος βασιλεῖον ἐπιστολὴν τῷ αὐταδέλφῳ ἐξέπεμπεν ἐνδημηῆσαι
τῇ Θριάκῃ· ἠκηκόει γὰρ ὁ Μαυρίκιος τῶν Σκλαβητῶν τὰ πλήθη
ἐς Βυζάντιον τὰς ὁρμὰς ἐπιφέρειν. ὁ δὲ στρατηγὸς ἐκ τούτου
ἐπὶ τὸ Πίστου γίνεται φρούριον, μετὰ τοῦτο πρὸς τὰ Ζαλδαπὰ
ἀφικνεῖται. δευτέρα δὲ ἡμέρα, καὶ πρὸς τὴν Ἰατρὸν τὴν πόλιν
25 φοιτᾷ, καὶ ὅτῃα τὸ Λαταρκίου φρούριον πυραμείψας εἰς Νοβάς
στρατοπεδεύεται. οἱ τοίνυν ἐγχώριοι ἀκηκόοτες τὸν στρατηγὸν

sero licet et vix, barbaros intra vallum trucidant. altero die victores Petro duci eventa exponunt. qui die quinto in eodem loco versans, praemiaque a praecurrentibus parta conspiciens, donis eos ob virtutem est prosecutus. postridie venationem exorsus in densum quendam saltum venit, in quo aper immanis delitebat, qui resonis canum latratibus e latibulo suo excitus ducem petit. is equo ad fugam converso sinistram pedem excelsae arbori illisum comminuit. doloribus ob id intolerandis tabescens, et ex illo infortunio laborans gravissime, in locis illis sese tenet. imperator moras indignans tantamque belli cessationem admirans, stomachosiores litteras ad eum scribit. Petrus conviciis non ferens, quamquam adhuc acerbis oppressus cruciatibus, itineri se dat, et quartis castris loca ubi Sclavi morabantur attingit. decimo die Mauricius fratri epistolam transmittit, qua praecipit ut, quoniam audierit Sclavorum copias infestas Byzantium adventare, ipse Thracia ne excedat. ob hoc Pistum castellum, deinde Zaldapa contendit. postero die Iatrum urbem venit, Latarcioque castello praeterito Nobas appropinquat. eius adventu

βλευσόμενον τοῦ ἄστειος ἐξεχώρησαν, καὶ συνάντησιν αὐτῷ λίαν
 ἐπίδοξον ἐποίησαντο, καὶ τὸν Πέτρον καθικετεύουσι συνδιασώ-
 την τῆς Λούπου γενέσθαι τοῦ μάρτυρος πανηγύρεως· κατ' ἐκί-
 νην γὰρ τὴν ἡμέραν ἦν ἡ προεόρτιος ἑορτὴ Λούπου τοῦ μάρτυ-
 ρος. ὁ μὲν οὖν στρατηγὸς διημερεῦσαι περὶ τὸν χῶρον διὰ τὴν 5
 ἐκ τῆς ἀνάγκης ὁδοπορίαν μὴ δύνασθαι ἔφασκεν· οἱ δὲ τοῦ
 ἄστειος παχύναντες τὴν ἀξίωσιν τῇ ὑπεροχῇ τῶν δεήσεων τὸν
 στρατηγὸν ἐβιάσαντο μέτοχον γενέσθαι τῆς πανηγύρεως. ὁ μὲν
 οὖν Πέτρος ἡμέρας δύο ἀνὰ τὸ πόλισμα γεγωνῶς ἀπαίρει ἐντεῦ-
 θεν, καὶ ἐπὶ τὴν Θεοδώρου πόλιν τάφρον ἐχώρησεν, ὑπὸ πρῶ- 10
D **V** 254 **254** τὴν δὲ ἔω ἐν τῇ λεγομένῃ Κουρίσκα φοιτᾷ. (3) τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ,
 καὶ ἐν Ἀσίμφ τῇ πόλει τὰς ἐπαύλεις ποιεῖται. ἐπεὶ δὲ οἱ τοῦ
 ἄστειος ἐμμεμυθήκεισαν προσδόκιμον ὄντα τὸν στρατηγόν, ἔξω γε-
 γονότες τοῦ ἄστειος συναντῶσι τῷ Πέτρῳ, καὶ περιφανῆ τὴν περὶ
 τὸ ἄστυ τοῦτο ἐπεποίητο εἴσοδον. ἐν τῷ πόλισματι τούτῳ ἀπὸ 15
 πρεσβυτέρων χρόνων τινῶν ὀπλιτικὸν συνετέτακτο ἐπὶ διαφρουρῆ
P 169 **169** τῶν τῆς πόλεως· πυκνότερον γὰρ περὶ ταύτην τὴν πόλιν οἷα
 διάττοντες οἱ βάρβαροι κατεσπλάζον. πυθόμενοι τοιγαροῦν τὸ
 ἐν ταύτῃ τῇ πόλει ὀπλιτικὸν καθιστὸς μέλλειν ἤκειν τὸν στρατη-
 γόν, τὰ σημεῖα ἀρήμενον, ἃ βάνδα Ῥωμαῖοι κατονομάζουσιν, 20
 ἀποχωροῦσι τῆς πόλεως, εἶτα τοῖς ὄπλοις περιφραζόμενοι λίαν
 ἐκλειῶς τὸν στρατηγὸν ὑπέδεχοντο. ὁ μὲν οὖν Πέτρος τὸ μεγα-
 λοπρεπὲς τῶν περὶ τὴν πόλιν στρατιωτῶν θιασάμενος ἐνεχειρεῖ
 τούτους ἀπὸ τῆς πόλεως ἀφαιρεῖν καὶ ταῖς περὶ αὐτὸν συναμαί-
 ξαι δυνάμεσιν. οἱ μὲν οὖν ἄστοι τό τε περὶ τὴν πόλιν ὀπλιτικὸν 25
B Ἰουστίνου τοῦ αὐτοκράτορος ὑπεδείκνον νόμον, χαριζομένου τῇ

23. τῶν] τὸ IP.

in urbem perlato incolae perhonorifice obviam prodeunt, enixius rogan-
 tes uti festum diem Lupi martyris, cuius eo die praefestum erat, cum
 ipsis agere ne gravaretur. respondet propter necessariam protectionem
 illic se nec unum diem posse commorari. tum cives magis atque magis
 instantes summis precibus quod volunt extorqueant. biduo ibidem peracto
 discedit, et ad Theodoropolim castrametatur, primoque diluculo Curiscam
 venit. (3) tertio die in oppido Asimo subsistit. oppidani ubi eum af-
 fore didicerunt, obviam se effundunt et insigni pompa introducunt. huic
 oppido praesidium militare iam pridem impositum erat, quod barbari
 crebrius id incurantes lacerarent. itaque et praesidarii postquam ap-
 propinquare ducem intellexerunt, sublatis vexillis, quae Romanis banda
 dicuntur, moenibus armati procedunt, eumque magna cum dignitate ex-
 cipiunt. Petrus tam praestantes oppidi milites contemplatus, eos inde
 abducere et suis adiungere copiis machinatur. cives, atque adeo prae-
 sidiarii ipsi, praesidium illud Iustini imperatoris auctoritate urbi attribu-

πόλει τὴν ἔνοπλον ταύτην διάδοχον πρόνοιαν. τῇ δὲ ἐπαύριον
 ὁ πολέμαρχος ἔνστασιν ποιησάμενος ἀφαιρῆσθαι τῆς πόλεως
 τοὺς συντεταγμένους ἐπὶ τῇ ταύτης φρουρᾷ κατηπέλεγτο. διὰ
 τοῦτο ἐπὶ τὸ τῆς πόλεως ἱερὸν οἱ περὶ τὴν πόλιν στρατιῶται τὴν
 5 καταφυγὴν ἐποιοῦντο. τούτων ὁ στρατηγὸς ἀκηκῶς τῷ ἐπισκο-
 ποῦντι ἐδήλον τῶν ἱερῶν ὑπεξαγαγεῖν αὐτούς. δυσανασχετιοῦν-
 τος δὲ τοῦ ἱερέως, ἀποστέλλει ὁ στρατηγὸς Γέντζωνα τὸν ταξιάρ-
 χον μετὰ πλήθους στρατιωτῶν ἐξωθῆσαι πρὸς βίαν τοὺς ἐπὶ τῷ C
 νεῷ τὴν καταφυγὴν ποιοιμένους. τούτων δὴ ἀκηκότες οἱ ἐν
 10 τοῖς ἱεροῖς ἐδράσημασι καταφεύγοντες, ὄπλοις φραξέμενοι τὰς
 θύρας τοῦ ἱεροῦ ἐναποκλείουσι πάντοθεν. ὁ μὲν οὖν Γέντζων
 τὴν ἔνστασιν τὴν ἐν τῷ ἱερῷ περιβόλῳ θειασάμενος τὴν τε ἀτο-
 πλάν τοῦ πράγματος διωγνούς, ἅμα δὲ καὶ τὴν αἰδῶ τοῦ ναοῦ
 σεβασθεῖς, ἄπρακτος ἀπεφοίτα. ὁ δὲ στρατηγὸς κατιδυμω-
 15 θεῖς ἐπὶ τούτοις ἀποχειροτονεῖ τῆς στρατηγίας τὸν Γέντζωνα·
 ἦν δὲ ὁ Γέντζων τῆς πεζικῆς δυνάμεως ἡγεμῶν. τῇ δὲ ὑστεραία D
 ἔνα τινὰ τῶν τοῦ βασιλέως σωματοφυλάκων, ὃν σκριβωνα Ῥω-
 μαῖοι κατονομάζουσιν, εἰς τὴν ἑαυτοῦ σκητὴν μετὰ κλητῶν ποιη-
 σάμενος ἀναιδῆ τινὰ διεγχεῖσθαι τούτῳ προσέειπεν· ἡ δὲ ἀξίω-
 20 σις ἦν τὸν ἐπισκοποῦντα τὴν πόλιν ἠτιμωμένως ἔλκειν ἐπὶ τὸν
 χάρακα. τούτων οἱ τῆς πόλεως μάρτυρες γεγονότες ἅπαντες συν-
 αθροίζονται, καὶ τὸν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ ἀποσταλέντα κατὰ
 τοῦ ἱερέως ἐξωθοῦσι βίᾳ τῆς πόλεως, τὰς τε πύλας τοῦ τείχους
 συγγλείουσιν καθύμνον τὰς εὐφημίαις τὸν αὐτοκράτορα, τὸν
 25 δὲ στρατηγὸν ἔβρεσι περιέβυλλον. ὁ δὲ Πέτρος περιστοιχίσας

tum, et hanc quasi vicariam ipsius et armatam providentiam ab eo sibi
 donatam esse docent. die sequenti dux vehementius rem urgens, oppri-
 dulum constitutis defensoribus nudare aunitur. qua de causa milites in
 aedem sacram tanquam in asylum confugiunt. eo comperto dux episcopo
 mandat uti eos inde educat. quod cum ille facere detrectaret, Gentonem
 taxiarchum cum cohorte ad perfugas illos per vim templo expellendos
 destinat. hoc simulatque illi resciverunt, arreptis armis templi iannas
 occludunt. Gento hominum in sacro illo septo pertinaciam videns, et im-
 probum ducens quod imperatum erat, nec non templi sanctitatem rever-
 ritus, irrito incepto recedit. ea re dux furore impulsus, officio Gento-
 nem (ducebat autem peditatum) exiit. postridie quendam de satelliti-
 bus imperatoris (Romani scribonem nominant) in tabernaculum suum
 advocat, cui facinus impudens iniungit. postulat enim uti urbis episco-
 pum cum dedecore in castra pertrahat. id conspicati cives, concursu
 facto satellitem adversus episcopum a duce missum urbe eiiciunt, obse-
 ratisque portis laudes in imperatorem congerunt, Petrum maledictis coe-
 periant. sic Petrus alios indagine cingens, ipse a praesidio urbis ut reti

ἀπὸ σημείου τῆς πόλεως ἐνεκυλίετο. ἕπει δὲ τὰ τῆς ἐγχειρήσεως ἦν αὐτῷ κατονείδιστα, καταλιμπάνει τὸ πόλισμα, καὶ ἐς τὸ πρόσω βαδίστως ἐναρξεν ἐποιεῖτο, μεγάλας βλασφημίαις προπεμπόμενος ἐκ τῆς πόλεως.

P 170
V 256

4. Ἐκτη δ' ἡμέρα, καὶ πρὸς τὸ σκοπῆσαι τοὺς πολέμους ἄνδρας χιλίους συνέταξεν. οὗτοι ἑκατοντάσι δέκα Βουλγάρους προσπίπτουσιν. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι, ἅτε δὴ εἰρήνης Ῥωμαίοις καὶ Χαγάνῳ ὑπόουσης, ἀπεριμερίμωως ἐποιοῦντο τὴν βάδιαι· οἱ δὲ Ῥωμαῖοι γνώμῃ τοῦ στρατηγοῦ κατὰ τῶν βαρβάρων τοῖς ἀκοντίοις ἐκέκρητο. οἱ δὲ Βούλγαροι πρέσβεις ἐξέπεμπον τὴν τε μάχην ἀποκηρυκούντες, καὶ παρήνουν Ῥωμαίοις τὴν εἰρήνην μὴ διαφθεῖρην. ὁ δὲ τοῦ συντάγματος ἑξαρχος πρὸς τὸν στρατηγὸν τοὺς πρέσβεις ἐξέπεμπεν, ἀπὸ σημείων ὀκτὼ πεφυκότα τοῦ χωρίου. καὶ οὖν ὁ Πέτρος τοὺς εἰρηναίους λόγους ἀποσεισάμενος τοῖς προθίουσιν ἐδήλου φόνῳ μαχαίρας τοὺς βαρβάρους παραχρῆμα ὀλλύναι. οἱ μὲν οὖν Βούλγαροι πρὸς μάχην χεῖρας ἐνέμειξαν, καὶ λίαν ἥρωϊκῶς συνταξάμενοι εἰς φυγὴν ἀποκλίνουσι Ῥωμαίους ἠνάγκασαν. τούτου δῆτα γεγονότος ὑπαναχωροῦσι κατὰ μικρὸν καὶ οἱ βάρβαροι ἐντροπαλιζόμενοι, ὀλίγον γόνυ γονὸς ἐπαμείβοντες, ἵνα καὶ τι τῆς Ὀμηρικῆς δέλτου τοῖς διηγήμασιν ἀναμιξώμεν· ἰδεδίδεσαν γὰρ μὴ πως ἐπιθῆτος δύναμις τοῖς ἡττηθεῖσι προσομιλήσασα αὐθις συσταῖη πρὸς πόλεμον. ὁ μὲν οὖν Πέτρος διητυχηκῶς τοῦ βουλήματος, τὸν ταξίαρχον τῶν προθιόντων τῆς ἐσθῆτος γυμνώσας δουλοπρεπῶς ἐμαστί-

quodam involutus est. quando igitur coeptam ei in probrum et infamiam vertit, relicto oppido ultra pergere institit, diris eum oppidanorum maledictis prosequentibus.

4. Sexto die mille viros ad hostes explorandos legit, qui in mille Bulgaros praeter opinionem incurrunt. barbari tanquam pace inter Romanos et Chaganum composita securi nihilque solliciti porro gradiuntur; in quos Romani ducis sui voluntate tela coniciunt. Bulgari oratores mittunt, pugnam deprecantur, et de pace non dissuenda Romanos admonent. hos oratores dux barbaricus ad Romanum ducem ab eo loco passum octo millibus absentem misit. Petrus verba de pace aversatus, Bulgaris exercitum praecurrentibus mox sese barbaros ferro perditurum significat. itaque Bulgari pro tempore ad conflictum instructi manus conserunt, et servatis admodum viriliter ordinibus Romanos in fugam compellunt, conversisque sensim recedunt, paulum genus alternantes, ut etiam de Homericis libris aliquid historiae nostrae admisceamus. formidabant etenim, ne forte, si fugientes premendo assequerentur, redintegrare praelium cogerentur. Petrus proposito suo lapsus, praecurrentium exploratorum suorum taxiarchum detractis vestibus servilem in modum

γῶσι. παρυγίνονται τοίνυν ἐπὶ τὸν Χαγᾶνον οἱ βάρβαροι, καὶ τὰ παρηκολουθηκῶτα παραγυμνοῦσιν αὐτῶ. ὁ μὲν οὖν βάρβαρος ὡς τὸν Πέτρον πρῶσβεις ἐξέμιπε, καὶ παρασπονδοῦντι πῶς αὐτῶ κατωείδιζεν. ὁ δὲ Πέτρος τοὺς πρῶσβεις πιθανοῖς λόγοις D 5 ἀπεβουκόλησε, καὶ ἄγνοιαν τοῦ σφάλματος προεφέρετο. δώροισι τοίνυν λαμπροῖς καὶ λαφύρων ζημίαις μετετίθησι τὸν βάρβαρον πρὸς εὐμένειαν.

Τετάρτη δὲ ἡμέρα, καὶ πλησίον γίνεται τοῦ γέιτονος ποταμοῦ, καὶ εἴκοσι συλλεξάμενος ἄνδρας ἐπεπόμφει διαπεραιουῶ- 10 σθαι τὸν ποταμὸν καὶ διανοῆσαι τὰ τῶν πολεμίων κινήματα. οἱ μὲν οὖν τὸν ποταμὸν διαπορθμευσάμενοι ἤλωσαν ἅπαντες. ὁ δὲ τρόπος τῆς ἀλώσεως οὗτος. εἰδίσται τοῖς ἐπὶ κατασκοπῇ συνταττομένοις αἱ τὰς νύκτας ποιῆσθαι τὴν βύδισιν, ἡμέρας δὲ λαμπούσης ὕπνοις προσομιλεῖν. οὗτοι πολλὴν τῇ προτεραία 15 διαπεποιηκότες πορείαν, εἴτα κεκοπιακότες ἐπὶ τοῖς σάμασιν, ἐπὶ τῇ λυκόφωσι εἰς ἀνάπαυλαν τρέπονται περὶ τινὰ πλησίον λόχμην. περὶ δὲ τὴν τρίτην ὥραν πάντων καθευδόντων, καὶ μὴ P 171 ἐπόντος τοῦ διυφρουροῦντός τινος, γίνονται περὶ τὴν λόχμην οἱ βάρβαροι. ἀποβάντες τοίνυν οἱ Σκλαβηνοὶ τῶν ἵππων ἐνεχεί- 20 ρουν ψυχάζειν τοῖς τε ἵπποις ἀνακωχῆς μεταδιδόναι τινός. τοιγαροῦν ἐκ τοῦ παρήκοντος γίνονται οἱ Ῥωμαῖοι κατάφωροι. καὶ ζωγρηθέντες οἱ δελταῖοι ἀνητύζοντο διεξελθεῖν, ὅσα τοῖς Ῥωμαίοις βεβούληται. οἱ μὲν οὖν ἀπογρόντες τὴν σωτηρίαν διεξήσαν ἅπαντα. ὁ δὲ Πειράγαστος (φύλαρχος δὲ οὗτος τῆς πῆγ-

14. τὴν προτεραίαν IP.

flagris caedit. Chagano barbari, quae sibi evenerunt, coram edisserunt. ille Petro per legatos foederis violati crimen exprobrat. Petrus legatos verbis ad fidem faciendam compositis deludit, et delicti huius ignorantiam praetexit. quare donis insignibus, et spoliis praeterea ultro in poenam restituit, barbarum ad benevolentiam traducit.

Quarto die flumini vicinior Petrus viginti delectis negotium dat, ut illo trajecto hostium sensus et consilia odorari studeant. traiciunt, capiunturque omnes in hunc modum. constitutis exploratoribus noctu semper ambulare, die redeunte somnum capere mos est. hi quod nocte praeterita longa ambulatione corpora delassaverant, primo diluculo in propinqua virgultorum densitate quieti concedunt. tertiam circiter horam consopitis omnibus, ad virgulta illa Sclavi accedunt, ab equis descendunt, frigus in umbra captare et equis tantisper indutias dare instituant. dum praetercunt, Romanos deprehendunt, miseros capiunt, et ab iis quid molirentur Romani expiscantur. capti salutem desperantes aperiant omnia. Piragastus, tribunus catervae barbaricae, cum suis ad transitum

θύος ἐκείνης τῶν βυρβύρων) τὰς δυνάμεις ἀναλαβὼν ἐπὶ τὰς τοῦ
 ποταμοῦ διαβάσεις στρατοπεδεύεται, καὶ ταῖς ὕλαις ἐγκρύπτεται
 B οἷά τις ἐπιφυλλίς ἀθιῶρητος. (5) ὁ δὲ στρατηγὸς ὁ τοῦ ἀν-
 τοκράτορος ἀδελφός, ἀπευδοκιμήσας ἐντεῦθεν πολεμίους ὑπεῖ-
 ραι, κελεύει τὸν ποταμὸν διαπεριουῶσθαι τὸ στράτευμα. χιλίων 5
 τοῖνον διανηξαμένων τὸν ποταμὸν, ἄπαντας ἀναιροῦσιν οἱ βάρ-
 βυροι. τοῦτο διεγνωκὼς ὁ στρατηγὸς κατεπέγει τὰ πλήθη μὴ
 ἀνακινεῖσθαι ἀλλὰ σύμφωνον ποιήσουσθαι τὴν διάβασιν, ἵνα
 μὴ κατ' ὀλίγον τὸν ποταμὸν περιουόμενοι παρηνάλωμα τοῖς ἀν-
 C τιπάλοις γενήσονται. οὕτω τοῖνον τῆς Ῥωμαϊκῆς κοσμηθείσης 10
 συντάξεως, περὶ τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ οἱ βάρβαροι πυρκατὰ-
 τονται. οἱ μὲν οὖν Ῥωμαῖοι ἀπὸ τῶν πορθυμίδων τοὺς βυρβύ-
 ρους κατακοντίζονται, οἱ δὲ βάρβαροι τὰ πλήθη τῆς ἐκπομπῆς
 τῶν βελῶν φέρειν ἀδυνατήσαντες ὄρσαντες τὰς ὄχθας καταλιμ-
 πάνουσιν. ἀναιρεῖται τοῖνον ὁ τούτων ταξιαρχος, ὃν Πειρά- 15
 γαστον ὁ λόγος φθάσας ἐδίδαξε· βέλους γὰρ ἐπὶ τῆς λαγόνος
 καταβληθέντος αὐτῷ, ἐν καιρῷ τε τῆς πληγῆς γεγυίας, θύ-
 D νατος αὐτῷ πραγματεύεται. καὶ οὖν πεπτωκός τοῦ Πειραγύ-
 στον τρέπεται πρὸς ἀποφυγὴν τὸ πολέμιον. γίνονται τοῖνον οἱ
 Ῥωμαῖοι κύριοι τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ. εἶτα τὰ πλήθη τῶν 20
 βαρβύρων περιβάλλοντες φόνῳ πολλῷ πρὸς ἀπόδρουσιν χωρεῖν
 αὐτοὺς κατηνάγκασον. τὴν δὲ δίωξιν ἐς μακρὰν μὴ οἶοι τε ὄντες
 ποιήσουσθαι διὰ τὸ τῆς ἵππου χηρεύειν, πρὸς τὸν χάρακα ἐπανέ-
 ζευξαν. γίνεται τοῖνον τῇ ὑστερίᾳ μεγάλῃ πλάνῃ τοῖς ποθη-
 γούσι τὸ στράτευμα, ὅθεν καὶ ἀνυδρία τῷ στρατοπέδῳ ἐνέσκηψε, 25

4. an ἐναῦθα?

25. an forte ἐνέσκηψεν. ἡμεῖρα δευτέρα, καί?

fluminis procedit, atque in proxima silva haud secus quam racemus sub
 frondibus latet. (5) porro dux, imperatoris frater, haud ratus illic
 hostes latitare, amnem traicere suos iubet. mille traiciunt, quos ad
 unum barbari interficiunt. id ubi dux sensit, dat operam sedulo ut non
 palatim sed iunctim omnes simul traiciant, ne alioqui ab hostibus de-
 leantur. sic igitur Romano agmine aggregato et adornato, ad ripam
 barbari acie digesta consistunt. Romani e naviculis tela mittunt, quo-
 rum multitudinem barbari cum defendere non possent, ripam deserunt,
 caditque ipsorum ductor, cui Piragasto nomen fuisse diximus: sagitta
 quippe in eius ilia contorta, letale vulnus mors est consecuta. occiso
 Piragasto hostes in fugam convertuntur. Romani ripam obtinentes et
 in barbaros multa caede grassantes, caeteros item fugere cogunt. cum
 autem fugientes longius insequi nequirent propterea quod equis care-
 bant, ad vallum sese recipiunt. postridie multum de via aberrantibus
 qui exercitui pedibus praebant, in loca inaquosa deveniunt, crescitque

καὶ τὰ τῆς συμφορᾶς ἐπετρίβεται. οὐ φέροντος τοίνυν τοῦ ὀπλι-
 τικοῦ τὴν σπάνιν τοῦ ὕδατος οὐρα παρεμυθοῦντο τὸ δόλιος.
 ἡμέρα δὲ τρίτη, καὶ τὸ κακὸν ἐμηκύνετο. καὶ ἂν ἡ στρατιὰ
 διώλωλεν ἅπανα, εἰ μὴ βάρβαρός τις ἄλοος τὸν Ἡλιβακίαν ἀ-
 5 τοῖς ἐξέλεξε ποταμὸν, τέτταρας παρασάγγας ἀπέχοντα. οὕτω
 μὲν οὖν οἱ Ῥωμαῖοι ἐξ ἑωθινοῦ περιτυγχάνουσι ὕδατι. τοίνυν
 οἱ μὲν προκλιναντίες πως τὰ γόνυα τοῖς χεῖλεσι τὸ ὕδωρ λα- P 172
 φύττουσι, οἱ δὲ ἐπικυφότες ταῖς χερσὶν ἠρύοντο ὕδατα, ἄλ-
 λοι ἀπήντλον ταῖς ὕδρῳις τὸ νῦμα. δασέος δὲ τέμπους ὑπόν-
 10 τος εἰς τὸ ἀντιπέρας τοῦ ποταμοῦ, καὶ βαρβάρων ἐγκρυπτομέ-
 νων αὐθι, γίνεται μεγίστη τοῖς Ῥωμαίοις ἐπήρεια· ἀκοντίαις
 γὰρ ἔβαλλον τοὺς ἔδρευομένους οἱ βάρβαροι. οὐκοῦν ἐξ ἀπό-
 πτου φόνοσ πολὺς ἐπεγίνετο. δυοῖν τοίνυν θάτερον ἦν ἐλεσθαι B
 ἀνάγκη, τοῦ ὕδατος ἀπειπεῖν καὶ ἀπὸ τοῦ δόλιου τὸν βίον ἀπο-
 15 λπεῖν, ἢ μετὰ τοῦ ὕδατος ὑπαντλεῖν καὶ τὸν θάνατον. ἀτὰρ
 πορθμῖα οἱ Ῥωμαῖοι ναυπηγησάμενοι τὸν ποταμὸν διενήξαντο,
 ὅπως κατάφωρον τὸ πολέμιον γένοιτο. ἐπεὶ δὲ πρὸς τὸ ἀντι-
 πέρας τὸ ὀπλιτικὸν παρεγένετο, ἀθρόον οἱ βάρβαροι ἐπιθήμενοι
 τῶν Ῥωμαίων κρατοῦσιν. οἱ μὲν οὖν Ῥωμαῖοι νενικημένοι πρὸς
 20 φυγὴν ἀποκλίνουσι. καταπολεμηθέντος τοίνυν ὑπὸ τῶν βαρβά-
 ρων τοῦ Πέτρου Πρίσκου γίνεται στρατηγός, καὶ οὖν ἀποχειρο-
 τονηθεὶς τῆς ἡγεμονίας ὁ Πέτρος εἰς Βυζάντιον ἦκεν.

6. Πρὸ τεττάρων τοίνυν τούτων ἐνιωντῶν (πρὸς γὰρ τὰ C
 V 257
 πρὸσβύτερα τῆς ἱστορίας αὐθις γινόμεθα) Ἰωάννης ὁ τὴν εἰς Βυ-
 25 ζάντιον ἐκκλησίαν ἰθύνων τὸν τῆδε βίον ἀπέλιπεν, ὃς διὰ τὸ κα-

semper calamitas. milites aqua se defici non sustinentes, urina sitim
 consolantur. cum in diem tertium duraret augeturque miseria, per-
 issent utique universi, ni barbarus quidam captus de Helibacia fluvio
 quatuor parasangis distante illis indicasset. ita mane Romani aquam
 inveniunt. tum alii inclinatis genibus proni ore avido hauriunt, alii se
 incurvantes manu cava potum excipiunt, alii vasculis utuntur. et quia
 ex adverso fluminis opacum nemus erat, in quo se barbari condiderant,
 iterum Romani ope maxima invaduntur, iaculisque in aquantes immissis
 non parva de improviso strages editur. e duobus igitur alterum oport-
 tebat eligere, aut aqua penitus destitutos desperare et prae sitis magni-
 tudine emori, aut una cum aqua etiam interitum haurire. verumptamea
 scaphis compactis flumen tranant, quo hostes comprehenderent. ubi in
 ulteriorem ripam venerunt, confestim barbari prosilientes Romanis supe-
 riores evadunt: victi fugae se mandant. Petro a barbaris debellato
 Priscus dux renuntiat, et Petrus abrogata sibi functione Byzantium
 revenit.

6. Ante quatuor hosce annos (rursus enim ad antiquiora revol-
 vitur narratio) Ioannes ecclesiae Byzantinae praesul huius lucis usuram

ταφιλοσοφῆσαι λίαν τῶν ἡδονῶν τυραννῆσαι τε τῶν παθῶν αὐτοκράτορά τε τῆς κοιλίας γενέσθαι ηῃσεν τῆς ὑπὸ τῶν Βυζαντιῶν κατωνομάζετο. λέγεται δὲ καὶ ὑπὸ Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος ἰκανὰ δανεισάμενον τάλαντα γραμματεῖον ἐκθέσθαι, τὴν τε οἰκίαν περιουσίαν ἐν ταῖς ὁμολογίαις τοῦ δανείσματος ὑποθέσθαι. ἐπεὶ δὲ μετήρην ὁ ἱερεὺς τῶν ἑτῆδε, ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρικίος τὴν τοῦ ἱερέως οὐσίαν διερευνησάμενος εὗρίσκει τὸν ἄνδρα ἄχρηματιαν φιλοσοφῆσαντα, καὶ λίαν ἀγασθεὶς τὴν ἐς ἄκρον τοῦ ἱερέως δικαιοσύνην διέρρηξε προῖκι τὸ πρὸ μικροῦ συνταγὴν γραμματεῖον. μηδὲν γὰρ τῷ ἱερεῖ ἕτερόν φασὶ τὸν βασιλέα εὐρεῖν ἢ σκίμποδα ξύλινον καὶ σισύραν ἐξ ἑρίου ἐς τὰ μάλιστα εὐτελῆ φαιλώνην τε ἀκαλλῆ· δυσείμων γὰρ ἦν ὁ ἀνὴρ λιτότητι βίου καταλαμπόμενος. ταῦτα δῆπου, ταῦτα ἀντὶ πολλῶν ἄν χρημάτων καὶ λίθων Ἰνδικῶν ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρικός τιμησάμενος εἰς τὰ βασιλεία μετηγάγετο. ταῖς ἑαριναῖς τοιγαροῦν τῶν 15 Χριστιανῶν ηῃστέλαις ἐναβρονόμενος, χαίρειν φράσας ταῖς χρο-

P 173 σαῖς καὶ λιθοκολλήτοις κλίταις, τοῖς τε νῆμασι τῶν Σηρώων, ἐπὶ τοῦ ἱερέως ξυλίνην στιβίδα ὁ βασιλεὺς κατεπαννυχίζετο, θείας τινὸς ἐντεῦθεν ὡσπερ οἴόμενος μεταλήψεσθαι χάριτος.

Κατὰ τούτους τοὺς χρόνους οἱ περὶ τὴν Λιβύην Μαυρού-20 σοιοι διωμοσίου κατὰ τῶν Ῥωμαίων ποιοῦνται. ἐπεὶ δὲ τὰ πλήθη συνέρρουσαν, ἐς μέγα φόβου οἱ Κυρχηδόσιοι γίνονται. ὁ μὲν οὖν Γεννάδιος τὸ τρηκαῦτα Δέκαρ, οὐ στρατηγὸς ἐπέγχανεν

9. τὸ δεστ IP.

12. ἦν] οὖν IP.

reddidit; qui quod voluptates egregie pessundaret et vitiosas animi motiones compesceret ventriquo assiduum bellum faceret, ieiunator a Byzantiis cognomentum tulit. fertur quoque a Mauricio complura talenta mutuatus syngrapham illi dedisse, et rem familiarem pignori opposuisse. postquam die suo est perfunctus, Mauricius in eius facultates inquirens paupertatem consecratum invenit, ac magnopere singularem hierarchae sanctimoniam admiratus, syngrapham paulo ante conscriptam gratuito conscidit, nihil siquidem aliud invenisse aiunt praeter lectum ligneum et laneum stragulum nullius pretii ac deformem penulam: vili enim vestitu delectabatur vir frugalitate vitae conspicuus. atque ista, ista, inquam, grandis pecuniae et Indicis lapillis Mauricius anteponens, in palatium transfert, hisque glorians, vernis Christianorum ieiuniis (in Quadragesima) aureos gemmatosque lectulos et stragula serica valere iubens, ligneo antistitis cubili totam noctem incubat, cum se divinam quandam gratiam inde percepturum arbitraretur.

Per idem tempus Mauri in Africa communiter contra Romanos conluraverunt. quibus copias cogentibus Carthaginenses in timorem non mediocre adducti sunt. Gennadius itaque tum Decar, non praetor Li-

ἔν τῆς Λιβύης, τεθραμμένος ἀμυθῆτω πλήθει τινι τὸν κατ' αὐ-
τοῦ συστάνα πόλεμον, δόλω τοὺς βαρβάρους κατεπολεμήσατο.
ὑποκρινόμενος γὰρ πεποιῆσθαι ἅπαντα ὅσα περ οἱ βάρβαροι βού-
λονται, καὶ εἰς ἄνεσιν περιτρέψας τὸ βάρβαρον, εὐωχουμένοις
5 αὐτοῖς ἐπιτίθεται. τοῦ φόνου τοιγαροῦν γεγονότος πολλοῦ τῆς Β
τε λείας περιφανοῦς ὁ Καρχηδόσιος πόλεμος ἐλάμβανε τὴν διά-
λυσιν. οὕτω μὲν οὖν κατὰ τὴν Λιβύην εὖ καὶ μάλα καλῶς διε-
τίθετο τοῖς Ῥωμαίοις.

Ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις κομήτης ἐν τῷ ὑπεκαύματι φαί-
10 νεται. περὶ τούτων τοιγαροῦν τῶν δοκούντων συνεστάναι ἀστέ-
ρων οἱ μὲν φιλόσοφοι πρὸς μετεωρολογικὰς καταφεύγουσιν ἀφορ-
μὰς, ὡς Σταγειρίται καὶ Πλάτωνες ἐν τῷ Ἐλικῶνι τῆς μνήμης
βίβλοις ἐναπεγράψαντο· ἀστρολόγοι δὲ καὶ ἱστοριογράφοι τινὲς
προαγόρευσιν ἰσομένων τινῶν λυπηρῶν ἀπεφάναντο. ἀλλ' ἡμεῖς
15 τοὺς περὶ τούτων λόγους τῇ ἀναβολῇ τῆς διηγήσεως χαρισάμενοι
πρὸς τὸν σκοπὸν ἐπιτοξύζεσθαι τὴν ἱστορίαν καταναγκάσωμεν.

7. Ἦρος ἀρχομένου καὶ ὁ Πρίσκοις τοῦ Βυζαντίου ἀπο- C
V 258
φοιτῆ. εἶτα πρὸς τῇ Ἀστικῇ τὰς δυνάμεις συνήθροισε, τὸν τε
ἀριθμόν τῆς δυνάμειος ἐξετάσας εὗρεσκεὶ ὁ στρατηγὸς πολὺ τῶν
20 Ῥωμαίων πλῆθος διαφθαρέν. πειρᾶται τοιγαροῦν ἐς Μαυρίκιον
τὸν αὐτοκράτορα κατὰ δὴλα τὰ τοῦ Πέτρου ποιήσασθαι σφάλ-
ματα. ὅμως ὑποπέθεται ὑπὸ συμβούλων τινῶν κρύψαι τὰ
πλημμυλῆματα. δέκα τοίνυν καὶ πέντε ποιησάμενος χάρακας, D
τὸν τε Ἰστρον διαπεραιωθεὶς ποταμόν, τετάρτη ἡμέρῃ, καὶ εἰς
25 Νόβας τὰς ἄνω ὁ στρατηγὸς παραγίνεται. ὁ δὲ Χαγᾶνος τοῦτο

byas, cum exercitu numerosissimo bellum sibi intentari videret, dolo de barbaris triumphum egit. simulans enim facta a se omnia quae illi vultissent, dum feriis et epulationibus indulgent, eos appetit, multisque occisis finem Carthaginensi bello memorabilem imponit. hunc in modum res Romanae in Africa secunda admodum fortuna administrata est.

Per eosdem dies cometes ardere conspectus. in huiusmodi astris, ut videntur, philosophi ad causas meteorologicas confugiunt, quas Stagiritae et Platonες in Helicone libris ad memoriam commendaverunt. astrologi autem nistoriarumque scriptores quidam rerum tristium habere praesagium asseverant. verum nos huiusmodi disputationem narrationi pertexendae condonantes, ad destinatum scopum historiam urgeamus.

7. In initio veris Priscus Byzantio discedit, copiasque in Astica congregatis et recensitis magnum Romanorum numerum perisse deprehendit. quare cum Petrum neglecti officii accusare apud imperatorem vellet, tamen monitis quorundam motus eius delicta dissimulanda existimavit. quintis igitur et decimis castris, et Istro amne transmissis, quarto die Nobas superiores venit. eo rescito Chaganus per legatos ex Prisco ad-

μεμαθηκὸς ὡς τὸν Πρίσκον πρέσβεις ἐξέπεμψε, τὴν τε αἰτλίαν ἐξηρηνάτω μαθεῖν τῆς τῶν Ῥωμαίων ἀφίξεως. ὁ δὲ στρατηγὸς τοὺς τόπους ἔφρασκεν εὐφυεῖς ἐς κνηγέσια πεφυκέναι, ἰππασί-
 μους τε καὶ λίαν εὐόδρους. ὁ δὲ Χαγᾶνος ἐδήλωσεν ἐπ' ἄλλοτριας
 γῆς ἐπιβαίνειν Ῥωμαίους, παρασπονδήσασθαι τε Πρίσκον, καὶ ἀορά-
 τως τὴν εἰρήνην ὑπ' αὐτοῦ περισχλίσσασθαι. ἔφρασκε τοίνυν ὁ
 P 174 Πρίσκος Ῥωμαϊκὸν ὑπέιναι τὸ ἔδαφος, ὁ δὲ βάρβαρος ὄπλους
 καὶ νόμοις πολέμων Ῥωμαίους ἀποκτήσασθαι τοῦτο. τοῦ τοί-
 νυν Χαγάνου ζυγομαχοῦντος καὶ διαμφιβύλλοντος περὶ τούτων
 τῶν τόπων, φησὶ τὸν Πρίσκον τὴν ἐκ τῆς ἕω ἀπόδρασιν οὐκ ἐπι-
 σαι Χαγάνῳ.

Ἄλλ' ἐπεὶ περὶ τῶν Σκυθῶν τῶν πρὸς τῷ Κανκάσῳ τῶν
 τε πρὸς βορρᾶν τετραμμένων μνήμην ἐποιησάμεθα, φέρε δὴ
 φέρε τὰ παρηκολουθηκότα κατὰ τούτους τοὺς χρόνους τοῖς μεγί-
 σταις ἔθνεσι τούτοις ὡσπερ ἐμβόλιμά τινα διηγῆματα τὴν ἰστο-
 B ρίαν μεσολαβήσαντες παραθώμεθα. Θέρους ἐνεστῶτος κατὰ
 τοῦτον δὴ τὸν ἐνιαυτὸν ὁ πρὸς τῇ ἕω ὑπὸ τῶν Τούρκων Χαγᾶνος
 ἑμνούμενος πρέσβεις ἐξέπεμψε Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι, ἐπι-
 στολὴν τε συντεταχῶς ἐπιτίκια ἐνεχάραττεν ἐν αὐτῇ. ἡ δὲ τῆς
 ἐπιστολῆς ἐπιγραφὴ εἶχεν ἐπὶ λέξεως οὕτως "τῷ βασιλεῖ τῶν 20
 Ῥωμαίων ὁ Χαγᾶνος ὁ μέγας δεσπότης ἐπὶ γενῶν καὶ κύριος
 κλιμάτων τῆς οἰκουμένης ἐπτά." τῷ ὄντι γὰρ τὸν ἐθνάρχη
 τῶν Ἀβδελῶν (φημὶ δὴ τῶν λεγομένων Ἐφθαλιτῶν) καταπολεμή-
 σασ οὗτος αὐτὸς ὁ Χαγᾶνος ἐνίκησε, τὴν τε τοῦ ἔθνους ἀρχὴν

23. νιφθαλιτῶν IP.

ventus causam exquirat. respondet Priscus, quia loca illa ad venandum et equitandum natura accommodata sint et aquis abundant. Chaganus docet Romanos in regione aliena pedem ponere, et Priscum foedus transgredi occulteque pacem convellere. Priscus haec contra, Romanum esse solum. et barbarus, armis ac iure belli Romanos id amisisse. Chaganus igitur rixante et super his locis disceptante, Priscum ei ex Oriente fugam obiecisse ferunt.

Sed quoniam de Scythis ad Caucasum et Boream habitantibus mentio illata est, aegedum, quae maximis hisce gentibus per haec tempora acciderunt, cursu historiae insititia quadam narratione interrupto prodamus. aestate huius anni appetente Chaganus in Oriente a Turcis celebratus legatos ad Mauricium imperatorem mittit, cum epistola, in qua de triumphis suis gloriatur. inscriptio ad verbum talis erat. "Imperatori Romanorum Chaganus magnus despota septem gentium et dominus septem mundi climatum." sane principem gentis Abdalarum, qui aliter Ephthalitae, bello hic Chaganus subegit, sibi que imperium illud

περιβάλετο. ἐπὶ τῇ νίκῃ τοίνυν εἰς μέγα ἄρθεις, καὶ τὸν Στεμ- C
 βισχάδαυ σύμμαχον ποιησάμενος, τὸ τῶν Ἀβάρων ἔθνος κατε-
 δουλώσατο. ἀλλὰ μὴ τις οἰέσθω παριστορεῖν ἡμῶς κατὰ τού-
 τους τοὺς χρόνους, Ἀβάρους εἶναι διανοούμενος τοὺς ἀνὰ τὴν
 5 Εὐρώπην καὶ τὴν Παννονίαν προσοικοῦντας βαρβάρους, καὶ
 τούτων τὴν ἄφιξιν πρεσβυτέρων γενέσθαι τῶν χρόνων Μαυρι-
 κίου τοῦ αὐτοκράτορος. ψευδωνύμως γὰρ Ἀβάρων προσηγορίαν
 οἱ περὶ τὸν Ἴστρον περιβάλλοντο βάρβαροι· ὅθεν δὲ τὸ γένος αὐ-
 τοῖς, ὅσον οὐκ ἔστι εἰρησέται. ἡττηθέντων γοῦν τῶν Ἀβάρων
 10 (πρὸς γὰρ τὸν λόγον ἐπάνειμι) οἱ μὲν πρὸς τοὺς κατέχοντας τὴν
 Ταυγῆσταν παραγίνονται. πύλις ἐπιφανής, τῶν τε λεγομένων D
 Τούρκων ἀπώκισται χίλοις πρὸς τοῖς πεντακοσίοις σημείοις·
 αὐτῇ ὁμορος καθέστηκε τοῖς Ἰνδοῖς. οἱ δὲ περὶ τὴν Ταυγῆσταν
 αὐλιζόμενοι βάρβαροι ἔθνος ἀκμιώτατον καὶ πολυανδρωπότατον,
 15 καὶ τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην ἔθνεσι διὰ τὸ μέγεθος ἀπαράλλη-
 λον. ἕτεροι τῶν Ἀβάρων ἐπὶ τὴν Ἰττιαν πρὸς ταπεινοτέραν ἀπο-
 κλίναντες τύχην παραγίνονται πρὸς τοὺς λεγομένους Μουκρί.
 τοῦτο δὲ τὸ ἔθνος πλησιέστατον πέφυκε τῶν Ταυγῆσταν, ἀλλὰ δὲ
 αὐτῷ πρὸς τὰς παρυτάξεις πολλὴ διὰ τε τὰ ἐκ τῶν γυμνασίων
 20 ὁσημέραι μελετήματα διὰ τε τὴν περὶ τοὺς κινδύνους τῆς ψυχῆς
 ληκαριέτησιν. ἐπιβαίνει τοίνυν καὶ ἑτέρου ἐγχειρήσεως ὁ Χα-
 γῆνος, καὶ τοὺς Ὀγῶν ληκρῶσατο πάντας. ἔθνος δὲ τοῦτο
 τῶν ἰσχυροτάτων καθέστηκεν διὰ τε τὴν πολυανδρίαν καὶ τὴν
 πρὸς τὸν πόλεμον ἔνοπλον ἄσκησιν. οὗτοι δὲ πρὸς ταῖς ἀνατο-
 25 λαῖς τὰς οὐκίσεις ποιοῦνται, ἔνθα ὁ Τίλ διαρρεῖ ποταμός, ὅν

vindicavit. ea victoria inflatus, et Stembischada ad armorum societatem
 adiuncto, Abarum quoque nationem in ditionem suam redegit. nolim au-
 tem quemquam opinari me huius temporis res mala fide commemorare,
 dum sentit Abaros esse barbaros illos, qui in Europa et Pannonia se-
 des habent, eoque ante Mauricii tempora advenerunt. falso enim id
 nomen barbari Istrum accolentes usurpant. unde porro et illis genus,
 infra dicitur. ergo devictis a Chagano Abaris (saurum enim redeo) alii
 eorum ad Taugastenses confugerunt (est autem Taugast Turcarum no-
 bilis colonia, stadiis mille quingentis ab India distans, cuius indigenae
 et strenuissimi et frequentissimi et praestantia quovis populo in orbe
 terrarum superiores), alii propter amissam libertatem humiliores sortiti
 conditionem ad Mucritas qui dicuntur, Taugastensibus viciniosimos se
 contulerunt, ad praelia ineunda tum propter quotidiana belli exercitia
 tum propter tolerantiam in periculis exilio animorum robore praeditos.
 aggressus est et aliud facinus Chaganus, et Ogor gentem totam domuit.
 fuit haec gens tum numero tum armorum exercitatione validissima. haec

Μέλαινα Τούρκους ἀποκαλεῖν ἔθος. οἱ δὲ τούτου τοῦ ἔθνους παλαιότατοι ἑξαρχοὶ Οὐάρ καὶ Χουννὶ ὀνομάζοντο· ἐκ τούτων καὶ τινὰ τῶν ἔθνῶν ἐκείνων τὴν ὀνομασίαν ἐκληρώσαντο, Οὐάρ καὶ Χουννὶ ὀνομαζόμενα. (8) Ἰουστινιανοῦ τοίνυν τοῦ αὐτοκράτορος τὸ βασιλεῖον κράτος ἐπέχοντος ἐκ τούτων τῶν Οὐάρ 5 καὶ Χουννὶ ὄλλη ἀποδράσασα μοῖρα τοῦ ἀρχηγόνου φύλου ἐκείνου ἐνδημῆε τῇ Εὐρώπῃ. οὗτοι Ἀβάρους ἑαυτοὺς ὀνομάσαντες τὸν ἡγεμόνα τῇ τοῦ Χαγάνου προσσηορίᾳ φαιδρύνουσιν. ἔθεν αὐτοῖς ὁ τρόπος πρὸς μετάθεσιν ὀνομάτων ἐχώρησε, λέξωμεν τῆς ἀληθείας κατὰ μηδὲν ἀφιστάμενοι. Σαρσῆλτ καὶ Οὐννου-10 γοῦνοι καὶ Σαβίροι, Οὐννικὰ τε πρὸς τούτοις ἕτερα ἔθνη, ὀπηνίκα τῶν Οὐάρ καὶ Χουννὶ ἔτι ἀπόμοιραν κατὰ τοὺς τόπους αὐτῶν ἀποδιδρᾶσκουσαν ἐθείσαντο, εἰς μέγιστον καταπίπτουσι φόβον, ὑποτοπᾶσαντες Ἀβύρους ὑπεῖναι τοὺς ἐνδημήσαντας. διὰ τοῦτο δώροισι λαμπροῖς τοὺς φυγάδας τιμήσαντες ἔδοξαν ἀν-15 τιλαμβάνειν παρ' αὐτῶν τὴν ἀβλάβειαν. οἱ τοίνυν Οὐάρ καὶ Χουννὶ ὡς εἶδον τὴν τῆς ἀποφυγῆς ἐπιδέξιον ἔναρξιν, τὴν πλάνην τῶν πρεσβευσαμένων οικειωσάμενοι Ἀβάρους ἑαυτοὺς κατωνόμασαν· λέγεται γὰρ ἐν τοῖς ἔθνεσι τοῖς Σκυθικοῖς τὸ τῶν Ἀβάρων ὑπεῖναι ἐντρεχέστατον φύλον. ἀμῆλει τοι καὶ μέχρι 20 τῶν χρόνων τῶν καθ' ἡμᾶς οἱ Ψευδάβαροι (λέγειν γὰρ οὕτως αὐτοῖς οικειότερον) ταῖς γενευρχίαις διήρηνται, καὶ οἱ μὲν Οὐάρ ἀρχαιοπρεπῶς ὀνομάζονται, οἱ δὲ Χουννὶ προσαγορεύονται.

12. τῶν] τὸν IP.

in Oriente ad fluvium Til accollit, quem Turcae Nigrum appellare solent. eius vetustissimi principes Var et Chunnii vocabantur, a quibus etiam nonnullae illarum gentium adeptae sunt appellationem, ut Var et Chunnii nominarentur. (8) Iustiniano porro Augusti imperium obtinente, ex hisce gentibus Var et Chunnii exigua pars a primaevo genere illo profugiens in Europam se intulit, qui se Abares et principem suum Chaganum honoris causa nominarunt. qua vero occasione nomina commutarint, nihil a veritate abeuntes explicabimus. Sarselt et Unnuguni et Sabiri et insuper aliae gentes Hunnicae, postquam partem Var et Chunnii ad loca sua confugientem viderunt, ingenti metu percussae sunt, quod advenas illos Abaros esse suspicarentur. quocirca securitati consultum cupientes, donis amplissimis eos coluerunt. Var itaque et Chunnii, ut perfugium sibi feliciter evenisse animadverterunt, errorem sese honorantium non aspernati, Abares dici voluerunt. etenim inter gentes Scythicas ingenio omnibus antecellere Abares existimantur. nimirum etiam usque ad nostram aetatem Pseudabares (sic enim magis proprie appellari debent) generis origine distincti, alii Var, alii Chunnii veteri

ἐπεὶ δὲ τὰ περὶ τῶν Ψευδαβάρων ὡς ἐν ἐπιτομῇ διεξήλωμεν, πρὸς τὰ συνεχῆ τῆς ἱστορίας τὴν ἔκθεσιν ποιησώμεθα. τοῦ τοίνυν Ὀγοῦρ λίαν ἐγκρατῶς νεικημένου, τὸν τοῦ Κόλχ ἐθνάρχην στόματι ῥομφαίας ὁ Χαγᾶνος παρέδωκεν. ἀναιροῦνται τοίνυν ἐκ τούτου δῆτα τοῦ ἔθνους κατὰ τὸν πόλεμον μυριάδες τριάκοντα, ὡς ὁδὸν ἡμερῶν τεττάρων ἐπέχειν τὴν τῶν καταπεπω- D
κότων σωμάτων συνέχειαν. οὕτω δῆτα τῆς νίκης τῷ Χαγᾶνῳ μειδιώσης ἐπιφανῶς, συγκροτεῖται τοῖς Τούρκοις ἐμφύλιος πόλεμος. ἀνῆρ τις Τουροῦμ ὀνομαζόμενος, πρὸς γένος καθεστῶς 10 τῷ Χαγᾶνῳ, νεωτερίσας δυνάμεις μεγάλους συνήθροισεν. ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν μάχην τὰ τοῦ τετυραννηκότος ἦν ἐγκρατέστερα, πρессиέται ὁ Χαγᾶνος πρὸς ἑτέρους τρεῖς μεγάλους Χαγᾶνους· ταῦτα δὲ τούτοις ὀνόματα, Σπαρζευγοῦν καὶ Κουναξολὰ καὶ 15 Ἰκάρ (χῶρος δὲ οὗτος πεδίοις ἐνελημένος μεγάλους), τῶν τε ἀντιθέτων κατὰ τοῦτον δῆτα τὸν τόπον ἐντιταξαμένων ἠρωϊκῶς, πίπτει ὁ τύραννος καὶ εἰς φυγὴν αἱ συμμαχοῦσαι δυνάμεις ἐξέκλιαν, καὶ πολλοῦ γενομένου τοῦ φόνου πάλιν κύριος τῆς ἑαυτοῦ ὁ Χαγᾶνος χώρας ἐγένετο. τούτων τῶν ἐπινικίων τὴν μήνυσιν διὰ P 176
20 τῶν πρέσβων ὁ Χαγᾶνος πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Μαυρίκιον ἐπεποίητο. τὸ δὲ Ἰκάρ τοῦ ὄρους τοῦ λεγομένου χρυσοῦ τετρακοσίοις σημείοις ἀπώκισται. τοῦτο δῆτα τὸ ὄρος ἐπὶ τὰς ἀνατολάς ἔχει τὴν ἴδρυσιν, χρυσοῦν δὲ παρὰ τῶν ἐγχωρίων κατονομάζεται τοῦτο μὲν διὰ τὴν δαψιλείαν τῶν ἐν αὐτῷ φρομένων 25 καμπῶν, τοῦτο δὲ καὶ διὰ τὸ θρεμμάτων καὶ νωτοφόρων ζῶων

nomine dicuntur. quoniam ergo de Pseudabaris breviter disseruimus, quae de historia sequuntur, scribere persequamur. Ogor magna ope debellatis, Colch gentis principem Chagenus gladio sustulit. ex qua gente caesa bello trecenta millia, ut cadaverum continuata series dierum quatuor viam occuparet. hunc igitur in modum victoria Chagano insigniter arridente, civile inter Turcas bellum exarsit. vir quidam vocabulo Turum cum Chagano cognatione coniunctus, res novans, copias ingentes contraxit, coillatisque cum eo signis superior discessit. Chaganus alios tres Chaganos sibi per legatos adiungit, quibus nomina propria fuerunt Sparzeugun, Cunaxolan, Tuldich. universis itaque copiis ad Icar, locum latis in campis situm, constitutis et instructis, adversariisque ibidem fortissime dimicantibus, tyrannus occumbit. eius agmen fugae se dat, et Chaganus magna cum caede ditionem in potestatem reducit. harum victoriarum laetitiam Chaganus Mauricio per legatos significavit. Icar vero a monte aureo, ut appellatur, quadringentis millibus abest. hic mons Orientem spectans partim ab ubertate et copia fructuum in eo provenientium, partim a pecudibus et iumentis, quibus est frequentissimus, apud indigenas aurei nomen invenit. est autem lege receptum apud

- εἶναι κατάκομον. νόμος δὲ Τούρκους τῷ κρατεστέρῳ Χαγᾶνῳ
B τοῦ χρυσοῦ ὄρους παραχωρεῖν. οὐσί δὲ μεγίστοις τισὶ τὸ Τούρ-
 κων ἔθνος μεγαλαυχεῖ· φασὶ γὰρ ἄνωθεν αὐτοὺς καὶ ἐξ ἀρχῆς
 μηδέποτε λοιμῶν ἐπιδημίαν θεύσασθαι, τῶν τε σεισμῶν σπάνιν
 εἶναι κατ' ἐκείνην τὴν χῆραν. τὴν δὲ Βακᾶθ ὑπὸ τῶν Οὐννου-5
 γούρων πάλαι ποτὲ πολισθεῖσαν καταπιεσεῖν τοῖς σεισμοῖς, τὴν
 δὲ Σογδανην καὶ λοιμῶν καὶ σεισμῶν ἔμπειρον πεφυκέναι. τι-
 μῶσι τοιγαροῦν οἱ Τούρκοι λίαν ἐκτόπως τὸ πῦρ, ἄερα δὲ καὶ
V 260 ὕδωρ γεραίρουσιν· ὕμνοῦσι τὴν γῆν. προσκυνοῦσι δὲ μόνως καὶ
C θεὸν ὀνομάζουσι τὸν πεποιηκῆτα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. τού-10
 τῳ θύουσιν ἵππους καὶ βόας καὶ πρόβατα, ἱερεῖς κεκτημένοι, οἱ
 καὶ τὴν τῶν μελλόντων αὐτοῖς δοκοῦσιν ἐκτίθεισθαι προαγόρευ-
 σιν. κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον οἱ Ταρνιαχ καὶ οἱ Κοτζιμηροὶ (καὶ
 οὗτοι δὲ ἐκ τῶν Οὐὰρ καὶ Χουννί) ὑπὸ τῶν Τούρκων ἀποδιδρά-
 σκουσι, καὶ πρὸς τὴν Εὐρώπην γενόμενοι τοῖς περὶ τὸν Χαγᾶνον 15
 τῶν Ἀβύρων συνάπτονται. λέγεται δὲ καὶ τοὺς Ζαβενδέρ ἐκ
 τοῦ γένους πεφυκέναι τῶν Οὐὰρ καὶ Χουννί. ἡ δὲ γεγονυῖα
 ἐπίθετος δύναμις τοῖς Ἀβάροις εἰς δέκα χιλιάδας ἠκρίβωτο.
D (9) ὁ μὲν οὖν τῶν Τούρκων Χαγᾶνος τὸν ἐμφύλιον καταλυσά-
 μενος πύλεμον εὐδαιμόνως ἐχειραγῶγει τὰ πρῶγματα, ποιεῖται 20
 δὲ καὶ συνθήκας πρὸς τοὺς Ταυγάσι, ὅπως βαθεῖαν πάντοθεν
 τὴν γαλήνην ἐμπορευόμενος ἀστασίωστον τὴν ἀρχὴν καταστήση-
 ται. ὁ δὲ τῆς Ταυγάσι κλιματάρχης Ταῖσιαν ὀνομάζεται, ὅπερ
 υἱὸς θεοῦ ταῖς Ἑλληνικαῖς φωναῖς ἐσημαίνεται. ἡ γὰρ ἀρχὴ

Turcas potentiori Chagano montem aureum cedere. caeterum duabus rebus, hisque maximis Turcarum gens gloriatur. aiunt enim iam inde a priscis temporibus et a principio nunquam pestilentiam eos invasisse, rarasque in ea regione terrae concussiones existere. Bucath ab Unnuguris olim aedificatam terra conquassata corruisse, Sogdianam vero et pestilentiam et terrae tremores experiri. Turcae admodum stollide ignem colunt, aëremque et aquam venerantur, telluri hymnos concinunt, adorant autem tantummodo et deum nuncupant, qui hanc rerum universitatem aedificavit. huic equos et boves et oves sacrificant; habentque sacerdotes, in quibus inesse vaticinandi facultatem arbitrantur. per idem tempus et Tarniach et Cotzageri (hi populi etiam ex Var et Chunan gentibus erant) a Turcis profugi Europam immigrant, et Abaribus Chagano subiectis se admiscunt. traditum est etiam Zabender ex Var et Chunni propagatos. qui ad Abaros accesserunt, eos ad decem millia fuisse plane compertum est. (9) Chaganus igitur civili bello finito rem felicibus auspiciis administrat, et cum Taugastensibus foedus percutit, ut tranquillitatem et pacem supremam undique nactus, principatum sibi omnis seditionis expertem efficeret. princeps autem in Taugast Taisan audit, quae vox Graeca lingua filium dei sonat. hoc regnum nullis intestinis discordiis

τῆς Ταυγάστ οὐ στασιάζεται· γένος γὰρ αὐτοῖς τὴν χειροτονίαν
 τοῦ ἡγεμόνος παρέχεται. τούτῳ δὲ τῷ ἔθνει θρησκεία ἀγάλ-
 ματα, νόμοι δὲ δίκαιοι, καὶ σωφροσύνης ἔμπλεως ὁ βίος αὐ-
 τοῖς. ἔθος δὲ τούτοις νόμον μιμούμενον, μηδέποτε κόσμῳ χρυ-
 5 σῶ καλλωπίσθαι ἄρρενας, καίτοι ἀφθονίας πολλῆς ἀργύρου τε P 177
 καὶ χρυσοῦ κύριοι καθιστῶτες διὰ τὰς μεγάλας, καὶ ἐπωφελεῖς
 ἐμπορίας. ταύτην τὴν Ταυγάστ ποταμὸς διορίζει. πάλαι τοί-
 νυν ποτὲ δύο μεγάστοι ἔθνεσιν ὁ ποταμὸς ἐμείστευεν, ἀντιθέτοις
 ἀλλήλοις· ἰσθῆς δὲ τῷ μὲν ἐνὶ μέλαινα, τῷ δὲ ἐτέρῳ κοκκόβα-
 10 φος. ἐν τοῖς χρόνοις τούτων τοῖς καθ' ἡμᾶς, Μαυρικίου τὰ
 Ῥωμαίων σκῆπτρα ἐπέχοντος, καὶ τὸ ἔθνος τῶν μελαινοφόρων
 τοῖς τὴν ἑρυθρὰν περιβεβλημένοις ἰσθῆτα διαπαιρωσόμενον
 τὸν ποταμὸν συνίστησι πόλεμον, εἴτα νεικτικὸς τῆς ὅλης ἡγεμο-
 νίας γίνεται κύριον. ταύτην δὲ τὴν Ταυγάστ οἱ βάρβαροι λέ-
 15 γουσι κτίσαι τὸν Μακεδόνα Ἀλέξανδρον, ὅπηλκα τοὺς τε Βα- B
 κτριανούς καὶ τὴν Σογδοῦν ἑδουλώσατο, δέκα καὶ δύο κατα-
 φλέξας μυριάδας βαρβάρων. ἐν ταύτῃ τῇ πόλει τὰ τοῦ βασι-
 λεύοντος γύναια ἐκ χρυσοῦ πεποισμένας ἔχουσι τὰς ἄρμαμάξας,
 ἔλκομένην ἐκάστην ὑπὸ βοῦδίου ἐνός, κεκοσμημένα πολυτελῶς
 20 ἐκ χρυσοῦ καὶ λίθου μεγυτιμίου· εἰσὶ δὲ καὶ χαλινοὶ τοῖς βουσι
 χρυσοκόλλητοι. ὁ μὲν οὖν τὴν ἡγεμονίαν ἀνειληφώς ἐπτακοσίας
 γυναιξὶ κατεπαννυλλετο, τὰ δὲ γύναια τῶν περιφανεστέρων τῆς
 Ταυγάστ ἀργυραῖς κέχρηται ταῖς ἄρμαμάξαις. λόγος δὲ καὶ
 ἐτέρων τὸν Ἀλέξανδρον δέιμυσθαι πόλιν, ἀπὸ σημείων ὑλίγων·
 25 Χουβδὰν ὀνομάζουσι ταύτην οἱ βάρβαροι. τεθνηκότα δὲ τὸν C

agitur, propterea quod princeps illic a successione generis creatur.
 statuas venerantur; iustis reguntur legibus; frugalitatem in omni vita
 excolunt. consuetudo est apud eos, vim legis obtinent, ut mares ornata
 aureo in perpetuum abstineant, quanquam auro argenteoque propter ma-
 gorum mercimoniorum commoditatem abundant. hanc urbem fluvius dia-
 criminat, qui olim duos frequentissimos populos dissidentes dividebat, quo-
 rum alter nigra, alter cocco tincta veste utebatur. nostris itaque temporibus,
 Mauricio imperatore, nigram gestantes transmissis fluvio rubram
 indutis bellum intulerunt, victoresque toto illo imperio potiti sunt. ur-
 bem Taugast barbari memorant Alexandrum condidisse, quando Bactria-
 nos et Sogdianam centum viginti barbarorum millibus igne consumptis
 subiugavit. uxores regiae auro et lapillis pretiosissimis conspicuae cur-
 ribus vehuntur aureis, quorum singuli a singulis iuvenis, frenis auro
 et gemmis sumptuose exornatis trahuntur. princeps cum feminis septin-
 gentis noctem exigit. nobilium coniugibus pilenta sunt argentea. fama
 est Alexandrum aliam quoque urbem, non multis millibus distantem,
 quam barbari Chubdan nominant, aedificasse. eius principem demor-

ἡγεμόνα ὑπὸ τῶν γυναικῶν πενθεῖσθαι διὰ παντός ξυρομένων μὲν τὰς κεφαλὰς καὶ μελαιναν περιβαλλομένων ἰσθῆτα· καὶ νόμος αὐταῖς μηδέποτε τὸν τάφον ἀπολιπεῖν. ἡ δὲ Χουβδὰν δύο μεγάλους διεληπται ποταμοῖς, αἱ δὲ τούτων ὄχθαι ταῖς κνπαρίτοις ὡς ἔπος εἰπεῖν κατανεύονται. ἔλεφαντες δὲ τῷ ἔθνει πολλοί. 5 τοῖς δὲ Ἰνδοῖς κατὰ τὰς ἱμπορείας συναναμῖγνυται· τούτους γὰρ φασὶ τοὺς περὶ τὰ βόρεια τετραμμένους Ἰνδοὺς καὶ λευκοὺς πεφυκέναι. οἱ δὲ σκώληκες, ἔξ ὧν τὰ Σηρώων καθέστηκε τῆματα, πάνυ παρὰ τῷ τοιοῦτῳ ἔθνει πολλοὶ ἐναλλάξ καὶ ποικίλην τὴν χροιάν κεκτημένοι, τὴν τε περὶ τὰ τοιαῦτα ζῶα φιλο- 10 τεχνίαν φιλοτίμως ἀσχοῦσιν οἱ βάρβαροι. ἵνα δὲ μὴ ἔξω τῆς νύσσης τὴν ἱστορίαν παροδηγῶμεν, μέχρι τούτων περὶ τῶν Σκυθῶν τῶν πρὸς τῇ Βακτριανῇ καὶ Σογδοανῇ καὶ τῷ μέλανι ποταμῷ.

^D
V 261 10. Δεκάτῃ δὲ ἡμέρᾳ (πρὸς γὰρ τὰ περὶ Πρίσκον παλι- 15 δρομήσομεν), καὶ ἄγγελοι εἰς τὸ τοῦ στρατηγοῦ σκηνοπήγιον γίνονται. ἀκηκόει τοίνυν ὁ Πρίσκος τὰ τελεχῆ καταβαλεῖν τῆς Σιγγιδόνοσ τὸν βάρβαρον, καταναγκάζειν τε τοὺς λαοὺς τὰ οἴκοι P 178 καταλιπόντας εἰς τὴν πολεμίαν τὰς ἀποικίας ποιήσασθαι. καὶ οὖν ὁ Πρίσκος μηδὲν τῇ ἀναβολῇ ἀναθεῖς, τὸν ποταμὸν ναυτε- 20 λόμενος, εἰς Σιγγὰν τὴν νῆσον ἐλλιμενίζεται· αὕτη δὲ ἐπὶ τῷ ρεῖθρον τοῦ Ἰστροῦ ἔχει τὴν ἴδρυσιν, ἀπώκισται δὲ Σιγγιδόνοσ τῆς πόλεωσ σημεῖα τριάκοντα. ὁ μὲν οὖν Πρίσκος τῇ νήσῳ τὰς δυνάμεις περιβαλὼν, ταχυναντούσας ὀλκάδας παρασησάμενος, ὡσ δρόμωνασ εἴωθεν ὀνομάζειν τὸ πλῆθος, ἐπὶ τὰ Κωνσταντιόλα 25 παραγίνεται. ἐν τούτοις δῆτα τοῖς χώροις ἐντετυχηκῶσ τῷ

tuum uxores ipsius rasis capitibus et pullatae continenter lugent; neque per legem eius sepulcrum deserere unquam possunt. Chubdan duo latissimi amnes disterminant, quorum ripis cupressi, ut ita loquar, annunt. multos habent elephantos, et cum Indis negotiantur. hos autem Indos in plaga Boreali habitantes albis corporibus esse praedicant. bombycum, unde fila Serica, magna et diversicolor apud eos copia; in quibus curandis barbari magnum et artificiosum studium praestare solent. verum ne historiam a meta proposita abducamus, hactenus de Scythia ad Bactrianam, Sogdianam, et nigrum fluvium a nobis dictam esto.

10. Decimo die (nam ad Prisci res regrediamur) nuntii in eius tabernaculum afferuntur, barbarum Singidonis muros evertisse ac cives deserto lare in hostium regionem habitatum compellere. ille nihil cunctandum ratus per fluvium insulam in eo positam et a Singidone triginta miliaribus dissitam petit. ibi copiis expositis celocibus, quas vulgus dromones appellat, Constantiolam allabitur; quo in loco de Singidone

Χαγάνῳ εἰς λόγους γίνεται περὶ τῆς Σιγγιδόνος ὁ στρατηγὸς πρὸς B
τὸν βάρβαρον. καὶ δῆτα ὁ βάρβαρος ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ ποτα-
μοῦ ἐφριζάνων τὰς ἀποκρίσεις παρείχετο, ὁ δὲ Πρίσκοσ ἐπιβεβη-
κῶς τῆς ὀλάδος τῆς ἐντεύξεως εἶχετο. φασὶ τοιγαροῦν τῆς δια-
5 λξέως τὸν Χαγᾶνον ἀπύρξασθαι, εἰπεῖν δὲ τῷ Πρίσκῳ “τί
ἔμῃν, ὦ Ῥωμαῖοι, καὶ τῇ γῆ τῇ ἐμῇ; τί περαιτέρω τοῦ πρέ-
ποντος πόδας ἐκτείνετε; ξένος ὁ Ἴστροσ ἔμῃν, τὸ ῥόδιον τοῦτου
πολέμιον. ὕπλοισ ἐκτησάμεθα τοῦτον· τῷ δύρατι τοῦτον ἐδου-
λωσάμεθα. ἄπαγε τῆς ἀτοπίας, ὦ Πρίσκει. μὴ διαλύσης C
10 ἡσυχίαν δώροισ ἔμῃν πραγματευθεῖσαν πολλοῖσ. αἰδέσθητι τὴς
σπονδῆς, δυσωπήθητι τὴν τῶν ὄρκων ἀσφάλειαν. ἠγείσθω
εὐβουλίᾳ τῆς ἐγχειρήσεως, τὸ συνοῖσον τῆς ἐπιβολῆς τῶν πραγμά-
των. μὴ μετὰ τὸ παθεῖν βουλευσώμεθα. πρὸ τῆς ἐπιβολῆς
ἢ βουλή. ἄδικεῖς τῇ προπετείᾳ τὰ πρᾶγματα. τὸν κακῶς βου-
15 λευσάμενον πρῶτον ἢ ἐγχειρήσεις ἐβλαψε. κλέπτεις τὸν πόλεμον,
στρατηγέ. εἰρήνην ἐνόθευσας καὶ παράταξιν, ὡσ φίλος σπεν-
δόμενος καὶ ὡσ ἐγθρὸς συμπλεκόμενος. ἢ θύτερον τοῖνον ἀπό-
λειπε, ἢ τὴν ἡρεμίαν μὴ τύραττε.” ἔφησε δὲ καὶ ταῦτα ὁ βάρ-
βαρος ἐπὶ λέξεως. “κρίναι ὁ θεὸσ ἀνὰ μέσον Χαγάνου καὶ ἀνὰ
20 μέσον Μιυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος. ἢ πικρὰ τοῦ θεοῦ ποτὲ
ἐκζητήσοι ἀντίδοσις.” λόγος δὲ Πρίσκον ἐν ἀντιθέσει μοίρι
ταῦτα προσεπεῖν τῷ Χαγάνῳ. (11) “ἀδικεῖς Σιγγιδόνα τὴν D
πόλιν, ὦ ἄνθρωπε. τί τὰ τέλγη καθελὼν πρὸς ἀποικίαι ἀντήν
δυστυχεῖς; ἐπιτείνεις τυρυννῶν ὡσ ἀδικούμενος. ἐπηρεάζεσθαι

cum Chagano super ripa fluminis considente in colloquium venit: Priscus e navi verba faciebat. aiunt igitur Chaganum priorem his dictis Priscum compellasse. “quid vobis, Romani, cum provincia mea? quid ultra quam fas pedem profertis? later vobis externus, eius unda hostilis est. armis hunc acquisivimus; hastis hunc subegimus. apage cum facinore istoc tam iniquo, Prisce: ne quietem, quam vobis tot dona in nos profecta pepererunt, disturba. reverere foedus, reverere cautionem sacramenti. bonum consilium audendi impetum et futura utilitas aggressionem negotii antecedit. ne post malum adeptum consultemus: priusquam incipias, deliberato opus est. praecipiti ista temeritate te ipse laedis. qui male consuluit, ei primo coepta nocent. insidiosae et fraudulenter bellum geris, o dux. pacem et conflictum sustulisti, dum foedus facis ut amicus, et oppugnans tamen ut hostis. aut alterum igitur horum desere, foedus, inquam, et aperte arma infer: aut quietem ne turba.” insuper haec ad verbum effatus est. “iudicet deus inter Chaganum et imperatorem Mauricum, et is aliquando retribuatur.” tum Priscum Chagano huiusmodi responsum reddidisse accepimus. (11) “heus tu, iniuria Singidonem laedis. quid moenibus eius destructis cives transmigratione im-

ὑπὸ Ῥωμαίων περιθρυλλεῖς. ἕασον ἡρεμεῖν λαὸν δυστυχήσαντα. ἀπόσχου πόλεως, ἥ συμφορῶν περικυμῖναι σὺ κλύδωνες. ἐλήθ-
σον τὴν πολλάκις ὑπὸ σοῦ πορθηθεῖσαν. ἐπίθες τῇ πλεονεξίᾳ
καὶ ὄρους· ποίησον αὐτῇ καὶ μεταλγμιον. διδάξον αὐτὴν φιλο-

- P 179 σοφῆσαι τὸ μέτρον. μέχρι τινὸς σταθῆσθαι πρόσταξον. οἶμαι 5
πολλοὺς κόσμους αὐτῇ μὴ ἔξαρκεῖν πρὸς τὴν ἔφεισιν. ἀόριστον
βούλημα οὐ λαμβάνει κράτος ἀσάλευτον. οὐδὲν ἀόριστον πά-
γιον. τὸ μὴ μέτρω ταλυντευόμενον οὐδὲ σφετεριζομαι πέφυ-
κεν. ἀνεπίκτητόν ἐστι τὸ ἄπειρον. καταστασιάζεται τὸ ἀσύμ-
βατον. ἐπίθου κρηπίδα τῷ ἔρωτι, μεθόδευσον τῷ κόρῳ τὸ 10
ἄσχετον. ἄπληστος ὀφθαλμὸς αἰεὶ τι καινὸν νοσηλεύεται. ἀντι-
μετρεῖται τοῖς ἀνθρώποις τὰ πράγματα τὰ τῆς τόχης, ἀντηχεῖ
ταῖς τροπαῖς. οὐδὲν εὐδαιμονίας καθίστηκε ἔρυστικώτερον. ἡ
B νίκη κομᾷ τῷ πτερῷ, καὶ θριύμβων ὀλισθάνουσι πόδες. οὐκ
ἔστι τροπαίων φύσις ἀθάνατος. σήμερον ἐπεγελῶσαν τὴν ἡμέ- 15
ραν ὄρᾳς ῥοδοειδῆ τε καὶ κροκινίζουσαν καὶ ὄλην ὡς ἔπος εἰπεῖν
V 262 φωτεινὴν καὶ διαλάμπουσαν. αὔριον ὄψη ταύτην αὐτὴν σκυ-
θρωπὸν ὁμοῦ καὶ δυσεῖμονα, ἀχλίϊ καταρδεομένην πολλῇ, καὶ
ἀπὸ συστημάτων νεφῶν μελαινομένην συλλήβδην εἰπεῖν πρὸς
ἀπρέπειαν.” 20

Θυμῷ τοιγαροῦν διακόψας ὁ Χαγῦτος τὰ ῥήματα, πολ-
λὰς καθαιρήσειν προσηπελῆσει πόλεις. ὁ μὲν οὖν βάρβαρος τὴν
καθίδραν ἀπολιπὼν πρὸς τὴν ἑαυτοῦ σκηνὴν ἐπανέβλεψεν· ὁ δὲ

peranda afflictas? quae iniuriam acceperis, ita saevia. a Romanis te
violenter invadi rumorem spargis. sine vexatum abs te populum respi-
rare. abstine ab urbe, quam calamitatum fluctus inundant. miserere il-
lius, quam toties ipso depopulatus es. praescribe modum avaritiae.
fac in medio aliquid relinquat. doce illam mediocritatem. iube aliquom-
que progressam consistere. equidem plures mundos aviditati tuae non
puto sufficere. voluntas infinite cupida stabile imperium non adipiscitur.
nihil inexplebile fixum ac firmum est. quod ad mensuram non exigitur,
nec proprium effici solet. acquiri quod immensum est non potest. non
congruentia discordiis semper obnoxia sunt, adde metas cupidini; satie-
tate insatiabilitatem persequere. oculi nunquam expleantur: semper no-
vi aliquid, ut morosus aegrotus, concupiscunt. fortuna hominibus facta
remetitur, et mutationibus contra respondet. felicitate nihil fluxum ma-
gis. victoria est pennatissima, et labiles triumphorum pedes. non est
sempiterna tropaeorum conditio hunc diem ridentem, roseaque et cro-
sea pulcritudine iucundum, totumque (ut verbo dicam) lucidum ac splen-
didum aspicias. cras alium, tristem simul et deformi habitu, nebula
multa circumfusum et nubium multitudine, ut summatim dicam, foede
atratum videbis.”

Hic Chaganus ira stimulatus dicentem interpellans, multas adhuc
urbes sese eversurum minitatur; relictaque ripa ubi sedebat, in taberna-

Πρίσκος τὸν Γουδοῦϊν μετάκλητον ποιησάμενος, καὶ Ῥωμαϊκῇ
 τοῦτον περιφράξας δυνάμει, τῇ Σιγγιδόνι βοηθεῖν ἐγκυλεύεται. C
 ἀτὰρ ὁ Γουδοῦϊς ἐπὶ τὴν Σιγγιδόνα ναυτίλλεται· τὴν γὰρ Σιγγιδόνα
 δύο ποταμοὶ ἀγκαλλίζονται, ὁ τε Σῦος καὶ Δράος. ἐπεὶ δὲ οἱ
 5 περὶ τὴν Σιγγιδόνα βάρβαροι Ῥωμαϊκὰς δυνάμεις ναυπηγησαμέ-
 νας κατείδον, τὰς ἀμάξας πρὸ τοῦ ἄστεος συστησάμενοι χυρα-
 κοῦσι τὴν πόλιν. τὴν τοίνυν τῶν Ῥωμαίων ὁρμὴν μὴ ὑπομεμε-
 νηκότες οἱ βάρβαροι, ἕμα δὲ καὶ τὸν λαὸν τῆς πόλεως ὀρθωθή-
 σαντες, εἰς φυγὴν ἀποκλίνουσιν. οὕτω μὲν οὖν ὁ Πρίσκος ἀτυ-
 10 χῶντα λαὸν διεσώσατο. δευτέρα δὲ ἡμέρα περιβάλλουσι τείχη
 τῆ πόλει. ὁ δὲ Χαγῶνος ἐπὶ τούτοις παρεδρομύττετο, τὴν τε
 καρδίαν σφακελιζόμενος ἀγγέλους πρὸς τὸν Πρίσκον ἐξέπεμπεν,
 ἔς τὸ φανερὸν τὰς σπονδὰς διαλύων. δεκάτῃ δὲ ἡμέρᾳ, καὶ
 τὰς περὶ αὐτὸν δυνάμεις συναθροίσας ὁ βάρβαρος ἐπὶ τὸν Ἴόνιον
 15 κόλπον στρατεύει τὴν σάλπιγγα. (12) περὶ τοῦτους τοὺς τό- D
 πους ἡ Δαλματία χώρα καθέστηκε. τοίνυν ἰκανὸς χάρακας ὁ
 βάρβαρος ποιησάμενος εἰς τὰς λεγομένας Βύγκεις ἐχώρησε, καὶ
 δὴ παραστησάμενος τὴν πόλιν τοῖς μηχανήμασι τεσσαράκοντα
 ἐξέπόρθησε φρούρια. ὁ δὲ στρατηγὸς τούτων διακηκῶς τῶν P 180
 20 δεινῶν δισχιλλοῖς μαχίμοις ὀπλίξει τὸν Γουδοῦϊν, ἐπὶ κατασκοπῇ
 τε τῶν πραττομένων τοῦτον ἐξέπεμπεν. ὁ μὲν οὖν Γουδοῦϊς
 ἀναλαβὼν τοῦ ὀπλιτικοῦ τοὺς λογάδας τῆς ὁδοπορίας ἀπῆρχετο.
 ἐκκλίνει τοιγαροῦν τὰς λεωφόρους ὁ Γουδοῦϊς, καὶ διὰ δυσχωρίας
 ἀγνώστων τε ἀτραπιῶν τὴν βύδισιν ἐπεποίητο, ἵνα μὴ που πολε-
 25 μίας ὄψεως ἐπιφανείσης αὐτῷ ἐπισυρομένης πλήθῃ βαρβύρων

culum autem revertitur. Priscus Guduin accersitum sumptis copiis Singi-
 gidoni succurrere iubet. Guduis Singidonem, duobus fluminibus Sao et
 Drao cinctam, navigat. barbari ut Romanos navibus compactis adnavigare
 conspexerunt, currus ante oppidum pro munimento seu vallo obii-
 ciunt. verum eorum impetum non sustinentes, simul etiam incolas me-
 tentes, in fugam se conferunt. ita Priscus populum miseris circum-
 ventam conservavit. altero die muros circum urbem reaedificant. quod
 acerbe ferens, et tabescens animo Chsganus, missis ad Priscum nuntiis
 foedus palam renuntiat, ac luce decima coacto exercitu suo in sinum
 Ionium ducit. (12) prope hosce locos posita est Dalmatia regio. mul-
 tis igitur castris barbarus Banges, ut dicuntur, venit, oppidoque operi-
 bus admotis in potestatem accepto quadraginta insuper castella vastavit.
 quae calamitas ubi ad aures ducis accidit, Guduin cum duobus armato-
 rum millibus ad res lustrandas mittit. is cum delectis iter agit, ac viam
 regiam declinans, per loca difficilia semitasque incognitas graditur, nec-
 ubi hostili facie multorum barbarorum obvia in extremum discrimen la-

B εἰς τοῦσχατον κακὸν παραγίνηται. καὶ οὖν γενόμενος τῶν βαρ-
 βάρων πλησίον ὁρᾷ ἕξ ἀπόπτου τινὸς περισκοπῆς πλήθην λαῶν
 παροδεύοντα. ἀποστειλάς τοῖνυν πελοῦς ἄνδρας τριάκοντα
 παρακελεύεται ἰχνηλατεῖν τὸ πολέμιον. καὶ γοῦν οἱ Ῥωμαῖοι
 διὰ τινων παρεκτετραμμένων ὁδῶν ἐποιοῦντο τὴν βάδισιν. ὑπὸ 5
 δευτέραν τοιγαροῦν φελακὴν τῆς νυκτὸς ἔλλοχῶσιν ὡς ἐν παρα-
 βύστῳ τιτὶ τὸ βύρβαρον ἀνιχνεύοντες. ἐν ταῖς ὕλαις τοιγαροῦν
 ἀποκρυπτόμενοι, καὶ τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὰ μέσου παροδευούσης ση-
 μεῖα, ψυχῆς ἀρετῇ ἐφρίστανται τοῖς βαρβάροις οἱ Ῥωμαῖοι καθεύ-
C δουσιν. ἀπὸ σημείων δὲ δύο περιτυχόντες ἀνδράσι τρισὶ κραι- 10
 παλῶσι καὶ λίαν πεφυκόσιν ἑξοίνοις, τούτους ζωγράφσαντες, ὡς
 οἶόν τε ἦν ἀνετάσαντες τὰς τῶν πολεμίων ἐπιβουλὰς ἀπάσας
 διέγνωσαν. οἱ μὲν οὖν Ῥωμαῖοι δεσμοῖς περιβαλόντες αὐτοὺς
 τῷ Γουδοῦϊ ζῶντας ἔξέπεμψαν. Γουδοῦϊς δὲ ὁ ταξίαρχος με-
 μαθηκῶς ἀπ' αὐτῶν δισχιλίους ἀνδράσιν ὀπλίταις ἐπὶ φρουρᾷ 15
 τῆς λείας τὸν Χαγῶνον συμφρούξουσθαι, ἤσθη ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ·
D καὶ οὖν ἀποκρύπτεται ἐν τινι φάραγγι. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι
 λαμπούσης ἡμέρας τὴν προνομίην διεσώζοντο, ὁ δὲ Γουδοῦϊς
 ἐπὶ τὰ νῶτα τούτων γενόμενος ἀθρόως τε ἐπιθέμενος τῷ δό-
 ρατι πάντας διέφθαρεν, καὶ ἀνασωσάμενος τὴν λείαν πρὸς τὸν 20
 Πρίσκον μεγαλοψύχῳ φρονήματι διεκόμισεν. ὁ δὲ Χαγῶνος
 ταῦτα δὴ τὰ τῆς ἀποιεῖξως μεμυθηκῶς ἀθυμῆα πολλῇ κατε-
V 263 βίβλητο. ἐπὶ μῆνας τοιγαροῦν ὀκτωκαίδεκα καὶ περαιτέρω Ῥω-
 μαίοις τε καὶ βαρβάροις τοῖς ἀνὰ τὸν Ἰστρον ἀνιλιζόμενοις οὐδὲν
 ἄξιον συγγραφῆς διαπέπρακται.

25

Ἔτους δὲ ἑνεακακιδεκάτου ἐπιστάντος τῷ αὐτοκράτορι

beretur. factus igitur barbaris propior, ex alta quadam specula globum
 praetereuntem videt. mox triginta mittit, qui eorum vestigia observent.
 per devia igitur Romani iter capiunt, ac sub secundam vigiliam noctis,
 quasi in latebris quibusdam barbaros indagarent, in silva per insidias
 sese condunt; mediaque nocte, virtute duce dormientes opprimunt. dua-
 bus inde leucis in tres crapula et vino graves admodum incidentes, ca-
 ptos, quantum possunt, examinant, omnia hostium molimina exprimunt,
 manicas iniiciunt, Gundui vivos mittunt. Gunduis taxiarchus ubi Cha-
 ganum ad praedam custodiendam duo millia constituisse ab eis didicit,
 nuntio laetus se in valle quadam occultat. barbari mane praedam asser-
 vabant, cum Guduis a tergo confertim invadens omnes interimit, praedamque
 receptam ad Priscum gloriabundus transmittit. Chaganus co-
 gnito adverso casu tristitia multa obruitur. ad menses igitur decem et
 octo, atque etiam amplius, Romanis ac barbaris apud Istrum versanti-
 bus nihil scriptione dignum est actum.

Anno decimo nono imperatori futura praenuntiantur, et communis

ἡ τῶν μελλόντων προαγόμεναι γίνεται, τὰ τε κοινὰ τοῦ κόσμου ἔξομολογοῦνται παθήματα· ἀνὴρ γάρ τις πρὸς τὸν τῆδε κόσμον διαλυσόμενος καὶ ἐν ἀσκήσει θειοφάνει τῶν ἀπορήτων μετεληγητῶς ἐπὶ τε τὸν μονήρη βίον κατακλιθεὶς, σπύθη σγυμνώσας, ἀπὸ τοῦ λεγομένου φόρου (τῶν ἐπισήμων δὲ οὗτος τόπος τῆς πόλεως) μέχρι τῶν προαυλίων τῶν ἀνυκτόρων ξιφήρης διαδρυμίων, ἄμμι τὸν αὐτοκράτορα τοῖς παισὶν ἐν φόνῳ μαχαίρας τεθνήξασθαι προηγόρευεν. ὥρα δὲ θέρους καὶ λόγος Ἡρωδιανὸν τῷ Μαυρικίῳ ἐς τὸ φανερὸν προσαναγγεῖλαι τὰ ἀποτεύγματα· ὁ δὲ ἀνὴρ ἐκ τῆς θείας ὁμφῆς κατισχυρίζετο τὰ τῆς προορήσεως ἐπιφανῆσαι αὐτῷ.

13. Καὶ γοῦν ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ὃ παρὰ τοῖς Ἀβάροις P 181
Χαγᾶνος τιμώμενος, τὰ περὶ αὐτὸν συλλεξάμενος πλήθη, περὶ τὴν Θρακικὴν Μυσίαν χωρεῖ, εἴτα Τομέα τῇ πόλει ἐφίσταται. 15 τούτων ὁ Πρίσκοσ πνθόμενος ἐπηρταζομένη τῇ πόλει προσομιλεῖ. Ῥωμαῖοι τσιγαροῦν καὶ οἱ βάρβαροι εἰς τὰ περὶ Τομέαν τὴν πόλιν στρατοπεδεύοντες ὥρας ἐπιγινόμενης χειμῶνος οὐδαμῶς τὸν χάροκα διελύσαντο. τοῦ δὲ ἤρος ἀνίσχοντος λιμὸς τοῖς Ῥωμαίοις ἐπέσκηψε. μελλούσης δὲ ἐπιβήσεσθαι τῆς μεγάλης τῶν Χριστιανῶν ἐορτῆς, καὶ πάθος ὁμοῦ καὶ ἀνάστυσιν τοῦ σωτήρος ἐορτά- B
ζειν θεοῦ, τοῦ τε λιμοῦ τοὺς Ῥωμαίους καταπιέζοντος, παραδόξῳ προνοίᾳ τινὶ ὁ Χαγᾶνος πρὸς τοὺς Ῥωμαίους προσβέβηται. ἡ δὲ ἀξίωσις ἦν λύσιν τῷ λιμῷ ἐπιθεῖναι. ὁ μὲν οὖν Πρίσκοσ ἐπὶ τῷ καινοπρεπεῖ τῆς ἀξιώσεως διηπόρει τε καὶ ἠπίσκει· ἐπεὶ δὲ 25 πίστει Ῥωμαῖοὶ τε καὶ βάρβαροι ἔδυσαν καὶ ἀντελάμβανον, πεν-

mundi calamitas palam profertur. nam vir quidam, qui rebus vitae huius valedixerat, et monasticum institutum sectatus exercitatione contemplationis arcana didicerat, gladium vagina vacuum prae se ferens, et a foro quod dicitur (est autem hic urbis locus illustris) usque ad vestibulum palatii currens, Mauricium ipsum liberosque eius gladio caesum iri vaticinatur. aestate item Herodianum quendam, qui se id divinitus accepisse affirmavit, eidem Mauricio publice exitium praedixisse vulgatum est.

13 Per hoc tempus Chaganus Abaris honoratus copias suas colligit. et ad Moesiae Thraciam iter intendit, deinde Tomeam aggreditur. quod ubi Priscus rescivit, urbi afflictæ cum auxilio adest. Romani igitur barbarique ad Tomeam castra habentes, quanquam hiems interveniente, perseverant. vere appetente Romanos famem occupat. cumque Christianis solennia mortis et resurrectionis domini salvatoris in foribus essent, Romanique commentus inopia premerentur, inexpectata quadam providentia, Chaganus legatione missa significat, si eis placeat, velle se eorum famem depellere. Priscus petitionis novitate anceps haerere ac diffidere. postquam vero inter utrosque data et accepta est fides,

Θημέρους σπονδάς συστησάμενοι τὴν ἀφοβίαν ἐπραγματεύοντο. ἀμύξας τοιγαροῦν ὁ Χαγῶνος ἐπισιτισμοῦ λιμώττουσι τοῖς Ῥωμαίοις παρήχεται. διὰ τοῦτο μέχρι τῶν χρόνων τῶν καθ' ἡμᾶς τῶν παραδοξολογουμένων τὰ τῆς βαρβαρικῆς φιλανθρωπίας ταύτης καθίστηται. τετάρτη δὲ ἡμέρα, καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς δυνάμεως 5 εὐθηνούσης τοῖς πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαιοτάτοις τῷ βίῳ ὁ Χαγῶνος πρόσβις ἐξέπεμψεν, Ἰνδικὰς ὑπὸ τοῦ Πρίσκου λαβεῖν ἀξιῶν καρυκίας. ὁ μὲν οὖν στρατηγὸς τοῦ βαρβάρου τὴν ἀξίωσιν ἐθεράπει, πέπερι τε ἐξέπεμψε καὶ φύλλον Ἰνδῶν κασίαν τε καὶ τὸν λεγόμενον κόστον. ὁ δὲ βάρβαρος τὰς Ῥωμαϊκὰς ὑπολαβῶν δω- 10 D ρεῖς, καταρωματισσάμενος ἤσθη λίαν περιχαρῶς. γίνεται τοίνυν ἀπόμαχος μέχρις οὗτου Ῥωμαίοις ἢ δημοτελῆς ἐκείνη καὶ μεγάλη πανήγυρις ἐπέπεραστο. συνηλλύζοντο τοιγαροῦν τὰ ἀντίθετα, καὶ οὐκ ἦν δίος ἐν ἑκατέραις δυνάμεισι. οὐκοῦν ἀποτελεσματισούσης τῆς ἑορτῆς ἀγγέλους ὁ Χαγῶνος ἐξέπεμψε, διακρίνεσθαι 15 ἀπ' ἀλλήλων ἀξιῶν τὰς δυνάμεις. οὕτω μὲν οὖν διαχωρίζεται ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων ὁ βάρβαρος.

Ἐκταῖος δὲ ὁ Χαγῶνος ἐπεὶ ἀκηκοί Κομεντιόλον δυνάμεις ἀναλαβόμενον μὲλλιν τῇ Νικοπόλει προσομιλεῖν, τὸ ὄπλιτικὸν συλλεξάμενος κατὰ Κομεντιόλου στρατοπεδιεύεται. Κομεντιόλος 20 δὲ ἤκειν τὸν Χαγῶνον ἀκούσας ἐπὶ τὴν Μυσίαν χωρεῖ, ἐπὶ τὰ Ζικιδίβα τὰς σκηνὰς συνενήξατο. ἑβδομαῖος δὲ εἰς Ἰατρὸν ἀφικνεῖται τὴν πόλιν. ὁ δὲ βάρβαρος εἴκοσι παρασάγγας ἀφιστήκει Ῥωμαίων. νηκτὸς δὲ μεσοῦσης ἐν ἀπορρήτῳ πρὸς τὸν Χαγῶνον P 182 ὁ τῶν Ῥωμαίων στρατηγὸς ἐξέπεμψεν ἄγγελον. εἶτα τὸ Ῥωμαῖ- 25

9. Ἰνδικὸν ἔκε.

ibid. τὸ ἔκε.

dierum quinque compositis indutiis, Chaganus esurientibus planstra cibarius referta submitit. quocirca usque hodie barbarica ista humanitas ut admirabilis et praeter omnium opinionem exhibita celebratur. die quarto, cum iam Romani rebus ad victum requisitis abundarent, Chaganus a Prisco Indica aromata petit; cui ille morem gerens, piper, folium Indicum, casiam et costum, ut vocatur, mittit. barbarus donis Romanorum acceptis et aromatibus delinitus incredibiliter laetatur, et ab armis temperat, quoad publica illa et praecipua celebritas praeteriit. habitabant igitur simul sub iisdem pellibus extra omnem metum adversariae copiae. festis diebus transactis Chaganus per nuntios agmina secerui postulat, ita Romani a barbaris separantur.

Die sexto, ubi comperit Comentiolum venturum cum exercitu Nicopolim, adversus eum procedit. Comentiolus id resciciens in Mysiam abit, et ad Zicidiba castra locat. die septimo ad Iatrum urbem accedit. barbarus viginti parasangis a Romanis aberat. nocte media dux Romanus secreto nuntium ad Chaganum mittit. deinde obiter, et quasi

ἂν προσέταξεν ἔξοπλισασθαι, ὡς ἐκ τοῦ παρήκοντος τὸν λόγον
 ποιούμενος· οὐ γὰρ ἔφησε Ῥωμαίοις ἔξ ἑωθινοῦ ποιήσασθαι πα-
 ράταξιν. οἱ μὲν οὖν Ῥωμαῖοι τοῦ πολέμαρχου χάριν ὑποτοπά- V 264
 σαντες ὄπλοφορεῖν προστάζει τούτοις τὸν στρατηγόν, τοῖς σιδη-
 ροῖς χιτῶσι τὰ περιστέρνια φράττουσιν· ἰδοὺ γὰρ αὐτοῖς ἐξέ-
 τασιν τοῦ ὀπλιτικοῦ ποιήσασθαι ἰθέλειν τὸν στρατηγόν. τὺς
 ἀκτίνας τοίνυν ἤλλου περιβαλόντος τῇ γῆ, ὕρῳσιν οἱ Ῥωμαῖοι
 μετ' εὐκοσμίας συντεταγμένον τὸν βάρβαρον, τὴν τε ἔκταξιν
 κατ' αὐτῶν συντόνως ποιούμενον. αἱ μὲν δυνάμεις αἱ περὶ τὸν
 10 Κομεντίολον ἔβλασφήμουν εἰς τὸν πολέμαρχον, αἴτιον αὐτὸν τῆς
 παρασκευάστου ταύτης ἀκοσμίας κατατιτωμένοι. Θρύλλον τοι-
 γαροῦν γεγονότος μεγίστου μένυ ὁ βάρβαρος ἀπὸ σημείων δύο
 τῆς Ῥωμαίων πληθύος. (14) Ῥωμαῖοι τοιγαροῦν θευσόμενοι B
 ἀναβολὴν τῆς ἐπιβολῆς τοὺς βαρβάρους λυμβάνοντας σιδηροφο-
 15 ροῦσιν ἄπαντες λίαν ὀπλιτικῶς, καὶ ἦν αὐτοῖς τὸ κακῶς παρο-
 φθὲν πρὸς δόρθωσιν εὐκαιρον. ὁ γὰρ Κομεντίολος τὺς τάξεις
 ἐτάραττε, ποτὲ μὲν ἀπὸ τῆς μέσης φάλαγγος τὺς δυνάμεις με-
 τατιθέμενος ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κέρασ, ποτὲ δὲ τοὺς ἀπὸ τῶν εὐ- C
 νύμων δυνάμειων ἐπὶ τὴν δεξιὰν μεταβάλλων. τῇ τοίνυν ἄλλο-
 20 προσάλλω μεταθέσει τῶν τάξεων πολλῆς γίνεται αἴτιος ἀκοσμίας.
 ἐντεῦθεν τάραχος ταῖς τάξεσι συνεκύρησέ. καὶ οὖν ὁ στρατηγὸς
 τῷ δεξιῷ τῆς καματάξεως κέρατι ἐν παραβύστω ἰδήλου τὴν ἀπο-
 σκευὴν διασώσασθαι καὶ πρὸς φυγὴν παρανίτικυ χωρῆσαι. ἀντὶ
 πολλοῦ τοίνυν τοῦτο ὑποτεταγμένοι περιπτυζόμενοι ἀποκλίνουσι
 25 πρὸς φυγὴν. ἐντεῦθεν αἱ λοιπαὶ τῶν Ῥωμαίων δυνάμεις τοῦτο D
 θεασόμεναι πρὸς τάραχον καταπίπτουσι. δυομένου τοιγαροῦν

In transitu loquens, militem arma capere iubet: non enim dixit illos
 mane conflicturos. Romani coniectantes ducem sua causa iubere arma
 expediri, quod exercitum in armis lustrare vellet, tunicas ferreis pe-
 ctora communiunt. ubi sol radios per terras diffudit, barbarorum ordi-
 nes contra infestos tendere aspiciunt. tum convicia in ducem iactantes
 ipsum ut confusionis istius dedita opera auctorem accusant. tumultu
 igitur ingenti excitato, barbarus altero lapide a Romanis constitit.
 (14) Romani cernentes barbaros gradum sistere, omnes ferro sese quam
 maxime instruunt; quodque male neglectum fuerat, id eis emendandi
 opportunitatem porrigit. Comentiolus autem perturbare ordines, et nunc
 quidem e media phalange in sinistram, nunc e sinistro in dextrum cornu
 transferre. qua commutatione multam in exercitum confusionem pertur-
 bationemque induxit. eos igitur qui dextrum cornu tenebant, occulte
 monet ut collectis vasīs repente fugam ineant. quod illi pro beneficio
 singulari amplectentes, terga vertunt. hoc viso reliquae copias, tumul-

τοῦ ἤλλου ἀπὸ σημείων δύο Ῥωμαίων ποιησαμένων-χάρακα, ἐν τοίτῳ δῆτα τῷ χώρῳ στρατοπεδεύονται. οἱ δὲ Ἄβαροι οὐ μεταφοίτων τὸν τόπον, ἐνθα τῇ προτεραλίῃ τὰς διατριβὰς ἐποιήσαντο. μεσοῦσης δὲ τῆς νυκτός, ἐν προσχήματι προθεόντων τινῶν ἐπιλέκτους ὁ στρατηγὸς συμφραζόμενος, ἐν ἀπορρήτῳ διαφυγεῖν 5 αὐτοῖς ἐγκελεύεται. εἶτα ἐξ ἐωθινοῦ ὁ Κομεντιόλος τῷ σιδήρῳ ὡς ἔπος εἰπεῖν ἐνοπλισόμενος κατειρωνεύετο ὡς ἀπὸ τεττάρων σημείων κυνηγετεῖν. διὰ τοι τοῦτο, ἧ ποδῶν εἴχε, τὴν ἀπόδρασιν ἐποιεῖτο. ἤλλου τοίνυν μεσοῦντος εἰς ἐννοίαν τῆς Κομεντιόλου ἀνοίας τὰ στρατόπεδα γίνεται, καὶ τοῦ στρατηγοῦ κατανε- 10 ροηκότα τὰς φροντίδας, πρὸς φυγὴν μετατιθέντα, τὸν γείτονα διεπεραιώσαντο ποταμόν, καὶ ἀποδιδράσκουσι μετὰ τινος ἀκο- 183 σμίας μεγίστης τεσσαυράκοντα σημεία ἀπὸ τοῦ χάρακος. ἐπεὶ δὲ ἀντημιόνητος ἡ ἀποφοίτησις ἦν, μεγίστοις περιπίπτουσι φόβοις. οἱ δὲ βάρβαροι κατόπιν βυδίζοντες τὸν λεγόμενον Ἰατρὸν διενή- 15 ξαντο ποταμόν. ἐπιθεμένων τοίνυν τῶν πολεμίων Ῥωμαίους, τὸ ὀπλιτικὸν ἀπορία καὶ δέος μετήσχετο. γίνεται τοίνυν ἡ φυγὴ κραταιὰ τῆς Ῥωμαίων πληθύος. ἐντεῦθεν οἱ βάρβαροι τὰ ἐχρῶματα τῶν διαβύσειων περιμάθηνται· κλεισοῦρας τῇ πατρίῳ Ῥωμαῖοι φωνῇ ἀποκαλεῖν ταῦτα εἰώθασιν. ἀτὰρ ἀναιροῦνται 20 τῶν Ῥωμαίων πολλοί. ἐπεὶ δὲ ὁ φόνος τοῖς Ῥωμαίοις ἦν διαρκῆς, τὸ ὀπλιτικὸν συστησόμενον φύλαγγα ἐξωθεῖται βίβη τὸν βάρ- 11 βρον. οἱ τοίνυν Ἄβαροι τῇ ἕνμῃ τῆς ἐπιθέσεως ἀποφοιτῶσι τῶν διαβύσειων. οὕτω μὲν οὖν οἱ Ῥωμαῖοι μεγάλοις κινδύνοις τῶν παρόδων ἀντιλαμβάνονται. ὁ δὲ Κομεντιόλος ἀσχήμῳ φυγῇ 25

11. μετατιθέντα IP.

tuantur. sole terris ablato, Romani duobus ab hoste milliaribus in castra sua redeunt. Abares loco hesterno non excedunt. nocte alta, specie quorundam praecurrentium dux quibusdam delectis et armatis, clam iubet uti fugam arripiant. mane, ut brevis sim, ferro instructus venationem institutorum se post 4 milliaria simulat, atque ita summa celeritate fugit. meridie milites Comentioli amentia perspecta cogitationibusque intellectis, dantes se in pedes flumen traiciunt, confusioneque maxima quadraginta millia passuum a castris fugitant. quod autem duce carebant, metu ingenti tenebantur. barbari sequentes Istrum amnem transeunt. hoste instante, Romani et formidine et consilii inopia conflictati, fugam summo conatu persequuntur. tum barbari transitus munita, quas patria lingua clausuras Romani appellare consueverunt, circumcidunt. magno Romanorum numero interfecto, milites praesidiarum in phalangem densati vi barbaros pellunt. Abares adversus vim tantam impares transitum deserunt, quem Romani acri praelio recuperant. Co-

πρὸς τὰ Δριζίπερα παραγίνεται, καὶ ταῖς πύλαις προσομιλήσας τοῦ ἄστεος ἤξιον εἰσόδου τυχεῖν καὶ θερμοῖς ὕδασιν ἀπορρῦσασθαι. οἱ δὲ ἄστοι ὕβρῃσι καὶ λίθοις τὸν ἀπόμαχον στρατηγὸν ἀπεπέμποντο. ὁ δὲ Κομεντιόλος ἐπὶ τὰ τεῖχη γίνεται τὰ μακρὰ. 5 οἱ δὲ βάρβυροι κατὰ μικρὸν τῶν Ῥωμαίων εἰς τοῦπίσω τραπέζων ἐπὶ τὰ Δριζίπερα πυραγίνονται, τὴν τε πόλιν ἐπόρθησαν, καὶ τὸν Ἀλεξάνδρου ναὸν τοῦ περιφανοῦς ἐν τοῖς μάρτυσι τῷ παμφάγῳ πυρὶ κατηνάλωσαν. τὸν τε τάφον τοῦ μάρτυρος εὐρηκότες ἀργύρῳ περιρριέμενον ἀνοσίως σκυλεύουσι, καθυβρί- 10 ζουσί τε τῇ ἐκβολῇ καὶ τὸ σῶμα τὸ ἐπὶ τῷ τύμβῳ ἐγκείμενον, καὶ λίαν ἐπὶ ταῖς νίκαις ὑψυμυχειζόμενοι ταῖς εὐώχλαις καταστιβαδεύονται.

15. Ἐν ταύταις τοιγαροῦν ταῖς ἡμέραις τὸ κατὰ πάντων ^V 265
τῶν ἔθνῶν κράτος αὐτοῦ ὁ ἡμέτερος πιστούμενος Ἰησοῦς, καὶ
15 εἰς κληρονομίαν τε παρὰ τοῦ πατρὸς τὴν οἰκουμένην λαβῶν κα-
τώσχεσθαι τε τὰ πέρατα τῆς γῆς, οὐδαμῶς τῷ Χυγῶνι ἡμάρτυ-
ρον τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν πυρῆκεν. ἀθρόα γὰρ ἐπιφοιτήσει λοι-
μοῦ τὰ τῶν βαρβάρων πλήθη, καὶ ἦν αὐτοῖς τὸ κακὸν ἀπυρρι-
τητον καὶ σοφίσματος οὐκ ἀνεχόμενον. εἰσπράττεται τοιγαροῦν ^D
20 ὁ Χυγῶνος, ἀνθ' ὧν Ἀλεξάνδρον ἠτιμάκει τὸν μάρτυρα, ἀξιο-
λόγους ποινάς· ἐπὶ γὰρ παῖδες αὐτῷ βουβῶσι περιτυγγάνουσι
θέρμη τε ῥαγδαία τινὶ καὶ φλογώδει, καὶ ἐν ἡμέρῳ μιᾷ τὸν τῆδε
καταλύουσι βίον. οὕτω μὲν οὖν ὁ Χυγῶνος δυστυχῶς εὐτυχεῖ
τὰ ἐπινίκια· ἀντὶ γὰρ παιῶνων καὶ ὁσμύτων καὶ ὕμνων καὶ κρό- ^P 184

mentiolus foede fugiens Drizipera venit; ad moenia urbis adit, ad corpus calida abludendum introitum flagitat. cives imbellem ducem contumelios et lapidibus abigunt. ita ad longum murum discedit. barbari, ut Romani recesserunt, paulatim Drizipera procedunt, urbem capiunt, aedem Alexandri martyris incliti incendio absumunt, eiusque monumentum argento ornatissimum nefarie spoliant. quin etiam corpus inde indignissime eiciunt, mirificeque victoria elati ad convivandum thoris discumbunt.

15. His itaque diebus Iesus dominus noster, qui a patre imperium in omnes gentes, et in hereditatem orbem terrarum et in possessionem terminos terrae accepit, regnum suum Chagano nequaquam intestatum esse voluit. passim quippe immissa pestilentia barbaros delevit, eratque malum indeprecabile, nec ulla medicina quantumvis sollerter excogitata curabile. itaque a Chagano ob Alexandrum martyrem tam ignominioso tractatum poena commerita exigitur. nam septem eius filii peste inguinalia corripiuntur, caloreque vehementi et igneo plane, et uno simul die extinguuntur. sic Chagnus in victoriis suis infeliciter felix fuit. nam pro paeanibus et canticis et hymnis et manuum plausibus et salta-

των χειρῶν καὶ συμφωνίας χορῶν καὶ γέλωτος κυματίζοντος θρή-
 νους εἶχε καὶ δάκρυα καὶ πένθη ἀπαρηγόρητα καὶ ζημίαν ἀνυπο-
 μόνητον. ἐβύλλετο γὰρ ὑπὸ στρατευμάτων ἀγγέλων, καὶ φρι-
 νερὰ μὲν ἦν ἡ πληγὴ, ἀόρατος δὲ ἡ παράταξις.

Κομμεντιόλου τοίνυν εἰς τὸ βασίλειον ἐνδημήσαντος ἄστου 5
 συνενδημοῦσιν αὐτῷ καὶ οἱ θόρυβοι, καὶ τῷ θρούλλῳ κλυδωνι-
 ζομένης τῆς πόλιως ἐξωγραφούντο ταῖς ἐλλείουσιν οἱ κίνδυνοι, τῇ
 τε φαντασίᾳ τὰς ἀκαισίους τύχας ἅπας ἐρηγόρους ἀνιρατεύετο.
 ἐς τηλικούτου τοίνυν κακῷ τὰ τῶν Βυζαντιῶν ἐχώρει, ὡς καὶ
 τὴν Εὐρώπην καταλιπεῖν ἂν δοκιμάζειν αὐτοὺς καὶ πρὸς τὴν 10
 Β' Ἀσίαν μεταφοιτῶν πρὸς τὴν Χαλκηδῶνα ποηήσασθαι τὴν μετᾶστα-
 σιν. ἡ δὲ Χαλκηδὼν πόλις καθίστηται εἰς τὸ ἀντιπέραν τοῦ βα-
 σιλείου πολίσματος. ἐνομιζέτο γὰρ ὀρηγήτριον εὐθεῖον ὑπεῖναι
 τοῖς Βυζαντιοῖς ἢ Χαλκηδῶν. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τοὺς σωματο-
 φύλακας ἀναλαβὼν, οὓς ἐξουβίτωρας Ῥωμαῖοι ἀναγορεύουσι, 15
 καὶ τὸ ὀπλιτικὸν συλλεξάμενος τὰ μακρὰ διεφθέρησε τέλχη.
 ὑπῆν δὲ αὐτῷ καὶ ἐκ τῶν δῆμων τῶν ἐς Βυζάντιον πλειοστὴ ἀπό-
 μοιρα. ὀδυρόη δὲ ἡμέρα, καὶ ἡ σύγκλητος παρήναι τῷ Καισαρι
 πρὸς τὸν Χαγᾶνον πρὸς βίβαν ἐκπέμψασθαι. ὁ δὲ βασιλεὺς προσ-
 καλισάμενος τὸν Ἀρμάτωνα πρὸς βῆν χειροτονεῖ, καὶ ὡς τὸν 20
 Χαγᾶνον ἐξέπεμψεν. ὁ μὲν οὖν Ἀρμάτων εἰς τὰ Δριζίπερα γίνε-
 C ται, πλήθῃ δῶρων ἐπιφερόμενος. ὁ δὲ Χαγᾶνος τὰς παρούσας
 τύχας κατοδυρόμενος ἐθρήνη ἀσχέτως τὴν ἀποβολὴν τῶν υἱῶν
 τῆν τε τῶν δυνάμεων λύμην. δέκα δὲ ἡμέρας ἐνδιατρίψας ὁ

17. ἐκ τῶν] ἐκ τῆς τῶν IP.

24. τῶν add. Exc.

tionum numeris et risu effusissimo lamenta et lacrimas et lectam nulla consolatione sanabilem et iacturam intolerandam adeptus est. percussus est enim ab angelorum exercitibus; et cum plaga esset aspectabilis, acies tamen illa visu contingi non potuit.

Commentiolum urbem imperatoriam ingredientem rumores comitati sunt, tumultuque eam pervadente motus futura pericula depingebat; et unguisquisque adversae fortunae imagines animo repraesentans, etiam vigilans somnabat quodammodo. eo igitur malorum res Byzantina delapsa est, ut de Europa deserenda et Asia atque Chalcedone incolenda civis serio cogitarent. est autem Chalcedon e regione Byzantii, quae vitandae tempestatum imminenti portus fore accommodatus videbatur. imperator cogit milites, quos cum custodibus corporis sui (Romani excubitores vocant) et maxima parte civium Byzantiorum ad longam merum ab bestiis usendum mittit. octavo die senatus Caesarum de legatis ad Chagamen mittendis hortatur; qui accito Harmatoni eos partes mandat. Harmaten multis cum muneribus Drizipera venit. Chagamen praesentes fortunae lamentans, amissionem filiorum pestiferamque copiarum exitium immonse dolere prosequitur. decem diebus ibi positus, Harmaten conve-

πρέσβυς τῷ Χαγάνῳ πρὸς λόγους οὐ γίνεται· ἦν γὰρ τὸ πένθος
 δριμύν καὶ τὰ τῆς συμφορῆς ἀμεθύδευτα. δωδεκάτῃ δὲ ἡμέρᾳ
 εἰσάγεται ὁ πρέσβυς εἰς τὴν τοῦ βαρβύρου σκητὴν. ὁ μὲν οὖν
 πρέσβυς λόγοις ἡπλοῖς κολακεύει τὸν βάρβαρον· ὁ δὲ Χαγᾶνος
 5 δυσουασχέτως εἶχε τὰ βασιλικὰ καταδέξασθαι δῶρα, μονονουχὶ
 τὸ τῆς τραγωδίας ἐπιφθγγόμενος “ἐχθρῶν ἕδωρα δῶρα κοῦκ
 ὀνήσιμα.” καὶ γοῦν ὁ πρέσβυς πλείστοις λόγοις χρησόμενος πεί-
 θει τιμηθῆναι τοῖς δώροις τὸν βάρβαρον. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ τὴν D
 εἰρήνην ὁ βάρβαρος συσιτησόμενος πρὸς τὴν ἀνάλευξιν ἔβλεπεν,
 10 ἔβρασκε δὲ ὁ Χαγᾶνος ἐπὶ λέξεως τάδε “κρίναι ὁ θεὸς ἀνὰ μέσον
 Μιυρικίον καὶ ἀνὰ μέσον Χαγάνου, ἀνὰ μέσον Ἀβάρων καὶ ἀνὰ
 μέσον Ῥωμαίων.” κατηγιᾶτο γὰρ αὐτοκράτορα τὴν εἰρήνην σα-
 λεῦσαι. οὐκ ἀπὸ δὲ τρόπου τὰ ῥήματα· τῷ ὄντι γὰρ οἱ Ῥωμαῖοι
 παραχαράκται τῆς εἰρήνης γενόμενοι καὶ τοῦ πολέμου δημιουργοὶ
 15 τοῖς προηγορευμένοις περιπίπτουσιν ἀτυχήμασιν· τῶν γὰρ κακῶν
 ἐνάρξιων τὰ ἀποτιλευτήματα χαλεπὰς τὰς ἱφανείας πυρῆεται. V 266
 διομολογεῖται δὲ Ῥωμαίοις καὶ Ἀβάροις ὁ Ἰστρος μεσίτης, κατὰ
 δὲ Σκλαβηνῶν ἔξουσία τὸν ποταμὸν διανήξασθαι. ἐπεντίθενται
 δὲ καὶ ἄλλαι εἴκοσι χιλιάδες χρυσῶν ταῖς σπονδαῖς. ἐν τούτοις
 20 ὅτῃ Ἀβάροις καὶ Ῥωμαίοις ὁ πόλεμος πέρασ ἐλάμβανεν.

16. Κατὰ τοῦτον δὴ τὸν ἐνιαυτὸν τὴν Αἰγυπτιακὴν P 185
 ἱπαρχότητα Μηνῦ διανύοντος πρὸς τοῖς ῥείθροις τοῦ Νείλου
 παρὰδύξων τινῶν ἐπιφάνεια γίνεται. ἐδέξαι γὰρ τὸν ἐπιβεβη-
 κότα τῆς τῶν Αἰγυπτίων ἀρχῆς ἀφικέσθαι ἐπὶ τὸ λεγόμενον

siundi copiam impetrare non potuit: erat quippe dolor vehemens, ut
 dixi, nec levandas calamitati ulla via ratione apparebat. die duodecimo
 in tabernaculum introducitur, barbarumque leni ac placida oratione de-
 mulcet. Chaganus imperatoria dona suscipere gravatur, tantum non illud
 e tragoedia occinens, “hostium dona non dona, nec utilia sunt.” tan-
 dem multis verbis eum legatus permovet ut se donis coli patiatur. postri-
 die pace firmata domum redit, haec ad verbum eo succinente: “iudica,
 deus, inter Mauricium et Chaganum, inter Abaros et Romanos.” ac-
 cusebat enim imperatorem ruptae pacis, nec mentiebatur: re vera nam-
 que Romani pace male conservata et bello irritato, praedictas sibi cla-
 des accersebant. etenim principia non bona pernicioso exitu concludun-
 tur. ex pacto autem Ister ad Romanorum Abarumque fines dirimendus
 constituitur, et potestas eiusdem contra Sclavos traiciendi conceditur.
 praeterea denuo vicena aureorum millia antea pactis adduntur. atque
 hoc modo bellum inter Abaros et Romanos profugatum est.

16. Hec anno Mena Aegypti praefecturam gerente in Nilo flumine
 mira quaedam, et inopinata apparuerunt. nam cum praefectus hic in
 locum Aegypti, qui a figura elementi Delta nomen accepit, negotii causa

*Ἄλιτα· τύπος δὲ οὗτος ἐκ τοῦ σχήματος τοῦ χώρου τὴν ὀνομα-
 σίαν ἀπολαβών. τοίνυν περὶ πρώτην ἔω ἐπὶ τὰς ὄχθας τοῦ πο-
 ταμοῦ ποιουμένου τοῦ ἡγεμόνος τὴν πάροδον ἄνευσιν ἐκ τῶν λα-
 γόνων τοῦ ποταμοῦ ἀνήρ κατάπληκτος τῷ μεγέθει, τὸ πρόσωπον
 γήγασιν ἐμφερές, τὸ βλέμμα δριμύς, τὴν κόμην ἐπίξανθος με- 5
B μιγμένην τινὶ πολιῇ, τὴν παρειὰν τοῖς εὐσωματοῦσι καὶ πρὸς
 τὰς παλαιστρας γενομένοις παρειοκῶς, τὴν ψῦαν τοῖς ναυτικοῖς
 ἐμφερές, εὐστερνος, τὰ πῶτα ἥρωικός, τοὺς βραχίονας ἰσχυ-
 ρός. ἀλλὰ μέχρι τῆς χύστεως τὴν ἱστορίαν παρέρχεται, τὰ δὲ
 λοιπὰ μέλη τοῦ σώματος ἢ τῶν ὑδάτων φύσιν ἀπέκρυπτεν· ἐψ- 10
 κει γὰρ ἀισχυνομένῳ ἀνδρὶ τὰ παιδουργὰ τοῖς τοῦ θεάτρον ἐπι-
 δεξασθαι μόρια. τοῦτον ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας ἡγεμὼν Θεαυόμε-
 νος ἔβαλλε τοῖς ὄρκοις πυκνῶς. ἡ δὲ ἔλεγεν ἐκεῖνος, ταυτὶ ἐστίν,
C εἰ μὲν δαιμοτιῶν τινῶν καθέστηκεν ἐπιφοίτησις, ὑβλαβῶς κατε-
 λῦσαι τὸ θεάτρον καὶ τὴν ἡρεμίαν ἀσπύσασθαι τὸ φαινόμενον· 15
 εἰ δὲ δημιουργικαὶ φροντίδες τοῦτον δὴ τὸν ὀρώμενον προηγ-
 καντο, τὰ τῆς θεωρίας μὴ λῦσαι πρὶν πάντως ἐμφορηθῆναι τῆς
 παραδόξου ταύτης ὀρύσεως. λόγος δὲ ἐκεῖνον ἀετὸν πεφυκέναι
 τὸν Νεῖλον, ὃν εἰδώσει ποιητῶν ἀναπλάττεσθαι ῥήματα. τὸ
 μὲν οὖν Νειλῶν ζῶον ἐκεῖνο (εἰπεῖν γὰρ ἄνθρωπον οὐπω τεθάρ- 20
D ρηκα) τοῖς ὄρκοις κατεπαρόμενον ἐς τὸ φανερὸν διήρκει καὶ τὴν
 τοῦ σώματος ἐμφάνειαν τοῖς πῦσι παρέρχεται. τρίτη δὲ ὥρα τῆς
 ἡμέρας, καὶ ἄνευσιν εὐθὺς ἐκ τῆς τῶν ὑδάτων κοιλίας καὶ θηλύ-
 μορφον ζῶον· τὴν γὰρ φύσιν ἐδήλου ἢ πρόσοψις, οἷ τε μαζοὶ
 καὶ αἷ τοῦ προσώπου λειόττητες ἢ τε κόμη καὶ ἄπυσα ἢ τοῦ φαι- 25*

venisset manequē ad littus accessisset, ab imo fluvio vir obstupescendae
 molis emerit, facie gigantem referens, truci aspectu, coma subflava,
 canis intermixta. malae, quales habitiorum et ad palaestram instituto-
 rum esse solent. lumbi nautici, pectus validum, tergum latum, qualis
 heroum, brachia torosa. porro usque ad naturam sese spectandum prae-
 bebant: reliqua membra aquae cooperiebant. imitabatur enim virum pu-
 dentem, nolentemque partes illas liberorum procreationi idoneas specta-
 tum oculis exponere. hunc contemplatus Alexandrius sive Aegypti prae-
 tor crebrius adiurat, ut si quidem e daemionibus sit, spectatores illaesos
 dimittat et quiescat, sin aliquid naturae opificio productum, ne ante se
 subducatur quam omnes praesentes intuenso oculos animoque satiaverint.
 rumor fuit eum ipsum fuisse Nilum, poetarum fabulis nobilitatum. hoc
 igitur Niloticum animal (hominem enim dicere vereor) adiurationibus
 obligatum diutius in aperto mansit, corpusque videndum omnibus obie-
 cit. tertia hora post etiam ex undis recta emergit mulieri simile animal,
 quod ipse vultus femineus glaber, item mammae, comae, quae partim
 in modum collectae, partim solutae pendebant, totaque corporis apparen-

ρομίλου σώματος σύνταξις, αἷ τε περιπλοκαὶ καὶ τὰ ἔκλυτα. ἔλαμπε δὲ τῇ ὥρᾳ τὸ γύναιον. ἡ δὲ κόμη τῷ θήλει λίαν μελάντερος. ἦν δὲ τὸ ζῶον τὸ πρόσωπον ἔκλεινον, εἶριν, τὴν χεῖρα εὐδάκτυλον, τοῖς χεῖλεσιν εὐκοσμον. ἐσφρίγα δὲ τῷ μαζῷ, καὶ βτῇ φαντασίᾳ τὸ τιτθίον ἐδόκει ἄρτι ὑπὸ τῆς ἴβης προκύψαι μικρόν. τὰ δὲ ἐγκύλπια τοῦ γυναιου ἀνιστόρητα ἢ τῶν ὑδάτων φύσις ἐφύλαττε, τῆς ἐνῆς τὰ μυστήρια ὡσπερ ἀμνήτους τινὰς τῶν ἀπορρήτων τοὺς θεατὰς ἀποκρύπτουσα. ἡ μὲν οὖν περιπολος τάξις ὃ τε ἡγεμῶν μέχρι τοῦ κλῖναι τὸν ἥλιον ἐψυχαγῶγε P 186
10 τὰ ὄμματι. ἡλίον δὲ κλιναντος κατέδυσεν τὰ ὄρώμενα εἰς τοὺς ἀπ' ἀρχῆς τῶν ὑδάτων πυθμῆνας, ἀφωνία τὴν ἐπίδειξιν συστησάμενα· ἀφθόγγῳ γὰρ σιωπῇ τὴν ἱστορίαν τοῖς ἐρασταῖς ἐπεδείξαντο.

Οὐκ ἂν δὲ περιοψόμεθα ταῦτα δι' τὰ παράδοξα διηγήματα, 15 ἂν περὶ τοῦτου δὴ τοῦ ποταμοῦ καὶ τοῖς πρὸ ἡμῶν πεφιλοσόφηται ἄριστα· ἔλκοντες γὰρ τὸ γένος ἐντεῦθεν εἰκότως τοῖς περὶ τοῦ Νείλου διηγήμασιν οὐκ ἀπροσφόρως φιλοχωρήσωμεν. περὶ μὲν B τοῦ Ἄπιδος Ἡροδότῳ παραχωρητέον τῷ πολυπράγμονι, περὶ δὲ τῶν ἀνθρωπομόρφων καὶ Νειλώων ζῶων καὶ τοῖς πάλαι ἰστόρη- 20 ται. τίνος δὲ σημαντικὸν ἢ τούτων ἐνδημια καθέστηκεν, εἰπεῖν ἐθάρρησεν ὁ Λυδός, τῶν ἄλλων λίαν νεώτερος καθεστώς, ὅς V 267 κατὰ τοὺς χρόνους ἐγνωρίζετο Ἰουστινιανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος. ἡμεῖς δὲ τι μικρὸν τὴν συνέχειαν ὑποκλέψαντες περὶ τῶν θειρινῶν ἀναβύσεων τοῦ Νείλου διέξιμεν, τὰ ἐπισημότερα τῶν ἱστοριῶν

tis constitutio indicabant. femina erat pulcritudine eximīa: capilli nigri admodum, facies candidissima, nasus belle formatus, digiti elegantes, labia rosea. sororiabant ubera, et papillae a recenti puertate aliquantum prospicere ac sese exortare videbantur. locos autem aqua tegens ab aspectu removebat, mysteria cubilis ab intuitum luminibus tanquam arcanis nondum iniiatorum abscondens. praefectus igitur et circumfusa cohors usque ad occasum solis spectando voluptatem capiebant. imminente iam nocte visa illa in ima aquarum, unde extiterant, descendunt, cum se cupide lustrantibus vocem quodammodo eripuissent: ita altum omnes admirabundi silebant.

Verumenimvero quae de hoc flumine nec opinabilia memorantur et ab aliis ante nos prudenter disputata sunt, negligenda nobis non videntur. nam cum inde genus trahamus, iure iis quae de Nilo quidam tradiderunt, nec sine utilitate immorabimur. de Apide aliquid Herodoti curiositati largiendum est. de animalibus Nili humanam figuram referentibus veteres conscripserunt, quid ea in futurum portenderent, Lydus, caeteris multo recentior (Iustiniano enim imperante floruit) prodere memoriae non dubitavit. nos historiae nonnihil interrupta serie, de

διηγήματα ἀξιολόγω μνήμη τινὶ τοῖς ἀκροάμασι προβαλλόμενοι.

- C 17. Οὗτος δὲ ὁ Νεῖλος μέγιστος ἀπάντων τῶν περὶ τὴν οἰκουμένην καθιστῶς ποταμῶν, καὶ πολλῶν τῆς Αἰβύης καὶ τῆς Αἰθιοπίας τῆς τε Ἰνδικῆς αὐτῆς γῆν παραμείβων, τοῦ τε Γάγρου καὶ Ἰνδοῦ προτερεύων κατὰ τὸ μέγεθος, ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἀνθρώπων τὰς πηγὰς ἀποκρύπτει. Θέρους τοίνυν ἀκμάζοντος τὰς αὐξήσεις λαμβάνει, ἐναντίον τῇ φύσει τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ἄπασαν ποταμῶν. τὰς δὲ αἰτίας τὰς παρὰ τοῖς πολλοῖς εἰρημέναις τοῖς ἀρχαίοις προτειθειμένας ἐπὶ λέξει τῇ παρούσῃ ὑποβάλλομεν ἱστορίᾳ. οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Ἑλλύνικον καὶ D Κάδμον, ἔτι δὲ Ἑκαταῖον, εἰς τὰς μυθώδεις ἀποφάσεις κατέφυγον· Ἡρόδοτος δὲ ὁ πολυπράγμων, εἰ καὶ τις ἄλλος πολλῆς γενοῦσας ἔμπειρος ἱστορίας, ἐπιχειρήσει περὶ τούτων ἀποδοῦναι τὸν λόγον, ἠκολουθητικῶς δὲ ἀντιλεγόμεναις ὑπονοίαις εὕρεσκειται. 15 ὁ δὲ Ξενοφῶν καὶ Θουκυδίδης ἐπαινούμενοι κατὰ τὴν ἀλήθειαν μᾶλλον τῶν ἱστοριῶν τούτων ἀπέσχοντο. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἐφορον καὶ Θεόπομπον μάλιστα πάντων ἐπιταθέντες εἰς αὐτὰ οὐδαμῶς τῆς ἀληθείας ἐγένοντο γνώριμοι, οὐδὲ ἄμειλιον δὲ ἄλλὰ διὰ τὴν τῆς χώρας ἰδιότητα τὸν λόγον ἠγνόησαν. ἀπὸ γὰρ τῶν ἑκα- 20 θεν χρόνων ἄχρι Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου προσαγορευθέντος ἕνα ὡς ἐπίπαν τὰ περὶ τοὺς τόπους τούτους παντελῶς ἦν καὶ τοῖς ἐπιβαίνουσιν ἐπικίνδυνα. τοῦ δὲ προειρημένου βασιλέως

4. an πολλήν?

aestivo Nilii incremento disserentes, insigniora et memoria digna ad audiendum proponemus.

17. Nilus omnium fluviorum orbis terrae latissimus, multorumque per Libyam Aethiopiam Indiam regiones secans, ipsamque Gangem et Indum magnitudine superans, oculis humanis fontes suos, sive primam originem unde erumpit, negavit. aestate igitur fervente, secus quam caetera orbis flumina solent, excrescit. causas a multis et praeclis scriptoribus allatas huic historiae fideliter inseremus. Hellanicus igitur, Cadmus et Hecataeus ad fabulas confugiunt. Herodotus, ut est curiosus et si quisquam alius historiarum gnarus, huius rei rationem afferre conatus est. sed cum suspiciones potius inter se contrarias secutum apparet. Xenophon et Thucydides, qui a rerum explicandarum veritate magis commendantur, nihil huiusmodi habent. Ephorus et Theopompus quasquam omnium maxime in hanc cognitionem intenti, non potuerunt tamen eam liquidam adipisci. ignorantiae eorum causa non negligentia, sed regionis conditio fuit. iam inde enim ab antiquis saeculis usque ad Ptolemaeum cognomento Philadelphum, pleraque locorum istorum ignota omnino et inexplorata atque advenis etiam periculosa fue-

μεθ' Ἑλληνικῆς δυνάμεως ἐς Αἰθιοπίαν στρατεύσαντος ἰγνώσθη F 187
 τὰ κατὰ ταύτην τὴν χώραν λίαν ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀκριβέστερον. οἱ
 μὲν οὖν κατ' Αἴγυπτον ἱερεῖς ἀπὸ τοῦ περιφροῦτος τὴν οἰκουμέ-
 νην ὠκεανοῦ φασὶ τὸν Νεῖλον λαμβάνειν τὴν σύστασιν, λέγοντες
 5 μὲν οὐδὲν ἄληθές, ἐπορία δὲ λύοντες τὴν ἀπορίαν, καὶ λόγον
 φέροντες εἰς πίστιν πολλῆς προσδεόμενον πίστειως, ὄφρα τὴν τὴν
 διήγησιν καταλιμπάνοντες βεβαιώσωσι. τῶν δὲ Τρωγλοδυτῶν οἱ
 μεταναστίντες ἐκ τῶν ἄνωθεν τόπων, οἱ καὶ Βόλγιοι προσαγο-
 ρεούμενοι, λέγουσιν ἐμφάσει εἶναι τινὰς περὶ τοὺς τόπους ἐκε-
 10 νους, ἔξ ὧν ἂν τις συλλογίσαιτο διότι πολλῶν πηγῶν εἰς ἓνα τό-
 πον ἀθροιζομένων τὸ ρεῦμα τοῦ Νεῖλου συνίσταται. ἄμειλι καὶ
 πολυγονώτατον αὐτοὶ ὑπὲρ ἅπαντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην
 ποταμοὺς πεφυκέναι φασίν. οἱ δὲ κατοικοῦντες τὴν νῆσον τὴν
 ὀνομαζομένην Μερὸν (αὕτη δὲ ἐπὶ τὸ Νεῖλον ἴδρυται ρεῖθρον)
 15 τὸν ποταμὸν κεκλήκασιν Ἀσταποῦν, ὅπερ ἔστι μεθερμηγευόμενον
 εἰς τὴν τῶν Ἑλλήνων διάλεκτον ἐκ τοῦ σκότους ὕδωρ· ἀκαταλη-
 ψία γὰρ οὗτοι ἀνατιθέουσι τοῦ ποταμοῦ τούτου τὴν φύσιν. Θα-
 λῆς μὲν οὖν εἰς τῶν ἐπτὰ σοφῶν ὀνομαζόμενος φησὶ τοὺς ἐτησίαις
 ἀντιπνέοντας ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ ποταμοῦ κωλύειν εἰς τὴν θάλασ-
 20 σαν προχεῖσθαι τὸ ρεῖθρον, καὶ διὰ τοῦτο αὐτὸν πληρούμενον C
 ἐπικλύζειν ταπεινὴν οὖσαν καὶ πεδιάδα τὴν Αἴγυπτον. τοῦ δὲ
 λόγου τούτου καίπερ εἶναι δοκοῦντος πιθανοῦ ῥᾶδιον ἐξελέγχει τὸ
 ψεῦδος· εἰ γὰρ ἦν ἀληθές τὸ λεγόμενον, ἅπαντες οἱ ποταμοὶ οἱ

14. an Νεῖλῶνον?

20. τοῦτον αὐτὸ IP.

runt. postquam vero rex, de quo diximus, cum Graecis copiis Aethio-
 piam est ingressus, regio haec, ut paucis dicam, multo exploratius at-
 que perfectius cognosci coepta est. sacerdotes igitur Aegyptii, ab
 Oceano orbem circumdante Nilum oriri affirmantes, nihil dicunt, et du-
 bium quod est, per dubium dissolvunt; rationemque ad fidem concilian-
 dam adducentes, quae ipsa vehementer fide indiget, quod narrant, con-
 firmatione destitutum relinquunt. Troglodytae, qui e superioribus locis
 migrarunt et Bolgi appellantur, dicunt in locis illis cavitates esse;
 unde quispiam ratiocinetur multis fontibus in unum confluentibus Nili
 fluentum intumescere. sane omnium quoque mundi fecundissimum hunc
 esse aiunt. qui vero insulam Nili, Meroe dictam, incolunt, fluvium
 Astapum nominant, quam vocem transferas "e tenebris aqua profluens:"
 naturam enim huius fluminis incomprehensam esse isti statuunt. Thales
 unus de sapientibus docet discedenti Nilo Etesias resistere, et cursus
 eius eorum flatibus acto contra ostia mari sustineri; atque hinc illum
 exuberantem per totam Aegyptum, quae depressa et campestris sit,
 late exspatiari. sed huius rationis, quamvis probabilis videatur, non
 difficile est falsitatem ostendere. nam si quid veritatis haberet quod

- τοῖς ἐτησίαις ἐναντίας κεκτημένοι τὰς ἐκβολὰς ἂν ἐποιοῦντο τὴν ὁμοίαν ἀνάβασιν. Ἀναξαγόρας δὲ ὁ προσαγορευόμενος φυσικός τὴν τηκομένην κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν χιόνα τῆς τοῦ ποταμοῦ πληρώσειως ὑπάρχειν αἰτῶν ἐδόξασεν· ὅψ καὶ ὁ τραγωδοποιὸς Εὐριπιδῆς πειθόμενος ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ποιήμασι τοῦτο συντίταγε. ταί-
 V 268 τὴν μὲν οὖν τὴν ἀντίθεσιν οὐ πολλῆς ἀντιθέσεως δεῖσθαι φαμεν, φανεροῦ καθεστῶτος τοῦ ψεύδους· διὰ γὰρ τὴν ὑπεροχὴν τῶν
 D καυμάτων ἀδυνατόν χιόνα περὶ τὴν Αἰθιοπίαν συνίστασθαι· καθόλου γὰρ περὶ τοὺς τύπους ἐκείνους οὐ πάγος, οὐ ψῶχος οὔτε ὄλως χειμῶνος ἔμφασις πέφυκε, καὶ μάλιστα τροπαῖς θειριναῖς. 10 εἰ δὲ καὶ τις εἴποι τῷ τῆς συγχωρήσεως τρόπῳ εἶναι πλήθη χιόνων κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ αὐθις ἐλέγχεται τοῦ προλεχθέντος δοκιμωτάτως τὸ ἐξίτηλον. ἅπας γὰρ ποταμὸς ἀπὸ χιόνος τὴν περιουσίαν λαχὼν ὁμολογουμένως αὔρας ψυχρὰς ἀναδίδωσιν, ἀλλὰ καὶ τὸν ἄερα παχύνειν πέφυκε· περὶ δὲ τὸν Νεῖλον τὸν πο-
 15 ταμὸν οὔτε νέφους ὑπόστασιν ἔστιν εὐρεῖν οὔτε αὔρας ψυχρὰς οὔτε παχνομένην τοῦ ἄερος τὴν φύσιν. Ἡρόδοτος δὲ τὸν Νεῖλον εἶναι μὲν τηλικούτον φησιν ὅποῖός τις καὶ φαίνεται κατὰ τὴν
 P 138 πληρώσειν, χειμῶνος δὲ ὦρα τὸν ἥλιον κατὰ τὴν Αἰθῶν γερόμενον ἐπισπᾶσθαι πρὸς ἑαυτὸν ὑγρὰς οὐσίας συστήματα ἐκ τῶν Νειλώων ὑδάτων, κἀντεῦθεν χειμῶνος ὦρα ἤτιονα γίνεσθαι τὸν ποταμόν· τοῦ δὲ θέρους ἐπιστάντος, καὶ πρὸς τοὺς ἄρκτους ποιουμένου τὴν βῆδισιν, ἀναξηραίνειν καὶ ταπεινοῦν τοῖς περὶ τὴν Ἑλλάδα ποταμοὺς πεφυκότας· διὰ τοῦτο μὴ παραδόξον κα-

6. an θείσειν?

23. τὴν] τοῦ ἡλίου τὴν?

ait, omnes fluvii, qui contra flantibus Etesiiis a mari repercuntur, similiter magnis auctibus excrescerent. Anaxagoras cognomento physicus solutis in Aethiopia nivibus Nilum attolli est opinatus; cui assentiens tragicus poeta Euripides id ipsum in poematis suis posuit. hanc igitur oppositionem non multa oppositione opus habere dicimus, quandoquidem vanam esse claret. nam propter fervores incredibiles in Aethiopia aquam in nivem densari non est ut possit fieri. prorsus enim in locis illis nec glacies nec frigus nec ulla hiems, et solstitio aestivo potissimum, cernitur. quodsi concedamus in Aethiopia nivem altam cadere, tamen quod ante de ea liquata asserebatur, rursum ut vanum ac frivolum probabilissime refellitur. omnis quippe fluvius aquis nivium solutarum accrescens, convenienter auras quoque frigiditas expirat, quin et coelum crassum reddit. atqui circum Nilum neque nebulae alicuius concretionem neque auras gelidas neque aërem crassum reperias. Herodotus porro Nilum tantum esse scribit quantus cum plenus est apparet, hieme autem solem supra Libyam volventem ex undis Niloticis humentis substantiae copiam attrahere, atque inde per hiberna flumen parcius ire. aestate redeunte et ad arctos sole reverso, Graeciae flumina siccare et

θιστάναι τὴν περὶ τὰς θειρινὰς τροπὰς τοῦ Αἰγυπτίου πλήρωσιν
 ποταμοῦ. ἀλλ' αἰδοῖ τῆς φιλομαθείας τοῦ ἀνδρὸς οὐ διεξοδικῶς
 κατηγοροῦμεν τοῦ σφάλματος. εἰ γὰρ ταῦτα σύμφωνα τοῖς
 ἀληθεῖσι καθίστατο, πάντως ἔν καὶ ἀπὸ τῶν ἄλλων κατὰ τὴν
 5 Αἰβύνην ποταμῶν ὁ ἥλιος ἀνελάμβανε καὶ ἀδελφὰ τῶν πυθμιά-
 των τοῦ Νείλου. ἀλλὰ μὴν τοιοῦτον οὐδὲν περὶ τοὺς Αἰβνας
 ποταμοὺς ἔστι θεῖσασθαι. οὐκοῦν ὁ συγγραφεὺς ἀποσχεδιάζει B
 τὸν λόγον. Δημόκριτος δὲ ὁ τῆς φύσεως ἀειγῆος περὶ τὰς ἕρ-
 κτους ὦρᾳ χειμῶνος καταφέρεσθαι πολλὴν διαβεβαιοῦται χιόνα,
 10 θέρους δὲ ὑπόντος ὑπὸ τῆς αἰθάλης διαλίεσθαι ταύτην, ἔνθεν
 φησὶ γίνεσθαι τηκεδύνα πολλήν, καὶ διὰ τοῦτο τίκεσθαι πολλὰ
 νέφη παχύτερα περὶ τοὺς μετεωροτέρους τῶν τόπων, σαφυλοῦς
 τῆς ἀναθυμιάσεως αἰρομένης πρὸς ἕψος. ταῦτι δὲ ὑπὸ τῶν
 ἐτησίων ἐλαύνεσθαι, μέχρις ἔν προσπέσῃ τοῖς μεγίστοις ὄρεισι
 15 τῶν περὶ τὴν οἰκουμένην· εἶναι δὲ ταῦτα περὶ τὴν Αἰθιοπίαν.
 ἔπειτὰ πως τοιούτοις οὖσιν ὑψηλοῖς βιαίως θραυόμενα παμμεγέ-
 θεις ὄγκους γενῶν, ἐξ ὧν πληροῦσθαι τὸν ποταμὸν κατισχυρί-
 ζεται περὶ τὰς τῶν ἐτησίων ἀνέμων πνοάς. ἀλλ' οὐ πιστευτέον C
 αὐτῶ· ὁ γὰρ Νεῖλος ἕρχεται μὲν πληροῦσθαι κατὰ τὰς τροπὰς
 20 ὡς ἔπος εἰπεῖν τὰς θειρινὰς, οὕτω τῶν ἐτησίων πνεόντων, λήγει
 δὲ ὕστερον ἰσημερίας φθινοπωρινῆς, πάλαι προπεπαιμένων τῶν
 εἰρημένων ἀνέμων. τὴν μὲν οὖν ἐπίνοιαν τοῦ Δημοκρίτου ἀπο-
 δεκτέον, τοῖς δὲ λόγοις αὐτοῦ οὐδαμῶς πιστευτέον. Ἐφορος δὲ

15. τῶν] τῆς IP.

22. μὲν συνεπίνοιαν IP.

imminui. quapropter Aegyptii fluminis accretionem aestivo solstitio ad-
 mirabilem videri non debere. verum nos amorem studiumque pervesti-
 gandi in hoc viro reveriti, errorem eius uberius non castigabimus. hoc
 tantum dicemus. si ista cum veritate consentirent, omnino sol idem
 caeteris Libyae fluminibus quod Nilus faceret. atqui nihil tale in illis
 observatur. non igitur historicus ille satis considerate locutus est. De-
 mocritus, alioqui naturae secretorum peritissimus, in septentrione per
 hiemem imbres nivales decidere asseverat, per aestatem aestu nivem
 illam ubertim colliquefieri ac dissipari, idcirco in locis sublimioribus
 multas nubes densiores generari, larga expirationum vi eo sublata.
 haec nubes ab Etesiiis impelli, donec montibus omnium altissimis illi-
 dantur: eos autem montes esse in Aethiopia. post eorum excelsitate
 violenter diruptas largissimos imbres effundere, quibus Nilus (Etesia-
 rum puta diebus) repletur. sed huic habenda fides non est. Nilus
 enim, ut uno verbo dicam, crescere circa solstitium aestivum incipit,
 Etesiiis nondum spirantibus: desinit aequinoctio autumnali, quando hi
 venti pridem posuerunt. laudanda, nullo autem modo credenda est haec
 Democritaeae commentatio. Ephorus incredibilem plane rationem adducit.

Theophylactus.

20

ξένην αἰτίαν τινὰ περίσθησι. φησὶ δὴ τὴν Αἴγυπτον ἕπασαν ποταμόχωστον εἶναι, ἀλλὰ μὴν καὶ ψυχράν, ἔτι δὲ καὶ κισσηρώδη τὴν φέειν, ῥαγάδας τε καὶ μεγάλας καὶ διηνεκεῖς ἔχειν, καὶ διὰ τούτων εἰς ἑαυτὴν ἀναλαμβάνειν πλῆθος ὑγρότητος, καὶ
D κατὰ μὲν τὴν χειμερινὴν ὥραν τοῦτο συνέχειν ἐν ἑαυτῇ, θερινῶν 5 δὲ ἐπερχομένων τροπῶν ὡσπερ ἰδρωτάς τινας ἐξ αὐτῆς πανταχόθεν ὑπείναι, καὶ διὰ τοῦτο πληροῦν τὸν ποταμόν. ὁ μὲν οὖν Ἐφορος δὴλός ἐστι μὴ μόνον οὐ τεθειραμένος τὴν Αἴγυπτον, ἀλλὰ μηδὲ παρὰ τῶν ἰδόντων τὰ κατὰ τὴν χώραν ταύτην ἐπιμελῶς πεπυσμένος. πρῶτον μὲν γάρ, εἴπερ ἐξ αὐτῆς τῆς Αἰγύπτου ὁ 10 Νεῖλος τὴν αὔξησιν ἀπελάμβανεν, οὐκ ἂν ἐν τοῖς ἀνωτέρω μέρεσιν ἐπληροῦτο, διὰ πετρώδους καὶ στερεῆς χώρας φερόμενος· νῦν δὲ πλείω τῶν ἑξακισχιλίων σταδίων διὰ τῆς Αἰθιοπίας διαρρέων ἔχει τὴν αὔξησιν πρὶν ἢ ψαύσῃ τῆς Αἰγύπτου. ἔπειτα εἰ μὲν τὸ ῥεῦμα τοῦ Νεῖλου ταπεινότερον ἦν τῶν κατὰ τὴν ποταμό- 15 χωστον γῆν ἀραιωμάτων, ἐπιπολαίους ἔναι εἶναι τὰς ῥαγάδας συνέβαινε, καθ' ἃς ἀδύνατον ἦν διαβαίνειν τοσοῦτον πλῆθος ὑδά-
P 189 των· εἰ δὲ ὑψηλότερον τόπον ἐπέειχεν ὁ ποταμὸς τῶν ἀραιωμάτων, ἀδύνατον ἦν ἐκ τῶν ταπεινότερων κοιλωμάτων εἰς τὴν ὑψηλοτέραν ἐπιφάνειαν τὴν τῶν ὑδάτων σύρρυσιν γίνεσθαι. καθό- 20
V 269 λου δὲ τίς ἂν δυνατὸν ἠγήσοιτο τοὺς ἐκ τῶν κατὰ τὴν γῆν ἀραιωμάτων ἰδρωτάς τοσαύτην αὔξησιν τῷ ποταμῷ εἰσποιεῖν, ὥστε ἔκ' αὐτοῦ σχεδὸν πᾶσαν τὴν Αἴγυπτον ἐπικλύεσθαι; ἀφῆμι

21. ἐκ τῶν] ἐαυτῶν IP.

Aegyptum totam fluminibus subterraneis refertam ac frigidam naturaque pumicosam seu fistulosam esse; rimas item magnas ac perpetuas habere, per quas in se copiam humoris recipiat, quam hiberno tempore contineat, aestivo autem solstitio ineunte veluti sudores quosdam ex omni parte emittat, atque ita Nilum flumen excrescere. caeterum non modo Aegyptum nunquam oculis obiisse Ephorum, sed neque ab iis, qui eam vidissent, res eius probe cognovisse certum est. primum enim, si ex ipsa Aegypto incrementum suum Nilus acciperet, non utique in partibus superioribus aquas ampliores volveret, ubi per petrosam ac solidam regionem fertur. nunc plus sex millibus stadiorum per Aethiopiam labens augmina sumit, priusquam Aegyptum attingat. ad haec, si quidem fluenta Nili terrae fluminibus perviae raritatibus sive rimis humiliora furent, contingeret rimas illas superficialiaras esse, per quas tantam vim aquarum transire est impossibile. sin autem rimis ipsis altiora, rursus ex inferioribus cavitatibus in summum flumen aquae confluere minime possent. ad summam, quis fieri posse credat ut prorumpentes ex terrae hiatis sudores tanta flumini incrementa suppeditent, ut universae pene Aegypto innatet? ut nihil dicam de mendacio, subterlabi scilicet Aegypto

γὰρ καὶ τὸ ψεῦδος τῆς τε ποταμοχώστου γῆς καὶ τῶν ἐν τοῖς ἀραιοῦμοσι τηκομένων ὑδάτων, ἐπιφανῶν ὄντων τῶν ἐν τούτοις ἐλέγχων. ὁ μὲν γὰρ Μυλάνδρος ποταμὸς κατὰ τὴν Ἀσίαν πολλὴν χώραν πεποίηκε ποταμόχωστον· καίπερ τῶν συμβαινόντων **B**
5 περὶ τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ Νείλου τὸ σύνολον οὐδὲν θεωρεῖς γινόμενον. ἀλλὰ καὶ περὶ τὴν Ἀκαρνανίαν ὁ καλούμενος Ἀχελῷος ποταμὸς περὶ τε τὴν Βοιωτίαν ὁ Κηφισὸς ἐκ τῶν Φωκίων οὐκ ὀλίγην χώραν προσέχωσαν, ἐφ' ὧν ἀμφοτέρων ἐλέγχεται φανερώως τοῦ Ἐφόρου τὸ ψεῦδος. καὶ ταῦτα μὲν πρὸς τὸν Ἐφορον·
10 τῶν δὲ ἐν Μίμφιδι φιλοσόφων τινὲς ἐπεχείρησαν αἰτίαν φέρειν τῆς πληρώσεως ταύτης. φασὶ διαιρεῖσθαι εἰς τρία τὴν γῆν, καὶ ἐν μὲν ὑπεῖναι τὸ κατὰ τὴν ἡμετέραν οἰκουμένην (δέον γὰρ οὕτως εἰπεῖν), ἕτερον δὲ τὸ τούτοις τοῖς τόποις ἀντιπεπονηθὸς ταῖς ὥραις, τὸ δὲ τρίτον μεταξὺ κείσθαι τούτων, ὑπάρχειν δὲ καὶ
15 διὰ καῦμα λίαν ὑλοκίητον. εἰ μὲν οὖν ὁ Νεῖλος ἐποιεῖτο τὰς ἀναβύσεις κατὰ τὸν τοῦ χειμῶνος καιρὸν, δῆλον ὑπῆρχεν ὡς ἐπὶ τῆς καθ' ἡμῶς ζώνης λαμβάνει τὴν σύρρευσιν, διὰ τὸ περὶ τούτους τοὺς καιροὺς μάλιστα γίνεσθαι παρ' ἡμῖν τὰς ἐπομβρίας. ἐπεὶ τοῦναντίον περὶ τὸ θέρος πληροῦται, πιθανὸν εἶναι κατὰ
20 τοὺς ἀντικειμένους τόπους γεννᾶσθαι τοὺς χειμῶνας, καὶ τὸ πλεονάζον τῶν κατ' ἐκείνους τοὺς τόπους ὑδάτων εἰς τὴν καθ' ἡμῶς γίνεσθαι οἰκουμένην. διὸ καὶ πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Νείλου μηδένα δύνασθαι παρελθεῖν, ὡς ἂν ἐκ τῆς ἐναντίας ζώνης διὰ

4. καίπερ] καὶ περὶ IP.

flumina et in cavis terrae liquentes aquas existere, cum ipsa harum assertionum falsitas manifesta sit. nam Maeander Asiae fluvius per multa spatia sub terra manat, nec tamen in suscipiendis auctibus quidquam omnino ei tale quale Nilo evenire cernitur. quin etiam Acarnaniae fluvius Achelous et Boeotiae Cephisus, e Phocidae oriundus, non modicum terrarum subterlabuntur; qui ambo Ephorum apertae vanitatis convincunt. et haec quidem adversus Ephorum. Memphitici quidam philosophi incrementi huius istam causam asserre ausi sunt. tellurem in tres partes dividi. unam esse nostrum orbem (sic enim appellare oportet), alteram, quae his locis tempestatibus anni non respondet, tertiam inter has locatam et ob immensos calores prorsus inhabitabilem. quare si Nilus hieme augesceret, certum esset eum in nostra zona confluxum aquarum recipere, cum per hoc tempus maxime apud nos pluviae cadant. quoniam autem contra fit et aestate ascendit, probabile appareret in locis nobis e regione oppositis hiemes nasci, et redundantiam illic aquarum in orbem nostrum deferri. atque ideo ad Nili fontes neminem posse pervenire, quia a zona vestigiis nostris contraria per inhabitatam seu torri-

τῆς ἀοικῆτου φερομένου τοῦ ποταμοῦ. μαρτυρεῖν δὲ τούτοις
D καὶ τὴν ὑπερβολὴν τῆς γλυκύτητος τοῦ κατὰ τὸν Νεῖλον ὕδατος·
 διὰ γὰρ τῆς κεκαυμένης αὐτὸν ῥέοντά φασιν λιαν καθέψεσθαι καὶ
 διὰ τοῦτο γλυκύτατον εἶναι πάντων τῶν ποταμῶν, ἅτε δὴ φύσει
 τοῦ πυρῶδους ἅπαν τὸ ὑγρὸν καταγλυκαίνοντος. ἡμεῖς δὲ καὶ **5**
 πρὸς τοῦτο λέξομεν. ἀδύνατον γὰρ εἶναι φάμεν ποταμὸν ἐκ
 τῆς ἀντικειμένης οἰκουμένης εἰς τὴν ἡμετέραν ἀναφέρεσθαι γῆν,
 καὶ μάλιστα εἴ τις ὑπόθετο σφαιροειδῆ τὴν γῆν πεφυκέναι. πῶς
 γὰρ μόνος ὁ Νεῖλος ἐξ ἐκείνης φέρεται τῆς οἰκουμένης πρὸς τοὺς
 τόπους τοὺς καθ' ἡμᾶς; εἰκὸς γὰρ εἶναι καὶ ἑτέρους ἐκεῖ ποτα- **10**
 μούς, καθύπερ καὶ παρ' ἡμῶν. ἀλλὰ καὶ ἡ περὶ τῆς τοῦ ποτα-
 μοῦ τούτου γλυκύτητος αἰτία παντελῶς ἄλογος καὶ ἀναπόδεικτος
 πάντῃ καθέστηκεν. εἰ γὰρ καθεψόμενος ὑπὸ τῶν καυμάτων ὁ
 ποταμὸς ἐγλυκαίνεται, πολύγονος οὐκ ἂν ὑπῆρχέ ποτε, οὐδὲ ποι-
P 190 κίλιας ἰχθύων καὶ θηρίων ἰδέας ἐκέκτετο· πᾶν γὰρ ὕδωρ ἀπὸ τῆς **15**
 πυρῶδους οὐσίας ἀλλοιωθὲν ἀλλότριόν ἐστι ζωογονίας. διόπερ
 τῇ παρεισαγομένη καθεψήσει τῆς φύσειως τοῦ Νεῖλου παντάπασιν
 ἐναντιουμένης, ψευδεῖς τὰς εἰρημένας αἰτίας τῆς πληρώσεως
 ἡγητέον. Οἰνωπίδης δὲ ταῦτά φησι, κατὰ μὲν τὴν θερινήν ὥραν
 τὰ ἕδατα τὰ κατὰ τὴν γῆν εἶναι ψυχρά, τοῦ δὲ χειμῶνος ἐναν- **20**
 τίως θερμά. καὶ τοῦτο δῆλον ἐκ τῆς τῶν βαθέων φρεάτων κα-
 τανόησεως· κατὰ γὰρ τὴν τοῦ χειμῶνος ἀκμὴν θερμὰ τὰ ἐν τοῖς
 βαθυτάτοις φρεάσιν εὐρίσκειται ὕδατα, θέρους δὲ ὑπόντος τοῦ-
 ναντίον. διὸ καὶ τὸν Νεῖλον εὐλόγως κατὰ μὲν τὸν χειμῶνα μι-
 2. καὶ] κατὰ IP.

dam ambulet. hoc ipsum testari mirificam illius aquae dulcedinem: cum
 enim per loca solibus usta labatur, vehementer ipsum decoqui, et hac
 de causa omnium fluviorum esse dulcissimum, quandoquidem natura ignea
 totam vim humoris dulcem reddat. sed nos hanc quoque sententiam con-
 futabimus. statuimus enim nequaquam posse flumen aliquod ab Antipo-
 dibus in nostrum hunc orbem ascendere ac sursum ferri, praecipue si
 quis ponat terram globosam esse. cedo, quo pacto Nilus tantummodo
 ex illo orbe in nostras hasce regiones profluit? est enim verisimile et
 alia ibidem, sicut apud nos, extare flumina. iam vero causa quoque
 dulcedinis huius fluvii omnimodis ratione caret, nec aliqua probatione
 firmari potest. si namque ardoribus illis decoctus dulcesceret, nunquam
 adeo secundus esset, neque varia piscium et belluarum genera haberet.
 omnis enim aqua per naturam igneam immutata animantibus producendis
 inepta est. quocirca cum natura Nili introductae decoctioni penitus ad-
 versetur, assertas incrementi causas a vero abhorreere putandum est.
 Oenopides ait aestate aquas terrae frigiditas, hieme tepidas esse, id quod
 ex profundis puteis animadvertitur: nam hieme summa ex puteis altissimis
 tepidae, aestate gelidae hauriuntur. hinc et Nilum merito per hie-

κρὸν εἶναι καὶ συστῆλλαισθαι διὰ τὸ τὴν μὲν κατὰ γῆν Θερμασίαν **B**
 τὸ πολὺ τῆς ὑγρῆς οὐσίας ἀναλίσκειν, ὄμβρους δὲ κατὰ τὴν Αἴ-
 γυπτον μὴ γίνεσθαι, κατὰ δὲ τὸ Θέρος μηκέτι τῆς κατὰ τὴν γῆν
 ἀπαναλώσεως γινομένης ἐν τοῖς κατὰ βύθους τόποις πληροῦσθαι
 5 τὴν κατὰ φύσιν αὐτοῦ ῥύμην ἀνεμποδίστως. ἀλλὰ καὶ πρὸς
 τοῦτο ῥητέον. πολλοὶ ποταμοὶ τῶν κατὰ τὴν Λιβύην ὁμοίως
 ἐγκείμενοι τοῖς στόμασι, παραπλησίως δὲ τὰς ῥύσεις ποιοῦμενοι,
 οὐκ ἔχουσι τὴν ἀνάβυσιν τῷ Νεῖλῳ ἀνάλογον· τὸνναντίον γὰρ ἐν
 μὲν τῷ χειμῶνι πληροῦμενοι, ἐν δὲ τῷ Θέρει λίγοντες ἐλέγχουσι
 10 τοῦ Οἰνωπίδου τὸ ψεῦδος. Ἀγαθαρχίδης δὲ ὁ Γνίδιος μόνος τοῦ
 κρασπέδου τῆς ἀληθείας κερράτηκεν. ἔφησε γὰρ ἂν ἔτος ἔκα-
 στον ἐν τοῖς κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν μεγάλους καὶ συνεχεῖς γίνεσθαι **C**
 ὄμβρους ἀπὸ θειρινῶν τροπῶν μέχρι τῆς ἰσημερίας τῆς ἐν μετο- **V 270**
 πύρῳ γινομένης καθ' ἕκαστα. εὐλόγως οὖν τὸν Νεῖλον ἐν μὲν
 15 τῷ χειμῶνι συστῆλλαισθαι κατὰ φύσιν, ἔχοντα ῥύσιν ἀπὸ μόνων
 τῶν πηγῶν τῶν ἑαυτοῦ, κατὰ δὲ τὸ Θέρος διὰ τοὺς ἐκχειμένους
 ὄμβρους λαμβάνειν τὴν αὔξησιν. μαρτύριον δὲ τοῖς ὑπ' αὐτοῦ
 λεγομένοις καὶ τὸ γινόμενον περὶ τινος τόπου τῆς Ἀσίας προφέ-
 ρεται. πρὸς μὲν γὰρ τοῖς τόποις τοῖς Σκυθίας τῆς πρὸς τὸν
 20 Καύκασον παρακεχωρηκότος χρόνου καθ' ἕκαστον ἔτος γίνεσθαι
 νιφετοὺς ἔξαισίους, καὶ τοῦτο συνεχῶς ἐπὶ πλείστας ἡμέρας· ἐν
 δὲ τοῖς πρὸς βορρῶν ἀπειστραμμένοις μέρεσι τῆς Ἰνδικῆς ὠρισμέ- **D**
 νους καιροῦς καὶ χάλαζαν καταφέρεισθαι τῷ μεγέθει καὶ τῷ πλήθει
 μεγάλῃ. ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν ποταμῶν τῶν ὑδάτων ἀρχομένου

7. ἐγκείμενοι] nonne μὲν κείμενοι?

10. Ἀγαρχίδης IP.

mem decrescere et contrahi, quod calor terrae humoris copiam absorbat; imbribus autem Aegyptum non irrigari: aestate cum ista absorptio in terrae visceribus nulla sit, ab imis locis naturalem eius fluxum crescentibus undis nullo impedimento augeri. nec istuc non refellendum est. complura Libyae flumina similiter currentia et undas suas per ostia in mare aequae evomentia non habent incrementa huiusmodi: quinimo cum hieme plenissimis sint alveis, aestate plurimum subsidant, Oenopiden mentiri demonstrant. Agatharchides Gnidius prae omnibus veritatis quasi laciniam apprehendit. docet enim in annos singulos continuos imbres a solstitio aestivo usque ad aequinoctium autumnale in Aethiopia coelo copiose demitti. non sine ratione igitur Nilum per hiemem natura contractus et a fontibus suis duntaxat, per aestatem vero propter praecipitatos in ipsum imbres abundantius fluere. eius dictis fidem astruit, quod in Asiae locis quibusdam accidere fertur. nam alicubi in Scythia ad Caucasum quotannis, cum id tempus postulat, densissime, idque diebus plurimis ningere; et in regionibus Indiae ad Aquilonem certis temporibus grandinem magnitudine et copia ingentem ruere. sed et quod ad fluviorum incrementa attinet, ineunte aestate continenter plueri (in

θέρους ὄμβρους γίνεσθαι συνέχεις (κατὰ δὲ τὴν Αἰθιοπίαν μεθ' ἡμέρας τινὰς τοῦτο συμβῆναι) καὶ ταύτην τὴν ὑπόστασιν κυκλονμένην αἰετὸς συνεχεῖς τόπους χειμάζειν. οὐδὲν οὖν εἶναι παράδοξον καὶ κατὰ τὴν Αἰθιοπίαν τὴν οἰκουμένην ὑπὲρ Αἰγύπτου συνεχεῖς ἐν τοῖς ὄρεσι καταρράττοντας ὄμβρους ἐν τῷ θέρει 5 πληροῦν τὸν ποταμόν, ἄλλως τε καὶ τῆς ἐναργείας αὐτῆς μαρτυρούσης ὑπὸ τῶν περὶ τοὺς τόπους οἰκούτων βαρβάρων. εἰ δὲ τοῖς παρ' ἡμῖν γινομένοις ἐναντίας ἔχει τὰ λεγόμενα φύσιν, οὐδὲν τοῦτο ἀπιστητέον· καὶ γὰρ τὸν νότον παρ' ἡμῖν μὲν εἶναι χειμέριον, περὶ δὲ τὴν Αἰθιοπίαν αἰθριον ὑπάρχειν, καὶ τὰς 10 βορείους πλοῦς περὶ μὲν τὴν Εὐρώπην εὐτόνους εἶναι, κατ' ἐκείνην δὲ τὴν χώραν βληχεῖς καὶ ἀτόνους καὶ παντελῶς ἀσθενεῖς, καὶ τοῦ ἡλίου πρὸς τὸν βόρειον ἀποκλίνοντος πόλον συμβῆναι τοὺς ὄμβρους τῷ παρ' ἡμῖν θέρει τῇ Αἰθιοπία προσγίνεσθαι, καὶ ἐντεῦθεν λαμβάνειν τὸν Νεῖλον τὴν αὔξησιν, καὶ ἔμπαλιν 15 πρὸς τὸν νότιον ἀναζεύξαντος πόλον πρὸς συστολὴν τὸν Νεῖλον ὄρῃν.

B Περὶ μὲν οὖν τῆς πληρώσεως τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ τοσοῦτον, ἵνα μὴ τὸν σκοπὸν τῆς ιστορίας νοθεύσωμεν· ἤδη δὲ ὑπενέγκαι ἀκόλουθα τῶν ἀφηγημάτων νύττειν τὸν λόγον. ἐπιναζεύξας τοῖς 20 νον ἐκ τῆς Ἀλεξανδρείας ὁ Μηνῆς ἔγραψε Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι ὅπως ἡ ἐπιφάνεια τῶν ἀνθρωπομόρφων καὶ Νειλώων ἐγένετο. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ τούτων ἀκηκῶς λίαν τὴν ψυχὴν κατεπέληκτο.

6. ἐναργείας IP.

Aethiopia autem intervallo dierum id contingit), et hanc humidam tempestatem semper in orbem actam cohaerentia loca hieme infestare. non itaque novum quiddam et inopinatum esse, etiam in Aethiopia supra Aegyptum assiduo praecipitantes aestivo tempore imbres fluvium Nilum complere, praesertim cum et barbari circum loca illa habitantes id evidenter experiantur testenturque. quodsi apud nos aliter eveniat, non ideo dictis detrahendam fidem: nam Austrum apud nos esse hibernum, apud Aethiopas serenum; et spiramina borealia in Europa esse valida ac robusta, in illa regione debilia et imbecilla et languida penitus; et sole ad polum borealem recedente, contingit imbres nostra aestate in Aethiopia cadere, indeque Nilum excrescere, rursus eodem ad austrinum remeante eundem decrescere.

De incremento igitur fluvii huius hactenus, ne a proposito historiae scopo nimium deflectamus. nunc ad eorum quae sequuntur narrationem incitanda est oratio. reversus igitur Alexandriam Menas de monstris humana figura a se in Nilo visis ad Mauricium imperatorem scripsit, quibus ille auditis maiorem in modum obstupuit.

Θ Ε Ο Φ Υ Λ Α Κ Τ Ο Υ
Ι Σ Τ Ο Ρ Ι Ω Ν
Λ Ο Γ Ο Σ Η'.

THEOPHYLACTI
HISTORIARUM
LIBER VIII.

PONTANI ARGUMENTUM.

(1) *Saraceni Romanorum socii Persidem incurstantes Babyloniorum fines deprædantur: ob id Choeroes de foedere solvendo cogitat. Mauricii ad eum legatus inhumaniter habetur adituque regis diu excluditur. admissus tandem Choeroen ad pacem reducit, eumque de præteritis docet. eiusdem legati impudens ambitio imperatorem graviter offendit. Comentiolus proditionis postulatus, et incisa accusatione dux denuo constitutus, ad Istrum abit, seque cum Prisco apud Singidonem consociat. (2) pax inter Romanos et Abares imperatoris iussu imminuitur. Comentiolus Viminacii aegrotat. Chaganus fines Romanorum vastat; quo mandante, Istri transitus a quatuor eius filiis custoditur. in ripa certamine edito barbari vincuntur. Comentioli absentia excusatur. barbari vallum Romanorum oppugnant. nuntius ad duces de periculo. adest Priscus. Viminacium reducuntur rates. confligitur, occisisque Romanorum trecentis oppetunt barbarorum quatuor millia. (3) alterum praelium cum Abaris. prudentia Prisci delentur novem millia. tertio praelio de superiore loco pugnant Romanis adversarios in lacum seu stagnum compellunt, ubi cum Chagani filiis plerique summergeuntur. periere ad quindecim millia. quarto praelio ad Tisum seu Tyrsium flumen iterum non pauci occumbunt. fluvio trajecto Romani exploratores quater mille occidunt, Gepidarum triginta millia; et cum captivis ad Priscum redeunt. quinto praelio complures barbari aquis præfocantur, multa millia capiuntur. (4) captivi Chagano petenti imperatoris auctoritate restituntur. Comentiolus e morbo recreatur. Byzantium ad hiberna profecturus ducem viae Traiani apud Nobenses quaerit. quibus dare abniventibus irascitur, duosque capite multat. monetur*

de sene quodam huius viae gnaro, quicum verba commutat et litigat. magnitudine frigorum Romani multi et iumenta eo itinere percutunt. Philippopoli hiemat. Petrus iterum dux declaratur. Theodosius Mauricii filius Germani filiam ducit. tumultus in imperatorem ob caritatem rei frumentariae. maledicta in eundem, et lapidatio. clavis audaces deterrentur. Theodosium generum Germanus ehlamyde sua tegit. (5) de templo Virginis Mariae in Blackernis. auctores seditionis exilio damnati altero die revocantur. Petrus ad Istrum ducens Plastoli aetatem habet; deinde in angulum Dardaniae secedit. cum Apsycho hypostratego barbarorum colloquitur. utraque copiae recedunt. Chagani astus. imperator Petro trans Istrum profectioem mandat. Petrus a Bonoso illustri satellite imperatoris naviculas summi traiciendo petit, et Gundoin militibus praeficit. is multos hostium perimit, Romanosque in provinciam redire non patitur. Artos Romanorum socios Chaganus delere cogitat. (6) a Chagano quidam desciunt, ad quos reducendos varios ille modos investigat. quare Romani ultra Istrum hibernare noluerint. seditio. fluvium transmeant, et irascuntur gravissime. irascitur vicissim Petrus. eidem per quietem oblata epistola. castra movent Romani. tumultus militaris. legati militum ad Petrum de reditu; cui molestus est imperator. (7) Petrus Gundoi de mandati reverentia ex avaritia profecta flens conqueritur. duces convocat, litteras exhibet. miles transire Istrum abnuit. furor militum, fuga ducum. Phocas imperator renunciatur. Petrus fugit: Mauricio rem significat. Mauricius nuntium examinat: quid agat nescit; dolore dissimulato ludos equestres celebrare pergit. populum bonum habere animum iubet. Venctorum acclamationes. tribuni numerum utriusque factionis profitentur. earum factionum vituperatio. (8) legatio Mauricii ad Phocam irrita. moenibus Theodosianis custodes apponit. exercitus ad Theodosium Mauricii filium legatio, aut ipsum aut eo cedente Germanum imperatorem postulantis. Comentiolo urbis defensione creditur. Germanus imperatori invadendae tyrannidis suspectus frustra se tuctur: in caedem deiparae pro asylo confugit. eius conditor Cyrus qualis fuerit. Stephanus paedagogus filiorum imperatoris ad eum evocandum mittitur. in Nophiae templum transit. Theodosius, ut ob secretum patefactum, fustibus pulsatur. (9) Germanus denuo ad exorandum sollicitatus Andreae pii viri hortatu eodem recurrit. maledicentia populi in imperatorem muris desertis custodes se ad tumultuantem populum applicat. cuiusdam Constantini, viri clarissimi, domus incenditur. Mauricius cum coniuge et liberis in fugam se tradit. populi in eum et patriarcham convicia. locus communis de levitate et stultitia populari. podagra conflictatur. filium ad Chosroem pro ope imploranda mittit. Germanus imperium ambit. Prasinis sibi adversantibus Phocam sequitur. (10) Phocae linguis animisque favetur. populum cum patriarcha et senatu accersit. detestatio illius ut hominis improbissimi. eius simulatio in Germanum. proclamatio imperator coronatur. in urbem magnifice invehitur. spargit aurum. ludii sunt equestres. uxori Leontiae corona imponitur. de loco stationis inter factiones contenditur. Alexander, homo nefarius, ad litem componendam mittitur. in Cosmam tribunum est contumeliosus ac violentus. eum Veneti ulciscuntur; quorum vox male evenit. (11) Mauricii necem parturit Phocas. revocatur ex itinere a patre Theodosius. Mauricii filiorumque in portu Eutropii ad Chalcedonem interfectio. eius ante mortem praeclearissima vox et Christiano dignissima. nutricem ipsius infantem pro suo ad caedem supponere non fert. eius pro poena peccatis suis in hac vita irroganda cura anxia. testamentum, quo imperium inter filios partitur. Domitianus Melitenensis episcopus, eorundem tutor, ab historico commendatur. (12) imperatorum corpora in mare abiiciuntur. quas complorationes corum mors publice recitata effecerit. in eisdem monodia historici. capita

ad Phocam perferantur et in campo militibus spectanda proponantur. quibus supplicii interfectores et exercitus rebellis caedumque suffragator divinitus interierint. sub Heraclio duo tantum reliqui. imperium Romanum in diuturnis post necem Mauricii aerumnis volutatum. (13) Phocas Petrum Mauricii fratrem, Comentiolum et alios interimit. Theodosius et Lardys ab Alexandro tyranni iussu trucidantur. narratio falsa de Theodosio, quo pacto creditus sit necem effugisse et diversa loca peragrasse. statuac Alexandriae Mauricii caedem nuntiarunt. die nono super eadem nuntius in urbem allatus. egregia quaedam Mauricii praeconia. (14) de corpore S. Euphemiae martyris Chalcedone miraculum, sudor videlicet sanguineus in die anniversario eius martyrii, qui spongiis collectus in vasculis populo dispertitur. quo pacto Mauricius incredulus fidem cum multis lacrimis habuerit, et summa in posterum veneratione martyrem prosecutus sit. (15) Constantinam imperatricem cum tribus filiabus in privatas aedes contrudit Phocas; Chosroen de sua creatione, additis muneribus certiores facit. apud Daram legatus Lilius a Germano praesidii praefecto splendide excipitur, et quid ibi contigerit. Chosroes Mauricii ulciscendi bellam Romanis infert. Lilius in Perside retentus parum benevole tractatur. rumor de Theodosio adhuc vivo tyrannum terret; unde Alexandrum, ut impetrata non executum, sua manu obruncat.

1. Κατὰ τούτους δῆτα τοὺς χρόνους Χοσρόης ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἐνεχείρει τὴν εἰρήνην λυμῆνασθαι. αἰτία δὲ αὕτη πως τῷ βαρβάρῳ οὕσα ἐτύγχανεν. Ἔθνη περὶ τὴν Ἀραβίαν πολλὰ τε καὶ διάφορα πέφυκε· τούτους Σαρακηνοὺς ἔθος τοῖς ὄχλοις ἀποκαλεῖν. ἐκ τούτων δὲ τῶν ἔθνῶν ἐνιά τινα τοῖς Ῥωμαίοις σύμμαχα ἦν, καὶ τις ἐκ τούτων ἀποδασμὸς εἰς τὴν Περσίδα χωρήσας κατὰ τὸν τῆς εἰρήνης καιρὸν τῇ ἐπεκδρομῇ μέρη τινα τῆς Βαβυλωνίας προεινομείσατο. ἐνθεν διαπονεῖσθαι ὁ Χοσρόης ἤξιον. διὰ τοῦτο ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος εἰς τὴν Περσίδα ἐξέπεμψε πρέσβην Γεώργιον, ὃς τῆς τῶν ἐξῶν πόλεων φορολογίας τὴν ἐπιστάσιαν ἐκέκτητο· τοῦτον πραιτορίου ἑπαρχὸν ἀποκαλοῦσι Ῥωμαῖοι. ὁ μὲν οὖν Χοσρόης δεινοπαθῶν ἐπὶ τοῖς γυγονόσι παρελύπει τὸν πρέσβην, καὶ πολλὴν τὴν τριβῆν αὐτῷ περὶ τὴν

P 197
V 274

B

1. Eodem tempore Chosroes Persarum rex pacem turbare aggressus est ob causam huiuscemodi. in Arabia multae variaeque gentes sunt, vulgo Saraceni appellati. ex his nonnullae societatem cum Romanis pepigerant, quarum pars pace incolumi in Persidem irruens Babyloniorum agros praedabunda pervaserat, et id sibi minime tolerandum Chosroes censuerat. Mauricius idcirco legatum in Persidem mittit, Georgium Orientalium tributorum coactorem, quem Romani praefectum praetorio nominant. Chosroes indigna se passum dicitans, legatum parum amice tractavit, et in regione barbara diu retinuit, nec unquam in conspectum

βάρβαρον χώραν ἐπραγματεύετο. σκληραγωγείται οὖν ὁ Γεώργιος ἡμέρας εἰς τὴν Περσίδα πολλάς, τῆς βασιλικῆς εἰσόδου μηδαμῶς τετευχώς. ἔτι τοίνυν τῶν πραγμάτων στασιαζομένων Χοσρόη, εἰκότως τῷ βαρβάρῳ ἰπόνοια γίνεται μὴ ἄρασθαι τῶς πρὸς Ῥωμαίους τὸν πόλεμον. εἰσδέχεται τοίνυν τὸν Γεώργιον 5 ὁ Βαβυλώνιος βασιλεὺς εἰς τὰ βασίλεια. ὁ μὲν οὖν Γεώργιος τὴν τοῦ καιροῦ κτησάμενος σύμμαχον, πείθει τὸν βάρβαρον C τὰς εἰρηναίας μὴ διαλύσαι σπονδὰς. οὕτω μὲν οὖν ἐκὼν μέκοντι γε Θυμῷ, κατὰ τὴνποίησιν, ὁ Χοσρόης τὴν ἡσυχίαν ἀσπάζεται. ὁ μὲν οὖν πρέσβυς ἅπαντα τὰ συγκυρήσαντα διεξοδικῶς 10 τῷ βασιλεῖ διηγῆσατο. ἄλλ' οὐκ ἐς ἀγαθὸν ἢ τῆς ἐντεύξεως ἔκθεσις ἀπειλήφει τὸ συμπέρασμα. ἔφασαν γὰρ Γεώργιον εἰπεῖν πρὸς τὸν αὐτοκράτορα “ὁ Περσῶν βασιλεὺς τῶν σατραπῶν εἰς ἐπήκοον τύδε διελεχται. διὰ τὴν τοῦ πρέσβειος ἀρετὴν δίδωμε τῷ πολέμῳ τὴν λύσιν.” τούτων ὁ βασιλεὺς ἀκηκῶς χαλεπαίνει 15 κατὰ τοῦ πρέσβειος, καὶ γίνεται τῷ Γεωργίῳ σφαλερὰ ἢ τῆς D πρεσβείας ἐπίτευξις· τῷ ὅτι γὰρ οἶδε λόγος μὴ μέτροις οικονομούμενος μεγάλας συμφορὰς τοῖς χρησαμένοις παρέχεσθαι.

Ἰσηνικά δὲ ὁ Χαγῦνος (ἐπαναδραμώμεθα γὰρ πρὸς τὰ κατὰ τὴν Εὐρώπην πραχθέντα) διεπεραιώθη τὸν Ἴστρον, οἰκίδε 20 διὰ τὴν εἰρήνην ἀποφοιτῶν, ἀποστέλλουσι πρέσβεις αἱ περὶ τὴν Θρήκην τῶν Ῥωμαίων δυνάμεις πρὸς Μαυρικιον τὸν αὐτοκράτορα, προδοσίαν κατατιώμεναι Κομεντιόλου τοῦ στρατηγοῦ. τῆς στάσεως τοίνυν εἰς τὸ βασίλειον ἄστῃ ἰσχυρᾶς γεγονύας, δίδωσιν ὁ αὐτοκράτωρ Κομεντιόλῳ καὶ τοῖς πρέσβεσι δαιτητῆς. 25 I' 198 καὶ δῆτα γενομένης τῆς συγκροτήσεως τῆς δίκης, καὶ τοῦ βουσι-

sum admisit. caeterum in illis rerum fluctibus non esse arma adversus Romanos capienda recte ratiocinans, Georgium in regiam venire sinit, qui oblata opportunitate usus, regi auctor est uti pacem salvam integramque conservet. ita Chosroes animo nolente volente, ut est apud poetam, quietem pacemque complectitur. legatus cum omnia quae contigissent fuse docet. verum illud colloquium haud feliciter evenit. ferunt enim postea Georgium apud imperatorem gloriatum, Persarum regem satrapis suis confesum esse se ob legati virtutem bello supersedere. qua oratione imperator succensuit, magnumque Georgius ex obita legatione periculum adivit. sic enim comparatum est, ut, nisi cum modo et ratione adhibitus sermo, incautis hominibus immodice noceat.

Postquam vero Chaganus (ad res enim Europaeas regrediendum est) pace facta domum abiens Istrum transmisit, Romanus exercitus in Thracia oratores ad Mauricium imperatorem mittit et Comentiolum ducem proditionis accusat. itaque gravi seditione Cpoli concitata, imperator

λῶς ἐκλιπαροῦντος τοὺς πρέσβεις, λαμβάνει ἡ κατηγορία τὴν
 ἔγκοπὴν, καὶ αὐθις ὁ Κομεντιόλος γίνεται στρατηγός. Θέρους
 δὲ ἐπιόντος ἔξω τῆς πόλεως γίνεται, καὶ τῶν Ῥωμαίων περὶ τῆς
 λήνης διαλυσαμένων τῷ στρατηγῷ, τὸ ὀπλικὸν ὁ Κομεντιόλος
 5 ἀθροίζει, καὶ ἐπὶ τὸν Ἴστρον γίνεται ποταμὸν, καὶ ἐν τῇ Σιγ-
 γιδόνι συνανακοινοῦται τῷ Πρίσκῳ. (2) τετάρτη δὲ ἡμέρα ^B
 ἐκκλησιάζονται τὰ στρατόπεδα, καὶ δημηγορήσαντος Πρίσκου ^V 275
 περισχίζεται ἡ πρὸς Ἀβάρους καὶ Ῥωμαίους εἰρήνη· ὁ γὰρ αὐτο-
 κράτωρ Μουρίκιος τοῖς στρατηγοῖς παρασπονδῆσαι διὰ βασιλι-
 10 κοῦ προστάγματος ἐγκελεύεται. ἐς τὸ φανερὸν τοῖνον τῆς εἰρή-
 νης διαλυθείσης, οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς τὸ Βιμινάκιον γίνονται· αὕτη
 δὲ νῆσος καθέστηκε περὶ τὰ ρεῖθρα τοῦ Ἴστρου. ἐν ταύτῃ τῇ
 νήσῳ ὁ Κομεντιόλος ἔδοξε νοσηλεύεσθαι. τῶν δὲ Ῥωμαίων ἀπὸ
 τῆς νήσου διαπεραιουμένων ἐπὶ τὴν ἡπειρον, ἀγκύοι ὁ Χαγᾶνος
 15 τὰ τοῦ Ῥωμαϊκοῦ στρατοπέδου κινήματα. ὁ μὲν οὖν βάρβαρος
 συναθροίσας δυνάμεις τὴν Ῥωμαίων διατέμνεται γῆν, τοῖς δὲ ^C
 παῖσι τέσσαρσιν ὑποῦσιν αὐτῷ παρεδίδου δυνάμεις, καὶ παρε-
 νεγγῶν τὰς διαβάσεις τοῦ Ἴστρου περιφρουρεῖν. οἱ μὲν οὖν παῖ-
 20 δες τοῦ βαρβάρου τὰς διαβάσεις τοῦ Ἴστρου περιφρουρεῖν κατὰ
 τὸ προσταχθὲν ἐνεχείρουν, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι τὰς λεγομένας σχεδίας
 στρογγύφαντες ὁμοθυμαδὸν τὸν ποταμὸν διενήξαντο. περὶ τὰς
 ὄχθας τοῖνον τοῦ ποταμοῦ γεγονυίας τῆς μάχης κρατοῦσι Ῥω-
 μαῖοι τῶν ἀντιθέτων δυνάμεων. ὁ δὲ Κομεντιόλος ἅμα τῷ
 Πρίσκῳ εἰς τὸ Βιμινάκιον τὰς διατριβὰς ἐποιεῖτο. ἦν δὲ αὐτῷ ^D
 25 ἡ ἀναβολὴ τοῦ μὴ ἐθέλειν συμπλέεσθαι ἀπίθανος οὐδαμῶς· μα-
 χαίρα γὰρ ἰατρῶν τὴν ἐπὶ τῆς χειρὸς φλέβιν ἀπομηθεῖς, ἐπὶ

dat arbitros, constitutoque iudicio legatos impensius orat et exorat.
 ita accusatio inhibetur, et Comentiolus de integro dux deligitur. ubi
 aestas affuit, ex urbe discedit, Romanisque secum in gratiam reversis,
 et delectibus habitis, ad Istrum contendit, ac Singidone cum Prisco se
 coniungit. (2) quarto die in concionem coacto exercitu, et Prisco
 verba faciente, pax inter Romanos et Abares dissuitur; quod ut face-
 rent, Mauricius imperiali mandato ducibus praeceperat. manifeste igitur
 pace irrita Romani Viminacium (insula est in Istro flumine) deferuntur,
 ubi Comentiolus graviter se habere visus est. inde in continentem tra-
 iiciunt. quibus motibus auditis, Chaganus collecto milite satis et arbo-
 ribus Romanorum exitium infert, et quatuor filiis copias attribuit, qui-
 bus transitum Istri custodiant, quod illi ut iussi erant facere instituunt.
 Romani navibus extemporaneis sive ratibus consensu flumen transeunt,
 praelioque in ripa conserto superiores abeunt. Comentiolus cum Prisco
 Viminacii haerebat. nam cui ei e brachio sanguis esset missus, honesto
 plane timore et probabili de causa a pede cum hostibus conferendo ipse

αἵματος ἐκροῆ εὐφρόμως πως διὰ τὴν δειλίαν ἀπόμαχος ἦν. δια-
 πορθμευθέντων τοίνυν τῶν Ῥωμαίων τὸν Ἰστρον καὶ συστησα-
 μένων τὸν χάρακα, οὐ κατελμπανε τὴν νῆσον ὁ Πρίσκος· οὐκ
 ἔθελε γὰρ τοῦ Κομεντιόλου ἐκτὸς ποιήσασθαι τὴν παράταξιν.
 οἱ δὲ βάρβαροι ἀστρατήγου τῆς Ῥωμαίων ὑπαρχούσης δυνάμεως 5
 πρὸς τὸν χάρακα τούτων ἐκτρέχουσιν. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἀγγελους
 εἰς τὸ Βιμινάκιον τοῖς στρατηγοῖς ἐπιπέμπουσιν, τὸν τε κίνδυνον
 παρεδήλουν. δυσανασχετοῦντος δὲ τοῦ Πρίσκου τοῦ Κομεντιό-
 λου ἐκτὸς τοῦ ἔργου ἐφάψασθαι, καὶ τῶν βαρβάρων λίαν ἰγκρα-
 τῶς ἐπικειμένων, πείθεται τὸν Κομεντιόλον καταλιπεῖν καὶ τὰς 10
 P 199 φροντίδας τῶν κινδύνων αὐτὸς ἀναδέξασθαι. καὶ οὖν καταλιμ-
 πάνει τὸ Βιμινάκιον καὶ πρὸς τὸν Ῥωμαϊκὸν γίνεται χάρακα. δευ-
 τέρα δὲ ἡμέρα, καὶ προστάττει τὰς ναῦς τοῦ Ἰστρου καταλι-
 πούσας τὰς ὄχθας περὶ τὸ Βιμινάκιον μεθορμίσασθαι· ἰδεδίει
 γὰρ ὁ Πρίσκος μὴ πως οἱ Ῥωμαῖοι τῶν ἐπακτρίδων διακειμέντων 15
 αὐτοῖς περὶ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ συνεχεῖς τὰς μεταβάσεις ἐπὶ
 τὴν νῆσον ποιοῖεν, κἀντεῦθεν κατακερματιζομένης τῆς τῶν Ῥω-
 μαίων δυνάμεως ἀσθενεστέραν ἢ τάφρος τὴν φρουρὰν ἀπολάβοι.
 τοίνυν τῶν βαρβάρων κατεπειγομένων πρὸς πόλεμον, τετάρτη
 ἡμέρα καὶ ὁ Πρίσκος ἐξ ἐωθινοῦ σιδηροφορεῖν τοῖς Ῥωμαίοις 20
 B προσέταξε. καὶ ὡς ἐνῆν, τὰς ἐκτάξεις τρισὶ συστησάμενος φά-
 λαξι τῶν πολεμικῶν ἰγχειρημάτων ἀπήρχετο. οἱ μὲν οὖν Ῥω-
 μαῖοι ἀποσχόμενοι τῶν τύξων ἀγχιμάχως τοῖς δόρασι κατεπολέ-
 μουν τὸ βάρβαρον. τῶν δὲ Ἀβάρων δέκα καὶ πέντε συστήμασιν
 ἐξοπλισάντων τὴν ἔκταξιν, καὶ τῶν Ῥωμαίων εἰς μίαν σύννευσιν 25
 καὶ φόβῳ τοῦ χάρακος καὶ τετραπλεύρῳ μάχῃ διακικοσμηκώτων

abstinebat. fluvio superato valloque a Romanis excitato, Priscus, qui sine Comentiolo pugna experiendum non putabat, in insula manebat. barbari Romanis duces destitutis vallum incursant, illi nuntios de periculo suo Viminacium mittunt. Priscus absque Comentiolo aegre se movet: sed barbaris impotenter incumbētibus tandem dat manus, et eo relicto depellendi discriminis curam laboremque capessit, ac vallo succedit. postridie navigia Viminacium reduci imperat, quod metueret ne illis ad ripam dispositis milites crebro ad insulam transmearent, et idcirco imminuto copiarum numero ad vallum tuendum infirmiores redderentur, barbaris autem pugnam urgentibus, Priscus suis edicit ut mane in armis sint, acieque, ut potuit, in tres phalanges distributa, praelium orditor. Romani arcibus carentes cominus hastis rem gerant, digestisque barbaris per ordines quindecim, ipsis autem timore valli amittendi in unum et eodem versus quadrilatera figura dispositis, atque ita vallum tutum praestantibus, in multas horas concursum; nec ante solis oc-

τὴν ἔκταξιν, ἄσπλιαν ἐντεῦθεν παρεχομένων τῷ χάρακι, ἐπὶ ὥρας πολλὰς ὁ πόλεμος εἶχε τὴν πρόοδον. ἡλίου δὲ κλίναντος συναπέκλινε καὶ ὁ πόλεμος, καὶ ἦν ἐπιδέξιος αὐτῇ ἢ τοῦ πολέμου τοῖς Ῥωμαίοις ῥοπή, τριηκοσίων τε ἀναιρεθέντων Ῥωμαίων 5 χιλιάδες τέτταρες ἐκ τῶν Ἀβύρων διώλοντο. ἐπιγενομένης οὖν νυκτὸς εἰς τὸν χάρακα οἱ Ῥωμαῖοι ἀνέβησαν.

3. Τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ, καὶ ὁ βάρβαρος ἔτερον συνεστήσατο C V 276
 πόλεμον. ὁ μὲν οὖν Πρίσκος ὡς οἶόν τε ἦν συντάξας τὸ στράτευμα ἐωθινὸς ἐχώρει πρὸς τὴν πυράταξιν. τρεῖς τοίνυν συν-
 10 τάξας δυνάμεις ἐς τὰ μάλιστα τοῖς Ῥωμαίοις εἶτα ἐνεγγύησεν ἐς τὸ καρτερόν, τὰ τε κέρατα περισχίσαι αὐτίκα, οὕτω τε τοὺς Ἀβύρους εἰσδέξασθαι, ὅπως οἱ βάρβαροι περὶ τὰ κοιλότερα γινομένης τῆς δυνάμεως, καὶ κατειλημμένοι ἐν μέσῳ, περιπέσωσι συμφοραῖς ἀδοκῆτοις. τῷ τοιούτῳ τοίνυν τρόπῳ καταστρατη- D
 15 γοῦνται οἱ βάρβαροι καὶ ἀναιροῦνται ἐκ τῆς πολεμίας καὶ ἀντιθέτου δυνάμεως χιλιάδες ἑννέα. ἡλίου δὲ δύοντος ἐπὶ τὴν τάφρον τὸ νεκικὸς ἐπανῆκε. δεκάτῃ δὲ ἡμέρᾳ, καὶ ὁ στρατηγὸς ἠχηκοί ἤκειν αὐθις τὸν βάρβαρον πρὸς παράταξιν. ἡμέρας δὲ λαμπούσης τὸ Ῥωμαϊκὸν καθοπλίσας κοσμίως τε συμφραξάμενος P 200
 20 ἐχώρει πρὸς πόλεμον. ὁ μὲν οὖν Πρίσκος τρισσαῖς αὐθις φάλαγγι τὰς δυνάμεις κατεστρατεύσατο, ὁ δὲ βάρβαρος μίαν συστησάμενος φάλαγγα κατὰ τοῦ Πρίσκου ἐχώρησεν. ὁ μὲν οὖν Πρίσκος τὴν εὐθετον τῶν τόπων χώραν καταλαβὼν, τὴν τε ῥύμην τοῦ πνεύματος ἔχων συνέριθον, ἄφ' ὕψους τοῖς βαρβάροις

3. συναναπέκλινε IP.

cubitus finis certamini est impositus. pugnatum a Romanis Marte secundissimo: nam ex ipsis trecenti tantum, ex Abaris quatuor millia desiderata sunt. nocte interveniente victores se in castra recipiunt.

3. Die tertio barbarus de integro certamen molitur. Priscus, ut potuit, agmine disposito et instructo surgente iam die ad pugnam procedit. copiis quam potuit bene dispositis ac tripartito divisus, ad fortiter dimicandum omnes impensissime cohortatur, atque ut cornibus ductis Abaros in medium recipiant; ut sic intercepti conclusique cladem improvisam accipiant. hoc igitur modo ab hostibus circumventi perimuntur ad novem millia. exacto die victores intra vallum revertuntur. luce decima nuntiatur duci barbarum velle praelium iterare. itaque postridie ubi diluxit, Priscus Romanis instructis et decenter communitis ad tentandum conflictum progreditur, ac suos iterum in tres phalanges disperdit. barbarus in unum conflatis omnibus in Priscum vadit; qui occupato loco regionis idoneo, magno bellici spiritus impetu e superioribus in barbaros ferebatur, et duobus cornibus, seu a dextris et a si-

ἐνήραξεν, τοῖς δὲ δύο κέρασι κατεπολέμησε τὸ πολέμιον. ἐπεὶ δὲ λίμνη ὑπέστρωτο τοῖς τόποις ἐκείνοις, ἐπὶ τὰ ὕδατα ἔξωθει τὸν βάρβαρον. διὰ τοῦτο περὶ τὸ ῥόδιον ἀποκρουσθέντες οἱ βάρβαροι, καὶ τὴν λίμνην ἀντιμέτωπον δυστυχῆσαντες, λίαν σφοδρῶς ἀπεπνίγοντο. πλήθους τοίνυν πολλοῦ κατὰ ταύτην 5 τὴν λίμνην ἀνηρημένου, τῶν τε παίδων τοῦ Χαγᾶνου ἀποπνι-
B γίντων αὐτόθι, περιφανεστάτην ὁ Πρίσκος τὴν νίκην ἐνεπορεύ-
 σατο. καταφθείρονται τοίνυν περὶ τοῦτον τὸν πόλεμον πεντε-
 καίδεκα χιλιάδες βαρβάρων. ὁ μὲν οὖν Χαγᾶνος ἐπικινδύνως
 διασωθεὶς κατὰ τὸν Τισσὸν γίνεται ποταμόν. τριακοστὴ δὲ 10
 ἡμέρα, καὶ ὁ βάρβαρος συνέλιξε δύναμιν. ἐπεὶ δὲ καὶ πρὸς
 τέταρτον πόλεμον τὴν ἐπιβολὴν ἐποιεῖτο καὶ τούτων ὁ τῶν Ῥω-
 μαίων στρατηγὸς ἠκηκόει, στρατοπεδεύει ὁ Πρίσκος ἐπὶ τὸν
 Τισσὸν ποταμόν. ὀρίζεται τοιγαροῦν ἑκατέρα δυνάμει ἡμέρα
 πρὸς πόλεμον. ἐπεὶ δὲ τὸ διωρισμένον πέρασ ἐλάμβανεν, ὑπὸ 15
C πρώτην ἔω ὁ Πρίσκος ἐναλλῶς τὰς δυνάμεις συντάξαι, καὶ τὴν
 μὲν εὐώνυμον φάλαγγα δεξιὰν ἐποίησατο, τὴν δὲ μέσσην εὐώνυ-
 μον. ὁ δὲ βάρβαρος δυοκαίδεκα συστήμασιν ἔξοπλίζει τὸν πό-
 λεμον. οἱ μὲν οὖν Ῥωμαῖοι ἡρωϊκώτερον τῆς μάχης ἀντίχοντο,
 τῇ τοίνυν ἐνστάσει τοὺς βαρβάρους κατεπολέμησαν. καὶ διόλ- 20
 λυται καὶ κατὰ ταύτην τὴν μάχην πλῆθος πολεμίων πολὺ. ταύ-
 την τοίνυν τὴν νίκην εὐδοξοτέραν τὸ τῶν Ῥωμαίων ὀπλιτικῶν
 ἀνεδέξατο. ὁ δὲ Πρίσκος τέσσαρας χιλιάδας συντάξας, τὸν
 Τισσὸν διανήξασθαι ἐκέλευε καὶ ἀνερευνῆσθαι τὰ τῶν πολεμίων
D κινήματα. οἱ μὲν οὖν ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ ἐκπεμφθέντες τὸν 25
 γέιτονα ποταμόν διαπεραιοῦνται. περιτυγχάνουσι τοιγαροῦν

nistris, eos impellebat. et quoniam stagnum locis illis suberat, in undas eos adigebat. quas cum oculis prospicerent et circum eas misere agitantur, dira in ipsis morte suffocabantur. plurimis igitur, et simul Chagani filiis tali modo summersis, illustrissimam victoriam Priscus retulit: eo enim congressu barbarorum quindecim millia vitam amisere. Chaganus non sine periculo salvus ad Tissum fluvium evasit. die tricesimo barbarus exercitum ad quartum praelium instauravit. quod simulac dux Romanus comperit, et ipse ad Tissum amnem armatus prodiit. ab utrisque communiter dies ad conflictum praestituitur. is postquam illuxit, sub auroram Priscus ordinibus permutatis suos disponit, et sinistram aciem facit dextram, mediam autem sinistram. barbarus suos in duodecim ordines digerit. Romani viriliter et animose certamini insistentes barbaros debellant, magnamque etiam tum multitudinem conficiunt gloriosamque victoriam consequuntur. Priscus quatuor millia ad Tissum vicinum flumen transeundum hostiumque motus et inclinationes exploran-

χωρίους Γηραιῶν τρισίν. οἱ δὲ βάρβαροι μηδὲν τῶν ἐν τῇ
 προτεραία διεγνωκότες συμπόσιον τε καθίσαντες πανήγυριν ἐώρ-
 ταζον ἐπιχώριον. τὰς τοίνυν φροντίδας ἀναθέντες τῇ μέθῃ κα-
 τεπαννυχίζοντο εὐωχούμενοι. οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐπὶ τὸ λεγόμενον
 5 λυκόφως, ἔτι λειψάνων ὑπόουσης νυκτός, κραιπαλῶσι τοῖς βαρ-
 βάροις ἐπίκεινται καὶ μέγιστον ἀπεργάζονται φόνον· ἀναιροῦνται
 γὰρ βαρβάρων χιλιάδες τριάκοντα. πλείστης τε αἰχμαλωσίας
 κρατήσαντες τὸν ποταμὸν ἀντενήξαντο, πρὸς τε τὸν Πρίσκον τὴν
 φρενομήν διεσώσαντο. ἡμέρα δὲ εἰκοστή, καὶ πάλιν ὁ βάρβα- V 277
 10 ρος περὶ τοῦτον δὴ τὸν ποταμὸν συναγείρει δυνάμεις. διὰ τοῦτο
 ὁ Πρίσκος παλινοστέει περὶ τὸν Τισσὸν τὸν ποταμόν. γίνεται
 τοιγαροῦν κατὰ τοῦτον τὸν χώρον μεγάλη καὶ ἀξιολογωτάτη
 παράταξις. οἱ μὲν οὖν βάρβαροι καταπολεμηθέντες ὡς ἔπος
 εἰπεῖν ἐγκρατῶς κατὰ ταύτην δὴ τὴν ἡμέραν ἐπὶ τὰ ῥεῖθρα τοῦ
 15 ποταμοῦ ἀποπνήγονται, συναπόλλυνται δὲ τούτοις καὶ Σκλαβη-
 τῶν πλείστη ἀπόμοιρα. ἔζωγρεῖτο δὲ μετὰ τὴν ἤτταν τὸ βάρ-
 βαρον, καὶ ἤλωσαν Ἄβαροι μὲν τρισχίλιοι, ἄλλοι δὲ βάρβαροι
 πρὸς ταῖς τέτρασι χιλιάσι δισχίλιοι τε καὶ διακίσιοι, καὶ Σκλα- P 201
 βητῶν χιλιάδες οὐκ ὄν. οὕτω μὲν οἷον ζωγρηθέντες δεσμοῖς παρε-
 20 δίδοντο, ὁ δὲ στρατηγὸς ἐν Τομιῇ τῇ πόλει τοὺς λαφυραγωγῆ-
 θέντας βαρβάρους ἐξέπεμπε. (4) ὁ δὲ Χαγᾶνος, πρὶν τι τὸν B
 αὐτοκράτορα τῶν γεγενημένων ἐν εἰδήσει γενέσθαι, πρέσβεις ἐς
 Μαυρίκιον ἐπέμψεν, ἀναλαβεῖν τοὺς ζωγρηθέντας πειρώμενος.
 ὁ δὲ Μαυρίκιος ταῖς ἀπειλαῖς τοῦ βαρβάρου καταπλάγεις καὶ
 25 τοῖς λόγοις ἀποβουκολούμενος δι' ἐπιστολῆς τῷ Πρίσκῳ προσέ-
 ταξεν ὑποδοῦναι τοὺς ζωγρηθέντας τῷ Χαγᾶνῳ Ἀβάρους.

das segregat. transeunt, et offendunt Gepidarum villas tres, qui rerum
 pridie gestarum ignari considerantes et compotantes festum patrium magna
 frequentia celebrabant, omnibusque curis ebrietati dicatis noctem totam
 in conviviis exigebant. Romani crepusculo noctis, ante exortum solis,
 barbaros adhuc crapulantes opprimunt, et stragem edunt maximam, tri-
 cenesum millium; et cum ingenti praeda repetito fluvio, Prisco eam of-
 ferunt. vicesima luce denuo barbarus ad huncce fluvium copias congre-
 gat: ibi atrocissimo et in primis memorabili praelio decertatur, in quo
 barbari, ut paucis dicam, magna virtute victi et aquis summersi sunt;
 quibuscum etiam Sclavorum pars maxima interiit. servati et capti ob-
 tenta victoria Abarum tria millia, aliorum barbarorum sex millia du-
 centi, Sclavorum octo millia. omnibus iniecta vincula, et in urbem To-
 meum a duce missi. (4) Chaganus, priusquam imperator quippiam
 aetorum resuscicaret, per legatos recuperare captivos studet. Mauricius
 barbari minis territus et verbis in fraudem inductus, Prisco mandat ut

οὕτω μὲν οὖν ἀπὸ τῆς Τόμεος ἀπεδίδοντο τῷ Χαγάνῳ οἱ βάρβαροι.

Ὁ δὲ Κομεντιόλος ὡσπερ ἀπὸ τινων ἐνυπνίων μακρῶν μόλις διανήψις ἔδοξεν ἀπηλλάχθαι τῆς νόσου. παραγίνεται τοιγαροῦν εἰς τὰς Νόβας, καὶ συγκαλεισάμενος τῶν ἐγχωρίων τινὰς τὸν ποδηγοῦντα παρ' αὐτῶν ἤξιλον ἀναλαβεῖν, ὅπως τὴν λεγομένην Τραιιανοῦ πυροδεύσῃται τρίβον· ἠπειλεγτο γὰρ ἐς Βυζάντιον τὴν χειμέριον ὥραν ποιήσασθαι. οἱ μὲν οὖν ἐγχωριοὶ ἀπηγόρευον τῷ Κομεντιόλῳ ταύτην δὴ τὴν ἀτραπὸν. ἐπὶ τούτῳ μανεῖς δύο τῶν ἀπαγορευόντων ἀπέτεμεν. οἱ μὲν οὖν περὶ τὰς Νόβας ἔφασκον τῷ Κομεντιόλῳ μὴ ἔχειν τὸν ὑποδείξοντα, ὑπεῖναι δὲ ἀπὸ σημείων δέκα καὶ δύο παλαιάτατον λίαν γερόντιον, χρόνιον πεφυκὸς ἑκατὸν πρὸς τοῖς δεκαδύο· τοῦτον ἐπίστασθαι Τραιιανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος τὴν λεγομένην τρίβον κατισχυρῶζοντο. γενόμενος τοῖνον κατὰ τὸν χώρον ἐκείνον Κομεντιόλος ὁ στρατηγὸς τὸν πρεσβύτερον ἤξιλον τῆς ὁδοιορίας προηγῆσασθαι. ὁ δὲ γέρον διηπορεῖτο καὶ ἤσχαλλε, καὶ λίαν γαλεπὸν τὸ ἐγγεῖρημα τῷ στρατηγῷ προηγόρευε, τὴν τε δυσχωρίαν τὸν τε χειμῶνα καὶ τὸ τῆς τρίβου ἀνήμερον διεξήρχετο· ὑπεῖναι γὰρ τὴν τρίβον ταύτην ἀδιεξόδευτον ἀπὸ ἐτῶν ἐννεήκοντα. ἀντιτείνει τοῖνον ὁ στρατηγὸς τοῖς τοῦ γέροντος λόγοις. ἐπεὶ δὲ τὰ τῆς χείρονος ἐπιβολῆς ἐπροτέρησεν, ἀπύρχονται τῆς ὁδοιορίας αἱ τῶν Ῥωμαίων δυνάμεις. κατὰ ταύτας δὴ τὰς ἡμέρας ἐπεδήμησε μέγα καὶ ἔξαισιον ψῦχος, καὶ μέγιστον γεγονότος τοῦ κρύους καὶ τῆς τῶν πνευμάτων πικρότητος ἐγκρατῶς ἐγκειμένης ὄλλυνται πολλοὶ τῆς δυ-

captivos Abares reddat. sic barbari Tomeo educti Chagano vivi restituntur.

Comentiolus quasi diuturno somno vix tandem aliquando experrectus morbum depulsius visus est. Nobas inquit, convocatisque quibusdam indigenis ducem viae Traiani, quae dicitur, quaerit. festinabat enim Byzantium, ut ibidem hiberna ageret. indigenae hanc ei viam monstrare detrectant. tum ille ira furens duos ex iis obtruncat. hic Nobenses non habere se qui eam viam monstrare possit. abesse autem millibus passuum duodecim silicernium quoddam, natum annos duodecim supra centum: ei notam esse quae Traiani imperatoris via nominetur. eum locum ut attigit Comentiolus, senem orat uti viam ipsis praestet. senex tergiversari et indignari, et quam operosum negotium tentet, difficultate locorum, asperitate hiemis et incommoditate viae commemorata ostendere. abhinc enim nonaginta annis non esse tritam. dux contradicit. et quia consilium peius vincebat, via illa Romani gradiuntur. per eos dies immane et intolerandum frigus incidit, spiraruntque validissime venti, ita ut multi de exercitu et iumentorum dossuarius pars bene

νύμειως, τῶν τε νωτοφύρων ζώων ἢ πλείστη ἀπόμοιρα. λίαν γούν καὶ ἀπενκτιῶς ὁ Κομεντιόλος ἐπὶ τὴν Φιλίππου ἀφίκετο. τοίνυν ἐκείσε τὴν ἄπασαν τοῦ χιμῶνος ὄραν ἐνδιατρίψας ἕαρος P 202 ἄρχομένου ἐς Βυζάντιον παραγίνεται. τῷ δὲ ἐπιόντι θέρει πύ- 5 λίαν στρατηγὸς ὑπὸ Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος ἀναδείκνυται.

Ἐννεακαιδεκάτῳ ἐνιαυτῷ τῆς βασιλείας Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος, οὐδὲν Ῥωμαίοις καὶ βερβύροις ἐπράχθη. ἔκει δὲ εἰκοστῷ τὸν αὐτάδελφον ὁ αὐτοκράτωρ Μαυρίκιος Πέτρον στρατηγὸν προεστῆσατο τῆς Εὐρώπης. πρὸ τούτου τοῦ ἐνιαυτοῦ 10 Θεοδόσιος ὁ τοῦ βασιλέως υἱὸς νυμφίος πομπεύεται, καὶ πρὸς ἔννομον γάμον δίδωσιν αὐτῷ πατὴρ Γερμανοῦ τὸ θυγάτριον, ἀνδρὸς λίαν ἐνδόξου καὶ τῶν ἐς συγκλήτου βουλὴν ἔγαν ἐπιφα- B ντοῦς. μετ' ὀλίγας τοίνυν ἡμέρας τοῦ γάμου, ὥρα χιμῶνος, V 278 σιτοδεία τις τοῖς Βυζαντιοῖς ἐπέσκηψε. τούτου δὴτα τοῦ λιμοῦ 15 γιγνοτότος, καὶ τῆς τεσσαρακοστῆς ἡμέρας προελθούσης τῆς γε- νεθλιακῆς πανηγύρεως τοῦ μεγάλου Θεοῦ Ἰησοῦ, ὃν Χριστὸν τὰ κατὰ τὴν οἰκουμένην ἔθνη γεραίρουσι, καταστασιάζει τὰ πλήθη τοῦ αὐτοκράτορος. εἰώθει δὲ ὁ βασιλεὺς συννεορτίζειν τοῖς δή- μοις. τοῦ τοίνυν βασιλέως ἅμα τοῖς ὄχλοις τὰς λιτὰς ποιοῦμε- 20 νου, νεωτερίζοντες ὑπὸ τοῦ πλήθους τινὲς ἐς Μαυρικίον ἐβλασφή- μουν καὶ λήθους ἐξέπιμπον κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος. ὁ μὲν C οὖν Μαυρίκιος κελεύει τοὺς σωματοφύλαξιν ἀπειλεῖν ταῖς σιδηραῖς κατὰ τῶν ἐπιόντων κορύναις (ταῦτα δὲ ἄρα τῇ Ῥωμαίων φωνῇ δίστρια λέγεται), μέχρι δὲ τῆς ὑποκρίσεως κελεύει τούτοις τὰς 25 ἐπιφορὰς σχηματίσασθαι· ὁ δὲ Γερμανὸς ὑποκάτω τῆς χλαμύδος καλύψας τὸν Θεοδόσιον διὰ τῶν λεγυμένων Ἰλιυᾶς (τόπος δὲ

magna interiori. quamobrem cum diris suorū execrationibus Philippopolim veniens, totam illic hiemem traduxit, et initio veris Byzantium reversus aestate mox sequente rursus dux a Mauricio designatus est.

Anno imperii Mauricii decimo nono nihil inter Romanos, et barbaros gestum est. vicesimo Petrum praetorem Europae declaravit. sed anno priore Theodosio filio imperator, singulari apparatu, legitimo conubio Germani excellentissimi viri et illustrissimi senatoris filiam coniungit. paucis diebus a nuptiis, ipsa hieme, Byzantii ob annonae gravitatem fame laborarunt. cumque iam dies quadragessimus adesset, celebritatis natalium magni dei Iesu Christi, quem gentes universae per orbem terrarum venerantur, plebs seditionem adversus imperatorem incipit. consueverat ille cum populo eum diem in templo peragere. cumque ibi iam sacris precibus distineretur, quidam plebei novarum rerum cupidi eum maledictis lacerant et lapidibus insectantur. Mauricii corporis custodibus mandat uti se invadentes clavis ferreis, quae Romanis districta dicuntur, deterreat, et impetum in eos simulent. Germanus Theodo-

οὗτος τοῦ ἄστειος) ἐκ τῶν λιτανευμάτων ὑπεξαγαγὼν διεσώσατο.
D (5) καὶ οὖν ὁ βασιλεὺς ὑπὸ τῶν σωματοφυλάκων διωσόμενος,
 μὴ δεδωκὼς ἔγκοπὴν τῷ λιτανεύματι. εἶτα πρὸς τὸν τῆς Θεο-
 μήτορος νεὼν παρεγένοντο, ὃν Βλαχέρνας ἀποκαλοῦσι τιμῶντες
 Βυζάντιοι. τὸ δὲ τέμενος τοῦτο τῶν σεβασμιῶν λίαν καθέστηκε, 5
 θρησκάεταί τε ὑπὸ τοῦ ἄστειος ἐς τὰ μάλιστα· λέγεται γὰρ περι-
 σιόλια τῆς παρθένου Μαρίας, ἣν Θεοτόκον κυρίως καὶ μόνην οἱ
 Ῥωμαῖοι προσβέβημεν, ἐν σηκῷ χρυσοπάσῳ ἀποτεθῆναι ἐν-
 ταῦθα. ἄπασαν τοιγοῦρον τὴν ἱερὰν μυσταγωγίαν ἐν τούτῳ δὴ
 τῷ ναῷ κατὰ εἰωθὸς ὁ βασιλεὺς λατρεύσας πρὸς τὰ βασιλεία γί- 10
 νεται. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ τοὺς ἐπισημοτέρους τῶν καταστασιασάν-
P 203 των μικροῖς τισὶν αἰκισμοῖς σωφρονίσας ἐξορίζει τοῦ ἄστειος.
 ἣ δὲ ἐξορία ἀμικροήμερος ἦν· θῦπτον γὰρ μεταβυλῶν ὁ βα-
 σιλεὺς τὴν λύπην δίδωσιν τοῖς ἐξοριστοῖς ἐξουσίαν ἐπιβιβῆναι τοῦ
 ἄστειος.

15

Μενουγγε ὁ Πέτρος ὁ στρατηγὸς τὰς δυνάμεις ἀθροίσας
 ἐπὶ τὸν Ἰστρον χωρεῖ καὶ εἰς Πυλάστολον ἀφικνεῖται, καὶ χά-
 ρακα ποιησάμενος οὕτω τὴν τοῦ θέρους ὥραν διήνυον. μετο-
 πώρου τε ἀρχομένου ἐπὶ τὸ κλίτος τῆς Δαρδανίας ὁ στρατηγὸς
 ἐνεδήμησεν· ἠκηκίει γὰρ περὶ τοὺς λεγομένους Καταρράκτας 20
 ἀθροισθῆναι τῶν βυρβύρων τὰ πλήθη, τὸν τε Ἀψιχ ἐνθαδὶ
 στρατοπεδεύεσθαι. τοίνυν τῶν Ῥωμαίων γεγονότων αὐτόθι,
B Πέτρος ὁ στρατηγὸς πρὸς τὸν Ἀψιχ τὸν ὑποστράτηγον τῆς Ἀβύ-
 ρων δυνάμειος ἐδίδου καὶ ἀντελάμβανε λόγους. ὁ δὲ Ἀψιχ τοὺς
 λεγομένους Καταρράκτας ἀπὸ Ῥωμαίων ἐνεχείρει δουλώσασθαι. 25
 δυσανασχετοῦντος δὲ τοῦ στρατηγοῦ μὴ τοιαύταις συνθήκαις

sium chlamyde sua protectum per Hilaras (locus est urbis) illaesum e templo educit. (5) imperator itaque a satellitibus defensus in sacris perseverat. deinde ad dei genetricis aedem, quam Blachernas populus Byzantinus, apud quem in honore est, vocare solet, confugit. sano templum istuc admodum venerabile a civitate praecipua religione colitur: tenet enim fama quasdam vestes Mariae virginis, quam deiparam proprie et solum nos Romani veneramus, in urbem inaurata ibidem aservari. ubi in hoc templo imperator rei divinae more suo usque ad finem interfuit, regiam sepetit. postridie de seditiosis insigniores parcius verberibus emendatos in exilium tradit. id non adeo longum fuit: mox enim dolore posito, eiectis potestatem in urbem redeundi concessit.

Petrus Istrum petens Blastolum venit, ibique castris excitatis aestatem transigit. ineunte autumno in Dardaniae latus sive angulum vadit, audierat siquidem ad Catarrhactas congregari barbarorum multitudinem, et ibi Apsichum tendere, illic cum Apsicho Abarum hypostratego sermonem miscet. Apsichus Catarrhactas Romanis eripere conabatur. deo

ζωπυρεῖν τὴν εἰρήνην, ἑκατέρα διαλύεται δύναμις, καὶ ὁ μὲν Χαγῶνος ἐπὶ τὴν λεγομένην Κωνσταντιόπολιν ἐχώρησεν, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἐπὶ τὰς Θρακίως διατριβὰς ἐπανέβησαν.

Τοῦ δὲ θέρους ἐπείγοντος, ἀκοὴ γίνεται Μανρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι ὡς ἐπιτήδεις ὁ Χαγῶνος ἀναβολὴν τῷ πολέμῳ παρέσχετο, ὅπως ὑποριεβομένης τῆς Ῥωμαίων πληθύνος ἀθρόα κινήσει τιτὶ τοῖς περὶ τὸ Βυζάντιον ἐπισταίῃ. καὶ οὖν τὴν Ἀδριανού πόλιν καταλιπεῖν τῷ στρατηγῷ ἐγκλεύεται. ὁ μὲν οὖν Πέτρος κατὰ τῆς Σκλαβηνίας πληθύνος στρατοπεδεύεσθαι παρεσκεύαζεν, ἔγραψε τε Βονώσω· ἀνὴρ δὲ οὗτος τῶν σωματοφυλάκων τοῦ βουσιλέως ἐπιφανής, ὃν σκρίβωνα εἶωθε τὰ πλήθη ἀποκαλεῖν· τοῦτον γὰρ ἐδέησε κατ' ἐκείνο καιροῦ διακονεῖσθαι Πέτρῳ τῷ στρατηγῷ. ἡ δὲ τοῦ γράμματος ἀξίωσις ἦν ἐφ' ᾧ τὰς τῶν Ῥωμαίων πορθμίδας χορηγεῖν ταῖς δυνάμεισιν, ἅπως τῶν ποταμῶν διανήξονται. τοῦ δὲ μυχίμου ὁ Πέτρος τὸν Γουδοῦν ὑποστράτηγον προεστήσατο. τοίνυν ὁ Γουδοῦς τὸν ποταμὸν διαβὰς στόματι μαχαίρας πλήθη πολεμίων ἀνείλεν, αλχμάλωσις δὲ κρατήσας πολλῆς μεγάλῃ περιβάλλεται εὐκλειαν. οἱ μὲν οὖν Ῥωμαῖοι ἐπανήκειν διὰ τοῦ ποταμοῦ εἰς τὴν ἑαυτῶν ἐπιπέριοντο, ὁ δὲ Γουδοῦς τοῦτο ποιεῖν αὐτοῦς διεκώλυε τέως. ἀτὰρ τὰς Ῥωμαίων ἐφόδους ὁ Χαγῶνος μεμαθηκῶς τὸν Ἀψιχ μετὰ στρατοπέδων ἐξέπεμπεν, ὅπως τὸ τῶν Ἄρτων διολέσειεν ἔθνος, ὃ σύμμαχον Ῥωμαίοις ἐτύγχανεν ἔν. (6) τούτων δὴ γιγνομένων ἀποστατοῦσι τῶν Ἀβύρων πλήθη τινά, αὐτομολοῖν τε τῷ αὐτοκράτορι κατηγέγοντο. ταράττεται οὖν ἐπὶ τῷ ἀκούσματι P 204

6. Ὑποριεβόμενος IP.

aegrus ferente huiuscemodi pactis non posse pacem redintegrari, uterque exercitus inde abecedit, et Chaganus quidem Constantiolum, Romani autem in Thraciam revertuntur.

Aestate iam proxima Mauricius certior fit Chaganum differre pugnam de industria, ut vagantibus Romanorum copiis ac negligentibus improviso Byzantium invadere queat. Itaque duci in mandatis dat, Adriano-poli relicta Istrum transeat. Petrus adversus Sclavos expeditionem parat, et Bonoso ex satellitibus imperatoris illustri, quem scribonem vulgo appellitant, et qui tum Petro ministrare debebat, scribens, lembos militibus traficiendis suppeditari postulat, quibus Gundoin pro hypostratego praeponit. Gundois fluvio transmissis in ore gladii non exiguum barbarorum numerum absumit, ingenti praeda et gloria potitur non mediocri. Romanis per fluvium redire in sedes suas cupientibus Gundois obstat. Chaganus Romanorum impressione intellecta, Apsichum ad Artos Romanorum socios delendos mittit. (6) haec dum fiunt, non pauci Abarum deficientes ad partes imperatoris se adiungere maturant. conturbatus ea

ὁ Χαγῶνος, καὶ περιδεῆς γεγονώς πολλὸς ἦν ἀντιβολῶν καὶ σοφιστεύων μεθόδους πυχλὰς ἀντιμεταστῆσαι τὴν ἀποστατήουσαν δύναμιν.

Ὡρας τοίνυν μετοπωρινῆς ἐνδημούσης, καὶ Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος ἐνοχλοῦντος τὸν Πέτρον ἐν ταῖς τῶν Σκλαβη-5 νῶν χώραις τὰς Ῥωμαϊκὰς δυνάμεις τὸν τοῦ χειμῶνος ἐνδιατρῆσαι καιρὸν, τῶν τε Ῥωμαίων βυρνομένων ἐπὶ τῇ τοῦ βασιλέως βουλῇ διὰ τε τὴν λείαν αὐτὴν διὰ τε τὴν τῆς ἵππου ταπεινώσειν, ἔτι γε μὴν καὶ διὰ τὸ πλήθη βαρβάρων περικυμαίνειν τὴν χώραν τὴν ἀντιπέραν τοῦ Ἰστρου, καὶ τοῦ στρατηγοῦ τὸ βασιλικὸν κρα-10 τύνοντος πρῶσταγμα, στίσις μεγίστη τοῖς στρατεύμασι γίγνεται.

B ὁ μὲν οὖν Μαυρικός διὰ πικνῶν συλλαβῶν ἐπειτίθεται Πέτρον τοῦτο τοῖς Ῥωμαίοις ποιήσασθαι, οἱ δὲ Ῥωμαῖοι ἀντιπεριστατο πρὸς συντονωτέραν ἀπόφασιν. διὸ τὸν ποταμὸν παροδικῶς διενήσαντο. ἐπεὶ δὲ τοῦτο ἐγένετο, ἀφικνοῦνται ἐν Παλαστόλῳ, 15 μεγίστῳ θυμῷ τὰς ψυχὰς μεθυσθέντες. ὁ δὲ Πέτρος στρατοπεδεύεται ὡς ἀπὸ δέκα σημείων τοῦ χάρακος. καὶ οὖν ὁ στρατηγὸς διαγανακτῶν ταῖς δυνάμεισιν ἐς ἀπόνοιαν ἄλογον ἔβλεπεν, οὐκ ἤξιον τε τῷ ὀπλιτικῷ συναυλίσσασθαι. τρίτῃ δὲ ἡμέρῃ, καὶ τῷ Γουδοῦ ἔφησεν· ἡ δὲ ἔφησε, ταῦτα ἐκεῖνά ἐστι, δούξαι κατ' 20 ὕναρ συλλαβὰς ἐπιπεμφθῆναι αὐτῷ, τὴν δὲ τῆς ἐπιστολῆς προγραφὴν ἔχειν ἐπὶ λέξεως οὕτως. “ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἀληθινὸς Θεός, ἡ θεία χάρις, ὁ τῶν ἐκκλησιῶν προσεστὼς καὶ τὰ ἐλλείποντα ἀναπληρῶν, εἰς τὸ πῦσι συμφέρον προστήσῃν ἐπὶ τοῦ παρόντος τόνδε τῆς νέας δεσπότην.” διηπορεῖτο 25

6. ἐνδιατρίψας IP.

auditione Chaganus et in timorem haud levem coniectus, orare vehementer, et varias secum rationes meditari quibus desertores ad se reduceret.

Ergo autumno adventante, cum Mauricius Petro molestiam exhiberet super copiis in Sclavorum regione per hiemem retinendis, copias autem inde magno opere abhorrerent tum propter praedae spem exiguam, tum propter equorum paucitatem et barbaricam illorum locorum frequentiam, ipseque dux in imperatoris iussu omnia poneret, seditis maxima exorta est. Mauricius crebris litteris Petrum urget ut ita fiat. Romani acerrime recusant. quocirca flumen ultro traiciunt, Palastolum veniunt, ira inflammati. Petrus ab iis viginti leucis absens indignatur, atque eorum insaniam et insolentiam irritatus manere cum iis dedignatur. tertio die Gundui narrat per quietem visam sibi epistolam mitti cum hac inscriptione ad verbum. “Dominus noster Iesus Christus, verus deus, divina gratia, qui ecclesiis praesidet et quae desunt supplet, ad omnium utilitatem in praesens hunc novae (Romae) dominum praeficit.” haere-

τοίνυν ὁ Πέτρος καὶ ἤσχαλλεν, ἠδῆμόνοι τε καὶ ἐστροβέιτο, περι-
 κκώμενος πάντοθεν, τίνες εἶησαν ἂν αἱ τῶν φανέντων ἐνυπνίων
 ἐκβύσεις. ὁ μὲν οὖν Γουδοῦς καταπλυγείς ἐπὶ τε τῷ ταραχῶ
 τοῦ πλήθους ἐπὶ τε ταῖς τῶν ὑνείρων ἐκφύσειν ἀγωνία κατέ-
 5 χετο. τῇ δὲ ὑστερίᾳ μεταποιοῦσιν αἱ δυνάμεις τὸν χάρακα,
 καὶ τὰ Ἰσημα παραμείψαντες (φρούριον δὲ τοῦτο) γίνονται ἐν D
 Καρίσκᾳ, ὅθεν διαπορθμεύσασθαι ἤμελλον· εἰς τὰς τῶν βαρβά-
 ρων σκηνώσεις ἦσαν γὰρ τι μικρὸν μεταβιβληκότες τὸ φρούριον.
 ἐν ταύταις γοῦν ταῖς ἡμέραις ἐναυπηγοῦντο ἀγγελία. καὶ τούτου
 10 δὴ γιγνομένου ἕτοιοι ἔκινητον αὐτοὶ λάβροι, συνεπιτίθεται δὲ καὶ
 ψύχους ἐπιβουλή. ταύτῃ δῆτα ἐπιστασιάζει τὸ πλῆθος, μὴ
 βουλόμενον διανήξασθαι. πύμπουσι τοίνυν πρὸς τὸν Πέτρον εἰ-
 κοσι σημεῖα ἀπικισμένον τοῦ χάρακος πρέσβεις οἱ Ῥωμαῖοι ὀκτώ,
 15 ἔξ ὧν ἐτύγγανεν ὧν καὶ Φωκῆς ὁ χαλεπώτατος τύραννος. ἡ δὲ
 ἀξίωσις ἦν οἴκαδε τὴν δύναμιν ἀναξεύξασαν τῇ τοῦ χειμῶνος ὥρᾳ
 ἐγκαρτερεῖν. ὁ δὲ αὐτοκράτωρ ἐπώχλει δι' ἐπιστολῆως τὸν Πέ-
 20 τρον, τὸν ποταμὸν διαπεραιωσάμενον τὰς δυνάμεις τῆς τῶν
 βαρβάρων γῆς ἐπιβῆναι, τὰς τε στρατοπέδων ἀποτροφὰς αὐτό-
 θεν τοὺς Ῥωμαίους ἀρύσασθαι, ἐγκοπὴν τε δημοσίων σιτήσεων
 25 ἐντεῦθεν τῷ πρωτανεῶ παραλέχσθαι. (7) ὁ μὲν οὖν στρατηγὸς P 205
 τοὺς πρέσβεις εἰσκαλισάμενος κατεπήγγελο τῇ ἐς αὔριον ὡς ἀ- V 280
 τοὺς ἀφικνεῖσθαι λύσιν τε τῆς δυσφορίας παραλέχσθαι. μετα-
 στειλάμενος τοιγοῦν τὸν Γουδοῦν ἔρη πρὸς αὐτὸν τὰ τῶν ἠδυ-
 μηκότων προσρήματα. “ἀμφίρημνά μοι τῶν κινδύνων καθέ-
 25 στηκε· δυσδιεξόδευτον τὸ τοῦ βασιλέως καθίστηκε πρόσταγμα.

bat igitur incertus, et tristabatur et angebatur et cruciabatur, perturba-
 tus undique, quisnam huius visi per somnium futurus esset exitus. Gun-
 duis et tumultu exercitus et dubio somniorum eventu obstupefactus ne-
 quit vocem edere. postero die castra movet exercitus, praetereuntesque
 Asema (castelli nomen est) Cariscam veniunt, unde in barbarorum domi-
 cilia irrupturi erant: paululum quippe de ferocia remiserant. per illos
 igitur dies naves compinguntur. interea cum imbribus maximis frigus
 ingruit. tali impedimento obiecto nolentes traicere, ad Petrum leucis
 viginti, ut dictum est, distantem a castris, legatos mittunt octo, e qui-
 bus etiam erat Phocas tyrannus immitissimus. petebant autem ut lice-
 ret in hiberna domum redire. at imperator per tabellarium Petrum ex-
 timulat ut traictis copiis barbarorum regionem incurset, quo inde ali-
 mentis in militem comparatis, ipso e prytaneo annonam praebere ne
 cogeretur. (7) dux legatis accersitis, die sequenti ad eos se venturum
 missionemque daturum pollicetur. et accersito Gundui his eum verbis
 cum animi desperatione alloquitur. “utrinque mihi propositum est peri-
 culum. difficile est exequi quod mandat imperator; et reniti ac repu-

- καὶ τὸ ἀντιτείνειν ἀδύνατον, καὶ τὸ μὴ πειθαρχεῖν χαλεπώτερον. οὐδὲν ὠδίνει καλὸν τρόπος φιλάργυρος· ἀκρόπολις τῶν κακῶν ἢ φιλαργυρία καθέστηκεν. ὑπὸ τοῦ τοιοῦτου πάθους ὁ αὐτοκράτωρ νοσηλευόμενος τάχα ἂν πότε θυμὸν ὄλλῃ, ἵνα καὶ τι ἐπιείκειας Ὀμηρικῆς τραγωδίας καρκεύσω τὸν λόγον. αὕτη ἡ ἡμέρα 5 πολλῶν κακῶν ἄρξει Ῥωμαίους. οἶδα καὶ πείθομαι.” ἐπίδακρυς τοίνυν ὁ Πέτρος γενόμενος, ἔγκοπήν τε τῷ λόγῳ διὰ τὸ δάκρυον ποιησάμενος, γίνεται πλησίον τοῦ χάρακος. τῇ οὖν ὑστεραία ἀφροῖζει τοὺς ταξιάρχας τῆς πάσης δυνάμεως, τό τε τοῦ βασιλέως αὐτοῖς παρεθήλωσε γράμμα. οἱ δὲ ἡγεμόνες τῶν 10 ὁπλιτικῶν συνταγμάτων ἔφησαν τῷ στρατηγῷ μὴ ἐθέλειν τὸ μάχημον εἰς τὸ ἀντιπέραν τὰς διαβάσεις ποιήσασθαι, τὴν αἰτίας ἐν ἐκθέσειως μοῖρα ποιοῦμενοι. ἐπεὶ δὲ ὁ Πέτρος ἀντιπρώρος τοῖς
- C ὄχλοις ἐποιεῖτο τοὺς λόγους λαίλαψ μεγίστη θυμοῦ τοῖς στρατοπέδοις ἐπέσκηψε. διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις τοῦ χάρακος ἀποκλίνουσαι κατὰ μόνας ἐκκλησίαν συνήθροισαν. τοῦτο οἱ ἡγεμόνες τοῦ ὁπλιτικοῦ θεασάμενοι ἀποκλίνουσιν εἰς φυγὴν καὶ πρὸς Πέτρον τὸν στρατηγὸν περιστρέφονται. ἑτέραν δὲ καὶ τῇ εἰς ὕστερον ἐκκλησίαν πεποικηκότα τὰ πλήθη ἔξαρχον τὸν ἑκατόνταρχον Φωκῶν προεστήσαντο, ἐπὶ ὑπὸδος τε εἰς ὕψος ἐξάρκοντες εὐφήμουν ἐκ- 20
- D τόπως τὴν ἀναγόρευσιν. τούτων ὁ Πέτρος ἀκηκῶς εἰς ἀπόδρασιν τὰς φροντίδας μετέθηκε, καὶ δηλὰ τε τὰ συμβεβηκότα ἐπεπλήρητο Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι.
- Ὁ μὲν οὖν Μαυρίκιος τὸν ἀπαύσιον ἄγγελον εἰσκαλεσάμενος εἰς τὰ βασίλεια, ἐν παραβύστῳ τῶν ἐπηκαλουθηκότων ἐποιεῖτο 25

gnare impossibile, et obtemperare durum atque acerbum. nihil boni parit avaritia; arx malorum est avaritia. hic morbus imperatorem invasit, ob quem anima fortasse aliquando carebit, ut verniculo e tragoedia Homérica orationem condiam. hic dies Romanis multarum miseriarum afferret initium. scio, constanterque credo.” cum his dictis sermonem lacrimis se profundentibus abrumpit, et ad castra profectus luce altera omnibus centurionibus congregatis imperatoris ad se litteras demonstrat. illi milites nolle Istrum traicere affirmant, et causas exponunt. quoniam autem Petrus in sententia permanens nihilominus se multitudinī opponebat, atrox irarum procella in exercitum incubuit. quamobrem castris excedentes seorsum in concilium coeunt, quo viso duces ad Petrum affugiunt. postridie rursus coeuntes exarchum Phocam centurionem sibi praeferunt, eumque supra scutum alte sublatum faustis gratulacionibus prosequuntur. his auditis Petrus fugae se commisit, quaeque acciderant, Mauricio imperatori renuntiavit.

Qui infaustum nuntium in regiam vocatum in abdito de iis quae evenerant sigillatim percunctatur. deinde cum anxiiis curis trepidaret et

τὰς πέσεις. εἶτα ταῖς μερίμναις ἐσφάδαζεν, ἀμηχανία δὲ αὐ-
 τῷ περιέρρει πολλή. ὅμως ὑποκρύπτει τῶν ἀκουσμάτων τὴν
 ἄξιζιν, ἰππικούς τε ἄγῶνας συνετέλει συγχρῶς ἀποπροσοιήσει
 τινὶ ὡς ἔξουθενῶν τὰ τῶν νεωτερισάντων μελετήματα. τοῖς δὲ
 5 δῆμοις ἐδήλου διὰ κηρύκων παρὰ τὸ στάδιον ὑπὸ ἀλόγου ἀκοσμίας
 στρατιωτῶν μὴ ταράττεισθαι. οἱ μὲν οὖν τοῦ κυανυνοῦς χρώ- P 206
 ματος ἐρασταὶ μετ' ᾧδῆς ἀνεβύων πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ταῦτα
 (καὶ αὐτῆς γὰρ τῆς ἐπὶ λέξεως συνθήκης ποιησώμεθα μνήμην)
 "ὁ θεός, αὐτοκράτωρ, ὁ κελεύσας σε βασιλεύειν, ὑποτάξοι σοι
 10 πάντα τὰ πολεμοῦντα τῇ βασιλείᾳ. εἰ δὲ Ῥωμαῖός ἐστιν, εὐερ-
 γέτει, ἀγνώμονά τε εἰς δουλείαν σου τοῦτον ὑποτάξεις χωρὶς αἵ-
 ματος." τετάρτη δὲ ἡμέρα, καὶ τοὺς δημάρχους ὁ αὐτοκράτωρ
 εἰσκαλεσάμενος πρὸς τὰ βασιλεια, οὗς διοικητὰς τῶν δήμων εἴω-
 θεν τὸ πλῆθος ἀποκαλεῖν, (ὀνόματι δὲ τούτοις Σέργιος καὶ
 15 Κοσμῆς) ἐκινδύνετο τῶν δημοτενόντων ἐπὶ λεπτοῦ τὸν ἄριθμόν.
 ὁ μὲν οὖν Σέργιος ἐν χάρτη τὴν σύνταξιν τῶν ἐραστῶν ταῦ χλοῦ- B
 ζοντος ἐνεχώραξε χρώματος, πεντακοσίους πρὸς τοῖς χιλίοις τεγ-
 χάνοντας, ὁ δὲ Κοσμῆς τοὺς τῆς ἀντιθέτου αἰρέσεως ἑκατον-
 τάδας ἐνεία συντέταχεν· εἰς δύο γὰρ χρωμάτων ἐφέσεις τὰ τῶν
 20 Ῥωμαίων καταπέπτωκε πλήθη. ἐντεῦθεν μέγιστα κακὰ τῷ βίῳ
 εἰσῆρρησε· κατὰ μικρὸν γὰρ τῆς λυσσώδους ταύτης αὐξανομένης
 μανίας τὰ Ῥωμαίων διώλοντα πράγματα.

8. Ὁ μὲν οὖν αὐτοκράτωρ ἦκειν ἀκούσας τὸν τύραννον C
 πρῆσβεις ἐξέπεμψεν, ὑπομαραινὲν ὡσπερ τὰ τῆς συμφορῆς ἐγ- V 281

10. τὰ δεστ IP.

quid consilii caperet prorsus nesciret, nihilo socius tamen audita dissimulans, ludorum equestrium spectaculis crebro dat operam, simulatque se conatus istorum res novas molientium pro nihilo putare. populum autem voce praeconum in circo monet ne quid ipse ex temeraria militum seditione turbetur. qui igitur Venetae factionis erant, ita ad verbum imperatori accinebant. "deus, imperator, cuius iussu imperas, omnes imperio tuo adversantes tibi subiciat. quodsi Romanus est, illi benefac, et improbum in potestatem tuam rediges citra sanguinem." die quarto tribunis, quos populi administratores vulgus nominare solet, ad se in palatium accitis, Sergio, inquam, et Cosma, popularium numerum subtiliter exquirat. Sergius in charta numerum Prasinorum exaratum tradit mille quingentos, Cosmas contrariae factionis nongentos. duorum quippe colorum, caerulei et viridis, factionibus dedita erat populi multitudo, unde mala gravissima in vitam importata sunt: sensim enim aucta hac rabiosa insania res Romanae pessum iverunt.

8. Imperator appropinquare tyrannum audiens, veluti calamitatem allevaturus, legatos mittit. quae re tyrannus insolescit et honoribus novis

χείρων. ὅς τύραννος ἐπὶ τοῦτοις ὑφανχέλλεται καὶ ἐπὶ τῷ
 νεώτερισμῷ καταμαίνεται, ἀπράκτους τε τοὺς πρέσβεις ἐξέλεμ-
 πειν. ὁ δὲ Μαυρίκιος περιφρουρεῖν τοῖς δῆμοις τὰ Θεοδοσίου
 τελεῖα προστάττει, ἃ δειμασθαι λόγος πρὸς τὸν Ἄρκα-
 δίου τοῦ αὐτοκράτορος Θεοδοσίον παῖδα. πρὸ τούτων τοίνυν 5
 ἡμερῶν ἄλλων Γερμανὸς (κηδεστῆς γὰρ οὗτος Θεοδοσίου τοῦ
 D παιδὸς τοῦ αὐτοκράτορος) ἰππάζεσθαι τε καὶ ξυνωρικεῦσθαι τὸν
 Μαυρικίου τοῦ Καίσαρος οὐδὲν ἀναλαμβάνει ἐς Καλλικρούτιαν·
 χῶρος γὰρ πρὸ τοῦ Ἰστίου οὗτος, λίαν ὡς ἔπος εἰπεῖν ὠρικός.
 ὁ μὲν οὖν Μαυρίκιος παρυσκενὴν βυσιλικὴν Θεοδοσίῳ δίδωσι τῷ 10
 παιδί. τοῦ δὲ νέου κυνηγετοῦντος ἀπεριμερίμνας καὶ λίαν ἐπα-
 γωγότερον, παραγίνεται πρέσβυς ὡς αὐτὸν ὑπὸ τῆς Ῥωμαίων
 μαχίμου δυνάμειος, ἐπιστολῆν τε ἐγγεγραμμένην ὑπὸ τοῦ ὀπλι-
 τικοῦ παρέχων Θεοδοσίῳ τῷ παιδί Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος.
 ἡ δὲ ἀξίωσις ἦν ἡ αὐτὸν Θεοδοσίον τὴν ἡγεμονίαν τοῦ κράτους 15
 ἀναλαβεῖν ἢ Γερμανῷ τὴν αὐτοκρατορικὴν ἐμπορησασθαι δύ-
 ναμιν· μηδὲ γὰρ ἔτι ἀνέχεσθαι ὑπὸ Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτο-
 P 207 ρος Ῥωμαίων δυνάμεις ἰθύνεσθαι. γίνεται τοίνυν ταῦτα κατὰ
 ἄλλα Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι. ὁ μὲν οὖν βασιλεὺς ἐπεὶ ταῦτα
 ἐπέπυστο, μετὰγει διὰ γραμμάτων ὡς αὐτὸν παραυτίκα τὸν 20
 παῖδα. τῇ δὲ ὑστερίῳ περιλυπὸς ὢν προστάττει ὁ αὐτοκράτωρ
 Κομεντιόλῳ ἐπιστατεῖν τοῖς περιφρουροῦσι τὰ τοῦ Ἰστίου τελεῖα.
 τῇ τοίνυν ἐπαύριον ὑπὸ πρώτῃν ἔω εἰσαγώγιμον τὸν Γερμανὸν ὁ
 Μαυρίκιος ποιεῖται πρὸς τὰ βασίλεια, καὶ περὶ δακρυῶν γενοῦσιν
 τούτων τῶν κακῶν ἔφη τὸν Γερμανὸν πεφυκέναι ὑπόδεισιν. ἦν 25

21. δ] γὰρ IP.

insanit, legatos sine responso dimittit. Mauricius moenia Theodosiana a populo custodiri iubet, quae quidem Theodosium Arcadii imperatoris filium construxisse vetus fama loquitur. paucis ante diebus Germanus, Theodosii filii imperatoris socer, generum suum Callicrateam (locus est ante urbem, perquam, ut verbo complectar omnia, amoenus ac speciosus) equis et vehiculis in venatione se oblectaturum educit, Mauricio apparatus suppeditante. dum iuvenis omni cura expeditus multa cum voluptate venatum exercet, adest ab exercitu legatus, atque ab eo scriptam epistolam ei porrigit, qua petebatur ut aut ipse imperii principatum susciperet aut Germano eundem cederet: militem enim Romanum Mauricii imperia de caetero neutiquam passurum. Mauricius his compertis per litteras ad se filium repente advocat. postero die incredibiliter moestus Comentiolo urbis murorum custodiam commendat. die sequenti bene mane Germanum in palatium accersit, et multis cum lacrimis ipsum horum malorum caput et causam asserit. huius suspitionis

δὲ τῆς ὑποβολῆς ταύτης τεκμήριον τὸ δι' ἐπιστολῶς τὰς δυνά-
 μεις τὸν Γερμανὸν ἐθέλειν βασιλείᾳ ποιήσασθαι, εἴτα τοῦ τετυ-
 ραννηκότος πλήθους ἕπασαν τὴν ἵππον τὴν πρὸ τοῦ ἄστεος νε- B
 μομένην καταπρονομεύσαντος τὴν Γερμανοῦ ἵππον μόνην ἀδιύ-
 5 σπαστον τηρηθῆναι. ἱκανῶς τοίνυν τοῦ Γερμανοῦ ἀπολελογη-
 μένου τῷ αὐτοκράτορι, καὶ τὴν τοῦ βυσιλιῶς λέπην μὴ κατευ-
 νύζοντος, ὡς ἐν τέλει λέγουσι τὸν Μαυρίκιον φῆσαι “φρίδου,
 Γερμανέ, τοῦ μὴκύνειν τὸν λόγον· οὐδὲν ἡδύτερον τοῦ διὰ ξί-
 φους τεθνάναι.” ἐπὶ τούτοις ὁ αὐτοκράτωρ ἐπιτείνας τὸ βῆ-
 10 δισμα μείλισται τοῦ παρὰ Ῥωμαίοις λιγομένου σικρέτου. ἐπεὶ
 δὲ ὁ τοῦ αὐτοκράτορος παῖς Θεοδόσιος πυριεστήκει χαλεπαίνοντι
 τῷ αὐτοκράτορι, ᾤκτειρε τὸν κηδεστὴν κινδυνεύοντα, καὶ μικρὸν
 τῆς οἰκίας στάσιως διεξιθῶν ἐξιόντι τῷ Γερμανῷ ἐν ἀποκρύ-
 φους κατεψιδύρισεν, “ἀπόδρα τοῦτον” φήσας, “ὦ ἄνθρωπε· C
 15 θάνατος ἢ ζῆμία σοι γίνεται.” ὁ μὲν οὖν Γερμανὸς διὰ τῆς
 λιαφρόνου, ἦν μέσην τὰ πλήθη κατονομάζουσιν, ἐς τὴν ἑαυτοῦ
 οἰκίαν ἐγένετο, τῷ δὲ δειλιναίῳ καιρῷ τοὺς ὑπασπιστὰς τοὺς
 ἑαυτοῦ συναθροισάμενος τῷ ἱερῷ τεμένει τῆς θεομήτορος προσ-
 20 πλάσεν, ὃ Κῦρον τὸν ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ αὐτοκράτορος γεγο-
 νότου δέμασθαι λόγος καθέστηκεν ἀψευδῆς. οὗτος δὲ ἐς ἐπά-
 των ἀξίαν τὸ τηρικαῦτα ἀναβεβήκει καιροῦ. τοῦτον ἄνδρα ἡγα-
 θὸν ἐς τὰ μάλιστα γεγονέναι φασί, καὶ περὶ τοὺς ἔρωτας τῶν
 λόγων σώφρονα μανία τιμὴ ἐπιφύκει. ἡλίου δὲ κλίνατος ἰκηκόει D
 Μαυρίκιος τῶν κερμάτων τοῦ θυσιαστηρίου κάτοχον τὸν Γερμα-
 25 νὸν γεγονέναι. διὰ τοῦτο Στέφανον τὸν παιδαγωγὸν τῶν ἑαυτοῦ

duo erant argumenta, quod exercitus eum per litteras ad imperium cap-
 pessendum invitarat, et quod tyranni copiae, cum, quidquid equorum
 ante urbem pasceret, abegissent, eius duntaxat equis pepercerant. cum
 pro se Germanus abunde respondisset, nec tamen imperator dolorem
 lenire potuisset, ad extremum adiecisse Mauricium aiunt “parce, Ger-
 mane, plura loqui: nihil iucundius quam per gladium emori.” post haec
 secreto, ut Romani appellant, egreditur. quoniam autem Theodosius
 irato patri aderat, noceri in discrimen dati misericordia captus, paulum
 de loco secutus, exeunti in aurem insusurrat, fugeret hunc virum (im-
 peratorem), nisi occidi vellet. Germanus via publica, quam plebs me-
 diam nominat, domum suam concedit. vesperi coactis satellitibus suis
 sacrum deiparae templum petit, quod a Cyro Theodosii temporibus esse
 coaditum fama non falsa praedicat. hic tum in consulatus gradum
 ascenderat; feruntque fuisse virum insigni probitate, liberaliumque di-
 sciplinarum cum modesta quadam insania cupidissimum. diei crepusculo
 cognoscit Mauricius Germanum cornua altaris apprehendisse, quare
 Stephanum eunuchum, filiorum suorum paedagogum, hominem nobilem

- V 282 *παίδων* (ἐνθούχος δὲ οὗτος τῶν ἐπιφανῶν τοῦ βασιλέως καὶ λίαν περιδοξος τοῖς ἀνακτόροις) πρὸς τὸν Γερμανὸν ἀφικέσθαι προσέταξεν, ὅπως παιδοὶ ὑπεξαγάγοι τῶν ἱερῶν περιβόλων ἐκεῖνον. οἱ μὲν οὖν περὶ τὸν Γερμανὸν ὡς εἶδον τὸν τοῦ βασιλέως ἐνθούχον ὑπεξαγαγεῖν τοῦτον ἐθέλοντα τοῦ τῆς Θεομήτορος ἱεροῦ, ἄν-5 τικατασπάντες ἔξωθουσι τὸν Στέφανον, ἀσχιστοῖς αὐτὸν περιβάλλοντες ὀνειδέσι. τυκτὸς δὲ γεγονυίας ὑπεξέρχεται τοῦ τιμέτους ὁ Γερμανός, καὶ πρὸς τὸ μέγα τῆς πόλεως ἱερὸν μετεροίτησε, τὸ ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ τοῦ αὐτοκράτορος λίαν φιλοτίμως καὶ πολυτελεῶς ἰδρυμένον· τοῦτο καλοῦσιν ἐκκλησίαν μεγάλην οἱ 10 Βυζάντιοι. ὁ μὲν οὖν Μαυρίκιος ῥάβδῳ ἑμαστίου τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν Θεοδοσίον· ἔφρασε γὰρ τὸ ἀπόρητον εἰς Γερμανὸν ἐκεῖνον
- P 208 *μεταγαγεῖν*. (9) τούτων δὴ πραττομένων, οἱ Ῥωμαῖοι τῆς ὁδοπορίας ἐχόμενοι Βυζάντιον τὰς ὁρμὰς ἐπιτείνουσι. ὁ δὲ Γερμανὸς ὀπλίταις συμπεπραγμένος ἀπριξέϊχετο τοῦ ἱεροῦ. ὁ δὲ 15 αὐτοκράτωρ πλήθος τῶν σωματοφυλάκων ἐξέπεμψεν, ὑπεξαγαγεῖν τοῦ ναοῦ τὸν Γερμανὸν ὀρεγόμενος. ἐντεῦθεν θυμὸς μέγας τῇ πόλει ἐπέσκηψε. πείθεται τοίνυν ὁ Γερμανὸς τοῦ τιμέτους ὑπέξειλεθῆν. τὸ τοίνυν πλήθος τῆς πόλεως ἀθροισθὲν περὶ τὰ προαύλια γίνεται τοῦ ἱεροῦ, καὶ τις ἀνὴρ, Ἀνδρέας ὄνομα αὐ-20 τῷ, τῶν περὶ τὰς ἱεράς ἀπασχολουμένων λιτῶν, μεγίστη φωνῇ κέκραγε “παλινδρόμει πρὸς τὸ ἱερὸν, Γερμανέ· τὴν σεαυτοῦ
- B *σῶζε ψυχὴν· θάνατός σοι τὸ ἐπαγόμενον.*” καὶ πείθει τὸν Γερμανὸν μεταφοιτῆσαι πάλιν πρὸς τὰ ἐνδόμυχα τοῦ ναοῦ. τὰ δὲ 25 πλήθη συρρεῦσαντα ἐβλασφήμουν εἰς τὸν αὐτοκράτορα, καὶ με-γίσταις ὕβρεσι τὸν Μαυρίκιον ἔβαλλον, τῷ δὲ τῶν Μαρκιαν-

et inter aulicos imprimis conspicuum, eum convenire et persuasum e sacris septis educere iubet. comites Germani videantes quid eunuchus conaretur, resistant, ipsumque conviciis turpissimis opertam templo expellant. noctu Germanus se subducit, et in amplissimum urbis templum, a Iustiniano imperatore admodum ambitiose ac sumptuose edificatum, quam Byzantii ecclesiam magnam vocitant, porro transit. Mauricius Theodosium fastibus accipit, quod ei arcana sua aperuisset. (9) his ad hunc modum procedentibus, Romani iter aggressi cupiditatem Byzantium intendunt. Germanus armatis septus, templo fixus adhaeret. imperator complures de excubitoribus suis ad eum educendum mittit; unde civitatem ira pervadit. flexus tamen Germanus exire instituit. tum plebs urbana aedis vestibula concursat, et Andreas quidam, sacris precibus in ea vacare solitus, voce altissima exclamat “recurre in templum, Germane; conserva vitam tuam: exitium tibi suadet.” quibus vocibus obsequens in abditiora aedis gradum revocat. tum vulgus coitione facta probris imperatorem lacerat, exquisitisque contumeliis in eum debaccha-

στῶν καταλόγῳ συντάττον· αἴρεις δὲ αὕτη μετὰ τινος μωρᾶς
 εὐλαβείας εὐήθης τε καὶ καταγέλαστος. σφριγῶντος τοιγαροῦν
 τοῦ ταράχου, οἱ τὰ τεῖχη διασφουροῦντες δημόται τούτων ἀκη-
 κώοτες, τῇ φρουρᾷ χαίρειν εἰπόντες ἀναμίννυνται τῷ λαῷ τῷ
 5 στασιάζοντι. πανταχοῦ τοιγαροῦν τῇ πόλει περικυμαίνοντος τοῦ
 κακοῦ, ἀλογίστῳ ὄρμῃ καταμανῶς τὰ πλήθη τὴν οἰκίαν Κων-
 σταντίνου τοῦ λεγομένου Λυρδῦ τῷ πρυμνύγῳ πυρὶ καταφλέγου- C
 σιν. ἀνὴρ δὲ οὗτος ἐτίγχανεν ὦν τῶν ἐς συγκλήτου βουλήν ἐπι-
 φανεστάτος, τὴν τε τῶν πατρικίων ἀξίαν περιεβέβλητο οὗτος,
 10 καὶ τὴν ἡγεμονίαν τῶν φόρων τῆς ἐξῆς πρό τινος καιροῦ ὑπὸ
 τοῦ αὐτοκράτορος ἀπειλήφει, ὃν ἔπαρχον πραιτωρίων εἰώθασιν
 ὀνομάζειν Ῥωμαῖοι. τοῦτον ὁ Μαυρίκιος ἐν τοῖς προτερεύουσι
 τῶν ἀρχόντων ἐκέκτητο. τοιγαροῦν μεσοῦσης νυκτὸς τὴν βασι-
 λειον στολὴν ἀποδυσάμενος, τὴν τε ἔπηρέτιν ὀλκάδα παραστη-
 15 σάμενος (δρόμωνα δὲ ταύτην εἰώθασιν τὰ πλήθη ἀποκαλεῖν) καὶ D
 χρήματα ἐς αὐτὴν ἐκβαλὼν ἅμα τῷ γυναικῷ καὶ τοῖς παισὶν ἐπ'
 αὐτῆς ἐπιβαίνει, τὸν τε Κωνσταντίνον ἀναλαβὼν πρὸς ἀπόδρα-
 σιν εἶδεν. τὰ δὲ πλήθη ἐπὶ τὴν τυραννίδα κατολισθῆσαντα κα-
 τεπαννυλλίζοντο τοῖς κακοῖς, καὶ ἐς τὸν Μαυρίκιον ἐρραυψόδου
 20 μεθ' ὕβρεως ἄσματα. ἐπέσκωπτύν τε καὶ τὸν ἱεράρχην τὸ τη-
 νικαῦτα καιροῦ, ὃν πατριάρχην σὺνήθης Ῥωμαίοις ἀποκαλεῖν·
 Κυριακὸς ὄνομα αὐτῷ. τῷ ὄντι γὰρ τὸ πλῆθος ἀπαίδευτον καὶ
 πρὸς τὸ χεῖρον ταῖς τροπαῖς ἐμμανὲς, δυσουθέτητόν τε καὶ τοῦ
 συνοίσοντος λίαν ἀμύητον. λαλιπος τοιγαροῦν γηγοννίως με- P 209

tur, et Marcionistis aggregat; quae est haeresis cum quadam fatua re-
 ligione stollida et deridicula. fervente igitur tumultu, plebeii, qui muros
 custodiebant, his auditis, deserta custodia tumultuantibus sese immiscent,
 itaque malis urbem undique instar fluctuum inundantibus, plebeia mult-
 tudo caeco impetu et furore incitata Constantini Lardys aedes igne in-
 iecto perdit. erat hic vir e senatu illustrissimus et patricia dignitate
 cohonestatus; et antea tributis Orientalibus recipiendis (quem praefectum
 praetorio Romani nominare solent) ab imperatore praepositus, et inter
 primos principes habitus. in hoc rerum statu Mauricius medio noctis
 vestem augustalem exuens et privatam induens, dromone, ut vocatur,
 consensu et grandi pecunia illata, una cum uxore liberisque et Con-
 stantino fugam inivit. cui vulgus, ut tyranno, tota nocte male dicere
 non cessavit, contilenis etiam in eum per contumeliam compositis,
 scommatis item in Cyriacum hierarcham sive patriarcham, ut Romanis
 appellare mos est, insultabant. sane multitudo popularis imperita est,
 et rebus mutatis deteriora furiose complectens admonitiones respuit; et
 quid conducibile sit, prorsus non intelligit. procella igitur notis immane

γίστης, ἔξαισίου τε νότου προσπνεύσαντος, μόλις ὁ Μαυρίκιος διασώζεται ἐπὶ τὸν νεῖον Ἀυτονόμου τοῦ μάρτυρος, ὡς ἀπὸ σταδίων ἑκατὸν καὶ πενήκοντα τῆς πόλεως Κωνσταντίνου τοῦ αὐτοκράτορος. ἐπιγίνονται δὲ αὐτῷ νόσοι ἀρθρίτιδες. ταύτης
 V 283 δὲ τῆς νόσου ἀσθένεια καθίστηκε δυστυχῆς τοῖς τὸ βασιλεῖον 5
 ἄστυ κατοικοῦσι διὰ παντός· τὰς δὲ αἰτίας οὐ δέξιμι, ἵνα μὴ τὴν ἱστορίαν παραμιορφώσωμαι. τότε Μαυρίκιος ἔξαποστέλλει
 B τὸν Θεοδόσιον ὡς τὸν Χοσρόην γενέσθαι καὶ περὶ συμμαχίας καθικτεῦσαι τὸν βάρβαρον, ἀναμιμνήσκειν τε καὶ ὅσα περ αὐτῷ δυστυχῆσαντι. Μαυρίκιος διελύσατο, ἀξιοῦν τε ἀμοιβάλαν τὴν 10
 χάριν ἀντιταλαντεύεσθαι, ὅλης ὁμοῦ τῆς οἰκίας ἐν μεγίστῳ καταπεπτωκυίας κινδύνῳ. ὑπεδείκνυε δὲ καὶ τὸν δακτύλιον ὁ Μαυρίκιος, παρεγγύα τε μηδαμῶς ποιήσασθαι τὴν ἀνύζυξιν, εἰ μὴ πού γε αὐθις θεάσοιτο τὸν δακτύλιον. οὕτω μὲν οὖν ὁ Θεοδόσιος ἐπὶ τὴν Νίκαιαν γίνεται. ἀλλὰ καὶ συνέκδημος γίνε- 15
 C ται αὐτῷ Κωνσταντίνος, ὃν τὰ πλήθη Λαυρὸν κατωνόμαζον.
 Κατὰ ταύτην τὴν νύκτα ἀνὴρ δημότης ἐπίσημος (Ἑβδομη-
 της δὲ ἦν αὐτῷ τὸ ἐπώνυμον) καὶ ἕτεροι τοῦ χλοάζοντος χρώματος ἔρασταὶ τὰς πύλας τοῦ τείχους ἀναπετάσαντες πρὸς τὸν τύραννον παραγίνονται. ὁ δὲ Γερμανὸς ἐς βασιλείας καταπετω- 20
 κῶς ἔρωτα, καὶ Θεόδωρον (σιλεντιαρῖου δὲ οὗτος στρατεύματι
 D ἐκπρόσιμητο) πρὸς τὸν Σέργιον ἔπεμπε (κατ' ἐκείνο δὲ καιροῦ οὗτος ὁ Σέργιος δῆμαρχος ἐτύγγανεν ὢν τῆς Πρασίτων πληθύνος), καὶ ἡξίου ὑπὸ τοῦ δήμου τὸν βασιλικὸν ἀναδήσασθαι στέφανον

frementibus excitata, Mauricius aegre ad aedem martyris Autonomi vivus evadit; qui locus Cpoli circiter centum et quinquaginta stadiis abest. praeterea articulorum doloribus corripitur; cuius morbi misera imbecillitas urbem imperialem incolentibus semper infesta est. causas disserere nolo, ne quid historiae facies immutetur. mittitur a Mauricio ad Chosroem Theodosius, qui et auxilium supplex roget, et regem commonefaciat quantum durissimis temporibus suis praesidium ab eo auxiliumque senserit, tantorumque beneficiorum remunerationem aliquam postulet, quandoquidem cum universa domo in extremum praecipitatus sit discrimen. ostendit porro annulum, cohortando ne ullo modo redeat, nisi eundem rursus conspexerit. sic Theodosius Nicaeam defertur, quem Constantinus Lardys comitatur.

Eadem nocte vir plebeius et egregius, cognomento Hebdomites, alique Prasinæ factionis moenibus egressi ad tyrannum se conferunt. caeterum Germanus regnandi desiderio incensus Theodorum Silentiarii honore ab exercitu donatum ad Sergium, qui per id tempus Prasioorum tribunum agebat, rogatum mittit, ut eius opera certis conditionibus et pactis, quae simul scripta mittebat, liceret sibi a populo diadema im-

ἐπὶ συνθήκαις τισὶ καὶ ὁμολογίαις ἑγγράφοις. ὁ μὲν οὖν Σέρ-
 γιος ἐξ ἰωθινοῦ πρὸς τοὺς κορυφαιοτέρους τοῦ δήμου τοὺς λό-
 γους τοῦ Γερμανοῦ μεταχέτευσεν. δυσανασχετοῦσι τοίνυν οἱ
 λεγόμενοι Πράσινοι, καὶ τὴν ἀξίωσιν ἀποπέμπονται, φάσκοντες
 5 “οὐκ ἂν μεταβολὴν τῆς αἰρέσεως ὁ Γερμανὸς ποιήσεται πώποτε,
 οὔτε μεταθήσεται τὸ δόγμα διὰ τὸ ἐς ἄγαν ἑμπαθῶς διακείσθαι
 περὶ τὴν τῶν λεγομένων Βενέτων προσπάθειαν.” οὕτω μὲν οὖν
 οἱ Πράσινοι τοῦ Γερμανοῦ τὰς ἐλπίδας ὠβέλυσαν· ἐπεὶ δὲ ὁ Γερ-
 10 μανὸς διητύχησε τοῦ βουλήματος, περὶ τὴν τοῦ τυράννου μετε-
 χύρωσεν εὐνοίαν, καὶ προσκυνεῖ πρὸς ἕν ἣ τύχη ὡς ἔπος εἰπεῖν
 μεταβέβηκεν.

10. Οἱ δὲ Πράσινοι εἰς τὸ λεγόμενον Ῥήγιον γίνονται, P 210
 καὶ ταῖς εὐφημίαις τὸν τύραννον μεγαλύνουσι, καὶ πείθουσιν ἐν
 τῷ λεγομένῳ Ἐβδόμῳ (τόπος δὲ οὗτος τοῦ Ἰστεοῦ ἀπὸ σημείων
 15 ἑπτὰ) τὸν Φωκῶν ἀφικέσθαι. κατ’ αὐτὴν τὴν ἡμέραν ὁ τύραν-
 νος τὸν ἀσηκρήτους Θεόδωρον, τῶν βασιλικῶν ταχυγράφων ἄν-
 δρα ἐπίσημον, ἐν τῇ λεγομένῃ ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ ἐκπέπομφεν,
 ὅπως οἱ Βυζάντιοι λυοὶ τὸν ἱεράρχην τὴν τε σύγκλητον ἀναλυθό-
 20 μνοι ὡς αὐτὸν παραγένηνται. ὁ μὲν οὖν Θεόδωρος ἀφικόμενος
 ἐπὶ τὸ μέγα τέμενος τῆς πόλεως τὸ ὑπὸ Ἰουστινιανοῦ τοῦ αὐτο-
 κράτορος ἰδρυμένον, ἀνεῖς ἐπὶ τῶν βημάτων τῶν ὑψηλῶν (ἄμ-
 βωνα ταῦτα τὰ πλήθῃ ἀποκαλεῖ) τὸ τοῦ τυράννου πρόσθημα B
 τῷ λαῷ μεταδίδωσι. πάντων τοιγαροῦν γενομένων πρὸς τὸν
 Καλυδώνιον τύραννον, τὸν τῆς σφύρανος ἀλουργίδος ἀσελγέστα-
 25 τον Κένταυρον (πρέπει γὰρ οὕτω τὸν Φωκῶν ὀνομαζέσθαι), ἔδο-

peratorium consequi. Sergius prima luce ad populi primores de Ger-
 mani petitione refert. Prasini moleste ferunt, petitioneque rejecta Ger-
 manum nunquam factionem permutaturum neque a placito suo discussu-
 rum autumant, quia Venetae factioni modis omnibus sit deditissimus.
 sic Prasini spes Germani confederunt. qui, postquam res secus ivit quam
 voluisset, ad tyranni amicitiam conversus, cui fortunam videbat propi-
 tiam, ut verbo dicam, eum adoravit.

10. Prasini Rhegium venientes tyrannum faustis acclamationibus
 beant, auctoresque illi sunt ut in Septimum (locus ab urbe septem mil-
 libus abest) progrediatur. eodem die tyrannus Theodorum a secretis,
 inter celeres scribas seu actuarios imperatoris virum clarissimum, in ma-
 gnam, ut dicitur, ecclesiam populum Byzantium una cum hierarcha et
 senatu ad se vocatum mittit. Theodorus templum urbis amplissimum a
 Iustiniano Augusto constructum ingressus, excelsos gradus sive ambo-
 nem vulgo dictum ascendit, tyranni mandatum palam edictat. universis
 igitur profectis ad tyrannum Calydonium, ad Centaurum in modesta
 purpura protervissimum (his quippe nominibus Phocam par est afflicere),

ξεν ὁ μιξοβάρβαρος τύραννος κατειρωνεύομενος Γερμανὸν ἀναγορεύειν ἐθελειν. τῶν τοίνυν δῆμων κατευφημούστων τὸν τύραννον, καὶ πάντων τῆς μεταβολῆς γλιχομένων, ἀναγορεύεται τὸ κακόν, καὶ κύριος τῶν σκήπτρων ὁ τύραννος προχειρίζεται, καὶ κρατεῖ τῆς εὐδαιμονίας ἢ συμφορᾶ, καὶ λαμβάνει τὴν ἔναρ-5 ξιν τὰ μεγάλα καὶ ἐπίσημα τῶν Ῥωμαίων ὡς ἔπος εἰπεῖν ἀτυχῆ-
C ματα. περιβύλλεται τοίνυν τὸν βασιλεῖον στέφανον ὁ παλαμναῖος ἐκκίνος ἀνὴρ ἐν τῷ νεῷ τοῦ προφήτου καὶ βαπτιστοῦ
V 284 Ἰωάννου. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπιβαίνει τῆς πόλεως, ἐφιζάνων ἀρμαμάξης βασιλικῆς. οὕτω μὲν οὖν ἐπιφανῆ καὶ περιδοξὸν τὴν 10 εἴσοδον ἐπὶ τὰ βασιλεῖα τεθμύλησεν λευκῇ ὁ τύραννος ἐποιήσατο, καὶ οἷα νεφέλην χρυσοῦν ὑετίζουσαν τῶν βασιλικῶν θησαυρῶν ἐκπομπὴν τοῖς ἐντυγχάνουσι κατομβρίσατο. πολλοὶ δὲ παρὰ τῶν δῆμων κρότοι εὐχαί τε καὶ εὐφημίαι τοῖς ὡσὶ τοῦ τυράννου περι-
D κέχυντο. ἐπεὶ δ' εἰσήρρησεν εἰς τὰ βασιλεῖα, πανηγυρίζει τὰ 15 πλήθη, ἵππικοῖς ἀγῶσι τὴν δυστυχή ταύτην ἀναγόρουσιν ἑορτάζοντα. τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπιβατήρια τῶν σκήπτρων τοῖς στρατεύμασι δῶρα παρίεχτο. ὑπὴν δὲ τῷ τυράνῳ καὶ γύναιον (Λεοντία ὄνομα αὐτῆ)· ταύτῃ στέφανον βασιλεῖον περιτίθησιν. ἐπεὶ δὲ καὶ πομπαῖς εἰδίσται τοῖς ἀτοκράτορσι τοὺς ὁμοζύγους ἀνα-20 γορεύειν, ἐπιφανῶς τιμήσας τὸ ἔθνος ὁ τύραννος τὴν *Λεοντίαν*
P 211 βασιλισσάν ἤξιον θριαμβεύειν. γίνεται τοίνυν κατὰ ταύτην τὴν ἡμέραν τοῖς δημοτικαῖς περὶ τῆς στάσεως ἄμιλλα. ἦν γὰρ ἀ-

13. ἐντυγχάνουσι IP.

visus est semibarbarus et simulavit se velle Germanum imperatorem declarare. sed enim populo illi applaudente omnibusque res novas exspectantibus, promulgatur pestis illa, et sceptri dominus tyrannus deligitur, obtinetque felicitatem calamitas, et ingentia atque insignia Romanorum detrimenta, ut summam dicam, procedere incipiunt. itaque corona in aede Ioannis Baptistae et Prophetae homo consecratus induitur; as postridie imperatorio in curru, quadrigis albis, splendida et magnifica pompa urbem et palatium init, e thesauris imperatoriae, velut ex aurea nube passim imbrem spargens aureum. multis tum populi plausibus, multis complurium votis et gratulationibus eius aures circumsonuerunt. fit concursus ad regiam, equestria certamina instituantur, et infelicis huius creationis dies festus agitur. postridie propter initum imperium congiarium dat militibus. habebat uxorem vocabulo Leontiam tyrannus; huius caput corona imperatoria cingit, quia vero imperatores coniuges suas publice et solemniter cum apparatu Augustas pronuntiare consueverant, consuetudinem eam tyrannus insigniter colens Leontiae pampam ac triumphum parandum iudicavit; quo die populares de hoc stationis hui-

τοῖς ἢ περὶ τῶν τόπων θείσις ἐπίμαχος· τῶν Πρασίνων γὰρ ἐθα-
 λόντων ἐν τῷ λεγομένῳ Ἀμπελίῳ (προαύλιον δὲ τοῦτο τῆς βασι-
 λέως οἰκίας) τὴν στάσιν ποιήσασθαι καὶ τὴν βασιλίδα τοῖς εἰω-
 θόσι κρότοις ὑμνεῖν, ὃ τῶν Βενέτων δῆμος ἀντέλεγεν· ἔδοξε
 5 γὰρ αὐτοῖς ἄηθες τοῦτο πεφυκέναι καὶ ξένον. μεγίστου τοι-
 γυροῦν γενομένου ταράχου, τὸν Ἀλέξανδρον εἰσπέμπει ὁ τύραν-
 νος κατευνάσαι τῶν ἀμφισβητουμένων τὴν ἔριν. ἦν δὲ οὗτος ὁ
 Ἀλέξανδρος ἀνὴρ πονηρὸς, τῶν καταστασιασάντων Μαυρικίου
 τοῦ αὐτοκράτορος λίαν ἐπίσημος. ὁ μὲν οὖν Κοσμᾶς ὁ τὴν δη- B
 10 μαρχικὴν περιειμένους ἐπιστασίαν Ἀλεξάνδρου τοῖς λόγοις ἀντί-
 τευεν. ὁ δὲ Ἀλέξανδρος γαῦρον καὶ τυρυννικὸν κεκτημένος τόλ-
 μῃν ὕβρισιν ἔβαλλε τὸν Κοσμῶν, εἶτα καὶ χεῖρα ἐπὶ τὸ στέφρον
 ἐπιβαλὼν τοῦτον ἐξώθησεν· ὁ δὲ Κοσμᾶς ὑπὸ τῆς ὠθήσεως
 ἀνατρέπεται. ἐπὶ τούτοις οἱ Βένετοι χυλεπαίνοντες κατὰ τοῦ
 15 Ἀλεξάνδρου ἐξώθουν δημῶδεις βούς. ἡ δ' εἶπον ἐκεῖνα ταῦτά
 γε (καλὸν γὰρ καὶ τῆς ἰδιώτιδος φωνῆς μνίμῃν ποιήσασθαι)
 “ἔπαγε, μύθε τὴν κατὰστασιν· ὁ Μαυρικός οὐκ ἀπέθανεν.”
 (11) ὁ δὲ τύραννος τούτων ἀκηκῶς ἀποπαύει τὰ πλήθη καθυ- C
 λακτοῦντα περὶ τῶν καιρίων, τῇ δ' ἐπαύριον πρὸς τὸν φόνον
 20 τοῦ αὐτοκράτορος ἐκβυκχέυεται. τοιγαροῦν ὁ Μαυρικός τῷ
 μεταμὲν φιλοσοφῆσας τὸν κίνδυνον, τὸν δακτύλιον πέμπει Θεο-
 δοσίῳ τῷ παιδὶ ἐπισβεθηκότι Νικαίῳ τῆς πόλεως, ἀναζητῆσαι τε
 πρὸς αὐτὸν θῦττον προσέταξεν. οὕτω μὲν οὖν Θεοδοσίος γεγο-
 νῶς πειθῆνιος τῷ πατρὶ πρὸς τὰς συμφορὰς ἠτόμολησε, καὶ
 25 φιλυπόστροφος γεγονῶς πρὸς ἀποσφαγὴν πυραυγίνεται. τοίνυν ὁ

garunt. nam cum Prasini in Ampelio, quod est regiae vestibulum, sta-
 tionem habere ibique Augustam solitis plausibus excipere vellent, repa-
 gnabat Venetorum populus, cui istuc insuetum et peregrinum videbatur.
 tumultu igitur maximo exorto, tyrannus ad controversiam componendam
 Alexandrum mittit, hominem perversum et inter seditiosos adversus Mau-
 ricium nobilem. ei Cosmas Venetorum tribunus se obilicit. Alexander
 superbus et tyranuica praeditus audacia Cosmam contumeliis lacessit,
 mauusque in pectus adacta eum propellit. Veneti irascentes clamorem
 communiter tollere in verba huiusmodi (placet enim et privatae vocis
 meminisse) “apage, cognosce rerum statum melius: adhuc vivit Mauri-
 cius.” (11) tyrannus his cognitis populum de prerogativa loci dissi-
 dentem et mutuo allatrantem tranquillat, ac die postero ceu furore que-
 dam bacchico stimulatus caedem Mauricii parturit. is actorum suorum
 poenitens, et periculum supra caput sapienter considerans, Theodosio
 filio, qui iam Nicaeam pervenerat, annulum transmittit atque ad se ce-
 leriter reverti iubet. Theodosius patris imperata faciens ad calamitatem

- D** τύραννος στρατιωτῶν ἐκπέμψας ἐς τὸ ἀντιπέρασ τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων, ἐν ἧ καὶ ἡ Χαλκηδόνος πόλις καθίδρυσται, ἀναιρειτὸν Μαυρίκιον εἰς τὸν λεγόμενον Εὐτροπίου λιμένα. προαιρουῶνται ἐπ' ὄψει τοῦ βασιλέως οἱ παῖδες οἱ ἄρρενες, λητεῦθεν τῷ τῆς φύσεως ξίρει τῷ φόνο τῶν παιδῶν προκολάζοντες ὡς φρονεῦται τὸν Μαυρίκιον. ὁ μὲν οὖν Μαυρίκιος φιλοσοφῶν τὸ δυστύχημα τὸν ἐπὶ πάντων ἀνεκαλεῖτο θεόν, καὶ πυκνότερον ἀπερθέγγετο “δίκαιος εἶ, κύριε, καὶ δικαίη ἡ κρίσις σου.” γέγεται γοῦν καὶ τὸς παρυνάλωμα ξίφους, ἀποτομὴν τῆς κεφαλῆς
- P 212** ὑποστάς, ἐπιτάφιον ὡσπερ τῶν τέκνων τὴν ἐς ὕστερον ἑαυτοῦ ¹⁰ ἀναίρεισιν κληρωσόμενος, προειπιδιξιόμενος τὴν ἀρετὴν ἐν τῷ με-
- V 285** γέθει τῆς συμφορᾶς. τῆς γὰρ τιθῆνης ὑποκλεψάσης ἐν τι τῶν βασιλικῶν μειρικίων, καὶ πρὸς ἀποσφαγὴν τὸ ἑαυτῆς ὑπομάζιον πυραδούσης, κηρύττει λόγος ἀληθῆς Μαυρίκιον τὸ ἀπόρητον ἐξεπεῖν τοῖς φρονέουσι, καταμηνῦσαι τε τὴν ἀποκρυφὴν ¹⁵ τοῦ παιδός, καὶ μὴ δίκαιον εἶναι κατισχυρίζεσθαι τὸν φόνον παρανοθεύεσθαι τῇ ὑποκλοπῇ τοῦ υἱοῦ. οὕτω μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς καὶ νόμιος φύσεως ὑψηλότερος γεγωνὸς ὑπαλλάττει τὸν βίον.
- B** λέγεται δὲ τὸν βασιλέα Μαυρίκιον πρὸ τινῶν τῆς ἀναιρέσεως χρόνων ἐν τοῖς σεβασμιωτέροις τῆς οἰκουμένης νουοῖς ἐν γράμμασι ²⁰ καθικετεῦσαι τὸν ἕνα τῆς ὑπερκοσμίου τριάδος Χριστὸν Ἰησοῦν τὰς ἀντιδόσεις τῶν βιβιωμένων κατὰ τοῦτον δῆτα τὸν θνητὸν καὶ ἐπίκηρον κόσμον ἀπολυβεῖν.

transfugit, libenterque reversus ad mactationem adest. tyrannus emissis militibus e regione principis urbium, ubi Chalcedon condita visitur, in portu Eutropii Mauricio vitam eripit, prius eo spectante maribus eiusdem filii iugulatis. in qua filiorum iugulatione prius eum naturae gladio homicidae illi cruciaverunt. qui casum hunc infelicissimum, ut sapienter decorum est, perferens, rectorem omnium deum clara voce, ut exaudiri posset, appellabat et crebrius alloquebatur, “iustus es, domine, et rectum iudicium tuum.” deinde et ipse amputato capite consumitur, necem suam quae consecuta est, velut epitaphium filii condens; cuius virtus ante in summa calamitate enituit. nam cum nutritrix unum de puerulis imperatoris suffurata suum adhuc lactentem pro eo iugulandum subiecisset, ferunt, quod res est, Mauricum percussoribus arcanum detexisse occultationemque pueruli indicasse, et minime iustum esse affirmasse, ista subtractione sui filii germanam caedem quasi adulterari atque corrumpi. hunc in modum imperator ipsis naturae legibus superior factus vitam hanc cum alia mutavit. auditione accepimus insuper eum aliquanto ante caedem scriptis litteris per omnia augustiora orbis templa pias preces ad Christum dominum, unam e coelesti trinitate personam, efflagitasse, ut eorum quae deliquisset in hac mortali et caeduca vita poenas ab se reposceret.

Ὁὐ παρώσομεν δὲ καὶ τὰ περὶ τῆς λεγομένης αὐτοῦ διαθή-
 κης ταῖς ἱστορίαις συντιύξασθαι. κατὰ γὰρ τὴν ἑναρξιν τῆς βα-
 σιλείας Ἡρακλείου τοῦ αὐτοκράτορος χάρτης σφραγίσιν ἐνιλη-
 μένος ἐνέθῃ Μαυρικίου τοῦ αὐτοκράτορος, ἐν ᾧ ἐτύχωνεν ὡν
 5 διαθήμενος ἄπερ ἦν αὐτῷ μελετήματα μετὰ τὴν ἀποβίωσιν
 προελθεῖν· νόσω γὰρ χαλεπῇ περιπεπτωκὼς ὁ Μαυρικός τῷ
 πεντεκαίδεκάτῃ ἐνιαυτῷ τῆς αὐτοκρατορικῆς ἔξουσίας ἐν γράμ-
 μασι διετύπου τὸ κράτος. τὸν μὲν Θεοδοσίον τὸν πρεσβύτερον C
 παῖδα τῆς Κωνσταντίνου πόλεως κύριον καταστήσας τὰς ἐφύς
 10 φροντίδας αὐτῷ περιτίθησι· τὸν δὲ Τιβέριον τῆς πρεσβυτιδος
 Ῥώμης βασιλείᾳ δίδωτο, τὴν τε Ἰταλίαν καὶ τὰς περὶ τὸ Τυρρη-
 νικὸν πέλαιος νήσους τούτῳ ἀπέδοτο· τὰ δ' ἄλλα τῆς Ῥωμαίων
 πολιτείας τοῖς ἑτέροις παισὶ κατατεμαχίστατο, κηδεμόνα τῆς αἰ-
 ρου τῶν παιδῶν ἡλικίας Δομετιανὸν προστησόμενος, ὃς πρὸς
 15 γένος τῷ Μαυρικίῳ συνήπτετο. οὗτος τῆς ἐπιφανοῦς τῶν Με-
 λιτηνῶν ἐκκλησιῶν τὴν ἀρχιερατικὴν τιμὴν ἐπεφέρετο, ἀνὴρ δε-
 ξιὸς τὴν πρᾶξιν, δεξιώτερος τὴν προαίρεσιν· καὶ οὖν μεγαλονοή D
 συνείσεως τῆς Ῥωμαίων πολιτείας τὰς ἐπισημοτέρας τῶν πράξεων
 ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἐπεπλετετο. περὶ μὲν οὖν τῆς ἀρετῆς
 20 τοῦ ἀνδρὸς οὐ τοῦ παρόντος καιροῦ τελειώτερον τὸν λόγον τεκτα-
 νισθαι· ἴνα δὲ μὴ τὸν περὶ τούτου λόγον παχύνοντες τοῖς καιριω-
 τέροις τῶν ἀφηγημάτων ἀπρόσφορον τὴν ἀναβολὴν περιβάλλωμεν,
 ἐπὶ τὰ προσεχῆ τῆς διηγήσεως φέρε τὴν συγγραφὴν οὐκ ὀκισωμεν.

12. Τὰ μὲν οὖν σώματα τῶν τεθνηυῖτων ἐπιδύακρον παι- P 213
 25 γνιον τοῖς τῆς θυλάσσης ἀκοντίζονται κύμασι· καὶ ἦν ἰδεῖν τὸ

Non omittemus etiam illa huic historiae adscribere, quae de eius testamento dicuntur. imperium ineunte Heraclio tabellae involutae et obsignatae inventae sunt, in quibus conscripta patebant quae post eum ex hac luce discessum fieri vellet. nam cum imperii sui anno quintodecimo in morbum difficilem esset lapsus, de imperio constituit et in litteras constituta redegit Theodosium filiorum natu maximum Cpolis dominum fecit, cum administratione Orientis. Tiberio Romam veterem cum Italia et insulis in mari Tyrrheno decrevit. caeteras Romanae ditionis provincias inter reliquos filios distribuit,isque aetate adhuc immaturis Domitianum cognatum suum, nobilis ecclesiae Melitenensis antistitem, virum rebus agendis dextrum, consilio dexteriore, tutorem designavit; quamobrem imperator maioris momenti negotia ei expedienda ob eximiam prudentiam committebat. sed de virtute huius viri nihil nunc quidem attinet agere pluribus. ne igitur super eo orationem extendentes, quae opportunius narrari possunt, inutiliter differamus, age, ad consequentia stilum dirigamus.

12. Occisorum corpora, flebile ludibrium, fluctibus marinis obiecta sunt. licebatque videre recens neci data nunc ad littus quasi data opera

ῥεῖθρον ὡς ἔπος εἰπεῖν τὸ θαλάττιον ποτὲ τῇ χέρσῳ τὰ νεοσφί-
 γῃ φιλοτιμούμενον σώματα, ποτὲ φιλυποστρόφοις τισὶν ἀντωθῆ-
 μιαι πρὸς τὴν ὑποδεξαμένην ἐναγκαλιζόμενον θάλατταν. Θεα-
 τρίζεται τοίνυν τοῖς ὄχλοις τὰ τῆς βασιλικῆς συμφορᾶς, εἰπεῖν δὲ
 μᾶλλον οἰκειότερον, τὰ περὶ τὴν οἰκουμένην συμπτώματα. ὅς
 τε τῆς Χαλκηδόνος αἰγιαλοὶ ἐπληροῦντο τῶν ὄχλων, καὶ τῆς
 ἐαυτῶν ἀνοίας τὴν ἱστορίαν ἐλίμβανον, πίνακας δυστυχημάτων
 τινὺς τὰ τῆς θαλάττης ἀτενέλλοντες κύματα, γυμνὰ τὰ τῶν βα-
 Β σιλίων σώματα θεατρίζοντα. τοῖτων δῆτα ὑπὸ τοῦ συγγραφέως
 ἀδομένων ἐπὶ τοῦ βήματος τῆς τυραννίδος ληξύσης πληροῦται 10
 δακρύων ὁ ἔξυλλογος, μονονουχὶ ἐπ' ὄψει πάντων εἶναι δοκούν-
 των τῶν βασιλικῶν συμφορῶν. διὰ τοι τοῦτο ὁ τῆς ἱστορίας
 V 286 πατὴρ, τὸ ἀκροατήριον θεασόμενος ἕπαν ὑπὸ τῶν δακρύων πε-
 ριρριζόμενον διὰ τῶν θρήνων, ἐγκοπὴν τοῖς ἀφηγήμασιν ἐμβα-
 λῶν αὐτοσχεδίοις τισὶν ὄδυσμοῖς, τάδε τοῖς συνεληλυθούσι παρέ- 15
 θετο.

C Θέλατρον καὶ βῆμα καὶ παρρησία συμπενθεῖτω μοι σήμε-
 ρον. παρηγοριζέτω δὲ τραγωδία καὶ δάκρυον. Ἐξαλλέσθω δὲ
 κατορχούμενος θρήνος, τηλικαύτης κατηφείας ἐορτῇ θρησκευό-
 μενος καὶ τιμώμενος. ἀποκειράσθωσαν οἱ λόγοι τὸν κρότον, 20
 τὴν εὐφημίαν αἱ μουσαι, τὸ λευκὸν Ἀθῆναι τριβώνιον. χη-
 ρεύουσι γὰρ ἀρεταί, καὶ τὸν ἐαυτῶν ἀναζητοῦσιν ἠνίοχον, ῥιγ-
 δαίου γ-θύνου τινὸς τὸν ἐκείνου διαρρήξαντος ἄξονα. ἄνδρες

17. Titulum addunt IP: *Μονοδία τοῦ συγγραφέως ἐπὶ τοῖς τῷ
 Μανρικίῳ συγκεκρηκόσιν.*

appelli, nunc reciproco fluctu complexa, rursum in mare abripi. casus
 igitur calamitatis imperatoriae seu, ut verius dicam, totius orbis, ceu
 in theatro spectandi argumentum populo praeberunt. complebantur
 Chalcedonis littora spectantium turbis, cognoscebantque ibi quid esset
 et popularis amentia, fluctus marinos nuda imperatorum corpora osten-
 tantes, tanquam tabulas quasdam infortuniorum miseriarumque, contem-
 plantes. cum ista historicus de loco superiore sublato iam tyranno Phoca
 recitasset, concio se in lacrimas effudit, quasi oculis ipsis tantam impe-
 ratorum calamitatem aspiceret. quocirca cum totum conventum in fletus
 et lamenta solutum cerneret, intercisâ narratione, extemporanea quadam
 lamentatione haec ad auditores insuper est prolocutus.

Monodia scriptoris super his quae Mauricio contigerunt.

Theatrum, suggestus et licentia hodie mecum lugeant. tragoedia et
 lacrimae diem festum agant. lamentum tantae moestitudinis festo cultum
 et honoratum exillat ac tripudiet. applausus praecidantur. desinant
 praedicare Musae. album pallium deponant Athenae. viduae ac deser-
 tae sunt virtutes, suumque aurigam requirunt, cuius currum impetas

Θεαταί, ἀλλ' εἴθε μὴ τηλικούτων κακῶν γεγόνατε μάρτυρες. Ἰλιάς κακῶν ἢ ὑπόθεσις, Ἐριννύες τῷ λόγῳ χορός. ἢ δὲ σκηνή D μοι τοῦ δράματος τόπος ἐπίσημος...

Ὁ μὲν οὖν Ἄλλιος (οὗτος γὰρ ὑπὸ τοῦ τυράννου τὸν τοῦ 5 αὐτοκράτορος ἐπεπίστευτο φόνον) διαπορθμεύει τὰς τῶν ἀγγη- μένων πρὸς τὸν τύραννον κεφαλὰς. εἶτα πρὸς τὸ πεδίον τὸ ἀνα- κείμενον ἐν τῷ λεγομένῳ Ἐβδόμῳ, ὃν Κάμπον Ῥωμαῖοι κυτο- νομάζουσι, ταῖς τυράννοις στρατιαῖς τὴν τῶν βασιλείων στηλι- τεύει ἀναίρεσιν. ἴδει γὰρ τοῦ μύσους καὶ διὰ τῆς θεωρίας με- P 214
10 τασχεῖν τὸ ἀφιλάνθρωπον στρατεύμα, ἵνα καὶ τάντας τοὺς ἐπὶ τούτῳ καταμανέντους ἢ μισοπόνηρος τοῦ Θεοῦ καὶ ἀδέκυστος κρί- σις τοῖς τῆς ἀντιδύσεως σαγηνεύσῃ δικτύοις. ἅπαντες γὰρ οἱ τῶν παλαμναίων στρατοπέδων ἐκείνων μεγίστοις τε καὶ ποικίλοις περιπεπτακότες κακοῖς τὸν τῆδε βίον κατέλυσαν. τοῦ Περσικοῦ
15 γὰρ λαβόντος πυρρησίαν πολέμου, Θεηλάτοις τισὶν ἀπειλαῖς τῶν κακῶν ἐπιχείρων ἐκείνων κατεκληροδοτήσαντο τὴν ἀντίδοσιν, πο- τὲ μὲν πυρὶ οὐρανόθεν βαλλόμενοι κατὰ τὴν τῆς πυρατῆξεως ὤραν, ἄλλοτε λιμοῖς καὶ προνομῇ ἀναλισκόμενοι· οἱ δὲ πλείστοι στόματι ῥομφαίας καὶ ξίφους παραδιδόμενοι τὴν φιλάμμητον ταύ-
20 τὴν ζωὴν κατεστρέψαντο, καὶ οὐ πρότερον Πέρσας τὰ τῆς νίκης B ἀπέλιπε, πρὶν ἢ εἰς τὸ παντελὲς διεφθάρῃ ἢ φιλοτύραννος ἐκεί- νη καὶ ἀνοσιωτάτῃ πληθῆς. ἱκανὸν δὲ τῷ τεκμηριῶσαι τὸ λεχθῆσόμενον· διὰ γὰρ τοῦ λόγου τὴν πίστευσιν τὴν συνέχμαν τῶν πυρηκολουθηκῶτων μικρὸν ὑποκλέψομεν. ὀπηνίκα πρὸς τὸν

quidam invidiae disruptit. utinam auditores ne tantorum malorum testes essetis. Illiade incommodorum laboramus. Erinnyes chori partes agunt. illustris tumultus est mihi scena dramatis.

Caetera huius monodiae, ut auctor appellat, desiderantur.

Lilius igitur trucidationi huic imperatoris a tyranno praepositus occisorum capita ad eum apportat. deinde in Campo tyrannicis militibus imperatorum caedem propositis ad spectaculum capitibus promulgat. oportebat enim detestandi sceleris etiam spectando participem fieri crudelem immanemque exercitum, ut ita omnes qui in eo perpetrando insani- vissent, dei iudicium, cui odio est improbitas omnis, quodque nullis muneribus corrumpi potest, idem retributionis rete involveret. omnes quippe de copiis illis sanguinariis summis et diversis aerumnarum gene- ribus impliciti disperierunt. nam Persis denuo ad armorum sumendorum libertatem redeuntibus, deo vindice, quae male ausi fuerant, eorum poe- nas meritis persolverunt, aliisque in conflictu, aliis fulminum ignibus, aliis fame et servitute perditis, plurimi in ore gladii vitam hanc peccatis obnoxiam finiverunt. nec prius Persae victorias referre desierunt, quam tyranni studiosus ille sceleratissimusque exercitus funditus con- sumptus est. cui rei satis argumenti conciliat, quod subiungemus: nam

Ῥαξίτην τὸν πόλεμον ἐποίησατο αὐτοκράτωρ Ἡράκλειος, ἐξέ-
 τασιν τοῦ ὀπλιτικοῦ ἀνακρίνας δύο καὶ μόνους στρατιώτας τῆς
 φιλοτιμάνου πληθῆος ἐπολεμημένους ἐξεῦρε, καίτοι μὴ πολ-
 λῶν μισολαβησάντων τῶν χρόνων. ἐπεὶ δὲ ἐνέοχμωσεν ἑτέρας ὁ
 χρόνος δυνάμεις τό τε κακὸν κατανύλωτο, τὰ τῆς εὐπραγίας με- 5
 C τυπλάτει τοῖς Πέρσαις, καὶ ἀναιρεῖται ὁ Βαβυλώνιος δρόκων,
 ὁ τοῦ Ὁρμιάδου Χοσρόης, καὶ ὁ Περσικὸς καταπιύεται πόλεμος.
 ἀλλ' ἐπὶ τὰς τῆς τυραννίδος πράξεις τυκτικῶς ἀναδράμωμεν, ἵνα
 μὴ διλογώωμεν ταῖς παρεκβάσεις. οὐ διελίπε γὰρ ἐξ ἐκείνου και-
 ροῦ μέχρι τῶν χρόνων τῶν καθ' ἡμῶς τῇ Ῥωμαίων ἀρχῇ ἀπο- 10
 τεύγματα ποικίλα τε καὶ ἐξαισία καὶ τῷ μεγέθει ἀνυπομόνητα.

D
 V 287 13. Ὁ δὲ τέτυκτος (πρὸς γὰρ τὸν λόγον ἐπάνειμι) κατα-
 μεθυσθεὶς τοῖς ἀσεβήμασι πρὸς ἑτέρους ἐκβακχεύεται φόνους,
 καὶ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Μανρικίου τὸν ἑαυτοῦ στρατηγὸν ἀποκτείνει
 τῷ ξίφει. ἀναιρεῖται τε καὶ Κομεντιόλος ἐκείνος, ὃν πολλὰκις 15
 ὁ λόγος στρατηγὸν τῆς Εἰρώπης ἀνέδειξε. ναὶ δὴ καὶ Γεώργιος
 ὁ τοῦ Φιλιππικοῦ ὑποστράτηγος. ἀλλὰ μὴν καὶ ὁ Πριμισπεινὸς
 ὁ τὰς τοῦ Πέτρου πεπιστημένους ἡρσνίδας, ὃν δομίστικον
 P 215 εἰώθασιν οἱ Ῥωμαῖοι ἀποκυλιῖν. ὁ μὲν οὖν Θεοδοσίος ἀναξέ-
 ξας, ὁ Μανρικίου παῖς τοῦ αὐτοκράτορος, εἰς τὸν ναὸν κατα- 20
 γείγει Ἀντονόμου τοῦ μύρκερος. ἀκηκῶς τοῖνον τοῦτο ὁ τυ-
 ραννὸς τὸν Ἀλέξανδρον πέπομφεν ἀποσιμάζει τὸν παῖδα. τοι-
 γηροῦν δ' Ἀλέξανδρος ἀναιρεῖ Θεοδοσίον. τὸν τε λεγόμενον
 παρὰ τῷ πλήθει Λαρδὸν εἰς τοὺς λεγομένους Διαδρόμους μετα-

fidel gratia seriem consequentium paulum interrompemus. quando Hera-
 cilius Imperator expeditione adversus Raxatem suscepta exercitum recen-
 suit, re inquisita duos duntaxat milites ex illa multitudine quae tyranno
 favorat superstitis invenit, tametsi anni non multi intercessissent. ve-
 rum ubi tempore procedendo novas copias Romani sunt adepti et exer-
 citus ille improbus evanuit, Persarum felicitate commutata, Babylonius
 ille draco, Chosroes Hormisdæ filius, interfectus est et bellum Persi-
 cum conquievit. sed ne gemina digressionem utamur, ad tyranni facinora
 rediamus. sane ab occiso Mauricio usque ad nostra tempora Romano-
 rum Imperio clades variae et iugentes ipsaque magnitudine intolerandae
 nunquam defuerunt.

13. Tyrannus (ut ad intermissa nos referamus) impietate ebrius
 ad alias caedes perpetrandas furit. in primis Petro Mauricii germano
 et duobus cervicibus praecidit. tollitur e medio etiam Comentiolus, quem
 Europae ducem fuisse toties ostendimus. praeterea Philippici hypostra-
 tagus Georgius. Item Praesentinus Petro a consiliis, quem Romani do-
 micilium vocant. Theodosius Mauricii filius rediens in aedem martyris
 Antonini confugit. quo audito tyrannus Alexandrum ad adolescentem
 obtruncandum mittit. obtruncatur. insuper Lardyn in locum διαδρόμων

γαγῶν διαφθείρει τῷ ξίφει. λόγος δὲ ὑπό τινων τὸν Ἀλέξανδρον ὑπὸ Γερμανοῦ χρηματίσασθαι φειδοῖ τῶν κινδύνων. διὰ τοῦτο ἄποσχέσθαι φασὶ τὸν Ἀλέξανδρον τῆς Θεοδοσίου φθορᾶς, ἕτερον δὲ προσεικότου αὐτῷ ἀνελεῖν, καὶ τοῦτον αὐτὸν τὸν Θεο-
 5 δόσιον τὸν παρὰδοξον τοῦτον κίνδυνον πεφηνγύτου τῆς ἐφόως τί-
 πους ἀμείψαι πολλούς, εἴτε ἐς ὕστερον πρὸς τῇ Κολχίδι γενέ-
 σθαι, μετὰ τοῦτο πρὸς τὰς ἐρήμους τῶν βαρβάρων μεταχωρή-
 σονται, μυλακισθέντι τὸ σῶμα κατυστρέψωι τὸν βίον. ὁ μὲν
 οὐκ ἄν λόγος οὗτος ἀνὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην διήχησε· πλὴν δὲ
 10 τις αὐτὸν βύρβαρος ἀπεκίτησεν. ὥς γὰρ οἷόν τε ἦν, τὴν περὶ
 τοῦτου ταλαιπωρήσαντες ζήτησιν μετεσχηκότου τῆς ἀναιρέσεως
 καὶ τὸν Θεοδόσιον εἶρομεν. ἕξιτῆλι γὰρ τεκμηρίῳ κενυτιέονται
 οἱ μὴ τεθνάναι τὸν παῖδα ἐπαγγελλόμενοι· λόγος γὰρ αὐτοῖς μό-
 νην ἀνεπίδεικτον τῶν ἀνηρημένων τὴν κεφαλὴν γεγενῆσθαι Θεο-
 15 δόσιον τοῦ αὐτοκράτορος.

Οὐκ ἂν δὲ περιορῶμεθα τὰ τῆς παρὰδοξου διηγήσεως ἄξια.
 κατὰ γὰρ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναιρέσεως Μανρικίου τοῦ αὐτοκράτο-
 ρος συμβαίνει κατὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἄξιωματῆτος ἐργον,
 πινύκων συγγραμῆς λίαν ἐνάξιον. ἰδέησε γὰρ ἄνδρα τινὰ τῶν ἐς
 20 κάλλος γραφόντων, ὃν ἐν συνθήσει φωνῆς καλλιγράμον ὀνομάζει
 τὰ πλῆθη, γνώριμον καὶ ἡμῖν καθιστιῶτι, μέχρι τετάρτης φυ-
 λακῆς τῆς νυκτὸς εἰς οἶκον τινὸς καταπυρρῶνθαι. τοῦτω
 γὰρ δὴ τῷ ἐμπύρῳ πύρρῳς ἦν ἡ πυρρῶν· ἑβδομαίαν γὰρ

7. μεταχωρήσαντος IP.

22. τινὸς] ἐμπύρῳ τινὸς?

perducit, ibique eum gladio mactat. rumor autem a quibusdam disse-
 minatus est, Alexandrum a Germano impendentis sibi periculi admoni-
 tum Theodosio pepercisse, aliumque in eius locum, ei similem, neca-
 visse; ipsum Theodosium hoc inopinato discrimine elapsum varia Orientis
 loca peragrasse, postea in Colchidem venisse, deinde in solitudines
 barbarorum transgressum incommoda valetudine laborasse ac decessisse.
 hic rumor omnes imperii regiones pervagatus est; cuius auctor barbarus
 nescio quis fuit. nos quidem, quantum potuimus, in huius rei inquisi-
 tione laborantes, etiam illum occisum esse invenimus. frivolo sane ar-
 gumento ineptiunt, qui eum evasisse persuadere aliis volunt: aiunt enim
 ex interemptis eius tantummodo caput non apparuisse.

Inopinatam porro rem et notitiae merito tradendam exponere hoc
 loco non gravabimur. quo die interfectus est Mauricius, eo ipso die
 Alexandriae res narratu et scriptu dignissima contigit. virum quendam
 eleganter efformantem ductus litterarum, quem vulgus voce iuncta calli-
 graphum nominat, quem et nos cognovimus, usque ad quartam vigiliam
 noctis in cuiusdam mercatoris aedibus pervigilare oportebat: nam ibi

ἡμέραν ἤγε τὸ γύναιον, ἄρσεν παιδίον τῷ ἀνδρὶ λοχευσάμενον·
 σύνθηδες γούν τῆς ἐγχωρίοις ἐπὶ τοῖς λελοχημένοις παιδίοις ἐβδο-
 μαίαν ἄγουσι τὴν ἡμέραν συμποσίων ἑορταῖς καταπαννυχλιεσθαι.
 D ἐπεὶ τοίνυν τὰ τοῦ δαίπνου τῷ ἐμπόρῳ κόρῳ καθυπεβάλλετο,
 διαλύεται ἡ ἐστίασις καὶ τῆς τοῦ ἐμπόρου οἰκίαις ὁ εἰς κάλλος 5
 γράφων ἀποφοιτᾷ. μεσοῦσης τοίνυν νυκτός, καὶ γενόμενος κατὰ
 τὸ λεγόμενον τῆς πόλεως Τύχιον (χῶρος δ' οὗτος, τῆς Ἀλεξαν-
 δρείας ἐπίσημος) ὄρᾳ τοὺς ἐπισημοτέρους τῶν ἀνδριάντων ἐκ
 τῶν βωμῶν καθερπύσαντας, καὶ μεγίστην αὐτῷ ἀφίεντας φωνὴν
 ἔξονομακλήδην τὸν ἄνδρα προσαγορεύσαντας, διηγουμένους τε 10
 μεγάλῃ καὶ συντόμῳ φωνῇ τὰ κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν παμηκο-
 λουθηκότα συμπτώματα Μαυρικίῳ τῷ αὐτοκράτορι. ὁ μὲν οὖν
 ἀνὴρ τῷ παραδόξῳ τῆς θείας φόβῳ πολλῶ σσταλαῖς οἴκαδε γίνε-
 ται, ὄρθριός τε γενόμενος τοῖς περὶ τὸν λεγόμενον Ἀύγουστά-
 λιον ταῦτα δὴ τὰ φοβερὰ διέξεισιν ἀφηγήματα. ἐπεὶ δ' ἐπὶ τὸν 15
 τῆς Αἰγύπτου ἔπαρχον τὸ ἄκουσμα γέγονε (Πέτρος δὲ κατ' ἐκεῖνο
 καιροῦ τῆς Αἰγυπτιακῆς ἡγεμονίας τὰς ἡνίας διίδυτεν, ὅς καὶ
 P 216 συνήπτετο πρὸς γένος ἡμῶν), μετὰ κλητος γίνεται ἐν παραβύστερ
 ὁ τῶν ἀνδριάντων γενόμενος ἀκουστής. ὁ δ' ἡγεμὼν ἀνετάσας
 V 288 τοῦτου τὰ ῥήματα καὶ θαυμάσας τῶν ἀφηγηθέντων τὴν ἔκθεσιν, 20
 τῷ εἰς κάλλος γράφοντι ἐπετίμησε μὴ μεταθεῖναι ἐφ' ἕτερον τὰ
 μυστικὰ ταῦτα καὶ ἀπόρρητα διηγήματα. τὴν ἡμέραν τοίνυν
 ἀπογραφασάμενος ἐκείνην ὁ τῆς Αἰγύπτου ἡγεμὼν ἐκαρὰδόκει τὴν
 ἔκθεσιν. ἐννάτη δὲ ἡμέρα, καὶ ἄγγελος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν
 παραγίνεται, πομπεύων ὡς ἔπος εἰπεῖν τὴν ἀναίρεσιν Μαυρικίου 25

10. ἐξ ὀνόματος κλήδην IP.

18. ἐν deest IP.

tota nox festa agebatur, quod eius uxor septimum iam diem a partu
 pueri masculi agebat. habent quippe morem indigenae, ut natis mari-
 bus diem septimum solennem agentes noctem, quam longa est, luxu et
 convivio traducant. cui ubi mercator finem fecit, et coetus convivialis
 solutus est, calligraphus ex aedibus abit. nocte autem media cum in re-
 gionem urbis celebrem venisset, Tychaeum nomine, nobiliores statusas
 basibus suis dimotas cernit; seseque clarissime nominatim appellantes
 audit, magnaue voce et tribus verbis nuntiantes, quid illo die calamita-
 tatis Mauricio imperatori accidisset. ille inexpectato viso pavefactus do-
 mum venit, et mane Augustali terriculamentum istuc commemorat. quod
 ubi ad aures praefecti Aegypti perlatum est (Petrus eo tempore provin-
 ciam illam regebat, generis propinquitate nobiscum coniunctus), clam
 illum qui statusas loquentes audiverat accersit. quem ut diligenter per-
 cunctatus et quae narrabat admiratus est, vetuit cuiquam alteri haec ar-
 cana et silentio tegenda patefacere; notatoque die, eventum rei est
 praestolatus. die nono venit Alexandriam qui caedem Mauricii, ut pau-

τοῦ αἰτοκράτορος. τῶν τοίνυν προμεμηνημένων διὰ τῶν ἀνδριάντων, ἢ δαιμότων εἰπεῖν οἰκειότερον, ὡς διέγνω τὰς ἐκβύσεις ὁ Πέτρος, ἐς τὸ φανερὸν τὴν προαγόρευσιν ἐθριύμβευσε, τὸν τε εἰς κύλλος γράφοντα ἐς μέσον προῦβύλλετο, καὶ κίριον B
5 αὐτὸν τῆς ιστορίας ἐδείκνυε. πολλὰ μὲν καὶ ἕτερα κατὰ τὴν Ῥωμαίων πολιτείαν τῆς τῶν μελλόντων προαγορεύσεως θαύματα γίνεται, ἃ εἰ διεξοδικώτερον ἀναγράφειν διεγχερήσομεν, ὃ πᾶς ἡμῶς αἰὼν ἀπολείψει.

Μὲν οὖν λέγεται τὸν Μαυρίκιον φιλοτίμως ἔχειν περὶ τὴν 10 τῶν λόγων μεγαλοπρέπειαν, τιμᾶν τε λαν λαμπρῶς τοὺς ἐνηθάγκτους περὶ τὰ κύλλιστα τῶν μαθημάτων. τοῦτον δέμασθαι καὶ τὸ ἐπὶ τῆς Τυρσοῦ ἱερὸν Παῦλοσ τοῦ Κίλικος τοῦ κατευναγελισσαμένου ἐν ὄλῃ τῇ οἰκουμένην σχεδὸν τὸ σωτήριόν τε καὶ παρόδοξον κήρυγμα Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.
15 ἀναγράφεται δὲ καὶ τὴν τρίτην μοῖραν τῶν φύρων συγχωρήσασθαι τοῖς ἐπηκόοις τὸν βουσιλέα Μαυρίκιον, τύλαντά τε τριάκοντα τοῖς Βυζαντιοῖς φιλοτιμήσασθαι, ὅπως τὸν τῶν ὑδάτων ὄλκον νεουργήσοιτο.

14. Μὴ παραδρόμοι δὲ τοὺς φιλοτίτορας καὶ τὰ κατὰ C V 289
20 τὴν Εὐφημίαν τὴν μύρτυρα πυραδύξως συμβεβηκότα κατ' ἐκείνο καιροῦ, ἀλλὰ τι μικρὸν παρεκτείνωμεν τὸν λόγον· τὰ γὰρ θείας ἐλλάμψεως διηγῆματα τετευχότα πολλὴν ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀκουόντων τὴν πυρ' ἑαυτῶν φιλοτιμοῦνται ὠφέλειαν. Χαλκηδὼν πόλις καθίσταται ἐπὶ στόματος Πόντου, ἐς τὸ ἀντιπέρασ τοῦ τῶν
25 Βυζαντίων πολισματος. ἐν ταύτῃ νεὼς ἴδρυται Εὐφημίως τῆς

cis dicam, divulgat. Petrus itaque ut eorum quae per statuas, seu ut convenientius loquar, per daemones praenuntiata erant exitum cognovit, praedictionem quoque divulgavit, calligraphumque narrationis auctorem in medium produxit. multa quidem et alia eaque mirabilia in futurum Romano imperio praedicta sunt, quae si disertius explanare vellemus, nullum tempus nobis suffecerit.

Quin etiam praedicatur Mauricius eloquentiae fuisse cupidissimus, quiq̄ue in artibus liberalibus desudasset, eos honoribus insignibus cumulasse. aedificasse item Tarsi templum Paulo Cilici, qui toto pene orbe salutariter evangelium Christi Iesu, unigeniti filii dei, disseminavit. insuper tertiam partem vectigalium subditis remisisse, et Byzantiis ad aquaeductus renovandos triginta talenta donavisse.

14. Non decet historiarum cupidus praeterire, quae illo tempore circa martyrem Euphemiam praeter hominum opinionem gesta sunt. aliquantum igitur orationem producemus. etenim narrationes quae mentes divina quadam claritate illuminant, non mediocrem utilitatem audientibus ingenere consequerunt. Chalcedon urbs est ad ostium Ponti sita, ex adverso Byzantii. in ea templum est sanctae Euphemiae martyria, ubi

μάρτυρος, ἔνθα πρεσβύτερος λόγος καθέστηκε τὸ πανίερρον σῶμα
D ἐπὶ σηκῷ καθιστάται τῆς μάρτυρος. γίνεται τοιγαροῦν καθ' ἑκαστον ἐνιαυτὸν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ κατ' αὐτὴν μαρτυρίου
 σημείου παραδοξότατον καὶ τοῖς μὴ τεθειμένοις συλλήβδην εἰπεῖν
 ἀπιστότατον διὰ τὴν ὑπεροχὴν τῆς θείας ἐνεργείας ἐκείνης. τε-
P 217 τρακοσίοις γὰρ ἤδη πον ἐνιαυτοῖς ἐν τῷ τάφῳ ἔγκειμένου τοῦ σώ-
 ματος, κατὰ τὴν προαγορευθεῖσαν ἡμέραν ἐπ' ὄψει τῶν ὄχλων
 ὁ τῆς ἱερατικῆς τῶν αὐτόθι προεστῶς ἐκκλησίας σπόγγος ἀπὸ
 σώματος τεθνεώτος πηγὰς αἱμάτων ἀρύεται· καὶ ἴδοις ἂν ὡς ἀπό-
 τινος σώματος ρεοσφυοῦς ἰχώρι τραυμάτων ἀναμιμνημένα τὰ 10
 αἵματα, μύροις συγκεκραμένα αὐτοφυέσι τισί, καὶ τοῦτων τὰς
 διανομὰς ἐπὶ σκευῶν ἐξ ὕδρου πεποιημένων μικρῶν τοῖς ὄχλοις
 τὸν ἱερεῖα ποιούμενον. εἰσέρχεται τοίνυν εἰς τὸν βουσιλέα Μυρρί-
 κιον ἔννοιά τις τῷ δυοκαιδεκάτῳ χρόνῳ τῆς αὐτοκρατορικῆς ἔξου-
 σίας καὶ ῥυθμίει περὶ τὰ θεῖα ψυχῆς, καὶ σμικρολογεῖται τὰ 15
 θαύματα, καὶ ἀποδοκιμάζεται περ' αὐτῷ τὸ περὶ αὐτοῦ, καὶ
 ῥαδιουργικῶς ἐπινοοῖαι ἀνθρώπων ἀνατίθησι τὸ μυστήριον.
B ἀπογυμνοῦται τοιγαροῦν τὸν ἀργύρεον κόσμον ὁ τάφος, καὶ πε-
 ριφρουρεῖται ταῖς σφραγῖσι τὸ μνήμα· οὕτω γὰρ τὸ τῆς ἀπιστίας
 θράσος ἠρούλετο. ἐπεὶ δ' ἡ κυρία ἐπεδήμει ἡμέρα, βυσανίζεται 20
 τὸ ἀπόρητον, ἐξετάζεται τὸ μυστήριον, τὰ θαύματα δοκιμάζε-
 ται, καὶ γίνεται τῆς ἐαυτῆς δυνάμειος διὰ τῶν θαυμάτων ἀπα-
 ράγραφος μάρτυς, καὶ πάλιν μεμνηρισμένων αἱμάτων ἀπὸ τοῦ
 μνήματος πηγάζουσιν ὀφθαλμοί, καὶ βλύζει ταῖς ἔκπομπαῖς τὸ

22. ἀπερίγραφος ΙΡ.

eiusdem sacratissimum corpus in arca asservari inde a maioribus ad nos
 fama pervenit. in annos porro singulos, die quo martyrium obiit, res
 maxime admiranda editur, et ut breviter dicam, iis qui non viderunt,
 minime credibilis propter divini illius operis excellentiam. nam cum eius
 corpus iam annis quadringentis in monumento iaceat, die tamen de quo
 dicebamus, in conspectu omnium, loci episcopus spongias a corpore mor-
 tuo plurimum sanguinis colligit. videas non secus quam e recens occiso
 corpore vulnerum tabo commistam erumpere vim sanguinum, unguenta
 nulla arte comparata redolentium, et per vascula vitrea ab eodem ad-
 ventantibus distribui. Mauricium igitur duodecimum iam annum impe-
 rantem subit imbellis et ignava quaedam circa res divinas cogitatio, ex-
 tenuatque et reicit tam insigne miraculum, et mysterium hoc fallacium
 hominum commentum esse asserit. ornamentis igitur argenteis sepulcrum
 nudat, et obsignat, id quod incredulitatis audacia postulabat. ubi stat-
 tus dies affuit, arcanum exploratur, in mysterium inquiritur: miraculum
 probatur, fitque martyr suae virtutis hoc admirando opere testis omni
 exceptione maior, iterumque sanguine unguentifero meatus corporis per
 monumentum instar fontium fluit, et scaturit emissionibus mysterium,

μυστήριον, καὶ πιαίνονται σπόγγοι εὐωδίας αἱμάτων, καὶ πολυπλασιάζει ἡ μάρτυς τὴν ἔκροισιν· οὐκ οἶδε γὰρ γνώσεως φθονῆσαι θεὸς ἄπιστοῦμενος. οὕτω μὲν οὖν ἡ μάρτυς ἐπαιδαγώγει τοῦ C βασιλέως τὸ ἄπιστον· ὁ δ' αὐτοκράτωρ ἀντέπεμπε ταῖς τῶν αἵματων ἐκβλύσει τὴν τῶν δακρῶν ἐπίχυσιν, καὶ ταῖς ἐκροαῖς τῶν μύρων ἀντεδίδου τῶν ὀμμάτων τὸν ὄμβρον, “Φαρμαστός” φάσκων “ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ.”

Ἐπεὶ δὲ λίαν νουνεχόντως πρὸς τὴν παρέμβυσιν εἶδομεν, ἀναμνησθῆναι καὶ τῆς ὑπογραφῆς ὁ καιρὸς, καὶ τὰ περὶ τὴν τυ- 10 ραννίδα γεγενημένα διεξοδικώτερον ἀναγράψουσθαι.

15. Κωνσταντίνην τοιγαροῦν τὴν παῖδα Τιβερίου τοῦ D V 290 αὐτοκράτορος ἑμὲ τρισὶ θυγατρῶσιν ἐν ἰδιωτικῇ οἰκίᾳ τινὶ κατέκλειστον ὁ τύραννος ἐποίησατο· Λέοντος δ' ὁ οἶκος προσηγορεύετο. μὴνὶ δὲ πέμπτῳ καὶ ἡμέραισι τὴν ἑαυτοῦ ἀνυγόρεσιν 15 συντάξας ὁ τύραννος πρὸς Χοσρόην ἐξέπεμπε, Ἀλιὸν ἄγγελον τῆς τυραννικῆς χειροτονίας προχειρισόμενος· τοῦτο γὰρ εἰδίσται Ῥωμαῖοις τε καὶ Πέρσαις ποιεῖν, ὁπηνίκα τῆς βασιλείου ἐπιβῶσι P 218 δυνάμειως. ὁ μὲν Ἀλιὸς βυσιλικὰ δῶρα ἐπιφερόμενος ἐς τὸ Δάρας παραγίνεται. τοῦτον ὁ Γερμανὸς (ἀνὴρ δ' οὗτος τῆ τῶν 20 ὑπᾶτων ἄξιμ' κοσμούμενος, τὴν τε τοῦ συντεταγμένου αὐτόθι στρατοπέδου λαχὼν ἐπιμέλειαν) περιφανῶς λίαν εἰσεδέξατο· πρότινος γὰρ βραχέος τῆς τυραννίδος καιροῦ, Χοσρόου τοῦ Περσῶν βασιλέως ἀπεχθανομένου τῷ πολέμῳ Ναρσῆ, ὁ αὐτοκράτωρ Μουρρίκιος ἀποπυῖε τῆς περιφρουρᾶς τοῦ Δάρας τὸν 25 ἡγεμόν' Ναρσῆν, καὶ Γερμανὸν ἀντανίστησιν, ἐντεῦθεν ὁ Μου-

odoreque cruoris suaviter spirantis spongiae imbuuntur. eum fluxum tum martyr adauxit: deus enim, quamvis illi non credatur, non tamen hominibus cognitionem suae virtutis et bonitatis invidet. atque ita martyr incredulitatem imperatoris sapere docuit; qui sanguinis emanationibus lacrimarum effusiones remisit, et fluentibus unguentis imbris oculorum suorum rependit, “mirabilis” inquit “deus in sanctis suis.”

Posteaquam igitur non imprudenter digressi sumus, tempus monet, ut descriptionis nostrae recordati, quae in tyrannide evenerunt, enucleatius persequamur.

15. Constantinam itaque, Tiberii imperatoris filiam, una cum tribus filiabus in privatam domum, Leonis dictam, tyrannus includit. mense quinto litteris scriptis Chosroen de sua inauguratione, Lilio huius tyrannicae creationis delecto nuntio, monet. sic enim et Romani et Persae solent, cum in regiae dignitatis gradu collocantur. Lilius cum muneribus imperatoris Daram venit; quem Germanus consularis et praesidii illic praefecturae sortitus magnifico apparatu excipit. paulo etiam ante occupatam tyrannidem, cum Chosroes Narsi duci infensus esset, Mauricius Narsen praefectum praesidii Darenensis ordine movit, Germanumque

ρίκιος ἐθέλων κατευνάσαι τὴν Βαβυλωνίον χαλεπότητα. ἰππα-
 ζομένων τοιγαροῦν καὶ ξυνωρίδα πεποιημένων Γερμανοῦ καὶ Λι-
 λίου, στρατιώτης ἀνὴρ πλήττει τῷ ξίφει ὑπὸ τρίτην ὥραν τὸν
 Γερμανὸν ἰππαζόμενον. ὁ μὲν οὖν Γερμανὸς ἀποβῆς τοῦ ἵππου
 φορέσθην οἴκαδε παραγίνεται· ἐπεὶ δ' οὐκ ἐν καιρίῳ τὰ περὶ τὴν 5
 καταφορὰν εὐδοκίμησεν, ὀλίγαις ἡμέραις ὁ Γερμανὸς ἀέλαστο
 C τὴν πληγὴν. ὑπὸ τοίνυν φαρμάκων βελτιωθείς, ἐστιάσας τὸν
 Λίλιον λίαν ἐπισήμως πρὸς Χοσρόην παρεπέμψεν. ὁ μὲν οὖν
 Χοσρόης ὑπόθεσιν πολέμου τὴν τυρανίδα πραγματευόμενος,
 τὴν κοσμοφθόρον ἐκείνην ἐστράτευσε σύλπιγγα· αὕτη γὰρ λυτή- 10
 ριος γέγονε τῆς Ῥωμαίων τε καὶ Περσῶν εὐπραγίας. ἔδοκει γὰρ
 κτετριωμένον ὁ Χοσρόης ἀντίχρισθαι τῆς ὀσίας Μανρικίου
 D τοῦ αὐτοκράτορος μνήμης. οὕτω μὲν οὖν ὁ Περσικὸς πόλεμος
 τὴν γένεσιν ἐκληρώσατο, ὁ δὲ Λίλιος διετέλει πῦρὰ τοῖς Πέρσαις
 σκληραγωγούμενος. 15

Κατὰ ταύτας τοίνυν τὰς ἡμέρας εἰς τὴν οἰκουμένην πλάνη
 εἰσήρρησε, καὶ Θεοδοσίον οἱ Ῥωμαῖοι μὴ τεθνησκέαι ἐδόξαζον.
 καὶ γίνεται τοῦτο καιρίον μεγίστων κακῶν, καὶ φόνων ἐθνηλίαν
 ἢ ψευδῆς αὕτη ὑπόθεσις πραγματεύεται. τοῦ δὲ λόγου ἀξια-
 νομένου πρὸς τὰ βασιλεία ταράττεται λίαν ὁ τύραννος, καὶ τὸν 20
 Ἀλέξανδρον ξίφει διέφθειρεν. ἔδει γὰρ τοὺς συνεργάτας τῆς τυ-
 ραννίδος τὸν Φωκῶν διαφθεῖραι, καὶ τοὺς ἐπὶ τῷ κακῷ συμμαχή-
 σαντας ἔξαισίαις πυραπέμψαι ὑλέθροις· οὐκ οἶδε γὰρ κοινοπραγία
 κακοῦ τὴν φιλίαν τῶν συμπεφρονηκότων βεβαίαν ἰδρῖσαι.

ei subrogavit, cupiens isto modo Babyloniam iracundiam mitigare. Ger-
 mano et Lilio equis et bigis in oppidum investis, miles quidam die ter-
 tio Germanum in equo ense ferit; quem descendente domum sui depor-
 tant. sed quoniam plaga letalis non erat, paucis diebus ex ea iuxillis
 adhibitis convaluit. tum Liliū lautissime structis epulis acceptum ad
 Chosroen dimittit. Chosroes belli causam et invitamentum sibi Phocae
 tyrannidem sumens, illud orbi exitiosum classicum cecinit, quod Roma-
 norum Persarumque fortunas afflixit. visus est enim plane Chosroes
 tueri et asserere velle sanctam Mauricii memoriam. atque haec belli
 Persici origo fuit. Lilius in Perside manens inhumanis tractabatur.

Per eodem dies error per imperium increbuit, creditumque a Ro-
 manis non interisse Theodosium; quae fabula mala maxima caedesque
 plurimas progeniit. et cum etiam ad regiam usque pertigisset, tyran-
 nus nimio opere conterritus Alexandrum neci dedit. oportebat nimirum
 ipsum Phocam administris suae tyrannidis vitam auferre; quique sibi ad
 scelus subserviissent, eos ad magnum exitium mittere: nam in societate
 maleficii firma stabilisque amicitia non reperitur.

INDEX GRAMMATICUS.

- ἐς ἔγαν* 333.
ἀμακροήμεροςτος ἔξορία 322.
ἀνείς i. q. *ἀνίων* 211. 272. 333.
ἀντεντελίζεται 129.
ἀπεραντίζεσθαι 75.
ἀποδοῦναι i. q. *ἀποδοῦναι* 54. 92. 197. 218. 267.
ἀποκροσποήσις 327.
ἀφθοροτομί 192.
αὐτοδύνατος 93.
αὐτοκάθετος 263.
αὐτοματίζουσιν i. q. *αὐτομολούσιν* 79. *αὐτοματίζεται* 99.
αὐτομολέμιον 74.
δαρυγεμδονμί i. q. *κουροκαλάτης* 154.
δειλιναίφ καιφφ 329.
Δίταφ Διβύτης 230.
τὸ διαζήμιον 115.
διέφθαρον 292.
δίστρια 321.
δοκιματώως 304. *δομέτικος* 340.
δρόμων 288. 331.
δαρίτιδες ἄραι 86.
ἐγκεντρίζειν 35. 107.
ἐγκλιτοί qui accumbunt 215.
ἐμπέπηχεν 47. 61.
ἐπιστασιαίζει 325.
ἐρήσιαι 28.
ἐχόμενα i. q. *ἐξῆς, πλησίον* 205. 216.
ἡμικραίκαλος 206.
ἡμίονος 59.
τὰ θεανδρικά μυστήρια 201. ἢ *θεανδρική πανδαισία* 237.
εἰς θήρατρον γίγονεν ὁ κνηγέτης 100.
θηριοβλητος τιμωρία 180.
infinitivi usus.
ὅποι στήναι οὐκ ἔχοντες 130.
Ιταρί. *ἔδει μεταβῆσεσθαι* 31.
ὡς μικροῦ δεῖν μεταληφθεῖσθαι 53.
ἰδογματίζετο παραδώσειν 216.
ἠντιβόλον μεταβῆσεσθαι 71.
ἠξίον ἀποισεσθαι 39. 179. *καταναγκαζόστων αὐτὸν ἔσεσθαι*
κραιθῆνιον 115. *οὐχ οἶόν τε ἦν τὸ φρούριον παραστήσεσθαι* 83.
κερόθιοι πρεσβείαι 70.
ἱερομανούστας 58.
καβαλλάριοι 230 bis.
καλλιγράφος 341.
κατασμενίζειν 199.
κατασσοτάδην 73. 253. 272.
κατηθλιωμένος 170.
ὁ κατεκκλησιασθεὶς λαὸς 196.
καλ] ἔτος ὄγδοον, καὶ βαρᾶμ ἐκπεμπεται 124. *ἡμέραι τρεῖς, καὶ ἠγγέλιθ* 264. *τρίτη ἡμέρα, καὶ ἐπέπυστο* 68. 128 bis. 135. 162. 173. 179. 184. 193. 207. 209. 216. 218. 219. 220. 221. 244. 245. 246. 247. 249 bis. 253. 256. 270. 271. 273 ter. 274. 276. 277. 279 281. 288. 291. 294. 298. 316. 317 bis. 318. 319. 327. 342. *τρίτη φυλακή τῆς νυκτός, καὶ* 179. *τρίτη ὥρα, καὶ* 300.
κραῖται litterae 65. 179. *cornua* 70. 74.
κλιματάρχης 286.
κλίτος 176. 224. 322.
κομιδῆ μέγιστον 42. *ἀφθοροάτα* 90. *κάρτα κομιδῆ* 124. 184. 190. *λίαν κομιδῆ* 136. 225.
κουαίστωφ 32.
κροκινίζουσαν 290.
λίαν εὐκλειέστατον 244. *καλαίτατον* 320. *λίαν εἰς τὰ μάλιστα* 179. *λίαν ἀκριβέστερον* 306. *ἐπαγωγότερον* 328. *μιλάντερος* 301. *νεώτερος* 301.
λυμαίνειν 43.
μαγιστερίαν διανόσας ἀρχὴν 72. 147. *ἡ τοῦ μαγιστροῦ ἀξία* 159.
μετεκχωρεῖν uendere 54.
ναὶ δὴ 260. *ναὶ δῆτα* 72. 80. *ναὶ μὰ τὸν* 83. *ναὶ μὴν* 129. 147. 151. 224.
ναίτιος μώλωφ 212.

οὐκ ἐπιτρέψαι 55.
 ὠνευρατέστερο 298.
 ὀπισθοφυλάκας 176.
 οὐ πανσήμεθα — οὐ καταλήξω-
 μεν — οὐκ ἀποσχώμεθα 200.
 οὐν] καὶ οὐν 63. 72. 76. 79. 84.
 91. καὶ γὰρ 159. 161. 292. 293.
 μὴ οὐν ab initio coli 343. μὴ
 οὐν γε 71. 79. 85. 102. 183. 204.
 322. οὐκ οὐν δὲ 75.

παρίδοτο i. q. παρίδωκεν 258
 παραδριμύντεσθαι 69. 155. 170. 291.
 παρήνεται 31.
 παριαντίζεται 150. 159.
 πολυτεταβίας 31.
 πορθημίδιον 278.
 προικόμετος 194.
 προιτορίον ἑκαρχος 313. 331.
 προεπίτιος 46.
 προβολεύς 73.
 ἡ προϊόρτιος ἑορτή 274.

είρητον 329.
 ειλεντίαριος 332.
 σηροπηγιον 288.
 σκούλα 260.
 σερβαν 41. 323.
 σμαραγδόχλος ἄρα 162.

σοφιστικεύει 262.
 συλλαβαί i. q. ἐπιστολή 173. 270. 324.
 σύμφρασις 173. 231.
 συναπολιθοῦσθαι 162.

ταύτος 112.
 τερατοτόκος 242.
 τριβίζοντες 171.
 τσφλδον 72.
 τρίτη] χθίς καὶ τρίτην 64. ἐχθίς
 τε καὶ τρίτην 254.
 ἔτυχε τὸν ἄνδρα ἐνδιατρίβειν 71.
 διαίτησας, ἐτύχχανεν ὦν 159.

ὑπείναι i. q. εἶναι 264. 272. 277.
 278. 279. 282. 284. 320 bis.
 ἱς ὑπήκοον 84. 174. 204. 270. 314.
 ὑπογλίχεν 47.
 ὑποφουκαίνωμένων τῶν ὀφθαλ-
 μῶν 45.
 ὑποτοκάσας 47. 295.

φαιλήνη 280.

χάραξιν εἶκος παραγίνεται 251. δι-
 κα ποιησαμένος χάρακας 281. 291.
 χεθείσης 177. διαχεθείσης 133. ἐ-
 χεθείσης 98.
 χρωματογραφία 116.

INDEX HISTORICUS.

Abares 91. 283. 284 et passim.
 Abdeli Nephthalitae 282.
 Abora fl. 60. 134.
 Aboreon cast. 179.
 Acacius Archelai 135.
 Acbas cast. 57.
 Achelous fl. 307.
 Acys opp. 48. 272.
 Adormanes Persa 135. 152.
 Adrabiganon 163. 176. 184. 193.
 Adrianopolis 46. 103. 323.
 Aethiopes albi 288.
 Aethiopia 303.
 Agatharchides Cnidius 309.
 Aisemas mons 59. 68.
 Alalilus cast. 85.
 Alamundarus Sarae 151.
 Alani 132.
 Albania 126. 128.
 Albois Longobardus 261.
 Alexander centurio 257. 272.

Alexander Magnus 186. 219. 235. 287.
 Alexander martyr 248. 297.
 Alexander Phocae minister 335.
 340. 346.
 Alexandria 300. 341.
 Alexandriana 219.
 Amida 63. 71. 139. 148.
 Ammodion 211.
 Ampelium 335.
 Anathon cast. 204. 207.
 Anaxagoras 304.
 Anchialus opp. 40. 236.
 Andreas interpres 86. 105.
 Andreas sacerdos 330.
 annona militum contracta 112.
 Ansimuth peditum Thrac. dux 92. 103.
 Antiochia 112. 216. Persica — Sy-
 riaca 216. 217.
 Antiochia Mygdoniae 123.
 Aphraates Persa 122. 123. 124.
 Aphumon cast. 57. 84. 148.

- Apperia cast.** 100.
Apsich Huanus 61. 70. 322.
Arabia Chosroae traditur 194.
Araxes fl. 125. 128.
Imp. Arcadius 328.
Ardagastus Sclavorum dux 253.
Aristobulus palatii praefectus 118.
Aristoteles 58. 281.
Ariulf 50.
Armenii ad Persas deficiunt 129.
Arsacida 154.
Artabidae 153.
Arti Romanorum socii 323.
Arzamon fl. 65. 68.
Arzanena 61. 78. 133. 148. 153.
Asimus opp. 274. 325.
Asones 175.
Aspabedas 162.
Astice 98. 103. 281.
Atrapoici montes 178.
S. Autonomus 332. 340.
Augusta urbs 40.
Augustalis 342.

Bacath 286.
Bactriani 287.
Baduarius dux 262.
Balarathus fl. 223.
Bances opp. 291.
Bargusnas Varami pater 230.
Bearbaes 60.
Bedamas opp. 183.
Beiudaes opp. 105.
Bendosabiron opp. 120.
Beramae opp. 231.
Beroe opp. 102.
Beroea opp. 77.
Bestam Bindoae frater 162. 184. 193.
Bettus Francus 245.
Bibas opp. 65.
Bindoas Persa 162. 163. 176. 182.
 192. 220. 233.
Bizacu regio 120.
Bocolabras magus 47.
Bolgii Troglodytae 303.
Bononia 48. 247.
Bonosus 323.
Bosus Francus 245.
Bryzaciis Persa 214.
Bulgari 276.
Buron 68. 69.
Busas Abares docet fabricare ma-
chinas 102.

Cabades Chosroae pater 171.
Cadaseni 121.

Cadmea victoria 40.
Caesarea Cappadocum 151.
Calbomuntis 98.
Callimachus polemarchus 77.
Callinicum opp. 152.
Campus in Hebdomo 339.
Canzacon opp. 126. 223.
Cardarigan Persarum dux 50. 60.
 68. 75. 80.
Carduchii montes 86.
Cariaca v. Curisca.
Carthaginiense bellum 72. 281.
Castus dux 87. 88. 91.
Caucasus mons 178.
Cephisus fl. 307.
Chaganus Abarum 39. 44. et passim.
Chalcedon 298. 336. 338. 343.
Chalcidenses 226.
Chalcitis ins. 48.
Charchas vicus 205. 230.
Cheunni s. Chuani 284.
Chlomaron cast. 79. 81.
Chnaethas regio 219.
Chosroes Cabadae f. 134. 147. 149.
 154. 216.
Chosroes Hormisdas f. 161. 172 et
 passim.
Chosroperozes 190.
Chubdan opp. 287.
Chubriadanus Persa 158.
Chunni 284.
Circesium opp. 134. 151. 179. 204.
Coelesyria 135.
Comentiolus 41. 88. 123. 179. 208.
 294. 314. 320. 328.
cometa 231.
concha S. Glyceriae 54.
Conimundus Gepidarum rex 261.
Constantina Augusta 51. 345.
Constantina s. Constantines polis
 112. 114. 118. 147. 152. 191.
 194. 207.
Constantinus Lardys 331. 332. 340.
Constantiola 288.
Coch Abarus 251.
Colch 285.
Cotzageri Turcae 286.
Cosmas tribunus 327. 335.
crucis signum in frontibus Turca-
rum 225.
Ctesiphon urbs 161. 178. 215. 234.
Cunaxola Turca 285.
Curisca opp. 274. 325.
Curs 50. 148.
Cynegirus 77.
Cyprus ins. 148.

- Cyriacus patriarcha 331.
 Cyrus delparae aedem condit 329.
- Dalmatia 291.
 Damascus 112.
 Daonium 241.
 Daras cast. 74. 75. 121. 134. 151. 208.
 Dardania 322.
 Darius Hystaspis 154.
 Democritus 305.
 Dillanitae 161. 167.
 Dinabadon 214.
 Diocletianopolis 102.
 Dolabzan satrapa 210.
 Domenziolus 129.
 Domitianus Meliten. episcopus 194.
 195. 208. 211. 337.
 Derostolium 48. 251.
 Dravus fl. 291.
 Driziperia opp. 248. 251. 267. 297
 Drocton Longobardus 103.
- Edessa 112. 117.
 Edessenus episcopus 115.
 Elibacis fl. 257. 279.
 Elpidius senator 41.
 Enatum 242.
 Eusiaum cast. 47.
 Ephorus hist. 302. 305.
 Eras i. q. Araxes 125.
 Erginias fl. 46.
 S. Euphemia 843.
 Euphrates 133. 139. 145. 152. 215.
 Euripides 304.
 Eutropii portus 336.
- factiones Circi 327. 333.
 forum Cpollitanum 53.
 Franci 245.
- Ganges fl. 302.
 Gennadius Libyae praefectus 280.
 Gentzon peditatus dux 251. 260.
 275.
 Georgius 313. 340.
 Gepidae 242. 257. 261.
 Germanus Damasci episcopus 112. 115.
 Germanus ad Daras dux 345.
 Germanus Theodosii socer 328. 330.
 Getae i. e. Sclavi 119.
 Giligerdon cast. 120.
 S. Glyceria 241.
 S. Golinduch 227.
 Gordia Mauricii soror 59.
 Gregorius Antiochiae episcopus 122.
 191.
- Guduis dux 291. 292. 323. 324. 325.
- Haemus mons 87. 89.
 Hannibal 61.
 Harmaton legatus 298.
 Hebdomites 332.
 Hebdomum 236. 339.
 Hecataeus hist. 302.
 Hellanicus hist. 302.
 Heraclea quae olim Perinthus 54.
 240. 249.
 Heraclius dux 70. 76. 85. 105. 123.
 Imp. Heraclius 70. 76. 337. 340.
 Hercules 107.
 Herodianus 293.
 Herodotus 301. 302. 304.
 Hierapolis 119. 179.
 Hierosolyma 229.
 Hilaras Cpol. regio 321.
 Homeritae 132.
 Homerus 104. 107. 276. 326.
 Hormisdas 129. 149. 158. 163. 170.
 Hunni v. Abares.
 Hunnugun(r)i 284. 286.
- Iatrus urbs 273. 294. fl. 296.
- Iberi 151.
 Icar opp. 285.
 Iiphredas Emesae praef. 70. 114.
 imago Christi sedandis turbis cir-
 cumlata 114.
 Indi 283.
 Ioannes Armeniae praef. 129.
 Ioannes Baptista 334.
 Ioannes Ieiunator 31. 50. 56. 279.
 Ioannes Mystacon 49. 57. 103. 193.
 passim.
 Ioannes quaestor 31.
 Ioannes senator 147.
 Iovius Arzanenus 79.
 Iudaei in Perside 218.
 Imp. Iustinianus 72. 131. 217. 284.
 Iustinianus Germani f. 138.
 Imp. Iustinus minor 131—149. 262.
 Izala mons 59. 67. 85.
- Lazica 126.
 Leontis domus 345.
 Leonidas 77.
 Leontia Phocae uxor 334.
 Lethe carcer 120.
 Lilius Mauricii interfector 339. 345.
 Lividinon 48.
 Lividurgum 98.
 Longobardi 261.
 S. Lupus 274.

- Lydus sub Iustiniano 301.
 Maeander fl. 307.
 Magi 69.
 Maiacariri 59.
 Mambraithae 65.
 Marcianistae 330.
 Marcianopolis 48. 89.
 Marcianus patricius 133.
 Mardis cast. 69. 71. 135. 208.
 Margarites eunuchus 52.
 Mariae virginis templum in Blacher-
 nis 322.
 Martinus dux 87. 88.
 Martyropolis 118. 122. 183. 194.
 Maruthas Arzanenus 79.
 Maruzas Persa 118. 121.
 Imp. Mauricius passim.
 Matzaron cast. 105.
 Mauri 120 280.
 Mebodes Persa 63. 122. 210. 215.
 Melabason mons 86.
 Melas fl. 284.
 Melitene 145.
 Memphis 307.
 Menander hist. 38.
 Menas Aegypti praef. 299. 310.
 Meroe ins. 303.
 Miraduria 204.
 Mirrhamus 153.
 Mirsium 246.
 Mithras 178. 196.
 Monocartum 62 112.
 mons aureus 285.
 monstra 241. 263.
 Mucri 283.
 Musocius rex 257.
 Mygdon fl. 213.
 Myragdus satrapa 184.
 Mysia Thracica 293.
 Narses 112. 208. 213. 219.
 Neapolis 87.
 Nephthalitae 282.
 Nicaea 332.
 Nicopolis 294.
 Nilus fl. 299 sqq.
 Ninive 235.
 Nisibis 59. 119. 123. 134. 148. 153.
 176. 191. 193. 228. Arabiae 203.
 Novae 273. 281. 320.
 Nomades Saraceni 151.
 Nymphius fl. 49. 58. 119.
 Odessus opp. 270.
 Oenopides hist. 308.
 Ogor Turcae 283—285.
 Ogyrus Saracenus 69.
 Palastolum 322. 324.
 Pannasa 48.
 Pannonia 233.
 Paspirius fl. 258.
 Paulinus praestigiator 53.
 S. Paulus 343.
 Paulus Mauricii pater 51.
 pestilentia 286. 297.
 Petrus Aegypti praef. 340.
 Petrus Mauricii frater 263. 270. 276.
 321. 326.
 Petrus patricius 147.
 Phasis fl. 120.
 Phathachon 85.
 Pherochanes Persa 159—161.
 Philippicus Mauricii sororius 59. 70.
 81. 83. 86. 119.
 Philippopolis 321.
 Phocas 325 sqq.
 Piragastus Abarus 277.
 Plato 281.
 Priscus 112. 115. 247. 251. 260.
 263. 278. 281. 288.
 Probus Chalced. episcopus. 234.
 Probus Circeii praefectus 179.
 Procliane 247.
 Procopius hist. 72.
 Ptolemaeus Philadelphus 302.
 Rabdis 60.
 Rateria 48.
 Raxates Persa 340.
 Rhegium 237.
 Roma vetus 120.
 Romanus dux 123. 125. 140. 148.
 Rosas Hormisdas 205.
 Rosochosron 232.
 Rufinus dux 219.
 Rustibius 88.
 Sabiri Hunni 284.
 Sabulen manalion 39. i. q. Sabu-
 lenti canalin 248 ?
 Saldapa 48.
 Salvianus 247.
 Samon Persa 190.
 Samur Abarus 247.
 Sapor 107.
 Saraceni Romanorum socii 313.
 Saraes 176.
 Sarames 131. minor 101. 208. 213.
 Sargathon 134.
 Sarnachorganes 147.

- Sarselt Hunni 284.
 Savus fl. 246. 291.
 Scipio maior 61.
 Sclaveni s. Sclavi passim.
 Scopis opp. 272.
 Scythae Caucasiae 282.
 Seleuciam condidit Seleucus Nica-
 nor 215.
 Selymbria 240.
 senatus 236. 244.
 Seoses Cabadae amicus 171.
 Sergius centurio 69.
 Sergius *δημαρχος* 327. 332.
 S. Sergius 205. 229. 231.
 Sesostrius 265.
 Siciliae praetor 41.
 Simeones Amidae episcopus 71.
 Singan ins. 288.
 Singaron 148. 210.
 Singidon 40. 246. 288. 315.
 Siraganon 220.
 Siro Chosrois uxor 231.
 Sirmium 38.
 Sisarbanon 60. 123.
 Sittas Martyropolim prodit 122. 194.
 sol deficit 236.
 Sogdiana 286. 287.
 Solachon 72.
 Solchanes 204.
 Solomon eunuchus 72.
 Sophiae templum 237. 329. 333.
 Sparzeugon Turca 235.
 statuae imperatoris deliiciuntur 116.
 caedem eius portendunt 340.
 Stenbischadas 283.
 Stephanus eunuchus 329.
 Stephanus tribunus 61. 73.
 Suania 124. 154.
 Surina 122.
- Taisan Turca 286.
 Tamchoso Persa 139. 147. 152.
 Targitius Abarus 48.
 Tarniach Turcae 286.
 Tarsus urbs 112. 343.
 Tatimer 256.
 Taugast opp. 283. 286. fl. 287.
 Thales 303.
 Thebothum 134.
 Themistocles 255.
 Theodorichus Francus 245.
 Theodoricus Romanorum dux 151.
 Theodoropolis 274.
 Theodorus Adenus 86. 105.
 Theodorus Ilibianus 72.
- Theodorus magister 147.
 Theodorus medicus 264.
 Theodorus tachygraphus 333.
 Theodorus Zetonomius 72.
 Theodosiopolis 60. 86. 147.
 Imp. Theodosius 328. 329.
 Theodosius Mauricii f. 321. 328.
 335. 340.
 Theophylacti Simocattae familia-
 ris 341. cognatus 342.
 Theopompus hist. 302.
 Thomanon 86.
 Thucydides 302.
 Tiberiopolis 62.
 Imp. Tiberius 31. 35. 131. 136.
 149.
 Tiberius Mauricii f. 337.
 Tigris fl. 86. 49. 59. 150. 159. 215.
 Til fl. 283.
 Tisus fl. 318.
 Tomea 293. 319.
 Traiani via 320.
 Troglodytae 303.
 Tropacum opp. 48.
 Tuldich Turca 285.
 Turcae 124. 225. 234.
 Turum Turca 285.
 Tychaeum Alexandriae 342.
 Tzurulum opp. 249.
- Uar 284.
- Varam 124. 125. 153. 158. 176. 182.
 192. 204. 210. 213. 223. 233.
 Varames 130. 158.
 Veneti 236. 327.
 Vespasianus 218.
 Viminacium 40. 315.
 Vitalius tribunus 70. 72.
- Xenophon 302.
 Xerogypsus fl. 245.
- Zaba fl. 159. 160. 176. 214.
 Zabender Turcae 286.
 Zabertas Persa 81.
 Zadesprass. Zadesprates 159. 204. 207.
 Zalabzan 236.
 Zaldapa 87. 272.
 Zamendes 176. 192.
 Zicibida 294.
 Zoambres 192.
 Zoanab Dilimnita 161.
 Zobardum 62.
 Zogomus Saracenus 69.

G E N E S I U S

EX RECOGNITIONE

CAROLI LACHMANNI.

BONNAE

IMPENSIS ED. WEBERI

MDCCCXXXIV.

PRAEFATIO CAROLI LACHMANNI.

Genesii historiae codex unus extat Lipsiensis, paginarum 77 formae maximae, editio item una Veneta, a. 1733, cui addita est St. Bergleri interpretatio Latina et annotatio (vid. Fabric. Harlesii, vol. 7, p. 532). mihi praeter apographum editionis Venetae imperitissime factum traditae sunt E. Wunderi V. Cl. schedae quibus editionem cum codice magna diligentia contulit. hac collatione ita usus sum, ut editionis Venetae errores raro indicarem (V), plerosque (erant autem paene innumeri) tacite corrigerem. verba scriptoris satis accurate distinxī, emendare non satis potui: curavi tamen ut emendationis instrumentum paratum esset. itaque codicis Lipsiensis scripturam (L), quoties ab ea recedendum esse videretur, ex editione Veneta vel ex Wunderi schedis annotavi: emendationes Bergleri, si probabiles essent, nomine eius interdum sed raro adiecto (B), vel recepi vel commemoravi: meas tanti non facio, ut a Berglerianis distinguendas duxerim. neutri nostrum iniuriam fecerit qui omnia in quibus haec editio a codice differt Berglero ascripserit. huius emendationes, quas quidem veras esse putarem, curavi ne iterum in eius annotationibus ponerentur: annotationes ceteras tantum non omnes retinui et quantum fieri potuit emendavi: erant enim negligentissime expressae. earum pars sub textu vel in-

terpretatione Latina posita erat: has ad loca sua revocavi. interpretationem correxi, sed ut satis haberem vitia graviora tollere.

Libros Genesisii cum plerique qui de eo locuti sunt quinque esse dixerint, sciendum est eum sane quinque βασιλείας pertractasse, sed a Michaele ad Basilium p. 113, 11 ita transiluisse ut illius obitum et mores prope omitteret, non eadem ratione quam in tribus prioribus et in ipso Basilio secutus est.

Caeterum Genesisii nomen codici Lipsiensi praefixum esse traditur: Iosephus Genesisius utrum ab Iohanne Scylitza dictus fuerit, dubitatur. sed in fine codicis Lipsiensis haec scripta extant, quae ex editione Veneta (p. 62) exhibeo, nisi quod ibi legitur Λοῖστος, sed, ut Wunderus testatur, non recte.

Ab alia manu.

Λοῖστος ἀνὴρ ἄριστος ὡς ἐγὼ κελῶ,
Γεωργίου τε φημι καὶ Θεοφάνους.
Τῶν χρονολογῶν. τῆς δὲ τῆς βίβλου πάτερ
Ἰωάννης σοὶ ταύτης φίλε δαιμόνων
Ὁ τῶν προέδρων πρῶτος, ἀλλὰ καὶ θύτης
Διοκαιοσαρείας τῆς Αναζάβρης.

ΟΛΤΜΠΙΟΣ Ο ΟΛΤΜΟΣ

Λιμῶ τακίση βρωσίς δονέων ἔση
Ὁς ἐξέκοφας ἐν ἀρχῇ τὰς μεμβράνας
Καὶ κέρδος ἔσχες πλήρες κακοβουλίας
Τοῦ γραφέως τὴν κλήσιν ἐξαφανίσας.

Ab alia manu, partim ante, partim post ultimam lineam.

Ἐγὼ δὲ ἀνεπλήρωσα τὰ ἐκτετακμένα
Γίνων πενιχρὸς Θενοπολίτης Συμαίων (scriptum συμ).

Idem Wunderus alios etiam versus additos esse refert, sed ita scriptos ut singula verba legi non possint.

PRAEFATIO TYPOGRAPHI VENETI

IO. BAPTISTAE PASQUALI.

Absolutis viginti et duobus Historiae Byzantinae Tomis, quibus Parisiensis Editio constat; ecce Tibi, Candide Lector, vicesimum tertium Supplementorum Volumen, quo Veneta Editio haec mea, si minus Regiae Typorum elegantia praestare poterit, numero certe praestabit. Initio statim Voluminis Catalogum omnium Operum in eo contentorum habes, ut uno intuitu quae et quanta additamenti loco tibi proponantur legenda deprehendas. De singulis quibusque Operibus, deque eorum Auctoribus nihil est quod ego dicam; cum hanc Spartam ornarint vel priini Editores, vel Interpretes. Unum, de quo praefarer, restat MS. Opus Iosephi Genesii de Rebus Constantinopolitanis a Leone Armenio ad Basilium Macedonem continuatum, quod in tui gratiam nunc primum publica luce fruitur, Eruditorum manibus terendum. Auctor hic Leonis sapientissimi Imperatoris aetate floruit, eiusque filii Constantini Porphyrogeniti iussu videtur historiam hanc conscripisse: de quo etiam, ubi sese obtulit occasio, magna loquitur, et praedicat. Eiusdem Constantini iussu concinnata fuit Chronographia post Theophanem, quam Tomo decimo sexto habes; aliquanto tamen prius haec Genesii historia, de cuius stylo nec eleganti, et obscuro passim, etiam me tacente, cognosces. Latuit adhuc hoc Opus inter MM. SS. Bibliothecae eruditissimi Domini Ioannis Burkardi Menckenii, qui nuper fato literis inimico vi-

vere desiit, quique dum viveret, qua praeditus erat humanitate, transcribendum dedit, ut novo beneficio praecleara eius in reipublicam literariam merita magis elucescerent. Novi, Lector, opus hoc propter sermonis vitia expectationi tuae minime responsurum, at illud insuper certum exploratumque habeo, te nihilo minus fidem meam probaturum, qui promissis religiose steti, tibi gratificandi studio ductus impensis non peperi, ut rem novam dono tibi darem. Vale.

ΓΕΝΕΣΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΑΙ.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Α
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΞ ΑΜΑΛΗΚ
ΛΕΟΝΤΟΣ.

REGUM LIBER I
DE LEONE AMALEKITA.

Τὴν ἐξ ἱστορίας τελείας βίβλον ὡς ἐκέλευσας,
αὐτοκράτορ, μελέταις καὶ καμάτοις μεγάλοις,
ἐν σοὶ δῶρον ἔθηκεα, ὅπως ἔγνωσμένον εἶη
ἐκ φιλοδουλοκρατίας συντεθέν ἐκ τε πόθου.

Ed. Ven. 1

5 Ἡ τῶν κάλαι πεπονημένων διάληψις μεγίστην ὄντως ὠφελίαν
καριστώσα τοὺς ἐπιλημμένους αὐτῆς πρὸς γραφὴν αὐτῶν διανέ-
στησιν. ὅθεν καὶ νῦν τὴν περὶ τούτων γραφικὴν σπουδὴν πο-
λυτρόπως ἀνηρημένος, ἐκ τε τῶν τότε βιβλικῶν καὶ ἀμωσέ-
πως εἰδύτων ἐκ τε φήμης δῆθεν δρυμούσης ἠκουτισμένος, εἰς
10 τόνδε τὸν ἀγῶνα πυρῶρημαι, τὸ μὲν εἶ πως πρὸς τι λυσιτελῆς
τοῖς μετέπειτα διοφθείην, τὸ δὲ καὶ ἐμαντῶ τοῦτο καρπώσοιμι,

Inscr. Βασιλειῶν α' om. L. 4. φιλοδουλοκρατίας L. 5. προοίμιον
margo L. 6. ἐπιλημμένους L. 8. ἀμωσέπως L. 10. πρ-
οφάρμαι L. *ibid.* λυσιτελῆς L. 11. ἐμαντό L.

Postquam absolvi librum historiae ut iusseras, imperator, curis et labo-
ribus magnis, tibi dedico donum, ut intelligatur ex amore erga domi-
num compositum ac desiderio.

Rerum olim gestarum memoria maximam revera utilitatem afferens
ad scribendum excitat illos qui ea attingunt. Quare et ego nunc scri-
bendi in me studio de his diversimode suscepto, cum ex hominibus qui
tunc vixerunt quodammodo gnaris, tum ex vagante fama edoctus, ad
hoc certamen descendendi, partim si possem ad aliquid utilis a posteris
cognosci, partim ut mihi ipsi hunc fructum caperem, utpote haec etiam

B αὐτα ταῦτά γε καὶ διαιτῆσαι προστεταγμένος πρὸς Κωνσταντίνου τοῦ αὐτοκράτορος, ἄλλως τε φιλοκάλου τὴν φύσιν καὶ τὴν προαίρεσιν, καὶ τῶν πώποτε βασιλέων λογιωτάτου, υἱοῦ Λέοντος τοῦ πανσόφου ἡμιμήστου ἄνακτος, ὡς ἂν τὰ μὴ παραδεδομένα βίβλω τῇ ἱστορούσῃ ἀπὸ τῆς κατὰ δυσσέβειαν φρενοβλαβοῦς Λέοντος βασιλείας τοῦ ἐξ Ἀμυλῆκ καὶ καθεξῆς ἀναγράψωμαι.

Ἐν ἔτει β' βασιλείας Μιχαὴλ γυμβροῦ Νικηφόρου τοῦ βασιλέως, κοσμητικῆς δὲ κτίσεως ςτκβ', Ἰνδικτιῶν ζ', ἐπὶ συμβά-
V. 2 σης ἡττης Ῥωμαίοις παρὰ Κρούμμιον τοῦ ἀρχηγοῦ Βουλγάρων, Λέοντός γε τηρικαῦτα στριτηγοῦντος τῶν ἀνατολικῶν, μὴ τῇ 10 συμπλοκῇ τοῦ πολέμου περιτυχόντος, ἀλλὰ σκαιοβούλως ὑποχωρήσαντος σὺν τῷ ὑπ' αὐτὸν τάγματι, καιροφυλακοῦντος τὴν τῆς βασιλείας ἐπίθειον, φυχὰς ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ ἐντεῦθεν καθίσταται σὺν τῷ περιλειφθέντι αὐτῷ λαῷ.

Ὡς δὲ τινες ἔφησαν, ὅτι μόνος ὁ Λέων καθ' ἔν τι μέρος 15 προσβυλῶν Βουλγάρους γενναίως κατηγωνίζετο, ὡς ἐνθένδε μεγίστην ἀποίσεσθαι εὐκλειαν· ὁ δὲ βασιλεὺς τὴν πρὸς ὑποστροφὴν τριβὸν ἐστήριξεν, τῶν ὑπηκόων πλείστα κατατιώμενος, ὡς μὴ πεφροντικώτων τῶν ἐγγράφων ὄρκων αὐτῶν, ἀλλὰ προσχωρούντων εἰς διαστάσεις, ἐξ ὧν περ ἤτται συμβαίνουσιν, προστά-
B ξας τῷ Λέοντι μετὰ τοῦ ὑπ' αὐτὸν στρατεύματος ἔξω προσε-
 δρεῖν τῆς πόλεως διὰ τὴν μερικὴν αὐτοῦ πρὸς Βουλγάρους κα-

6. ἀναγράφωμαι L. 8. ἐπισυμβάσης L. 10. τς L. 12. καιροφυλακοῦντος L, καιροφυλακτοῦντος V.

administrare iussus a Constantino imperatore, cum omnis elegantiae studioso natura et instituto, tum imperatorum quotquot unquam fuere doctissimo, filio Leonis illius sapientissimi semper memorandi imperatoris, ut ea quae nondum essent tradita libro historico inde ab insauientis in impietate Leonis imperio, illius Amalekitae, et deinceps perscriberem.

Anno secundo imperii Michaelis generi Nicephori, a mundo autem condito sexies millesimo trecentesimo vicesimo secundo, indictione septima, post illatam cladem Romanis a Crummo supremo duce Bulgarorum, Leone tunc praefecto orientalibus, qui in conflictu belli non adhaerat, sed pravo consilio recesserat cum sua legione, occasionem observans invadendi imperii, fugere imperator Michael inde compellitur cum relique adhuc sibi populo.

Ut vero nonnulli aiunt, solus Leo una quaedam parte aggressus Bulgaros strenue depugnauerat, ut hinc maximam reportaret gloriam: imperator autem ad revertendum iter ingressus est, subditos plurimum culpans, quasi non curassent scriptum lusiurandum, sed abirent in dissidia ex quibus clades existunt, iusso Leone cum suo exercitu extra urbem excubare, quia ipse pro parte sua Bulgaria superior

Ἐπιπλεονάζουσιν, εἰς τὸ μὴ τούτους ὀλιγανδρίας καὶ φυγαθείας Ῥωμαϊκῆς τοσοῦτον λοιπὸν ὑποφῶσθαι. ἀπ' ὧν ὁ στρατιωτικὸς ἀέλλογος κατελοιδόρει τοῦ βασιλέως ἀφέλειαν, καὶ ἔκλυτον τοῦτον ἐπισηφίζετο, καὶ τὸν στρατηγὸν Λέοντα συμφώνως εἰς βασιλείαν προέκρινεν. τοῦ δὲ ἀχλυνώδει ἀγωνία καὶ πολλῇ συμπεσότος πρὸς λόγον τῆς ἀναρρήσεως, καθὼς ποτε κατὰ γέφυραν Γαίτον τοῦ Καίσαρος, Μιχαὴλ ὁ ἐξ Ἀμορίου ἀναιρήσειν τοῦτον διεμαρτύρατο, εἰ μὴ ταύτη κατάθοιτο. καὶ τὴν μὲν κατάθεισιν αὐτοῦ μόνον ἀπήγει, τὴν δὲ μέχρι τῆς πόλεως καὶ αὐτῶν τῶν βασιλείων εἰσοδὸν ποιῆσαι ῥαδίαν ὑπέσχετο, ἥτις εἰς ἔργον παρ' αὐτοῦ τοῦ στρατεύματος τετελείωτο.

Πρὸ δέ γε τούτων, γενομένῳ τῷ βασιλεὶ Μιχαὴλ πλησίον τῆς πόλεως, συναντῆ τούτῳ ἀνὴρ τις τῶν ἐπιστήμων, τὴν τῶν τειχῶν κηδεμονίαν πεπιστευμένος, τῶν Ἐξαβουλίων ἐκ γένους, ἀφοσιῶν τὰ ἔθιμα βασιλεῖ, καὶ τῇ δυστυχίᾳ συναλγυνόμενος ἐπυθάνετό γε “τίς ἂν εἴη, ᾧ δέσποτα, τῶν στρατηγούντων ἐαθεῖς ἐν τῷ ἐπιλοίπῳ στρατῷ;” ὁ δὲ φησι “Λέων ὁ τοῦ ἀ' θ' ἑματός ἐξηγούμενος, ἀνὴρ ἀγλίνους καὶ εὐθύτητος ἐξεχόμενος.” ὁ δὲ ἀντέφη ἀλυσιτελὲς εἶναι εἰ μόνος τοῦ τοιοῦτου καθηγοῖτο, “δύχα τινὸς τῶν σῶν οἰκίων ὑπηρετῶν.” τοῦ δὲ βασιλέως οὐδὲν τῶν ἐναντίων ὑποφωμένον, ἀπολογισμοὶ τινες παρ' αὐτοῦ τῷ Ἐξαβουλίῳ προὔτιθεντο, ὡς μὴ τυραννήσειν ποτὲ βουληθησο-

2. ὑποφῶσθαι L. 10. βασιλείων L. 12. πρὸς L. 21. ὑποφόμενον L. 22. προὔτιθετο L.

fuisse, ne isti iam de Romanis paucitatis et fugacitatis opinionem nimiam conciperent. Unde factum ut militaris multitudo accusaret imperatoris simplicitatem, ac nimis remissum eum iudicaret, ducemque Leonem una voce ad imperium eligeret. Illo autem profunda sollicitudine sese contrahente ad famam electionis, ut olim in ponte Iulius Caesar, Michael Amoriensis occisurum affirmavit nisi in eam consentiat, ac sollemnem consensum eius expetebat, introitum vero in urbem et in ipsam regiam facilem se facturum promisit; quod et re ipsa praestitum ab ipso et exercitu.

Sed priusquam haec perficerentur, cum iam imperator Michael accessisset ad urbem, occurrit ei vir quidam ex nobilibus, moenium curam sibi concreditam habens, e familia Exabuliorum, consuetis officiis erga imperatorem defungens ac super calamitate condolens, quaerebatque qui ex ducibus esset relictus in exercitu. Tum ille, “Leo”, inquit, “primo themati praefectus, vir industrius et iustitiae addictus.” At is negavit esse consultum ut is solus ei rei praesit absque aliquo imperatoris intimo ministro. Ceterum imperator nihil adversi suspicans etiam rationes quasdam Exabulio proponebat, quasi nunquam tyrannidem esset af-

D μένου τοῦ *Λέοντος*. ἀπῆι τοιγαροῦν ὁ αὐτοκράτωρ πρὸς τὰ βασιλεια οὐ μετὰ πολὺ, καὶ ἡ τοῦ τυράννου *Λέοντος* ἀνύρρησις διηγγέλλετο. πρὸς τοῦτο τοῦ βασιλέως *Μιχαὴλ* δυσχεραίνοντος, παρήνουν τινὲς αὐτῷ πᾶσι τρόποις τῷ τυράννῳ στεφρῶς ἀντιτάξασθαι· ὁ δὲ γαλήνιος ὦν τῇ γνώμῃ καὶ οὐχ αἰμοχαρὴς τὴν⁵ προαίρεσιν, ἀπέργε πάντας μισαιφονίας, τῷ τοῦ Θεοῦ προστάγματι εὐγνωμόνως ἐπικλινόμενος, καὶ τοσοῦτον ὥστε καὶ τινα τῆς κατοικιδίου θεραπείας αὐτοῦ, τὸν *Ἐξάμχοντα*, στείλει πρὸς *Λέοντα* μετὰ καὶ βασιλικῶν συμβόλων, προτρέψαι τε καὶ τὴν σύγκλητον ἀπιέναι πρὸς τὴν τούτου ἀπάντησιν, ὡς μὴ τινα ῥα-¹⁰

E νίδα Χριστιανικοῦ αἵματος ἐκχεθῆναι αὐτοῦ ἔνεκα. ἐφ' ὅτῳ τὴν ἑαυτοῦ γαμετὴν *Προκοπίαν* ζηλοτυπήσασθαι τοιοῦτον ἐπιῖν, “δεινὸν γε δεινόν, ἐὰν ἡ τοῦ τυράννου σύζυγος *Λέοντος* περιβύλοι τὸν μοδιόλον,” *Βάρκαν* αὐτὴν ὀνομάσασα. ὁ δὲ ταύτην φρονίμοις λόγοις ἀποκρουσόμενος εἶρηκεν “καλὸν τῇ τοῦ κυρίου¹⁵ δοκῆσει συνέπεισθαι τὰ γινόμενα.”

V. 3 Τοῦ δὲ τυράννου καταλαβόντος διὰ τῆς χρυσῆς πύλης τὸν τοῦ προδρόμου ναὸν ὃν ἐδείματο *Στιούδιος*, πολλοὶ τῆς γεροσίας ἢ καὶ σχεδὸν ἅπαντες προσήεσαν αὐτῷ, ὃν καὶ δορυφοροῦντες μετὰ τοῦ συνεπομένου ὄχλου τοῖς βασιλείοις ἀπήγαγον. καὶ δὴ²⁰ εἰσιῶν καὶ πρὸ τῶν χαλκηλάτων ἐπιστάς πυλῶν, ἐπὶ τῷ κατ' ἐπιφάνειαν κυκλικῷ τε καὶ περιπορφύρω μαρμάρῳ, εὐχὴν χριστήριον ἀποδώσων τῷ ἐκτίσει Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ εἰκοσίματι, εἴτε

18. ἰδήματο L. 19. προσίσαν L. 21. τῷ τὸ L.

fectaturus Leo. Abibat igitur imperator in regiam, nec multo post Leo imperator declaratus nuntiabatur. Eam rem aegre ferente Michaelae imperatore, suadebant ei quidam ut omnibus modis tyranno firmiter sese opponeret. At ille cum esset placidi animi nec sanguine gauderet, arcebat omnes caede, dei mandato aequa mente acquiescens; adeo ut etiam quendam ex domestico ministerio, Exarchontem, mitteret ad Leonem cum insignibus imperatoris, hortareturque senatum obviam ei ire, ne ulla sanguinis christiani gutta effunderetur sui causa. Quare uxor eius Procopia invidiae stimulis agitata fertur dixisse “indignum sane si tyranni uxor induat modiolum” Barcam eam nominans. At ille prudenti sermone eam refutans dixit “bonum est domini voluntatem sequi ea quae fiunt.”

Porro cum iam tyrannus pervenisset per auream portam ad Praecursoris aedem quam Studius extruxit, multi ex senatu ac propemodum omnes accesserunt ad eum, atque stipantes una cum populo comitante in regiam deduxerunt. Iamque ingressus ante aeratas consistens fores in loco rotundo et porphyretico marmore contexto, gratias acturus Christi dei nostri illic Imugiui, sive revera sive specie tenuis, exiit ve-

ἀληθεία εἴτε προσχῆματι, ἐκδιδύσκεται τὴν ἐσθῆτα ἣν ἐπιβέβλητο ἐν δυοὶ ῥοδοειδέσι χροιαῖς ἀετίζουσαν, ἣν κολόβιον τῇ ἐγγωρίῳ ῥήσει προσονομάζουσιν, καὶ ταύτην ἀνεμμένην ζωστήρος κατὰ τὸ ἔκπαλαι τρηθὲν ἔθος τοῖς στρατηλάταις καὶ Μιχαὴλ 5 τῶν αὐτοῦ ἰπποκόμων πρωτάρχῳ περιφανῶς ἐπιδίδωσιν. τοῦ δὲ Β ταύτην ἑξαυτῆς ἀναβαλλομένου εἰς οἰωνὸν μετὰ Λέοντα βασιλικῆς ἐπιβύσειως τοῖς εἰδόσι λελόγιστο. περὶ δὲ τινα τοῦ παλλατίου χῶρον οὐ ἐπίωννον τὰ Σκῦλα, ὃ Μιχαὴλ τῆς ἐσθῆτος τοῦ Λέοντος τὸ ἄκρον ἐπιβύσει καθύβρισεν, εἴτε ἐκ προπετίας τοῦτο κα- 10 ταπραξίμενος, εἴτε τῆς ἄνω προνοίας τὸ μέλλον προχαραττούσης. ἐν συναισθήσει δὲ τούτου Λέων γενόμενος νεωτερισμὸν τινα παρ' αὐτοῦ ἔσειθαι ἑαυτὸν οἰωνίσαστο.

Καὶ δὴ τοῖς εἰσω τῶν βασιλείων χωρήσαντος Λέοντος, ἐσθῆτως τὰς τρίχας κειράμενοι Μιχαὴλ τε ὁ βασιλεὺς καὶ ἡ τούτου 15 γε σύνηνος σὺν παισίν, ἰκέται ἐλεινοὶ τῷ εὐκτηρίῳ οἴκῳ τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου ὃς Φάρος κατονομάζεται δείκνυνται, εὐμενίας τινὸς ἀξιούντες τυχεῖν. ὃ δὲ τῇ ἀσσωπῆσει ἐπιπειθῆς γε- 20 γονῶς ἄνεσιν ζωῆς αὐτοῖς ἐδικαίωσεν, πέμπει τε τὸν Μιχαὴλ ἐν τινι φροντιστηρίῳ διατελεῖν τῷ μονήρῳ βίῳ συμφρασσόμενον, ᾧ κατ' ἔτος χρυσοῦ δωρεὰν κατὰ τινα προθεσμίαν ἰδαψιλεύετο· τὴν δὲ γαμετήν καὶ τὰ τέκνα τούτου δέιστησεν, ἐξ ὧν τὸν Ἰγνά- 25 τιον εὐνουχία κατέκρινεν.

2. ἐν δυοί] immo ἑνδοσεν. 8. σκύλλα L. 12. aut eis ἑαυτὸν legendum est, aut ἑαυτῷ. ἀπὸ Symeon logoth. p. 402 C. 16. εἰ- 17. μενίας L. 19. συμφρασσόμενον L.

stem qua amictus erat gemini coloris rosae aquilla insignem (quam colobium vernacula voce appellant), solutam cingulo secundum morem iam olim a ducibus observatum, atque Michaeli suorum equisonum primario palam tradit. Illo autem eam confestim induente, id pro omine adipiscendi post Leonem imperii reputatum est ab intelligentibus. Praeterea in loco quodam circa palatium, cui nomen Scyla, Michael Leonis vestis oram pede promeans turpavit: incertum ex protervitate id fecerit, an providentia divina futurum praemonstrante. Quod cum sensisset Leo, rebellionem ab eo in se orituram coniecit.

Iamque regiam ingresso Leone, mox crinibus detonsis Michael imperator et eius uxor una cum liberis, supplices miserabiles in oratorio sanctissimae deiparae, quod Pharos dicitur, apparebant, clementiam quandam sibi expetentes: atque ille precibus flexus vitam eis concedendam iudicavit, mittitque Michaellem in quoddam monasterium, ut ibi solitariam vitam omnem reliquam exigeret. cui quotannis auri largitionem die quodam certo praestabat. Uxorem autem eius et liberos separavit, ex quibus Ignatium castrandum condemnavit.

Ὡς δὲ τῶν βασιλείας ἡγιῶν ὁ Λέων ἰδράξατο, τὰ μεμνη-
μένα Βαρδανίῳ τῷ πατρικίῳ, ᾧ Τούρκος ἐπικλήσις, περὶ αὐ-
τοῦ εἰς φῶς διανέκνυπτεν.

Οὗτος γοῦν ὁ Βαρδάνιος, ὅτε τοῦ τῆς ἀνατολῆς ἐξηγεῖτο
θέματος, βασιλειῶν ἕγαν διὰ φροντίδος ἐν ἑαυτῷ εἶχεν ἐπίθισιν 5
ὥστε τῆς βασιλείας ἐπιλαμβάνεσθαι· ὅθεν ταύτην μοναχῶ τῶν
D ἐπιλημμένων προγνώσειως περισκεμμένως προσαντιτίθει, τὴν δια-
τριβὴν ποιουμένῳ πρὸς τινα χῶρον τοῦ Φιλομηλλοῦ, συνίστορα
τοῦ τοιοῦτου βουλευμάτος κεκτημένος τὸν Λέοντα, ἄνδρα πολ-
λοῖς ἐμπρέψαντα γενναϊότητος προτιρημασίαν, ἀνδρικὸν τὴν ὄψιν 10
καὶ βλοσυρωπὸν τὸ κατύστημα, μεσήλικα καὶ εὐάμιλλον ἐτρα-
φέντα τε τοῦ αὐτοῦ θέματος ἐπὶ τινὶ τόπῳ Πίδρα προσονομαζο-
μένῳ, σὺν αὐτῷ δὲ καὶ Μιχαὴλ τὸν ἐξ Ἀμορίου τυγχάνοντα, ᾧ
τὸ τῆς γλώττης παράσημον ἐγγένητο, μεθ' ὧν καὶ Θωμᾶν τὸν
ἀπὸ Λίμνης Γυζουροῦ, καὶ αὐτὸν ἐξ Ἀρμενίων τὸ γένος κατὰ 15
γοντα, ἀλλὰ μὴν καὶ ἀνδρεῖον καὶ πολυπραγμονέστατον. τοῦ
οὖν Βαρδανίου προσιόντος γε τῷ μονάζοντι, πάντα πρὸς αὐτοῦ
E τὰ τῆς διανοίας ἀνακαλύπτεσθαι βουλευμᾶτα λέγεται, καὶ τοσοῦ-
τον ὥστε προαγγελθῆναι αὐτῷ καὶ τὴν περιουσίαν ἀφαίρεισιν καὶ
τὴν ὀφθαλμῶν πῆρωσιν. τούτου δὲ ἐπὶ τοῖς προρεθείσιν ὡς οὐ 20
θυμῆρεισιν ἐπασχάλλοντος, ὅμως τὰ συνήθη τῆς εὐχῆς ἀπολει-
ψαμένον, τὰ τῆς ὑποχωρήσεως αὐτῷ παρεντρέπιστο. προσκο-
V. 4 μισαμένων δὲ τῶν ἐξυπηρετουμένων ἵππους αὐτῷ, τούτους ὁ

7. ἐπιλημμένων L. 11. βλοσυρωπὸν L. *ibid.* εὐάμιλον L,
εὐόμιλον V. 20. προρεθείσιν L, προφῆθεισιν V. 21. ἐπα-
σχάλλοντος L. *ibid.* ἀποληψαμένου L, ἀποληψομένου V. 22. προ-
κομισαμένων L.

Ut vere imperii habenas tennit, praedicta Bardanio patricio, cui
Turcus cognomen, iam in lucem emergebant.

Iste namque Bardanius, cum adhuc orientis themati praefectus es-
set, valde cupiens fieri imperator, invasionem meditabatur, ut imperium
capesseret. Unde hanc rem monacho cuidam habenti praescientiam fu-
tutorum aperiebat, habitanti in quodam loco Philomelii; conscium huius-
cemodi consilii habens Leonem istum, virum iam tum multis conspicuum
fortitudinis praerogativis, virili trucique adspectu atque habitu, mediae
aetatis, fortem educatumque in eiusdem thematis orientalis quodam loco
Pidra dicto, cumque eo et Michaelem Amoriensem, cui linguae illud vi-
tium inerat, simulque cum his Thomam a palude Gazura oriundum, et
ipsum genus suum deducentem ex Armeniis, sed itidem virum strenuum
et valde agilem. Bardanio itaque accedente ad monachum, omnes ab
isto animi cogitationes, omnia consilia deprehensa et detecta fuisse alunt,
adeo ut ab eo praedicta illi fuerit etiam opum privato et oculorum ex-
caecatio. Super his ut minime iucundis indignabundo, cum nihilominus
consuetas preces fudisset, abitus paratur. Adducentibus autem ministris

μοναχὸς ἀπιδὼν μετὰ πλείστης ἐπιβίβως ὑπονοστεῖν παραινέει τὸν Βαρδάνιον. τῷ δὲ μετὰ περιχαρίας ἀνυκλάμψαντι, ὡς προσδοκῶντι τῶν καταθυμίων αὐτῷ τι ὀλιωσιθῆναι, τούναντιον αὐτοῦ τῶν ἐλπίδων πάλιν φησὶν ὁ θεοπρόπος ἀνὴρ. “μηδὲν σοι περὶ 5 τοῦ σκαιωρήματος, ὃ τῇ σῆ διανοίᾳ κυλῶς μὴ ἐνέσκηψε, πεφροντισμένον ἔστω. τῶν γὰρ σῶν, ὡς ἔφθην εἰπῶν σοι, δμμάτων καὶ τῆς ὑπάρξεως ὑποσίτησιν τὴν ἄλλοτρίωσιν· οἱ δὲ τοὺς ἵππους σοι πρὸς ὑπηρεσίαν ἐπικομίσαντες ἄνδρες, τούτων ὁ πρῶτος καὶ ὁ μετ’ αὐτὸν διαδηματοφορήσει, καὶ ὁ τρίτος ἐπιτυχῶν 10 ἀναρρήσειως ταχέως θανάτῳ καταστραφήσεται.” ὁ δὲ Βαρδάνιος πρὸς ταῦτα χαλεπῶς ἀνοιμώξας τὰ τοῦ λογισμοῦ αὐτοῦ τῷ B τε Λέοντι καὶ Μιχαῆλ καὶ Θωμᾷ, τοῖς ὑπὸ χεῖρα τούτῳ, μετὰ καὶ τινος ἐπὶ τοῦ μοναχοῦ ὑβριστικῆς προσοχθίσεως παρεδήλου, φάσκων τοιούδε. “σὺ μὲν ὦ Λέων βασιλεύσας καὶ Θωμᾷ ἀναρ- 15 ρηθῆεις παρὰ Μιχαῆλ φονευθήσεσθε, αὐτοῦ γε διαφυλαχθήσομένου ἐν τῇ βασιλείᾳ πάντως ἀπίμονος.”

Ἐντεῦθεν Βαρδάνιος κατὰ ψυχὴν χαλεπήνας καὶ εἰς τὸ ἐγκειχειρισμένον αὐτῷ θέμα ἐπανιῶν σὺν τοῖς ὑπ’ αὐτῷ στρατοπέδοις καὶ τισιν ἄλλοις ὑμόφροσι τῆς ἀλαζονείας αὐτοῦ κατὰ τοῦ 20 ἡνικαῦτα Νικηφόρου βασιλέως ματαιοφρόνως ἐν Βιθυνίᾳ στρατοπεδεύεται. περὶ τούτων ὁ βασιλεὺς διακηκῶς καὶ συνθῆεις στρατιῶν ἄξιόλογον αὐτῷ ἐπαφήσιν. ὁ δὲ τῇ ἐστρατείᾳ καταπλυγείς, ὑποκλινῆς τῷ βασιλεῖ γίνεται ἔξαιτῶν ἐγγύην ἀφίσεως,

22. στρατιῶν L.

ei equos, illos conspicatus, summa cum festinatione redire iubet Bardanium. Atque huic cum magna laetitia revertenti, ut qui opinabatur ex animi sententia evenisse aliquod augurium, praeter spem eius dicit vir divinus “ne sit tibi istud propositum, quod animum tuum non bene incessit, curae. Nam tuorum, ut iam dixi, oculorum et omnium bonorum subibis privationem: istorum autem virorum, qui equos ad tuum ministerium adduxerunt, primus quidem et secundus diadema gestabant, tertius autem tantum acclamationem consecutus mox interibit.” Igitur Bardanium ad haec cum graviter ingemisset, suam animi cogitationem Leonis atque Michaeli, nec non Thomae, suis ministris, cum quadam contumeliosa in monachum invectione aperiebat, dicens huiusmodi quaedam. “Tu quidem Leo imperio potitus, Thomas autem acclamatus, a Michaelo interficiemini, qui ipse servabitur in imperio plane incolumis.”

Hinc Bardanium animo male affectus in demandatum sibi thema reversus cum suo exercitu et quibusdam aliis eius arrogantiae sociis contra imperantem tunc Nicephorum vano consilio in Bithynia castra ponit. Quo audito Nicephorus collecto exercitu minime contemnendo, hunc contra illum mittit. Hic expeditione illa territus submittit se imperatori, expetens certificationem veniae: quam facile adipiscitur, per crucis si-

C και δὴ ταύτης ἀξιοῦται ῥᾶθιως τῷ σταυρικῷ συμβόλῳ τὸ ἀσφα-
 λές ἐνυγκάμενος, και πειθαρχεῖ ἑαυτὸν κατακρίνων τῷ δράματι
 παραπειμφθῆναι ἐν νήσῳ τῇ Πρώτῃ εἰς τὸν παρ' αὐτοῦ ἐκίσει
 φιλοπονηθέντα ἀγρόν. οὕτω δὲ πολλοῦ χρόνου διεληλυθότος,
 τῶν ἐκ Λυκαονίας τινές, εἴτε ἀπανθαδιαζόμενοι, εἴτε βασιλεῖς 5
 συννευδοκῆσαι, εἴτε και ἀδτιῷ τῷ βασιλεῖ Νικηφόρῳ ἀρέσαι βου-
 λόμενοι, τῷ Βαρδανίῳ αἰφνιδίως ἐπιτίθενται και πηροῦσιν αὐ-
 τοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς, και τῇ ἐκκλησίᾳ προσήεσαν ἀξιοῦντες συγ-
 χώρησιν.

Ἵλληνα δὲ τὰ τῆς στάσεως παρὰ τοῦ Βαρδανίου ἐπεφ- 10
 σίωτο, Ἄλων ὁ ἐξ Ἀρμενίων και Ἀσσυρίων τῷ βασιλεῖ προσεφ-
D ρύη, εἶτα και Μιχαὴλ ὁ ἐξ Ἀμορίων, ὧν ὁ μὲν τὴν τῶν φοιδε-
 ράτων, ὁ δὲ τὴν κόμητος κόρτης ἀρχὴν ἐγχειρίζεται. Θωμᾶς δὲ
 και μέγχι κινδύνων τῷ ἰδίῳ δεσπότῃ ἀφοσιῶ τὰ τῆς πίστεως.
 προϊόντος δὲ τινος χρόνου Ἄλων χρηματίσας τῶν ἀνατολικῶν 15
 ὑποστράτηγος κατὰ τῶν Ἰσσηλιτῶν μεγάλως ἀνδραγαθίζεται,
 και πρὸς τοῦ βασιλέως Μιχαὴλ τοῦ μετὰ Σταυράκιον τιμᾶται
 τῷ τῶν πατρικίων μεγαλοπρεπεῖ ἀξιώματι.

Οὗτος δὲ Μιχαὴλ παιδίσκην ἐκέκτητο κατοικίδιον, καθ' 20
 ἣν πύθωνος πνεῦμα ἐπὶ τινος περιτροπῆς διενήργητο. ἦτις 20
 ὀξέως ἐν χωρίῳ λιθίνῳ, ὃ Βουκολίων προσαγορεύεται, προσχω-
 ρούσα διηπρωσίως φωνὴν ἐκεκρύγει πρὸς βασιλέα, “κύτελθε,

5. λυκαονίας L. 12. ἄν] ὄν L. *ibid.* τὴν τῶν B, τῆς τῶν L.
ibid. φοιβεράτων L. 19. κατοικίδιον L. 21. χῶρηφ L.

quam securitatem consecutus, oboedientiamque praestat, condemnans se
 ipsum ob facinus, ut in Proten insulam relegaretur, in praediolum ab
 ipsomet studiose excultum. Neque ita multo tempore elapso, quidam ex
 Lycaonia, sive proprio ausu, sive imperatorio consensu et placito, sive
 quod eidem imperatori Nicephoro placere cuperent, Bardanium subito
 invadunt eique oculos eruunt, atque ad ecclesiam confugiunt petentes
 veniam.

Tunc autem cum seditio a Bardanio conflaretur, Leo ille ex Arme-
 niis atque Assyriis ad imperatorem deficiebat, deinde et Michael Ame-
 rianus: illique foederatorum praefectura, huic comitis curiae dignitas
 defertur. Thomas vero etiam in periculis suo domino fidem praestitit.
 Interiecto dein aliquo tempore, Leo, cum esset Orientalium dux secundi
 ordinis, contra Ismaelitas strenue rem gerit, atque ab imperatore Mi-
 chaele, illo qui post Stauracium imperavit, decoratur patriciorum am-
 plissima dignitate.

Iste autem Michael puellam habebat quandam vernam, per quam
 spiritus Pythonis per vices operabatur. quae statim atque in locum qui
 Bucoleon dicitur accessisset, clara voce clamabat ad imperatorem “de-

κάτελθε, ὑποχώρει τῶν ἀλλοτρῶν.” τοῦ γοῦν τοιοῦτου προση- E
 τήματος πολλύκις ἐκλαληθέντος ὁ βασιλεὺς εἰκότως καταπλωγείς
 καὶ οὐκ ἔλαττον ὑποπτήξας, κοινολογεῖται περὶ τούτου Θεοδότῳ
 σπαθαροκανδιδάτῳ καὶ οἰκίῳ γνωστῷ, τῷ υἱῷ Μιχαὴλ πατρι-
 5 κίου τοῦ πρὸς γένους Μελισσηνοῦ, οὗ τὸ εὐφημον Κασσιτηρῆς V 5
 διηκούετο, ὡς εἶπερ ἐγκάτοχον γένηται τὸ κοράσιον, ἐν τινι κα-
 τασχεῖν πάντως οἰκίᾳ καὶ διερευνῆσθαι καὶ φράζειν τίνας αὐτῆ
 ὑπάρχει ἢ οἰκία καὶ τούτου ὅποιον τὸ γνώριμον. τῆς δὲ ἀνα-
 καλυψάσης τὴν ἐπιζητουμένην κλησιν καὶ χαρακτῆρα, προτρέ-
 10 ψασθαι γε αὐτῷ εὐκαίρως κατὰ τὴν ἀκρόπολιν ἀγῆχθαι, καθ’
 ἣν συγκυρῆσαι δύο ἄνδρας, ἐξ ὧν ἡμιόνου ὁ ἐπιβύτης τῷ βασι-
 λικῷ θρόνῳ δχηματίσειεν. καὶ τὰ μὲν τῆς ἐξεστηκῆιας τοιαῦτα,
 τὰ δὲ τῆς τοῦ βασιλέως ἀκριβείας κατὰ τὸ εἶδος ἐπιξεργαστικώ-
 15 γηθεις γὰρ παρ’ αὐτοῦ ὁ Θεόδοτος ἀπηγήνατο μὴ ἐγνωσκέναι μη-
 δὲν τῶν πυρῶν τῆς πυθωνίας φληναφουμένων· ἀπιῶν δὲ πρὸς
 τὸν διωρισμένον χῶρον ὡς προδιήγγελο ἐθεάσατο, καὶ τὸν ἄνδρα B
 προσλαβόμενος ἕμα αὐτῷ ἄπισιν ἐν τῷ ναυῷ Παύλου τοῦ ἀπο-
 στόλου, ἐν ᾧπερ ὀρφανῶν τὰ πρὸς ἀποτροφήν τεταμίενται. καὶ
 20 ἐκείσει συνθήκαις ἀλλήλους κατεγγυησάμενοι, θαρρεῖ πρὸς τὸν
 Λέοντα ὁ Θεόδοτος τοιαῦτα εἰρεῖν, ὡς “ἐξ θείας ὀράσεως περὶ
 σοῦ μοι διέγνωσται μέγιστά τε καὶ ἀποβησόμενα, δεῖ ὧν τῆς Ῥω-
 μαίων πάντως ἡγεμονίας μεταποιήσεαι.”

10. γη] τε L.
 ταμίεται L.

ibid. ἀγῆχθαι L.
 23. ἡγεμονείας L.

16. πυθωνίας L.

19. τε-

scende, descende, cede alienis.” Eiusmodi compellatione saepius con-
 uatiator imperator merito exterritus nec mediocriter consternatus colloquitur
 cum Theodoto spathariorum candidato, intimo familiari suo, filio Mi-
 chaelis patricii, generis Melissenii, cui cognomentum erat Cassiteras, ut
 ubi furere coeperit puella in aliqua domo omnino detineatur, interroge-
 turque, ut indicet cuius ea sit domus et quaenam illius sit propria nota.
 Quae cum detexisset nomen quaeisum et notam propriam, iussit eum
 tempore opportuno in arcem abire, ubi ei occursuri essent duo viri, ex
 quibus is qui mulo insideret imperatorium solium conscensurus esset. Ac
 de emotae quidem mentis puella res ita habet: imperatoris autem in-
 quisitio merito fuit curiosior, utpote de imperio solliciti. Interrogatus enim
 ab eo Theodotus diligenter, negavit se quidquam intelligere eorum quae
 Pythonica nugaretur: verum abiit in praefinitum locum, ut praeceptum
 fuerat, et spectavit. atque homine assumpto, abit una cum eo in tem-
 plum Pauli apostoll, ubi orphanorum alimenta asservantur. atque ibi
 postquam conventis et pactis sese constrinxissent, ausus est Leoni talia
 dicere. “Ex divina visione de te mihi cognita sunt maxima, quae etiam
 eventura sunt; unde fiet ut Romanorum imperium capessas.”

Συμβεβηκότος δὲ πολέμου μεταξὺ Ῥωμαίων καὶ Βουλγάρων, καὶ τοῦ μὲν αὐτῶν ἀρχηγοῦ Κροθίμου φάσκοντος ἀναδιδόσθαι τοὺς προσηγόντας Βουλγάρων, ὡσαύτως δὲ καὶ Ῥωμαίων, ἐπὶ τούτοις ὁ βασιλεὺς συμβαίνων ἦν, κἄν τοῖς πολλοῖς τῶν μεγιστάνων ἢ τοιαύτη γνώσις λίαν Ἰστασιάζετο, οὐχ ἤκιστα 5
 C δὲ καὶ Θεοκτίστῳ μαγίστρω· παρ' ὧν ἀσυμφωνίας συντελεσθείσης πρὸς ἐναντιότητα χωροῦσιν ἀμφοτέρω. ἐκστρατεύουσι τοιγαροῦν Ῥωμαῖοι τε καὶ Βούλγαροι κατ' ἀλλήλων, καὶ πολεμικῆς συμβολῆς καθεστῶσης ἀνὰ κράτος ἡττῶται τὸ Ῥωμαϊκὸν στρατευμα, ὡς ἔοικεν ἐτέρως τῆς ἄνω προνοίας μελλούσης τὰ καθ' 10
 ἡμᾶς διεξέγειν, καταλήψεως λόγῳ ἐν κρείττονι.

Ἄλλ' ὅθεν δίδεσθημεν, αὐθις νῦν ἐπανίωμεν.

Ἀναρρηθεὶς δὴ δημοσίᾳ Λέων ὁ βασιλεὺς Θωμᾶν τὸν ἐαυτοῦ ἡλικιώτην τουρμάμυχην εἰς φοιδεράτους ἐπίστησεν, καὶ Μιχαήλ, οὗ τὸν παῖδα πνευματικῆς ἐκ κολυμβήθρας νόμοποίησατο, 15
 τῇ πατρικίᾳ καὶ ἐσκουβίτου τιμῇ διεσέμνυνεν.

Τῶν οὖν δυσμενῶν Βουλγάρων τῇ προτέρᾳ νίκη κατεπαθ-
 D θέντων, οὐχ ἢ τεχοῦσα παρ' αὐτοῖς ἐν πολλαῖς χώροις καὶ κατοικίαις διὰ τε πυρπολήσεως καὶ αἰχμαλωτεύσεως παρηκολούθει ἐρήμωσις, ὥστε πρὸς αὐτὸν τὸν Βούλγαρον πεμφθῆναι παρὰ 20
 τοῦ βασιλέως εὐλογον ἦν, πρὸς τὸ εἰρηρικὸν ἀπονέοντος, σπονδὰς ἐπεργάσασθαι. τοῦ δὲ κρατοῦντος Βουλγάρου μὴ πρὸς

2. ἀποδίδεσθαι B. 12. ἐπανίωμεν L. 13. δὲ L. 14. φοιδεράτους L. 19. παρηκολούθη L. 20. πρὸς αὐτῶν τῶν βουλγάρων L.

Orto autem bello inter Romanos et Bulgaros, atque istorum duca Crummo postulante reddi Bulgarorum transfugas, similiter et Romanorum, in ea imperator consentiebat, etsi a plerisque magnatum illa eius sententia valde impugnabatur, praecipue a Theoclisto magistro. A quibus reiecta conventionione in dissidia abeunt utrique. Educunt itaque exercitus Romani et Bulgari, factoque concursu bellico vincuntur prorsus Romanus exercitus, divina providentia, ut videtur, aliter volente res nostras temperare ob rationes captum nostrum superantes.

Sed eo unde digressi sumus rursus redeamus.

Igitur publice imperator proclamatus Leo Thomam coaetaneum suum duce[m] foederatis constituit, atque Michaellem, cuius filium ex sacro lavacro susceperat, patricia dignitate et excubitorum praefectura decoravit.

Bulgaris autem hostibus priore victoria elatis, non parva per eos in regionibus et civitatibus incendio et praedatione consecuta est vastatio. Itaque ad duce[m] Bulgarorum legationem mitti ab imperatore ad pacem inclinante rationi consentaneum erat, ut pax iniretur. Sed Bulgarorum domino ad id se non accommodante, utpote barbara indele

τοῦτο καταθιμένον, ἄτε βαρβαρικοῦ τὸν τρόπον καὶ καταλα-
 ζουνομένον, Λίων ὁ βασιλεὺς κατ' αὐτῶν ἐκστρατεύειν ἐπειγε-
 ται. καὶ μάχης κραταιῆς κροτηθείσης, βασιλικῷ διατάγματι ὁ
 καθ' ἡμᾶς λαὸς τροπῇ ὑποβάλλεται, ὥστε καὶ αὐτοῦ τοῦ βασι-
 5 λέως συντρέψασθαι. ἀμέλει τῶν Βουλγάρων τῇ διώξει ἐπικειμέ-
 νων, ἐξ ὑποστροφῆς μετὰ τοῦ περιόντος λαοῦ ἀντικαθίσταται ὁ
 βασιλεὺς καὶ τούτοις παρεμβάλων ἀριστεύς κατ' αὐτῶν ὀλοτε-
 λῶς ἀναδείκνυται. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ κατισχύσαι Βουλγάρ-
 10 ρων τοῦ ἀρχηγοῦ, καὶ τούτων τὰ ἔκγονα τὰ μὲν προσαράξαι
 τὰς πέτραις τὰ δὲ ἐν ἄλωνι χαλεπῶς τιμωρήσασθαι, ὡς ἐντεῦ-
 θεν ἐν τούτοις πεπερατῶσθαι καλίντιτα ἔργα κατὰ τὴν ποιήσιν.

Ἔϊτα εἰς λογισμὸν ἤκειν ὁ βασιλεὺς περὶ τοῦ ἐν τῷ Φιλομη- V. 6
 λῶ μονάζοντος, καὶ στέλλει αὐτῷ τὰ πρὸς χρεῖαν κατ' εὐχὴν
 ἀναθήματα, ὅτε χρησμοφῶν ἀληθεῖ τῶν ἀποβιαινόντων ἀναφω
 15 τέντι. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ χρόνῳ ἐτετελευτήκει ὁ αὐτὸς μονάστης
 καὶ συνέβη αὐτ' αὐτοῦ ἕτερον Σαββάτιον μοναχὸν τῷ σκηναδίῳ
 αὐτοῦ ὑπισθῆναι, ὅστις τῇ προσκυνήσει τῶν σεβασμίων εἰκόνων
 κροτηρῶς ἀντικαθίστατο. Θεασίμενος δὲ τὸν πρὸ βασιλέως
 20 ἀπεισταλμένον ἀπόπεμπτον ἐποιεῖτο, τὸν πέμπσαντα κρίνας ἀπει-
 σαστῆς Εἰρήνης σιρομέναις εἰκόσι καὶ Ταρασίον τοῦ αἰοιδίμου
 πατριάρχου, Παρθῶ ταύτην καὶ Θυάδα καὶ Ταράξιον τὸν ἀρ-
 χιερέα τοῦ Θεοῦ ἀφρόνως ἐξυβρίζων ὁ ἄθλιος· ἀνθ' ὧν κατα- B

4. αὐτὸν τὸν βασιλέα B.
 22. παρθῶ L.

9. προσαρράξαι L.

11. καλίντιθα L.

praedito et arrogante homine, Leo imperator contra ipsos expeditionem parat. Acricque collisa pugna, imperatore sic disponente, nostra multitudo fugae subicitur, ita ut et ipse imperator una fugeret. Itaque Bulgaris persequendo instantibus, facta conversione cum reliqua multitudine resistit imperator, atque in illos impetu facto re fortiter gesta contra ipsos solidae victoriae auctor existit. Qui et ipso Bulgarorum duce potior fuit, atque istorum liberos partim petrae allisit, partim in area gravi supplicio affecti. Atque hoc pacto effectum ut aesa lucent, secandum poetam.

Post haec recordatus est monachi illius in Philomelio degentis, atque mittit ei voti causa, quae illi usui forent, munera et dona, ut qui se divinatorum eventuum veracem ostendisset. Sed interea temporis mortuus fuerat ille monachus, factumque ut in locum ipsius alius Sabbatius eius cellulam subiret, qui cultui venerandarum imaginum occulte obistebat. Conspicatus autem iste eum qui misus fuerat, facessere iussit, indignum iudicans auctorem muneris purpura, utpote idolis addictum; imaginibus scilicet ab Irene Augusta ac Tarasio laudatissimo patriarcha cultis; pardalem illam et Baccham vocans, summum autem sacerdotem dei, Taraxii (quasi in dicas turbatoris) nomine infamans perditus ille:

στρέψαι κύριον τὴν αὐτοῦ βασιλείαν καὶ ἐπιστέλλων προήγγυλεν, εἶπερ ταύτας οὐ καταστρέψειεν. τούτοις καταβροντηθεῖς ὁ παρὰ πλῆξ βασιλεὺς μετακαλεῖται Θεόδοτον καὶ παραδέκνουν αὐτῷ τὰ ἐπισταλμένα παρὰ τοῦ μονάζοντος. τότε δὴ τότε ὁ Θεόδοτος δραξάμενος τοῦ τοιούτου σκοποῦ καὶ ἀναθαρρήσας λέγει τῷ βασιλεῖ, τῷ κακῷ κακὸν ἐπιπλεονάζων, παρὰ τινος μονάστου διενεργεῖσθαι παράδοξα, τὴν οἰκῆσιν κεκτημένου ἐν τοῖς τοῦ Μαυριανοῦ, οἷς γειτνιαίνει τὸν Δαγιστέν διεσαφήνιζεν, ἕτερον τούτον ἐπιφημιζῶν μέγαν Ἀντώνιον. “καὶ ὅπερ ἔρεῖν τῇ σῇ βασιλείᾳ προέλοιτο, τοῦτο καὶ διαπρῶξασθαι προθυμήθητι.” ταῦτα 10

C σκαιῶς οὕτως τῷ βασιλεῖ ὑποθέμενος ἄπεισι πρὸς τὸν μονάστην καὶ πεπλαστουργημένως τάδε φησὶν, ὡς “τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ, ὡρᾷ διωρισμένη, τὸν βασιλέα ἐν εὐτελεῖ καταστήματι προσοίσω σοι διηγησόμενον περὶ τε πίστεως καὶ τινων πραγμάτων ἀξιολόγων· ἐν ἐπαρᾷσθαι καὶ τάχιον τοῦ βίου παρελθεῖν ἔξεμῖν σοι βου- 15

λεύομαι, εἰ μήπω Ἄλντος τοῦ Ἰσαυρίαθεν ὠρμημένου στοιχιότο τῷ δόγματι, καὶ ὡς εἶγε τοῦτο παραφυλάξοιτο, ἐν θυσίᾳ ἔτεσι καὶ ὁ τῆς βασιλείας ἐνδυναστεύων ἐλάσιεν,” ὡς δῆθεν τῇ φιλοζωίᾳ καὶ φιλοδοξίᾳ τοῦτον πρὸς τὸ οἰκεῖον θηράσασθαι ἐλέλημα· ταύταις γὰρ ἔφρετικῶς ἐκεκρύτητο, καὶ μάλιστα γε νύτῃ 20

κουφιζόμενος. ταῦτα παρὰ τε Θεοδότου καὶ τοῦ ἐν Μαυριανοῖς ἡμανρωμένου μονάζοντος διεσκευμένως τῷ βασιλεῖ κατε-

1. καὶ, quod ante ἐπιστέλλων legitur, post ἀνθ' ὧν ponit Symeon logoth. p. 402 D. 6. παρὰ B, περὶ L. 15. τάχιον L. 16. ἡσαυρίαθεν L.

quapropter futurum ut dominus evertat illius imperium, per epistolam etiam praenuntiavit, nisi illas ipse everterit. His attonitus demens imperator accersit Theodotum, ostenditque ei epistolam monachi. Ibi tum Theodotus arrepta occasione sumptaque fiducia dicit imperatori, malum malo cumulans, a quodam monacho patrari mirabilia, stationem habente in aedibus Mauriani (quibus vicinum esse Dagisteā indicabat), alterum cum appellans magnum Antonium: “atque quodcumque, inquit, dicturus est tuae imperatoriae maiestati, id facere studeas.” Haec postquam sic subdole suggessit imperatori, abijt ad monachum ac veteratorie ista dicit. “Insequenti nocte hora definita imperatorem in habitu vili adducam tibi, acturum tecum de fide et rebus magni momenti. Cui ut maledicas brevique moriturum denunties tibi auctor sum, nisi Leonis illius ex Isauria oriundi doctrinam sequatur: atque si id observaverit, ad septuagesimum secundum annum in imperio perveaturum;” ut scilicet vitae et gloriae illecebris ad ipsorum adduceretur voluntatem. harum enim rerum magna cupiditate tenebatur, iuveni illi praecipue aetate ac in spem erigens. Haec a Theodoto et illo apud Maurianos latente monacho con-

σκέαστο, οὐδὲ περ αἰρεσιάρχαις ὑπάρχουσιν. εἰσιὼν οὖν ὁ βυσι- D
 λεὺς μετὰ τοῦ Κασσιτερᾶ πρὸς τὸν μοναχὸν καὶ τινὰς λόγους εἰς
 αὐτὸν προοιμισάμενος ἀπορραπίζεται παρ' αὐτοῦ, ὡς προεγνω-
 κότες τὸ αὐτοῦ πρόσχημα, οὕτω λέγοντος, μὴ δεῖν "ἐν ἰδιωτικῇ
 5 καταστάσει βασιλεῖα σε ὄντα οὕτως ὑποκρίνεσθαι καὶ ἀγνοεῖσθαι
 πως αἰεσθαι." δι' ὧν περ καταπλαγεὶς ὁ βασιλεὺς τῆς μηχανορα-
 φηθείσης προγνώσεως ἐπιειθῆς τούτῳ καθίσταται. τοῦτο γὰρ
 ἐκ προνοίας τῷ Θεοδότῳ ἐφετὸν ὑπάρχον προετιτέχναστο, ὡς
 καὶ παρὰ τοῦ μακαρίτου Θεοφάνους καὶ ὁμολογητοῦ ταῦτα δι'
 10 ἡμέτρον ποιήσεως ἐστηλίτευτο.

Δι' ὃ τῶν σεβασμίων εἰκόνων ἐκ βασιλέως καθαιρέσεις
 θριαμβεύεται. πρὸς ἣν καὶ τὸν ἀρχιερεῖα Νικηφόρον ὑποσημή-
 νασθαι κατηγάκαζεν, καὶ μηδὲ μὴς πειθαρχήσαντα ἀλογίστως ἐ- E
 θύνει ἔξοριστον (ᾧτινι τὸ διάδημα περιτιθέντι κατὰ τὴν τοῦ
 15 Λέοντος κεφαλὴν ἐδόκει ὡς ἀκανθῶν καὶ τριβύλων προστρέψαι
 ὀδύνης ἐπαλεσθαι). ἀπαγομένῳ δὲ αὐτῷ ὁ ὁμολογητὴς Θεο-
 φάνης ὁ Ἀγρόθεν κατὰ τινὰ τῶν αἰγιαλῶν ἤνωτο ἀπονέμων σε-
 βασμιότητος κηροῖς τε ἄμα καὶ θυμιάμασιν, κἀκεῖθεν ἐβλογίας V. 7
 ἀντιλαμβάνων ταυτὸ δὴ τοῦτο τοῖς αὐτοῦ φοιτηταῖς, ἐπεὶ τὰδ'
 20 ἀκηκόασι, ποιεῖν προσιτίθετο τῆς Προποντιδοῦ ἀπαίροντι. οὗς
 ὁ πατριάρχης ἰδὼν καὶ τὸν ἑαυτοῦ ἀχένα συγκύψας τὺς τε χεῖρας

7. τούτῳ B, τοῦτο L. 8. ὑπάρχον B, ὑπάρχειν L. *ibid.*
 προετίχναστο L. 17. articulum ante ἀγρόθεν om. L. 19. ἐπεὶ
 τὰδ' ἀκηκόασι B, ἐπειταδ' ἀκηκόασι L.

siderate in imperatorem structa fuere, utpote sectae principibus. In-
 gressus itaque imperator cum Cassitera ad monachum, et sermones quos-
 dam ad eum praefatus, vehementer ab eo increpator, tanquam gnaro
 simulati habitus, sic dicente. "Non decebat in privato habitu te sic
 simulare, cum sis imperator, nec putare te ignorari." Quibus obstupe-
 factus imperator, propter praescientiam illam fraudibus consultam, mori-
 gerum ei se praebet. Id ipsum enim de industria, a Theodoto cupido
 expetitur, dolose structum fuerat; quemadmodum a beato Theophane
 confessore ea res versibus notata est.

Atque ita venerandarum imaginum demolitio ab imperatore promul-
 gatur. Cui etiam summum sacerdotem Nicephorum subscribere cogebat:
 nulloque modo obsequentem sine ratione ad exilium condemnat. Qui
 quidem cum diadema imponeret Leonis capitū, visus sibi est quasi ex
 spinarum et tribulorum attractione dolorem sentire. Cum autem iam
 abduceretur, Theophanes confessor ab Agriensi monasterio in quodam
 litore ei se obtulit, tribuens venerationes cum cereis et suffimentis, at-
 que ab illo benedictionem recipiens idem suis discipulis, qui haec audie-
 rant, facere iniunxit, cum a Propontide profisceretur. Quos conspi-
 catus patriarcha, suam cervicem incurvans sublatiis manibus implorabat

μεταωρίσας ἀνεκαλείτο λοχάτη τῇ προσκονῆσει τὰς εὐπροσδέκτους ἐντεῦξαι τοῦ πανευσεβοῦς Θεοφάνους. περὶ οὗ οἱ συμπαρόντες ἠρεύνουν, ὅτε περ τὰς χεῖρας ἤρει μεταρσίους, “ὦ δέσποτα, πρὸς τίνα ἐπιτρεπτικῶς ἑαυτοῦ διενενόησο ἐπὶ μακρῶ ὑπασασμὸν ἐπαφεῖναι τὸν ὕστατον;” ὁ δὲ φησι “τῷ ὁσίῳ πατρὶ καὶ ὁμολογητῇ Θεοφάνει μονάστῃ τοῦ Ἄγρου, τῷ λαμπύσει καὶ λιβανωτοῖς ἡμῶς δεξιωσαμένῳ.” καὶ τὸ προφητευσθὲν εἰς πρᾶξιν ἐξῆι· οὐ μετὰ πολὺ γὰρ αὐτὸς μετὰ πολλῶν ἄλλων ἀφορισθεὶς τῆς ἐκκλησίας σὺν ἀπειροῖς κακώσεσι τὸν τῆς ὁμολογίας ἑταιριώσατο στέφανον, τὸν πατριάρχην μηκέτι κατὰ τὸ προρηθρῶν θεασάμενος. 10 ὁ οὖν Θεόδοτος, τὸν πατριαρχικὸν θρόνον παρ’ ἀξίαν ἀπειληφὼς ἐν ἡμέρᾳ τῆς ζωοποιῶ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἀναστάσιως, ἐπ’ ἀδείας τῆς αἰρέσεως εἶχετο καὶ πολλοῖς ταύτης οἰαλήμης ἐπεκοινῶναι.

Τοίνυν ὁ βασιλεὺς Λέων, κατὰ τε Βουλγάρων καὶ Ἄγα-15 ρηνῶν νεανιευσάμενος καὶ ἀηττήτῳ οἰήσει κατασχεθεὶς, ἀλαζονικώτερος ἅπασι κατεφαίνετο, ὡς ἐντεῦθεν καὶ ἀποκλίνειν πρὸς τὸ ὀμώτερον. καὶ γὰρ ἦν φοβερὸς τῷ τε καταστήματι καὶ τοῖς πράγμασι, μηδὲν παραθραύων τῆς ἐνούσης αὐτῷ ἀσθηρίας βασκανίας τε καὶ ἰταμότητος, καὶ τοσοῦτον ὥστε πολλοῖς καὶ 20 τῶν ἐπὶ μικροῖς ἐλακτώτων ἐγκλήμασιν ὧν μὲν χεῖρας ὧν δὲ πόδας καὶ τίνα τῶν καιρῶν μελῶν ἐν ταῖς λεωφόροις τῆς πόλεως

1. μεταωρίσας L. 3. ἤρει addidit ex Contin. p. 18 D. 5. ἐπαφῆσαι L. 6. μονάστῃ Reinesius, μόν L. 8. ἀφορισθέντες L. 20. πολλοῖς] immo πολλῶν vel πολλῶν. 22. λεωφόροις L.

postrema adoratione acceptas deo intercessionibus piissimi Theophanis. De quo qui aderant quaerebant dicentes “cum manus attollerer, domine, ad quem convertens teipsum a longinquo mente tua dirigebas salutationem?” Tum ille “ad sanctum, inquit, patrem atque confessorem Theophanem monasterii Agriensis, qui facibus et ture nos exceptit.” Atque haec praedictio eius ipso facto in exitum deducta est: non multo enim post et ipse cum multis aliis electus ex ecclesia cum infinitis vexationibus confessionis corona redimitus est, cum patriarcham haud amplius, secundum illam praedictionem, vidisset. Igitur Theodotus patriarchale solium indigne adeptus, ipso die vivificae Christi dei nostri resurrectionis, secure haeresim suam inchoabat, multosque illa occaecabat.

Imperator autem Leo, re contra Bulgaros et Agarenos strenue gesta, insuperabili opinione de se concepta, arrogantior omnibus videbatur; unde etiam ad crudelitatem inclinabat. Erat enim terribilis ipsa habitudo corporis et factis, nihil remittens ab insita severitate, invidia et violentia, ita ut multorum etiam ob minuta quaedam condemnatorum hinc manus illinc pedes inde alia corporis praestantiora membra

συνεχῶς ἐγκριμάνυσθαι, ὡς ἐκ τούτων μισητὸν καθεστάναι πᾶσι τοῖς ὑπὸ χεῖρι. χρόνου δὲ προϊόντος οὐ μέχρι τούτων ἐνε-
 μενε χαλεπὸς ὢν, ἀλλ' ἐκορυβαντία καὶ κατὰ τῆς εὐσεβοῦς πί-
 στεως. εἶρε γὰρ καὶ τινα συνεργὸν τῆς ἐνδομυχοῦσης αὐτῷ
 Βμοχθηρίας, ἄνδρα πανοῦργον, ὃς ἐπιστατῶν τοῦ ἱεροῦ τάγμα-
 τος ἐν τοῖς ἀνακτόροις ἐτύγγανε καὶ τὴν ἔξω φαινομένην εἶχεν εὐ-
 σέβειαν. ὑποτοπύσας γοῦν καιρὸν καθ' ὃν εἰς ἐπήκοον ἦν τὸ
 τοῦ Ἡσαίου φάσκον διάγγελμα "τίνι ὁμοιώσατε κύριον, καὶ τίνι
 ὁμοιώματι ὁμοιώσατε αὐτόν; μὴ εἰκόνα ἐποίησε τέκτων, ἢ χρυ-
 10 σοχόος χωνεύσας χρυσιὸν περιεχρῶσεν αὐτόν, ἢ ὁμοίωμα κα-
 τεσκεύασεν αὐτόν;" καὶ τὰ ἐξῆς, ἐν παραβύσει λέγει τῷ βασι-
 λεῖ "σύνες τοῖς λεγομένοις, ὦ βασιλεῦ, καὶ γνῶθι τὸ ἀληθές D
 ὅπερ ὁ προφήτης ἡμῖν διεσάφησεν, καὶ τοιαύτης ἔχου λατρείας,
 καὶ μὴ τοῖς ἐξ ὁμοιωμάτων καταβεβρόντησο πάνν σεβάσμασιν."
 15 τοιαῦτα εἰπὼν ἐνέσκηψεν αὐτῷ πολλῷ πλέον ἰδὼν τῆς αἰρέσεως,
 δι' ἧς φθορᾶς μετεδίδου τοῖς εὐσεβοῦσι συστήμασιν, ἐξ ὧν τοὺς
 μὴ πειθαρχοῦντας ὑφειδῶς κατηκλίετο.

Οὗτος δὲ Λέων ὁ βασιλεὺς, κῦν δυσσεβῆς, ἀλλὰ τῶν δη-
 μοσιῶν πραγμάτων ἦν ἀντιληπτικώτατος, ὡς μηδὲν τῶν ὀνησι-
 20 φόρων παραλιμπάνειν ἀπρόοπτον, ὡς καὶ μετὰ τὴν αὐτοῦ τελευ-
 τὴν Νικηφόρον τὸν πατριάρχην τοιαῦτα εἶρεῖν, ὡς ἄρα ἡ πολι-
 τεία Ῥωμαίων κῦν δυσσεβῆ ἄλλ' οὐν γε μέγαν προμηθευτὴν ἀπο-

- | | | |
|---------------------|---------------------------|----------------------------------|
| 1. ἐγκριμάνυσθαι L. | 5. ἐπιστατῶν L. | 7. ὁποπύσας L. |
| 13. διεσαφίσειν L. | 14. καταβεβρόντησο L. | 16. φθορᾶς L. |
| 19. ἦν om. L. | ibid. ἀντιληπτικώτατος L. | 22. προμηθευτὴν ἀπό-
κόλων L. |

per plateas urbis assidue suspenderentur, ita ut ob haec invisus fieret omnibus subditis. Progressu autem temporis non in istis se continuit aevitia eius, sed furebat etiam adversus ipsam pietatem fidei, nactus socium et adiutorem malitiae suae intus stabulantis hominem versutum, qui erat praefectus sacri ordinis in regia et externam tantum habebat pietatem. Observato itaque tempore quo publice ex praelectione audiebatur Esaiæ dictum "Cui assimilabitis dominum, et qua similitudine assimilabitis eum? Num imaginem faciet opifex, aut aurifaber confiato auro deaurabit eum?" etc., seorsim etiam dicit ad imperatorem "animadvertite haec verba, imperator, atque agnosce veritatem quam propheta nobis declaravit, talemque amplectere religionem, nec imaginem culta sis plane attonitus." Haec locutus incussit ei multo acrius venenum haerescos, qua inficiebat pius coetus: ex quibus immorigeros nihil parcendo graviter vexabat.

- Iste autem imperator Leo, quamvis impius, reipublicae tamen negotia diligentissime curabat, ut nihil eorum quae ei emolumento essent relinquere improvisum; ita ut etiam post eius mortem Nicephorus patriarcha de eo diceret rempublicam Romanorum quamvis impium magnum

λάλεκεν. πρὸς τούτοις καὶ τοῖς ἀδικοῦσι δικαίως ἐπαχθῆς ἦν,
 V. 8 ὥστε κατὰ τινα νενομισμένον καιρὸν τούτου ἐξιόντος τοῦ παλα-
 τίου, ἀνὴρ τις προσῆμι αὐτῷ ἐγκλησιν ἐνετησάμενος ὡς τούτου
 τὸ γύναιον ἀρπαγῇ συγκεκέρηκε παρά τινος τῶν συγκλητικῶν,
 ὅστις εἴληχε τοσαύτης ἐλευθερίας ὡς κατασχεῖν αὐτὴν ἀδειῶς ἐπὶ 5
 χρόνον πολὺν· “ἐμοῦ δὲ περὶ γε τούτου καὶ τῷ ἐπάρχῳ διεγκα-
 λέσαντος, οὐδὲν μοι τῶν πρὸς ἐκδίκησιν ἐπεράνατο.” ὁ γοῦν
 βασιλεὺς τούτων ἐνωτισθεῖς τιτι τῶν θεραπόντων ὀξέως προσέτα-
 ξεν ἐν τῇ ἐπαπόδιῳ τὸν ἐγκαλούμενον σὺν ἡμᾶ τῷ ἐπάρχῳ κατὰ
 πρόσωπον αἰτοῦ παραστήσασθαι. τοῦ οὖν ἀδιοκράτορος ἐνδη- 10
 μήσαντος τὸ κελευθὲν εἰς πρῶξιν παρίστατο. καὶ τῷ τὴν ἐγ-
 κλησιν ποιησαμένῳ ἐτοίμως φησὶ “τί τὸ κατὰ σέ δραματούργη-
 B μα;” καὶ ὁ μὲν ταῖς αὐταῖς ἐκέχρητο ῥήσεσιν, ὁ δὲ ἐγκληματι-
 ζόμενος ἀνωμολόγει τὸ ἐγκλημα ὡς ἀναμφισβήτητον, καὶ ὁ
 ἑταστής τῇ καταθέσει συνεμαρτύρει, εἰ καὶ μὴ τὴν ὑπεξέλευσιν 15
 κατὰ τοῦ κατακρίτου πεποιήτο. αὐτίκα τὸν μὲν δικαστὴν ὡς
 ἀφερέπονον τοῦ δικαίου δέιστησε τῆς ἀρχῆς, τὸν δὲ τῇ μοιχείᾳ
 ἐαλωκότα κατὰ νόμους ἐτιμωρίσατο. τὰ πλείω δὲ τῶν διοικη-
 μάτων ἐν τῷ Λαυσιτικῷ χρηματισμῶν διήρτυεν, ὑπογραφείας προσ-
 καλούμενος τῶν ἀρίστων, οἷς γραφὴν τῶν ἐκδόσεων ἐπετέτραπτο, 20
 προσεποιεῖτο τε στρατηλάτας καὶ ἄρχοντας τῶν ἄξιολόγων, ἄλ-
 λως τε τοὺς ἀδωφίαν ἐξησκημένους, αὐτὸς οὐχ ἤττων χρημάτων

8. προσέει L. 12. δραματούργημα L. 19. ἐν οὐ. L. 22. ἤ-
 τον L.

tamen provisorem amisisset. Ad haec in flagitiosos severissime animad-
 vertebat. Itaque cum certo quodam tempore egrederetur palatio, vir
 quidam accessit ad eum accusationem instituens quod sua uxor abrepta
 fuisset a quodam senatore, cuius tanta esset licentia ut secure detinuerit
 eam longo tempore, idque facinus se ad urbis praefectum detulisset,
 neque tamen ius suum consecutum. His auditis imperator statim cuidam
 ex ministris suis mandavit ut in reditu accusatorem una cum praefecto
 coram se sisteret. Cum igitur reversus esset imperator, iussum eius
 actu ipso exhibebatur. Atque ad accusatorem prompto animo dicit
 “quoniam est actio illa quam instituisti?” Ille vero iisdem utebatur vo-
 cibus. Porro reus ipse confitebatur crimen ut minime dubium, iudexque
 delationem ad se factam attestabatur, quamvis executionem contra reum
 non fecisset. Statim ergo iudicem quidem ut negligentem in iure admi-
 nistrando exiit mune: illum autem qui adulterii convictus erat secun-
 dum leges punivit. Pleraque autem negotia in Lausiaco ius dicens de-
 decidebat. Amanuenses etiam adscribit praestantissimos, quibus consignationem
 expensarum committebat; duces quoque bellicos ac magistratus,
 optimam quemque, praecipue tales qui muneribus minime corrumpentur,
 ipse etiam opibus haudquaquam subiectus. Haereseos interim suae ni-

καθεστηκώς, κῦν ἐπὶ τὸ μᾶλλον αἰρέσεως αἴτιος, ὡς καὶ πλεί-
στοις τῶν ὀρθοδόξων ποιηλατεῖν ἐν ὠμότητι. ἦν δὲ φιλότιμος
πάνου, κῦν σοβαρὸν ἐμβοῶν καὶ κακόρουθμος. ὃ καὶ κατὰ τὸν C
τοῦ Φάρου ναὸν καὶ τόδε γνώριμον διαφαίνεται τοῖς ἐπελενοσμένοις
5 αὐτῷ ψαλμωδῶς λαρυγγίζοντι. ἐξήρχε γὰρ τῶν ψαλλόντων
ἐνίοτε, καὶ μάλιστα τότε, φωνῶν

τῷ παντάνακτος ἐξεφαύλισαν πόθῳ,

οὔγε διολισθήσας ἄρα τὴν θείαν δίκην περιφανῶς ἐπεσπάσατο
τῷ ὕμνῳ, προφητείας ταύτης συντελειοθείσης.

10 Τούτων δὲ χρόνου τινὸς προδεδραμηκότος Μιχαὴλ ὁ ἐξ
Ἄμοριον τοῖς κατ' ἀνδρείαν προκόπτων ἐν προτερήμασι, παρ'
ὃ καὶ τὸ τῶν ἔξκουβίτων πεπλοτευτο σύνταγμα, διαβολῇ καθο-
σιώσεως ἐπισκῆπτεται· ὅς ταύτην πολυτρόπως ἕποσεισόμενος D
ἐκπέμπεται παρὰ βασιλέως διακυβερνῶν τὸ ἐν αὐτῷ στρατολόγη-
15 μα. ὃν βασκαίνων, καθάπερ τινὲς ἔφασκον, θανατώσαι βε-
βούλητο, εἰ μὴ θεός, οἷς τρόποις εὐδόκει, παραδόξως φυλάξας
τῇ βασιλείᾳ τοῦτον ἀφώρισεν. εἰ καὶ τοῦτό τινες ἐξειλήφασιν,
ὅτι τῷ Μιχαὴλ πυρῆν καὶ τολμηρία γλώσσης μείζων τῆς κατὰ
γενναιότητα πάντη θρασύτητος, λαλούσης παράσημα καὶ ὑπει-
20 λούσης τῷ κρατοῦντι δλωσ καθάρισειν, αὐτοῦ τε τὴν γαμετὴν
ἀνοσίους γάμοις ἐγκυδυβρίσαι. ἐνηχεῖτο τούτοις ὁ Ἄλων, καὶ
τὸ μὲν πρῶτον ἐπειρῶτο εὐμηχάνως κατευνύσαι ῥοπήν (ἦδει γὰρ

3. κῦν B, καὶ L. *ibid.* δ] φ L. 11. παρ' δ B, παρ' φ L.
14. τὸν ἀπὸ χειρὰ λαόν Cedrenus p. 491 D. 17. α] ἦ L. 18. μεί-
ζον τῆς καταγενναιότητι L.

mis vehemens erat propugnator, ita ut multos orthodoxos crudeliter
vexaret. Volebat autem elegans videri in canendo, cum tamen incon-
dite et inconcinne boaret. Quod et ipsum in Pharo memorabile apparuit
his quae ipsi eventura erant psalmos crocitant: praeibat autem psallen-
tibus quandoque tuncque maxime intonans *Sprevere summi cuncta amore
principis*. A quo cum ipse longe abesset, divinam vindictam aperte albi
attraxit hoc hymno, praedictione per hanc consummata.

Tempore autem haec praegresso Michael Amoriensis fortitudine ac
praerogativis proficiens, ob quam et excubitorum cohorti praefectus
erat, crimine laesae maiestatis incusatus fuit: qui cum se variis modis
purgasset, ab imperatore missus est, ut in oriente delectat militum ha-
bendo praecesset. Hunc ex invidia, ut quidam perhibent, occidere ve-
luerat, nisi deus quibus ei placebat modis mirabiliter servatum imperio
destinasset. Quamvis etiam nonnulli tradiderint in Michaelle fuisse te-
meritatem linguae maiorem omnino strenuitatis illius audacia, ita ut effu-
dret monstruosa minitareturque imperatori omnino eversionem eiusque
uxoris incestarum nuptiarum dedecus proferret. Indicabantur haec Leonī.
atque is primo quidem conabatur arte sopire eius impetum: norat enim

αὐτὸν γλωσσηματῖαν καὶ αἰσχιστον, κἄν ἀνδρείον ἐνόμιζεν),
E ἀλλ' οὐ κίθι τοῖς λόγοις ἢ παραινῶν πάντως ἢ ἐμβριμώμενος·
 εἶχετο γὰρ ὡσαύτως ὁ Μιχαὴλ τῆς τοιαύτης αἰσχροτολμίας.
 καθίστησι τοίνυν ὁ βασιλεὺς ἀκροατὰς τῶν αὐτοῦ τολμημάτων,
 τὸ μὲν δῆθεν καταπιέζων αὐτὸν τοῦ θράσους καὶ γλωσσεαλγίας,⁵
 τὸ δὲ καὶ ὠτακουστῆν τὰ περὶ τοῦτον αἰρούμενος. ἦν γὰρ καὶ
V. 9 τῷ Ἐξαβουλλῷ περισκεμμένως εἰσηγησόμενος, ὅτε ρουνεχῆ
 ὄντι καὶ πολυπείρω ἀνδρὶ, πρὸς δὲ καὶ γνωστῷ αὐτοῦ τῶν οἰ-
 κίων, μὴ πυραχωρεῖν αὐτῷ ἀθυροστομεῖν σπεύδοντι, ἀλλὰ
 σιωπῆν ἔχειν, ἐξ ἀναγκαίου τῶν κατὰ βασιλέως ἔγαν εὐλαβου-
 μένω. ἀλλὰ ταῦτα μὲν οὐδὲν αὐτῷ πρὸς καταρτισμὸν διενήρ-
 γητο, ἐξ ἀπαιδευσίας ἀκρατῶς φερομένη· ἐπεὶ δὲ ἕπαξ καὶ δις
 καὶ πολλάκις περὶ αὐτῶν ἐδηλοῦτο τῷ βασιλεῖ, αὐτὸς δὲ δυσια-
 τος ἢ ἀνίατος εὔρητο, διὰ χειρογράφου κατεγγυᾶται τὸν Ἐξα-
 βούλλιον ὡς μηδὲν αὐτοῦ τὸ παρῶπαν τοῦ λοιποῦ διαπαραιοῦ-¹⁵
 πῆσαι τῶν ληρημάτων, ἀλλὰ πάντα προὔπτα θῆσθαι ἐαυτῷ.
 ὡς δὲ οὐκ ἐνεδίδου γλωσσηματῖων ὁ ἀλαζών, ἀτίκτα τοῦτον
B κατὰδῆλον τῆσθαι βασιλεῖ τῆς αὐτῆς ἀναιδείας μεταποιούμενον.
 καὶ δὴ ῥητῇ ἡμέρᾳ τῶν πρὸ τῆς Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν κατὰ
 σάρκα γεννήσεως, εἰς τοῦμθανῆς τῶν κατ' αὐτοῦ κινουμένων οἱ²⁰
 ἔλεγχοι παρεῖσθεον, περὶ τὸν τῶν ὑσηκητῶν χῶρον τοῦ βασι-
 λέως τὰ ἐπὶ τούτῳ κατὰ δοκιμασίαν πολλὴν ἀνετάζοντος. οὐκοῦν

5. αὐτοῦ τοῦ L.

16. προῦκαθίσθαι L, προῦκνθίσθαι V.

cum esse linguosum et turpiloquum, etiamsi strenuum putaret. sed nihil profecit verbis, sive moneret, sive comminaretur: perseverabat enim nihilominus Michael in impudentia. Constituit ergo imperator auscultatores et observatores eius temeritatis, partim ut reprimeret eius audaciam linguaeque petulantiam, partim ut exploraret eius conatus. Hortatus etiam fuerat circumspecte Exabullium, utpote cordatum et rerum peritissimum virum, praeterea etiam familiarem eius intimum, ne pateretur eum tam effraeni linguae licentia amplius uti, sed tacendum esse moneret ac necessario erga regem reverentia et cautione utendum. Sed ista quidem nihil ei ad correctionem conducebant, procacitate linguae impotenter ruenti. Cum autem semel atque iterum et saepius etiam de ea re significaretur imperatori, ipseque vix sanabilis aut insanabilis deprehenderetur, chirographo obstringit Exabullium ut is nihil prorsus deinceps reticeat eius nugarum, sed omnia sibi referat. Cumque nihil remitteret a linguae licentia homo petulans, mox imperatori indicat illum eandem impudentiam servare. Atque dehinc statuto die Christi dei nostri nativitatem secundum carnem proxime antecedente, in apertum producebantur argumenta eorum quae contra ipsum movebantur, imperatore in secretariorum loco omnia de eo diligentem examine inquirente.

ἄλλοι Μιχαὴλ τυραννίδα, κατατίθεται φανερώς ἐναργεῖα τῶν
κατηγόρων τυττόμενος, καὶ τισι τῶν ὑπασπιστῶν ὁ βασιλεὺς ἐγ-
κελεύεται αὐτὸν ταῖν χεροῖν λαβίσθαι καὶ ἀπαγαγεῖν εἰς τὸ τοῦ
πυλατίου λουτρὸν, πιθήκιόν τε δεσμῆσαι ἐνεῖραι τε πρὸς κον-
5 τὸν καὶ τῷ καμινιαῷ πυρὶ παρατιθέναι ἀνάλωμα.

Τοῦ δὲ βασιλικοῦ διατάγματος οὕτω προβιβασθέντος,
θείσασθαι τὸ τελεσθησόμενον προτεθύμητο βασιλεὺς. συνητή-
κει δὲ αὐτῷ ἡ Ἀγούστα Θεοδοσία ἀσύμβαλος, τὸ τοῦ Ἀρσαβῆρ C
πατρικίου καὶ κοιαιστῶρος θυγάτριον, τοῦ βασιλέως κατηγορη-
10 σον μισοφονίαν καὶ βερβυρότητα, καὶ μηδ' ἔλως τὸ τοῦ θεοῦ
δέος τοῦτον ἔχειν ἐγκάρδιον, καὶ κατὰ μηδὲν ἠρυσθριακότα ἡμέ-
ραν τὴν ἐορτάσιμον, καθ' ἣν κεχαμένας τὴν χεῖρας ἤρῃσθαι
τὴν θείαν κοινωνίαν εἰσδέξασθαι, συμβουλευσόμενόν τε τὸν Μι-
χαὴλ τηρηθῆναι κατάκλειστον, εἰθ' οὕτως τὰ κατ' αὐτὸν πλείο-
15 ρος τυχεῖν ἀνετύσεως, καὶ τοὺς κεκοινωνηκότας αὐτῷ τοῦ συν-
θήματος, καὶ τηνικαῦτα τιμωρίαις ὑπάγεσθαι. τῶν οὖν τοιού-
των λόγων ἐπησθημένος ὁ βασιλεὺς προσέτεξε τὸν ὑπεύθυνον
ἐλευθεριάσαι τῆς αὐθώρου ὑπεξελεύσεως, καὶ τοιαῦτα τῇ γα-
μετῇ προσφωνεῖ. “ὦ γύναι, τὴν μὲν ἐμὴν ψυχὴν τῆς ἐκείθεν D
20 σήμερον δίκης ἀπήλλαξας, καὶ τῆς ζωῆς με συντόμως ἴσως στε-
ρήσεις· σὺ δὲ καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν θείσεσθε τὸ ἀποβησόμενον.”
καὶ ἐν τούτῳ τὸ μέλλον ἀπέφησεν. ἦν γὰρ αὐτῷ ἕκ τινος συμ-

8. ἀσύμβαλος L.

12. ἠρῃσθαι L.

15. κεκοινωνηκότας L.

18. αὐθώρου L.

21. θείσεσθε L.

22. ἀπιφοίβασε Cedrenus

p. 492 D.

Coarguitur itaque Michael affectatae tyrannidis, fatetur palam perspi-
cuis documentis accusantium victus, atque imperator quosdam ex satel-
litibus suis iubet cum manibus prehendere et abducere in palatii bal-
neum, pithecioque vinctum et conto applicatum apponere igni fornacis
consumendum.

Cum imperatoris iussum sic perageretur, spectare quae futura essent
voluit imperator. Simul autem eodem se contulit Augusta Theodosia
improvisa, illa inquam Arsaberis filia, patricii illius et quaestoris, incu-
sans imperatoris carnificinam et barbariem, quodque dei timor ei plane
non esset cordi, nec revereretur diem festum quo contaminatis manibus
vellet divinam communionem recipere. consiliumque ei dabat ut ille
servaretur iclusus: dein sic in eius facta ulterius inquiratur, atque
etiam in socios conspirationis, ac tum demum poenae subiciatur. Huius-
cemodi dictis percēptis imperator praeceptum reum liberum esse in praesens
a supplicio, uxoremque sic allocutus est. “O mulier, memm quidem
animam ab illo supplicio hodie liberasti: etiam vita me cito fortasse pri-
vabis. Tu vero et liberi videbitis quid eventurum sit.” Atque in hoc
futurum praedixit. Erat enim ei ex quodam aenigmatico libro tempus

βολικῆς βίβλου ὁ ἀναιρέσιμος χρόνος μεμνημένος, ἀνιγματοῦ-
σης μεταξὺ τοῦ τε χ και φ τῶν στοιχείων τὴν κατακλιδα λέοντος
θηρὸς ξίφει διαπερνηθεῖσαν, ἥτοι μεταξὺ Χριστοῦ τῆς γεννή-
σεως καὶ τῶν φώτων αὐτὸν ἀναιρεθῆναι τὸν θηριότροπον Λέον-
τα· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ κλῆσις τοῦ ἀναιρέσοντος ἐκ Θεοπέμπτου⁵
δνεύματος (ἐωράκει γοῦν πρὸ μικροῦ τὸν πατριάρχην Ταράσιον
δυσσημοῦντα μετὰ παρρησίας τῆς κακίας αὐτοῦ τὰ ἐπιχειρα,
πρὸς τινά τε Μιχαὴλ αὐστηρῶς παρακαλεούμενον ἀναλῶσαι αὐ-
E τόν, ὃς τῷ προστάττοντι εὐπειθήσας γε ἐπληξεν ἡμιθανῆ τε
κρημνίσας κατέλιπεν. ἔξυπνος δὴ γεγωνὼς καὶ πολλῷ συσχεθεῖς¹⁰
δέιματι τὸ ὄραθὲν τῇ ἰδίᾳ γαμετῇ παρεδήλωσεν), ὡσαύτως δὲ
καὶ ἐκ τοῦ ῥηθέντος αὐτῷ διὰ τοῦ πατρικίου Βαρδανίου κυρὰ
τοῦ ἐν τῷ Φιλομηλίῳ μονιζόντος, ἐκ τε τῆς μεταμφιάσεως καὶ
V. 10 ἐπιβάσεως τῶν ἐσθήτων. ὁμως μετακαλεούμενος τὸν παπίαν,
τοῦτον ἀσφαλῶς τηρεῖν πρὸς τι οἶκημα τῶν τὸ παλάτιον σαρούν-
των ἐκδέδωκε, σιδηροπέδαις ἀσφαλισούμενος, ὧν τὴν κλεῖδα
ἐν τῷ ὑπενδύτῃ αὐτοῦ ἀπόθετον διεφρούρει, τῶν ἄλλων μηδεὶ
ταύτην πεπιστευκῶς.

Περὶ γοῦν νυκτερινὴν ὄραν ἀπαναστὰς τοῦ κοιτῶνος ὁ βα-
σιλεὺς τὰς ἀπαγούσας πρὸς τὴν τοῦ παπίου σκηπὴν πύσας θύρας²⁰
εὐσθενῶς κατηδάφισεν· ἦν γὰρ εὐσθενῆς πᾶν καὶ θρασυκάρδιος.
καὶ εἰσιῶν γε καταλαμβάνει τὸν Μιχαὴλ εἰς τὴν τοῦ παπίου κλι-

3. μεταξὺ addidi.

quo interficiendus esset compertum per imaginem declarante inter X et
Φ litteras iugulum leonis bestiae gladio transfixum, sive inter Christi
nativitatem et diem φώτων (id est Epiphaniarum) ipsum interemptum
iri belluinis moribus praeditum Leonem. Quin et nomen eius qui esset
eum interfectorius ex insomnio divinitus immisso editum. viderat enim
paullo ante patriarcham Tarasium praedicantem ominosa et audaci voce
malitiae eius mercedem, ab eoque Michaellem quendam acriter incitari
ad interficiendum ipsum; qui imperanti obtemperans percussisset praeci-
pitatumque semimortuum reliquisset. Experrectus itaque ingentique pa-
vore captus visum illud suae uxori indicaverat. Item ex eo sciebat,
quod dictum ei fuerat per patricium Bardanium a monacho illo in Phi-
lomelio, et quod vestium eius alteram ipse induerat, alterius extremam
oram calcaverat. Ceterum papia accersito illum (Michaellem) asservan-
dum in quodam cubiculo eorum qui palatium verrunt tradiderat compe-
dibus vinctum, quarum clavem in interula sua repositam servabat, nulli
alii eam concedens.

Cum igitur noctu hora circiter tertia surrexisset de cubili imperator,
omnes ianuas quae ad papiae cubiculum ducerent validis viribus deiecit:
erat enim valde robustus et animosus. ingressusque offendit Michaellem

την καθύδοντα, χαμαὶ δὲ τὸν παπῖαν παρεναζόμενον. καὶ περὶ τὸν Μιχαὴλ κῦψας παλάμη τὰ στήθη αὐτοῦ διηκρίβαζεν, ὑποῖαν ἀφίησι ῥοπήν, μεριμνητικὴν ἢ ἀμέριμον. ὡς δὲ τοῦτον τῆς ἀφῆς μὴ ἐπησθημένον συνέγνω, πάνυ ἐτεθαυμάκει ἐπὶ B
 5 ἡ ἀφρόντιδι αὐτοῦ ἀφνπνώσει, διανεύων τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν καὶ χαλεπὰ τεκμυιρόμενος, καὶ διεξιὼν μεγάλως τῇ χειρὶ κατὰ τοῦ παπῖαν τὸν θυμὸν συμβολαιωσάμενος ἀμφοτέροις τὴν ἀπὸ κλῆν ἑπερρίπιζεν. ταῦτα προσεδρεῦον τῷ Μιχαὴλ εὐνουχικὸν παιδάριον κρύφα τιθέατο, ὕπερ τὸν εἰσόντα βασιλέα οὐκ ἄλλο-
 10 θεν ἢ ἀπὸ τῶν βασιλικῶν ἐκ κόκκου πεδῖλων διέγνωκεν ὑπὸ τὴν κλῆνην ἐφέρπον (ἐκεῖ γὰρ τῷ βασιλεῖ διεκέκρυπτο)· μετὰ γοῦν τὴν ἀφίξιν τοῦ βασιλέως τῷ τε ἰδίῳ δεσπότη Μιχαὴλ, ἄλλα μὴν καὶ τῷ παπῖα, ἅπαντα τὰ συμβεβηκότα διέλεξεν. τούτων κατή-
 15 Μιχαὴλ βουλήν δοκίμην ἐπισκευάζουσιν. προφασίζεται ὁ Μι- C
 χαὴλ τῶν κατὰ ψυχὴν δφλημάτων ἄγαν κεκτῆσθαι διὰ φροντί-
 δος, ὡς ἂν τινι τῶν εὐαγῶν ταύτας ἀνάθοιτο διὰ τινος τῶν ὑπηρετουμένων αὐτῷ πιστοτάτου Θεοκτίστου, ὃς μετὰ ταῦτα τῷ τοῦ πατρικίου περιβλέπτῳ τετιμητο ἀξιώματι καὶ τὴν ἐπὶ
 20 τοῦ βασιλικοῦ καλῶμου ἰγκειριστο πρόνοιαν, δι' οὗ κανικλιος ἐδοξάζετο, ἐφ' ᾧ καὶ τὰ τῆς ἐπιτροπίας τοῦ Μιχαὴλ ὡς εὐνώ-
 μοι ἐβεβαίωτο. τότε δὲ τὸ κατὰ τὴν αἴτησιν τῆς προφάσεως

3. μεριμνητικὴν L. 4. ἐκαισθημένον L. 8. προσεδρεῦων L.
 10. πεδῖλων L. 11. ἐφέρπον B, ἐφίρπον L. 16. fort. κηλί-
 δας τῶν. conf. Contin. p. 24 A.

in papiae lecto dormientem, papiam autem humi cubantem. ac Michaeli intentus, manu exploravit eius pectus quali motu moveatur, num solliciti an securi. ut autem eum contractationem minime sensisse intellexit, valde admiratus fuit quod tam secure dormiret: movensque caput et gravia minitans, interque egrediendum manus agitatione animam iratum erga papiam indicans, utrisque minus intentavit. Haec omnia assidens Michaeli puer eunuchus ex occulto spectaverat, qui ingredientem imperatorem non aliunde nisi ex coccineis calcels cognoverat, sub lectulum reptans: ibi enim absconditus imperatorem latuit. Itaque post abitum, domino suo Michaeli, nec non papiae, omnia quae accidissent narravit: quibus auditis papiae atque Michael pavore correpti consilium quoddam sibi utile ineunt. Simulat Michael valde sibi curae esse ut animae quaedam debita alicui ex religiosis aperiret per quendam suorum ministrorum fidissimum Theoctistum, qui postea illustri dignitate patricii ab eo ornatus fuit curaque calami imperatorii ei demandata, unde canicilius audiebat, atque ut benevole curatura Michaelis eidem fuerat collata. Tunc ergo secundum petitionem praetextus illius finis pendebat ab im-

πέρας ἀπήρητο βασιλικῆς ἐκ διατύξεως, καὶ τὸ σκαιώρημα εἰς ἕργον προέβαινε. ἀκριβολογησάμενος γὰρ τῷ Θεοκτίστῳ ὁ Μιχαὴλ τὰ τῆς ἐπιθίσεως, καὶ διαφορθεύσας κρυφιομένους τοῖς κεκοινωνηκόσιν αὐτῷ τῆς ἐνέδρας βαθεῖαν διάσκεψιν, ἐπι-
D σχυρίζεται κατ' αὐτῶν τὴν κοινωνίαν φωράσαι τῷ ἄνακτι, εἴπερ ὁ καταμελήσειαν ἄρτι τῆς ἐγχειρήσεως.

Ἐντεῦθεν κοινὴν βουλήν ἐπισκευασάμενοι τοιῶσδε τὸ ἐγ-
 χερσημα συντιθέασιν, παρισθῆναι νύκτωρ διὰ τῆς ἐλεφαντίνης
 πύλης, καθ' ἣ τὰ τῆς δοξολογίας Θεῷ ἀφιέρωτο, ὡς ἱερεῖς ὑπο-
 κριθησόμενοι τοῖς ἐπενδύμασι ξίφη τε λαθραῖως χειρισόμενοι, 10
 εἰθ' οὕτως πρὸς μέρος τὸ δεξιὸν ποιήσασθαι τὴν ἀπόνευσιν καὶ
 ἐπιθέσθαι τῷ βασιλεῖ. παλαιὸς γάρ τις τύπος διεδεδραμῆκει,
 ἐκτὸς τῶν βασιλείων τοὺς ἱερεῖς νυκτὶ διακαρτερεῖν μέχρι τῆς
 πρὸς ὄρθρον διωρισμένης αὐτοῖς εἰσελεύσεως. ὡς ἱερεῖς ὄθεν
E οἱ στασιῶται εἰσήσαν, τοῖς ἀληθέσιν ἐπόμενοι· καὶ οἱ μὲν ἱερεῖς 15
 εἰσήλθουσαν τῷ εὐκτηρίῳ ναῷ, οἱ δὲ περιλειφθέντες ζοφώδει
 χώρῳ λεληθότως προσήδρευον, ὡς ἂν εὐκαίρως ἐπιθῶνται τῷ
 βασιλεῖ. τοῦ δὲ ὄρθρου ὕμνου ἐνστάντος, πρὸς τὸ εἰωθὸς κα-
 ταίρει βασιλεὺς τῷ ναῷ. ἡ ὥρα τῇ ἔφ' ἀπέθιγγε τὸν λόχον δη-
 μοσιεύουσα, εἰ μὴ τόλμα τῶν ἐπιτιθεμένων τὸν θραμβὸν ἀνερ- 20
V. 11 ρίπισεν. ἀντίκα γὰρ ζέοντι καὶ τομῷ θύρσει ξιφῆρεις πυρὰ τὸν
 σκοπὸν ἐναυτομολήσαντες κατὰ τοῦ τῶν ἱερέων ἐξάρχου τὰ ξίφη
 προτείεναν, τὸν βασιλέα τοῦτον ἐπύρχειν εἰκάσαντες ἐκ τοῦ

10. ξίφει λαθραῖως τε L.

15. εἰσεῖσαν L.

17. λεληθότες L.

peratoris ordinatione, et mox consilium in actum deducebatur. Quippe diligenter collocutus Michael cum Theoctisto clam certiores reddit participes insidiarum de occulto consilio, minaturque se coniurationem indicaturum imperatori, si aggressionem in praesens intermittant.

Hinc communi consilio rem ita constituunt, ut clam intrarent nocta per eburneam portam, ubi deo laudes consecrantur, simulantes se sacerdotes, sub vestibus gladios habentes, dein sic ad dexteram partem declinarant imperatoremque aggredierentur. Vetus enim quidam fuerat mos ut sacerdotes extra regiam de nocte expectarent usque ad introitum, qui ipsis circa auroram erat definitus. Tamquam sacerdotes itaque coniurati ingrediebantur, veris sacerdotibus adiuncti comites. Ac sacerdotes quidem intrabant in oratorium: illi autem remanentes in loco obscuro, in insidiis latebant, ut tempore opportuno aggredierentur imperatorem. Instante autem matutino hymno imperator, ut solebat, se in templum confert. Tempus ipsum per auroram detegens insidiatores acuebat, nisi audacia aggredientium victoriam excitasset. Confestim enim fervente praecipitique audacia gladius manibus tenentes, a scopo aberrantes in sacerdotum praefectum gladios intentant, hunc putantes esse imperato-

τότε προσπισόντος σχήματος αποπλανηθέντες· χειμῶνος γὰρ
 δρυμνιάτου καθεστηκότος ὁ μὲν βασιλεὺς κατὰ τὴν κεφαλὴν ἐκέ-
 χρητο διανεισθηκῶτι καλύμματι, τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ὁ τοῦ
 τῶν ἱερέων καταλόγου προηγούμενος· ἔξ οὗ συνέβαιεν ὄντως
 5 τοῖς στασιώταις κατ' αὐτοῦ τὴν ἐγχείρησιν ἐπιδείξασθαι. ὃς τῆ
 ἀθρόα φορᾷ τῶν ἐπιτιθεμένων καταπλαγείς σφοδρὸν ἀνιβόησεν,
 ἕτερον εἶναι τὸν βασιλεία, πρὸς ὃν τὴν ὀρμὴν ἀπρώρησαν. διὸ
 καὶ τὴν κεφαλὴν ἀπεγύμνωσεν οἷα καταφανὲς γνώρισμα (φαλά-
 κραμα γὰρ αὐτῷ περιόστατο), ἵνα μὴ τὴν τομὴν ἐκ τοῦ παρεί-
 10 κοντος ἐπισπᾶσαιοτο. οὐκοῦν ὁ βασιλεὺς εἰσῆιε τῷ ἰλαστηρίῳ
 περιτυχῶν, καὶ τούτου τὸν σταυρὸν ἢ κατὰ τινὰς τὴν τοῦ θυ-
 μιατηρίου κρημάθραν δραξόμενος, ἔξαπορῶν τινὸς ἀμυνηρίου
 δογάνου, ἀντιτάξασθαι ἔμελλεν. ὁμως καταφανὲς γενόμενος τοῖς
 αὐτὸν διαχειρισμένοις, ἀνθρῶν τοῖς ξίφεσιν ἐκερμάτιζον σταυ-
 15 ρὸν ἐν χερσὶ κατέχοντα, ὥστε τούτῳ γε τὴν τομὴν ἀποπέμψα-
 σθαι. ἧς χάριν πρὸς τινὰ τῶν μισθόνων, ὑπερμεγέθη ἄνδρα,
 ᾧ τὸ ἐν καὶ ἤμισυ κατὰ τὸ γιγάντειον προσωνομάζετο μέγεθος,
 ἐπεφθέγγετο δοκῶ περιδεσμῶν οὗ ἐπελύβετο. ἀλλ' ἀμελικτον
 ὅσα κατὰ τοῦ Ἀντιμάχου παῖδας διήκουσεν, ἀντιπύοντα ἐνόμωκας
 20 αὐτῷ μηκέτι βιώσεσθαι. καὶ εὐθέως τῆ κατακτείδι τὴν σπάθην
 καθίεις τὴν χεῖρα δίσπασεν, ὥστε καὶ τὸ σταυρικὸν σχεδὸν τε
 κέρως διακοπήναι· εἰδ' οὕτως αὐτὸν καὶ τῆς κεφαλῆς ἀπέτειχισεν.

8. δὲ] δὴ L. 5. στασιώταις B, στρατιώταις L. 11. περιτυχῶν L.
 13. καταφανείς L. 15. τούτου γε L. 17. γιγάντειον L.

rem, ex oblato tunc ipsis habitu decepti. Cum enim esset hiems acerrima, imperator habebat in capite erectum tegumentum, ad eundem modum et sacerdotum ordinis praefectus; unde accidebat ut coniurati omnino hunc adorirentur. Qui tanto impetu simul invadentium perterritas vehementer exclamavit alium esse imperatorem, ad quem impetum direxissent. quapropter et caput nudavit tamquam manifestum indicium (calvitiam enim habebat), ne ictum propter similitudinem attraheret. Itaque imperator ingressus in propitiatorium fuerat, atque inde cruce aut secundum alios catena turibuli arrepta, destitutus aliis ad defendendum armis, opponere se volebat. Sed statim atque agnitus fuit a percussoribus, isti eum gladiis concenterunt crucem in manibus tenentem, ut ea saltem ictum depelleret. Qua de causa etiam ad quendam ex percussoribus, ingentem hominem, qui unum et dimidium a statura Gigantea appellabatur, locutus est, adiurans per id quod tenebat (per crucem). Sed immitem vocem, ad exemplum Antimachi filiorum, audivit, cum iuratus ei responderet haud amplius victurum. statimque idem gladio claviculari impacto manum amputavit, ita ut etiam crucis cornu fere dissectum fuerit. dein sic eum capite truncavit. Eadem autem hora vox

κατ' αὐτὴν δὲ τὴν ὥραν φωνή τις ἀερόθεν ἐνήλατο πομποροῦσι ναυτιλοῖς, ὡς Λέων ὁ βασιλεὺς τῆδε διαπεφώνηκεν· οἱ συμβαλλόντες τὴν ἀκοὴν τὴν τε νύκτα μετὰ τοῦτο καὶ ὥραν καθ' ἑαυτοὺς ἐνόησαντες τὸ ἀληθὲς διηγήσαντο.

Κτείναντες δὲ τοῦτον οἱ φονεῦνται ἀηλεῶς ἐν εὐλοιδίαις⁵ χώροις τοῖς πρὸς τὸ δέξιμον ἀπαγαγόντες κατέθισαν, ὅπως ἐπὶ βραχὺ ἐκείσε προσμένοιεν· εἶχοντο γὰρ χρωιδεστέρων φροστίδων
D οἱ τῷ Μιχαὴλ συναράμενοι, ὅστε τοῦτον μὲν τῆς εἰρκτῆς ἐξέλθαι καὶ ἀναρρῆσαι πᾶσιν ἀτοκράτορα βασιλεῖα, ὃς διαιτήσοι τὰ πρὸς τὸν καιρὸν κατεπέμποντα, ἀσφαλείας θεοῦσης ἀπαιτου-
 10 μένης, ἦν ταχέως ἐργάσατο. καὶ διὰ τῶν Σκύλων ἐλκυσμῶ τὸ σῶμα λυγρῶς καταικίσαντες καὶ τῷ ἵπποδρόμῳ παραγυμνῶσαντες καὶ ὑποζυγίῳ μετεωρίσαντες ἐπὶ πάσης τῆς λεωφόρου προήνεγκαν, εἶτα ἐμβυλόντες αὐτὸ ἐν πλοίῳ, καὶ τὴν σύμβιον σὸν τοῖς τέσσαρσι τούτων παισὶ, Συμβατίῳ τῷ καὶ μετονο-
 15 μασθέντι Κωνσταντίνῳ κατὰ τὸ στέψιμον, Βασιλείῳ καὶ Γρηγορίῳ ἅμα Θεοδοσίῳ, περὶ τὴν Πρώτην νῆσον παρέπεμψαν. κα-
E κείσε τῶν παίδων καταθλαδίαν ποιήν περιστοιχιουμένων, ὁ Θεοδόσιος τῆς ζωῆς ἀπέξέζατο· καὶ ἀμφοτέροισι τῆς προσηκούσης κηδείας ἤξιωσαν. 20

Οὗτος δὲ, ὡς φασὶ τινες, καὶ πρὸ τοῦ τῆς βασιλείας ἐπιλαβέσθαι τῆς δυσσεβοῦς αἰρέσεως εἶχετο. διὸ καὶ κατὰ τὸ ἔθ-
 V. 12 μον τῆς καθ' ἡμᾶς εὐσεβοῦς πίστεως στείλαντος πρὸς αὐτὸν

2. ναυτῆλοις L. *ibid.* συμβαλλόντες L. 11. σκύλων L.
 14. ἐμβυλόντες αὐτῷ ἐν L. 15. μετωνομασθέντι L. 19. ἀπεξέζατο L.

quaedam ex aere percutit in mari navigantes nautas quosdam, Leonem imperatorem ea periisse: qui considerantes quod audierant, et noctem postea et horam in animum revocantes, veritatem dprehenderunt.

Cum autem eum percussores occidissent, in cloacas et receptacula sordium delatum posuerunt, ut paullisper ibi maneret. Intenti enim erant magis necessariis curis Michaelis complices, ut scilicet hunc ex carcere eximerent, et publice imperatorem declararent, qui temporis opportuni copiam faceret, cum securitas congrua requireretur: eamque is cito praestitit. Atque tunc per Scyla tractum cadaver misere foedantes, in circo denudatum, iumento sublatum, per omnem plateam tulerunt, postea impositum navigio, cum coniuge et quatuor filiis, Sabbatio, qui in inauguratione imperatoris Constantinus fuit dictus, Basilio item ac Gregorio, nec non Theodosio, in Proten insulam miserunt. Atque ibi cum exsecutionis poena afficerentur, Theodosius vitam amisit. Utrumque autem congruente sepultura dignati sunt.

Porro iste Leo, ut quidam perhibent, etiam antequam imperium caperetur, impiae illi haeresi adhaeserat. Quapropter etiam cum ex more

Νικηφόρου τοῦ πατριάρχου τόμον διὰ τῶν ἀρχιερέων ἐγγρά-
 ψασθαι τὴν εὐσέβειαν, καταπράξασθαι τοῦτο διανεβάλετο ἕως
 ἂν αὐτῷ ἢ τῆς βασιλείας ἐπέλθοι διὰ στέφους μεγαλοπρέπεια·
 καὶ καθ' ἡμέραν γε τὴν δευτέραν τῆς αὐτοῦ βασιλείας ἐνσυνιχό-
 5 μενος τῷ θεοδοδῶφι τόμῳ διασημήνασθαι ἀναντιρρήτως ἀπέπειτο
 μηδ' ὄλως τῷ τοιούτῳ συνθέσθαι βουλῆματι. ὤθεν καὶ τοῖς
 τῆς αἰρέσεως αὐτῷ συνεργοῦς ἐν τῷ παλατίῳ ἀποκατέστησεν,
 δίαταν πρὸς τρυφήν ἰδιαζόντως τούτοις δαψιλευσάμενος. μεθ'
 ὧν καὶ συνέριθον τῆς αὐτοῦ διδασκαλίας εὐρῶν τὸν γραμματικὸν
 10 Ἰωάννην, τὸν καὶ Ἰαννῆν διὰ τὸ τῆς ἀληθείας ἀντίρροπον, τού-
 τοις συνέταξεν. οἷς νεαροπρεπῆ πίστιν νηπιόφρων ὁ ἀποστάτης Β
 προστάττει συγγράψασθαι. καὶ μετὰ δύο χρόνους τῆς βασιλείας
 ἀναλόην ἀποστατήσας, καθάπερ ὁ υἱὸς τοῦ Κίς, τῆς τῶν σιβα-
 στῶν εἰκότων μετεποίησατο καθαιρέσεως, ἐντεῦθεν καὶ γράψας
 15 παντὶ ἐπισκόπῳ καταίρειν ἐν Βυζαντίῳ τῷ ὑπὸ Μεγαρέων κτι-
 σθέντι καὶ Βύζαντος, κατ' Εὐρώπην συνελθόντων ἐν τῇ τούτου
 πόλει Καρυστίων Μυκηναίων καὶ Κορινθίων ἄλλων τε πολλῶν,
 φιλοσόφοις ἕμα καὶ ῥήτορσι. καὶ δὴ ὅτε οἱ ἐπίσκοποι τοῖς κατὰ
 πέραν προσήγγιζον, οὐ κατὰ τὸ εἰδισμένον προσεντυγχάνειν τῷ
 20 πατριάρχει ἤφιεντο, ἀλλὰ πρὸς αὐτὸν ἤγοντο καὶ ἄκοιτες συνεν-
 δοκεῖν τῷ κακοδόξῳ φρονήματι ἐβιάζοντο. ὧν τοὺς πειθαρχ-
 οῦντας αὐτῷ προσηκούσης ἡξίου φιλοφρονήσεως, τοὺς δὲ μὴ C

2. διανεβάλετο L.

17. πείθει L.

19. προσεντυγχάνειν V.

piae nostrae fidei Nicephorus patriarcha ad eum misisset libellum per
 aliquot sacerdotes primarios, ut professionem fidei inscriberet, id facere
 distulit, donec sollemnitas inaugurationis adesset. Sed altero die eius
 imperii, cum compelleretur ad subscribendum orthodoxo libello, plane
 negavit sese accommodaturum illius voluntati. Unde etiam haeresis suae
 adiutores et collegas in palatium assumpsit, victum ad luxum usque istis
 peculiariter largiens: cumque cooperatorem in sua doctrina invenisset
 Iohannem grammaticum, qui et Iannes eo quod veritati adversaretur,
 hunc inter eosdem cooptavit. Quibus stultus ille desertor mandavit ut
 novitiam illam fidem conscriberent. Ac post duos imperii sui annos pa-
 lam deficiens, ut filius Cis, venerandarum imaginum eversionem aggressus
 est. Mox etiam ad omnes episcopos scripsit, ut se Byzantium confer-
 rent, urbem a Megarensibus conditam ac Byzante, cum ad eam con-
 dendam confluisissent per Europam Carystii, Mycenaei, Corinthii, aliique
 multi, cum philosophis et rhetoribus. cumque ad Propontidem episcopi
 venirent, permissum illis non est ut pro consuetudine prius accederent ad
 patriarcham, sed ad ipsum imperatorem ducebantur et vi coacti adige-
 bantur ut consentirent in eius pravam sententiam. Ex quibus illos qui
 ei morem gerebant comiter et benigne excipiebat, eos autem qui obtem-

πειθομένους αἰκίσεισι παντοδαπαῖς δημειβετο, τὰ Χριστιανῶν παρ' οὐδέν θειπίσματα λογιζόμενος, ὡς δῆθεν καὶ ταῖς πρὸς τοὺς Οἰννοὺς εἰρηναίαις συμβάσεισι ταῦτα συνέχεν, ἐκείνοις μὲν ἀναθίαις ἐργάσασθαι τὰ ἡμέτερα ἐλωθῶτα, ἑαυτῷ δὲ καὶ τοῖς ὑπ' αὐτὸν τὰ κείνων θρησκευματα. δι' ὧν τάχα σεισμοὶ 5 φρικωδέστατοι λοιμοὶ τε καὶ ἀρχμηρίαι καὶ ἐκφλογώσεις ἀέρος, πρὸς τούτοις καὶ ἐμφύλιοι στάσεις κατὰ πόλιν καὶ χώραν πᾶσαν, ἀρχῆθεν τῆς Θεομισοῦς βασιλείας αὐτοῦ μέχρι πολλῶν χρόνων διήρκεσαν, καὶ αὐτῶν τῶν στοιχείων δυσαναχετούντων ὡς τούτου τοῖς κακουργήμασιν. τοιαῦτα τὰ κατὰ δυσσίβειαν ἀ- 10 D τοῦ ἐνομήματα καὶ τεχνάσματα, καὶ τούτοις τὸ ἐπαχθές ἐγγρο- νῆον.

Ἄλλὰ καὶ πρὸς τῶν εἴτε λύσιτελούντων διέγνωστο, φιλοπο- νίας οὐκ ἔληγεν· δι' ἧς κατὰ γε Θράκην Μακεδονίαν τε πᾶσαν καὶ ἕως τῶν ὀρίων τῆς Σκυθῶν γῆς πόλεις ἀνενεώσατο, αὐτὸς 15 ἐπελθὼν σὺν στρατιώταισι φάλαγγιν, ὅπως τὰς τε πολεμίων ἐφό- δους ἐκτρέποιτο καὶ ταῖς τούτων ἐπισκευαῖς παρέχοι τὸ εὐπερά- τωτον.

Ἦν δὲ τῷ γένει κατὰ συζυγίαν ἐξ Ἀσσυρίων καὶ Ἀρμενίων ἀναφυεῖς, τῶν ἰδίων γεννητόρων ἐπιξαναστάντων αὐτούς τε μιαι- 20 φονησαμένων καὶ πρὸς τοῖς τῶν Ἀρμενίων χωρίοις κατὰ φηγα- V. 13 δειαν ἐνοκηνωσάντων, κἀκίσει τὸν ἀνήμερον θῆρα τεκεῖν· ἐξ ὧν

12. ἐγγρονῆον L. 16. στρατιώται L. 20. ἐπιξαναστάντων L.
22. τεκόντων B.

perare nollent omnis generis contumellis ulcisceretur, Christianorum dogmata pro nihilo reputans; quemadmodum etiam in pacis foederibus cum Hunnis haec conturbavit, illis quidem attribuens nostras consuetudines, sibi autem et suis subiectis illorum caeremonias. Atque ob haec fortasse terrae motus maxime terribiles, luesque et siccitates, et inflammationes aeris, praeterita seditiones in urbe omni et ditione ab initio eius deo invisī imperil per multos annos assidue extiterunt, ipsis etiam elementis indignantibus ob eius scelera. Tales erant impiae eius cogitationes et machinationes, et durans per eas calamitas.

Caeterum in rebus utilibus suscipiendis industria incessabili erat. Qua etiam factum, ut per Thraciam Macedoniamque, etiam usque ad fines terrae Scytharum, multas urbes instauraret, ipse omnia lustrans cum militaribus copiis, ut et hostium incursiones averteret et instaura- tiones ad finem commode perducendi facultatem praestaret.

Erat autem misto genere ex Assyriis et Armeniis natus, qui in propriis parentes insurrexerant eosque interfecerant atque in Armenie- rum finibus in exilio habitaverant, ubi immansuetam hanc bestiam genuit-

ἑτερογενὲς τι τεράστιον κεχηματίκεν. Ἀρμενίους δὲ φασιν ἐξ Ἀρ-
 μένου κληθῆναι τοῦ ἀπὸ Ἀρμενίου πόλιως Θεσσαλίας, ὃς Ἰάσονι
 συνιστράτευσεν. ἐκεκρατήκει δὲ Λέων τῆς βασιλείας ζ' ἔτισι
 καὶ μῆσι ἑ κατὰ Θεοῦ ὑψίστου ἐμμανῶς ἀνχησάμενος.

rust. Armenios autem aiunt ab Armeno quodam nomen accepisse ex
 Armenio Thessaliae oppido, qui Iasoni fuisset comes expeditionis. Te-
 nuit autem Leo imperium septem annis et quinque mensibus erga deum
 altissimum furiose insolens.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Β
ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΞ ΑΜΟΡΙΟΥ
ΜΙΧΑΗΛ.

REGUM LIBER II
DE MICHAELE AMORIENSI.

Α' Ο δὲ Μιχαὴλ ἐν ἔτει ςκϛθ', ἰνδικτιῶν ἰδ', παρ' ἑλπίδα ἐξ εἰρκτῆς αὐτοκράτωρ, ὧ τοῦ θαύματος, ἀνηγόρευτο, τῷ τε βασιλικῷ θρόνῳ καθίδρυνται ἔτι ταῖς σιδηροπέδαις ἐπιδεδυμένον· ᾧ προσίαισι πάντες οἱ ἐντυχόντες, καὶ τὸ σέβας προσκνητῶν ἀπονέμουσιν. παμπόλλης οὖν ὥρας παρωχηκυίας, καὶ τῆς κλει-5 δὸς ἀπούσης μὴ τούτων ἀνεπτυγμένων, Ἰωάννης ὁ ἐκ γένους Ἐξαβουλίων καὶ τοῦ δρόμου τοὺς λόγους τρηκαῦτα τιθεὶς τοῖς παροῦσι ταύτην ἐμυστολέκτι τεταμειῦσθαι ἐσθῆτι τῇ ἐνδοτάτι τοῦ φονευθέντος, δι' ἧς αἱ πέδαι ἀποδεδέσμηνται. ἐβδόμης δὲ ὥρας διατελούσης ἄπεισι Μιχαὴλ βασιλεὺς τῷ μεγίστῳ ναῶν σὺν 10 Β ἅμα τοῖς δεδρακόσι τὸ τέλημα, τῆς θείας τελεταρχίας ἀξιώσῃ-

10. ἄπεισι L.

Porro Michael anno mundi sexies millesimo trecentesimo vicesimo nono, iudictione decima quarta, praeter spem ex carcere imperator (o rem mirandam) appellatur et in imperatorio solio collocatur adhuc compedibus vinctus. Ad quem accedunt omnes qui aderant et adorationis honorem deferunt. Multo autem spatio elapso cum clavis non adesset et compedes non essent solutae, Iohannes de prosapia Exabuliorum, tunc temporis cursus publici logotheta, iis qui aderant revelavit eam asservari in intima veste interfecti: qua compedes laxatae sunt. Cum autem septima esset hora, abijt Michael in templum maximum cum patratoribus facio-

ται, μηδ' ὕλως μήτε τῶ δῆμιμ δειμνωθεῖς μήτε τῶ δέματι τοῦ θεοῦ κατερωθρῖουσ, ἀλλὰ τεθαρρηκῶς μάλιστα ἐπὶ τε τοῖς λοιποῖς συναντήμιοι καὶ προρησίειν, ἔτι δὲ καὶ τοῖς προαναπεφωνημένοις Ἀθιγγάνου παρὰ τινος μάντιος, ὅς τῶ τηρικαῦτα 5 στρατηλάτῃ τοῦ τῶν ἀνατολικῶν θέματος πείραν δεδωκῶς πολ- V. 14 λῶν ἀποβύσεων διετράνου τὸν Μιχαὴλ καὶ τινὰ ἕτερον τῶν δευτέρων διαδηματοφορήσειν, σαφῶς ἀπομαντευόμενος. ἀμίλει τούτους ὁ στρατηγέτης διὰ μερίμνης εἶχε πολλῆς ὅπως νυμφίους ταῖς ἑαυτοῦ θυγατρῶσιν ἀρμόσαιοτο. ἐξείχεται οἷν τοῦ τοιοῦτου 10 σκοποῦ, καὶ ποτε τοῦ τῆν ἐπιστασιαν ἔχοντος τῶν εἰς τηρίπειαν κεκλημένων, ὃν ἀτρικλίην φημιζουσι, κατὰ τὸ ἔθος εἰσιόντος αὐτῶ καὶ τὴν γραφὴν ἐμφυνίζοντος, ἀπέλυτο τῶν πολλῶν τῆς συνιστιώσεως, ἐκείνους δὲ μόνους τῆς τραπέζης καταξιώσαι. ταύτης γοῦν διεντριπισθείσης καὶ τῶν αὐτοῦ θυγατρῶν συνε- 15 δριασασίῶν, πρυσιᾶττει τούτοις ὁμοταγεῖς γενέσθαι αὐτάς. οἱ δὲ τῆ ἀπροσοδοκίῃ θαμβηθέντες τιμῇ τῆς κατακλίσεως ἀπαναί- νονται· ὁ δὲ διακείμενος ἐπαχθέστερον κατηνύγκαζε, καὶ τελευ- B ταῖον πείθει κατακλιθῆναι. διουχίσεως δὲ γεγρονίας, ἕτε κα- τεμφορηθέντων αὐτῶν, ἐπιδίδωσι τούτοις τὰς θυγατέρας εἰς γα- 20 μειάς. οἱ δὲ κατιλιγγιύσαντες τοῦ προστάγματος πρὸς μὲν μικρὸν δυσανασχετοῦσιν ἐν τούτῳ τὸ παρ' ἀξίαν αὐτῶν λογιζόμενοι, καὶ μάλιστα Μιχαὴλ διὰ τὸ ἐκ πενιστάτων προῆχθαι καὶ τὴν τύ- χην ἀνεπιφάντων, ἀλλ' ὁμως πειθυροχοῦσιν ἐγκειλυόμενοι.

4. ἀθιγγάνω L. 5. στρατηλάτῃ L. 6. τῶν B L, τῶν δύο V.

11. ἀτρικλίῃ L. ^o *ibid.* εἰσιόντι L.

ris, ut divinam inaugurationem acciperet, plane nec populi metu nec timore dei abatteritus, sed confidens quam maxime cum aliis eventibus ac praesagiis, tum quae ei praedicta fuerant ab Athingano quodam vate, qui eius temporis praefecto orientalis thematis, cum documenta multorum eventuum dedisset, clare indicaverat Michaellem et alterum quendam ex inferioribus diadema gestaturum, perspicue vaticinans. Quare hi praefecto magnae curae fuere, ut sponso filias suis conciliaret. Huic itaque scopo intentus erat. Atque aliquando, cum is qui curam invitandorum ad mensam habet, quem a triclinio vocant, ingressus ad eum consignationem ostendisset, noluit multos interesse convivio, illos solos mensa dignatus. Cum igitur haec instructa esset filiaeque considerent, iubet eos cum illis locum occupare. Qui inopinato honore obstupefacti accumbere recusarunt. At is nonnihil offensus coegit postremoque persuasit ut accumberent. Hilaritate autem exorta, utpote ipsis inebriatis, tradit eis filias uxores. At illi aestuantes ad hoc iussum paullisper renuunt, interea indignitatem suam reputantes, praecipue Michael, eo quod ex pauperrimis esset ortus et obscurae sortis parentibus: sed tamen morem gerunt, cum urgerentur.

Ἀκηκῶς δέ, ὡς φασιν, ὁ Θεωμᾶς τὸν Μιχαὴλ βασιλεύσαντα, ταχέως [κατ' αὐτοῦ] νεωτερισμὸν πολυάνθρωπον ἐντυρεύεται κατ' αὐτοῦ. ἀνέκαθεν γὰρ ἀλλήλοις ἀντιπεπονηθῶς δίσταντο· καὶ ὁ μὲν Μιχαὴλ παραπαντὸς τοῦ τῶν ἀνατολικῶν
C στρατιώματος ἐτύγχανε στρατηγός, οὐχ ἦττον δὲ καὶ ἐπίμωμος ἅπὸ τε τῆς πατρίδος αὐτοῦ Ἀθιγγάνων πληθὺν ἐκτρεφούσης, ὡς ἔοικε, καὶ διὰ τὸ τῆς γλώττης ἐλάττωμα καὶ τὸ μὴ ἰκανῶς ἔχειν τισὶ πρὸς ἀνδρείαν νομιλεῖσθαι, ὁ δὲ Θεωμᾶς πῦσι φιλοστοργούμενος διὰ τε τὸ ἀνδρείοφρον οὐκ ἔλαττον καὶ ἀστεῖον καὶ εὐπροσῆγορον, καὶ τῶν βελτίστων οὐκ ἔλαττούμενος Λέοντος, εἰ 10 καὶ σκυθίζων τῷ γένει, πρὸς δὲ καὶ γηραιὸς ὢν, τὸν πόδα πεπήρωτο. οὗτος οὖν κατασχὼν τοὺς τῶν δημοσίων φόρων πάντας ἀπαιτητὰς ἑγγράφως τὰς νενομισμένας ἀπεκληροῦτο εἰσπράξεις, ἐξ ὧν διανομὰς ἐν λαοῖς ποιησάμενος στρατηγεσίας κατὰ
D τοῦ Μιχαὴλ ἐγκρατῶς διατίθησιν. οὐδεὶς δὲ τῶν ἐξ ἀνατολῆς 15 ὠρμημένων ἀπελιμπάνετο, οὐδὲ τῆς ἐσπέρας αὐτῆς, οὐ τῶν ἐξ ἔθνων ἐπηλύδων, οὐκ αὐτοχθόνων, οὐ γειτονοῦντων, οὐ τῆς δουλικῆς μοίρας ὅσον παρῆν μισοδέσποτον, οὐχ ὀλοκλήρων ἔθνων, κατὰ διαφόρους καιροὺς οἳ οὐκ αὐτῷ προσεεργήσαν καὶ συνείποντο, οἳ μὲν κατὰ γῆν, οἳ δὲ κατὰ θάλασσαν, νέφ' Ἐξέρη 20 κὰν ὁμοπίστοις ἀναφανέντι, ὡς ἐντεῦθεν καὶ πάντα τὰ θέματα σὺν τοῖς στρατηγοῖς σπένδεισθαι τούτῳ συνέβαινε, Ὀλβιανοῦ μόνου, τοῦ τῶν Ἀρμενιακῶν στρατηγοῦντος, τούτους περινοίως

18. ὅσον περ ἦν B.

Cum autem audivisset Thomas Michaelē imperatorem, tradunt eum statim rebellionem instituisse conflata ingenti hominum multitudine. Ab initio enim inter se contrarii dissidebant: ac Michael quidem erat toti orientalium themati praefectus, sed non parum invidiae obnoxius, cum ob patriam quae Athinganorum multitudinem alebat, ut videtur, tum propter linguae vitium, tum vero etiam quod non satis strenuus ac fortis putaretur: Thomas contra ab omnibus diligebatur, eo quod fortis et strenuus, nec tamen non urbanus et affabilis esset, atque in rebus optimis Leone non inferior, quamvis genere ad Scythas pertinens, atque insuper senex, et in altero pede mutilus. Iste igitur conciliatis sibi publicorum vectigalium exactoribus, scripto vindicabat exactiones usitatas, unde largitionibus in populum factis militiam contra Michaelē roborat. Nemo ex orientalibus relinquebatur neque ex occidentalibus, non ex adventis quisquam, non ex indigenis, non ex vicinis, non ex his qui servillis conditionis, si qui essent dominis infensi, quin diversis temporibus ad eum confluerent eumque sequerentur terra marique, novum Xerxem inter suos habitum; ut propterea omnia themata et eorum duces cum eo paciscerentur, Olbiano solo, qui erat Armeniorum dux, his sua

ἐπιπειθεῖς ἄγοντος, καὶ Κατάκυλα τοῦ Ὀψικίου τῷ βασιλεῖ Μι-
 χαήλ γε προσκειμένων. καὶ τοσοῦτον ἐπολυπλασίαζε τὸ πλῆθος
 κατὰ τῶν ὁμοφύλων, ὥστε καὶ τοὺς Σαρακηνοὺς ἐπ' ἄδειας
 λαβέσθαι καὶ πύσας νήσους καὶ χώρας καταλήξασθαι, καὶ κα- E
 5 θῆξιν ὄλως αὐτάς, εἰ μὴ μετὰ ταῦτα τούτοις διὰ πολλῆς φήμης
 ἀνανταγώνιστος ὁ Θωμᾶς ἀνεδέδεκτο. δι' ὃ καὶ πειρᾶται πρὸς
 αὐτοὺς κηρυκεύσθαι τρόπῳ τοιῷδε, πανούργως ἐνδεδείσας ὅπερ
 αὐτοῖς βουλευτὸν ἤσμενίζετο τῇ ἐκείνου παμπληθεῖ δυνάμει κατα-
 πλαγεῖσιν. διαπέμπεται οὖν πρὸς αὐτοὺς εἰρήνην ἀνακαλούμε-
 10 νος, πολλῶ δὲ μᾶλλον συνασπισμόν, τῆς βασιλικῆς ἀνθῆξισθαι V. 15
 ἀποπτύσεως: ποιεῖται τοίνυν σπονδὰς μετ' Ἀγαρηνῶν, εἰδήσει
 τοῦ αὐτῶν ἀρχηγοῦ, ἀναδεῖται στέφος βασιλεῖον παρὰ τοῦ ἀρ-
 χιερέως Ἀντιοχείας Ἰώβ, εἶτα μετ' Ἀγυρηνῶν Ἰνδῶν Αἰγυπτίων
 Ἀσσυρίων Μήδων Ἀβυσιῶν Ζηκῶν Ἰβήρων Καβείρων Σκλύβων
 15 Οὐννων Βανδήλων Γετῶν καὶ ὅσοι τῆς Μάνεντος βδελυρίας με-
 τεῖχον, Λαζῶν τε καὶ Ἀλανῶν Χάλδων τε καὶ Ἀρμενίων καὶ
 ἑτέρων παντοίων ἐθνῶν πολυθρόλλητον πανστρατιῶν στρατοπε-
 δευσάμενος ἀπάσης τῆς ἀνατολῆς ἐκυρέυσεν, τελευταῖον μέρεισι
 τοῖς κατὰ Θράκην προσεμπελύσας ἐλεπολεῖν τὸ Βυζάντιον ἐκβιά-
 20 ζεται ἱππεῦσιν εὐόπλοις καὶ πετροβολισταῖς τοῖς ὑπὸ χεῖρα πε-
 ζοῖς, ἔτι καὶ σφενδονισταῖς γε καὶ πελτρασταῖς ἀμέτροις ἐπιρων- B
 νύμενος, προσέτι μὴν καὶ πολιορκητικοῖς οὐκ ὕλγιοις τεχνύσμασι

1. κατάκυλα L. 5. μῆ] καὶ L. 6. ἀνεδέδοκτο L. 14. Κα-
 βείρων] σαβήρων L. 20. ὑπὸ B, ἀπο L.

solertia morigeris utente, nec non Catacyla Opsicii praefecto suis, ut cum Michaelae imperatore manerent. Ac tanta incrementa capit apparatus belli civilis, ut etiam Saraceni auderent insulas omnes et regiones populari et occupare, et omnino eas habituri fuissent, nisi postea Thomas his propter magnam famam maior visus esset quam ut ei se opponere possent. Quod ipse sentiens conatur cum eis per legatos agere, tali modo astute eos inescans ut proponeret quod ipsi vellent et cuperent, ingentibus eius copiis et potentia consternati. Mittit igitur ad eos pacem petens, immo potius societatem, ut auxiliarentur rebellibus imperatoris. Itaque foedus pacis init cum Agarenis, sciente duce illorum, comatur a patriarcha Antiochiae Iobo, deinde cum Agarenis, Indis, Aegyptiis, Assyriis, Medis, Abasiis, Zechis, Iberis, Cabiris, Sclavis, Hunnis, Vandalis, Getis, et omnibus quotquot de Manentis abominabili secta erant, Lazis item et Alanis, nec non Chaldis et Armeniis, aliisque omnis generis nationibus, multarum linguarum exercitu collecto, omnem orientem in suam potestatem redegit, postremo postquam partibus Thraciae appropinquasset, Byzantium occupare vi conatur, equitibus bene armatis et lapidum iactoribus pedestribus, funditoribus item et scutatis innumeris valde roboratus, insuper et machinis bellicis obsidionalibus

κρατυνόμενος. μεθ' ὧν πολλάκις τοῖς κατ' ἡπειρον τείχεσι προσβαλὼν ἄπρακτος ἀποκρούεται, τοῦ βασιλικοῦ παιδὸς Θεοφίλου αὐτοῖς ἐπιόντος καὶ διαγωνιζομένου τὰ μάλιστα, ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦ πατρὸς Μεχαὴλ ἔσθ' ὅτε ὑπεξιώντος καὶ τοῖς ὑπεναντίαις ἐπιτιθεμένου αὐτόχειρος. ὃθεν ἀμηχανῶν ὁ Θωμᾶς καὶ ἐπὶ ναυ-5
μαχίαν προέρχεται, πολλὴν ὀλκάδων σωρείαν ἐπαγόμενος, κἀκείσε παραπλησίως ἐνδυστυχεῖ· αὐταὶ γὰρ τῷ πολεμικῷ πυρὶ κατανά-
λωντο, τῆς περὶ τούτου παρὰ βραχὺ τὸ πρὶν διολλυμένης εἰδή-
σεως, τρηκαῦτα δὲ οὕτως ἀνευρεθείσης. Καλλίνικός τις τῶν
C ἐξ Αἰγύπτου, ἀνὴρ ἐχέφρων καὶ αὐτὸς μόνος εἰδήμων τότε, 10
παρρησιασάμενος ἔφη τῷ βασιλεῖ κατὰ Θωμᾶ συμπονήσειν αὐτῷ
πυρὰ θάλασσαν, εἴπερ προέλιτο. ὅς τεχνικῶς τότε συνθεῖς
τοῖς ναυάρχεις ἐπεχορήγησεν.

Ἐπὶ τρισὶ δὲ ὁ δειλαῖος ἐνεωτερίσατο ἔτεσιν. οὕτινος
νεωτερισμοῦ ἐπὶ βασιλείας Λέοντος τέρας τῶν ἀποφράδων ὥδε 15
προδίδεικται. ὥράθη κομήτης κατ' οὐρανὸν ἐν σχήματι σελή-
νῶν β' λαμπρῶς συνιουσῶν καὶ αὐδῖς διαιρεθεισῶν κατὰ διαφό-
ρους συστάσεις, ἐξ ὧν ἐκτύπωμά τι ἀκέφαλον ἐπλάσθη ἀνδρός,
δηλοῦν πως τῶν μετὰ ταῦτα παρεισαγαγόντων κατὰ Χριστιανῶν
τὸ ἀκέφαλον δόγμα τῆς στασιώδους αἵρέσεως, ἧ καὶ Θωμᾶν τὸν 20
ὑλάστορα, ὡς ἔοικε, κεφαλὴν καὶ ἀρχηγὸν ματαιάζοντα τῆς ἐξ

6. σωρείαν L. 9. ἀνευρεθείσης B, ἀνατρεθείσης L. 10. τότε] τότε L. 13. ναυάρχεις L. 16. σελήνων L.

non paucis instructus. Cum quibus moenia urbis versus orientem aggressus, eo infecta repellitur, imperatoris filio Theodosio in eos impetum faciente et quam maxime depugnante, cum subinde et pater eius Michael egressus invaderet adversarios proprio Marte. Unde in angustia constitutus, ad navale proelium progreditur, ingentem navigiorum numerum secum ducens. Atque ibi itidem male rem gerit: illa enim omnia bellico igne consumpta fuerat. Cuius quidem ignis conficiendi propemodum iam scientia deperdita fuerat, tunc autem sic denuo reperta. Callinicus quidam ex Aegypto, vir prudens solusque eam scientiam habens, sumpta loquendi audacia dixit ad imperatorem se contra Thomam ei sociam operam navaturum ad mare, si vellet: atque is ignem illum artificiose a se composuit praebuit navium praefectis.

Tribus autem annis perditus ille rebellavit. Cuius rebellionis sub imperio Leonis prodigium horrendum sic apparuit. Visus est cometa in caelo sub specie duarum lunarum clare sese coniungentium rursusque separantium per diversas coniunctiones, ex quibus figura quaedam hominis sine capite formata fuit, portendens quodammodo postea invectum contra Christianos dogma rebellis sectae acephalum, vel etiam Thoma illo pestifero tamquam capite et duce vano seditionis externorum in-

ἐτέρων διαστάσεως κεκτημένων πως προεφήτευσεν. ἤνδραγα-
θήκεσαν δὲ ἐν τούτῳ ὁ τε Ὀλβιανός, καὶ Χριστοφόρος, τηνη-
καῦτα μύγιστρος γεγονώς, οὗ οἱ υἱοὶ Βαρσάκιός τε καὶ Νάσαρ V. 16
πατρικιοί, καὶ Κατάκυλας αὐτοῦ Μιχαὴλ βασιλέως ἐξάδελφος
5 καὶ πατρικίος, περὶ ὧν προοδεήλωται· δι' ὧν τοῦ στασιώτου
τὰ φάρμακα δισκοιέδαστο.

Καὶ οὕτω φασὶ τὰ κατὰ Θωμῶν ἀκριβέστερον διεξιστο-
ρεῖσθαι. οὗτος γοῦν ὁ μουλτίων, ἐκ πατρίδος οἰκτρῶς καὶ τύ-
χης ἀφανοῦς γεγονώς, τῶν ἀναγκαίων εἰς τὸ ζῆν χάριν εἰς τὴν
10 Κωνσταντίνου καὶ βασιλεύουσιν πόλιν εἰσῆλθεν, καὶ κολληθεὶς
τινι-τῶν πατρικίων (Βαρδάνης οὗτος ἦν ὁ λεχθεὶς) ἐγκλήματι μὲν
μοιχείας παρὰ τούτου τοῦ ἀνδρὸς ἐάλω, ἦν ὑπέθετο καταπρά-
ξασθαι τούτῳ Νικηφόρος ὁ τηνηκαῦτα τὸ βασιλεύειν λαχών, τῷ
Βαρδάνῃ βασκαίνων διὰ τὴν προσοῦσαν καλοκαγαθίαν αὐτῷ·
15 φεύγων δὲ τὴν ἐπὶ τῇ μοιχείᾳ δίκην, ἦν καταπράξασθαι μὲν B
ἐπειράθη, οὐκ εἰς ἔργον δὲ προέβη, εἰς Συρίαν ἀπέδρα. καὶ
πρῶτον μὲν τὴν εἰς Χριστὸν ἐξήρηται πίστιν, καὶ χρόνον συ-
χνὸν ἐν αὐτοῖς διατρέψας, ὥσει ε' καὶ κ' παρελκυσθῆναι ἐνιαυ-
τούς, ψευδῆ φήμην ἐαυτῷ περιποιεῖται, Κωνσταντίνον εἶναι
20 αὐτὸν εἰσηγούμενος τὸν Λέοντος καὶ Εἰρήνης. οὗτος δὲ ἄρα
διὰ τὴν μοχθηρίαν τῶν τρόπων μετὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῆς βα-
σιλείας ἐστέρηται καὶ ἐξ ἀνθρώπων ἠφάνισται μετὰ βραχὺ τῆς
ἐκπτώσεως, καὶ ὁ τοῦδε νεκρὸς ἔν τινι κατετέθη σορῶ τότε τῶν

1. προεφύτευσεν L.

structae quodammodo praenuntians. Strenue autem rem gesserunt in hoc bello Olbianus et Christophorus, tunc magister factus, cuius filii Barsacius et Nasar patricii; Catacylas item ipsius Michaelis imperatoris patruelis, et ipse patricius, de quibus a nobis iam dictum. Per hos rebellis illius venena dissipata.

Hoc etiam modo dicunt de Thoma rem accuratius per historiam tradi. Iste rebellis, ex patria misera et conditione obscura oriundus, rerum ad vitam sustentandam necessariorum gratia in Constantini imperatoriam urbem venit. Cumque se applicasset cuidam patricio (Bardanes iste fuit, de quo diximus), crimine adulterii ab hoc viro reus fuit factus, ad quod perpetrandum hortatus eum fuerat Nicephorus illo tempore imperator, Bardani invidens propter insitam ei probitatem. Reus autem factus crimine adulterii, quod perpetrare quidem conatus fuerat, sed in actum non devenerat, in Syriam profugit. Ac primum quidem fidem in Christum abnegavit: dein cum satis longo tempore inter ipsos habitasset, elapsis iam viginti quinque annis, falsam famam sibi acquirat, Constantinum se esse dictitans, illum Leonis et Irenes filium. At is propter morum improbitatem et oculis et imperio orbatus fuerat, ac non multo post, ut imperio excederat, e medio sublatus fuit, cadaver autem

ἐν τῇ βυσιλευούσῃ σεμνεῶν. ἀλλ' ὄγε παλαμναῖος οὗτος ἀνὴρ
 μετὰ Σαρακηνῶν διαζῶν, ὑποσχέσει τούτους ἐπαιρεῖ λαμπραῖς,
 ὡς ὑποτελῆ ποιήσιν αὐτοῖς τὴν Ῥωμαίων ἀρχήν, εἰ καὶ χρήματα
 C ἱκανὰ καὶ στρατὸν ἀξιόχρεων δοῖεν πρὸς τὸ ἔργον αὐτῶ. καὶ δὴ
 τῶν αἰτουμένων τυχὼν ἐστρατεύει κατὰ Ῥωμαίων εὐθύς, ποιῆ- 5
 ται δὲ καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἐγχειρουμένων νῖον ἀνθρώπιον τι
 μιζοβάρβαρον εὐρηκῶς, μετὰ τῆς ψυχικῆς φαυλότητος καὶ ἀνοίας
 ἔτι δὴ καὶ δυσμορφίαν σώματος δυστυχοῦν καὶ ἄλλα τῶν τού-
 του· ὃ δὴ καὶ Κωνσταντῖον ἐπιτρέπει καλεῖσθαι, ἀπόμοιράν τε
 τούτῳ Σαρακηνῶν στρατεύματος δοὺς σὺν αὐτῷ εἰς τὰ Ῥωμαίων 10
 εἰσβάλλει ἤθη. Αἰὼν δὲ τότε καιροῦ τούτων ἦν βασιλεύς, ὁ
 Βάρδα μὲν τοῦ πατρικίου υἱός, ἐξ Ἀρμενίων δὲ κατάγων τὸ γέ-
 ρος· οὐ πολυωρίας δὲ ἀξιώσας τὸ ἐπιφθὲν Ῥωμαίοις κακόν, σχε-
 D διάσας δὲ πληθὸς στρατεύματος βραχὴν καὶ καθηγεμόνα στρα-
 τιώτην μᾶλλον ἢ στρατηγὸν ἐπιστήσας κατὰ Θωμᾶ ἀποστέλλει. 15
 καὶ δὴ τῶν στρατευμάτων ἀμφοτέρων συμπεσόντων ἀλλήλοις
 κατὰ τι τῶν ἐν τῇ ἔῳ χωρίων, πταίει μὲν ὁ τοῦ βασιλέως στρα-
 τὸς καὶ εἰς φυγὴν τρέπεται· ἐπ' ἀδελὺς δὲ ὁ ὑποστῆτης γενόμε-
 νος πάντα πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον ἐπιτρέχει καὶ πρὸς βίαν τὰ ἐαν-
 τοῦ ποιεῖται φρονεῖν. 20

Ὁ πολὺ δὲ τὸ ἐν μίῳ, καὶ Μιχαὴλ Λέοντα φρονεῖ καὶ
 τὴν βασιλείαν ἐκδέχεται. ὁ δὲ γε στασιάρχης Θωμᾶς, ὡς μὴ

2. τούτοις ἐξαιρεῖ I.

8. δὴ] δὲ I.

14. οὐ βραχὴ L.

cuius loculo impositum in quodam augustali imperatoriae urbis. Iste vero
 sceleratus homo cum apud Saracenos viveret, pollicitationibus istos sol-
 licitavit, se tributarium illis facturum Romanorum imperium, si et pe-
 cunias, quantum satis, et exercitum idoneum ad eam rem ei praebeant.
 Et ecce petitis potitus mox expeditionem suscipit in Romanos: adoptat
 etiam propter magnitudinem rerum susceptarum, filium homuncionem
 quendam semibarbarum nactus, cum animi improbitate et amentia etiam
 corporis et deformitate et ceteris laborantem, atque Constantium iubet
 appellari, cumque partem ei Saracenorum exercitus tradidisset, cum illo
 in Romanorum ditionem impetum facit. Leo illo tempore erat imperator,
 Bardae quidem patricii filius, sed genus ducens ex Armeniis. Cum autem
 hic non magna cura dignum existimaret imminens Romanis malum, ex-
 temporalis opera collegit numerum copiarum exiguum, impositoque eis
 duce, aut gregario potius milite quam duce, contra Thomam misit. Ac
 concurrentibus utrinque exercitibus apud oppidum quoddam in oriente,
 vincitur imperatoris exercitus atque in fugam vertitur. Cumque sine
 metu esset desertor, per totum orientem grassabatur omnesque vi cogebat
 suarum esse partium.

Nec multo interfecto tempore Michael Leone interfecto imperium
 suscipit. Princeps autem seditionis Thomas, ut cui non esset satis

ἀρκούσης αὐτῷ τῆς κατὰ γῆν ἐπικρατείας σχεδὸν ἀπίσης, ἥδη τὸ ναυτικὸν ἔσαν τὸ ὑπὸ Ῥωμαίους ὄν, πλὴν τοῦ βυσιλικοῦ κληθέντος, ὑποποιεῖται, καὶ ναῦς πλείστους ναυπηγήσας ἐτέρους σίτου τε παραπομποῦς καὶ ἵππων τὰς τε πολεμιστηρίους, ταύτας **E** 5 κατὰ Λέσβον κελεύει μένειν αὐτόν· ὁ δὲ ἅμα μυριάω δὴ τινι στρατῷ καταλαμβάνει τὸν μεταξὺ Σησοῦ καὶ Ἀβύδου πορθμὸν, κατὰ νότου δὲ λιπὼν ἑαυτοῦ τὸν ψευδοκωνσταντίον καὶ ποιηθέντα υἱὸν ἅμα μεγίστην δυναστείαν τῶν προκατελιγμένων αὐτῷ **V.** 17 τὰ λοιπὰ καταδραμεῖν ἐπιτρέπει. δαιμόνων δὲ εἰσηγήσειεν οὐ- 10 τος καὶ μαντείαις ἡγμένος χρόνον ἡμέραν τοῖς συμπόταις προλέγει καθ' ὃν τῇ βασιλευσῆ προέλθοι πύλει ἐν ἀρρήτῃ δόξῃ τινί· ἥδη δὲ τῆς κυρίας ἐνστάσης αὐτῆς τῷ ὑπὸ τὸν Ὀλβιανὸν περιπίπτει στρατῷ, οὗ πρὸς βροχὴν μὴ ἐνεγκὼν τὴν ὀσμὴν φεύγει τε καὶ εὐθέως ἀλίσκεται. καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ὁ γενναῖος Ὀλ- 15 βιανὸς ἐκτεμὼν πέμπει τῷ βασιλεῖ Μιχαήλ· ὁ δὲ τῷ στασιώτῃ ταύτην καὶ ψευδωνύμῳ ἀποστέλλει πατρὶ. ἀλλ' οὗτος μὲν οὐδέν τι τῆς ἀπονομῆς ἤφιλετο, ἀλλ' ἅμα τῷ νηΐτῃ Λέσβοθεν ἤκουσι στύλῳ, καὶ αὐτὸς νηυσὶν ἱππυγωγοῖς κεκρημένος, νύκτα διωκοπῆσας ἀσέληνον, ἐκ παράλου τυπλοῦ τινὸς ὃ δὴ πρὸς τῶν ἰγγω- 20 ρίων καλεῖται Ὀρκύσιον, πολλυχοῦ περιουοῦται τῆς Θράκης λα- **B** θῶν, εὐρῶν δὴ πάντας Θρακίους κατηκόους αὐτῷ, καίτοι τοῦ βασιλέως, ὅτε δὴ φήμη περιηγγέλη ὡς διαβαίνει νηυσὶν ὁ ἀποστάτης τὸν κατὰ τὴν Ἀβυδὸν τῆς Θυλίτιδος πορθμὸν, ἐνστρα-

6. εἰσοῦ L.

21. εὐρῶν δὲ L.

22. φήμη περιηγγέλει L.

obtinere terram fere omnem, etiam rem nauticam universam Romanorum, excepta classe illa quae imperatoria dicebatur, in suam potestatem redigit, navesque plurimas fabricatas alias tritico et equis portandis, bellicas item, apud Lesbum exspectare iubet: ipse autem cum innumeris copiis occupat fretum inter Sestum et Abydum. Cumque Pseudoconstantium, quem adoptaverat in filium, cum maxima multitudine a tergo reliquisset, ea quae ipse nondum occupasset et reliqua essent pergrussari iubet. Iste porro daemonum monitis et vaticiniis impulsus tempus et diem praedicit convivis suis quo imperatoriam urbem esset ingressurus cum gloria quadam ineffabili. Iamque instante statuto illo die, in Olbiani exercitum incidit; cuius impetum cum ad breve tantum tempus sustinisset, fugam arripit statimque capitur. Eiusque caput egregius ille Olbianus amputatum mittit imperatori Michaeli: iste autem rebeli et patri falsi nominis transmittit. Sed is nihil a dementia remisit, verum una cum classe a Lesbo veniente, et ipse hippaginibus utens, nocte observata illumi, a maritimo quodam oppido quod ab illius loci hominibus vocatur Hircosium, in diversis Thraciae locis clam appulit invenitque Thracem universos sibi addictos; quamvis imperator, cum fama nuntiaret rebellem navibus traicere fretum apud Abydum, exercitum quendam

τεύσαντός τε κατ' αὐτοῦ ὀλιγίστω στρατῷ καὶ ἐκ πασῶν πόλεων Θρακικῶν ὡς συμμαχήσουσι βασιλεῖ πλίστες λαβόντος· ὁμοῦ ταύτας ἀπάσας παρ' οὐδὲν θεμένων αὐτῶν, πολὺς ὁ τύραννος ἐγγόνει, καὶ τούτων προσρύντων αὐτῷ. παραχρῆμα ὁ βασιλεὺς πρὸς τὴν πόλιν ὑπονοστεῖ, καὶ ὡς ἐπὶ τὰ κατ' αὐτὴν⁵ ἀσφαλέστατα διαθείς, πειζὸν ἄμα καὶ ναυτικὸν συναθροῖσκει στρατὸν ἐκ τῶν κατ' ἀνατολὴν ἤδη τοῦ ἀποστάτου ὑποχωρήσαν-
 C τος πρὸς γε βραχὺν χρόνον τῆς τυραννίδος ἀπηλλαγμένων. ἐνέησι δὲ βασιλεὺς καὶ πῦρ πολεμιστήριον ταῖς νηυσί, καὶ τὴν σιδηρῶν σχοῖνον ἀπ' ἀκροπόλεως μέχρι τοῦ πέριμθεν φρουρίου διέτεινεν,¹⁰ ὡς ἂν τὸ κατὰ τὴν πόλιν καλούμενον Κέρας μὴ ἐκ τοῦ στόλου τῶν ἀντιπύλων πημαιοίτο. Γρηγόριον δέ, πάλαι μὲν χρηματίσαντα στρατηγόν, δι' αἰτίας δὲ βασιλεῖ γεγονότα καὶ διὰ τοῦτο εἰς Σκυῖρον, μίαν τῶν Κυκλάδων νήσων, φυγαδευθέντα, λαβὼν ὁ ἀποστάτης, ἄτε δὴ προσχωρήσαντα αὐτῷ, χειροτονεῖ στρα-
 15 τεύματος ἡγεμόνα μυρίων ἀνδρῶν, καὶ τοῦτον πρόδρομον αὐτοῦ κατὰ τῆς βασιλευσύσης προπέμπει, ἀλλὰ δὴ καὶ στόλον ναυτικῶν ἀνδρῶν, ἵνα δὴ ἄμφω κατὰ ταῦτόν ἐν τῇ Κωνσταντίνου γένοιτο πόλει. καὶ δὴ γέγονε τοῦτο ταχέως, συνελθόντες ἀλλή-
 20 τοις ἀπὸ τε γῆς καὶ θαλάττης κατὰ τὰς Βαρβύσου τοῦ ποταμοῦ²⁰
 D ἐκβολάς, οὐδὲ τῆς σιδηρέως ἔξαρκισύσης σειρῆς κωλύσαι τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον πλοίων. μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ αὐτὸς σὺν

6. πειζῶν ἄμα καὶ ναυτικῶν L.
 τὸν L.

8. βραχὺ χρόνον L.
 19. ταχέως L.

18. κατ' αὐ-

peregrinum eduxisset contra eum et ex omnibus civitatibus Thracicis fidem auxilii praestandi et societatis accepisset. Sed istis eam negligentibus, magna incrementa capit tyrannus, his etiam ad eum confluentibus. Statim igitur imperator in urbem revertitur, atque ut licebat ea firmata, terrestres simul et navales collegit copias ex orientalibus, qui post discessum desertoris iam aliquantisper tyrannide liberati erant. Immisit autem imperator etiam ignem bellicum navibus, atque ferream catenam ab arce usque in castellum ex adverso extendit, ne urbis Keras quod vocatur (i. e. Cornu) ab hostili classe infestaretur. Porro Gregorium, qui olim quidem fuerat dux militaris, sed in offensionem imperatoris venerat atque ob id in Scyrum unam ex Cycladibus insulis relegatus fuerat, hunc inquam nactus desertor, utpote ad ipsum se conferentem, praeficit exercitui decem mille virorum, atque hunc praecursorem suum adversus imperatoriam urbem mittit, simul autem et classem nauticumque exercitum, ut ambo eodem tempore Constantinopolin pervenirent. Id quod cito admodum factum fuit, cum convenissent terra marique ad Barbysii fluvii ostia, neque ferrea illa catena valuisset prohibere adventum navium hostilium. Nec multo post ipse etiam cum octoginta millibus ad-

π' χιλιάσιν ἐπιστατεῖ τῇ πόλει, ἐπὶ δὲ τῷ προτέρως ποιηθέντι
 τῷ καὶ ἕτερον ἀναδείκνυσιν, Ἀναστάσιον ὄνομα, πύλαι μὲν εἰς
 τοὺς καλουμένους τελέσαντα μοναχοὺς, εἰς κοσμικῶν δὲ τρόπων
 φανλότητι τάξιν ἐληλυθότα, αἰσχρὸν τὸ εἶδος, ὥστε δοκεῖν ἔξ
 5 οἰνοποσίας Ἰνδογενῆς εἶναι, μοχθηρότερον τῇ ψυχῇ ὑπὸ ἐμπλη-
 ξίας ἐσχάτης. μετὰ τούτου οὖν καὶ παντὸς τοῦ στρατοῦ προσ-
 βάλλει τῇ πόλει, ἅμα τῷ φανῆναι οἰόμενος ἀνοιγῆναι τὰς πύλας
 αὐτῷ. ἐπεὶ δὲ τῆς ἐλπίδος διαμαρτάνει, τῶν πολιτῶν μεθ'
 ἔβρειων ἀποπεμψάντων αὐτόν, σκηνοῦται κατὰ τῶν σεβασμῶν
 10 Ἀναργύρων νεῶν, καὶ πάντας ἔσχεν ὑπηκόους τοὺς κατὰ τὸν
 Θράκιον οἰκοῦντας Βοόσπορον. εἶτα πύλεμον μετὰ τῆς πόλεως V. 18
 συγκροτεῖ τοξέμασις ὑφάτοις καὶ τοῖς ἐκ τῶν πετροβόλων λίθοις
 ὀργάνων, μάλα δὲ κατὰ μέρος τῶν Βλαχερνῶν ἐπιπέτων ταύτην
 ἐλεῖν. ὄθεν δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ ἀναβὰς ἐπὶ τῆς ὀροφῆς
 15 τοῦ τῆς θεοτόκου ναοῦ τὸ πολεμικὸν σημεῖον πήγνυσι, κελεύει
 δὲ καὶ Θεόφιλον τὸν υἱὸν λαβεῖν γε τὸ νικοποιὸν τοῦ σταυροῦ ζύ-
 λον καὶ τὴν σεβαστὴν ἐσθῆτα τῆς θεομήτορος, καὶ περιελθεῖν
 τὸν τοῦ Βυζαντίου τείχους περίβολον μετὰ λιτανείας, σὺν ἅμῃ
 τῇ ἱερῷ κλήρῳ καὶ τοῖς ἄλλοις πολιταῖς, τῆς θείας ἐπικουρίας
 20 δεόμενον. παρατάττεται δὲ παντοίῳ πολέμῳ εἶδει ὁ ἀποστάτης
 καὶ μηχαναῖς· ἄλλ' ἔξ ὑπερδεξίου οἱ τοῦ βασιλέως ταῖς τε βο-
 λαῖς καὶ τοῖς ἀντιμηχανήμασι κειρημένοι διωθοῦνται τοὺς ἐναν- B
 τίους, ὥστε καὶ κλίμακας καὶ χελώνας κριούς τε καὶ πῦν εἰ τι

1. ἐπίσταται L.

4. φανλότητα L.

suit ad urbem. Adoptavit etiam, post priorem adoptivum filium, alte-
 rum quoque, Anastasium nomine, qui olim quidem monachus fuerat, sed
 ad secularium improbitate morum ordinem defecerat; turpi facie, ut vi-
 deretur ob vinolentiam ex India oriundus, sed peiore animo propter ex-
 tremam vecordiam. Cum isto igitur et universo exercitu accedit ad ur-
 bem, simul atque apparuisset putans apertum iri portas sibi. Cum au-
 tem haec spes eum fessellisset, civibus cum contumelia ablegantibus,
 tabernacula ponit apud venerabilium Anargyrorum templum, omnes-
 que habuit sibi subiectos eos qui in Thracio habitabant Bosphoro. Deinde
 bellum adversus urbem instaurat cum sagittis innumeris et lapidibus ex
 machinis ad id paratis, potissimum a parte Blachernarum sperans se
 eam capturum. Quapropter et Michael, consensu tecto templi deiparae,
 belli signum figit: iubet etiam Theophilum filium sumere lignum crucis
 victoriae efficiens venerandamque vestem deiparae, et obire moenium
 Byzantii ambitum, supplicando, una cum sacro clero aliisque civibus,
 divinum auxilium implorantem. Oppugnat ergo desertor omni genere
 bellandi atque machinis. Sed ex superiore loco ii qui erant cum impe-
 ratore, iacibus et machinis contra instructis usi, repellunt adversarios,
 ita ut scalas et testudines et arietes et quidquid eiusmodi esset instru-

τοιούτον ὄργανον λιπόντας ὑπὸ τὰς ἰδίας διαδρᾶναι σκηρᾶς. ἀλλὰ καὶ ὁ ναυτικὸς τοῦ ἀποστάτου στρατὸς καὶ αὐτὸς τῷ ἄρχῳ κεχηρμένους πυρὶ, κυκλοῖ τὴν πόλιν τούτῳ τε καὶ τοξεύμασιν ἀριθμοῦ πλείοσι, πρὸς δὲ καὶ τετρασκελέσιν ἐλεπόλεσι καλουμέναις, πνεύσαντι ἐναντίῳ πνεύματι ἀποκρούεται, ὅτε δὴ καὶ χει- 5
μερίου τῆς ὥρας οὔσης.

Ἦδη δὲ τοῦ ἡλίου ταῖς ἀρκτιώοις οἰκήσεσιν ἐπιθέοντος διὰ τε τοῦ πεζικοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ στρατοῦ προσβάλλει τῇ πόλει κατ' ἐκεῖνο μάλα τὸ μέρος ὃ δὴ Κέρας τὸ σχῆμα καλεῖται, τετρασκελεῖς ἐλεπόλεις κατασκευάσας καὶ ἐκ τῶν πεμπομένων δι' 10
C αὐτῶν ἀπὸ τῶν νεῶν λίθων κατασειεῖν τὸ τεῖχος οἰόμενος. ὁ δὲ γε βασιλεὺς τισι τῶν ἐναντίων διὰ τοῦ τείχους εἰς λόγους ἤλθεν ἀμνηστίαν τῶν ἐργασμένων αὐτοῖς ἔξειν, εἰ μεταμεληθεῖεν, παρεγγυῶν· οὐ πείθει δὲ τούτοις, ἀλλὰ στρατόν τινα καθοπλί-
σας ὀλέκιστον, ἀθρόον τῆς πόλεως ἔξεισι καὶ τοὺς ὑπαντήσαντας 15
αὐτῷ κατὰ κράτος νικᾷ, καὶ κατὰ θάλατταν δὲ τοσούτον ὥστε τὰ πλοῖα πρὸς γῆν διοκίλλαντας συνδεδεμένα πρὸς τοὺς ἐκ τῆς χέρσου μαχομένους ἀναφυγεῖν καὶ τὸν ἐκ θαλάττης ἀπαγορεύεσθαι πόλεμον, ἐκόντας τε πολλοὺς τῶν πολεμίων προσχωρῆσαι τῷ βασιλεῖ. ἐν οἷς καὶ Γρηγόριος, συνελκύσας ἑαυτῷ καὶ τινα 20
D μοῖραν βραχεῖαν στρατοῦ καὶ κατὰ νίκτα τινὰ λαβόμενος εὐκαιρίας, φεύγει πρὸς τὴν Θράκην καὶ κατὰ νότον γίνεται τοῦ τυ-

1. λιπόντας L. 3. κυκλῶν conl. B. 9. μάλα] fort. κά-
λιν. 15. ἀθρόων L. 17. διοκίλλαντα L. 22. νότον L.

menti relinquerent inque sua diffugerent tabernacula. Sed et navalis exercitus desertoris ipse etiam humido utens igne, oppugnans urbem illo, et sagittis innumeris, insuper et machinis quaternorum crurum, flante adverso vento reillicitur.

Sole autem iam septentrionalia lustrante, terrestri et navali exercitu oppugnat urbem, illa praecipue parte quae Keras (i. e. Cornu) a figura vocatur, machinas cum quaternis cruribus fabricatas, atque missis per eas lapidibus e navibus muros se concussurum putans. Ceterum imperator cum quibusdam ex hostibus de muro collocutus oblivionem et veniam patratorem, si paenitentiam prae se ferant, promissit, sed non persuasit. Itaque postquam exercitum perexiguum armasset, subito ex urbe erumpit et occurrentes sibi magna strage vincit; pariter et in mari, ut navibus ad terram actis et colligatis, ad eos qui in continente pugnabant confugerent, in mari pugnare haud sustinentes, multique ex hostibus ad Michaellem deficerent; inter quos et Gregorius, abstrahens secum partem quandam exercitus, atque nocte quadam nactus opportunitatem, properans se confert in Thraciam et a tergo fit tyranno.

ράννου. ἀλλ' ὄγε στασιάρχης ἅμα τῷ τοῦτο μαθεῖν στρατεΐει κατὰ Γρηγορίου, καὶ τοῦτον καταλαβὼν ἄναιρεῖ, καὶ πάλιν εἰς τὴν πόλιν ἔλθων τῆς ἐξ ἀρχῆς ἔχεται προσεδρείας, γράμμουσι τε πεπλασμένοις, ὡς κατὰ τε γῆν καὶ θάλασσαν εἶη νενικηκώς, τῷ 5 κατὰ τε τὴν Ἑλλάδα καὶ τὰς νήσους ἀπάσας ναυτικῶ ἔξαπατήσας ἀναχθῆναι κελεύει καὶ τῷ βασιλεῖ διαμάχεσθαι. καὶ δῆτα πλοῖα σιταγωγὰ τοῖς πολεμιστηρίοις προσκαθοπίσαντες πανθυμαδὸν ἀναπλέουσι, προσορμίζονται τε τῇ τῶν καλουμένων Βυρίδων Β ἀκτῆ, τῶν προτέρων οὐκ ἐλάττους οὔσαι τὸ πλῆθος· καὶ γὰρ 10 εἰς ᾗ καὶ ᾗ ὁ τοῦτων ἠΐξητο ἀριθμὸς. ἔμελλε δὲ ἄρα ἔκ τε νοτίου μέρους καὶ βορείου τῆς πόλεως αὐτῇ προσβαλεῖν ταῖς ναυσίν. βασιλεὺς δὲ προσφθάσας ἀποστέλλει πυρφόρους ναῦς, αἱ δὲ ταῖς τῶν ἐναντίων ναυσὶ κατὰ τὸν εἰρημένον ἐπιθήμεναι χώρον, ὡς V. 22 μὲν ὀλοκαυτοῖσιν αὐτῶν, ὡς δὲ σκεδαννύουσιν, τὰς πλείους δὲ 15 τούτων αὐτῶν συλλαμβάνουσιν ἀνδράσιν αὐτοῖς καὶ τῷ βασιλεῖ προσάγουσιν.

Ἀκτικοῦς δὲ Μορτάγων ὁ κύριος Βουλγαρίας ὅσα τε καὶ οἶα κατὰ τὴν βασιλῖδα πόλιν συνηέχθη γενέσθαι, διαφρεσβένεται πρὸς βασιλέα καὶ συμμαχεῖν αἰτεῖται αὐτῷ· αἱ γὰρ ὑπὸ 20 Λέοντος τοῦ βασιλέως πρὸς αὐτοὺς τριακοντούτεϊς σπονδαὶ ἦδη τὴν πρώτην δεκαετηρίδα συνεπλήρουσαν σχεδόν. ἀποδοχῆς δὲ μεγάλης ὁ βασιλεὺς τὴν γνώμην αὐτῶν ἀξίαν κρίνας ἀπολογεῖται μὴ

1. τῷ om. L.
22. ἀξίως L.

6. καὶ δὴ τὰ L.

11. προσβαλλεῖν L.

Sed rebellionis princeps, simul atque id intellexit, cum militari manu aggreditur Gregorium captumque interficit, reversusque ad urbem obsidionem continuoat, litterisque fictis, quasi terra marique vicisset, decipiens, naves e Graecia insulisque universis subvehi iubet ad proelium cum imperatore committendum. Itaque navibus vehendo frumento bellicisque instructis unanimiter provehuntur appelluntque in littore Byridensi, haud minore numero quam priores: nam ad ccc. earum excreverat numerus. Erat autem et ab australi et a boreali parte urbem navibus aggressurus. Sed imperator praeveniens misit igniferas naves, quae hostiles naves in loco praedicto adortae partim comburunt integras, partim dispergunt, plerasque autem capiunt una cum hominibus et imperatori adducunt.

Cum autem audivisset Mortagon Bulgariae dominus quae quantaque imperatoriae urbi accidissent, per legationem agit cum imperatore, deprecaturque sibi societatem belli. Nam foedus illud tricennale sub Leone imperatore cum ipsis factum iam fere primum decennium implebat. Sed imperator, quamvis magnopere probandam iudicaret voluntatem ipsorum, se excusavit, haud oportere eos inter quos conventum sit tanto tempore

χρῆναι τοὺς ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ὠμολογηκότας Χριστιανικῶν αἱμάτων ἀφέξεισθαι ἐπὶ τῷ τῶν στασιωτῶν πολέμῳ τὰ καλῶς
B δόξαντα καταλύειν· φιλοφρονησάμενος δὲ αὐτοὺς τῆς προθυμίας ἀξίως πρὸς τὴν ἑαυτῶν ἀποστέλλει. ἀλλ' οὗτοι μὲν κατ' οὐδὲν τῶν τοῦ βυσιλέως φροντίσαντες λόγων κατὰ τε τοῦ τυράννου 5 στρατεύουσι καὶ εἰς τὰ Ῥωμαίων εἰσβαλόντες ἤθη κατὰ τὸν Κηδούκτου καλούμενον στρατοπεδεύονται χώρον. μαθῶν δὲ ὁ ἀποστάτης τὴν κατ' αὐτοῦ τῶν Βουλγάρων ἔφοδον, τοῦ καταλειφθέντος αὐτῷ ναυτικοῦ λόγον οὐδένα ποιεῖται, ὅθεν δὴ τοῦτο πᾶν τῷ βυσιλεῖ προσχωρεῖ· ὅλος δὲ τοῦ πεζοῦ στρατοῦ γεγωνῶς 10 ἀπαίρει μὲν τοῦ προσεδρεύειν τῇ πόλει, κατὰ δὲ τὸ εἰρημένον χωρίον προσβαλὼν τοῖς Βουλγάροις κατὰ κράτος ἤττυται. καὶ πλείστοι μὲν τῶν αὐτοῦ κτείνονται καὶ πυρπολοῦνται πρὸς τούτων· οἱ δὲ περιλειφθέντες ὡς εἶχον σθένους σκεδάννυνται πον.
C λείαν δὲ πολλὴν τῶν πολεμίων οἱ Βούλγαροι συμφορήσαντες πρὸς 15 τὴν ἑαυτῶν ὑποστρέφουσιν.

Οὐκ ἀπολήγει δὲ καὶ οὕτως πράξας κακῶς τῆς ἀπονοίας ὁ τύραννος, ἀλλὰ τοὺς σκεδασθέντας συλλέξας [καὶ] πρὸς τὴν καλουμένην Διάβασιν, ὥτε δὴ πρὸς τὸ στρατοπεδεῦσαι πάντα οὐσαν ἐπιτηδείαν, διὰ τε τὴν τῶν ἵππων νομὴν καὶ πρὸς τὴν ἄλλην 20 χρεῖαν τῶν ἀνθρώπων ἀφθονωτέραν τυγχάνουσαν, ἐκεῖσε ἀκηνούται τῷ τέλματι τοῦ χωρίου θαρρήσας, ἐκεῖθ' ἐν τε ὡσπερ ἐξ ἀκροπόλεως, ὄντως τύμνος ὢν, συχνᾶς ποιεῖται καταδρομῆς καὶ τὰς πλησιαζούσας πυρπολεῖ κόμας. ὅπερ δὴ μαθῶν ὁ βα-

abstinere a Christiano sanguine, propter rebellium bellum ea quas recte probassent et decrevissent rescindere. Condigne ergo pro ipsorum promptitudine atque humane exceptos habitosque in patriam dimittit. Sed isti, nihil curantes imperatoris dicta, adversus tyrannum infesto exercitu proficiscuntur, atque apud Cedocti locum ita dictum castra ponunt. Porro desertor, cognito Bulgarorum hostili adventu, relictae quidem a se classis rationem habet nullam; unde etiam ea tota imperatori se adiunxit: totus autem terrestri exercitui intentus ab obsidenda urbe discedit et apud praedictum locum congressus cum Bulgaris ingenti clade afficitur, plurimique suorum occiduntur et cremantur, reliqui autem quantum possunt fugientes disperguntur. Multis autem spoliis hostium congestis Bulgari in patriam revertuntur.

Non desinit tamen, quamvis re ita male gesta, tyrannus insanire. Sed postquam dispersos collegisset, ducit ad Diabasin locum ita dictum, castris omnino idoneum, pabulis equorum rebusque aliis ad usum hominum abundantiorum: illic tabernacula ponit, palude illius loci tutum se fore ratus, atque inde tanquam ex arce verus tyrannus crebras facit incursiones proximosque vicus incendiis vastat. Quo intellecto imperator

σιλεὺς Μιχαήλ, ὡς εἶχε δυνάμειος, εὐαρίθμητον σχεδιάζει στρα- D
τὸν καὶ κατὰ τοῦ τυράννου πρὸς τὸν εἰρημένον ἔρχεται χῶρον
σὺν κόσμῳ στρατηγεσίας παντί, λόγοις καὶ ταῖς ἄλλαις ὑποσχέ-
σεισι τοὺς συνόντας ἐπιρωννύς. ὁ δὲ τύραννος πλήθει πολλῶ
5 δὴ μάλα ὑπαντιάζει τῷ βασιλεῖ, σχηματίζεται τε φυγὴν, ὥστε
τὸν τοῦ βασιλέως στρατοῦ διαλυθῆναι συνασπισμόν· διαμυρτά-
νει δὲ τοῦ σκοποῦ, μήτε τὴν τάξιν τοῦ βασιλικοῦ διαλύσας στρα-
τοῦ, μήτε τοῖς ἑαυτοῦ συναφθῆναι οἷός τε γεγονώς, ἀλλὰ τῶν
ἐναντίων μὴ ἐνεγκῶν τὴν ὀρμὴν, ὡς εἶχε τύχους, χρῆται φυγῇ
10 καὶ πρὸς τὴν Ἀρκαδιούπολιν σὺν τισι τῶν ἑαυτοῦ διασώζεται. E
ὁμολογήσαντας δὲ αὐτῷ τοὺς πλείστους τῶν στασιωτῶν ὁ βασι-
λεὺς εἰληφῶς ἐπέρχεται τῇ πόλει αὐτῇ καθ' ἣν ὁ τύραννος διεσώ-
ζετο, χάρακά τε περιβάλλει αὐτῇ καρτερὸν κύκλω. ὀλιγίστους
δὲ ὁ ἀποστάτης ἔχων ἔνδον τῆς πόλεως ἱππότητας, πολλάκις, ὅτε
15 δὴ πεφυρμένους διήθρει τοὺς ἐναντίους, ἠφίει κατ' αὐτῶν τού- V. 20
τους· ἀλλ' οὖν γε καὶ ταύτῃ μᾶλλον ἐπάνθανον ἢ ἔδρων οἱ δει-
λαιοι. ὁ δὲ γε βασιλεὺς ἐλέπολιν μὲν οὐ προσῆγε τῇ πόλει, φρι-
δοῖ μήτε τινα τοῦ λοιποῦ τῶν ὁμοδόξων ἕλφεισιν ἀναιρεῖσθαι,
μήτε μὴν δειχθῆναι τοῖς Σκύθαις ὡς δυνατὸν μηχαναῖς τὰς ὑπὸ
20 Ῥωμαίων ἁλῶναι πόλεις· λιμῶ δὲ καὶ προσεδρεῖα περιγενέσθαι
τοῦ τυράννου διέγνω. καὶ δῆτα πολλοῦ χρόνου διαδραμιόντος
τοσοῦτον ἐνδείται τῶν πρὸς τὸ ζῆν ὁ τύραννος ἀναγκαίων; ὥστε

13. καρτερῶν L. 15. διήθρει L. 16. Continuator p. 41 D.
καὶ φόνον οὐ ποιεῖ μὲν, πάσχει δὲ παρὰ τῶν ἐχθρῶν.

Michael, modico coacto exercitu adversus tyrannum in praedictum locum profisciscitur bene instructa acie, verbis et pollicitationibus suos confir-
mans. Tyrannus porro cum ingenti multitudine adversum profisciscitur, simulat autem fugam, ut imperatoris acies dissolvatur: sed ab hoc scopo aberravit, cum nec imperatoris exercitus ordinem turbaret, nec ipse cum suis coniungere se posset. Itaque adversae partis impetum sustinere non valens qua poterat equeritate fugit, atque in Arcadiopolin cum quibusdam ex suis evadit. Porro imperator, cum plerosque ex rebellibus in fidem accepisset, aggreditur ipsam urbem in quam tyrannus evaserat, vallumque ei circumdat undique firmum. Desertor autem paucissimos intra urbem habens equites, saepe, quoties scilicet sine ordine turbatos cerneret adversarios, immittebat his illos: sed hac etiam ratione plus patiebantur quam efficiebant perditū illi. Nullas autem imperator machinas admovit urbi, id cavens ut nec ex consortibus Scythiis posse quisquam gladio interficeretur, neque ostenderetur Scythiis posse machinis capi Romano-
rum urbes: verum fame et assidua obsidione tyrannum in suam potestatem redigere statuerat. Itaque multo tempore elapso adeo indigere coepit tyrannus rebus ad vitam necessariis, ut primo quidem omnem aeta-

πρῶτον μὲν πῦσαν ἄχρηστον ἠλικίαν καὶ φύσιν ἐκκενοῖ τῆς πό-
 λεως, εἴτε τῶν ἵππων αὐτῶν διὰ τὴν λιμὸν ἀποφθαρέντων, τῶν
 κρεῶν αὐτῶν, καὶ ταῦτα ὀδωδύτων, γεύσασθαι πείθει· προῆλ-
 B θον δὲ εἰς τὸ κώδιά τε καὶ τἄλλα σκύτη φαγεῖν. καὶ τέλος οἱ
 μὲν αὐτῶν διὰ τῶν πυλῶν λανθάνοντες, οἱ δὲ καὶ διὰ τῶν τει-5
 χῶν καθάπτοντες κάλους, ἄλλοι δὲ καὶ ἑαυτοὺς ῥιπτοῦντες κατὰ
 τὸ ἔδαφος καὶ τὰ μέλη συνθλώμενοι, ἀνωμολόγουν τῷ βασιλεῖ,
 καὶ σιγγνώμης τυχάνοντες καὶ ἀδείας Ἀναστασίῳ τῷ ψευδωνί-
 μῳ τοῦ τυράννου συνήπτοντο υἱῷ, τοῦ Βύζης ἐπειλημμένῳ πο-
 λισματος, ἐκ τούτου ἐν αὐτοῖς διαπολεμῆν τῷ βασιλεῖ ἤρημένῳ, 10
 ἴνῃ δὴ παρῆσχοι τῷ ἀποστάτῃ ἐν τῷ μύχεσθαι ῥαστώνῃ φυγῆς.
 εἰς δὲ λόγους ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐν τῇ πόλει ἐλθὼν καὶ τῶν εἰς αὐ-
 τὸν ἁμαρτημάτων λήθην μεθ' ὄρκων ὑποσχόμενος ἔξεν, κατὰ
 τοῦ τυράννου συνίστανται καὶ συσχόντες αὐτὸν προσάγουσι βασι-
 C λεῖ· ὁ δὲ γηθομένῳ ποδὶ κατ' αὐχένα πατίσας αὐτὸν χειρῶν 15
 ἄμφω καὶ ποδῶν στερηθῆναι κελεύει, ἐπὶ κοντοῦ τε ἀναρτῶσθαι
 πρὸς τούτῳ. ποινηλατούμενος δὲ ὁ δειλιῖος οὕτως ἐβόου μέγα
 “ἐλέησόν με, ἀληθῶς βασιλεῖ.” ἐρομένου δὲ τοῦ βασιλέως αὐ-
 τὸν εἴ τινες εἰεν κρυφίως συνεγνωκότες τῆς ἀπονομίας αὐτῷ,
 τάχα ἢ πολλῶν κατεῖπε ψευδῶς τῶν βασιλικῶν φίλων· ἀλλ' 20
 Ἰωάννης ἀνὴρ ἐπίκλησιν Ἐξαβούλλιος, ἐν πατρικίῳις τελῶν, τὸν
 τύραννον ἐπέσχευε εἰπεῖν, φήσας τῷ βασιλεῖ ὡς οὐ δέον κατὰ γί-
 λων πιστεῖν ἐχθροῖς. ἀλλ' ὁ μὲν τύραννος οὕτως δυστυχεῖς

10. ἠρημένων L.

11. συσχόντες L.

17. πρὸς τοῦτο L.

tem sexumque inutilem eiiceret ex urbe, deinde ipsorum equorum qui
 fame perierant carnes, easque iam olentes, gustare hortaretur: eosque
 deventum ut pelles aliaque coria comederent. Ac postremo eorum alii
 per portas clam egressi, alii de muris suspensis funibus demissi, alii
 proiciendo se ipsos in terram lapsi, fractis etiam membris, fidem impe-
 ratori promiserunt. Sed veniam securitatemque adepti ad Anastasium, *tyranni filium falsi nominis, sese conferebant, qui Byzae oppidum occu-
 paverat, indeque bellum inferre per eos imperatori cogitabat, ut scilicet
 pugnando praestaret desertori facultatem fugiendi. Sed cum imperator
 cum oppidanis collocutus eis delictorum oblivionem iuratus promississet,
 in tyrannum consurgunt comprehensumque adducunt imperatori. Qui,
 cum laeto pede eius collum calcasset, manibus ambabus et pedibus eum
 orbari iubet. atque in palo suspendi insuper. Cruciatibus autem exagi-
 tatus perditus ille sic clamabat magna voce, "miserere mei, o vere im-
 perator." Cumque interrogasset cum imperator, si qui essent occulte
 conscii eius amentiae, fortasse multos indicasset falso ex imperatoris ami-
 cis: sed vir quidam Iohannes rognomine Exabullius, patricius, prohibuit
 tyrannum dicere, affirmans imperatori haud oportere de amicis credere
 inimicis. Interim tyrannus sic misere finit vitam, mense Octobri iam*

καταστρέφει τὸν βλον μῆνός Ὀκτωβρίου μεσοῦντος ἤδη· εἰθὺς δὲ καὶ Ἀναστάσιον οἱ ἐκ Βύζης, ἐπειδὴ τὸν ἀποστάτην ἔμαθον ἀνηρῆσθαι, πεδήσαντες χεῖρας καὶ πόδας πρὸς βασιλέα κομίζουσιν, ὄντινα δὴ τῇ αὐτῇ τοῦ ψευδωνύμου πατρὸς καταδικά- D
5 ζει ποιῆ.

Ἐπεὶ δὲ τινες τῶν τοῦ τυράννου τὴν κολουμένην Πάνιον κατασχόντες πόλιν, ἄρτι μὲν τούτου ἀπεφθορότος, εἰς τὸ πο-
λεμῆν βασιλεῖ διέγνωσαν καταστῆναι, πρὸς ἣν ἐλθὼν ὁ βουσι-
λεὺς Μιχαὴλ καὶ λόγους εἰρηρικοὺς προτεινόμενος οὐδυμῶς πελ-
10 θει καταθέσθαι τὰ ὄπλα, γίνεται δὴ τι θεόθεν σημεῖον αὐτοῖς·
σεισμὸς γὰρ σφοδρὸς τό τε τεῖχος κατέβαλε καὶ τοῖς τοῦ βασιλέως
τὴν εἰς πόλιν δέδωκε πύροδον· ὃ τοῖς σεισμοσκόποις σημεῖον ἦτ-
της, ὅθεν γεγένηται τοῦτο. ἀλλὰ δὴ καὶ Ἡράκλειου ἡ πάλαι
Πέρηνθος κολουμένη, τὰ τοῦ τυράννου λαν νοσοῦσα, πρὸς τὴν
15 διὰ τῶν τοῦ βασιλέως λόγων θεραπείαν ἀντέσχεν· ὅθεν δὴ τῆς V. 21
ἐκ τοῦ θυλαττίου μέρους τοῦ τεύχους ἐπιδρομῆς τῶν βουσιλικῶν
πειραθεῖσιν στρατιωτῶν ἀλίσκεται τε καὶ τῆς τυραννικῆς ἀπαλ-
λάττεται νόσου ἀναμωτὶ καθάπυξ ὑπὸ τῶν ἐναντιῶν ληφθεῖσα.
ἐντεῦθεν δὴ βασιλεὺς πάντα κατήκου λαβὼν ἑαυτοῦ πρὸς τὴν
20 βουσιλίδα πόλιν ὑπονοστεῖ, καὶ ἰππικὴν ἐπιτελέσας ἀμύλλησιν οὐ-
δὲν ἀνῆκστον τοῖς στασιώταις ποιεῖται, πλὴν τοῦ διὰ μέσης τῆς

2. oi om. L. 13. ὅθεν] fort. ὀπόθεν. *cladem fore a qua parte
ruina facta fuerit.* 18. λειφθεῖσα L.

medio. Mox autem cognito rebellem interfectum, etiam Anastasium ex Byza constrictis manibus pedibusque ad imperatorem adducunt, quem eadem qua falsi nominis patrem coademaat poena.

Ceterum quidam ex tyranni asseclis occupata urbe quae Panion dicitur, cum, quamvis modo interempto illo, bellum gerere contra imperatorem statuisent, ad eam urbem profectus imperator Michael sermones pacificos praetendens haudquaquam persuasit ut arma deponeret. Fuit autem divinitus prodigium ipsis: nam terrae motus vehemens simul murum deiecit, et iis qui cum imperatore erant in urbem ingrediendi copiam fecit: quod contemplatoribus et coniectoris terrae motuum signum est cladis, unde etiam id factum est. Quin et Heraclea, quae olim Perinthus dicta, rebellionis morbo laborans ad verba imperatoris voluntatem erga ipsos declarantia obstinata fuit. Itaque ex maritima parte muri incursionem imperatoriorum experta militum, capitur et rebellionis liberatur morbo sine caede et sanguine ab adversariis occupata. Hinc imperator, postquam omnia sibi subiecerat, in imperatoriam urbem revertitur, celebratisque ludis circensibus nullam saevitiam exercet in rebelles, nisi ut per medium circum manibus post terga vincitis irent, et

ἰπποδρομίας εἰς τὰ ὀπίσω δεδεμένους τὰς χεῖρας ἵναί, καὶ τινὰς εὐθὺς φυγαδεῦσαι αὐτῶν. καὶ οὕτω θριαμβεῦει τὴν νίκην.

Ἐπὶ χρόνου δὲ ἐν ᾧ ἀποστασία προβεβήκει ἡ Θωμᾶ, ἀδελφῶς ἀπὸ Ἰσπανίας Ἀγαρηνοὶ ἐδήουν τὴν Ῥωμαίτιδα γῆν σὺν δέκα περικαμπέσι ναυσί, κατὰ δὲ τινὰς κ', τρόπῳ τοιῷδε. προσώ-5
 B. χθισαν τῇ χώρᾳ αὐτῶν διὰ τὸ μὴ πιωτάτην ὑπάρχειν καὶ εὐφο-
 ρον, καὶ πρὸς τὸν ἀρχηγὸν αὐτῶν εἶπον Ἀπόχαψιν “ἄρον ἡμῶς
 τῶν ἐντεῦθεν καὶ ἀπάγαγε εἰς εὐγειον τόπον, καὶ εὐζωῶμεν ἐκεῖ-
 σε.” ὣν τοῖς λόγοις παρακληθεῖς γενναίων ἀνδρῶν καὶ εὐόπλων
 στόλον εὐτρέπισεν, ἐξ ὧν πιασῶν νήσων ἐκράτησεν, ὥστε καὶ 10
 τῆς Κρήτης αὐτῆς· ταύτην γὰρ λαφὺ εὐζώνῳ ἐπηρεάσας ἐξηγμα-
 λώτισε καὶ πολλὴν λαφυραγωγίαν εἰσποιήσατο, καὶ ἀκριβῶς
 ἀναμμεμαθηκῶς τὸν χῶρον ἐκαλινόστησεν. τῷ δὲ ἐπιόντι καιρῷ
 μ' ναῦς ὃ Ἀπόχαψ ἐπισκευασάμενος ἐν ταύτῃ κατῆρε, καὶ τῷ
 ἀκρωτηρίῳ ταύτης προσέβαλε καὶ προσωρημισθῆ τῷ Χάρακι. 15
 C. διωρίσατο δὲ τῷ ὑπ' αὐτὸν λαφὺ ὅπως ἕκαστος τῶν πλοίων ἀνά
 εἴκοσι ἀνδρῶν καταλίποιεν, οἱ δὲ πάντες ἄλλοι εἰς τὸ τὴν νῆσον
 ληϊζέσθαι προχωρήσειαν ἐπὶ ἡμέρας γε ἰβ'. ἀποκινήσαντος δὲ
 τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν τοιαύτην ἐγχειρήσιν, ταύταις ἐπέβαλε πῦρ
 καὶ ὀλικῶς ἐπυρπόλησεν. ἐφευρηκότες δὲ ταύτας ἠθάλωμένους 20
 στασιάζειν κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ αὐτῶν τετολμήκασιν. καὶ ἀπολε-
 λόγητο πρὸς αὐτοὺς ὅτι “τῇ προτεραίᾳ κατεγογγύζετέ μου, ὧ

8. ἐπὶ χρόνῳ L. 14. τῶν L. 16. εἰς ἕκαστον et ἄν-
 δρας B. 17. καταλίποιεν L. 18. προσχωρήσειαν L.

quosdam eorum statim in exilium ageret. Atque sic triumphavit ob victoriam.

Tempore autem quo rebellio Thomae grassabatur, Agareni Hispanici secure et licenter vastabant Romanam ditionem cum decem rotundis navibus, aut secundum alios viginti, hac ratione. Offendebantur sua regione, quod non esset pinguis nec fertilis, atque ad ducem suum Aochapsin dixerunt “tolle nos hinc et abduc in secundum solum, ut bene vivamus illic.” Quorum verbis permotus strenuis viris et bene armatis instruxit classem, cum quibus omnes insulas in potestatem suam redegit, atque adeo ipsam Cretam. Hanc enim militibus bene accinctis cepit multamque praedam adeptus est, atque accurate recognita regione reversus est. Anno autem sequenti Aochaps navibus quadraginta in eandem insulam navigavit, cumque appulisset ad eius promontorium, stationem cepit ad Characem. Ceterum populo sibi subiecto praecepit ut apud singulas naves vicenos viros relinquerent, ceteri omnes in insulam praedatum discederent ad dies duodecim. Profecto autem populo ad negotium illud suscipiendum, navibus iniecit ignem easque totas combussit. Cum autem invenissent eas combustas, seditionem movere contra ducem ausi sunt. Atque is facti rationem apud eos exposuit, dicens “antea quidem

ἄνδρες ὁμόφυλοι, μὴ μεταναστεύειν ὑμᾶς πρὸς εὐζῶταν βεβου-
λημένον· καὶ διὰ τοῦτο ἤγαγον ὑμᾶς ἐνταυθοῖ, ἐν ᾧ γάλακτος
καὶ μέλιτός ἐστιν ἀπορρώξ.” οἱ δὲ ἀντεῖπον αὐτῷ “καὶ ποῦ δὴ
τέκνα ἡμῶν καὶ γυναῖκας εὐρήσομεν;” ὁ δὲ πρὸς αὐτούς “ἴστε
5 ὅτι αἰχμάλωσιαν ἐαυτοῖς πλείστην ἠγάγατε· ἐκ ταύτης οὖν ὑμῖν D
γυναῖκας ἀρμόσουσθε.” καὶ οὗτος ὁ λόγος ἀριστὸς ἐφάνη αὐ-
τοῖς, καὶ τοῦ στασιασμοῦ κατενύσθησαν, καὶ πυκνοῖς σκόλοψι
χάρακα περιέθεντο πρὸς ὀχυρότητα ἐαυτῶν διαρκεῖν ἐν αὐτῷ·
ἀφ’ οὗ ὁ τόπος μέχρι τῆς δεῦρο Χύραξ προσονομίζεται. μονά-
10 στις δὲ τις μετέπειτα προσφοιτήσας τῇ νήσῳ ἔφη αὐτοῖς ὅτι
“εἴπερ ὄλως ἐθέλοιτε καταδυναστεῦσαι τῆς νήσου, ἀκολουθή-
σατέ μοι· καὶ ὅποι στοχασάμενος παραδείξω ὑμῖν ἐπιτηδειότητα
κτίσεως, ἐκῆϊσε πόλιν οἰκοδομήσατε, δι’ ἧς τῆς νήσου ἐξουσιά-
σοιτε.” καὶ ἀπήνεγκεν αὐτούς εἰς τόπον καλούμενον Χάνδακα, E
15 ἐν ᾧ ἡ πόλις τούτων καθίδρυνται· καὶ ταύτην πέριξ ἐτάφρωσαν.
ἧς ὁ Ἀπόχαψ καθηγεμόνευσεν, καὶ θ’ καὶ κ’ Κρήσας πόλεις ἠν-
δραποδίσατο, μῦς μόνης μὴ ἀλωθείσης ἀλλ’ ἡ λόγῳ, ἀπολιορ-
κήτου μεινύσης ἕως ἄρτι, ὃ καὶ κεκλήσθαι ταύτη συνέδραμεν,
ἐχόντων τῶν οὐκ ἐπιτρόπων αὐτῆς σὺν ἐλευθερίᾳ ποιῶν τὰ Χριστια- V. 19
20 τῶν εἰθισμένα. ὣν τῆς ἐπιδρομῆς ὁ Θωμᾶς καὶ ἀλώσεως αἴτιος,
Ἀπόχαψ δὲ. οὗ παῖς μὲν Σαίπης ἐτύγγανε, Σαίπου δὲ Βάβδιλ,

1. μεταναστεύειν ἡμᾶς L. 2. ἤγαγον ἡμᾶς L. 3. ἀπορ-
ρώξ L. 8. πρὸς ὀχυρότητα L. 19. ἐκόντων L. 21. immo
Ἀπόχαψ τε.

obmurmurabatis mihi, tribules, abducere vos alio ad commode vivendum
volenti: atque ob id adduxi vos huc, ubi lactis et mellis est fluxus.”
At illi dixerunt ad eum “ubinam vero liberos nostros et uxores invenie-
mus?” Quibus ille “scitis vos plurimam praedam tulisse: ex hac igitur
uxores vobis adiungite.” Atque ista oratio grata ipsis visa est, se-
ditioque inter ipsos sedata. Tum densis palis vallum circumposuerunt
ad munitionem ipsis sufficientem; unde locus ille usque ad hoc tempus
Charax (i. e. vallum) vocatur. Monachus autem quidam ingressus insu-
lam dixit eis “si omnino cupitis in vestram potestatem redigere insulam,
sequimini me: atque ubi coniectura assecutus ostendero vobis idoneum
locum ad condendam urbem, ibi condite,” abduxitque eos in locum qui
dicitur Chandax, in quo urbs eorum sita est: atque cum fossa ducta
circumdederunt. Illi urbi praefuit Apochaps, atque undetriginta Creten-
sium urbes subiugavit, una sola non expugnata nisi λόγῳ (i. e. verbo),
non revera, ad hoc usque tempus; unde etiam appellari eam contigit
Hypologiorum; concessio incolis ut libere peragant Christianorum consue-
tas functiones. Illorum autem Agarenorum incursionis et expugnationis
urbium Thomas erat causa. Ceterum Apochapsidis filius erat Saipes,

ὅς ἐν Πελοποννήσῳ κατὰ τι θαλάσσης κλυδώνιον πρὸς γῆν σὺν
 νηὶ τῇ ἑαυτοῦ προσπαρεῖς, ἐν ἡμέραις τοῦ μακαρίτου Λέοντος
 βασιλέως, τηνικαῦτα δὲ στρατηγοῦντος Κωνσταντίνου τοῦ συν-
 ετόφρονος, ἐκεκράτητο, ᾧ τεσσαρακοντάπηχς τὸ ἐπάνωμον·
 οὔτινος Βάβδελ ἐτέλει ὁ Ζερκουνηὶς σύγγονος, ὁ πρὸ τοῦ νῦν 5
 ἀρχηγοῦ τῆς Κρήτης καθηγησόμενος.

Ἐν ταύτῃ δὲ τῇ νήσῳ Κύριλλος ὁ Θαυμάσιος, ὁ Γορτύνης
 ἐπισκοπήσας τῆς πόλεως, ὑπὲρ Χριστοῦ ὡς ἱερεῖον ἄμιμον
 Β ἐσφαγίαστο. οὗ τὸ τίμιον αἷμα μέχρι τῆς δεῦρο κατὰ τινα χῶ-
 ρον, καθὼς τινὲς φασιν, ἀνεξάλειπτον συντετήρηται· καθ' ὃν 10
 οἱ εὐσεβεῖς φοιτῶντες καὶ τοῦτο σπόγγῳ ἐναπομάττοντες δι' αὐ-
 τοῦ γε θεῖον μύρον ὑδρεύονται καὶ κατ' οὐδὲν ἄλλοιοῦσι τὸ χρω-
 μά τοῦ αἵματος. ἔτι δὲ καὶ ἡ τῶν τροφίμων σεβαστῶν παιδῶν
 αὐτῆς ἑβδομάς μετὰ πολλῶν ἄλλων ταφῇ ἀφίερωται, ἀναιρεθέν-
 των ὑπὲρ τῆς εἰς Χριστὸν ἀδιστάκτου καὶ εἰλικρινοῦς πίστεως. 15

Καὶ δὴ ἔκτοτε κατακεκράτηντο ἂν παρ' Ἀγαρηνῶν αἱ νῆ-
 σοι, εἰ μὴ βασιλεὺς Μιχαὴλ ὁ ἐξ Ἀμορίου ἔσχε φιλονεικότερον
 ἐλευθεριάσειν αὐτάς· καὶ δὴ πολυωρῆσας ἐνδελχῶς Κρατερῶ
 τῷ στρατηγῆτι Κυβερεωτῶν ἐντελιλατο πάσας τὰς ὑπ' αὐτὸν
 C ναῦς παρετοιμάσθαι καὶ ἀπᾶραι εἰς Κρήτην καὶ σπουδῇ πάσῃ 20
 τοὺς ταύτης οἰκήτορας Σαρακηνοὺς ὀλοθρεῦσαι. ὅς ἐκείσε παρα-

1. πελοποννήσῳ L.
 τῆς L.

4. τεσσαρακοντάπηχς L.

7. δε γορ-
 τύνης L.

Saipae autem Babbel, qui in Peloponneso tempestate quadam maris ad
 terram cum nave sua allieus, temporibus beati Leonis imperatoris, duce
 Constantino illo prudente, captus fuit, cui cognomen *τεσσαρακοντάπηχς*
 (i. e. quadraginta cubitorum). Huius autem Babbel erat Zercunes fra-
 ter, qui ante istum qui nunc est duce[m] Cretae praefuit.

Porro in hac insula Cyrillus ille admirandus, qui fuit Gortynae ur-
 bis episcopus, pro Christo velut immaculata hostia fuit immolatus. Cuius
 pretiosus sanguis usque ad hunc diem quodam in loco, ut quidam aiunt,
 indelebilis conservatur: quem locum pii homines frequentantes illumque
 sanguinem spongiis affricantes per eum divinum unguentum hauriant et
 nullatenus colorem sanguinis immutant. Praeterea etiam alumnorum ve-
 nerabilium et filiorum eius insulae septenarius, cum multis aliis, sepul-
 tura consecratus est, qui interfecti sunt pro fide in Christum indubitata
 et pura.

Et sane ab illo tempore mansissent in potestate Agarenorum insulae,
 nisi imperator Michael Amoriensis tantopere studuisset eas liberare. Ita-
 que cum esset assidue sollicitus, Cratero praefecto Cybereotarum prae-
 cepit ut omnes quas sub se haberet naves instrueret et in Cretam pro-
 ficisceretur atque omni studio Saracenos eam inhabitantes exterminaret.

γετόμενος σὺν ναυσὶν ὁ κατ' αὐτῶν πόλεμον ἤρεν ἕξ ἀνατολῆς ἡλλοῦ μέχρι τῆς δέσεως, καὶ κατὰ τοσοῦτον αὐτῶν ἐκυρίευσεν ὥστε πάντας καὶ ἀναιρήσειν βεβούλητο. ἀλλὰ κακοὶ ἀρχηγοὶ συνόντες αὐτῷ οὐκ εὐβούλως ἀνέστειλαν εἰρηκότες “ἡμεῖς γε πάν- 5 τας ὑποπίσαντες, οὐκ ἔτι πάντως οὗτοι τολμήσειαν τοῦ λοιποῦ πρὸς ἡμῖς ἀντιτάξασθαι. ἤδη νῦν τελέθει, κατὰ τὸν ποιητὴν ἄγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι. δυσπεφόρηκε γὰρ ὁ λαός. ἄγωμεν εἰς τὰς ἡμετέρας σκηνάς, καὶ πρῶτας ἐπιλαμπούσης ἀφιξώμεθα καὶ κατὰσχωμεν αὐτούς.” καὶ δὴ τοῖς ῥήμασιν αὐτῶν φρεναπα- D 10 τηθεὶς πρὸς τὰς σκηνάς αὐτῶν σὺν αὐτοῖς ἐπανέλυσεν. μηδαμῶς δὲ πεφροντικότες τῶν πρὸς σωτηρίαν ἀσφυλιῶν, ἀλλ' ὑπτιύσαντες δυστυχῶς πολλῶν τε κόπῃ κατευνασθέντες καὶ θανάτου ὕπνον ὑπνώσαντες, ἐπελθόντες νυκτὸς οἱ ἔχθροὶ σιδήρειον ὕπνον τούτοις ἐπήγαγον· οὐδ' εἰς τῶν ἐκείσε παρόντων τουρμαρ- 15 χῶν ἢ ἀρχόντων πολεμικοῦ ἐπιβῆναι πλοίου διεδύνητο, μόνου τοῦ στρατηγοῦ αὐτοῦ ἐμπορικῶν ἐπιβάντος καὶ ἀποπλεύσαντος. περὶ οὗ μεμαθηκῶς ὁ τῶν Ἀγαρηῶν ἀρχηγὸς δυσὶν ὀλκάσι λαβῶν ἐπεβίβασε καὶ αὐτοῦ κατεδίωξεν ὕπισθεν, καὶ πρὸς νῆσον τὴν Κῶ τοῦτον κατέλαχεν (φεῦ συμφορᾶς) καὶ ἐν αὐτῇ ξύλω κρε- 20 μάνυσιν. ὄθεν ἀνέκαθεν καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἢ τῆς Κρήτης V. 23 νῆσος κεκρύπεται παρὰ τῶν Ἀγαρηῶν, ἕξ ἧς τοῖς Ῥωμαῖκοῖς ὄροις ἐπισυρρέουσιν.

2. καὶ ante κατὰ om. L.
14. οὐδεὶς L.

7. πειθίσθαι L.

13. σιδήριον L.

Qui postquam eo pervenisset cum septuaginta navibus, cum illis bello conflixit ab ortu solis ad occasum, superavitque adeo ut omnes interficere cogitaret. Sed ignavi duces, qui erant apud ipsum, pessimo consilio represserunt eum, dicentes “cum nos universos illos satis afflixerimus, haud amplius audebunt deinceps acie congregi: et iam nox humida caelo praecipitat, secundum poetam, suadentque cadentia sidera somnos. Indignatur enim populus. Kamus in tabernacula nostra, et mane illucrescente veniamus eosque opprimamus.” Atque his verbis deceptus in tabernacula cum ipsis discessit. Ceterum nihil sollicitos de tutanda salute sua, sed supinos malo suo fato magnaue defatigatione sopitos ac mortifero somno oppressos aggressi nocte hostes ferreum somnum illis induxerunt. Nemo ex praesentibus turmarchis aut praefectis bellicam navem conscendere potuit: solus dux mercatoriam nactus enavigavit. De quo certior factus Agarenorum dux duabus navibus viros imposuit, eumque a tergo persecutus est atque apud insulam Co comprehendit (o calamitas!) et in ligno suspendit. Unde ab illo tempore usque ad hodiernum diem Cretae insula tenetur ab Agarenis, ex qua Romani imperii fines invadunt.

Genesius.

Εἶτα εἰρίσκειται τις πολύφρων ἀνὴρ ᾧ τινι Ὀρορυφῆς τὸ ἐπώνυμον, καὶ προστάζει βασιλικῆ διὰ τῆς αὐτοῦ εἰσηγήσεως ἀθροίζεται ναυτικὸν στρατολόγημα γενναϊότατον, οἷς ἀνὰ μ' χρυσοῦ ἐπιδίδουται νομίσματι, καὶ "οὐκ ἄλλως γένοιτο τόδε," εἰ μὴ ταῦτα κομίσουσιντο, διηγύρεον. οἱ ὀκτάσιν ἐνζώνως ἐπιβυτεῖ-5 συντες καὶ ναύαρχον αὐτὸν κεκτημένοι τὴν ἐλευθερίαν πολλαῖς ἰχορήγησαν· οὗς τεσσαυρακονταρίους τὸ ληφθὲν προσωνόμυσεν.

Μιχαὴλ δὲ ὁ βασιλεὺς κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς αὐτοῦ βασιλείας παντελεῖ ἀγροικία ἢ τῇ σκηπτουχίᾳ καλλωπιζόμενος περὶ τῶν
B θείων εἰκόνων ἐδημηγόρησε τὸ ἐκύστιν δοκοῦν ἀπεργάζεσθαι· 10 ἀλογιστεῦν δὲ μετὰ ταῦτα πρὸς διπλόην ἀποτραπεῖς, Εὐφροσύνην, Κωνσταντίνου τὴν θυγατέρα τοῦ κατακριθέντος τυφλότητι, μονήρη βίον προσηκαμένην, πρὸς τὰ ἀνάκτορα εἰς γαμητὴν μετηγάγετο, καὶ τὸν εὐαγῆ Μεθόδιον ἀδίκως τιμωρησόμενος καὶ εἰρκτὴν ἐφυλάκισε περὶ τὴν νῆσον Ἀνδρέου τοῦ ἀποστόλου, 15 καὶ ἦν ὁ Ἀκρίτας ἰγγετονίων ἐμφανίζεται, οὗ ἀντικρὺ καταπρῆσαι τοῦτον οἰόμενος. Εὐθύμιον τὸν μητροπόλειως Σαρδιανῶν ἐξηγούμενον Θεόφιλος βουνεύροις χυλεπῶς ἐθανάτωσεν.

Ἐπεβίω μὲν Μιχαὴλ τῇ βασιλείᾳ ἔτη ἡ' πρὸς ἑννέα μηνῶν, ἀπεβίω δὲ τῷ δυσουρίῳ νοσήματι ἐμπεισῶν ἐκ νεφρίτιδος ἐπι- 20 θείσεως.

1. ᾧ τινι B ὧτι L.

2. αὐτοῦ B, αὐτῆς L.

6. νῆσοις

πολλαῖς B.

17. μητροῦ L.

20. νεφρίτηδος L.

Postea inventus fuit vir quidam prudens, cui cognomen Ooryphas, cuius admonitu iubente imperatore colligitur nauticus exercitus, in quo singulis quadraginta aurci dabantur: nec aliter fieri posse, nisi tantum accipiant, affirmabant. Qui navibus bene instructis vecti ipsamque navarchum habentes libertatem multis insulis praeberunt. His id quod acceperant nomen fecit quadragenariorum.

Porro Michael imperator initio imperii sui summa morum rusticitate quam sceptro magis sibi placens, de divinis imaginibus concionem habuit, ut quisque quod sibi videretur faceret: sed inconsulte post haec ad veritas conversus, Euphrosynam Constantini filiam, illius qui caecitate condemnatus fuit, quamvis ea monasticam vitam assumpsisset, in regiam duxit pro uxore, sanctumque Methodium iniuste cruciatum in carcere asservavit in insula Andreae apostoli, qua vicinus Acritas conspicitur, ex adversis eius comburere hunc cogitans. Euthymium metropolitam Sardanorum antistitem Theophilus bubulis nervis vehementer caesum interfecit.

Vixit autem Michael in imperio annos octo et novem menses. Obiit, cum in difficultatem urinae incidisset morbo renum eum invadente.

ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ Γ
ΠΕΡΙ ΘΕΟΦΙΛΟΥ ΥΙΟΥ
ΜΙΧΑΗΛ.

REGUM LIBER III
DE THEOPHILO MICHAELIS
FILIO.

‘Ο δὲ Θεόφιλος τὴν πατρῴαν ἀρχὴν κληρωσάμενος ἐν ἔτει ,στλῆ’, V. 24
ἰνδικτιῶνος ἧ’, ποιῆται κατὰ Μαγναύραν σελλέντιον, πάντας
ἐκείσε χωρεῖν ὁμοθυμαδὸν προτρεψάμενος, καὶ στὰς εἰς μέσον
ἐδημηγόρησεν “ἐπειδὴ ὁ ἐμὸς πατὴρ καὶ ὑμῶν βασιλεύς, ὃ ἱερὰ
5 σὺγκλητος, ὕρκοις με διεβεβαιώκει φρικτοῖς ἀποιχόμενος, τοῖς
συνηγωνισμένοις αὐτῷ εἰς τὸ κατὰ Λέοντος νεανίευμα τῆς ἀγω-
νίας παρυσχεῖν ἄξια, οὐ μεθήσειν τῆς ἐντολῆς οὐδαμῶς προτε-
θύμημαι.” τούτων παρρησιασαμένων τῷ βασιλεῖ καὶ τῇ παρε-
στάσῃ συγκλήτῳ, διυρρήδην αὐτὸς ἐγκελεύεται τῷ ἐπάρχῳ “ὄπειρ
10 ὁ νόμος θεσπίζει ἐπὶ τοῖς ἀνθρώπινου φύου μὴ εὐλαβουμένους,

Inscr. Basilicōn γ’, caeteris in margine positis, om. L.

Theophilus autem paternum imperium hereditate adeptus anno mundi sexies millesimo trecentesimo tricesimo octavo, indictione octava, in Magnaura concionem habuit, omnibus illuc ire unanimiter iussis, atque in medio consistens verba fecit. “Quandoquidem meus pater et vester imperator, o sancte senatus, moriens iureiurando me obstrinxit horribili ut adiutoribus eius in facinore adversus Leonem dignum operae pretium tribuam, haudquaquam negligere illud praeceptum in animum induxi.” Illis libere professis ad imperatorem et ad senatum adstantem, palam ipse mandat praetori “quod lex praecipit super iis qui hominis caedem

B τοῦτο δρῶν διωνύστηθι, ἄλλως τε πρὸς αὐτὸν βασιλεῖα, ᾧ χρη-
σις παρὰ θεοῦ τῆς βασιλείας ἐπιβραβεύεται." καὶ τὸ θεοπισθὲν
ἔτοιμως ἐξείργουσαι.

Ἐγκρατὴς δὲ τῶν σκήπτρων Θεόφιλος γεγονὼς ὄλωσ αὐτὸς
κατ' Ἀγερηνῶν ἐκοστρατεῖεν ἐπέχεται, πολυανδρῆς θυρρῶν καὶ 5
ἀριστέων ἀνδρῶν ἐπισυλλογῇ. καὶ γὰρ εἶχε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ Μα-
τουήλ τὸν γεννάδαν τῶν Ἀρμενίων, οὗ κλέος τῆς ἀνδρείας κατὰ
πᾶσαν Συρίαν καὶ Ῥωμυϊκὴν ἐπικράτειαν, πολλῶ δὲ μείζον καὶ
εὐσεβείας, καθ' ἣ ἂν τῶν πραγμάτων παραδηλώσει ἀλήθεια, σὺν
C αὐτῷ καὶ τὸν ἐκ Περσίδος Θεόφοβον, ἄνδρα θεοσεβῆ καὶ πολ- 10
λῆς ἐχόμενον ἀρρενωποῦ καὶ παλαιῆς λογιότητος, ὡς πάλαι
Μωυσῆς Ἰησοῦν τοῦ Νυνῆ καὶ Χάλεβ τοὺς γενναϊόφρονας, καὶ
τούτοις τῇ καθ' ἡμῶς εὐσεβείᾳ οὐ θεοφιλῶς ἐπεέχρητο· δι' ὧν
ποτέ μὲν τῶν ἐξ Ἄγαρ κατίσχυε, ποτέ δὲ τῶν δυστοχημάτων
ἀντείχειο, ἀφρόστοις θεοῦ προμηθεύσει τοῦ πάντα σοφῶς δι- 15
V. 25 θύνοντος. ὕθιν τῶν Ἀγερηνῶν ποτέ περιγεγονότων τοῦ βασι-
λέως, ἐπέπερ νίκη θεοῦ ἐν γούνοσι κείται, καθύπερ ὃ ποιητῆς
ἀπερῆνυτο, μόλις παρ' αὐτῶν διασέσωστο, εἰ καὶ πολλῶν τῶν
Περσῶν διὰ γε τὰς ἡττας τοῖς Ἀγερηνοῖς προσετίθεντο, κῆν
ἐπυλινύστον τῷ ἄνακτι, αὐτὸς ὀπηνίκα πρὸς ἀντικάλους ἐξῆμι, 20
οὐχ ἡκιστα τῷ στέργειν αὐτοὺς τὸν Θεόφοβον.

1. χρίσις B.

4. ὄλος L.

7. γεννάδα L.

12. ναυί L.

ibid. fort. κῆν τούτων τῆ. Berglerus expressit ἢ — εὐσεβεία, no-
stra religio.

18. πολλοὶ B.

21. τῷ στέργειν B, τὸ στέρ-
γειν L.

non verentur, ad id exsequendum surge, praecipue ipsius imperatoris, cui divinitus id datum ut sit unctus domini." Itaque ut praecceptum ita prompte perfectum fuit.

Porro potitus sceptro Theophilus omni studio adversus Agarenos expeditionem parat, multitudine virorum fretus et coetus fortissimorum hominum. Etenim habebat secum Manuelem etiam illum strenuum ex Armenia, cuius fortitudo celebrabatur per omnem Syriam Romanamque ditionem, sed multo magis pietas in deum, prout rei veritas declarabit; cum illo et Theophobum, pium virum multaque praeditum virili et antiqua facundia; quemadmodum olim Moses Iosueam filium Num et Chaleb strenuos viros secum habuit; quanquam horum pietate christiana non ad placitum dei usus est: per quos aliquando quidem Agarenos vicit, aliquando autem calamitates et clades accepit, imperscrutabili dei consilio omnia sapienter gubernantis. Unde cum Agareni aliquando viderent imperatorem, quandoquidem victoria in manu dei est, segre ab illis evasit incolumis, quamvis multi ex Persis propter clades ad Agarenos deficerent, qui tamen redibant ad imperatorem, cum ipse adversus hecetes proficisceretur, eo potissimum quod ipsi diligerent Theophobum.

Τοιαύτη δὲ ἡ κατὰ τοῦτον ἀπὸ διαφορῶν κατὰ διαδοχὴν
 διάφορος κατὰ τι πάντως ἀπομνημόνευσις, ὡς τοῖς ἱστοροῦσι
 πρὸς ἀκριβολογίαν ἐξείθιστο. ἐπειδὴ τὰ ἐγκύσματα πάντως κατὰ
 ῥοήν καὶ ἀπορροήν καθεστήκεισαν, καὶ διαφοραὶ φύλων αἰτίας
 5 τισὶ κατὰ διασπορὰς παρῳφίστανται, ὅθεν καὶ τοῦ Περσικοῦ
 ἔθνους, πάλαι μὲν τὸν σκηλίτην βίον περιπεποιημένου καὶ δέρεσι
 κατὰ περιστολὴν τὴν ἀπορίαν ἢ τὸ γένναϊον ἐπιδικνωμένου, ἔτι B
 δὲ ταῖς ἀνδραγαθίαις πολλῶν ἔθνῶν κυριεύσαντος, καὶ εἰς πα-
 ροινίαν ἐξ εὐτυχίας ἀρθέντος, καὶ μετὰ τοῦτο τὰ μέγιστα δυστυ-
 10 χήσαντος καὶ διανεμηθέντος, οἷα τοῖς Ἰουδαίοις καὶ ἑτέροις συμ-
 βέβηκεν ἔθνεσιν. ἐξείθιστο δὲ τοῖς Πέρσαις τοὺς ἑαυτῶν βασι-
 λείας ἐκ βασιλείου φυλῆς ὑπέχειν ἀνάρρησιν· ἀλλὰ πολέμοις ἐν
 ἐπαλλήλοις καὶ ταῖς τῶν ἐξ ὁμογενῶν ἄλλαις ἐπαγωγαῖς κατὰ τὴν
 πατρίδα παντελῶς τῆς βασιλικῆς σειρᾶς ἐκλειπούσης, ἐν ἀμνηχα-
 15 νία τε περὶ τούτου διατιθεμένων καὶ δι' ἐρεύνης ἐμμεριμνῶντων,
 παρὰ τινος ἐδηλοποιήθη αὐτοῖς τῶν ποτὲ ὑπηρετησαμένων τινῶ C
 τῶν κατὰ βασιλικῶν γένους συνάφειαν πολλαχῶς εἰς πρεσβείαν
 ἡκόντων Κωνσταντίνου τῆ πόλει, ἐκεῖσ' ἔγε τὸν εἰς ζήτησιν εὐρη-
 κέναι, εἰ καὶ μὴ ἐκ νομίμων γάμων, ἀλλ' ὅμως γεννηθέντα τοῦ
 20 πρέσβειως. ὅθεν παρισθύντων αὐτῇ τῶν περὶ τούτου διατετα-
 γμένων κρύφα καταστοχάσασθαι, καὶ ἀναγνωρισάντων τὸν γε-
 νίαν (σγκατωκίει γὰρ τῇ τεκοίῃ ἐν ταῖς κατὰ τὴν Ὁξείαν δια-

4. διαφοραὶ B, διαφοραὶ L.

6. δέρεσι L.

8. κριεν-

οο

σάντων L.

18. γε] τε L.

Talis autem est de isto diversorum per successionem diversa aliqua-
 tenus commemoratio, ut accuratioribus historicis usitatum etiam diversa
 tradere. Quandoquidem haec mundana in fluxu et defluxu sunt, etiam
 interitus nationum per dispersiones quibusdam de causis existunt: hinc
 etiam Persicae gentis; quae olim quidem in tabernaculis vixerat, pellium
 amictu inopiam suam aut tolerantiam ostentans, postea rebus fortiter
 gerendis multis gentibus dominata erat, atque ad insolentiam ex secunda
 fortuna elata; deinceps maximas calamitates perpessa et dispersa fuit,
 qualia Iudaeis aliisque gentibus acciderunt. Consueverant autem Persae
 suos reges ex regia stirpe creare: sed cum bellis crebris et assiduis,
 aliisque civilibus et intestinis calamitatibus regia familia in patria dese-
 cisset, ipsique in angustiis essent et de inquirendo solliciti, significatum
 est ipsis a quodam qui ministraverat aliquando cuidam ex iis qui genus
 regium attingebant, saepe ad legationem profectus Constantinopolin, ibi
 se cum invenisse qui querebatur, quamvis non ex legitimis nuptiis, le-
 gato tamen prognatum. Proinde cum clam irrepsissent in eam ad inve-
 stigandum et agnovissent adolescentem (habitabat enim cum genitrice in

- τριβαίς, αἱ τοῦ Βοσπόρου καὶ τοῦ Κέρως Βύζης θυγατρὸς Βί-
ζαντος ἀντικρὺ τούτου καὶ ἄνωθεν καθεστήκασιν) οὐκ ἐκ τῶν
ἐκτὸς μόνον κατὰ συμβεβηκὸς εἰκασμάτων, ἀλλὰ μὴν καὶ ἐξ αὐ-
τῶν τῶν ἐπουσιωδῶν ἰνδαλμάτων καὶ φρενῶν καὶ ψυχῆς ἕξωός τε
D καὶ καταστάσεως, τὸ κατ' εὐγένειαν βασιλικόν τε καὶ εὐπρεπές 5
συνωδὰ παριστάντων, καὶ τῆς κατὰ γειτονίαν ἐπιμαρτυρούσης
τὸ ἀληθές ὀμίλιας, ἐπειδὴ τὰ κατ' αὐτὸν εὐθέρως καὶ μέχρι τῶν
δεσποτικῶν ἀκοῶν ἐηλύθει, εὐδύκησάν τε χάριν τῆς τοιαύτης
γε σκῆψεως [καὶ ὑποτετάχθαι αὐτοὺς] τοῖς Ῥωμαίοις ἐπικηρυ-
κένεσθαι ἔθνος τὸ Περσικὸν ἀναγκαίως, καὶ ὑποτετάχθαι αὐτοῖς 10
εἰς σπονδὰς ἦγον εἰρηκτικῆς τελειότητος. ὥνπερ ἠκουτισμένων
τοῖς ἐν Περσίδι ἕκ τε τῶν εἰς ἀποστολὴν προσηκόντων καὶ τῶν
διὰ τὸν Θεόφοβον δῆθεν βασιλεῖ γε συναξιούντων, ἀσπασιὸν
E ἐλόγησαντο τῆς οἰκείας χώρας ἀπαναστεῦσαι καὶ προσχωρήσειν τῇ
Ῥωμαίδι, ὅπως τοῦ κατὰ γένος ἀρχηγοῦ ἐπιτεύξοιτο, καὶ μύ- 15
λιστα ὅτι καὶ ὁ Περσῶν ἀρχηγὸς Βάβεκ ἀποπτάσει τῇ πρὸς τὸν
ἀμεραμνονῆ ἐπὶ ε' ἔτεσι κεκορύφωτο, ὧν ἀναμεταξὺ μέγιστοι
πόλεμοι συμβεβηκότες καὶ ἤττηθεις ὁ Βάβεκ εἰσῆμι ἐν χιλιᾶσιν
ἐπὶ πρὸς τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐπικράτειαν, κατὰ πόλιν Σινώπην ἀνε-
V. 26 ρενῶν τὸν Θεοφόβου πατέρα, παρὰ Πέρσαις πάντῃ τιμώμενος, 20
Ῥωμαίων ὄντα τοῖς καταλόγοις· ὃν ὁ Βάβεκ κατεिल्φῶς ἑγγύς
τε παρὰ βασιλέως δεξάμενος τὸν ὑπ' αὐτὸν γε λαὸν καὶ ἑαυτὸν

8. ἰδοῦσέν τε L.

13. συναξιούντων L.

14. προσχωρήσαι

Symeon logoth. p. 415 D.

15. τοῦ καταγένοους L, τοῦ κατὰ

γένους Symeon.

21. ἐν τοῖς B.

illis quae sunt ad Oxiam mansionibus, quae Bosphoro et Cornu Byzae
filiae Byzantis e regione sunt sitae) non ex externis solum et accidenta-
libus notis, sed etiam ex illis essentialibus indiciiis mentis et animi habi-
tusque et affectionis, nobilitatem generis regiumque decorem congruenter
representantibus, vicinia etiam conversatione testificante rei veritatem,
cumque de eo fama statim etiam ad imperatorias aures pervenisset, vi-
sum est eis propter hanc causam [et ut subiicerentur] ut cum Romanis
per legationem gens Persica ageret, et ut his subicerentur ad foedera
pacis solidae venerunt. Quibus auditis in Persia, cum ex iis qui
legationis nomine venerant, tum ex iis qui propter Theophobum ideam
quod imperator postulabant, rem optatam putarunt patria migrare et ad
Romanam ditionem concedere, ut generis regii ducem nanciscerentur;
ac vel maxime quod et Persarum dux Babec defectione ad ameramnum
per quinque annos contineretur, quo spatio, cum maxima bella accidis-
sent victusque fuisset Babec, ingressus fuit cum septem millibus in Ro-
manam ditionem, apud urbem Sinopen investigans patrem Theophobi,
apud Persas valde honoratum, Romanis militantem: quem cum Babec in-
venisset atque ab imperatore securitatis fidem accepisset, eam cui prae-

τῷ βασιλεῖ ὑπήκοον τέθεικεν. ὁ δὲ βασιλεὺς Θεόφιλος τὸν μὲν ἐγγενῆ νεανίαν Θεόφοβον καταγεραίνει πατρικιότητι καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἀδελφὴν τούτῳ πρὸς γάμον ἐκδίδωσιν, τῇ τε Ῥωμαϊκῷ πολιτεύματι τοὺς Πέρσας συναριθμήσας ἀξιωματίων τε βυθμοῖς καὶ 5 στρατείας πρὸς ἄγχισταιν τε Ῥωμαίων ἐν γάμοις ἀρμόζεται, εἰ καὶ τὸν Θεόφοβον ἀναιρεῖ μετὰ ταῦτα δολιωσάμενος.

Ὡς δὲ τινες, καὶ ἄλλως τὰ κατὰ Θεόφοβον διστόρηται, ἢ τῶν λεχθέντων τελοῦσι παρόμοιοι, ἀπαράλλακτα δὲ οὐδαμῶς, B κατὰ τὸ διάφορον τῶν ταῦτα διεξιόντων τῆς τε αὐτοψίας καὶ τῆς 10 πρὸς ἑτέροους ἐν διηγῆσει μετοχετεύσεως. ἐκ Περσῶν τολύμν ἀπαρταστὰς ὁ πατὴρ Θεοφύβου βασιλικοῦ αἵματος προενηνεγμένος εἰσῆει τῷ Βυζαντίῳ πενόμενος, καὶ κατὰ μισθαρούλιον ἐξυπηρέτει τινὶ γυναικὶ ἧ τὸ καπηλεύειν εἰς ἐργασίαν παρῆν. ἐπὶ μακρὸν δὲ καθυπουρησῆσας αὐτῇ, ἔρωτι τούτου περικατάληπτος γίνεται, 15 καὶ πρὸς ἡδονὴν συμβιβάζεται. ἐξ οὗ συνειληφυσία ἐγγάστριον ἔρρεν ἐκτέτοκεν. τῶν οὖν ἐκ Περσίδος κατὰ διαφόρους χώρας μεμερισμένων, τούτων τινὲς ἀστρονομίαν μετέσσαν· αὐτῇ γὰρ τούτοις τῶν ἄλλων τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν προιετίμηται εἰς τὸ ἀκριβὲς ἐκπεπονημένη, καὶ ἕλλαι τυγῶν μαντικά τε καὶ προγνω- C 20 στικαὶ μέθοδοι· δι' ὧν ἴσως διεγνώκεσαν περιεῖναι Κωνσταντίνου τῇ πόλει Θεόφοβον. ἐνθ' ἐνδε προσιόντες τῷ τηρικαῦτα διέποκτι

11. προηγμένος L.
meon p. 416 B.
kol L.

13. γυναίκα L.
19. ἐκπεπονημένη L.
20. περιεῖναι L.

15. συμβιβάζεται Sy-
ibid. προγνωστικ-

erat militum manum seque ipsum imperatori subiecit. Porro imperator Theophilus generosum adolescentem Theophobum patricia dignitate coronat, sororemque suam ei in matrimonium tradit, atque in civitatem Romanam receptos Persas ad dignitatum gradus et militiae cognationemque cum Romanis per matrimonia iungit, etsi Theophobum interfecerit post haec dolo circumventum.

Etiam aliter autem de Theophobo per historiam traditum, ita ut similia quidem dicantur iis quae diximus, minime tamen nullatenus variantia, pro diversitate eorum qui ea referunt, dum vel ipsi praesentes cognoverunt vel memoria narrando ad ipsos propagata fuit. Cum e Persis excessisset pater Theophobi regio sanguine prognatus, venit Byzantium cogens atque pro mercede servivit cuidam mulieri quae rem cauponariam exercebat. Cumque diu ministrasset ei, haec amore eius capitur, atque voluptatis causa coniunguntur: ex quo mulier cum concepisset, masculum enixa est. Ceterum Persis per diversas regiones dispersis, nonnulli ex iis astronomiae addicti erant: haec enim ab illis prae ceteris scientiis aestimatur, ad summam perfectionem deducta, et fortasse aliae etiam vaticinandi et futura praedicendi disciplinae; quarum ope forte cognoverant superasse Theophobum in Constantini urbe. Proinde profecti ad

Θεοφίλω τὸ βασιλεῖον κράτος, συνεχῶς ἰδεδέθητο τοῦ ἑρῶνης
 τυχεῖν ἐν αὐτῇ φανερώς μὴ διάγοντα, καὶ τούτοις εἰς βασιλεῖα
 φανερωθῆσθαι. ὡς οὖν ἀσμένως τοῦτο διηκηκῶε ὁ βασιλεὺς,
 διὰ πάσης ἠκριβολογεῖτο τῆς πόλεως. τῆς δὲ περὶ τούτου φήμης
 πανταχόσε διαδεδραμηκυίας ἐπὶ παρεκτάσει πολλῶν ἡμερῶν, καὶ
 εἰς ἀμηχανίαν τοῦ ἑρυνωμένου συνεστηκότων, τῶν κατὰ γειτο-
 D νίαν τις τῶ ῥηθῆντι γυναίῳ συνῶν, ὄψιν συνελθῆναι παρὰ τοῦ
 Πέρσου διετεράνωτο, καθ' ὁμίλιαν τε πολλυχῶς αὐτῷ συνελ-
 θεῖν τὰ πρὸς ὑπηρεσίαν διενεργοῦντι, πυθίσθαι τε καὶ σαφῶς
 διαγῶναι ὅτι περ ἕκ Περσῶν εἶη, βασιλικῶ δὲ πέφυκεν αἵματος · 10
 καὶ τοῖς ἑρυνῶσι τὰ περὶ τούτου κατασημήνασθαι. τῶν δὲ τὸ
 μὲν γύναιον κατασχόντων, μεθ' οὗ ὁ Πέρσης τὴν ἀναστροφὴν
 ἐπεποίητο, καὶ ἐνδειλεχέστερον ἀσφαλῶς διεξετασάντων τὴν τοῦ
 ἑρυνωμένου διαγωγὴν, τὸν μὲν τῇ γυναικὶ συνελθόντα προτετε-
 λευτηκῆναι διεμαρτύρατο, τὸν δὲ ἕκ τούτου προενηρημένον κατὰ 15
 συζυγίαν ἕρρινα παῖδα τούτοις ἐδείκνυεν ἐπὶ δυοῖ καὶ ἑ καθ' ἡλε-
 E κίαν χρονίζοντα ἔτισιν. ὄνπερ κατ' ὄψιν λόντα μετὰ καὶ τῶν
 συνόντων αὐτοῖς κατεληφότες Περσῶν, ἐπέπερ αὐτὸν ἕκ τε τοῦ
 βασιλικῶ ὁμοιώματος ἕκ τε τῆς κατὰ Κύρον γρηπότητος συμβο-
 λαιωσάμενοι καὶ ἐξ ἄλλων τινῶν τῶν ἐφωμαρτηκότων αὐτῷ, τοῖς 20
 τούτου ποσὶ προσεκύνησαν καὶ ἀνηρημένοι πρὸς βασιλεῖα ἡγά-

6. γειτονίαν L.
 ἔγνωσαν αὐτόν.

12. καταστοχόντων L.
 20. ἐφωμαρτηκότων L.

18. fort. ἐπέπερ

Theophilum tunc imperium administrantem, instanter petierunt ut sibi fieret facultas quaerendi illum qui palam in ea urbe non versaretur: ipsos autem regi indicaturos esse. Quibus lubenti animo auditis imperator per totam sciscitatus est urbem, famaue de ea re utique pervulgata apatio multorum dierum, in angustia super eo qui quaerebatur iam constitutis, quidam ex vicinia praedictae mulierculae coniuuctus existit, a quo significabatur eam ex Persa concepisse, seque cum illo saepius conversatum, cum is ministerii functiones perageret, atque audivisse certeque cognovisse illum ex Persia esse regioque sanguine cretam: isque fertur quaesitoribus omnia de illo indicasse. Cum illi porro mulierem arripuissent cum qua ille Persa consuetudinem habuisset, atque diligenter accurateque percontati essent de eius qui quaerebatur vivendi ratione et mansione, cum quidem qui cum muliere consuetudinem habuisset iam mortuum esse testabatur: qui autem illo prognatus esset ex ea consuetudine, eum ostendebat filium duodecimum aetatis annum agentem. Quem in conspectum ipsorum progressum ceterorumque qui cum ipsis erant Persarum, ut cognoverunt, de eo ex regio characterem et ex aduocitate nasi, quae in Cyro fuerat, coniecturam facientes aliisque ipsum comitantibus, ad eius pedes adorarunt assumptamque ad imperatorem

γοτο. ὅστις θεασάμενος αὐτόν, καὶ τὴν τεκοῦσαν προσηκόμε-
 νος, πεπυσμένος τε, ὁ πρὸς γάμον Πέρσης αὐτῆ συνιών τις ἄρα V. 27
 ὑπάρχοι καὶ πόθεν ἐκτέθραπτο, ταύτης παρεδηλοῦτο ὡς ἀπὸ
 Περσῶν εἴη τῆς γενεῆς, εὐγενείας τε βασιλίδος ἐξέλεσθαι. τοί-
 5 τοις κατ' εὐθυμίαν ὁ αὐτοκράτωρ διατεθείς τὸν μὲν Θεόφοβον ἐν
 τοῖς βασιλείοις ἐσκήνωσεν ἀνατροφῆς τε προσηκούσης καὶ τῆς
 κατὰ μαθητεῖαν ἡξίον παιδείσεως· ὁ δὲ γένεως ἐκκληρία, οὐχ
 ἤτιον δὲ καὶ μεγαλοπρεπεῖα συνδιαιωόμενος, εἰς ἄκρον ἤκειν ἐλ-
 λογίμου παιδείσεως, ὡς ἐντεῦθεν παρὰ τῷ βασιλεῖ πλεῖστα
 10 στεργόμενος εὐμοιρῆσαι πατρικίότητα, δορυφορίας τε καὶ σεβα-
 σμιότητος περιδόξων, ἀλλὰ μὴν καὶ τῆς κατὰ θεραπείαν πολυτε-
 λοῦς καὶ ἱκανοτάτης, ἐφύψασθαι. διὰ τοι τοῦτο ὁ μὲν βασι-
 λεὺς τοῦ Πέρσας ἐκ τούτου ὡς νεανικοὺς ἐν πολέμοις καὶ μεγα- B
 λόφρονας ἐπιστάμενος ταῖς στρατιωτικοῖς ἀναγράφεται κώδιξιν,
 15 καὶ τούτοις Περσικὸν σύλλογον ἐγκυκλίστησε, καὶ αὐτοὺς ταῖς
 Ῥωμαϊκαῖς στρατοπεδαρχίαις συνηριθμῆσθαι προσέταξεν.

Ὁδὲ κατὰ τῶν Ἰσμαηλιτῶν πολλαχῶς ἐφοδεύοντας, τοῦ
 Θεοφύβου αὐτῷ συμπάροντος, ἐπὶ τοσοῦτον τῷ πρὸς αὐτὸν πόθῳ
 τοῦ Πέρσας θαρρύνεσθαι καὶ θυμηδία διακεχίσθαι, ὡς μόνους
 20 τὸν κατὰ τῶν Ἀγαρηνῶν ἠρῆσθαι πόλεμον, τρέπειν τε τούτους
 ἐξ ἀητήτου δυνάμειος· ἐφ' οἷς μεγαλοψυχῆσας ὁ ἄναξ καὶ τῆ
 ἀληθεία τῶν ὑποβάντων τεθαρρηκῶς ἡγεμονεύειν ἐν Πέρσῃ τὸν
 Θεόφοβον προτεθύμητο. τοῦ οὖν βασιλέως κατὰ τινα πρόφασιν

14. κώδιξιν L.

18. τῷ] τὸ L.

20. τὸν] τῶν L.

dixerunt. Qui illum conspicatus, accersita matre atque interrogata quis ille fuisset Persa qui coniugii causa cum ipsa fuisset, et unde prognatus, ab ea edocebatur illum ex gente Persarum fuisse et ex regia familia. Quibus laetatus imperator Theophobum in aula habitare educarique congruenter et in disciplinis erudiri iussit. Is porro ingenii felicitate nec minus convictu splendido et magnifico utens ad summam eruditionem pervenit, ut proinde ab imperatore plurimum diligeretur patriamque dignitatem consequeretur, comitatum item et venerationem illustrium, nec non ministrorum copiam sufficientissimam. Hinc imperator Persas fortes esse et strenuos persuasus in militares numeros retulit Persicamque legionem ex iis constituit ipsosque Romanis exercitiibus annumerari iussit.

Qui cum Ismaelitas saepe invaderet una cum Theophobo, Persae ex amore erga illum tantam fiduciam coeperunt tantaque delectatione exhiberati sunt, ut soli in se susciperent bellum adversus Agareos, eosque profligarent invicta virtute: de quibus imperator bonum animum habens ac veritate eventuum fretus, praesesse Persis Theophobum voluit. Cum

- C** διεσπουδακνία ἀναγκαιώς πρὸς τὴν βασιλεύουσαν ἀναλύοντας, τῷ δὲ Θεοφώβῳ τὰ τῶν Περσῶν ἐγκρατικὸς διαθίσθαι στρατηγικῶς τὰ στρατεύματα, εἴτε πρὸς τὴν βασιλίδι τοῦτον ἐπιβῆναι κελεύσαντος, εἰς ἀτοπίαν οἱ Πέρσαι προκεχωρήκασαν ἐκ στασιόφρονος διαθέσεως, καὶ μὴ ἐκόντα περιστοιχίσαντες ἐν μέρει 5 παραλλοῖς τῆς Παφλαγονίας (ἣτις ἀπὸ Παφλαγόνος υἱοῦ Φινέως τῆς τοιαύτης γῆς ἐγκρατήσαντος ἀγορεύεται) ἐν κατασχέσει τε Σινώπης τῆς πόλεως ἢ κατὰ τινὰς Ἀμίστριδος γεγονότες βασιλία κηρύττουσιν, ὡς ἐκ τούτου καὶ τὰ Περσῶν κινιῶσθαι ἔθιμα.
- D** αὐτὸς δὲ δυσφόρως ἔχων πρὸς τὸ ἐγκληρέμα, οἷα μὴ κατὰ γνώ- 10 μην αὐτῷ πεπραγμένον, αἰτίαν αὐτοῖς προσέπλεκε τοῦ τολμημάτος, δεινῶς ἀπολοφνρόμενος διὰ τοῦτο, κατεδυσώπει αὐτοῖς, ἰκέτενέ τε καὶ ἐβιάζετο τὸ εὐμενὲς βασιλέως ἐξιλοῦσθαι, καὶ ὡσπερ ἔχοι τὸ ἀλθές, μὴ αὐτῷ ἐπιγράφειν τοῦ τελειθέντος αἰτίαν. οἱ ταῦτα διηκουτισμένοι ἀπογνώσει τε συσχεθέντες οὐκ 15 ἔλαττον καὶ μανιώδει φορῆ συνειλούμενοι, οὐδαμῶς τῷ συμβουλεύματι πείθονται, καὶ κατὰ τὸ ἀρέσκον αὐτοῖς ἐντροπέζονται. τοῦ δὲ Θεοφώβου λαθραίως διαπεμψαμένου πρὸς βασιλέα, ἐγ-
- E** γράφοις τε καὶ ὄρκοις καὶ φρικωδιστάτοις ἐπισχυριζομένου ὡς οὐ 20 τῷ τολμηθέντι πάντως αὐτὸς κατητίωτο, παρὰ δὲ τῆς τῶν Περσῶν εὐθελείας ἢ φιλευνοίας τοῦτο πεπρῶχθαι, γιλανθρῶπως ὁ

1. διεσπουδακνία L. 2. ἐγκρατικὸς L. 4. προσκεχωρήκασαν L. 5. περιστοιχίσαντες L. 11. πεπραγμένων L.
12. ἀπολοφνρόμενος L. *ibid.* inno καὶ ἐδυσώπει. 15. διηκουτισμένοι L.

autem imperator propter causam quandam urgentem necessario in imperatoriam urbem proficiscens Theophobo rem Persarum demandasset, ut exercitibus auctoritate ducis praesesset, deinde in imperatoriam urbem reverti iussisset, ad insolentiam prolapsi sunt Persae animo rebellandi, atque invitum circumstantes Theophobum in maritimis partibus Paphlagoniae (quae a Paphlagonia filio Phinei illius terrae olim domino sic appellatur), cum iam Sinopen urbem aut secundum aliquos Amastria occupassent, regem declarant, ut ab illo renovaretur Persarum consuetudo. Porro ipse aegre ferens eorum conatum, quoniam non ex voluntate sua agebatur, reprehendebat eorum facinus vehementer lamentans, eoque ipso flectere illorum animos volebat, obsecrabatque et cogebat ut benevolentiam imperatoris sibi ipsis reconciliarent, et quemadmodum re vera comparatum sit, causam facti sibi ne adscriberent. Qui his auditis desperatione capti, nec minus furioso quodam impetu concitati, nequaquam eius consilio obtemperant. Ceterum cum Theophobus clam misisset quosdam ad imperatorem, et horribili iureiurando scriptis concepto contenderet se patrati facinoris auctorem non fuisse, sed Persarum stultitia et nimia benevolentia id fuisse factum, imperator humanum et clementem

βασιλεὺς εὐμενίζεται καὶ ἐπωμότοις αὐτῷ τε καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ κατεγγυᾶται πιστώσειν ἄφεσιν· οἷς πληροφρορημένοι καὶ τῶν ἐσφαλμένων προσδεξάμενοι λύτρωσιν τῆς Σινώπιδος πόλεως ἢ Ἀμαστρίδος ἐξεδήμησαν. ὦν τὴν μὲν κλῆσιν ἐξιληγμένοι Σινώ-
5 πης ἀπό τινος τῶν Ἀμαζόνων, αὐτῆς δειμαμένης, τὴν δὲ τὸ
πρὶν Κρωῦναν ὀνομασμένην ἔκ τινος Περσίδος Ἀμαστρίδος θυ- V. 28
γατρὸς Ὀξυάρτου ἀδελφοῦ Δουρείου, ἦτις συνοικήσασα Διονυσίῳ
τῷ Ἡρακλείῳ τυράννῳ, ὑπ' ἐκείνῳ οὖσαν τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς
συζύγου ὀνομακίλειαι.

- 10 Καὶ ὁ μὲν Θεόφοβος τῷ βασιλεῖ αὐθις ἰλεωθεὶς ἐν τοῖς βα-
σιλεῖσι κατώκιστο καὶ τῆς πάλαι προσοίσης αὐτῷ παρὰ βασιλεῖ
φιλοστοργίας καὶ εὐπαθείας ἀπέλαυεν. Περσῶν δὲ πληθύν, διὰ
τὸ προϊέναι μέχρι μυριάδων γ', οὐ ταύτην ἐλευθεριάζειν συμφέ-
ρον εἶναι καὶ ἐπ' ἀδείας διάγειν τῷ βασιλεῖ κατεφαίνετο· ἐντεῦ-
15θεν τοῖς Ῥωμαϊκοῖς θύμασι χιλιάσιν ἐπὶ δυοῖ Περσικὸς ἀριθμὸς
ἀπεστέλλετο ὑπὸ χεῖρα τελείν τῶν κατὰ στρατηγεσίαν καιροῖς τε-
ταγμένων, ἐφ' ὧν καὶ τουρμάρχαι τούτων ἐπισταταῖν διωρίζοντο. B
ἀμέλει καὶ ἕως τῶν ἐνταυθοῖ χρόνων τὴν προσηγορίαν Περσῶν
αἱ τῶν θεμάτων τοῦρμαι κεκλήρωνται, ἐφ' οἷς διεσπάρησαν.
- 20 Τοιοῦτου δὴ πέρατος τὰ τῶν Περσῶν ὄλως τετέχνηκε μετὰ
τὴν στασιῶτιν κακόνοιαν οὕτω διανεμηθέντων καὶ σχεδὸν εἰς
ἀφανισμόν χωρησάντων. τοῦ οὖν βασιλέως θανατηφόρῳ νόσῳ

5. αὐτὴν δειμαμένης Symeon logoth. p. 422 C. 8. τῆς] τοῦ L.
14. εἶναι B, ἦν L. 17. τουρμάρχας L. 21. στασιώτην L.

se praestat, ac iureiurando firmata fide ipsi quique cum ipso essent promittit veniam. Quibus satis persuasi et credentes, delictorum accepta remissione, a Sinope urbe aut Amastride discesserunt. Quarum illam quidem nomen accepisse dicunt a Sinopa quadam, una ex Amazonibus, cum ipsa eam condidisset; hanc autem, prius Cromnam dictam, a muliere quadam Persica Amastride filia Oxyartae fratris Darii, quae cum nupta esset Dionysio Heracleae tyranno, istum sibi subiectam urbem a coniuge sua nominavisse.

Ac Theophobus quidem rursus imperatori conciliatus in aulam restituitur pristinaque benevolentia et ubertate fruitur. Persarum autem multitudinem tantam, quoniam usque ad triginta millia excrevisset, libere et licenter quidvis agere securamque esse imperatori consultum non videbatur: proinde in Romanae themata bina millia de Persico exercitu mittebantur, ut subicerentur iis qui suo quisque tempore duces constituti essent: quibus et turmarchae qui praeesent instituebantur. Et sane usque ad haec tempora cognomen istud Persarum turmae quasi hereditarium habent in thematis ad quae illi dispersi erant.

Huiusmodi finem coepta Persarum omnino sortita sunt, ipsis sic dispersis ac propemodum ad nihilum redactis. Cum igitur imperator in

περιπεσόντος ὑπεσμούχετό τις σκοπός, ἐκ ματαίας διαβολῆς χαιρικάκων, μετὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ ἐπιθέσειωσ παρὰ Θεοφόβου σὺν ἄμα Πέρσαις κατὰ τῶν αὐτοῦ κληρονόμων καὶ τῶν κατ' ἐπιτροπέλειαν ἐκριπισθῆναι. διὰ τοῦτο καὶ πρὸς ταῖς ἐσχάταις ἤδη πύλαις τοῦ θανάτου παρεστηκῶς καθειργνύει κευθμῶσιν ἐκπέμψας 5

C τοῦ Βουκολέοντος τὸν Θεόφοβον, καὶ νυκτὶ τὴν διὰ κεφαλαικῆς τιμωρίας περιτίθεισιν αὐτῷ ὑπεξέλευσιν, ἄθλον ἀπανθρωπίας ἐντάφιον ὁ δειλαιὸς ἐνστησάμενος. διὰ τὸ ὦν λαθραίων γεγενῆσιν τὴν αὐτοῦ τελευταίαν διαβεβόηται παρὰ Πέρσαις ἄχρι τῶν ὧδε χρόνων θανάτου μὴ γεύσασθαι τὸν Θεόφοβον. 10

Εἰ καὶ ἄλλως τινὲς διειλήφασιν, ὅτι τοῦ Θεοφίλου κατὰ τινα περιπέτειαν δυστυχήσαντος ἐν πολέμῳ, εἰρήκει αὐτὸν ὁ Θεόφοβος συνθίσθαι μόνον μετὰ Περσῶν νυκτοπόλεμον καὶ συμμάχια Θεοῦ τῶν ἐχθρῶν καταδυναστεῦσαι. εἰς οὖν ἐπέκυστο περὶ τούτου ὁ βασιλεύς, ἐσεύθη τὸν λογισμὸν καὶ τῷ πνεύματι ἐτε- 15

D τάρακτο, ὄνειροπολῶν μὴ τι νεωτερίσασθαι βούλοιο· οἶτω γὰρ αὐτὸν φιλοβάσκανοί τινες ἀνεχαίτισαν καὶ πρὸς ὑπόνοιαν ἄλογον ἐξεκύλισαν, φάσκοντες μὴ πεισθῆναι τῷ Θεοφόβῳ ἐφ' ὧν λυσitelῶς ἐβεβούλητο, καθοσιώσει δῆθεν ἐνείροντες. ὅς ζήλω θείῳ πυρποληθεὶς καθὼς Ἡλιὸν ὁ Θεοβίτης, Θεοφίλωσ τοῦ βασιλέωσ 20 κατεμβριθεύεται καὶ ἄλλοσ Φινεὶς ζηλωτῆς ἀναδείκνυται, τέμνων ὡς σειρομάσθη τῷ λόγῳ τὴν αὐτοῦ ἄδικον ὑπόληψιν, καὶ τοῦτο

12. αὐτόν L.

19. ἐνήροντες L.

letiferum morbum incidisset, conflagabatur criminatio vana et calumniosa a malevolis, quasi post eius mortem rebellio a Theophobo et Persis contra heredes eius et tutores esset excitanda. Quapropter in extremis iam foribus mortis constitutus, missum in cavernas Bucoleonis includit Theophobum, noctuque capitalis supplicii imponit ei executionem, quasi immanitatis certamen funebre instituens perditus ille. Itaque quia occulte fuit interfectus, percubuit fama inter Persas usque ad haec tempora mortem non gustasse Theophobum.

Quamquam etiam aliter aliqui tradiderunt. Cum Theophilus casu quodam in bello rem infeliciter gessisset, dixisse ei Theophobum se solum cum Persis nocturnum proelium facturum: fore ut auxiliante deo hostes superaret. Quod ut audivit Imperator, animo commotus et mente perturbatus fuit, quasi per somnum sibi fingens ne forte quid novarum rerum is moliretur: ita enim ei persuadebant malevoli quidam et invidi atque in suspicionem improbabilem conciebant, affirmantes non esse obtemperandum Theophobo in illis quas praeter rem et utilitatem suaderet; maiestatis scilicet crimine eum involventes. Qui zelo divino incensus, sicut Helias Thesbites, pie et graviter imperatorem increpat alterque Phineas zelotes evadit, secans tanquam gladio sermone suo iniustam eius

φῆσιν ἐμφανῶς, ὡς τὴν ὀφειλὴν ὑπέβη τοῦ Χριστιανικοῦ τρο-
 παίου ἢ μὴ θεὸς συγχωρήσειεν, ἐπὶ τοῖτοις τοῦ βασιλέως ἄμ-
 τρία θυμοῦ χαλεπήσαντος (ἦν γὰρ ὑποκεινημένος ὀργῆ τῇ ζέ-
 σει, οἷα τὸν νοῦν ταῖς σωματικαῖς καχεξίαις ἐμπαθαινόμενος),
 5 καὶ τῶν συκοφαντῶν εἰς τὸ ἀληθές ἐποικοδομοῦντων παρὰ φύσιν
 ληροίματα· καὶ πτόησις οὐκ ὀλίγη περιστολιχίσε τὸν Θεόφοβον.
 καὶ συλλέξας μεθ' ἑαυτοῦ τινὰς ἐκκρίτους ἀποδιδράσκει πρὸς V. 29
 Ἄμαστριν πόλιν κἀκείσε χρονοτριβεῖ. διὸ στέλλεται πρὸς αὐτὸν
 ναύμαχος στόλος πρὸς βασιλέως, ὡς ἂν γε τὴν πόλιν κἀκείνον
 10 κατώσχωσιν· αὐτὸς δὲ φιλόθεος ὢν κατὰ Θεόφοβον τρόπον φι-
 λευσεβῶς ἐδέδεικε πρὸς Χριστιανῶν αἱματεκχυσίας χωρεῖν, ὅθει
 ὑπέκειε τῷ Θεομισεῖ βασιλεῖ ἐγγύησιν σταυρικὴν ἐπιπέμποντι, καὶ
 δυστυχῶς ἀνυπέκλεχται τῶν συμπεφωνημένων ἀλλοιωθέντων.
 τομῆς γὰρ ἔργον κεφαλικῆς, ὡς μὲν τινες, παραυτίκα ὑπὸ Ὄλο-
 15 ρυφᾶ τῆνικαῦτα τῆς βασιλικῆς βίβλης ἐπικρατοῦντος καθίσταται·
 ὥς δὲ ἄλλοι, καθ' ἣν ὄραν ἀποβεβιώκει ὁ ἄναξ, τινὲ τῶν οὐ-
 κείων εὐνούχων διὰ νυκτὸς τῷ ἐν τοῖς τοῦ πελαγίου τόπῳ ἀπαγα-
 γόντι τοῦτον ἀποτυμπανισθῆναι προῆγγελο.

Προσπεσόντων δὲ ἀλλήλοις τῶν στρατοπέδων ἄλλοτε καὶ
 20 τῶν ἐξ Ἰσραὴλ ὑπεροχόντων, τοῦ βασιλέως τε παρ' αὐτῶν κυκλω-
 θέντος, τὰ πρὸς κατὰληψιν διηπίλητο, καὶ δὴ παρὰ μικρὸν ἦν

- | | | | |
|--------------------|---------------------|-----------------|-------|
| 1. ὑπέβη L. | 3. ἦν] ἦν L. | 5. καὶ] κατὰ L. | ibid. |
| συκοφαντῶν L. | 6. περιστολιχίσε L. | 12. ὑπέκειε L. | |
| 20. ὑπεροχόντων L. | | | |

suspicionem, atque palam hoc dicit, fore ut debitum sustineat Christia-
 norum tropaei, quod deus avertat. Ad haec cum imperator immoderato
 animo irasceretur (erat enim commotior iracundo fervore, ut cuius ani-
 mus ex vitiosa corporis habitudine labem contraheret), calumniatoribus
 etiam vero superstruentibus nugas naturam superantes, consternatio
 haud exigua invasit Theophobum: adscitisque ad se delectis quibusdam
 viris aufugit in urbem Amastrin cum illis, atque ibi commoratur. Qua-
 propter mittitur ad eum classis ab imperatore, ut urbem et ipsum tene-
 ret. Ceterum ipse cum esset plus, timore et amore erga deum ductus
 verebatur ad Christiani sanguinis effusionem progressi: itaque cedit im-
 perio imperatori spersionem signo crucis munitam mittenti, atque sic malo
 suo fato revocatus fuit, cum pacta conventa fuerint mutata: amputatio-
 nem enim capitis, ut quidem aliqui aiunt, statim ab Oorypha tunc vigi-
 liae imperatoriae praefecto passus est: ut autem alii, eo tempore quo
 imperator e vita decessit, cuidam scorum eunuchorum noctu abductum
 in quendam locum maritimum trucidandum iniunxerat.

Confligentibus utrimque exercitibus alio tempore, et Ismaelitis su-
 perantibus, imperatori ab his circumvento comprehensio intentabatur, ac

δορυάλωτος καὶ πᾶσιν ἐπὶ χάρτος γενησόμενος, εἰ μὴ τοὺς σὺν αὐτῷ Μανουὴλ ὥσει τοιοῦτον φήσας ἐθαρσαλέωσεν.

“ἀνέρες ἐστέ φίλοι, καὶ ἄλκιμον ἤτορ ἔλεσθε,

τὺς μελίσσας αἰδούμενοι, αἱ τοῦ βασιλέως αὐτῶν θανάτου ἕως ἀνέχονται.” μεθ’ ὧν τὴν φάλαγγα διατεμῶν τῶν Ἀγαρηῶν, 5 πεπαλαγμένος λείθρω πολλῷ τε καὶ αἵματι, τοῦτον ἔξειλκυσεν.

- C τρεῖς γὰρ τοῦτο διαπραξόμενος τῆς ἐμπερισχέσεως αὐτῷ προσελθὼν ἔξειλύτρον· ἰσκοτοδινία γὰρ ἐφεστηκῶτι τῷ Μανουὴλ εἰς ἀνάρρυσιν, κῦν παρόδου εὐρείας ἐτύγγαθεν. διὸ τοῦτο μέχρι τρίτου συμβέβηκε, κῦν τάχα τῷ χαλινῷ τοῦ βασιλικῷ ἵππον 10 ἐπιθεθέντος ἱμῶντος καὶ προσαναρτηθέντος τινί γε τοῦ Μανουὴλ, ὃν καθ’ ἵππον ἀμπλόχετο· ἀλλ’ οὐχ οὕτως ἐξήει, ἕως τὸ τέταρτον αὐτῷ προσιέναι καὶ ξίφει θανεῖν ἀποφῆνυσθαι, εἰ οὐ τούτῳ συνέφοιτο καὶ μὴ πανωλεθρίαν ἐκ τούτου διάδοιτο, ἕως ἐξήγαγεν. τούτου σωτῆρ μέγας ἐπεμφανίζεται, καὶ τῇ βασιλίδι παλιμπετῆς 15
- D μετατίθεται, καὶ τοῦτον τιμαῖς καὶ προσηκούσαις δωρεαῖς ἐπαμβίβεται, τὸν εὖνον ἀποδεχόμενος. ἡ δὲ τοῦ φθόνου πρὸς τοῦτον παράταξις κατ’ αὐτοῦ παροπλίζεται διὰ τῶν τῆς ἀρετῆς ἐναντίων, καὶ ἐπιλοιδωροῦσι ψευδῶς καθοσιώσιν στρατηγέοντι· ἧς ἐνηγηθεὶς οὗτος τὰ πρὸς ἀποστασίαν ἐπιτετόλμηται, καὶ φυ- 20 γαδεία πρὸς Ἀγαρηνοὺς μετοικίζεται, καὶ δόξαις περιφανέσι πρὸς

8. ἰσκοτοδινία L.

13. τούτῳ B, τοῦτο L.

an οὕτω?

9. διὰ τοῦτο L.

14. πανωλεθρίαν L.

12. ὄν] ἔν L.

15. τούτων]

sane parum aberat ut captus omnibusque ludibrio fuisset, nisi Manuel suos confirmasset, ad hunc quasi modum eos allocutus. “O socii, fortes animoque estote virili, apes reveriti, quae regi suo ad mortem usque adherent.” Cum quibus perrumpens aciem Agarenorum, pollutus cruore multo et sanguine eum extraxit. Ter autem id fecit et a circumventionibus liberavit: nam quasi vertigine correptus haesitabat veniente Manuele ad eum eripiendum, quamvis late transitus ei pateret. Idcirco ter id factum est, quamvis etiam mox fraeno imperatorii equi alligato loro et applicato loro cuidam quo Manuelis equus indutus erat: tamen nec sic exhibat, donec tertia vice eum aggrederetur gladioque moriturum affirmaret, nisi ipsum sequeretur et totalem interitum non efficeret: atque sic eduxit. Ita ei servator magnus oblatus, ipseque in imperatoriam urbem rursus se confert, atque illum honore et donis congruis remuneratur, bene sibi cupientem carum habens. Sed invidia ei se opposuit et contra eum sese armavit per illa quae virtuti sunt contraria: atque per calumniam falso insimulant eum maiestatis, cum esset praefectus militum. Quibus iste auditis defectionem molitur, fugiensque ad Agarenos commigrat, atque ab his honoribus illustribus decoratur et obviam itionibus,

αὐτῶν ποτιᾶται καὶ ὑπαντήσεσιν, καταλιπὼν βασιλέως μετᾴμε-
λον τῆς πρὸς αὐτὸν ἰποπτεύσεως.

Χρόνον δὲ πολλοῦ παριππεύσαντος καὶ τῶν ἐξ Ἀγαρ ταῖς
νίκαις κατορχομημένων ἡμῶν, οἷα σφετερισαιμένων τὸν καθ' ἡμῶς
5 Ἀχιλλεῖα, πρὸς εἰρηνικὰς συμβάσεις ὁ βασιλεὺς τοῖς Ἰσμαηλίταις
μνηστεύεται, ἐκπέμπων πρέσβυν τὸν μοναχὸν Ἰαννῆν, τότε τοῖς Β
Ἀγαρηνοῖς καὶ ἡμῖν κατὰ πρεσβείαν φανέντα γε ἐπιτήδειον. ἐπε-
πράχει γὰρ τὰ πρὸς διαλλαγὴν ἀμφοτέρων ἀρμόδια, δώροις
ἀδροῖς παρ' αὐτῶν τοῦ δέοντος μὴ ἔκοτάς, ὡς ἐπιθυναμάζειν τὸν
10 ἀμετραμονονῆ πάνν καὶ οἷς περὶ αὐτὸν ἐγινώσκετο, καὶ ἄξιοῖν
αὐτὸν περὶ ὧν ἐθέλοι τυγχάνειν ἡξιωμένων· τοσοῦτον αὐτῷ τὰ V. 30
τῆς ἀδωρίας εἴτε προσωπείῳ εἴτε ἀληθείᾳ ἐξήσκητο· καὶ διὰ
ταύτην καὶ ἐπρροσηγόροις προθέσεις ἐπὶ τῶν συμφερόντων
ἀκούεσθαι, καὶ παρασχέσθαι πολλοὺς αἰχμαλώτων πρεσβεύοντι.
15 ὁπᾶνεται πολυτρόπως οὗτος τῷ Μανουὴλ καὶ σταυρικὸν ἐγκόλ-
πιον τούτῳ δίδωσι κρύφα καὶ ἐν αὐτῷ διομόσας ἐπισχυρῶεται
καὶ πρὸς τὸν βασιλεῖ παλινδρομεῖν ὑποτίθεται καὶ Συρίας ἀπά-
ναισι.

Τοῦ δὲ ἀλλαγίου περατωθέντος καὶ τῆς ἀνὰ μεταξὺ Ῥω-
20 μαιῶν τε καὶ Ἀγαρηῶν εἰρήνης διαλυθείσης, ὁ βασιλεὺς γενναί-
ζειν κατὰ πολεμίων πολλὴν ἐπεποίητο μέριμναν, ὡς μηδ' ὄλως

6. ἰαννῆν I. 10. οἷς] τοῖς L. 12. ἀληθείας L. 17. ἀπά-
ναισι I.

cum sui desiderium apud imperatorem et paenitentiam suspicionis reli-
quisset.

Tempore autem multo praeterlapso, Agarenis per victorias nobis in-
sultantibus, ut qui Achillem nostrum sibi appropriassent, ad pacem im-
perator eosdem Ismaelitas sollicitat ineundam, mittens legatum monachum
Iohannem, tunc Agarenis et nobis ad legationem visum idoneum. Susce-
perat enim negotium de permutandis utrinque captivis: in quo munus
ingentium oblationibus a decoro non recessit, ita ut admiraretur ame-
ramnunes et quibus circa eum innotuisset, ita ut admiraretur petere quicquid
vellet, potiturus petitis: adeo prae se ferebat quasi non caperetur donis,
sive specie tenuis, sive revera, ut ob fidem et comitatum verborum in
offerendo audiretur super utilibus et multos captivos reciperet legatione
fungens. Iste igitur veteratorie in conspectum venit Manuelis, atque
crucis coliare imperatoris tradit ei clam, ipsumque iureiurando confir-
mat et ad imperatorem reverti hortatur, e Syriaque discedit.

Permutatione porro captivorum finita, et pace inter Romanos atque
Agarenos dissoluta, imperator fortem et strenuum se praestare adversus
hostes magnopere studebat, ut plane non esset inferior paterna fortitu-

ἐλάττων γενέσθαι τῆς πατρικῆς γενναιότητος· καὶ κατὰ τῶν
 Β Ἰσμαηλιτῶν τὴν χώραν σὺν πλήθει πολλῶ προχωρεῖ καὶ αἰχμα-
 λωσίαν παντοδαπῇ παρυφίστησιν, ὡς καὶ παρεμβαδῦναι τοῖς
 ἐσωτέροις μέρεισι ταύτης αὐτῇ τε τῇ πατρίδι προσεμπελάσασαι τοῦ
 τότε κριτοῦντος ἡμεραμνονῆ, ἧτις Ὀζοπέτρα προσηγόρευται, καὶ 5
 ταύτην πολιορκῆσαι πρὸς ὕβριν αὐτοῦ. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὐ κατὰ
 σκοπὸν πῶς λυσitelῆ διαβέβηκε τοσοῦτον ἐκ ταύτης τῆς ὠφελείας
 ἐπισυμβύσης, ἢ μεγίστη ἀνθρώπων ἀπώλεια. διανίσταται γὰρ
 ἐντεῦθεν εὐθαρσῶς ὁ ἡμεραμνονῆ, τὴν ὕβριν μὴ ἐνεγκῶν ἦν
 ἐπὶ τῇ αὐτοῦ πατρίδι συμβεβηκυῖαν ἑώρα, καὶ θεσμοθετεῖ παντὶ 10
 τῶ τὸ φλάμουρον περιφέροντι γραφὴν ἐνδηλοῦντος τοῦ Ἀμορίου
 C συζήτησιν, καὶ κατ' αὐτοῦ σὺν στρατιῇ σοβαρῆ δυνάμειως ἐμφο-
 ρήτω ἐπέρχεται, ταύτη τοῦ βασιλέως ἀνθεστηκέναι μὴ ἔξισχόν-
 τος, ἀλλὰ προσχωροῦντος τοῖς ὀπισθεν καὶ καταλαβόντος τὴν
 βασιλίδαν τῶν πόλεων σὺν λαφυραγωγίᾳ πολυπληθεῖ, καὶ τὰ τῆς 15
 πόλεως Ἀμορίου κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον διαμερικνῆσαι ἐκ τε διογ-
 ρώσεως καὶ ἄλλων τῶν ἐπαρκούντων εἰς διατήρησιν. ὅς τέως
 δοκιμῆν μὲν ποιῆται, κῦν ματαιόβουλον, τὴν τοῦ ἡμεραμνονῆ
 ἀναστεῖλαι ὀργὴν διὰ πρέσβειν δώροις τιμίοις καὶ ὑποσχέσει με-
 γαλοδωρεῶν ἐκδύσωπόντων αὐτόν· ἀλλ' οὐ πείθουσι ζηλοτυ- 20
 πῶντα τὴν ὁμοίαν ἐνδείξασθαι ἀνταπόδοσιν. ἔξουθενεὶ γὰρ αὐ-
 τοὺς τῆς πρεσβείας, τῆς ἀποστολῆς διεκωμῶδει, τῆς δειλίας κα-

2. προσχωρεῖ L.

5. προσηγορευεται L.

8. ἢ μεγίστη ἀν-

θρώπων ἀπώλεια L.

11. fort. γραφῆ ἐνδηλοῦν.

15. πολ-

λυκλοθεῖ L.

16. διαμερικνῆσαντος B.

22. διεκομῶδει L.

dine: atque in Ismaelitarum ditionem cum ingentibus copiis proficiscitur multasque praedas quaquaversum coacervat, ita ut in intimas eius penetraret partes, atque etiam ad ipsam urbem patriam tunc rerum potentis ameramunus appropinquaret, quae Ozopetra vocabatur, eamque obadione oppugnaret ad illius contumeliam. Sed ea quidem res haud fructuosum eventum habuit, siquidem propter hanc praedam postea factus fuit maximus hominum interitus. Exsurgit proinde audacter ameramunus, contumeliam haud ferens quam suae patriae accidisse videbat, imperatque cunctis qui flammulum (vexillum) circumferrent ut inscriptionem facerent Amoriorum inquirendum, eamque cum exercitu insolenti propter robur intolerabile invadit, cum interim huic imperator resistere non valeret, verum retro cederet et ad imperatoriam urbem se conferret cum ingenti praeda, postquam urbi Amorio quanta licebat cura prospexisset, munitione aliisque ad eam conservandam idoneis. Qui tum quidem conatum suscipit, quamvis vano consilio, sedandi iram ameramunus per legatos qui muneribus pretiosis et pollicitationibus magnificis ipsum flecterent: sed haud permoverent nec persuadent, aemulando studentem pari referre. Nihil enim faciebat eorum legationem, adventum irride-

τελοιδόρει, καὶ διὰ μέσου χρόνου καταλιμπάνει μετεωρῶσθαι, καὶ τῇ πατρίδι τοῦ βασιλέως περιτίθῃσι πολέμιον χάρακα, πολυ- D
μερῶς ἐλῆσθαι βουλόμενος. εἶχε μὲν οὖν εἶχεν αὐτῆ κἄν δυστυ-
χῶς ὑπερμαχοῦντας ἐντὸς τοὺς ἐκ βασιλείως σταλέντας, περιφα-
5 νεῖς φρονήσει τε καὶ ἀνδρεία καὶ πολυπειρία διηχομένους, κἄν
δι' ἐνδὸς τῶν κακούργων τῆς ὑπερμαχίας διέσφαλτο, τὴν προδο-
σίαν ἐπισκευάσαντος, ᾧ βοδὸς ὑποκοριζόντως ὄνομα κατ' ἀλογι-
στίαν προσεκέκλητο, ἕκ τινος τηνικαῦτα στασιώτιδος ἀνὰ μέσον
Χριστιανῶν τε καὶ Ἰουδαίων συμβεβηκυῖος προφάσεως. αἰρεί-
10 ται τοιγαροῦν μετὰ πολλὰς ἐπιβριθεῖς προσβολὰς τὸ Ἀμόριον, V. 31
τοῦ νέου Σεναχηρίμ παραχωρήσει θεία ἢ εἰδοκία κατὰ τὴν τῶν
κριμάτων θεοῦ ἄβυσσον εὐτυχήσαντος, οἳ τε πρέσβεις ἐφύβρι-
στοὶ ἀποπέμπονται (κατείχοντο γὰρ παρὰ τῶν ἐχθρῶν μεσολα-
βούσης τῆς ἐγχειρήσεως), καὶ ἀπαγγέλλονται δι' αὐτῶν τῷ βα-
15 σιλῆι ὀνειδισμοὶ σφοδροὶ καὶ ἐξουδενώσεως προαγγέλματα. τίς
δὲ λογισμὸς ἀκριβῆς ἀναγράψει τὰ ἐκείσε πραχθέντα κατὰ τὴν
ἄλλωσιν; τίς λόγος ἀσφαλῶς διηγῆσεται οὐα καὶ ὄσα συγκεκύρηκεν
ἀνιαρὰ δυστηγῆματα; πάντες ἀρχηγοὶ λαῶν ἄρδην αἰχμάλωτοι
πρὸς Συρίαν ἀπήγοντο, μεθ' ὧν πατρίκιόι τε καὶ οἱ διαφόροις
20 ἐν ἀξιώμασι καὶ αὐτοὶ τὴν ἴσην δυστυλίαν διεκατέρου· τινὲς B
δὲ ἐξ αὐτῶν τῆς διὰ ξιφῶν τομῆς ὑπῆρξαν ἐγχειρημα καὶ πτώμα
θρήνων ἐπάξιον.

2. παρατίθῃσι L.
ταὶ L.

7. ὁ βοδὸς ὑποκοριζόντος L.
11. σεναχειρήμ L.

9. αἰρε-

bat, ignaviam exprobrabat, atque interposito tempore relinquit eos du-
bios et incertos, patriam autem imperatoris urbem cingit vallo, a pluri-
bus partibus eam capturus. Habuit illa quidem habuit intra se defenso-
res, quamvis infelices, missos ab imperatore viros prudentia et fortitu-
dine ac multiplici rerum usu celebres: sed ab uno improbo defensio ei
interversa fuit, proditionem machinante, qui bovis nomine deminationis
forma facto propter vecordiam appellatus fuit; idque occasione seditionis
inter Christianos ac Iudaeos ortae. Capitur itaque post multas validas-
que aggressiones Amorium, novo Senacherib, permissione aut voluntate
divina, secundum iudiciorum dei abyssum, secunda fortuna utente, le-
gatique contumeliis affecti dimittuntur (retenti enim fuerant ab hostibus
interea dum quod susceperant perficerent), ac resonantur per eos im-
peratori exprobrationes acerrimae et contemptus denuntiationes. Quae
consideratio accurata describet ea quae illic in capienda urbe sunt fa-
cta? Quis sermo satis enarrabit quae quantaque evenerint tristia mala?
Omnes omnino duces bellici captivi in Syriam abducti, cum hisque pa-
tricii alique dignitatibus excellentes eandem calamitatem perpassi, non-
nulli etiam ferro caesi ceciderunt casu fletibus digno.

Genesisius.

5

Ἀλλὰ τί τὰ τῆς πόλεως μοι ἐκτραγωδεῖν, ὡς ἄλλῃ τινὶ Ἱερεμία καὶ Βαρούχ καὶ Ζαχαρία τὰ τῆς Ἱερουσαλήμ, ἢ προαιρέσεις ἐγκλειύεται; ἴνα μὴ ἐπὶ πλείστον ἢ συμφορὰ μεγεθύνηται. καὶ περὶ αὐτῶν αὐθις ἀφίησι πρόβους ὁ βασιλεὺς πρὸς ἀμεραμνονῆ, ἀναδοῦναι πάντας αὐτῷ ἀλχημαλίτους τῆς πόλεως, ὧν 5 ἀπογνημῶσαι αὐτὴν πολλῶν βουλευομένων ἠπειθήσεν, καὶ μάλιστα τοὺς πρὸς γένος αὐτῷ πλησιάζοντας ὑποστρατήγους αὐτοῦ οἷς ἐπωχῶρωτο, καὶ τοὺς ἐπὶ συμμαχίαν προσπειροτηκότας, καὶ μὴν τοὺς ἐπὶ τὴν θεραπείαν αὐτοῦ μεγασιῶνας, ἐπὶ κεντηναρίοις C σ' σὺν α' ἑκατοντάδων πραγματευόμενος τὴν ἀνάρρυσιν· ἄλλ' 10 οὐκ ἔπεισεν ἐπὶόντι κεντηνάρια χίλια παρὰ μικρὸν λόγῳ τοῦ συνειλεγμένου λαοῦ ἐν ἐξόδῳ μοίρῃ καταναλῶσαι.

Λέγεται δὲ καὶ ἴδὲ πως παρὰ τισιν, ὅτι μετὰ τὸ ἐκστρατεῦσαι Θεόφιλον σὺν Πέρσαις καὶ τὴν κατ' Ἀγαρηῶν νίκην ἐργάσασθαι καὶ αὐθις ἐξίεναι μετὰ Περσῶν καὶ Ὀζοπέτραν πόλιν 15 τὴν μαινεσμιμένην τὸν ἀμεραμνονῆ ἐκπορθῆσαι, ὡς ἐντεῦθεν κεχολῶσθαι τοῦτον συμβέβηκεν. διὸ στρατιῶν ἐξ Αἰγύπτου καὶ Παλαιστίνης συλλεξάμενος διάφορον, καὶ πρὸς τὸ Τυρσοῦ τῆς Κλιχός, ἧτις ἀνόμασται τῇ πτώσει Πελλεροφόντου ἐκέειπε ἱρι- D τήσαντος καὶ κατὰ τὸν τυρσὸν πεπονθύτος· ἢ Τερσὸς ἀπὸ τοῦ 20 Ταῦρον τὸ ὄρος Τερσίον κεκλήσθαι τὸ πρῖν, διὰ τὸ πρῶτον ἀνικμωθῆναι αὐτὸ κατακλυσμοῦ ἐξυδατωθείσης γῆς· τέρσαι γὰρ τὸ

δ

10. σ' σὺν α' ἑκατοντα v L.

12. ἐξόδῳ L.

18. τό] πο-

tius τὰ, sed deest verbum.

21. Ταῦρον] ταῦρον L.

Sed cur mihi narrationem tragicam de urbe, tamquam alteri Hierosolymae aut Baruch aut Zachariae de Hierosolymis, animus suggestit? Desino, ne dolor et miseria magis crescat. Porro de iis etiam rursus mittit legatos imperatori ad ameramnum, ut omnes redderet ei captivos urbis, quibus spoliare eam multis suadentibus noluisse, ac praecipue genere ipsi propinquos duces quibus munita fuisset, quive auxiliares accessissent, tum ex ministris suis primarios, pro centenariis ducentis in universum conficere laborans redemptionem: sed non persuasit affirmantem mille centenaria fere pro ratione congregatae multitudinis in ea expeditione se consumpsisse.

Sic etiam a quibusdam traditum est, postquam Theophilus cum Persis expeditionem suscepisset ac victoriam ab Agarenis reportasset rursus quo cum Persis egressus Ozopetram urbem ameramnum patriam cepisset, hunc eam ob rem ira accensum fuisse. Igitur exercitum ex Aegypto et Palaestina congregavit apud Tarsum, Ciliciae urbem, quae nomen accepit a casu Bellerophonis illuc profecti et in planta pedis, quae τερσός dicitur, aliquid passi, aut quod Taurus mons Tarsias diceretur primitus, quia primus siccatus fuisset postquam terra dilavio obruta fue-

ἀναξηρᾶναι λέγεται. ὑπάρχει δὲ αὕτη παρὰδύτος, τῷ ἐμφανῆ εἶναι τὸν Ταῦρον καὶ τούτου τοῖς γηλόφοις εἶργεσθαι, ταύτης δὲ διὰ μέσου Κίδρον τὸν ποταμὸν ὀδεύοντα εὐφορον χρηματίζεν τὴν χώραν. καὶ μὴν ὑπὸ Ἐριχθονίου κτίσεως ἐτετεύχει, κατεσχέθη 5 δὲ παρὰ Ὀρσανοῦ ἐνὸς τῶν Τιτάνων καὶ ἐπικτίσειως εἴληχεν. ἦν δὲ πάλοι Κύνῳ τῷ ποταμῷ νῆσος, ἣτις ὑπ' αὐτοῦ περικλυζομένη εἰς τὴν τῶν Θέσιν ἐλήλυθεν. εἴτε παρὰ Σεμιράμειως ἐπισκευῆς καὶ οἰκισμοῦ μελλονος εὐτύχησεν, αὐτῆς τε εἰκόνα ἐκείσῃ Ε φασιν ἀφωσιῶσθαι τῷ Ἡρακλεῖ, παρισταμένην Νίνῳ τῷ ταύτης 10 ἀνδρὶ· μετὰ δὲ τοῦτο ἐρειπωθεῖσα ταῖς μετοικήσεσι παρὰ Σαρδαναπέλου ἐκ βύθρων σὺν Ἀγγιῶλῃ ἀνέκτισται, ἐφ' αἷς ἐπιγέγραπται “Νινευῆς βασιλεὺς Ἀνακυνδαράξου παῖς ἐν μῆτι ἡμέρα Ταρσὸν τε καὶ Ἀγγιῶλην ἴδμεν.” τὸν δὲ ἴδιον υἱὸν ὁ ἀμερου- V. 32 μνιμ προεξέπειψε κατὰ τὸ πρὸς ἀνατολὴν σὺν τοῖς ἀνατολικω- 15 τάτοις τῶν ἀνδρικῶν Τοῦρκων, καὶ αὐτοῖς γεινιῶζουσιν, ἄχρι χιλιάδων ἑ, μετὰ πάσης τῆς ἐξ Ἀρμενίων στρατιᾶς, τοῦ τε Βεσπαρικανίτου, καὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρχοντος τῶν ἀρχόντων, καὶ Ἄμερ τηρικαῦτα τὴν Μελιτινήν διέποντος, οἱ κατὰ τὸν Λαξιμῶνα συνήχθησαν στρατοπεδευσάμενοι. οὕτως γὰρ τοῦ ἀμεραμοννηῆ οἱ 20 ὑπὸ χεῖρα βουλῆν συντιθέασιν, τὸν μὲν αὐτοῦ υἱὸν μετὰ προσηκούσης προεξιέναι δυνάμειως· “καὶ εἰ μὲν οὗτος νικήσειεν, ἔσται καὶ σοὶ νικητήριον· εἰ δὲ γε τὸ ἐναντίον, κῆν τὸ σωτήριον.”

1. ἀναξηρᾶνθαι L.

9. ἀφωσιῶσθαι L.

10. ἐρειπωθεῖσα L.

13. ἔδημεν L.

18. μελιτινήν L.

ibid. δοξημῶνα L, Λα-

ξημῶνα V.

rat: τήρσαι enim significat siccare. Est autem haec urbs depressa, quoniam Taurus longe lateque conspicuus est, eiusque collibus septa. Per hanc mediam fluens Cydnus fecundam efficit terram. Condita fuit ab Eriichthonio, occupata ab Orsane, uno ex Titanibus, et restaurata. Fuit autem olim Cydno fluvio insula, quae illo undique alluente in hanc formam redacta est. Sive potius a Semiramide instaurata et diligentius condita fuit, cuius imaginem etiam illic aiunt dedicatam Herculi, adstantem Nino marito suo; postea diruta transmigrationibus, a Sardanapalo ex fundamento una cum Anchiala denuo condita, quibus inscriptio facta *Rex Ninive Anacyndaraxi f. uno die Tarsum et Anchialam aedificavit*. Porro filium suum amerumnes praemisit versus orientem cum maxime orientalibus et strenuis Turcis, qui et ipsi vicini erant, ad decem millia virorum, adiuncto Armeniorum universo exercitu, et Besparacanita, ipso etiam duce ducum, et Amere tunc Melitenei administrante, qui apud Daximoacem congregati castra posuerunt. Id enim consilii dederant Ameramuni qui cum ipso erant, ut eius filius cum idoneis copiis prior exiret; “si is vicerit,” dicentes, “erit et penes te victoria: sin minus, saltem salus et incolumitas.”

Ἀλλὰ τί τὰ τῆς πόλεώς μοι ἐκτραγωδεῖν, ὡς ἰ
 ρεμία καὶ Βαροῦχ καὶ Ζαχαρίας τὰ τῆς Ἱερουσαλήμ
 σις ἐγκυλεύεται; Ἴνα μὴ ἐπὶ πλείστον ἢ συμφορῶ
 καὶ περὶ αὐτῶν αὐθις ἀφίησι πρέσβεις ὁ βασιλεὺς
 μνοννη, ἀναδοῦναι πάντας αὐτῷ ἀλχημαλώτους
 ἀπογυμνωσάσαι αὐτὴν πολλῶν βουλευομένων ἠπειθ
 στὰ τοὺς πρὸς γένος αὐτῷ πλησιάζοντας ὑπο
 οῖς ἐπωχύρωτο, καὶ τοὺς ἐπὶ συμμαχίαν προσ
 μὴν τοὺς ἐπὶ τὴν Θεραπέειν αὐτοῦ μεγαίστηναι.

C ὁ σὺν ἁ΄ ἑκατοντάδων πραγματευόμενος τ
 οὐκ ἔπεισεν εἰπόντα κεντηνάρια χίλια παρὰ
 εὐλεγμένου λαοῦ ἐν ἐξόδου μοίρῃ καταναλῶ

Λέγεται δὲ καὶ ἰδὲ πως παρὰ τισι
 τεῦσαι Θεόφιλον σὺν Πέρσαις καὶ τὴν κα
 γάσουσθαι καὶ αὐθις ἐξίεναι μετὰ Περσ
 τὴν μαινεσμενὴν τὸν ἡμεραμνονη ἐ
 κεχολῶσθαι τοῦτον συμβέβηκεν. διὸ

D Πυλαιστίνης συλλεξιόμενος διάφορον,
 Κίλικος, ἦτις ὠνόμασται τῇ πτώσει
 τήσαντος καὶ κατὰ τὸν τυρπὸν πεπ
 Ταῦρον τὸ ὄρος Τερσίαν κεκλήσθαι
 κρωθῆναι αὐτὸ κατακλυσμοῦ ἔξυδα

δ

10. ὁ σὺν ἁ΄ ἑκατοντα v L.
 tius tā, sed deest verbum.

17. θαρσαλιότη-

Sed cur mihi narrationem trag
 miae aut Baruch aut Zachariae de
 sino, ne dolor et miseria magis
 mittit legatos imperator ad amer.

urbis quibus spoliare eam multa
 ges propinquos duces quos
 e- tum ex ministris
 tificere laborans re
 ria fere pro ratio
 impisse.

a quibusdam
 m suscipias
 ts agressus

mente collecti erant et ex
 ercitus. Porro ex Syria
 scholarum obtinebat. Pro
 dictum, voluit imperator ho-

quendam editum a Manuele
 exercitum minorem esse ex
 assessorem suum accommodat
 "considera, domine, in utroque
 ut robar maius." Cum autem

quae circa ipsum erant magnates,
 quos periculum committeret, alii ut
 post die mane facto conflictu
 assidue sagittarum usu in
 Romanos contra in
 praetoriana
 Agareni circumfusi in
 sagittarum impedirentur pluvia
 Interim tamen cum Romani

17. θαρσαλιότη-

20

στοιχί-

16 τοξάζειν

τόξων χαν-

στρατευμάτων

τῇ Σαρακηνικῇ γλώττῃ
 ἢ σπενδομένων, καὶ
 αἰκὴ τῶν δυσφο-
 ρῶν τὸ προδοῦ-
 καλῶς συμ-
 ἡμῶς στρα-
 τὸν κράτος ἐκ
 ἢ τούτου γινο-
 ὦ βασιλεῦ σοι E
 αὐτὸς ὑπόθεν,
 ἰς μόγις τῶν πολε-
 παρυγεναμένου, οἱ
 ζῶντες ἐκίσει τῇ Θεο-
 ὦν ἀποθήμενοι ἑαυτοῦς
 ς φιλοικτιριμόνως διατε-
 εἰ ἐγώ, ὦ ἄνδρες, κἄν V. 33
 οἰκτίριμος ἤλέημαι, καὶ
 ἄλλος τὸ κατὰ Ῥωμαίων μα-
 οὔ Ἀμορίου συντίθεται· ὁ δὲ
 Ἰορδύλουον διεκυρτέρι, τῇ αὐ-
 μενος· τὰ γὰρ δύο στρατόπεδα
 ἔαυτοῦ κατὰ τὸ Ἀμόριον ἦνων-

σοι] sù L. 13. λιποταξία πίζον-
 sed νίκαιαν marg. eadem m.

vel audiverat Persas Saracenicā lingua col-
 scentes, atque ad Theophilum dicit "arbi-
 praesentem Romanorum calamitatem amera-
 , ad prodendum te illi a quo prius descive-
 rādenti obtemperes velim. Colligam delectorum
 exercitu, cuius ope tuam maiestatem ex hosti-
 rator "hoc autem facto quid fiet universae mul-
 perator, tibi divinitus dabitur ut incolumis eva-
 et ipsi ut arbitror ex alto prospicietur." Cete-
 ror aegre ex hostibus recesserat atque versus Chi-
 rat, duces illi quos conscientia ob desertum e-
 eophilo supplices fiunt atque depositis gladiis
 mant: erga quos imperator misericorditer affe-
 excusavit, dicens "quandoquidem miseratione
 etiam deserto ordine evaderem, vos etiam mis-
 bulus, cognito rem bene gestam esse adversus R-
 rium expeditionem institui-
 ryleum manebat, quid pat-
 enim exercitus, nempe amer-

Ταῦτα Θεόφιλος διακηκῶς ἐκ τε τῶν ἀνατολῆς ἀγγεγεμέ-
 B των καὶ δύσειος καὶ Περσῶν ἐπαγείρει στρατόπεδον· ἦν δὲ ἀπὸ
 Συρίας ὁ Μανουὴλ νεωστὶ ἐξεληλυθὼς καὶ τῆς πρὸ τῆς φυγῆς
 στρατηγείας τότε τῶν σχολῶν προστασίας μεταποιούμενος.
 πρῶτοντος οὖν τοῦ στρατοπέδου κατὰ τὸν Ἀνζήν, οὕτω χωρὶον 5
 καλούμενον, ἠροηρέθη ὁ βασιλεὺς τὸ τῶν ἐναντίων θεάσασθαι
 στράτευμα· ὃν κατὰ τινα τῶν ὑπερκειμένων τόπων τοῦ Μανουὴλ
 προβιβύσαντος, στοχαστικῶς κατείδε στρατὸν τὸν Συρακηνικὸν
 τῶν Ῥωμαίων ἐλάττονα. πρὸς ὃν στοχασμὸν συντίθεται Μα-
 νουὴλ, ἀλλ' ὁμως αὐτῷ ἀντειρήκει “ὦ δέσποτα, τὸν ἐπ' ἄμ- 10
 C ροῖν ἐκ δορύτων καλαμῶνα στοχάσθητι, ἐξ οὗ γνῶσῃ τὸ καρτε-
 ρώτερον.” συμβεβουλευκότες οὖν ὁ τε Θεόφιλος καὶ οἱ περὶ αὐ-
 τὸν μεγιστῆνες, ὁ μὲν Μανουὴλ καὶ ὁ Θεόφοβος ὑπετίθοντο
 συνιστᾶν ἐν νυκτὶ πόλεμον, κατὰ τὴν ἡμέραν δὲ ἕτεροι· οἱ μῦλ-
 λον καὶ προτετίμηνται. κατὰ γοῦν τὸ πρὸς αὔριον γεγυυίας 15
 προσβολῆς οἱ Ἰσμηλιταὶ τροπῇ συνεσχέθησαν, ὅθεν οἱ Τοῦρκοι
 ἐπιμόνως τοξείῃ χρησάμενοι τοὺς Ἰσμηλίτας θαρσαλειότητος καὶ
 ἰσχύος ἐπλήρωσαν, τοὺς δὲ Ῥωμαίους πρὸς φυγαδεῖαν ἐτρέ-
 ψαντο· καὶ μόνον τῷ βασιλεῖ οἱ ἀρχηγοὶ τῶν τυγμύτων προσε-
 D καρτέρησαν μετὰ Μανουὴλ καὶ Περσῶν, οὓς κύκλῳ περιστοιχι- 20
 σαντες οἱ ἐξ Ἄγαρη βιαίως συνεῖχον, κἄν οἱ Τοῦρκοι τὸ τοξάζειν
 κειώλυντο ὑετοῦ γε συμβύντος τῶν τε νευρῶν τῶν τόξων χαν-
 νωθεισῶν τῇ ὑγρότητι. ἀμέλει τῶν Ῥωμαϊκῶν στρατευμάτων

1. ἀγγεγεμένων L.

10. τὸν] τῶν L.

17. θαρσαλειότη-

τος L. 20. περιστοιχίσαντες L.

His auditis Theophilus eorum qui ex oriente collecti erant et ex
 occidente, nec non Persarum, congregat exercitum. Porro ex Syria
 Manuel redierat, pristinamque praefecturam scholarum obtinebat. Pro-
 gressu autem exercitu ad Anzen locum ita dictum, voluit imperator ho-
 stilem spectare exercitum. Qui in locum quendam editum a Manuele
 adductus, ipso intuitu confecit Saracenorum exercitum minorem esse ex-
 ercitu Romanorum: ad quam coniecturam assensum suum accommodat
 Manuel, nihilominus tamen ei respondet “considera, domine, in utroque
 segetem hastarum: hinc cognosces utrius sit robur maius.” Cum autem
 inter se consultassent Theophilus et qui circa ipsum erant magnates,
 Manuel et Theophobus suaserunt ut nocte proelium committeret, alii ut
 interdiu; qui et praevaluerunt. Itaque postridie mane facto conflictu
 Ismaelitae in fugam verai. Exinde Turcae assiduo sagittarum usu in-
 stantes Ismaelitas audacia et viribus impleverunt, Romanos contra in
 fugam verterunt: solique apud imperatorem duces legionum praetorianarum
 remanserunt, cum Manuele ac Persis, quos Agareni circumfusi inclu-
 sos tenebant, quamvis Turci in usu sagittarum impedirentur pluvia
 cadente nervisque arcuum laxatis humore. Interim tamen cum Romani

πημαινομένων ὁ Μανουὴλ διηκούετο τῇ Σαρακηρικῇ γλώττῃ πρὸς αὐτοὺς τῶν Περσῶν καθ' ὁμίλλαν οἰοῖναι σπενδομένων, καὶ τῷ Θεοφίλῳ φησίν “ὄμαι ὦ βασιλεῦ ὅτι ἡ Ῥωμαϊκὴ νῦν δυσφορία τῷ ἡμεραμνοννῇ τοὺς Πέρσας περιποιήσεται εἰς τὸ προδοῦ-
 5 ναί σε αὐτῷ, τὸ πρὶν ἀποστάντας αὐτοῦ. οὐκοῦν καλῶς συμβουλευομένῳ μοι σύνθοιο. συναγερωῶ ἐκ τοῦ καθ' ἡμῶν στρατεύματος τὸ κατ' ἐκλογὴν σύστημα, δι' οὗ τὸ σὸν κράτος ἐκ τῶν πολεμίων ἐξοισομαι.” ὁ δὲ βασιλεὺς “καὶ τούτου γινομένου ὦ Μανουὴλ τῷ λαῷ τί συμβήσεται;” “ὦ βασιλεῦ σοὶ E
 10 μὲν θεόθεν παρέσται τὸ σώζεσθαι, ὃ δὲ λυδὸς καὶ αὐτὸς ὑπόθεν, ὄμαι, προνοηθήσεται.” τοῦ γοῦν βουσιλέως μόγις τῶν πολεμίων ἐκοιάντος, κατὰ δὲ τὸν Χιλιόκωμον πυρρυγεναμένου, οἱ τῶν στρατηγετῶν τὸ συνειδὸς λιποταξία κίττοντες ἐκίεισε τῷ Θεοφίλῳ γονυπετοῦσι καὶ τὰς σπάθας αὐτῶν ἀποθήμεινοι ἑαυτοὺς
 15 θανάτῳ ψηφίζονται· πρὸς οὓς ὁ βασιλεὺς φιλοικτιρμόνως διατεθεὶς ἐν ὄνυμφῳ δικαίῳ ἀπολελόγητο “ἐπεὶ ἐγὼ, ὦ ἄνδρες, κῆν V. 33
 λιποταξίας ἐγκλίνεσθαι παρὰ θεοῦ τοῦ οὐκίττιμονος ἠλέημαι, καὶ ὑμᾶς οὐκίττιρω.” ὁ σὺν πρωτοσίμβουλος τὸ κατὰ Ῥωμαίων μαθῶν ἄνδραγάθημα εὐθέως κατὰ τοῦ Ἀμορίου συντίθεται· ὁ δὲ
 20 βασιλεὺς πρὸς τε Νίκαιαν καὶ τὸ Δορύλειον διεκυρτέρει, τῇ αὐτοῦ πατρὶδι τὸ μέλλον ἀπεκδεχόμενος· τὰ γὰρ δύο στρατόπεδα τοῦ τε ἡμεραμνοννῆ καὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ κατὰ τὸ Ἀμόριον ἦνω-

8. τούτου] τοῦ L. 9. σοὶ] σὺ L. 13. λιποταξία κίττον-
 τας L. 20. νίκαιαν L, sed νίκαιαν marg. eadem m.

exercitus affligerentur, Manuel audiverat Persas Saracenicā lingua colloquendo cum illis quasi paciscentes, atque ad Theophilum dicit “arbitror equidem, imperator, praesentem Romanorum calamitatem ameramunni Persas adiuncturam, ad prodendum te illi a quo prius desciverant. Itaque recte mihi suadenti obtemperes velim. Colligam delectorum militum globum ex nostro exercitu, cuius ope tuam maiestatem ex hostibus eripiam.” Cui imperator “hoc autem factu quid fiet universae multitudini?” Ille “o imperator, tibi divinitus dabitur ut incolumis evadas: multitudini autem et ipsi ut arbitrator ex alto prospicietur.” Ceterum postquam imperator aegre ex hostibus recesserat atque versus Chilocomum se contulerat, duces illi quos conscientia ob desertum ordinem premebat ibidem Theophilo supplices fiunt atque depositis gladiis se ipsos ad mortem condemnant: erga quos imperator misericorditer affectus cum debito luctu eos excusavit, dicens “quandoquidem miseratione divina contigit ut ego etiam deserto ordine evaderem, vos etiam miserabor.” Igitur protosymbulus, cognito rem bene gestam esse adversus Romanos, statim in Amorium expeditionem instituit: imperator autem apud Nicaeam et Doryleum manebat, quid patriae suae futurum esset expectans: ambo enim exercitus, nempe ameramunni et filii eius, apud Amu-

το. ὡς δὲ τὸ περὶ ταύτης δυστύχημα διενώτιστο, ἔγκαρδίῳ φλογώσει κάτοχος γίνεται, ὥστε ταύτη τοῦ χιονώδους ὕδατος προσιόντος χλιαρὸν τοῦτο λογίζεσθαι· οὕγε ἐκ τῆς πόσιως ἀφορμῆ τοῦ δυσεντεριάσαι αὐτῷ γέγονεν.

- B** Ἀγαρηὸν δὲ τι γύναιον πνεύματι Πύθωνος ἔγκατάληπτον, 5
ὃ μετὰ λείας ποτὲ Ἀγαρηῆς συλληφθὲν ἀναμειθῶν ὁ βασιλεὺς ἐκμαντεύεσθαι, μετακαλεσόμενος αὐτό, ἐκπνυθάνεται, ἡ βασι-
λεία τίνος ἐν πολλοῖς διαρκέσιεν ἔτεσιν, ἔξεῖπεν “ ἡ τῶν Μαρ-
τηνακίων.” καὶ διὰ τοῦτο διερευνᾶτο κύκωσιν ἐπαυγεῖν τῷ
Μαρτηνακίῳ ὁ βασιλεὺς (ἦν γὰρ αὐτῷ δραστηρίως τὰ τῆς βασι- 10
λείας ὡς οὐκ ἄλλω τινὶ τῶν πώποτε βασιλείων ἐξεταζόμενύ τε καὶ
πολυπραγμονούμενα) καὶ αὐτῶν τῶν ἀγχιστεύοντων κατεπιτίθε-
σθαι. ἀλλὰ τῆς θείας προνοίας οὗτος ἀπέσφαλτο, κῦν ἐν λε-
κανομαντείᾳ τῇ διὰ τοῦ Ἰωάννου τὸν αὐτοῦ τῆς βασιλείας διάδο-
χον ἐωράκει Βασιλειον. κατὰ πληροφορίαν δὲ τῆς τοιούτης προ- 15
C φάσιως ἐν αὐτῷ σημανθείσης, τῷ μονήρει βίῳ τὸν ἐκ τοῦ γέ-
νους ἄνδρα κατέκρινε Μαρτηνάκιον, τὸν αὐτοῦ οἶκον μεταποιή-
σας εἰς μοναχῶν φροντιστήριον. ἐντεῦθεν διαιδιδράσκει τὴν ἐκ
βασιλέως ἐπιτεινομένην ἐπήρειαν. πολλοῖς δὲ στόμυσι τοῦ γυ-
ναίου διαλαλουμένου καὶ ἀποθελιζομένου ἐν ἄπυσι, Κωνσταν- 20
τίνος Τριφύλλιος ὁ τὴν κλῆσιν ἐπενμοιρῶν καὶ ταῖς ἐκ βασιλέως
κατὰ πρεσβείαν τιμαῖς ἀβρυνόμενος, προσφθέγγεται τῷ γυναικί

8. ἐκ om. L. *ibid.* ἀφορμῆ L. 8. διαρκέσει ἐν L. 9. διε-
ρευνᾶτο L, διερευνᾶται V. 18. διδράσκει L.

ritum sese coniunxerant. Ut autem eius (Amorii) calamitatem audivit, intestinorum inflammatione corripitur, ita ut assumpta nivali aqua, haec tepida ei videretur: cuius etiam potus occasione dysenteria laborare coepit.

Porro Agarenam mulierem Pythonis spiritu correptam, quam cum praeda ab Agarenis simul captam vaticinari cognoverat imperator, ad se accersitam interrogat cuius imperium in plures annos esset duraturum. Respondit “Martinaciorum.” Atque propterea studebat Martinacium imperator malis afficere (diligenter enim et curiose et efficaciter scrutabatur et inquirebat quid in suo imperio ageretur, ut nullus alius imperator) ipsosque affinitate sibi iunctos aggredi. Sed a divina providentia idem aberravit. Quin et in divinatione per pelvim ope Iohannis suum imperii successorem viderat Basilium. Itaque certo persuasus causa significata ad monasticam vitam condemnat Martinacium affinitate sibi coniunctum hominem, eiusque domum in monasterium mutat. Hinc factum ut effugeret mala ab imperatore sibi imminencia. Cum autem omnium ore celebraretur mulier illa cunctisque admirationi esset, Constantinus Triphyllius, fortunatus ipso nomine suo honoribusque ab imperatore ei tributis propter legationem glorians, compellat mulierem ut et sibi prae-

ἔρειν καὶ αὐτῷ τὰ ἐσόμενα. τὸ δὲ διαπρυσίως τὸ μέλλον ἀπο-
φραβάζεται, ὅτι περ “ αὐτὸς σὺ καὶ τὰ σὰ τέκνα ἀποκαρήσεισθε
ἱερωθῆσόμενοι κληρικῶν καταστήματα ἐπὶ αὐτοκράτορος Βασι-
λείου.” ὃ καὶ πάντως ἐκβέβηκεν· προσοχθίστως γὰρ βασιλικῆς D
5 αὐτῷ προστριψύσης τὰ τῆς προφητείας σὺν τῇ τοῦ βλου τελευτῇ
πεπεράτωτο. παραπλησίως οὖν καὶ Νικήτη νῖψ τοῦ αὐτοῦ, ἐπὶ
τοῦ εἰδικοῦ σεκρέτου καθηγουμένῳ, τοῦ βουσιλέως ἐπιγογγύσυν-
τος. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ Γεωργίῳ τῷ τὰς στρατιωτικὰς δέλτους
πεπιστευμένῳ, ἕξ ὧν ἀπεκτάνθαι τῷ ξίφει ἐπὶ σφενδόνη τῇ κατὰ
10 τοῦ ἵππικοῦ ἀγωνίσματος καὶ πᾶσαν αὐτοῦ ἔπαρξιν τιμῆν τῷ
βασιλικῷ ἀνειλήφθαι. πρὸς τούτοις ἐπειπεῖν τὸ γύναιον τῷ Θεο-
φίλῳ ἀποβιοῦντι τὴν βασιλείαν τὸν αὐτοῦ νῖον κατὰ διμοιβήν E
σὺν τῇ τεκούσῃ προσδέξασθαι, τὰ τε παρ’ αὐτοῦ χυδαίουμένα
τῶν εἰκόνων σεβῆσματα δόξης μεγαλοπρεποῦς εὐτυχῆσαι, αὐτὸν
15 τε τὸν πατριάρχην κωδαιρέσει δουβρισθῆναι. ὃ οὖν βουσιλέως
τοῖς προλεχθεῖσι καὶ ἐν τούτῳ πιστούμενος κατηγορούσατο διορκώ-
σει τὴν τε αὐτοῦ γαμετὴν καὶ τὸν λογυθέτην Θεόκτιστον τοῦ μη-
δὲν ἐτειροῖῶσαι τετολμηκέναι μετὰ τὴν αὐτοῦ τελευτῆν τῶν παρ’
αὐτοῦ ἐκτεθεισισμένων τὸ σύνολον, καὶ μήτε τὸν Ἰωάννην τοῦ
20 πατριαρχικοῦ ἐξωθῆσαι ἰδρύματος. V. 34

Οὐκ ἤρεμειν δὲ ὁ βουσιλέως ἐκεκρίκει ἐπὶ τῇ τοῦ Ἀμορίου
καταστροφῇ χαλεπῶς ἀνιῶμενος· διὸ καὶ στέλλει πρὸς τὸν ῥῆγα
Φραγγίας τὸν πατριχίον Θεοδόσιον τὸν ἐκ Βαβουτζίκων φυέντα

7. κατηγορουμένῳ V.
ἕξω L.

20. ἐξωθῆσαι V.

23. βαβουτ-
ζίξω L.

diceret futura. Atque illa clare vaticinatur quid ei eventurum esset, dicens “ tu liberique tui tondebimini, sacrandi clericorum habitu et statu, imperatore Basilio.” Id quod omnino contigit. Cum enim in offensio- nem imperatoris incurrisset, praedictio cum vitae sine finem sortita est. Similiter Nicetae filio eius speciali secreto praeposito, cum imperator infremisset: nec minus Georgio cui militares tabulae concreditaerant; fore interficeretur gladio in funda circi, omnisque eius substantia fisco imperatorio addiceretur. Praeter haec praedixit mulier illa Theophilo imperium post mortem eius filium per vices cum matre suscepturum, quosque ipse profanasset imaginum cultus gloriam illustrem consecuturos, ipsumque patriarcham defectionis infamiam subiturum. Itaque imperator his praedictionibus penitus persuasus, iurjurando constrinxit uxorem suam et Theoctistum logothetam, ut nec quidquam omnino mutare au- derent post eius mortem eorum quae ipse sanxisset, et ne Iohannem qui- dem patriarchali sede pellerent.

Porro imperator minime quiescondum sibi esse decrevit propter Amorii eversionem. Quare mittit ad regem Franciae Theodosium patri-

καὶ αὐτοῦ ἀγχιστέα, τοῦ κατ' ἐπικουρίαν συνθέσθαι αὐτῷ πολυάνθρωπον στράτευμα, καὶ τινὰς ὑποστρατήγων αὐτοῦ χωρῶν τε καὶ πόλεων τινὰς Σαρακηνικῶν τῶν μεταξὺ Λιβύης καὶ Ἀσίας καταληϊσασθαι.

Τῇ δὲ προτερεῖα κατὰ Συρίαν διατρίβων ὁ Μανουὴλ ἐν τε 5
λόγων πολυπειρῶν συνέσει καὶ πράξειν περὶ πολλοῦ ἐπεπόθητο
τῷ τε ἀρχηγῷ τῶν Ἀγαρηνῶν καὶ τοῖς αὐτῷ παραδυναστεύουσι,
B καὶ πλείστας ἀνδραγαθίας, καθ' ὅσον χρόνον ἐκίσει διῆγε, κατὰ
τῶν ἀντιμαχούντων αὐτοῖς πλησιοχώρων τε καὶ τῶν πόρρω δια-
κισμῆτων ἐργάσατο, ὧν τὰ πλείω μετὰ τῶν κατὰ φυλακὴν αἰχμα- 10
λώτων Ῥωμαίων δι' ἑαυτοῦ συστρατεύσαι αὐτῷ ἐξαιτηθέντων.
ὥστε καὶ τὸ Χωρῶσαν κατασχεῖν καὶ ὑπὸ χεῖρα τῷ ἀμεραμνουῆ
καταπράξασθαι. ἀλλὰ δὴ καὶ κατὰ θηρῶν ἀτιθάσων τὴν ἐκίσει
χώραν αὐτούς τε τοὺς κατοικοῦντας διαλυμαινομένων ἠρίστευσεν,
ὥστε θυμαστόν κατ' ἄμφω τοῖς Ἰσμαηλίταις νομιζέσθαι. διὰ 15
ταῦτα φιλοῦσιν αὐτὸν ἐξαιρέτως καὶ μᾶλλον αὐτῷ προσωκίεωνται,
ἐπειδὴν αὐτῷ οἰκονομικῶς ἀποστάντι, κἂν ἐν σχήματι τῆς καθ'
ἡμῶν εὐσεβείας διέγνωσαν, καὶ αὐτῷ ἐγχειρίζουσι τὰ τῶν πολε-
C μῶν συστήματα ἐκστρατεύειν καθ' ὅσον ἔχει βουλήσειως καὶ δυ-
νάμειως. ἐν μίσῳ δὲ χρόνων πολλὰς ἀριστείας καταπραξάμενος 20
ἐξίεναι κατὰ Ῥωμαίων σὺν τῷ νίῳ αὐτοῦ παρὰ τοῦ ἀμεραμνουῆ
κατηνύγκαστο, ἣ τοῦτο προσεπεποίητο. καὶ δὴ γεννάδους ὑπα-
σπιστάς σὺν χρήμασιν αὐτοῦ ἱκνοῖς ἐπιπόμφει πρὸς πολίχνην ἣ

16. προσωκίεωνται L.

18. fort. τῶν πολιτῶν.

cium ex Babuzicorum familia, affinitate sibi iunctum, ut auxiliares copias ab eo compararet numerosas, ac de ducibus eius aliqui regiones urbesque Saracenorum inter Libyam et Asiam popularentur.

Ceterum superiore tempore Manuel cum in Syria commoraretur, propter doctrinam et multarum rerum experientiam multum diligebatur a duce Agarenorum iisque qui iuxta eum plurimum valebant, plurimaeque praeclara facinora omni illo tempore quo ibi habitavit adversus belligerantes cum ipsis cum vicinis tum longius remotos edidit, eorumque pleraque cum Romanis captivis, quos precibus impetraverat ut ad bellum cum ipso proficiscerentur; ita ut et Chorasani ceperit atque ameramnuni subiecerit. Quia et feras bestias regionem cum incolis vastantes et infestantes devicit, ita ut in utroque admirationi esset Ismaelitis. Quapropter diligunt eum valde, magisque ei assuescunt, cum scirent eum utili consilio ita descivisse ab imperatore, quamvis eum religioni nostrae addictum viderent, et permittunt ei adversus hostiles globos exercitum educere prout vellet ac posset. Cum igitur intermedio tempore multa praeclara facinora edidisset, expeditionem adversus Romanos suscipere cum filio ameramnuni coactus ab isto fuit, aut potius id simulavit. Sane strenuos propugnatores cum suis opibus bene multis misit

Γέρον ἐκέκλητο, προσημνημένος λάθρα καὶ τοῖς ναύταις τῆς πόλεως τὴν δέουσαν ἐπιθεῖναι δχύρωσιν διὰ τὴν τῶν Σαρακηνῶν ἔσομίνην ἔφοδον. τῶν οὖν ἑκατέρων μερῶν στρατοπεδευσάντων ἔξωσιν ὡσπερ ἀγνωστῆς τολμητίας, καὶ τὸ δόρυ εἰς τοῦπίσω 5 προτείνας τοῖς Χριστιανοῖς ὄλως συντέτακτο πρὸς τὴν ῥηθεῖσαν πολλήν καταφυγῶν, τῷ τε νίῳ τοῦ ἀμεραμουνῆ χαριστήρια D διεπέμπετο οὗ πρὸς αὐτὸν χάριν εὐμενῶς διετέθησαν, καὶ τῇ πόλει χαρμονικῶς ἐπεδήμησεν, καὶ τῷ ἐν Βλαχέρναις τῆς Θεοτόκου εἰσήει ναῶ, ὡς ἐν τούτῳ πλέον εἰδὼς τὸν Θεόφιλον ἀπονέμειν 10 σέβας αἰδέσιμον· ὅφ' οὐ καὶ πληροφορίαν συμπαθείας ἐδέδεκτο καὶ ἐπὶ πλεῖστον πεφιλοτίμητο, σεβασμωθεὶς μαγιστρώτηι.

Τοῦ δὲ βασιλέως διαπραχτήσαντος ἐπὶ τῇ κατὰ Ἰσμαηλιτῶν Φωαγγικῇ ἐστρατεία, διὰ τὸ τὸν ἐσταλμένον πρὸς αὐτοὺς Θεοδόσιον μεταξὺ ἀπαλλάξαι τὸν βίον, πῶς τις ἠθῦμει, μάλιστα 15 τε πρὸς τελευτὴν ἤδη τοῦ βασιλέως ἀπονέοντος, ἄτε φθινάδι E νόσω καὶ γαστρὸς δυσπεντερικῆ διαρροία περιπεσόντος. ὡς δὲ ταύτῃ τῇ ἀρρωστίᾳ συντέτηκτο καὶ πρὸς τὰς ἐσχατίας τοῦ θανάτου προέκυπτεν, ἐπὶ κλίνης αἰρόμενος πρὸς τὴν Μαγναύραν ἀπήει, κἀκείσε πάντας ἐκκλησιώσας δημηγορίαν οἰκτρὴν κατὰ τὸ 20 εἰκὸς ἀποφθέγγεται, καθὼς ὁ λόγος ταύτην ὡδε μορφώσκειν. “ἔμὲ θρηνηαίτω ὁ ἐμὸς ἅπας λαός, ἐπολοσφρέτω με σύγκλητος V. 35 καὶ σύμπαν τὸ πρὸς θεραπείαν οἰκεῖον ἄθροισμα διολολυζάτω,

9. εἰσὶν L.

15. φθινάδι L.

in urbem Geron vocatam, in antecessum clam significans incolis urbis ut sufficienter eam munirent propter instantem Saracenorum hostilem adventum. Cum igitur utrimque constitissent exercitus, procedit tamquam bellator audaculus, atque hastam retro protendens plane Christianis se adiunxit, in praedictam urbem fuga elapsus, filio autem ameramuniis gratias egit, quod benevoli erga ipsum fuissent, atque in urbem (Constantinopolim) laetus pervenit, templumque deiparae in Blachernis ingressus est, ut qui sciret illi Theophilum plurimum deferre cultus ac venerationis. A quo (Theophilo) fidem ac certitudinem veniae accepit, plurimumque ab eo honoratus et magistri dignitate cohonestatus fuit.

Ceterum cum imperator nihil effecisset in paranda expeditione Francica adversus Ismaelitas, eo quod in qui missus ad eos fuerat Theodosius interea e vita decessisset, quilibet contristabatur, praecipue ad finem vitae iam inclinante imperatore; ut qui in tabidum morbum ac dysenteriam ventrisque profluvium incidisset. Qua infirmitate tabefactus mortique vicinus, in lectica portatus ad Magnauram venit, atque ibi omnibus convocatis orationem miserabilem pro re nata pronuntiat, ut ratione quadam in hunc modum formari possit. “Me defleat populus meus universus, lamentetur me senatus, totusque domestici famulitii grex ululet,

ὅτι περ κομῶν τῇ νεότητι σὺν εὐδαιμονίᾳ τοσαύτη ἔρτι τούτων ἐπτεχισθήσομαι, πολλῶ δὲ μᾶλλον γυναικὸς νεαζούσης καὶ παιδὸς ἀνήθου, ὧν τὴν στέρησιν πάντως καὶ πρὸ τελευταῖης ἀποκλαίωμαι, οὐχ ἦττον δὲ τὴν αὐτῶν ἐρημίαν μετὰ γε τὴν αὐτοῦ ἀποβίωσιν. διὰ τοι ταῦτα μέμνησθέ μου, παρακαλῶ, τῶν τοιούτων 5
 τῶν τελευταίων ῥημάτων καὶ τῆς ἡμετέρας πρὸς ὑμᾶς προμηθείας καὶ γαληνότητος· ὧν ἀντίδοτέ μοι τὴν μετὰ θάνατον εὐνοϊαν πρὸς αὐτούς, ὡσπερ καὶ ἐπ' ἔμοι τὰ τῆς ἐγνώμονος καὶ ὀρθῆς διαθέσεως διανοούμενοι καὶ καταπραττόμενοι. οὐκ ἔτι γὰρ ὑμῖς θεάσομαι τοῦ λοιποῦ, οὐ τοιούτοις παρακαλέσομαι 10
 B ῥήμασιν, οὐ τοσαύταις δυσωπήσομαι παραινέσεις, οὐχ ἰκετεύσω σὺν δάκρυσιν." τοιαῦτα προσηπύτος τοῦ βασιλέως πολὺς ὀδυρμὸς στεναγμὸς τε καὶ κωκυτὸς παρὰ πάντων ἀνεπέμπετο.

Συγκυκῶν δὲ Θεόφιλος τὸ τῆς εὐσεβείας ἄκλυστον πέλαιος τοὺς ἐν αὐτῷ πλέοντας ἀκνυμάντως δεινῶς ἐκλυδώνιζεν· ἐν οἷς καὶ 15
 τὸν σύγκελλον Μιχαὴλ τῆς Ἱεροσολυμίτιδος ὁμηγύρεως σὺν ἅμα πολλοῖς ἀσκήταις φυλακαῖς ἐναπέκλεισεν, μεθ' ὧν Θεοφάνην τε καὶ Θεόδωρον τοὺς τῆς ὀρθοδοξίας συνασπιστὰς Σκυθικῶς ἐπιπροσωπελοῖς διεγρύμυτο κεντήμασιν. τοιαῦται δὲ καὶ τοσαῦται αἱ κατὰ τῆς εὐσεβείας αὐτοῦ θύελλαι διενέσκηπτον. οὐ μὴν 20
 ἀλλὰ καὶ χεიმῶνες πολλοὶ κατ' ἄερος, δυσφορίαι τε καὶ ἀχμηρίαι
 C καὶ σιτόδεια ἐκ δυσκρασίας, παλμοὶ τε καὶ ἀναβρασμοὶ γῆς καθ' ἡ-

4. ἦτων L. *ibid.* αὐτοῦ] αὐτῶν L.
 8. ἐπὶ προσωπίοις L.

16. Ἱεροσολυμίτιδος L.

quod florens aetate ac felicitate tanta iam ab istis separabor, multoque magis quod ab uxore florente filioque impubere, quorum iacturam utique et ante obitum deploro, nec minus autem orbitatem eorum post meum e vita discessum. Quapropter mementote quaeso huius novissimae orationis nostraeque erga vos curae et mansuetudinis, proque his reddite mihi post meam mortem benivolentiam erga ipsos, quasi erga me ipsum grati ac recti affectus officia meditantem et perficientem. Non enim amplius vos videbo posthac, non talibus obsecrabo verbis, non tantis commovebo animos vestros adhortationibus, non obtestabor cum lacrimis." Post talem imperatoris allocutionem multus eiulatus et gemitus et ploratus ab omnibus edebatur.

Dum autem conturbaret Theophilus religionis tranquillum mare, navigantes in eo sine fluctibus diris fluctuationibus exercuit: atque inter hos etiam Michaellem syncellum Hierosolymitani coetus cum multis monachis in carcerem inclusit, interque eos Theophanem et Theodorum, orthodoxae fidei defensores, Scythico more in frontibus conscripsit punctis. Tales tantaeque procellae ipso excitante adversus religionem ingruerunt. Quin et in aere hiemes tempestatesque vehementes, itemque et siccitates, et penuria rei frumentariae ex intemperie, concussiones

μέραν τῆς αὐτοῦ βασιλείας γεδόνασιν, καὶ φυγὴ καθόλου παρῆν εἰσεβῶν ἐν χειμῶνι τῆς αὐτοῦ ἀσεβείας, κατὰ τὸ λόγιον, καὶ οὐδενὶ παντὸς σαββάτου ἀνάπαυσις ἐξ ἀπανθρωπίας αὐτοῦ θυελλίζουσης Χριστιανῶν γαληναῖον κατάστημα. καὶ γὰρ ἐν τοῖς 5 τιοῦτοις αὐτοῦ κακοτεχνήμασι τὸν Ἰαννῆν πατριάρχην καθίστησι, συμμύστην καὶ λειτουργὸν τῆς κακίστης αἰρέσεως.

Ὅστις Θεόφιλος μετὰ πλείονων ἐλαττωμάτων ὑπέροφρος ἦν, κἄν ἐν τισὶ τῶν καλῶν εἴτε ἐκῶν εἴτε ἄκων πεφιλοτήματο πλεονεκτήμασι φύσις. καὶ γὰρ τῶν τειχῶν Βυζαντίδος τῆς 10 πόλεως χθαμαλῶν ὄντων καὶ τοῖς πολεμοῖς ἐντεῦθεν ἐμπαρεχόντων τὸ εὐεπίβατον, οὗτος ὑψώσας ἀνενεώσατο, τούτοις καθεὶς D γραφῆν τοῦ ἰδίου ὀνόματος. πρὸς ἔπαινον δὲ καὶ τοῦτο τὸ φιλότιμον ἐντεθείσθω, ὃ καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἴσως ἔστω ἀπόδεκτον τὸ φιλοκερδὲς ἀποσειομένοις ἢ μᾶλλον κακοκερδὲς, κἄν ἐξ ὑπερο- 15 ψίας εἰπεῖν οἰκειότερον. ποτὲ γὰρ πλοίου διερχομένου κατὰ τὴν ἄλα τοῦ Βουκολόντος, περὶ γε τούτου ὁ βασιλεὺς ἐπυθάνετο τίνος ἦν εἶη. οἱ παρεστῶτες ἀπολελόγητο “τῆς δεσποίνης.” ὁ δὲ δυσδόρως διατεθεὶς ἐπὶ τούτῳ προσκαλεῖται ταύτην, καὶ παρ’ αὐτῆς τὸ ἀληθὲς ἐγνωκῶς “οἶμοι” ἔφη “φανερῶδὲν ναυ- 20 κλήρω, ἐπέπερ τοῦτο τῆς ἐμῆς συμβίου καθέστηκεν,” καὶ ἕμα τῷ λόγῳ παρεκελεύετο πυρποληθῆναι τὴν ναῦν σὺν τοῖς ἀγωγί-

12. πρὸς ἔπαινον δὲ καὶ τὸ τούτῳ φιλότιμον L.

19. φανερωθῆν] f. φανεροθῆντι.

denique et tremores terrae, in diebus imperii eius extiterant, et summatim fuga erat piorum in hieme eius impietatis, secundum oraculum, nec ulli quovis sabbato requies ab eius immanitate, Christianorum tranquillum statum turbante et iactante. Etenim eiusmodi improbarum eius machinationum et id fuit quod Iohannem patriarcham constituit, sociam et administrum pessimae illius haeresis.

Idem Theophilus in pluribus vitiis etiam superciliosus erat ac superbus, quamvis in laudabilibus etiam quibusdam contenderet, sive sponte sive non sponte, abundantia naturae. Etenim cum muri Byzantinae urbis essent humiles ac proinde hostibus facilem praeberent ascensum, iste eos altius eductos instauravit, in quibus nominis sui inscriptionem fecit. Ad laudem etiam hoc eius generosum factum addatur, a principibus fortasse non improbandum, lucri cupiditatem aut potius eius turpe studium a se amolientibus, quamquam convenientius superbiae ascribendum. Aliquando enim nave transeunte apud Bucoleonem, super ea quaesivit imperator cuius esset. Adstantes respondebant “dominae.” Tum ille aegre id ferens, accersit eam, cumque rei veritatem ex illa comperisset, “hei mihi” inquit: “naucleri effecti sumus, quandoquidem haec coniugis est meae.” Quod simul ac dixit, comburi navem imperavit una cum merc-

V. 36 μοις πολλοῖς καὶ τιμίοις κατὰ πραγματείαν ὑπάρχουσιν, μὴ τούτων ὅλως φεισόμενος εἰς ἔπαινον βασιλικῆς τιμότητος δημοκηδία μᾶλλον ἢ δημοβορία συνιστώσης ἐπίκτησιν.

Πολυπράγμων δὲ περὶ ζητημάτων τῶν ἀποκρύφων ἐτύγχευε Ἰαννῶν Θεόφιλος· ὦν χάριν καὶ Μεθόδιον τὸν ὄσιον, ἕτε σοφὸν ὄντα καὶ περὶ τὰς λύσεις αὐτῶν ἱκανῶς ἔχοντα, τῆς φυλακῆς ἀνερρύσατο, συνδιύγειν αὐτῷ κατὰ τὸ παλάτιον αἰρησάμενος, καὶ διὰ τὸ ὀρθὸν δόγμα πως αὐτὸν ἐμυσάτιτετο.

Ὅς τὴν τῆς βασιλείας ἀρχὴν διαιτήσας ἐπὶ ἰβ' ἔτεσι μετὰ τὴν τριολὴν κατὰ τὴν προρρηθεῖσαν νόσον τὸ κοινὸν ἀνέπλησεν ὄφλημα, 10 μετὰ Ἰαννοῦ ΚΑ ἀφρόνως τῆς ὀρθοδόξου πλειῶστα καταλιζονευσάμενος πίστει.

11. ΚΑ] his notis numeros non indicari patet. Bergleri commentum delevi.

bus, quae multae et pretiosae erant ad negotiandum comparatae; plane non parcens illis ad laudem imperatoriae dignitatis, non exsurgendo populum sed ei prospiciendo possessionem acquirentis.

Curiosus autem erat valde circa occultas quaestiones Theophilus: quapropter etiam sanctum Methodium e carcere liberavit, utpote virum sapientem et ad eas solvendas idoneum, secum esse eum in palatio cupiens, etiamsi propter orthodoxam fidem eum quodam modo aversaretur.

Hic igitur cum imperii regimen administrasset per duodecim annos mensesque tres, ex morbo de quo diximus commune debitum naturae implevit, postquam adversus orthodoxam fidem plurimas insolentias insipienter exercuisset una cum Iohanne ΚΑ.

ΠΕΡΙ ΜΙΧΑΗΛ ΤΟΥ
ΘΕΟΦΙΛΟΥ.REGUM LIBER IV
DE MICHAELE THEOPHILI
FILIO.

Τὰ δὲ πατριῶα σκήπτρα ἐν ἔτει ,στμ', ἰνδικτιῶνι ε', διιδύνην Α
καταλιμπάνεται Μιχαὶλ σὺν μητρὶ Θεοδώρῃ Θεόφρονη, αὐτοῦ τε
τῷ τῆς ἐπιτροπείας ὅ τε πατρῷκιος Θεόκτιστος καὶ Μανουὴλ ὁ
πρωτομάγιστρος ἤξιωται, ἧ καὶ διὰ μερίμνης ἐνήν τὸ φιλοδε-
5 σποτεῖν καὶ λόγοις πρὸς τοῦτο καὶ πρῶξεσι διατίθεσθαι. οὐκοῦν
ἔξεισι κατὰ τὸν ἰππόδρομον, καὶ πάντα τὸν ὑπισπιστὴν λαὸν
συναγείρας καὶ οἷς πληροφορίων ἐκέκτητο στρατιώταις τὰ πρὸς
ἐπιείθειαν αὐτῶ συντηρῆσαι, προοίμιον οὕτω τοῦ λόγου προδια-
τίθησιν. “οἴδατε πάντες, ὦ ἄνδρες, ὅποῦ τὰ πρὸς ἐμᾶς τῆς
10 ἀγύπης γνωρίσματος, ἐν τε κηδεμονίαις ἐν τε προστασίαις φιλό-

Inscr. Βασιλειῶν δ' om. L.

10. κηδεμονίαις L.

Paternum autem imperium anno mundi sexies millesimo trecentesimo quadragesimo, indictione quinta, gubernandum relinquitur Michaeli matricque Theodorae pie ac fideli, ipsiusque tutela patricio Theoctisto et Manuelli primo magistro commissa. Cui Manuelli et curae erat ut dominum diligeret, et verbis factisque ad eam rem se componeret. Itaque progreditur in circum, cunctisque satellitibus convocatis et militibus in quos fiduciam habebat, fidem et oboedientiam erga eum conservaturos, eiusmodi orationem orditur. “Scitis omnes, o viri, qualia nostri erga vos amoris extent documenta, dum in cura pro vobis gerenda et patro-

φροσι, σὺν ἅμα ταύταις καὶ ἐνεργεσίαις, μηδ' ὄλως ἔξισταμέ-
B νων ἡμῶν. καὶ διὰ τοῦτο χρεῶν ὑμῶς ἡμῖν ἀποδοῦναι τὰς ἀν-
 τιμέριτας, ἔν τε λόγων πειθοῖ καὶ τῶν ἔργων· καὶ ὅπερ ἂν ἡμῖν
 αἰρετὸν διακέκριται, τοῦτο ἐλέσθαι σπουδάζοιτε, καὶ ὃ ἐὰν ἀρέ-
 σκον, κατὰ σπουδὴν καὶ προαίρεσιν τὸ εὐπειθές αὐτῷ μέχρι καὶ 5
 κινδύνου παντὸς ἐπιδείξασθαι.” τούτοις οὖν αὐτοῖς παραινέ-
 σας, παραχρῆμα ἅπαντες τὰ τῆς ἀρεσκείας αὐτῷ καὶ ὑπακοῆς δι-
 ὅρκων συχνῶν παρετίθεντο· ἠλίκεσαν γὰρ κατὰ νοῦν ὕρεξιν
 ἔχειν τῆς βασιλείας τὸν Μανουὴλ καὶ διὰ τοῦτο τοιαῦτα κατεπί-
 δειν αὐτῶν, εἰ καὶ τὰ ὑπεναντία τούτοις παρ' αὐτοῦ διηγόρευτο. 10
 ἐκεκράγει γὰρ διωρηθῆναι “Μιχαὴλ τε καὶ Θεοδώρας τὰ ἔτη πρὸς
 πλείστον ὑδεύσειεν.” ὡς δὲ ταύτης τῆς ἀνυρρήσειως διενήχηντο,
C ἐπλήσθησαν ἀδυμίας καὶ πολυειδοῦς ἐνεφορηθῆσαν θλίψεως,
 ἀλλ' ὁμῶς τὸ προσταγὲν ἔξεπλήρου· καὶ τὰ τῆς αὐτοκρατορίας
 διετετράνωτο. 15

Καὶ τὰ τῆς ὀρθοδοξίας ἀνακαλύπτεται, καιροῦ λαβόμενα
 εὐαγοῦς καὶ θεοφιλίας ἀνδρῶν εὐπροθέτων, τῆς στρυγητῆς αἰρέ-
 σεως τῶν εἰκονομάχων διασυρθείσης ἀπὸ βασιλείας Λέοντος τοῦ
 Ἀμαληκίτου μέχρι χρόνων λ'. εἶχοντο δὲ τοῦ εὐθέως σκοποῦ ὃ τε
 Θεόκτιστος, ἄλλως τε καὶ αὐτὸς Μανουὴλ, εἰ καὶ διὰ μέσον 20
V. 38 τινὸς παρεμπεισόντος διώκλασεν. ἀλλὰ περιπέπτει τινὶ ἀρρωστίᾳ,
 δι' ἧσπερ ἀπῆλθωστο· καθ' ἣν θεὸς πυρδοξοποιῶν ὡς ἐπὶ τοῦ
 Ἐζεκιίου δηλαδὴ καταφαίνεται. συνείχετο τοίνυν τῇ νόσῳ καὶ

10. αὐτῶν] αὐτὸν L. 17. Θεοφιλείας L.

cinii comitate cum beneficentia coniuncta neutiquam officio desumus. Quapropter decet vos nobis referre gratiam, dictorum et factorum oboe-
 dientia: atque quod nostro iudicio placitum fuerit, hoc facite ut vobis
 placeat, placitoque studiose et volenter oboedientiam, etiam periculi te-
 nus cuiusvis, accommodate et ostendite.” His cum eos adhortatus fuis-
 set, statim omnes promptam erga ipsum voluntatem et oboedientiam
 multiplici iureiurando detulerunt: putabant enim eum in animo habere
 affectionem imperii, ac propterea talia incantare. Sed contrarium ipse
 indicavit: clamavit enim clara voce “Michaelis et Theodoraе anni lon-
 gissime procedant.” Quam acclamationem ut perceperunt, tristitia re-
 pleti sunt variisque anxietate satiati, sed tamen iussionem impleverunt:
 atque imperii initi ratio fama divulgabatur.

Atque orthodoxa fides revelatur, occasionem nacta piam et virorum
 bonum propositum habentium religiosum affectum, cum detestabilis haer-
 esis imagines oppugnantium deducta fuisset inde ab imperio Leonis il-
 lius Amalecitas ad trigesimum annum. Tenebant autem hoc rectum coa-
 siliium Theocistius, ac praeterea ipse Manuel, etsi hic interveniente tem-
 pore quodam nutaret. Sed incidit in aliquem morbum, ob quem pro de-
 sperato habebatur: in illo morbo deus miraculose agere visus est, ut in
 Ezekia scilicet. Hoc igitur morbo tenebatur, et vehementer maceraba-

χαλεπῶς ἐτετρύνωτο καὶ ἐγκατόχω κέρω νεκέρωτο, ὡς ἐντεῦθεν
 ἔδοκει πῦσι τεθνήναι, εἰ καὶ βραχὺ τι πνεῦμα ἐν αὐτῷ ἐσπινθή-
 ριζεν ἀμυδρά τε φωνὴ διωστηματικῶς ἐξ αὐτοῦ διηκούετο. πρὸς
 ταῦτα τί γίνεται, καὶ τί τὸ περὶ ἡμῶς τοῦ Θεοῦ μηχανούρημα;
 5 διανίστησι μοναχοὺς τῶν Στουδίου, ἄνδρας τῷ ὄντι Θεῷ γνω-
 στούς, ἐπισκεψαμένους κατὰ τὴν ὑστερίαν αὐτόν. ἐξήκουστο
 γὰρ ὅτι περ ἀπεβίω, καὶ συνεπεφοιτήκεσαν ὅπως ἐπικηδέλους αὐ- B
 τῷ ὕμνους προσοίσειαν· ὃ τέως ἐπεποιήκεσαν, ὀλιγοδρανέοντι
 κατὰ ποιήσιν. καὶ προσελθόντες τῇ κλίνῃ τῶν μοναζόντων τι-
 10 νές, περὶ ὧν ἤδη ἀνωτέρω μνηλεῖν πεποιήμεθα, τεθαρρηκότες
 Θεῷ καὶ τῇ τῆς ἀρετῆς τελειότητι ἀναθαρροῦσι τὸν ὡς νεκρὸν ἢ
 μετ' ὀλίγον ἐσόμενον, λέγοντες τοῦτον ἀναρρωσθήσεσθαι. τοῦ
 δὲ ἐκ βύθους ἐστενωμένης ψυχῆς μικρὸν τι ἀνεγκώντος καὶ δια-
 πορίσαντος εἰ τοῦτο ἴσται αὐτῷ κατ' ἐλπίδα, ἐπιβόησαν ὡς
 15 “εἴπερ ἐν ὑποσχέσει ἴσθι σοι πρὸς Θεὸν τὰς θείας εἰκόνας κατὰ
 τὸ ἀρχαῖον ἀνανεώσασθαι, τὴν ζωὴν εὐαγγελιζόμεθα βεβαιού- C
 μενοι.” ἀπήεσαν, καὶ τὸ εὐαγγελισθὲν συντόμως ἐπεπραγμα-
 τευτο, καὶ παραδόξως ὡς ἐξ ἄβου ἀνέδν τοῦ θανάτου ἀπαλλα-
 γείς. ὡς οὖν ἐαυτὸν διέγνωκε παρ' ἐλπίδα τῆς ἀσθενείας ἀπο-
 20 μιῆσιντα, πρὸς βουσίεσαν Θεοδώρην ὀρθοδόξως διυγωνίζεται,
 φράζων αὐτῇ τὰς σιβαστὰς ἀνυκκινίλειν εἰκόνας κατὰ τὸ πρότε-
 ρον, καθὼς περὶ τούτου τάχα καὶ ταύτῃ συνήρесе Θεοφιλίας
 γνησίως ἐξεχομένη, συνεπιλαμβανομένης ὡς φασὶ καὶ πυτρικίας

17. ἀπίεσαν L.

22. Θεοφιλείας L.

tur ac intus stabulante torpore mortificabatur, ut omnibus videretur mor-
 tuus esse, etsi exiguum spiraculum scintillaret exilisque et debilis vox
 per intervalla ex ipso audiretur. Ad hæc quid sit, et quæ dei machi-
 natio? Excitat monachos ex Studii monasterio, viros revera deo notos
 et amicos, qui visitarent ipsum postridie. Auditum enim fuerat quasi
 mortuus esset, convenerantque ut hymnos fnebres ei accinerent: quod
 usque adhuc fecerant, languido et debili. Cumque accessissent ad le-
 ctum quidam ex monachis, de quibus superius mentionem fecimus, con-
 fusi deo et virtutis integritati, bono animo esse iubent illum quasi mor-
 tuum aut iamiam moriturum, dicentes eum convalesciturum. At illo ex in-
 timo pressæ angustis animæ non nihil respirante ac dubitante an spe-
 randum id sibi esset, acclamarunt “quod si pollicitus fueris deo te divi-
 nas imagines in pristinum statum restitutum et instauratum, vitam
 tibi læto nuntio annuntiamus, pro certo affirmantes.” Abierant: atque
 is, sicut annuntiaverant, miraculose quasi ab inferis emersit, morte li-
 beratus. Ut igitur se cognovit præter spem a morbo convalescere, cum
 imperatrice Theodora de orthodoxa fide agit et contendit, indicans ei
 ut venerabiles instauraret imagines in statum pristinum; quemadmodum
 de ea re forte et ipsi imperatrici videbatur et placebat, quod pietati et

τῆς ταύτης μητρὸς καὶ τῶν ἀνταδελφῶν αὐτῆς πατρικίων. ἀλλ' ἀντίπιπτεν αὐτῇ τούτοις καὶ τῷ Μανουὴλ ἐπὶ μᾶλλον, εἴτε διὰ τὴν τοῦ τηλικούτου μετάθεσιν πράγματος, εἴτε διὰ φιλαν-
D θρίαν ἴσως παράλογον, προτιμωμένην τοῦ Θεοῦ τὰ ἀνθρώπινα. εἰρήκει γὰρ πρὸς Μανουὴλ ὡς “ὁ ἔμδς ἀνὴρ γε καὶ βασιλεὺς 5 μακαρίτης σοφίας ἀρκούντως ἐξείλετο, καὶ οὐδὲν τῶν δεόντων αὐτῷ ἐλελήθει· καὶ πῶς τῶν ἐκείνου διαταγμάτων ἀμνημονήσαντες εἰς ἑτέραν διαγωγὴν ἐκτραπήμεν;” ταῦτα εἰποιῆς κατη-
 πελιῆσε σωφρόνως ὁ Μανουὴλ ὡς “εἴπερ τῶν εἰκόνων μὴ φρο-
 τίσειας ἀναμορφῆς τε καὶ προσκυνήσεως, ἐτέρως τὰ τῆς εὐνοίας 10 ἢ αὐτῆς τῆς βασιλείας, Θεοῦ εὐδοκοῦντος, διατεθήσεται.” τούτοις τῷ φαινομένῳ καταπεισοῦσα ἡ βασιλὶς, τῷ δὲ νοουμένῳ καὶ μάλα χαρεῖσα, τὸ δοκοῦν αὐτοῖς ἐπαρτήσι καὶ σὺν αὐτοῖς
E διανίσταται· καὶ τοὺς ὀρθοδόξους τοῖς τοῦ κανικλοῦ ἐνδιατή-
 μασιν ἀγείρισθαι διεθεσμοθέτησεν, κἀκεῖσε πρὸς ἀλλήλους γυ- 15
 μνάξιν τὰ περὶ ὀρθοδοξίας προβλήματά τε καὶ δόγματα.

Καὶ ταχέως μετὰ προσηκούσης τῆς διασκέψεως αἱ τε Θεῖαι εἰκόνες ἀνεμορφοῦντο καὶ τὰ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸ ὀρθοδοτοῦν μετεκλίνετο, τῶν ἐν αὐτῇ ἱερέων, πρὸς δὲ καὶ ἀρχιερέων, τῶν μὲν μεταστοιχειουμένων τῆς δυσσεβείας, τῶν δὲ ἀνθεστηκότων 20
 τῷ εὐσεβεῖ δόγματι καὶ δικαίως ἐξωθουμένων, καὶ πρό γε πάν-
V. 39 των Ἰαννοῦ τοῦ δυσσεβοῦς πατριάρχου τοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου καθαιρουμένου. τοιγαροῦν ἀποστέλλουσι πρὸς αὐτὸν ἄνδρας

religioni verae adhaereret, adiutante, ut aiunt, etiam patricia matre eius germanisque eiusdem patriciis: sed illa iatis obstitit, ac Manuelli multo magis, sive propter tantae rei mutationem, sive ob amorem erga maritum fortasse nimium humana divinis praeferebat. Dixit enim ad Manuelem “maritus meus et imperator beatae memoriae, sapientia sufficienter instructus erat, nec eum quid fieri deceret aut e re esset latebat: quomodo igitur illius constitutionum immemores ad aliud institutum deflectemus?” Haec locutae minatus est moderate Manuel dicens “siquidem imaginum non procurabis instaurationem et cultum, alia ratio benevolentiae aut ipsius etiam imperii existet deo volente.” His consternata imperatrix ut quidem videbatur, ut autem intelligi poterat admodum laeta, quod placeret ipsis permittit cumque ipsis exsurgit, atque orthodoxis conventum in caniciei mansionibus indicit, utque ibi inter se examinarent orthodoxae fidei quaestiones et decreta.

Ac celeriter cum decenti consideratione divinae imagines instaurabantur, ecclesiaeque ad rectum sensum dirigebatur, sacerdotibus principibusque sacerdotum partim deserentibus impietatem, partim reluctanti-
 decreto lureque et merito electis; Iohanne ante omnes, illo im-
 rcha, sede pulso. Ad quem cum misissent viros praestantes

ἀξιολόγους τῶν ἐπὶ τῆς φυλακῆς βασιλέως, τοῦ πατριαρχείου καταγαγεῖν· οἷς οὐκ ἐνεδίδου πρὸς κάθοδον. οἱ δὲ καὶ βουλό-
 5 μενοὶ τοῦτον καταβιβάσαι ὅμως οὐ πείθουσι, παρ' αὐτοῦ κακο-
 τρόπως μεταπεισθέντες τοῦτον τέως ἔασι· διὸ περὶ γε τούτου
 5 τοῖς ἀποστελλασιν ἀπαγγέλλουσι, καὶ κατ' αὐτοῦ πλείονα τὴν
 ὄρμην διεξήπτουσιν. εἰσῆει οὖν πρὸς αὐτὸν ὁ πατρίκιος Βάρδας,
 πεισόμενος ὅτου χάριν τοῦ πατριαρχείου οὐκ ἀπανίσταται· καὶ
 τὴν ἀπολογίαν ἐμεθοδεύκει, δεικνὺς τὴν ἑαυτοῦ γαστέρα δι' ὀβε-
 10 ῶς ἐθνικῶν ἐπεπόνθει τοιαύτην ἀναιτίως ποινήν, “δι' ἧς χαλε-
 πῶς ἄγαν ἔχων, εἰ οἶόν τε, τὸ παρὸν συγχωρηθείην τῆς κατα-
 βύσεως· ἐπεπόνθειν δὲ μάλιστα παρὰ Κωνσταντίνου τοῦ ἐξ Ἀρ-
 15 μενίων καὶ τῷ τῶν ἔξκουβίτων ἐμπρέποντος τάγματι.” τοῦτον
 δὲ φησιν, ὡ ἀκροαταί, ὁ βδελυκτὸς καὶ πιμβέβηλος, τὸν κε-
 15 χρηματικῶτα ἀπόγονον Ἀρμενίων, ἐξ ἀρχηγῶν καὶ συναυταδέλ-
 φων στυλέντα πρὸς βουσίλει Θεόφιλον ἐπικηρυκεύσεως ὀμηρον,
 ὃς οὐ μετὰ μακρὸν χρόνον διὰ τε τὴν αὐτοῦ ψυχῆς τε καὶ σώμα-
 20 τος εὐκοσμίου καὶ τὴν ἄλλην περὶ τὰ βέλτεστα φιλόκαλον πρόθε-
 σιν δρογγάριος τοῦ ἠριθμοῦ ἦτοι τῆς βασιλικῆς βίβλης καθίστα-
 20 ται, ἐντεῦθεν πατρίκιός τε καὶ λογοθέτης τοῦ δρόμου γεραίρε-
 ται. τοῦ οὖν δραματουργήματος κατὰ κακόχρονα γνώμην ἀπε-
 λεγθέντος, εἰς θυμὸν μῦλλον ἐξήγειν τὸν ἔτασπην ἔμφρονα,

8. ἐμεθοδεύει L.

18. φιλόκαλλον L.

de custodia imperatoris, ut eum sede patriarchali dimoverent, his ille non cessit. Qui quamvis conarentur eum abducere, tamen permovere non potuerunt, ab ipso malitiose eo inducti ut eum interim missum facerent: quapropter de ea re ille qui ipsos miserant renuntiant, maioremque adversus eum excitant impetum. Ivit ergo ad eum patricius Bardas interrogatum quamobrem e patriarchali sede non discederet. At is respon- sionem et excusationem meditatus ostendit ventrem suum obeliscis com- punctionum, subindicans ei quod ab his qui missi ad ipsum fuissent, tam- quam ab ethnicis, perpassus fuerit sine causa talem cruciatum, ex quo male admodum affectus remitti sibi decessionem in praesens, si fieri posset, postulabat; “passus sum, inquiens, praecipue multa a Constantino illo ex Armenia, conspicuo in excubitorum cohorte.” Istum scilicet di- cit, o auditores, homo execrabilis ac profanissimus, oriundum ex Ar- menia, a ducibus ac fratribus missum ad imperatorem Theophilum lega- tionis obidem, qui non multo post tempore, cum propter animi corpo- risque decorem, tum propter reliquam rerum optimarum elegantiam stu- dium, drungarius numeri sive imperatoriae vigiliae constituitur, exin patricius et logotheta cursus salutatur. Itaque machinatio pravi animi deprehensa in iracundiam adhuc magis coniecit inquisitorem prudentem,

Genesis.

6

δι' οὗ καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπικρατείας ἐνδίκως ἐκπέπτωκεν, τῷ κατηγορηθέντι μᾶλλον, κἄν μὴ ἐθέλων, δωρησάμενος ἀπαρῆγγραπτον ἔπαινον. καὶ εὐσεβῆς ἀντεισάγεται πατριάρχης Μεθόδιος, ἐν ἑαυτῷ πλεῖστα τὰ ὑπὲρ εὐσεβείας στίγματα καὶ τὴν δι' εἰρκτῆς συμπρώσης τῶν τριχῶν ψιλωσιν οἷά τινα γέρον προκο- 5 μίζόμενος. τούτῳ τὸς ἀρχιερατικὰς ἀγκύρας ἐπέδουσιν σὺν ἀποδοχῇ πάσῃ θεοφόρων ἀπάντων ἀνδρῶν, τῶν τε τῇ βασιλίδι περινοστούτων καὶ τῶν παντιχόθεν πρὸς ταύτην ἔλθλυθότων. καὶ

D γὰρ κατὰ διωρισμένην ἡμέραν τῆς αὐτῶν συνειλεύσεως, καθ' ἣν ἢ τοῦ θεοῦ ἐκκλησίᾳ τὴν ἑαυτῆς ἐνπρέπειαν ἀμφεβύλλετο, κα- 10 τίαςιν ἐκ τοῦ περιωνέμου ὄρους Ὀλύμπου Ἄθω τε καὶ τῆς Ἰδης, ἀλλὰ μὴν καὶ τοῦ κατὰ Κυμινῶν συμπληρώματος, περιφανῶς τὴν ὀρθοδοξίαν κηρύσσοντες, βασιλικαῖς τε διωμοιβαῖς καὶ σεβασμίοις υἰοίοις ἰκανωθέντες πρὸς τὸς ἰδίας σκηναῖς ὑπεχώρησαν· ὧν ἕκτοτε καὶ μέχρι τῆς δεῦρο οἱ τῆς ὀρθοδοξίας λιμένες Χριστοῦ 15 δυνάμει φρουρούμενοι διατηροῦσιν ἀχειμῶνες.

Ταῦτα μὲν ἐν πρώτοις Μιχαὴλ τε καὶ Θεοδώρας, τῶν εὐσεβῶν βασιλέων, τὰ κατορθώματα. ὁ δὲ Ἰωαννῆς τινὶ μοναστηρίῳ ἐγκυθερχθεὶς καὶ ἐν μέρει τοῦ κατ' ἐκεῖνο νοῦ κατιδῶν τοῦ

K σωτήρος Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν σαρκικῶν χωρικτῆρα, οὐ μὴν 20 ἀλλὰ καὶ τῆς θεομήτορος καὶ τῶν στρατιαρχῶν, διωρίσατο τῷ ἑαυτοῦ ὑπῆρέτῃ διυκνόντι τῶν σεβασμίων εἰκόνων ἀνοούξαι τὰ ὄμματα, φύσκων ἀμηχανεῖν πρὸς ταῦτα τὴν ὀρτικὴν προτείνου-

19. εἰσὶν οὖν κατιδῶν L.

per quem etiam ecclesiastico principatu iure ac merito excidit, incensato magis, quamvis non sponte, largitus laudem haud subditiuam. Piusque ac fidelis in eius locum introducit patriarcha Methodius, in se ipso plurimas pietatis inscriptas notas et ex carceris squalore capillorum raritatem quasi quaedam insignia virtutis prae se ferens. Huic summi sacerdotii ancoras tradiderunt, cum approbatione summa omnium religiosorum hominum, cum eorum qui in imperatoria urbe versabantur, tum eorum qui undique in eam convenerant. Ktenim definito quodam die eorum conventus, in quo ecclesia suum decus et ornatum induit. descenderunt ex celebri monte Olympo, Athone item et Ida, quin et ex congregatione ad Cyminan, aperte et clare veram fidem praedicantes, imperatoriisque remunerationibus et honorariis decentibus affecti ad sua tabernacula recesserunt: quorum verae fidei portus ab illo tempore ad hunc usque diem virtute Christi custoditi permanent tempestatis expertes.

Haec prima sunt Michaelis ac Theodoraе, piorum imperatorum, facta praeclara. Porro Iohannes cuidam monasterio inclusus atque in parte templi in eo conspicatus salvatoris Christi dei nostri carnalem imaginem, deiparae item et archangelorum, praecepit suo ministro ut ascenderet et venerandarum imaginum effoderet oculos, dictitans haud se posse ad

σθαι αἰσθησιν, εἰκονιστῆς ἐκ νεότητος ὁ τρισκατάρατος καθε-
 στῶς καὶ μονῆς τῶν ἀθλοφόρων Σεργίου καὶ Βάκχου τῆς βασι-
 λεῦσιν ἀφωρισμένης προβάθμιος. ὡς οὖν ἐπέθετο ταῦτα ἡ Θεο-
 σεβειστάτη δέσποινα Θεοδώρα, ζήλω τῆς πρὸς Χριστὸν ἀγαπῆ- V. 40
 5 σεως διακαῶς ἐκεκίνητο, καὶ τοὺς αὐτοῦ μισητοὺς ὀφθαλμοὺς
 ἐκμοχλεύειν προτεθύμητο, κἄν δεήσεις παρὰ τινων ἐκεκώλυτο.
 ὄθεν τινὰς τῶν δορυφόρων ἐκπέψμυσα πρὸς αὐτὸν σ' ἰώροις ἐμά-
 στιξεν.

Οἱ οὖν αἰρετικοὶ τοῖς προσυχθεῖσι προπετῶς διαπληκτιζό-
 10 μνοι, χρήμασιν ἱκανοῖς φρενυπατήσαντες κόρην πρὸς τὰ δημό-
 σια ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας κατηγορήσαι τοῦ πατριάρχου, σὺν τῷ ἔξ
 αὐτῆς τεχθέντι υἱῷ Μητροφάνῃ, τῷ κατὰ καιροῦς τινὰς προά-
 δρω τῶν Σμυρναίων πόλεως χρηματίζουσι, κρηψιγαμίας ἔγκλημα
 θριαμβεύουσιν, ἐντεῦθεν πλεῖστος παρὰ τῶν κακοδόξων ἐπισυν-
 15 ἵσταται τάραχος ἐπισχετλιαζόντων ἡμῖν καὶ ἀμέτρως ἐπεγγελών-
 των. οὗ χάριν τῷ πατριάρχῳ προσίασιν ὁ πρῶτα φέρων Μα- B
 νουήλ ἐν μαγίστροις, καὶ ὁ πατριάρχος καὶ ἐπὶ τοῦ κανικλίου καὶ
 λογοθέτης τοῦ δρόμου Θεόκτιστος, σὺν ἑτέροις συγκλητικοῖς,
 κατηφιῶντες ἐπὶ τοῖς ἀναιδῆν ἐνωτισμένοις. οὗς ὁ ἀρχιερεὺς
 20 ἐπιδὼν καὶ τῆς κατὰ βύθος ἀνίας τῶν συνεληλυθότων εὐσεβῶν
 ἐπαισθόμενος, μηδὲ μῶς τε πρὸς ὀρθοδόξους [ἐαυτὸν] θέλων
 πέτρου σκανδύλου τίθεισθαι καὶ λίθος προσκόμιματος, τὰ κρύφια

13. τῶν σμυρναίων L. *ibid.* κρηψιγαμίας L. 15. ἐπεγγε-
 λότων L. 22. κρύφια L.

ea dirigere oculorum aciem; cum effigiarius in iuventute execrabilissi-
 mus ille fuisset, atque monasterio Sergii et Bacchi martyrum, quod im-
 peratoribus dicatum, praepositus. Ut igitur id audivit piissima domina
 Theodora, zelo amoris erga Christum ardentem commota fuit, illiusque
 invisos oculos eruere volebat: sed precibus quorundam prohibebatur:
 proinde missis aliquot ex satellitibus ad eum, ducentis illum flagrorum
 verberibus flagellavit.

Ceterum haereticis, his eis obvientibus proterve certantes, pecuniis
 multis corruptam mulierculam subornarunt, ut publica in ecclesia accu-
 saret patriarcham, cum filio ex ea nato Metrophane, qui quodam tem-
 pore praepositus Smyrnaeorum urbis fuit, occultarum nuptiarum crimen
 iactans. Hinc maxima a male sentientibus excitatur turba, nos vexantibus
 et sine modo irradientibus. Quapropter ad patriarchalem sedem ad-
 eunt Manuel primarius inter magistros, et Theoctistus patricius ac canic-
 lei praefectus atque etiam cursus logotheta, cum aliis senatoriis viris,
 maesti ob ea quae vulgo propalam audirentur. Quos summus sacerdos
 conspicatus, cum profundum maerorem piorum qui convenerant sensisset,
 minimeque vellet orthodoxis se ipsum petram scandali exponere ac lapi-
 dem offensionis, occultam turpitudinem denudat verecundus ille in oculis

αἴσχη ἀπογυμνοῖ ὁ αἰδέσιμος πάντων ἐπ' ὕψειν, καὶ εἴρητο παρὰ τὸ εἰκὸς μαρασμῷ τῆς γήσεως ἐσκληκώς, οὗ ματαίως ἐ-
 C θύνητο, καὶ τὸ αἷτιον ἐρεῖν διανίστατο, ὅτι περ "ἐν Ῥώμῃ διώ-
 γων, ἀποσταλεῖς πρὸς τὸν ἀρχιερεῖα ταύτης διὰ τὸς ἐπὶ Νικηγόρου
 τῷ πατριάρχῃ αἰτιαθείσας ἐπαγωγάς, πλείστου ἐπισινοῦσαι με-
 γαργυλισμοῖς τὸν Σατανῶν, ἰκανῶς τε περὶ τούτου Πέτρῳ τῷ
 ἀποστόλῳ ἐπεντυχεῖν, ἀλλοτριῶσαι τῆς ἐνσωματούσης κινήσεως.
 καὶ δὴ ἐμοῦ ρύκτωρ ἐν τῷ ἀποστολίῳ ἐναζομένον, ἐπιστάντα
 τὸν κορυφαῖον δεξιῇ τῇ χειρὶ τὰ αἰδοῖα καταπίσαι καὶ ἐπιφθέ-
 ξασθαι μὴ τοῦ λοιποῦ προεῖσθαι τὴν γιλίδονον ἔρειν μῆτε τὴν 10
 ἐκ ταύτης εἰς τὸ ἐξῆς ἴφορῶσθαι ζωπύρησιν. ἐγὼ δὲ διυπνι-
 σθεις μετὰ σφοδρῶς ἀλγηδῶνος περιῆλθον ἐν σαρκικῇ τοιαύτῃ,
 καθὼς ὁρᾶτε, νεκρότητι." τοιαῦτα τοῦ πατριάρχου τυπεινο-
 D φρόνως ἐλπόντος πυνάληθες, τῆς κατηρηίως οἱ συμπρόντες δι-
 σταντο. ἐξ ὧν Μανουὴλ πρὸς ἀνέτασιν τῆς γυναικὸς ἀγωνίζεται 15
 διασαφήσαι τὸ ἀκριβές, τὸ ξίφος ἐπυνατείνων καὶ παρὰ τίνος
 ἵποβεβλήσθαι αὐτὴν ἀνετάζων. ἡ δὲ τοῖς κατ' ἀπειλὴν λόγοις
 ἐκ τῆς ξιφῆρους ἐκτάσεως τὴν ἀλήθειαν παρεδήλου, διὰ τῶν
 πρὸς τοῦτο συσκευασθέντων καὶ ποσὸν ὕσον χρίματος καταβυ-
 λωμένων, καὶ τῷ εἰς τι ἀγγεῖδιον τοῦτο εἶναι ἀπόθετον καὶ ὑπο- 20
 κερκίφθαι κατὰ τι κιβώτιον σίτου ὑπάρχον κατάπλιον. καὶ κα-
 θὼς ἀνωμολόγητο ταύτῃ, οὕτως τὰ τῆς εἰρέσεως ἐμφανῶς ἐγνω-
 ρίζετο, καὶ οἱ αἰρετικοὶ τηρικαῦτα ἄχλυσιν αἰσχύνῃς ἡμαῦρωντο.

12. ἀλγηδῶνος L.

13. ὁρᾶται L.

18. f. ἐξετάσεως.

19. καταβαλλομένων L.

20. τῷ τὸ L.

omnium, et inventus est praeter solitum marcore naturae tabefactus: quare vana erat accusatio. Causam etiam eius rei indicavit: se, cum Romae ageret missus ad summum sacerdotem eius urbis propter intentata Nicephoro patriarchae crimina, valde vexatum fuisse titillationibus a Satana, multumque de ea re supplicasse Petro apostolo, ut liberaretur a corporis pruritu. "Atque cum per noctem, inquit, in templo apostoli dormirem, coryphaeus ille apostolorum mihi adstans dextera manu virilia mea pressit, dixitque ne deinceps timerem voluptuosam concupiscentiam, neve opinarer eam in posterum revicturam. Ego autem somno exciatus cum vehementi dolore, ambulavi ex illo in eiusmodi carnali mortificatione, ut videtis." Haec patriarcha humiliter locuto verissime, contristari praesentes destiterunt. Post haec Manuel ad examinandam mulierem se accingit, ut verum indicaret, intentans ei gladium. quarens a quo subornata esset. Quae propter minas verborum gladiique intentionem, veritatem indicavit de iis qui ea omnia struxissent et certam summam pecuniae dedissent; eamque in quodam vasculo esse repositam atque absconditam in quadam arca frumenti plena. Atque ut ab ea dictum fuerat, res inventa et patefacta est. Tum haeretici caligine

οἷς ὁ Θεοφιλῆς πατριάρχης τῶν εἰς αὐτὸν ἐπταισμένων παρέλαξε **K**
 συμπάθειαν, τοῦ οἷς συγχωροῦντος Χριστοῦ τῷ νόμῳ πειθόμε-
 νος. διὸ καὶ παρὰ τῶν ἐπιστατοίνων τοιοῦτου ἐλέγχου κατὰ
 τῶν ἐλεγχθέντων ἔκτοτε διώρισται αὐτοῖς πρὸς ἀντέκτισιν, κῆν
 5 ὡφελείας ἀντεχομένην, ὅπως κατὰ τὸ τῆς ὀρθοδοξοποιου ἡμέρας
 γενέθλιον ἀπὸ τοῦ ἐν Βλαχέρναις τῆς Θεοτόκου τιμωμένου ναοῦ
 τῆς λιτανίας μετὰ λαμπάδων προάγουεν. [Βλαχέρναις. ἀπὸ **V. 41**
 τινος ἀρχηγοῦ Σκύθου Βλαχέρνου ἀνωριθέντις ἐκείσε πενήμι-
 σται.] καὶ τὸ τοιοῦτον ἰδίωμα χρόνῳ πολλῷ μέχρι διήρκεσεν,
 10 διακατεροῦντων δῆλον ὅτι τῶν ἀλλοδόξων ἐν τῇ κατὰ τὸν μέγαν
 ναὸν ἐπισυναγωγῇ καὶ τὸν ἴδιον ἀναθεματισμὸν διενηχουμένων
 ἐπὶ Θριάμβῳ τῆς παντομισοῦς αὐτῶν ἀποστάσιως.

Κατ' ἐκεῖνο δὲ καιροῦ ἢ τῶν Ζηλιῶν αἰρέσις ἀνιφάνη σὺν
 τῷ ἀρχηγῷ αὐτῶν Ζήλικι, ὄντι τῶν βασιλικῶν ἐν πρώτοις ὑπο-
 15 γραφῶν, ὃς ἐν εὐσήμεν ἡμέρᾳ καὶ βυσιλιῶ προύδῳ ἐν τῇ μεγί-
 στη ἐκκλησίᾳ Θεοῦ τὰ τῆς αἰρέσεως κατὰδῆλα τεκτηνήμενος μετὰ
 τῶν ὁμοφρόνων ἐμφωτοῖς ἐσθῆσιν ἡμφίαστο, χρισθεῖς τῷ μύθῳ **B**
 τῆς τελειότητος.

Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ χρόνῳ καλῶς τὰ τῆς πολιτείας ἐκεκοβέρ-
 20 νητο παρὰ τε βυσιλιῶς Μιχαὴλ καὶ Θεοδώρας τῆς τούτου μη-
 τρός, μεσιτευόντων τῶν προδηλωθέντων ἀνδρῶν. ὁ δὲ ἀρχη-
 γὸς Βουλγαρίως (οἷς τὸ γένος ἔξ' Ἀβάρων τε καὶ Χαζάρων, ἀπὸ
 Βουλγάρου κυρίου ὀνόματος, ὃς παρὰ Ῥωμαίων ἐν κατοικήσει

20. καὶ om. L.

pudoris obfuscati sunt. Quibus pius ille patriarcha delictorum veniam
 dedit, Christi septuaginta septem remittentis legi obtemperans. Itaque
 ab iis qui praefuerant eiusmodi inquisitioni, in deprehensos et convictos
 statutum duntaxat est, ad ultionem cum utilitate etiam coniunctam, ut
 in orthodoxiae renatae natali die ab ea quae in Blachernis est deiparae
 sacrate aede litaniam cum facibus praecederet: [Blachernae a quodam
 duce Scytharum Blacherno ibi interfecto nominatae:] isque mos singula-
 ris longo tempore usque duravit, tolerantibus scilicet heterodoxis id in
 congregatione in magno templo, ut anathema contra se ipsos audirent,
 ob triumphatam eorum detestabilem haeresin.

Porro illis temporibus Zelicum haeresis exorta est cum auctore suo
 Zelice, uno ex primariis amanuensibus imperatoris. Qui cum festo quo-
 dam die in solenni pompa imperatoris haeresin suam publicaret, tunc
 statim, una cum assecclis, albis tunicis ac vestibus induitur unctus un-
 guento perfectionis.

Interea imperium bene administrabatur ab imperatore Michaelē ac
 Theodora matre eius, mediantibus viris illis quos dixi. Dux autem Bul-
 gariae (cuius incolarum genus ex Avaris et Chazaris, a Bulgaro, no-

Δορυστόλου και τῆς Μυσίας γεγένητο) ἐπαχθῆ προΐησι ῥήματα ἐπιδρομῆν Ῥωμαίοις ἐναπειλῶν. ἡ δὲ βασίλισσα τούτῳ ἀνδρειοφρόνως μετὰ τοῦ ἑαυτῆς στρατοπέδου ἄχρι Βουλγαρικῆς γῆς αὐθις ἐπαραστεύειν ἐμεγαλαύχησεν· “καὶ εἰ μὲν γυναῖκα ἠτήσῃσας, οὐδὲν σοι πρὸς νίκος τὸ καύχημα· εἰ δὲ καὶ ὑπὸ ταύτης ἐνικη- 5
C θύῃς, πᾶσι τὸ σὸν ἠττημα καταγέλαστον.” ταῦτα ὁ Σκύθης συνεῖς ἤρμειν κατὰ τὴν ἰδίαν χώραν διεγινωκεν.

Οὐ πολὺς δὲ χρόνος προειβεβήκει, καὶ ἡ τῶν λεχθέντων ἀνδρῶν πρὸς ἀλλήλους ὁμίονοια διαφθείρεται, καὶ ἐξάπτεται τις ἕρις χαιρέκακος παρὰ Θεοκτίστου πρὸς Μανουήλ, εἰς ἀποικίαν 10 αὐτὸν διωθήσασα. τῷ παλατίῳ γὰρ μετ’ αὐτοῦ γε συνώκιστο, καὶ ἄμφω τὰ τοῦ κοινοῦ διεπραγματεύοντο· καὶ καθοσίωσιν ὑποσμιύχουσαν διευκοφάντει, ἀλλ’ ἐν παραβύστῳ τῇ περισκέψει ἥς ἐντέχνως καταστοχασάμενος ὁ Μανουήλ οἰκωδε χωρεῖν καθ’ ἑαυτὸν τίθεται, κἀκεῖθεν τοῖς βασιλεῖσις ἐπιδημεῖν καὶ 15
D συμπράττειν τὰ δέοντα. κατώκει δὲ τοῖς κατὰ τὴν κιστέρναν χώροις τοῦ Ἰσπαρος, ἦν ἐκεῖνος ἰδρίσατο, δι’ οὗ καὶ τὴν προσηγορίαν αὕτη ἀπέληφεν· καὶ ἐπὶ μακρὸν χρόνον βιώσας ἐνδόξως ἀποβιβίωκει, ἀποκαταστήσας τὸν ἑαυτοῦ οἶκον μονασταῖς καταγώγιον, ἐν ᾧ καὶ κεκῆδεντο. 20

Μετὰ δὲ τὴν ἐκ τοῦ παλατίου αὐτοῦ ἀποικίαν φθόνη τῷ πρὸς τὸν Θεοκτίστον διεγείρεται Βάρδας, αὐτὸν ἀφαντῶσαι, καὶ

11. διωθίσασα L.

18. ἀποβιώσας L.

mine proprio, qui a Romanis Dorystolum et Mysiam incolendam habuit) molesta iactabat verba, incursionem Romanis minitans. Cui imperatrix virili animo cum suo exercitu usque in Bulgaricum solum se occurruram et obstituturam gloriose denuntiat: “et si quidem, inquit, mulierem vicaris, nihil tibi ad gloriam victoria: quod si vero a muliere victus fueris, omnibus tua clades derisui erit.” Quibus intellectis Scythia quiescere in sua regione decrevit.

Ceterum non multum temporis processit, et praedictorum virorum inter se concordia dissolvitur, excitaturque contentio malevolens a Theocisto adversus Manuelem, quae hunc ad migrandum impulit. nam in palatio cum illo habitabat, et simul rem summam administrabant: atque hunc ille crimine maiestatis gliscente insimulat, sed occulte per cautionem; quam industrie odoratus Manuel, domum secedere, ut solus esset, statuit, atque inde, cum res postularet, adesse ad commune officium in regiam. Habitabat autem ille apud cisternam Asparis loca, quam hic extruxit, a quo eadem nomen etiam accepit: atque cum diu vixisset, gloriose vita functus est, mutata domo sua in habitaculum monachorum, ubi etiam sepultus est.

Post migrationem autem Manuelis ex palatio invidia erga Theocistum excitatur Bardas ad hunc e medio tollendum, idque hoc modo ma-

τρόπῳ τοιούτῳ τεχνάζεται. παρετίθησι βασιλεῖ Μιχαὴλ τὴν μητέρα φρονεῖν ἐαυτῇ γάμιον ἢ ἐν μιᾷ τῶν αὐτῆς θυγατέρων ἐπισκευάσασθαι, δι' οὗ τὴν αὐτοῦ βασιλείαν ποιήσκειν ἔκδοτον, τοῦτόν τε καθαιρήσειν αὐτῆς καὶ ἀποματῶσαι. ὡς δὲ τοῖς **E** 5 τοιοῦτοις λόγοις ἐκεκλυδώνιστο Μιχαὴλ, ἐπέειπε τὸν Θεόκτιστον τούτων αἴτιον ἔσεσθαι. καὶ ἐμμερινῶσιν ἀμφότεροι περὶ τῆς κατ' αὐτοῦ ἐπιθέσεως, δολοφονῆσαι ἢ μᾶλλον ὑπερορῆσαι τοῦτον, εἶγε δυνήσονται· καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ συσκευῇ προσλαμβάνουσιν ὑποστρωτήγους τινὰς τῆς οἰκείας περιηρημένους ἀρχῆς, ὅπως **10** αὐτοῖς συνεργήσκειν, ἀλλὰ μὴν καὶ Θεοδώρου τὴν σύγγονον, **V. 42** ἐφ' ἣ Καλῆ Μαρία τὸ εὖσημον, ὡς ἂν καὶ αὕτη τὰ κατὰ δολοφονίαν τοῦ Θεοκτίστου συμπρῶξει τῷ βασιλεῖ κρυφίως, ἐξ ὑπερέρου τετραμήνου οὐκίσκου διόπτειραν καταστήσαντες, ἐντεῦθεν κατασημῆναι τῷ βασιλεῖ ὅπου τὸν Βάρδαν ἴδοι Θεοκτίστῳ ἐπι- **15** τιθέμενον. ὡς οὖν ταῦτα περὶ τούτου διεσκοπήκει ὁ Βάρδου, ταῖς πρὸς τὸν Λουσιανὸν καθέδραις προσεποιεῖτο διαναπαύσασθαι τοῖς πραιποσίτοις συνεδριάζων· καὶ δὴ τὰ λογοθέτου τοῦ δρόμου πραγματικῶς Θεοκτίστου διευθετοῦντος, πᾶν τετραμῆνως ἔσχεν ὁ Βάρδου ἐκ βασιλέως ἀπανιόντα ἢ πρὸς τοῦτον **B** **20** ἀπανιόντα ἐνεδρεῖεν ὡς λέων ἐν ἀποκρύφῳ ἀθρόως τε προσπηδῆσαι καυκολουθῆσαι τε καὶ ἐνστήναι ἢ καὶ μᾶλλον ὑποσκελλῆσαι καταπρηνῆ. συνέιχε μὲν αὐτὸν συνέιχε πολὺς ὁ ἄγων, καὶ ἐπι-

7. περιορῆσαι L.
18. Θεοκτίστῳ L.

13. τετραμήνου L.
21. ἐνστήσαι L.

17. πραιποσίτοις L.

chinatur. Ingerit imperatori Michaeli quasi mater eius meditaretur sibi aut uni ex filiabus coniugium cum Theoctisto ineundum, per quod et imperium tradendum sit, quo ipsum exuere velit et oculis orbare. Cum eiusmodi sermonibus turbaretur Michael, subiunxit dicens Theoctistum istorum auctorem esse, cogitantque ambo de aggrediendo illo ita ut aut fraude ac dolo interficiant aut in exilium mittant potius, si possent: atque ad hanc molitionem adsciscunt duces quosdam secundi ordinis, munere suo exutos, ut ipsis sociam operam praestarent; quin et Theodoraē sororem, cui Pulchra Maria honorificum nomen, ut et ipsa in eiusmodi dolosa nece adiutrix clam esset imperatori, in superiore domuncula perforata eam speculartricem constituentes, ut inde signum daret imperatori quando viderit Bardam aggredi Theoctistum. Haec de ea re speculatus et meditatus Bardas simulavit se velle in sedibus ad Lausiacum requiescere, cum praepositis una assidendo. Atque dum ea quae sunt logothetae cursus administrat Theoctistus, perdiligenter observabat Bardas ab imperatore redeuntem aut adeuntem ad eum, insidians ut leo in occulto, ut cum impetu prosiliret insequereturque et impediret aut potius supplantatum pronom prosterneret. Tenebat eum quidem tenebat magna

θίσθαι πολλάκις διώρητο, και τῆς ὀρμῆς ἀνεκόπητο· ἀλλ' ὀμως, εἰ και βραδέως, τῆς καθέδρου ἀνίσταται και καταδραμῶν φθάνει, και ἵνα λεχθεῖη ποιητικῶς,

κόψ' ὕπειθεν κώληπα τυχῶν, ὕπλευσε δὲ γυῖα,
καταπρηνίξας αὐτόν. και εὐθέως ἐπιδίδοται σὺν κουλεῷ σπάθη 5
ἐπώμιος, ἦν πρὸς ἀποτροπὴν ἐναντίων ἐγύμνωσεν. τῆς ἔδρας
οἱ ἀποστράτηγοι διανίστανται θαρσαλέως ἀπαμυνοῦντες τῷ ἐγ-
C χηρήματι. και τῇ σκοπῷ γυναικὶ κατασημαίνεται βουσιλεύς πρὸς
ἐξέλευσιν τὴν διὰ χαλκηλάτων πυλῶν Τιβερίου τοῦ ἄνακτος· και
στὰς ἐκείσε τὸν Θεόκτιστον βουσιλικῇ ψήφῳ προστέταχεν αἶρε- 10
σθαι. και ἐλκύεται χαμαὶ δι' ὕψισπιστῶν μέχρι τῶν ἔξω περὶ
τὰ Σκύλα, κἀκίσε συνέχεται πρὸς τινος βουσιλικῆς ἀποφάσεως
τελέσων ἐνέργημα. ὡς δὲ περὶ τούτου ἡ δέσποινα διεμμεμαθήκει,
ἐξῆι πρὸς τὸν Λαυσιακὸν αὐτοσχέδιος, ἐπιζητοῦσα τὸν ταίτης
θεράποντα και ἀπεκτονέαι μὴ συγχωροῦσα· ἀλλ' ἀπρακτί, κἄν 15
τίτε τολμηρὸν ἐπεβόα. ἔπειτα δὲ φωνῇ βριαρῆ καταπτοθηεῖσα,
θρηνωδῶς θαλαμμένεται· τῶν ἀποστρατιῶν γάρ τις, ἐκ Μελισ-
D σηνῶν κατάγων τὸ γένος, αὐτῇ ἐπεφθέγγετο παλιandroμεῖν οἰ-
καδε, τὴν αὐτὴν ἡμέραν κρουόντων ἀποκαλῶν.

Ὡς οὖν ἐπὶ πολὺ κατὰ τὰ Σκύλα ὁ Θεόκτιστος ἐκεκράτητο, 20
τῶν ἐξ Ἀρμενίων Κωνσταντίνος, οὗ προμηνήμεθα, δυσωπεῖ

4. κόψεν ὄπισθε κώλη πατηῶν L. conf. II. ψ, 726. 5. fort.
καταπρηνῆ νύξας αὐτόν. 8. βασιλέως προσεξέλευσιν L.
14. ἐξίει L. 15. αποκτονέαι L. 17. μελισσινῶν L.
19. τὴν τοιαύτην ἡμέραν Symeon logoth. p. 435 B.

anxietas, saepeque aggrediendi impetum cepit, atque in impetu retardatus fuit: sed tamen, quamvis tarde, a sede surgit, et currens illum occupat, atque ut poetice dicatur, *Tergum percussit feriens huic membraque solvit*, ipsumque prostravit. Ac statim traditur cum vagina gladius humeralis, quem ad propulsationem adversariorum nudavit. A sede expraetores surgunt audacter auxiliaturi in facinore. Atque a specularitico muliere significatur imperatori ut veniat per aeneas portas Tiberii imperatoris: atque is consistens illic Theoctistum imperatorio calculo praecipit tollendum esse. Trahiturque iste humi a satellitibus usque ad exteriora circa Scyla, atque ibi tenetur imperatorii mandati passurus effectum. Ut autem de ea re domina certior facta est, exivit ad Lausiacum ut erat incompta, requirens suum ministrum nec permissura ut occidatur: sed frustra, quamvis tunc audacter clamaret. mox namque voce asperiore conterrita, lamentans in thalamum se recepit: quidam enim expraetorum a Melissenis genus deducens ei indixerat ut recurreret domum, diem illum percussorum vocans.

Quam igitur diu apud Scyla Theoctistius teneretur, Constantinus ex Armeniis, cuius supra mentionem fecimus, commotus fuit ad ei succur-

ἀντιλαβέσθαι αὐτοῦ. οὗτος δὲ χρηστότης τρόποις φερόμενος
 τὰς πρὸς τὸν Ἰουστινιανοῦ τρίκλινον φερούσας πύλας συνέπτυξεν,
 τὴν δι' αὐτῶν ἀπειργῶν φορὰν στρατιωτικὴν τῶς ἀκρατῶς ἐρχο-
 μένης, ἕως ἂν τὰ πρὸς Ἑξορίαν αὐτοῦ διορίσειαν, καὶ μὴ κε-
 5 χράνθαι Χριστιανικῶ τινὰς αἵματι. τοῦτο γὰρ καὶ Βάρδα πο-
 λυμειῶς ἐπιφρόντιστο, εἶγε ῥαδίως τὰ πραττόμενα διεξάγοιτο.
 ἀλλὰ τὸν βασιλεῦ παρορμῶσι τινες συμβουλευόντες ὡς εἶπερ μὴ
 διὰ τάχους ἀναιρεθεῖν Θεοκτίστος, ἐπανάστιασις ἔσται παρὰ δε- E
 σπολίτης δυσφόρητος. τοὺς ἐκ Ταυρικῆς καθ' ἑταιρείαν Σκύθας
 10 ὁ βασιλεὺς ῥαγάδιω προστάγματι διαρώνησιν ἐπελθεῖν κατ' αὐ-
 τοῦ καὶ συντόμως διαχειρίσασθαι. οἱ δὲ ἐπήεσαν ὁμοθυμαδόν·
 ὡς δὲ τὰς πύλας εὗρον συνεπτυγμένας, ἐπέειπε ὁ Κωνσταντῖνος
 ἐντὸς ἐφεστήκει, κακῶ μετρίω τὸ ἄμετρον τῶν κακῶν ἐξιώμενος
 ἐπεξίσταται, εἰ καὶ γενναῖος τὴν τε φρόνησιν καὶ τὴν ψυχὴν κα- V. 43
 15 θεστήκει· καὶ ὅσον ἐτὴν αὐτῷ σθένους ἐν τε λόγοις καὶ ἔργοις,
 κατενύζειν ἐπεχείρει τοὺς ἐπιόντας κατὰ Θεοκτίστου, κατὰ τὸ
 μᾶλλον ἰκετευόμενος. ὡς δὲ τὰ τῆς σωτηρίας Θεοκτίστῳ ἐν τῇ
 δυνάμει τοῦ βοηθοῦ διητόναι, τῆς ἀνάγκης κορυφουμένης, ἐπέ-
 περ δύναμις

20 ἀνάγκης ἐγγύθει ναίει

καὶ

τὸ τῆς ἀνάγκης ἔστ' ἀδῆριτον σθένος

κατὰ τὰ λόγια, ἐξίσταται τῶν πυλῶν, καὶ τῶν εἴσω ῥύδην προσ-
 κχωρήκεισιν. καὶ τις αὐτῶν ὑπείσέρχεται τῇ καθέδρᾳ καθ' ἣν

1. δὲ L. 2. Ἰουστινιανόν L. 5. τούτῳ L. 11. ἐπίεσαν L.

rendum, isque humanitatis moribus impulsus eas quae ad Iustiniani tri-
 clinium ducunt portas clausit, prohibens militarem impetum per eas im-
 modice ingruentem, usque dum de eius exilio aliquid determinaretur,
 ne inquinarentur Christiano aliqui sanguine. Istud enim et Bardae omni-
 no curae erat, si facile possent quae agerentur ad finem perduci. Sed
 imperatorem impellunt aliqui monentes, nisi celeriter interficiatur Theo-
 ctistus, rebellionem orituram a domina, vix sustinendam. Itaque Scythas
 ex Taurica sociales imperator acri ac vehementi mandato roboratos in-
 stigmat ut adorirentur eum et confestim interficerent. At illi invadebant
 unanimiter: cumque portas invenissent clausas, siquidem Constantinus
 intus adstabat, malo mediocri nimium malum sanans iste cedit, quamvis
 mente animoque esset fortis ac strenuus, et quantum poterat dictis ac
 factis sedare conabatur in Theoctistum irruentes, maiorem in modum ob-
 secrans. Cum autem salutis spes Theoctisto in viribus auxiliatoris eva-
 nesceret, necessitate crescente, quandoquidem *Vix prope necessitatem*
habitat et Necessitatis est insuperabile robur secundum oracula, rece-
 dit a portis: illi quo impetu facto in interiora penetrant, et quidam eo-

ὁ Θεόκτιστος ὑποκείμενος, καὶ ἐκείσε τὴν διὰ ξίφους τελευτάαν
 B τομὴν αὐτῷ ἐγγαστρίζεται. ἐντεῦθεν εἰπεῖν τῷ Βάρδα τὸν Μα-
 νουὴλ σιβυλλαίνοντα

“σπάθην γυμνώσας Βάρδα τοῖς ἀνυκτόροις,
 σαυτῷ γυμνώσεις εἰς τομὴν τοῦ σαρκίου.” 5

Καὶ μετὰ βρυχὴν τὰ κατὰ τὴν δέσποιναν ἐκταράττεται· διὸ
 σὸν ταῖς ἑαυτῆς θυγατρᾶσι τῆς πρὸς τὸν υἱὸν ὁμοτιμίας ἐκπε-
 πτωκνῖα τοῦ παλατίου ἐξοστρακίζεται καὶ τῇ τῶν Γαστριῶν
 προσονομαζομένη μονῇ κατοικίζεται, καὶ τῷ μοναχικῷ μεταμέ-
 βονται σχήματι. ὅτε δὲ αὕτη προέγνω τὰ κατ’ αὐτὴν συμβησό- 10
 μενα, προσκαλεσαμένη τὴν σύγκλητον καὶ τὸ ἐν τῷ ταμίῳ χρέμα
 κατεμφανίσασα τὸ τούτου ποσὸν διωρρίζετο, αὐ κεντηναριῶν πρὸς
 C τοῖς ἑ διὰ χαράγματος τοῦ χρυσοῦ, ὡσαύτως καὶ ἀργυροῦν ὡσεὶ
 κεντηναριῶν τριῶν· ὧν τὸ μὲν κατὰ διαθήκας περῆκεν ὁ ταύτης
 ἀνὴρ, τὸ δὲ κατὰ προσθήκην, ὃ αὕτη συνέλεξεν. ἐπὶ τῇ κατα- 15
 βάσει δὲ δυσχεραίνουσα τῷ νύμφῳ προσεινέφει τὸ ἐξ ἀπαιδευσίας
 πολυανάλωτον, ἔτι δὲ καὶ ἐκ τούτου τὸν ἄφυκτον ὄλεθρον.

Αἱ δὲ αὐτοκρατορικαὶ ἦναι μόνῳ τῷ Μιχαὴλ προσανήρ-
 τηται, καὶ ἐξ ἑτοίμου ὁ Βάρδας, οἷα πρὸς γένους τῷ βασιλεῖ
 ὧν, προσφκείωτο, οἷχ ἦττον δὲ καὶ ἐκ τοιοῦτου τολμήματος. 20
 διὰ ταῦτα καὶ τὴν τοῦ Καίσαρος δόξαν προσπορισασθαι ἑαυτῷ
 κατεφαίνετο εὐλογον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν αὐτοῦ ἀσφάλειαν προσ-

14. τριῶν] immo τρισχιλίων.

20. ἦττον L.

rum subit sellam sub qua Theoctistus occultabatur, ibique gladio supre-
 mum ictum ei in ventrem infert. Hinc dixisse fertur Manuel de Barda
 vaticinans

*Nudatus abs te Barda in ipsa regia
 Stringetur ensis in tuum corpusculum.*

Ac paullo post turbatur status dominae: itaque delecta honoribus
 quos pares habuerat cum filio, ex palatio cum filiabus removetur, atque
 in monasterio Gastria dicto collocatur et ad monasticum statum redigitur.
 Quae cum praesensisset ea quae sibi eventura essent, convocato
 senatu ac monstrata pecunia aerarii, magnitudinem eius indicavit, mille
 nonaginta centenaria signati auri, argenti item quasi ter mille centena-
 ria; quae partim testamento reliquisset suus maritus, partim additamento
 accessissent, quantum ipsa collegisset. Cum autem aegre ferret abitum
 ex aula, filio praedicat profusionem propter inscitiam, atque insuper ex
 ea inevitabilem interitum.

Ceterum imperii habentiae ad solum Michaelem redactae, facilius
 Bardas propter affinitatem cum imperatore familiariter conciliatus, nec
 propter eiusmodi facinus. Itaque et Caesaris dignitatem sibi ac-
 1 consultum videbatur, et ad securitatem ac salutem propriam

εχέστερον, εἰ καὶ ταύτης διήμαρτεν· οὕτως γὰρ αὐτῷ Φιλόθεός τις τῶν αὐτοῦ λίαν γνωστός καὶ τὴν τοῦ πρωτοσπαθαρίου ὑπέχων τιμὴν ἰβεβοῦλετο. ὁ δὲ Βάρδας τὴν Καισαρος εὐκλειαν **D** εἰληφώς πολλοῖς ἰδεδραστηρίωτο κατορθώμασιν, ὡς ἐντεῦθεν 5 αὐτῷ τὰ τῆς Καισαρείας ἐπαύξοιτο κἀκείθεν ὡς φασὶ τῆς βασιλείας ἐπαναβήσοιτο.

Τῶν δὲ δυσσεβῶν Ἰσμαηλιτῶν ἐπηρειαζόντων Ῥωμαίους, ἐξηγουμένου αὐτῶν κατὰ Μελιτηνὴν τοῦ Ἄμερ, οὐκ ἐκλείεσθαι τοσοῦτον ὁ βασιλεὺς ἰβεβοῦλητο, ἀνδρικής ἐμπράκτου μετα- 10 ποιούμενος καταστάσεως. διὸ καὶ εἰς τὰ Σαμόσατα πολεμικῶς προβιβάζεται, πόλιν Ἰσμαηλιτιδος. καθ' ἣν προσεδρεύσας ἐπὶ ἡμέραις τρεῖσι μέχρι τε τῆς κυρίας ἐλθὼν παρ' αὐτῇ τὰ κατὰ λειτουργίαν Χριστιανῶν ἀνυτίθησι, μετασχέιν μέλλων τῆς ἀνα- **E** μάκτου πληρότητος. καὶ κατ' αὐτὴν γε τὴν ὥραν ἐξαίφνης τὰς 15 πύλας οἱ Ἄγαρηνοὶ ἀνιψύξαντες ἐξεληλύθεισαν, καὶ εὐχερῶς εἰς τροπὴν τὸν ἄνακτα διεκρούσαντο, καὶ τοσοῦτον ἀπῆλασαν ὡς καὶ τὰς σκηρὰς αὐτοῦ καὶ πῦν ἄλλο τι τῶν πρὸς χρεῖαν σκευῶν σφετερίσασθαι, τοῦ βασιλέως μόλις ἀνασωθέντος.

Ἐἴτα χρόνων δύο παριππευσάντων Ἄμερ σὺν μυριάσι τρι- **V. 44** 20 σὶν αὐθαδῶς ἐκστρατεύεται. καὶ Μιχαὴλ ἐν πρώτοις Θρηῆκας καὶ Μακεδόνας σὺν λοιποῖς θεμάτων στρατεύμασι μέχρι τετραδῶς δεκαδικῆς χιλιάδος συλλεξάμενος διεξήει, καὶ καταλαβὼν τινα

8. καταμελιτηνὴν L.

10. σαμῖσατα L.

22. δεκατικῆς χιλιάδας L.

convenientius, etsi circa hanc falsus fuit. Sic enim Theophilus quidam, ex suis, admodum familiaris, protospatharii dignitate, ei consuluerat. Porro Bardas assumpta Caesaris dignitate multis rebus praeclare administrandis alacrem se praecebat, ut inde Caesarea dignitas cresceret atque hinc, ut aiunt, ad imperium grassaretur.

Ceterum impiis Ismaelitis impotentibus Romanos, duce Amere ex Melitena, haud segnis nec adeo remissus esse imperator voluit, virilis iam aetatis strenuitatem prae se ferens. Itaque Samosatam versus cum exercitu proficiscitur, urbem Ismaelitarum. Quam cum triduo iam obsideret, die dominica res divinas Christianorum celebrare instituit, communicaturus incremento complemento. Eadem autem hora repente Agarenis portis patefactis erumpunt, facileque in fugam imperatorem compellunt, atque in tantum fugant ut et tentoria eius et reliquam omnem suppellectilem abstulerint, ipso imperatore aegre elapso.

Postea post decursum duorum annorum Amer cum triginta milibus superbe egressus est. Atque Michael postquam Thracenses in primis ac Macedones cum reliquis thematum exercitibus usque ad quadraginta milia collegisset, obviam profectus est, occupatoque loco quodam cui no-

χωρον ᾧ ἐπώνυμον *Δαξιμών*, ἐκεῖσε σκηνοῦται εἰς τι λιβάδιον κατωνομασμένον *Κελλάριον*. ὁ δὲ Ἄμερ στρατηγικῶς παρεκβατικώτερον διελθὼν τῆς ἀπαγούσης ὁδοῦ πρὸς τὴν Ζέλισαν, ἀπῆι πρὸς τὸ *Χανάριον*, ἐν τούτῳ τε πόλεμον πρὸς Ῥωμαίους ἀράμενος, αὐτίκα πρὸς αὐτοῦ τροποῦται ὁ βασιλεὺς φρυγαδείας ἐπιλαβόμενος μιλίων ἕως ἑξήκοντα. ἐντεῦθεν τοῦ δρόμου τῶν βασιλικῶν ἵππων ἀτονησάντων καὶ τοῦ συμφρυγαδευομένου λαοῦ, καὶ μάλιστα διὰ τὸ παρῆναι δυσφόρητον καύσειτον ἐκ τῆς καιρικῆς διαθήσεως, λυσιτελείας ἡγούνται σκοπὸν ἀναβιβηκέναι πρὸς τι ὄρος πέτραις τραχέσιν ἀντίτυπον καὶ παρόδῳ δύσβατον, ὃ Ἄνζης κατωνόμασται. τοῦτο δὴπερ ὁ βασιλεὺς καταλαβὼν ἐνουλλίζεται· ὁ δὲ Ἄμερ γυρώσας αὐτὸν παρεντίθεται. καὶ διὰ τοῦτο μάχης σφοδρᾶς ἐκ τοῦ σύγγυς ἀμφοτέρων συγκροτηθείσης, ἣ τῶν ἐναντίων ἰσχύς τῆς βασιλικῆς ἂν περιέγυε σοβυρευομένη πανωλεθρίαν (τοσοῦτον γὰρ ἐκρατύνετο), εἰ μὴ ἐκ τε τοῦ τόπου καὶ τῆς τῶν συμπαρόντων τῷ βασιλεῖ ἀνδριόφθορος συλλογῆς, πολλῶν δὲ μῦλλον ἐκ τῆς ἄνω συμμαχίας, ἀντέπιπτεν. ὅθεν οὗτος συνεγνωκῶς τὴν ἀπειλουμένην ἀπώλειαν τῷ μαγίστρῳ *Μανουῆλ* τὰ περὶ σωτηρίας κεκοινολόγητο, τοιαῦτα εἰπὼν. “τί δρωμεν, ὦ *Μανουῆλ* μάγιστρε; ἀπολλύμεθα γάρ.” καὶ οὗτος ἀντίφησεν αὐτῷ “τὰ μὲν φοινικίζοντα πένδιλα, δέσποτα, ἃ τὴν βασιλικὴν περιφάνειαν δηλοῦσιν, ἀπαμφιάσθητι, μελαμβραφῆ δὲ περιβαλε, ὡσαύτως καὶ τὴν λοιπὴν βασιλικὴν πανοπλίαν. ἐγὼ δὲ

1. δόξμων L. 19. fort. τί δρωμεν, ὦ μάγιστρε; ἀπολλύμεθα γάρ. conf. Kurip. Med. 1238. 22. περιβαλλε L.

men *Daximon*, ibi castra ponit in quodam prato *Cellarium* dicto. *Ceterum* *Amer* astutia quadam bellica longius divertens ab ea quae *Zelissam* versus ducit via, *Chonarium* petit. Cumque inde proelium excitasset adversus Romanos, mox ab ipso in fugam vertitur imperator fugitque ad sex usque milliaria. Hinc cum in cursu equi multitudoque una fugiens deficerent, praecipue quod esset intolerabilis aestus propter diei tempus, utile consilium putant ascendere in montem quendam saxis asperum et accessu difficilem, cui *Anzes* nomen; quo occupato imperator ibi stabulatur: ceterum *Amer* locum cingens ipsum intercludit. Itaque acri pugna ex propinquo utrinque excitata, hostilis multitudo valida intereccionem insolenter munitans imperatoriam superasset (adeo roborata erat), nisi ex loci opportunitate et virtute imperatoriae cohortis, aut multo magis ex caelesti auxilio, impedimentum obiectum fuisset. Proinde imperator intelligens intereccionem intentari, cum magistro *Manuele* de salute communicat, sic dicens: “quid agimus *Manuel* magister? perimus enim.” Atque hic ei respondit “puniceos calceos, domine, qui imperatorium splendorem significant, exue, ac nigros indue, pariterque reliquum imperatorium ornatum. Ego autem delectos viros quingentos stre-

λογάδας ἀνδρῶν φ' γενναίους συλλάβοιμι· καὶ δι' αὐτῶν γε πρὸς ἔν μέρος τῶν πολεμίων χωρήσοιμι καὶ ῥᾶδιως διελυσόμεθα.” καὶ ὁ βασιλεὺς ἀντειρήκει “ὁ δὲ λαὸς ἐκ τούτου τί πείσεται;” καὶ ὁ Μανουὴλ ἀπεκρίνατο ὅτι “ἡ μὲν βασιλεία σου πάντως ἐξ 5 ἀναγκαίου διασωθήτω, ὥστε μὴ κατασχεθῆναι σε τοῖς πολεμοῖς· Δ τοῦτο γὰρ εἶγε συμβήσεται, ἔλεινόν ἔσται Χριστιανοῖς. περὶ δὲ τοῦ λαοῦ ὅπερ τὸ θεῖον κράτος κελύσειεν εὐσεβῶς διακαρτερήσοιμι.” φ' οὖν ἄνδρας γενναίους ἀφορίσας ὁ Μανουὴλ παρεγένετο εἰς τι μέρος Σαρυκητικοῦ τάγματος, καὶ “τὸ σωτήρος 10 νενίκηκειν” ἀνακίραγῶς αὐτὸς μετὰ τῶν κατ' ἐκλογὴν αὐτῷ προσβαλῶν ἀνδρείως δέκοψε καὶ ἐξέθωρεν· ὁ δὲ βασιλεὺς δειλίᾳ κατασχεθεὶς ὑπεστράφη. ὁ δὲ μάγιστρος βραχὺ τι διαδραμῶν καὶ τὸν βασιλεῖα μὴ ἐκβεβηκότι πυθόμενος αὐθις ἀπῆε πρὸς ἕτερον μέρος, καὶ αὐτὸ διασχίσας εἰσὶν ἐνθα ὁ ἄναξ διέτριβεν. 15 βραδείας δὲ ὥρας γενομένης ἐπὶ ταῖς τοιαύταις παρεμβολαῖς καὶ πολλῶν ἐν ταύταις ἀναιρεθέντων Σαρυκηῶν, ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸ σπανίζειν τὸν τύπον ὕδατος, ἀλλὰ μὴ καὶ νομῆς, ὑπεχώρησεν ὁ Ἄμιρ μετὰ τοῦ ἰδίου στρατεύματος, καὶ παραγεγόμενος εἰς τι V. 45 λιβάδιον ὅπερ Δώρα κατονομάζεται, εὐθέως προσανεπύσατο. 20 ἀδείας οὖν ἐντεῦθεν ὁ ἄναξ λαβόμενος τὰς τῶν ἐχθρῶν μαιφόνους χεῖρας διέδρασεν ὅλην ἡμέραν τῇ φηγῇ προστιθέμενος, καὶ τοιοῦτω τρόπῳ διεσέσωστο.

11. ἐξέθωρεν L.

13. πυθόμενος L.

ibid. ἐπίαι L.

nuos assumam, cumque iis ab una parte hostes aggrediar, facileque per eos transibimus.” Cui imperator regerit “multitudine vero postea quid fiet?” Respondit Manuel “imperatoriam tuam maiestatem omnino oportet incolumem evadere, ne apud hostes detinearis: hoc enim si contingat, lamentabile erit Christianis. Quod ad multitudinem attinet, divini numinis voluntatem pie feremus.” Quingentos itaque viros strenuos cum delegisset Manuel, accessit ad unam partem Saracenicis exercitus, atque “Salvatoris signum vicit” exclamans ipse cum delecta manu facto impetu perumpit atque exsilit: ceterum imperator metu impeditus reversus fuerat. Magister vero cum paullulum procurriasset atque imperatorem non exivisse audivisset, rursus abiit ad aliam partem, eamque perumpens penetravit eo ubi imperator morabatur. Cumque longo tempore durarent eiusmodi incursiones multique Saracenorum in iis interficerentur, insuper et locus aquae laboraret penuria, nec minus pascuorum, recessit Amer cum suo exercitu, profectusque in locum quendam herbosum Dora dictum mox requievit. Securitatem igitur hinc nactus imperator ex cruentis hostium manibus effugit per totum diem fugae deditus, atque hoc modo salvus evasit.

Ἐτῶν δὲ δύο διαβεβηκότων πάλιν ὁ αὐτὸς Ἄμερ τοῖς Ῥωμαῖκοῖς ὄρλοις ἐφάλλεται, ἐπὶ μ' ἑξακιστάσι μεγαλιούμενος, ἐξ ὧν τὸ τῶν Ἀρμενιακῶν θῆμα παντάπασιν διωλῶθρυσεν, παρεμβαδύνας μέχρι τῆς πρὸς Θάλασσαν Ἀμεισοῦ. καὶ τὴν πολυάνθρωπον τεθραμμένος αἰχμαλωσίαν καὶ λαφυραγωγίαν πολλὴν ὧν γέγονεν 5 ἐγκρατῆς, ὄλος καθέστηκεν ἰμμανῆς, τῇ θραύσει περισχεθεὶς
 B τῆς ἀπλήστου φορῆς, καὶ τῷ ἰδίῳ λαῷ ὀξέως διενετειλατο κοπέσαις ῥάβδοις τύψαι τὴν Θάλασσαν (καθὼς ὁ Ἐξέρξης κατὰ τὸ πρὸς Ἑλλησποντον ζεῦγμα οἰδηροῖς ταύτην ἐμάστιξεν), ἐπειπὼν
 “Ἴνα τί αὐτὴν εὗρομεν ἐνθάδε; καὶ ἴνα τί μὴ περαιτέρω λεηλα- 10 τοῦντες τοὺς ἐγχωρίους προέβημεν;” περὶ δὲ τῆς πλείστης αἰχμαλωσίας πεπυσμένος ὁ βασιλεὺς δυσφορήτως εἶχε καὶ ἠνῆστο, καὶ τοῖς ὑποχειροῖς ἐντραπεζούμενος τοιαῦτα φησὶν. “οἴμοι οἴμοι, οὐχ εὖρηται τις ἀνθρώπων ὅς πρὸς τὴν βουσιλείαν ἡμῶν καὶ πρὸς Χριστιανοὺς ἀγάπην εἰλικρινῆ διασώσειεν. ὡς ἐνθένδε 15
 C προθυμοποιηθεὶς ἀπέλθοι καὶ τῷ ἄσεβῆι πολεμήσειεν Ἄμερ.” οὕτως τοῦ βασιλέως διατεθέντος ἀνέστη Πετρωνῦς ἡ Θεοδώρας καὶ Βάρδα ἀντάδελφος, καὶ πρὸς τὸν βασιλέα φησὶν ὅτι “ὑπηκόους μὲν πολλοὺς τῇ σῇ μεγαλοδόξῳ βουσιλείᾳ δέδωκεν ὁ θεός, οἵτινες πλεῖστά σου σιέργουσι, δέσποτα, προτιθῆμηνται δὲ καὶ 20 ἑπὲρ τῆς σῆς ἀγάπης τεθνάναι· πλὴν τοῖς πολέμοις ποτὲ μὲν εὐτυχίαι, ποτὲ δὲ δυστυχίαι συμβαλνουσιν· τὴν δὲ νίκην ἀνεδόλαιστον οὐδεὶς ἀνθρώπων ἐπίσταται, εἰ μὴ μόνῳ αὕτῃ θεῷ

6. ὄλος L.

Porro annis duobus praeterlapsis rursus idem ille Amer Romani imperii fines aggreditur, quadraginta millibus sese efferens, quibus Armeniacum thema plane disperdidit, progressus usque ad maritimam urbem Amisum. Vidensque plurimos captivos multaque spolia quibus potitus fuerat, plane insanire coepit, quod mari prohiberetur ab insatiabili impetu, suisque praecipit ut virgis abscissis caederent mare (sicut Xerxes apud Hellespontum pontem ferreis ipsum flagellavit), dicens “cur istud hic invenimus? et cur non ulterius progressi sumus populando iacolas?” De hac ingenti praeda et captivitate cum audivisset imperator, graviter tulit et contristatus fuit, atque apud mensam talia dicit. “Heu heu non est inventus ullus homo qui erga nostrum imperium et erga Christianos sincerum amorem conservaret, ut hinc prompto animo incitatus proficiscatur dimicetque cum impio Amere.” Sic affecto imperatore surrexit Petronas, Theodorae ac Bardae frater, atque ad imperatorem dicit “subiectos quidem multos tuo glorioso imperio dedit deus, qui te plurimum amant, domine, paratique sunt amore tui mortem subire. Sed in bello modo prosperae modo adversae res accidunt, victoriamque certam et indubitam nemo hominum sibi promittere potest, verum haec a solo

προδιήγνωσται.” διὸ πρὸς ταῦτα ὁ βασιλεὺς ἀπεκρίνατο “λοιπὸν, ὦ Πετρωνᾶ, προαιρῆ ἀπιέναι καὶ προσβυλεῖν τῷ ἐχθρῷ, καὶ τῶν Χριστιανῶν καὶ τῆς ἡμῆς βασιλείας προκινδυνεύουσι;” ὑπολα- D
βῶν δὲ αὐτῷ φησὶν ὅτι περ “ἐν ἐτοιμότητι βασιλεὺ χρημιστῶ
5 τὴν ἐνοῦσάν μοι αἵματος δρόκα εἰς τε τὴν σὴν βασιλείαν καὶ ὑπὲρ
τῶν ὁμοπίστων ἀποκινῶσαι.” τούτοις δὴ τοῖς προθύμοις λόγοις
ὁ ἄναξ ἐγγυηθεὶς προχειρίζεται τοῦτον ἡγεῖσθαι τοῦ τάγματος
τῶν σχολῶν ὅς τῷ λόγῳ τῆς προβολῆς σπουδαίως διατεθεὶς τὸ
10 καὶ οὐ πλῆθει τοσοῦτω μιστούμενος. ὃ οὐκ ἐλελήθει τὸν Ἄμερ·
φυγὰς γάρ τις Ῥωμαίων πρὸς αὐτὸν ἄπεισι καὶ φησὶ “γνωστὸν
ἔστω σοι Ἄμερ, Πετρωνᾶς ἐκείνος ὁ πρὸς γένους τοῦ βασιλέως
τὸ αἰδέσιμον ἔχων ἐπηύχῃσεν περιθίσθαι σοι πόλεμον· ὅθεν αὐ-
τὸν ἀπίσσης τῆς στρατιᾶς ἡγεμονεύειν προσέτιταξεν. παρ’ ᾧ συνή- E
15 θροισται πῶς ὁ τῶν θεμίτων στρατὸς καὶ ἐξιόπλισται, τὴν κατὰ
σοῦ μάχην πραγματευόμενος.” τότε Ἄμερ τοῖς ὑπ’ αὐτὸν τα-
ξιάρχαις τὸ ἀκουσθὲν παρεγίμνου, τί δρῶν χρῆ πρὸς τοῦτο διε-
ρρυνώμενος. οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν ὁμοφρονῶς εἶπον “τὸ παρ’ ἡμῶν
γεγονὸς ὦ Ἄμερ κατὰ τῆς ἐπικρατείας Ῥωμαίων ἀνδραγύθημα
20 οὐδέεις τῶν πρὸ ἡμῶν ἐξειργάσατο. οὐ χρεῖον ἔχει πλειονος ἐργα-
σίας, ἀλλ’ ἢ παρεῖναι ὑδὸν τὴν πρὸς τὴν χώραν ἡμῶν, δι’ ἧς V. 46
ἀφιζώμεθα. καὶ εἰ μὲν ὁ Πετρωνᾶς διώκων ἡμῶς κατυλάβοι,

5. εἰς] corr. marg. ὑπὲρ L: hoc post καὶ adieci.

19. γεγονῶς ὁ ἄμερ L.

20. ἐξειργαστο V.

10. τὸ ἄμερ L.

21. παραινᾶί L.

deo praescitur.” Itaque ad haec imperator respondit “ergo, mi Petrona, vis proficiaci et aggredi hostem ac pro Christianis meoque imperio periclitari?” Qui respondens ei dicit “equidem, imperator, paratus sum, quoad pugillis sanguinis inerit mihi, eum pro tuo imperio proque fidei consortibus evacuare.” Hoc alacri sermone imperator confirmatus praeficit ducem cohorti scholarum. Qui verbis incusationis promptus factus rem et facta adiunxit, recta profectus in hostem cum delectis, nec nimia multitudine gravatus. Non latuit ea res Amerem: transfuga enim quidam eum adit dicitque “notum sit tibi, Amer, Petronas ille affinitate imperatoris glorians minatus est tibi bellum inferre: quapropter eum universo exercitui praeesse iussit. Ab eo collectae sunt omnes thematum copiae et armis instructae, proelio adversus te paratae.” Tunc Amer suis ducibus revelavit quid audivisset, quid faciendum ad haec sit quaerens. Illi vero ad eum unanimiter dixerunt “res quales nos, o Amer, gessimus adversus Romanorum imperium, nemo ante nos gessit: non est opus maiore negotio, sed tantum via in nostram regionem, per quam proficiscamur. Et si quidem Petronas nos persequens occupaverit, tunc

τηνικαῦτα τούτῳ παραταξόμεθα· εἰ δὲ τοῦτο μὴ συναντήσοι, ἐν τοῖς ἰδίοις πάντως ἀπελευσόμεθα.” αὐτὸς δὲ ὁ Ἄμερ ὡς εἶ τις ἄλλος οἰηματίας τελῶν καὶ ὑπέροπλος ἔφη “οὐδαμῶς τὸ παρ’ ἐμῶν βουλευθὲν διαπράξομαι, ὡς ἂν μὴ ἐκεῖνος ἐμοὶ δειλίαν καὶ δρασμὸν ἐπιγράψοιτο· διὸ ἄπειμι πρὸς ἀντιπαράταξιν αὐτοῦ.”⁵ διοδεύσας δὲ ἀπὸ Ἀμινσοῦ ὡσεὶ μίλια φ’ τῷ Ἀβυσιανῷ καταντᾶ, κατὰ συνορίαν τελοῦντι τῆς τε Παφλαγονίας καὶ τοῦ Ἀρμενιᾶκῶν θέματος, εἰς τὸν χῶρον ὃς κατωνόμασται Πόρσοντι, ἐν ᾧ ὄρος καθέστηκε, καθ’ ὃ ὁ Ἄμερ ἐσκήρυσεν, ἦτοι τοῦ ὄρους B ἐκεῖθεν, καὶ ὁ Πετρωνῆς ἔνθεν. νυκτὸς δὲ καταλαβούσης στρα-¹⁰τηγῶδες ἐκπέμπει τῶν εὐδοκίμων, ἐπαναβεβηκέναι τοῦ ὄρους καὶ ἐγκρατῆσαι αὐτοῦ, ἵνα μὴ τούτῳ ἐν κατασχέσει γένηνται οἱ πολέμοι. ταῦτ’ οὖν δὴ τοῦτο καὶ ὁ Ἄμερ εἰργάσατο. πρὸς τῇ ἀναβίσει δὲ τοῦ ὄρους συνηνηκότεων ἀλλήλοις, ὑπερίσχυσεν ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναβεβηκότας εὐθαρσῶς κατεβίβασεν·¹⁵ ἐφ’ ὃ καὶ ὁ Πετρωνῆς μετὰ τοῦ ἑπ’ αὐτὸν παντὸς λαοῦ ἀναβίβηκεν. συμβολῆς δὲ γενομένης τῶν ἐκατέρων μερῶν, ὁ ἐπιβλήπων Θεὸς ἐπὶ ταπεινὸν καὶ πρῶον καὶ τοὺς αὐτοῦ τρέμοντα λόγους, ὁ τοῖς ὑπερηφάνοις ἀντιτασσόμενος, τὸν μὲν ἐκραταίωσε, C τὸν δὲ ἐσάθρωσεν· καὶ παραντίκα ὁ Ἄμερ μαχαίρᾳ πεποινηλᾶ-²⁰τητο, οὐπὲρ ἀναιρεθέντος ὁ ἑπ’ αὐτὸν ἅπας λαὸς διεσκέδαστο καὶ ξίφους ἐγγεῖρημα γέγονε, καὶ σχεδὸν ἅπας ἀπώλετο, δίχα τοῦ τούτου νιοῦ μετὰ ἑκατοντάδος ἀνδρῶν διαπαιρωσαμένου

1. παραταξόμεθα L.

6. μίλια L.

20. πεποινήλατο L.

contra eum in acie consistemus: sin id non accidat, ad nostra utique abibimus.” Ipse autem Amer, si quis alius arrogans et superbus, dixit “haudquaquam vestrum consilium exsoquar, ne ille formidinem aut fugacitatem mihi imputet. Quare proficiscar in aciem contra eum.” Profectusque ab Amiso quasi milliarum quingenta ad Amyasianum pervenit in confinibus Paphlagoniae et Armeniaci thematis, in locum qui Porsona dicitur, ubi mons est, apud quem Amer tabernacula posuit; ipse in altera parte montis, et in altera Petronas. Cum autem nox venisset, duces mittit Petronas ex probatoribus qui conscendant montem eumque occupent, ne hostes eum obtineant. Quod idem et Amer fecit. Cumque in ascensu montis sibi obviasent, praevalere fecit deus populum suum, eosque qui ascenderant audacter aggressi deiecerunt, et Petronas montem cum omni sua multitudine ascendit. Factoque conflictu ex utraque parte, deus qui humilem respicit et mansuetum suosque sermones timentem, qui superbia resistit, hunc roboravit, illum debilitavit. Ac comestim Amer gladio poenas dat: quo interfecto omnis eius multitudo dissipata gladioque perempta est, ac fere universa periit, excepto illius filio cum una centuria Halyn fluvium transgresso; quem tamen occurrentes

Ἄλυν τὸν ποταμὸν οὐ κατὰ συνάντησιν καθιστῶς ἐν τῷ Χαρ-
 σιανοῦ θέματι μεράρχης ὁ Μαχαιρᾶς οὕτω καλούμενος κατέσχευ
 αὐτὸν καὶ τοὺς σὸν αὐτῷ, ὥστε παρὰ μικρὸν, τοῦ Θεοῦ θαυμα-
 τουργήσαντος ὑψηλῷ ἐν βραχίονι, μὴ περιλειφθῆναι τινα ἐξ αὐ-
 5 τῶν καὶ περὶ τῶν συμβεβηκότων ἀπαγγεῖλαι τοῖς κατὰ τὴν πόλιν
 αὐτῶν περιοῦσι Συρακηνοῖς. περὶ τούτου διαγγελθέντος τῷ βα-
 σιλεῖ κατὰ τὴν πολιτείαν χωρμονὴ θαυσιλῆς διακλύεται, καὶ ὁ Πε-
 τρωνᾶς τῇ τῶν μαγιστρῶν εὐκλείᾳ σεμνύνεται. ὡς δέ τις, ὅτι D
 καὶ Βάρδας σὸν τῷ ὀμαίμονι τοὺς ἐχθροὺς τροπωσόμενος τὴν
 10 τοῦ Καίσαρος τότε κληροῦται ἀνάρρησιν, ἐν ἡμέραις τοῦ πά-
 σχα, ἰνδικτιῶνι ἰ΄.

Ὁ σὸν καθηγεμῶν Βουλγάρων περὶ τούτου ἐπεγνωκῶς καὶ τῷ
 τοιοῦτῳ κυτυροπωθεὶς εὐτυχῆματι πρὸς εἰρηναίαν κατάστασιν
 ὑποκλίεται, εἰ καὶ πρὶν ἐθρασύνετο, ἀλλὰ μὴν καὶ λιμῷ οἱ περὶ
 15 αὐτὸν πιεζόμενοι (ᾤθεν καὶ τὸ Ὀμηρικὸν καθ' ἑαυτοὺς ὡς εἰκὸς
 διενεόητο λόγιον,

πάντες μὲν στυγεροὶ θ' ἴνατοι δειλοῖσι βροτοῖσι,
 λιμῷ δ' οἴκτιστον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν),

καὶ τοσοῦτον ὥστε καὶ τοῦ Χριστιανῶν εὐπειθῶς καταξιοθῆναι
 20 βαπτίσματος ἕπαντας, τὸν δὲ αὐτῶν ἀρχηγὸν αἰρετίσασθαι Μι- E
 χαὴλ ἠνωμάσθαι ἐπὶ τῷ βασιλέως ὀνόματι, ἐκπεμφθέντων ἐκεῖσε
 ἀρχιερέων τινῶν ἐλλογίμων τὰ τῆς Χριστιανικῆς πίστεως ἐγκρα-
 τύνασθαι.

2. Μεράρχης V.
 Odyss. μ, 341.

16. διενεόητο L.
 20. αἰρετήσασθαι L.

17. στυγεροὶ] γὰρ L.

ei in Charsiano themate merarches Machaeras dictus cepit, illosque qui
 cum ipso erant, ut propemodum, deo miraculose agente in excelsa bra-
 chio, nec relinqueretur aliquis ex ipsis, quidque accidisset nuntiaret in
 urbe ipsorum adhuc reliquis Saracenis. Hoc cum nuntiatum esset impe-
 ratori, civitas abundantia laetitia exhilarata est, ac Petronas magistrorum
 gloria decoratur. Ut autem aliqui, etiam Bardas postquam cum fratre
 hostes vicisset, tunc Caesar acclamatus fuit, in diebus paschatis, indi-
 ctione decima.

De his rebus cum audivisset dux Bulgarorum, cedens eiusmodi vi-
 ctoriae ad pacificum statum inclinabat, quamvis prius fuisset ferox. Sed
 et fame premebantur eius subiecti: unde et Homericum apud se, ut par
 est, cogitarunt oraculum, *Tristes sunt mortes miseris mortalibus omnes,
 Sed quam dira famas affert tristissima demum est;* adeo ut facile Chri-
 stianorum admitterent baptismum universi, ipsoque eorum dux vellet
 Michael vocari imperatoris nomine, cum mitterentur illic sacerdotes
 quidam eximii ad religionem Christianam firmandam.

Genesius.

7

Περὶ πολλοῦ δὲ τῷ Καίσαρι Βάρδα ἡ σοφία περιλαβήθητο,
 V. 47 κἄν τῶν πολλῶν πρὸς ἐπίδειξιν ἐμεμλήθητο. συναθροίμην σοφοῦς
 κατὰ τὴν Μαγναύραν, ὡς τοὺς μὲν φιλοσοφίας γεωμετρίας
 τοὺς δὲ ἑτέρους ἀστρονομίας ἄλλους γραμματικῆς ἀντικεισομέ-
 νους ἐγκαταστήσας προῖκα διδάσκειν τοὺς προσιώντας. καὶ 5
 τοσοῦτον αὐτῷ τὰ τῆς ἐπιμελείας ἐν τούτῳ διεύργαστο, ὡς Ἀλέξανδρον
 τὸν πᾶν φιλόσοφον κατὰ τὴν φιλοσοφίαν ἐντάξαι διδάσκαλον,
 καὶ τὸν αὐτοῦ φοιτητὴν ἐν γεωμετρίᾳ Θεόδωρον, καὶ ἐν ἀστρο-
 νομίᾳ Θεοδόγιον, ἐν τε γραμματικοῖς Κομητιῶν, καὶ τούτους ταῖς
 βυσιλικαῖς δωρεαῖς ἐπαρκεῖν· ἐφ' οἷς ἐκ φιλοπονίας ἐπιχωροῦσαν 10
 συχρῶς καὶ τῶν μαθητιῶντων ἐκάστον τὸ ἐπιτήδειον ἐννοῶν χρη-
 σταῖς ἐλπίσιν ὑπέτρεφεν, αὐτῶν τε τοὺς καθηγουμένους ἐμμελε-
 B στήρους πρὸς τούτους ταῖς εὐεργεσίαις πεποιήτο, ὥστε τοῦ λό-
 γου τὰ σπέρματα ἔκτοτε καὶ μέχρι τῆς δεῦρο διαυξηθέντα ἐπι-
 πλόν τελεσφορεῖν εἰς ἐκείνου μνήμην ἀνάγραπτον. πρὸς ἐπὶ 15
 τούτοις τῷ ἀδωροδοκῆτῳ, κἄν ἐπιπλάστως, ἐλέγχετο. ἐπιφι-
 λοχρηματῆκε γὰρ ἀφειδῶς πολλῶν κτημάτων καὶ μὴν τιμαλφῶν
 ἐφιέμενος, ὧν τὴν κτῆσιν ἐξ ἀναγκαίου προσελαμβάνετο· ἐπιφι-
 λοιμῆτο γὰρ προπομπικῶς εἰς ἕκρον καὶ σιβυσιμότησι, τὸ αὐθα-
 δες καὶ ἀλαζονικὸν ἐπισπῶμενος, εἰ καὶ μετὰ σκηνακτινομένης 20
 φρονήσεως καὶ ἀρχικῆς κατυστάσεως ἤτιτων ἦν τῶν ἐξ ἀληθείας
 βελτιωμάτων. ἐξ ὧν ἀσχετῶς ἐβασίλεια, Μιχαὴλ ἐπαυχεύετο

21. ἦτον L.

Ceterum magnae curae erat Caesari Bardae sapientia. quamvis ea cura ad ostentationem spectaret. Congregat itaque sapientes in Magnaura, ut, aliis philosophiae, geometriae, aliis astronomiae, aliis grammatices professoribus ibi constitutis, isti gratis docerent accedentes. Ac tantum in ea cura laborabat, ut Leonem illum summum philosophum in philosophia constitueret doctorem, eiusque discipulum Theodorum in geometria, atque in astronomia Theodegium, inque grammaticis Cometan, istisque Imperatorias largitiones suppeditaret. Quos prae studio saepe visitans se discipulorum cuiusque aptitudinem considerans, bona spe hos sustentabat, ipsorumque praeceptores diligentiores beneficiis efficiebat, ita ut eruditionis semina ex illo tempore ad hunc usque diem sumpto incremento plures fructus ferrent, in illius memoriam litterarum monumentis consignatam. Insuper nec muneribus facile corrupiebatur, quamvis fide id prae se ferret: inhiabat enim opibus vehementer, multas possessiones, sed et pretiosas, affectans, quarum comparationem necessario suscipiebat: studebat enim pompae summo opere et magnificentiae, arrogantiam et fastum colligens, quamvis cum simulata prudentia et imperii Tectatione adspiraret ad eos profectus qui rei veritate probarentur. are immodice affectabat imperium, Michaelis imperatoris cervici im-

τοῦ βασιλέως, ᾧ παρορῶσθαι μὲν πολλάκις ἔκ τε τῶν συγκλητικῶν ἐξεγένετο, τάχα δὲ καὶ διὰ τὸ ἀλλοκεσθαι φιλοθεύμονι καὶ C φιλιπποδρόμῳ προθέσει τὸν ἄνακτα δι' ἀπροσεξίαν τῶν ἀμεινόντων, ἢ τυχὸν καὶ ἡλικία τῇ νευζούσῃ παρριπίλλεσθαι.

5 Οὐ μὴν δὲ Βάρδας μόνῃς τῆς βασιλείας ἐρῶν ἐτυρβάζετο, ἀλλὰ καὶ τῶν τῆς ἐκκλησίας ἐγκρατεῖν οὐκ ἐπαύετο, ὥστε καθελεῖν τοῦ ἀρχιερατικοῦ θρόνου τὸν σεμνὸν Ἰγνάτιον διασκέψασθαι, τῷ ἀπειρῶσθαι ποτε κοινωνίας αὐτὸν κατὰ τι τῶν ἀνευκταίων ἐλάττωμα, ὃ πρὸς ὑπόνοιαν παρενέσκηπτεν, εἰ καὶ παρ' αὐτοῦ
10 πολλάκις ἐν ταύτῃ δεχθεὶς νοθευτικαῖς τε συμβουλαῖς μὴ πεισθεὶς ἑαυτὸν δοκιμάζειν καθ' ἢ τῷ Παύλῳ νενομοθέτηται, ἀνευλαβῶς τῷ ὑγιάζοντι πρόσεισι καὶ πολλάκις· διὸ ἐν μιᾷ τῆς ἀδιαφύρου D τόλμης ἀπορραπίζεται, καὶ ἀπειλεῖ κατ' αὐτοῦ μεθ' ἕβρων χαλεπῶν τῆς ἀρχιερωσύνης αὐτὸν καθαιρήσειν, προσπειθησόμενος
15 αἰκισμούς. ὃς μετ' ὀλίγον τὸν τοιοῦτον ἄνδρα τῆς ἀρετῆς μεταιώσας τοῖς κατ' αὐτοῦ σκευασθεῖσι τῆς ἐκκλησίας καδίστησιν ἐκβλητον, τὸν μετὰ τὴν τετραετῇ τοῦ θρόνου κατὰσχισιν καὶ τελευταίαν τοῦ τρισμάκαρος Μεθοδίου κατ' ἐκλογὴν προκριθέντα, σὺν εὐλαβείᾳ τῷ μεγίστῳ τῶν ἐκ πατρὸς ὀρθοδόξων συστάσεων,
20 τῶν μεγάλων τῇ ἀρετῇ Βασιλείου καὶ Γρηγορίου, τῶν νιῶν Λεόντος βασιλέως, κἄν τῇ τοῦ πατρὸς ἐπιψόγῳ αἰρέσει σμικρνομέ-

1. φ] ὡς L.

10. πεισθῆς L.

14. προσεπιτιθησόμενος L.

18. τελευτην potius.

19. συνενλ, τῷ μεγίστῳ L.

minens; cui ut contemneretur et a senatoriis viris saepe accidit, forte quia caperetur spectaculis ac circo nimis esset deditus imperator propter neglectum meliorum morum, aut fortasse quod iuvenili aetate huc illuc impelleretur.

Sed non solum cupiditate imperandi Bardas turbulentus erat, verum et ecclesiam violare non desinebat, adeo ut remove a sede patriarchali sanctum Ignatium in animum induceret, quod exclusus aliquando communionem ab eo fuisset, propter quoddam detestandum crimen, quod in suspicionem veniebat, quamvis saepe in eam receptus, admonitionibus et consiliis non obtemperans ut sese probaret secundum Pauli praeceptum, irreverenter ad sanctum accedit, et saepius: quare uno quodam die ob indifferenter audaciam repellitur cum castigatione. Atque hic minatur illi cum contumeliis gravibus, a summo sacerdotio remoturum, additurum etiam saeva verbera: qui et paullo post, eiusmodi virum, virtute irrita et despecta, suis in eum machinationibus ex ecclesia eiicit, illum post quatuor annorum patriarchatum et obitum beatissimi Methodii per electionem antepositum, cum maxima reverentia, patrum orthodoxorum pari magnis illis in virtute, Basilio et Gregorio, filiis Leonis imperatoris, etsi propter patris infamem haeresin minuerentur, ut ad percipiē-

νων, ὡς ἐντεῦθεν λοιπὸν κληροῦσθαι τὸ μέγιστον τῶν μεγάλων
 V. 48 ἐπαναβέβηκεν. ἀντεισάγει δὲ Φώτιον πατριάρχην, κατὰ τι μὲν
 τῶν βελτιόνων ὑπερτεροῦντα, κατὰ τι δὲ χθαμαλούμενον.
 ἐφ' ὧν καθόδῳ καὶ τῇ ἀνόδῳ πολλῶν προσκληθέντων τῆς γερον-
 σίου βουλῆς καὶ ταύταις ἐπισφραγισαμένων, Κωνσταντίνος μόνος 5
 ὁ εἰρημένος οὐ κατατίθεται, ἔξιπὼν μὴ ἔξειναι τινα τῶν λαϊκοῖς
 καταλόγοις συνειλεγμένων περὶ τοιούτων ἐγγράφεισθαι. οὐ μέχρι
 τούτου τὰ κατ' αὐτόν· ἀλλὰ πολλαῖς τιμωραῖς ἐμμεθοδεύεται
 παρὰ μικρὸν τῆς ζωῆς ἀηλλάχθαι, καὶ τοσοῦτον ὥστε χαμαι-
 ριφῆ σταυροειδῶς διηπλῶσθαι τὴ χεῖρε καὶ τὴ πόδε κατάδεσμον 10
 καὶ ἀλγηδύσιν ἐντεῦθεν κακύνεσθαι. οὐ μέχρι δὲ τούτου τὰ τῶν
 B αἰκισμῶν διεκόπτετο, ἀλλ' ἐπὶ τὸ χεῖρον προέκοπτεν. ἐκδίδοται
 παρὰ Καίσαρος Θεοδώρῳ τῷ μωριῷ κατὰ κτῆσιν τῶν ὠμοτάτων,
 πρὸς δὲ καὶ Γοργονίτῃ Ἰωάννῃ καὶ Νικολῷ τῷ Σκουτέλλοπι,
 καὶ ἐν τῇ τῶν ἀποστόλων περιβοήτῳ ναῦ, ἐν ἡρώῳ τῶν βασι- 15
 λέων, ἐφ' ὅτι ἐγκέκλειστο λιμῶ καὶ δάψει τρυχόμενον, καὶ
 πολλῶ πλείον ταῖς κατὰ σῶμα κακώσεσιν· οἵτινες λάρνακι Κων-
 σταντίνου τοῦ κοπριωνέμου περισκελίσαντες κατὰ γύμνωσιν εἴ-
 σαν. χιμῶνος δὲ ἦν ὥρα, καὶ μάλα τῶν ἐπαχθῶν· τῷ λίθῳ
 ἐπανχένιος ἢ ὀξύτης, καὶ δι' ὄλου κατὰ τὴν ἀγρὴν λίαν ψυχρὸς 20
 ἔκ τε καιροῦ καὶ τῆς ἐαυτοῦ φύσεως. ἐνθὲνδε ὁ ἀθλητὴς τῶν
 C κρυφίων σαρκῶν ἀπυβολὴν ἐποιεῖτο σαρκίως καὶ αἵματος. καὶ

- | | | |
|---------------------|---------------------|------------------------|
| 1. κληροῦσθαι L. | ibid. τῶν] τινῶν L. | 3. βελτιόνων L. |
| 8. ἐμμεθοδεύεται L. | 10. τὸ πόδε L. | 11. ἀλγηδύσιν L. |
| 16. ἐφότῳ L. | ibid. τρυχόμενος B. | 18. περισκελίσαντες L. |
| 19. μάλλα L. | 20. ψυχρῶς L. | |

dos honores magnorum maximos ascenderet. Introducit autem Bardas in locum eius Photium patriarcham, in aliquibus bonis superiorem, in ali- quibus inferiorem. In quorum descensu et ascensu, cum multi accessit fuissent ex senatorio ordine eumque assensu suo comprobassent, solus Constantinus, de quo diximus, non consensit, dicens non licere cuiquam ex laicorum numero talibus inscribi. Non eo tantum processum adversus ipsum, sed multis suppliciis exercetur, ut propemodum vitam amitteret, in tantum ut humi proiectus in formam crucis extenderetur manibus pe- dibusque alligatis indeque doloribus cruciaretur. Non hic abrupti eius cruciatus, sed in maius progressi. Traditur a Caesare Theodoro illi fatuo dicto, ut crudelissima experiretur, nec non Iohanni Gorgonitae et Nicolao Scutellopi, in apostolorum celebre templum, ubi monumenta im- peratorum, includendus, ut fame ac siti vexaretur, ac multo magis cor- poris cruciatibus: qui loculo Constantini Copronymi eum divaricatis cru- ribus impositum nudum ibi reliquerunt. Erat autem tempestas hiberna et admodum gravis; lapidis durum acutum, totusque lapis tactu per- quam frigidus, cum anni tempore tum suapte natura. Proinde athleta ille ex intestinis pus mixtum sanguine mittebat. Dolorque erat talis

ἡ δὲ δύνη ὅποια, ἵστε πάντως τινὲς οἱ δυσεντερίας καὶ μᾶλλον ἐκ ψύχους πεπειρασθε. κρύους γὰρ καὶ φλέγματος δῆξει τοῦ ἐντέρου πημαινομένου εὐθὺς μὲν περιοδυνᾷται καὶ διατείνεται ὁ τούτων αισθόμενος, εἶτα σφοδρῶς ὠχρεῖ καὶ τῇ πυκνώσει τοῦ πε-
 5 ρίχοντος ὀδυνηρῶς φρικτῆ θρομβουμένου τοῦ αἵματος κατ' ἐπιφάνειαν, ἔξ οὗ ἡ διαφόρησις οἴχεται· ἀλλὰ μὴν καὶ κατὰ βᾶθος τοῦ ἑγκαρδίου πνεύματος πυκνουμένου τῇ συμπιλήσει τοῦ ἔξω πυκνουμένου, εἶτα τῷ τραυματιῶντι μέρει πλέον δριμύσεται, συναυνομένης ἐκείσε πύσης τῆς χαλεπότητος. οὕτως ἑγκαρτε-
 10 ρῶν τοῖς δεινοῖς ὁ πυθόμβιος, εἰ καὶ εὐνουχία καὶ γῆρι πολυιδῶς μεμαλάκιστο, οὐκ ἐφθίγγετο πρὸς τὸν κύριον ποτηρὸν ὑπὲρ ὧν ἐπιπόνθει, οὐκ ἐκείνοις ἐνδόσιμον, οὐκ ἀμφίβολον, οὐ κατὰ τοὺς ἑταίρους τοῦ ἔξ' Ἰθάκης συνέκρινεν

βέλτερον ἢ ἀπολέσθαι ἓνα χρόνον ἢ ἐ βιῶναι,
 15 ἢ δηδὴ στρεῦγασθαι ἐν αἰνῇ δημοσίῃ,
 ἦτοι τῇ πρὸς τὸν Καίσαρα· οὐκ ἦν γὰρ αὐτῷ ἐπ' ἔλαττον ἢ πύλη πρὸς σύρκα καὶ αἶμα τῆς πρὸς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἔξουσίας τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν κατὰ τὸ μέγιστον, ἴσος ὁ ἄγων ἐπ' ἀμφοτέρω. τοιγαροῦν τινὰ διανίστησιν τῶν συν-
 20 ὄντων τῷ μακαρίῳ κατὰ φρουράν, οὐ πρὸς πῆμυσιν, ἀλλὰ Κ παρηγορίαν, ὡς δι' αὐτὸν κινδυνεύοντι. Κωνσταντῖνος ἦν ὁ Ἀρμένιος, οὗ πολλάκις κατὰ μνείαν κατέστην. οὗτος πάνυ

14. ἢ om. L. 15. στρατεύεσθαι ἐν αἰνῇ δημοσίῃ L. 19. τοιγαροῦν διανίστησιν αὐτῷ κύριος Symeon logoth. p. 441 C.

qualem utique non ignoratis quotquot dysenteriam ex frigore experti estis. Dum enim algoris et inflammationis admorsu intestinum labefactatur, continuo doloribus distenditur qui ea patitur. Deinde valde pallescit et ob densitatem aeris cum dolore inhorrescit, sanguine in grumos coalescente in superficie, unde digestio pessum it. Sed in intimis etiam dum spiritus in corde densatur et constipatione exterioris spissatur, in affecta parte magis exasperatur dolor, vi mali eo compulsa. Ita tolerans diros cruciatus vir beatissimus, quamvis ex castratione etiam et senectute varie esset debilitatus, non est locutus domino malum super illis quae patiebatur, nullum anceps verbum aut quod illis ansam praebere posset, non iudicavit ut Ithacensis illius socii, *Horae momento aut cadere aut reperire salutem Praestat quam lento affligi certamine vitam.* Certamine inquam cum Caesare: non enim ei minor erat colluctatio cum carne et sanguine quam cum principatibus et potestatibus tenebrarum huius seculi, aut ut plus etiam dicatur, par certamen cum utrisque. Itaque quendam suscitavit dominus ex illis qui erant cum beato viro custodiae causa, non ad nocendum, sed ad solatium praestandum, tamquam propter ipsum periclitanti. Erat is Constantinus Armenius, cuius saepe mentionem feci. Iste admodum occulte portans vasculum vitri ple-

κρούφα βαστάζων τι ἀγγείδιον ἐξ ὕλου ἔμπλεον οἶνον, πρὸς ἐπὶ τούτῳ καὶ ἄρτον, ἔστιν ὅτε καὶ μῆλα, τῶν κακοποιῶν ἀνδρῶν τὴν ὑποχώρησιν πρὸς μικρὸν ἐμεθόδευεν, καὶ τῷ ὀσίῳ εἰσήει, καὶ τοῦ λάρνακος αὐτὸν κατεβίβαζεν, καὶ παρείχε τὸν ἔλεον, ἀποκουφίζων κἂν ἐπ' ὀλίγον τῆς συμφορᾶς, μέχρι τῆς ἐκείνων 5
V. 49 ἐλεύσεως. ᾧ πολλὴν τὴν εὐχαριστίαν ἡμέμβετο μετὰ τὴν τῶν κακῶν λύτρωσιν· οὐ γὰρ ὡς Καίσαρος ὢν, εἰ καὶ τῶν οἰκείων, τοῖς αὐτοῦ κακοῖς ἐνεδίδου, εἰδὼς ἀπονέμειν θεῷ τὰ θεοῦ καὶ τὰ Καίσαρος Κεῖσαρι, ὥστε μὴ παροξύναι τὸν ὕψιστον.

Τὰ δὲ πρὸς ἱπποδρομίαν τῷ βασιλεῖ Μιχαὴλ διεσπούδατο **10** ἐν τοῖς κατὰ Προποντιδα παλατίοις περιφανέσιν, ἔνθα ναὸς τοῦ μεγαλομάρτυρος Μάμαντος ἠδραστῆ· ἐκείσε τὰς ἄμιλλας συνεχεῖς ἐποιεῖτο, αὐτὸς ἱππάζων ἐφ' ἄρματος, τῶν εἰωθότων πάντων κατὰ τὴν βασιλίδαν πόλιν περὶ τὸν ἀγῶνα συντιθεμένων· καθ' ὃν τῆς Θεομήτορος τιμῆν εἰκὼν ἐπὶ τῆς βασιλικῆς ἰδρύσεως **15** ἴστατο, ἐξ ἧς τοὺς νικητικοὺς ἐπάθλους ὁ βασιλεὺς ἀνεδέχετο.
B καὶ τσοῦτον αὐτῷ τὰ τῆς ἱπποδρομικῆς ἔριδος ἐπεφιλοτέχναστο, ὥστε ποτε συνηνιοχοῦντι Κωνσταντίνῳ τῷ δηλωθέντι ἐκ περιτροπῆς ἀκουσίῳ τοῦτον ἀνεσκενᾶσθαι καὶ παρὰ μικρὸν διολλέσθαι τῇ περιπτώσει τοῦ ἄρματος. ὅθεν προσεπειθήντο τὰ τῆς εὐτε- **20** λείας αὐτῷ, καὶ πολλῶν πλέον τὰ τῆς ἐξουδενώσεως ἐκ τοῦ ψευδοφανοῦς πατριάρχου καὶ συνεπαγομένου αὐτῷ αἰσχίστου κλήρου, καὶ τῷ ἀληθεῖ πατριάρχῳ κακὴν ἄμιλλαν διαμιλλωμένων καὶ δυσ-

4. τῆς λάρνακος **V.**

19. ἀνασκενᾶσθαι **L.**

num vino, insuper et panem, quandoque et poma, infestorum hominum abitum ad breve tempus procurabat, ingrediebaturque ad sanctum virum ac de loculo eum tollebat, praebebatque misericordiam, saltem ad breve tempus sublevans eius calamitatem, usque ad eorum reditum. Cui magnam gratiam retulit a malis illis liberatus. Non enim quasi Caesaris esset, quamvis ex propinquis, illius vexationibus cedebat, cum sciret dare deo quae dei sunt et Caesari quae Caesaris, ne irritaret altissimum.

Porro imperator Michael circo et aurigationi studebat in palatiis ad Propontidem visendis, ubi templum magni martyris Mamantis situm est, ipse agens equos in curru, rebus necessariis ad certamen in imperatoria urbe comportatis. In eo templo deiparae pretiosa imago in imperatorio solio collocata erat, a qua victoriae praemia imperator accipiebat. Ac tantopere studebat circo, ut auriganti aliquando cum Constantino de quo diximus currus subverteretur ipseque subversione currus paene periret. Unde adhuc magis contemnebatur. Sed multo despiciibilior fiebat propter falsum patriarcham eique adiunctum turpissimum clerum, qui improbo certamine contendebant cum vero patriarcha, infat-

ωνύμοις ἐνθρονιζομένων κακῶς μητροπόλεις καὶ μεταποιούντων ἐναγέει θυσίας τὰ ἄγια, ὡς ἐντεῦθεν καὶ βεβηλοῦσθαι αὐτὸν παρὰ παντός [τε] Χριστιανικοῦ γε πληρώματος καὶ κατεύχεσθαι C τῆς βασιλείας διάρρηξιν, ἣτις οὐκ ἐπὶ χρόνον μικρὸν ἀποβέβη- 5 κεν, προηγησμένης τῆς Καίσαρος ἀναιρέσεως, ὡς φασί, συνε- γνωκότες αὐτὴν Μιχαὴλ βασιλῆως ἐξ ἀστυτούσης τῆς διαθέσεως· καθ' ἣν καὶ τὴν ἐσχάτην δίκην αὐτὸς ἐκληρώσατο, ὡς ὧδε λε- χθήσεται.

Εὐτρεπισμὸν νουστολίας κατὰ Κρήτης ἄμφω συντίθενται, 10 καὶ πάντα στρατὸν συγκινοῦσι κατ' ἠπειρὸν τε καὶ θάλασσαν, καὶ αὐτοὶ ἐφικέσθαι προήρητο. ὡς δὲ τοῖς πρὸς τὸ ὄνομα Κήποις προσεχωρήκεισαν, εὐθέως τὰ κατὰ Βάρδα τοῦ Καίσαρος χώραν λαμβάνει. ἐνταῦθα γὰρ προμεμηχανούρηγο ταῦτα ἐκ τε Θεοῦ καὶ βασιλικῆς ἐπιενύσεως, ὡς καὶ αὐτῷ τῷ Βάρδα γνωσθήναι, D 15 περὶ οὗ ἡ ἐπίθεσις. μὴ γὰρ τῶν ἡμερῶν πρὸ τῆς ἐξελεύσεως Βάρδας προσφοιτήσας κατὰ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον καὶ τοὺς γνωστούς μετακαλισόμενος, τὴν ἐσχάτην αὐτοῖς ἀντίθει δειξίωσιν, καὶ συμποσιώσας τοῖς οἰκειοτάτοις τῶν φίλων λιγύτα παρέρχετο, τὴν ἴδιαν καταστροφὴν τεκμηρῶμενος. ἄπεισι πρὸς μονὴν λοιπὸν 20 γέλιτον, ἥπερ Ὀδηγοὶ κατωνόμασται. ὡς δὲ παριστήκει τοῖς τοῦ ἰλαστηρίου προθύροις λαμπραδουχῶν ἀφιερῶν τε προπεμπτη- ρίους φωνάς, τηρικαῦτα ἢ τοῦτου χλαμύς τῶν ὤμων ἀποσπα- σθεῖσα ἐμφανῶς συγκεχάλακιν· ἥς ἐν ἐπιουσθήσει γινόμενος ἀπω-

2. εἰς om. L.

9. εὐπρεπισμὸν L.

16. βάρδα L.

mesque faciebant metropoles occupandis thronis, et imitabantur execra- bilibus sacrificiis sanctissima; ut proinde profanus haberetur ab omni Christianorum multitudine, eique dissolutionem imperii imprecarentur: quae etiam non longo post tempore accidit, praecedente Caesaris inter- fectione, cum eius, ut aiunt, conscius esset imperator Michael, affectu erga illum parum firmo et constanti. In qua supremum supplicium ipse sortitus est, ut hoc loco dicitur.

Parant ambo simul expeditionem navalem in Cretam, omnemque mi- litarem multitudinem terra marique commovent, ac proficisci ipsi volue- runt. Ut autem ad Cepos ita dictos accesserunt, statim adversus Bar- dam Caesarem consilia locum inveniunt. Illuc enim haec instructa fuerant divino et imperatorio nutu, ut et ipsi Bardae patesceret, ad quem spe- ctabat conatus. Nam quodam die ante profectionem Bardas ingressus aedes suas accersitos amicos suos extremo complexu convivioque accepit ac familiarissimis amicorum legata distribuit, interitum suum coniectans. Abit ergo in monasterium vicinum, Hodegi dictum: ut autem adstitit ad vestibulum propitiatorii, facem tenens ac vota faciens pro abitu, ibi tum ei chlamys ab humeris avulsa palam decidit. Quod cum sensisset, la-

Ε λοφύρετο δάκρυσι πρὸς τὴν Θεοτόκον διαπρύσιον βοῆν εὐκτικῶς ἀνυπέμπων τῆς τῶν ἐλπιζόμενων λυτρώσεως.

Οὐ μόνον δὲ ἐν τούτοις αὐτῷ τὰ τῆς προδηλώσεως, ἀλλὰ καὶ ἕτερον τι συμβόλαιον προηγήσατο. ἔδοξεν ὄναρ ὄρῶν γε' τῷ Καίσαρι· τὸ δὲ τοιοῦτον διεμόρφωτο, ὡς ἐν ἑορτυσίμῳ ἡμέρᾳ 5 ὃ τε βασιλεὺς καὶ ὁ Καῖσαρ ἐπήει τῷ Σοφίᾳ Θεοῦ ἱερῷ μετὰ τῆς συνήθους λαμπρότητος. ὡς δὲ προσπεφοιτήκεισαν οἱα θυρίσι, ταύταις εἰκονισμένοι λαμπροφοροῦντες τούτοις ἀνεφάνησαν ἄγγε-
V. 50 λοι, καὶ πρὸς τοῖς ἔσω διώπτετό τις ὑπεράνω γηραιὸς θρονιζόμενος· τίς οὗτος; Πέτρος ὁ ἀποστόλων προβύθμιος, αὐτῷ τε γο-10
 νυπετῶν δάκρυσιν ὁ Ἰγνάτιος ὑπὲρ ὧν λωβηθεὶς ὑπομεμενῆκει. ὃ δὲ τῷ πάθει συνδιατεθεὶς αὐτῷ ἔφη τὴν ἐκδίκησιν ἐκ χειρὸς κυρίου ἀποίσασθαι, καὶ ἕμα τῷ λόγῳ ἐνὶ δύο τινῶν παρ' αὐτῷ ἱσταμένων ὡσεὶ πραιποσίτων χρυσοενδύτων βραχεῖαν ἐπιδίδωσι μάχιραν, καὶ προσετιτάχει ἐννεύσας τὸν μὲν βασιλεῖα τοῖς δε-15
 ξιοῖς ἀφορῆσαι, τὸν δὲ θεύργιστον Καίσαρα, οὕτως εἰπὼν, τοῖς ἀριστεροῖς, καὶ διὰ ταύτης μεληδὸν τιμωρήσασθαι. οὗ δῆθεν ἔξιμενον καὶ περὶ τοῦ Μιχαὴλ διειρήζει τὴν τομὴν ἀπεκδέχεσθαι,
B Ἄποκαλῶν αὐτὸν ἀσεβότεκνον.

Καὶ ἄλλο τι σημεῖον ἐπὶ τῷ θανάτῳ παρηκολοῦθήκει τοῦ 20
 Καίσαρος. ἔξαπιστάλη κατὰ Κήπους διάγοντι παρὰ Θεοδώρου τῆς αὐτοῦ ἀδελφῆς ἐσθλῆς τοῦ προσήκοντος μήκους ἑλλείπουσα,

1. διαπύριον L. 8. λαμπροφοροῦντες et in marg. στολοῦ-
 τες L. λαμπροφόροι Symeon log. p. 447 C. 22. ἑλλείπουσα L.

crimans implorabat deiparam ardentibus precibus orans ut ab instantibus malis liberaretur.

Non solum autem in hac re praesagium ei factum, sed et aliud quoddam signum praecessit. Insomnium apparuit Caesari tali forma, quasi festo die imperator et Caesar contenderent in templum Sapientiae dei cum solito splendore; progressisque ad fenestras, in his candidas vestes gerentes eis apparerent angeli, atque in penetrabilibus conspiceretur quidam senex in sublimi solio sedens; quis ille? Petrigum apostolorum primarius, eique supplicans in genibus cum lacrimis Ignatius super iis quae contumeliose passus esset: qui acerbitate rei condolens ei diceret ultionem a manu domini illum accepturum: quo dicto uni ex duobus ei adstantibus tanquam praepositis, in aureis vestibus, exiguum traderet gladium, nutuque praeciperet imperatorem quidem ad dextram separandum esse, Caesarem autem, deo exosum eum dicens, ad sinistram, eo-que gladio frustatum candidendum: quo exeunte etiam de Michaelē diceret, ei etiam expectandam esse percussionem, implium filium eum vocans.

Etiam aliud quoddam signum super morte Caesaris secutum. Missa fuit ei apud Cepos commoranti a Theodora sorore sua vestis iusta mi-

ἦντινι πέρδιξ χρυσόπαστος καθιστόρητο· ἦν προσδεξάμενος ἐπυν-
θάνετο “ αὐτὴ τί κεκολόβωται; καὶ ὁ ἐν ταύτῃ πέρδιξ τί δηλῶν
ἀναγράφεται;” ἀμφοτέρων τὴν λύσιν διεζωγράφει, διὰ μὲν τοῦ
5 ἐπὶ τῷ ἀναιρεθέντι Θεοκτίστῳ ἀντέκτισιν, διὰ δὲ τοῦ ἑλλιποῦς
τὸ ἑλλίπες τῶν ἑαυτοῦ ἡμερῶν αἰνιττόμενος. ὄθεν καὶ Ἀντιγόνη
τῷ πατρικίῳ καὶ καθηγεμονεύοντι τῶν σχολῶν, τῷ υἱῷ αὐτοῦ,
προσετετάχθη τὸν ὑπ’ αὐτὸν λαὸν ἅπαντα συντελεῖν καὶ τῇ βασι- C
λίδι κατευθῆναι τὴν ἄφιξιν. ὁ δὲ πρὸς τὴν τοιαύτην δυσυνα-
10 σχετὴ βούλησιν. καὶ πλέον τὰ κατὰ Μιχαὴλ βασιλέως ἐπεφανέ-
ρωτο παρὰ Καίσαρι. πρὸ δὲ τινος χρόνου σεισμοῦ γεγονότος
τῶν πώποτε μνημονευόμενων φρικωδέστερον, ἐπεπτώκει τὸ ἄγαλ-
μα ὃ κατὰ τὴν ἁγίαν Ἄνναν, ἣ ἐπὶ ὄνυμον τὸ δευτέρον, κατὰ κίονα
διστήλωτο· ὑπερ διαγγελθέν παρὰ Καίσαρος Λέοντι φιλοσόφῳ
15 σαφῶς διηρημέντο, τὸν ἐκ πρώτου ἄνακτος δευτέρον ἐκπεσεῖ-
σθαι διὰ θανάτου, τῷ τε Καίσαρι Βάρδα τὸν διαδεξόμενον δα-
κτυλοδικτεῖσθαι Βασιλεῖον· ὃν ἔκτοτε οὗτος βασικῶν ἐπέ-
βλεπεν.

Καὶ ταῦτα κατὰ προφητείαν συνωμαρτήκησαν Καίσαρι. D
20 ἐπὶ Κήπους γὰρ ἐφιστηκότων αὐτῶν, ὁ μὲν βασιλεὺς τὰ τῆς βα-
σιλείας ἐνήργει πρακτεῖα, ὁ δὲ Καίσαρ τὰ τῆς φιλαρχίας πλέον
ἐπετηδεύετο, καὶ πολλὸς ἦν, ὑπεράρων τοῦ βασιλέως καὶ ἑτέρων
τῶν κατὰ Θεραπειαν ὑκκειωμένων αὐτῷ. ὡς δὲ πρὸς τοῦτο δυσ-

13. ἦ] ἦ L.

nor longitudine, cui perdix auro intertextus erat: qua accepta quaesivit
cur ea brevior esset et ad quid significandum perdix esset inscriptus? Utriusque
solutionem depinxit, per perdicem quidem dolosum, ut videtur, animum
erga ipsum mittentis, occisi Theoctisti ulciscendi causa, per brevitatem autem
brevitatem dierum suorum coniectans. Unde et Antigono patricio, duci
scholarum, filio suo, praecepit ut omnes copias suas colligeret et ad
imperatoriam urbem dirigeret iter. At ille eius voluntati sequebat se
praebebat. Magisque res ut se haberet erga imperatorem Michaellem
manifestabatur apud Caesarem. Porro non ita multo ante, facto terrae
motu omnium qui unquam fuerunt maxime horribili, ceciderat statua,
quae ad S. Annam, cognomento Deuteron, in columna erecta fuerat: quod
cum a Caesare nuntiatum fuisset Leoni philosopho, clare ab hoc expositum
fuit, eum qui a primo imperatore secundus esset morte casurum,
Caesarisque Bardae successorem indice digito monstrari Basilium: quem
ille ab eo tempore oculis haud acquis adspexit.

Haec ut praedicta fuerant Caesari consecuta sunt. Cum enim ad
Cepos constitissent, imperator quidem functiones imperii peragebat,
Caesar autem imperium magis magisque affectabat, nimiusque erat supra
imperatorem ceterosque ministros eius et domesticos. Quam rem gravi-

- φορήτως δέικντο, ἐμχανῶντο κατ' αὐτοῦ βουλὴν δολεράν, ὅπως μαιφονήσειαν· ἀλλὰ τὴν ἔταιρειῶτιν τούτου πληθὺν ἔδεδοίκεσαν, ἵνα μὴ παρ' αὐτῆς καταδυναστεύοιντο. πρὸς ἀμίλλητήριον δρόμον ἵππων συμφύρονται σὺν Ἀντιγόνῃ τῷ τούτου υἱῷ, καὶ αὐτὸν πόρρω τῆς βασιλικῆς σκητῆς διορῶουσι, καὶ 5
- Ε** Καίσαρος τοῦ πρωταγωνιστὰς ἐπὶ τούτῳ συνέλκουσιν, ὡς ἂν ἐνησχολημένων αὐτῶν ἀφυλάκτως τῷ Καίσαρι ἐπίθωνται τινες καὶ διαχυρίσωνται. Σαββατίου δὲ γαμβροῦ ἐπὶ θυματρὶ Καίσαρος τιμῆς τε πατρικίων ἡξιωμένου καὶ τὰ τοῦ δρόμου δέπειν διελιχότος, εἰσιόντος τῷ βασιλεῖ συμπαρόντι Καίσαρι τὺς τε 10
- V. 51** δημοσίους ἀνεγνωκὸς ἀναφορὰς, ἀπιόντος δὲ κατὰ τὰ πρόσθεν τύπῳ σταυρικῷ σχηματισαμένου, ἅτε καθηγουμένου τῆς συσκευῆς, οἱ ἐν παραβύστω σκητῆς ἐνεδρεύοντες ξιφηφόροι ἐπήγασαν, καὶ πρὸς ἐνώπιον βασιλέως ἀηλεῶς ἀποκτένοντες κατακρματίζουσι Καίσαρα, μηνὶ Ἀπριλλίῳ κα', ἰνδικτιῶνι ἰδ' 15
- μεθ' ὧν Χάλδος τις παρεύρητο, ᾧ Τζιφιναρίτης ἐπώνυμον. τῆς οὖν στασιώτιδος ἐπηρείας ἀθρόως ἐπισυστάσης, τοῦ τε βασιλέως ἐνθρονηθέντος καὶ τῷ πτώματι ἀκουσίως ἐγκρημισθέντος, ὃ ἐπὶ τῆς βασιλικῆς βίγλης ὑπερασπίζων ἦν βασιλεῖ Κωνσταντῖνος δρουγγάριος, τὸ μὴ συμπεφονεῦσθαι αὐτόν, ὅλα πιστὸς ὑπερ- 20
- ασπιστῆς καὶ μέχρι ψυχῆς τὸ εὖνον ἐπιδεικνύμενος. καὶ τάχα
- B** ἂν ἀμφότεροι διαφάρασαν, εἰ μὴ αὐτὸς ἐκείνος εὐφημίαις ἐπιδημοῖς καὶ αὐταῖς παλάμαις ἐπήμυνε θαρσοποιήσας τὸν ἄνακτα

10. σὺν παρόντι L.

11. τὰ om. L.

ter ferentes struebant adversus eum consilium dolosum, ut interficeretur: sed sodalitiū eius coetum timebant, ne ab hoc superarentur. Itaque certamen cursus equorum instituunt cum Antigono, eumque longe ab imperatorio tentorio abducunt, Caesaris etiam actores primarum partium una abstrahunt, ut occupatis istis Caesarem custodibus destitutum agrediantur alii et interficiant. Sabbatio autem, genero Caesaris patricio et logotheta cursus, ingresso ad Caesarem qui una cum imperatore erat, atque perlectis publicis relationibus recedente, ante autem se crucis signo signante, utpote duce insidiarum, ii qui in occulto loco tentorii insidiabantur cum gladiis eum adoriebantur, atque in conspectu imperatoris crudeliter trucidantes concidunt Caesarem, mensis Aprilis d. xxi, indictione xiv: cum quibus Chaldus quidam inveniebatur, cui Tziphinarrites cognomen. Ceterum coniuratis magno impetu incumbentibus, atque imperatore perturbato involuntario impulsu, vigiliae imperatoriae drungarius Constantinus protegebat imperatorem; quo minus una occideretur, tanquam fidelis protector et ad vitae periculum usque benevolentiam prae se ferens. Ac fortasse simul perisset, nisi idem ille faustis acclamationibus manibusque suis opem tulisset animumque addidisset imperatori

καὶ τῶν μαιφόνων ἐξήνεγκε, καλοκάγαθία γνώμης καὶ εὐτολμία φραττόμενος. ὡς οὖν οἱ μαιφόνοι τὸ λείψανον πολλοῖς τμήμασι διενείμαντο, τὰ τούτου αἰδοῖα κοινῶ διαρτήσαντες ἐθριάμβεον· οὕτως γὰρ καὶ μετὰ θάνατον αἰκίζεν ἐξέμηναν. ὑπὲρ Καίσαρος 5 δὲ οὐκ ὀλίγος ὄχλος ἐπέτρεχεν· καὶ προσεκεχωρήκει ἄν πόλεμος κατ' ἀλλήλων, εἰ μὴ παρὰ τοῦ αὐτοῦ Κωνσταντίνου πάση δυνάμει ἀνέσταλτο. δι' οὗ τινὰ τῶν κακῶν ἀνεκεχαίτιστο, τὰ πλείω δὲ ἐκυμαίνετο μείζον ἢ τὸ Ἰκάριον πέλαγος Εὐρου δεινοῦ ἐπιπνέοντος· οὐδεὶς τε τῶν κατὰ πολέμων ἐπιχειρήσεων ἢ καθ' ἑαν- C
10 τὸν ἕκαστος ἔμφροντις ἦν, τοῦ μὲν ὑπὲρ βασιλείως γε νήφοντος, τοῦ δὲ ὑπὲρ Καίσαρος, ἐτέρου δὲ ὑπὲρ Βασιλείου τοῦ μεγαλόφρονος, διὰ τὸ πεφιλοστοργησθαι ἴλιαν παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος. καὶ εὐθίως περὶ τὴν βασιλεύουσαν ἀναζεύγνυσιν.

Ἐπῆρχε δὲ ὁ Βασιλεῖος ἐκ γένους μὲν πρεσβυτέρου Πάρθου 15 Ἀρσάκου υἱῶν, τοῦ περιθιμένον τὴν Ἀσσυρίων ἀρχὴν ἑαυτῷ ἐκ ψυχικῆς καὶ σωματικῆς καρτερότητος, καθιέξῃς δὲ καὶ Τηριδάτου τοῦ βασιλέως τῆς αὐτῆς σειρᾶς ἐξημμένου· ἀλλὰ μὴν καὶ Φιλίππου καὶ Ἀλεξάνδρου τῶν ἀρίστων ἡγεμόνων ἐξείλετο. ὅς Μακεδόσης γῆς ἐκφυεῖς γεννητόρων ἦν κατὰ γενεὴν οὐκ ἀσήμεν, 20 τραφεῖς τε νεανικῶς, ὡς εἴ τις Ἀχιλλεὺς Χείρωνι τῷ Κενταύρῳ, D παρ' αὐτῶν τοῖς ἀνδρικοῖς ἐγγύμναστο φρονήμασι τε καὶ πράγμασιν, καὶ πᾶσι μὲν κατ' ἕμφω ἐξάκουστος διετέλει καὶ φίλιος.

8. κόπτω L. 4. potius ἐξεμεμήνησαν vel ἐξεμάνησαν. 7. ἀνεκαίτιστο L. 12. πεφιλοστοργησθαι L. 19. f. Μακίσης γῆς. 21. φρονίμασι L.

eumque ab homicidiis eduxisset, virtute et benevolentia praeditus. Porro homicidae, cadavere in multa frustra dissecto, genitalia eius conto suspensa ostentantes traducebant. Propter Caesarem autem turba haud exigua concurrebat, bellumque inter eos ortum fuisset, nisi ab eodem Constantino omni vi fuisset repressum, per quem quaedam mala prohibebantur. Sed pleraque perturbatus ferebantur quam Icarium mare Euro vehementi flante, nemoque de rebus adversus hostes gerendis cogitabat, sed separatim quisque sollicitus erat, alius de Caesare, alius de magnanimo Basilio, alius de ipso imperatore, a quo Basilius magnopere diligebatur. Atque continuo in partes imperatoriae urbis revertitur imperator.

Basilius autem genus ducebat a prisco Arasce Partho, qui sibi Assyriorum imperium acquisivit animi corporisque fortitudine, deinde et a Teridate rege eiusdem prosapiae, quin et a Philippo et Alexandro praestantissimis principibus. Is in Macedonia natus parentibus haud obscuris nec ignobilibus, educatusque ab ipsis egregie, tanquam aliquis Achilles a Chirone Centauro, exercebatur studiis factisque fortium virorum, inclarescebatque apud omnes et diligebatur. Mirabilis etiam fuit introi-

καὶ δὴ παραδόξως διὰ τῶν Χιτυσέων πυλῶν εἰσῆμι τῇ βασιλευούσῃ τῶν πόλεων, κατὰ μονήν γε τὴν ἔναγχος προσαναπανασόμενος, ἦτις νῦν μὲν ἱερὸν Διομήδους τοῦ μάρτυρος, Ἑλλίου δὲ τὸ πρὶν κεχηρημάτικεν. εἰσῆμι δὲ τὴν τεκοῦσαν ἐκβιασόμενος· καὶ δὴ ἔν ἐκεκράτητο παρ' αὐτῆς, εἰ μὴ τὸ θεαθῆν αὐτῇ ὄναρ τινὸς ἔτυ-5 χεν ἐπικρίσεως παρὰ τῶν ἐν τούτοις ἰσπουδακότων. ἐωράκει γὰρ φυτὸν μέγιστον ἐκφυῆναι, καθὼς ποτε ἡ Ἀνδάμη, καὶ ἄν-θεισιν ἐγκομῶν κατὰ τὸν οἶκον αὐτῆς, χρυσῶ τε τὸ γῆθεν μέγα στέλεχος καὶ τὰ πρόμνα διηρέφθαι καὶ φύλλα, καὶ ἐντεῦθεν ἀπο-μειμαντεῦσθαι σὺν ὄρκῳ ταύτῃ τῷ ἕξ αὐτῆς τὴν τῆς βασιλείας 10

V. 52 ἐπίτευξιν καὶ ταύτης μεγαλειότητα καὶ τὴν ἐπὶ μῆκος διατάσιν συγγόνους τε καὶ ἀπογόνους ἐκβήσεσθαι, καὶ αὐτάρκη πλοῦτον τῇ κατ' αὐτὸν χώρα μεθήσειν ἕξ ἧς ἰγεμένητο· σὺν τούτοις καὶ προεισηγηθῆναι αὐτῇ παρὰ τινος ῥῆσιν εὐάγγελον, ὡς τοῦ παι-δὸς κατὰ παιγνίαν τῶν ὀμηλικῶν ἐν τινὶ λήμνῃ αἰετὸν ἐπιπτῆσαι 15 τῇ κεφαλῇ, σκέπειν τε ταύτην πτερούσσαντα καὶ ποτε γηραιὸν ἄνδρα, οὗ διὰ στόματος πῦρ ἔξαπέπνει, τὸν Ἑλλιοῦ τε ἑαυτὸν ταύτῃ παραδηλοῦντα, τὴν βασιλείαν προσήκασθαι τὸ τεκνίον ἐμήνυεν.

Σχολάζοντος δὲ τοῦ Βασιλείου κατὰ τὴν εἰρημένην μονήν, 20 τινὲ μοναχῶ, ἧ ὡς ἐνιοι, αὐτῷ τῷ ταύτης καθηγουμένῳ, καθ' ἕ- B πνον ὁ μάρτυς ἐπιφανεῖς ἐξίναμι κειλεύει περὶ πυλῶνα καὶ τὸν ἐκεῖσε προσμειμενηκότα εἰσαγαγεῖν, βασιλεῦ ἐσόμενον, ὃν περι-

8. Ἑλλιοῦ V.
19. an μνησσαι?

10. τῷ B, τὸ L.

13. κατ' αὐτῶν L.

tus eius in imperatoriam urbem per Aureas portas, ubi in propinquo apud monasterium requievit, quod nunc quidem Diomedii martyri conse- cratum, Helliae olim fuit. Venit autem in urbem matre invita: et sane ab ea retentus fuisset, nisi somnium ab ea visum interpretatione quaedam expositum fuisset ab eorum studiosis et gnaris. Viderat enim germen maximum enatum, ut olim Andame, idque floribus comare in domo sua, auroque stipitem magnum, qui e terra exsurgebat, et ramos etiam ac folia tegi. Unde iureiurando praedictum imperium eius filio, cuius lon- gam durationem in cognatos et posteros futuram, multasque ipsum opes ei regioni missurum ex qua natus fuisset. Ad haec, faustus nuntius ali- quando mulieri venerat, puero ludente in palude cum aequalibus, aquila super eius caput advolasse, alisque expansis id contexisse. Atque aliquando senem virum, cuius per os ignis spiraret, qui que se Helliam esse diceret, puerum imperio potiturum, sibi indicasse professus est.

Commorante autem Basilio apud praedictum monasterium, cuidam —nacho, aut ut aliqui, ipsi praefecto monasterii, per somnum martyr apparens exire eum iubet ad portam et illum qui ibi expectaret ia-

ποιήσασθαι δέον ἐπὶ τε σκέπη καὶ τοῖς ἐνδύμασιν, ὅσα τήνδε μο-
 νήν ἀνοικοδομηῖ συστησόμενον. τῷ δὲ ἐξιόντι καὶ τὸν νεανίαν τε-
 θεαμένῳ κατισκληχότα ῥυπῶντά τε καὶ ἀπρονόητον ἔξ ἐνδοῦς
 περιστάσιως, ἔφωμύτ' ἰ κατὰ φαντασίαν εἰδῶλον ἔμπαρῆναι,
 5 οὗ τῆς κομιδῆς κατηρέλῃσεν. διὰ τοῦτο αὐθις ὁ μάρτυς τῷ αὐ-
 τῷ διωρᾶτο κατεμβριμώμενος ἐξίέναι καὶ τὸν βασιλέα Βασίλειον
 πάντως εἰσενεγκεῖν καὶ κηδεμονίας διούσης καταξιώσασθαι. τοῦ δὲ
 νεανίου κατὰ τὴν λεχθεῖσαν κλήσιν ἀποκρινυμένον καὶ πρὸς αὐ-
 τὴν τὰ τῆς εἰσόδου διήνυστο, δι' ἧς ἐν τῇ καταλήψει τῆς βασι-
 10 λείας ἐπιμηνησθῆναι ταύτης εἰσπράττεσθαι. ὁ καὶ παρεφυλά- C
 ξατο· μετὰ γὰρ τὴν τῆς ἄλουργίδος ἄμεινσις πολλά τε καὶ πᾶν
 λαμπρὰ ἀνυθῆματι τῷ σεβαστῷ μάρτυρι προσεδήνοχεν, ἔτι μὴν
 τὴν μονὴν καὶ κτήμασιν ἰκυνοῖς κατελύμπρυνε καὶ οἰκοδομαῖς
 ἐνεοποίησεν.

15 Τότε δὲ τινι προσκεκόλληται τῶν πρὸς γένους βασιλικῷ
 μεγιστάνων διὰ τοῦ προστατοῦντος τῶν μοναχῶν, φίλως κατὰ
 τὴν αὐτὴν μονὴν προσφοιτῶντι, ᾧ τῆς ἐπάνδρου καὶ νεανικῆς
 συλλογῆς ἐπιφρόντιστο, προσευρηκῶτι καὶ ἄλλους τοὺς καθ' ἡλι-
 κίαν αὐτῷ, ἀλλ' ἐλάττονας (πολὺ γὰρ τὸ μείζον ἐν τούτοις Βα-
 20 σίλειος ἐπεκέκτητο), καὶ τούτοις ἐμεγαλύνχει σοβαρευόμενος.
 Θεοφιλοσκος οὗτος ἐξήκουστο· πρὸς ὃν παρὰ βασιλέως ἀνθαμίλ- D
 λησις ἐκεκίνητο εὐθεύτων καὶ ἀνδρείων νεανιῶν ἕνεκα. καὶ παρὰ

2. ἀνοικοδομῆ L.

4. ἐφορᾶτο L.

8. καὶ πρὸς τὴν μο-

νήν? sed etiam quae sequuntur perturbata sunt et vix integra.

introducere, ut qui imperator esset futurus, eumque fovere tecto et indu-
 mentis, ut qui illud monasterium esset instauraturus. Qui egressus ado-
 lescentemque conspicatus emaciatum et sordidatum atque incultum pro-
 pter inopem statum, spectrum imaginatus phantasiae suae oblatum intro-
 ducere et curare neglexit. Quare rursus martyr ei apparuit, increpans,
 exiret atque imperatorem Basilium omnino intro vocaret curamque eius
 haberet. Cumque adolescens ad pronuntiatum nomen respondisset, introi-
 tus perficiebatur: cuius rei occupato imperio memor esse voluit et a se
 mercedem exigi. Quod et observavit: nam postquam purpuram induisset,
 multa et splendida donaria venerabili martyri obtulit, praeterea mona-
 sterium possessionibus multis ornavit et aedificando instauravit.

Tunc autem per praefectum monachorum applicavit se ad quendam
 de familia imperatoria magnatem, qui amicitiae gratia in monasterium
 venerat, et cui id curae erat ut iuvenum statura conspicuorum sibi coe-
 tum compararet, cum iam invenisset alios etiam tales, sed minores (nam
 multo maiore statura quam isti Basilium praeditus erat), et gloriabatur
 istis iactabundus. Theophiliscus in audiebat: contra quem ab imperatore
 certamen motum speciosorum et fortium iuvenum. At mittitur a Caesare

μὲν Καίσαρος Ἀντίγονος ὁ τούτου φίλτατος ἐκπέμπεται πρὸς αὐτὸν δεξιωθῆσόμενος, σὺν αὐτῷ δὲ καὶ ὁ ἐπισυχνῶ ῥηθεις Κωνσταντίνος. ἐμπεφορημένῳ δὲ τῆς εὐωχίας αὐτῷ καὶ τὰ πρὸς χαρμοσύνην διεγείρεται φιλοπαίγμονα, προσκαλεσαμένῳ τῶν οἴκοι διατριβόντων τοὺς εἰς πάλην ἐπιτηδεῖους, καὶ δὴ κατ' αὐτὴν 5 ἀγῶν διανίσταται. καὶ δὴ πάντες παλαιστρικοὶ βασιλέως καὶ Καίσαρος ἤτιῳσι τοὺς ἄλλους, ἄνευθε Βασιλείου μὴ τῇ παλαίστρᾳ παρόντος. προσκέκληται διὸ καὶ αὐτὸς καὶ πρὸς μονομαχίαν τοῦ κρείττονος ἄγεται· καθ' ὃν τὰ πρὸς φιλιαν ἐξ ἀγχιστείας ὁ Κωνσταντίνος καλῶς διαχειόμενος προστάττει τὸ ἔδαφος ἀχύρω 10 περιρατίζεσθαι, ἵνα μὴ πως διολισθαίνοι Βασιλεῖος. συνῆλθον οὖν συνῆλθον κατὰ παλαιστραν ἀμφοτέροι· ὧν ὁ μὲν μετεωρίζειν πειρῶται Βασιλεῖον, ὁ δὲ μὴ ἐνεγκῶν τὴν Βασιλείου ἀντίβουσι μετεωρίζεται παρατὰ γενναϊότατα καὶ περιστρέφεται ταχίστι κινήματι, καὶ τῇ κατὰ πόδριζαν προσπλοκῆ, ὡς ὁ ἐγγῶριος 15 λόγος, πρὸς γῆν καταφέρεται, ὑποστὰς πτώσιν ἀλάσθητον, ὡς V. 53 καὶ παραψυχὴν τοῖς πῦσιν εἶναι λογιζέσθαι, εἰ καὶ μετὰ πολὺν χρόνον ὕδασι πολλοῖς καταραντισθεῖς μόλις ἀνέσφηλεν. ὡς οὖν ὁ Ἀντίγονος μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ ἐπανῆκε πρὸς Καίσαρα, φησὶ περὶ τῶν δεδραμένων αὐτῷ· δι' οὗ καὶ ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ τοῦτων ἐγεγόνει κατήκοος, καὶ ἀνακαλεῖται τοῦτον σὺν ἑτέροις ἤλιξι δύο. ὡς δὲ τούτους τεθέλατο, ἠγύσθη τῆς ὄψεως, ἐπήνεσε τὴν

8. ἐμπεφορημένῳ δὲ τῆς εὐνουχίας αὐτῷ L. 8. καὶ αὐτοὺς L. 14. παρ' αὐτοῦ B.

ad eum Antigonus, huius carissimus, convivio excipiendus, cumque eo saepius commemoratus Constantinus. Cum autem satiati fuissent epulis, etiam laetitia et ludus excitatur, accersitis ex iis qui domi commorabantur qui ad luctandum essent idonei, atque mox certamen instituitur. Atque omnes palaestrici et luctatores imperatoris et Caesaris vincunt reliquos, praeter Basilium qui in luctatione non aderat. Quare et hic vocatur et ad luctandum cum potiore ex illis adducitur. Erga hunc amice propter affinitatem affectus Constantinus iubet pavementum palea conspergi, ne forte laberetur Basilium. Convenerunt igitur convenerunt ad luctandum ambo. Tum alter sublimem tollere conatur Basilium, sed non ferens Basilii contrarium nisum, in sublime ab isto tollitur praevallide et circumrotatur celerrimo motu, atque amplexu illo qui κατὰ πόδριζαν dicitur vernaculo sermone, in terram deiicitur, passus casum inelabilem, ita ut ea res praesentibus omnibus delectationi esset. Est quamvis die multumque aquis conspergeretur, vix sese recollegit. Cum igitur Antigonus cum iis qui apud ipsum erant abiisset ad Caesarem, narrat ei de eis quae facta essent. A quo et imperator de iis certior factus, accersit eum cum aliis duobus aequalibus: quos ut vidit, probavit speciem,

ἡλικιωῶτιν, καὶ τῶν δύο πολλῶ πλέον ἐτεθαμβήκει Βασιλειον, καὶ διαφόροις βαθμοῖς καταλέγει καὶ πρὸς μελῶνας εὐποιᾶς ἀρραβωνίζεται. οὓς γὰρ ὁ Θεὸς εἰς βασιλέας διέγνωκε, τούτους προώρῃσει καὶ τὰ πρὸς αὐτὴν πάντως προδιατίθησι σύμβολα. 5 οὓς ἡ βασίλισσα Θεοδώρα Θεασαμένη τῶν μὲν δύο ἐμμελήκει κατὰ μηδέν, τοῦ δὲ ἐνδὸς ἐν φροντίδι δλωσ καθίστατο, ἀπὸ βάνθους ψυχῆς κειραγυῖα ὡς “εἴθε, ὦ τέκνον, τοῦτον σήμερον μὴ Β ἐωράκειν, ἄνδρα τοιοῦτον τῆς ἡμετέρας βασιλείας ὑπερτερήσονται, καθὼς ὁ ἐμὸς ἐν λήξει μακάρων ἀνὴρ περιῶν ἀπεφοίβασεν.” 10 πρῶτοστάτην οὖν αὐτοῦ τῶν ἰπποκόμων καθίστησι τὸν Βασιλειον, καὶ ἵππον αὐτῷ δυσήνιον ἐπιδίδωσι. διοχῆσασθαι, ὃν ἐπεφιλῆκει τὰ μάλιστα. οὗτος αὐτοῦ ἐφαλλόμενος ὡς εἴ τις ἄλλου Βουκεφάλου Ἀλέξανδρος, ὡς Βελλεροφόντης Πηγῶσιν γενναίως ἐκπύζεται, θάμβος λιπὼν ἀπάσαις ἐν ὄψειν εὐκατάπληκτον. ἐν 15 τεῦθεν καὶ κρεῖττον αὐτῷ τῆς δεσποτικῆς ἀγάπης τὰ πρακτεῖα διηύξητο, ὡς καὶ τῇ τῶν πατρικίων εὐκλείᾳ συντόμως προσεμ- C πλάσαι, γυμνῆ τε συναρμοσθῆναι κοσμιωτάτῃ τῶν εὐγενίδων ἐξ Ἰγγερος, υἱὸν τε Θετὸν ἐπὶ πῦσι βασιλέως ὀνομασθῆναι, εἶτα μάγιστρον, καὶ παρὰ τῷ κοιτῶνι τῶν προσπνούντων φυλάκων 20 προτιμηθῆναι κατὰ τινας, καὶ μετὰ βραχὺ τὴν βασιλειον εὐδοξίαν κληρώσασθαι.

Ὡς οὖν περὶ τινὰ χρόνον παρῆν ὁ ἄναξ τοῖς περὶ τὸν καλλι-
νικον Μάμαντα μάρτυρα βασιλείοις, ἐπεφύη τούτῳ σκοπὸς κῆν

17. κοσμιωτάτῃ L.

18. τς] γε L.

19. μαγίστρος L.

laudavit staturam, sed prae duobus illis multo magis admirabatur Basili-
um, et variis dignitatum gradibus evehit, atque ad maiora beneficia
sese offert. Quos enim deus praescivit imperatores futuros, hos et prae-
destinavit omniaque ad eam rem praedisponit. Hos imperatrix Theodora
conspicata, duos quidem illos neglexit, unius autem illius causa plane in
solicitudinem data est, ab imo pectore exclamans “utinam, o fili, hunc
hodie non vidissem, talem virum nostro imperio superiorem futurum,
quemadmodum meus beatae memoriae maritus adhuc superstes vaticina-
tus est.” Hinc equisonibus praeficit Basilium, atque equum ei tradit
effraenem domandum, quem valde amabat. Iste ei insiliens tanquam ali-
quis Alexander alteri Bucephalo, tanquam Bellerophontes Pegaso egregie
equitat. Res admiranda et obstupescenda in oculis omnium visa est. Ma-
ioraque incrementa capiebat amor domini erga ipsum, ita ut et ad pa-
tricioium dignitatem celeriter accederet, uxoriq; iungeretur venustissimae
ex nobilibus, Ingere prognatae, ac post haec omnia filius adoptivus
imperatoris nominaretur, deinde magister atque inter cubiculi custodes
praecipuus fieret secundum aliquos, ac paulo post imperatoriam gloriam
adipisceretur.

Cum igitur aliquo tempore imperator esset in illa quae est apud
Mamantem, egregium martyrio victorem, regia, subnatum ei fuit consi-

γελος, ὃν τῶν πρὸς αὐτὸν οὐ πῦσιν ἐγνώρισεν. ἐγκλεῖεται
 δυοὶ τῶν οἰκείων, οἷς τὰ κατὰ ψυχὴν ἐπιθάρρει περὶ τοῦ προ-
 κειμένου γε δράματος, καὶ κατὰ τὴν βασιλίδα πόλιν περιχωρεῖ,
 D πρὸς ἕω τε τὴν ῥητὴν ἐορτῆς διαγελῶσαν πεντηκοστὴν ἡμέραν
 τινὶ κοιτῶνων ἐγκλείσας Βασιλειον τοῖς σὺν αὐτῷ προστάττει ἐν 5
 νεύματι ἀπογυμνοῦν τοῦτον τῷ χειρὲ τε διατεῖναι. τούτου δὲ
 γινομένου κατὰ τὸ προσταχθέν, ὁ Βασιλειος καταπλήττεται,
 ἀλλ' ὁμως νεανικὸς ὢν τῆς ἐκπλήξεως ἀνακτῆται, ἑαυτοῦ τε καὶ
 τοῦ βασιλέως καθίσταται, καὶ μαστίζεται παρ' αὐτοῦ διπλοῖς ἐν
 φραγγέλλοις λ', μνήμην ἔχειν τοῦτον ἀνάγραφτον τῆς πρὸς αὐτὸν 10
 φιλοστόργου προθέσεως. καὶ τῷ μεγίστῳ ναῶ ἐπελθὼν πρώτας
 αὐτῆς στεφανόφορον ἄνακτα λαοῖς ἀναδείκνυσι, μηνὶ Μαΐου κς',
 Ἰνδικτιῶνι ιδ', καὶ τῆς κατὰ δευτερίαν αὐτῷ βασιλείας τὰ πρόσ-
 φορα δίδωσιν. ἧ καὶ πολὺ φίλτρον ἐπιδιδούς, καὶ τὰ ἴσα,
 πρὸς δὲ καὶ τὰ καθ' ὑπεροχὴν ἐμπαρέχεται. 15

V. 54 Τοσοῦτον τὰ τῆς πληροφορίας ὀλικῶς διεξήλωτο, καὶ
 φθόνος ἐκ τούτου δαψιλῆς παρὰ πολλῶν ἐξεκέρχτο, οἱ καὶ τὰ
 πρὸς διάλυσιν τῆς αὐτῶν ὁμονοῦσης ἀγάπης ἐντεχνιτεύουσι,
 τρόπῳ παντὶ τὰ κατ' αὐτῶν ἀλλήλων ἐκμηχυνώμενοι, εἰρηναῖον
 οἶκον κυρίου κλεῖσαι τῇ ἔριδι, ποτὲ μὲν λογίοις δολίοις ποτὲ δὲ 20
 γραφαῖς δολοῦντες τὰς αὐτῶν φρένας κακόφρονες. συμπίθουσι
 γὰρ ἐκ τούτων βιαίως τὸν Μιχαὴλ παρὰ Βασιλείου ἀναίρειν
 πείσεσθαι, ταῦτ' δὲ τοῦτο αὐτὸν ὑποστήσεσθαι παρὰ Μιχαὴλ ἔξ

1. γελίως L.

13. δευτερίαν L.

23. δὲ] δὴ L.

Hum, etsi ridiculum, quod non omnibus qui circa ipsum erant indicavit. Mandat duobus familiaribus, in quorum animositate fiduciam habebat de proposito negotio, et per imperatoriam urbem proficiscitur, maneque certo die pentecostes illucescente cum cuidam cubiculo inclusisset Basilium, iis qui cum ipso erant innuit ut eum nudarent manusque extenderent. Quod cum fieret prout praeceptum erat, Basilius consternatus est, sed tamen, quod esset fortis, sese recolligit, sususque sit et imperatoris, atque ab eo caeditur duplici flagello triginta verberibus, ut memoriae mandatum haberet illius erga ipsum benevolam affectum. Atque maximum templum ingressus mane ipso coronatum imperatorem populo ostendit d. xxvi mensis Maii, indictione xiv, et secundario imperio convenientia ei tradit. Cui etiam multum amorem exhibens, et paria, insuper et ad eminentiam, praebet.

Tam proluxa erat voluntas explendi illius animum. Invidia proinde magna multorum se praebet, qui et dissolutionem eorum concordiae et amoris molliuntur, omnibus modis discordiam inter illos machinantes, et pacificam domum domini clauderent inimicitias, modo verbis dolosis modo scriptis inficientes illorum animos, male animati. Persuadent enim per haec fore ut Michael a Basilio interficiatur, idemque iste a Michaelis

ἀσάτου φρονήματος, οἰνοφλυγίαν κυλοῦντες καὶ ματαιόφρονου. καὶ καθὼς φασὶ τινες, βουλὴν ἔσχειν ὁ Μιχαὴλ ἀναγκαίως ἀναίρησιν Βασιλείον· μάλιστα δὲ κατὰ κτηγγέσιον σὺν αὐτῷ ἐξέλθοντα ἐπαεῖναι λόγῃην τινὶ διετάξατο. ὡς δ' ἕτεροι, οὐχ οὐδὲν, ἀλλὰ τὰ πρὸς αὐτὸν εὐνοϊκῶς διακεῖσθαι, κῦν παρὰ τινων ἰσεσάλευτο. ὅθεν οἱ τὰ συνοίσοντι φρονούντες τῷ Βασιλείῳ πρὸς θύονον ἐκίνουον τοῦ αὐτοκράτορος· ὡς δ' οὐκ ἐπειθον τῆς πρὸς αὐτὸν εὐνοίας μηδ' ὅλως ἐκτετραμμένον ἦ καὶ πρὸς μισαιφονίαν ἰλιγγιῶντα, αὐτόχειρες γίνονται τῆς σφυγῆς, ἵνα μὴ σὺν αὐτῷ διυπόλοιντο.

Τοῦ δὲ μισαιφονήματος τῆς οἰκείας ἐχρηστίας ἀντιχόμενος, καὶ τὴν βασιλείαν ὡς ἦδει θεόθεν δοθεῖσαν αὐτῷ, καὶ οὐχ ὡς τὸ πρότερον, τὺς πρὸς θεὸν εὐχαριστίας ἀποδιδόνους προσεγκαινίζει τῶν ἀρχιστρατήγων τῶν ἄλλων ταγματῶν ναὸν καινουργήσας, μεγέθει τε καὶ κύλλει καὶ πολυτελείᾳ τῶν συντεθέντων λίαν ὠρμίον καὶ ἀξιάγαστον· οὗ τελειουρηγηθέντος σὺν πόθῳ καὶ πίστει τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ἱερῶς ἀφορισθέντων συντελεσμάτων, πνευματικῆς τε θυμηδίας συναθροισθείσης, ἐν ταύτῃ τὸ αὐτοκρατορικὸν στέμμα χειρῶν ἀρχιερέων ἐκδέχεται, ἄλλῃ ἀρχὴν καθιστῶν ἐαυτῷ βασιλείας ἦν συμμαχία τῶν ἀρχαγγέλων κεκλήρωτο, οὐκ ἴσῃ τε τρισὶν ἐαυτοῦ, Κωνσταντίνῳ Λέοντι καὶ Ἀλεξάνδρῳ, τὴν ὁμοίαν στεφοδοξίαν μετὰ καὶ τῆς βασιλικῆς ἐντίθησιν, τὸν δὲ Στέφανον ἱερώσας τῷ πατριαρχικῷ

10. διακάλιντο L.

11. ἀντιχομένους L.

12. ἦδη L.

patiat̄ur ex inconstantia animi, temulentum vocantes ac vecordem. Atque ut aliqui aiunt, voluit Michael omnino interficere Basilium: praecipue ad venationem cum ipso egressum hasta coniecta petere cuidam mandaverat. Ut autem alii, non ita; sed benevole erga eum affectum fuisse, etsi a quibusdam turbaretur. Unde ii qui Basilio favebant ad necem imperatoris eum incitabant: cum autem non possent impellere, a benevolentia erga illum nullo modo aversum, aut etiam ab homicidio abhorrentem, ipsi suis manibus perpetrant caedem, ne una cum illo perirent.

Itaque ab homicidio propriam utilitatem captans, et cum sciret imperium sibi divinitus, neque ut antea, datum, grates deo persolvens, inaugurat templum principum incorporeae militiae a se aedificatum, magnitudine et pulchritudine et magnificentia valde speciosum et admirandum. Quo perfecto voluntate et pietate imperatoris, in eoque sacris rite peractis, spiritali laetitia confluenta, ibidem imperatoriam coronam a manibus summi sacerdotis accipit, aliud principium sibi constituens imperii, quod auxilio archangelorum adeptus esset. Filiis etiam suis Constantino ac Leoni atque Alexandro similem coronae atque imperii gloriam tribuit: Stephanum autem patriarchali sedi consecratum in futurum desti-

Gcaesius.

Θρόνῳ πρὸς τὸ μέλλον ἀφώρισεν. καὶ περὶ μὲν τὸν πρῶτον μετὰ
 τινα χρόνον διηλλαγότα τὸν βίον δυστυχεῖ παρ' ἑλπίδα· τούτῳ
 D γὰρ μᾶλλον προσετιγῆκει τῶν ἄλλων θαρρῶν κατὰ τὴν τῆς βασι-
 λείας διαδοχὴν, κἄν τοῦ ἑφετοῦ οὐκ εὐστόχησεν. Λέοντι γὰρ
 τῷ περιωνίμῳ καὶ πανευκλειῖ βασιλεῖ τὸ τῆς βασιλείας συννετη- 5
 τήρητο μόνιμον, τῷ μετ' αὐτὸν ὁμαίμονι Ἀλεξάνδρῳ διαδόχῳ
 γενησομένῳ κατὰ πατρικὴν θεσμοθέτησιν. φθείρουσι δὲ κἄν
 τούτῳ τὰ φυσικὰ σπλάγγνα οἱ πονηροί, τῆς πατρῷου φιλοστορ-
 γίας κατὰ τι παραθραυσθείσης ἐπὶ τῷ Λέοντι μικρὸν ὄσον. καὶ
 τὰ τῆς πονηρίας νεῦρα διακοπέντα, ἐπέκειρ αὐτῇ οὐδὲν τῶν 10
 ἰσχυρῶν παρυσίσταται, καὶ οἱ συκοφάνται κακῶς ἀπελήλθανται,
 E καὶ Λέων τῆς βασιλείας ἐγκάτοχος γίνεται καὶ τὰ πατρόθεν διω-
 ρισμένα ἀποπληροῖ καλοκῶγαθία καὶ ἀγχινοῖα νευρούμενος. ἀλλὰ
 ταῦτα μὲν ὕστερον μετὰ τὴν τελευταίαν τοῦ γεννήτορος.

Ἐπεὶ δὲ διὰ μέσου χρόνου τινὸς τὰ τῶν πολέμων ἔργα κα- 15
 τωλιγώρου, οἷά περ σκανδάλων παρεμπεσόντων τῷ πολιτεύματι
 ὧν προμεμνήμεθα, δι' ὧν ἡ Ἰσμηλιτικὴ ὄφρὸς ἐκορύσσεται καὶ
 μεγίστην ἐπεποίητο τὴν ἐπίθεισιν, ὥστε μέχρι τῶν Μαλαγηνῶν
 ἐλάσαι στρατὸν κἀκεῖθεν τὴν βασιλέως ἰππότιν συναγωγὴν ἀνιμή-
 σασθαι, εἰς ἑαυτῶν μὲν στρατηγίαν ἀείμηστον, ἡμῶν δὲ κατα- 20
 V. 55 στρατηγίαν σιωπῆς ἄξιον. ὡς δὲ περὶ τούτων τῷ Θεοστυφεῖ
 ἄνακτι διέγνωστο, διοκλύζειν αὐτῷ οὐ παρῆν ἐπὶ τηλικούτῳ τῷ
 ἀτοπήματι, ἀλλὰ σπονδαίως ἐπαναιρεῖσθαι ὄντως ἐκδίκησιν τῶν

6. potius τῷ τε μετ' αὐτόν.

15. κατωλιγώρου L.

navit. Ac circa primum quidem mox vita defunctum adversa usus est for-
 tuna praeter spem: huic enim magis erat addictus prae ceteris, sperans
 eum imperio successurum: sed voti compos non est factus. Leoni enim,
 inclito et gloriosissimo principi, imperium servabatur stabile, et post
 illum fratri Alexandro, qui successor erat futurus secundum paternam or-
 dinationem. Corrumpunt autem et in hac re naturalem affectum homines
 maligni, paterno amore nonnihil labefactato erga Leonem. Sed improbi-
 tatis nervi incisi, cum eis nihil firmitatis inesset, atque sycophantae tar-
 piter abacti sunt, Leoque imperio potitus est ac paternam ordinationem
 implevit, virtute et ingenio firmus. Verum haec quidem posterius, post
 obitum parentis.

Cum autem intermedio tempore aliquo res bellicas neglexissent, quasi
 scandalis et offendiculis incidentibus in remp. quorum ante mentionem fe-
 cimus, ea occasione Ismaeliticum supercilium attollebatur, ipsique superbi
 armabentur, maximamque fecerant invasionem, ut ad Malagenos usque
 ducerent exercitum indeque imperatoris equitatum tollerent, cum ipsorum
 bellica solertia perpetuo memoranda, nostra autem clade silentio digna.
 Quae cum audivisset imperator a deo coronatus, haud succubuit rebus
 tam inopinatis, verum celeriter poenas exigere studuit pro talibus factis.

οὕτως ἐνηνεγμένων. Ἀνδρέαν γάρ τινα στοχασάμενος, ἄνδρα πολύφρονα καὶ πολυπειρίας μεταδιώκοντα, οὐχ ἦτιον δὲ καὶ ἀνδρείας, κῆν ἐπεκέρυπτο, καθὼς ἢ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια παρεδήλωσεν, (οὗτος Σκυθῶν ἐσπερίων ἐξώρητο) ὑποστρά-
 5 τηγον τοῦτον τοῦ κατὰ τὸ Ὀψίκιον προτιθήσει θέματος. ὃς τὸν ὑπ' αὐτὸν στρατὸν στρατηγικῶς διαθείς καὶ τοῖς πολεμίοις πυρριβαλῶν μεγίστην ἀπηνέγκυτο νίκην καὶ καταβεβλήκει τέως τὴν
 10 τούτων ἀλαζονείαν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ ταῖς συχναῖς αὐτοῦ εὐαν- B
 δρεῖαις μετὰ γε πατρικίότητι τῆς τῶν σχολῶν εὐμοιρεῖ κυριότη-
 10τος. καὶ πολλῶ κρείττων κατὰ τῶν ἐχθρῶν διανίστατο καὶ
 κατ' αὐτῶν ἄγαν ἠρίστευσεν, καὶ μετὰ τοῦτο ἐπειλήθητο μαγι-
 στρότης οὐ μετὰ πολλοῦ χρόνου.

Καὶ τὰ ἐκ τῆς Τεφρικῆς κακὰ καθ' ἡμῶν ἐβρενθύετο, χῶραν λαβόντων τῶν ἐκείσε κακούργων τῆς πρὸς ἡμᾶς ἐπιθέσεως, 15 ἀπησχολημένους Ἀγαρηνῶν ἐν πολέμοις ἐπὶ τε γῆς καὶ θαλάσσης. ἀλλ' ὁμως περιγίνεται τῶν ἀλαζόνων αὐτοκράτωρ ὑπερμαχίσει θείῃ καὶ στρατηγετῶν ἐμπειρία κατενοδοῦμενος· μεθ' οὗς καὶ κατὰ Γερμανικείας ἐστρατεύσας καὶ Σαμοσάτων, ἐκπρεπεῖς πό- C
 20 ἔξ ἐπιδρομῆς συνεχοῦς, κατ' αὐτῶν ἴστησι τρόπαια, καὶ μετὰ νίκης εὐσήμου πρὸς τὴν βασιλίδι πόλιν ἐπάνεισιν.

Οὐδὲ τὰ κατὰ τὴν ἕλα διὰ Ἀφρικῶν καθ' ἡμῶν στρατεύματα νάυμαχα δι' ἠρεμίας ἐτύγχανεν, δι' ὧν ἐσπέρα πῦσα κα-

18. γερμανικείας L. *ibid.* σαμοσάτων L.

Com enim Andream quendam ad eam rem delegisset, virum prudentem et multarum rerum usum sectantem nec minus virtutem bellicam (quamvis id non prae se ferret), ut rei veritas ostendit (is a Scythia occidentalibus erat oriundus), hunc secundarium ducem thematis Opsiciani constituit imperator. Qui arte bellica exstructo exercitu hostes aggressus maximam victoriam obtinuit deiecitque ad tempus illorum insolentiam, atque ob id, et quod assidue rem strenue gereret, post patriciam dignitatem etiam scholarum praefecturam feliciter consequitur. Multoque valentior in hostes insurgere, remque adversus eos optime gessit. Post haec et magistri dignitatem non multo post adeptus est.

Ad haec ex Tephrica calamitates in nos factabantur, occasionem nactis illius loci perditis hominibus nos invadendi occupatos bello cum Agarenis terra marique. Sed tamen superat superbos illos imperator auxilio divino et experientia ducum bonum successum habens. Post haec et adversus Germanicam nec non Samosata educto exercitu, insignes urbes Saracenorum ac regiones, ipsa etiam Melitena ad angustias redacta assiduis incursionibus, tropaea erigit et insignem victoriam reportans in imperatoriam urbem revertitur.

Per mare etiam Afrorum classis nos infestare haud cessavit, a qui-

ταδεδούλωτο, ἐν πόλεσι τῆς τε Σικελίας, ἔτι μὴν καὶ Λογγί-
 βαρβίας πολυαριθμήτοις ἐπὶ ν' τε καὶ ρ', τοῦ Γαλλεριανοῦ χω-
 ρίς. ὦν τὴν ἀνύρρυσιν ὁ αὐτοκράτωρ Βασιλεῖος ἀπειργάσατο
 Νάσαρ καὶ Προκοπίου κατ' ἐκεῖνο καιροῦ στρατηγίας ἀντεχομέ-
 D νων. καὶ τὸ μὲν ὄνομα Ἰταλία ἐφεῦρεν ἀπὸ Ἰταλοῦ τοῦ Σικελοῦ 5
 γενετῆρος, τοῦ μὲν πατρὸς τῆς Ἰταλίας χώρας τοῦ δὲ υἱοῦ Σι-
 κανίας ἢ Τρινακρίας ἐγκρατῶν γεγονότων. Ἰταλία δὲ καὶ οὕτως,
 ἀπὸ τινος περαιωσαμένης βοός, ἦν ἀθρόαν ἰδόντες ἐγχώριοι ἐκ
 γῆς ἑτέρας τὸν ἀπόπλονν πρὸς αὐτοὺς ποιουμένην διωκομένην τε
 παρὰ τῶν κητόρων αὐτῆς ἐβόησαν "Ἰταλὸς Ἰταλός," ὃ τῆ ἰαν-10
 τῶν διαλέκτῳ ἐρμηνεύεται βοῦς, ἢ ἀπὸ τινος ληστοῦ Ἰταλοῦ
 δι' Ἡρακλέους ἐκείσε ἀναιρεθέντος, τὴν κλῆσιν ἠγάγετο. Λογ-
 γιβαρβία δὲ ἀπὸ τινος Λογγιβάρβου τοῦ πρώτως κατασχόντος
 τὴν χώραν, ἐφ' ὅτῳ καὶ μέγα ἐξήνθιστο γένειον· λόγη γὰρ παρὰ
 Λογγιβάρβοις τὸ μέγα, βάρβου δὲ τὸ γένειον. 15

E Τὰ δὲ κατὰ Συράκουσαν διμεισολύβει χρόνων τινῶν δυστι-
 χήματα· ἐπεπολιόρηκτο γὰρ παρὰ τῶν Ἰσμαηλιτῶν. καθ' ἣν
 ἐξεπεπόμφει ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸν ἄνδρα γενναῖον σὺν ναυτικῷ
 πολυάνδρῳ πρὸς τὴν αὐτῆς ἀπολύτρωσιν. ὅς κατιῶν μέχρι Πε-
 λοποννήσου, Ἰέρακι οὕτω κατονομαζομένη λιμένι προσλιμενεύε-20
 ται, παρεμποδισθεὶς ἐκείσε δυσπλοία χυλεπωτάτη ἐπὶ ἡμέρας ν'·
 V. 56 καὶ κατὰ τοῦτον αὐτοῦ δυσφορία πιεζομένου διὰ τὴν ἐξ ἀνέμων
 ἐγκάθειρξιν, προσεδημηῆκει τις τῶν χρησίμων ἀγγελίαν ἐπικο-

3. ὦν B, ὄν L.
 τασζῶντας L.

10. ὃ] ὦι, supra scripto ὃ, L.
 19. πελοποννήσου L.

13. κα-

bus versus occidentem omnia subacta erant, Siciliae et Longobardiae urbes plurimae usque ad ci praeter Gallerianum. Quas imperator Basilus recuperavit, Nasare et Procopio ducibus in illo tempore. Atque Italia quidem nomen invenit ab Italo Siculi parente, patre Italia, filio autem Sicania sive Trinacria potito. Sic etiam dicitur: Italia a bove advena, quem subito conspicati indigenae adnatantem ad ipsos persequentibus possessoribus clamaverunt "Italus," quod illorum sermone significat bovem, aut a quodam praedone Italo, quem Hercules ibi occidit, nomen duxit. Longobarbia autem a quodam Longobarbo, qui primitus tenuit illam regionem, quia magnam barbam alebat: longa enim Longobarbis est magnum, pili autem menti barba.

Syracusarum autem calamitates quodam tempore intervenerunt: obsidebantur enim ab Ismaelitibus. Eo misit imperator Adrianum, virum strenuum, cum classe numerosa, ad eam urbem liberandam. Qui profectus ad usque Peloponnesum, portum cui nomen Hierax occupat, impeditus ibi magna difficultate navigandi per quinquaginta dies. Cumque ibi retardaretur a navigatione propter inclusos ventos, accessit ad eum

μιζόμενος δυσαχθῆ, ὡς κατὰ ε' ὥραν πρὸς τὸ χθρὸς τὰς Συρακούσας ἤλωσθαι. αἷς ἔνομα ἀπὸ τινων κτισσιῶν ταύτας Ἀρχιον θυγατρῶν Σύρας καὶ Κόσσης, ἣ ἀπὸ τινος ἐκείσε λήμνης, ἣ ἀπὸ τῆς πρὶν μὲν κρήνης Συρακοῦς νῦν δὲ Ἀρεθούσης. τοῦ
 5 δὲ τὸ ἀληθὲς πολυπραγμονοῦντος καὶ ὁπόθεν ἐπίστασθαι τοῦτο διερευνῶντος, αὐτὸς ἀπεκρίνατο ὅτι περ “ ἐν χώρῳ ὃς Ἑλος ὠνόμασται, ἄγρὸς πύρεστί μοι ὡς ἀπὸ μιλίων ἢ πρὸς διάστημα. καὶ κατὰ τὴν παριούσῃ ἐσπέραν καθ' ὃν μοι περιπολεούντι προσίσι τινες ποιμαίνοντων, καὶ ἔφυσκον ὡς ἐκ τῶν ἐπιχωρια- B
 10 ζόντων δαιμόνων διακηκοῖναι φραζόντων γεέσθαι τὴν Συράκωνσαν δοριάλωτον, ἐν ταύτῃ τε πυρεῖναι αὐτούς, ὅθεν καὶ διατρανοῦσθαι ἀλήθειαν.” αὐτὸς δὲ πρὸς τοῦτο μὴ κατανεύων εἰς ἀπιστίαν ἐχώρει, τὴν αὐτηκοῖαν σφετεριζόμενος. καθ' ἣν ἐν καταλήψει γενόμενος τοῦ ἀγροῦ πρώτην καθ' ὥραν καὶ ποιμῆσι
 15 συγκατελήφει τὸν ὠρισμένον χώρον ἐφ' ᾧ τὰ ἀέρια τὴν διατριβὴν ἐπεποίητο. ὧν τὴν διαγωγὴν πυνθανομένῳ τινὶ τῶν ποιμῶνων προσυπεκρίνατο κατὰ πόλιν Συράκωνσαν εἶναι, τοῦ περιλειφθέντος Χριστιανικοῦ αἵματος ἐμφορεῖσθαι· τὸν δὲ περὶ τῶν τοιοῦτων εἰδέναι διερευνῶμενον τὸπραχθὲν γινώσκειν, τό τε C
 20 ὄνομα καὶ τὸν ἀρχικὸν βαθμὸν ἐξεπίστασθαι. οἷς ὁ Ἀδριανὸς μὴ πιστεύων ἔτι ὑπελογίζετο ἔωλα. καὶ μετὰ ἐ' ἐπιούσαν ἡμέραν τὰ παρ' αὐτῶν ὡς ψευδῆ νομιζόμενα παρὰ τῶν ἐκείθεν μόλις ἐλληλεθότων ἀληθῆ κατεφαίνετο. τῶν οὖν ἐγχωρίων πνευ-

13. 14. ἐγκατελήφει L.
 πιστεύειν L.

16. ποιμαίνων L.

21. πιστεύων B,
 πιστεύειν L.

quidam ex colonis nuntium gravem adportans, hesterno die hora quinta Syracusas captas fuisse. Quibus nomen a conditricibus earum Archiae filibus Syra et Cossa, aut a quodam lacu ibidem, aut a fonte olim Syracone nunc Arethusa. Illo autem in veritatem inquirente atque unde id sciat interrogante, hic respondit “ est mihi in eo loco qui Helos dicitur, praedium quasi octo milliariorum intervallo. Atque heri vesperi illud obambulantī mihi occurrunt quidam ex pastoribus, et dicebant se ex daemonibus hic versantibus audivisse dicentibus Syracusas captas esse, ibique se fuisse atque inde veritatem certo comperisse.” Sed ille haud credens, fidem sibi fieri volebat proprio auditu. Quare in praedium profectus hora prima cum pastoribus definitum locum occupavit, in quo spiritus illi commorabantur. Quos cum quidam ex pastoribus interrogasset ubi fuissent, ipsi responderunt in urbe Syracusarum se fuisse et sciasse reliquiis sanguinis Christiani qui effusus esset; illum porro qui de his scire cuperet quid sit factum, se nosse, nomenque et gradum dignitatis scire. Quibus nondum credens Adrianus ea existimabat frivola. Sed post decimum quintum diem ea quae ipsi mendacia videbantur per illos qui inde aegre evaserant vera demonstrabantur. Ceterum illius loci

μάτων ἢ τοιαύτη πρόγνωσις, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν ἢ ἐπὶ τῶν πραττομένων γνώσις, τοῖς κατὰ τὴν αὐτὴν χώραν ἄχρι βασιλείας τοῦ εὐσεβεστάτου ὡς φασὶ Λέοντος προσμιμνήσκων. τότε δὲ στρατὸν τὸν ὑπ' αὐτὸν ναύμαχον συναείρας τῇ Κωνσταντινουπόλει ἐπιδημεῖ, καὶ ἰκέτης ἐν τινὶ ἱερῷ παραγίγεται ἔξιτιν ὅσων συγκειρω-5 ρῆσθαι τοῦ σφάλματος. ἀλλὰ τῶν δειόντων ἄλιγορήσας, καὶ οὐχὶ δυσπλοία πλέον ὡς ἔφασκεν, συγγνώμης οὐκ ἔτυχεν.

D Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ ἐφεστηκότι καιρῷ οἱ ἀπὸ Κυρρηθόνος Ἄφροι Σαρακηνοὶ σὺν ὀλίκῃσι πυμμεγέθεισιν ζ', αἷς χώρησις ὁ ἀνδρῶν διηρήθητο, καταστρατεύουσι καὶ δεικνύονται Κεφαλη-10 νίας μέχρι καὶ Ζακύνθου, ἧτις πρὸς ἄνεμον Ζέφυρον κατὰ τὸν καλούμενον Ἰχθὺν ἀπονέμειν ἐκ τε Ζακύνθου τοῦ Μέρπος τῆς προσηγορίας τετύχηκεν. περὶ ὧν ὁ βασιλεὺς διαγνὸς τὸν πατρικίον Νάσαρ ἐκπέμπει σὺν νυστολίῃ, ἄνδρα πολύπειρον, ταύτης καθηγησόμενον. τοῦ δὲ κατὰ Μεθώτην τὴν πρὶν Πήδασον 15 καλουμένην ἐπιδημήσαντος, οἱ πλείστοι στρατιωτῶν τῶν πλοίων

E ἀπέδρασαν καταλειποῖτες αὐτόν. ὁ δεικνύσκειται ταχέως τῷ βασιλεῖ, καὶ σὺν κατεπέξει σφοδρᾷ παρ' αὐτοῦ τις ἀποσταλείς διατίταται περὶ τὸν τόπον ἀνασκολοπισμὸν ἰδρῦσαι ξυλοργήματος καὶ τοὺς δραπέτας ἐν αὐτοῖς ἀνασκολοπίσαι, οὕτως τὴν 20 πρόστοξιν κατὰ τὸ ἐμφανὲς μηχανώμενος· κρυφίως γὰρ ἐν νυκτὶ τῶν ἀπὸ τῆς φυλακῆς Ἀγυρηνοὺς λ' προσλαβόμενος δρογγυρῆν
V. 57 τῷ κατὰ τὴν αὐτοῦ φρονῖν προεστῶτι ἐκδέδωκε, διωφελισόμε-

15. πίδασον L.

spirituum praesentia, aut potius ipsorum factorum scientia, ibidem usque ad imperium piissimi Leonis, ut aiunt, duravit. Tunc igitur copias nauticas quas secum habebat congregatis Constantinopolin proficiscitur, supplexque fit in quodam templo petens veniam delictorum. Sed quod officium neglexisset, nec adeo difficultate navigandi usus fuisset, ut ipse dictitabat, veniam consecutus non est.

Eodem tempore ex Carthagine Afri Saraceni cum ingentibus navibus sexaginta, quae ducentenos viros capiebant, infesto exercitu nos invadunt, perveniuntque ad Cephaleniam usque ac Zacynthum, quae ad Zephyrum versus Ichthyn spectat, a Zacyntho autem Meropis filio nomen accepit. Quo cognito, imperator patricium Nasarem, virum multarum rerum peritum, mittit cum classe ducem. Qui cum ad Methonam, quae prius Pedasus dicta fuit, pervenisset, plerique militum ex navibus aufugerunt ipsumque deseruerunt. Quod mox notificatur imperatori, atque cum festinatione vehementi ab ipso aliquis missus est, iussus in eo loco furcas collocare lignis ac fugitivos in iis suspendere; ita fieri aperte mandans: clam enim noctu ex carcere Agarenos triginta eductos drun- ac praefecto suae custodiae tradidit, severe praecipiens ne cui-

νος μηδενί ἔκφορον ποιήσασθαι τὸ συντεθησόμενον, ἵνα μὴ ποι-
 νῆ ἄφορητῶ καθυποβάλοιτο· ἐκεκλειστο γὰρ αὐτῷ τῶν λ' Ἰσμα-
 ηλιτῶν πυρὶ καὶ πίσσῃ τὰς γενειάδας, ἀλλὰ μὴν καὶ τὰς κατὰ
 5 κεφαλὴν τρίχας, ἑναποσφλέξει, τὰς τε ὕψεις αὐτῶν ὑσβόλῃ ἔμπε-
 10 σσῶσιν καὶ πέδαις διπλαῖς τοὺς πόδας ἐμπιέξασθαι, καὶ τινε
 ὥρα διωρισμένης ἡμέρας μεμαστιγῶσθαι αὐτοὺς ὡς λειποτάκτας
 πλευσίμους ἐν φρυγελλοῖς δεινοῖς κατὰ τὸν ἰππόδρομον, καὶ δια-
 συρμούςς δραπετῶν κατηγόροις ἐν λόγοις ὑρισταμένους διελεῦσε-
 σθαι γυμνητέοντας καὶ ὄχουμένους ἐπ' ὄνων ἕως πυλῶν χρυ-
 15 σσωνύμων βασιλίδος τῆς πόλεως, παραφυλάξασθαι δὲ μηδένα
 τῶν συνόντων αὐτοῖς ἐμπελάσαντα ὁμιλῆσαι. τούτων ταύτη B
 προχωρησάντων κατὰ Μεθώνην προΐησιν ἀνεσκολοπίσθαι τού-
 τος ὡς δραπέτας πολέμων ἀνάγκιδας, καὶ μὴ τινα τῶν ἐγχο-
 ρίων ἀρχηγῶν εἴτε λαοῦ τῆς κοινότητος, ἀλλὰ μήτε αὐτὸν
 15 προηγέτην στρατοῦ, τῶν ὁμοίων τῆς ἐχεμυθίας ὑπομιμπάνεσθαι·
 καὶ δεσμῶται πάντες ἀνήρτηντο σκύλοψιν. ἐνθὲνδε Θρήνος οὐχ
 ὁ τυχὼν τῷ πατρικῷ Νάσαρ καὶ ὑπ' αὐτὸν ἄρχουσιν ἐπεγίνετο,
 μέμψιν ἑαυτοῖς ἐπιτρέψουσι τῆς περὶ τούτους λειποταξίας, τοῦ
 ἐκ βασιλῆως διαβεβαιουμένου αὐτοῖς τὰς τε συνένους καὶ παιδας
 20 δραπετευσάντων, εἴτι μὴν καὶ γεννήτορας, τὸν αὐτοκράτορα πάν-
 τας ἄρδην ξίφει διολοθρεῦσαι. ὡς ἐκ τοῦδε τοῦ καλλίστου σκευά-
 σματος δι' εὐαριθμῶν κατακρίτων Ἀγυρηῶν τὸν οἰκεῖον λαὸν C
 ἀνασώσασθαι. περιδείξις οὖν γεγονότες ὃ τε ναύαρχος αὐτῶν

17. καὶ τοῖς ὑπ' αὐτὸν V.

18. περὶ τούτου L.

quam enuntiare quod strueretur, ne supplicio intolerabili subiciatur:
 imperavit etiam ei ut illis triginta Ismaelitis igni ac pice barbas nec non
 capitis capillos ambureret, faciesque eorum fuligine oblineret, ac com-
 pedibus duplicibus pedes constringeret, utque ipsi hora certa definiti
 diei caederentur, tanquam fugitivi ac desertores navium, diris flagellis
 in circo, et cum exprobratione et incusatione, quod fugitivi essent, tra-
 ducerentur nudi atque asinis inveci usque ad Aureas portas imperato-
 riae urbis; caveretque ne quisquam praesentium accedens cum illis loqua-
 tur. Quibus ita peractis Methonam versus eos mittit suspendendos tan-
 quam fugitivos ac desertores belli ignavos, praecipit etiam ne quisquam
 ex ducibus illius loci, aut etiam ex vulgo hominum, ne ipse quidem
 summus dux exercitus, tali silentio exemptus sit: atque vincti omnes
 suspensi sunt. Hinc lamentatio non vulgaris patricio Nasari ac ducibus
 qui ei suberant suborta, se ipsos insimulantibus illorum desertionis,
 eo qui ab imperatore venerat affirmante etiam coniuges fugitivorum, nec
 non parentes, imperatorem omnes omnino gladio perditurum. Ita factum
 hoc pulcherrimo commento ut per paucos condemnatos Agarenos suum
 populum conservaret. Metu enim percussis, cum navarchus ipsorum Na-

Νάσαρ καὶ οἱ ὑπ' αὐτὸν ἀρχηγοὶ ὃ τε σύμπας λαὸς, τὸ τοιοῦτον μήποτε καὶ αὐτοὶ ὑποστήσονται, ἀναγκαίως τοῖς πολεμίοις ἀντικαθίστανται, νίκη τῇ πρὶν μεγαλιουμένους βερβερικώτατα καὶ Ζάκυνθον προσεδρεύουσιν. οὐκοῦν ἐπιτίθεται τούτοις Νάσαρ παρεμβάλων, καὶ πανωλεθρίαν θεῖα ἰσχυρῶς καὶ βασιλέως ἐντεύξει 5 κατ' αὐτῶν τίθεται. τοῦ δὲ καθ' ἡμᾶς πλοῦμον στρατοῦ τῶν Ἀγυρητῶν κατισχύοντος, ἐναρθρὸς τις βοή κοιλιάδος ἤφιετο τοῖς πρόσω φοιτῶν ἐγκελενομένη. ὅθεν οὗτοι Σικελίαν πῦσαν καὶ Ἀφρικὴν, πρὸς δὲ καὶ Λογγιβαρβίαν, διαδρομιόντες πολεμικῶν

D πυρὶ καὶ παντοδαπῇ ξίφει τοὺς ἐν τοῖς πλοίοις Ἀγυρηνοὺς κατα- 10 φλῆξαντές τε καὶ δηϊωσάμενοι, καὶ ἔτερας τὰς πρὸς ἐμπορίαν κατέσχον, ὧν ἄριστόν συνθέσθαι πάντως οὐ ῥᾶδιον, ἐπιφορτισμένων εἶδη παντοῖα, πρὸς ἐπὶ τούτοις καὶ διαψιλίστατον ἔλαιον, καὶ τοσοῦτον ὡς ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις τὴν κατὰ λίτραν ὀλίγη ὀβολοῦ πρῆσθαι καὶ κατὰ θανμασιώτητα πῦσι τὰ τότε πραχθέν- 15 τα φημιλεσθαι. καὶ μάλιστα γὰρ ἐκ τῶν κατὰ τὴν Τεφρικὴν συνηλῶδων, τοῦ τε Παύλου Σιμοσατέως, σὺν αὐτῷ Κούβρηκός τε καὶ Μοντιανοῦ, καὶ ἄλλων αἰρετισιωγῶν διαφόρων, κατοφρο-

E σάντων τὸ πρότερον, καὶ κατυδυναστευθέντων τὸ ἕστερον θεοῦ βραχίονι κραταιῶ καὶ ἰκετηρίαις σὺν φροντίσμασιν ἐπαλλήλοις 20 τοῦ αὐτοκράτορος. ὅς ἄπαξ καὶ δις κατ' αὐτῶν ἐπιών, καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὑπύσας χώρας ἐν αἰχμαλωσίαις καὶ πυρπολήσειν

2. ὑποστήσονται L. 3. μεγαλιουμένους L. 5. πανωλεθρίαν L.
7. κυλιάδος L. 15. θανμασιώτητα L. 17. σαμωσατέως L.
18. κατοφροσάντων L. 21. κατ' αὐτὸν L.

sar, tum duces qui ei suberant, ne tale quid aliquando et ipsi perpetiantur, necessario hostibus resistunt propter superiorem victoriam superbientibus summa barbarie atque Zacynthum obsidentibus. Ergo impetum in eos facit Nasar, atque internecione caedit, divino auxilio imperatorisque apud deum intercessione contra illos. Cum autem nostra classis Agarenos superasset, articulata quaedam vox ex convalle mittebatur, ulterius pergere iubens. Unde isti per Siciliam omnem et Africam nec non Longobardiam profecti, bellico igni et omni genere caedis Agarenos in navibus comburentes et interficientes, etiam alias naves mercatorias ceperunt, quarum numerum inire laud facile est, oneratas variis mercibus, in quibus et oleum maxima copia, ita ut in illis diebus librae pondus obolo veniret, ac tanquam miracula apud omnes ea quae tunc facta essent celebrarentur. Praecipue ob colluviem Tephricensium, Paulum Samosatensem, cumque eo Cubricum et Montanum, aliosque auctores haeresium ac principes varios, superbia elatos prius, sed superatos postea dei brachio forti et supplicationibus continuisque curis imperatoris. Qui semel iterumque eos aggressus, prius quidem omnibus regio-

ἔρειπιώσας, κατὰ Τεφρικῆς ἀγωνίζεται, τινὶ χρόνῳ ἐνδιαρκέσας.
 ἧς ἄπρακτῆσας ἐπάνεισι πρὸς τὴν βυσιλείουσαν, καὶ τῷ ναῦ
 τῶν ἀρχιστρατήγων εἰσδύς, ὃς παρ' αὐτοῦ κατεσκευάστο, αὐ-
 τοὺς ἵκετεύει ἐν συντριβῇ καρδίας καὶ στεναγμοῖς, μὴ πρὶν θεία- V. 58
 5 σασθαι θάνατον πρὶν ἂν διὰ ζωῆς σχολή τὸν κατὰ Τεφρικὴν ὕλε-
 θρον· καὶ αὐθις κατ' αὐτῶν ἕξισι σὺν πολυπληθέσι στρατεύ-
 μασιν, ἐρημίαν πολλὴν αὐτοῖς ἐπαγόμενος. αὐτῆς δὲ διειργασμέ-
 νης ἐν τῷ μεταξὺ οὐρανόθεν βρόμος τῶν φρικωδεστάτων προσ-
 πίπτει αὐτοῖς, ὡς ἐκ τούτου τὰς τῆς Τεφρικῆς ἰδρύσεις ἐκδει-
 10 νῆσθαι, καὶ τοῦ τοιοῦτου γε δειματος τοὺς ταύτης οἰκήτορας
 χάριν αὐτῶν θεόθεν τελεσθέντος καθυπειληφέναι. διὰ τοῦτο οἱ
 μὲν αὐτῶν τῷ βασιλεῖ προσεχώρουν ἔλλους δέομενοι, οἱ δὲ πρὸς
 τὰ ἔνδον Συρίας μεταναστεύοντο, ὡς παρὰ μικρὸν ἐξ ἄμφοῖν
 τὴν πόλιν αὐτῶν ἐρήμην λαοῦ γεγονέναι, ἣτις κεκράτητο τοῦ
 15 ταύτης προστατοῦντος καταπτόθέντος Χρυσόχειρος.

Οἷτος γὰρ ὁ ἀλαζὼν σὶν Καρβαίμῃ καὶ Κυλλιστῷ πλείστα B
 κακὰ Χριστιανοῖς τεκτηνόμενος, ὡς καὶ ὁ τούτου πατήρ, καὶ
 μέχρι Νικομηδείας καὶ Νικαίας αὐτῆς διελθὼν, ἀλλὰ μὴν καὶ
 εἰς τὸ τῶν Θῦρακησίων θίμα διαδραμῶν, μέχρις Ἰωάννου τοῦ
 20 θεολόγου τῆς ἐπιερχίας κατήνησεν, οὔτινος τῷ ναῦ οἱ σὺν αὐτῷ
 ἐντιχόντες εἰσῆγαγον τὰ τε ἄλογα αὐτῶν καὶ λοιπὴν ἀποσκευήν,
 δυσμενῶς ἐνυβρίζοντες. πρὸς οὖν τὸν Χρυσόχειρα γράφει ὁ βα-
 σιλεὺς εἰρήνην συνθέσθαι, οἷα τὸν τρόπον εἰρηνικὸς ὑπάρχων καὶ

1. ἔρειπιώσας L.

5. σχολίαι L.

11. καθυπειλήφαι L.

15. καταπτόθέντος L.

bus, populando et captivos abducendo, vastatis, Tephricam oppugnat aliquandiu, sed cum nihil proficeret, revertitur in imperatoriam urbem, ingressusque templum principum caelestis militiae, quod ipse aedificaverat, illis supplicat in contritione cordis et suspiriis, ne prius videret mortem quam Tephricam exitio dedisset. Atque rursus adversus eam proficiscitur cum maximis copiis, vastitatem magnam inferens. In cuius expugnatione de caelo fremitus maxime terribilis in eos ingruit, ut ex eo Tephricae structurae concuterentur atque eiusmodi terrorem incolae eius ipsorum causa divinitus factum existimarent. Quare alii eorum ad imperatorem se contulerunt misericordiam orantes, alii in intimam Syriam migrarunt, ut sic utrinque urbs eorum, ab hominibus deserta, vacua fieret, quae subacta est duce eius Chrysochire in terrorem coniecto.

Iste enim homo insolens cum Carbea et Callisto plurima mala Christianis intulit, sicut et eius pater, atque Nicomediam usque ac Nicaeam ipsam profectus, per Thracensium etiam thema, usque ad Iohannis theologi regionem pervenit. Cuius templum ii qui cum illo erant intrantes introduxerunt equos suos et impedimenta, hostiliter insultantes. Igitur ad Chrysochirem scribit imperator pacis componendae causa, ut qui erat

εὐσπλαγχνος ὄντως, κατὰ τὸ λόγιον τὸ φάσκον “ γίνεσθε πρὸς ἀλλήλους χρηστοὶ καὶ εὐσπλαγχοὶ, χαριζόμενοι ἑαυτοῖς καθὼς
 C καὶ ὁ Χριστὸς ἡμῖν ἑαυτὸν ἐχαρίσατο, ” καὶ αὐταρκεσθῆναι
 ἐφ’ οἷς ἐπεπόνητο, ἐληφέναι τε παρ’ αὐτοῦ χρυσὸν τε καὶ ἄρ-
 γυρον καὶ ἐσθῆτας, καὶ αἰχμαλωτίζειν καὶ κατασφάττειν Χρ- 5
 στιανοὺς ἀνακόψαι. ἀλλ’ ὁ θρασύφρων καὶ ἄπιστος τοῖς εἰρη-
 ναίοις λόγοις οὐ πείθεται· διὸ καὶ ἀντιγράφει τῷ βασιλεῖ ὡς
 “ ἔπερ ἐθέλοις, ὦ βασιλεῦ, μεθ’ ἡμῶν εἰρήνην ἐπιτελέσαι,
 ὑπόστηθι τῆς κατ’ ἀνατολὴν ἔξουσίας σου, τῆς δὲ πρὸς δύσιν
 ἀντέχου, καὶ εἰρηνεύσομεν μετὰ σοῦ· εἰ δὲ μὴ, σπεύσομεν δλωσ 10
 ἵνα σε καὶ τῆς βουσιλείας ἐξοστρακίσωμεν.” τῆς οὖν ὑπονομίας
 αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς δεισιδύμενος ἐφιλοσόφησε σιωπῆν, μηδὲν ἔτι
 αὐτῷ ἀντιγεγραμῶς.

Ἄνοι δὲ χρόνοις παρελκυσθεῖσιν ὁ Χρυσόχειρ ἐξῆλθε σὺν
 τοῖς ἰδίοις στρατεύμασι μέχρις Ἀγκύρας τῆς πόλεως καὶ αὐτῶν 15
 D τῶν κομμάτων, λαφυραγωγίαν ἑαυτῷ πολλὴν προσηκάμενος,
 καὶ ἐπάνεισιν. ὁ δὲ καθηγεμῶν τῶν σχολῶν διαστηματιζῶν μι-
 λιον ἐν τῇ παραδρομῇ ἐσκευάζετο· ἐδοδοίκε γὰρ πλησιοφανῆ
 τὴν παραδρομῇ παραδείκνυσθαι. ὁ δὲ Χρυσόχειρ κατηντηκῶς
 τῷ τοῦ Χαρσιανοῦ θέματι εἰς Ἀργύνους ἐσκήνωται, εἰς τὸ Σίβο- 20
 ρον δὲ ὁ δομέστικος· καὶ τοῖς στρατηγέταις τῶν τε Ἀρμενιακῶν
 καὶ τοῦ Χαρσιανοῦ προστέταχε διειπῶν “ ἄρατε τοὺς ὑπὸ χεῖρα
 τελοῦντας ἡμῶν ἄρχοντας, καὶ καλλίπῃους τινάς, καὶ δαπάνας
 ὡς ἡμερῶν ἑβ’, καὶ παρατρέχοιτε τὸν Χρυσόχειρα μέχρι τοῦ Βα-

10. σπεύσομεν L.

pacificus et vere misericors, secundum oraculum quod ait “estote invicem benigni et misericordes, donantes invicem, sicut et Christus nobis se ipsum donavit:” esset contentus iis quae acquisivisset, acciperetque ab ipso aurum et argentum et vestes, ac desineret captivos ducere et trucidare Christianos. Sed homo ferox et infidelis pacificis verbis non permovetur. Quare etiam rescribit imperatori “si cupis, imperator, nobiscum pacem inire, relinque orientis imperium, et tantum occidentale serva: sic pacem agemus tecum. Si minus, conabimur te omnino regno eiecere.” Hanc eius amentiam imperator sentiens sapienter tacuit nec amplius rescripsit.

Duobus autem annis elapsis venit Chrysochir cum suo exercitu usque ad Ancyram urbem et ipsa Commata, praedaeque multa potitus revertitur. Ceterum domesticus scholarum intervallo unius diei distans subsequi desinebat: verebatur enim subsequi et conspici. Chrysochir autem in Charsiani thema venit, et ad Agranas castra metatur, domesticus autem ad Siboron. qui praetoribus Armeniacorum et Charsiani praecipit dicens “tollite duces qui vobis subsunt, et equites aliquos bonos, vitumque quasi dierum duodecim, et subsequimini Chrysochirem usque ad

θυρῶακος· καὶ εἰ μὲν διαιρήσας λαὸν εὐπληκτον παραπέμψοι τῷ
 τῶν Ἀρμενιακῶν ἢ τῷ τοῦ Χαρσιανοῦ θέματι, κατὰ δὴλον ἡμῖν
 τοῦτο ποιήσατε· ὅτε δὲ ἀποκινήσοι τοῦ Βαθυρῶακος, ὑποστρα-
 φέντες ἦκετε πρὸς ἡμᾶς.” ἀπελθὼν τοίνυν ἐσπέρας ὁ Χρυσό-
 5 χειρ ἐσκήνωσε κύτω, οἱ δὲ στρατηλάται εἰς τὸν ζυγὸν προσανέ-
 βησαν καὶ ἠῶλισθησαν εἰς τινα τόπον κατονομαζόμενον Ζωγο-
 λόηρον· οὗτος γὰρ ἐστὶν ἐκ πετρῶδους συμπίξιος δυσανάβατος,
 ἐν ᾧ ἕλα πολὺ δένδρος πέφυκεν. τῶν οὖν εἰρημίνων στρατηλα-
 τῶν ἐκείσε διαναπαυσάμενων, φιλονεικία τις ἀνέκυρην ἀνδρική V. 59
 10 τῶν ἀρχόντων ἀλλήλοις ἀντιριζόντων τίνες ἂν εἴεν κρείττους, πό-
 τερον οἱ ἀπὸ τοῦ τῶν Ἀρμενιακῶν θέματος ἢ τοῦ Χαρσιανοῦ
 ὠρμημέτροι. τῶν οὖν Χαρσιανιτῶν φιλονεικούντων τὰ πρῆσβῆτα
 ἑαυτοῖς τῆς ἀνδρείας ἐπιδοῦναι ἢ τοῖς ἑτέροις, οἱ Ἀρμενιακοὶ εἶ-
 15 πον πρὸς αὐτοὺς “τί φιλονεικεῖν ἔτι περὶ ἀνδρείας ἐκ λόγων βου-
 λόμεθα; πρακτικῶς τοῖς πολεμοῖς πυρεμβάλωμεν ἄμφω· καὶ
 τότε φανερωθεῖ ἕκαστος ἡμῶν, ὁποῖος ἑτέρου καθέστηκεν ἀν-
 δρειώτερος.” οἱ δὲ στρατηγέται διακηκοότες περὶ τῆς ἀμίλλης
 αὐτῶν, δι’ αὐτῶν δὲ καὶ τῆς τοῦ λαοῦ προθυμίας συνενδοκού-
 20 σης αὐτοῖς, ἤγαγον καὶ εἰρήκισαν “προθυμείσθε, ὧ ἄνδρες
 ἀνθύμιλλοι, ἵνα τοῖς πολεμοῖς, θεοῦ συνεργοῦντος, προσβάλω- B
 μεν.” πρὸς οὓς γενναιοφρόνως ἐξεῖπον “ναί. καὶ διὰ τοῦτο
 ὄρκω μεγάλῃ τῆς βυσιλικῆς κεφαλῆς περιδεσμοῦμεν ἡμᾶς, ὅπως
 συμπλακῶμεν αὐτοῖς. ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἐρηρῆσμεθα, τῶν ἐχθ-

13. ἑταίροις L.

15. παρεμβάλομεν L.

Bathyrhyacem. Et si quidem partem aliquam exercitus quae facile su-
 perari possit miserit in Armeniacorum aut in Charsiani thema, signifi-
 cate id nobis: si autem discesserit a Bathyrhyace, revertentes venite
 ad nos.” Vesperi igitur profectus Chrysochir castra posuit in inferiore
 loco, praetores autem nostri in iugum montis adscenderunt manseruntque
 in quodam loco Zogoloenon dicto: est enim propter rupes adscensu dif-
 ficilis habetque densam silvam. Ceterum praetoribus ibi quiescentibus
 contentio quaedam exorta est de fortitudine, ducibus inter se rixantibus
 utri potiores essent, utrum ii qui sunt ab Armeniacorum, an ii qui sunt
 a Charsiani themate. Cumque Charsianitae contenderent primas fortitu-
 dinis sibi potius deferendas esse quam alteris, Armeniaci dixerunt ad
 eos “quid amplius contendere de fortitudine verbis cupimus? reipsa ho-
 stes aggrediamur utrique: atque tunc apparebit qualis quisque nostrum
 sit et quis altero fortior.” Praetores quoque cum audivissent de certa-
 mine istorum et ex iisdem intellexissent militum alacritatem, quae ipsis
 placebat, duxerunt eisque dixerunt “vultisne, o acmuli, ut hostes deo
 cooperante aggrediamur?” Quibus alacri animo responderunt “ita: et
 propterea iureiurando maximo per imperatoris caput nos obstringimus ut
 configamus cum illis. Locus enim in quo siti sumus est munitissimus,

ρωτάτων· ἐξ οὗ εἰ πέρ τι κατ' αὐτῶν γενναῖον καταπραξαίμεθα, τοῦτο ἡμῖν ἐστὶν εἰς τρύπαιον· εἰ δὲ μή, κατ' οὐδέν παρ' αὐτῶν πημανθίμεν.” τότε δὴ τότε οἱ δύο στρατηγέται διεΐλον ἄνδρας μέχρι ἑκτῆς ἑκατοντάδος, τοὺς δὲ λοιποὺς παρῆκαν ἐν ταῖς σκηναῖς τῶν ἀρχηγῶν αὐτῶν σὺν φλαμούλλοις, καὶ τούτοις 5 διησφαλίσαντο ἐπειπόντες “ ἡμεῖς μὲν τῷ φωσάτῳ παρεμπελά-

C σομεν ἐπιτρέχοντες, καὶ ὅταν τὴν ἄφιξιν πρὸς ἡμᾶς ἀπευθύνωσι, παρεμβалоῦμεν αὐτοῖς· καὶ εἰ μὲν ὀρηήσουσι κατέναντι ἡμῶν, ἐξέλθετε ἄντικρυς καὶ μεγάλως κεκράξατε, πλείστου λαοῦ βοήην ἐνσημαίνοντες, ὅπως ἐκ ταύτης εἰκάσειεν τὸν τῶν σχολῶν ἐξηγοῦ- 10 μενον μετὰ τῶν θεμάτων ἐφρονηθέναι.” τῇ οὖν ὑφηγήσει ταύτη κεκινηκότων τῶν στρατηγῶν καὶ παρεμπεπτωκότων ἐκ τοῦ σύνεγγυς τοῖς ἐχθροῖς πρὸ τοῦ τὴν ἡμέραν τρανωῶς ἐπιλάμψαι τοῖς τῶν τυμπάνων κρούμασιν ἐπεκίνησαν. ἀλλ' οἱ μὲν αὐτῶν μετὰ τοῦ Χρυσόχειρος . . . , οἱ δὲ τὰ φορτία τοῖς ὑποζυγίοις ἐκούφιζον. 15 τούτων οὕτως μεριζομένων οἱ στρατηγέται σὺν τοῖς ὑπ' αὐτὸν

D ἀρχουσιν ἐπέθεντο κατ' αὐτῶν, καὶ φωνῇ βριαρῆ “ σταυρὸς νενίκηκεν” οἷον πολεμικῶς ἐτυμπάνισαν. οὗτοι δὲ τῇ ἀθρόμῃ προσβολῇ καταπτίξαντες ἀμεταστρεπτεῖ τῆς φυγῆς εἶχοντο, μηδὲ ὄραν καὶ πολυπραγμονεῖν ἀνεχόμενοι τίνες διώκται τούτων ὑπάρ- 20 χοιεν, ἀπὸ τοῦ Βαθυρύακος διωκόμενοι ἐπὶ μίλλοις λ' ἕως τοῦ κατονομασμένου Κωνσταντίνου βουνοῦ, χαλεπῶς συγκοπτόμενοι.

Καὶ ὁ Χρυσόχειρ ὀλίγους τινὰς μεθ' ἑαυτοῦ προσλαβόμε-

7. ἡμᾶς L. 8. ἡμῶν L. 9. fort. γὰ κράξατε. 10. τὸν] τὸ L.

ex quo si strenue rem gesserimus adversus eos, eo ipso victoriam consequemur: sin minus, nulla ab ipsis clade afficiemur.” Tunc igitur tunc duo praetores separarunt viros ad sexcentos, ceteros reliquerunt in tentorii ducum ipsorum cum vexillis, atque his praeceperunt dicentes “ nos quidem castris hostium propinquabimus, atque si obviam nobis venerint, aggrediemur eos: si vero impetum in nos fecerint, exite ex castris, et vehementer clamate, maximae multitudinis clamorem exprimentes, ut inde suspicentur domesticum scholarum cum thematibus adesse.” Secundum hoc igitur praeceptum cum praetores exivissent cum suis atque propius ad hostem accessissent antequam dies plane illuseret, isti tympanorum sonitu cientur. Sed partim cum Chrysochire erat, partim onera iumentis tollebant. Quibus ita divisus, praetor cum suis ductoribus eos aggrediuntur, ac voce magna *crux vicit*, quasi bellicum intonarunt. At isti subito in cursu territi, terga dantes fugam arripiunt, nec videre nec explorare sustinentes quinam ipsos persequantur, cum a Bathyrhyace fugerent ad triginta milliaria usque ad Constantini collem, multis interea caesis.

Etiam Chrysochir cum paucis quibusdam quos sibi adiuverat fugas

νος φυγυδείαν ἠσπύσατο. ἐπιφθάνει τοίνυν αὐτὸν ὁ Πουλλάδης, ᾧ τοῦτο παρῆν ὄνομα περιβόητον, πῖλον ἐνδεδυμένος· προεκεκράτητο δὲ κατὰ Τεφρικὴν καὶ κατὰ χαριεντισμὸν τῷ Χρυσόχειρι προσφικέωτο. ὡς οὖν ἐωράκει τοῦτον, ἐλέγγω καὶ ἐκεκράγει 5 διαπρυσίως “ὦδε οἱ στρατηγέται, ὦδε ὁ τῶν σχολῶν ἐξηγούμενος ἴτω.” ἄπεισιν ὁ Χρυσόχειρ, καὶ πρὸς τὸν Πουλλάδην ἐρώ- K νησεν “ἄθλιε ὦ Πουλλάδη, τί σοι φαῦλον ἐνεδειξάμην; μῦλλον μέντοιγε πλείστα σοι χρηστὰ ἐργασάμην. ἄπελθε, καὶ μῆ μοι πρόσκομμα εἴης.” ὁ δὲ ἀντέφη αὐτῷ “ἐγὼ γινώσκω, Χρυσόχειρ, ὅτι πλείστα καλὰ μοι πεποίηκας, καὶ εὐέλπιστῷ τῷ σω- 10 τῆρί μου θεῷ κατ’ αὐτήν γε τὴν ἡμέραν ἀποδοῦναί σοι τὰ χαριστήρια.” ἰππύζων δὲ ὁ Χρυσόχειρ εὕρισκε τάφρον πρὸς τοῖς ἐνωπλοῖς αὐτοῦ, ἦν ὁ ἵππος αὐτοῦ ὑπερπηδᾶν τοῦτου V. 60 διώκλαζεν. ὅθεν ὁ μὲν Χρυσόχειρ τοῦ λοιποῦ ὄραν τὸν Πουλλάδην οὐδ’ ὄλιως ἐφρόντιζεν, ἐώρα δὲ μῦλλον κατέναντι αὐτοῦ, ἵνα μὴ τῷ τῆς τάφρου περιπέσειεν πτώμυτι· καὶ λαθραίως αὐ- τὸν ὁ Πουλλάδης κατὰ τὴν μυσχάλην τιτρώσκει κοντῷ· οὐ τῆ πληγῇ ταραχθέντος ὁ ἵππος παρέσφηλέ τε καὶ αὐτὸν ἀπεκρῆμνισεν. καταβὰς οὖν ὁ τῶν πρὸς θεραπεύειν αὐτοῦ οἰκειότατος, ᾧ 20 Διακονίτζης τὸ φημιζόμενον, (ὃν Λέων ὁ αἰοιδιμος βασιλεὺς ἀλλοιωθέντα τὴν πρὸς τὸ κριῖτον ἀλλοίωσιν ἐκ τῆς μυσαρῆς θρησκείας τῶν Πανλιανιστῶν, προεχειρίσματο μηνσουράτωρα, ὑπερφωγῆ Ῥωμαίων οὕτω προσαγορεύεται) καὶ τοῦτου τὴν κεφαλὴν βυστάζας ἠξίωσε κομιδῆς ταύτην ἐνθεις τοῖς αὐτοῦ γόνασιν· ὃν B

1. πουλλάδης ᾧ τούτῳ L.

6. εἴτω L.

19. φ] ὁ L.

22. μηνσουράτωρα L.

intentus erat. Hunc assequitur Pullades quidam, ut vocabatur celebri nomine, pileo indatus: captivus autem fuerat in Tephrica, cumque lepidus et festivus esset, in familiaritatem Chrysochiris venerat. Ut igitur hunc vidit, agnovit clamavitque magna voce “huc praetores, huc domesticus scholarum veniat.” Respondit Chrysochir atque ad Pulladem dicit “quid, miser Pullades, mali tibi feci? potius quidem plurima beneficia in te contuli. Abi, ne mihi sis offendiculo.” At is respondit “equidem scio, Chrysochir, quod plurimis beneficiis me affecisti: et confido salvatori meo deo, hac die me tibi gratiam relaturum.” Porro Chrysochir equitans invenit fossam sibi obiectam, quam equus eius transilire reformidavit et titubavit. Unde Chrysochir iam ad Pulladem respicere plane non cogitavit, sed magis ante se videbat, ne in fossam incideret: atque Pullades eum clam sub axilla vulnerat conto: qui cum perturbaretur hoc ictu, equus eius commotior factus eum deiecit. Desiliens igitur equo ex ministris eius coniunctissimus Diaconitzes nomine, (quem Leo laudatissimus imperator conversum a cultu abominali Paulinistarum ad meliorem, constituit mensuratorem, ut Romanorum sermone vocatur) eiusque caput tenens fovebat et curabat genibus suis impositum. Supervenientes autem

εύρηκότες οἱ στρατηλάται κατέσχον καὶ διατεμόντες αὐτὴν σπουδαίως τῷ Θεοστέπτῳ ἄνακτι Βασιλείῳ ὡς δῶρον ἀνέπεμψαν.

Περὶ δὲ τὰς κοινωφελεῖς πράξεις τοιοῦτος ὑπῆρχε μερμηνηματικώτατος ὁ βασιλεὺς, μετὰ γε πλείστων τῶν παρ' αὐτοῦ διαπεπραγμένων, ὥστε κατὰ τὸν ἐγκρατείας καιρὸν ἐπὶ ἐβδομασίῳ 5 αὐτῆς, μετὰ τὴν συγκλητικὴν τῶν βασιλείων ἀπαναχώρησιν, εἰσεσθαι τῷ σεκρέτῳ, ἔνθα αἱ εἰσπράξεις τῶν δημοσίων πεφορολόγηται, κἀκεῖσε τὰς συμπιτούσας ἀμφισβητήσεις πραγματικῶς διαλύεσθαι.

Ἐν δὲ ταῖς κατὰ κυνηγεσίαν καὶ σφαιρισμὸν ἀχθοφορίαν τε 10 C καὶ πρὸς ἕλματα γενναϊότησι πάνυ περιδξίσιος ἦν ὁ ἄναξ Βασιλεῖος, ὥστε κατὰ κυνηγεσίαν μὲν καθυπερτερεῖν τῶν Κενταύρων, κατὰ δὲ σφαιρισμὸν Ἀλκινόου τοῦ βασιλέως ὑπερβάλλειν τοὺς σφαιριστάς, κατὰ πάλιν Ἀρισταίου καὶ Αἰακοῦ ἀκκιμώτερος καὶ αὐτοῦ Ἡρακλέους ἐφάμιλλος, ὑπεραναβεβηκέναι δὲ τοῖς πηδῆ- 15 μασιν Ἀχιλλέως, κατὰ τε τὸ φέρειν ἄχθη ῥαδίως χερσὶ πολλῶ διενηνοχέναι τοῦ Ἑκτορος, ὡς καὶ ἐπ' αὐτῷ, καὶ δίχα τοῦ ἀγκυλομήτου Διὸς ἐν τῇ ἄρσει τὸ ἄχθος κουφίζοντος, τὸ ποιητικὸν ἔπος προσαρμοσθήσεται,

τὸ δ' οὐ κε δὴ ἄνερε δῆμον ἀρίστῳ

20

ῥηϊδίως ἐπ' ἄμαξαν ἀπ' οὐδέος ἠχλίσσειαν,

οἴοι νῦν βροτοὶ εἰσ'· ὁ δὲ μιν ῥέα πάλλε καὶ οἶος·

D ἐν δὲ τῷ δισκεύειν Ἀλκμήδου καὶ Ὀδυσσεὺς ὑπέρτερος, Ἐρεχθίδος δὲ καὶ Κέλμητος καθ' ἵππασίαν τεχνημονέστερος, Εὐρυμέδοντός τε

3. κοινοφελεῖς L.

4. παρ' αὐτῶν L.

15. ἠρακλέως L.

16. τὸ om. L.

ibid. πολλῶν L.

21. 22. ὀχλήσειαν οὐ νῦν

βροτοὶ εἰσ'· ὁ δὲ μὴν ῥέα πάλλε L.

praetores occupant, caputque amputant, quod imperatori a deo coronato tamquam donum miserunt.

Erat autem in publicis commodis et reip. negotiis curandis imperator diligentissimus, cum plurimas res gereret, ita ut tempore ieiunii in eius hebdomadibus post discessum senatorum ex regia, intraret in secretum, ubi vectigalia et reditus publici colliguntur; quaeque ibi intervenirent controversiae, eas diiudicaret.

In venatione porro et pila et onerum gestatione et saltibus omnino excellabat Basilius imperator, ita ut in venatione superaret Centauros, in pila Alcinoi regis iuvenes pila ludentes vinceret, in lucta Aristaeo et Aeaco valentior ipsique Herculi par esset, praeverteret saltibus Achillem, atque in tollendis facile manu oneribus multum praestaret Hectori, ita ut et in ipsum, etiam sine ope cati Iovis attollentem onus, quadraret poetae carmen, *Vix illud vini praestantes robore cunctis De terra in currum possent subvolvere, quales Nunc homines vivunt, tulit ipse quod solus*; in disco autem iaciendo Halimede et Ulyssae superior, et Calmete equitandi peritior, Eurymedonte atque Alceone

καὶ Ἀλκμονος κατὰ πυγμαχίαν στερρότερος, περὶ τε δρόμον Ἀριστομέδοντος Δικταίου τε καὶ Πριάσου ἀκύτερος, καὶ ἐν τῷ τοξάζεσθαι Ὑμεναίου καὶ Ἀστερίου πολλῶ ἐυστοχώτερος. ἔξ ὧν ὀλίγιστα διαγράφουμαι.

- 5 Τῷ βασιλεῖ ποτὲ περὶ Θήραν ἐνδιατρίβοντι ἔξ ὕλης τις παμμεγέθης ἔλαφος εἰς μέσον πεφοίτηκεν, οὗ τῶν ὀπισθίων ποδῶν ἐπαφείς κορύνην ὁ βασιλεὺς καὶ κατευτυχήσας τούτους διέθλασεν. τὸ αὐτὸ δὴ τοῦτο καὶ ἐπὶ λύκῳ κατεπεπράχει. σφαι- E
ριζόντων δὲ κατὰ τὸ πρὸς τὰ βασιλεία μέσῳλον ἢ κατὰ χῶρον
10 ἴππων ἀμιλλητήριον, οὐδέποτε τῆς σφαίρας ὑποτιτεύει, καὶ
τοὶ πολλῶν διαμιλλωμένων καὶ ζεμβαιονόντων τῇ παιδιᾷ· καὶ
τοσοῦτον ἐπιτυχῶς καὶ γενναίως τὰ τῆς σφαίρας αὐτῷ
ὥστε πολλάκις τυπήσαντι ταύτην ἀπ' ἄκρας αὐλῶνος διαβιβα-
σθῆναι ἔξω κατὰ πολὺ γε τοῦ τέρματος, ὡς μὴ ταίτην ὀρᾶσθαι V. 61
15 τὸ σύνολον. ζεμεγαληγορεῖτο δὲ καὶ τῷ ἄρχηγῷ Βουλγύρων πα-
λαιστρικός, ὅς κατὰ παλαιστραν ἐκέκτητο τὸ ἀήτητον· τοῦτον
πρὸς τὴν βυσιλίδα θαρρούντως ἐκπέπομφε πειρασθῆναι δυνα-
στεύοντος. ἐπὶ τούτῳ δυσφόρως εἶχεν ὁ βασιλεὺς, ἀλλὰ τὴν
δυσφορίαν εἰς τὸ εὐφορον μετερεύμισεν, ἑαυτὸν καθείς τῇ πα-
20 λαιστρα, πλὴν μετὰ προσηκούσης τῆς ἐπικρύψειως· μετασχημα-
τισθεὶς γὰρ τῶν βυσιλικῶν ἐσθήτων τῷ πυλαίοντι πρόσεισι. καὶ
ὁ μὲν Σκύθης τὸν Μακεδόνα μετεωρίσαι μὴ ἐνδεδωκότα τῇ ἄρσει
διήμερτιν· ὁ δὲ τοῦτον χερσὶ γενναίως ἐτοίμως διάρως σφοδρῶς
τε περιδινήσας ζπαγκυλίζεται, καὶ κατὰ γῆν πτώμα ῥίπτει παμ-

9. ἢ καταζῶρον L.

17. ἐκπέπομφαι L.

pugilatu firmior, in cursu Aristomedonte Dictaeoque ac Priasso velocior, in sagittando Hymenaeo et Asterio longe dexterior. Ex quibus paucis-
sima adscribam.

Cum imperator aliquando in venatu esset, e silva cervus ingens in medium venit, cuius posteriores pedes coniecta clava confregit. Idem illud et lupo fecit. Pila autem cum luderent in atrio ad regiam aut in Circo, nunquam aberravit a pila tangenda, quamvis multis certantibus et intervenientibus ludo: tamque dextre et valide id faciebat, ut saepe percussa pila a supremo spatio longe ferretur ultra terminum, ut nec conspiceretur omnino. Porro luctator erat apud Bulgarorum ducem in magna existimatione famaue celebris, tanquam invictus in luctando. Hunc ille non dubitavit in imperatoriam urbem mittere, ut periculum faceret an potlorem posset invenire. Eam rem moleste forebat imperator, sed molestiam illam removit, ipse demittens se ad luctandum, verum tamen cum decente occultatione: mutato enim imperatorio ornatu in arenam descendit adversus luctatorem. Ac Scythia quidem Macedonem sublimem tollere minime cedentem haud valuit: verum iste illum manibus robustis facillime tollens valide circumactum in terram deiecit, prostra-

B μέγεθες, ὥστε πλείστοις μὲν ὕδασι, δαψιλῆσι δὲ οἴνοις, πρὸς δὲ ταῖς ἐκ ῥόδων σταγόσιν ἐγκατομβρούμενον μύλις ποῦ τῆς νεκρώσεως ἀπηλλάχθαι, ὧτων τε καὶ ῥινῶν ἐκβλύσαντος αἵματος· ὡς ἐνθένδε κατὰ πολὺ θυνμάσαι τοὺς παρόντας τὸ γεγονός, ὃ καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἐκτεθρύλληται. 5

Ἐν οἰκτιρμοῖς δὲ πενήτων πλούσιος ἦν ἐπιχορηγῶν πλουσίως τὸν ἔλεον, νοσοκομείων γηροκομείων τε καὶ πτωχοτροφείων πολυειδῶν ἐγκαινίσμασιν. οὐ μὴν δὲ τούτοις μόνοις ἐνέμενεν, ἀλλὰ καὶ θεῖους ναοὺς σαθρωθέντας τῇ παλαιότητι πρὸς νεότητος μετηλλοιῶκει στερερότητα, ἐπιθεῖς κοσμιότητα. ὥστε οὐ μόνον τῶν κατὰ σῶμα τῆς ἐπιμελείας διὰ φροντίδος ἔχειν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ τῶν κατὰ ψυχὴν ἐπισπεύδειν. καὶ γὰρ οὐχ ἡγεῖτο συμ-
C φέρον, κατὰ τὴν ἀγορὴν ἢ φόρος προσαγορεύεται Κωνσταντίνου, περιμόντος λαοῦ, σύρμασιν ἕλης τοῦτον ὄλως ἐπίσχεσθαι καὶ τῶν περὶ θεοῦ ἐκλειψῆσθαι· δι' ὃ καὶ ναὸν ἐν ταύτῃ προσπήγνυσιν, 15
ἐφ' ᾧπερ ἡ θεομήτωρ δημοσίᾳ τετίμηται, μετρίῳ μεγέθει καὶ ἀμέτρῳ κάλλει διηγουσμένον.

Τοιοῦτος ὁ μεγαλοεργὸς ἄναξ Βασιλεῖος, καὶ τοσαῦτα τὰ ἐκείνου μεγαλοεργήματα. ἀλλὰ προκατυσχεθεῖς τηκεῖν τῇ ἐκ διαβολῆς γαστρός, κατ' ἄγραν ἐκ τινος περιπτώσεως, ἔπειτα 20
πυρετοῦ καυσώδους ἀναφλεγέντος αὐτῷ ἀνικμῶντος ζωτικῆν πᾶσαν ὑγρότητα τῶν πρὸς φύσιν ἐνόητων, διαπεφώνηκεν, συμβασιλεύσας μὲν τῷ Μιχαὴλ ἔτος ἕν, αὐτοκράτωρ δὲ βιοῦς εἴθ' ἔτισιν.

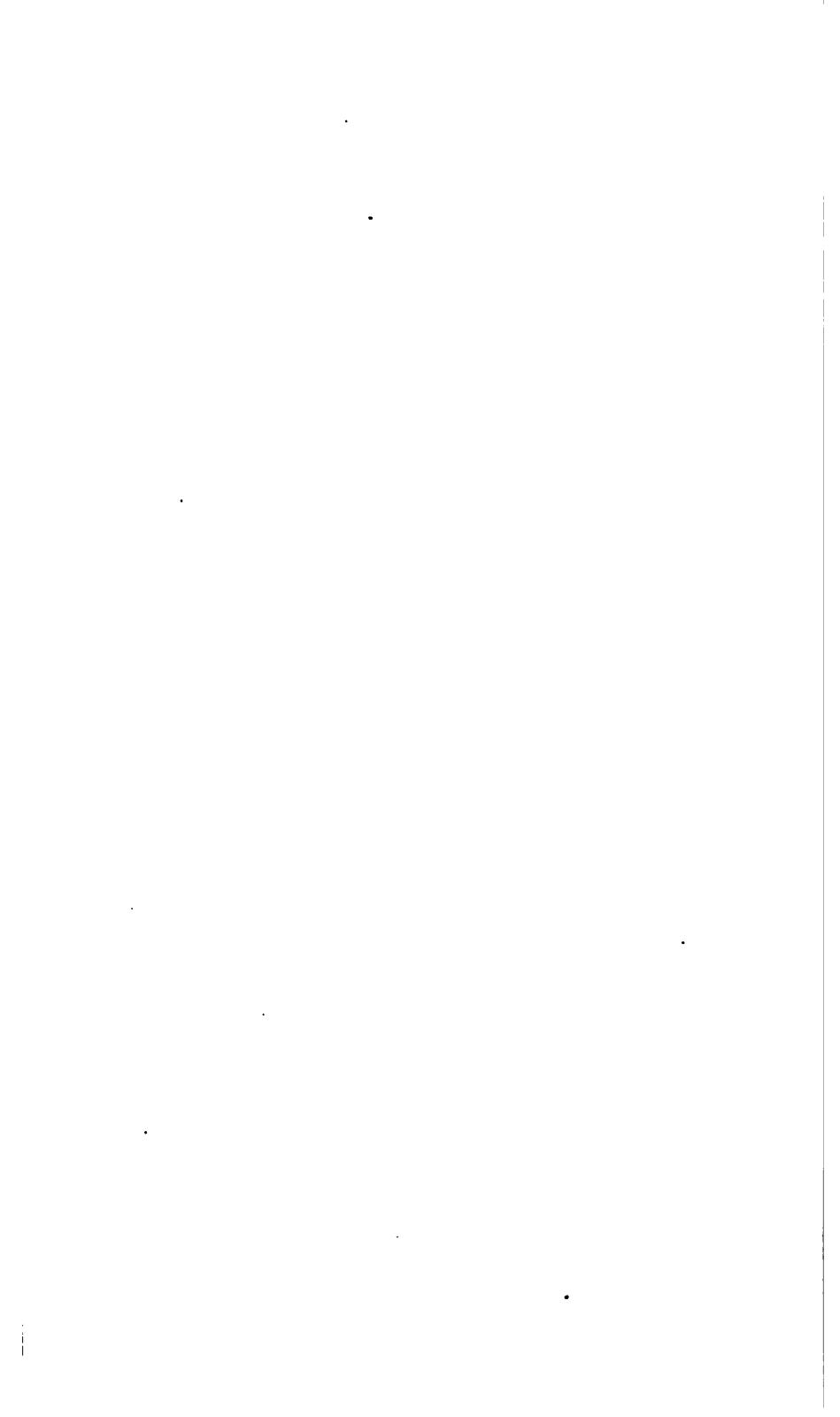
14. περιμόντος λαοῦ συρμασιν L. 15. ἐκλειψῆσθαι L. 19. τῇ ἐκδιαβολῆ L.

tum casu maximo, ita ut multa aqua ac vino guttisque rosaceis rigatus vix a deliquio animae liberaretur, ex auribus manibusque manante sanguine; ut id factum magnopere admirarentur praesentes, quod adhuc etiam fama celebratur.

Sed et misericordia erga pauperes dives ditia praestabat beneficia, dum aedificia varia pro invalidis senibus atque egenis curandis fovendis atque aliendis instaurat. Nec hic substituit, sed sacras etiam aedes vetustate labefactatas renovavit, additis ornamentis; ita ut non solum corporis haberet curam, verum etiam animae. Non etiam ducebat conveniens, forum quod Constantini dicitur, versante ibi populo quiescunt materiae totum teneri et a sacris rebus esse abalienatum: quare templum ibi exstruit honori deiparae dedicatum, magnitudine modica, sed pulchritudine mirum in modum fulgens.

Talis erat ille magnificus imperator Basilius, tantaque eius magnifica opera. Verum enim vero cum invasisset eum tabificus morbus ex profluvio ventris subsecuto casum quandam in venatione, deinde febris ardens exorta esset consumens omnem vitalem ac naturalem humorem, mortuus est, cum imperasset cum Michaele simul unum annum, solus autem imperator vixisset novendecim annos.

[STEPH. BERGLERI]
AD
IOSEPHI GENESII
DE REBUS
CONSTANTINOPOLITANIS
LIBROS QUATUOR
NOTAE.



Pag. 3. 1. 2. *ed. Bonn.* Eiusdem Const. Porph. iussu scripta est V. 65 Chronographia post Theophanem. Sed hic noster aliquanto prius scripsisse videtur.

Ibid. 11. ἐμαντὸ] Ita scriptum. In margine Bosiani apogr. coniectura, ἐμαντῶ.

Pag. 4, 9. De hoc bello noster infra f. 6. [p. 12, 1.]

Ibid. 11. Cedrenus etiam p. 483. D. edit. Paris. et Zonaras p. 127. C. edit. Paris. culpa Leonis victos fuisse Romanos tradunt.

Ibid. 15. De hac discrepantia huius historiae et Chron. post Theoph. sive Continuatores p. 10. C. edit. Paris.

Ibid. 22. καθυπερέτησιν] ἑλίην.

Pag. 5, 6. Mera simulatio fuit. Zonaras p. 128. A. edit. Paris.

Ibid. 13. Cedrenus p. 484. C. D. edit. Paris. Continuator, p. 11. edit. Paris.

Ibid. 16. Potius τε pro γε.

Ibid. 17. Apparet primum thema fuisse τὸ ἀνατολικὸν *Oriente*. Nam p. 6. [4, 10.] dicebatur orientalibus praefectus.

Pag. 6, 2. Prae se fert et τοῦ μετ' οὐ πολὺ, ut quidem Bosius descripsit, quamvis non satis apparente τοῦ, nec adeo locum habens hic; et οὐ μετ' οὐ πολὺ, ut alius in margine Bosiani. nec hoc rectum. Ex priori legi posset *Βασιλεια αὐτοῦ μετ' οὐ πολὺ*. Nos posterius retinemus levissima facta mutatione.

Ibid. 8. αὐτοῦ] Mallet αὐτόν, et praemisso commate.

Ibid. 9. μετὰ καὶ] Loco καὶ magis quadraret articulus τῶν.

Ea fuere ἀλουργίς, κοκκοβαφή πέδιλα et διάδημα. Cedren. p. 485. A. edit. Paris. de eadem re.

Ibid. 12. Soloecismus, nisi pro εαυτοῦ legas αὐτοῦ.

In Graeco deest λέγεται, quod habetur in Continuat. p. 12. B. ubi de eadem re.

Ibid. 14. Cedrenus ceterique.

Ibid. 17. Cedrenus p. 485. B. edit. Paris.

Ibid. 21. Continuat. p. 12. C. edit. Paris.

Ibid. 22. Deest substantivum [μαρμάρω. Habet codex]. Apud Symeonem Logothetam, qui solet nostrum quandoque describere, est μαρμάρω p. 402. edit. Paris. ἐν τῷ κατ' ἐπιφάνειαν κυλικῷ καὶ πορφύρῳ μαρμάρω.

Pag. 7, 2. Vestis haec αἰτὸς *aquila* vocabatur. Graecum αἰτίζουσαν obscure dicitur et vix potest exprimi, nisi dicas *aquilissantem*: subsidio hic venit Continuat. p. 12. C. edit. Paris. ubi de eadem re αἰτὸν τοῦτο καλοῦσι. Symeon Log. pro αἰτίζουσαν habet ἐκλάμπουσαν p. 402. B. edit. Paris. ἐκδιδύσκειται τὴν ἐσθῆτα ἣν ἐπεβέβλητο ροδοσιδέσι χροαίς ἐκλάμπουσαν. nempe sine ἐν δύσιν etiam, quod in Nostro est, nec satis apparet quorsum.

Ibid. 9. Cedren. p. 285. edit. Paris. Zonaras 118. edit. Paris.

Ibid. 12. F. excidit εἰς. Sym. Log. p. 402. C. edit. Paris. de eadem re: νεωτερισμὸν τινα παρ' αὐτοῦ (male ibi παραυτά; hoc alias dicatur) Ἰεσθθαι αὐτῶ.

Ibid. 15. τῶ] F. excidit ἐν.

Ibid. 16. Continuat. p. 13. et Cedren. p. 485. C. D. edit. Paris.

δεικνυνται] Ἰσ. δύνονται. *Reinesius*. Non inepte quidem, sed praeter necessitatem.

Ibid. 19. Ἰσ. συμπερασάμενον. *Reinesius*. Posset tolerari, si sensisset *Reinesius* συμπερασόμενον; sed proprius abest συμφρασόμενον ut una ibi versaretur.

Ibid. 21. In Cont. p. 13. D. edit. Paris. Eustratius filius Michaelis dicitur castratus fuisse. Alius autem Nicetas, postea Ignatius in monachatu vocatus, forte quia prae fuisset olim Icanatis. Cedren. p. 485. D. edit. Paris. autem et Zonaras p. 128. B. edit. Paris. Theophylactum vocant illum qui fuit castratus.

Pag. 8, 1. 2. Continuat. init. p. 5. Zonaras p. 128. C. edit. Paris.

Ibid. 3. Ita Ms. Cum Bosius perperam descripsisset διανέκλυπτεν, *Reinesius* annotat γρ. διανέκλυπτεν, *promicuiere*, in lucem, in apertum emersere. Melius fortassis ἐξανέκλυπτεν. Haec ille. Sed ita quidlibet ex quolibet facias. inhaerendum vestigiis litterarum, et, si quid mutandum, leg. δὴ ἀνέκλυπτεν i. e. ἤδη ἀνέκλυπτεν, iam emergabant.

Ibid. 5. Participium, ut σπουδαρχειῶν.

Ibid. 8. Φιλομύλλον, *Reinesius*. Sed ceteri auctores, qui huius historiae meminere, ut in Ms. ut Continuat. p. 5. B. etc. edit. Paris. quamvis apud Zon. legatur φιλομύλλον, sed vitiose, legerat Zonaram *Reinesius*.

Ibid. 9. Ita loquitur, quasi nunc primum faciens mentionem Leonis. Itaque addidi *istum* et *iam tum*.

Ibid. 11. Scriptum εὐάμιλον, quod nihil est. illud [εὐόμιλον] est e *Reinesii* coniectura, sine dubio verum. Nam ita de Leone et Continuat. p. 5. A. edit. Paris. de eodem ἀστειὸν ἐν ταῖς ὀμίλαις δοκοῦντα.

Ibid. 12. Continuat. init.

Ibid. 14. Scil. τραυλὸς ἦν. *Reinesius*.

Ibid. 17. αὐτοῦ] Ita scriptum, non αὐτόν.

- Pag. 8, 18. Zon. p. 128. D. edit. Paris.
 Ibid. 20. Cont. p. 5. C. edit. Paris.
 Ibid. 21. Mallem ὑπασχάλοντος.
 Ibid. 21. 22. *Consuetis tantum pro se precibus impetratis.*
 Continuat. p. 5. B. edit. Paris. καὶ πρὸς Θεὸν εὐχὰς ἐκτετηρόους.
 Petierat ut monachi precibus liceat ei consequi imperium. sed is
 tantum consuetas promisit.
 Pag. 9, 1. Zon. in Leone. *Reinesius.*
 Ibid. 5. Ita scriptum, cum oportuisset μὴ καλῶς aut
 potius οὐ καλῶς.
 Ibid. 7. Zon. p. 128. C. D. edit. Paris. V. 66
 Ibid. 13. Cont. p. 5. in f. edit. Paris.
 Ibid. 14. Cont. p. 6. A. B. edit. Paris.
 Pag. 10, 1. Cont. p. 6. D. edit. Paris. dicitur fuisse χρυσοῦν
 σταυροῖδιον.
 Ibid. 3. Ms. τῆ ἄ. Haec Prote insula est Proconnesus.
 Ibid. 5. Cont. p. 7. A. edit. Paris.
 Ibid. 6. Potest etiam σὺν εὐδοκίῃσει.
 Ibid. 8. Cont. p. 7. A. edit. Paris. τῷ τοῦ Θεοῦ προσφρεύ-
 γουσι Θείῳ καὶ μεγάλῳ ναῶ.
 Ibid. 10. Cont. p. 6. C. edit. Paris.
 Ibid. 12. Videtur excidisse καὶ ante ὁ μέν.
 τῆς] Ita scriptum. requiritur τῆν, ut in Cont.
 φοιβεράτων. ad quod Reinesius: φοιδεράτων, foederatorum.
 Error ex pronuntiatione fere simili τοῦ β et δ ortus.
 Ibid. 16. Cont. p. 7. C. edit. Paris.
 Ibid. 18. Zon. in Leone Arm. *Reinesius.*
 Ibid. 19. Οὗτος δὲ — διενήργ.] Haec aliter atque aliter
 Cont. p. 14. B. C. Zonaras p. 130. edit. Paris. seq. Cedrenus
 p. 485. D. edit. Paris.
 Ibid. 21. Ita scriptum, non ὄς, nec ὁ.
 Cedrenus l. c. rationem nominis exponit, quae inepta videtur.
 Pag. 11, 3. κοινολογῆται — διηκούετο.] Cedrenus l. c. ea-
 dem fere verba.
 Ibid. 4. Spathariorum candidatus. ad hunc Theodotum
 sunt epistolae aliquot Photii. *Reinesius.*
 Ibid. 6. Haec etiam aliter Cont. 14. D. Zon. p. 131. A. B.
 edit. Paris. Cedr. p. 486. B. edit. Paris.
 Ibid. 7. Mallem hoc καὶ [ante φράζειν] abesset. sic in-
 telligeretur ὡς φράζειν.
 Ibid. 8. Ita scr. mallem γνώρισμα.
 Ibid. 10. τε melius abesset.
 ἀφήχθαι] Ita scriptum, cum deberet ἀφίχθαι, καὶ ἀφικνεῖ-
 σθαι.
 Ibid. 11. Loquitur hic inepte.
 Ibid. 13. Potius ἀκριβώσεως.

Pag. 11, 14. Cedren. p. 486. edit. Paris. Zon. p. 131. B. edit. Paris.

Ibid. 15. Non apparet, quid hic γὰρ faciat.

Ita et ipse haec narrat, ut vix intelligi possit. Versione tamen iuvi sensum.

Ibid. 17. τὸν ἄνδρα] Nempe Leonem. Sym. Log. p. 403. A. edit. Paris. τὸν Λέοντα προσλαβόμενος ἄπεισιν ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Παύλου etc.

Ibid. 20. Male apud Logoth. θαρδεῖν.

Ibid. 21. ἐρεῖν] Male verbum fut. temp. li. l. positum.

Ibid. 23. μεταποιήσεως] Ita clare scriptum.

Pag. 12, 1. Cedrenus p. 486. C. D. edit. Paris. ubi apta est transitio. de hoc bello Noster fol. 1. [p. 4, 9.]

Ibid. 2. Zon. p. 126. edit. Paris. in fine. Contin. p. 8. D. edit. Paris.

Ibid. 6. Et a Patriarcha. vid. auctor. cit.

Ibid. 9. Nempe culpa Leonis ut fol. 6. [4, 11.] dixerat.

Ibid. 11. Ὅρδο ἐν λόγῳ κρείττονι καταλήψεως.

Ibid. 12. F. 8. in fine [8, 3.]

Ibid. 14. Ms. φοιβεράτους. monuit Reinesius. de φουδ. vid. f. 21. not. 7. [ad 10, 12?] Idem vitium et apud Cedren. p. 487. B. edit. Paris. de eadem re recte apud Zonar. p. 129. A. edit. Paris.

Ibid. 15. Vid. Cedren. p. 487. B. edit. Paris. et Contin. p. 15. C. edit. Paris.

Ibid. 16. Ita scriptum. Zon. de eodem κόμητα τῆς τῶν ἐξκουβίτων σχολῆς p. 129. initio, uti et Cedren. p. 487. B. edit. Paris.

Ibid. 18. αὐτοῖς] Ita clare. requiritur αὐτῶν.

Ibid. 19. Cum scriptum esset παρηκολούθη, Reinesius annotavit: γρ. παρηκολούθει. sed potuit etiam fuisse παρηκολούθησεν.

Ibid. 20. Ita scriptum. Legendum πρὸς αὐτούς τοὺς Βουλγάρους aut πρὸς ἄρχοντα τῶν Βουλγάρων.

Ibid. 21. Imperator misit legatos. Cedren. p. 487. B. edit. Paris. Zonar. p. 129. A. edit. Paris. Contin. p. 15. D. edit. Paris.

Ibid. 22. Ita scr. sed potius Βουλγάρων legendum apparet ἐξ αὐτῶν.

μη] Zon. Reines.

Pag. 13, 3. Ita scriptum. συγκροτηθείσης usitatus.

Ibid. 5. Cedren. p. 487. C. edit. Paris. Zonar. p. 129. B. edit. Paris.

Ibid. 8. Oratio imperfecta, nec satis exprimit quod debet. Zonaras p. 128. edit. Paris. et Cedren. p. 487. edit. Paris. ostendunt parum absuisse quin periret dux Bulgarorum.

Ibid. 9. Ita fere et Cont. p. 16. C. edit. Paris. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πῶσαν — καὶ τὰ τέκνα πέτραις καὶ τῇ γῆ προσκοτῶν.

Pag. 13, 11. Cum scriptum esset *καλίντητα*, Reinesius annotavit: *γρ. καλίντητα. τὸ κατὰ ποιήσιν* est, secundum poetam Homerum. — Loquitur auctor Homericæ ex *Odyss. α*, ubi *καλίντητα ἔργα γενέσθαι*. Cui commode respondet Virgilianum *Ausa lues* —.

Ibid. 12. Iisdem verbis Sym. Log. p. 402. C. edit. Paris.

Ibid. 13. Vid. Contin. p. 16. seq. Cedren. p. 487. edit. Paris. et seq. Zonar. p. 129. C. D. edit. Paris.

Ibid. 16. Quandoque *Συμβάτιος* scribitur huius nomen, ut in Contin. p. 17. A. edit. Paris. ratio est similitudo litterarum illarum in Mss.

Ibid. 17. Male apud Sym. Log. *ἐπεισδύνας*.

Ibid. 19. Male apud Sym. Log. *ἀποπέμπειν προσεποιεῖτο*, ex interpolatione, ut videtur.

Ibid. 19. 20. Videtur excidisse verbum *πράττειν*, aut simile. Potest tamen *ἀπεισκότα* referri ad τὸν *πέμψαντα*.

Ibid. 20. *Ταῖς παρὰ τῆς — πατριάρχου*] Contin. p. 17. B. edit. Paris.

Ibid. 23. Ita Ms. prae se fert. requiritur tamen *καταστρέψειν*. Sed et alibi aor. pro futuro ponit, ut et fut. pro alio.

Pag. 14, 1. Locus mendosus videtur; post *καὶ* aliquid videtur deesse. *Bosius*. Nihil deest. *καὶ ἐπιστ. προήγ.* est, *etiam epistola scripta praenuntiavit*, nim. minans eventurum quod dixerat, nisi imagines everteret. *Reinesius*.

Ibid. 3. Contin. p. 17. C. Sym. Log. p. 403. A. Cedren. p. 488. B. C. edit. Paris.

Ibid. 4. *τὰ ἐπιστ.* id est, scripta in Epistola. *Reinesius*. Nihil opus istis. Eadem iisdem verbis Sym. Log. p. 402. edit. Paris. [sed habet *τὰ ἀπεισταλμένα*.] Sic in epist. Socr. ab Allatio editis p. 20. *σὲ μὲν οὐ θαυμαστὸν ἐπιστέλλειν ὑπὲρ ὧν γράφεις*. *Bosius*.

Ibid. 6. Contin. p. 17. C. edit. Paris.

περὶ] Ita scriptum: leg. *παρά*. habet quidem *περὶ* et Sym. Log. sed ibi mox *καὶ* — *παρ' αὐτοῦ ἐνεργεῖσθαι παράδοξα*.

Ibid. 7. 8. Contin. p. 17. C. edit. Paris.

Ibid. 8. Cedren. p. 488. C. edit. Paris.

Ibid. 9. *Καὶ ὅπερ — προθυμήθ.*] Iisdem fere verbis Sym. Log. p. 403. A. B. C. edit. Paris.

Ibid. 11. Cont. p. 17. C. D. Cedren. p. 488. C. edit. Paris.

Ibid. 12. *veteratoris*] Graecum sonat *ficte, simulate*, quod hic non quadrat. Sed iste non semper potest dicere quod vult.

Ibid. 14. Cont. p. 17. D. edit. Paris. Cedren. l. c.

Ibid. 15. Sym. Log. p. 403. B. edit. Paris.

Ibid. 16. *πῶ*] Ita scriptum. leg. *τῶ*, et mox *τῶ* dele. Sym. Log. l. c. *εἰ μὴ Ἀέοντος τοῦ Ἰσαύρου στοιχειοῖτο τῶ δόγματι*. Contin. p. 17. D. edit. Paris. *Ἀέοντος ἐξ Ἰσαυρίας συστοιχεῖ πῶς*

τῷ δόγματι. Cedren. p. 488. D. edit. Paris. εἰ μὴ ἐκὼν γε αἰροῖτο τῷ τοῦ βασιλέως Λέοντος τοῦ ἐξ Ἰσαυρίας προστεθῆναι δόγματι.

Pag. 14, 16. Ἰσαυρίαν φασὶν ἀπὸ τῆς τοῦ Ἡσαῦ κατασχέσεως. Schol. Hoc Scholion nauci est. Ἰσαυρίαθεν ὠρημένος dicitur Leo Isauricus, primus imp. εἰκονομάχος. Chron. Syncelli de Leone Arm. ζηλοὶ καὶ ἐνταῦθα τὸν δυσσεβέστατον Κόνωνα. Hoc erat nomen Leonis Isaurici. Isauriam autem ab Esau dictam, pariter frivolum est. Reinesius. Non potest ex hoc schol. colligi, eius auctorem ignorasse de Leone Isaurico hic intelligendo.

Ibid. 18. Ita scr. alius dixisset τῇ βασιλείᾳ.

Ibid. 22. Ludit in vocibus. α μαυρός, niger, ut et ἀμαυρός. supra f. 28. [13, 22.] in Ταράσιος et Ταράξιος.

Pag. 15, 1. Contin. p. 18. A. Sym. Log. 403. edit. Paris.

Ibid. 3. Cedren. p. 488. seq. edit. Paris.

Ibid. 4. Sym. Log. Ἰγών. vid. Contin. p. 18. A. edit. Paris.

V. 67 Ibid. 8. Ita scriptum, non προετέχναστο, nec προτετέχναστο.

Ibid. 12. ὑποσημηνασθαι] Idque γραφῇ αὐτοχείρῳ. Contin. p. 18. B. vid. omnino Cedren. p. 489. B. edit. Paris.

Ibid. 15. Zonar. p. 130. edit. Paris. Reinesius. Contin. p. 18. C. edit. Paris.

Ibid. 16. Ita scr. pro ἐπαισθέσθαι aut ἐπαισθάνεσθαι.

δὲ] εἰς Προκόνησον, Cedren. p. 489. edit. Paris. qui ista omnia exscripsit. Reinesius.

ἀπαγ. δὲ — αὐχ. συγκύψας] Cont. p. 18. D. Zonar. p. 130. C. edit. Paris. Cedren. p. 489. edit. Paris.

Ibid. 17. Cum scriptum esset ἀγρόθεν, Reinesius annotavit Ἀγροθεν ita legitur. [?]

Cedren. κατ' ἀγρόν τινα, minus recte.

Ibid. 18. Huic Scriptori κηροὶ sunt cerci, faces. Sequitur enim λαμπάσι καὶ λιβανωτοῖς. Reinesius.

Pag. 16, 3. Ita scriptum, non ἡρέυνων nec ἡρευνῶντο.

χειρας μεταρσλους] Videtur deesse εἶχες aut simile.

Ibid. 5. 6. Iisdem fere verbis Cedren. p. 489. D. edit. Paris.

Ibid. 6. Cum esset scriptum μοῦ τοῦ ἀγροῦ, Reinesius annotavit: Forte legendum μονάστη τοῦ ἀγροῦ. Ἀγρός nomen μονῆς. Non erat dubitandum, nihil certius. Vid. citatos.

Ibid. 7. τὸ προφητευθέν] Quia confessorem dicebat eum qui nondum id erat.

Ibid. 8. Ita scriptum. requiritur ἀφορισθέντων, aut potius ἀφορισθεῖς ut apud Cedren. ubi eadem verba.

Ibid. 11. Cedren. p. 489. in fine edit. Paris. Transitiones et connexiones saepe negligit hic auctor.

Ibid. 15. Τολών — π. τ. ὠμότερον] Cedr. p. 490. A. edit. Paris.

Pag. 16, 20. Cedren. p. 490. B. edit. Paris.

Ibid. 21. ὦν] Debit dicere οἷς.

Pag. 17, 1. Ms. ἐγκρεμάνυσθαι. Unde Bosius peius adhuc ἐγκρεμάνεσθαι. Mallem autem ἐκκρεμάνυσθαι. Cedren. p. 490. B. edit. Paris. ἀνακρεμαννύειν ἐπέλευσσ.

Ibid. 3. ἐκορβαντία] Habet et Cedren p. 490. B. edit. Paris.

Ibid. 5. ἄνδρα παν.] Zon. p. 131. D. edit. Paris. ὃ (ita scriptum) τῶν τῷ βασιλικῷ κοιτῶνι κεκληρωμένων τηνικαῦτα ὦν χορολέκτης ἢ χοραρχῆς, ὃν πρωτοψάλτιν παρέλαβε καλῆν ἢ συνήθεια. Reinesius.

ἐπιστατεῖν] Ita scriptum in Infinitivo, non participio, ut requirit ἐτύγγανεν.

Cedren. τοῦ τάγματος ἐν τῷ παλατίῳ τῶν ψαλλόντων τὴν ἀρχὴν ἔχοντα.

Ibid. 7. Cedren. p. 490. C. edit. Paris.

Ibid. 8. Zonar. p. 131. D. edit. Paris. brevius citat.

Ibid. 12. Ita scriptum, non τῶν λεγομένων, et apud Cedren. τοῖς λεγομένοις.

Ibid. 15. Ita scriptum, non πλέονα nec πλείονα, quod πλείονα est apud Cedren.

Ibid. 17. Cedren. p. 490. D. edit. Paris.

Ibid. 18. Zonar. p. 132. A. edit. Paris. Cedren. p. 490. edit. Paris. in fin.

Ibid. 21. Male verbum fut. temporis. rectum esset εἰπεῖν, quod de eadem re est apud Contin. p. 19. B. edit. Paris.

Ibid. 22. ἀπώλεεν] Ita male posuit hoc verbum, pro ἀπώλεσεν, quod ἀπώλεσεν est apud Cedren. p. 490. et Continuato-rem Const. Porphyg. p. 19. B. edit. Paris.

Pag. 18, 1. Schol. ἐπαχθηνότατος. Cedr. ἐπαχθίστατος de eodem.

Ibid. 4. Ita Ms. Reinesius tamen annotavit γρ. ἀρπαγῆναι, praeter necessitatem.

Ibid. 5. Contin. p. 19. C. Zon. p. 132. A. B. edit. Paris. isti breviter. Sed Cedrenus iisdem fere verbis p. 491. A. edit. Paris.

Ibid. 11. 12. Cedren. p. 491. A. B. edit. Paris.

Ibid. 15. ἐταστῆς] Ita scriptum. Reinesius annotat: γρ. δικαστῆς. nec aliter legendum ex sequentibus patet.

Ibid. 19. Cont. κατὰ τὸ Λαυσιακὸν ἐγκαθήμενος p. 19. C. Cedr. p. 491. B. edit. Paris. addit τρικλίνῳ. ἐν τῷ Λαυσιακῷ καθήμενος τρικλίνῳ.

Ibid. 21. Zon. p. 132. B. edit. Paris. Cedren. p. 491. B. edit. Paris.

Pag. 19, 2. Cedren. p. 491. edit. Paris. ἐφιλοτιμῆτο δὲ καὶ περὶ τὴν ἑαυτοῦ φωνήν.

Pag. 19, 3. Cedren. l. c. ἄρδνθμος. Vid. Zonar. p. 134. C. edit. Paris.

Ibid. 4. ἐπιλευσομένοις] Male hic etiam verbum fut. temporis posuit auctor. Loquitur autem portentose hic auctor, nec minus incondite quam illum cantasse dicit.

Ibid. 6. Cedren. p. 491. C. edit. Paris. ubi idem versus citatur.

Ibid. 7. Ita et apud Zonar. p. 134. C. edit. Paris. sed leg. τῷ πάντ' ἀνακτος etc. si vera est versio: sprevere summi cuncta amore principis. Sunt autem verba cantici, de quo expressius Cedren. p. 491. C. edit. Paris. Olearius, aut Bosius. Nihil opus mutatione ista.

Ibid. 9. Ita scriptum, non τάντης.

Ibid. 10. Zonar. p. 132. B. C. edit. Paris. Cedr. p. 491. D. edit. Paris. init.

Ibid. 12. Qui alias Foederati, ut hac in re eos vocat Continuator p. 21. C. edit. Paris. init.

Ibid. 13. Contin. p. 21. C. init. Cedr. p. 491. edit. Paris.

Ibid. 14. αὐτῷ] Ita scriptum. annotavit Reinesius: γρ. ξα. Cedrenus p. 491. edit. Paris. missum esse dicit ad exercendos milites τὰ τακτικά διδάσκειν.

Ibid. 18. Contin. p. 21. C. Cedr. p. 491. edit. Paris.

Ibid. 19. ἐλάλει τὸ παριστάμενον. Cedr. p. 491. D. edit. Paris.

Ibid. 20. Sym. Log. p. 406. edit. Paris. καὶ τὴν γαρπητὴν αὐτοῦ ἀνοσιοῖς γάμοις μιγῆναι. Vid. Cedr. p. 491. D. edit. Paris.

Ibid. 22. Ἐπειρ. εἰμ.] Eadem verba Cedren. p. 491. D. edit. Paris.

Pag. 20, 1. Melius καὶ abesset. Hoc autem Cedr. p. 492. A. edit. Paris. ita: ἦδει γὰρ αὐτὸν αἰσχιστὴ νόσφ ἀκολάστῳ γλώισσῃ δουλεύοντα.

αἰσχιστον] Ita scriptum. F. ἐχθιστον. aut αἰσχρολόγον. sed hoc nimis recedit.

Ibid. 4. Contin. p. 21. D. et Cedren. p. 492. A. edit. Paris. ἀτακουστάς.

Ibid. 5. αὐτοῦ τοῦ] Potest quidem tolerari, sed mallem αὐτόν, aut αὐτοῦ τὸ θράσος καὶ γλωσσαλίαν.

Ibid. 7. Contin. p. 21. D. Cedr. p. 492. A. B. edit. Paris.

Ibid. 9. Loquitur inepte.

Ibid. 17. 18. Cedren. p. 492. B. edit. Paris.

Ibid. 19. Contin. p. 22. A. Zonar. p. 332. C. edit. Paris.

Ibid. 21. Contin. p. 22. A. item Cedr. p. 492. edit. Paris. ἐν τοῖς ἀσηκρητεῖσι. dicitur autem A secretis.

Pag. 21, 1. Τυράννοισι vocant isti Scriptores eos qui imperium invadunt.

Cedr. l. c.

Pag. 21, 2. *νυττώμενος*] Ita scriptum, et potest excusari. sed fortasse scripserat auctor *ἠττώμενος*, ut *ν* ex praecedentis vocis fine repetitum sit, *ν* pro *η* positum ex similitudine pronuntiationis.

Ibid. 4. Contin. p. 22. B. Zon. p. 132. C. edit. Paris. Cedr. p. 492. C. edit. Paris. Sym. Log. p. 406. A. edit. Paris. atque iste V. 68 postremus Nostri fere verbis.

Ibid. 6. Ibidem.

Ibid. 8. Ita scriptum. Reinesius annotavit *γρ. ἀσύμβουλος*: inconsulto enim impetu, nec praevisto, invasit imperatorem.

Ibid. 9. *γρ. κατηγορήσαν. Reinesius.*

Ibid. 12. Ita scriptum. *φ. ἤρῆσθαι, i. e. propositum ei sit.* Haec autem commodius Contin. p. 22. B. Zon. p. 132. edit. Paris. Cedren. p. 491. edit. Paris.

Ibid. 18. Ita scriptum, non *ἐπεξελεύσεως.*

Ibid. 19. Cont. p. 22. C. Cedr. p. 492. D. edit. Paris. Zon. p. 132. D. edit. Paris. et nostri verbis Sym. Log. p. 406. A. B. edit. Paris.

Ibid. 22. Ita scr. sed fortasse fuerat primitus *ἀπεφοίβασε*, ut apud Cont. p. 22. C. edit. Paris.

Apud Sym. Log. p. 406. B. edit. Paris. in eadem re habetur *συμβουλικῆς*, ubi in marg. *Συμβυλλιακῆς.* Cedren. p. 493. A. Zonar. p. 133. A. edit. Paris. item Sym. Log. hic etiam, ut noster. Nostram lectionem non puto falsam, quamvis *Σιβυλλιακῆς* probari possit ex Cont. p. 22. C. D. edit. Paris. et aliis annotatis. Sic *συμβολαιωσάμενος* noster posuit infra f. 52. [23, 7.]

Pag. 22, 5. *κλήσις*] Ita scriptum sine articulo.

Ibid. 6. Cont. p. 23. B. C. Cedren. p. 493. C. edit. Paris. Zon. p. 133. C. edit. Paris. Sym. Log. p. 407. A. edit. Paris.

Ibid. 11. *ὡσαύτως δὲ*] Imperfecta oratio, nisi aliquod verbum ex superioribus ἀπὸ κοινοῦ sumatur, ut feci in versione.

Ibid. 13. Cont. p. 23. C. Cedr. p. 493. C. Zon. p. 134. C. edit. Paris. et iisdem quibus noster verbis Sym. Log. p. 406. C. edit. Paris.

Ibid. 14. *ὄμως*] In contrarium posuit auctor hanc particulam, ut alia quaedam.

Cont. p. 22. B. C. et 23. C. D. Cedr. p. 492. D. edit. Paris. Papias est nomen officii, custodem palatii significans.

Ibid. 16. Cont. p. 22. C. edit. Paris. init.

Cedren. p. 492. D. Zonar. p. 133. C. D. edit. Paris.

Ibid. 19. *Περὶ γούν — εὐσ. κατηδάφισεν*] Cont. p. 23. C. Cedr. p. 493. D. edit. Paris.

Ibid. 22. Cont. p. 23. D. Cedr. l. c. Zonar. p. 133. D. edit. Paris.

Pag. 23, 4. Scriptum *ἐπαισθημένον.* supra [21, 17.] recte cum augmento.

Pag. 23, 4. Cont. p. 23. in fine. Cedr. p. 495. D. edit. Paris. Zon. p. 133. edit. Paris. in fine.

Ibid. 5. Cont. p. 24. edit. Paris. lin. 1. *δεινὸν ἐνσειῶν.*

Ibid. 6. Zonar. l. c. *τὴν ὄργην ὑπεδήλου τῇ κινήσει τῆς χειρὸς.*

Ibid. 8. Scriptum *προσεδρεύων.* notatum in marg. de emend.

Contiu. p. 24. A. *ἀλλά τις τῶν προκοίτων* etc. ut et Cedren. p. 494. A. edit. Paris. de eodem Zon. p. 134. A. edit. Paris.

Ibid. 10. Cont. p. 24. A. edit. Paris. *ἐκ τῶν φοινικῶν* (sive φοινικικῶν) *φωρασάμενος ὑποδημάτων.* et Cedr. p. 494. A. edit. Paris.

Scriptum *πεδήλων.* monuit Reinesius de emendatione in margine.

Ibid. 12. *ἄφισιν*] Male posuit hanc vocem in contrarium auctor, ut supra *ἀπόλαλε* pro *ἀπάλεσα* et inferius *διαπεφόνηκεν.*

Ibid. 14. Zon. p. 134. A. edit. Paris.

Ibid. 15. *προφασίζ.* — *ἐδοξάζετο*] Contin. p. 24. A. Cedr. p. 494. A. B. edit. Paris.

Ibid. 17. *ταῦτας*] Ita scriptum. *ταῦτα.*

Ibid. 20. Apparet hinc ex parte, quodnam caniclii officium fuerit.

Ibid. 22. Cedren. p. 494. B. edit. Paris. Insolite loquitur, ut plerumque.

Pag. 24, 2. Cedren. l. c.

Ibid. 5. Cont. p. 24. B. init. Zonar. p. 134. B. Sym Log. p. 411. B. edit. Paris.

Ibid. 8. Cont. p. 24. B. Cedr. p. 494. C. edit. Paris.

Ibid. 10. Zon. p. 134. B. edit. Paris. Cont. p. 24. Cedr. p. 494. C. edit. Paris.

Ibid. 12. Cont. p. 24. B. edit. Paris. *ἕθος ἦν τῷ κλήρῳ* etc. vid. Cedr. p. 494. B. C. edit. Paris.

Ibid. 15. 16. Zon. p. 134. B. C. edit. Paris.

Ibid. 17. Cont. p. 24. C. Cedr. p. 494. C. edit. Paris.

Ibid. 18. Zon. p. 134. C. edit. Paris.

Ibid. 20. *τόλμα*] Ita sine art. *ἡ*, qui videtur absorptus a praec. *μῆ*. Sic paulo ante *ἄν* excidisse videtur propter praec. *παρέθιγεν.*

Ibid. 22. *ἐναντομ.* i. e. *in unum currentes, euntes.* Reinesius. Cont. p. 24. C. edit. Paris. *εἰσπηδήσαντες ἀθρόως.*

Cedr. p. 494. D. edit. Paris. *τὸν τοῦ κλήρου ἕξαρχον* vocat, Cont. p. 24. C. edit. Paris. *τὸν τοῦ κλήρου ἕπαρχον.*

Pag. 25, 1. 2. Contin. p. 24. C. D. Cedr. p. 494. D. edit. Paris.

Ibid. 6. Cedr. p. 494. D. edit. Paris.

Ibid. 8. 9. Cont. p. 24. D. edit. Paris.

Pag. 25, 10. Cont. l. c. Cedr. p. 494. edit. Paris. in fine, ut noster fere.

Ibid. 11. Cum scriptum esset περιτυχόν, Reinesius annotavit γρ. περιτυχών.

Ibid. 12. ἔξαπορῶν] i. e. penitus desperans. Reinesius. Immo, inquam, penitus destitutus.

Ibid. 13. ὄμως] Abutitur hac particula in contrarium hic etiam, ponens pro ἀλλά.

καταφανῆς γενόμενος] Est soloecismus. si scribatur καταφανῆ γενόμενον, recte habet.

Ibid. 14. 15. Cont. p. 24. D. edit. Paris.

Ibid. 16. ἦς] Ita scriptum, ut referatur ad τομῆς; ut ad avertendum ictum non tantum crucem adhibuerit, sed et Giganteum illum hominem allocutus fuerit. habent hic vocem χάριτος et alii, sed aliter. Cont. p. 25. A. edit. Paris. ὄρκω τῆς ἐνοικουσης χάριτος ἐν τῷ ναῶ, uti et Cedr. p. 495. A. edit. Paris. quasi per gratiam templo inhabitantem obsecraverit.

Ibid. 17. Mire noster haec ut pleraque, alii planius, ut Cont. p. 25. A. edit. Paris. εὐμεγέθη καὶ γιγαντιαῖον. Cedr. p. 495. A. edit. Paris. ἕνα τινὰ γιγαντιαῖον.

Ibid. 19. Ita scriptum, cum deberet ἀντειπόντος.

Ibid. 20. Καὶ εὐθ. — δίσπασεν] Contin. p. 25. A. Cedr. p. 495. A. B. edit. Paris. Zon. p. 134. D. edit. Paris.

Pag. 26, 1. Κατ' αὐτήν — διαπεφ.] Cont. p. 25. in fine. Sym. Log. p. 411. B. Cedr. p. 495. B. edit. Paris.

Ibid. 2. Ita scriptum. Reinesius annotat γρ. διαπεφόνηκεν.

Ibid. 11. Ita scriptum, cum deberet εἰργάσαντο.

Contin. lib. II. init. Cedren. p. 496. C. Zonar. p. 134. D. edit. Paris.

Ibid. 14. Cont. lib. II. init. Zon. p. 135. A. Cedr. p. 495. C. Sym. Log. 411. C. D. edit. Paris.

Scriptum αὐτῶ ἐνι. Notavit Reinesius γρ. αὐτὸ ἐνι. Recte quod ad αὐτὸ attinet, pessime ἐνι. ἐνι bene habet.

Ibid. 15. Ita scriptum. Reinesius annotavit Σαββατίω. Zonar. p. 135. et Cedren. p. 395. C. edit. Paris. Συμβατίω Cont. lib. II. init.

Ibid. 17. Cedr. πρὸς τὴν πρώτην καλουμένην νῆσον. Reinesius. Et apud nostrum malleμ πρὸς.

Pag. 27, 2. Ita et Continuator Const. Porphy. p. 18. B. V. 69 edit. Paris. negat profiteri voluisse fidem. Sym. autem Log. p. 402. B. edit. Paris. professum dicit, uti et Georgius Monachus initio.

Ibid. 8. Cont. p. 20. B. C. edit. Paris.

Ibid. 10. Cont. l. c. Sym. Log. p. 403. D. Georg. Mon. p. 501. B. edit. Paris.

Pag. 27, 12. χρόνους pro annis, quod inconsiderate negat Ritterhusius notis ad Pythagoram Malchi p. 22. Reinesius. Sic Eustathius de Ismen, lib. 6. p. 126. edit. Paris. Vide et Notas ad Lex. Gr. Suidas Γάιος, μετὰ δύο χρόνους ἐπιστὰς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως etc. Olearius aut Bosius. Sed haec protrita, et nihil notius.

Ibid. 13. Saulis exemplum, ut noster quidem ponit, parum huc quadrat. explicatius et aptius id ponit Georg. Monachus initio.

Ibid. 15. Inepta haec et intempestiva est parenthesis de conditu Byzantii, ut aliae plures in sequentibus. Fortasse ex margine. Cum interim non alienae videantur ab Auctoris huius ingenio. Est autem in hac ambiguitas. Nam potest claudi etiam post *multi*. Atque hoc pacto philosophos etiam et rhetoras accersivisset. Ceterum in Graeco nullibi sunt posita signa parenthesis.

Ibid. 19. Cont. p. 21. A. edit. Paris.

Ibid. 21. ὄν — φιλοφρον.] Cedren. p. 490. D. edit. Paris.

Ibid. 22. Zon. p. 131. edit. Paris. in fine, seq.

Pag. 28, 2. ὡς δῆθ. — τὰ ἐκ. θρησκευέμ.] Planius haec Continuator Const. Porph. p. 19. D. et 20. A. B. edit. Paris.

Ibid. 6. Λοιμοί τε — π. χρόν. διήρκ.] Sym. Log. p. 404. B. edit. Paris.

Ibid. 11. καὶ τούτοις] Mallem κἄν τούτων.

ἐγγρονίζων] Ita scriptum. puto auctorem scripsisse ἐγγρονίζων.

Ibid. 13. ἀλλὰ καὶ — οὐκ ἔληγεν. Cont. p. 19. B.

εἶτι] Ita scriptum. puto εἶς τι.

Ibid. 17. Ita scriptum. Bosius descripserat ἐνπεράτατον, quod nihil est. Quare Reinesius annotavit in eius marg. γρ. ἐνπορώτατον. Quod cum contrarium sensum praebet eorum quae debet dicere auctor, uti et Ms. lectio, tanto peius est, quia temere et frustra fit mutatio. Nihil mutandum. sensus bonus, ut in versione.

Ibid. 19. Loquitur inepte et imperfecte. hoc vult, Leonis parentes cum essent partim Assyrii partim Armenii, suos parentes interfecisse etc.

Ibid. 20. γρ. ἀναφweis ἀντὶ τῶν ἰδίων vel ἐπὶ τῶν ἰδ. Reinesius. Plane et intempestivae et ineptae coniecturae in loco sano.

δὲ — αὐτούς τε μαιφονησ.] Cont. init. lib. I. Georg. Mou. p. 502. 503. edit. Paris.

caede se contaminaverant. Nam parentes suos occiderant.

Ibid. 21. χωρίοις] Ita scriptum. mallem ὀρίοις.

Ibid. 22. Sym. Log. p. 402. A. edit. Paris.

Pag. 29, 1. Parenthesis eiusdem farinae cum superiore de Byzantio.

Nota *Reinesii*. Armenum quendam urbe Thessalia oriundum cum Iasone ad Colchos navigasse tradit Strabo lib. XI. Sed ab eo Armeniam denominatam incogitanter scribit auctor. ita tamen et alii quos tunc nondum potuit Reinesius videre. Meus Chronogr. Graecus Ms. genus Leonis Armeni a posteris filiorum Sennacherio qui interempto patre in terram Ararat vel in Har-mini i. e. in montana Minyadis profugerant. de quibus 4. Reg. 19. 37. — (duae aut tres voces detritae legi nequeunt.)

Ibid. 3. Ita scriptum. Reinesius tamen γρ. ἐπικερατήκει. praeter necessitatem.

Pag. 30, 1. Sym. Log. p. 113. edit. Paris. habet ,στιδ'. Georg. Mon. ,στις'. p. 510. edit. Paris.

παρ' ἑλίδα — μὴ τούτ. ἀνεπτ.] Contin. lib. II. init. Cedr. p. 495. D. edit. Paris.

Ibid. 4. Debuit dicere παρατηχόντες.

Ibid. 7. i. e. qui erat λογοθέτης τοῦ δρόμου.

Ibid. 10. Cont. p. 27. A. Cedr. p. 495. D. edit. Paris. in fine πρὸς τὸν μέγαν τῆς ἀγίας σοφίας γαόν.

Pag. 31, 2. Cont. p. 30. A. edit. Paris. Cedr. l. c.

Ibid. 3. *praesagiis*] Ut monachi illius in Philomelio, de quo init. lib. I.

Ibid. 4. Cont. p. 30. A. edit. Paris. τὴν τοῦ Ἀθιγγάνου μάντεως φωνήν. Vid. p. 135. C. D. Cont. Theophanis p. 29. A. edit. Paris. τῶν Ἀθιγγάνων τις γνωστός καὶ οἰκίος τῶ στρατηγῶ etc. Ineptissime loquitur et intricate, quasi Athingano alicui praedictum fuerit a vate quodam; cum vates fuerit Athinganus et praedixerit praefecto, ut constat ex iis quos adduxi. solet autem res etiam leves tenuesque mire involvere verbis insolentibus et eorum structura, ut scilicet lectores *magis admirentur ament-que*, *inversis quae sub verbis latitantia cernunt.*

τῶ] Ita scriptum, cum deberet potius τῶ.

Ibid. 5. Ita scriptum sine augmento. lego στρατηλάτη.

Ibid. 7. Cedr. p. 497. A. B. edit. Paris.

Ibid. 12. Cont. p. 29. A. B. Cedr. p. 497. B. edit. Paris.

Ibid. 18. Cont. p. 29. B. Cedr. p. 497. B. edit. Paris.

Ibid. 20. Cont. p. 29. B. Cedr. p. 497. B. C. Zon. p. 135. D. edit. Paris., qui tantum de Michaele loquitur.

Pag. 32, 1. Cont. p. 33. D. Zon. p. 136. C. Cedr. p. 499. B. p. 500. A. Georg. Mon. p. 511. A. edit. Paris.

Ibid. 3. Cont. p. 33. D. Cedr. p. 500. A. edit. Paris.

Ibid. 4. Cont. p. 33. D. Cedr. p. 500. A. edit. Paris.

Ita scriptum. potius διαπαντός.

Ibid. 6. Cont. p. 27. C. et praecipue 34. A. Cedr. p. 496. B. et praecipue 500. B. Zon. p. 135. C. edit. Paris.

- Pag. 32, 7. Cont. p. 34. A. Cedr. p. 500. B. edit. Paris.
 Ibid. 9. Cont. p. 34. A. Cedr. p. 500. B. edit. Paris.
 Ibid. 10. καὶ τῶν β. — τ. κ. πεπῆρ.] Cont. p. 32. in fine
 et praecipue 34. B. Cedr. p. 499. B. et 500. B. Zon. p. 136. D.
 edit. Paris.
 Ibid. 12. Cont. p. 34. B. Cedr. p. 500. C. edit. Paris.
 Ibid. 15. Cont. p. 34. D. Cedr. p. 500. D. edit. Paris.
 Ibid. 22. 28. Cont. p. 34. D. Cedr. p. 500. D. Zon. p. 137. A.
 edit. Paris.
 Pag. 33, 3. ὡστε — κ. γ. καταλητῆ.] Cont. p. 35. A. Cedr.
 p. 500. in fine. Zon. p. 136. C. edit. Paris.
 Ibid. 5. 6. Loquitur perverse.
 Ibid. 7. Cedr. p. 501. A. edit. Paris.
 Ibid. 10. Cont. p. 35. A. B. edit. Paris. *συμμαχίαν*.
 Ibid. 12. ἀναδ. — Α. Ιώβ] Cont. p. 35. C., ubi *Ιακώβ*
 pro *Ιώβ*, Cedr. p. 501. B., ubi *Ιώβ*. Zon. p. 136. D. edit. Paris.
 ubi *Ιώβ*.
 Ibid. 13. *Αγαρ*. — *Αρμενίων*] Cont. p. 35. C. Cedr. p.
 501. B. edit. Paris.
 Ibid. 18. Cedr. p. 501. B. edit. Paris.
 Ibid. 19. Contin. p. 36. C. et 37. edit. Paris. plene et co-
 piose.
 Ibid. 20. Ita scriptum. fort. ὑπὸ χεῖρα aut ἀπὸ χειρός.
 Contin. p. 37. C. p. 38. B. Cedren. p. 503. B. C. D. Zonar.
 p. 137. C.
 Ibid. 21. Cont. p. 38. B. Cedr. p. 502. D. edit. Paris.
 Pag. 34, 2. Cont. p. 38. A. Cedr. p. 503. A. et 505. Zon.
 p. 138. A. edit. Paris.
 Ibid. 3. Cont. p. 28. edit. Paris.
 Ibid. 5. Zon. p. 137. D. edit. Paris.
 Ibid. 7. Sym. Log. p. 412. D. edit. Paris. Sed tempestate
 dispersam dicit classem Cont. p. 38. C. edit. Paris. ignem autem
 adhibuisse Thomam, uti et Cedr. p. 503. C. et 504. B. edit. Paris.
 V. 70 Post amissam primam classem, altera combusta *σκευαστῶ πυρῆ*.
 Cedr. p. 505. A. Zon. p. 138. A. edit. Paris. ubi ὑγρῶ *πυρῆ*.
 [ὁ βασιλικὸς πυρφόρος στρατός Cont. p. 40. D.]
 Ibid. 9. Ita scriptum. lego *ἀνευρεθείσης*. Quamvis vix
 dubitem auctorem scripsisse *ἀναιρεθείσης*, ut fatali quadam per-
 versitate contrarium eius quod vult dixerit, nempe scientiam
 illam dudum deperditam tunc sublatam fuisse et abolitam; quod
 non potuit velle dixisse, cum per illum ignem combustae tunc
 fuerint naves hostiles. — Expressi *ἀνευρεθείσης*, cum id vo-
 luisse videatur ponere auctor necessario. Videtur autem haec
 tradere contra historiae fidem. nam ignis iste bellicus, qui Grae-
 --- dicitur, praeparatus ab isto Callinico fuit sub Constantino
 nato, nempe sesquiseculo ante Michaellem istum. Videatur

Zonaras lib. XIV. num. 20. videtur autem cognitus fuisse etiam ante ipsum Const. Pogon. itidem non multo minus quam ante sequiseculum aliud, nempe sub Iustiniano, aut etiam ante eum: nam memini me de igne illo legere apud Malelam.

Pag. 34, 11. *παρησιασάμενος*] Hoc verbo hic vix opus erat. Sed mirum quod Cedr. p. 502. B. edit. Paris. eodem verbo utitur *σχίσσει* in re ex parte simili, nempe de Gregorio, qui ad Thomam transierat, cum Michaellem *audacius loquendo* offendisset. Et suspicari licet utrumque eundem auctorem legisse, nostrumque oblivione quadam confuse cogitasse.

Ibid. 14. Negligit transitiones et connexiones hic auctor saepe.

Ibid. 16. De hoc cometa videor ad eundem modum legisse scriptum in Tomo illo ubi Theophanes habetur. [in Leonis gramm. chronographia p. 446. B.]

Ibid. 19. Graeca vere sunt portentosa, uti et mox de Thoma monstrose loquitur.

Ibid. 20. Consideretur autem iudicium et memoria hominis, qui cum dixisset cometam portendisse rebellionem Thomae, mago [?] illo enarrato, portendisse ait Acephalorum haeresin aut Thomam. Ita in fine lib. I. cum dixisset Leonem contra percussores se defendisse catena thuribuli aut secundum alios signum crucis, mox affirmat eum concisum fuisse crucis signum tenentem, oblitus catenae suae.

Pag. 35, 1. Graeca sunt intolerabilia. Videtur autem hic etiam contrarium eius quod volebat dixisse, et *κεκτημένων* posuisse passive, ut sit, *quos ipse habuit*.

Ibid. 3. *cuius*] Id sonat *ού*. sed lingua corrupta potest etiam pro *eius* sumi.

Cedr. p. 505. A. B. edit. Paris.

Ibid. 5. Tantum de Olbiano et Catacyla dictum, quod sciam.

Ibid. 7. Cont. p. 32. in fine et p. seq. Cedr. p. 499. D. edit. Paris.

Ibid. 8. Cont. p. 33. D. Zon. p. 136. D. ubi barbarus ut supra. Sed Sym. Log. p. 412. D. edit. Paris. *Ῥωμαῖος γὰρ ἦν καὶ ἀφανής*.

μουλτίων] *Α μουλτος*, tumultus.

Ibid. 15. Cedr. p. 499. C. Cont. p. 33. A. edit. Paris.

Ibid. 16. Sym. Log. p. 412. D. Georg. Mon. p. 511. A. edit. Paris. Sed Cont. p. 33. A. *πρὸς τοὺς ἐξ Ἀγαρ*, et Cedr. p. 499. C. edit. Paris. *πρὸς Ἀγαρηνοὺς*.

Ibid. 18. Cont. p. 33. A. Cedr. p. 499. C. edit. Paris.

Ibid. 19. Cont. p. 33. B. Cedr. p. 499. D. Zon. p. 136. edit. Paris. in fine. Sym. Log. p. 412. Georg. Mon. p. 511. A. edit. Paris.

Ibid. 20. *Οὗτος δὲ — βασ. ἴσσερ.*] Nempe Constantinus verus. Cont. p. 33. B. Cedr. p. 499. D. edit. Paris.

- Pag. 36, 2. Cont. p. 33. B. Cedr. p. 499. D. edit. Paris.
 Ibid. 6. Cont. p. 33. B. Zon. p. 137. A. edit. Paris.
 Ibid. 7. Cont. p. 33. C. edit. Paris.
 Ibid. 13. Cont. p. 33. C. Cedr. p. 501. C. edit. Paris.
 Ibid. 18. Cedr. p. 501. C. edit. Paris. ubi *ἀδσίας τυχών*.
 Ibid. 21. Cont. p. 33. D. Zon. p. 136. C. Cedr. p. 499.
 500. A. edit. Paris.
- Pag. 37, 2. Alii addunt etiam imperatoriam classem, ut Cedr. p. 501. C. et Zon. p. 137. et Cont. p. 35. edit. Paris. in fine, ubi apud istum τοῦ θεματικοῦ.
- Ibid. 3. Cont. p. 35. edit. Paris. in fine.
 Ibid. 5. Cedr. p. 501. C. edit. Paris.
 Non apparet quo respiciat αὐτόν.
 Cont. p. 36. A. edit. Paris.
 Ibid. 7. Cont. p. 36. A. Cedr. p. 501. D. edit. Paris.
 Ibid. 9. δαιμόνων δὲ — Θρ. κατηκόους αὐτῶ] Cont. p. 36. B. C. Cedr. p. 501. D. edit. Paris.
 Ibid. 16. ψευδωνύμω] Et hic contrarium eius quod vult dicit: nam non pater, sed filius adoptivus fuit ψευδώνυμος.
 Ibid. 21. Cum ponat δὲ, sequentia ei non accommodat. Καίτοι τοῦ βασι. — β. πίστις λαβ.] Cont. p. 36. C. D. Cedr. p. 502. A. edit. Paris.
 Ibid. 22. Ita scriptum per εἰ. oportebat περιήγγισεν aut περιηγέλη, ac tunc φήμη.
 Pag. 38, 3. Cont. p. 36. D. Cedr. p. 502. A. edit. Paris.
 Ibid. 5. πρὸς τὴν π. ὑπ. — πολ. ταῖς ναυσί.] Cont. p. 36. D. Cedr. p. 502. A. B. edit. Paris.
 Ibid. 8. βραχὺν χρόνον] Ita recte Ms. tamen nescio quis in margine Bosiani apogr. annotavit leg. χρόνων.
 Ibid. 9. Alieno haec loco de igne.
 Ibid. 10. Cont. p. 36. D. p. 37. A. Cedr. p. 502. D. Zon. p. 137. B. edit. Paris.
 Ibid. 12. Γρηγόριον — μυρ. ἀνδρῶν] Cont. p. 37. A. B. Cedr. p. 502. B. C. edit. Paris.
 Ibid. 16. 17. Cont. p. 37. B. C. Cedr. p. 502. C. edit. Paris.
 Ibid. 18. κατ' αὐτόν] Aut excidit τὸν καιρὸν sive χρόνον, aut subintelligendum, aut legendum αὐτό.
 Ibid. 19. Requiretur συναελθόντων: sed pro hoc illud posuisse videtur ipse auctor, aliorum etiam exemplo, qui talem syn-taxin ἀσύστατον fecere.
 Ibid. 20. Cont. p. 37. B. ita: ἐν τῷ πρὸς Βλαχέρναις κόλπῳ, uti Cedr. p. 502. C. edit. Paris.
 Ibid. 21. Cont. p. 37. C. edit. Paris.
 Pag. 39, 1. ἐπίσταται] Non aliter scriptum, cum deberet ἐπίσταται.

Pag. 39, 1. ἐπὶ δ. τ. πρ. — φανλόγητα τὰξ. ἑλληλυθ.] Cont. p. 37. C. D. Cedr. p. 502. D. Zon. p. 137. B. edit. Paris.

Ibid. 4. φανλόγητα] Non aliter scriptum.

Ibid. 5. Absurde, quasi aliquis ex temulentia Indus fieret. Itaque transposui. Si legatur δοκεῖ pro δοκεῖν, erit: turpi facie ex vinolentia ut videtur, ab India oriundus, sed tunc sequens Infinitivus in participium mutandus.

Ibid. 8. ἐπεὶ δ. τ. ἑλπ. — οἰκοῦντας Βοόσπ.] Cont. p. 37. D. Cedr. p. 502. D. Zon. p. 137. B. C. edit. Paris.

Ibid. 9. τῶν] Ita scriptum. debebat potius τὸν aut τὸν τῶν, ut Cont. p. 37. D. ἔνθα δὴ καὶ τὸ τῶν σεβασμίων Αναργύρων τέμμενος, uti et Cedr. p. 502. D. et Zon. p. 137. C. edit. Paris.

Ibid. 11. Βοόσπορον] Ita omnino per duplex omicron.

μετὰ] Ita scriptum, cum debuisset potius κατά.

Ibid. 10. 11. I. e. bellum constat, molitur, quasi nunc id faciat, nec dudum fecerit. Itaque posui *instaurat*. Nam iste saepe nescit quid loquatur.

Ibid. 14. ὄθεν δ. κ. ὁ βασ. — σημεῖον πῆγγυσι] Cont. p. 38. A. Cedr. p. 503. A. B. edit. Paris.

Ibid. 16. Cont. p. 38. edit. Paris. Cedr. l. c.

Ibid. 21. Cont. p. 38. D.

Pag. 40, 1. Cont. p. 39. A. edit. Paris.

Ibid. 2. 3. Cont. p. 38. C. Cedr. p. 503. 504. B. edit. Paris.

Eadem plus semel narrat et diversa confundit hic et in antecedentibus et sequentibus, sine connexionibus et transitionibus.

Forte κυκλῶν, aut δὲ ante πνεύσαντι.

Ibid. 7. ἤδη δὲ τοῦ ἤλ. — κατασ. τὸ τ. ολόμενος] i. e. ἤδη δὲ τοῦ ἔαρος ἐπιλαμποντος, ut Cont. p. 39. B. et Cedr. p. 503. D. Zon. p. 137. C. edit. Paris. i. e. vere aut aestate ineunte. Sed considerentur transitiones et connexiones hominis.

Ibid. 9. Cont. p. 39. B. edit. Paris. κατ' ἐκείνο γοῦν πάλιν ἦει τὸ μέρος — ἢ καὶ πρότερον, τὸν κόλπον τῶν Βλαχερνῶν.

Ibid. 13. Cont. p. 39. B. C. Cedr. p. 504. A. edit. Paris.

Ibid. 14. οὐ πείθει — κατὰ κρ. νικᾷ] Cont. p. 39. C. D. Cedr. p. 504. A. Zon. p. 137. D. edit. Paris.

Ibid. 16. Cedren. p. 504. B. edit. Paris. Zon. p. 137. D. edit. Paris.

Ibid. 18. Cont. p. 39. edit. Paris. in fine.

Ibid. 19. Cont. p. 39. D. Cedr. p. 504. B. edit. Paris.

Ibid. 20. Cont. p. 40. A. Cedr. p. 504. B. C. edit. Paris.

Ibid. 22. Ita scriptum. Alias dicunt κατὰ νότον, et ita Cont. p. 40. A. in hac re. Nec non Cedr. p. 504. C. edit. Paris.

Cont. p. 40. C. Cedr. p. 504. D. edit. Paris.

Pag. 41, 4. πλαστοῖς] Scil. ἐπιστέλλων, ut Cont. p. 40. C. et Cedr. p. 504. D.

Ibid. 5. Zon. p. 138. A. edit. Paris.

Pag. 41, 6. Cont. p. 40. C. Cedr. p. 504. D. edit. Paris.

δη τὰ] Ita scriptum, cum oporteret τὰ *επιταγὰ* κλοία aut τὰ κλοία τὰ *επιταγὰ*.

V. 71 Ibid. 8. Zon. p. 138. A. edit. Paris. κατὰ τὰς Βυρίδας. Cedr. p. 504. D. ubi τῶ χωρίῳ τῶν Βυρίδων προσομιῆται. Cont. p. 40. D. edit. Paris. τῶ τῶν Βυρίδων κατὰ Θράκην λιμένι προσομιῆονται. debet autem apud nostrum subaudiri αἱ ναῦς aut νῆες, per synonymiam a superiore κλοία, propter αὐται: alias est sollocismus.

Ibid. 10. Cont. p. 40. C. et Cedr. p. 504. edit. Paris. in fin.

Ibid. 11. Ita scriptam, cum oporteret προσβάλλειν aut προσβαλεῖν. factum id et lib. I. alicubi.

Ibid. 12. Cont. p. 40. D. edit. Paris.

Ibid. 14. ὀλοκαυτούσιν] Scil. τῶ σκευαστῶ πυρὶ, Cedr. p. 505. A. edit. Paris. sive ὕγρῳ πυρὶ Zon. p. 138. A. edit. Paris.

Ibid. 17. Α. δὲ Μορδ. — αἰτεῖται αὐτῷ] Cont. p. 41. A. Cedr. p. 505. B. Zon. p. 138. B. edit. Paris. Solus Georg. Mon. ipsum Michaelem auxilia Bulgarorum petiisse p. 513. B. Perverse nunc etiam loquitur, αἰτεῖται συμμαχεῖν αὐτῷ, petit ut ei auxiliarius fiat. Illum dicit petiisse, qui ipse ultro offerebat.

Ibid. 20. Cont. p. 41. B. Cedr. p. 505. C. Zon. p. 138. B. edit. Paris.

Ibid. 21. 22. Cont. p. 41. B. Cedr. p. 505. C. edit. Paris.

Pag. 42, 6. Cont. p. 41. B. C. itidem κατὰ τὸν Κηδούκτου χωρὸν οὕτω καλούμενον. et ita Cedr. etiam p. 505. edit. Paris. ubi in versione Cedoctus. Zon. p. 138. B. edit. Paris. κατὰ τὰ Κηδούκτου, ubi itidem versio Cedoctum.

Ibid. 9. ὄθεν — β. προσχωρεῖ] Cont. p. 43. A. edit. Paris.

Ibid. 10. Cont. p. 41. D. Cedr. p. 505. D. Zon. p. 138. B. edit. Paris.

Ibid. 12. Cont. p. 41. D. ἤτιτάς ἰσχυρῶς. Cedr. p. 505. edit. Paris. in fine et p. seq. init. ubi ἤτιτάς κατὰ κράτος.

Ibid. 13. cremantur] In Graeco est πυρπολοῦνται, quod apud eos qui serio loquuntur, de agris et regionibus igne vastandis solet usurpari. Sed nec crematos aut combustos fuisse victos verosimile est: aliud ergo fortasse voluit dicere.

Ibid. 14. οἱ δὲ π. — τ. ἑ. ὑποσφραγίσιν] Cont. p. 42. A. Cedr. p. 506. A. Zon. p. 138. C. edit. Paris.

Ibid. 18. Cont. p. 43. B. κατὰ τὴν πεδίον, Διάβασιν οὕτω καλούμενον, ut et Cedr. p. 506. B. edit. Paris.

Aut καὶ delendum, aut aliquod participium, ut ἀγαγῶν aut simile, excidit.

Ibid. 20. Zon. p. 138. C. edit. Paris.

Ibid. 22. 23. Cont. p. 42. B. Zon. p. 138. C. edit. Paris.

43, 1. Zon. p. 138. D. edit. Paris.

Pag. 43, 1. Cont. p. 42. B. C. et Cedr. p. 506. B. edit. Paris. ubi *ἀξιόλογον συστήσας στρατόν*. Sed noster suo more hic etiam contrarium dicit eius quod videtur voluisse: nam debuisset fortasse *οὐκ εὐαρίθμητον* dicere. Cedr. p. 505. D. coniungit *οὐκ εὐαρίθμητον πλείστον* et *ἀξιόλογον*, non de hac re tamen. Etiam *σχεδιάζειν* incommode adhibuit, quasi subito, ex tempore atque tumultuarie id fecisset.

Ibid. 5. Cont. p. 43. C.

σχηματίζ. — *οἶός τε γεγονώς*] Cont. p. 43. C. Cedr. p. 506. C. edit. Paris.

Ibid. 10. Cont. p. 43. A. ubi *Αδριανούπολιν*, Cedr. p. 506. in fine. Zon. p. 138. D. ubi *Αδριανούπολιν*. ut et apud Cedr. Georg. Mon. p. 513. A. edit. Paris. ubi *Αδριανούπολιν*.

Ibid. 11. 12. Cont. p. 43. B. Cedr. p. 507. A. edit. Paris.

Ibid. 15. Ita scriptum, mallet *διήθρει*, *cum videret*. Illud autem potest utcumque significare *articulatim quasi separaret*. sed tale quid minus huc quadrat.

Ibid. 16. *ἐπάνθανον*] Ita omnino scriptum.

Ibid. 17. *ὁ δὲ βασ.* — *τοῦ τυρ. διέγνω*] Cont. p. 43. B. Cedr. p. 507. A. Zon. p. 138. D. edit. Paris.

Ibid. 18. Quasi hoc melius sit quam longa fame necari. *λιμῶ δ' οἰκτιστον θανέειν* inquit Homerus, et res ipsa clamat. Altera ratio, quam et alii afferunt, est egregia, ne hostes in nostram perniciem erudiamus.

Ibid. 22. *ὥστε πρώτων* — *τῆς πόλεως*] Cont. p. 43. C. Cedr. p. 507. A. B. edit. Paris.

Pag. 44, 2. *τῆν*] Ita scriptum, non *τόν*.

Ibid. 4. Cont. p. 43. D. Cedr. p. 507. B. edit. Paris.

καὶ τέλ. — *ἀνωμ. τῶ βασιλεῖ*] Cont. p. 43. C. D. edit. Paris.

Ibid. 7. Ita scriptum. Alias tali occasione usitatum in genit. ut *κατὰ τοῦ ἐδάφους*.

Ibid. 8. *καὶ συγγνώμης*] Connexiones languidae vix sensibiles.

Ἀναστ. τῶ ψευδ. — *ἐπειλ. πόλισματος*] Cont. p. 43. D. Cedr. p. 506. edit. Paris.

Ibid. 9. Cedr. p. 507. B. Cont. p. 43. A. edit. Paris.

Ibid. 10. Non apparet quid sibi velit *ἐν αὐτοῖς*.

Ibid. 12. Cont. p. 43. D. Cedr. p. 507. C. edit. Paris.

Ibid. 13. Zon. p. 138. D. edit. Paris.

Scriptum *ὑποσχόμενος* vitiose. Iste autem nominativus et antecedentes duo pro genitivis, constructione absoluta. Ut bis in superioribus.

Ibid. 14. Zon. p. 138. D. edit. Paris.

Ibid. 15. Cedr. p. 507. Zon. p. 138. D. Georg. Mon. p. 513. B. edit. Paris.

Pag. 44, 16. Cont. p. 44. A. edit. Paris. ἐπὶ ὄνον pro ἐπὶ κοντοῦ. Cedr. etiam ὄνω ἐπικαθίσας, p. 507. C. Zon. item p. 138. D. ὄνω ἐπιβιβάσας. Nec tamen κοντοῦ in ὄνω mutandum puto. Nam et Sym. Log. p. 413. A. edit. Paris. ἀκρωτηριάσας τε αὐτὸν χεῖρας καὶ πόδας, εἶτα καὶ ἀνασκολοκίσας παλὸ ἀσπίδος, et ita etiam Georg. Mon. p. 518. C. edit. Paris.

Ibid. 17. 18. Cont. p. 44. A. iisdem fere verbis. Cedr. etiam p. 507. C. Zon. p. 138. D. edit. Paris.

Ibid. 21. Cont. et Cedr. l. c. Zon. p. 139. edit. Paris. lin. prima.

Ibid. 22. Cont. p. 44. A. Zon. p. 139. A. Cedr. p. 507. D. edit. Paris.

Pag. 45, 1. Cont. p. 44. B. Cedr. p. 507. D. edit. Paris.

Ibid. 2. Cont. p. 44. D. Zon. p. 139. A. ubi Βιζύης. Cedr. p. 507. B. D. ubi itidem Βιζύης, uti et p. 506. edit. Paris. in fine.

Ibid. 4. Cedr. p. 508. edit. Paris. initio.

Ibid. 6. Cont. p. 44. in fine. Zon. p. 139. A. Cedr. p. 508. A. edit. Paris.

Ibid. 8. Posuit auctor ἦν pro ταύτην.

Ibid. 11. Cont. p. 45. A. Zon. p. 139. B. Cedr. p. 508. A. edit. Paris.

Ibid. 13. Homo mirificus. Id quidem vel sutores coniectura assequi poterunt, si hostis intraverit obsessam urbem, urbanos victos videri.

Ἡράκλεια — ἐπιτελ. ἀμύλλησεν] Cont. p. 45. A. Zon. p. 139. B. Cedr. p. 508. B. edit. Paris.

Ibid. 21. οὐδὲν ἀνήκ. — τὰς χεῖρ. ἔχειν] Cont. p. 45. A. B. Zon. p. 139. B. Cedr. p. 508. B. edit. Paris.

Pag. 46, 3. ἐπὶ χρόνῳ — περικαμπ. ναυσί] Cont. p. 46. B. C. Zon. p. 139. B. C. D. Cedr. p. 508. edit. Paris.

Ibid. 7. Καὶ πρὸς — καὶ εὐόπλ. στ. εὐτέρε.] Zon. p. 139. C. Cedr. p. 508. D. edit. Paris.

Est dux Agarenorum Hispanorum, qui et Απόχαψ. Syllaba illa terminalis additur ad distinguendos casus, ut in aliis. Απόχαψ apud Cont. p. 46. D. et Cedr. p. 508. D. apud Sym. Log. p. 413. B. edit. Paris. vocatur Απόχατ, apud Zon. p. 139. D. Αχαψ.

Ibid. 11. ταύτην — τ. χ. ἐκαλινώσθησεν] Cont. p. 47. A. edit. Paris.

Ibid. 14. Cont. p. 47. edit. Paris.

Ibid. 15. Cont. p. 47. B. edit. Paris. τῷ ἀκρωτηρίῳ τῷ Χάρασι καλουμένῳ. et Cedr. p. 509. B. Sym. Log. p. 413. B. edit. Paris.

17. Legendum esset καταλίποιεν per simplex ἰ in an-, propter sequens προσχωρήσειαν. Sed tales emendationes et puris scriptoribus habent locum.

Pag. 46, 17. *Οἱ δὲ πάντες — καὶ ὅλικ. ἐπυρπόλ.]* Cont. p. 47. B. C. Cedr. p. 509. C. edit. Paris.

Sym. Log. p. 413. B. edit. Paris. haec ita: *ὄρισας τὸν ὑπ' αὐτὸν λαὸν καταλιπεῖν τὰς ναῦς αὐτῶν καὶ τὴν χώραν ληΐζεσθαι τοῦ δὲ στρατοῦ πρὸς τὴν τοιαύτην ἐγχείρησιν ἀποκινήσαντος.*

Ibid. 19. *ταύταις]* Scil. *ταῖς ναυσί.*

Ibid. 22. Sym. Log. p. 413. C. edit. Paris. iisdem fere verbis, ubi etiam recte *ἀπορρώξ.* Cont. p. 47. C. edit. Paris. V. 72

Pag. 47, 2. *ἐν ᾧ — ἀπορρώξ]* Cont. p. 47. A. ita: *γῆ οὖν ἄλλη ἢ ἡ ὄρουσα μέλι καὶ γάλα.* Zon. p. 139. D. Cedr. p. 509. B. edit. Paris.

Ibid. 3. *Οἱ δὲ — δεῦρο χάραξ προσονομ.]* Cont. p. 47. C. D. Cedr. p. 509. D. et iisdem quibus noster verbis Sym. Log. p. 413. C. Zon. p. 139. D. edit. Paris.

Ibid. 7. Apud Sym. Log. l. c. male *καὶ σκάλωψ πυκνὸς χάρακα περιέθεντο.*

Ibid. 8. Sym. Log. l. c. habet hic *ὄχυράματα.*

Ibid. 9. Cont. p. 47. D. edit. Paris. ubi *Χάνδαξ.* Sed nostro Chandax alius locus. Continuatori etiam mox: quare ibi priore loco legendum videtur *Χάραξ.* apud Sym. Log. l. c. recte *Χάραξ,* et Cedr. p. 509. C. edit. Paris.

Ibid. 10. *μονάστης — ἀκολουθ. μοι]* Cont. p. 48. C. Cedr. p. 510. B. edit. Paris. etiam iisdem verbis cum nostro Sym. Log. p. 413. D. edit. Paris.

Ibid. 14. Sym. Log. p. 413. D. edit. Paris. iisdem verbis.

Ibid. 16. Cont. p. 48. C. edit. Paris. *καὶ ἡγεμῶν αὐτῆς δ' Ἀπόχαψ ἐγεγόνει.*

Sym. Log. nostri fere verbis, nisi quod pro 29 habet 100 [immo 90], quasi tunc etiam tot fuissent, ut olim cum essent ditissima regna. nugatur, quasi tunc etiam tam potens fuerit, ut Homeri tempore.

Ibid. 17. Incondite et imperfecte loquitur. Cont. p. 48. D. edit. Paris. clarius: *μιας ἔκτοτε μόνης παραμεινάσης ἀναλώτου καὶ ἀπαθοῦς, καὶ λόγῳ μὲν ὑπαταγείσης, τὰ ἑαυτῶν δὲ ἔθιμα καὶ τὸν χριστιανισμὸν φυλαττούσης ἀλώβητον.*

Ibid. 18. Scriptum vitiose *μηνάσης.*

Hoc explicat Sym. Log. p. 413. edit. Paris. *ὃ μὲχρι τοῦ νῦν ὑπολόγιοι κέκληνται.*

ταύτη] Ita scriptum, non *ταύτην.*

Ibid. 19. *ἐκόντων]* Pro hoc *συγκειχωρημένων* Sym. Log. Per suum *ἐκόντων* non exprimit quod videtur voluisse. Itaque dividendum fuit quod voluerit. Nempe videntur se sponte dedisse, ea conditione ut liberum habeant exercitium religionis.

Ibid. 20. *Illorum]* In Graeco *ᾧν,* i. e. *quorum,* quae est transitio et connexio, quales istius hominis solent esse, obscura.

Haec autem monent ceteri ordientes rebellionem Thomae, quos ibi annotavi in Graeco.

Pag. 47, 21. De his Apochapsidis posteris et iis quae dicit usque ad mentionem Cyrilli Gortynae Ep. nihil adhuc inveni.

Pag. 48, 4. Potius δ . valde negligens fuit circa δ et ω hic librarius.

Ita scriptum, forte pro *τεσσαράπηκτος* cubitorum.

Ibid. 7. *ἐν ταύτῃ — χρῶμα τοῦ αἵματος*] Cont. p. 48. D. Sym. Log. p. 414. C. Zon. p. 139. edit. Paris. in fine, paucis. Cedr. p. 510. C. edit. Paris. paucis.

Ibid. 14. *ἐβδομάς*] Cont. p. 48. D. edit. Paris. προσέτι μὴν αὐτόθι σοροὶ καὶ τάφοι ἀνεγέγερται ἄλλων τε πολλῶν τῶν ὑπὲρ Χριστοῦ τότε μαρτυρησάντων καὶ τῶν δέκα περιωνύμων μαρτύρων. alii de his nihil, quos viderim. αὐτῆς refero ad insulam.

Ibid. 16. Sym. Log. p. 414. edit. Paris. initio, iisdem fere verbis.

Ibid. 18. Zon. p. 140. C. edit. Paris. Sym. Log. l. c. ubi τῶν Κιβυρδαιωτῶν. ita etiam Cont. Theophanis Κιβυρδαιωτῶν p. 49. D. Cedr. p. 511. A. edit. Paris. Κιβυρδαιωτῶν.

Ibid. 21. *ὀλοθρεῦσαι*] Ita scriptum per δ .

Cont. p. 49. in fine. Cedr. p. 511. A. edit. Paris.

Pag. 49, 2. Cont. p. 50. A. B. Cedr. p. 511. B. edit. Paris.

Ibid. 3. Zon. p. 140. C. edit. Paris.

Ibid. 4. 5. Nominativi pro genitivis absolutis.

Ibid. 7. Scriptum vitio gemino *πειθίσθαι*. Est autem versus Homeri.

Ibid. 10. 11. Cedr. p. 511. C. Cont. p. 50. C. Zon. p. 140. C. edit. Paris.

Ibid. 11. *πεφροντικότες — ὑπτιᾶς. — κατευνασθ. — ὑπνώσαντες*] Rursus nominativi casus pro genitivis absolutis.

Ibid. 13. Sym. Log. p. 414. B. edit. Paris.

Ibid. 14. Cedr. p. 511. C. edit. Paris.

Ibid. 16. Cont. p. 50. C. Cedr. p. 511. D. Zon. p. 140. D. edit. Paris.

Ibid. 17. Cont. p. 50. D. Cedr. p. 511. C. D. edit. Paris.

Ita scriptum *λαβῶν. lego λαόν.* [immo v. Symeon Log. p. 414. B.]

Ibid. 20. Cont. p. 50. edit. Paris.

Pag. 50, 1. *ὃς τὴν Ὀρῶφας*] Ita scriptum. forte auctor scripserat *ὄτην Ἀττικῆς*, quo pacto *Ὀρῶφας* vocabitur ille vir. Sed puto auctorem scripsisse *ὄτην Ὀρῶφας*. Cont. p. 50. in fine: *ὄτὸ ἐπώνυμον Ὀρῶφας*. Cedr. p. 511. D. *τὸ ἐπώνυμον Ὀρῶφας*. Sym. Log. p. 414. B. [*Ὀρῶφας*]. Zon. p. 140. D. edit. Paris. *ῶφας καλούμενος*.

Ibid. 3. Cont. p. 51. edit. Paris. initio.

Pag. 50, 6. *πολλαῖς*] Scil. *νήσοις*, quae vox videtur excidisse. Cont. p. 51. A. edit. Paris. *τάς τε ἄλλας νήσους* etc. Zon. p. 140. D. *ἐπήει τὰς νήσους*.

Ibid. 7. Cedr. p. 511. edit. Paris. in fine.

Ibid. 9. ἦ] Ante haec coniunct. subauditur *μᾶλλον*, ut non raro, et apud bonos scriptores. Quemadmodum et apud Cont. p. 28. A. edit. Paris. ubi de eodem *ἀγροικίαν καὶ ἀμαθίαν — συνανιούσας ἔχων — κατάλληλα μαθήματα — διδασκόμενος — οἷς πολλάκις — ἐφαίνετο σεμνυνόμενός τε καὶ καλλωπιζόμενος ἢ τῶ διαδήματι*. ubi recte interpres *magis sibi placere ac gloriari videbatur*.

Ibid. 10. Cont. p. 31. A. Sym. Log. p. 412. C. edit. Paris.

Ibid. 11. 12. Cont. p. 54. C. Zon. p. 140. B. edit. Paris.

Cedr. p. 511. A. edit. Paris. *πατὴρ δὲ λέγεται Κωνσταντίνου τοῦ βασιλέως, ὃν ἡ μήτηρ Εὐφροσύνη δικαίως διὰ τὰς σφετέρας ἀπετύφλωσεν ἀκολασίας*.

Ibid. 14. Cont. p. 31. B. Cedr. p. 498. C. edit. Paris. vid. eundem p. 521. D. Zon. p. 150. B. edit. Paris.

Ibid. 16. Cedr. p. 498. C. edit. Paris. *κατὰ τὴν νῆσον τοῦ Ἀκρίτου*. alii aliter vocant. Cont. p. 31. C. edit. Paris. *καθ' ἣν ὁ Ἀκρίτας ἐγγειτονεῖ. τὸν δὲ μακαρίτην Εὐθύμιον* etc.

Loquitur, monstrose. Graeca significant *comburare*, aut potius *incendiisse*, aut potius *combussisse hunc putans sive existimans*. Sed saepe aliud quam vult dicit.

Ibid. 17. Zon. p. 136. A. edit. Paris. Cont. p. 31. B. edit. Paris.

Ibid. 18. *Theophilus*] Quomodo ergo huc pertinet eius commemoratio? nempe alii ita: Euthymium per Theophilum interfecit Michael. Cont. p. 31. C. edit. Paris. *τὸν δὲ μακαρίτην Εὐθύμιον διὰ Θεοφίλου τοῦ οἰκείου υἱοῦ θανάτῳ παραδίδωσι, βουνεύοις τυπόμενον ἀφειδῶς*. et Cedr. p. 498. C. iisdem verbis. Vid. Zon. p. 136. A. edit. Paris.

Ibid. 19. Ita et Zon. p. 141. A. edit. Paris. — Cont. p. 52. B. edit. Paris. *μῆνας ὅκτω καὶ ἕτη — Ἰννεα*. et Cedr. p. 613. A. edit. Paris.

Ibid. 20. Cont. p. 52. C. edit. Paris. *τῶ δυσουρίας νοσήματι — ἐκ τῶν νεφρῶν λαβούσης τὴν ἀρχήν*. Vid. Sym. Log. p. 414. C. Georg. Mon. p. 513. D. Cedr. autem *δυσεντερίας* p. 513. A. et Zon. p. 141. A. edit. Paris.

Pag. 51. *Βασιλειῶν τρίτη*] Hae duae voces non habentur in V. 73 Ms. et sequentes quatuor in margine sunt scriptae. Libri secundi titulus integer in Ms. ad cuius exemplum hunc feci etc. Ita autem facit Titulum ut in S. Cod. *βασιλειῶν α'*, 1. Regum etc.

Ibid. 1. Sym. Log. *καγ'*. p. 414. D. Georg. Mon. 63. 26. p. 513. edit. Paris. in fine.

Pag. 51, 2. Cont. lib. III. init. Cedr. p. 513. B. edit. Paris. Cont. lib. III. init. Cedr. p. 513. C. edit. Paris. κατὰ τὴν Μαγνήσαν ἦτοι τὸ πεντακύργιον. Zon. autem p. 141. B. edit. Paris. περὶ τὰ βασίλεια.

εἰλλέντιον *silentium*, concio, oratio, quia solet imperari *silentium*.

Ibid. 4. Cedr. p. 513. C. et Cont. p. 54. A. edit. Paris. aliis verbis, sed eodem redeuntibus. Vid. Zon. p. 141. B. C. edit. Paris.

Ibid. 9. Zon. p. 141. C. D. Cedr. p. 513. D. et Cont. p. 54. B. clarius: εὐθύς οὖν νόμῳ τῷ πολιτικῷ χρῆσθαι τὸν ἑκαρχον ἡγχεύεται καὶ Ἀγρὴ δὴ φησιν τούτους κατ' ἄξιαν ἀμείβου.

Ibid. 10. Vid. Georg. Mon. p. 514. edit. Paris. in fine.

Pag. 52, 1. χρῆσις] Ita scriptum. possit etiam χρίσις *inunctio*, quia ceteri χριστὸν κυρίου, ut veriti. Illud est: *Cui uisus imperii a Deo conceditur.*

Ibid. 5. Cont. p. 68. C. Cedr. p. 524. A. B. Zon. p. 147. C. edit. Paris. ubi Ἀράβων.

Ibid. 6. Cont. l. c. Cedr. p. 523. C. edit. Paris.

Ibid. 7. Cont. l. c. Zon. p. 147. C. Georg. Mon. p. 517. D. Cedr. p. 523. C. edit. Paris.

τῶν] Ita scriptum. praestaret τόν. Valde negligens librarius fuit circa ο et ω.

Ibid. 10. Cont. p. 68. D. Cedr. p. 523. D. Georg. Mon. p. 515. D. Zon. p. 147. D. edit. Paris.

Ibid. 12. Scriptum εν τοῦ. ita, inquam, artic. in genitivo, cum deberet τὸν propter seq. τούς. alias, quia sequitur ἐκέρητο, debuisset τῷ — postea τοῖς etc.

Ibid. 13. δι' ὧν] Ita scriptum, cum potius deberet δι' ὧ.

Ibid. 18. εἰ καὶ] Negligit connexiones.

Ibid. 19. Κἂν abusive, ut saepius, quod alias efficeret ut sequens significaret *rediissent*.

Pag. 53, 1. Monet de diversitate et Cont. p. 69. C. edit. Paris. exponitque uti et noster p. 138. edit. Paris. [?]

Ibid. 9. 10. Imperfecta oratio, nisi legatur ἔδυστύχησε καὶ διανεμήθη, aut deleatur δὲ post ἐξείθιστο.

Ibid. 12. Cont. p. 69. init. Sym. Log. p. 415. D. Cedr. p. 513. edit. Paris.

ἐν] Ita scriptum, et potest ferri. Sed malletm ἄλλεπαλλήλοις, ut apud Logothetam p. 415. de eadem re, ὅθεν τοῖς ἄλλεπαλλήλοις πολέμοις τῆς βασιλικῆς σειρᾶς ἐκλιπούσης etc.

Ibid. 14. Cont. p. 69. A. edit. Paris. ita: Εξέλιπον δὲ ἐκ τῶν συνεχῶν πολέμων, καὶ τῆδε ἀκεῖσε μετασκηνώσεων ὑπὸ τῶν Αναρηνῶν ἑλαυνόμενοι οἱ τῆς βασιλικῆς φυλῆς. Zon. p. 147. D. Paris.

Pag. 53, 15. Scriptum *διερεύνης* una voce.

Ibid. 16. Cont. p. 69. A. Zon. p. 147. D. edit. Paris.

Loquitur incondite.

Ibid. 17. Scriptum *βασιξ*. requiritur *βασιλικού*, quamvis *βασιλῆος* excusari possit.

Ibid. 18. Alienum hic est *τα*.

Ibid. 19. Cedr. p. 513. D. edit. Paris.

Ibid. 22. Ipse feci parenthesesos signa. est autem ea, quales plures, importuna.

Cont. p. 69. A. B. edit. Paris.

Pag. 54, 1. Inepta topographia.

Ibid. 2. *οὐκ ἐκ τῶν — τε καὶ καταστάσεως*] Cont. p. 69. B. edit. Paris.

Ibid. 6. Ita scriptum, sicut quod magis apparet, *συνωδῶ*. requiritur autem potius *συνωδόν*.

Ibid. 7. *ἐπειδὴ — Περσ. ἀναγκ.*] Cont. p. 69. B. Cedr. p. 524. A. edit. Paris.

Ibid. 9. Turbate loquitur et ambigue. [Berglerus vertit *et ut subiicerentur Romanis, per legationem agere cum gente Persica.*] potest etiam intelligi ut Persica legatio egerit de pacis foedere, ut Cont. l. c. itaque verti etiam potest: visum est hac de *causa* vel *occasione*, et ut subiicerentur Romanis, per legationem agere Persicam gentem necessario. Atque ut subiicerentur, foedera pacis solidae inierunt, etc. *ἀποστολή* erit a Persia.

Ibid. 11. Cont. p. 70. A. edit. Paris.

Ibid. 13. Ita sine dubio vitiose scriptum. *ἢ συναξιούντων* aut *συνεξιόντων*, ut *βασιλεῖ* sit *πρὸς βασιλέα*, quod quamvis inepte diceretur, potest tamen in hunc cadere.

Ibid. 13. 14. Cont. p. 70. A. edit. Paris.

Ibid. 15. *καὶ μάλιστα — τ. Ρωμ. ἐπικράτ.*] Sym. Log. p. 416. init. iisdem verbis Cont. Theophanis p. 70. A. edit. Paris.

Ibid. 18. Rursus Nominativos pro Genitivis absolute.

Cont. p. 70. A. B. edit. Paris.

Ibid. 21. Requiritur *ἐν τοῖς*. Sed alibi, tum hic, omisit hanc praepositionem.

ὃν ὁ Βάβελ — ὑπήκ. τέθεικεν] Sym. Log. p. 416. A. edit. Paris. iisdem verbis. Haec cum antecedentibus et sequentibus inferius non videntur congruere, traduntur tamen et ab aliis quos annotavi.

Pag. 55, 1. *ὁ δὲ βασιλεὺς — γὰρ. ἐκδίδωσιν*] Cont. p. 70. B. Cedr. p. 524. A. Zon. p. 147. edit. Paris. in fine.

Ibid. 3. Theodoram. Georg. Mon. p. 516. A. edit. Paris.

Ibid. 4. Cont. p. 70. B. edit. Paris.

Ibid. 5. Cedr. p. 524. A. edit. Paris. *ἐναστόν τε τῶν Περσῶν νομοθετεῖ κατ' ἐπιγαμίαν συνάπτεσθαι Ρωμαίους*.

Ibid. 6. De quo inferius.

Pag. 55, 8. Cont. p. 69. C. edit. Paris.

Ibid. 10. *ἐκ Πελοῶν — εἰς ἰγγασ. παρήν*] Cont. p. 69. C. D. Sym. Log. p. 416. A. edit. Paris. iisdem fere verbis.

Ibid. 13. *γυναικί*] Ambiguum scriptum, ut et hoc possit legi et *γυναικί*, superne scripte *α*. scribendo autem *γυναικί* mox pro *ἣ* legendum *αἱ* et *δεῖν αὐτῆ*, manetque mox *τούτου*. scribendo autem *γυναικί*, manet *ἣ* et *ταύτη*, sed mox legendum *ταύτης*, nisi *αὐτοπροσώπως* sumatur absolute pro genitivo nominativus, ut verti.

Ibid. 14. Cont. p. 69. D.

Ibid. 15. Sym. Log. p. 416. B. edit. Paris. tantum ita: *ἐξ αὐτῶν ἀναστρέφεται ἀρτίον ἐκείνων*. Sed ibi vitiose editum *ἐκατέ-*

Ibid. 17. Cont. p. 69. D. edit. Paris. Sym. Log. l. c.

Ibid. 20. Sym. Log. p. 416. B. edit. Paris. in ea re *περι-*
στα rursus autem omittit praepos. *ἐν*.

Pag. 56, 1. *ἐρύνης τυχεῖν*] Id est *ἐρυνθηθῆναι* sive *ἐρυν-*
θησθεῖν, ut Sym. Log. p. 416. B. edit. Paris.

Ibid. 2. Cont. p. 69. edit. Paris. in fine.

Ibid. 4. Sym. Log. p. 416. B. edit. Paris.

V. 74

Ibid. 7. *ὄρω*] Ita clare scriptum, et ita Attice supra scri-
psisse alicubi auctorem coniciebamus. ponitur pro *ὄρων*: id
noster barbare pro *τόντο*, manente tamen et sic incondita ora-
tione et imperfecta, ut desit verbum *ἀνεφάνη*.

Ibid. 14. Notandum, auctorem de coniunctione patris et
matris Theophobi ambiguum fere loqui, ut non satis appareat sue-
ritas legitima an non. In priore narratione tanquam non legiti-
ma habebatur.

Ibid. 15. *Τὸν δὲ — χρουτῆ. ἔπειν*] Sym. Log. p. 416. B.
edit. Paris.

Ibid. 19. Solocismus in participio, cum praecesserit *ἐπέ-*
μειν requirebat *ἐπιβολαίσιαντο*.

Pag. 57, 5. Sym. Log. p. 416. C. edit. Paris. etc. ut supra.

Ibid. 10. Ut supra.

Ibid. 10, 11. Ita scriptum in Gen. loquitur ambiguum.

Ibid. 14. Cedr. p. 524. A. et Cont. p. 70. B. edit. Paris.

καὶ τοὺς τοῦτον τοῖς βασιλοῖς ἐμπρέπει ἀξιώμασι πεποικίαις.
αὐτῶν καὶ κατὰ στρατιωτικοῖς αὐτοῦ ἀναγράφεται, καὶ τὰγμα
αὐτῶν καλοῦσθαι Περσικὸν ἐκατέστησε. etc. Georg. Mon. p. 515.
edit. Paris. seq. *αἱ μὲν τοῦ νῦν λέγονται τοῦρμαι Πελοῶν.* Sym.
Log. p. 416. C. edit. Paris.

Ibid. 17. *ἐποδόντος*] Ita scriptum. forte voluit *ἐπόδ-*
όντος. studui tamen uno (?) exprimere. Quam
consumpsit in Theophobum! Bellum porro, cuius
erat necessaria, tribus verbis absolvit. De eo vid.
D. p. 71. A. B. edit. Paris.

Pag. 57, 18. Zonar. p. 148. A. edit. Paris.

Ibid. 20. Cont. p. 71. B. C. edit. Paris. iisdem fere verbis. ibi post *δυνάμειως* additur *διεβεβαίονν*, quod est necessarium hic etiam, aut aliud aliquod ad *διακεχύσθαι*.

Ibid. 22. Cont. p. 71. C. edit. Paris.

Pag. 58, 1. Zonar. p. 148. B. p. 151. edit. Paris. lin. 1.

Ibid. 3. Zon. p. 151. A. edit. Paris. propter stipendia non soluta, ut et Cedr. p. 529. A. edit. Paris.

Ibid. 5. *καὶ μὴ ἐκόντα* — *Ἀμάστριδος γεγονότες*] Cont. p. 84. B. edit. Paris. aliter. Sym. Log. p. 432. C. Georg. Mon. p. 522. A. B. edit. Paris. Zon. l. c. ut noster.

Ibid. 6. Haec ipse signis parentheseos inclusi.

Ibid. 7. Ita scriptum, non *προσαγορεύεται*, quod erat melius.

Ibid. 8. 9. Zon. p. 151. A. Cedr. p. 529. A. edit. Paris.

Ibid. 9. Per hoc verbum non dicit quod videtur voluisse. saltem *ἀνακαινίζεσθαι* dixisset.

Ibid. 10. *αὐτὸς δὲ* — *ix. καὶ ἑβιάξ.*] Zon. p. 151. A. Cedr. p. 529. A. B. edit. Paris.

Ibid. 12. *τοῦτο*] Ita scriptum, cum potius deberet *τούτου*. videtur et *καὶ* praetermittendum.

Ibid. 13. *βασιλέως*] Requiritur artic. *τοῦ*.

Ibid. 18. Zon. p. 151. A. Cedr. p. 529. B. edit. Paris.

Ibid. 20. Ita scriptum in plusquamperf. indic., cum potius deberet in praes. opt. *κατατιγῆτο* i. e. *ne ipse insimularetur*. sed forte more suo abusus est verbo, ut significet quod in versione expressi.

Pag. 59, 1. 2. Zon. p. 151. B. Cedr. p. 529. edit. Paris.

Ibid. 3. Ita scriptum. requiritur *Σινωπίδος*.

Ibid. 4. Cedr. p. 529. B. Sym. Log. p. 422. C. D. edit. Paris.

Est et haec de nominibus Sinopes et Amastridis intempestiva parenthesis, quales hic plures, praeterea oratio imperfecta Deest enim *λέγεται* aut simile. Iisdem fere verbis et Sym. Log. l. c.

Ibid. 9. Ita omnino scriptum, non *ἄνόμαξεν*, quod requiritur propter *ἦτις*. Sonant autem haec ita ad verbum: *quae nupta Dionysio Heracleae tyranno huic subiectam urbem illam a coniuge suo nominasse* scil. dicitur. Quae mira est fatuitas et perversitas, cum sequatur Dionysiopolin aut Dionysios (ut Philippos) dictam fuisse urbem, non Amastrin. Ita tamen ad verbum et Sym. Log. ubi interpret facile se expedivit, deflectens a Graecis. Hoc monendum, apud Sym. Log. pro *ἀπὸ τοῦ συζύγου* legi *ἀπὸ τῆς συζύγου*, quod omnino verum: parum tamen iuvat oratio et sensus, nisi quis meminerit istos nimium delectatos fuisse ponendis nominativis pro genitivis absolutis. Atque haec sic accipienda: *ἣς τινος συνοικησάσης Διονυσίῳ τῷ Ηρακλείας*

τυράνω, οὗτος ὑπ' ἐκείνω (potius et melius αὐτῶ αὐτῶ) οὐσαν τὴν πόλιν ἀπὸ τῆς συζύγου ἀνόμακεν.

Pag. 59, 11. Καὶ τῆς — καιροῖς τεταγμένων] De his Cont. p. 77. C. D. Zon. p. 151. B. edit. Paris.

Ibid. 16. Καιροῖς tantum turbat, nec habet Cont. Theophranis, qui ita p. 77. D. ὑπὸ χεῖρα τελεῖν τοῖς εἰς στρατηγίαν τεταγμένοις, ἐφ' ὧν καὶ τουρμάρχας ἐπιστατεῖν ἐξετίθετο.

Ibid. 17. Τούτων non est necessarium, nec est apud Cont. ut vides.

Ibid. 18. Cont. l. c. eadem fere verba.

Ibid. 21. Ita scriptum, cum deberet στασιώτιδα, αὐτῶν στασιωτῶν. posterius omnino verum propter seqq.

Pag. 60, 4. Pro ἐκριπισθήσεται. Solet enim aoristos qui praeteriti sunt temporis pro futuro ponere.

Zon. p. 152. C. edit. Paris.

Ibid. 6. Cont. p. 84. C. edit. Paris.

Ibid. 9. Cont. p. 84. edit. Paris. in fine.

Ibid. 11. Tales solent esse huius transitiones.

Ibid. 12. Cont. p. 84. A. B. edit. Paris.

αὐτῶν] Ita scriptum, non αὐτῶ.

Ibid. 13. Cedr. p. 524. B. edit. Paris. Est autem νυκτοπόλεμος νυκτομαχία, qua voce Herodotus utitur.

Ibid. 18. Utiliter, nempe ex mente auctoris, sed ut calumniatores dicebant, inutiliter, quod clarius, ἀλυσιτελῶς. et ita verti.

Ibid. 19. Cont. p. 84. B. edit. Paris.

Ibid. 20. 21. Inepte abutitur istis.

Pag. 61, 1. ὑφέξειν] Ambigue loquitur, duplici ambiguitate, ut aut sit: fore ut sentiat et eum poeniteat impedivisse victoriam Christianorum quae futura fuisset, aut: fore ut cladem Christianorum patiat, quae debeat fieri. Sive ita primum: fore ut poenas luat impeditae Christianorum victoriae, quae erat futura, deinde: fore ut patiat cladem etc.

Ibid. 5. συκοφαντῶν ἐς] Ita scriptum, sed una voce. Inepte autem atticissat hic, si ipse ita scripserat.

Ibid. 6. καὶ] Haec copula turbat orationem: ergo omit-tenda.

Ibid. 7. Καὶ συλλέξ. — πρὸς βασιλ.] Cont. p. 84. B. edit. Paris.

Ibid. 10. Ἀντὸς δὲ — αἵματ. χωρεῖν] Cont. p. 84. C. edit. Paris. ἀλλ' ὁ Θεόφοβος τὸν τοῦ Θεοῦ φόβον ἐν ἑαυτῶ συλλα-

ν. Compendiose scriptum ζοικῆν. De re ipsa infra lit. Paris. n. 1. [? ad p. 63, 15.]

Cont. p. 84. B. D. edit. Paris.

Pag. 61, 15. Cont. l. c. *ὁ τῆς βίβλης δρουγγάριος*. Immi-
scet priorem narrationem stultus.

Ibid. 16. Iam in priore narratione ipse id dixit p. 154.
edit. Paris. lin. 5. [? p. 60, 4.] Alia exempla similis incogitan-
tiae annotavi supra.

Ibid. 17. Mire loquitur. Supra ad Bucoleonem dicebat.

Ibid. 19. Sine ulla connexionione et transitione abrupte alia
narrare incipit, nempe de Manuelis meritis et defectione. Habet
haec suo loco Cont. Theophanis p. 72. C. D. Cedr. p. 526. A. B.
edit. Paris.

ἄλλοτε alienum hinc.

Ibid. 20. Cont. p. 72. in fine. Cedr. p. 526. B. edit. Paris.

Ibid. 21. Loquitur inepte.

Pag. 62, 1. Cont. p. 72. edit. Paris. in fine, et pag. seq. init.

Ibid. 3. Homeri versus.

Ibid. 4. Cont. p. 73. A. edit. Paris.

Ibid. 6. Potius *λύθρω τε πολλῶ καί*.

Ibid. 7. Cont. p. 73. B.

τρὶς γὰρ τοῦτο — *Μανουὴλ ὦν καθ' ἵππ.*] Haec omnia per-
turbate et incondite narrat, praesertim haec ultima, quibus id
tantum voluit, Manuelem comprehensis habenis equi quo impe-
rator vehebatur hunc duxisse. Illud etiam *τινὶ γε τοῦ Μαν. ὦν*
καθ' ἵππον aenigma.

Scriptum *ἐνπερισχέσεως*.

αὐτῶ] Ita scriptum. requiritur potius *αὐτόν*.

V. 75

Ibid. 8. Cont. p. 73. A. edit. Paris. *ὡς δ' εὔρεν ἀποκαμόντα*
καὶ τὴν σωτηρίαν μὲν ὑπὸ δειλίας ἀπογόντα, προφασίζόμενον δὲ
ὡς μὴ βούλεσθαι τὸν λαὸν λιπόντα διαφυγεῖν.

Ibid. 10. Cont. p. 73. A. edit. Paris. *ὡς καὶ ἱμαῖσι τὸν ἐπι-*
φέροντα τοῦτον ἐπιδήσαι ἵππον καὶ αὐτίς ὑπέξερύσασθαι ἐτύγχα-
νεν. Sym. Log. p. 422. B. edit. Paris. *τοῦ χαλινοῦ τοῦ ἵππου τοῦ*
βασιλέως λαβόμενος.

Ibid. 12. *ἀμπλόχετο*] Ita scriptum sine augmento. pro οὐχ
potius οὐδ'.

ἕως τὸ δ'] Paulo ante bis id monuit.

Ibid. 13. Cont. p. 73. C. edit. Paris. *θάνατον ἀπειλήσας*
αὐτῶ, εἰ μὴ τοῦτῳ συνακολουθήσειεν. Sym. Log. p. 422. B. *τὸ*
ἕξφορ ἀνέτεινεν ὡς παλάξων αὐτόν. Vid. Zon. p. 149. A. Cedr.
p. 526. C. edit. Paris.

Ibid. 14. Verbum *διάθοιτο* hic nullum commodum sensum
parit. itaque lego *διωθοῖτο*. inepte autem iterum *ἕως*.

Ibid. 15. Zon. p. 149. A. edit. Paris.

Quare *rursus* aut *denovo*? Mirum nisi putavit eum
ex quo haec descripsit de Theophobo loqui. certe ambi-
gue loquitur.

Pag. 62, 16. Cont. p. 73. C. Zon. p. 149. B. Cedr. p. 526. C. edit. Paris.

Ibid. 19. Cont. p. 73. C. D. edit. Paris.

Ibid. 20. ἤς] Ita scriptum. potius οἷς.

Cont. p. 73. D. Zon. p. 149. B. Cedr. p. 526. C. edit. Paris.

Ibid. 21. Cont. p. 73. D. Sym. Log. p. 419. C. D. Georg.

Mon. p. 518. A. Cedr. p. 526. C. edit. Paris.

Pag. 63, 1. μετάμυλον] Utitur eadem voce Cont. p. 74. B. edit. Paris.

Ibid. 3. Ita loquitur, quasi alii essent Agareni, alii Ismaelitae, nempe: Agareni insultantibus ab Ismaelitis pacem petit.

Ibid. 5. Cont. p. 74. B. edit. Paris.

Ibid. 6. Cedr. p. 527. A. edit. Paris. διά τινος ἀγύρτου μοναχοῦ. Zon. p. 149. C. edit. Paris. tantum μετά τινος μοναχοῦ.

Ἰαννιν] Ita scriptum per iota, cum deberet per η, ut apud Cont. p. 74. C. Symeoni Log. p. 419. D. edit. Paris. et Ἰωάννης et quidem Syncellus patriarcha, uti et Georg. Mon. p. 518. B. edit. Paris. nempe per contumeliam Ἰαννῆς dictus.

Ibid. 8. διαλλαγῆν] Vid. p. 67. ibi Not. 3. [? 63, 19.]

Ibid. 9. Sym. Log. p. 420. A. Georg. Mon. p. 518. C. edit. Paris.

αὐτῶν] Ita scriptum. potius αὐτοῖς.

Ibid. 10. Requiritur γινώσκεισθαι.

Ibid. 12. Vox ἀδώρια perobscure potest significare ea quae expressi. si pro ea μεγαλοδωρία i. e. munificentia legatur, ad utrumque in eadem significatione potest referri.

ἀληθείας] Ita scriptum. requiritur ἀληθεία aut ἀληθείαις, aut potius cum articulo τῇ vel ταῖς.

Imperfecta oratio, nisi addatur ὡς ante καί: praeterea oratio ambigua.

Ibid. 13. Ita scriptum. forte καί τὰς εὐπροσηγόρους προθέσεις.

Ibid. 14. Propter ἀκούεσθαι referri haec possunt ad legatum; propter παρασχέσθαι, quod tantum est praebere, hic tradere, ad Ameramunem.

Ibid. 15. Cedr. p. 526. A. edit. Paris. σταυρόν καὶ χρυσοβούλλον. Cont. p. 74. C. edit. Paris. τότε τοῦ βασιλέως ἠγόλιπον καὶ τὸ χρυσοβούλιον ἰδίδου. Sym. Log. p. 420. A. edit. Paris. καὶ τὸ φυλακτὸν τοῦ βασιλέως, uti et Georg. Mon. p. 518. D. edit. Paris.

Ibid. 19. Cont. p. 74. B. edit. Paris. πρὸς καιρὸν τοῦ κατὰ τὰς φυλακὰς διαλλαγίου. uti interpres: quo tempore missus est ad commutandos captivos. loquitur de ea re de qua noster p. 164. edit. Paris. [? p. 63, 8.], ubi διαλλαγῆν habet.

Ibid. 20. ὁ βασιλεὺς — τῆς πατρ. γενναιότητος] Cont. A. B. edit. Paris.

Pag. 64, 7. Scripserat librarius τὴν, posito superne σ indicavit veram lectionem.

Ibid. 8. Scriptum ἦ, non ἡ. utroque modo soloecissat.

διανίσταται γὰρ — συμβεβ. ἐώρα] Cont. p. 78. A. Zon. p. 151. B. Cedr. p. 529. C. edit. Paris.

Ibid. 11. Debuisset ἐνδηλοῦσαν.

Ita omnino scripta haec. Loquitur autem portentose, ac fortasse de eo quod Ameramnunes iussit suos in clypeos scribere AMORIUM, ut ceteri.

Ibid. 12. ἐμφορήτω] Ita scriptum. forte ἀφορήτου.

Ibid. 16. Oratio est imperfecta, nisi scribatur διαμεριμνήσαντος, aut pro καὶ ὥς.

Cedr. p. 529. D. Zon. p. 151. C. edit. Paris. ubi breviter: καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦτο γνοὺς αὐτὸ καταχύρωσεν, ἄλλως τε καὶ στρατευμάτων ἀποστολῇ.

Ibid. 19. Cont. p. 80. C. Cedr. p. 531. D. edit. Paris.

Ibid. 20. Ita scriptum. requiritur ἐκδυσωπῶν. et fortasse scripserat ἐκδυσωπῶν τὸν αὐτόν, sed erravit librarius in ο et ω. Cedr. p. 531. D. edit. Paris. haec ita: ἐκπέμπονται οὖν πρεσβευταὶ μετὰ δώρων τιμῶν καὶ ὑποσχέσεων οὐκ ὀλίγων τοῦτον ἐκδυσωπήσοντες. ubi pro isto male ἐκδυσωπήσαντες in aor. I., quod tamen forte ipse Cedrenus posuit: nam et noster abutitur sic aoristis alibi saepe.

Ibid. 21. ἔξουθένει — τ. ἀποσ. διακ.] Cont. p. 80. C. Cedr. p. 531. D. edit. Paris.

Pag. 65, 1. Forte quia legatos retinebat. Cont. p. 80. C. D. Cedr. p. 531. D. edit. Paris.

Ibid. 2. Sym. Log. p. 428. C. edit. Paris.

Ibid. 3. Haec usque ad p. 174. lin. 4. [?] videtur ex clamatore aliquo descripsisse.

Ibid. 4. Cont. p. 80. D. Cedren. p. 532. A. edit. Paris.

Ibid. 7. ὀ] Ita scriptum, non ὄς, quod requiritur, aut ὄ. negligens circa ω et ο.

Nempe Βοῖτζης vocatus fuit ille proditor. Zonar. p. 151. D. apud Cedr. p. 532. A. edit. Paris. Βαδῖτζης, minus recte, ut videtur, si etymologia nostri auctoris vera est. Apud Sym. Log. p. 428. C. edit. Paris. Βουδῖτζη. apud Georg. Mon. p. 523. Βοῖδῖτζη. Βοῖδῖτζης et Cont. p. 81. A. edit. Paris., ubi et Βοῖδιον: sed de loco est sermo.

Ita scriptum. potius ὑποκοριζόντως adverb.

Ibid. 9. Zon. p. 151. D. Cont. Theopanis p. 81. B. edit. Paris. ubi οὕτω μὲν οὖν αἰρεῖται τὸ Ἀμόριον. ubi melius αἰρεῖται.

Ibid. 13. Cedr. p. 532. C. Cont. p. 80. D. edit. Paris.

Ibid. 16. Cedr. p. 532. B. edit. Paris. ποῖος λόγος ἱκανὸς ἐξυπτῖν τὸ πληθὸς τῶν ἀναιρεθέντων;

Pag. 65, 18. ἀρχηγοί] Nominantur apud Sym. Log. p. 423. D. et Georg. Mon. p. 523. C. Cedr. p. 532. B. Zon. p. 151. edit. Paris. in fine.

Ibid. 20. τινές] Nominatim apud Sym. Log. p. 424. A. Georg. Mon. p. 523. C. edit. Paris.

Pag. 66, 3. Nunc etiam contrarium eius quod vult dicit, nisi forte scripserat καὶ ἵνα μὴ. Hoc posito ita vertendum: Atque ne magis crescat calamitas, etiam de his (captivis) legatos mittit imperator.

Ibid. 5. ὦν ἀπογ. — τὴν θεραπείαν αὐτοῦ] Obscure.

Ibid. 10. Sym. Log. p. 423. D. edit. Paris. οὓς ἐξωνήσασθαι βουλόμενος ὁ βασιλεὺς ἀποστέλλει πρέσβεις πρὸς τὸν Ἀμερουνῆ μετὰ κεντηναρίων διακοσίων. ἀλλ' οὐκ ἔπεισεν, εἰπόντα ὅτι χίλια κεντηνάρια ἴαν παράσχῃς λόγῳ τοῦ συνειλεγμένου λαοῦ, οὐκ ἐλευθερώσω οὐδένα τούτων. Cedr. p. 532. C. edit. Paris. ἀποδοθῆναι οἱ ζητῶν τοὺς τε ληφθέντας etc. εἰκοσιν ἐπὶ τέσσαρασι κεντηναρίους δώσειν ὑπισχνούμενος: respondit ἀνόητος ἂν εἶναι εἰπὼν, εἰ χίλια κεντηνάρια καταναλώσας ἐπὶ συλλογῇ τοῦ οἰκείου στρατοῦ τοσοῦτων ἀποδώσει τοὺς ἠλωκότας κεντηναρίων. Zon. p. 152. A. edit. Paris. ἀποδοθῆναι αὐτῷ τοὺς ἐπιφανεῖς τῶν ἀλόντων αἰτῶν καὶ τοὺς αὐτῷ κατὰ γένος προσήκοντας, κεντηνάρια πρὸς τίτταρασι εἴκοσι δοῦναι αὐτῷ ὑποσχόμενος.

Συν aine accentu scriptum. Sine dubio vitium hic est a librario forte συνάμα legendum, ut omnes simul intelligantur, cum ceteri de singulis videantur loqui, tantum viginti quatuor centenaria dicentes promissa.

Ibid. 15. De Ozopetra annotavi supra.

Ibid. 17. Cont. p. 78. A. edit. Paris.

Ibid. 18. Est imperfecta oratio. Cont. p. 78. A. edit. Paris. συνήγετο γοῦν καὶ κατὰ τὴν Ταρσὸν πολὺς ἐξ ὀλίγων ἐγένετο. Vid. et ibid. lit. C.

Ibid. 19. (ἦτις] Ita scripta haec sunt. Parentheseos signa ipae feci, est autem satis longa et intempestiva. finitur autem p. 178. edit. Paris. [? p. 67, 13.] Voluit fortasse imperfectam hic orationem post parentheses absolvere, sed non fecit.

Ibid. 21. Ita scriptum, cum deberet Ταῦρον. aut ἀπὸ τοῦ Ταῦρον. Sic supra forte πρὸς Ταρσὸν legendum.

Pag. 67, 1. Ita scriptum, non, ut debet, ἀνεξηράνθαι cum augmento.

Ibid. 3. ὀδύοντα] Deest aliquod verbum, ut φασὶν aut ἴσμεν aut simile.

Ibid. 4. Deliria. nihil potest fieri stultius.

Ibid. 6. Scriptum ποταμῶν. error ex seq. νῆσος. εἴτε] Pueriliter connectit.

ἄτης τε] Inepte. saltem dixisset ἦς καὶ. Cont. p. 78. D. edit. Paris.

Pag. 67, 13. *Αμερομνήμ*] Ita nunc scriptum. [Immo *ἀμερομνήμ*.] Cedr. p. 530. A. edit. Paris.

Ibid. 15. Cont. p. 78. D. Cedr. p. 530. B. edit. Paris.

Ibid. 16. Cont. p. 78. D. Cedr. p. 530. B. edit. Paris.

Ibid. 17. *Ἄμερ*] Cont. p. 78. D. Cedr. p. 530. B. edit. Paris.

Ibid. 18. Scriptum *δοξημῶνα* [immo *δοξημῶνα*], apud Cont. Theophranis *Δαξημόνα* per omicron, apud Cedr. p. 530. B. edit. Paris. *Δαξύμηνον*.

Ibid. 20. Cont. p. 78. D. edit. Paris.

Ibid. 21. *Καὶ εἰ μὲν — κ. τὸ σωτήριον*] Cont. p. 78. D. Cedr. p. 530. A. edit. Paris.

Pag. 68, 1. Cont. p. 79. D. edit. Paris.

Ibid. 3. Ita scriptum, non *νεωσι*. (?)

Ibid. 4. Nempe erat Domesticus Scholarum, ut Cont. l. c.

Ibid. 5. Ita et Cont. p. 79. A. edit. Paris. *ὡς δὲ κατὰ τὸν Ἀνξὴν οὕτω χάρον καλούμενον ἐγένετο*. Apud Cedr. p. 530. B. edit. Paris. *Ἀνξίν*.

Ibid. 6. Cont. p. 79. A. Cedr. p. 530. B. edit. Paris.

Ibid. 8. *στοχαστικῶς — καλαμ. στοχάσθητι*] Cont. p. 79. A. edit. Paris. *καὶ πῶς ἐκ στοχασμοῦ βραχύτερον ἐδόκει τὸ τῶν Σαρακηνῶν πλήθος*. Vid. seqq. ibi. Cedr. p. 530. C. edit. Paris. ubi male *βαρύτερον* pro *βραχύτερον*.

Ibid. 12. *συμβεβουλ. — μᾶλλον καὶ προτετ.*] Cont. p. 79. B. Cedr. p. 530. C. edit. Paris.

Ibid. 13. Ita scriptum *ὑπετίθοντο*, non *ὑπετίθεντο*.

Ibid. 15. Cont. p. 79. B. *ὡς οὖν ἔλαμψεν ἡμέρα* etc. Cedr. p. 530. C. edit. Paris.

Ibid. 16. Cont. p. 79. B. edit. Paris. *ἀλλ' οἱ Τοῦρκοὶ ἐπιμόνω χρώμενοι τοξεία*. Cedr. p. 530. D. *τῶν δὲ Τοῦρκων ἐπιμόνωσ χρωμένων τῇ τοξεία*. Cedr. p. 531. C. edit. Paris. *τῶν μὲν Τοῦρκων ἐπιμόνοις καὶ συνεχέσι χρωμένων τοξεύμασι*.

Ibid. 19. *Καὶ μόνοι — Ἀγ. βιαίως συνείχον*] Cont. p. 79. C. Cedr. p. 530. D. edit. Paris.

Ibid. 21. Planius et plenius Cont. p. 79. C. D. edit. Paris. *κἄν ἀπώλοντο πανδημει, εἰ μὴ νῦξ ἔλθοῦσα καὶ βραχὺς τις ὄμβρος ἐπιγενόμενος τὰς μὲν νευράς χαλαρὰς εἰργάσατο, αἷς ἡμύνοντο καὶ τὸ κράτος εἶχον οἱ ἐναντίοι, αὐτοῖς δὲ ἄνεσιν τὴν ἐκ βελῶν ἐποίησεν καὶ σωτηρίας μάλισ ἔδωκεν ἀφορμὰς*. uti et iisdem verbis Cedr. p. 530. D. edit. Paris.

Pag. 69, 1. Cont. p. 79. in fine. Cedr. p. 531. A. Zon. p. 151. C. edit. Paris.

Ibid. 3. Cont. p. 80. A. edit. Paris.

Ibid. 5. Cont. p. 80. A. edit. Paris. lin. 1. *πρὸς τὴν ἐξ ἧς ἀπέστησαν χωρεῖν κεφαλῆν*.

Ibid. 6. *συναγερω — τ. πολεμ. ἔξοις.*] Cont. p. 80. A. Cedr. p. 531. A. edit. Paris.

Pag. 69, 9. Cont. p. 80. A. edit. Paris.

Ibid. 10. Cedr. p. 531. A. edit. Paris.

Ibid. 11. Cont. p. 80. A. Cedr. p. 531. A. B. edit. Paris.

Ibid. 12. δὲ] Ita scriptum, cum deberet τε.

Cont. p. 80. A. Cedr. p. 531. B. edit. Paris.

Ita scriptum, non παραγενομένου, ut debebat.

Ibid. 13. Λειποταξία πιέζοντας] Ita duae hae voces scriptae, cum deberet τὸ συνειδὸς λειποταξίας πιεζούσης, aut potius τὸ συνειδὸς λειποταξίας πιέζον, ut rursus Nominativum pro Gen. absoluto posuerit, pro τοῦ συνειδότης τῆς λειποταξίας πιέζοντος.

Ibid. 14. Cont. p. 80. A. B. Cedr. p. 531. B. edit. Paris.

Ibid. 17. Loquitur mire.

ἐγκλίνεσθαι] Ita omnino scriptum. forte scripserat auctor ἐγκαλειεσθαι, aut potius λειποταξία in dativo.

Ibid. 18. Sym. Log. p. 424. A. edit. Paris. etiam nominat πρωτοσύμβουλον. Cont. p. 80. B. edit. Paris. τῷ δὲ Ἀμεραμνονῆ ἀκηκοῦσι νίκης οὐ μικρᾶς καὶ κατὰ τοῦ Ἀμορίου καταδρομῆ. Cedr. p. 531. B. edit. Paris. τῷ δὲ Ἀμεραμνονῆ ἀκηκοῦσι τὴν νίκην ἔδοξε μὴ μέλλειν, ἀλλ' ἀπίεσαι πρὸς τὸ Ἀμωριον. Protosymbulon vocat Ameramnunem et Georg. Mon. p. 513. A. edit. Paris.

Ibid. 20. Zon. p. 152. A. Sym. Log. p. 422. B. Cont. p. 80. C. Cedr. p. 529. D. Idem p. 531. C. D. edit. Paris. ubi ita: πρὸς τὸ Δορύλαον γινόμενος προσεκαρτέρει, τὴν ἔκβασιν ἐκδεχόμενος.

Ibid. 21. Τὰ γὰρ — κατὰ τὸ Ἀμορ.] Cont. p. 80. C. edit. Paris.

Pag. 70, 1. Ita nihil monens abrumpit narrationem de obsidione Amorii. Vid. supra p. 170. et 171. edit. Paris. [?] Porro transitionis nec particulam aliquam ponit.

Ibid. 2. Cedr. p. 532. D. edit. Paris. τῇ ἀπληστία τῆς συμφορᾶς πληγὴς ὁ Θεοπίλος, πᾶσάν τε βρωσὶν καὶ πόσιν ἀποστρεφόμενος καὶ σχεδὸν ἀπόσιτος γεγονώς, καὶ μηδὲν ἕτερον προσιέμενος ἢ τὸ χιόνος ἀποδιδόμενον ὕδωρ, δυσεντερίας ἐάλω νοσηματι. Zon. p. 152. B. edit. Paris. ὕδωρ ψυχρότατον καὶ ὅλον ἐκ χιόνος.

Ibid. 3. Ita haec scripta, cum deberent οὕγε ἢ πόσις ἀφορμῆ τοῦ etc. aut οὕγε τῆς πόσεως ἀφορμῆ δυσεντεριάσαι etc. sine τοῦ.

Ibid. 4. Ἀμαρηνόν — διακ. ἐν ἔτεσιν] Cont. p. 75. C. Sym. Log. p. 421. C. D. edit. Paris. iisdem fere verbis quibus noster. Cedr. p. 527. D. edit. Paris.

δ] Illic nulla apta transitionis particula.

Ibid. 5. Sym. Log. p. 421. D. edit. Paris. iisdem verbis, ubi καὶ αὐτὸ ἐξῆρκεν.

α. p. 75. D. edit. Paris. ubi Μαρτινακίους per Iota, et Log. Μαρτινακίων per Iota. Apud Cedr. etiam p. Paris. in fin. per Iota.

Pag. 70, 10. Feci parentheses eos signa, ut διερευνητο sumi possit ἀπὸ κοινοῦ post eam.

Ibid. 14. Cont. p. 76. A. edit. Paris. τοσοῦτον δὲ ἄρα τὰ περὶ βασιλείας ἡρεῦνα τε καὶ ἐξηκολύαζεν, ὡς καὶ παρὰ τοῦ Ἰαννοῦ ἐν λεκανομαντείᾳ τὸν μέλλοντα Βασίλειον τὴν τοιαύτην ὑπειληφέναι ἀρχὴν καθαρώς ἐνιδεῖν. Vid. Cedr. p. 528. A. B. edit. Paris.

Ibid. 15. Κατὰ πληροφ. — κατέφθ. Μαρτηνάκ.] Eadem fere verba apud Sym. Log. p. 421. D. edit. Paris. sed minus recte ibi τὸν μονήρη βλον.

Ibid. 17. Cont. p. 75. D. Symeon Log. p. 421. D. Cedr. V. 77 p. 527. edit. Paris. in fine.

Ibid. 18. Ambigue loquitur. potest enim intelligi etiam ut inde aufugerit.

Ibid. 20. Κωνσταντ. — ἐπευμοιρῶν] Cont. p. 76. A. Sym. Log. p. 431. D. Cedr. p. 528. B. edit. Paris.

Pag. 71, 2. Sym. Log. l. c. Cedr. l. c.

Ibid. 5. προστριψάσης] Passive posuit. in seqq. praeterita et aorista ponit pro futuris.

Ibid. 7. Fuit et σεκρέτον γενικόν, ut hic εἰδικόν.

Ibid. 8. Cedr. p. 518. B. edit. Paris. ubi tantum Γεωργίω τῷ στρατιωτικῷ. Sym. Log. p. 422. initio. Cont. p. 76. A. B. edit. Paris. ubi καὶ Γεώργιον δὲ τὸν τὰς στρατιωτικὰς δέλτους ἐπειλημμένον ἐπὶ σφενδόνη τῇ κατὰ τὸν ἰππόδρομον ἀποκτανθῆναι καὶ τὴν ὑπαρξὴν αὐτοῦ τῷ βασιλικῷ ἀνειληφθαι ταμίω. Ille etiam, ut noster, imperite aorista et praeterita ponit pro futuris.

Ibid. 9. Illud ἐξ ὧν non apparet quid hic sibi velit, nec est apud Continuatores, qui iisdem fere verbis utitur.

Ibid. 11. Aut ἐπιπέτε legendum, aut deest verbum, ut λέγεται vel simile.

Cont. p. 75. D.

Ibid. 13. Ita scriptum, non προσδέξασθαι, quod requirebatur.

Τὰ τε παρ' αὐτοῦ — μεγ. εὐτυχῆσαι] Cont. p. 75. D. Sym. Log. p. 421. in fine. Cedr. p. 528. A. edit. Paris.

Ibid. 17. τὴν τε αὐτοῦ — ἐκτ. τὸ σύνολον] Cont. p. 76. A. Cedr. p. 528. A. edit. Paris. ubi additur τὸν τοῦ δρόμου λογοθέτην Θεόκτιστον.

Ibid. 19. Sym. Log. p. 422. edit. Paris. initio.

Ibid. 20. Ita scriptum, requiritur ἐξωσθῆναι.

Ibid. 23. Cont. p. 83. D. edit. Paris. ὅς οὕτως ἐλέγτο ὁ Βαβούτζικος. Cedr. p. 532. edit. Paris. in fine ἐκ τοῦ τῶν Βουβουτζικῶν καταγόμενος γένους.

Pag. 72, 3. Ita haec scripta. Cedr. p. 533. A. edit. Paris.

Ibid. 5. Intempestive recidit ad Manuelem, de quo toties. (gitur superiora inculcabit usque ad p. 200. lin. 3. [?] aliter atque aliter.

Pag. 72, 8. Καὶ πλείστ. — εἰργάσατο] Cont. p. 73. edit. Paris. in fine.

Ibid. 10. Cont. p. 74. initio. Sym. Log. p. 420. B. edit. Paris.

Ibid. 12. Apud Cont. p. 74. A. edit. Paris. est Χορασάν.

Ibid. 13. Ἀλλὰ — Ἰσαηλ. νομίζεσθαι] Cont. p. 74. A. B. Sym. Log. p. 420. B. edit. Paris.

Ibid. 17. ἐπειδ' ἂν αὐτῶ — εὐσεβ. διδύνωσασ] Loquitur absurde.

Nam ea conditione se ad illos contulerat, si non cogerent ipsum deserere religionem suam. Sym. Log. p. 419. C. D. nec non Georg. Mon. p. 518. B. Zon. p. 149. B. edit. Paris.

Ibid. 21. Εξίέναι — τ. Ἀμσρ. κατηνάγκαστο] Sym. Log. p. 420. C. Cedr. p. 527. B. Cont. p. 74. D. edit. Paris. qui non coactum fuisse dicit, sed sponte se obtulisse, ut et Sym. Log. l. c. Georg. Mon. p. 518. edit. Paris. in fine.

Pag. 73, 1. Καὶ] Hic locum non habet.

Ibid. 6. Cont. p. 75. B. Sym. Log. p. 420. C. Georg. Mon. p. 519. A. B. Cedr. p. 527. C. Zon. p. 149. edit. Paris. in fine.

Ibid. 8. 9. Continuator p. 75. B. Cedr. p. 527. C. edit. Paris.

Ibid. 9. Adeat ἐν in Ms. melius abesset, aut pro eo legendum ἂν.

Ibid. 11. Suidas in μαγιστριανός et καθωσιώσεως. Bosius. Cont. p. 75. B. edit. Paris. μάγιστρος τιμᾶται. Sym. Log. p. 420. in fine. Georg. Mon. p. 519. B. Zon. p. 149. edit. Paris. in fine.

Ibid. 12. Ita scriptum. Forte δυσπρακτήσαντος, aut δυσπραγήσαντος. Confirmat Cedr. p. 533. A. edit. Paris. ubi ἀλλ' αὐτῇ μὲν ἢ πρεσβεία ἀπρακτος ἔμεινεν.

Ibid. 15. Ita scriptum, cum deberet φθινάδι per simplex iota, aut φθινάδι.

Cont. p. 84. A. edit. Paris.

Ibid. 18. Scriptum ἐπικλήσης. Cedr. ἄνεισι κληήσης p. 533. A. edit. Paris.

Cont. p. 85. C. Cedr. p. 533. A. edit. Paris.

Ibid. 21. Fingit et Continuator Theopanis orationem, quam data opera huic videtur opposuisse: nam ibi negat se facturum quod hic fit. p. 85. D. edit. Paris. Sane haec puerilis videtur lamentatio.

Pag. 74, 2. Cedr. p. 533. B. edit. Paris

Ibid. 4. Violente et perverse loquitur.

αὐτοῦ] Ita scriptum. requiritur ἐμήν. nempe hic etiam contrarium eius quod vult dicit, fatali perversitate.

Ibid. 5. Cont. p. 86. A. Cedr. p. 533. A. B. edit. Paris.

Ibid. 7. Cont. p. 86. A. Cedr. p. 533. A. edit. Paris.

Ibid. 12. Cont. p. 86. A. Cedr. p. 533. B. edit. Paris.

Pag. 74, 14. Ita sine transitione ad alia revertitur. Quomodo imaginum cultores afflixerit Theophilus, de ea re copiose Cont. Theophanis p. 62. edit. Paris. seq.

Ibid. 16. Cont. p. 66. C. edit. Paris.

Ibid. 17. In margine Ms. πάντων ποθούντων προστρέχειν πρὸς τὴν πόλιν ὅπου πάναγ—. Est Senarius usque ad ὄπον, primus eorum quibus frontes compunxit imaginum confessoribus. Habentur integri omnes apud Cont. p. 66. apud Sym. Log. p. 425. Georg. Mon. p. 523. Cedr. p. 521. Zon. p. 146. edit. Paris.

Cont. p. 65. B. edit. Paris. ubi fuse. Sym. Log. p. 424. seq. Cedr. p. 520. C. D. edit. Paris.

Ibid. 18. I. e. notis Thraciis compunxit, quarum passim apud veteres mentio.

Ibid. 20. Οὐ μὴν — κατὰ τὸ λόγιον] Cont. p. 85. C. Georg. Mon. p. 515. C. edit. Paris.

Ibid. 22. ἡμέραν] Ita scriptum, cum deberet ἡμέρας in Accusativo plur. [vide Cont. p. 85. C.]

Pag. 75, 2. λόγιον] Nempe, ut puto, illud Matth. 24, 20. Orate autem ut non fiat fuga vestra in hieme vel sabbato.

Ibid. 5. Cont. p. 75. C. edit. Paris. est Ioannes Grammaticus Syncellus. Sym. Log. p. 421. B. Georg. Mon. p. 519. D. de eodem Ioanne accurate Sym. Log. p. 430. A. B. D. Zon. p. 150. A. edit. Paris.

Ibid. 8. Iustitiae studium prae se tulit: de quo Cont. p. 54. D. Sym. Log. p. 416. D. Zon. p. 142. C. edit. Paris. Erat et continens. Zon. p. 146. A. B. edit. Paris.

Ibid. 9. Cont. p. 59. B. C. edit. Paris. idem circa finem lib. III. et ad finem usque alia multa Theophili recenset aedificia. Sym. Log. p. 416. C. Cedr. p. 517. D. edit. Paris. ubi itidem alia etiam. Zonar. p. 146. A. edit. Paris.

Ibid. 12. Cont. p. 59. C. Cedr. p. 517. D. edit. Paris.

Ita scriptum, cum deberet τούτου aut τούτῳ τὸ, non τὸ τούτῳ.

Ibid. 13. Ο καὶ — ἢ μ. κακοκερδής] Loquitur insolite. ἔστω] Ita scriptum, cum deberet ἔσται potius. Si ἔστω retineatur, potest verti etiam aliter, ut ἔσως significet pariter.

Ibid. 15. ποτὲ — ἰμ. συμβ. καθίστημεν] Cont. p. 55. C. D. Cedr. p. 514. D. Zon. p. 143. A. B. edit. Paris.

Ibid. 19. Οἶμοι, ἔφη, φ. ναυκ.] Cont. p. 56. A. edit. Paris. ubi Theophilus dicit ὅτι με ὑπὸ θεοῦ βασιλεῖα γινόμενον ἢ ἀγούσα καὶ σύμβιος ναυκλήρον με εἰργάσατο. Apud Sym. Log. p. 417. A. edit. Paris. ita οἶμοι ἔφη φανερωθέντος ναυκλήρου. Quod vertitur *Vae mihi inquit qui sum effectus nauclerus, quasi esset φανερωθέντος μου ναυκλήρου.* Ut Cont. et Cedr. p. 514. A. edit. Paris.

Ibid. 21. Cont. p. 56. B. Sym. Log. p. 417. A. Cedr. p. 515. A. Zon. p. 143. B. edit. Paris.

- Pag. 76, 2. Loquitur obscure.
 Ibid. 3. Ita scriptum ἐπίκτησιν.
 Ibid. 5. Ὡς χάρις — αὐτὸν ἐμυσάττετο] Cont. p. 72. C. D. edit. Paris.
- V. 78 Ibid. 7. αἰρησάμενος] Ita omnino scriptum.
 Ibid. 9. Qualis connexio, qualis transitio! ὅς significat qui.
 Sed vertendum fuit aliter.
 Cont. p. 86. B. Cedr. p. 533. C. Zon. p. 153. C. D. edit. Paris.
- Ibid. 10. Scriptum τρισίν.
 Pag. 77, 1. Sym. Log. p. 428. habet ,στλς'. Georg. Mon. p. 526. edit. Paris. ,στλθ'.
- Ibid. 2. Καταλ. — Μαν. ὁ ἄ μάγιστρος ἠξίωτ.] Cont. init.
 lib. IV. Cedr. p. 533. D. Zon. p. 142. edit. Paris. in fine.
 Ibid. 6. Cedr. p. 533. edit. Paris. in fine.
- Pag. 78, 3. Καὶ ὅπερ — καὶ προαίρεσιν] Mire loquitur.
 Ibid. 4. Ita haec scripta, non καὶ ὁ ἐὰν ἀρθεσκον ἤ. potest tamen ἀπὸ κοινοῦ sumi πέριται.
 Ibid. 6. Rursus Nominativus pro Genit. absoluto.
 Ibid. 16. Sacrarum imaginum cultus instauratur. Cont. init. lib. IV.
- Ibid. 18. Cedr. p. 534. A. edit. Paris.
 Ibid. 19. χρόνων] I. e. ἐτῶν, ut supra lib. I. extr. Bosius.
 Ibid. 21. Cedr. p. 534. A. edit. Paris. ubi ὁ δὲ Μανουὴλ ἐπὶ τινὰ καιρὸν ὀκλάζων ἦν. ubi versio: Manuele aliquandiu nutante. Apud nostrum videtur deesse καιροῦ.
 Cont. init. lib. IV. Cedr. p. 534. B. Zon. p. 153. A. edit. Paris.
- Pag. 79, 5. Cont. init. lib. IV. Cedr. p. 534. B. edit. Paris. ubi τῆς τοῦ Στουδίου μονῆς.
 Ibid. 6. Ita in sor. scriptum, cum deberet in futuro. alibi contra futurum pro alio tempore posuit.
 Ibid. 8. Cedr. λεπτῶ καὶ ἀδρανεῖ τῷ ἄσθματι p. 534. C. Zon. p. 153. A. edit. Paris. ubi λεπτῆ καὶ ἀδρανεῖ φωνῆ.
 Ibid. 9. Cedr. p. 534. C. edit. Paris.
- Ibid. 10. Satis ubique apparet nostrum modo hinc modo illinc sua descripsisse. Dicit de quibus superius mentionem fecimus, cum ipse ne verbo interposito de iis locutus fuerit modo. Videtur itaque quaedam interiecta omisisse, ut hanc admonitionem praeter rem addiderit aut ex altero transtulerit.
 Ibid. 13. Cedr. p. 534. C. edit. Paris. Videtur nostrum prae oculis habuisse.
 Ibid. 15. Ὡς εἴπερ — εὐαγγελιζόμ. βεβαιούμ.] Cont. p. 93. A. Cedr. p. 534. C. D. Zon. p. 153. A. edit. Paris.
 Ibid. 19. Cedr. p. 534. D. edit. Paris.

Pag. 79, 20. Cont. p. 93. B. Zon. p. 153. B. Cedr. p. 534. D. edit. Paris.

Ibid. 22. Cont. p. 93. B. paullo aliter. Sym. Log. p. 428. D. Georg. Mon. p. 526. D. edit. Paris.

Ibid. 23. Haec Zon. p. 153. B. edit. Paris. ita ταῦτα (aut potius ταυτά) καὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ τῶν συγγόνων πρεσβυόντων τῶν πατρικίων. Cedr. p. 534. edit. Paris. in fine τῆς οἰκίας μητρὸς — καὶ τῶν μητραδέλφων τῶν πατρικίων.

Pag. 80, 2. Cedrenus p. 534. edit. Paris. lin. ult. fere ut noster.

Ibid. 3. Ad hanc φιάνδριαν Theodorae pertinet, quod apud Cont. dicit p. 95. A. et Sym. Log. p. 431. A. Zon. p. 153. C. edit. Paris.

Ibid. 4. Ita scriptum. malleμ προτιμωμένη.

Ibid. 5. Ως ὁ ἐμ. — αὐτῷ ἐλελήθει] Cedr. p. 535. A. edit. Paris.

Ibid. 9. Cedrenus p. 535. A. edit. Paris.

φροντίσεως] Ita scriptum.

Ibid. 12. Cedr. p. 535. A. B. edit. Paris.

Ibid. 14. Cedr. p. 535. B. edit. Paris. ubi ita καὶ εὐθύς ἀγέσθαι ἐν τοῖς σω. νόμοις τοῦ Θεοκτίστου προσέτατε etc.

Ibid. 15. Cedr. p. 535. B. edit. Paris.

Ibid. 19. Cedr. p. 535. B. C. edit. Paris.

Ibid. 23. ἄνδρας] Nominatim apud Cont. p. 93. D. Sym. Log. p. 429. A. Cedr. p. 535. C. edit. Paris.

Pag. 81, 2. Cedr. p. 535. C. edit. Paris.

Ibid. 6. Cont. p. 94. B. Sym. Log. p. 429. D. Cedr. p. 535. C. edit. Paris.

Ibid. 8. Cont. p. 94. B. edit. Paris.

ὀβελίσκων] Οργανα φλεβοτόμα dicit fuisse Cont. p. 94. C. uti et Sym. Log. p. 429. D. Cedr. p. 535. C. D. edit. Paris. μολιβδῶ plumbo, quo scilicet notas fecit livoris quasi ex verberibus contracti.

Ibid. 10. 11. Desinit in mimesin illis tunc valde usitatam propter infantiam.

Ibid. 12. παρὰ Κωνσταντίνου] Cedr. p. 535. D. edit. Paris. a Barda. Inter illos, qui ad patriarcham missi fuerant, nominant etiam Constantinum Cont. p. 93. D. Sym. etiam Log. p. 429. A. edit. Paris.

Ibid. 14. Hic iam patet, quod supra alicubi dixi, nostrum quaedam ex declamatore aliquo descripsisse.

Ibid. 19. Cont. p. 93. D. Sym. Log. p. 429. A. edit. Paris.

Ibid. 20. λογοθέτης τοῦ δρόμου] Is inter logothetas palatinos. Vid. Meurs. in λογοθέτης, et Curopalatem p. 15. et 17. edit. Paris. et ad eum Notas anonymi p. 202. edit. Paris: *Bosius*.

Pag. 81, 21. Cont. p. 94. C. Cedr. p. 535. D. edit. Paris.

Δραματουργ. — ἀπελεγθέντος] Hic genitivos absolutos pro nominativis ponit soloecistice; ut alias non raro nominativos pro genitivis absolutia.

Ibid. 22. Cont. p. 94. C. Zon. p. 153. C. edit. Paris.

Ita omnino scriptum. debuisset τὸν ἔμφορα ἔταστην.

Pag. 82, 2. Loquitur incondite nec pro sano homine.

Videtur Constantinum intelligere a se incusatum paullo ante.

Ibid. 3. Καὶ εὐσεβῆς — πατρ. Μεθ.] Cont. p. 94. C. Sym.

Log. p. 429. A. p. 431. B. Georg. Mon. p. 526. D. edit. Paris.

Ibid. 5. Georg. Mon. p. 527. C. Zonaras p. 153. C. Cedr. p. 535. edit. Paris. in fine.

Ibid. 7. Cedr. p. 536. edit. Paris. lin. 1.

Ibid. 9. Cont. p. 96. A. Sym. Log. p. 431. B. C. Georg. Mon. p. 527. A. edit. Paris.

Ibid. 12. Scriptum κατακυμνάν.

Ibid. 15. Mire loquitur.

Ibid. 16. Ita haec omnia scripta. pro hoc potius legendum διατελοῦσιν. aut διατηροῦνται debuit dicere i. e. *servantur*; ut hic etiam contrarium dixerit eius quod voluit.

Ibid. 18. Ο δὲ Ιαννῆς μοναστ. — προτείνασθαι αἰσθησιν] Cont. p. 98. B. Sym. Log. p. 429. D. ubi κατά τινα μονήν ἐν τῷ Κλειδίῳ. Vid. Georg. Mon. p. 526. D. edit. Paris.

Ibid. 20. Τοῦ Θεοῦ ἡμ. σαρκ. — καὶ τῶν στρατιαρχῶν] Zon. p. 153. edit. Paris. in fine et seq. Cedr. p. 536. A. edit. Paris. ubi ἀρχαγγέλων, quod idem est.

V. 79 Ibid. 23. Sym. Log. p. 431. D. Zon. p. 154. A. Cedr. p. 536. A. edit. Paris.

Pag. 83, 2. Cont. p. 96. C. Sym. Log. p. 430. A. Cedr. p. 536. B. edit. Paris.

βασιλεῦσιν] Unde βασιλέως κληρικοὶ apud Sym. Log. p. 430. A.

Ibid. 3. προβάθμιος] Cont. p. 96. C. ἡγούμενος. Sym. Log. p. 430. A. Cedr. p. 536. B. edit. Paris.

Ibid. 5. 6. Cedr. p. 536. A. B. Zonar. p. 154. A. Sym. Log. p. 431. D. edit. Paris. qui ipso actu erutos ei oculos affirmat, non ut noster et Zonaras.

Ibid. 7. Zon. p. 154. A. Cont. p. 98. B. Sym. Log. p. 429. edit. Paris. in fine, ubi μάστιξι διακοσίαις. Cedr. p. 536. B. edit. Paris. ubi μάστιξι λωρῶν διακοσίῳν. ubi vertitur quasi esset διακοσίαις.

Ibid. 9. Οἱ οὖν αἰρετ. — κατηγο. τοῦ πατριάρχου] Cont. p. 98. C. Sym. Log. p. 432. initio. Zon. p. 154. B. Cedrenus p. 537. D. edit. Paris.

Ibid. 11. Est oratio imperfecta, nisi pro κατηγορεῖσαι legatur κατηγοροῦσιν aut verbum aliquod addatur, ut ἤγαγον aut ἔειπε πεπελασιν, ut Zon. et Cedr.

Pag. 83, 12. Cont. p. 98. C. edit. Paris. *Μητροφάνης ούτος ἦν ὁ μετ' οὐ πολὺ τῆς Σμύρνης καθηγησάμενος.* Vid. Cedr. p. 537. D. edit. Paris. ubi itidem *μετέπειτα.*

Ibid. 16. Cont. p. 99. C. Cedr. p. 538. A. edit. Paris.

Ibid. 19. *κατηφιάωντες*, quo verbo et Cont. utitur p. 98. D. edit. Paris. in hac re. Vid. Zon. p. 154. B. edit. Paris.

Ibid. 20. Scripserat prius *βάθους*: deinde *υ* deletum. est autem et idem rectum.

Ibid. 21. Cont. p. 99. A. edit. Paris.

Ibid. 22. *πίτρα*] Ita scriptum. debet esse *πίτραν*: aut delendum *ἐαυτόν*.

λίθος] Ita et hic scriptum. requiritur *λίθον*. est quidem *λίθος* et apud Cedr. p. 538. B. sed ibi non est *ἐαυτόν*, quod apud nostrum delendum, *λίθος* stante. Sym. Log. p. 432. A. edit. Paris. ubi *μη θίλων πίτρα σκανδάλου λογίζεσθαι.*

Τὰ κρύφα (ita scriptum, non *κρύφια*) *ἀίσχη — φύσεως ἑσκληκώς*] Cont. p. 99. A. B. Sym. Log. p. 432. A. edit. Paris. iisdem cum nostro verbis. Zon. p. 154. B. Cedr. p. 538. B. edit. Paris.

Pag. 84, 3. *Καὶ τὸ αἴτιον — αἰτιαθεῖς ἐπαγωγάς*] Cont. p. 99. B. Sym. Log. p. 432. A. B. Zon. p. 154. C. Cedr. p. 538. C. edit. Paris. solus ut noster etiam de Nicephoro.

Ibid. 6. *ἐπισινιάσαι με*] Est semimimesis quaedam soloezians, ut alibi etiam. Sym. Log. iisdem fere cum nostro verbis, sed commodius formata oratione. Cedrenus directa narratione orsus, inepte in infinitivum desinit.

Ibid. 7. *κνήσεως*] Ita scriptum. convenientius esset *κνήσεως*.

Ibid. 8. Ita scriptum. debebat *ἀποστολιῶ* per *ει*.

Ibid. 9. *τὸν κορυφαῖον*] Petrum, qui coryphaeus apostolorum. *Bosius.* Cont. p. 99. B. edit. Paris. *τὸν κορυφαῖον Πέτρον.* Vid. Zon. p. 152. D. Cedr. p. 538. C. edit. Paris.

Sym. Log. p. 432. A. Zon. p. 154. D. Cedr. p. 538. D. edit. Paris.

Ibid. 10. *ποιεῖσθαι*] Cont. p. 99. C. Sym. Log. p. 432. A. B. ubi *μη τοῦ λοιποῦ ποιεῖσθαι φιληδονίαν*, ubi illud *ποιεῖσθαι* rectum videtur et apud nostrum restituendum [ita codex]. inde habet ille. *ποιεῖσθαι* et Zon. p. 154. D. Sed Cedr. p. 538. D. edit. Paris. *τοῦ λοιποῦ μη ποιεῖσθαι τὴν φιληδονον ὄρεξιν.*

Ibid. 15. *Ἐξ ὧν Μανουήλ — τὸ ξίφ. ἐπανατ.*] Cont. p. 99. C. Zon. p. 154. in fine. Cedr. p. 538. D. edit. Paris. ubi male *Μιχαήλ*.

Ibid. 18. *διὰ*] Male utitur hac particula. debebat potius *περί*.

Ibid. 19. Cedr. p. 538. in fine et seq. Zon. p. 155. initio. Cont. p. 99. C. edit. Paris. ubi ita *ἔκπυστον καὶ σαφῆ τὴν πᾶσαν*

- Pag. 88, 15. *θεράποντα*] Forte Theoctistum.
 Ibid. 16. Cont. p. 106. C. D. Zon. p. 157. B. edit. Paris.
ἔπειτα δὲ — ἡμ. κρουόντι. ἀποκ.] Haec nostri verba usurpat
 Sym. Log. p. 436. edit. Paris. sed inepte, cum non indicaverit
 imperatricem venisse.
 Ibid. 21. Scriptum, *Κωνσταντιῶ* sine accentu.
 Debuisset *δυσωπεύεται*. hic etiam contra ac vult.
 Pag. 89, 9. *τούς*] Nullam habet particulam connectentem,
 qualis esset *οὖν*.
 Ibid. 14. Scripserat prius librarius *γενναίως*, deinde per o
 superne scriptum indicavit meliorem lectionem.
 Ibid. 17. *ἰκετεύμενος*] Hic etiam contrarium eius quod
 vult dicit, *qui rogatur*, cum debeat *qui rogat*.
 Ibid. 20. Ex Hesiodo hemistichium. [?]
 Ibid. 22. Ex Tragico senaria. [Aeschyli, Prom. 105.]
 Ibid. 23. Scriptum *ἤρπεχωρήμεσαν*. atque ita solet libra-
 rius *πρός* scribere.
 Ibid. 24. Zon. p. 157. A. edit. Paris. *ὑπὸ σκάμνον εἰσίδν*.
 Cont. p. 106. B. edit. Paris. *κατὰ τοῦ σκάμνον ὑπέδν*. Cedr. p.
 543. C. edit. Paris. *ὑπέδν σκάμνον*. Georg. Mon. p. 533. C.
 Pag. 90, 2. *εἰπεῖν*] Deest aliquod verbum, ut *λέγεται*, quod
 est apud Cont. p. 106. C. edit. Paris.
 Ibid. 4. *Σπάθην — τομ. τοῦ σαρκ.*] Sunt duo senarii. alii
 in eandem sententiam habentur apud Cont. p. 106. C. nec non
 Cedr. p. 543. C. D. edit. Paris.
 Ibid. 6. *Διὸ — τοῦ παλαστ. ἔξοστρ.*] Cedr. p. 544. A. B.
 Zon. p. 157. B. p. 158. A. Cont. p. 106. edit. Paris. lin. 2. fine.
 Ibid. 8. *Καὶ τῆ — μεταμ. σχήματι*] Cont. p. 108. B. C.
 Sym. Log. p. 445. C. Georg. Mon. p. 533. D. seq. Cedr. p. 545. B.
 Zon. p. 158. B. edit. Paris.
 Ibid. 11. *Καὶ τὸ — χαράγμ. τοῦ χρυσοῦ*] Cont. p. 107. A.
 Zon. p. 157. C. edit. Paris.
τὸ χρῆμα] i. e. *τὰ χρήματα*.
 Ibid. 12. 1090 centenaria fuisse in aerario dicit Sym. Log.
 p. 436. A. nec non Cont. p. 107. A. et Cedr. p. 544. A. edit. Paris.
 Ibid. 13. Scriptum *διαχαράγμ* — una voce.
 Ibid. 14. Ita et Cont. l. c. sed Cedr. l. c. *ὡσεὶ τριῶν χι-
 λιάδων*.
 Ibid. 16. *προσενείρει*] Ex imperitia ipse etiam videtur ab-
 nus hoc verbo, ac forte *προσενείρει* scripserat, quasi ab hoc esse
 possit *προεἰρηκε*.
 Ibid. 19. Cont. p. 109. C. Zon. p. 158. B. edit. Paris.
 Pag. 91, 3. Cont. p. 114. D. edit. Paris.
 Ibid. 5. Male pro futuro posuit. *ἐπαύξιστο* pro *ἐπαυξή-*

Pag. 91, 7. Cont. p. 109. C. D. Sym. Log. p. 440. A. Occasio et causa belli. Cont. p. 103. A. B. C. D. Cedr. p. 545. C. edit. Paris.

Ibid. 8. 9. Cont. p. 104. B. edit. Paris.

Ibid. 9. Cont. p. 109. C. edit. Paris. ἄρτι τελούντος αὐτοῦ εἰς τοὺς ἄνδρας.

Ibid. 10. Σαμόσατα] Scriptum per ω, alii per ο. Cont. p. 109. C. D. edit. Paris. ubi Σαμόσατα, uti et apud Cedr. p. 545. C. D. edit. Paris. nec non Zon. p. 158. B. edit. Paris.

Ibid. 12. Cont. p. 109. D. Cedr. p. 545. D. Zon. p. 158. C. edit. Paris.

Ibid. 13. Μετασχεῖν — τὸν ἄνακτα διεκρ.] Cedr. p. 545. edit. Paris. in fine.

Cont. p. 109. D. edit. Paris. ἔμελλον δὲ τὴν ἀνάμακτον μυσταγωγίαν ἐκπληροῦν.

Ibid. 16. Ita scriptum cum augmento pro ἀνοίξαντες, ac forte ipse auctor ita scripserat contra grammaticam.

Ibid. 16. Ως καὶ τὰς σκην. — σκ. σφραγίσ.] Cont. p. 110. A. Cedr. p. 546. A. Zon. p. 158. D. edit. Paris.

Ibid. 19. Cont. p. 110. C. Cedr. p. 546. A. B. Zon. p. 158. D. edit. Paris.

Ibid. 20. Cont. p. 110. C. edit. Paris.

Ibid. 21. 22. Ita scriptum. potius τετάρτης δεκάδος dicendum erat.

Cont. l. c. μέχρι τεσσάρων μυριάδων.

Ibid. 22. Imperite, pro ἀντιξήει. ignorant fere isti vim particularum.

Pag. 92, 1. Δόξυμον] Ambigue scriptum, ut et Δάξυμον possit legi.

Ibid. 2. Cont. p. 110. C. edit. Paris. ὡς δὲ κατὰ τι χορτοφόρον πεδῖον Κελάριον οὕτω λεγόμενον κατεσκήνωτο.

Ibid. 4. Cont. p. 110. D. edit. Paris.

Ἐν τούτῳ τε — φυμαδ. ἐπιλαβ.] Cont. p. 110. D. Cedr. p. 546. B. Zon. p. 158. D. edit. Paris.

Ibid. 8. Cont. p. 110. D. edit. Paris.

Cont. l. c. σταθερᾶς μεσημβρίας.

Ibid. 9. Αναβεβ. — καταλαβ. ἐναυλιζ.] Cont. p. 110. in fine.

Ibid. 12. Ο δὲ — Ἀμερ γ. ἀ. παρεντ.] Cont. p. 111. A. edit. Paris.

Ibid. 13. Η τῶν ἐναντ. — ἀνδρειόφρ. συλλογῆς] Cont. p. 111. A. Cedr. p. 546. B. Zon. p. 158. D. edit. Paris.

Ibid. 15. Apposui signa parentheseos.

Ibid. 18. Τῷ μαγίστρῳ — τῶν πολεμ. χωρήσομεν] Cont. p. 111. A. edit. Paris.

Ibid. 21. πέδιλα] Scriptum per η in penult.

- Pag. 93, 3. Cont. p. 111. B. edit. Paris.
Scriptum *πῆσεται*.
- Ibid. 4. Ὅτι ἡ μὲν — εὐσεβ. διακαρτερ.] Cont. p. 111. B. edit. Paris.
- Ibid. 11. Ο δὲ βασιλεὺς — ἐκβεβ. πυνθόμ.] Cont. p. 111. C. edit. Paris.
- Ibid. 14. Cedr. p. 546. B. edit. Paris.
- Ibid. 17. Τπεχώρ. — ἰδ. στρατεύματος] Cont. p. 111. C. edit. Paris.
- Ibid. 20. Cont. p. 111. C. edit. Paris.
- Ibid. 21. διέδρασεν] Ita omnino scriptum.
- Pag. 94, 1. Ετῶν δὲ δύο — ὄρ. ἐφάλλεται] Cont. p. 111. C. D. Cedr. p. 546. B. C. Zon. p. 158. edit. Paris. in fine.
- Ibid. 2. Cont. p. 111. edit. Paris. et Cedr. l. c.
- Ibid. 4. Ἀμινσοῦ] Apud Cont. l. c. sine v.
- Ibid. 7. Καὶ τῷ ἰδ. λαῷ — εὖρομεν ἐνθάδε;] Cont. p. 111. D. Cedr. p. 546. C. edit. Paris. ubi ὅτε φασιν αὐτὸν παραπλήσιον τῷ Ξέρξῃ πάθος παθεῖν, μάλιστα κελύσαντος παλεῖν τῆν θάλατταν, ὅτι μὴ περαιτέρω προήκατο τοῦτον χωρεῖν. male legitur χαίρειν.
- Ibid. 9. Ita scriptum, σιδηροῖς, et nullum adest substantivum.
- Ibid. 17. Ἀνίστη Πετρωνᾶς — ἀντάδελφος] Cont. p. 111. D. Cedr. p. 546. C. Zon. p. 158. edit. Paris. in fine.
- Pag. 95, 5. Ita scripta haec sunt, et annotavit Librarius in margine etiam lectionem ὑπέρ, qua recepta sit ὑπὲρ τῆς σῆς βασιλείας, quibus recte adhaerent καὶ τῶν etc. manente autem εἰς, accusativi continuandi, καὶ τοὺς ὁμοκίστους.
- Ibid. 7. 8. Cont. p. 112. A. Cedr. p. 547. C. Zon. p. 158. edit. Paris. in fine.
- Ibid. 8. Obscure et ambigue. aut enim invertit pro τοῦ λόγου τῆ προβολῇ i. e. *prolatione verborum*, aut subintelligendum reliquit ἔνεκα, ut sit *προβολῆς ἔνεκα σπουδ. διατ. propter illam oblationem* etc.
- Ibid. 10. τὸ Ἀμερ] Ita scriptum, solenni hallucinatione circa o et ω. forse τῷ scripserat auctor [ut p. 80, 7]. alias et τὸν legi potest.
- Ibid. 11. Scriptum ἄπισιν ex Iotacismo.
- Ibid. 14. Ita scriptum. potius παρ' ὃ quocirca, *quapropter*, aut παρ' οὗ a quo.
- Ibid. 19. Scriptum γεγωνῶς δ. apparet autem hinc maxima socordia Librarii circa o et ω.
- Ibid. 21. παραινεῖ] Ita scriptum, non παραινεῖν, quod us esset. aut potius legendum *περαινεῖ* vel *περαινεῖν*.
- Ibid. 22. Balbutit misere.

Pag. 96, 3. Scriptum *τελών*. solet librarius pro circumflexo acutum ponere, ut in *Πετρωνᾶς* supra aliquoties: paulo ante tamen recte *περισπωμένως*.

Ibid. 6. Ita scriptum *μήλια*, non *μίλια*. Videtur autem numerus quingentorum nimius.

Ita fere scriptum ut etiam legi possit *Αμυσιανῶ*.

Ibid. 8. Cont. p. 112. C. edit. Paris. ubi *Ίόσοντα*. Vid. ibid. p. 113. A. B. Cedr. p. 546. edit. Paris. lin. ult. ubi *Πτώσοντα*; apud Zon. p. 159. B. edit. Paris. *Πτώσαντα*.

Ibid. 9. *ἔσκητισεν*] Ita scriptum, non *ἔσκήνωσεν*.

Ibid. 13. Cont. p. 113. B. edit. Paris.

Ibid. 20. Cont. p. 114. lin. 1. seqq. Sym. Log. p. 440. C. Georg. Mon. p. 535. A. Cedr. p. 547. B. Zonar. p. 159. A. edit. Paris.

Ibid. 23. Cedr. p. 547. B. Zon. p. 159. A. edit. Paris.

Pag. 97, 1. Cont. p. 114. A. Cedr. p. 547. C. edit. Paris.

Ibid. 7. Id est *Per civitatem laetitia ingens manavit. Sed videtur et hic invertisse pro ἡ πολιτεία (sive ἡ πόλις) χαρμονῆ δαψιλῆ διατέχεται*.

Ibid. 12. Videtur hæc alieno loco inseruisse. Bulgaros ad Christum conversos fuisse adhuc Theodora imperante, tradit Cont. p. 101. D. p. 102. C. edit. Paris. Sym. etiam Log. ante expeditionem Petronæ refert, p. 440. A. Vid. Georg. Mon. p. 534. D. Cedr. etiam p. 540. B. C. Zon. etiam p. 155. B. edit. Paris.

Ibid. 14. Zon. p. 155. C. Cedr. p. 540. B. C. Sym. Log. p. 440. A. Cont. p. 101. Georg. Mon. p. 534. C. D. edit. Paris.

Ibid. 15. Nominat. pro Genit. absol.

Pueriliter rursus inculcat Homerum.

καθ' ἑαυτούς] Ita scriptum, non *κατ' αὐτῶν*.

Ibid. 19. Sym. Log. p. 440. A. edit. Paris.

Ibid. 20. *τὸν δὲ — τῷ βασιλ. ὀνόματι*] Cedr. p. 540. C. edit. Paris. Cont. p. 102. lin. 1. Sym. Log. p. 440. B. lin. 1. Georg. Mon. p. 534. C. D.

Pag. 98, 1. *Περὶ πολλοῦ δὲ — κατὰ τὴν Μαγναύρ.*] Cont. p. 115. A. Cedr. p. 547. D. Zon. p. 160. A. edit. Paris.

Ibid. 2. *κᾶν*] Ita hæc scripta. Loquitur negligentissime. Nullam ponit particulam connexionis.

Ibid. 6. 7. Cont. p. 115. B. Cedr. p. 547. lin. ult. Zon. p. 160. B.

Ibid. 8. Cont. p. 119. C. D. edit. Paris. de hoc Theodoro Leonis discipulo multa idem p. 115. D. edit. Paris. et p. seq. de eodem Cedr. p. 548. edit. Paris. et seq. non nominat, ut et Zon. p. 160. edit. Paris. et seq.

Ibid. 9. *Θεοδήγιον*] Cont. p. 119. C. D. Cedr. p. 550. D. edit. Paris.

Κομητᾶν] Cont. p. 119. D. edit. Paris.

Pag. 98, 10. Cont. p. 119. D. Cedr. p. 550. D. edit. Paris.

Ibid. 15. Exemplo sit auctor.

Ibid. 17. *ἑπεφιλοχρηματήκει*] Ita scriptum per η in penult. non per iota.

Ibid. 20. Loquitur involute et contorte et ambigue.

Ibid. 22. Cedr. p. 547. D. edit. Paris. ubi *τῆς βασιλείας καταστογάξτε*. Zon. p. 160. A. edit. Paris. *ἑαυτῷ τὴν βασιλείαν ἔμνατο*.

Pag. 99, 1. Ita loquitur quasi Bardas contemptus fuerit a senatu: sed causae quas subiungit contemptum imperatoris indicant. Taceo quod *μὲν* et *τε* et in *ἔξεγνεντο* *ἐξ* praeter rem posuit.

Ibid. 2. *Τάχα δὲ καὶ — τὸν ἄνακτα*] Cont. p. 114. D. Cedr. p. 547. C. D. Zon. p. 159. C. edit. Paris.

Ibid. 5. *Οὐ μὴν δὲ — οὐκ ἔπαύετο*] Cont. p. 120. initio. Cedr. p. 551. A. edit. Paris.

Ibid. 11. Loquitur incondite et pugnantia.

διὸ ἐν μισῷ] Involute et ambigue.

Ibid. 13. Graeca sunt instar foliorum Sibyllae. Itaque Latina non possunt fieri multo clariora. de aliquibus amplius quaerendum quod ad res attinet.

Ibid. 15. Desperate et perditae loquitur.

Ibid. 17. *Τὸν μετὰ — σὺν εὐλαβείᾳ*] Cont. p. 120. A. Cedr. p. 551. A. Zon. p. 161. C. edit. Paris.

Ibid. 19. Ita scriptum. forte *τῇ μεγίστῃ*.

Verti quasi esset *συστάσεως* in singulari. potest *σύστασις* esse et *factio*. item *commendatio*; in qua significatione hic retineri posset plurale *συστάσεων*.

Pag. 100, 2. Cedr. p. 551. C. Zon. p. 161. edit. Paris. in fine.

Ibid. 10. Cont. p. 120. B. edit. Paris. ubi: *τὰς ἐπὶ γῆς τοῦ ἀνδρὸς ἐκτάσεις*.

V. 82 Ibid. 13. Cont. p. 120. C. edit. Paris. ubi: *Θεόδωρος ὁ μαρτός*. apud Sym. Log. p. 441. B. edit. Paris. ubi: *Θεοδοσίῳ τῷ Μορῷ*.

Ibid. 14. Cont. p. 120. C. Sym. Log. l. c.

Cont. p. 120. C. edit. Paris. ubi: *ὁ Σκουτελότης Νικόλαος*. Apud Sym. Log. p. 441. B. edit. Paris. ubi: *Νικολάῳ τῷ Σκουτελώτῃ*.

Ibid. 15. Loquitur conturbate.

Cont. p. 120. C. edit. Paris. [*ἐν τῷ τῶν ἱερῶν ἀποστόλων ταμίῳ, οὐκ ἐν τῷ δὴ μεγάλῳ τε καὶ σεμνῷ, ἀλλ' ἔνθα οἱ ταίφοι καὶ λέγονται καὶ εἶσιν.*]

Ibid. 16. Loquitur imperfecte.

17. Scriptum *Κωνοτανῶ*. Erat ex marmore.

Pag. 100, 18. Cont. p. 120. C. edit. Paris.

Apud Cont. p. 120. C. edit. Paris. *ἐναποκλείσαντες*. Apud Sym. Log. p. 441. B. C. *οἱ καὶ περιέκλεισαν αὐτόν*. Unde et apud nostrum potius *περικλείσαντες* legendum videri possit. Apud Cedren. p. 551. B. edit. Paris. *τῷ τοῦ Κοκρωάνιμου τάφῳ ἀποκλείει*. Zon. p. 161. D. *ἐγκλείει τάφῳ*. Nihil tamen mutandum apud nostrum, sed tantum *περικλείσαντες* uno λ scribendum, *divaricatis cruribus imposuerunt arcae*. Contin. ita: *ἐν μετεώρῳ ἐπικαθίσαντες*.

Scriptum *καταγύμωνσιν*.

Ibid. 20. *Καὶ δι' ὄλου — ἐαυτ. φύσεως*] Cont. p. 120. C. edit. Paris.

Ibid. 21. *Ὁ ἀθλητῆς τῶν κρυφ. — σαρκ. καὶ αἵματ.*] Cont. p. 120. C. Sym. Log. p. 441. C. edit. Paris. nostri verbis, nisi quod *ἐκ* τῶν melius.

Pag. 101, 1. Rursus tanquam declamator: et satis apparet melius sermonis genus.

καὶ μᾶλλον] Ita scriptum.

Ibid. 9. *Οὕτως ἐγκατ. — ὑπὲρ ὧν ἐπεπόνθει*] Sym. Log. p. 441. C. edit. Paris. iisdem cum nostro verbis.

Ibid. 10. *γῆρει*] Ita scriptum, non *γῆρα*.

Ibid. 15. Ita scriptum, male, emendandum ex Homero. Negligenter hæc ut pleraque et supine tractata sunt, partim a librario, partim ab ipso auctore. Loca Homeri, in quibus noster multus est et ineptus, id ostendunt, plerumque vitiose descripta. Apud Hom. II. ο, v. 511. hæc ita: *Βέλτερον ἢ ἀπολέσθαι ἕνα χρόνον ἢ ἐ βιῶναι, Ἡ δὲ θὰ στρεύεσθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτήτι*. quæ ibi Ajax dicit suos proelio acuens. Sed noster lapsu memoriae, ut videtur, sociis Ulyssis tribuit, deceptus fortasse similitudine loci Odyss. μ, v. 350. *Βούλομ' ἄπαξ — ἀπὸ θυμὸν δλέσσαι Ἡ δὲ θὰ στρεύεσθαι ἐὼν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ*. ubi unus sociorum Ulyssis reliquos hortatur ad mactandos Solis boves, cum fame laborarent. atque eo nunc respicit. supra etiam indidem, occasione famis, verba reddebat.

Ibid. 19. Sym. Log. p. 441. C. Cedr. p. 551. B. C. edit. Paris.

Non additur quis excitaverit, ut aliquid excidisse necesse sit, ut *Θεὸς* aut *Κύριος*, ut apud Log. p. 441. C. edit. Paris. *τοιγαροῦν διανίστησιν αὐτῷ Κύριος*.

Ibid. 20. *Ὁὐ πρὸς πῆμανσ. — αὐτ. κινδυνεύοντι*] Cont. p. 120. C. D. Sym. Log. p. 441. C. edit. Paris.

Pag. 102, 4. *Τοῦ λάρνακος — ἐκείνων ἐλεύσεως*] Cont. p. 120. Sym. Log. p. 441. C. edit. Paris. iisdem fere cum nostro verbis.

Ibid. 10. Redit ad imperatorem et eius studium aurigationis, de quo obscure supra quaedam, ubi annotavi auctores.

Vid. Const. Porph. Bas. Maced. p. 151. D. p. 152. A. Cedr. p. 562. B. edit. Paris.

Pag. 102, 12. Zon. p. 162. B. p. 166. A. Const. Porph. Bas. Maced. p. 152. A. edit. Paris.

Ibid. 18. *συνησιοῦντι*] Ita scriptum una voce, soloecisante oratione, ut dativus sit pro genitivo.

Ibid. 21. *Καὶ πολλῶ πλείον — θυσίσαις τὰ ἅγια*] Non de Photio haec intelligenda, sed de Gryllo, de quo Const. Porph. in Bas. Maced. p. 153. C. D. Sym. Log. p. 437. C. D. Contin. Theophanis p. 124. D. Cedr. p. 554. A. Zon. p. 163. A. edit. Paris. Noster haec in brevitate obscure. Nec autem Photio iste Gryllus oppositus fuit, sed ante illum is Ignatio.

Pag. 103, 1. *ἐντεῦθεν*] Imperfecte, ut desit vel ὄστε, vel verbum aliquod, ut *συνέβη* aut simile.

Ibid. 10. *Εὐτρεπισμόν — ἄμφω συντίθ.*] Cont. Theoph. p. 127. A. B. Sym. Log. p. 446. in fine. Georg. Mon. p. 537. C. Cedr. p. 555. A. B. Zon. p. 165. A. B. C.

Ibid. 11. Ita scriptum, debuit potius *ἀφικέσθαι*, quod ipse solet perverse pro *proficisci* ponere.

Κήποις] Vid. omnino Cont. p. 127. B. C. Sym. Log. p. 537. edit. Paris. in fine. Noster infra p. 308. lin. 5. [104, 21. 105, 20.]

Ibid. 16. *Τοὺς γνωστούς — καταστροφ. τεκμηράμ.*] Cont. p. 127. B. Cedr. p. 555. B. edit. Paris.

Ibid. 20. Cont. p. 127. A. Cedr. p. 555. A. Zon. p. 165. B. edit. Paris.

Ibid. 22. *Τηνικαῦτα — ἐμφαν. συγκεχ.*] Cont. p. 127. B. Cedren. p. 555. A. B. Zon. p. 165. B. edit. Paris.

Pag. 104, 4. Alius *σύμβολον* dixisset *ἔδοξεν ὄναρ ὄραν ὁ Καῖσαρ*. mox etiam alius dixisset *ἔδοξεν ὄναρ ὄραν ὁ Καῖσαρ*.

ἔδοξεν ὄναρ — τοῦτ. ἀνεπάνησαν ἄγγελοι] Cont. p. 126. C. D. Sym. Log. p. 447. C. Cedr. p. 554. D. edit. Paris.

Ibid. 7. *Θυρίσι ταύταις*] Videtur ex declamatione quadam haec sumsisse, ubi orator digitis ostendebat fenestras. In antecedentibus bis oratorum more alloquitur auditores, quae loca ibidem ex declamatione

Ibid. 9. *Καὶ πρὸς — λωβηθ. ὑπομεμεν.*] Cont. p. 126. D. Sym. Log. p. 447. C. edit. Paris. ut noster. Sed ibi male *τοὺς* pro *τοῖς*. Cedr. p. 554. edit. Paris. in fine.

Scriptum *ὑπὲρ ἄνω*. Sed apud Logoth. rectius *ὑπεράνω*.

Ibid. 12. Sym. Log. p. 447. D. edit. Paris.

Ibid. 13. Ita scriptum, cum deberet *ἀπολέσθαι* potius, uti recte apud Log. p. 447. D. edit. Paris.

Καὶ ἅμα τῷ λόγῳ — ἐπιδίδ. μάχαιραν] Cont. p. 126. edit. Paris. in fine.

Ibid. 14. Apud Logoth. est *χρυσενδυτῶν*. ibid. male *κραίτοις*.

Pag. 104, 15. καὶ προστετάγει ἐκνεύσας] Apud Logoth. pro istis male καὶ φησὶν τάχει ἐκνεύσας. male ibidem ἀφώρισεν.

Ibid. 16. Cont. p. 127. lin. 3. Cedr. p. 555. A. edit. Paris.

Ibid. 17. Καὶ διὰ ταύτης — τὴν τομὴν ἀπεκδέχεσθαι] Iisdem verbis Sym. Log. p. 447. D. Cedr. p. 555. A. ubi μεληδὸν δαίτεμνε.

Ibid. 19. Cont. p. 127. A. edit. Paris.

Ibid. 21. Vide supra p. 302. ibi not. 3. [103, 11.]

Παρά Θεοδώρου — ὡς ἔοικε τῆς στειλιάσης] Cont. p. 128. D. Sym. Log. p. 447. B. C. edit. Paris. iisdem fere cum nostro verbis, sed imperfectius et vitiosius.

Pag. 105, 5. 6. Sym. Log. p. 447. C. edit. Paris.

Ibid. 6. Ὄθεν — δυσανασηστ. βούλησιν] Cont. p. 127. D. edit. Paris.

Ibid. 6. 7. Const. Porph. p. 147. D. edit. Paris.

Ibid. 10. Involute et perturbate.

Ibid. 11. Sym. Log. p. 447. B. Zon. p. 162. B. edit. Paris.

Ibid. 12. Ἐπεπτ. τὸ ἄγαλμα — κατὰ κλονα διιστ.] Cont. V. 83 p. 122. C. Cedr. p. 552. A. Sym. Log. p. 447. B. edit. Paris. ubi male interpres: *secundo ordine*.

Ibid. 13. Scriptum ἐπῶννμ^ο.

Ibid. 14. Λέοντι φιλ. σ. δηρημ.] Cont. p. 122. C. Sym. Log. p. 447. B. edit. Paris. iisdem cum nostro verbis. Cedr. p. 552. A. edit. Paris.

Ibid. 15. Quia δεύτερος secundus.

Ibid. 17. Forte quia ille senex in throno sedisset, quod est Βασιλέων, imperatorum.

Δακτυλοδεικτ. — συναμαστ. Καίσαρι] Const. Porph. p. 145. C. edit. Paris. ubi καὶ τῷ δακτύλῳ τοῦτον ὑποδείξει καὶ τῷ Καίσαρι etc. ἔξ οὗ καὶ ὑφωράτο. καὶ ἐνήδρευεν ὁ Καίσαρ ἀεὶ τὸν Βασίλειον. Vid. Georg. Mon. p. 536. lin. ult. et Cedr. p. 664. C. edit. Paris.

Ibid. 20. Const. Porph. p. 147. B. Georg. Mon. p. 537. in fine. Cedr. p. 566. et t. Paris. lin. 1.

Pag. 106, 2. Const. Porph. p. 147. D. Cont. p. 127. C. p. 128. A. Cedr. p. 555. C. Zon. p. 165. C. edit. Paris.

Ibid. 3. πρὸς] Nulla adest particula connectens, qualis esset οὖν.

Ibid. 8. Const. Porph. p. 148. A. edit. Paris. ubi Συμβάτιος. Cont. p. 127. D. ubi itidem Συμβάτιος. varietas orta ex similitudine literae β cum μ in Mss. Apud Georg. Mon. etiam Συμβάτιος p. 537. A. et apud Cedr. p. 554. C. D. edit. Paris. Συμβάτιος.

Ibid. 11. Cont. p. 127. in fine. Cedr. p. 555. D. edit. Paris. ἄρι γὰρ ἐξῆι τὰς ἀναφορὰς ἀναγνούς.

Ibid. 11. 12. Cont. p. 127. edit. Paris. in fine, ubi τὸ ση-

Pag. 110, 4. *προσκαλεσαμένω*] Ita scriptum, nisi quod iota non subscr., ut solet hic librarius.

Ibid. 9. *τοῦ κρείττονος*] Bulgarus quidam fuit.

Καθ' ὃν — μεταωρ. περιᾶται Βασιλείον] Constant. Porph. p. 148. in fine. et p. seq. init. Cedr. p. 563. B. C. edit. Paris.

Ibid. 15. *κόδραξαν*] Hinc emendandus forte Const. Porph. V. 84 p. 144. A. edit. Paris. ubi *οὕτω φάδλιως αὐτὸν ἐπάνω τραπέζης μεταφορῶς ἀπέβρῦσεν*. ita tamen et Cedr. p. 563. C. edit. Paris. quasi sublatum in mensam abiecisset, quod non videtur verisimile.

Pag. 111, 2. Const. Porph. p. 144. edit. Paris. in fine.

Ibid. 3. Videtur *βασιλείαν* legendum propter sequens *αὐτήν*. sed potest utcumque, mutatione facta *ἀπὸ κοινοῦ, βασιλείαν* ad *αὐτήν* a *βασιλέας*.

Ibid. 9. Const. Porph. p. 146. Sym. Log. p. 434. D. Georg. Mon. p. 532. C. Cedr. p. 564. D. p. 565. A. Zon. p. 165. A. edit. Paris.

Ibid. 10. Const. Porph. p. 145. edit. Paris. lin. 2. ubi *εἰς τὴν τοῦ Πρωτοστράτωρος ἀξίαν ἐβίβασεν*. Unde noster forte emendandus. Sym. Log. p. 436. lin. 2. Cedr. p. 564. Zon. p. 164. C. D. edit. Paris.

Igitur. sine iudicio ponit particulam hanc, ut alias, ignorans usum.

Ibid. 11. Zon. p. 164. C. D. edit. Paris.

Ibid. 12. Tale quid Const. Porph. p. 144. D. Cedr. p. 563. D. Zon. p. 164. C. edit. Paris.

Ibid. 13. *Πηγᾶσφ*] Ita scriptum in dativo, prius in genitivo.

Ibid. 14. *λιπῶν*] Ita scriptum. potest et *λοιπόν*, ut ante hoc ponatur punctum.

Ibid. 18. Scriptum *ἐξῆγγερος*. Cedr. p. 565. D. edit. Paris. ubi *αὕτη δὲ θυγάτηρ — ἰγγερος*. Zon. p. 165. edit. Paris. in fine *καὶ ζεύγνυσσι τῷ Βασιλείῳ Εὐδοκίαν τὴν θυγατέρα τοῦ ἰγκηρος*. Const. Porph. p. 147. A. edit. Paris. *θυγάτηρ — ἰγγερος*.

Const. Porph. p. 148. D. p. 149. C. Cont. Theoph. p. 128. edit. Paris. in fine.

Ibid. 19. Cont. p. 128. edit. Paris. in fine.

Ibid. 20. Const. Porph. p. 149. C. D. Zon. p. 166. A. edit. Paris. lin. 1.

Ibid. 22. Haec intempestive inserta usque ad signum X. p. 53. [112, 11. ?] sine praeparatione lectoris, cum sint abhorrentia a re praesenti. Est autem narratio monstrosa, sine mente, nec sani aut sobrii hominis. — Haec tam aliena et inopinata hic *aa*, signis () inclusi saltem in versione. Quibus iunctim existimabitur Michael Basilium praee nimio amore verberari-

bus saevissimis affecisse: quod ut facere rabiosi et insanientis est, ita et ad hunc modum narrare quo noster narrat.

Pag. 111, 22. οὐν] Abusive ponit hanc particulam, ut paullo ante. Et ferme ignorat verum usum particularum.

Ibid. 22. 23. Scriptum καλλίνιξ μάμαν μαφ̄.

Pag. 112, 1. πρὸς] Ita scriptum, non περι.

Ibid. 4. Mox dicit festo Pentecostes collegam creatum Basilium a Michaele.

Ibid. 8. *Suusque fit et imperatoris.* Haec mire dicuntur: sed fideliter exprimo, ut alias, nisi quod saepe multa mollire cogor, et dextre accipere ac reddere quod ille sinistre dat. Hic autem sensus erit, Basilium recepto animo sese accomodasse imperatori et tergum praebuisse.

Ibid. 10. Ita haec scripta, ut aliquid exciderit aut truncata male exscripserit ipse auctor. Sed si legatur ἔχει, excusabitur utcumque. Sed puto potius aliquid deesse, ut φοβηθεῖς δὲ aut simile.

Ibid. 11. Καὶ τῶ μεγίστῳ — τὰ πρόφορα δίδωσιν] Const. Porph. p. 149. C. D. Cont. Theoph. p. 129. A. Zon. p. 166. lin. 1. Cedr. p. 566. C. edit. Paris.

Ibid. 12. κς̄] I. e. εἰκάδι ἔκτη.

Ibid. 20. Λογια sunt oracula: sed ad γραφαῖς ex opposito requiritur potius λόγοις. Si λόγοις retineatur, γραφαῖς erit Scripturis, scilicet dictis S. Scripturae.

Pag. 113, 1. οἰνόφυλλῶν] Ita scriptum, non οἰνόφυλλα.

Ibid. 3. Μάλιστα δὲ — λόγ. τ. διατάξαστο] Cont. p. 130. C. Const. Porph. p. 155. C. Sym. Log. p. 451. B. edit. Paris.

Ibid. 9. Cont. p. 130. D. Const. Porph. p. 158. C. D. Cedr. p. 567. D. edit. Paris.

Ibid. 11. τοῦ δὲ] Ita scriptum. requiritur τοῦδε una voce. ἀντεγομένους] Ita scriptum. requiritur ἀντεγομένοι. occasio errandi videtur, quia librarius novum folium inchoavit, ut hinc oblitus fuerit quem casum antecedentia requirant, intercedente mora dum membrana expeditur.

Ibid. 14. Const. Porph. p. 190. B. edit. Paris. sed cum iam dudum imperator fuisset. Forte de eodem Sym. Log. p. 455. C. edit. Paris. Sed Ignatium aedificasse dicit, uti et Georg. Mon. p. 545. A. Zon. p. 172. C. edit. Paris. Michaeli, quia eiusdem nominis imperatoreni occiderat.

Ibid. 19. Ita haec scripta. potius ἀρχιερέως.

Ibid. 21. Const. Porph. p. 159. D. et p. 164. B. C. Zon. p. 167. C. Cedr. p. 569. D. edit. Paris.

Pag. 114, 2. Sym. Log. p. 456. D. edit. Paris. Constantinum mortuum dicit anno 13. Basilii imperii. Georg. Mon. p. 546. C. edit. Paris.

Pag. 120, 8. *Οθεν οὔτοι — καὶ δηϊωσάμ.*] Const. Porph. p. 188. A. Zon. p. 172. B. Cedr. p. 583. B. C. edit. Paris.

Ibid. 11. *δηϊωσάμενοι*] Ita scriptum pro *δηϊωσάμενοι*. negligens fuit librarius circa *o* et *ω*.

Ibid. 14. *Καὶ τοσοῦτον — ὀβολοῦ πριάσθαι*] Const. Porph. p. 188. A. Cedr. p. 583. C. edit. Paris.

Ibid. 21. *ἄπαξ καὶ δις*] Haec supra initio rerum a Basilio gestarum locum habebant, et coeperat dicere obscure, sed hic copiose narrat.

Καὶ τὸ μὲν — πυρπολ. ἐξήκισσας] Const. Porph. p. 166. B. Zon. p. 167. D. Cedr. p. 570. A. edit. Paris.

Pag. 121, 1. *Κατὰ Τεφρικῆς — πρὸς τὴν βασιλεύουσαν*] Const. Porph. p. 166. B. Zon. p. 168. init. Cedr. p. 570. A. edit. Paris.

Ibid. 2. *Καὶ τῷ ναῶ — κατὰ Τεφρ. ὄλεθρον*] Const. Porph. p. 169. A. edit. Paris.

Ibid. 5. Scriptum *διαζωῆς*.

Ibid. 6. *αὐτῶν*] Potest quidem ferri, sed potius *αὐτῆς*.

ἔξις] Sym. Log. p. 455. B. alium misisse dicit, ut et Georg. Mon. p. 544. D. nempe Christophorum. vid. Const. Porph. p. 169. A. Zon. p. 168. Cedr. p. 571. C. D. edit. Paris.

Ibid. 7. *Αὐτῆς δὲ διειργ.*] De his non memini me apud alios legiasse.

Ibid. 10. *Καὶ τοῦ τοιοῦτου γε*] Loquitur monstrose. oratio constabit, si legatur *καὶ τὸ τοιοῦτόν γε δεῖμα — τελεσθέν*.

Ibid. 14. 15. Huc iam coniicit quae initio facta sunt, nihil monito nec praeparato lectore.

Ibid. 16. Const. Porph. p. 166. A. de Carbea Cont. Theoph. p. 110. A. B. edit. Paris.

Ibid. 21. *ἄλογα*] Ita hodierni etiam vocant equos.

Pag. 122, 1. In Epist. ad Eph. IV, v. 32.

Ibid. 17. In ambiguitate obscure. sed vid. auctores inferius notatos.

Ibid. 21. *Καὶ τοῖς στρατηγ.* — *προστέτ. διειπών.*] Const. Porph. p. 169. B. Cedr. p. 571. D. edit. Paris.

Ibid. 23. *Καὶ — τῷ τῶν Ἀρμενικῶν*] Const. Porph. p. 169. B. C. Cedr. p. 571. D. edit. Paris.

Scriptum *καλλίππους*.

Pag. 123, 2. *Τῷ Χαρσ. — τοῦτο ποιήσατε*] Const. Porph. p. 169. C. edit. Paris. lin. 1. seq.

Ibid. 5. 6. Const. Porph. p. 169. C. edit. Paris. ubi *τῶν δὲ Ῥωμαϊκῶν στρατηγῶν καταλαβόντων τὰ τούτου μετεωρότερα*. Vid. Zon. p. 168. B. Cedr. p. 572. A. edit. Paris.

Ibid. 8. *Τῶν οὖν — ἀλλήλοις ἀντειζ.*] Const. Porph. p. 169. C. Zon. p. 168. B. Cedr. p. 572. A. edit. Paris.

- Pag. 123, 11. *Οὐ ἀπὸ τοῦ — ἢ τοῖς ἑτέροις*] Const. Porph. p. 169. C. D. Cedr. p. 572. A. edit. Paris.
- Ibid. 13. *Οἱ Ἀρμενιοὶ — παρεμβάλ. ἄμφω.*] Zon. p. 168. B. C. Cedr. p. 572. B. edit. Paris.
- Ibid. 17. Const. Porph. p. 169. edit. Paris. lin. ult.
- Ibid. 23. Const. Porph. p. 170. edit. Paris. lin. 2.
- Pag. 124, 3. *τότε δὴ τότε — σὺν φλαμούλλοις*] Const. Porph. p. 170. lin. 4. Cedr. p. 572. B. edit. Paris.
- Ibid. 5. *Scriptum συμφλαμούλλοις una voce.*
- Ibid. 7. *Καὶ ὅταν etc.*] Perturbate.
- Ibid. 9. *Μεγάλως κεκράξ. π. λ. β. ἐνσημ.*] Const. Porph. p. 170. A. B. Cedr. p. 572. C. edit. Paris.
- Ibid. 10. *εἰκάσειεν*] Ita scriptum per ε. mox τὸ, cum deberet τὸν potius, ut apud Const. Porph. p. 170. C. edit. Paris. lin. 3.
- Ibid. 12. *Παρεμπεπτιωκότων — τρανώς ἐπιλ.*] Const. Porph. p. 170. B. lin. 3. Cedr. p. 572. edit. Paris.
- Ibid. 15. Ita scriptum, ut excidisse videatur verbum, quale ἦσαν aut simile. sed narrat absurde, ambigue et imperfecte.
- Ibid. 16. *αὐτὸν*] Ita scriptum, non αὐτούς.
- Ibid. 17. *Φωνῆ — πολεμ. ἐτυμάνισαν*] Const. Porph. p. 170. B. Cedr. p. 572. edit. Paris.
- Ibid. 19. *Καταπηξ. ἀ. τ. φ. εἶχοντο*] Const. Porph. p. 170. B. edit. Paris.
- Ibid. 21. Const. Porph. p. 170. C. edit. Paris.
- Ibid. 23. *Χρυσόχειρ φνγαδ. ἡσπάσ.*] Const. Porph. p. 170. C. edit. Paris.
- Pag. 125, 1. Const. Porph. p. 170. C. Cedr. p. 572. D. edit. Paris.
- Ibid. 2. Ita scriptum. legendum aut ὃ τούτῳ aut ὄ τούτο.
- Προεκερ. — Χ. προσφκλιωτο*] Const. Porph. p. 170. C. D. V. 86 Cedr. p. 572. D. edit. Paris.
- Ibid. 5. Haec intelligi possunt ex eo quod Cedr. scribit p. 572. C. edit. Paris. *Persequentibus igitur Romanis atque inclamantibus eos etiam duces qui non aderant, et cohortes et domesticum scholarum, sicut ipsis praeceptum fuerat.* Id Pulades etiam hic facit. Latine autem apposui, quia Xylander minus recte vertit.
- Ibid. 7. *Ἀθλιε — σοὶ τὰ χαριστήρια*] Const. Porph. p. 170. D. lin. 3. seq. Cedr. p. 573. edit. Paris. lin. 1.
- Ibid. 8. *σοὶ*] Ita scriptum, non σε. et mox μοι.
- Ibid. 12. *Ἰπκάζων — π. τ. ἐνώπιον αὐτοῦ*] Const. Porph. p. 170. edit. Paris. lin. ult. nostri fere verbis et p. 171. in init.
- Ibid. 13. *Ο ἵππος — τούτου διώκλαξεν*] Cedr. p. 573. A. edit. Paris.
- Ibid. 16. *περιπέσειεν*] Ita scriptum per ει.

- Pag. 125, 16. *Λαθραίως — τιτρώσκει κοντῶ*] Const. Porph. p. 151. lin. 3. Cedr. p. 573. A. edit. Paris.
- Ibid. 20. Const. Porph. p. 171. A. Cedr. p. 573. edit. Paris.
- Ibid. 23. *Καὶ τούτου — ὡς δῶρον ἀνέπεμψαν*] Const. Porph. p. 171. A. Cedr. p. 573. B. edit. Paris.
- Pag. 126, 3. Sic sine transitione, sine connexionione.
- Ibid. 7. *Αἰ εἰσπράξεις — πεφορολόγηνται*] Const. Porph. p. 162. B. edit. Paris. lin. 3. seq.
- Ibid. 10. *ταῖς*] Ita scriptum [?], non *ταῖς*.
- Ibid. 12. Sequuntur nugae nugacissimae stultissimi hominis: habent tamen aliquid philologicum, quamvis ostentatio sit puerilis.
- Ibid. 20. *Τὸ δ' οὐκ* etc.] Vid. Const. Porph. p. 167. C. edit. Paris.
- Ibid. 24. *Κέλητος*] Ita prius scripserat librarius, deinde exigua litera fecit apparere *ν* pro *μ*.
- Pag. 127, 1. *ὁρόμον*] Scriptum per *ypsilon*, potius *ν* ni. [?]
- Ibid. 8. *Τὸ αὐτὸ — κατεπεπράχει*] Const. Porph. p. 144. A. B. edit. Paris.
- Ibid. 10. Ita scriptum, *ἀποτετύχει*.
- Ibid. 12. Nullum adest verbum.
- Ibid. 21. *Καὶ ὁ μὲν — καὶ ῥιν. ἐκβλ. αἵματος*] In superioribus etiam tale quid narrat de Basilio nondum imperatore, ubi auctores annotavi. Ac propter similitudinem licet fere suspicari nostrum unam rem ut aliam atque aliam narrare.
- Ibid. 24. Ita scriptum, non *γῆς*.
- Pag. 128, 9. Plurima templa a Basilio vel extracta vel instaurata enumerat Const. Porph. p. 198. seqq. vid. Zon. p. 173. C. Cedr. p. 587. edit. Paris.
- Ibid. 19. *Προκατασχεθεῖς — πρὸς φύσιν ἐνόνητων*] Const. Porph. p. 216. B. C. edit. Paris. nostri fere verbis.
- Ibid. 21. Const. Porph. l. c. ita *ὑστερον πυρετοῦ κανσώδους ἀναφλεγέντος αὐτῶ πᾶσαν τὴν ζωτικὴν ἰκμάδα ἀνιμωμένου καὶ ἀναλλασκοντος*.
- Ibid. 22. *διαπεφάνηκεν*] Ita clare scriptum per *ω*, et ita alicubi apud Sextum Empiricum.
- Ibid. 23. *Συμβασιλεύσας — ἰθ' ἔτεσιν*] Const. Porph. p. 216. C. Zon. p. 175. D. Cedr. p. 592. edit. Paris. in fine.

INDEX HISTORICUS.

- Abasil p. 83, 14. *ed. Bonn.*
 Abyssianum 96, 6.
 Acritas 50, 15.
 Acacus 126, 14.
 acerarium 90, 11.
 Afri. v. Saraceni.
 Agranao 122, 20.
 Agros monasterium 15, 17.
 Alani 33, 15.
 Alcmon 127, 1.
 Alexander, Basilii Maced. filius
 113, 22. 114, 6.
 Amastris 58, 8. 61, 8. dicta ab Ama-
 stride Oxyartae filia 59, 6.
 Amer 67, 18. 91, 8. 19. 93, 18. 94, 1.
 96, 20. eius filius 96, 23.
 ameramnune Saracenorum 64, 5.
 ἀμειρομνίμ 67, 13. Amorium ob-
 sidet et expugnat 64, 10. 69, 19.
 negat captivos reddere 66, 10.
 exercitum congregat ad Tarsum
 66, 18. eius filius 67, 13. 69, 22.
 72, 21. 73, 6.
 Amisus 94, 3. 96, 6.
 Amorium 32. 6. 64, 10.
 Anargyrorum templum 39, 10.
 Anastasius, filius adoptivus Tho-
 mac 39, 1. 44, 8. 45, 2.
 Anchiale 67, 11.
 Ancyra 122, 15.
 Andame (Mandane) 108, 7.
 Andreas apostoli iusula 50, 15.
 Andreas Saracenos vincit 115, 1.
 Antigonus Bardae Caes. filius 105, 6.
 106, 4. 110, 1.
 Antonius secundus 14, 9.
 Anzes 68, 5. 92, 10.
 Apochaps 46, 7. 47, 21.
 Arcadiopolis 43, 10.
 Aristaeus 126, 14.
 Aristomedon 127, 2.
 Armenii unde dicti 29, 2.
 Arsaber, Theodosiae Aug. pater 21, 8.
 Asparis cisterna 86, 17.
 Asterius 127, 3.
 Athingani 32, 6. Athinganus vates
 31, 4.
 ἀτρεκλίτης 31, 11.
 Avari 85, 22.
- Babel ὁ τσασαρακοντάπηγος 47, 21.
 48, 4.
 Babec, Persarum dux 54, 16.
 balneum palatii 21, 4.
 Barbyas fluvius 38, 20.
 Barca 6, 14.
 Bardanus s. Bardanes patricius, co-
 gnomine Turcus 8, 2. invisus Ni-
 cephoro imp. 35, 11. ei adhaeret
 Thomas 35, 11. B. themati orien-
 talium praeficitur 8, 4. monachum
 Philomelii adit 8, 6. 22, 12. Ni-
 cephorum imp. bello adoritur 9, 20.
 relegatur et excaecatur 10, 3.
 Bardas patricius, Leonis Arm. pa-
 ter 36, 12.
 Bardas, frater Theodora Aug. 94,
 17. caedem Theoctisti machinatur
 86, 21. Caesar 90, 21. 97, 10.
 viros doctos congregat in Magnaura
 98, 2. Ignatium patriarcham
 removet 99, 7. interficitur 103, 5.
 106, 15. mortis eius praesagia
 103, 20. eius mores 98, 10.
 Barsacius Christophori filius 35, 3.
 Basilius Leonis Arm. filius 26, 16.
 99, 20.
 Basilius Macedo Theophilo imp. suc-
 cessor demonstratur variis prae-
 sagiis 70, 15. 71, 3. 105, 17. 108, 5.
 23. 111, 8. eius genus et initia
 107, 14. Iugeri fillam uxorem ducit,
 ab imp. Michaeli adoptatur
 111, 18. ab eo imperator creatur
 112, 12. solus imperat 113, 11.
 Tephricam frustra oppugnat 121, 1.
 expugnat 121, 14. eius mores 126, 3.
 eius mors 128, 19. eius filii 113, 21.
 Bathyrhyax 122, 24. 124, 21.
 Bellerophonates 66, 19.
 Resparanita 67, 16.
 Blachernae 39, 13. 73, 8. 85, 6.
 unde nomen 86, 7.
 Boitzes 65, 7.
 Βοόσκοπος 39, 11. 54, 1.
 Bucoleon 10, 21. 60, 6. 75, 16.
 Bulgari unde orti 85, 22. Michae-
 lem carop. vincunt 12, 1. 4, 9.
 a Leone Arm. vincuntur 13, 2. 7.

- Michaeli balbo auxilia offerunt 41,
 17. eorum minas Theodora repel-
 lit 85, 21. baptizantur 97, 12.
 Bulgarus luctator 127, 15.
 Byridense litus 41, 8.
 Byza Byzantis filia 54, 1. conf.
Κίεα.
 Byza oppidum 44, 9. 45, 2.
 Byzantium a quibus conditam 27, 16.
 Cabiri 83, 14.
 Callistus 121, 16.
 Callinicus Aegyptius 84, 9.
 Carbeas 121, 16.
 Carystii 27, 17.
 Cassiteras Theodotus 11, 5. 15, 2.
 Catacylas 83, 1. 85, 4.
 catena ferrea 38, 9. 21.
 Cedoctus 42, 6.
 Cellarium 92, 2.
 Celmes 116, 23.
 Cephalenia 118, 10.
 Cepi 103, 11. 104, 21. 105, 20.
 Chaldi 83, 15. Chaldus Τριψιραν-
 tes 106, 16.
 Chandax 47, 14.
 Charax 46, 15. 47, 9.
 Charsiani thema 97, 1. 122, 20.
 Chasari 85, 22.
 Chillocomus 69, 12.
 Chonarium 92, 4.
 Chorasani 72, 12.
 Christophorus magister 35, 8.
 Chrysochir 121, 15. 22. 122, 14.
 124, 23.
 colobium 7, 2.
 Cometas grammaticus 98, 9.
 cometes speciem duarum lunarum
 praebens 84, 16.
 Constantini forum 128, 18.
 Constantini copronymi sepulcrum
 100, 17.
 Constantinus Leonis et Irenes filius
 35, 21. eius nomen Thomas usur-
 pat 35, 20. eius filia Euphrosyne
 50, 12.
 Constantinus s. Symbatius, Leonis
 Arm. filius 26, 15.
 Constantinus Triphyllius 70, 20.
 Constantinus Armenius 81, 12. 88, 21.
 100, 5. 101, 21. 102, 18. 106, 19.
 110, 2.
 Constantinus Basilii Maced. filius
 113, 21. 114, 1.
 Constantinus (Andronici Ducae fi-
 lius) 48, 8.
 Constantinus Leonis sapientis filius
 4, 1.
 Constantius, filius adoptivus The-
 mae 86, 6. 10. 87, 7. 14.
 Corinthii 27, 17.
 Cos insula 49, 19.
 Craterus Cibyrrhaeotarum dux 48, 19.
 a Saracenis interficitur 49, 19.
 Creta a Saracenis occupatur 46, 11.
 in potestate Saracenorum 49, 21.
 Cromna 59, 6.
 Crummus Bulgarorum dux 4, 9. 12, 2.
 Cydnus fluvius 67, 3.
 Cyminas 82, 12.
 Cyri *γεωργίου* 56, 19.
 Cyrillus Gortynae episcopus 48, 7.
 daemones pastoribus in Peloponneso
 nuntiant expugnationem Syracusa-
 rum 117, 10. sanguine Christiano
 saturantur 117, 18.
 Dagistense monasterium 14, 8.
 Daximon 67, 18. 92, 1.
 Deuteron 8. Annae templum 105, 18.
 Diabasis 42, 19.
 Diaconitzes 125, 20.
 Dictaeus 127, 2.
 Diomedis martyris templum, olim
 Heliae 108, 8.
 Dionysius Heraclae tyrannus 59, 7.
 Dora 93, 19.
 Dorylaum 69, 20.
 Dorystolus 86, 1.
 dux ducum 67, 17.
 eburnea porta 24, 8.
ἑλίκοις τετρακελῆς 40, 2. 10.
ὄν και ἦμισον, homo Giganteus 25, 17.
 episcoporum concilium, anno tertio
 Leonis Arm. 27, 15. imperantibus
 Michaelis et Theodora 82, 8.
 Erechtheus 126, 23.
 Erichthonius 67, 4.
 Euphrosyne Constantini filia, Mi-
 chaelis balbi uxor 50, 11.
 Eurymedon 126, 24.
 Euthymius Sardiensium metropoli-
 ta 50, 17.
 Exabulius. v. Iohannes.
 Exarchon 6, 8.
 forum Constantini 128, 13.
 Franciae regi legatio mittitur a
 Theophilo imp. 71, 22. 73, 12.
 Gallerianum 116, 2.

- Gasteria monasterium 90, 8.
 Gazura palus 8, 15.
 Georgius 71, 8.
 Germanica 115, 18.
 Geron oppidum 73, 1.
 Getae 33, 15.
 Gregorius Leonis Arm. filius 26, 17, 99, 20.
 Gregorius dux, relegatus a Michaele balbo, ad Thoman se applicat 38, 12. a Thoma interficitur 41, 2.
 Gryllus patriarcha 102, 22.
 Hadrianus a Basilio imp. contra Saracenos mittitur 116, 18.
 Halimedes 126, 23.
 Halys 97, 1.
 Helos 117, 6.
 Heraclea, olim Perinthus 45, 13.
 Hierax 116, 20.
 Hispanienses Saraceni 46, 4.
 Hodëgi monasterium 103, 20.
 Homerus 25, 19. 49. 6. 52, 17. 62, 3. 88, 4. 97, 15. 101, 14. 126, 17.
 Horcosion 87, 20.
 Hunni 28, 3. 33, 15.
 Hymenaeus 127, 8.
 hymnus 19, 7.
 Hypologii 47, 17.
 Iberi 33, 14.
 Ichthys 118, 12.
 Ignatius, Michaelis europ. filius, castrator 7, 21. patriarcha 100, 1. deponitur 99, 7. Constantini copron. sepulcro includitur 100, 17. Bardae in somnis apparet 104, 11.
 ignis Graecus 34, 7. 40, 2. 41, 12.
 imaginum cultus post 30 annos restituitur 78, 16.
 Ingeris filia, uxor Basilii Maced. 111, 18.
 Iob patriarcha Antiochiae 33, 13.
 Iohannes Exabullus 5, 14. 20, 7. 14. 30, 6. 44, 21.
 Iohannes s. Iannus grammaticus, monasterio Sergii et Bacchi praepositus 83, 1. adiutor Leonis Arm. in destruendis imaginibus 27, 9. a Theophilo imp. ad Saracenos mittitur 63, 6. per *Ἰσχυρομανρίας* Theophilo successorem ostendit Basilium 70, 15. patriarcha 75, 5. 71, 20. deponitur 80, 23. 82, 18.
 Iohannes Gorgonites 100, 14.
 Irene Augusta, *Παρθένος* et *Θυαίς* - cta 13, 22.
 Italia, unde nomen 116, 5.
 Iustiniani triclinium 89, 2.
Κίρας 88, 11. 40, 9. *Κίρας Βύζης* 54, 1.
 Lausiaceum 18, 19. 87, 16. 38, 14.
 Lazi 33, 15.
 Leo Isauricus 14, 16.
 Leo Amalecita 4, 6. ex Armeniis et Assyriis prognatus 10, 11. 28, 19.
 Bardae patricii filius 36, 11. Pirdrae educatus 8, 10. praefectus orientalium sub Bardanio 8, 4. 9, 12. foederatorum dux 10, 12. Saracenos vincit 10, 15. patricius 10, 17. orientalium dux in bello Bulgarico 4, 10. 15. 5, 17. imperator salutatur 5, 4. 6, 2. orthodoxae fidei professionem recusat 27, 4. Bulgaros devincit 13, 6. cum Hunnis paciscitur 28, 3. sacras imagines destruit 15, 11. 17, 3. 27, 12. Thraciae Macedoniaeque urbes instaurat 28, 14. exercitus eius exiguus a Thoma vincitur 36, 14. 18. Michaelem Amor. noctu visit in carcere 22, 19. interficitur 25, 10. eius mores 8, 10. 16, 18. 17, 18—19, 3. 28, 13. eius filii 26, 15. eius interfectores poenae dant 51, 10.
 Leo philosophus 98, 6.
 Leo Basilii Macedonis filius, imp. 4, 8. 48, 2. 113, 22. 114, 9. 125, 20.
 Longobardia 116, 1. 120, 8. unde dicta 116, 2.
 Machaeras 97, 2.
 Magnaura 51, 2. 73, 18. 98, 3.
 Malageni 114, 18.
 Mamantis templum 102, 12. 111, 23.
 Manichaei 33, 15.
 Manuel Armenius 52, 6. imperatorem Theophilum a Saracenis liberat 62, 6. 69, 11. ad Saracenos fugit 62, 20. quibus multa commoda praestat 72, 5. redit 63, 17. 73, 5. praefecturam scholarum recipit 68, 3. magister 73, 11. 83, 16. tutor Michaelis imp. 77, 3. miraculo ad restituendum imaginum cultum excitatur 78, 21. ex palatio secedit 86, 10. Bardae vaticii-

- natur interitum 90, 2. Michaelēm imp. vix liberat a Saracenis 92, 17.
- Maria, *Καλή Μαρία*, soror Theodorae Aug. 87, 11. 88, 8.
- Martinacius 70, 10. 17. Martinaciorum imperium 70, 8.
- Mauriani in porticu monachus 14, 7. 21.
- Meliaseni 88, 17.
- Melitene 67, 18. 91, 8. 115, 19. mensurator 125, 22.
- Merops 118, 12.
- Methodius episcopus 50, 14. 76, 5. patriarcha 82, 4. stupri accusatus se purgat 83, 9. moritur 99, 18.
- Methone 118, 15.
- Metrophanes 83, 12.
- Michael, gener Nicephori, post Stauracium imp. 4, 7. 10, 17. devictus a Bulgaris 12, 9. fugit 4, 14. deponitur 5, 3. monasterio includitur 7, 18.
- Michael patricius Melissenus, pater Theodoti 11, 4.
- Michael Amoriensis 5, 7. balbus 8, 14. 32, 7. uxorem ducit filiam praefecti thematis orient. 31, 9. 23. comes cohortis 10, 13. vestem Leonis Arm. induit et conculcat 7, 5. 22, 13. patricius et excubitorum praefectus 12, 16. 19, 12. a Leone Arm. carcere inclusus 19—23, imperatori exitium struit 23, 15. ex carcere imperator appellatur 30, 1. a Thoma obsidet 34, 4. 38, 5. Thoman vincit 40, 16. fugat 43, 9. Arcadiopoli inclusum obsidet 43, 12. interfici iubet 44, 15. Euphrosynen uxorem ducit 50, 11. obit 50, 19. eius mores 19, 18. 32, 7.
- Michael syncellus Hierosolym. 74, 16.
- Michael Theophili filius, imperator cum Theodora 77, 1. Theoctistum interfici iubet 87, 7. 88, 10. matrem ex palatio removet 90, 7. a Saracenis vincitur ad Samosata 91, 9. vix evadit 93, 20. eius aurgitiones 102, 10. *ασφόρκενος* 104, 19. interficitur 113, 6.
- Michael Bulgarorum dux 97, 20.
- Mocsia 86, 1.
- Mortagon Bulgariae dominus 41, 17.
- Myceuaei 27, 17.
- Nasar 35, 3. 118, 14. 119, 17. 120, 1.
- Nicaea 69, 20. 121, 18.
- Nicephorus imp. 4, 7. 9, 20. 35, 13.
- Nicephorus patriarcha 27, 1. 84, 4. relegatur 15, 12. cum Theophane absente conversatur 15, 17. eius de Leone Arm. iudicium 17, 21.
- Nicetas Constantini Triphyllii filius 71, 6.
- Nicolaus Scutellops 100, 14.
- Nicomedia 121, 18.
- Olbianus 32, 22. 35, 1. 87, 12. oleum 120, 13.
- Ooryphas 50, 1. 61, 14.
- Opsacium thema 33, 1. 115, 5.
- Orsanes 67, 5.
- Oxia 53, 22.
- Oxyartes 59, 7.
- Ozopetra 64, 4. 66, 15.
- Panion 45, 6.
- Paphlagonia unde dicta 58, 6.
- Παρθά* 13, 22.
- Pauliciani 120, 17. 125, 22.
- Pedasus 118, 5.
- Perinthus 45, 14.
- Persarum historia 53, 5. Persae Theophilo imp. se subiiciunt 54, 9. 55, 8. Saracenos vincunt 57, 10. astronomiae periti 55, 17. Theophobum regem declarant 58, 8. Persarum turmae in thematis 59, 19. Persae defectionem ad Saracenos moluntur 69, 4.
- Petronas Theodorae frater 94, 17. 97, 8.
- Pharus 7, 16. 19, 4.
- Philomelii monachus vaticinatur eventura Bardanio Iconi Michaeli Thomae 8, 8. 22, 13. post eum alius. — Sabbatius, imaginum osor 13, 16.
- Philotheus protospatharius 91, 1.
- Photius patriarcha 100, 2.
- Pidra 8, 12.
- πιθήμιον* 21, 4.
- Porsona 96, 8.
- Prinsus 127, 2.
- Procopia, uxor Michaelis europal. 6, 12.
- Prote insula 10, 3. 26, 17.
- Pullades 125, 1.
- pythonissa 10, 19. 11, 11. 21. Saracenicæ 70, 5.
- Romae urbis episcopus 84, 4.

- Sabbatius, Philomeli monachus 13, 16.
 Sabbatius, gener Bardae Caes. 106, 8.
 sacerdotes extra regiam commorantur noctu, mane ad laudes introeunt 24, 12.
 Saipes 47, 21.
 salvatoris signum vicit 93, 9.
 Samosata 91, 10. 115, 18.
 sancti septem pueri Cretenses 48, 13.
 Sardanapalus 67, 10.
 Saraceni cum Thoma paciscuntur 33, 7. duce Constantio Thomae f. Romanos aggreduuntur 36, 10. Hispanienses duce Apochapside Cretam occupant 46, 4. Craterum vincunt 49, 13. Theophilum imp. cingunt, qui vix evadit 61, 20. cum eo paciscuntur 63, 5. eundem fugant 68, 18. Michaelem Theophili f. vincunt prope Samosata 91, 10. Basilii equitatum fundunt 114, 19. vincuntur ab Andrea 115, 7. Afri Siciliam et Longobardiam occupant 116, 1. Syracusas obsident 116, 17. et expugnant 117, 1. 10. 23. Carthaginienses Afri Zacynthum obsident 118, 10. 120, 4. vincuntur a Nasare 120, 5.
 Sclavi 83, 14.
 Scyla 7, 8. 26, 11. 88, 12. 20.
 Scyrus 83, 14.
 Semiramis 67, 7.
 Siburum 122, 20.
 Sicilia 116, 5.
 Sinope 54, 19. 58, 8. a Sinope Amazone 59, 4.
 somnium significans Michaelem interfectorem Leonis Arm. 22, 5.
 Stephanus Basilii Macedonis filius 113, 28.
 Studii templum Praecursoris 6, 18. ex St. monasterio monachi 79, 5.
 Symbatius s. Constantinus, Leonis Arm. filius 26, 15.
 Syracusae unde dictae 117, 2. a Saracenis obsidentur et expugnantur 116, 17.
 Tarasius patriarcha 13, 22. 22, 6.
 Tarsus unde 66, 19. describitur 67, 1. a quo extracta 67, 4.
 ex Taurica Scythae 39, 9.
Genesisius.
- Tephrica 115, 13. 120, 16. 121, 1. 9. 14. 125, 3.
 terrae motus cladem significans 45, 11.
 τήρας 66, 22.
 τσαχακνοστράτοι 50, 7.
 Theoctistus magister sub Michaelae curop. 12, 6.
 Theoctistus, amicus Michaelis balbi 23, 17. patricius et caniculus 23, 19. logotheta 76, 16. 83, 17. tutor Michaelis Theoph. f. imp. 23, 18. 77, 3. Bardae artibus interficitur 86, 21.
 Theodegius astronomus 98, 9.
 Theodora Aug. mater Michaelis 77, 2. imaginum cultum restituit 79, 22. 80, 12. Bulgarorum minas repellit 86, 2. ex palatio eiicitur 90, 7. Bardae fratri vestem mittit 104, 21. Basilium imperatorum vaticinatur 111, 8. mater eius patricia 80, 1. fratres patricii, Bardas et Petronas 80, 1. 94, 7. soror Καλή Μαρία 87, 11. filiae 87, 2. 90, 7.
 Theodorus confessor pro cultu imaginum 74, 17.
 Theodorus geometres 98, 8.
 Theodorus ο μωρός 100, 13.
 Theodosia Aug. uxor Leonis Arm. 19, 19. 21, 8. 22, 11. 26, 14.
 Theodosius Leonis Arm. filius 26, 17. 18.
 Theodosius Babutzicus 71, 23. 73, 14.
 Theodotus Cassiteras 11, 4. 14, 4. patriarcha 16, 11.
 Theophanes confessor 15, 9. 16. 16, 6. 74, 17.
 Theophiliscus 109, 21.
 Theophilus Michaelis balbi filius 84, 2. 89, 16. imperator 51, 1. Theophobum in regia educari iubet 57, 6. a Mauuele ex manibus Saracenorum vix eripitur 61, 19. cum Saracenis paciscitur 63, 5. Ozopetram capit 64, 5. 66, 15. Persia, qui defecturi erant, ignoscit 69, 15. post Amorium captum dysenteria laborare incipit 70, 4. 73, 16. imaginum cultoribus infensus 74, 14. 80, 5. eius mores 75, 7. eius soror nupta Theophobo 55, 8.
 Theophobus Persa 52, 10. de eo narrationes diversae 53, 1. 55, 7.

- eius pater 53, 19. 54, 20. 55, 10. 56, 10. ipse patricius et maritus sororis Theophili imp. 55, 3. 57, 10. rex declaratur a Persis 58, 9. clam interficitur 60, 6. 61, 14. dicitur mortem non gustasse 60, 10. Thomas Armenius a palude Gazura 8, 15. eius mores 32, 8. de eo vaticinium monachi 9, 9. turmarca foederatorum factus a Leone 12, 18. contra Michaelem balbum rebellat 32, 12. coronatur 33, 13. Cpolin obsidet 33, 19. de eo alia narratio 35, 7. vincitur 40, 16. urbem iterum obsidet 41, 2. a Bulgaria vincitur 42, 12. fugatur a Michaele imp. et obsidetur Arcadiopoli 43, 9. interficitur 44, 15. Thyas 13, 22. Tiberii imp. porta 88, 9. Turci 67, 14. 68, 16. Tziphiranites Chaldus 106, 16. Vandali 83, 15. vaticinia 8, 1. 10, 19. 22, 1. 16, 7. 21, 19. 31, 4. 70, 8. falsum 14, 17. *λενωπορραία* 70, 14. versus poetarum 89, 20. 22. virgis mare caedunt Saraceni 94, 8. vox de caelo nuntians obitum Leonis Armenii 26, 1. Xerxes 94, 8. Zacynthus 118, 11. 12. 120, 4. Zechi 33, 14. Zelicum haeresis 85, 3. Zelisa 92, 3. Zercunes 48, 5.

CORRIGENDA.

- Pag. 34. in interpret. v. 2. scr. Theophilo
 p. 61, 1. l. *ἰφίλιον*
 p. 86. in interpret. v. 1. l. Moesiam
 p. 95, 10. *τόν*] scr. *τό*









Stanford University Libraries



3 6105 013 083 170

SPRING 1987

Stanford University Library
Stanford, California

In order that others may use this book,
please return it as soon as possible, but
not later than the date due.

DO NOT REMOVE
FOR USE IN BUILDING ONLY

